169. číslo. v Jekatěrinburgu ve čtvrtek 5. září 1918. Cena 20 kop.

ČESKOSLOVENSKÝ DENNÍK

ЧЕШСКОСЛОВАЦКІЙ ДНЕВНИКЪ

Orgán Odbočky Československé Národní Rady na Ru

Pozdravy.

...inistr vojenství A. N. Grišin-...poslal tyto blahopřejné projevy:

...rál-poručíku V. P. Šoko-...

„Vaše Excelence, vysoce vážený Vladimíre Petroviči! S pocitem nejživější radosti dověděl jsem se o Vašem povýšení. Jsem přesvědčen, že v novém úřadě Vaše práce bude směřovati i nadále k uskutečnění našeho společného vřelého přání: porážky Německa a obnovení svobodných, bratrskými pouty spjatých států: Ruského a Československého. Zdravím a blahopřeji.

Veliteli československého armádního sboru, generál-majorovi J. Syrovému:

„Vaše Excelence, vysoce vážený Ivane Ivanoviči. S pocitem hlubokého uspokojení dozvěděl jsem se o Vašem povýšení a jmenování na úřad velitele československého ar-... v družný, společný boj Čechoslováků a sibiřských vojsk mně svěřených ve jménu všem nám společného a stejně drahého díla obnovení svobodného Ruska a Československa. Srdečně Vám blahopřeji.

Inspektor československých vojsk generál-poručík V. P. Šokorov poslal na pozdrav sibiřského ministra vojenství tuto odpověď:

„Vaše Excelence, vysoce vážený, Alekseji Nikolajeviči! Srdečně Vám děkuji za pozdrav. Moje snaha o dosažení čistě bratrských styků mezi československými a ruskými vojsky a přivedení jich k společné práci zdá se ... býti již dostihnutou. Vojska se bijí ... ruku v ruce, bezpodmínečně věří ... a v tom jest, jak jsem přesvědčen, ... záruka úspěchu našeho společného díla. ... oddanosti pracuje pro československého vojáka, doufám, že tím přinesu prospěch Rusku, neboť osvobození Ruska ode ... a podpora k obrození velikého Ruska v celé jeho úplnosti jest cílem ... československého vojska. V úctě Váš Vladimír Šokorov".

Odpověď velitele československého armádního sboru generál-majora Syrového:

„Vaše Excelence, vysoce vážený, Alekseji Nikolajeviči! Srdečně Vám děkuji za Váš pozdrav i Vaše blahopřání. Jsem hluboce přesvědčen, že oboustranná bratrská práce ruských i spojeneckých vojsk povede k plnému osvobození a sjednocení Ruska, které obnovené a zdravou mocné vstoupí v řady zápasníků všech ... fronty a bude účastníkem boje ... a spravedlnost. Z této účasti ... vítězství Svobody. Srdečně Vás zdravím ... otec I. I. Syrový".

Svatá válka.

Současná válka byla nazvána také válkou Rakouskouherska proti vlastním národům slovanským a románským, jejímž účelem je oslabení a rozbití těchto národů a jejich úplné pokoření pod vládu Germanie. Tlak budí protitlak, útok vyvolává obranu. A tak vidíme, že mezi utlačovanými národy dunajské monarchie se tvoří, roste a sílí revoluční hnutí, jež vykládá tyl habsburského státu a činí jeho frontu zcela nespolehlivou. Revoluční hnutí národů rakouskouherské říše soustřeďuje se uvnitř státu i za hranicemi kolem národa československého, jako nejvyspělejšího, nejlépe organisovaného a nejostřeji revolučního.

Vývoj poměrů od ruské revoluce rozšířil tento revoluční kruh ve směru východním a severovýchodním. Obyvatelstvo Rumunska, Besarabie, ... krajiny, Polska, Litvy, Běloruska, Pobaltských krajů (Lotyšsko, Estonci), Finska atd. ... vlastní zkušenosti poznalo ... Němců a Maďarů, na vlastních zádech zakusilo tíži germánské pěsti a ... rakouskouherského biče. A zase ... jejich obrací se nyní k nám. My ... národ stejně jako oni utlačovaný, stejně jako oni bojující za svobodu nejen ... ale politickou a sociální, za demokratisaci státního zřízení i hospodářského života, dáváme jim jakési záruky, že jejich sil a oběti nebude zneužito pro nějaké cíle imperialistické.

Je třeba, abychom si všichni toto dobře jasně uvědomili. Střední Evropa nebo — jak se často říká — malé národy střední Evropy šikují se k revolučnímu boji proti svým tyranům: Berlínu, Vídni a Pešti, a středem, pevným jádrem, kolem něhož se seskupují, je československý národ, je československé vojsko. S většinou z těchto národů měli jsme dosud málo spojení, známe se málo a proto jsou mezi námi některé zakořeněné vzájemné předsudky, nedůvěra, přezírání. To musíme překonat a příslušníky všech národů střední Evropy získat pro náš společný svatý boj za svobodu proti tyranům.

Bude nutno, aby naše vedení i formálně vyhlásilo tuto svatou válku, aby všecky příslušníky těchto národů vyzvalo do boje. Za dnešní situace snad naše výzva bude platit více, bude mít větší úspěch než výzvy jednotlivých národních organisací.

V patnáctém století Němci (i Maďaři) volali Evropu do svaté války proti kacířskému národu československému. Jejich cíl byl: porobení našich předků pod duchovní tyranií středověkého Říma. V novodobé svaté válce, kterou vyhlásí a povedou potomci oněch nepoddajných kacířů, cílem není poroba, nýbrž svoboda, ne útisk svědomí, myšlení a víry, nýbrž osvobození všech sil utlačovaných národů k mírové volné práci pro blaho celého lidstva. Německo-římská svatá válka v 15. století byla zpátečnická, naše je vedena myšlenkou pokrokovou, zásadou demokratickou, za níž krvácejí národy od velké francouzské revoluce.

Společný svatý boj za společný ideál bude velmi cenným základem přátelského spolužití těchto národů po válce, bude jednou z nejpevnějších záruk míru. K.

J. P.:

Ve vlasti.

XII.

Slibně se vyvíjí národní uvědomění, tr... uhá po svobodě a československém státě i na Slovensku. Tak jako v Čechách, tak i na Slovensku hnutí má své kořeny v lidu; střední inteligence chová se ... persekuci zdrženlivě, ale ani ji není lhostejným osud československého národa.

Na Slovensku panuje neohrožený, nikdy před tím nebývalý ruch. Konají se přednášky, schůze a zábavy čistě slovenského rázu; počet výtisků slovenských novin stále roste, kruh čtenářů stále se zvětšuje; ve prospěch slovenského tisku konají se četné sbírky a lid ochotně přináší své krejcary k jeho podpoře.

Ružemberská Úvěrní banka dobře prospívá; množí se vklady, roste počet podílníků: sedláci a živnostníci přestávají obracet se ve svých peněžních záležitostech k bankám maďarským a vyhledávají slovenské.

V posledním době pomýšlelo se na Slovensku na založení „Slovenského srdce" podle vzoru „Českého srdce". Spolky tyto mají za úkol starati se o chudé děti; chtějí zřizovati pro ně útulny, kde by byly zároveň i stravovány. Ústředna „Českého srdce" je v Praze a má své odbočky ve všech českých městech. Humanní a národní význam „Českého srdce" je dalekosáhlý. Ono zachraňuje nám tisíce českých dětí od hladu a nouze a dává jim aspoň z části to, co válka jim odebrala. Jest si jen přáti, aby i na Slovensku krásná tato myšlenka se uplatnila.

Byl jsem na Slovensku 14 dní a měl za tu dobu příležitost přesvědčiti se o náladě a smýšlení dělného lidu na Slovensku. Překvapilo mne, jak vžitou je v lidu idea československého státu, jak o ní lid mluví. Častokráte byly mně činěny dotazy, je-li to pravda, že v Rusku také Slováci jsou v československém vojsku, zda opravdu mají v Rusku Slováci více svobody a lépe se jim vede než Maďarům.

Государственный архив Новосибирской области

Se mnou vrátilo se domů též asi 12 Slováků. V organisacích československých v Rusku nebyli, „Čechoslováka" a „Slovenské Hlasy" četli zřídka kdy a aby se zbavili kromě jiných povinností též povinnosti vstoupit do vojska, vydávali se za Maďary. Byl jsem zvědav, zapřou-li svoji národnost i doma. Nezapřeli! Jen jeden z nich, kaprál, když v karanténě zaznamenávali k jaké národnosti kdo přisluší, vydal se za „Ungara". Všichni ostatní hrdě se přiznali ke své slovenčině. Mluvil jsem později se všemi z nich i o naší věci; přesvědčil jsem se, že práce naše v Rusku nebyla nadarmo a že símě námi zaseté jistě vzejde a přinese hojnou úrodu.

Slovensko se probouzí. Nic nepomáhá stíhání slovenských pracovníků maďarskou vládou, bezmocná jsou pohraniční opatření, aby zamezeno bylo stykům československým. Ani zákaz českých novin v Uhrách nechrání Maďary před stále rostoucím na Slovensku hnutím, které podepřeno uherskými Chorváty stává se Maďarům více než nebezpečným.

V novodobé historii Slovenska zůstane památným den 10. května r. 1918, kdy konal se v Liptovském Sv. Mikuláši sjezd, jehož súčastnilo se několik tisíc osob a na němž přijata resoluce, ve které slovenský národ žádá i pro sebe právo sebeurčení a spojení s Čechy v jeden samostatný československý stát.

Tímto projevem nabývá revoluční hnutí československého národa ještě většího a reelnějšího rázu. Jím je z kořene vyvráceno tvrzení našich nepřátel, že Slováci si nepřejí odtržení od Uherska a že jsou proti československému státu.

Slováci v cizině i doma spolu s námi bojují za lepší byti československého národa. Máme jeden úkol a jeden cíl; svorně, pevně sražení v jeden šik dojdeme uskutečnění svých ideálů; budeme sami pány ve své vlasti, občany svobodného a samostatného československého státu.

Nějaký smír v našem boji je nemožný. Nenávist naše vůči Rakousko-Uhersku je příliš veliká, než abychom se s existencí tohoto schátralého státu v jakékoliv podobě smířili.

Rozhodnost a neústupnost našeho boje správně vystihl posl. Stránský ve své poslední řeči v rakouském parlamentě: „Nenávidíme Rakousko-Uhersko a vypovídáme mu rozhodný boj. Nepřestaneme ve svém boji dříve, dokud nerozbijeme Rakousko-Uhersko. V tomto boji pomáhají nám naše pluky, naše divise, naše armády. Věříme, že boj svůj vítězně dobojujeme."

Věříme a přisahámé! Desititisíce československých vojáků v Rusku, Francii a Italii přísahalo spolu s celým národem doma, že raději padnou, než-li by se zřekli svých práv.

A tak, jako den vždy vítězí nad nocí, tak zvítězit musí i naše spravedlivá věc, za kterou my bojujeme.

Přijde, již brzo přijde den, kdy „stotisíc třeskne otrockých pout" a vzejde nám slunko svobody, aby dalo vzkvétat, růst a mohutnět národu československému.

Demokratická internacionála.

V „Golosu Naroda" známý socialista Potresov v článku „Mezinárodní politika a světové hospodářství" ukazuje na nutnost, aby ruská demokracie přijala spojeneckou orientaci. Každému myslícímu demokratu je jasný rozdíl mezi vítězstvím Německa a vítězstvím Anglie. Sami němečtí socialisté (Liebknechtovci) ukazují na nebezpečí pro pokrok a demokracii, z vítězství hohenzollernský imperialism. Dnes se toto nebezpečí uskutečnilo pro Rusko, jehož hospodářský a průmyslový vývoj byl by zničen úplným vítězstvím Německa. Německo nepotřebuje silného Ruska, jemu je nutna plná jeho hospodářská neschopnost, aby je mohlo vykořisťovat jak naleží. A to nechápali do revoluce a ještě dosud za revoluce ruští socialisté, kteří z protiněmecké-anglofilské politice viděli nebezpečí vzrůstu ruského imperialismu. A zatím dávno bylo známo nejen Rusům, ale i cizincům, jako Kautskému, že Rusko i za časů carismu nebylo kandidátem na imperialistického dravce, že nepodnikalo provádět koloniální politiku, že je v zcela jiném stadiu vývoje, kdy potřebuje se národnostně upevniti, že prožívá historický okamžik národnostní revoluce.

Právě tato nacionální revoluce, toto probuzení se Ruska k národnímu uvědomění, k národní důstojnosti — bylo překážkou Německu — ale nijak nepřekáželo Anglii.

Anglie nepotřebuje, jako Německo, zpátečnického, zanedbaného Ruska — jí je nutno mohutné, rostoucí kulturně i politicky vyspělé Rusko jako protiváha Německa na východě. Ať jsou pohnutky Anglie jakékoli, ona provádí takovou politiku, jaká je nutna i Rusku k jeho obrození. Dnes bylo by omylem ruské demokracie, aby dělala nezávislou politiku „neutrálního" státu. Je třeba, aby své síly spojila se silami ostatní demokracie světa a přijala zejmé spojeneckou orientaci, která vede ke skutečné, nové internacionále vší demokracie.

BESEDA.

Proč jsme zde?

Program činnosti Americké Misse Křesťanského Svazu Mladíků při československém vojsku.

Úkol misse Křesťanského Svazu Mladíků u spojeneckých vojsk jest tento: ulehčit a zpříjemnit volné chvíle těžkého života vojáků ušlechtilým duševním osvěžením a co nejúsilovněji a nejostražitěji chrániti jejich charakter, čistotu jejich duševního života od pokušení a nástrah, jež je obklopují.

Válka sama sebou nepřináší vojínu nic dobrého, naopak její zásluhou je, že vojín bezděky se stává hrubším a surovějším.

Tak vlastně se odehrávají na frontě dva boje — boj síly materiální, hmotnému viditelný — a boj čistoty charakteru. Výsledek prvého možno konstatovati ihned — druhého však pouze v budoucnosti.

Americká misse K. S. M. je poslána k československým vojínům, tak statečně bojujícím na ruské frontě, jako malá posila pro oba boje: udržovati a zvyšovati nadšení pro boj proti společnému nepříteli, militaristickému ujařmovateli kulturních národů, a pomáhat v boji proti nepřátelům, kteří ohrožují charakter československého vojáka-revolucionáře.

Druhý nepřítel obklopuje vojáka všude; s ním se setkává se i mimo ohlušující bzukot kulí, šrapnelů a granátů; číhá na něho na cestách, ulicích, místnostech. Musí býti tudíž zbraň volena jiná. A tu zajisté nejlepším prostředkem je dosíci toho, aby každý voják mohl zapomínati na okolí, v kterém se pohází a pokud možno měl takové poměry, které by mu připomínaly domov. Proto americká misse hledí připraviti vojákům takové prostředí, kde by zapomínal každý, že je na frontě, a kde by mohl prožíti volné chvilky v ušlechtilé zábavě čtení a hře, kde by mohl se cítiti nejvíce doma.

Hlavní činnost K. S. M. se tedy přirozeně soustřeďuje kol těch vojenských besed (klubů), jež na francouzské frontě vojáci nazývají „báraky", v jich místnostech mohou býti divadelní představení, koncerty, biografy, přednášky, čítárna, herna (ušlechtilé hry), knihovna, bufet s potravinami a nápoji za nákupní ceny, lávka atd. Každá taková beseda je pod vedením člena misse, a práce jeho skutečně vždy setkává se se zdarem.

Naše misse vyslaná do Ruska nemohla přirozeně mnoho vykonat za okolností, panujících v Rusku po říjnovém převratu až do obnovení válečného stavu chrabrým vystoupením československých dobrovolců na záchranu svojí existence.

U ruské armády nedalo se takřka nic dělati, a činnost naše u československého vojska — pokud bylo ještě na Ukrajině — byla okolnostmi a ruskými poměry tak ztížena, že nemohla vyvinouti se tak, jak bylo žádoucno a jak toužebně sami jsme si přáli. Potom přišel dlouhý pochod z Ukrajiny až na Sibiř.

Zde po vystoupení československého vojska začali jsme ihned uskutečňovati „válečný program" našeho svazu, jak poměry dovolovaly. Co jsme vykonali v Samaře, Čelabinsku, Omsku i Irkutsku, je vám známo. Nebylo to ovšem nic skvělého; bylť to počátek, základ pro novou, širokou a lepší činnost, při které nebude šetřeno námahy i nákladu. Předpokládáme, že bude co nejdříve obnovena fronta proti Němcům v Rusku, a že do zimy bude v Rusku, respektive v Sibiři, značný počet vojska československého, spojeneckého i ruského. Vypracovali jsme tedy v hrubých črtech tento program, který uskutečníme, jakmile bude spojení s Amerikou, ať již přes Vladivostok aneb Archangelsk (respektive Murmaň):

1. Naši zástupci budou na všech důležitých místech Sibiře i Ruska, kde bude vojsko stát aneb ve velkém počtu projížděti. Hlavními takovými místy by byly: Vladivostok, Irkutsk, Krasnojarsk, Omsk, Čelabinsk, Samara, Orenburg, Jekatěrinburg a jiné. Zástupci tylovi budou se starati o hmotné a duševní blaho vojínů, ležících posádkou i projíždějících. Kde bude četná posádka, bude zřízen klub a na nádraží bude čajovna a prodejna.

2. Pro vojsko bojující na frontě bude ke každému pluku přidělen zástupce, který bude se starat o to, aby vojákům byly do předních linií dodávány studené a horké nápoje (die doby), a různé potraviny. Dle možnosti zřídí i v předních liniích (v okopech) malé čítárny, knihovny a herny,

Государственный архив Новосибирской области

Úřední věstník.

Polní soud Československého vojska.
Jekatěrinburg 3. září 1918. Čís. 250-254.

Usnesení.

Trestní řízení zavedené proti dobrovolcům 1. Kurganského pochodového praporu Josefu Kindlovi, Janu Hubáčkovi (nesprávně Hamáčkovi) a Janu Hanušovi

a) pro zločin deserce z československého vojska,

b) pro zločin velezrády na československém národě,

kterýchžto zločinů se měli jmenovaní dopustiti tím, že dne 5. července t. r. v boji u Kujaše přešli k nepříteli a bojovali proti československému vojsku, k návrhu veřejného žalobce se zastavuje a zatykač ze dne 30. července t. r. č. j. 250-254/8 uveřejněný v č. 143. „Československého Deníku" (nedopatřením pouze ohledně dvou prvých) se zrušuje.

Odůvodnění:

Provedeným vyšetřováním, zejména výslechem očitých svědků a předloženými listinami bylo prokázáno:

a) že jmenovaní dobrovolci v boji u Kujaše 5. července (správně 7. července) 1918 do poslední chvíle řádně bojovali a dostali se do zajetí teprve po ústupu svých částí a úplně bez svojí viny;

b) že od počátku zajetí až do jich osvobození z rukou bolševické armády byli drženi pod přísnou stráží a ve vězení, že sdíleli úplně stejný osud s ostatními zajatci a tudíž úplně je vyloučeno, že by byli mohli přijímati jakékoliv účastenství v bojích proti československému vojsku.

Vyšetřující soudce: Dr. Hrnčíř.

Z finančního odboru OČSNR.

Omským vojenským sjezdem byly schváleny finanční resoluce loňského kyjevského sjezdu: proto zůstává pro všechny příslušníky našeho vojska v platnosti povinnost platiti národní daň vojenskou stejně jako pro krajany zde v Rusku usedlé platiti národní daň krajanskou a to dle těchto sazeb:

pro vojsko:

z úhrnného důchodu do	50·—	rublů měsíčně	2%
„ „ „ „	100·—	„ „	3 „
„ „ „ „	200·—	„ „	4 „
„ „ „ „	300·—	„ „	5 „
„ „ „ přes	300·—	„ „	6 „

pro krajany v Rusku usedlé:

z úhrnného důchodu do 50·— rb. měsíčně, t. j. do 600·— rb. ročně 1 proc.
z úhrnného důchodu do 100·— rb. měsíčně, t. j. do 1200·— rb. ročně 2 proc.
z úhrnného důchodu do 200·— rb. měsíčně, t. j. do 2400·— rb. ročně 3 proc.
z úhrnného důchodu do 300·— rb. měsíčně, t. j. do 3600·— rb. ročně 4 proc.
z úhrnného důchodu do 400·— rb. měsíčně, t. j. do 4800·— rb. ročně 5 proc.
z úhrnného důchodu přes 400·— rb. výše, t. j. přes 4800·— rb. ročně 6 proc.

U vojska budiž daně vybírány pravidelně rotným zastupitelstvem a měsíčně předávány plukovnímu zastupitelství, které nám složené obnosy bude pravidelně měsíčně odváděti a to buď přímo aneb prostřednictvím plukovního velitelství.

Současně budiž nám dodávány seznamy vybraných daní; u mužstva za celou setninu nebo oddíl úhrnným obnosem s udáním měsíce, u důstojníků dle jmen, s udáním výše daně a výměrem za jakou dobu daň se odvádí.

Nezapomínejte při tom na nedoplatky z minulých měsíců.

Krajané posílají peníze buď poštou nebo platí osobně přímo Finančnímu odboru OČSNR.

Po ukončení nutných účetních prací oželíme všem plukovním a divisním zastupitelstvům seznamy všech zaplacených daní, výkazy i výkazy nedoplatků setnin a oddílů dotyčného pluku nebo formace.

Bratři! Nezapomínejte, když snad momentálně nejsme v peněžní tísni, na blížící se příchod doby, kdy naše vlastní nastřádaná kapitálka bude moci prokázati neocenitelné služby, neboť jedině dostatečná peněžní reserva může nás uchrániti před všemi nepředvídanými obtížemi a nesnázemi finančního rázu. Proto nevyhýbejte se nikdo vojskem dobrovolně na sebe vzaté povinnosti a odvádějte správně a pravidelně národní daň.

Finanční odbor [illegible] peníze na bezúr[illegible] každý vkladatel [illegible] vkladu jakýkoli obnos a kdy[illegible]. Tak se majitelé větších peněžních hotovostí mohou za nynějších bouřlivých válečných dob zbaviti starostí o bezpečnost svého majetku, [illegible] ztráty celého, mnohdy těžce nastřádaného majetku.

V případě úmrtí budou uložené peníze vydány dědicům nebo vkladatelem označené osobě.

Z našeho vojska.

Za padlým hrdinou podporučíkem V. Novákem.

Dne 12. [illegible] t. r. při postupu na Verchněvinský zá[illegible] padl zrádnou kulí velitel 3. roty Kurganského pochodového praporu podporučík Václav Novák z Náchoda.

Podporučík Novák byl hrdina — muž neobyčejné statečnosti. Do boje vždy první a v boji na všech místech povzbuzoval a radil. Svou odvahu dokázal v několikerém boji pod Kujašem a Staro Asanovou, kde s bravurou jemu vlastní šel proti ohni kulometů — první vnikl do vsi a bombou rozháněl protivníka.

Osobní statečností byl vzorem svým podřízeným a příkladem každému československému dobrovolci. Milován a ctěn byl svými vojáky pro neúnavnou horlivost ve prospěch své části.

Bratře Nováku, 3. roto, Kurganský pochodový prapor a celé československé vojsko nezapomenou nikdy Tebe a Tvých činů.

Tuto vzpomínku přinesou i Tvým drahým rodičům doma. C.

Našim raněným.

Přednosta stanice Yset předal Kurganskému pochodovému praporu sbírku železničních zřízenců a dělníků stanice ve prospěch raněných československých dobrovolníků v obnosu 656·50 rublů. *Peníze složený* ve Vojenském Odboru OČSNR, který vzdává za naše vojsko ruským dělníkům upřímný dík.

aby i zde voják, jak poměry dovolí, mohl si zpříjemnit chvíle pobytu. Případně zařídí cestující kinematograf aneb sterioptikon a bude pořádati zábavy podle možnosti. Kde fronta toho dovolí, bude nedaleko ní zřízen i klub. U části v záloze se nacházejících možno bude zařídit vše lépe, důkladněji a ve větším rozsahu.

3. Až dosud práce pro československé vojsko byla neodvislá od ostatní činnosti Svazu v Rusku. Předpokládáme však, že příchodem spojenců bude veškerá činnost Svazu pod jedním vedením. Samozřejmé je, že k československým plukům přijedou zástupci, kteří umějí česky nebo alespoň rusky. Kluby však budou otevřeny pro všechna vojska. Myslíme, že se tím naše vojáci více seznámí i se spojeneckými vojsky, naváží přátelství, bratrský poměr jeden k druhému.

4. Zásobování prodejen i klubů bude se díti dodávkou zboží z Japonska a Ameriky ve velkém. Dováženo bude: kuřivo, toiletní potřeby, sportovní potřeby, kinematografy, filmy, fotografické potřeby, čokoláda, káva, cukr, [illegible] konservy, suchary, české a slovenské knihy a časopisy, obrázkové žurnály všech jazyků, gramofonové desky atd., atd. Lodi dopravující pro nás zboží budou neustále na cestě, takže zásoby postačí.

5. Potřeby, které bude možno dostati z Ruska, bude dodávati naše ústředna; týká se to nejvíce uzenin, másla atd. Podle možnosti bude dodávati i mouku do bufetů na pečivo ve frontových klubech.

6. Práci [illegible] československého vojska bude věnována zvláštní, mimořádná pozornost, jakou [illegible] tito hrdinští bojovníci za svobodu československého národa a celého uvědomělého lidstva za lepší, slavné dny československé vlasti, zasluhují.

Chceme tím jen dáti na jevo všem československým vojínům vřelé sympatie svobodymilovného národa amerického, jakým provází jejich činy udatenství. Vzdálen domova, odkud nepřichází od jich milých žádné zprávy, pociťují stesk v cizině, byť by snad dleli i u slovanského, bratrského národa. Chceme pomáhati dle svých sil a prostředků osvětové činnosti v československém vojsku, aby pověst československých bojovníků za svobodu zůstala bezúhonna, aby všichni vrátili se domů charaktery rytými, bezúhonnými, takovými, jak si je představuje národ doma. Pak bude Československá republika silná a slavná a pro nás bude radostí, že mohli jsme československým vojínům prokázati trochu pomoci.

Až dosud jsme se těšili srdečné pozornosti československého vojska, tomu přátelskému poměru, kterému bratři dali tak krásný výraz tím, že nás přijali do rodinného kroužku československého jako svoje „strýčky". Doufáme, že českoslovenští dobrovolníci nebudou nikdy zklamáni ve svých „Strýčcích z Ameriky".

K. D. Miller.

Na našich frontách.

Dle zpráv štábu sibiřské armády (zprávu vrchního velitele z neznámých důvodů jsme nedostali) je stav na frontách takový:

Na východní frontě obsadila naše a sibiřská vojska na amurské dráze stanici Kuengu (50 v. východně Nerčinska). Město Sretensk je od bolševiků již vyklizeno. Kozáci poslední tlupy vyhnali z města a drží ochrannou službu. Na 28. verstě východně Kuengy je poškozen tunel, na 38. značně poškozen most. Správka bude vyžadovati dvou dní. Ve vesnici Tolčinském (18 verst od stanice Uralgy) likvidován oddíl krasnoarmějců. Odebráno 46 pušek, 2000 patron a výzbroj. Vzati do zajetí 22 krasnoarmějci, mezi nimi náčelník štábu bolševické armády Zabelin, velitel oddílu krasnogvardějců Kosov a organisátor bolševických vojsk, známý na východě bolševický agitátor Šelačugin.

Na mandžurské dráze beze změn. Zjištěno, že na stanici Olověnné byla zachvácena tato kořist: 1 obrněnec se 3 děly, 2 obrněné teplušky, 1 pluška s třídumovým dělem, 13 beden nábojů, ešelon povozek, polních kuchyní a několik ešelonů prázdných vozů.

Ve směru na Trojicko-savsk se pokračuje v pronásledování krasnoarmějců. Naše části postupují na Ust-Kjachtu.

Na jihovýchodní frontě. Na Lepsinském úseku sibiřské části obsadily 1. září vesnici Osinovku a Andrejevku severně Lep-

Государственный архив Новосибирской области

sinska. Krasnoarmějci v počtu 200 lidí se dali na útěk na Čerkasskoje (15 verst severozápadně Lepsinska). Za několik hodin nepřítel v počtu 400 lidí přešel do protinástupu na Andrejovku, ale po 3hodinovém boji byl rozbit, ztrativ 100 zabitých a dal se na útěk.

Na severouralské frontě. Na irbitském úseku sibiřské části obsadily vesnici Kokuj na řece Sokolce. V noci na 1. září Sibiřci obsadili vesnici Antonovskoje. Krasnoarmějci ustoupili na výšiny západně Lebedkina (25 verst severozápadně Jegoršina).

Na jihouralské frontě. Na ufimském úseku 1. září obsazena námi vesnice Sofijevskoje. Naše části postupují z vesnice Millerova na sever, prorážejíce krasnoarmějce. Trať z Ufy do Tartimanova již pracuje, z Kudějovky do Tartimanova se ještě spravuje.

Na orském úseku se pokoušel nepřítel 1. září s obozem vyjíti z města, ale byl zahnán kozáky. Pokus o průlom obležení se nepodařil.

Na povolžské frontě. Beze změn.

Různé zprávy.

Prohlášení zatímní sibiřské vlády.

Obyvatelstvu Sibiře. Bojující v Sibiři a na Dalekém Východě vojenské síly se spojily. Hrdinská úsilí československých a sibiřských vojsk dostihla úspěchu. Blíží se veliký okamžik úplného osvobození Sibiře od bolševických a německo-maďarských band. Před zmučenou vlastí odkrývá se možnost širokého styku s vnějším světem. V tento dějinný okamžik zatímní sibiřská vláda, bdící nad zájmy státu pokládá za svou povinnost prohlásiti, že je *ochotna vstoupiti v okamžitý styk se všemi vládami na západě i na východě*, kojíc se pevným přesvědčením, že tyto styky dají mocnou, tvrdou, jednotnou všeruskou vládu a upevní budování oblasti obrozujícího se ruského státu.

Čestná zbraň plukovníku Gajdovi.

(Zvl. tel. zpr. ČSD.)

Tomsk 2. září. Dnes odjela na východní frontu deputace tomského bursovního spolku, aby odevzdala plukovníku Gajdovi čestnou zbraň a adresu. Členové deputace jsou P. P. Vytnov, K. N. Prochorov a plukovník N. N. Sumarokov, který účastnil se bojů na východní frontě až do Irkutska. Čestná zbraň je na zlaté rukojeti ozdobena rubínem, erbem města Tomska a monogramem pluk. Gajdy. Na pochvě je napsáno: „Vítězi nad německo-maďarskými vojsky v Sibiři od obchodníků města Tomska. Léto 1918 r.“

Mobilisace v Sibiři.

Omsk, 1. září. Nábor novobranců se provádí úspěšně. Počet odvedených v mnohých újezdech překročil potřebnou normu na př. v N.-Nikolajevském újezdě bylo o několik tisíc novobranců více než očekávalo. V lidových massách upevňuje se a roste přesvědčení, že je nutno utvořiti silnou armádu k obrození vlasti.

Generál Grišin-Almazov objel kasárna a přehlížel novobrance v Omsku za účasti plnomocníka OČSD kap. Koška. Novobranci vzbuzovali dobrý dojem. Je patrno jejich silné přání, býti opravdovými vojáky, schopnými spasiti Rusko. (S. T. A.)

Bolševická taktika.

Byla nám dodána ověřená kopie rozkazu A. Kuzmina, pomocníka komisaře oblastního sověta, nařizující sověty jegoršinských dolů: „1. Vyvezení veškerého uhlí a předání jeho na železnici. 2. Okamžité předání dynamitu, zápalných šňůr i nábojů voj. komisaři severovýchodní uralské dráhy k další dopravě po rozkazu voj. úřadů (svěřeno M. M. Ščerbakovu). 3. Zastavení dolování na uhlí na první rozkaz voj. úřadů. 4. Zjištění obnosů, jež mají býti vyplaceny dělníkům všech dolů do 1. září a poslání zástupce do Kuřmy ku jich vyzvednutí. Výplata dělníků i zřízenců provádí se v zájmu zabezpečení výdělku do 1. září, neodvisle od nařízení sovětských organisací. 5. V případě záchvatu dolů Čechoslováky, je žádoucno učiniti opatření ku poškození všech strojů uvezením hlavních, těžce nahraditelných součástek, přechodné zatopení šacht vodou a pod. 6. Potraviny a zásoby je žádoucno vyvézti se zřetelem k jich významu a k dopravním možnostem; množství třeba oznámiti voj. komisaři železničnímu Borisovu. 7. Požadavkům revoluční disciplíny je se přísně podrobiti a nedopustiti žádných námitek a šíření lživých a poplašných pověstí.“

Komu je vítáno zničení ruského průmyslu? Jen Němcům a k tomu směřuje taktika bolševických evakuací a ústupů.

Území uralské vlády.

V zasedání 2. září uralská vláda posuzovala otázku o své teritorii. Když uralská vláda byla stvrzena vládou sibiřskou předpokládalo se, že všechny země na Uralu budou patřiti k uralské oblasti. Ale brzo na to sibiřská vláda prohlásila sporným přidělení Kamyšlovského a Šadrinského újezdu a teď dokonce činí si nároky na část Jekatěrinburského újezdu až do Kyštymu. *Při takových podmínkách*, kdy ještě severní část je obsazen bolševiky, území oblasti uralské je tak malé, že není z koho brát další... Usneseno, sebrati všechen materiál o této otázce, vyjasniti poměr k sibiři a protestovati proti nečekaným zábavám.

Rozkaz č. 1.

Ve „Volžském Dnu“ č. 5. bývalý ministr Lvov líčí vznik pověstného rozkazu vojsku a loďstvu, vydaného 3. března 1917. Rozkaz byl vypracován v petrohradském sovětě a 2. března předložen vládě, aby jej vydala. Přítomní Milukov, Gučkov a Lvov dlouho se dohodovali se zástupcem sověta o nevydání tohoto rozkazu, nakonec odešli a Kerenský sám rozhodl se pro vydání rozkazu, který již druhý den byl uveřejněn jménem výkonného výboru sověta a rozeslán po frontách.

Z bolševického tisku.

Časopis východních bolševických vojsk „Krasnoarmějec“ píše 4. srpna o menševicích a esérech, kteří „si pozvali na pomoc Čechoslováky“ a vytýká jim zradu jich programu pozemkového. Napřed prý bědují, že brestský mír vydal Rusko do rukou Němců a sami nyní nabízejí v Sibiři půdu československým dobyvatelům, přes to, že tvrdili dříve „půda nepatří nikomu, půda patří Bohu“. „Tato „humánní podlost“ by se ještě snesla, kdyby ruskou půdu aspoň dostali ti neuvědomělí českoslovenští vojáci, kteří pod obratným vedením svých důstojníků nyní hrají úlohu katů ruské revoluce! Ale vždyť u nich jsou pány situace nevojáci a plukovníci Gajdové a tedy je přirozeno, že lví díl půdy nedostane se té bezejmenné české masse, která ve statisících nyní hyne v cizích jí údolích Sibiře a horách Uralu, nýbrž československým důstojníkům, hrstce parasitů, hotových k utiskování jak Čechoslováků, tak Rusů“.

„A tak“, pokračuje v bujném humoru časopis „Krasnoarmějec“, „jestliže dříve vládli poměšťáci Ruskem, budou po vítězství Čechoslováků vládnout poměšťáci i Sibiří, což vede k utužení panství buržoasie v celé sovětské republice. A před touto diktaturou, již by vztyčili nad pracujícím lidem Ruska tito barbaři-civilisace, ustoupily by do pozadí všechny druhy samodržaví a jeho hnětem a násilím. Bohatství Čechoslováků a spojenců v Sibiři znamená zachvácení jimi veškerého bohatství, úplné otroctví a hanbu, o nic lepší otroctví černochů a rudokožců v minulých stoletích, protože národ bude pod stálou hrozbou hladu pracovat dvacet hodin denně za ubohou náhradu a umírat hladem...“ Pomozte, abys nás při zdravém rozumu zachovat Bůh!

V Sibiři.

V Omsku bude zřízen ústav pro invalidy, kde budou léčeni a poskytnuta jim pomoc. Při ústavě projektuje se ortopedická dílna na výrobu umělých končetin.

— Vojenské úřady objevily v Barnaule u akc. spol. „Sibirskaja kompanija“ velký sklad pološubek. Ministerstvo zásobování nařídilo rekvizici skladů pro armádu.

— Ze Samary a Ufy posílají se na Sibiř velké transporty petroleje a naftových produktů (mazadlo).

— Voleb do městské rady v Barnaule súčastnilo se z 28.000 voličů pouze pět tisíc.

Naivnost.

Kurganský svaz kovodělníků vypravil svého delegáta na sjezd v Tumeni s takovými direktivami: vyslati od dělnictva k sibiřské vládě delegaci s návrhem na skončení občanské vojny, při čemž dělnictvo se nabízí vyjednávati...

Kurganští dělníci asi nevědí jak skončili členové železniční delegace, vyjednávající s bolševiky v květnu v Jekatěrinburgu?

Mužický humor.

— A copak, strejdo Vlasů, že nýčko nejezdíte vorat se synem?

— Ale — zlodějů se teď bojíme, brachu. Je jich až Bůh brání. To je pustili z areštu s flintama a ženský se samy doma bojej a brečej.

— Ale, holečku, teď je se zlodějama ámen!

— Japak? Co se to stalo?

— Vo Češích ste slyšel? Inu — voni teda všecky zloděje chňapli a šup s nima do areštu — teda kam patřej. Jo, jo!

— Ale co mluvíš, Fedo! No — pámbu se smiloval, že nám ty dobrý lidi poslal na vysvobození — at jim dá královna nebeská věčnou slávu a všecko dobrý, esli už nebudou z areštu pouštět, jináč nedej pánbu...

Místní zprávy.

Mezi dělnictvem.

Ve středu 4. září pořádala organisace socialistů-revolucionářů na Verch-Ysetském závodě u Jekatěrinburka schůzi dělnictva s programem: 1. Politická a hospodářská situace Ruska za vlády bolševiků. 2. Obrození Ruska a utvoření jednotné vlády. 3. Základní otázky odborového hnutí. Promluvili: předák místní organisace Černobajev, člen ústavodárného shromáždění Bogoljubov a zástupce frontovíků-invalidů Komarov. Za redakci našeho listu byl přítomen a učinil projev br. A. Pavel. Přítomnými několika sty dělníků a zřízenců přijata byla resolunce, která se vyslovuje pro podporu ústavodárného sněmu, bolševiky rozehnaného, a která slibuje všelou účast na utvoření lidové armády a jejím zásobení vším nutným.

Государственный архив Новосибирской области

170 Číslo. V Jekatěrinburgu v pátek 6 září 1918.

ČESKOSLOVENSKÝ DENNÍK

ЧЕШСКОСЛОВАЦКІЙ ДНЕВНИКЪ

Orgán Odbočky Československé Národní Rady na Rusi

Úřední věstník.

Nařízení

Správce Vojenského Odboru Odbočky Československé Národní Rady v Rusku.

Číslo 10.

Štábu československého armádního sboru nařizuje se provésti výnos OČSNR ze dne 2. září 1918.

§ 1.

Velitel povolžské fronty plukovník Čeček povyšuje se na generál-majora a jmenuje se velitelem 1. československé divise.

§ 2.

Velitel východní fronty pluk. Gajda povyšuje se na generál-majora a jmenuje se velitelem 2. československé divise.

V Jekatěrinburgu 2. září 1918.

Správce Vojensk. Odboru OČSNR Medek.

Ze Slovenského odboru OČSNR.

Bratia!

Sjazd československého vojska poveril ma spravovaním Slovenského odboru (ČSNR Odbočky v Rusku), ktorého hlavnou úlohou je „prohloubení výchovné i propagační činnosti mezi Slováky".

S radosťou sa chystám do práce, pričom ale nemôžem zamlčať čo len daktoré hate z tých mnohých, ktoré sa nám budú v cestu stavať.

Je to predovšetkým sklamanie sa Slovákov, ktorí prišli do bratského Ruska a tu sa im dostalo za úděl miesto bratského uvitania nahajka, miesto hostovských prístrešia okopy a doly, miesto odmeny ťažká práca a temer žiadna pláca. Tiemy tohoto drsného sklamania u človeka národne málo alebo vôbec nepovedomého, politicky nevyspelého zanechali hlboké stopy. Toto sú najvážnejšie hate, ktoré budú prekážať úspešnej práci.

Avšak Slováci sa sklamali v niekoľkých svojich inteligentoch, inteligenti, hrajúci na Slovensku vážnu rolu na poli hospodárskom, kultúrnom, politiky, mená ktorých požívaly všeobecnú popularitu, hoc aj boli pritemní, nepostihli sa — niet ich.

K týmto hatiam pridáva sa veľmi tesne: rozvrat ruskej armády, brestský mier a terajšie nevyjasnené pomery Ruska.

Okrem spomenutých nesnádzí bude nám prekážať v našej práci i nedostatok, alebo úplné postrádanie slovenských knih.

Ovšem pri týchto nevýhodách, máme dnes už oveľa výhodnejšie položenie a okolnosti, ktoré boly vlani, predvlaňajškom.

Máme dnes už okolo troch tisícov Slovákov v radoch československého vojska.

Bratia! Vy budete v rukách našich ten najpádnejší argument pre váhajúcich našich rodákov. Najpádnejší ani nie tak svojou číslicou, ako tým, že ste sa shromaždili zo všetkých strán a kútov Slovenska pod revolučný prapor československého vojska a tak ste výmluvnou vôľou slovenského národa.

Vyzývam Vás, bratia, menovite ktorí ste v tylu, a máte k tomu čas i kľud, aby ste si uverejňovali svoje mená na stranách „Slovenských Hlasov" v rubrike „Hlásajú sa" a tým upozorňovali svojich rodákov na ich svätú povinnosť, naplnenie vôle nášho národa. Dopisujte svojim rodákom, ktorí sú ešte v otrockom šate maďarského hneta. Vaše listy nech dýchajú teplotou lásky k národu, tvrdosťou odhodlanosti bojovať za práva bezprávnych a pevnou nádejou v lepšiu budúcnosť.

Ďalej sdeľujte slovenskému odboru, kde sú Slováci a v čom trpia núdzu; podávajte svoje návrhy na jej odstránenie!

Menovite ale starajte sa o rozšírovanie „Slovenských Hlasov", jediné tlačené slovo, ktoré môžme dať našim rodákom do rúk, v ktorých ráčne redakcia uverejňovať cyklus prednášok, obsahujúcich najpotrebnejšie známosti o slovenskej literatúre, o Slovensku, o Československu.

Práca, práca, práca privedie nás k želateľnému výsledku!

M. Orišek,
správca Slovenského odboru.

Od moře k Marně?

Šachovým pořádkem na sever od Marny rozvíjí se na západě zápas mezi spojeneckými vojsky a Němci. Veliký úspěch, kterého se Foch dobyl na Marně, dal plné strategické bezpečí pravému křídlu francouzsko-anglických armád pod Amiensem, kterému v smělé operaci montdidierské dostalo se těžkého úkolu prorvati se do německého tylu a obchvátiti Montdidier s východu

Operace montdidierská se zdařila skvěle. Na 50—60 kilometrové frontě mezi Sommou a Oisou byli Němci úplně rozbiti a donuceni k ústupu na celé frontě. Okopová válka přešla v polní bitvu; v ní jsou Němci úplně passivní: „převádějí svá vojska na nové posice" a dle úřední zprávy německé, kterou jsme včera otiskli, pohyblivá linie styku obou nepřátelských stran byla 28. srpna na linii Dompierre, Belloy, Nesle, Suzoy. To znamená, že Němci ustoupili od řeky Avre přes 30 km a že spojenci stojí 10 km před Péronnem a 4 km před Noyonem. Důležité komunikační uzly Chaulnes a Roye jsou v rukou Francouzů. Pádem města Nesle střed amienské skupiny spojeneckých vojsk ocitá se 10 km od Ham, který hrál velmi důležitou úlohu při loňském nástupu spojenců na St. Quentin.

Amienský klín je úplně likvidován. Němci ztratili znamenité pole nástupu, které bylo tak těžkou hrozbou Paříži a snaží se s napjetím všech sil vyrovnati svoje linie a získati výhodnou obrannou čáru. Proto s takovou úporností chrání své boky na jih od Oisy a na sever od Sommy, na které se dle všeho přesunuje nyní těžiště zápasu, proto asi Lüdendorf dává vědomě tak nedbalou stylisaci své zprávě o bojích mezi Sommou a Oisou.

Nástup spojenců na řece Aillete, u Bapauma a pod Arrasem je překvapujícím pro ohromné rozvinutí fronty bojů a spojeneckých sil. Nejen to. Úspěch, kterého dobyli Angličané pod Arrasem otevírá nové perspektivy Fochova plánu: Zatím co na Marně, Oise i Sommě jedná se v celku o likvidaci letošních úspěchů německých na západě, nástup Angličanů u Arrasu má již všecky známky pokusu o proryv staré německé fronty.

Nevíme bohužel, kdy začli Angličané svůj úder na silnici Arras—Cambrai, mezi řekou Skarpou a Sensée. Dle německé zprávy z 29. srpna t. r. Boiry Notre Dame zůstalo večer v rukou Angličanů. Boiry Notre Dame je komunikační uzel, ležící 3 km za starou lednovou německou posicí. Zpráva tedy pro nás vysoce významná: Angličané přešli starou německou čáru obrannou a zřejmě se snaží o průlom arraské fronty nepřítele. To je nejdůležitější úspěch spojenců na severu.

Těžkou porážku utrpěli Němci i na řece Encre. Lüdendorf oznamuje útoky spojenců západně Bapauma, jehož vzetí bylo jedním z nejdůležitějších úspěchů nástupu spojenců loňského roku. Padne-li Bapaume, bude odstraněna největší překážka na cestě ku Cambrai s jihozápadu. Bohužel pro nedostatek zpráv lze těžko určiti vývoj a rozsah operací spojenců na tomto důležitém úseku.

Armády gen. Böhma mezi Oisou a Aisnou hájí dle německé úřední zprávy úporně své posice na řece Aillette. Ale jižně Aillette Němci již byli vybiti ze svých linií a přinuceni k boji v otevřeném poli. Německá zpráva aspoň mluví o německé jízdě, odrážející francouzské a americké útoky u Pasly. (Pasly je 3 km na severozápad od Soissonsu.) Jestliže gen. Böhm neudrží své posice na řece Aillette, může dojíti k roztržení armád prince Ruprechta od armád korunního prince pruského a Němci by museli hledati záchranu jen v rychlém ústupu mezi Oisou a Sommou na staré lednové posice. Proto na řece

Государственный архив Новосибирской области

[illegible] ornější obranu [illegible] na severní frontě arraske, [illegible] přímem spojenců mohl míti pro Němce následky katastrofální.

vhk.

K agrární otázce na Rusi.

VI.

Úprava pozemkové otázky na Rusi bude v první řadě záviset od podmínek světového míru. Budou-li Finsko, Polsko, Ukrajina a Kavkaz úplně osamostatněny, pozbude Rusko velkou část nejlepšího průmyslu i zemědělství a bude muset tím intensivněji je sesilovat na zbylém území. Podíl půdy na duši ze státního pozemkového fondu, vzniklého konfiskací byl by větší. Odvislost od cizího kapitálu by vzrostla, ztrátou vlastních přístavů a obchodního loďstva trpěl by vývoz. Za to byla by tím naléhavější nutnost zanechat sociálních pokusů po vzoru bolševickém, působících tak zhoubně na hospodářskou výkonnost, jež je podmínkou úspěchu v dnešní mezinárodní konkurenci.

Dále bude rozhodující výsledek příštího všeruského ústavodárného sněmu. Taková federativní ústava říše, která přenechá každé oblasti (Sibiř, Turkestan, Don a p.) svrchované právo na jejich půdu (i býv. státní) může ochromiti kolonisaci těchto oblastí a vésti k nové značné nerovnoměrnosti pozemkové držby. Bude nutna ústava, která umožní řešení palčivé otázky agrární v měřítku všeruském. Princip teritoriální samosprávy, v poslední době vyzvednutý ku př. Kirgizy, silně ohrožuje takové řešení. Poukazuje se také na to, že z 526 poslanců ústavodárného sněmu byla jedna třetina (170) bolševiků, kteří jsou nyní zbaveni mandátů, takže ze zbývajících rpist mají eseři 274 (i s levými) a všecky ostatní strany 82, odpadnou-li pak Ukrajinci (jichž bylo 41), tedy jen 41 — což prý neodpovídá naprosto dnešnímu politickému mínění ruských voličů a proto se vyskytují hlasy pro vypsání nových voleb po očištění ruského území. Do té doby prý také pokročí na levici i pravici vystřízlivění a spíše se pak nalezne společný jazyk v zásadních otázkách politických i sociálních, tedy i v pozemkové.

V případě míru, který zachová Rusku přístavy a loďstvo, umožní výhodné obchodní smlouvy se spojenci, otevře úvěr a přivábí podnikatelský ruch na obrovské prostory obrozené říše, budeme svědky rychlého zprůmyslnění Ruska. Vzniknou nová výrobní centra, nové komunikace. Všeobecná povinná školní docházka bude postupně zmenšovat počet negramotných (dosud 78 procent). Počet dělnictva v průmyslu i obchodu vzroste, tím bude postaráno o odliv lidí ze vsi, kde dnes zahálejí, hladoví a zmenšují pozemkové náděly svou přítomností v obščině. Zvýšená spotřeba měst bude nutit zemědělství ke zvýšené výrobě při vyšších cenách a většího trhu. Pozemková renta stoupne [illegible] zlepšení t. zv. hospodářské polohy, [illegible] polní hospodaření a jiné extensivní formy polaření budou mizet, ježto z nových poměrů bude úhoření půdy [illegible] sebe sama. Poptávka po mase a mléčných výrobcích, nutnost lepšího hnojení po zrušení úhoru povedou [illegible] zlepšení chovu dobytka. Pečlivé [illegible] půdy vynutí si více hospodářských strojů, rozšíří se meliorace. Větší pozornost se věnuje hospodářskému průmyslu (sladovny, pivovary, lihovary, [illegible] mlékárny, sušírny a p.), čímž se docílí jednak lepšího zpeněžení produktů prvovýroby zemědělské (možnost vývozu), jednak se zemědělskému dělnictvu zabezpečuje stálý výdělek, nejen sezónní. Toto rovnoměrné rozdělení práce hraje velikou úlohu v zemědělství, kde si příroda sama diktuje období větší zaměstnanosti a období téměř nečinnosti. Síť hospodářských škol všech typů, pokusných a výzkumných stanic pokryje říši. Vypěstují se typy rostlin i domácího zvířectva odpovídající půdním i klimatickým poměrům každé oblasti. Zvýšená potřeba kapitálu, snaha docílit výhod velkovýroby bez jejího rizika a uplatnit se na trhu plodinovém povede k obrovskému rozmachu všech forem družstevnictví, jež bude zmodernisovanou obščinou [illegible] mužika. Okrskové i zemské výstavy hospodářské budou podněcovat k zavádění a znázorňovat docílený pokrok. Hospodářské zájmové organisace povedou mužíka i ke správné linii politické, dodají jeho projevům větší autoritu a zralost. Vznikne pomalu zdravý selský stav, základ státu.

Silská půda, ač zvětšená o konfiskovaná latifundie, nebude brzo stačit. Vzrůst pozemkové renty a rostoucí populace povede k soustavné, státem regulované kolonisaci oblastí, málo zalidněných. Při tom bude nutno šetřiti zájmů domácího obyvatelstva. Dosud v Sibiři prostě byla tuzemní plemena vytlačována „pereselenci" z lepších půd do písků a pak není divu, že je tak silné u nich hnutí pro teritoriální autonomii. Toť veliká oblast vnitřní kolonisace, moderně prováděné v západních státech severní Ameriky.

Ale i to nebude stačit plodné slovanské rase. Dalekozraká agrární politika bude muset již teď přistoupit k postupné kultivaci půdy, dosud obdělávání neschopné, aby i ona mohla být kolonisována. Obrovské plochy bahen, rašelinišť, stepí, tajgy a tundry čekají na velké inženýrské projekty. Počátky již učiněny za starého režimu. Vysušeno bylo několik milionů desjatin pinských bahen. Nižně-Voroncov-

BESEDA.

Zápisky východosibiřské fronty.

VI.

Pronásledování nepřítele prchajícího k Irkutsku dálo se ve třech směrech: po linii železné dráhy, po silnici na pravém břehu Angary a velikým obloukem krajně pravého křídla, jež určeno bylo od Těiny na obchvat hlubokého bolševického týlu až ke Kultuku, ležícího na břehu Bajkalu 140 verst za Irkutskem. K vůli zabezpečení boku vyslán později oddíl Krasilnikův kozáků po silnici na Vercholensk. Podél Angaře blížila se k Irkutsku zvláštní již dříve vysílaná expedice ruská, jež obsadila Balagamsk. Nepřítel však podle všech známek rozhodl se nevcházeti do boje za obranu Irkutska a ujížděl se svými ešelony tak rychle, že se nám brzy ztratil vůbec z dohledu. Jen místy rozebraná trať, výbuchem silně rozbitý velký železniční most přes řeku Kitoj, spálené různé zásoby a vyloupené vesnice v okolí svědčily o nedávné jeho činnosti.

Irkutsk mezitím prožíval poslední dni utrpení. Teror sovětské vlády sesílil se značně, zejména po nezdařeném pokusu o povstání místní t. zv. vojenské organisace dne 14. června, načež následovala masová zatýkání i popravy. Úřední zprávy polního štábu rudých krásnoarmějců hlásily z nižněudinské fronty jedno vítězství za druhým, mezitím však již 16. června začaly se pomalu a tajně evakuovati především banky, státní a vojenské úřady i sklady.

V noci na 3. července prohlášeno ve městě stanné právo, vztahující se na celou linii železné dráhy od stanice Zimy až do Mysovaja, nejbližší stanice za Irkutskem směrem k Bajkalu. Vyjímečné toto opatření odůvodňovalo velení bolševické armády bezprostřední blízkostí fronty, ačkoliv na druhé straně bylo tak naivní nebo drzé, že ještě 7. července, když už bolševici prchali od Bělé k Irkutsku a naše přední části stály na 75 verst před městem, „utěšovalo" město velikými úspěchy sovětských vojsk u Nižněudinska, vzdáleného přes 500 verst!

Při tom teror stále více a více se stupňoval. Od 8 hodin večer do 6 hodin ráno okna všech bytů měla být uzavřena a zakryta, východ na ulici po 7 hodině večer dovolen jen na zvláštní povolení místního vojenského velitelství. Od 1. července byly vydávány zvláštní nařízení o všeobecné mobilisaci všech mužů od 19 do 35 let v celé irkutské gubernii i zabajkalské oblasti na všech místech neobsazených ještě „kontrrevolucionáři;" nařízení ta čím dále, tím popletenější, množila ještě více paniku a zmatek v přestrašeném obyvatelstvu. Pro buržoasii vynašli bolševici ještě zvláštní zaměstnání: pracovat ve prospěch rodin mobilisovaných.

Ve všech těchto příkazech povšechné a neurčité formy, hrozících však zároveň velmi jasně nejsurovějšími tresty proti neposlušným, bylo cítiti veškeru nervosnost sovětské vlády, jejíž hrůzovládě milostivý osud ponechával již jen několik málo dní. O vyplnění všech svých příkazů sovětské úřady při anarchii tam panující ovšem se starati ani nemohly a byla tedy zlovůli jednotlivců ponechána úplná svoboda.

Z 10. července jest datován úřední rozkaz bolševického velení, v němž se přikazuje polní armádě ustoupiti až do Kultuku: „nemáme vozatajstva, ani řádné organisace v zásobování vojska zbraněmi a potravinami. Byl učiněn poslední pokus k obraně Irkutska, bohužel bezvýsledný. Proto přikázán ústup, abychom se mohli znovu organisovati a státi se skutečným vojskem".

V té době projížděly již bolševické vlaky z blízké Innokentievské na irkutské nádraží a dále na Bajkal. Desátý červenec byl neblahým dnem nejen pro buržoasii, ale i pro izvoščíky a všechny majitelé koní. Nejintensivněji se totiž starali bolševici o mobilisaci koní, jež shánělí po všech ulicích i dvorech a bez slitování hned odváděli. Samo sebou se rozumí, že bolševická jízda a spojení s ní anarchisté nezapomněli při tom „hledati koně" i v domácích skříních, stolech a pokladnách.

Loupežení a odvážení nakradených věcí pokračovalo se stupňující se intensitou; v noci na 11. července ujeli všichni členové sovětu směrem na stanici Bajkal, až na vojenského velitele Ševcova, jenž

Государственный архив Новосибирской области

ským kanálem ve stepi Muganské v Zakavkazí bylo zavodněno 12.000 d., vodami Amu-Darji v hladové stepi turkestanské 45.000 d. Amu-Darja může dle výpočtu odborníků zavodnit ještě několik milionů desjatin a ještě jsou tu řeky Ču a Syr, takže ku pěstování bavlníku možno zúrodnit takové oblasti, že by byla surovina nejen pro vlastní textilní průmysl, ale i na vývoz.

A ruský sever? Pokusy ukázaly, že je možná zemědělská kultura i ve značnějších zeměpisných výškách. V evropském Rusku se sklízí jarní pšenice v kraji Pečorském a na severu gub. Archangelské se dobře daří i zelenina. Vzorem boje zemědělce s přírodou je skalnaté a chladné Finsko. Dosavadní hustota obyvatelstva ruské říše (i se Sibiří) je 8 duší na čtverečný km. Pouhé srovnání s Belgií, nejhustěji osídlenou zemí evropskou (270 duší na čtv. km.) ukazuje na veliké hospodářské perspektivy Ruska. Dále uvažme, že postupně bude ubývat lesů, které zaujímají území rovné Rakousku, Německu a Francii dohromady a jichž průměrný výnos (u státních lesů) je pouze 8 kop. na desjatinu! Dosavadní vývoz dřeva za hranice dosahoval ceny 120 mil. rublů a při pravidelné dopravě paroplavební k ústím řek Obu a Jenisseje by jistě značně stoupl. Na půdě, kácením získané bude se také částečně šířit polaření. Pvl.

Dělnické organisace.

Psali jsme již o stávce v N. Nikolajevsku, která skončila nezdarem. „Zemla i T. ud" líčí vznik i konec této stávky: Stávka byla zahájena živelně, bez vědomí Rady Odborových svazů, k níž měli dělníci nedůvěru, ježto v ní zasedají menševici a eseři. Počali původně stávkovati zedníci na chladírnách, kteří nechtěli pracovati přes čas a žádali zvýšení denní mzdy s 10 na 17 rublů (za každou hodinu přes čas platilo se 2 ruble). Když administrace odepřela s dělníky vyjednávati, dělníci se usnesli podati ultimatum do 5 dnů a pak zahájiti stávku. Nevydrželi však a již třetí den počali stávkovati, k nim přidružilo se několik podniků, celkem stávkovalo 16 svazů. Organisace byla slabá, prostředků u všech svazů bylo pouze 6 tisíc rublů a správy svazů ani nevěděly, zda stávkují všichni jejich členové. U většiny stávkujících hospodářských požadavků nebylo a politické požadavky nebyly všem dosti jasné.

Nálada pro stávku se udržovala ujišťováním, že železniční zřízenci se připojí; když však tito chovali se ke stávce odmítavě a když delegáti z Omska ukázali dělníkům na zřejmý nedospěch stávky v nynějších poměrech, stávkující vystřízlivěli. Usnesli se likvidovati stávku, budou-li všichni stávkující přijati znovu na práci a osvobozeni ti, kdož byli pro stávku uvězněni. Tak skončila stávka, aniž by přinesla dělníkům politických nebo hospodářských výhod.

V Krasnojarsku na textilní továrně byly sníženy dělnické platy v některém odvětví až o 40 procent. Když zástupci zaměstnaných žádali obnovení starých sazeb, byli odmítnuti a správa počala propouštěti dělníky. Mezi 7 propuštěnými z práce bylo pět účastníků vyjednávání, proti čemuž dělníci protestovali. Bylo jim vysvětleno, že děje se tak pouze pro přebytek pracovních sil, z tím však správa továrny žádala vojenské úřady o vydání zajatců na práci. („Vola Sibiri.")

Rolnické jednoty.

V Tomsku se ustavil ústřední výkonný [illegible] rolnických jednot na místo bývalého v[illegible]b. rad (sovětů) rolnických deputátů. Rolnické sověty v Sibiři vyvíjely se neodvisle od sovětů dělnických, svolávaly svoje rolnické sjezdy a ani za bolševické vlády nesloučily se s organisacemi dělnickými. Pouze sovět jenisejské gubernie spojil se s gubernským sovětem dělnickým, proto také nevysílal zástupce na všesibiřský rolnický sjezd, pořádaný v Tomsku 16.—19. [illegible], jehož účastnili se zástupci všech sibiřských rolnických sovětů. Na sjezdě zvolený Výkonný výbor postihl týž osud jako Oblastní duma: [illegible] někteří členové jeho zavřeni byli v Krasnojarsku, druzí utekli se zatímní vládou na Dalekých východ. Práci svou obnovil ústřední výbor až v červnu. Počal znova organisovati - tentokráte již ne „sověty", jichž pouhý název budil v rolnictvu odpor, ale jednoty (objedinění) rolnické. Uspořádány gubernské sjezdy v Tomské a [illegible]molinské oblasti i v září budou se konati sjezdy v [illegible] guberniích. Aby mohl být [illegible] rolnický sjezd, ústřední výbor, [illegible] odbory: kulturně agitační, organisační, [illegible]ský, hospodářský a finanční, počíná budovati organisace — jednoty rolnické — místní, okresní a guberské.

Sibiřské rolnictvo, stojící hospodářsky výše než ruské, se zdatnou organisací družstevnickou, může se státi cenným státotvorným elementem, bude-li při organisování v jednotách přihlíženo jmenovitě ke kulturní práci.

Ze sekretariátu OČSNR.

Ku všeruským poradám v Ufě delegováni za Československou Národní Radu, Odbočku v Rusku místopředseda dr. Patejdl, správce Právního odboru dr. Svoboda a správce Finančního odboru Fr. Šíp.

S podrobnými informacemi o činnosti československých vojsk odejel k prof. Masarykovi do Ameriky předseda sjezdu br. K. Zahrádal.

Br. Dobrovolec Pára a poručík Ivančík z Tomska odevzdali v sekretariátu OČSNR obnos 6000 rublů, z nichž 3000 rublů určeny pro nemocnici III. pluku, 3000 invalidnímu fondu československých vojsk.

Úřední zpráva

štábu vrchního velitele všech ozbrojených sil ruských a spojeneckých armád o činnosti proti sovětským vojskům 2. září 1918.

Východní fronta.

Mandžurský směr. Naše přední oddíly obsadily st. Šilku, krasnoarmějci odešli na st. Žilovo (135 v. vých. st. Kuenga). Dle sdělení obyvatelstva bolševici ustupují k Blagověščensku. Kozáci očistili od bolševiků město Sretensk.

Trojicko-savský směr. Nepřítel v počtu okolo 4000 soustřeďuje se v okolí Kjachty.

Jihovýchodní fronta.

Semiréčje. Lepsinský směr. Pokusy bolševiků dobýti zpět vsi Andrejevky byly odraženy kozáky, kteří nastupují od vsi Tozolovky na Lepsinsk. Zachváceny cesty vedoucí od Lepsinska na sever a na východ.

Severouralská fronta.

Mostovský směr. Obsadili jsme vsi Mostovskou a Verchoturky.

Tagilský směr. Naše dělostřelba odehnala přední části krasnoarmějců, kteří se pokoušeli obsaditi návrší sev. od Ruďanky. Obsadili jsme ves Vorobjovské (20 verst jih.-záp. od Verchněvinského záv.).

Krasnoufimský směr. Nepřítel pokoušel se na Biserský závod a Sabik, byl však odražen s velkými ztrátami pro něho: ukořistili jsme čtyry zachovalá děla, kulomety, prapor 1. latyšského eskadronu, vozy, koně, kuchyně a j.; naše ztráty: 1 mrtvý (kozák), 10 raněných.

Ufimský úsek. Nepřítel dále se soustřeďuje ke vsi Krásný Jar; pokračuje se v jeho pronásledování.

Povolžská fronta.

Kazaňský úsek. Arský směr. Vytlačili jsme nepřítele ze vsi Velanky; ukořistili jsme několik kulometů a vzali zajatce.

---

jako kapitán na tonoucím korábu staral se ještě v poslední minutu o „evakuaci" zanechaných obnosů peněžních v intendantstvu.

Poslední zálohou prchajících bolševiků byli pretoriáni sovětské vlády, Maďaři, kteří hájili obsazené nádraží s přilehlou částí města a kryli ústup. Na jiných místech Irkutska se pokoušeli opět anarchisté využíti mezivládí pro sebe.

11. července v 5 hodin ráno otřáslo se město silným výbuchem i na blízké stanici. Batarejné byla vyhozena artilerijská prachárna a zničeny intendantské sklady, pokud ovšem nebyly již dříve evakuovány.

V této kritické chvíli, kdy ze všeho bylo patrno, že naše vojska jsou již nedaleko, jala se rychle scházeti místní vojenská organisace, již přišlo podstoupiti místy pouliční boje jak s anarchisty, tak s Maďary, kteří z nádraží a druhého břehu Angary obstřelovali město. Posledním „s Bohem" ustupujících Maďarů byl pokus o spálení pontonového mostu přes Angaru, spojujícího město s nádražím, čemuž však bylo ještě v čas zabráněno. Bohužel, velkých železničních mostů přes řeku Irkut před samým nádražím nebylo již možno zachrániti; podlehly témuž osudu jako mosty přes Bělou a Ušitoj.

O 3. hodině odpolední nadcházela již městu chvíle osvobození. Po Známenském mostu vjížděli na Bolšuju ulici, hlavní to třídu irkutskou, první stráže kozáků, nadšeně uvítané obecenstvem, jež nedbajíc na to, že na nádraží, u pontonového mostu a přilehlých částech města slyšna byla ještě kulometná střelba, s výkřiky radosti a se slzami v očích vyšlo pozdravit první vězitele osvobození.

Rachot kulometů, hřímavé urrá tryskem vjíždějících kozáků, slavné vyzvánění na všech chrámech před „Petrovým dnem", vítání obecenstva a radostné křiky dětí, jež s čerstvě zelenými odznaky volně a bez bázně skotačily na ulici — vše to mísilo se v jednu jásavou tóninu radosti a dlouho očekávaného štěstí!

Netřeba připomínat, že ještě větším sympatiím těšila se naše československá jízda, jež brzy na to objevila se také na ulicích Irkutska. Za jízdou vstoupily do města pěší části ruské, okolo půlnoci dorazila první rota našeho 7. pluku.

Nehledě na pozdní dobu, obecenstvo nejen neodcházelo spat, ale zůstávalo na ulicích, šťastné, že může konečně uvítati Čechoslováky, jichž příchod byl pro něho „příchodem Vykupitele", nebo „druhou Paschou". Ani při vyhlášení vojny Německu, ani při svržení carského režimu na počátku revoluce nebylo podle irkutských novinářů viděti tolik neličené, nadšené radosti jako v den vítání Čechoslováků.

Unavení bratři zasedli hned k plným, pečlivě připraveným stolům a díky laskavé obsluze místních dam, brzy cítili se tu jako doma.

Poslední vlak Maďarů opustil nádraží již v 7 hodin večer. — Irkutsk byl úplně svoboden.

Государственный архив Новосибирской области

Lodi, přibližoval se ke vsi Pečiče, odehnala naše dělostřelba.

Nikolajevský směr. Po úporném boji naše vojska obsadila Pusichu a ukořistila dalekonosná děla, náboje a j.

Na ostatních frontách beze změn.

Československá republika.

Rakouské a německé přípravy pro novou válku na východě.

Dne 12. července t. r. interpelován min. války českými poslanci, proč se budují rakouské zákopy (v pěti řadách) ve vých. Haliči na řece Zbrucz s prodloužením přes král. Polské k severu.

Zákopy tyto, které jsou stavěny ruskými a italskými zajatci, jsem osobně viděl i s drátěnými přehradami dne 19. července t. r. při přejezdu rakouské hranice.

Jiné reservátní zprávy 2. arm. rak. velitelství z Oděsy pol. maršálek (Böhm-Ermolli) a velitelství vojenské skupiny Eichhorna a generálního velitelství XXVII. pruského záložního sboru z Kyjeva sdělují, že v případě vážných nepokojů nebo povstání Němci pravděpodobně Ukrajinu v zimě opustí, při čemž na ústupu vezmou s sebou největší možné množství potravin a manufaktury; a to tolik, aby byli zajištěni na další rok, eventuelně dva, za které doufají válku zakončiti. —ný.

Stanné právo v Plzni.

Dle zpráv švýcarského listu shluklo se v Plzni zástup žen a dětí při vykládání chleba na nádraží. Náčelník stanice poslal patrolu, která bez výstrahy začala střílet v dav. Ubito 5 dětí, ve věku od 10 do 13 let, čtyři dělníci a jedna dělnice ranění. Jeden z raněných zemřel za několik minut. Jedna žena ubita kulí v bytě. Novinám bylo zakázáno se o případu zmínit. V městě vyhlášeno stanné právo.

Podobný případ byl v Pardubicích. Ministr války Grapp v parlamentě na příslušné dotazy odpověděl, že dav chtěl vyloupit vagon potravin. Poslanec Pik ve své odpovědi prohlásil, že od počátku války na dostalo obyvatelstvo západních Čech dodávku cizí mouky nebo chleba. Po dva týdny nebylo lze v Plzni vůbec obdržeti jakýchkoliv potravin. Co se v Plzni stalo, vyvoláno bylo pouze hladem. („Soldat revoluciji" z 18. srpna a „Borba s kontrrevoluciej" ze 16. srpna).

Jak se doma připravují!

V „Národních Listech" z 9. května t. r. čteme mezi zprávami čínskými toto oznámení:

„Mírový list", květen č. 11., právě vyšel s tímto obsahem: Historie k české přísaze 13. dubna. Mezinárodní zdůvodnění české přísahy. Věrnost a zrada mezi národy. Otázka věrolomnosti vlád a národů ve válce. Telegrafie bez drátu a válka. (Redakce světového zpravodajství a poměr české jiskrové stanice v Praze.) V drobnostech jsou uveřejněny zprávy: Absolutism a oktrojírky, „Myšlenky o českém státě", Brandes o válce a j."

České jiskrové stanice je v Praze opravdu potřeba. Máme toho našim doma tolik co říci.

Různé zprávy.

Na západní frontě.

Olověnaja 4. září: Dle zpráv korespondenta „Daily Telegraph" počet zajatých Němců na francouzské frontě od 15. července do 27. srpna dostihuje 140 tisíc. Ukořistěno přes 2000 děl. Spojenci pokračují v nástupu, Bapaume je jimi obkličen. Němci nešetří ničím, aby Bapaume udrželi.

Rozkaz sibiřským novobrancům.

„Vás zavolala do vojenských řad umírající ruská vlast. Rusko žádá od vás, svých synů, abyste je osvobodili od násilníků a od Němců. Jménem naší vlasti, Ruska, rozkazuji vám, abyste čestně plnili svou vojenskou povinnost. Nepilníci ji přestupníci budou bez milosti trestáni. S pomocí boží! Do práce za vlast!

Velitel sibiřské armády
gen.-major Grišin-Almazov."

Pozdrav všesibiřského sjezdu zemstev a měst československému vojsku.

(Zv. tel. zpr. ČSD.)

Předseda všesibiřského sjezdu zemstev a měst předal našemu zástupci v Tomsku tento pozdrav: Prosíme Vás, abyste předal slavnému československému vojsku vřelý pozdrav od městských a zemských samospráv, obnovených jeho pomocí. Hrdinství Čechoslováků, povstavších jako jeden člověk na záštitu zneuctěného a utlačeného Slovanstva, vyzývá vřelou odezvu v našich srdcích a plní nás přesvědčením, že v krvavé oběti hrdinského národa probudí k životu Rusko, osvobozené od bolševického násilí a lajfma, a ono znovu postaví se v řady bratrů Slovanů a velikých spojeneckých vojsk k zápasících s německým imperialismem za svět, čest a svobodu všeho lidstva. Předseda sjezdu Uljanov.

Z východní fronty.

(Zv. tel. zpr. ČSD.)

2. září čs. a ruská vojska vstoupila do Trojicko-Savsk. Okolo 1200 Maďarů, kteří obsadili městskou posádku, složili zbraně a odevzdali všechen válečný materiál. Naše kořist: 4 parníky, 3 nákladní lodě, automobily, kulomety, koně a potraviny. Rudoarmějci hodili do řeky 2 děla, několik kulometů a mnoho pušek. Parníky Murajev a Bura vešly ve styk s oddílem esaula Semenova. Obnoveno telegrafní spojení s Ugrou, Pekingem i s Verchněudinskem. Za celou dobu bojů s naší strany pouze jeden raněný. — Mongolské úřady poskytovaly pomoc oddílům esaula Širokého. Obyvatelstvo měst Trojicko-Savska i Kjachty uvítalo naše části velikými slavnostmi.

Neshody Rakušanů a Němců na Ukrajině.

Na Ukrajině jest pozorovati stálé neshody mezi německými a rakouskými úřady. Často dochází i k šarvátkám. V Oděse v hotelu Londýn pohádali se němečtí důstojníci s rakouskými, což mělo za následek, že rakouští důstojníci na znamení protestu připijeli na zdraví Francie. (STA)

Prohlášení Semiřečinského kozáctva.

„Semiřečinští kozáci, kteří pevně stáli na stráži spravedlivé svobody ruského státu, kteří přetrpěli bolševický pogrom, ničení stanic a svých rodných krbů, vyjadřujíce své věrněpoddanské city před sibiřskou vládou, prohlašují, že nehledě na veliká utrpení budou i nadále vysoko třímat prapor ruské státní myšlénky a kozácké cti. Žádné síly nezlomí kozáckou duši a nesrazíjje s cesty státního pořádku."

Úspěšná mobilisace.

V Tumenském a Ishimovském újezdě stejně jako v jiných újezdech počet přihlášených novobranců předstihl očekávanou normu daleko přes 100 lidí v každém újezdě. V Kustanaji postupuje mobilisace rovněž úspěšně. Ve Verchněudinsku, kde se ustavila samospráva i úřady sibiřské vlády, vyhlášena mobilisace dvou ročníků.

Z Ruska.

— Postavení Moskvy je zoufalé. Není nejen chleba ale ani vody. Bolševických vojsk je málo, takže lehko by bylo svrhnouti sovětskou vládu. Ale hrůzovláda udušila v moskevských všechnu rozhodnost. Většina vyslanectví ústředních mocností odjela, pokládajíce postavení v Moskvě za nejistné. Sovětská vláda zabarikádovala se v Kremlu, hlídaném pluky „internacionalistů", hlavně — Číňanů.

V Moskvě uvězněno přes tisíc důstojníků. Z Petrohradu důstojníci ujíždějí do Kronštatu. Obyvatelstvo neví, co se děje v Povolží, neví o Kazani, kam stáhnuty hlavní síly bolševických vojsk.

— Z Penzy zásobovací komise se evakuuje do Vjazmy. Místo mouky vydávají se 2 f. ovsa na člověka. Vláda je v rukou gubernských komisí pro boj s kontrrevolucí. Komise střílejí bez soudu každého obviněného v protisovětské agitaci. Dělníci protestují proti teroru. (STA)

Z tisku.

— „Golos Naroda" č. 65. v článku „Symbol jednoty" píše o nazvání E. K. Breškovské babičkou československého, a vidí v tomto prohlášení zas nový znak jednoty obou demokracií — československé i ruské — v boji za svobodu.

— „Utro Sibiri" z 1. září píše o pověstech provokačně rozšiřovaných po městě, že Čechoslováci zamýšlejí odjeti, ježto nedostávají pomoci a uvádí úřední prohlášení našich politických zástupců, která svědčí o naprosté lojálnosti a trpělivosti našeho vojska k obrozujícímu se Rusku, neboť naši vojáci vidí, že svoboda Ruska je zárukou osvobození všeho Slovanstva. V témž čísle je otištěno memorandum OČSNR, podané na čelabinských poradách a článek ČS Denníku: Rozhovor s B. Pavlů (o těchto poradách).

— V č. 51. „Voli Naroda" otištěn článek br. Preislera „Vzdělání v Čechách", kde vyličen vývoj a boj za české školství, uvedena statistika škol českých a německých, musei, obrazáren i periodického tisku.

— Sibiřský tisk velmi se interesuje o náš názor na zrušení trestu smrti. Telegram OČSNR o této otázce zaslaný Sibiřské vládě otiskují téměř všechny denníky. Článek „Vyšetřující komise" uveřejňují „Priišimje", „Omský Věstník", „Svobodná Sibir", „Vola Sibiri", „Svobodná Mysl", „Golos Naroda".

— „Vola Sibiri" a „Svobodná Sibir" věnují hrdinskému plukovníku Ušakovu vřelé nekrology.

Místní zprávy.

Oznámení.

Dnes 6. září v 7 hod. večer v sále třetí třídy (nové nádraží) přednáší br. ing. A. Pavel na thema „Ozdravění Ruska". — Další přednáška bude v úterý 10. září. Promluví správce Národohospodář. odboru OČSNR br. Jaro Král: „Proč jsme národními?" Bratři, dostavte se všichni!

Госуларственный архив Новосибирской области

173. číslo. V Jekatěrinburgu v úterý 10. září 1918

ČESKOSLOVENSKÝ DENNÍK

ЧЕШСКОСЛОВАЦКІЙ ДНЕВНИКЪ

Orgán Odbočky Československé Národní Rady na Rusi

Veliká vítězství spojenců na západě.

(Zvl. tel. zpr. ČSD.)

Francouzský generální konsul dostal z Francie z 28. srpna t. r. tuto zprávu:

Pod vedením maršálka Foche náš nástup se stále rozvíjí. Výsledkem celé řady vítězství na ohromné frontě, která se táhne od Arrasu do Soissonsu byl postup naší armády přes řeku Ailette a na severu přes Sommu. Vzato mnoho vesnic, města Noyon a Bapaume. Na severu Němci energicky zatlačováni spojeneckými vojsky přemístili linie své fronty k Lensu. Následkem nedostatku v zásobování nepřítel byl přinucen rozpustiti 8 divisí, kterými byly doplněny druhé. Je pochybno, že by byl nepřítel s to zastaviti se na linii Wotan burga, odkud začal svůj jarní nástup a kterou vážně ohrožuje postup Angličanů od Arrasu. Od 15. července do 25. srpna jsme vzali do zajetí 150.000 Němců a přes 2000 děl. Nástup trvá. (Pozn. red.: Viz v „Různých zprávách" úřední německou zprávu z 3. září t. r.)

V Jekatěrinburgu 8. září.

V dnešním čísle otiskujeme úřední německou zprávu z 3. září, která přináší několik názvů míst, dávajících nám možnost určiti, na jaké čáře byly německé armády ve Francii počátkem září.

Na 120kilometrové frontě dosáhli spojenci, jak je nyní patrno, rozhodného úspěchu na frontě řek Avre, Sommy a Encre. Armády gen. von Marwitze, které tvořily levé křídlo vojskové skupiny Ruprechta Bavorského na frontě těchto řek jsou rozbity na hlavu a spěšně ustupují k lednovým německým pozicím.

Moskevská bolševická „Izvěstija" rýsuji dle německých listů nástup spojenců takto: „Proti armádám gen. von Marwitze zahájily nástup anglicko americké divise, podporované uragánním ohněm dělostřelectva a „ocelovou lavinou" „netvorných" anglických nadtanků nejnovějšího typu. Útok spojenců začal na frontě 60 km v oblouku Morlancourt-Moreuil-Montdidier. Obrněných strojů anglických a francouzských byly celé řady (jednotlivé stroje byly od sebe vzdáleny 50—60 kroků). Za nimi pustil F[illegible] husté kolonny pěchoty, která brala německé linie, rozbité nadtanky jednu za druhou. Působení spojenecké dělostřelby a nadtanků bylo tak úžasné, že všechny telegrafní a telefonní dráty Němců, vedené hluboko pod zemí, byly zničeny, spojení s předními liniemi Němci úplně ztratili, takže německá artilerie byla nucena nečinně přihlížet k zkáze své pěchoty anebo úplně neplodně střílet. Osud německých vojsk rozhodla špatná pohoda, poněvadž pro hustou mlhu pozorovatelé na zadních liniích neviděli světelných signálů. Odřezané od tylu německé pěchoty neočekávaně zpozorovaly za svými řady ocelové nestvůry nepřítele, které doslovně chrlily na ně oheň z děl a kulometů. Hrálo tedy při nástupu spojenců hlavní úlohu překvapení."

„Izvěstija" v téže úvaze dodávají — asi dle německých listů — že dle všeho Němci udrží na linii Roye—Noyon a že lze pozorovati, že mistrovská spojenců již úplně „vychladla" poněvadž byli spojenci zastaveni německými protiútoky u Lihons a Chaulnes (právě v středu nástupu).

Vtip je nepodařený. Spojenci nedali se vzpamatovat vojskům von Marwitze, snažícího se zoufalými protiútoky otupiti ostří klínu, zasazeného spojenci s úpornou vytrvalostí do německého tylu. Útok francouzské pěchoty na oporný komunikační uzel Nesle na řece Oise u Suzvy byl korunován velkým úspěchem a Noyon padl. Současně Angličané přešli v prudký nástup severně Arrasem u Hendecourtu, zmocnili se ho a začali rozšiřovat svůj úspěch na sever a jih. Padl Billecourt a Bucquoy (30. srpna) a lednová posice německá u Arrasu se počala lámati.

Tento manévr měl rozhodující vliv na bitvu u Péronna. Kdežto 30. srpna Němci udržovali ještě linii Maurepas—Dompierre—Belloy (10 km před Péronnem), 3. září již Němci ve své úřední zprávě píší, že „po silných bojích obsadili výšiny východně Sailly, Moiclains, Aisecourt, Péronne", to jest byli zahnáni spojenci na 15—20 km a v rukou Francouzů ocitla se místa staré historické slávy: Bapaume—Combles—Péronne.

Neméně významná porážka stihla Němce i jižně Sommy. Útokem na trať Nesle—Ham spojenci podcházejí k St. Quentinu, před nímž byl zastaven loňský jejich nástup.

Na řece Ailette není Němcům lépe. Zmocnivše se lesů a výšin na levém břehu, úporně Němci chráněných, spojenci přešli šťastně řeku, vybili nepřítele z údolí a vedou útoky na Pierrmande a Folembray (obě místa jsou vzdálena 8 km od lednové německé linie). Zvláště vážný neúspěch přiznávají Němci na této frontě u Coucy-le Chateau (6 km od staré linie). Protiútoky německé jízdy, o kterých Němci mluví ve své úřední zprávě, dokazují, že i na hoře Ailette Němci jsou donuceni k bitvě v otevřeném poli.

Postavení je pro Němce na západě stále kritičtější: to lze konstatovat pro vývoj té „ohromné a složité strategické operace", o které dle „Izvěstij" mluvil v anglickém parlamentě Lloyd George. vhk.

Bolševicko-německé spojenectví.

27. srpna byla uzavřena mezi sovětskou vládou a Německem „hospodářská" smlouva. Trocký v nadouvaných frásích rozesílá na všechny strany jiskrové depeše a telegramy, ve kterých nešťastnému ruskému lidu vykládá smlouvu jako velký úspěch sovětské vlády vůči Německu, ačkoliv, jak uvidíme, jedná se ve skutečnosti o zcela formální uzavření válečného spolku sovětského Ruska s Německem [illegible] totiž ponže část smlouvy. V této části si Němci určují válečnou 6miliardovou kontribuci zlatem, zbožím a kreditkami; z toho jednu miliardu platí Ukrajina. Dále Německo zabezpečuje provoz ruského zboží bez cla k baltickým přístavům, do Rostova a Taganrogu a dodává Moskvě uhlí z donecké pánve za petrolej z Baku.

Ostatní část smlouvy je politická a vojenská, týká se úpravy rusko-německých hranic, vyklizení Němci obsazeného území a poměru Ruska k sousedním Němci utvořeným státům. Německo vyklidí území na východ od Estonska a Livonska, jakmile bude stanovena demarkační čára. Obsazené kraje na západ od Berezíny bude opouštěti postupně dle toho, jak Rusko bude spláceti válečnou náhradu. Německo slibuje, že nebude podporovat tvoření nových státních jednotek na území sovětského Ruska, které navzájem uznávajíc samostatnost Estonska a Finska nebude zasahovati do jich vnitřních záležitostí. Stejně uznává Rusko samostatnost Gruzie a za to se mu „zabezpečuje" bakinský újezd (kde jsou dnes Angličané!). Při tom se dává Rusku k disposici trať Voroněž-Rostov. Německo vrací Rusku všechny obchodní lodi, jež vzalo po ratifikaci brestského míru.

Nejzajímavější však pro nás je část vojenská, ve které se mluví o vojně Ruska se spojenci. Sovětské Rusko bude bojovat se spojenci na severu, při čemž Německo bude bolševiky chrániti od napadení Finskem. Po očištění murmanského pobřeží od spojeneckých vojsk Německo vzhledem k nedostatku branné vojenské (hlavně námořní) moci Ruska, zaručuje Rusku svobodnou paroplavbu a rybolov při ruském pobřeží.

Государственный архив Новосибирской области

Touto smlouvou si Německo tedy děla ze sovětského Ruska svého spojence, lépe řečeno, svého poddaného bojovníka, svého vasala, kterému se slibuje za úspěchy dosažené proti spojencům žold — svobodný rybolov, kterého si ruští bolševičtí vojáci mají dobýti svou krví.

Pro politiku německou na východě je tato smlouva velmi charakteristickou.

U Murmaně nastupují spojenci na Petrohrad a Vologdu, na Kavkaze Angličané obsadili Baku, po delším dohadování vysazují se spojenecká vojska v Sibiři. Před Německem dnes již reelně vyrůstá veliké nebezpečí východní fronty, na kterou síly jeho nestačí a proti které je nálada i ve vojenských kruzích Německa.

Proto Německo, které ne z velkomyslnosti ochránilo Gruzii od bolševiků a Turků, ale aby vytvořilo na Kavkaze basi proti anglickým vojskům z Persie, které ne nadarmo upevňuje monarchii ve Finsku, činí nejen ústupky, ale bere pod svou ochranu i sovětskou vládu.

V Německu zvítězila orientace Mirbach—Helfericha: nezaváděti v Rusku „ukrajinský pořádek", nýbrž ponechati jistou svobodu bolševismu, jest-liže sovětskou republikou vládne Trocký, vyhlásivší nemilosrdnou vojnu anglo-francouzským a československým „imperialistům".

Německá diplomacie počítá dobře: Vyklizované oblasti, zmučené nenáviděným jhem německým, vrhnou se ve svých masách do náruči Trockého, který je povede proti „imperialistům" spojencům a Čechoslovákům. Ruská krev poteče za německé zájmy!

Za monarchistickým Finskem, hetmanskou Ukrajinou a menševickou Gruzií následuje bolševická Moskva do širokého objetí Germanie. Němci tak vystavují před sebe do fronty protispojenecké své drabanty a německá diplomacie dává si vysoko platiti „ústupky" své nejvýchodnější „ostmarce" před Volhou. Německo se ovšem připravuje na všechno. Kdyby sovětská vláda nedožila zimy, je třeba jinými prostředky oddáliti tvoření východní fronty. Proto pracuje svými agenty i mezi spojenci a horlivě si všímá sporů mezi zdejšími oblastními vládami. Než vojsko německé bude musit plést dráty na východní frontě, bude jeho diplomacie plésti své pavučiny všude. My však věříme, že jako na Marně německé dráty přervala vojska spojenců, na východě naše vystoupení rozerve sítě roztažené nad Ruskem.

Vojenské úspěchy jsou na naší straně, a čím rychlejší bude vojenská pomoc spojenců, čím více i jejich obezřelá diplomatická práce bude schopna čeliti diplomacii německé, získávajíc ruský tisk pro pochopení demokratických cílů světového odboje, tím spíše bude dosaženo vítězství nad sovětským samoderžavím a jeho pánem — Německem.

—jhk.

Co je to bolševismus?

Bolševici vyjadřují svůj program v podstatě takto:

Jsou třídou proletariátu, nepřiznávající nijakých kompromisů s buržoasií; jsou stranou sociálně demokratickou. Hlavní požadavky jejich jsou: bezodkladný přechod veškeré vlády ve státě v ruky dělnických, vojenských a selských rad; bezodkladný přechod veškeré půdy v ruky sedláků, organisovaných v těchto radách; lidová kontrola nad veškerým průmyslem i nad rozdělováním produktů. Prostředky: třídní boj, boj kapitalistů a dělníků, jejichž zájmy jsou protichůdné; odstranění socialismus, který odstraní nájemní otrocké práci i třídní boj.

Jsem dalek toho, abych bolševismu rozebíral teoreticky, poněvadž jsem pevně přesvědčen, že bolševismus je odštěpenec a výstřelek sociálně demokratických idejí nepatrné společenské vrstvy a proto, že postrádá potřebného pro uvedení v život také důvěry širokých vrstev lidových; pojednám zde o bolševismu s hlediska čistě sociálně demokratického, pro které bylo potřebné jasno na všech stranách.

Uvedený program [illegible] krásný, a pročtěte všechny bolševické brožury, jiného výkladu o bolševismu nenajdete, dočtete však patrně až absurdum a co hlavního: o demokratismu se u bolševiků nemůže vůbec [illegible] tím méně o socialismu, je to jenom změněn[illegible] program sociálně demokratického a jeho [illegible] papíře.

Co je to demokratismus? Demokratismus je taková forma lid[illegible] která podmiňuje zastoupení všech politických [illegible] a společenských vrstev.

Co je to socialismus? Socialismus je souhrn idejí pracujících [illegible] dělnické, která snaží se pomocí organisace třídního boje přetvořiti nynější soukromo[illegible]listickou společnost ve společnost socialistickou. Kromě toho se chce domáhati sociální demokracie [illegible] zákonnou a nutnou výchovou proletariátu [illegible] a v případě, že by v samotném lidu vzplanula revoluce sociální, tedy i do revoluce všemi silami podporovati.

V otázce zemědělské sociální demokracie žádá, aby půda stala se všeobecným a společným majetkem celonárodním.

Krátce: zdemokratisováním společnosti lidské chceme dojíti k jejímu socialisování.

Porovnejme bedlivě [illegible] část programu sociálně demokratického s bolševickým programem celým a položme si otázku: je možno bez národní svobody, bez [illegible] demokratické vlády, bez nutného socialistického přesvědčení širokých mas lidových provésti [illegible] změnu lidské společnosti? Je to možno dnes, když říšskoněmecká sociální demokracie nás tak věrolomně zklamala? A konečně, je to možno v dnešní době, kdy socialism je stále ještě předmětem vědeckých úvah?

Uvedené [illegible] holá fakta z bolševické taktiky, která [illegible]: „vláda proletariátu", toť znásilnění a odstranění ústavodárného sněmu, který by demokratickým zákonodárným sborem; toť vyhlazení buržoasie i středních vrstev; vybíjení vysoko [illegible]stoškolských učitelů a desorganisování národního [illegible]kolství; toť zrušení svobody sociální, politické, shromažďovací, tiskové; neuznávání národních práv atd.

Jaké jsou toho následky? Naprostá anarchie, desorganisace společenského života, demoralisace, rozvalstátního života, a hlavně: posunutí národohospodářského, politického, sociálního a kulturního vývoje na několik desítiletí do zadu, tedy skok národa do propasti nejčernější reakce! A nešťastný je národ, který je násilím nucen k tomu všemu klidně přihlížeti.

Uvědomělý proletariát bude vždycky snažiti se dojíti ku svým cílům, pokud to bude možno cestou nekrvavou, a nikdy nesníží se po „vzoru" bolševiků, podlidskou důstojnost, přímo na stupeň dravého zvířete, aby prováděl taková hrozná a surová zvěrstva, která byla možna jenom v době inkvisice a v době panování římského císaře Nerona. To není sociálně demokratický postup, to je — barbarství!

Když všechno uvedené klidně a hlouběji promyslíme, poznáme, že bolševismus je paradoxní fanatismus, který postrádá vůbec práva a možnosti na existenci. Pro národ, politicky a sociálně uvědomělého člověka a pro československého člověka zvláště je bolševismus nepřijatelný vůbec.

Lad. K. Vlásta.

Spojenci v Rusku.

Do Samary se sjíždějí členové ústavodárného sněmu, uprchnuvší z ústředního Ruska a přinášejí poslední bolševické zprávy o postupu spojenců po murmanské dráze a od Archangelska.

BESEDA.

Zápisky z východní fronty.

VIII.

V rozkaze bolševického velitele Golikova ze dne 10. července námi dříve již citovaném za cíl ustupujícím krasnoarmějcům naznačen Kultuk, ležící ve vzdálenosti 140 verst za Irkutskem na břehu Bajkalu. Obranná posice bolševiků u Kultuku představovala již svou přirozenou polohou pravou horskou pevnost, zlepšenou ještě důkladnými okopy, upravenými v okolí schytanými Čiňany, pod dozorem skutečných odborníků, nejspíše německých důstojníků.

Obsazením Irkutska získána byla nejvážnější base pro válečné operace u Bajkalu, jichž cílem bylo prorvati se k Verchněudinsku a zachrániti [illegible] neporušenou okružní [illegible] dráhu s jejími mnohočíslenými tunely, mosty a galeriemi.

Za tím účelem byl dříve před Irkutskem vyslán byl zvláštní oddíl podkap. Dvořáka, skládající se z úderného praporu, jedné roty 6. pluku [illegible] ruské části po traktu od Těimy přímo na Kultak. Po nesmírně náma[illegible]ném horském pochodu dorazili naši [illegible] 13. července do bezprostřední [illegible] bolševických posic. Krasnoarmějci [illegible] očekávajíce tak brzkého příchodu našich, [illegible] zatím příkaz svého „glavkovercha" o reorganisaci armády tím, že v pohodlně upravených okopech veselé se bavili pitím, hraním karet atd. Nebýti nahodilého výstřelu jednoho Němce, stojícího na stráži, byla by celá veselá kompanie zajata od předních částí našeho oddílu, připlíživších se až na 80 kroků k posici.

I tak nastal ovšem mezi bolševiky veliký zmatek; opustivše překrásná horská opevnění utekli do Kultuku a odtud ještě dále ke Sluďance. Náš vítězný oddíl dosáhl sice hravě velikého úspěchu, ale vítězství nemohlo býti náležitě využitkováno. V pronásledování bránila jednak veliká únava po dlouhém pochodu neschůdnými horskými stezkami, večerní tma a vůbec těžká orientace v divokém horském kraji.

K ránu následujícího dne bolševici obdrževše posilu, vrátili se zpět do Kultuku a pokusili se o útoky na naše posice. Útoky ty byly však odbity a naše levé křídlo posunulo se ještě dále vpřed.

Mezitím druhé části našich vojsk postupovaly frontálním směrem podle Angary a po linii železné dráhy. 15. července naší jízdou a brzy na to i pěchotou obsazeno selo Listveničnoje ležící na pravém břehu Angary, nedaleko jejího výtoku z Bajkalu, naproti stanici Bajkal. Krasnoarmějcům až na několik podařilo se prchnouti na dříve připravené parníky a dva znamenité ledokoly „Angaru" a „Bajkal". V našich rukách zůstalo však též 5 parníků, jež ihned spravovány a připraveny k plavbě. Naše nově upečené „námořnictvo" se chystalo vyplouti na nich proti stanici Bajkal na druhém břehu Angary při výtoku jejím z jezera, kde se nalézal jeden ešelon bolševiků s artilerií a technický vlak s výbušnými látkami, určenými při dalším ústupu po trati k ničení bajkalských tunelů.

K velikému svému údivu však naše „námořnictvo" octlo se brzy v dostřelu kulometného ohně, jdoucího ne ze stanice, ale z přilehlých skal nad stanicí. To střílelí již naše ruské části obešedší stanici ze zadu a mylně pokládající naše parníky blížící se od Listvenničné, za bolševické. Tyto nuceny byly vrátiti se zpět.

Государственный архив Новосибирской области

Na murmanské dráze dostihli spojenci (oddíly Angličanů, Američanů, Francouzů a Srbů) u Oloneckého jezera stanice Pověnec a 16. srpna i Petrozavodska. Od Archangelska postupují železnicí i vodní cestou. Po železnici vzali 15. srpna stanici Njandomo na poloviční cestě z Archangelska do Vologdy. Telegraf z Vologdy směrem na Archangelsk pracoval pouze na vzdálenost 120 verst. Po sev. Dvině dosáhli spojenci města Kotlasu, jež je zároveň počátečnou stanicí permské železnice (Kotlas—Vjatka). Již 19. srpna objevili se nad Vjatkou a Kostelničem anglické aeroplány. Druhá část spojeneckých vojsk postupuje od Kotlasu po přítoku Dviny řece Suchoně na Vologdu.

Dle zpráv bolševiků bylo v Archangelsku vysazeno na 30.000 mužů; ve vysazování se pokračuje.

Vojska spojenců mají dostatek dělostřelectva i obrněnců. Sověty severních oblastí počínají si různě; část jich přechází na stranu spojenců, kteří vydali proklamaci k obyvatelstvu s ujištěním, že jdou zachránit říši od bolševiků i Němců. V čele prozatímní správy oblasti archangelské stojí člen ústavodárného sněmu Čajkovskij, gubernátorem města jmenován jiný člen ú. s. S. S. Maslov.

Ze zachycené jiskrové depeše turkestanských bolševiků ze 7. září t. r. z Taškentu do Moskvy je patrno, že Angličané obsadili na Kavkaze Baku. To, co se zdálo být velmi fantastickým, je skutečností: Angličané se dostali přes Persii na Kavkaz. V téže depeši bolševici oznamují, že k Aschabadu (na hranici Zakaspijské oblasti s Persií na důležité trati od Krasnovodska na břehu Kaspijského moře do Taškentu a k Afghanistanu) přibývají z Persie pravidelná anglická vojska. Taškentští bolševici prosí o pomoc proti nim z Moskvy. V bolševické „Pravdě" z 28. srpna zpráva o Angličanech v Baku se potvrzuje. „Pravda" si velmi stěžuje na oddíl eserů, kteří v Zakaspijské oblasti podporují Angličany a píše: Zatím co Angličané přes Rešt obsadili Baku, jim ku pomoci pracuje v zakaspijském kraji oddíl eserů, který vydává v Mervu (300 verst na východ od Aschabadu) „Trudovuju Mysl". Tento list píše 4. srpna: „Naše vojska ochraňují přístup k Uč-Adži (120 verst severo-východně Mervu na trati k Taškentu) a jsou hotova k nástupu přes Čardžuj (150 verst jiho-západně Buchary) na Taškent".

Ale pomoci jejich nebylo již zapotřebí, poněvadž druhý novonikolajevský pluk, obsadiv zatím v bezprostřední blízkosti skály nad nádražím v několika minutách kulometnou střelbou a ručními granáty způsobil katastrofální výbuch technického vlaku, jenž obsahoval 250 pudů dynamitu. Výbuchem úplně smetena s povrchu země nádražní vodárna, budova pro ohřívání vody, bufet a dva domečky; mimo to značně poškozena byla nádražní budova, rozmeteny nebo zhrouceny dřevěné ploty a lešení u břehu. Trosky zničených budov vyletěly vysoko do kopců, a ty pak okolí obráceno v sutiny. Železniční zaměstnanci, kteří ze strachu před střelbou hledali úkryt za vodárnou, stali se všichni oběťmi výbuchu.

Jednomu oddílu hrdinného novonikolajevského pluku, čítajícího úhrnem pouze něco málo přes 200 lidí, z kulometů se mezitím šťastně podařilo pomocí některých železničních strážníků rozebrati trať as ve vzdálenosti jedné versty za nádražím. Následkem toho ešelon bolševiků většinou Maďarů, chtěje se zachrániti rychlým útěkem na Kultuk vyjel z koleje a ocitl se pod palbou, křížovým ohněm nikolajevců. Celé skupy mrtvol pokryly zemi. V našich rukách octla se veliká kořist; ztráty nevelké: 1 mrtvý a 4 ranění.

Šadrinsk.

26. srpna uspořádal virtuos na housle br. Franta Smit v Šadrinsku koncert, který skončil zaslouženým úspěchem. Největší pozornosti těšila se hudba Bedřicha Smetany, o níž Kutil v „Národní Gazetě" píše: Nejvíce jsme byli okouzleni hudbou Smetany, ze které dýše nesmírná láska k vlasti a velká bolest trpícího národa. Ale v zápětí zabouří opět v ní mohutná síla a odhodlanost vzbouřeného národa.

Obecenstvo přeplnivší koncertní sál bylo nadšeno mistrně podanými českými národními písněmi a provolávalo Smitovi neutuchající „Na zdar!".

Večer zakončen byl proslovem újezdního komisaře Prozoravského, jemuž odpověděl br. Fiala.

Výtěžek koncertu připadl invalidnímu fondu československého vojska.

31. srpna úřednictvo šadrinského okresního zastupitelstva uspořádalo „Rusko-český večer", jehož výtěžku polovina věnována našemu invalidnímu fondu. Úspěch tohoto byl úplný v každém směru pěkný.

Šadrinsk patří mezi největší naše města. Obecenstvo zdejší neopomíjí žádné příležitosti, aby neprojevilo našim bratrům svou vděčnost a oddanost. Peněžní obnosy věnované našim raněným a invalidům, prádlo, šatstvo, potraviny posílané do našich nemocnic, svědčí o lásce Šadrinských k nám.

Úřední zpráva

štábu vrchního velitele všech ozbrojených sil ruských a spojeneckých armád o činnosti proti sovětským vojskům 5. září 1918.

Východní fronta.

Ufimský směr. Nepřítelem vyhozené mosty na 38. a 42. verstě východně od Ufimy spraveny, dle hlášení rozvědčíků na 38. verstě od Kuengy zničili bolševici most, obrněný vlak a obrněné automobily.

Jihovýchodní fronta.

Lepsinský směr. Kozáci dále vyčistají okres od drobných krasnoarmějských band.

Severouralská fronta.

Jekatěrinburský úsek. Jegoršinský směr. Nepřítel neustále podniká rozvědky velkými oddíly, složenými z Číňanů, Maďarů a námořníků. 5. září šest rot krasnoarmějců nastupovalo na 62. verstě, ale naším kulometným ohněm a dělostřelbou byli odehnáni.

V Utkinském směru a na silnici Baltym-Mostovaja nepřítel shromáždil značné síly a těžkou artilerii a přešed do nástupu odtlačil poněkud naše oddíly u st. Utky.

Baltymský směr. Nepřítel odehnán s velkými ztrátami.

Kungurský směr. Obsadili jsme st. Sargu.

Krasnoufimský směr. Jízdou Sibiřců obsazena ves Klenovskaja.

Ufimský úsek. Sibiřci obsadili vs Isajevo, Starokulovo a Krasnyj Jar.

Povolžská fronta.

Kazaňský úsek. Na pravém břehu Volhy jeden nepřátelský aeroplan vrhl 4 bomby na ves Nižní Uslon, druhý obstřeloval kulometem naše vojska, ale ohněm zenitních děl oba byly odehnány.

Chvalinský úsek. Volský směr. 4. září naše části novým obsadily vsi Pokuriej, Damolurovku, Apaliku, Demkino a Merovku. Nástup na Volost pokračuje. Na levém břehu Volhy náš oddíl pod nátiskem nepřítele opustil ves Dychovnickou.

Orenburský úsek.

Orský směr. Ohněm kozáků odehnány byly silné řetězy nepřítele, pokoušejícího se postupovati na Orsk.

6. září 1918.

Východní fronta.

Ufimský směr. Naše přední hlídky prošly stanici Ukurej. Most se opravuje. V okolí st. Šilky chycen oddíl krasnoarmějců 66 lidí, mezi nimi komisař Kuzněcov. V Sretěnsku chycen byl náčelník štábu vrchního velitele krasnoarmějců Batarin a v lázních Šivaldy kozáci chytili vrchního instruktora pro formování rudé armády plukovníka Novikova a komisaře Kulikova, který vyhodil tunel č. 39. Nepřítel sestupuje se u st. Mogoča (180 v. východně od Ukurej).

Jihovýchodní fronta.

Slavgorodský směr. Kozáci obsadili st. Karasuk (89 v. severně od Slavgorode). Zadržuje se nástup krasnoarmějců k železniční trati na sever od Slavgoroda.

Severouralská fronta.

Jekatěrinburský úsek.

Jegoršinský směr. Na 62. verstě naším ohněm zapuzen nepřátelský řetěz. Náš obrněnec obstřeloval nepřátelský obrněnec.

Mostovský směr. 5. září naše části úspěšně odrážely nepřátelský nástup až do poledne, potom s pomocí příbyvších záloh úplně rozbily nepřítele. Krasnoarmějci utekli ke vsi Pjaukovo.

Kungurský směr. Skupina podplukovníka Krejčího úspěšně bojuje s krasnoarmějci. Ukořistěny 4 obrněné vlaky a dělo.

Lysvenský směr. Československá vojska spolu s kozáky bojují s krasnoarmějci. Výsledek boje neznám.

Ufimský směr. Krasnoarmějci rozbiti v rajoně Sofějovky a Šarlika. Při odzbrojení jich bylo vzato 160 pušek, 34 šavlí a patrony.

Povolžská fronta.

Kazaňský úsek. Na pravém břehu Volhy silné oddíly krasnoarmějců za podpory těžké dělostřelby nastupovaly v hustých řetězech proti našim předním stráží, které ustoupily. Další postup nepřítele zadržela naše dělostřelba. Pokusy nepřátelské flotilky dostati se ke Kazani, skončily plným nezdarem. Nepřítel ustoupil, ztrativ pět válečných lodí.

Syzraňský úsek. Inzenský směr. 5. září naše oddíly útočily na krasnoarmějce na vsi Jedělovo a způsobivše jim citelné ztráty, vrátily se v svoje posice.

Государственный архив Новосибирской области

Chvalinský úsek. Volský směr. Po rozbytí nepřítele pod Chvalinskem československé a ruské oddíly úspěšně pokračují v pronásledování nepřítele, který ustíká k Volsku.

Pozdravný telegram.

U příležitosti úspěšných bojů v kungurském směru, velitel jekatěrinburské fronty pluk. Vojcechovský poslal podpl. 6. pl. Krejčímu tento telegram: 6. září. Prosím Vás, abyste předal všem účastníkům posledního boje moje upřímné nadšení nad činností rot 6. pluku. Drahým hrdinům bratrům 6. pluku Na zdar!

Různé zprávy.

Masaryk u Wilsona.

(Zvl. tel. zpr. ČSD. ze Samary.)

Professor Tomáš Garrick Masaryk, předseda Československé Národní Rady, besedoval s presidentem Wilsonem (zpráva z Washingtonu).

Amerika a samostatný československý stát.

(Zvl. tel. zpr. ČSD).

Americký konsul v Irkutsku dostal zvláštní telegram, že Spojené Státy Severoamerické uznávají nejen samostatnost Československého státu, nýbrž i Československou Národní Radu jako naši nejvyšší vládu.

Amerika a Rusko.

(Zvl. tel. zpr. ČSD.)

Americký konsul v Irkutsku dostal telegram, že Amerika vzala na sebe hospodářskou a finanční organisaci Ruska a že do Vladivostoku přijela americká vojska. Amerika neuznává dosud různých ruských vlád, ale je ochotna uznat samosprávu oblastí v rámci všeruského státu.

Německý ústup na západě.

Německá úřední zpráva z 3. září. Severně řeky Sommy jsme po silných bojích obsadili výšiny východně Sailly, Moielams, Aisecourt, Pérronne. V okolí železnice Nesle-Ham se v posledních bojích zvláště vyznamenal záložní pěší pluk č. 271, který včera několikráte odrazil francouzský nástup. Mezi Sommou a Oisou jenom dělostřelecká činnost. Po několika hodinách silné dělostřelecké přípravy Francouzi posílení marockánskými a americkými divisemi, začali proti nám útočit. Útok vedený z doliny řeky Aillette proti Ecremande a Folembray se nezdařil. V některých místech jsme nepřítele odrazili protiútoky. V lesích západně a jižně Coucy—le Chateau nepřítel nepostačil od řeky Aillette. Mezi řekami Aillette a Aisne nepřátelský nástup neměl úspěchu. Gardový kyrysnický a tělesný kyrysnický i 8. dragounský pluk pod vedením plukovníka hraběte Magles od včerejšího dne odrazily 16 silných nepřátelských útoků a udržely svěřené jim posice.

Boje v Albanii.

Dle zpráv bolševických listů zahájili spojenci v Albanii ofensivu na celé frontě od Ochridy po Adriatického moře a dosáhli již značných úspěchů. Hlavní úder byl veden od Valony, kde již dříve založili si italové pevnou základnu operativní. Spojenci se přiblížili k řece Semen. (Syzranská „Zemia i Vola" 3. září.)

Polští legionáři.

Dle „Zemli i Voli" přibyla do Samary skupina legionářů z polského korpusu generála Hallera, rozbitého Němci na Ukrajině. Několik tisíc jich se rozptýlilo po ukrajinských vsích a organisují tam partisánskou vojnu. Část se hleděla dostat na Murmaň, kde je gen. Haller, ale byla zadržena v počtu asi 500 v Nižním Novgorodě a odpravena do Moskvy. Po cestě uprchla skupina vedená majorem Skorobohatým, prorvala bolševickou frontu u Kazaně, ukořistiv pro sebe pušky, koně i kulomety a přibyla již v počtu 33 na sborný punkt polský do Samary.

Ukrajinci v Italii.

„Giornal de Popolo" z 20. srpna sděluje, že v Římě utvořil se ukrajinský komitét, v jehož program vchází: utvoření autonomní Ukrajiny, obnovení Ruska jakožto federativní republiky, v níž by vcházela i Ukrajina, nutnost boje všemi prostředky proti Rakousko-Německu. (PNB)

Chorvatova vláda.

(Zvl. tel. zpr. ČSD.)

„Svobodný Kraj" z 5. září oznamuje, že v ministerstvě Chorvatově jsou tyto osoby: Vostrogin, Taskin, Ustrugov, Okorokov, Flug, Glucev, Kurský.

Nástupce Grišina Almazova.

Vláda sibiřská osvobodila 4. září generál-majora Grišin Almazova od jeho úřadu správce sib. ministerstva vojenství. Současně sproštěn byl generál-major Ivanov velení nad sib. sborem korpusem a jmenován správcem ministerstva vojenství a velitelem sib. armády.

Vrchní velitel generál-major Syrový veliteli sibiřské armády gen. Ivanu Rinovu.

Srdečně se raduji vašemu jmenování velitelem sibiřské armády a jsem přesvědčen, že Vám ještě bratrský poměr k Čechoslovákům utvrdí ještě více přátelství a vzájemnou důvěru mezi našimi vojsky a budou pevnou zárukou úplného vítězství nad naším společným nepřítelem. Blahopřeji Vám jménem všech vojáků svěřeného mně korpusu a prosím, abyste přijal můj srdečný pozdrav i přání plného úspěchu ve vaší důležité a zodpovědné práci ve prospěch Ruska, drahého nám všem Čechoslovákům.

Telegram Aněnkova OČSNR.

Vítám radostně jmenování generál-majora Syrového vrchním velitelem! Uhaslé naděje na obrození a spasení Ruska a všeho Slovanstva ožívly s novou silou u zmučeného národa. První kroky učiněny. Ku blahu nás všech nezastavujte se na poloviční cestě. Celý můj oddíl, který přijal s bouřlivou radostí tuto zprávu, napne všecky své síly ku blahu vlasti.

Jmenování.

Velitelem 2. stepního sibiřského korpusu jmenován byl professor voj. akademie gen. štábu generál-major Matkovskij.

„Po nás potopa."

Bolševické listy uveřejnily rozpočet sovětské vlády na běžný rok. Příjmy 2.862,727.000 r., vydání 17.602,727.000 r. Deficit tedy obnáší 14.740,000.000 r. — skoro třikrát tolik, co zaplatila Francie na kontribuci Německu po své porážce v r. 1870.

Dopis dobrovolce.

„Išimský Kraj" otiskuje dopis českého dobrovolce od omského pochodového praporu Arnošta Chmelaře k českým dělníkům, v němž se mezi jiným odpovídá na výtku, že prý nahrazujeme bývalé četnictvo: „V Rusku je zvyk, nevím proč, snižovat a přezírat ty, jichž povinnosti je dbát na zachování zákonů a veřejného pořádku. Mně se zdá, že takový názor je hluboce nespravedlivý. Vždyť i tak možno čestně sloužit blahu vlasti."

Sebeurčení?

Jakutská prodovolstvená úprava samovolně bez ministerského povolení zakázala soukromým firmám nákup a vývoz surovin z jakutské oblasti. Všechny vyvážené produkty zdanila 32 proc. clem. Úřední úprava zase zdanila kožešiny nakoupené v oblasti. (STA)

Důstojnické znaky.

Rozkazem nového velitele sib. armády gen.-majora Ivanova obnovují se v sibiřské armádě až do obrození všeruské armády a do ustanovení vnějších znaků důstojnických hodností bývalé, bolševiky odstraněné ramenní znaky (pohony) v polní barvě pro důstojníky a úředníky. Lemování jich bělozelené. Zavedení znaků na rukávě se zrušuje.

Kvitování.

Vojenský Odbor OČSNR kvituje:

Obč. Běganovský Václav, houslista, Holý-Berlat Václav, barytonista, Blecha Oldřich, profesor a skladatel, Malý Cyril, pořadatel koncertů, věnovali 2000 rublů na invalidní fond československého vojska jako výtěžek svého uměleckého tourné.

Na fond československého vojska dále věnovali: Br. Frant. Šmíd, virtuos, 800 rublů, dobrovolec Kurganského pochod. praporu Jaroslav Jeník 80 rublů, Sirokovskoje Občestvo 147·03 rublů a Vodenikovskaja volostnaja úprava 858 rublů jako výtěžek z koncertů, pořádaných bratry Šmídem a Jeníkem.

Bratr J. Bitcer, 6. pluk, 4. rota, za uveřejnění v „Hledají se" věnoval 2 ruble 50 kop. tiskovému fondu.

Na raněné.

Kapela 6. pluku „partie Korbela" rb. 50—.

Poděkování.

Invalidé Josef Kec a Ant. Vacura z 3. roty 1. československého pluku srdečně děkují bratrům za podporu, která jim byla udělena z rotného fondu v obnosu 825 rublů.

Hledají se:

Hledám svého bratra Václava Titěru z Račinevsi. Josef Titěra, 3. pluk, 7. rota.

Hromádka Jindřich, medik z Třebíče, hledá svého bratra Stanislava. Adr.: Novo-Nikolajevsk, Vojenný gorodok, 11. československý pluk.

Nechť podají své adresy Rud., Fr. a Vít Szábovi z Nelešovic u Přerova a bratři z Vel. Újezda u Olomouce na Moravě na adr.: Mádr, 9. pl., 12. rota.

Žádám bratry a známé z Přáslavic u Olomouce na Moravě, aby udali své adr. Ant. Coufalovi, 9. pluk, 12. rota.

Důležité upozornění!

Přednáška správce Národohospodářského odboru a zatímního spr. Zdrav. odboru OČSNR bra Jaro Krále: „Proč jsme národními" se dnes nekoná následkem neodkladných a nepředvídaných prací v jeho odborech.

Přednáška se odkládá na úterek 17. září t. r.

Upozorněte na toto oznámení své známé!

Государственный архив Новосибирской области

174 číslo. V Jekatěrinburgu ve středu 11. září 1918. Cena 20 kop.

ČESKOSLOVENSKÝ DENNÍK

ЧЕШСКОСЛОВАЦКІЙ ДНЕВНИКЪ

Orgán Odbočky Československé Národní Rady na Rusi

Deklarace Spojených Států Severoamerických.

Americký konsul v Omsku Grey obdržel telegraficky toto prohlášení vlády Spojených Států Severoamerických:

„Československý národ podňal zbraň proti německému a rakousko-uherskému státu a vysílá na válečná pole vojska, která bojují s těmito velmocemi podle všech pravidel zvyklosti a pod vedením činitelů své vlastní národnosti.

Poněvadž Čechoslováci ve snaze dobýti sobě samostatnosti, důvěřují plně Československé Národní Radě, **vláda Spojených Států Severoamerických uznala, že Čechoslováci jsou s Německem a Rakousko-Uherskem v poměru válečném a přiznává Československou Národní Radu za jich rodnou vládu, která vlastní autoritou a bezprostředně řídí vojenské i politické záležitosti Čechoslováků.**

Vláda Spojených Států Severoamerických dále prohlašuje, **že vstupuje ve spojení s tímto novým státem, který bojuje proti společnému nepříteli, totiž proti Německu a Rakousku-Uhersku.**“

V Jekatěrinburgu 9. září.

Deklarace Spojených Států Severoamerických jako akt důležitého mezinárodního významu je historickým mezníkem v boji československého národa za samostatný a neodvislý československý stát.

Pro mezinárodní diplomacii československý stát jako takový již právně existuje. Československé vojsko není více armádou revolucionářů, poddaných rakousko-uherského státu, nýbrž skládá se z občanů mezinárodně uznaného československého státu, který vede se spojenci společný boj a s nímž spojenci jsou v mezinárodních stycích. Jejich vlády vstupují ve spojení s vládou československého státu, Československou Národní Radou, která neodvisle a bezprostředně „řídí vojenské i politické záležitosti Čechoslováků“.

Deklarace vlády Spojených Států Severoamerických je ohromným politickým úspěchem našeho boje. Děkujeme za něj vytrvalému a sebeobětavému zápasu československého vojska, děkujeme za něj našemu drahému vůdci, profesoru T. G. Masarykovi a Československé Národní Radě, která pod vedením dra Masaryka dovedla vojenské úspěchy československého vojska zhodnotiti politicky. Děkujeme za něj československému národu, který svým hrdinným revolučním bojem ve vlasti před celým světem dokázal, že je hoden, aby v nové svobodné Evropě měl svůj samostatný neodvislý stát jako rovný mezi svobodnými a samostatnými národy evropskými.

Náš osud nebude se již řešiti bez nás. Na mezinárodní mírové konferenci budou účastni také zástupci československého státu, jehož vojsko bojovalo po boku spojenců za vítězství společného programu politického, za vítězství demokracie nad násilím, za svobodu národů. Bude to od roku 1526, téměř po uplynutí 400 let první vystoupení československého národa na mezinárodním jevišti jako státní jednotky!

Tato veliká práva, která plynou z mezinárodního uznání samostatnosti československého státu, ukládají nám veliké povinnosti. Československé vojsko dokáže, že je hodno našeho mladého státu!

Spojenci svými ve vlasti, kteří v těžkém životě národa, jehož státní území je obsazeno odvěkým, nenáviděným nepřítelem, přelévají svoji krev v revolučním boji za osvobození od útisků záchvatníků a násilníků vedeni svým vůdcem professorem T. G. Masarykem, který je jedním z hlavních apologů a tvůrců demokratického a politicky pokrokového programu organisace Evropy a lidstva proti absolustitickému a militaristickému programu pangermánské Střední Evropy, my skování se spojenci v osvobodítelské armády Nové Evropy, silné svým duchem a svým společným cílem, půjdeme po cestách svých povinností do posledního, vytrváme a zvítězíme. Věrnost za věrnost! vhk.

Pozdrav

vrchního velitele ruských a spojeneckých vojsk v Rusku, velitele československých vojsk generál-majora Syrového generalissimu Fochu:

„Jménem československých i spojeneckých ruských, polských, jihoslovanských a transylvánsko-rumunských vojsk, bojujících proti bolševikům, Rakušanům a Němcům za osvobození ruské země u příležitosti spojení s Vladivostokem a spojeneckým světem posílám uctivý pozdrav Vám, jakožto vrchnímu veliteli všech spojeneckých sil. Československá vojska v Rusku zůstávajíce věrna spojeneckým povinnostem, jež vzala na sebe ve společném zápase za osvobození všech národů, po uzavření brestlitevského míru odebírala se s ruské fronty přes Vladivostok na francouzskou frontu, aby tam pokračovala v boji proti rakousko-německým snahám o zotročení celého světa, ale v měsíci květnu na pokyn z Berlína byla zadržena bolševiky.

V rozhodném rozmachu, nehledíce na nepoměrné síly, nehledíce na úplný nedostatek technické výzbroje, vystoupili jsme na záštitu své svobody a jako výsledek tříměsíčního boje je mi cti oznámiti Vám, že celá cesta od Volhy přes Ural do Vladivostoka je svobodná, že od bolševiků jsou osvobozena města: Samara, Syzraň, Kazaň, Ufa, Čelabinsk, Jekatěrinburg, Omsk, Tomsk, Krasnojarsk, Irkutsk, Čita. Vedle Čechoslováků vyrůstá nová ruská armáda, plná tvrdé rozhodnosti pro boj ruku v ruce se spojenci za obnovení Ruska, zahlazení s Ruska hanebného znamení brestlitevského míru, pro vítězství nad společným nepřítelem demokracie a svobody.

Jménem svěřených mně vojsk prosím, abyste vyřídil vojákům spojeneckých armád, že jsme se pevně rozhodli bojovati dále spolu se spojenci, jichž brzký příchod na naši frontu radostně očekáváme. Jsme přesvědčeni, že obnovená východní fronta v obnoveném Rusku velice přispěje k rychlému a vítěznému konci této veliké války, jsme o tom přesvědčeni tím více, že právě dostáváme vzpružující nás zprávy o velikých úspěších spojeneckých vojsk ve Francii, k nímž spojeneckým vojskům blahopřejeme.“

Государственный архив Новосибирской области

Německá nabídka.

6. září dostavil se k samarskému plnomocníku OČSNR Gerhart Sievers, plnomocník vrchní německé mise pro záležitosti zajatců. Maje příslušné dokumenty Sievers žádal, aby mu bylo přiznáno právo parlamentáře a prohlásil, že je splnomocněn vyjednávati o péči o zajatce i o osvobození válečných i občanských zajatců. Vrchní německá komise je ochotna všechna přání příslušných vládních orgánů, z krajů nedostupných sovětské republice, oznámiti německé vládě a přimluviti se za jich vyplnění. Komise má hlavně na zřeteli komandování německých lékařů, kteří by se věnovali nejen ošetřování německých zajatců a boji s epidemiemi, ale ukáže-li se potřeba, věnovati svou práci i druhé straně. Co se týče Čechoslováků, on má plnomocenství předati jakákoli jejich přání jich bývalé vlasti. Přání ta budou německou komisí předána německé vládě, která je dále vručí svému spojenci s prosbou, aby byla vyplněna. Sievers učinil dále nabídku, že by mohla přestati válka Čechoslováků s ústředními mocnostmi a sliboval, že Čechoslovákům budou dána taková práva jaká mají Uhry v rakouské monarchii. Za to ústřední mocnosti kladou podmínku, aby Čechoslováci uzavřeli s nimi spolek a bojovali již ne jen za svou věc, ale za věc všerakouskou.

Uveřejňujeme bez poznámky!

Anglická proklamace.

Bolševické listy otiskují proklamaci, rozšiřovanou Angličany, patrně při jejich operacích v severních guberniích Ruska: „Všem, kdo slyší, všem. Vaši spojenci na Vás nezapomněli. Oni jsou si vědomi Vašich zásluh, jež přinesla Vaše hrdinská armáda v prvních letech vojny. My jsme přišli k Vám na pomoc jako přátelé, zachránit Vás od rozruchy a zkázy Německem, jež se snaží podmanit Vás a využít Vaše velká bohatství.

Prohlašujeme, že naše vojska vstoupila na půdu Ruska ne s úmyslem zabrat sebe menší její část, ale aby pomohla Vám ve snaze ježit Německu. Občanská válka, rozdírající Vás a vnitřní nesoulad, umožňující provedení dobyvačných plánů německých se nás hluboce dotýkají, ale my nemáme v úmyslu vnutit Vám nějakou ústavní formu. Osud Ruska je v rukou ruského národa a a pouze on bude rozhodovat o ústavě říše a nalezne řešení svých sociálních problémů. Nynější Váš zájem, jako neodvislého národa, jest podpora svobod, dobytých revolucí, jež jsou ohrožený železnou rukou Německa, stahující kličku okolo hrdla svobody a neodvislosti.

Obyvatelé Ruska! My chceme nejen učinit konec přítomnosti Němců na ruské půdě, ale i přinésti hospodářskou pomoc říši tak zpustošené a zmučené. My jsme již poslali Rusku zásoby a ještě více jich bude následovat. Naší snahou je pomoci rozvoji průmyslu a přirozených bohatství Vaší říše a ne vykořistit je ve svůj prospěch. Chceme obnovit výměnu tovarů, zvednout zemědělství a pomoci Vám, abyste opět zaujali důstojné Vás místo uprostřed svobodných národů.

Obyvatelé Ruska, připojujte se k nám na ochranu Vašich svobod!"

Odjezd polských dobrovolníků z Tomska.

(Zvl. tel. zpr. ČSD.)

2. září odjížděli z Tomska dobrovolníci do polské lidové armády. Na nádraží, kde polské dámy jim ustrojili dojemné uvítání zahrnující je květy, promluvil k dobrovolníkům zástupce polského vojenského výboru Neuvelt a plnomocník OČSNR dr. Glos. Polský zástupce ve své řeči ukázal na nutnost formování polské armády, která zároveň s chrabrými československými vojsky bude bojovati za svobodu Slovanstva a vyzýval dobrovolníky, aby vysoko drželi polský prapor v těžké době, kdy jedná se o bytí polského lidu. Na otázku být či nebýt polský národ odpoví jednomyslně se zbraní v ruce zároveň s bratry Čechoslováky a dokáže celému světu, že ještě Polska nezhynula a nezahyne. Dr. Glos vítal dobrovolníky do řad borců za svobodu. Vyličil celou historii vzájemných styků politických a družné práce Čechoslováků s Poláky v Petrohradě, Kyjevě a Moskvě. „Proti hanebnému brestskému míru protestovali nejen polská regentská rada a polské koo, ale hlavně polští vojáci, kteří pod velením generála Hallera přešli k nám přes německé okopy. Rakouský a německý směr polské politiky zmizel, dnes je pouze směr polský, slovanský a celý polský národ spojuje se, aby zároveň s námi vybojoval si právo na svobodný život. Mohutná disciplinovaná demokratická armáda je zárukou našeho mezinárodního práva a Vy, bratři, jste základem této armády, za vámi musí následovat co nejrychleji všichni čestní a upřímní Poláci. My velice ceníme svůj bělo-červený prapor, ale zároveň vážíme si vašeho národního praporu s bílým orlem, s kterým vy spolu s námi máte se probít přes Moskvu a Varšavu na staroslavný Krakovský Wavel a dále do naší milované Prahy. Ku předu, bratři, za svobodu Polska! Ať žije nepodlehlá jednotná Polska!"

Koncert 6. září v Jekatěrinburgu.

Nyní, kdy svými vojenskými úspěchy zajistili jsme si uznání celého světa, kdy i politicky vystupujeme jako důležitý činitel při novém utváření Ruska, nyní nesmíme zůstati pozadu i tam, kde se jedná ukázat kulturní vyspělost našeho národa. I zde musíme hájiti svou samostatnost, nesmíme se poddávati různým „obyvatelským" vlivům, nýbrž musíme sami hledět vésti své okolí. Jinak by pověst o naší vyspělosti v tom kterém odvětví kulturním mohla býti otřesena a toho nesmíme nikdy dopustiti. Proto je třeba, abychom tam, kde vystupujeme na poli kulturním, byli sami k sobě co nejpřísnějšími a úzkostlivě chránili svou dobytou prestyž.

Již před válkou byli Čechoslováci zde na Rusi známi jako dobří výkonní hudebníci; hudební jejich tvorbu neznají však Rusové doposud. Musí proto býti úkolem hudebních večerů, pořádaných nyní Čechy zde na Rusi v prvé řadě seznamovati zdejší obecenstvo s naší hudební tvorbou (pokud to ovšem je možno při dnešním nedostatku českých not) a 2. zachovati si nadále a po případě upevniti dobrou pověst Čechoslováků jakožto výkonných hudebníků.

Jak dalece dostála těmto úkolům hudební trojice Blecha-Běhanovský-Holý, která v pátek 6. t. m. dávala svůj koncert zde v Jekatěrinburgu? V obou směrech uspokojili pouze do jisté míry.

Zcela dobře působily a také největší úspěch u obecenstva měly ukázky české a slovenské lidové písně, které tak málo jsou dosud v Rusku známy. S umělou českou hudbou však seznamovat Rusy nebylo patrně vůbec v úmyslu pořadatelů.

Výkonná úroveň všech tří umělců je dosti vysoká. Houslista Běhanovský ovládá svůj nástroj po stránce technické dokonale, také baryton Holý disponuje zvučným hlasovým fondem. Nejnadanější však z této trojice je pianista Blecha, zejména jako skladatel. Jeho klavírní skladby, jimiž končil 1912 Novákův mistrovský kurs na pražské konservatoři a jež byly poctěny cenou Akademie, byly pěkným počátkem jeho skladatelské dráhy. Jakmile však Blecha přišel do Ruska, akkomodoval se přespříliš vkusu průměrného ruského obecenstva (jeho klavírní „polonéza" a ještě více jeho „cikánský romaus" pro housle jsou toho zřejmým důkazem). Že však Blecha je dosud s to přinésti mnoho cenného hudebnímu světu, dá se souditi z několika zdařilých nápadů v jeho harmonisacích lidových písní, jež místy zněly roztomile přes to, že nástroj, který Blechovy stál k dispozici, byl ubohý.

U všech tří umělců postrádal jsem však jednoho, bez čeho pravé umění je nemyslitelno: vnitřního zápalu, odušev nění, umění mrtvé tony vzkřísit k životu; jejich hudba baví náš zrak, lahodí sluchu, nedotýká se však duše. A tak jsem odešel z večeru — jak snad mnozí jiní — ne úplně uspokojen. Místo hotových plodů přinesl večer spíše výhled do budoucna, kam tito umělci při svém nadání a při úporném studiu to mohou dovésti. Ale k tomu je třeba, aby se nespokojili s dnešními výsledky, nedbali chvilkového nadšení obecenstva a úsilovně pracovali k hlubšímu pojetí děl a k dokonalejšímu jich podání. —ud—.

BESEDA

Josef Kopta:

Za Kuzinem.

Za Kuzinem, na širokém poli, šestnáct květů zvadlo.
Za Kuzinem šestnáct uderníků,
šestnáct chlapců, to jitro krásných
za svou zemi padlo.

Za Kuzinem, na širokém poli, šestnáct srdcí shaslo.
Za Kuzinem šestnáct mladých zraků,
orlích zraků ohnivých a smělých
hasla na vždy hasio.

Za Kuzinem s širokého pole, když se mlhy snesly
šestnáct bratrů, šestnáct úderníků,
úderníků mrtvých, zastřelených,
věrné ruce nesly.

Kraj byl tichý jako úsměv mrtvých... Spaly lesy tmavé.
Bolest tiskla, věrná srdce tiskla v spáry zlé a dravé.

Kraj byl tichý jako spánek mrtvých. Spaly lesy černé.
Bolest trudká, bolest nekonečná, rvala duše věrné.

Hasla hvězdy jako radost shasla... Jitřní záře vstala...,
tryskla píseň, tryskla z žhavých řader...
Srdce přísahala:

Za Uralem, na širokých polích ve sraženém šiku,
v bojích divokých mstit budem
šestnáct úderníků!

Jekatěrinburg, 8. září 1918.

Государственный архив Новосибирской области

Z našeho vojska.

Za padlými úderníky.

Podporučík Antonín Halbich a patnáct úderníků padli v boji u Utkinského závodu.

Halbich! Důstojník, jehož jméno nerozlučně svázáno s naším úderným praporem, mladý 21letý hoch, jenž všechnu svou pili, svou dovednost a lásku věnoval své rotě, jejímž stal se nedávno velitelem. Byl duší celé roty, která jej přímo zbožňovala a které i teď zdá se jeho smrt nepravdou. Vodil nás od vítězství k vítězství, vždy byl na místě, kde třeba bylo rady a všude jeho slovo upokojovalo i v poměrech nejhorších. Na jeho „za mnou hoši" měnila se rota v celek, jemuž nikdo neodolal, rozbíjela mnohonásobně silnějšího nepřítele. Byl raněn u Trojcka, účastnil se však i potom skoro všech bojů, ač ránu měl dosud nezahojenou.

Snažil se prospěti co nejvíce své vlasti a prospěl jí vším, co měl, dal jí svůj mladý život. Povinnost byla vždy jeho heslem, byl vojákem, jakým sobě ideál vojáka představujeme. Líčil nám často své plány do budoucna, z nichž vyplývala nezlomná energie, duch, jenž nezná překážek, který cestou přímou a čestnou kráčí k vytknutému cíli. Pochovány jsou všechny Tvoje naděje, pochovány Tebou i naděje naše o Tobě, ale Ty i na dále budeš žíti v našich srdcích, jako všichni ti, kdož s Tebou zemřeli.

Z. K.

Pohřeb 9. září v Jekatěrinburgu.

Rušné, bouřlivým životem hlučící město ztichlo a oblékло se do smutečního hávu. Lidé zakřiknuti ve svých prázdných radostech naplnili ulice a náměstí, sklánějíce čela před třiceti čtyřmi rakvemi, jež kolem odváženy byly ke hřbitovu. A zdálo se, že hlas, který nesl se z bílých rakví, vyburcoval spící, lhostejná srdce schýlených davů, že výstražným mementem proniká do nejhlubších niter a těžkou otázkou položil se do svědomí. Lidé plakali ...

O druhé hodině vyšel pohřební průvod od nádraží a zastavil se u katedrálního kostela, kde byla odsloužena panychida. Když ruský kněz pronesl k hustým zástupům krásnou, plamennou řeč, plnou díků mrtvým hrdinům, bouřící mohutným příkazem k živým, aby vyplnili závěť slavných bojovníků, hnul se pohřební průvod na cestu ke hřbitovu. Dvacet devět našich a pět ruských bratrů, v rakvích pokrytých věnci a květinami, loučili se s městem, kde ještě před několika dny se procházeli.

Za pozdního odpoledne, kdy již slunce zapadlo, a tiché, smuteční šero jesenní více rozteskнilo duše, došel průvod na hřbitov. Rakve položeny před širokým hrobem jedna vedle druhé v sedmi řadách. Tři úderná rota v kaskách, jako čestná stráž, postavila se před nimi. Vojáci sibiřského pluku a sibiřské armády rozestavili se kolem. Ruský chór dozpíval žalmy, a hudba třetího pluku počala hráti pohřební pochod. Za hřbitovní zdí tři roty sibiřské armády vypálily po třech salvách. Nad rakvemi, zahrnutými spoustou květin, promluvil člen OČSNR br. Jaro Král. Podě[k]oval jménem celého sjednoceného národa [s]vým bratrům za jejich hrdinské činy a [r]ozloučil se s nimi slibem, že jako věrní [d]ědicové a čestní českoslovenští vojáci přísaháme do posledního dechu cestou, jíž [k]ráčeli krví skropenou. Když skončil, vystoupil z řady úderníků bratr Řešínský, aby za 3. úderou rotu dal poslední pozdrav svým spolubojovníkům. Poděkoval prap. Halbichovi, kterého celá rota milovala, za všecku jeho práci, jíž úderníkům věnoval a všem těm patnácti chlapcům za celou rotu slíbil, že úderníci nikdy nezapomenou!

Jedna vedle druhé, jedna za druhou spouštěny byly rakve do hrobu, zatím co tklivé, posvátné tony naší hymny nesly se sešeřelým večerem.

První hrudy počaly zasypávati hrob a naše píseň, plná smutku, zněla pohřbeným bratrům posledním pozdravem.

Dar.

Mužstvo jízdního výzvědného oddílu III. československého střeleckého pluku Jana Žižky, odevzdalo prostřednictvím svého zatímního náčelníka prap. Kloudy ve Vojenském odboru OČSNR obnos 148 rublů ve prospěch raněných českoslov. dobrovolců. Vřelé díky!

Úřední zpráva

štábu vrchního velitele všech ozbrojených sil ruských a spojeneckých armád o činnosti proti sovětským vojskám 7. září 1918.

Východní fronta.

Beze změn.

Jihovýchodní fronta.

Kopalský směr. Do střední Kirgizů krasnoarmějci vyklízejí Akmolinskoj.

Severouralská fronta.

Kungurský směr. Československá vojska a kozáci pod vedením podpluk. Krejčího nastupujíce od st. Sargy na st. Šala porazili na hlavu nepřítele a ukořistili tři obrněné vlaky, 5 děl, z nich jedno těžké, mnoho technické výzbroje, 30 kulometů, polní kuchyni s hotovým obědem. Vzato 70 zajatců. Zároveň byl podniknut výpad na st. Šala, kde krasnoarmějci opustili ešelony a rozutekli se. Pouze nepřátelská rota v síle 1800 lidí zabránila odvésti ešelony. U st. Šaly se bojuje.

Utkinský směr. Stanici a závod Utka znovu obsadili Čechoslováci.

Iževský směr. Boje pokračují.

Krasnoufimský směr. Výzvědná činnost.

Jekatěrinský směr. Oddíl Sibiřců obsadil ves Tabarinskoje (50 v. sev.-vých. od Jekatěrinska).

Ufimský úsek. Birský směr. Nepřítel začal ustupovati na sever.

Povolžská fronta.

Kazaňský úsek. Ráno 6. září nepřítel velkými silami počal nastupovati po obou březích Volhy. Přední hlídky byly poněkud staženy zpět. Na pravém břehu vzhledem k veliké nepřátelské převaze pěchoty a artilerie naše oddíly musely opustiti Vrchní Uslon a přepraviti se na levý břeh.

Arský směr. Dělostřelba likvidovala pokusy nepřítele přejíti v nástup.

Syzraňský úsek. Pěchotná přestřelka.

Volský směr. Boj začatý 1. září skončil novým vítězstvím Čechoslováků a lidové armády. Energickým nátiskem úplně zničena volská divise. 6. září Čechoslováci a části lidové armády v patách nepříteli vtrhli v město Volsk. Krasnoarmějci ztratili náčelníka divise i náčelníka štábu, všechny kanceláře, 6 děl, mnoho kulometů a zásoby vojenského materiálu. Vzato 400 zajatců. Naše lodstvo přes silný oheň nepřátelské artilerie s levého břehu Volhy prodralo se k Volsku a napadlo nepřátelskou flotilu, která rychle odtáhla na jih.

Nikolajevský směr. Obsadili jsme ves Lipovku.

8. září 1918.

Východní fronta.

Amurský směr. Obsadili jsme stanici Ksenijevskou, mezi níž a st. Peškovou bolševici vyhodili čtyři mosty. V zachycených radio z Charbina se sděluje, že Chabarovsk osvobozen od bolševiků. Vzato 11 nachovalých parostrojů, 27 pudů zlata, 2000 zajatců. Asi 700 krasnoarmějců ubito. Most u Chabarovska přes Amur je zachován.

Kjachtinský směr. Na čtyřech parnících pod vedením „Sibiřjaka" z Kjachty do Verchněudinska odvezeno 1150 Maďarů zajatých v okolí Kjachty.

Jihovýchodní fronta.

Semiréčje. St. Sarkandskaja a Port Abakurnovský očištěny od krasnoarmějců, kteří ustoupili na jih.

Slavgorodský směr. Kozáci s bojem obsadili st. Burla a most přes ř. Burlu.

Severouralská fronta.

Jekatěrinburský úsek. Tagilský směr. Po krátkém úderu Čechoslováci obsadili st. Ruďanku a ruďanský závod. Ukořistěny 4 kulomety. Nepřítel ničí mosty ustupuje na sever. 8. září Čechoslováci obsadili Nevjansk a nevjanský závod. Vzato 300 zajatců, 2 obrněné vlaky, jedna houfnice, několik kulometů, jeden vlak a 5 lokomotiv. Ztráty nepřítele jsou značné.

Ufimský úsek. Orský směr. 8. září nepřítel značnými silami a za podpory dělostřelby přešel v nástup z města na severovýchod, byl však ohněm kozáků zahnán zpět.

Povolžská fronta.

Kazaňský úsek. Arský směr. Nepřítel bez výsledku pokoušel se obejíti město Arsk. U vsi Vozněsenské na levém břehu Volhy jde silný dělostřelecký boj.

Nikolajevský směr. Oddíly Čechoslováků a lidové armády po úporném boji vybily nepřítele ze vsí Orlovky, Livenky a Ozerek. Krasnoarmějci utrpěli veliké ztráty a utekli k jihu.

Československá republika.

O Kramářově procesu.

V Praze vyšla knížka „Kramářův proces", v které je uveřejněn obžalovací spis dra Kramáře a dra Rašína — pro velezrádu a red. Červinky a Zamazala — pro vyzvědačství, řeči obhajovací — jejich vlastní i jejich obhájců, jakož i výpovědi svědků.

Z hlavních bodů obvinění jsou uvedeny: při prohlídce v bytu nalezené číslo (nerozřezané) „La Nation Tchèque", spojení s Bohd. Pavlů a jinými členy revolučního hnutí atd.

Knížka, redigovaná dr. Tobolkou, byla ihned rozebrána.

V Mnichově vyšla nákladem 80 tis. výtisků knížka: „Kramář — původce světové války".

Государственный архив Новосибирской области

Ve Vídni byla vydána Wichtelova (něm. nacion. poslance) brožura: „Kramář — velezrádce".

Obě tyto knihy, jichž účelem jest štvaní proti všemu českému, jsou v Praze k dostání, a jsou hodně čteny.

Dále vyšlo ve Vídni album 50 perokreseb z procesu Kramářova. Ale bohužel jen málo exemplářů dostalo se do Čech.

„Simplicissimus" neopomene ani v jednom čísle nedotknouti se nějakým sprostým vtipem nebo obrázkem dra Kramáře a Klofáče, zobrazuje často dra Kramáře v podobě českého „krále" — — —

Vtipy — německé „střední Evropy"!

—sý.

Biskup na dvou židlích.

Pod názvem „Poučení, které dala „Bohemia" biskupu dru Doubravovi" píší 12. května t. r. „Národní Listy":

„Očekával-li Jeho biskupská milost královéhradecký biskup Th. dr. Doubrava za svůj pověstný projev spravedlivého uznání od Němců, poučila ho jistě včerejší „Bohemia", že se zklamal. Ve článku „státoprávní biskup", vyšlém prý z kruhů německého kněžstva v Čechách, dostává co proto, že je pro „samostatnost českého národa v nedílné vlasti pod svatováclavskou korunou v rámci rakouské říše s vládou habsburské dynastie". Německý klerus v Čechách bude, dí článek, teď a vždy státi na straně německého národa.

Je to vzácné poučení panu biskupovi, který po obratném vzoru českého kněžstva chtěl zřejmě prokázati svou národně-politickou bezpohlavnost a mermomocí se tlačil k usednutí na dvě i tři židle, k obojživelnému vyhovění na všechny strany, jako doklad — že on nejde se svým národem."

Různé zprávy.

Na všech frontách.

(Zvl. tel. zpr. ČSD.)

V Irkutsku 8. září.

Spojenci prorvali na několika místech Hindenburgovu linii. Nástup trvá.

Anglická vojska vzala Baku a ovládla Kaspickým mořem.

Spojenecká vojska mají úspěchy na Balkáně a na italské frontě.

V téže úřední zprávě amerického ministra zahraničních záležitostí se oznamuje, že americká, britanská a francouzská vojska se vysadila ve Vladivostoku k společnému boji s československou a ruskou armádou. Vojska byla vysazena na pozvání nové ruské vlády a budou v pomoci té vládě, kterou uznají sami Rusové.

Výsadka taková se stala také na Murmani.

Na francouzské frontě jest nyní 1,600.000 Američanů. Kongres přijal ustanovení, dle něhož musí býti na francouzské frontě do jara 3 miliony amerických vojsk.

Dr. Kudela.

Ústup Němců na západě.

Dle zachycených drátových depeší, přinášejících úřední německou zprávu z 4. září a francouzskou z 6. t. m. Francouzi posunuli své linie jižně silnice Bapaume—Cambrai k Havrincourtskému lesu a vedou útoky na trať Neuville—Manancourt. Mezi Sommou a Oisou se Francouzi zmocnili hradu a obsadili bitevní čáru Forest—Villers st. Christophe—Brouchy a Villselve východně Hamu. Na řece Oise padlo město Chauny. Francouzi podporováni Američany postupují stále na východ od Soissonsu.

V depeších bylo mnoho názvů míst nečitelných, jsou zkomolena, zvláště jména z úseku arraského, kde s úspěchem útočí Angličané s Američany.

Amerika spojencům.

Na amerických loděnicích se dokončuje stavba 1000 obchodních lodí o nosnosti téměř 4 mil. tun. Pracuje se na plánech ku stavbě druhé „serie" o tonáži 6 mil. tun. Dosažením 11 mil. tun bude nosnost německého obchodního loďstva z r. 1909 převýšena třikráte.

V Rakousku.

Permská „Izvěstija" 1. září přinášejí tyto zprávy z Berlína a Štokholmu. Vídeňský neodvislý socialistický časopis „Der Kampf" v srpnovém čísle sděluje, že stávky rozšířily se na Dolní a Horní Rakousy a Slezsko.

Často povolávají se německá vojska na usmíření buntů jako v Inspruku (?). Budapešti a Valachii a v místech, kde jsou kádrové tábory vojsk, posílaných na frontu. V Čechách obyvatelstvo podniká výpady na vlaky z Ukrajiny, vezoucí potraviny. Konduktéři již předem posílají o tom upozornění obyvatelstvu.

Italský tisk pro vystoupení spojenců v Rusku.

Bolševickým novinám sdělují z Berlína 23. srpna, že téměř všechny italské časopisy přijímají stanovisko francouzského tisku o zasáhnutí spojenců. „Giornal d'Italia" v úvodníku nadepsaném „Od Pikardie do Vladivostoku" tvrdí, že ruský lid vše uváží a uvěří spojencům, kteří mu přejí jenom dobro.

Za Rýn!

Ve Spojených státech očekávají nyní novou nabídku míru od Německa. Washingtonský dopisovatel listu „Morning Post" oznamuje, že americký státní departement prohlásil, že neupřímná nabídka bude zamítnuta. Dopisovatel dodává, že v Americe nejméně chtějí míru a nemyslí nyní o něm. Američané vezmou německou nabídku v úvahu jen tehdy, když Německo přivede své armády na západě za Rýn.

Nová rakouská ústava.

Radiová zpráva z Vídně oznamuje, že nový ministerský předseda baron Hussarek oznámil Českému klubu, že poslancům Lamatschovi a Redlichovi bylo uloženo vypracovat návrh nové rakouské ústavy. Když ptáčka lapají, pěkně mu zpívají.

Belgický účet.

Robert Cecil prohlásil, že Belgie byla oloupena německými kontribucemi ve výši 2 miliardy a 303 miliony franků mimo oloupení jednotlivých osob.

Na Ukrajině.

— Dle bolševických zpráv povstání rozšířilo se z černigovské a poltavské gub. i na gubernii podolskou. Z Vinice 23. srpna sdělují, že v Basě k povstalcům připojil se 23. rakouský pluk (rusínský). K povstání mělo dojíti 20. srpna dle úmluvy revolučního komitétu a komitétu 23. pluku. Provokován falešnými zprávami, že rakouský pluk má být pouze líčidlem v pasti pro povstalce, revoluční komitét náhle změnil svoje plány a rusínský pluk vystoupil sám. Ježto neměl podpory byl obklíčen maďarskými vojsky a vzdal se. Části pluku v čele s plukovním komitétem podařilo se utéci.

— Povstání na Ukrajině tak roste, že německý tisk je nucen o něm vážně psáti. Přiznává, že vzpoury se množí, že oddíly povstalců pronikají ke Kyjevu ale byly rozehnány, že mají vedení zkušených důstojníků a jsou dobře ozbrojeny. Oddíly mající mnoho povozek mohou se rychle pohybovat a tím je boj s nimi stížen.

— Dle posledních moskevských zpráv Něžin je v rukou povstalců.

— V Kyjevě byl zatčen bývalý člen ukrajinské vlády Vinničenko, obviněný z účasti na spiknutí.

Generál Russkij a Ebert.

„Berliner Tagblatt" oznamuje, že generálové Russkij a Ebert, o nichž nebylo dlouho slyšet, jsou nyní ve Vladivostoku a nabídli své služby gen. Chorvatovi.

Vasalové v Berlíně.

Dle zprávy „Vossische Zeitung" posílá krymská vláda do Berlína deputaci, jíž se súčastnili: ministr spravedlnosti hrabě Tatiščev, ministr zahraniční Džafer Saldamet a attaché Konopačinský. Všechny berlínské listy se zabývají příjezdem hetmana Skoropadského a vřele jej vítají. „Kreuzzeitung" píše: „Vřele vítáme a pozdravujeme hetmana, nejvyšší hlavu mladého ukrajinského státu. Vyslovujeme radost nad jeho návštěvou, podniknutou za účelem poznání vedoucích německých státníků a rozmluvy s nimi. Když se již hetman odhodlal navštíviti Německo, které prokázalo Ukrajině tolik služeb, doufáme, že té návštěvy bude využito k ještě většímu utužení těsnějších přátelských styků a vzájemné důvěry obou vlád i pro budoucnost."

Vůdcové kazaňských bolševiků.

Rozkaz sovětským vojskům východní fronty z 21. srpna.

„Po odstoupení z Kazaně mnozí naši zodpovědní činitelé ztratili spojení se štábem a dosud se nejen nevrátili, ale neoznámili místo svého pobytu. Někteří z nich mají u sebe velké sumy erárních peněz. Upozorňuji všechny výšeupomenuté, jestli se nevrátí do 26. srpna, že budou stíháni jako sběhové."

Štědrost na cizí účet.

U německých zajatců při nynější vítězné ofensivě spojenců ve Francii nalezen byl rozkaz císaře Viléma, který slibuje, že v případě rozhodného vítězství ve Francii udělá z vojáků poměščíky v Rusku a zabezpečí je půdou i inventářem.

Východ ožil.

Na Čeremchovských dolech obnoveno kutání. Výtěžek vzrostl. Bolševism se vyžil, v dělnictvu převládají menševici. Obnovena všude samospráva s nejlepšími výsledky.

Epidemie influence.

V Novonikolajevsku vypukla a značně se rozšířila epidemie influence, zejména mezi novobranci. Tohoto zjevu použili někteří bolševici k rozšiřování panických pověstí o hromadné otravě novobranců. Nemocnice i některé domy jsou přeplněny. Dle prohlášení lékařů má nemoc rychlý příznivý průběh, ani jeden případ úmrtí.

Государственный архив Новосибирской области

175. číslo. V Jekatěrinburgu ve čtvrtek 12. září 1918. Cena 20 kop.

ČESKOSLOVENSKÝ DENNÍK

ЧЕШСКОСЛОВАЦКІЙ ДНЕВНИКЪ

Orgán Odbočky Československé Národní Rady na Rusi

Государственный архив Новосибирской области

Československá republika.

České doznání k velezradě.

(Zvl. tel. zpr. ČSD ze Samary.)

„Hamburger Fremdenblatt" píše pod tímto názvem 24. července:

„Při záznamu českého návrhu na vznesení obžaloby proti bývalým ministrům války vůdce Čechoslováků poslanec Stránský promluvil vášnivou a cynickou řeč, ve které přímo vybízí k velezradě:

„Prohlašujeme, že my do hloubi duše nenávidíme Rakousko-Uhersko a budeme proti němu bojovati a že je, poněvadž Bůh tomu chce, na konec úplně rozdrtíme. Stalo se největší národní povinností československého národa toto Rakousko ničiti, kde a jak jenom to bude možné. To vyžaduje naše věrnost k našemu národu a naše věrnost k České koruně a tato věrnost může pozůstávati jenom ve zradě Seidlerovského Rakouska. Proto jsme také musili Rakousko věrně zrazovati všude, kde jenom poněkud můžeme.

Rakousko je antiútvar bez vlastenců a vlastenectví, který vznikl složením osmi irrident, zahrnuje v to i německý státní útvar.

Slyšeli jste, že se všichni vrhli proti nepříteli se vší rozhodností a odhodlaností, aby Rakousko úplně zničili a aby proti němu vytvořili celé pluky, brigády a sbory."

Na soud.

(Zvl. tel. zpr. ČSD.)

Vídeň 23. července. Sněmovna zamítla při hlasování dle jmen 215 hlasy proti 162 český návrh na zavedení trestního řízení proti ministerskému předsedovi Seidlerovi a dvojímu ministru vnitra hraběti Toggenburgovi za vydání nařízení o rozdělení Čech na kraje. Po té v celém sezení projednávány události na jihozápadní frontě.

Slibují!

(Zvl. tel. zpr. ČSD.)

V Samaře 9. září.

„Orgán českých radikálů se dovídá z osvědčených pramenů, že ministerský předseda rakouský Hussarek sestavil opřeměnu rakousko-uherské monarchie ve spolkový stát. Rakousko se má na příště skládati ze států německého, českého (kde Slováci?! pozn. red. ČSD.), polského a jihoslovanského.

V rámci tohoto státu má každý národ splnění spravedlivých národních požadavků. Provedením těchto ústavních a státních reforem má býti pověřeno ministerstvo, které by požívalo důvěry národní. V jeho hlavě má býti muž vysloveně objektivní.

23. července Hussarek besedoval odpoledne se zástupci sociálních demokratů, předsedou Českého Svazu, zástupci Jihoslovanů, Italů a Rumunů. Večer Hussarka navštívili zástupci Němců a Poláků. Hussarek vyložil svůj program, který se v této sessi omezuje na projednání rozpočtu. Podzim se připravuje obsáhlá reforma ústavního zřízení a uregulování otázky národnostní. K tomu potřebuje kabinet stálou parlamentní oporu."

V Jekatěrinburgu 10. září.

Uznáním samostatnosti a neodvislosti československého státu spojenci rozhodli osud Rakousko-Uherska. Rakousko musí býti zničeno: to je dnes neodvolatelnou a nezvratnou části spojeneckého programu, to je rozsudkem, který vynesli nad tímto státem historického násilí a útlaku malých národů strůjci svobodné Nové Evropy.

Československý národ je s Rakousko-Uherskem ve stavu války, mezinárodně uznaném, a jeho vojska spolu se spojenci povedou svůj boj do úplné porážky nepřítele. Smíru mezi námi a Rakouskem není a nebude!

To jasně a mužně pověděli také zástupci československého národa ve vlasti. Upřímně se radujeme prvním zprávám, které dostáváme z vlasti po vystoupení československého vojska v Rusku. Znovu dokazují úplnou jednomyslnost celého československého národa před celým světem.

Úspěchy, kterých jsme s svým bojem dobyli, rozletěl se rámec rakousko-uherské monarchie, tak násilně slepovaný a udržovaný. Více ho nespraví! vhk.

Deklarace samarské vlády.

„Komitét členů všeruského ústavodárného shromáždění zaslal Československé Národní Radě tuto notu:

„Plnomocníkem Odbočky ČSNR bylo nám sděleno, že zástupci československého národa na valné schůzi 6. ledna 1918 v Praze usnesli se utvořiti samostatnou československou republiku, jejíž vrchním representantem za hranicemi uznali Československou Národní Radu s profesorem Masarykem v čele a uvítali snahy bratrského národa ruského k uskutečnění historických ideálů. Komitét členů všeruského ústavodárného shromáždění od nynějška uznává samostatnost československého státu s profesorem Masarykem v čele a bude všemi prostředky, jež má k disposici, hájiti spolu se spojenci další státoprávní osud Čechoslováků předurčený jejich slavnou minulostí, posvěcenou na společných bojištích se spojenci hrdinnými činy za svobodu a sebeurčení kulturních národů lidstva. Komitét členů všeruského ústavodárného shromáždění je přesvědčen, že ruský národ hluboce oceňuje tu výjimečnou pomoc, kterou mu prokázali Čechoslováci, v obrození Ruska, zachraňujíce jeho svobodu, i společnému dílu spojenců, a že vynaloží všechny své reelní i duchovní síly, aby pomohl bratřím Čechoslovákům plně uskutečniti jejich národní ideály. Nemaje dosud možnosti vstoupiti v přímý a přátelský styk s Prahou, Komitét členů všeruského ústavodárného shromáždění bude vyjednávati, až do okamžiku, kdy československý stát bude úplně osvobozen z rukou nepřítele, s Československou Národní Radou a pokládá za svůj první úkol, aby v souhlase se spojenci bylo dosaženo potvrzení stávajícího mezinárodního politického postavení Čechoslováků. Předseda Komitétu čl. všerus. úst. shrom. Volský. Správce ministerstva zahraničních záležitostí Vedeňapin, sekretář Goreměšin."

Jan Neruda:

Jen dál!

Pryč se vzdechy, již umlkněte rety,
že přízeň doby není jasná tak!
což růže neotvírá svoje květy,
když mezi ní a sluncem rozstřen mrak?
Pryč s klímotem již u kormidla lodi:
kdo chvíli stál, již stojí opodál,
den žádný dvakráte se nenarodí,
čin dvakrát nezraje — jen dál, jen dál

Zahájení porad o všeruské vládě v Ufě.

(Zvl. tel. zpr. ČSD.)

Slavnostní schůzi všeruských porad v Ufě 9. září zahájil předseda porad Aksentějev těmito slovy:

„Všichni jsme se zde sešli za jediným cílem, abychom sebrali z drobných oblomků veliké, jediné a mohutné Rusko, svobodné nejen uvnitř, ale i na venek. Ve jménu tohoto úkolu musíme všichni zde najíti jeden jazyk a zapřísahnouti se, že neodejdeme dříve, dokud neutvoříme jednotného státu při jednotné vládě. Nejsme sami; ti, kteří bojovali po tři léta s námi, nás neopustili, ale spěchají na pomoc. Dovolte, abych pozdravil naše věrné spojence, dovolte, abych k tomuto pozdravu připojil ještě druhý, který v tomto okamžiku bude nám zníti ještě teplejí, pozdrav nevelikému v porovnání s Ruskem národu, zpřízněnému nám krví, která teď ve jménu ruské svobody, ve jménu ruské neodvislosti, ve jménu vlastní neodvislosti, proléva se na nekonečných frontách, jimiž teď pokryto a zbrázděno Rusko — dovolte, abych poslal pozdrav československé armádě, která bojuje zde spolu s našimi dobrovolci a s našimi již mobilisovanými vojáky, která první dala popud k tomu, aby ruský národ vyšel ze stavu ponížení, v nějž ho uvrhli bolševici. Dovolte, abych jménem Vás všech pozdravil naše bratry, naše spolubojovníky, slavná vojska československá."

Slavnostní schůze, jíž předcházely církevní obřady v hlavním chrámu a vojenská paráda, účastnili se zástupci oblastních vlád, členové ústavodárného sněmu, zástupci spojenců a členové OČSNR. Nedostavili se dosud zástupci sibiřské vlády, jejíž předseda Vologodský poslal omluvný telegram s přáním plného úspěchu. Na schůzi promluvili: předseda samarské vlády Volský, zdůrazňujíce ve své řeči, že vláda musí být zbudována na principu lidovlády, zástupci sibiřské oblastní dumy, zástupci zemstev a měst, všichni vyzývali k organisaci ústřední všeruské vlády.

Rozklad pokračuje.

Sovětská vláda byla až do našeho vystoupení znepokojována rostoucí rozruchou v národním hospodářství, místními vzpourami, nedodržováním brestské smlouvy se strany Němců i Ukrajiny, rostoucí ztrátou důvěry ve vrstvách lidu a zejména dělnictva, ale stále ještě prodlužovala si život hazardní politikou, terorem a vůči Němcům — plněním jich ponižujících rozkazů. Od našeho vystoupení, s počátku bolševiky tak podceňovaného, uplynuly tři měsíce a zpupná budova bolševického panství praská v základech. Náš úder probudil Rusy a shromáždil kolem nás i spolubojovníky ostatních národů slovanských. Náš úder otřásl sebedůvěrou bolševiků, kteří nyní již poznávají, že jsou na pokraji nad propastí a že nadchází konec jich šílené diktatury. O tom svědčí všechny zprávy, pronikající do osvobozených oblastí Ruska i bolševický tisk, zachvacovaný hrůzou u zajatců na frontě.

Tak dělníci maleovských závodů, uprchnuvší z Kalugy do Samary, hlásí, že město Běžeci v kalužské gubernii je v rukou eserů a neuznává sovětskou vládu. Sovětní místní list jsou v rukou eserů. V Brjanské bylo povstání levých eserů udušeno, rovněž v Žitomíře. Krasnoarmějský pluk v Kalugě se rozešel, když vojenský komisař Podvojský arestoval jeho velitele za nesalutování. Bolševici, znajíce nechuť lidu k frontě, verbují do „zásobovacích oddílů", jež pak posílají na frontu za bouřlivého protestu rodin mobilisovaných. Následkem nepokojných vzpour usneseno bylo vládou organisovati zvláštní oblastní komise k boji s „kontrarevolucí". Dále zřízena byla „za účelem boje s vnějším i vnitřním nepřítelem" zvláštní vojenská revoluční rada, jíž jsou podřízeny všecky úřady a která jmenuje velitele všech front. Předsedou jejím jmenován Trocký, vrchním velitelem Vacetis. Oficielně ohlášeno, že padlých důstojníky, pravé esery a studenty se zřizují koncentrační tábory. Sovět lidových komisařů vydal proklamaci dělnictvu celého světa o svém rozhodnutí vésti veškerou energii boj proti Angličanům a Francouzům.

Dle zpráv moskevské „Pravdy" odepřeli krasnoarmějci jíti na front a vedli agitaci pro pochod na Petrohrad ku svržení sovětské vlády. Bylo tak zrazení části svých tovaryšů a jich velitel Moren se zastřelil. Ve Vitebsku byl zastřelen velitel druhého praporu 1. sovětského pluku Paškevič, za provádění rozkazu a agitaci protivládní. Jihoruská bolševická fronta (proti kozákům) prohlásila, že se rozejde, nedostane-li po-

[illegible] v Moskvě dosáhl po atentátu na Lenina svého vrcholu. Provádí se registrace buržoasie a hrozí se úředně ubitím celých set rukojmí, bude-li ještě někdo z vlády napaden. Komisař Podbělský nařídil vyloučení všech neboševiků ze služby poštovní a telegrafní. Vojenský komisař moskevského okruhu Muralov prohlásil, že třetina nuceně zaregistrovaných důstojníků bude silou přinucena býti instruktory, ostatní půjdou na těžké tylové práce. Důstojníci prchají z města v přestrojení, většinou k vojskům gen. Alexějeva na Don. Jádrem posádky moskevské jsou Lotyši, Maďaři, Němci a Číňané, výborně placení a zásobovaní. Jejich teror dosáhl neslýchaných rozměrů. Denně dochází na saratovském, kurském i kazanském nádraží k otřásajícím scénám při příjezdu „měšťáků", většinou chudiny, která se rozjela za moukou do provincie. Oddíly „internacionalistů" jak si říkají, odnímají každému jeho drahocenné zavazadlo s moukou, cestující se vrhají na útěk, po nich často se střílí, ženy na kolenou prosí o ponechání jim mouky,

BESEDA.

Za podporučíkem Antonínem Halbichem.

Nepřítel se bojí našich úderníků a divoce jich nenávidí. Na každého živého od třetí roty vypsal odměnu tři tisíce rublů. U Bisenu nám to sdělil.

Nyní se však může radovat. Jeho novinám mohou psáti slavnostně o dni 6. září. U Bisenského závodu, dosud nevyšetřenou vinou vedení se stalo, že jeho kulomety mohly provésti smrtonosnou žatvu v řadách našich úderníků.

Srdce všech těch, kdo milují československou armádu, vždy bude krvácet, vzpomene-li Utky, té tragedie 15 mrtvých a 18 raněných úderníků, právě nejlepších z roty a vzpomene-li Halbichovy smrti, smrti člověka čistého srdce a hrdinské povahy, vzoru tak moderního vojáka, jakých již v našem úderném praporu není.

Neuvěřitelné věci vyprávěl jsem, se tam dály. Na každého bojovníka našeho střeleckého řetězu byla se vzdálenosti 50 kroků s boků odpálena kulometná salva. Jízda protivníka byla již v tylu našich dvou rot, čestně na svém místě zůstavších, třetí úderné a prvé od třetího pluku. Všichni bratři již měli přichystány ruční granáty, aby si je podložili pod hlavu. Fišerovi německý nepřítel byl houževnatý, jeho okopy velmi výhodné, ideálně maskované.

Němci nejsou příliš zvyklí ustupovat. A přece se stal zázrak. Najednou se zdvihl náš zbitý střelecký řetěz a vrhl se v protiútok. Třikrát se musel zastaviti. Musel přeskočiti překážky předokopové. Verval se do okopy, granáty vybil z nich protivníka, a hnal před sebou překvapené, ještě v fišekoněmeckou uniformu s rudým cárem na čepici oděté Germánce, jako stádo.

Ani jeden z nich neobdrží tři tisíce rublů.

Pro podporučíka Halbicha byl to již dvanáctý boj, který on prodělával s ranou na noze, ještě nezahojenou, u Trojicka utrženou. Zde byl podruhé raněn dvěma kulkami do nohy. Dávaje rozkaz odvazoval si krví zalité obmotky, když tu byl opět dvakráte zasažen do břicha. Měl okamžitou smrt.

Halbich byl duší třetí úderné roty. Miloval ji oddanou láskou, stále přemýšlel, stále kul nějaké nápady, stále prováděl nějaké opravy a zaváděl novinky, jen aby ji zmodernisoval.

Českoslovenští dobrovolci začínají opravdově milovat své důstojníky až teprve, když s nimi prodělali boje. Už minuly bohudíky doby trpkého období ukrajinského, doby vzájemného nedorozumění a falešného poměru. Nyní prošedše zkouškami ohně, vůdci a podřízení si rozumějí. Ledakdo, kdo dříve si získával svou část kompromissy, ukázav se neschopným a nedostatečným, ztratil veškeron její důvěru. Ti však, kteří si vedli v boji vzorně, jsou zbožňováni. Bratři nedají na ně dopustit.

Takovým byl Halbich. Byl milován, ba mnozí jej přímo ctili. Bratři stále přicházeli do jeho kupé a radili se s ním. Jejich poměr byl vzorně upřímný.

Ač mlád, měl obdivuhodné znalosti a zkušenosti. Někdy jsem si dokonce myslil, že je tak zvaným zázračným člověkem. Předbíhal svou intellektuelní činností své okolí o mnoho let ku předu.

Vojákem byl železným. Takové vojáky, jako on, lze v československé armádě skutečně jen na prstech spočítati. Kromě praporčíka Švece, padlého na východní frontě, nebylo u úderného praporu nikoho, tak ovládajícího moderní vojenskou vědu a hlavně úderné umění, jako on.

V boji byl vždy prvý. V Petropavlovsku prvý vrazil do opevněné krasnoarmějské továrny, v Trojicku, ač právě raněn, s krvácející nohou ještě dvě hodiny bojoval až do úplného vyčištění města.

My jsme Halbicha všichni měli velice rádi. Byl jsem sám svědkem následující scény. Jednu uliční křižovatku jsem s poručíkem Dvořákem a šikovatelem Fišerou držel proti útokům se dvou stran. Tu s levé strany slyšíme třeskot granátů, vidíme prchající Maďary a najednou pozorujeme, jak se k nám blíží interessantní skupina většinou obvázaných, vedená podporučíkem Halbichem a

Государственный архив Новосибирской области

tak těžce sehnané, a byly případy, že v zoufalství vrhly se pod vlak nebo vůz tranwaje. V massách chudiny je proto taková nenávist k Číňanům, asiatsky krutým při plnění jich služby, že v Moskvě byl vylepen zvláštní příkaz, hrozící trestem až do zastřelení za urážku Číňanů-krasnoarmějců. Při tom je pozoruhodno, že většina odňatých zásob objevuje se brzo na trhu, ježto zvláštní druh spekulantů je kupuje u „internacionalistů".

Moskva se připravuje k boji. Kolem města se ryjí okopy. Zvláštní pozornost se věnuje rajonům butyrskému a sokolnickému, ježto se z jich strany (od Jaroslavi) očekává příchod Angličanů od Vologdy. Byla zabrána nejvyšší poschodí celé řady domů, patrně k umístění zenitních děl. Jsou pověsti o podminování staroslavného Kremlu. Bolševici jsou velmi znepokojeni častým poškozením na trati jaroslavské, kde v poslední době zničeny byly 4 mosty u stanic Puškino (28 verst od Moskvy), Bratovčino, Sergějevo a Grazovec. V posledním případě byl zničen veliký most mezi Jaroslaví a Vologdou a rozbit vojenský vlak. Doprava vojsk sovětských trpí passivní resistencí železničních zřízenců na některých tratích.

Tato fakta mluví sama o pokračujícím rozkladu na území nešťastné „Sovdepie", jak se teď v Povolží nazývá bolševické, neosvobozené Rusko. Pronikají i sluchy o kolísání Lenina po pádu Simbirska a Kazaně, nemá-li jíti na kompromis s pravými socialisty nebo dokonce i se spojenci, ježto prý bolševici nejsou s to roztrhnout kruh, stále více svírající ústřední gubernie. Trocký však prý prohlásil, že mosty k ústupu pro bolševiky jsou zničeny. O kapitulaci možno mluvit, až se vyčerpají všecky prostředky obrany. Do té doby nutno prý „projíti Rusko ohněm i mečem". Ohromná většina ústředního výkonného výboru byla na straně Trockého, který sedí do imperatorského vlaku litera B a odjel řídit operace pod Kazaň . . .

Ubiti Mirbach, Eichhorn, ubiti Urický, Volodarský, těžce raněn Lenin. Rozklad pokračuje; začíná smrtelná agonie útvaru, založeného na veliké historické lži a násilí.

Pvl.

Spiknutí proti sovětské vládě.

Většina tverských novin spatřuje svaz mezi atentátem na Lenina a ubitím Mirbacha. Předpokládá se, že ruce eserů jsou řízeny spojenci.

Tento předpoklad potvrzuje nález prodlá komise pro boj s kontrrevolucí, který je hlášen do světa neobyčejně dlouhým telegramem: V Moskvě a Petrohradě odkryto spiknutí řízené diplomatickými a vojenskými zástupci spojenců, kteří skotisici získávali velitele některých sovětských pluků. Měl být arestován sovětských komisařů při plenárním zasedání v Kremlu. Byla připravena diktatura 3 osob; naznačeny osoby do plukovních komitétů sovětských vojsk. V telegramu podrobně se uvádějí jména anglických agentů, místnosti a hodiny tajných schůzek, nikde však nemluví se o tom, kteří velitelé a kterých částí bolševických sůčastnili se spiknutí, mluví se pouze a výhradně o anglických agentech, penězích atd.

Úkol této zprávy je jasný. Spojenci nastupují, třeba je vyličiti jako násilníky, záchvatčíky a z druhé strany v atentátech a spiknutích ať levých či pravých eserů mají být vidět jen dobrovatelské plány anglo-francouzských imperialistů a kontrrevolucionářů a ne boj samé revoluční demokracie proti bolševickému samovládnímu teroru.

O uralské oblastní vládě.

V novinářském interviewu uralský ministr práce sdělil: „Otázka utvoření vlády na území průmyslového Uralu není novou. I za starého režimu existovala pro uralské závody a naleziště (ložiště) báňská správa. Ural má mnoho svých zvláštností, kterých ostatní Rusko nezná, kromě toho representuje hospodářský celek, jehož dělení bylo by počinem s hlediska státního zájmu. Dosud fakticky není na Urale jednotné vlády, není pravidelné organisované občanské správy. Továrny nepracují anebo práce není normální. Zásobení obyvatelstva potravinami je šeptané. Vojenské záležitosti jsou soustředěny v několika rukou atd. Vůbec nejen z důvodů hospodářských, ale z naléhavosti doby bylo nutno utvořiti na Uralu oblastní vládu po osvobození Jekatěrinburga od bolševiků.

Uralská vláda považuje za své úkoly: očistiti Ural od bolševiků a svolati demokratické oblastní sněmy. K uralské oblasti mají býti připojeny kromě celé permské gubernie, části orenburské, vjatské a ufimské gubernie, které jsou nerozlučně spjaty s Uralem hospodářsky a mají závody a rýžoviště.

Japonské prohlášení.

V Čitě byla vyvěšena tato vyhláška:

Oznamuje všemu místnímu obyvatelstvu, že vstup japonských vojsk na toto území je přirozeným následkem nedávno vydané deklarace japonské císařské vlády. Jak již řečeno v této deklaraci, japonská vojska nechystají se dělit ani vlastnit si půdu ruskou a nebudou zasahovat do ruské vnitřní politiky. Cílem svého vystoupení staví pouze vyplnění rozkazu svého velehumanního, milostivého imperátora, který soucítě utrpení Ruska poslal svoji armádu na ruské území, aby obnovila pořádek a klid. Proto úkolem japonské armády je zbaviti Rusko utrpení a otrockých okovů, jež mu připravil vpád německo-maďarských zajatců a krasnoarmějců, a tím prokázati ruskému národu opravdovou pomoc. Možno říci, že japonské vojsko je pravým zachráncem ruského národa; jestli tedy někdo bude klásti odpor naší armádě, nebo překážeti vyplnění svatého úkolu jejího, pak tato učiní přísná opatření a bude stíhati bez ohledu na odrodnost a odstraní vše, co překáží vyplnění jejích úkolů. Přejíc ruskému národu opravdové štěstí, radí mu, aby klidně žil a pracoval ku svému a obecnému blahu a nevyrušoval se pod vlivem škodlivých myšlenek, které vedou jenom ke zkáze. Velitel ... japonská divise, generál Ki-fu-džii.

Úřední věstník.

Ze Slovenského odboru.

Všetkých bratov zdvorile žiadam, žeby ste všetky exempl. knižočky „Vojna a

praporčíkem Holoubkem, oběma právě raněnými. U jednoho domu se ještě zastavují. Bylo na ně z okna vystřeleno. Se zákeřníkem jsou však brzy hotovi. Všichni mají granáty připraveny. Jsou divoce veselí, smějí se. Tu se vrhá, ač ještě nepřítel střílí, u Baltyma padlý poručík Dvořák ke skupině veselých a líbá Halbicha několikráte tak, jak se líbá jen milenka, s kterou jsme se dlouho neviděli.

Už v Borispole začal jsem si Halbicha hluboce vážit. Žili nás tam v jedné prázdné světnici na řídké slámě sedm důstojníků. Právě jsme chodili do t. zv. kursu, smutně proslulého. Prostředí tehdejšího mravního i vnitřního strádání ubíjelo duševně. Ale Halbich stále pracoval, stále něco dělal. Studoval Dostojevského, angličtinu a ruštinu, psal si vojenské úvahy a rozvrhy a hned se vrhl do práce, jak se přišlo z domova „zaučatí" domů. Málo bylo tehdy jistot. Těžce se nesla vědomí nízkého vojenského stavu naší armády. Jen stále veselý Čap. Plucnara, rodák z pod Radhoště, nám vyhrával na housle valašské písně. I ten jinak dobrý úderník, padl na východě hrdinnou smrtí. A když již všechny národní písně dávno ztichly a vše spalo, tu ještě Halbich dlouho do noci sedával při slabém světle a studoval.

V Březanech jsem rozdělil vojenskou práci podle obor na všechny důstojníky naší úderné roty. Halbichovi jsem dal nauku o ručních granátech a třaskavinách. Potom jsme přišli do Bagotina. Dal se s úžasnou energií do práce. Za krátkou dobu měl napsánu větší knihu o všech druzích granátů, vzornými a originálními obrázky opatřenou a s originální vynalézavostí nashromáždil ve svém pokoji všechny možné granáty spojenecké i nepřátelské. Každý ví, jaká to byla práce v těch ruských zanedbaných poměrech.

V Kamenzenských a omských praktických cvičeních naší roty Halbich pracoval naprosto originálně. V jeho tepluškách stále se něčemu vynalézalo. V Omsku sorganisovali jsme celý úderný kurs pro naši rotu. Přicházel do mého kupé a tu jsme mnoho debatovali o vojenských otázkách i o spádu cvičení. Výsledkem těchto debat bylo pak vytčení postupu našeho kursu. Halbich tam upravil za městem celý třílinkový systém okopový s drátěnými překážkami a sorganisoval velmi hlučná granátová moderní cvičení na ostro a pohybová cvičení. — Už tehdy jsme byli vůči bolševikům dosti drzí. Báli se nás a vysílali tajně své slídiče, přesvědčit se, zdali nepřipravujeme útočnou posici proti městu.

Halbich tehdy pracoval se železnou energií. Ani trochu se nešetřil. S každou půlpatronou sám osobně prodělal každý cvik, i sebe delší délky, někdy i dvacetkráte za sebou.

Takových příkladů jeho houževnaté píle a závidíhodné vytrvalosti bych mohl uvésti ještě velmi mnoho, ale ještě více bych mohl vyjmenovati příkladů jeho hrdinství v bojích. Co boj, to vzorný příklad odvahy. O hrdinství československých vojáků se však nemá mnoho psát. To se v naší armádě musí rozumět samo sebou.

Halbich byl velmi vynalézavý duch, duch nikdy neukojený, faustovský. Někdy měl až šílené nápady. Pamatuji si jednou, bylo to v Kuzině, na náš plán, minami vyhoditi tři bolševické vlaky do povětří. V Kuzině jsme potom věc připravovali a cvičili s třaskavinami. Byl pak několik dní nešťasten, že k provedení plánu nedošlo.

Nejvíce jsem Halbicha miloval pro jeho upřímnou opravdovost. Za svými názory stál celou svou bytostí. Neznal ústupků a přetvářky. Mravně stál velmi vysoko. Jednou dokonce bojoval těžký duševní boj, má-li zůstat v naší armádě, či jeti do Francie nebo Italie dále bojovat za naši ideu. Bylo to tehdy, když bolševici vzali Kyjev a v naší armádě jsme citelně pociťovali rozkladný vliv. Ale boj probojoval a řekl si na konec, že je třeba setrvat a zabraňovat desorganisaci vší silou.

Když Maxa k nám do Omska přijel z Irkutska a přivezl zprávu, že musíme jeti přes Archangelsk, věděli jsme, co uhodilo, věděli jsme, že do Archangelska nikdy nedojedeme i když se tam rozjedeme. Po druhém důstojnickém protestním sobrání, když Maxa odejel do Moskvy, zavolal jsem si Halbicha k sobě a řekl jsem mu, že naše úderná rota do Archangelska nikdy nepojede, že nevleze do německé pasti.

Když jsem se mu pak svěřil, že se chci

Государственный архив Новосибирской области

mier" od Jozefa Gregora-Tajovského, ktoré se u vás nachodia, po najbližšom kurírovi poslali k dispozícu velitela výchovného tábora vojennopienných Slovákov v Irkutsku.

Hľadáme sadzača Slováka. Bratia sadzači, hláste sa, udajúc si telegraficky adressu Slovenskému odboru OČSNR.

M. Orišek,
správca Slovenského odboru.

Z našeho vojska.

Z 3. úderné roty.

V bitvě u Utkinského závodu padli a 9. září byli na Michajlovském hřbitově v Jekatěrinburgu pohřbeni tito bratři 3. úderné roty: Podp. Halbich Ant.; des.: Assman Ant., Skurek Richard, Benák Václav: úderníci: Kubek Jiří, Kaválek Štěpán, Zvolánek Lambert, Vrána Pavel, Václavek Jan, Říha Josef, Vondruška Ant., Pokora Josef, Tichý Rudolf, Suchánek Jaroslav, Plachý Bedřich, Říha (pohřben na bojišti.)

Úřední zpráva

štábu vrchního velitele všech ozbrojených sil ruských a spojeneckých armád o činnosti proti sovětským vojskům 9. září 1918.

Východní fronta.

Amurský směr. Naše přední hlídky obsadily stanici Mogoču. Krasnoarmějci pod vedením anarchisty Andrejeva ustoupili k rozjezdu č. 17. (35 verst vých. Mogoču.)

Kjachtinský směr. Kozáci zastihnuvše nepřítele u stan. Torejského rozbili ho v boji, při tom krasnoarmějci ztratili 25 ubitých a rozutekli se.

Jihovýchodní fronta.

Beze změn.

Severouralská fronta.

Jekatěrinburský úsek. Jegoršinský směr. Na st. Krutiše vzdal se nám oddíl krasnoarmějců volyňského pluku počtem 640 vojáků a 79 Číňanů. Ukořistěn obrněný vlak s 12 kulomety a 3 děly, 3 vlaky, 10 lokomotiv, 19 kulometů, 600 pušek, 30 tisíc patron, náboje, dynamit, technická výzbroj.

Lysvenský směr. Čechoslováci úspěšně postupují ke stanici Lim.

Ufimský úsek. Orský směr. Kozáci přešli v nástup a zatlačují nepřítele. Dělostřelbou byla zapálena část města.

Povolžská fronta.

Kazaňský úsek. Krasnoarmějci vylodili se v přístavu.

Různé zprávy.

Rakousko s Německem o nás.

Z Vídně 18. srpna: „Na základě deklarace anglické vlády o tom, že ona přiznává Československo spojeneckým národem, prohlašuje Rakousko-Uhersko a Německo oficielně, že Československá Národní Rada není nic jiného, než výbor soukromých osob, nesplnomocněných československým národem a existujících jako vláda jenom v představách nepřátelského státu." Je nanejvýš zajímavo, že 18. srpna byla Československá Národní Rada jenom „výborem soukromých osob" a již 6. září nabízel oficielní zástupce Německa Gerhart Sievers zástupci tohoto „výboru soukromých lidí" v Samaře dru Vlasákovi mírové vyjednávání! Buď tedy není všecko v pořádku „v představách" centrálních vlád — a to se dá pochybovat, poněvadž je jim teď horko — aneb jejich diplomati projevili 18. srpna zvláštní rozčilení a mnohomluvnost.

Německé porážky na západě.

Zachycena jiskrová depeše francouzské úřední zprávy z 8. září, kterou bohužel nemůžeme uveřejniti v celém znění pro značné zkomolení dodané nám zprávy. Francouzi dobyli na západě nových velikých úspěchů. Na frontě řeky Sommy francouzská vojska na kanále St. Quentin prorazila znovu německou frontu do hloubky 7 km. Francouzi vzali Vaux, Happencourt, Tugny, St. Simon, Cugny a stojí před Jussy. Německá porážka byla úplná. Francouzi ukořistili všude spousty důležitého vojenského materiálu. Na frontě řeky Ailette beze změn. Na řece Aisne Francouzi postoupili na sever proti zoufalé obraně Němců. Odraženy dva prudké protiútoky Němců u Moulins. Celý úsek fronty na řece Aisne a severně řeky Vesle je pod prudkým ohněm německé dělostřelby.

Amerika mobilisuje.

„Pravdě" 6. srpna sdělují z Londýna: Připravuje se projekt, dle něhož mají býti mobilisováni všichni mužové od 18 do 45 let. Dosud byli povoláni od 21 do 31 let.

Francie proti sovětskému Rusku.

Parlamentní komise o zahraničních záležitostech potvrdila notu, která byla dodána Clemenceau a v níž jsou vyloženy zásady energické a soustavné politiky proti sovětskému Rusku.

Francie Americe.

Agentura „Havas" oznamuje, že president Poincaré odejel do hlavního stanu a odevzdal americkému gen. Pershingovi jménem francouzské vlády velkokříž čestné legie a blahopřál generálům americké armády k právě docíleným válečným úspěchům.

Zita — „agent spojenců".

Dle zpráv z Curychu rozšířila se po rakouské porážce na italské frontě ve Vídni a všech německých oblastech říše pověst o tom, že císařovna Zita, rodem Italka, oznámila pomocí své matky, ovdovělé vévodkyně z Parmy, italskému vrchnímu velení záměr rakouské ofensivy. Ve Vídni, Št. Hradci, Innsbrucku a mnohých jiných rakouských městech se objevily anonymní letáky, tajně všude rozšiřované. V nich se mezi jiným tvrdilo: Císařovna Zita zradila jako Italka Rakousko Italii. Ona není nic jiného než agent Italie, Francie, Anglie a Ameriky. Určité příznaky nasvědčují tomu, že tato agitace byla čistě německého původu. Příčina nemilosti se strany Potsdamu spočívá v tom, že cís. Zita si dovolila projevit určitou samostatnost v mínění o příčině té ubohé role, kterou je nucen hrát rakouský dvůr pod dirigentskou hůlí berlínského kapelníka. Tato německá kampaň", končí curyšská zpráva, „mohla ještě jednou připomenout císaři Karlovi, jakou cenu má přátelství jeho velmocného souseda" (PTA.)

Helferich o Rusku.

Nástupce Mirbacha v Moskvě Helferich, jemuž bylo střeleno neznámým pachatelem do okna bytu, projevil „slabé nervy" jak tvrdí bolševické listy a odejel do Berlína podávat zprávu o situaci v Rusku, jak tvrdí německé listy. „Frankfurter Zeitung" seznamuje své čtenáře s jeho názory: V sovětském Rusku panuje obrovské napětí, budoucnost Ruska je mu nejasnou. Co se zdá nemožným dnes, lehce se může státi zítra. Spojenci nezahálejí a pracují všemožně, aby nedali pokoje unavené říši. Helferichu je známo z pramenů úplně spolehlivých, že Anglie a Amerika zásobují povstavší Čechoslováky nejen penězy, ale i zbraněmi v neobmezeném množství, takže vojska Čechoslováků jsou ve skutečnosti předvojem nebo úderou skupinou spojenců. Odjezdem spoj. konsulů z Vologdy do Archangelska se to ještě více potvrzuje. Okolnosti, které zdánlivě byly příčinou jejich odjezdu, vedou Helfericha k závěru, že spojenci vyčkávají nejvhodnějšího okamžiku ku úplnému přerušení vztahů k sovětské vládě, nakupujíce zatím své i pomocné síly. Výsledek boje závisí od toho, dovedou-li komunisté podrobiti své vůli lidové masy, jako tomu bylo v říjnu předešlého roku, končí Helferich. Úsudek německého vyslance je pro sovětskou vládu, jak patrno, málo nadějný.

„Do jisté míry společná fronta."

Helsingforské listy projevují naději na dobré zakončení jednání o Finsku v Berlíně. Poslední události značně změnily situaci. U Finska i Ruska nastává do jisté míry společná fronta proti spojencům na Murmani.

Také slabé nervy.

Nový rakouský konsul pro Moskvu baron Franz vrátil se z Berlína do Vídně. Do Ruska dosud neodcestoval, jak se původně úředně oznamovalo. Zatím svůj úřad nenastupuje.

s rotou probiti do Persie k Angličanům a vyličil hlavní obrysy šíleného plánu, tu Halbich mi stiskl ruku a měl takový prorocký výraz tváře, jaký jsem nikdy u něho ani před tím ani po tom již neviděl. A jak se chopil práce! V noci si nedal pokoje. Každý den pouti, každou cestičku, každou okolnost promyslil a uvážil s tisíci stran. Až do výbuchu čelabinského jsme spolu na tom tajném pracovali. Na ty společné chvíle nikdy nezapomenu. Bylo mi tak, jako když se dva koupe, při pocitu existence našeho přátelství tohoto druhu.

Poslední Halbichův veliký čin [illegible], že již jako velitel roty na krasnojarské frontě na hlavu porazil mnohokrát silnějšího nepřítele a vzal mu čtyři děla, čtrnáct kulometů a spoustu munice.

Kdyby u nás nyní doma věděli, že člověk takové vysoké kvality padl v cizí, vlastí, jistě by všechny ulice a uličky jeho rodného města Jaroměře v hlubokém smutku ozdobili černými prapory.

Bratr Karel Klíma psal v předposledním čísle, že nad mrtvými nemáme naříkati, plakati.

Ano, drahý Halbichu, srdce se sice svírá, krvácí, ale i tento cit nutno přenésti.

Nutno Ti uznati, že vliv tvé inteligence přinese plody pro nás stonásobně.

Spi klidně v té uralské zemi, kterou jsi spoluvybojoval pro blaho druhých, předrahý!

Podplukovník Miloš Žák.

Государственный архив в Новосибирской области

177. číslo. V Jekatěrinburgu v sobotu 14. září 1918. Cena 20 kop.

ČESKOSLOVENSKÝ DENNÍK

ЧЕШСКОСЛОВАЦКІЙ ДНЕВНИКЪ

Orgán Odbočky Československé Národní Rady na Rusi

V Jekatěrinburgu 12. září.

Politika sovětské vlády v Rusku octla se na společné cestě s německou východní politikou zcela vývojově. Jestliže bolševici prohlašovali spojenecký imperialismus za stejně nebezpečný s německým, měli na to svoji logiku. Ale zamlčovali jedno: Nejnebezpečnějším jejich nepřítelem právě v ruském národě samém je pro ně heslo všeruského ústavodárného sněmu, které je massám ruského lidu daleko bližší než bolševiky hlásaná diktatura proletariátu.

Jakmile československá vojska spolu s mladými ruskými částmi stanula na protibolševické frontě s tímto programem, bolševici pochopili, že stojí před nimi protivník nejnebezpečnější. Proto byl vydán rozkaz Trockého, aby vojska, přikrývající cesty do sovětského Ruska na německo-ukrajinské frontě, byla převedena až na malé hlídky na frontu československou, proto bolševický tisk počal rázem vésti nejostřejší agitaci proti Čechoslovákům, proto na konec došlo k historické smlouvě s Německem z 27. srpna, která zakládá takřka spojenecký vojenský spojek mezi Němci a bolševiky.

Německé vtržení bylo zhoubou ruské revoluce, ale nemohlo znamenati pád bolševismu: massy ruského lidu předrážděné vyděračstvím a černým zpátečnictvím německých bodáků byly nejlepší půdou pro bolševismus. To dobře věděli bolševici, to dokazuje vývoj politických poměrů na Ukrajině. Ale ti, kteří přicházeli s východu, kteří obrozením revolucí osvobozeného Ruska, silného a mohutného, chtějí vrátit světu blahodárný vliv ruské revoluce, ti přinášeli s sebou smrt bolševismu, zhubivšímu svobodné Rusko a brestlitevský mírem vrhnuvším je na 300 let do zajetí. Němci budou nenáviděni ruským národem, ale spojenci, přicházející bratrskou podporou a pomocí, ukáží-li, že chápou nemocnou ruskou duši, jistě si získají lásku ruského národa a jeho důvěru. Proto se ukázal německý imperialismus pro ruské bolševiky přijatelnějším než spojenci.

Ruským diktatorem je [illegible] Trocký. Nutno uznat, že dovede [illegible] krajních důsledků. Zreorganisovat bolševická vojska, tvoří pravidelnou armádu z mobilisovaných, kteří jsou podrobeni nejpřísnější vojenské kázni. Mobilisace bolševiků se celkem daří. Jednak pro neslýchaný teror, jednak proto, že [illegible] hladu v Rusku je služba v sovětské armádě přece jen jistým zaopatřením. Vojsko bolševiků není silné duchem, ale má již všechny podmínky vojenské organisace, které dovedou svazovat k společné činnosti massy.

To je jistým úspěchem pro sovětskou vládu. Nastává jí zápas, který rozhodne její osud. Obratná ruka Němců dovedla využít této situace a do první řady na nově vznikající protiněmecké frontě postavilo se proti spojencům ruské sovětské vojsko. Krev ruských lidí poteče za zájmy německého imperialismu, rakouské reakce a pruského junkerstvi.

Rusko žije dobu své nejhlubší tragedie. Ruští lidé jdou umírat v cizích službách za ty, kteří jim vzali chléb, kteří zhubili jich štěstí, kteří rozervali Rusko a kteří ze svého vězení vypouštějí nové posily rukou bolševiků, ruskou krví zdržujících nástup spojenců než přijdou německá vojska od Navry.

Sem dovedl Rusko bolševický Brest Litevský a „hospodářská" smlouva z 27. srpna!

vhk.

Všeruské porady v Ufě.

(Třetí den, 8. září.)

Čten referát mandátové komise, která navrhuje z 25 sporných mandátů uznati dva: astrachanského kozáctva a estonské zatímní vládu. Mezi navrženými k zamítnutí jsou zástupci sjezdu internacionalistů, církevních (pravoslavných i katolických), organisací, zemské konference a různých profesionálních organisací. Do Rady starších, složené ze zástupců jednotlivých skupin, k vyprazdňování jednacího řádu a programu porad zvolení: Minor za komitét čl. Ústavod. [illegible], za ústřední výbor stran: eserské — Zinginov, „Jedinstva" — Fomin, soc. dem. — Kibrik, nár. soc. — [illegible]ulov, kadetské — Krol. Za sjezd měst a zemstev Achtamov, za Svaz obrození Ruska Boldyrev, za sibiřskou vládu Vaslov, za uralskou Vojtov, za baškyrskou Idigamov, turkenstanskou Čokajev, turkotatarskou národní samosprávu Tereguiov, za kirgizskou „Alaš Ordu" Dosmuhamedov. Za kozáky: orenburské Dutov, uralské Michějev, jenisejské Šulajev, semiréčské Šendrikov, irkutské Lechenský, astrachanské Astachov. Rada starších navrhla, aby debata o všeruské vládě měla ráz deklarativní, aby jednotlivi řečníci podali prohlášení své skupiny a obhajoba prohlášení byla omezena na půlhodinu.

Dr. Glos:

Za polskou národní armádu.

Politika bolševiků dotkla se citelně hlavně mladé organisace našich bratrů Poláků. Jich vojsko, první a druhý korpus, zničeno a zůstaly jen rozptýlené zbytky toho, co mohlo přinésti společné naší věci mnoho prospěchu. Někteří členové Polské Rady „Zjednoczenia Medzypartyjnego" v Moskvě (vrchní politická správa v Rusku) zatčeni, druzí se rozutekli do všech koutů Ruska. Teror bolševiků i důsledná protislovanská politika Němců přesvědčily Poláky o tom, že jak rakouská, tak i německá orientace [illegible]en branami germanismu a neštěstím polského národa. Ještě před uzavřením brest-litevského míru měly tyto orientace hodně přívrženců, se kterými bylo těžko vésti boj tehdy, kdy německý bodák byl jich oporou. Avšak nejen v Rakousku a v Německu, ale i v Rusku byla četná strana Lednického, koketující silně s pány z Vídně i Berlína.

Bretský mír zjednal jasno! Němci odkryli karty a ukázali, jak si představují samostatné Polsko.

Na tento podlý krok Německa dal polský národ řádnou odpověď.

Přestala stará různost názorů v tom, jakým způsobem možno dobýti sjednocení a osvobození Polsky. Zmizely všechny tak zvané orientace a zůstala jen jediná správná t. j. orientace polská. Národ polský pozvedl svého hlasu a promluvil jasně a ve všech částech svého území jednotně:

Kolo polské podalo 20. února v rakouském parlamentě deklaraci, ve které mezi jiným praví: „Poláci nebyli zrádným způsobem připuštění k mírovým jednáním v Brest-Litevsku a k Ukrajině bylo připojeno území posvěcené polskou krví. Kolo polské protestuje před celým světem proti krádeži a prohlašuje, že nepříznává mírové smlouvy. Nevzdáme se nikdy nezávislosti státu, skládajícího se z zemí polských."

To je odpověď Poláků žijících v Haliči. A v Německu Poláci postoupili rovněž tak. Již 14. února ohlásila Rada Regencyjná manifest k polskému národu s ostrým protestem proti jednání ústředních mocností.

Protest tenro zní: „Akty ze září a listopadu přislibovaly Polsce přízeň a pomoc. Avšak ústřední mocnosti nepřipustily Poláky k mírovým jednáním v Brest-Litevsku přes opětovné prosby regentů, aby mohly za našimi zády uzavřiti mír na náš účet. Na živém těle našeho národa spácháno bezpráví, které daleko převyšuje bezpráví carské vlády."

Němečtí i rakouští diplomati zdeptali svorně právo Poláků na sebeurčení. Akt listopadový i akty z měsíce září pozbyly veškerého významu — hospodářská i politická neodvislost Polsky staly se pustou frásí. Ignorováno nejen právo, ale i národní území polské. — „Před Bohem i světem, před soudem historie, před národem německým i národy Rakouska protestujeme proti násilí i přibíjíme na pranýř jednání ústředních mocností jako akt násilí."

Государственный архив Новосибирской области

Městská rada varšavská ve svém protestu z 13. února vyslovuje pevnou naději, že všechny národy pomohou Polsce k obraně spravedlivé věci.

Tedy jak v Rakousku tak i v Německu polské vůdčí orgány se vyslovily proti německým plánům a vzdaly se tak jakýchkoli naději, že by Polska mohla býti osvobozena za pomoci Němců.

A v Rusku již koncem minulého roku srazily se hlavní síly polské pod praporem Rady Polské „Zjednoczenia Medzypartyjnego", která representovala na Rusi velkou většinu polského národa, vysloviv-šího se otevřeně pro boj proti Rakousku i Německu.

Austrofilská strana Lednického utrpěla brest-litevským mírem úplnou porážku.

Dnes, kdy části legií Pilsudzského hrdinsky se probily k nám, aby začaly boj proti německo-maďarskému násilí, není již mezi Poláky žádné půdy pro různé austrofilské ochránce práv polských.

Pracovali jsme společně s Radou Polskou „Zjednoczenia Medzypartyjnego" již od samých počátků jejího trvání a našli jsme se s bratry Poláky i nyní v boji proti bolševickému násilí. Ihned po dobytí Omska utvořil se Polský vojenský komitét, který písemně požádal OČSNR o povolení k formirování polské armády pod naším vrchním vedením, což bylo příznivě vyřízeno.

Navázány styky s ostatními místními organisacemi v Samaře, Ufě, Čelabinsku, Novo-Nikolajevsku, Tomsku, Kasnojarsku, Irkutsku, Semipalatinsku atd., které všechny dnes horečně se starají o nábor dobrovolců.

Nejen zajatci, nýbrž i Poláci, ruští poddaní, mohou vstupovati do řad národní polské armády.

V době zasedání Sibiřské Oblastné Dumy navštívil Tomsk velitel vojsk zatímní sibiřské vlády generál Grišin Almazov. Této příležitosti jsem využil k tomu, bych ho upozornil na to, že není přípustné, formovati z Poláků, z ruských poddaných, podléhajících právě vyhlášení mobilisaci, zvláštní části, ježto by se tím velice drobily polské síly. Všichni Poláci, kteří chtějí, mohou dobrovolně vstoupiti do národní polské armády formované při našem vojsku. Ostatní mobilisovaní Poláci, kteří nehodlají vstoupiti do této armády, ať jsou zařazeni do ruských částí, při tom nemají práva nositi odznaků polského vojska. S tímto návrhem generál Grišin Almazov souhlasil a přislíbil, že učiní příslušná opatření, aby tyto zásady byly uvedeny v život.

Bratrům Polákům je tak dána možnost formovati jednotnou národní armádu do boje za sjednocenou Polsku s přístupem k moři.

Blahopřejeme bratrům k tomuto novému úspěchu a přejeme další práci rovněž zdaru.

Niech żyje rewolucyjna armja polska!

Československý stát a Rakousko.

K včerejší zprávě o rakousko-uherském protestu proti prohlášení spojenců o samostatnosti Československého státu otiskujeme úřední zprávu rakouského c. k. tiskové kanceláře: „V prohlášení anglické vlády o Československu, v němž tato se uznávají za spojenecký národ a české vojsko za spojeneckou armádu jsoucí v právní válce s Rakousko-Uherskem, uznávají se i práva československého národa a Národní Rady, jako zatímního plnomocníka českoslov. vlády, na vrchní velení výše uvedené spojenecké armády. Forma i obsah tohoto nejnovějšího anglického vládního prohlášení musí býti co nejrozhodněji odmítnuta. Československá Národní Rada je komise sestávající ze soukromých osob, které neobdržely žádného mandátu ani od českého národa a tím méně od československého, existujícího jenom v představách spojenců. Právě tak je protismyslným uznávati tento komitét jako plnomocníka budoucí, tedy dosud neexistující vlády. Co se týče československé armády, může tato nejvýše tvořiti součást spojeneckých vojsk, nemůže však býti pokládána za spojence dohody ve smyslu mezinárodního práva. Je nám dobře známo, že pouze malou částí tak zvané československé armády jsou rakouští nebo dokonce uherští poddaní slovanského původu. Tyto věrolomce a křivopřísežníky bude na všechna přiznání se strany dohody s naší strany posuzujeme jako velezrádce a s nimi bude i nakládáno. Nemůže býti trpěno, aby celé národy, které plní řádně svoje povinnosti jako rakouští nebo uherští poddaní, a jichž synové udatně se bijí proti dohodě, podobným způsobem jako je úřední prohlášení anglické vlády, upadly v podezření z velezrády. Rakousko-uherská vláda vyhražuje si kroky v tomto ohledu."

Tálo do živého!

O historii pádu Samary.

Věstník samarské vlády otiskuje přednášky svých členů o historii pádu Samary. „Brušvit líčí, jak jel do Penzy, uznav o vystoupení Čechoslováků a jak byl s počátku přijat chladně, ba i nepřízniv. „Oni prohlásili, že jejich hlavním cílem je probití se na Daleký východ a že nemají chutí zasahovat do vnitřních záležitostí Ruska." „Brušvit

BESEDA.

V čínském divadle.

V umouněné čínské čtvrti vladivostocké, kde pospolitě žijí přístavní kulioví, nosiči břemen a podobný druh spodiny lidské, ve středu obchodního ruchu japonského bazaru a pouličních prodavačů zeleniny, mořských raků, škeblí a ryb, zvolila sobě stánek čínská bohyně musa divadelního umění. Malý pahorek, jako na Archipelu — zdálo by se — dodává jaksi posvátné úcty této „svatyni." To se ovšem zdá.

Budova divadla je obyčejná stodola bez oken. V jednom rohu průjezd, v němž jsou nalepeny plakáty v čínské řeči, oznamující název právě dávané hry. Typografická úprava plakátu připomíná typ znamení našich starých vesnických obchodů, kdy ještě tiskli zátkami od pivních lahví.

Tlačíte se davem černě oděných synů nebes, kteří tu v průjezdu sedí na bobku a prodávají papiros[y] [ne]jhorší jakosti.

Dovolte malou odchylku. Tabákem je totiž jemně nařezaný papír, uměle připravovaný se silnou dávkou morfia. Balíček 5 kusů těchto papiros[ů] podobě rakouských sportek se prodává za 20 kopějek. Jsou velice lahodné k okouření, ale špatné následky dostavují se prý již v 5—6 měsících.

Na nádvoří [ob]klopuje se opět copatá masa Číňanů, kde je také nezbytný čínský bufet a vyvařování. „Pirožky" s ústřicemi a kaviárem, [va]řené mořské raky ohromných rozměrů, nějaké zelené, kobylkám podobné mořské „stvůrky," smažené ryby a jiné pro [ev]ropský žaludek nezvyklé zvláštnosti.

Oběd a [ná]pitek stojí zde 1 rubl. Za příbor [slo]ží dvojice čínských dřívek, jimiž cvičený Číňan velice čile loví v útrobách [mi]sky misky rýži, hrách a pod. Polévku [sn]ad ještě jakž takž snese, jíte ovšem více ze zvědavosti než s chutí, ale druhého jídla se již nedotknete. Nějaká připálená omáčka s nabubřelým knedlíkem, [ze] omáčky na vás koukají kočičí oči, [ch]vosty slepých myší a tykadla mořských [ch]roustů, na to už, zdá se, musí být vyšší „nálada", abyste takové jemnosti mohli ztrávit.

Za 50 kopějek vstupujete do divadla. — Atmosféra jako v lázni. Obecenstvo napěchované až po strop. K osvěžení obecenstva čas od času koluje od předních míst široký dlouhý plátěnec, do něhož si společně synové nebes stírají pot, řinoucí se se všech větších i menších pórů žlutého obličeje. Ženské obecenstvo schází.

V čínském divadle začíná představení ráno a končí večer. Jeviště bez opony, bez kulis, bez všeho skladu a harmonie. Za jevištěm je umístěna strašně vřískavá kapela, která při každém novém výstupu sesilí hřmot na činely, bubínky a píšťaly. Účinkující v pestrých čínských robách, silně našminkovaní za spoutořených grimas, zpívavým hlasem b[ás]ní gest a pohybů odříkávají svoje úlohy. Obecenstvo čas od času výkřiky mísí [se] v souhru a křičí „urá", ale někdy přichází i ke kontroversi.

Dává se nějaký kus, kde vdova se sirotky háji práva svá a svých dětí před trůnem copatého mandarina. Zlý duch se strašně naviksovaným obličejem a velikými vousky ponouká mandarina proti sirotkům. Na straně ubohých stojí po pás obnažení copatí bojovníci čínští a rebelují proti mandarinu. Přichází k slovnímu intermezzu, při čemž mandarin z návodu černého zlého ducha vytne vdově poličeek a ditky ji odejme. To vzbouří bojovníky, kteří mandarina zatknou, strhají s něho drahocenný čínský chalat a nesou ho na ramenou jako špalek před soud lidu. Scena končí tím, že mandarinovi na jakési řezačce uříznou, ale do opravdy uříznou hlavu. Špalek i řezačka zbarví se krví, popravený ještě jednou vyskočí na své vlastní nohy a zmizí za jevištěm. Obecenstvo s křikem „urá" opouští hlediště. Je večer k 6. hodině a začátek byl ráno o 8 hod.

Zdá se, že čínské dramatické umění přejalo také cosi z bolševismu, aby tak vyhovovalo náladě mas a poměrům.

Nemohu říci, zda právě divadlo vladivostocké svou naprostou neuspořádaností a neúpravou neprofanuje čínské divadelní umění, ale zdá se mi, že náš Kořenský, který byl znal blíže Čínu, viděl divadla ladně a harmonicky upravená. Snad to bylo také pouze divadlo ochotníků, jež prostému přístavnímu nosiči „chodа" — jak se jim všeobecně říká — jenom tak jaksi v hrubých nárysech předvádí vzpomínky na divadelní umění v zemi za čínskou zdí...

Pravoslav Hodonský.

Государственный архив в Новосибирской области

je ubezpečoval, že nalezou oporu v místních organisacích, jež podepřou jejich vystoupení. V Syzrani, kam k Bruščitovi probral se hoch s podrobnými zprávami o posici bolševiků, „začali Cechoslováci věřit, že v Samaře je jistá organisace. Ještě větší dojem na ně učinili podrobný plán plukovníka Galkina na dobytí Samary, poslaný Burcevem. Dobytí Timaševského závodu selskými eserskými družinami, organisace ochrany mostu a radostné uvítání od vesničanů, donášejících Cechoslovákům potraviny, dále pak povstání uralských kozáků definitivně je přesvědčily o možnosti obrození Ruska a oni se rozhodli dobýt Samary. Práce, jež po té nastala Komitétu členů ustavodárného sněmu byla stížena velice tím, že byla podporována pouze vesničany, malou skupinou inteligence, důstojníků a činovníků; všichni ostatní stáli stranou".

Klimuškin uvádí mezi jiným o téže době, že „nehledě na všeobecný jásot a radost, byla reálná podpora nicotná. Dělnictvo nás vůbec nepodporovalo. A když jsme jeli do radnice ku ustavení se komitétu pod ochranou, bohužel na svých, ale československých bodáků, považovali nás občané téměř za šílené".

Volský zabýval se budoucností v ohledu finančním, vojenském a sociálním: „Ponechavše dělnictvu jeho organisace, a odkázavše se od restaurace a reakce získali jsme postupně důvěru v massách dělnictva. V oblasti třídního boje my se starali o jeho oslabení. My ovšem víme, že při kapitalistické úpravě společenské je boj třídní nevyhnutelný; ale my museli tento boj regulovat, aby nezničil stát, ale byl kvasem tvůrčích sil. „O diktatuře eserův nemůže být ani řeči. Ale je přirozeno, že obdrževše mandát od národa, nemůžeme předat vládu jen tak, komukoliv." Obrození říše vidí Volský „ne v panující třídě, ani v dělnictvu, ale ve vesničanech. Jen tam lze najíti sílu, která může býti osnovou nového Ruska."

Sociální hlídka.

Ministři práce dělnictvu.

Samarský ministr práce Majskij vyjádřil se korespondentu informační kanceláře sibiřské vlády o dělnické otázce: „Ministerstvo práce má před sebou těžký a složitý úkol. Bolševické hospodaření v otázce dělnické mělo zhoubné následky. Demagogické tvrzení o tom, že Rusko prožívá socialistickou revoluci přechodně strhlo proletariát a zbavilo ho vědomí reálnosti. Dělnictvo ztratilo hranici mezi snem a skutečností. Život vrátil nyní dělnictvu pevnou půdu pod nohama. Ono postupně vystřízliví a začíná rozlišovat možné od nemožného. Povinnosti ministerstva práce je podporovat tento zdravý proces a současně postarat se o ochránění zákonitých zájmů proletariátu. Vycházím ze základního předpokladu, že Rusko má do socialismu ještě daleko a proto jsem rozhodným protivníkem bolševických pokusů socialisačních, jež mohou pouze rozrušit naše národní hospodářství. Úplně souhlasím s denacionalisací průmyslových závodů a jsem přesvědčen, že osobní iniciativa podnikatele nesmí být omezena co nejméně, jen pokud to vyžadují zájmy celého státu.

Neméně kategoricky však prohlašuji, že dělnictvo má plné právo žádat od státu určitý souhrn sociálních reforem, jež ho zabezpečí od nemístného vykořisťování. Historickým úkolem ruské revoluce je dáti proletariátu tyto reformy a provésti je v život. To bude úkolem mého ministerstva, které přizná svobodu odborových organisací dělnických.

Ale i od dělnictva žádám kompensace. Revoluce plní k němu povinnost k němu, má právo žádat, aby i ono konalo své povinnosti k revoluci. Ústavodárné shromáždění garantuje dělnictvu 8hodinný pracovní den, ale dělnictvo je povinno dobře pracovat během nich; proto bude zvýšení výkonnosti práce jedním z prvních úkolů ministerstva práce. Ochromení závodů sice závisí od celé řady příčin a nemůže být připsáno jen na účet špatné práce dělníků, avšak ona ve mnoha případech existuje a vykonává svůj zhoubný vliv. Ministerstva obchodu a průmyslu, vojenství, železnic postaraji se o odstranění překážek do jich oboru spadajících vzhledem k obnovení našeho národního hospodářství, ministerstvo práce bude odstraňovat překážky, zaviněné špatnou výkonností, která při 8mihodinové denní práci je nejen strašným poškozením vlasti, ale i hanbou pro proletariát. Nízká a špatná výkonnost musí přestat. Zatím účelem budou učiněna energická opatření, v prvé řadě důsledné zavedení práce úkolové. Pokud jsem v čele ministerstva, budou se oba úkoly: ochrana zájmů dělnictva pomocí sociálních reforem a zvýšení výkonnosti práce provádět paralelně se vší energií a rozhodností."

Týž duch sociálně reformní se zřetelem na zájmy všenárodní je patrný i z projevu správce ministerstva práce vlády uralské, jehož program byl vypracován konferencí stran: soc. demokratické, eserské, národně sociální a kadetské. Tento projev, plný důvěru slibuje podporovat organisování dělnictva, podotýkaje zcela správně, že každé vládě je mnohem výhodnější jednat s demokracií uvědomělou a organisovanou, než s temnou neorganisovanou massou, jež snadno podléhá vlivu nezodpovědných demagogů.

Oba projevy svědčí o správném pochopení situace a bylo by jen žádoucno, aby se jich obsah stal přesvědčením dělnických vrstev. Čím dříve, tím lépe pro ně.

Pvl.

Z Irkutska.

„Omský Věstník" kromě pravidelné rubriky „Československý život", kde registruje náš život zde, často otiskuje besedy i úvodníky o nás: v č. 180.: „Memorandum OČSNR všeruským poradám", v č. 183.: „Jak žijí polaci v Čechách", v č. 184.: „Historie slovanských styků (z koresp. Lamanského, Šafárikova o Palackém), v č. 185.: výňatky z známé brožury „Proč třeba bojovati s Německem?"

„Rannoje Utro" a „Vlast Naroda" otiskuje z „Rus. Vedomostěj. Denníku" článek „Na Murmani".

V předešlém týdnu ruský tisk zabýval se otázkou, zůstanou-li naše vojska zde, když pomoc ruské strany je domů slabá. Podnět k tomu poplašná zpráva, později v lichá vyvrácená, v „Utru Sibiri", že Cechoslováci pomýšlejí opustit Rusko. Na to navázala „Zarja" své úvahy ve dvou číslech, kde snad až příliš ostře vytýká ruskému národu jeho netečnost pro boj za své vlastní osvobození. V č. 67. v úvodníku ukazuje na nutnost zasáhnutí spojenců, ježto těžko lze očekávati, že by se Rusko samo vzchopilo a obnovilo rychle svůj státní organism. Rusko má plné právo této pomoci žádat, když 3 léta krvácelo na bojišti. Ku konci stručně obnovuje otázku o trestu smrti: „Pouze při silném a spořádaném státním životě možno mluviti o odstranění tohoto trestu. Ale teď prožíváme smrtelný zápas s ukrutným nepřítelem. Což je potřeba dovoliti, aby bezetrestně nepřítel ničil mírné obyvatelstvo? Má někdo chuť ještě jednou prožít vpád bolševiků?" K těmto otázkám nachází jedinou logickou odpověď, kterou dali Cechoslováci, nebojící se chirurgickým řezem odstraniti vřed na národním těle ruském.

V témže čísle v článku „Slyš, bratře!" pisatel ukazuje na různou nacionální výchovu Rusů a Cechoslováků. Cituje Vítězslava Hálka, Nerudu, Havlíčka, Čecha, v jichž básních mohutně zněla národnostní struna. Vysvětluje, že boj a nejen touha za svobodu národa je vlastní každému československému dítěti a že v odpovědi československého dobrovolce na lákání Kurajeva v Penze: „jsem Cech a nic víc" je obsažena celá zpověď opravdu revoluční československé duše. Uvádí citát z resoluce ruského kyjevského sjezdu o naší odhodlanosti bojovati bez zárukv svobodu lidstva a vyzývá ruské vlády, aby nebály se mobilisovati, ale silnou vůlí pozvedly a zachránily ruský národ.

Z našeho vojska.

Veliteli 2. československé divise generál-majoru Gajdovi.

Bratře generálmajore!

Přijmi nejsrdečnější blahopřání ku Tvému povýšení od Tvojí bývalé 12. roty 2. československého střeleckého pluku, která vzpomínajíc slavného vítězství pod Zborovem je pevně přesvědčena, že i nadále bude práce Tvoje směřovati k uskutečnění našeho nejvřelejšího přání — svobody vlasti.

12. rota 2. československého pluku Jiřího z Poděbrad.

Za padlými bratry.

Padli v pátek odpoledne dne 6. září 1918 v útoku na Utkinský závod. 9. září pohřbeni v Jekaterinburgu na Michajlovském hřbitově.

Letošního jara přišel k nám do Bekové br. praporčík Petr Boris, rodák z Litomyšle. Brzy svou milou a tichou povahou získal si oblibu celé roty a našel u nás druhý domov. Svoji zdatnost projevil v bojích pod Trojekem, Ust. Katovem, Njazapetrovskem a t. d., až konečně svojí hrdinnou smrtí dokázal všem, jak byl hoden nositi odznaky československého důstojníka. Opustil jsi nás, bratře, na poloviční cestě, ale my půjdeme dále v Tvých šlépějích a neustaneme, dokud nevyjde zlaté slunko svobody nad naší drahou vlastí.

Spi klidně v nehostinném Uralu, my přineseme Tvým drahým poslední Tvůj pozdrav.

V témž boji ztratili jsme mladšího poddůstojníka, bratra Budinského Františka, z Hrádku u Králového Hradce, střelce Slezáka Jaroslava z Velkého Března u Poděbrad a Viktoru Františka z Málkovic u Slaného, kteří súčastnili se s rotou všech bojů a dokázali mnohokrátě svoji odvahu a statečnost. Jako staří Sparťané s heslem „Buď se štítem nebo na štítě" vrhali se v bouře bojů. Prožili mnoho bojů bez zranění, až konečně zrádné kule bolševiků umlčely jejich šlechetná srdce. Odpočívejte klidně, Vám souzeno bylo položiti životy za vlast a nám — pokračovati ve svatém boji dále.

Bradáček Jan, 1. rota 3. pluku.

Úřední zpráva

štábu vrchního velitele všech ozbrojených sil ruských a spojeneckých armád o činnosti proti sovětským vojskům 10. září 1918.

Východní fronta.

Beze změn.

Jihovýchodní fronta.

Lepsinský směr. Kozáci obsadili ves Pokatilovskoje, nepřítel odstoupil k Lepsinskému.

Severouralská fronta.

Jekatěrinburský úsek.

Jegoršinský směr. Z počtu zajatých 9. září krasnoarmějců sformovány 4 roty frontoviků, kteří přešedše v nápadu vzali stanici a závod Réž. Nepřítel ustupuje k Jegoršinu.

Государственный архив Новосибирской области

Utkinský směr. Čechoslováci obsadili 159. verstu, nepřítel opevňuje se na návrších u Šajtanského závodu.

Birský úsek. Nepřítel pokoušel se přebroditi u vesnice Boženovky přes řeku Bir, ale energickou činností oddílů lidové armády byl odražen zpět na levý břeh. Oddíly lidové armády obsadily ves Getoševo (15 v. jihozáp. od Birska).

Jihozápadní fronta.

Orenburský úsek. Orský směr. Nástup kozáků trvá.

Artubinský směr. Kozáci obsadili rozjezd č. 33. (východně stanice Aken). Nepřítel pod přikrytím dělostřelby ustupuje k st. Martuk.

Uralský úsek. Kozáci pronásledujíce nepřítele ustupujícího na Nikolajevsk obešli ho u chutoru Aržonovo a připravili mu velké ztráty.

Povolžská fronta.

Kazaňský úsek. Nepřítel pokračoval v nástupu a prorval na dvou místech frontu. Další odpor mohl vésti k zničení vojska a proto naše části v noci v úplném pořádku opustily Kazaň a ustoupily na linii Kabani-Stolbeše-Sělyno. Válečné lodstvo a cenná artilerijská výzbroj vyvezeny.

Syzraňský úsek. Inzenský směr. Nepřítel soustřeďuje velké síly v rajoně vesnic Prislonové, Jaskové, Gufetové a Popovky a podniká horlivé rozvědky ve všech směrech. U st. Mojny našimi vojsky rozbity přední hlídky nepřítele; vzati zajatci a pušky.

Volský úsek. Naše části odrazily s velkými ztrátami pro nepřítele jeho útoky od Krutilovky. Obsadili jsme vesnice Bektovu a Bogen.

Nikolajevský směr. Nepřítel v boji ustupuje k Nikolajevsku. Naší rozvědčíci jsou 20 verst od města.

Různé zprávy.

Německo-rumunský mír.

Začátkem září byly vyměněny ratifikační smlouvy mírové obou států. Později bude v Německu ještě konference o vyjasnění otázky petrolejové, ježto mírová smlouva ve mnohých bodech má jen ustanovení zásadní.

Německo-bolševický spolek.

19. srpna počalo seskupování německých sil u Narvy. Před příjezdem Helfericha byl dán německým vojskům rozkaz opustit Pskov. K ránu bylo jim přikázáno se vrátit. Potom byla massa vojsk i dělostřelectva přemístěna k Narvě. O jakém směru tato vojska potáhnou, není posud známo, ale v každém případě jsou určena pro nástup na Murmaňě. Jest-li že bude trvat nástup spojenců, tato vojska obsadí Petrohrad. Spojenci jdou třemi směry 1. Petrozavodsk-Zvanka, 2. Archangelsk-Vologda, 3. Kotlas-Vjatka na spojení s lidovou armádou. Trocký, Lašević, Miorzen a Zorin jsou na jekatěrinburské a kazaňské frontě. Lešević velí 3. nebo 4. armádě. Bolševici doufají, že k podzimu obnoví souvislou frontu. Počítají, že rozhodujícími měsíci budou říjen a listopad. Mobilisace se děje s takovým spěchem, že se mobilisovaní na frontu posílají často po 3—4 dnech bez všeho cvičení. Bolševici mají všechny síly na frontách, v posádkách nezůstává nic. Německá vojska na Narvě se již asi chystají k nástupu na Murmani. V Moskvě jsou zřízeny 2měsíční kursy agitátorů, které se zásobují literaturou a posílají do tylu lidové armády. Odeslány již 2 serie po 100 lidech. (TAU.)

Na jihu Ruska.

Na Kubani se schyluje k válce mezi Němci a dobrovolnou armádou kubánskou. Dobrovolci o sobě tvrdí, že jsou s Němci ve válečném poměru. Postavení Krasnova na Donu je velice nejisté. Jeho germanofilský směr se nelíbí členům vojenské vlády. Na budoucím vojenském sjezdu Krasnov nebude nejspíše zvolen. Do Rostova a na Kavkaz se nemůže jeti, protože dobrovolecká armáda nastupuje. (TAU.)

Útěk Krylenkův.

Uprchlíci z Moskvy oznamují, že v Moskvě vyvolalo sensaci odhalení hrab. Kolontaj o zradě bývalého vrchního velitele praporčíka Krylenka. Dle jejího tvrzení dostal Krylenko 7 dní před německou ofensivou rozkaz, odvézti všecka děla severního fronta do Dvinska, což on i udělal pod záminkou demobilisace. Němci vzali Dvinsk prvním náběhem a severní armáda byla zbavena možnosti obrany. Dělníci v Moskvě trvali pod dojmem tohoto odhalení na vydání jim Krylenka. Lenin prohlásil, že Krylenko již zatčen. Druhý den se ukázalo, že Krylenko prchl z Moskvy za pomoci Lenina („Náš Deň" 27. srpna).

Manufaktura do Německa.

Po podepsání doplňovací ekonomické smlouvy rusko-německé začal vývoz manufaktury do Německa. Dělnictvo sotva stihledí překážet jak mohou; tak Prochorovský textilní závod, od té doby, co tam začala odprava pro Němce, snížil výkonnost balení ze 200 na 50 balíků denně.

Nová strana.

Ze strany levých esérů se vydělila nová politická strana lidových komunistů a založila vlastní list „Znamja trudovoj komuny". (Tau.)

Petrohrad.

Život města utuchá. Překrásně žijí pouze námořníci, kteří se žení a pořádají při tom báječné hostiny. Důstojník uprchnuvší do Finska, viděl jednu takovou svatební námořnickou hostinu v restauraci pro 100 osob, za niž již bylo zaplaceno 48.000 rublů. Námořníci obsadili něvské ostrovy, nábřežní paláce a žijí jako velmožové. Záchvaty jejich omezují se na boháče s majetkem nad 50.000 r.

Polský sjezd.

26. srpna byl za účasti 300 delegátů zahájen v Samaře sjezd polských vojenských organisací. Přítomni byli zástupci Francie, Anglie, Československých a Jihoslovanů. Čestným předsedou sjezdu zvolen gen. Haller, dále k řízení sjezdu Podkomorski, gen. Žukovski, inž. Rudinski a Dubinski. Pozdrav za Jihoslovany pronesl poručík Gregorevič, za Československý Dr. Vlasák. Poukázal na sjednocení Slovanů rakouských ve vlasti, kteří jsou příkladem i Slovanům v celém světě. Poukázal na veliký kongres všech Rakouskem potlačovaných národností, zasedající právě v Paříži pod protektorátem všech spojenců, kde jsou Poláci zastoupeni Šejdou, posl. německého sněmu za Poznaň a Zaleskim, prof. londýnské university. Vysloviv radost, že konečně jsme pochopili druh druha řečník upozornil, že vstupujeme na jeviště politiky světové a proto nesem i zodpovědnost před světem. „Slovanstvo bude svobodno — budeme-li jen chtíti. A jest-li chtíti nebudem — budou nás naši děti prokínou. Všecky naše sympatie jsou na straně Poláků — ovšem těch, kteří jdou s námi v boj za svou a naši svobodu. A těm budem pomáhat vždy!"

Polská technická sekce.

V polské vojenské organisaci bylo přistoupeno dle samarských časopisů ku ustavení technické sekce, jež svěřeno inženýru J. A. Turkeru. Polští inženýři, technikové, mistři a dělníci specialisté mají se hlásit v sekci (samarský polský dům).

V bolševickém tylu.

Dle zpráv železničního zřízence, který přeběhl při dobytí Sargy, v přítomné době je v Permi vzrušená nálada a u bolševiků „evakuační", vzhledem k nástupu Angličanů od Kotlasa. Na Iževském a Botkinském závodě povstali dělníci proti sovětské vládě a jsouce dobře ozbrojeni postupovali na Kotelničí. Proti nim posláno několik tisíc krasnoarmějců. V Boredulino ubito povstalci 800 krasnoarmějců. Paroplavba po Kamě je částečně přerušena povstáním v Ochansku. Po posledních porážkách je silná demoralisace u bolševických vojsk. Lotyši často odpírají poslušnost. Mobilisováno mnoho Číňanů, kteří dříve pracovali na Murmani. Začíná nedostatek potravin a oděvů. 10 liber chleba na týden vydává se pouze těm, kdo vstupují do bolševických nebo levoeserských organisací.

Vzrůst neodvislých.

Sociálně-demokratičtí poslanci Saska v říšském sněmu německém usnesli se přejíti k nezávislým sociálním demokratům (od Scheidemana k Liebknechtovi).

Vyslanci sibiřské vlády na východě.

Bývalý vyslanec zatímní ruské vlády (Kerenského) v Tokiu Krupenský prohlásil zástupcům sibiřského ministerstva zahraničních záležitostí, že přijímá zastupování sibiřské vlády v Japonsku, ježto programem sibiřské vlády je boj proti bolševismu a za obnovení ústřední všeruské vlády. Vyslanec v Pekingu kníže Kudašev podal podobné prohlášení již minulého měsíce a je v telegrafním spojení se sibiřskou vládou.

Čechoslováci jako rukojmí.

Ufimský gubernský zástupce oznámil samarské vládě seznam osob, uvezených z Ufy jako rukojmí a držených nyní v Sarapule. Ve spisku vedle 26 jmen ruských čteme i poznámku ku konci: Čechoslovácidůstojníci: Hlava, Karger, Šmid.

Dar.

Na schůzi vozněsenského volostného zemstva 4. srpna členové zemstva sebrali 858 r. a odevzdali je veliteli československého oddílu v Ščadrinsku s resolucí končící těmito slovy: „Bratři naši, Čechoslováci! Vysvoboditeli naši, vy jste našimi knížaty Požarskými. Hluboce se Vám klaníme a prosíme Vás, abyste přijali náš skromný příspěvek. Budeme Vás podporovati i ve Vašem boji za obnovení Vašeho neodvislého československého státu a úplné osvobození ode všech imperialistů."

Hledají se:

Ant. Křenek, Horní Bečva, Ant. Zápalka, St-Hamry, hledají známé. Oba u 6. pluku, 5. roty. Rybáček Ot. ze Sanova, 6. pluk, nestroj. rota hledá bratra Václava, inženýra.

Государственный архив Новосибирской области

178. číslo. V Jekatěrinburgu v neděli 15. září 1918. Cena 20 kop.

ČESKOSLOVENSKÝ DENNÍK

ЧЕШСКОСЛОВАЦКІЙ ДНЕВНИКЪ

Orgán Odbočky Československé Národní Rady na Rusi

V Jekatěrinburgu 14. září.

Dle úřední zprávy z 10. t. m. naše části opustily v noci Kazaň. Vojensky to znamená, že se vzdáváme důležitého strategického místa v Povolží, kterého jsme smělou operací dobyli poměrně lehce. A přece náš odchod od Kazaně nutno v dnešní situaci přiznati za velmi rozumný a vojensky správný.

Kazaň má význam jako důležitý „place d'armes" pro útočné operace proti střednímu Rusku a především ovšem proti Moskvě. Kdybychom měli dosti sil, abychom ihned mohli počíti nástup na Moskvu, pak by se Kazaň musila udržet v našich rukou za každou cenu. Ty strategické cíle, které jsou však dnes v první řadě naší povinností, ukládají nám, abychom zbytečně neplýtvali energií tam, kde toho není nevyhnutelně třeba.

Bolševici svezli ke Kazani všechny síly, kterých mohli postrádati na všech druhých četných svých frontách. Trocký dobře pochopil, že Kazaň, držená hrstkou několika československých rot je výmluvným důkazem celé síly sovětské republiky. „Prestiž" bolševické vlády vyžadovala, aby Kazaň byla znovu v bolševických rukou.

Vojensky byl úkol bolševiků lehký. Spojeni s Kazaní se všech stran železnicemi a vodními cestami, mohli rychle svésti ke Kazani nutné síly, zatím co pro nás Kazaň znamenala slepou uličku, ke které jsme měli jediné spojení: parníky proti proudu Volhy. Kromě toho Kazaň byla nám zbytečnou expansí sil do té doby, dokud nemůžeme zahájiti soustředěný útok na Moskvu.

Naše vrchní vojenské velení mající zprávy o velikém počtu vojsk, která bolševici svážejí ke Kazani (okolo 20. srpna bylo přes 10.000 bolševiků u Kazaně a přidružovala se k nim Blochinova armáda v počtu 6000; síly ty jistě počátkem září ještě značně vzrostly!) rozhodlo se Kazaň evakuovati a naše vojska s kazaňské fronty vytáhnouti.

Bolševici soustřeďují svá vojska na celé povolžské frontě a zřejmě se chystají k nástupu. Naše vrchní velení musí se těmi strategickými cíly, které musíme vyplniti vzhledem k společnému operačnímu plánu, bude naši sílu uplatňovati tam, kde toho vyžaduje uložený nám úkol.

Dnes jsou zprávy o nástupu bolševiků na Simbirsk. Musíme-li Simbirsk dle svých plánů udržeti, zůstane jistě v našich rukou. Je-li však to rozpětím sil, které by nebylo racionelním, odejdeme [illegible] Simbirska.

Z tohoto ústupu se dovídáme, že mladé ruské oddíly nevykazují ještě s dostatek vytrvalosti a vojenské pevnosti. Chtěli bychom, aby vůbec obrozeného Ruska dovedli pochopit, že jen silné svým duchem a kázní vojsko dovede spasit svou vlast, porazit bolševiky a vyhnat ze země německé bodáky.

vhk.

Tvrdá demokratická vláda.

V osvobozené části Ruska je hlavní politický zájem soustředěn na otázce jednotné ruské vlády a úvahy o její povaze a úkolech plní stále sloupce ruských časopisů. Po předporadách v Čelabinsku dojde nyní k poradám v Ufě a naše vojska očekává jich výsledek s pochopitelným zájmem.

Podmínky pro upřímnou dohodu, než by vyšla obecně uznaná společná vláda, jsou dle tiskových projevů a dosavadní praxe některých stran a oblastí dosti utěšené. Strany nesocialistické stojí v různých odstínech po tvrdé vládě, obávají se ochromení osvobozovacích snah okamžitým a širokým provedením všech vymožeností únorové revoluce, žádají podčinění se všeho občanského života požadavkům obrany vlasti, vidí v jejím čele, hlavně eserech minulé spoluvinníky bolševismu; obviňují je i nyní z výlučného strannictví, neochoty ke koalici, a ze starého stavění revoluce nad vlast. Strany více pak (hlavně zase eseři), nevěří [illegible] síl, za tvrdou vládou vidí vojenskou diktaturu a negaci demokracie, podezírají pravici z choutek třídní msty, skrytého monarchismu a reakce; žádá předání veškeré vlády členům ústavodárného sněmu, v lednu rozehnaného (kde mají eseři zdrcující většinu); jiné listy se vyslovují pro volby a svolání nového ústavodárného sněmu a do té doby pro zatímní parlament se zatímní vládou jemu zodpovědnou. Některé skupiny (např. uralští kozáci) blíží se více pravici: jsou pro vládu několika osob, stojících vně stran, vybraných nynějšími poradami a jim zodpovědných.

Ze všech projevů mluví hluboká vzájemná hořkost a nedůvěra. Sotva byla jakž takž zažehnána celní válka Sibiře a Povolží, znovu byly vyměňovány ostré noty v otázce hranic Sibiře. Sibiřský chef vojenství Grišin Almazov byl napadán stále levicí pro reakční a diktátorské choutky a sotva byl zaměněn Ivanovem, znovu útoky na Ivanova pro kruté potlačení povstání tuzemců v Turkestaně r. 1916. Každý válčící stát napíná všecku energii na boj a politické strany zachovávají „občanský mír". Osvobozené Povolží vrhá se do obecních voleb, zatím co nepřítel je před branami měst zdržován hrstkou prořídlých rot. Začínají i nechutné a velmi předčasné spory, kdo má větší zásluhu o převrat v Sibiři a Povolží, zatím co denně přibývá svěžích mohyl našich bratří.

Nejlepším měřítkem vůle Ruska k obrození, jež není možno bez vyhnání bolševiků a Němců, je nesporně stav armády. Zklamaly již dávno všecky proklamace k národům, jimž se cynický nepřítel jen usmíval — on ustoupí pouze ozbrojené pěsti probudivšího se národa. Brestský mír byl také slavnostně prohlášen za neplatný oběma oblastními vládami, co však bylo učiněno, aby za slovem následoval čin? Jádrem nečetných ruských oddílů jsou dosud ruští důstojníci. Sledujeme-li průběh mobilisace 2 ročníků, třeba přiznat větší úspěch Sibiři. Případy odkazů vesnic poslat novobrance i deserce povolaných jsou tam řidší. Nedávno ubil vesničan bolševik komisaře samarské vlády v Buzulukském újezdě Codikova, nadšeného esera, který právě vyzýval sedláky uposlechnout a dát syny nové armádě. Samarská vláda zřizuje celý agitační kurs ku výchově informátorů venkova. Někdy se čtenáři ruských novin zdá, že se vracejí doby Kerenského, kdy se také armáda přesvědčovala, prosila, zaklínala, místo aby se jí nařizovalo.

Intelligence žijící na vsi vyslovuje se málo optimisticky o skutečné náladě lidu, který prý je přesvědčen: že armáda je nutna hrstce lidí, nazývajících se vládou a hájících jen své zájmy. O strašném položení Ruska, důsledcích brestského míru venkov ví málo, nezajímá se. Nejsou vzácné případy, že je sbit a vyhnán sekretář volostné zemské úpravy, sestavující spisky novobranců. Je patrna i nechuť k zemstvu. Na jeho členy nezemědělce dívají se mužíci jako na samozvance. Práva selského schodu jsou povýšena přímo na kult, jeho usnesení jsou nedotknutelna. Místo rovnosti a bratrství v nich vládne často hrubý egoismus a přezírání druhých, zášť k cizímu přesvědčení. Prosby zřízenců selské administrativy o úpravu nízkého platu se kvitují posměchem, ale ceny chlebovin rostou. Ve vsi je anarchie, demoralisace, je otrávena a vinní jsou traviči, ne ona, tvrdí resignovaně vesničtí inteligenti, sloužící lidu a trpící od něho a pro něj.

Dle výsledku ankety, uspořádané v srpnu samarským gub. sověrem vesničanů, vyslovily se mnohé obce, že o chování Němců na Ukrajině jim není nic známo a proto ani nemohou říci, je-li nutno s nimi déle bojovat, nebo že nebudemeli my (Rusové) bojovat, tu ani němečtí vojáci nám nebudou brát zem, nebo že vojna s Německem a vůbec vojna je „nežádoucí". Třeba ovšem vziti v úvahu, že oblasti blízké frontě se ještě obávají návratu a pomsty bolševiků, ale bylo by osudným omylem věřit, že uzdravení Ruska v masách lidu za téměř 4 měsíce našeho boje nějak značněji pokročilo.

A města? Kolik dala dobrovolců, když byla i bezprostředně bolševiky znovu o

Государственный архив Новосибирской области

hrožena, není známo. Ale je známo, že samarský dělnický sovět se usnesl „vzhledem k pochodu reakce, připravující cestu vojenské diktatuře prohlásit ku jejímu odvrácení nutnost: všeobecného ozbrojení dělnictva, zrušení výjimečného stavu, okamžité zastavení politických arestů a okamžité osvobození všech politických vězňů, hájení všech dekretů sovětů lidových komisařů a dekretu 3. bolšev. sjezdu sovětů o půdě, svobody stávek atd. Tyto požadavky bude sovět samarský hájit všemi prostředky!" Poznámek netřeba.

Za takového stavu věcí nebude nikdo pochybovat o nutnosti silné, tvrdé vlády, jež ovšem není totéž co diktatura, surový aparát donucovací, znásilnění lidu atd. Ne, v krutosti a šlapání občanských práv neprojevuje se tvrdost vlády. Carismus se vší svou krutostí nebyl tvrdou vládou, bolševická diktatura, která carismus předstihla v krutosti a bezohlednosti, také jí nebyla. Oba režimy padly při prvním silném úderu. Tvrdá vláda musí se opírat o jednotný program, hájit skutečné reální zájmy národa, nelichotit mu, ale milovat ho. Národ, a zvláště negramotný národ, je dítě a často nezvedené dítě. Místo kultu národa třeba vůdců a výchovy národa. Zájmy stran a tříd musí být podřízeny zájmům státu. Tvrdá vláda není krutá, ale dovede dodat svým projevům a příkazům, jeli třeba i vnější autority, kdo se nepodčiňuje jich vnitřní autoritě. Tolstojovské „neodpírání zlému" je vhodné tema k debatě o morálních principech, ale nesmí být znovu povyšováno na řídící zásadu státu, do základů otřeseného. Nerozhodnost v životních otázkách jako je obrana vlasti, je zločinem, ať se maskuje jak chce. Tvrdá vláda ovšem musí být demokratická. Bude obmezovat občanské svobody jen pokud je to nutno. Její autorita nesmí se zvrhat v zpupnou svévoli a donucovací aparát bude pracovat jen v zájmu všenárodním, který ospravedlňuje a posvěcuje i bezohledná opatření. Vůle k reformám a pokroku musí být stále patrna ve všech nevojenských oborech vládních. Přísná koalice všech stran a tříd ve vládě musí zásadně vylučovat možnost občanské války. Poměr k spojencům musí být vyjasněn co nejdříve, a vlastní branná moc Ruska musí definitivně vyjít z období dnešní své improvisace.

Ano, dnešní Rusko volá po tvrdé a demokratické vládě, která by mu dala jednotu a obrození. A povinnosti nás, nejbližších po krvi spojenců Ruska je, abychom stopovali průběh ozdravění Ruska s chladnou rozvahou. Jako národ bratrský, o jehož lásce a věrnosti mluví tiché mohyly hrdinů máme nejen právo, ale i povinnost uplatnit svůj nestranný hlas tam, kde se rozhoduje o osudech říše, ať to je příjemno dnes tomu, zítra onomu z jednotlivců nebo tříd, neboť jsme spojenci celého národa ruského a on bude svoboden nebo pokořen jen jako národ. Tok historie vynesl nás na jeviště politiky světové a to nám ukládá i vyšší zodpovědnost: co je krvi vybojováno, musí být politikou udrženo. Politikou „v duchu a pravdě".

P.

K poradám v Ufě.

Porady o utvoření všeruské vlády jsou dnes středem pozornosti všech politických kruhů a je jim věnováno mnoho místa v ruských časopisech, na shromážděních a schůzích. Všichni shodují se v tom, že ústřední vláda musí být utvořena, ale dále názory, jak má být utvořena a jaké má míti úkoly, se silně rozcházejí. Vina toho je v různém hodnocení dnešní situace a v různém hodnocení prostředků k obrození Ruska. Dílo obrození musí říditi ústřední vláda. Z toho vyplývají především podmínky, které tato vláda musí míti, aby byla činné práce schopna a pak cesty, jež má vláda zvoliti.

Vláda má být silná, autoritativní. Dle mínění některých (ne výhradně pravých) kruhů politických musí být soustředěna v rukou několika málo osob, schopných vládnouti a nevázaných ani stranami, ani žádným parlamentem, zodpovědných pouze před svým svědomím. Levé kruhy vidí možnost autority vlády pouze tehdy, bude-li se opírati o nějaký orgán usnášející se, shromáždění volené národem. Dle jedněch má to být ústavodárný sněm, dle druhých shromáždění podobné ufimským poradám. Vláda je zodpovědna tomuto orgánu, který je dle jedněch je pouze kontrolní, dle druhých zákonodárný.

Socialista Masov ve svém intervievu řeší otázku tu takto: Jelto od vlády se bude žádat energická a okamžitá práce, nesmí být vázána ve své činnosti a musí mít plnou moc zákonodárnou. Jestli bude nutný kontrolní orgán při vládě, bude to pouze za účelem dohlížecím, aby činnost vlády nevybočila z rámce jí určeného programu. V uvedených otázkách rozdíly názorů různých směrů politických jsou nejzřetelnější.

Program činnosti vlády má u různých politických skupin několik styčných bodů, kterých na první pohled rozdílů není vidět. Všechny resoluce i politické situace mluví o vojně a o ústavodárném sněmu. Rozdíl je však v tom, jak jsou jednotlivé úkoly hodnoceny (které jsou přednější, nevyhnutelné), což se jeví právě v různém snažení těchto úkolů, vyjádřených v bodech resolucí různých politických stran. Jedni politické úkoly dneška řadí takto: 1. válka s Němci a s bolševiky, 2. utvoření silné armády, 3. obnovení ruského státu, státní myšlenky na základě lidovlády, kterou představuje: 4. ústavodárný sněm. Druzí staví na prvé místo obnovení lidovlády, pak vojnu atd. Aby bylo rozuměno, žádným stranám nejde tak o to, co má být prvním úkolem, s čím začati obrození Ruska, (vždyt na první bod postavili jsme vojnu naším vystoupením), jako o zdůraznění toho kterého úkolu, od něhož případně druhé jsou závislé. Kombinuje se tak: silná vláda vytvoří silnou armádu, která povede vítěznou vojnu, která osvobodí Rusko, které pak bude možno spravovati na základě lidovlády. Druhá kom-

BESEDA.

První československý jízdní pluk Jana Jiskry z Brandýsa.

V dobách nejtěžších bojů, v dobách nejvyššího napjetí sil, kdy vojska naše početně nepatrná proti ohromné přesile bolševických vojsk dobývají slavných vítězství na poli bitevním, rodí se náš pluk.

Veškeré druhy zbraní tak nutných k moderní válce byly již v československém vojsku zastoupeny, jedině československé jízdy nebylo.

Jsou sice u všech pěších pluků t. zv. „jízdní rozvědky", které stejně chvalitebně jako pěší oddíly pluků konají svoji povinnost, ale nebylo jednotného, pevného celku, který by byl veden odborníky, jako u ostatních druhů zbraní.

Po vzplanutí otevřené války mezi československým vojskem a bolševiky byly to jedině pluky kozácké, které mohly vyplniti tuto mezeru naší vojenské organisace. A pluky kozácké se bily a bijí statečně a mnoho statečných synů širých stepí ruských a sibiřských obětovalo své životy za osvobození svého národa od jha násilníků a na splnění společného nám nepřítele. Byly to také první oddíly, které z ruských řad bez váhání, bez příkazů mobilisačních dobrovolně a s nadšením se účastnily našich bojů.

U nás bylo vždy hrdé vědomí vlastní síly proto, jakmile byly dány nejnutnější podmínky pro vznik jízdeckého pluku, vydalo velitelství československých vojsk příkaz o založení a vybudování prvního československého jízdního pluku Jana Jiskry z Brandýsa.

Je pochopitelno, že prostým příkazem není možno postaviti pluk ihned s plným stavem a počtem eskadron, vždyt technické obtíže jsou značné a zálohy naše ne tak silné, aby mohly býti seslabeny náhle o mnoho set i tisíce bratrů. Vedoucí pak zásadou bylo a zůstane jako jedině se osvědčivší v našem vojsku, že je pro nás daleko lépe jsme-li počtem slabší, vůlí, ideou a odbornou zdatností však silní. Proto i při budování československé jízdy přísně jest zachováván tento směr.

U srovnání pak s jízdou jiných armád jsou eskadrony naše jedinečné svého druhu, neboť v našich bratřích-jezdcích jsou všecky dosažitelné složky československého vojína. Bylyt tyto první eskadrony sestaveny z mužstva pěších pluků, těch pluků, které se súčastnily nesčetných bojů v zápase za svobodu československého národa. Přinesli tedy naši jezdci ssebou do nového pluku cenné zkušenosti vojenské, přinesli s sebou znalosti různých druhů zbraní a doplňují se tak obdivuhodně, že právem je považujeme za jednu z nejlepších částí naší armády.

A nejsme na ně hrdi snad proto, že jsou jezdci, nýbrž jedině proto, že v nich vidíme jaksi zástupce všech pluků československých, soustředěných v řadách nového jízdního pluku. A kdo chce pochopiti neumdlévající sílu našich revolučních idel, tak jak se odráží ve všem jednání našich bratrů, nechť pozná zástupce pluků soustředěných a slitých v nový jízdní pluk. V nich vidí měřítko pro všechny pluky, pro všechny části československé armády, vždyt od těchto částí přišli a po krátkém výcviku opět je doplnili a s nimi bok u boku bratrsky se biji. A již v těchto dnech vidíte jich činy na frontách, slyšíte jen slova uznání. Neplatí však tato slova uznání jen novému pluku, ale plně všem částím československého vojska, které nám takové zdatné bratry poslaly. Vždyt jako jezdci jen prodlužují řetěz těch slavných úspěchů, kterých sobě vydobyli u svých rodných pluků. Věříme, že v krátké době dosáhnou i naše eskadrony, náš pluk té slavné výše hrdinné slávy, která věnčí prapory všech našich pluků.

Jezdec 3. eskadrony Dr. Beck.

Государственный архив Новосибирской области

binace je: má-li být obrozeno Rusko vítěznou válkou vedenou silnou armádou, musí být příznivé podmínky pro tvoření armády a vítězný průběh války dány lidovládou, která by uspokojovala lid, uspořádala poměry sociální a hospodářské, zachovávajíc vymoženosti revoluce. Bude dnes ruská demokracie na rozpacích?

Válka již je. Není času otáleti ani s tvořením ústřední vlády, ani s budováním armády, ani s obnovováním normálního života, který by vojskům zabezpečoval spořádaný tyl, má-li být obrozeno Rusko. Jsou dva hlavní faktory podmiňující toto obrození: vláda, která je bude řídit a národ, který bude mít vůli k obrození a dá se vládou spravovati.

V Ufě se má utvořiti ústřední vláda, která jménem Ruska bude mluvit se spojenci a stavět s nimi východní frontu. Nevíme, jak se bude tvořit a kdo do ní půjde. Hodnocení kandidátů dle veřejného mínění bude těžké, neboť není silných organisovaných vrstev národa, o jichž důvěru mohli by se opírati členové vlády. Ti, kteří ji budou vybírat, jsou zástupci téměř všeho, co je zde organisováno. Ale dobrou vůlí celých porad ufimských musí se podařiti stvořit ústřední vládu, a dobrou vůlí všech uvědomělých občanů musí býti utvořeno takové prostředí, aby vláda byť i ne ideální, mohla pracovati, aby ve svých podnicích k osvobození byla podporována stále širším pochopením a důvěrou lidu a mohla aspoň uchrániti Rusko od rozpadnutí. A to bude dosti v dnešních poměrech. Ostatní úkoly — vítězství nad Němci a demokratická republika, budou již společnou prací vší demokracie světa, s kterou se musí ruský národ postavit v jeden bojový šik. jhk.

Kozáci.

(Z časopisu ruské sociálně-demokratické strany „Bjuleten organisacij ‚Jedinstvo' č. 2.)

Znají-li kozáky široké vrstvy obecenstva?

Znají, ale velmi málo. A to ještě jen s jedné negativní stránky: za samodržaví kozáci prý byli jeho poslušným nástrojem a jako takový se často krutě vypořádali s domácím obyvatelstvem.

Za samodržaví vždy hráli úlohu potlačovatelů povstání. Za to se jich obyvatelstvo bálo a je nenávidělo. Slovo kozák znamenalo tolik, co násilník a lupič. Tak se v širokých davech vytvářela negativní představa o kozácích.

Ale tato představa je čistě vulgární. Kozák potlačoval, práskal nahajkou, krutě se vypořádával — dále tohoto úsudku lid nešel.

Ale kdyby si připomenul historii, věděl by, že tutéž roli v rukách samodržaví hráli i vojáci. Vzkřísil by v svojí paměti pronásledování kacířů, boření i spalování jejich svatyň s lidmi a jako nedávné příklady soud Semenovců v Moskvě, Ašitkově, Perově, sibiřské trestající oddíly Rennenkampfa, Meller-Zakomelského, charkovské i tambovské soudy Stolypina. A jestli samodržaví nejčastěji a nejvíce používalo kozáků, tedy hlavně proto, že kozák je technicky nejvíce přizpůsoben pro potlačování: vždy je na koni pohyblivějším a rychlejším a lépe mohl obklíčit i pronásledovat tlupu.

Ukazuje jen na negativní stránky kozáctva, obyvatel pro dříví nevidí lesa a úplně upouští velikou historickou roli, kterou hrálo a dosud hraje kozáctvo.

Kozáci jsou především státotvorným živlem. Od doby, kdy v XVI. století za Štěpána Batorie sestavili se ve vojenskou organisaci, vždy vystupovali v nejširším smyslu jako ochránci státu, všude ohraničujíce území státní vystupují ce jako přední jeho stráže na Uralu, Donu, Tereku, Amuru, Usuře, Semirěčí. Na těchto předních strážích pozorně hlídali a chránili pokoj všeho obyvatelstva Ruska.

Ano, oni potlačovali obyvatelstvo, často drali se s osvoboditelským hnutím dělnictva. Avšak nedělali to proto, že by se jim líbila tato vůbec nečestná role, ale proto, že sloužili státní moci, byli jejími orgány, plnili její příkazy do té doby, dokud se tato moc uznávala a podporovala nejširšími vrstvami obyvatelstva.

A což druhé vrstvy společnosti a státní orgány nepodřizovaly se té moci a neplnily její příkazy?

Rozdíl pouze v tom, že jedni plnili povely této moci hrubou silou, ozbrojenou rukou a druzí — rukou neozbrojenou. Ale i ti i druzí byli nástrojem státní moci. Když tato moc pozbyla důvěry u všech vrstev společnosti, když došla v rozpor s životními zájmy ruského národa, kozáci jedni z prvých pozdvihli proti ní zbraně. A víme z dějin, že nejednou a častěji druhých brali zbraně proti této moci.

Ti, kteří přivykli vidět zvláště v kozácích kontrrevolucionáře, hluboce se mýlí: v nich není více kontrrevolucionářství než v druhých vrstvách obyvatelstva.

Dějiny nám zřetelně praví, že mezi ruským obyvatelstvem není demokratičtější, svobodymilovnější a při tom státotvornější skupiny než kozáci.

Volní kozáci, „kazačija volnica" — jsou jména, s kterými všichni dějepisci svazují kozáctvo. Stačí říci, že ani u jednoho národa, obývajícího Rusko, princip demokratické samosprávy nebyl proveden tak plně, nedržel se tak pevně a nechránil se s takovou opravdovostí a úporností, jako u kozáků. „Kozáci", píše Ključevský, „nejvíce cenili družeckou rovnost; o všem rozhodoval „sečový"*) kruh, rada, kozácké kolo. Se starším svým toto kolo postupovalo bez okolků, vybíralo i měnilo ho, a nevhodných trestalo, pomrskávajíc do vody, nasypavši za ňadra dostatečné množství písku.

Samodržaví do posledních svých dnů bedlivě velikým úsilím zlomit a zničit kozáckou samosprávu, ale nemohlo ji jenom zúžit a mrzačit. Radou vzpouzelo se kozáctvo za svoji volnost.

Kozáctvo neznalo stavovských přehrad. V době, kdy u nás společnost rozdělovala se na šlechtu, obchodníky, měšťany, rolníky, knížata, hrabata i barony, kozáctvo neznalo takových dělení: bylo jednotné a demokratické. Tento demokratismus, láska k volnosti dávaly také možnost všem pronásledovaným za víru a volnost nalézt opravdového útulku u kozáků. Obzvláště širokou ochranu náboženským sektářům poskytovalo jajické kozáctvo a za to bylo přejmenováno v uralské.

Nu a nyní, kdy řetězy samodržaví jsou přetrhány, kdy kozáctvo dostalo možnost žít podle svého a ne podle carského rozkazu, obnovilo nejdříve své demokratické zařízení — vojskové kruhy, velký i malý, t. j. svoji samosprávu.

Ono prvé za obecného zmatku a rozvalu vystoupilo hned na záštitu státní myšlenky: na obranu země i na záštitu idee národnostně-státního obrození Ruska.

Odrážejíc dříve nájezdy kočovných národů a Tatar a chráníc hranice státu, vystupuje i teď semknutým a sjednoceným na ochranu vlasti.

A ti, kdo nazývají kozáky kontrrevolucionáři, odkrývají jen povrchnost a neznalost dějin „volného kozáctva".

Vůbec není u nás důvodů počítat kozáky za kontrrevolučnější, než druhé vrstvy obyvatelstva.

*) Seča — vojenský tábor záporožských kozáků.

V Rusku.

— V Petrohradě a Krásném Sele na rozkaz komise pro boj s kontrrevolucí zastřeleno 20 osob, z nichž většina jsou důstojníci pluku, stojícího v Krásném Sele. V pluku začal totiž rozklad vlivem agitace levých eserů. Zastřeleni též tři komisaři za přijímání úplatků a za loupeže.

— V Petrovsku odkryto spiknutí proti sovětu. V spiknutí byli účastni hlavně důstojníci, studenti a gymnasisti, kteří měli zbraně a byli ve styku s Volskými kontrrevolucionáři. Spiklenci byli postříleni.

— Odvážení rakouských a německých zajatců bylo zastaveno, prý po dohodě mezi Leninem, Trockým a Helferichem, dle níž byl uzavřen ofensivní i obranný spolek Německa a Ruska.

— Bolševici zorganisovali výtečnou špionáž. Vedle zvláštního komitétu pro boj s kontrrevolucí fungují ještě detektivní úřady, v nichž slouží mnoho bývalých „ochranníků". Tyto úřady mají široko rozvinutou síť, jmenovitě po železnicích.

— „Lokalanzeiger" sděluje z věrohodných pramenů, že sovětská vláda se zřekla baltického území.

— Na venkově vlivem bolševického teroru nálada jde úplně na pravo. Bolševici zřídili volostné komitéty, když však do nich byli zvoleni většinou eseři, zrušili je a zřizují pouze komitéty bědnoty. Nemají ovšem žádného měřítka pro rozdělování na bědnotu a kuláky. Přijdou na ves a prostě rozkáží, aby chudáci šli na levo — „kuláky" na pravo. V mnoha případech se stalo, že skuteční kuláci vmísili se v levou skupinu a obsadivše pak komitéty bědnoty, prováděli svoji vesnickou hrůzovládu. Bolševici sami mluví o zanesení občanské války do vesnic. Také stále roste nepřátelství mezi sedláky a dělnictvem, jež v rekvisičních oddílech berou na vesnicích potraviny. Sedláci proti nim vystupují se zbraní, zásoby schovávají nebo je ničí. Ve vsi komitéty bědnoty také začínají překážeti rekvisici, která má za účel opatřovati zásoby hlavně pro Moskvu a vojsko. Komitéty, kde je nedostatek chleba, jednoduše berou od sedláků vše, co mají, a hned rozdělí mezi místní bědnotu. Rekvisiční oddíly pak odjíždějí s prázdnýma rukama.

Z našeho vojska.

Z Kurganského pochod. praporu.

Hrdinnou smrtí padli tito bratři: V boji o Kurgan 2. června t. r.: Sajdl František, 1. rota, Nové Město n. Metují. V boji u Staré Arannové 19. června t. r.: Bouček Antonín, 1. rota, Černovice okres Hlubočepy. V boji u Sar 24. června t. r.: Sejkora Josef, 2. rota, Voděrachy okres Litomyšl; Dušek Josef, 2. rota, Blazice; Daniel Rudolf, 2. rota, Olešnička; Gelner Frant., 2. rota, Svojšice; Jasanský Josef, 2. rota, Lhotka okres Landškroun; Lazar Jakub, 2. rota, Jaktar okres Opava. V bojích u Kujaše dne 7. července t. r.: Vokřál Josef, 3. rota, Ovčáry okres Kolín; Žatecký Karel, 3. rota, Chotyš okres Černý Kostelec; Tichovský Frant., šikovatel 3. roty, Michle okres Král. Vinohrady; Spěvák Antonín, desátník 3. roty, Lomnice nad Lužnicí; Klár Rudolf, 3. rota, Vinařice okres Louny; Králíček Jan, 4. rota, Dolní Náčice u Mor. Hranice; Kuhn Vladimír, 4. rota, Bílsko okres Litovel; Drápal Stanislav, 4. rota, Pořiče okr. Slavkov; Pelikán Adolf, 4. r., Zbraslav okres Rosice, Morava; Pacák Jaroslav, kulometčík, Plačice okres Hradec Kralové; Krancný Josef, kulometčík, Jinošov okres Třebíč; Horalík Jan, kulometčík, Kuželov okres Strážnice. V bojích u Tavatuje 7., 9. a 12. srpna t. r.: Jelínek Stanislav, důstoj. čekatel, 3. rota, Telč—Morava; Kavalír Josef, 3. rota, Dolní Darovar, Slavonie; Novák Vítězslav, podporučík a velitel 3. roty, Náchod. V boji u Murzinky 12. srpna t. r.: Kmošek Josef, 1. rota, Prstenice okres Litomyšl. V boji u Krutichy 8. srpna t. r.: Voráč Josef, 4. rota, Rozstání okres Prostějov. V boji u Mostovky, 27. srpna t. r.: Douděra Antonín, kulometčík, Chlistovice u Kutné Hory.

Padli v bojích za právo, svobodu a lepší budoucnost lidstva proti těm, kteří šlapou po těchto ideálech.

Věčná jim paměť! C.

Z 9. pluku Karla Havlíčka Borovského.

V pondělí dne 2. září t. r. zemřel bratr 2. setniny Josef Podsedník a pochován na hřbitově v Simbirsku. Zákeřná nemoc skosila předčasně a tak náhle mladý život milovaného bratra. Byl zlatého upřímného srdce československého bojovníka, jdoucího neochvějně za svou svatou povinností. Rota ztrácí jednoho z nejlepších a dlouho bude ho želeti. Budiž mu bratrská země lehká! Spi sladce! S.

Dar.

Ve prospěch raněných odevzdali v administraci „Č. D.": 5. rota 2. pluku 600 rub., bři.: Vejšický Jan (5. r. 2. pl.) 150 rub., Herman Frant. (5. r. 2. pl.) 100 r., Krutský Josef (5. r. 2. pl.) 80 rub., Kubiš Jan (5. r. 2. pl.) 40 rub. Celkem 970 rub.

Invalidnímu fondu: bři. Jos. Pudr a Jos. Karhan, Čelabinsk, 20 rub.

Государственный архив Новосибирской области

Úřední zpráva

štábu vrchního velitele všech ozbrojených sil ruských a spojeneckých armád o činnosti proti sovětským vojskům 11. září 1918.

Východní fronta.

Zprávy nedošly.

Severouralská fronta.

Jekatěrinburský úsek. Jegoršinský směr. Naše části postupují dále mezi vesnicí Reževským a Pokrovským, místy je poškozena trať a telegraf.

Mostovský směr. Naše části došly do linie vesnic Koltaši-Korelykoneva.

Kungurský směr. Od st. Šala přešla k našim předním hlídkám u st. Sargy nepřátelská rozvědka počtem 24 mužů a vzdala se i se zbraní.

Krasnoufimský směr. Dobrovolci obsadili ves Bugul, Šažino (45 verst jihovýchodně Krasnoufimska). V okolí Artinského závodu nepřítel se úporně brání.

Birský úsek. Dle udání rozvědky předvoj nepřátelské kolonny postupuje k Askinu.

Povolžská fronta.

Simbirský úsek. Nepřítel velikými silami pokračuje v nástupu. Pro nevytrvalost některých nových částí lidové armády naše vojska ustoupila a obsadila posice v 6—7 verstách od města.

Různé zprávy.

Stálý ústup Němců na západě.

(Zvl. tel. zpr. ČSD.)

Paříž 9. září (zachycená jiskrová depeše): Dnes došlo k novým postupům francouzských vojsk na různých místech fronty. Na sever od řeky Sommy Francouzi vzali Etreillers a Roupy (8 km. před St. Quentinem! Pozn. red. ČSD.), za kanálem Grozut se zmocnili Grand Sérancourt, Clastres, Montescourt a Remignu. Francouzská vojska mají výšku 103 jižně Coitescourt, stanici Mennessi, výšku 117 i pevnůstku Liez (5 kilometrů severozápadně La Fère. Pozn. red. ČSD.), Quessy a Červenou farmu. Jižně řeky Oisy Francouzi rozbili německé posice u Ryonu a severně Laffaux a mezi řekami Aisne a Vesle.

Palestinská fronta.

(Zvl. tel. zpr. ČSD.)

Nauon 9. září (zachycená jiskrová [illegible] zpráva úř.). Na pobřeží dělostřelecké [illegible] a srážky hlídek. Západně silnice Bu[illegible]-Jerusalem odrazily naše hlídky silnější [illegible] části. Oddělení nepřátelské kavalerie bylo zahnáno ohněm naší artillerie [illegible] přes Jordán. Naše kavalerie zahnala oddíl nepřátelských jezdců na východním břehu Jordánu. Povstalecké tlupy přešly Jabne, kde naše části byly radostně pozdraveny od šejků i obyvatelstva. Výzvědný oddíl, vyslaný z Maju na sever odrazil povstalce po krvavých bojích a zajal [illegible] a 20 mužů. U Medine byl oddíl povstalců odražen k severu. Na ostatních frontách beze změn.

Deserce rakouských Slovanů.

Na italské frontě ději se od ledna letošního roku značné deserce Slovanů k Italům. Během jednoho měsíce přeběhlo pouze [illegible] pluku (polského) přes 100 lidí, z nichž mnozí chyceni při pokusu o přeběhnutí a zastřelení. Od kterýchosi moravského pluku přešly k „nepřítelově praporu, převedené svými důstojníky (nadpor. Pirko a j. — interpelováno Němci na říšské radě).

I v zázemí dějí se „samovolná odloučení" nebo deserce. Tak pouze v Praze během měsíce června postoupilo k divisijnímu vojenskému soudu 560 případů deserce. —sý.

Německé pokusy o mír.

Gener. sekretář nizozemské mírové ligy odjel do Luzerna, kde se budou konati mírová konference. Má se jí účastniti poslanec německého centra Erzberger.

Císař Karel o věrnosti.

Císaři Karlu u příležitosti jeho narozenin byla dána maršálská hůl na důkaz jeho nezlomné moci vojenské. Při tom pronesl císař velkou vlasteneckou řeč: „Nerozlučně nás všechny spojila těžká doba. Od císaře až do infanteristy nerozlučně bojujeme všichni za slávu vlasti. Jeden za všechny a všichni za jednoho, nerozlučně vázáni. Tak bylo a tak bude na věčné časy."

Co se o nás ví a neví.

Štokholm 28. srpna. Z Ufy se nám oznamuje, že na taškentské dráze vyhnali do vzduchu všechny mosty, aby zmařili pochod Čechoslovákům, s nimiž jsou jisté doby v nepřátelských poměrech.

Německý „Landesheftr Schlatt" 21. srpna přináší zprávu Reuterovy kanceláře vylíhlou v Německu: Čechoslovenské komandování v pamětním spise vyloží zástupcům spojenců, že je nutná co nejrychlejší pomoc v nejširších rozměrech, má-li se umožniti postup na Irkutsk. V notě se zdůrazňuje, že nebude-li Irkutsk vzat do 6 neděl hrozí Čechoslovákům i západní Sibiři zničení.

Nové volby v Anglii.

Anglická vláda psala na 30. listopad všeobecné parlamentní volby.

Ukrajinská vláda v Berlíně.

Ukrajinský ministerský předseda přijel do Berlína a v sezedě s žurnalisty se vyslovil o účelu své cesty. Má býti rozřešena otázka hranic, při čemž třeba míti na zřeteli smlouvu mezi Ukrajinou a Ruskem, která vedle finanční dotýká se i této otázky. Hlavní zájem má Ukrajina na Krymu, Donské oblasti, Besarabii a Cholmsku. Na otázku o poměru k Rusku, odpověděl, že rusko-ukrajinské sbližení v budoucnosti není vyloučeno. Ve finanční správě hodlá Lyzogub učiniti pořádek, je třeba vyvésti ruský rubl z oběhu. Co se týče zemědělské produkce, ta bude nadprůměrná, ježto bylo oseto 85 proc. půdy. Bude možno vyvésti 100 mil. pudů obilí, ovšem se značnými dopravními obtížemi.

V Německu.

Stavění lodí v Německu stále roste. Loděnice „Blom a Foss" zvětšily svůj kapitál z 600 tis. lib. steri. na 1 mil. Kielský závod Gowald z 200 tis. do 500 tis. Zřízeny nové loděnice: v Lübecku 2, v Hamburku 1, Štětíně, Královci, Emdeně 2—3 loděnice.

Třídní armáda na Ukrajině.

Dle bolševických novin na Ukrajině byla vyhlášena mobilisace 4 ročníků zemědělců. Povolávání budou pouze sedláci, mající nejméně 50 desetin půdy.

Ukrajinci ve Francii.

V Paříži byla zřízena Ukrajinská Národní Rada pod předsednictvem Sargenko. V jejím programu je boj proti německému vlivu na Ukrajině, obnovení pořádku v zemi a společný postup se spojenci.

Socialisté revolucionáři a Svazy obrození Ruska.

Ústřední výbor strany socialistů revolucionářů vyzývá své stranníky, aby nevstupovali do místních „svazů obrození Ruska". Vysvětluje, že moskevský „svaz" vznikl čistě osobním spojením jednotlivců různých stran k praktické práci na uskutečnění jejich společných politických úkolů. Pokud tento svaz je vnějšího, spojuje společné zájmy, ústřední vedení strany eserské nebrání účastniti se práce v něm. Ale některé místní „svazy obrození" na osvobozeném území počínají se pomlouvat od moskevského vzoru, převracejí se v politické, již politické organisace, a rozcházejí se svými snahami s eserským programem. Proto není možna současná účast stranických ve „svazech" ve své politické straně.

Bylo by nesprávné ještě komplikovati politické poměry zařízením se nových politických stran vedle stávajících. Bylo by však ještě prospěšno, když [illegible] kdy tvoří se všeruská vláda, kdy nepřítel je ještě před branami, utvořily se svazy [illegible] politických stran. Či je možno sjednocení [illegible] práci negativní — a jen pod přímým bolševickým terorem jako v Moskvě?

Kadeti.

Ruskými listy koluje zpráva, že kadeti místo Milukova zvolili za vůdce strany Nabokova. Většina kadetů drží se hlediska Vinareva, že Německo není schopno dáti Rusku pořádek a že k záchraně mohou přispěti pouze spojenci.

Zástupce sibiřské vlády u gen. majora Gajdy.

Zástupce sibiřské vlády Zagibalov navštívil generála Gajdu s pozdravem: „Dovolte, abych vám vyslovil hluboké díky za vaše hrdinná úsilí při neuvěřitelně těžké práci vykonané na osvobození mé vlasti. Jmenovitě jsem šťasten, že mohu vám děkovati ve chvíli, kdy osvobození Sibiře je dokončeno, kdy sílí přesvědčení, že se utvoří jediná spojenecká fronta a obnovuje se naděje, že úhlavní nepřítel Slovanstva — Německo — bude zlomen. Pouze tehdy bude Rusko osvobozeno. Ale my uzříme též vaši vlast svobodnou. Mně jsou známy okolnosti, které vás přinutily účastniti se práce, přísušející vlastně diplomatickým zástupcům sibiřské vlády, kteří bohužel neměli pro velkou vzdálenost možnosti přijeti v čas. S velkým uznáním děkuji vám za vaši práci, která přispěla k likvidaci t. zv. východní otázky a k upevnění autority sibiřské vlády."

Hledají se:

Menel Frant., 1. záložní pluk, nyní Česká nemocnice v Omsku, hledá známé.

Zatloukal Frant. ze Sukdola u Kouice, 2. omský pochodový prapor, hledá známé.

Schulz Alfred, 1. československý sam. půlprapor, hledá svého bratra Karla, býv. rak. důstojníka z kostromského tábora.

Inocenc Valentík, 8. pluk, 4. rota, hledá bratra Jana z Přerova.

Karel Marčík, 1. pluk, 8. rota, hledá známé z Týniště n. Orl. a Berlína.

Josef Suchánek z Vel. Popovic, 2. pluk, 8. rota, hledá známé.

Havelko B. píší do Omska: M. Hanuš, škola poddůstojníků 6. pluku.

Známým z Petropavlovska oznamují adr.: Josef Rott z Plzně, Josef Horák z Dinhonic, Frant. Dubový z Troubelice, Ot. Vrána z Tvarovic, nyní Omsk, učebná kom. 6. pluku.

Frant. Trhlík a Puš Josef, 2. pluk, dělostř. brig., 6. bat., hledají bratry a známé.

Jos. Opočenský, Rud. Kotek, Ant. Pleva a Josef Knotek, všichni u štábu korp., strojová rota, hledají bratry a známé.

Josef Bačkovský, Cant Maria C. V., 4. komp., 15 bar., Italie, hledá bratra.

Lambert Váleš hledá synovce Stanislava. Korp. intendantstvo v Kurganě.

Václ. Bříza hledá bratra Josefa a známé, Jan Hrubý ze Slavkova, hledá A. Bomera a známé. Korp. intendantstvo v Kurganě.

Государственный архив Новосибирской области

179. číslo. V Jekatěrinburgu v úterý 17. září 1918. Cena 20 kop.

ČESKOSLOVENSKÝ DENNÍK

ЧЕШСКОСЛОВАЦКІЙ ДНЕВНИКЪ

Orgán Odbočky Československé Národní Rady na Rusi

Poslání všeruských státních porad spojencům.

Večerní schůzi 12. září došla zpráva, že spojenecká vojska jsou již....

Spojencům poslán telegram tohoto znění: „Všeruské porady svolané za účelem utvoření jednotné všeruské vlády vítají přátelská vojska spojeneckých mocností, která dle společného jednotného plánu vstoupila na ruské území, aby uskutečnila společné cíle boje s Německem a jeho spojenci. Pomoc těchto vojsk, která přišla v důsledku deklarací anglické, francouzské, americké a japonské vlády ne za účelem nějakých územních náhrad nebo aby zasahovala do vnitřních záležitostí Ruska, nýbrž aby dle spojenecké smlouvy pomohla osvoboditi Rusko od společného nepřítele a obnoviti východní frontu, přichází právě v okamžiku, kdy vnitřní fronta změnila se ve frontu vnějšího boje s Německem, které uzavřelo smlouvu se zrádci Ruska."

Všeruské státní porady v Ufě.

(12. září. Čtvrtý den.)

Po příjezdu zástupců sibiřské vlády přistoupeno k vlastnímu jednání porad.

Místopředseda OČSNR B. Pavlů, uvítán dlouhým a hlučným potleskem, jménem československých vojsk přeje poradám úspěchu v utvoření silné, spravedlivé, svobodymilovné a prozíravé vlády. Čechoslováci věří v úspěch porad tím spíše, že stejnou měrou s ruským národem pociťují veškerou tíhu přítomné doby, kdy všem byly dány dvě výstrahy: nelikvidovaný průryv severně od Ufy a pád Kazaně. Musíme se vší silou sjednotit a nečekati třetí výstrahy (pád...).

Přijat návrh verifikační komise, jíž jsou uznány mandáty přikamského komitétu členů ústavodárného sněmu, estonských zemských vlády a astrachaňských kozáků. Obchodní zastoupení obchodně-průmyslového sjezdu předána znovu komisi.

S deklaracemi vystupují zástupci od jednotlivých skupin. Fomin, za menšinu sociálně-demokratické skupiny „Jedinstva", že vláda musí být předána kolegiu tří až pěti osob s zákonodárnou mocí. Otázky týkající se sféry pravomoci komitétu ústavodárného sněmu, připouštíme utvoření jeho zastupitelstva s právy interpelace, které by se skládalo ze zástupců komitétu členů ústavodárného sněmu, Svazu obrození Ruska, národnostních skupin, obchodně-průmyslového sjezdu a odborových dělnických svazů.

Čembulov prohlašuje jménem národně-sociální strany, že v době, kdy boj je se s demagogií zleva (bolševiky) třeba zabrániti úklonu na pravo. Všeruské porady jsou dnes nositelem státní moci a jsou oprávněny utvořiti zatímní vládu. Strana nepřipustí, aby vláda byla nezodpovědnou, totiž zodpovědnou ponze před budoucím ústavodárným sněmem, jehož by mohla lehko podlehnouti vlivu různých tříd a skupin. Než budou obnoveny práce ústavodárného sněmu nebo sezván nový ústavodárný sněm [illegible] se předává kolegiu pěti až sedmi osob [illegible] konnou i zákonodárnou mocí, která by [illegible] rušila práv ústavodárného sněmu i [illegible] jím přijatých. Zatímní vláda musí [illegible] odpovědna starému ústavodárnému sněmu a členové vlády při vstupu do ní vystupují z politických stran. Všeruské porady budou se scházeti v periodách tříměsíčních nebo když bude nutno zrušiti vládní akty, které by ohrožovaly jednotnost [illegible] nebo její demokratický řád.

Ve večerní schůzi [illegible] prohlášení: Volský za komitét členů ústavodárného sněmu, Zenzinov za stranu [illegible] revolucionářů, Sapožnikov za sibiřskou vládu, Boldyrev za Svaz obrození Ruska, Choroškin za kozácká vojska, Majský za stranu sociálních demokratů.

Byla zvolena komise pro vypracování z jednotlivých prohlášení a pro vypracování všem společné [illegible] z jednotlivých prohlášení.

Porážka Němců na západě.

Úřední depeše oznamují zdrcující porážku o rozbití německých armád na francouzsko-anglicko-americké frontě. Německá armáda byla hrdinným nástupem francouzů za účasti znamenitě vycvičených vojsk severoamerické republiky a Anglie nejen rozbita, nýbrž i úplně demoralisována. Německé velitelství bylo nuceno postaviti za svými liniemi kulometné roty, aby zdržovaly útěk pěchoty, který se stal u Němců obyčejným zjevem.

Tento prostředek nezabránil, aby se celé německé části nevzdávaly do zajetí a aby artilleristi neopouštěli svá děla; následkem toho bylo zajato přes 200.000 vojáků nejlepších německých pluků a ukořistěno přes 2000 děl.

V tylu dle výpovědi zajatých Němců byly vzpoury z hladu, potlačované s nepopsatelnou krutostí. Všeobecným heslem Německa ztrativšího naději na vítězství je heslo: Pryč s Vilémem! Císař Vilém se nikde neukazuje, boji se atentátů. Jeho kdysi přečetné řeči se staly vzácností. Vypravuje se, když byla v Berlíně přehlídka novobranců, že se mezi vojáky ukázal Vilém. Mezi vojáky se ozvaly výkřiky: Dost je války! Dejte chléb a mír! V odpověď na to Vilém se beze slova vzdálil. Novobranci donuceni vojskem, byli postříleni.

Zdá se, Němci nenávidí své důstojníky. Nutno je chrániti sesílenou stráží, aby tito byli uchráněni útoků svých bývalých podřízených.

Francouzští a američtí letci svou dokonalou službou výzvědnou a přesným vrháním bomb velmi podporují úspěch spojeneckých armád. Francouzské nové dělo, které se vyznamenává dalekonosností a neobyčejnou u děl přesností míření, vzbuzuje obdiv u zajatých nepřátel.

V Paříži je nadšení, pořádají se četné manifestace s ovacemi vojskům, která jsou zasypávána květy. Všichni jsou přesvědčeni, že toto vítězství Francouzů je počátkem konce Německa a že konečného cíle spojenců, svobody velkých i malých národů, bude dosaženo. Navždy zanikne možnost lupičských útoků Německa.

Zprávy o známých událostech v Sibiři a na Volze vyzývají v celé Francii nadšení. Znovu jméno ruského národa se pronáší s láskou a nadějí, neboť bude-li utvořena východní povolžská fronta, válka bude skončena brzy. Míru celého světa bude dosaženo. (TAU)

Úřední věstník.

Usnesenie OČSNR so dňa 13. septembra 1918.

§ 1. Pre zajatcov Slovákov sriaďuje sa výchovný tábor v Irkutsku a podriaďuje sa Náborovému odboru OČSNR.

Usnesenie OČSNR so dňa 13. septembra 1918.

§ 1. Za veliteľa výchovného tábora pre Slováky v Irkutsku naznačuje sa br. podporučík Emil Gerig, do jeho príchodu naznačuje sa jeho zástupcom por. dr. Vlad. Daxner.

§ 2. Ohľadom vnútornej organizácie tábora vydané budú zvláštne pravidla.

Jekaterinburg 13. septembra 1918.

Rudolf Medek v. r., správca Vojenského odboru. Josef David v. r., správca Nábor. odboru. M. Orišek v. r., správca Sloven. odboru. Fr. Richter v. r., sekretár OČSNR.

Oznámení.

Oznamuji, že Sborná stanice československých revolučních vojsk v Omsku přešla do nových zimních místností v rajoně „Pereselenčeského Punkta", Atamanský chutor (u nádraží).

Velitel Sborné stanice:

kapitán J. Machytka.

Государственный архив в Новосибирской области

Ze sekretariátu OČSNR.

Dar. Jekatěrinburský občan A. E. Černý odevzdal v sekretariátu obnos 5000 rublů jako dar fondu československého vojska.

Osobní. Správce Odboru sociální péče br. J. Kysela vrátil se z Omska do Jekatěrinburgu.

Správce Odboru zásobovacího br. dr. Suchý odejel do Vladivostoku za nákupem pro naši armádu.

Správce Odboru vojenského br. R. Medek odejel do Ufy k státním poradám.

Výstavka Umlistu v Omsku zakončena a převezena do Jekatěrinburgu.

Na frontách.

(Zvl. tel. zpr. „Č. D.")

Zachyceny tyto jiskrové depeše z 12. září 1918:

Nauen. Hlavní stan německý. Úřední zpráva z 10. září:

Západní bojiště: Při částečných nábězích Angličanů jižně Yper a severně kanálu La Bassée jsme vzali zajatce. Jižně silnice Péronne—Cambrai útoky Angličanů vedly opět k prudkým bojům jižně Gonzeaucourtu a okolo Epéhy. Na jednotlivých místech se nepřítel dostal do prvních okopů, ale zpětným úderem byl námi odražen. Jižně Vrely (?) jsme vzali 200 zajatců. Částečné útoky Francouzů, které byly neočekávaně vedeny po dělostřelecké přípravě s obou stran silnice Ham—St. Quentin, byly odraženy. Místní boje severně Ailette a Aisne. Odpoledne se sesilovala opět obě dělostřelectva.

Večerní zpráva: Nepřítel začal opět silně útočit, ale byl odražen od našich linií.

Generál Ludendorff.

Londýn 10. září: Admiralita oznamuje, že po srážce v husté mlze se potopil anglický torpédoborec č. 29. Mužstvo nemá ztrát. Všichni zpravodajové oznamují, že nové německé posice jsou neobyčejně silně opevněny. K jich dobytí bude třeba těžkých bojů.

Carihrad 10. září. Turecká úřední zpráva. Palestinská fronta. Na pobřeží se boje stupňují. Místy čilá střelba artilerie a minometů na našich liniích. Před liniemi různá vzájemné srážky výzvědných oddílů s příznivým pro nás průběhem. Východně dráhy Tulkerm—Ramle pronikla jedna z našich hlídek do nepřátelské posice. Na ostatní frontě jen řídká činnost artilerie. Nepřátelský výzvědný oddíl ocitl se v léčce od nás nastrojené a utrpěl silné ztráty. Jinak nic nového.

Vídeň 11. září: Italové na výšině Asiago nedocílili úspěchů. Dva výzvědné pokusy nepřítele byly v úseku Asolone. Italům se s počátku podařilo za podpory těžké artilerie vniknouti do našich linií, avšak po zpětném úderu 99. pluku zaviádla opět dřívější situace. Na frontě Piave zvýšená činnost artilerie.

Sofije 8. září. Makedonská fronta. V zátybu řeky Černé jižně od Grotesnice občas dosti čilá střelba artilerie. Na frontě jižně od (vynecháno, pozn. red.) silná neočekávaná střelba nepřátelská. Naše baterie obstřelovaly a zapálily velký nepřátelský maniční sklad. Východně Vardaru se pokoušely nepřátelské výzvědné oddíly opětovně proniknouti do našich posic u Mucuho, byly však rozprášeny naším ohněm.

Berlín 11. září. Německá úřední zpráva: Na kanálu Grozat se pokoušeli Francouzové útočiti několikráte za silné palby své artilerie, ale německými kulomety byly krvavě odraženy všechny jejich pokusy. Francouzský útok jižně Tillette byl v 6 hodin ráno okamžitě odražen protiútokem. Odraženy také opakované částečné útěry, jakož i částečný útok na silnici ze Soissonu k Laonu. Večer po hodinové silné dělostřelecké přípravě přešli Francouzi k útoku mezi Ailette a Aisne. Na Sancy (4 km severozápadně Vailly, pozn. red.) Francouzi útočili marně.

Nauen 12. září. Německá úřední zpráva: Obnovené útoky Angličanů mezi silnicemi od Arrasu a Péronne ku Cambrai neměly úspěch. Mezi Maasou a Moselou útočili Francouzi na záhyb St. Mihiel (nová fronta, pozn. red.). Boje trvají.

Sociální hlídka.

Nedostatek dělnictva na Sibiři.

Při všech pracích, směřujících k znovuvzkřísení uralského průmyslu narážíme všude na citelný nedostatek pracovních sil, který je zvláště pociťován v odboru železářském. Hlavně chybí spolehliví a samostatní odborníci, jako soustružníci železa, strojní zámečníci, montéři, slévači, modeláři atd.

Nedostatek dělnictva nastal následkem odchodu zajatců z Rakouska a Německa, někde opět byli [illegible] propouštění následkem nedostatku potravin a posílání do táborů, kteří pomocí různých náhončích je nutili ke vstupu do sovětských vojsk; působení tu i mobilisace bolševiků, odchod [illegible] hospodářstvím bolševiků nespokojeného dělnictva do vesnic, útěk před hladem, před eventuelním zastavením závodů následkem nacionalisace, část odešla pod nátlakem bolševického teroru a mnozí odešli do vsí v očekávání brzkého rozdělování půdy.

Na závodech zůstali pouze ti, kteří tam mají své domky, poli, kteří neměli, kam by utekli.

Na některých závodech jako na př. lysvenském, bogoslovském, něvjanském atd. počet dělnictva klesl na 30 procent. V běloreckém závodě zůstali ve slévárně ze 150 sl[illegible] pouze 2. Vedle průmyslu železářského, kopi nedostatkem dělnictva kamenouhelné doly a kopy zaopatřující dráhy, závody a města nezbytným topivem. V tomto ohledu nesmíme ztráceti ani chvíle, neboť zima je přede dveřmi. Bude nutno, aby povolaní činitelé bez obvyklých a dlouhých porad přistoupili hned k dílu a učinili všechny nutné kroky, aby bylo zabráněno katastrofě, která by mohla nastat na železných drahách a parolodnicích pracujících pro armádu při eventuelním nedostatku uhlí, které nyní nemůže býti nahraženo naftou prostě proto, poněvadž nafty není.

Bude nezbytné učiniti v zajateckých táborech důkladnou prohlídku, aby ani jediný zajatec neváleč se v táboře v době, kdy na všech stranách je naprostý nedostatek pracovních sil.

I odborných znalostí zajatců může býti po způsobu Rakouska i Německa prakticky a plně využito.

Mimo to bude zapotřebí v dohodě s odborovými organisacemi a bursami práce pracovati k odeslání nezaměstnaných na závody, doly a lesní práce, čímž se částečně odpomůže nedostatku pracovních sil a zároveň se zmírní nezaměstnanost.

Konečně i naši starí, k polní službě neschopní, sešedivělí vojáci a invalidi mohou na tomto poli jako dílovedoucí, dozorcové a instruktoři prokázati mnoho dobrých a cenných služeb ku všeobecnému blahu a prospěchu naší věci. Tom. Skácel.

BESEDA.

Vodní cesty Sibiře.

Otázka vodních cest jest pro Sibiř neméně důležitou nežli otázka železných drah. Možno tvrdit, že s ohledem na dopravu obilí a surovin, které na Sibiři tvoří hlavní část nákladů, jsou vodní cesty namnoze důležitější hlavně pro lácí transportu a velkou [illegible] bilost provozu. Do postavení sibiřské dráhy byly to mimo trakty jedině sibiřské řeky, které umožňovaly vzájemnou komunikaci. Při stavbě sibiřské dráhy byly [illegible]ovány veliké obnosy na zlepšení plavby [illegible] oněch řekách, kterých bylo pro dopravu [illegible]materiálu nutno použíti.

Pokud bylo dosud zjištěno, jest celková délka sibiřských řek asi [illegible]0.000 km; z toho splavných jest 48.800 km, způsobilých pro plavbu lodí 45.4000 km, pro plavbu parolodí 32.300 km.

Ku představě o rozsahu hlavních toků sibiřských poslouží následující data:

Řeka Ob, vytvořená stokem řek Bije a Katuny, má od sloučeného stoku po ústí délku as 3500 km a na celé této délce jest pro lodě splavná. Šířka řeky u Barnaulu jest 700 m, u Kolyvany 1½ km, při ústí pak dosahuje [illegible] 30 až 40 km. — Její hlavní přítok Irtyš, pramenící v čínském Altaji, [illegible] ruském území 3550 km dlouhý a po celé délce pro lodě splavný.

Řeka Jenisej, 3560 km dlouhá, vede z Jenisejska okolo 8000 kubic. metrů za vteřinu. Hlavní přítok Jeniseje, řeka Angara, při středních stavů vede 3840 kub. metrů za vteřinu, tedy více nežli řeky Volha a Kama dohromady.

Řeka Lena — největší v asijském Rusku, jest asi 4200 km dlouhá — z toho 3780 km jest pro lodě splavných. U Jakutska je Lena 7 km široká a místy až 25 metrů hluboká. Za vtokem největšího svého přítoku, ř. Aldana, asi 150 km na sever od Jakutska, se jeví Lena jako mohutný veletok přes 10 km široký.

Řeka Amur, vytvořená stokem řek Šilky a Arguny, jest 2700 km dlouhá a po celé své délce splavná. Před velkými evropskými řekami má tu výhodu, že nemá mělkých prahů a nejvíce vody vede v létě. V měsících červenci a srpnu se hladina řeky místy zvedá až o 15 m nad střední stavy. Na 400 km od ústí je dostupna za středních stavů pro menší mořské lodě — na 150 km pak je splavná i pro mořské lodi velikých typů.

Z těchto několika číslic je patrno, jak bohatě jest obdařena Sibiř prostředky pro úpravu sítě vodních cest. Nevýhodou hlavních sibiřských řek jest, že patří převážnou většinou (77%) oblasti těžce dostupného Ledového oceánu a dále krátká doba možné plavby v dolních tocích (okolo 3 měsíců). Leč síti splavných přítoků se dají tyto nedostatky hlavních toků úplně nahradit.

Tak na př. Irtyš s Obem co do splavnosti si v ničem nezadají s Volhou. Od pradávna se po Irtyši plavily karavany bucharských, chivinských a j. středoasijských kupců, které vedly obchod na výměnu s tobolskými Tatary. — V letech 60tých 19. století se objevily na Irtyši a Obu první parolodi, počtem 12. V r. 1895 bylo parolodí 120; nyní je jich celkem asi 200 a více než třetina z nich projíždí trať Semipalatinsk—Omsk—Tobolsk. Z velké části jsou tyto parolodi majetkem „Společnosti západo-sibiřské paroplavby i obchodu". Uzlovým bodem pro dopravu osob je Omsk. Loděnice pro parolodě i vlečné lodě je v Tjumeni. Jsou to hlavně závody Žabinský v Tjumeni a Motovichinský na Urale, které jsou zařízeny na montáž a opravy parolodí.

Celková doprava nákladů po Irtyši jest za saisonu plavební (za 180 dnů) okolo 20 mil. pudů — poměrně malé množství na řeku takových kvalit co do plavby. Mezi jiným to zaviňuje mělkost řek Tobola a Tury, pro kterou není možno používat dosud lodí větších typů. Prohloubením řek Tobola a Tury vznikne velikolepá nepřetržitá vodní cesta která spojuje střediska průmyslu západní Sibiře se sítí drah evropské Rusi. S baggro-

Государственный архив Новосибирской области

Knižní hlad.

„Sibiřský Věstník" přináší úvahu G. Poršnera o nouzi osvobozeného Ruska v knihách, zejména školních. Krise začala již v roce 1914. Počet vydaných knih a publikací, který v r. 1913 činil 35.000 klesl v roce 1917 na 9834. Únorová revoluce působila na nakladatelský a knižní trh jako jaro na tuberkulosního. Na jedné straně u osvobozeného národa mocně vzrostla žízeň po vzdělání, informaci, a na druhé straně sesílilo se ochromení výroby. Ceny papíru a jiného materiálu úžasně vzrostly, platy typografů se následkem všeobecného zdražení až ztrojnásobily. Revoluce tisk neosvobodila, ale její hospodářské poměry jej dobily. Od března 1917 se většinou tiskly jen brošury na mizerném papíře, nedbale a drahé, většinou pak byl to přetisk literatury let 1915 až 1916.

Vydání vážných naučných knih a učebnic utrpěla vojnou a revolucí neméně. Společnost J. D. Sytina, největší ruské nakladatelství tohoto druhu prodělalo takový vývoj:

v r. 1914 vydáno	učebnic	1141	vydání
„ 1915	„	1124	„
„ 1916	„	784	„
„ 1917	„	316	„

A v r. 1918 vydáno sotva několik desítek vydání. Typografie v úpadku. „Stará vydání vyprodána a nová nelze tisknout. Černolyzkij oznámil při zastavení „Věstníku národního vzdělání" v polovici 1917 roku, že sazba 1000 exempl. listu stála v lednu 1917 5180 rublů, v květnu 1917 25·50 rublů, tisk v lednu 288 rublů, v květnu 2400 rublů. A tato krise rostla. Národní temnota je největší škůdce revoluce a svobody a na osvobozeném území Ruska pociťuje se nedostatek knih a učebnic přímo katastrofálně. Začíná školní rok, není knih pro obecné ani střední školy, není učebních pomůcek: sešitů, per, kalamářů atd. V Sibiři není typografií a zinkografií vhodných k tisknutí knih. Ministr osvěty slíbil v poradě se zástupci učitelstva organisovat u ministerstva zvláštní sekci ku vydávání učebnic a pomůcek, ale k práci dosud přistoupeno nebylo a autor úvahy vyzývá orgány samosprávy městské a zemské, aby se ujaly iniciativy a spěšně učinily opatření ku odvrácení tohoto knižního hladu ruské školy.

Z našeho vojska.

Za drahými bratry 7. roty 2. pluku Jiřího z Poděbrad.

Jakoby to bylo dnes, co vyjel 28. května t. r. z Čelabinska náš 2. prapor 2. pluku Jiřího z Poděbrad na pomoc štábnímu vlaku 1. pluku Jana Husi do uralských hor. Vidím ještě dnes ty veselé tváře našich hochů a pomstu v jejich očích, kterou všichni hořeli za zákeřný čin zlatoustských bolševiků, kteří přepadli bezbranné naše hochy.

A přišla pomsta brzy hned po radostném setkání se s 1. plukem za městečkem Miasem, kde hoší 1. pluku, ač unaveni a zemdleni, přece statečně s námi bojovali vítězný boj. Tam byla nasypána první mohyla na miaském hřbitově našim hochům: tam padli 2 chrabří sokoli naší 7. roty 2. pluku, mladší poddůstojník Jamař Josef a svobodník Teska Čeněk, oba nadšení bojovníci za svojí Čechii.

Přešli jsme mnohé hory Uralu beze ztrát, až u Nazepetrovska padla nám dobrá a tichá duše, náš šikovatel Kučera Frant., dále u Arasionova padl veselý a u všech oblíbený Boža Kobližek. Teď nám osud vyrval opět 8 drahých bratří z naší 7. roty v krátkém, ale úporném boji u stanice Iglina, kde stála hrstka našich proti mnohonásobné přesile Maďarů a Němců. Padli hrdinnou smrtí:

Pařízek Frant., Nechvátal Frant., Hr... Jan, Mádr Jan, Soja František, Vidrš... Josef, Marek Josef a Šedibaur Josef.

Spěte sladce, drazí bratři! Vzpomínky naše na Vás nevymizí nikdy z naší paměti, vždyť jsme byli jako jedna rodina. My, kteří jsme s Vámi snášeli dobré i zlé, nikdy nezapomeneme Vaši lásce k vlasti a sdělíme Vaším drahým domů, komu osud dopřeje vrátiti se zpět, že chrabré měli sokolíky. A zároveň slibujeme, že přísahu, kterou jsme složili pod naším praporem s Vámi v těžkých chvílích konstantinovských v zajetí, věrně splníme do posledního dechu! Tak jak jste Vy ji vyplnili!

Spěte sladce, bojujíce za svobodu, my budem následovat vaše cesty a nezapomenem zlatých vašich srdcí. Budiž Vám bratrská země česká lehkou! Machálek.

Z 11. roty 2. pluku Jiřího z Poděbrad.

V těžkých bojích u Pyšmy pod Jekatěrinburgem [illegible] jsme ztratili dva věrné a chrabré bratry Šuchu a Mimra. Frant. Šucha, rodák bosenský a výborný Chorvat se teprve mezi námi naučil česky a byl s námi od prvopočátku [illegible] bojoval u Zbojova a ve všech bojích našich s bolševiky. Frant. Mimra z Jemnice nad Lipou byl dobrý a milý hoch, který pro svou veselou mysl a duševní neohroženost byl milován od všech, kdož ho znali. Zvláště vyznamenal se v boji na 13. verstě u Poletajeva, kde jsa na stráži, prudkou palbou zahnal hordu bolševiků, snažících se proniknouti po trati naší slabě obsazenou linií. Za projevenou statečnost v boji byl navržen k vyznamenání francouzskou medailí.

Plnili jste vždy věrně své povinnosti, obětovali jste vše! Vaše sny, Vaše touhy a pozdravy doneseme do vlasti.

Budiž Vám věčná paměť, hrdinové!

Vasiljé-Nejvinský závod 1. září 1918.

11. rota.

Z 6. roty 6. hanackého pluku.

Dne 6. září rozloučila se šestá rota 6. pluku s bratry Nehasilem Frant., Zlámalem Frant. a Mrázkem Alfonsem, kteří padli na 64. rozjezdě před Šalou dne 5. září a pohřbeni jsou v Sargě.

Těžce jsme se loučili s výbornými vojáky, milými druhy. Jejich hroby snad česem v uralských divokých lesích, daleko od drahé domoviny upadnou v zapomenutí, ale ti, kteří navrátí se do osvobozená Čechie vděčně budou vzpomínati hrdinů, kteří za vlast vše dovedli obětovat. ds.

Zasláno.

V „Československém Deníku" č. 163 ze dne 29. srpna t. r. nám neznámý autor ve svém článku „Zápisky z východosibiřského bojiště" (pokračování III.) v rubrice „Beseda", píše na 4. řádce: „Nižněudinsk byl obsazen již 27. května částí 2. záložního pluku, jenž chránil zároveň pravý bok od přepadení se strany Irkutska." Pravda jest, že Nižněudinsk byl obsazen ne 2. záložním plukem, ale ešelonem č. 20a (polní chlebopekárny č. 292), skládajícím se ze tří čet divisijního vozatajstva 2. československé divise, vozatajstva radiotelegrafní stanice štábu korpusu, poloviny 4. roty a čety 6. roty 8. pluku.

Tyto části pracovaly podle plánu smluveného večer dne 27. května s místní vojenskou organisací a o 8. hod. ranní dne 28. května — ne tedy 27. května, jak autor uvádí — obsadily stanici, depôt i město Nižněudinsk a byly částečně již ve městě, když ešelon 2. záložního pluku přijel na stanici Nižněudinsk, kde stál v prvých okamžicích co záloha.

V další operaci na frontě nižněudinské v době, kdy byli jsme odřezáni Krasnojarskem od hlavních sil našich, súčastnil se ešelon č. 20a operací, jež byly podniknuty k zadržení nepřítele do okamžiku, kdy padl Krasnojarsk a tím nastalo spojení se zadními částmi. Po příbytí skupiny vojsk generál-majora Gajdy na frontu nižněudinskou, súčastnil se týž ešelon úporného boje dne 24. června s nastupujícími bolševiky na Nižněudinsk, v lese za „vojenným gorodkom", kde padl br. stř. Karel Bulíř od 3. čety divisijního vozatajstva a raněn 1 bratr od téže části.

V operacích, jež byly podniknuty v dnech, kdy osamocenému Nižněudinsku hrozilo nebezpečí bolševických vojsk irkutských a stahnutých bolševických tlup na nižněudinskou frontu se semenovské fronty, platné

---

váním bylo před počátkem války započato, nyní baggry nepracují.

Ukázala se potřeba prodloužit tuto vodní cestu dále na východ a spojit s povodím Jeniseje průplavem. Tím by bylo umožněno nepřetržité vodní spojení od Uralu až do jezera Bajkalského.

Takový kanál byl již postaven koncem minulého století, bohužel však dimensován pouze pro lodi malých rozměrů — 20 m zdělí a malého ponoru. Pro lodi dnes na [illegible] Jeniseji užívané, 40—80 m zdělí, je kanál nepřístupný. Spojení se udržuje, ale kanál je zanesen tak, že pro transport [illegible] význam.

V roce 1909 se utvořila za tím účelem v ministerstvu dopravy komise, která se usnesla, provést průběžnou vodní cestu sibiřskou a spojit ji s říčními systémy Dviny, Volhy a Kamy.

Za průměrnou hloubku kanálů a kanalisovaných řek přijato 5 [illegible] m. Dle projektu jest mezi povodími řek Kamy a Obu veden přes hřbet Uralu průplav, 28 verst dlouhý. Ku průplavu přiléhají kanalisovaná ř. Čusovaja (přítok Kamy) a systém kanalisovaných řek Iseta a Tobolu. Vodní cesta pak vede dále po Irtyši na sever, po Obu proti vodě, až ku přítoku Ket, odtud sleduje dále po systému kanalisovaných Ketu a Ozerné, ku kanálu Ob-Jenisejskému, 180 km zdělí, mezi řekami Černou a Kasou. Od ústí řeky Kasy vede cesta na jih po Jeniseji, ku ústí řeky Sary a po té do jezera Bajkalského; odtud po ř. Angaře a kanalisované řece Chilok následuje proj. cesta ke kanálu Bajkalsko-Amurskému o délce 45 km — po kanalisované řece Indora pak dochází do řeky Šilky (přítok Amuru) a končí při ústí Amuru do Tichého oceánu.

Po řece Mosuri (přítok Amuru) odbočuje jižní větev vodní cesty přes jezero Chanka a dále po řece Suifun do Vladivostoku. Celková délka této projektované vodní cesty v mezích Sibiře obnáší asi 10.200 km, z čehož na povodí ř. Obu připadá 3340 km, na povodí Jeniseje s jezerem Bajkalským 3400 km a na povodí Amuru 3460 km. Plavební saisona odhadnuta na 180 dní.

Provedením tohoto projektu by získala Sibiř novou dopravní tepnu velkého významu, jmenovitě pokud jde o dopravu obilí. Jak nepatrné jsou při dopravě takovýchto nákladů výlohy dopravní, svědčí ze zkušenosti vzaté cifry na Volze; při použití větších lodí připadá na pud obilí 1/300 — ba dokonce 1/500 kopejky dopravních výloh.

Jest ovšem otázkou, kdy za nynějších poměrů dojde ku uskutečnění projektu, kterému co do koncepce stěží najíti podobného.

Inž. Č.

Государственный архив Новосибирской области

služby, ještě nedostatečně oceněné, prokázal velitel první kozáčí sotni nižněudinské, sotník Trofimov, který se svými kozáky v počtu okolo 100 mužů došel nástupem až na stanici Budagovo (trať na Irkutsk).

Ešelon č. 20a.

Úřední zpráva

štábu vrchního velitele všech ozbrojených sil ruských a spojeneckých armád o činnosti proti sovětským vojskům 12. září 1918.

Východní fronta.

Amurský směr. Dle toho, jak postupuje oprava mostů, naše části jdou ku předu. Obyvatelstvo a dělnici odevzdali 200 pušek a technickou výzbroj zanechanou bolševiky. Dle zpráv železničních zřízenců krasnoarmějci v okolí stanice Jerofej a Pavlovič rvou se mezi sebou o kořist. Asi 200 krasnoarmějců odváží na vozech na východ ohromné množství cenného nákladu: zlata a peněz. Mají 30 kulometů a dělo.

Jihovýchodní fronta.

Lepsinský směr. Kozáci dobyli Lepsinsk. Nepřítel ustupuje k Čekaskému.

Kopalský směr. U piketu Abakumovského bojuje se s nepřítelem nastupujícím od Kopalska.

Slavgorodský směr. Po úporném boji Slavgorod dobyt kozáky. Nepřítel ztratil 150 mrtvých.

Změjinogorodský úsek. Sibiřci dobyli stanice Ubížské.

Severouralská fronta.

Jegoršinský směr. Sibiřci přebrodivše se přes řeku Bobrovku útočí na Jegoršino. Obsazeny vsi Osincevo a Neustrojovka.

Mostovský směr. 30 verst na sever od čáry Pjankovo-jez. Ljetské nepřítel nebyl objeven.

Tagilský směr. Nepřítel objeven na 116. zastávce.

Kungurský směr. Přeběhlo k nám opět 24 lidí, násilně mobilisovaných bolševiky. Československé oddíly jsou 5 verst od st. Šaly, druhý oddíl bojuje o Sylvinský závod. Obsazen Šajtanský závod.

Birský úsek. Nepřítel obsadil ves Bešku (28 verst jihových. Akspina) Novotrojckoje, Bolšuju Šabu, N. Soročinu.

Jihozápadní fronta.

Orský směr. U Orska silná dělostřelba. Časté pokusy nepřítele prolomiti posice kozáků neměly úspěchu.

Povolžská fronta.

Kazaňský směr. Boje nebylo.

Simbirský úsek. Po houževnatém odporu na obvodě m. Simbirsk 12. září v 18 hod. lidová a československá vojska opustila město. Do 12 hodiny byla v ulicích střelba mezi našimi ustupujícími oddíly a nepřátelskými oddíly vstoupivšími do města. Dle zaručených zpráv v řadách krasnoarmějců bojovali Němci.

Volský úsek. Nepřítel s převládajícími silami za podpory těžké artilerie nastupoval na naše posice od jihu a od tratí, při čemž jeho artilerie střílela chemickými náboji. Naše oddíly ustoupily.

13. září 1918.

Východní fronta.

Zprávy nedošly.

Jihovýchodní fronta.

Lepsinský směr. Ustoupivši od Lepsinska krasnoarmějci se zakopávají u vsi Čerkaského.

Kopalský směr. Nepřátelský nástup na Abakunský byl odražen.

Severouralská fronta.

Jekatěrinburský úsek.

Kungurský směr. Čechoslováci dobyli Sylvenský závod. Nepřítel utíká. V boji u st. Šaly Čechoslováci ukořistili 9 kulometů, 22 dvoukolek s přípřeží a mnoho patron. Boj pokračuje. Celkový počet zajatců za poslední dni v tomto směru dosahuje 300 lidí. 12. září v okolí zastávky Palkino (20 verst jihozáp. Jekatěrinburga) spustil se nepřátelský letčík Sněgirev.

Jihozápadní fronta.

Orský směr. Pod Orskem nepřítel 10. září neočekávaně útočil na chutor Chabarnyj, kde byl štáb a tylové zřízení. Nepřátelský oddíl v síle 4 rot a 2 děl podešel ze strany Aktubinska. Přispěchavšími zálohami nepřítel byl zapuzen.

Povolžská fronta.

Kazaňský úsek. Srážky rozvědek.

Simbirský úsek. Na levém břehu Volhy most udržují oddíly Čechoslováků a lidové armády.

Jak na kazaňském, tak na simbirském úseku nástup nepřítele zastaven.

Volský směr. Pod nátlakem velkých nepřátelských sil naše oddíly opustily město Volsk.

Různé zprávy.

Němci o Rusku.

„Tägliche Rundschau" píše 17. srpna: „Vyhlášení války bývalým spojencům zlepšilo položení sovětské vlády, jako každé vyhlášení války. Socialisté revolucionáři ztratili a ztratili Mirbacha svou popularnost. Odpor, kladený sovětskými vojsky Čechoslovákům, v poslední době silně vzrostl. To má důvod hlavně v silné nenávisti Ruska k spojencům, kteří spojivše se s Čechoslováky, utvořili kruh okolo sovětského Ruska, následkem čehož byl zastaven dovoz potravin ze Sibiře. Zásobování Moskvy je velmi obtížné. V Petrohradě ještě horší. Tam dostávají chléb jen dělníci. Ostatní obyvatelstvo musí se spokojit malým množstvím sotvaže nebo vůbec žádné ryby. Přes tak tragickou situaci zvítězil sovět lidových komisařů nad cholerou. Bylo zřízeno mnoho stanic ku bezplatnému očkování. Opatření proti epidemii byla organisována mnohem lépe než za carské vlády, což je nesporně důkazem velkých organisačních talentů lidových komisařů. Hlavní zásluha patří Zinovjevu, presidentu Petrohradské městské komuny. Vyhlídky na sklizeň jsou tak dobré, že možno očekávati uspokojivé zásobování obyvatelstva, čímž by se nynější krise likvidovala."

Německý tisk je poslušným nástrojem vládní politiky. Ví velmi dobře, že bolševismus desorganisoval do základů život Ruska, ale německý imperalismus uzavřel spojenectvís „avangardemsvětovérevoluce" proti spojencům a proto třeba mu polichotit. Proto je německý tisk nadšen organisačním talentem lidových komisařů, aspoň v boji s cholerou! A vyhlídky na sklizeň se proto musí chválit, aby byl důvod k vyvážení obilí do Německa, teď i po sklizni. A tuto průhlednou jezovitskou lichotku si samolibě cituji moskovská „Izvěstija!"

Zásobování vojsk.

V těchto dnech vrchní rada pro zásobení spojeneckých vojsk přistoupila k práci. Radu tvoří: zástupce sibiřské armády Bobrik, zástupce lidové armády Kappel, správce finančního odboru OČSNR Šip, zástupce francouzské vojenské missie inž. Pavlovský.

Neutrální státy a paroplavba.

„Kopenhagen Politiken" oznamuje, že se na žádost Holandska sejdou v Kodani zástupci paroplavby, obchodnictva a pojišťovacích společností skandinavských i holandských k poradám o zárukách bezpečnosti plavby parníky neutrálních států. Německý vyslanec Ecknold prý oznamuje, že obchodní parníky neutrálních států zničeny nebudou.

„Posvátný kruh" vojska donského.

Příkazem ze 3. září svolává se tato donská sovětská vláda proti vládě atamana Krasnova ku vedení mobilisace a vojenských operací proti němu.

Československo-ruský večer.

Místní organisace socialistů-revolucionářů uspořádala za pomoci Osvětového odboru OČSNR 14. září přátelský večer. Program rozdělen na dvě oddělení. První část obstarali bři: Běhanovský, Blecha a Assman-Kuhánek. Druhé oddělení, vyplněné zpěvními a tanečními produkcemi, bylo výhradně ruské. Účastníci večera byli pohoštěni a v družné zábavě setrvali dlouho do noci.

Místní zprávy.

Z místního politického života.

V jekatěrinburském městském divadle odbývala se v neděli 15. září schůze svolaná socialisty revolucionáři, na niž také vystoupil se stručným proslovem správce osvětového odboru OČSNR br. Fr. Polák. Zdůrazniv náš boj proti reakci, ukázal na příčiny našeho vystoupení a na nutnost dalšího boje s bolševiky jako předvojem Německa v souhlase s celou demokracií světovou. Ku úspěchu společného boje za osvobození Ruska je nutno, aby ruská buržoasie zapomněla na utrpení pod bolševickým terorem prožitá a ruské dělnictvo aby pochopilo, že bolševici nesplnili ani jeden z principů socialismu, že sociální revoluce je ještě daleko. Vyzýval vřele ruskou demokracii k jednotě s námi, nejen za osvobození třídy ale i národa a všeho lidstva ve jménu velikých ideálů svobody a sebeurčení.

Následující řečníci Jeruchmanov a Černobajev promluvili podrobně o důsledcích režimu bolševického na poli hospodářském a politickém a pro řešení nynější vládní krise odmítali vojenskou diktaturu, zdůrazňujíce, že nelze Rusko obrodit methodou Stolypinovou „napřed uspokojení a potom reformy", ale prováděním obého současně. Demokracie ruská se má sjednotit ku obraně svobodného Ruska a ku hájení občanských svobod před každou reakcí.

Oznámení.

Dnes se koná v sále III. třídy nádražní budovy v 7 hod. večer přednáška „Proč jsme národními?"

Místo správce odboru národohospodářského OČSNR bra Jaro Krále, který je opět zaneprázdněn, promluví místopř. vojenského sjezdu br. Frant. Majsner.

Bratři, dostavte se všichni!

Государственный архив Новосибирской области

181. číslo. V Jekatěrinburgu ve čtvrtek 19. září 1918. Cena 20 kop.

ČESKOSLOVENSKÝ DENNÍK

ЧЕШСКОСЛОВАЦКІЙ ДНЕВНИКЪ

Orgán Odbočky Československé Národní Rady na Rusi

Deklarace japonské vlády.

(Zvl. tel. zpr. ČSD.)

Francouzský generální konsul v Irkutsku obdržel tento telegram: Japonská vláda uveřejnila 17. září t. r. dekret, jímž uznává československé vojsko za pravidelnou armádu pod kontrolou Československé Národní Rady.

Pozdravná řeč

místopředsedy OČSNR B. Pavlů na všeruských poradách v Ufě.

Jménem Československé Národní Rady, jménem československých vojsk, bijících se za naši i vaši svobodu, přinášim pozdrav všeruským poradám. Dovolte, abych zároveň vyslovil dík za slova uznání vyjádřená vámi v telegramu Československé Národní Radě a v řečích jednotlivých řečníků.

V těžké chvíli doby úpadku v Rusku shromáždili jste se, abyste obnovili lidovou vládu v Rusku, sjednotili všechny hromadné síly Ruska, utvořili jednotnou všeruskou vládu, vládu pevnou, spravedlivou, svobodymilovnou a proziravou, vládu, která by dovedla říditi státní koráb celého Ruska v nynější bouřlivé době a dovésti jej do přístavu jednoty a moci, ve spojeneckou rodinu těch národů, které bojují za svobodu a rovnoprávnost. My, Čechoslováci, z duše vám přejeme úspěchu v očekávajícím vás zodpovědném úkolu. Věříme a doufáme, že se vám podaří zbudovati na těchto státních poradách všeruskou vládu, opírající se skutečně na všechny vrstvy ruského národa, věříme a doufáme, že vy všichni zde přítomní zástupci Ruska najdete tu společnou mluvu, která vás všechny sjednotí ve společné snaze pro spásu vlasti. Věříme a doufáme, že ruský lid, který před 300 lety v Nižním Novgorodě dovedl povstati na obranu své svobody a jednoty, nalezne i v nynější době úpadku na ufimských státních poradách své Mininy a Požarské, kteří silnou rukou vyvedou Rusko na cestu slávy a míru. Jsme o tom přesvědčeni tím více, že všichni, my stejně jako vy, cítíme tíhu okamžiku kdy nám všem byly dány již dvě výstrahy: první průryvem severní fronty u Ufy, ve skutečnosti ne vyřízeným, druhá pádem Kazaně. Pánové, jsme všichni povinni sjednotiti se a nečekati na třetí výstrahu!

Každý jen dobře hleď
k vlastnímu sobě jádru,
bude-li každý z nás z křemene,
je celý národ z kvádru!

J. Neruda.

Rozkol mezi menševiky v sovětském Rusku.

Běžický sovětský list v kalužské gubernii je jediný, v němž menševici Martov a Liber tiskou svobodně své projevy. Bolševická „Izvěstija" ze 30. srpna uvádějí odtud resultát nelegálně pořádané oblastní konference menševiků ze dne 28. července, kde došlo k rozkolu. V názoru, že „bolševismus je záhubou revoluce" se účastníci konference shodli, ale rozkol vyvolala taktika. Martov zastával názor, že vojenské síly, bojující s bolševismem, jsou v rukou skupin politicky pravějších než menševici; účast menševiků v boji proti bolševismu nemůže býti zárukou toho, že moc dostane po svržení bolševismu do demokratickou vládu. Dokud se nezmění objektivní podmínky, nemá dle Martova proletariát dělat ozbrojená povstání, musí být neutrální a pomocí organisace a zřízení třídního vědomí vytvořit „třetí sílu", jež bude mít úkol seslabit pak formy blížící se reakce. Úkolem strany je odvésti massy od bolševismu. Na stanovisku Martově stála většina ústředního výkonného výboru strany.

Liber se postavil na téže oblastné konferenci za „aktivistu". Navrhl účastniti se co nejživěji zahájeného všenárodního hnutí proti bolševického za účelem jeho přivedení v koleji co možná nejvíce demokratických. Prostředky boje menševiků mají dle Libera býti tyto: odvolání důvěrnictvem svých zástupců ze sovětů, propagace všenárodní vlády na sjezdech dělnických a selských, politická agitace mezi nově mobilisovanými krasnoarmějci, politická stávka, stávka v bolševických tiskárnách, kde se dříve tiskly listy jiných stran, nyní zastavené. Na konferenci zvítězila resoluce Martova. Liber však patrně neustal pracovat a číslo 120. zpráv Běžického sověta přineslo již zprávu, že „skupina starých a zodpovědných pracovníků menševických založila „Skupinu boje za neodvislost a demokratickou úpravu Ruska", při čemž se podotýká, že je-li již nutna volba mezi Němci a spojenci, vyslovuje se „Skupina" pro spojence, ale „při úplném jich nezasahování do vnitřního života Ruska".

Ozvala se tedy nakonec i část menševiků, nechtějíc být passivním divákem při velikém procesu osvobozovacím. Navržené prostředky boje jsou hodně umírněné a jejich úspěch je při bolševické surové bezohlednosti více než problematický. Také síla „aktivistů" není známa. Ale hlavní je, že sociálně demokratická strana v sovětském Rusku pod tlakem události zaujala aspoň částečně frontu proti bolševismu a tím jej definitivně isolovala.

Stanovisko Martovo je však příznačné svou taktickou slepotou. Vojenské síly protibolševické jsou více na pravo od menševiků, proto doporučuje neutralitu. Skutečný socialista, když dojde k přesvědčení (a Martov k němu došel), že „bolševismus je záhubou revoluce", nesmí doporučovat neutralitu! Nejlepší prostředek, aby vojenské síly protibolševické nebyly p r a v é, je vstoupit tam hromadně a tím je „o l é v é t." To je jasné. Revoluční socialista nesmí neutrálně přihlížet, jak d r u z i osvobozují revoluci od záhuby a pak „seslabovat formy blížící se reakce". Jaké morální právo k boji s jakousi b u d o u c í r e a k c í vítězů nad bolševismem má revoluční socialista menševik typu Martova, když neúčastnil se boje se skutečnou p ř í t o m n o u r e a k c í, jež i jeho samého nutí k nelegálním tajným oblastným konferencím? Vlast i revoluce hyne pod terorem — Martov je pro neutralitu. Vlast i revoluce budou osvobozeny — Martov přechází z neutrality v aktivitu a vrhá se do boje s reakcí vítězů, neboť jeho úkolem jest — „odvésti massy od bolševismu".

Politikové typu Martova žijí v papírovém světě programů, dogmat, resolucí, taktických chytrostí a nenávistného sektářství. Jejich úzkému duševnímu zraku je skryta celá hloubka sociálních zjevů, jich vývoje a souvislosti s psychologií národa. Oni nemohou nevědět, že bolševismus je dnes pouze dočasně trpěným spojencem německého imperialismu; že Rusko se stalo i ekonomicky kolonií Německa a že vykořistován by tím byl v první řadě proletariát; že národní sebeobrana je i sebeobranou sociální; že již první manifest mezinárodního bratrství proletariátu z r. 1848. z péra Marxe a Engelse důrazně ukazuje za nutnost pracovati k tomu, aby „i v mezinárodní politice platily t y p r o s t é z á k o n y s p r a v e d l n o s t i a p r á v a, jež jsou závazny ve stycích osobních"; že nikdo tak nepošlapal tyto zákony tak jako Německo a bolševismus. Ale jim je nade vše „čistota". Jen si nepotřísnit ruce společným bojem s těmi, kdo jsou na pravo od menševismu! Není v této obavě o ztrátu strannického panenství něco přímo pathologického?

Ale v tom jest i něco hluboce ruského; zde tušíte temnou souvislost s onim hrdinou románu Dostojevského, který prohlásí: „at se celý svět propadne a — já půjdu pít čaj". Tušíte v Martovské neutralitě i něco příbuzného oblomovštině.

Geniové ruské literatury pronikli hluboce v národní povahu svého kmene a ukázali světu celou úžasnou šířku ruské duše: od nejvyššího spiritualismu a mysticismu k nejhrubšímu materialismu, od heroick

Государственный архив Новосибирской области

aktivity k záhadné apatii a nihilismu, od hvězd do bláta vrhá se zmučené ruská duše, na niž je již pečeť tajemného Východu. V periodách úpadku a poniženi národní duše, jehož jsme nyni daleko ne lhostejnými svědky u Rusů, je osvobozením vyšší perspektiva. Ona je i vyšší spravedlnosti. Pvl.

Dopis z východu.

V Olovjanné 3. září.

Ještě jsme nevyšli z nadšení, vyvolaného spojením naší skupiny se skupinou „Vladivostockou" a zprávami o úspěšném nastupu spojenců na západní frontě, když ruch kolem šlabního ešelonu dává tušit opět cosi neobvyklého. A skutečně: Pevným, trvalým krokem, v strojném dvojstupu, vintovky na „plečo" — přichází prvá předvoj japonské armády, bojující spolu s našimi bratry na dráze mandžurské, na krátký povel zastavuje se před vagonem generála Gajdy, rozvíjí se do fronty a deputace vchází do vagonu vrchního velitele východní fronty. Mluvčí této deputace předává pozdrav československé armádě od armády japonské, vyslovuje se pochvalně o našich částech, jež měli Japonci příležitost poznat na poli bitevním a obdivuje jich statečnost.

Dojem, jenž na nás učinili vojáci japonští, byl veliký. Z těch několika pochodových obrátů a „příjmů" s puškami hned jsme vycítili, že máme před sebou příslušníky armády přísně disciplinované, výborně vycvičené. Menší, stejného růstu, dobře složené postavy, silné, zdravím kypící a usměvavé tváře, chytré oči, sebevědomí a nenucené vystupování — všechno to ukazuje, že pověst japonského vojáka jako odvážného, vytrvalého, mrštného a iniciativního, nikterak není přehnaná, což nejlépe mohou potvrditi naši bratří skupiny „Vladivostocké", kteří je měli příležitost vidět v boji.

Armáda japonská v pravém slova smyslu jest armádou národní, pýchou celého národa; sebe těžší oběti přinesené národem k jejímu zvelebení nejsou mu ničím. Japonci pevně věří, že nastane doba, kdy oběti tyto budou jim zaplaceny v míře stonásobné. Co jest nejvyšším ideálem každého Japonce? Aby byly splněny jeho národně-politické tužby, což, jak dobře chápe, bez armády bylo by holou nemožností. Tou vírou žije celý japonský národ, díky pečlivé národní výchově a díky japonské žurnalistice.

Vůdci oddílu jsou dva japonští důstojníci, mluvící dobře francouzsky a tlumočníkem japonský žurnalista Otokiči Kuroda, vojenský dopisovatel dvou předních japonských listů — „Tokio-Ničiniči" a „Osaka-Majniči". Byl lektorem japonské řeči na moskevské universitě, zná nás dobře z Vladivostoku, kde s našimi udržoval přátelské styky a zvláště dobře vzpomíná dra Girsu. Do listů, jichž je dopisovatelem, napsal celou řadu informačních článků o národě československém a též o prof. Masarykovi, jehož portrét zmíněné listy přinesly. Jméno Masarykovo mu bylo ještě známé do války.

Zajímavá podívaná byla, když po slavnostní audienci japonští vojáci smísili se s našimi a ruským obecenstvem. Cítili se ale doma — vše je zajímá a všeho chtějí poznat. Dle posunků náčelníka vojáků uhodne, že Japonec chce vědět, jak se jmenuje ruský puška. Uspokojivě odpovědí, Japonec vytahuje z kapsy knížku a pečlivě zaznamenává. Totéž opakuje, když k místu „dorozumívání" přijede automobil. Opět Japonec zvídá po „automobili". Jaká dychtivost poznati! A to u všech, bez výjimky.

Celkový dojem japonského vojáka vzbuzuje tvrdou víru v jeho zdatnost vojenskou. A naše vroucné přání je, aby i naše armáda ve smyslu národním mohla se měřiti s armádou japonskou.

Methody, jimiž Japonci přivedli svoji armádu k takové dokonalosti, jsou nám dobře známy. V čem byla rozbita armáda ruská, to dobře víme! Uvědomíme-li si dobře toto rozdíl, pak zajisté nebude těžkým úkolem, jakou cestou naše armáda musí se bráti.

Žáček.

BESEDA.

Mladší sestra Zborova.

II.

Když se stal Kornilov vrchním velitelem ruských armád, odjeli jsme k němu do „stavky" v Mohylevě. Tenkráte projednávali se u hlavního štábu plán rozšíření československou brigádu na plný korpus. Mohu bez přehánění říci, že nejen bitva zborovská, ale i práce a účast naší v československé stavky v Kornilově ústředním oddílu měly příznivý vliv na urychlení této záležitosti.

Po aféře mezi Kornilovem a prozatímní vládou převzal velení nad ruskými vojsky gen. Alekšejev. V té době přijel do „stavky" prof. Masaryk s komisařem prof. Maksou a tajemníkem Klecandou. Návštěva drahého „tatíčka" i jeho řeči, pronesené k nám i Rusům v pluku, zůstanou pro nás navždy nezapomenutelnými. Masarykovo pobývání ve stavce se dařilo. „Dlouho neviděl jsem Masaryka tak veselého a spokojeného jako v těchto dnech", řekl mi jednou na procházce taj. Klecanda. A když-li již o mohylevských dnech, nemohu nevzpomenouti jedné důležité okolnosti. Nedávno jsme četli články o tvoření samostatného, rusko-československého pluku v Samaře. Tato myšlenka není nová a vznikla právě před rokem při návštěvě našeho „tatíčka" v Mohylevě. Byl to tehdejší velitel „Kornilovců", statečný intelligentní kapitán Nežencev, který v hovorech s prof. Masarykem dokazoval, že rozklad ruské armády je nezadržitelný a že Rusko a tím i celé Slovanstvo spasiti může jen silně probuzené národní uvědomění, jehož výkvětem má býti dobrovolná Slovanská armáda. Základem této nové armády měl býti „1. slovanský úderný pluk", kterýžto nový název dal kap. Nežencev svému pluku. Prof. Masaryk přijal tuto myšlenku velmi sympaticky a bylo ujednáno, že my Čechoslováci v pluku zůstaneme a počet náš bude zvýšen na dva tisíce. Druhou polovinu měli tvořiti ostatní Slované. Hned s počátku vstupovalo v pluk dosti Poláků i Jihoslovanů, hlavně důstojníků, Čechoslováků pak přišla zatím jedna rota s praporčíkem Janovským. Poněvadž bylo v plánu přičleniti časem nový tento pluk k československému korpusu, odstěhovali jsme se na podzim m. r. do rajonu 1. československé divise. Bohužel, nákaza bolševismu stále těsněji se stahovala kolem nás a zařezávala se do samého těla Slovanského pluku. Z Rusů zůstali tu konečně jen důstojníci a kozáci. A doplnění nešlo. Kap. Nežencev cítil neurčitost svého postavení uprostřed divise, viděl i nebezpečí, které nám hrozí od západu, viděl, jak lepší síly Ruska odcházejí na východ a věřil pevně, že odtud vzejde spása Ruska.

Nás Čechoslováky miloval a bál se o nás. A nemohl pochopiti, že československé vojsko nepomýslí na odchod — na Don. Tam konečně odjel se zbytky pluku, věrnými kozáky a naše obě roty i s hudbou přešly na příkaz OČSNR do 4. pluku Prokopa Velikého.

Žije-li náš bývalý velitel, má ze všech nás Čechoslováků jistě upřímnou radost. A poštěstí-li se někomu z nás s ním se setkati, připomeneme mu prorocká, v tragickém bolu nad neštastnou vlastí pronesená slova jednoho z jeho důstojníků: „Čechoslováci a kozáci — toť poslední naděje Ruska!"*)

F. Novák.

*) Kapitán Nežencev, povýšený později na podplukovníka, padl dle „Golosu Naroda" (č. 73) 29. března t. r. v bitvě s bolševiky pod Jekatěrinodarem. Pozn. red.

Sylva:

Politický nihilismus v Rakousko-Uhersku.

I.

V tomto manifestě se praví: „Ve chvíli, kdy byl absolutistickým rozhodnutím vlády dra Seidlera odročen parlament proti výslovné vůli své většiny a kdy se připravují dalekosáhlé ústavní změny přes hlavy a proti vůli súčastněných národů, sešel se Český Svaz a Jihoslovanský Klub na společné poradě, aby projevil solidárně jménem celého československého a jihoslovanského národa, bez rozdílu politické příslušnosti, tento veřejný protest:

Poměry československého a jihoslovanského národa protestují s největším rozhořčením proti všem pokusům vlády provésti nové uspořádání dávno přežilých poměrů národů neuznaných ústavních poměrů cestou ministerského nařízení (oktrojí) bez spoluúčasti národů a proti nim. Protestují tím rozhodněji, poněvadž se to provádí zřízením krajských úřadů v Čechách, vynuceným německými šovinisty. Rovněž protestují proti současně oznámenému právnímu odloučení slovinských zemí od celého, nedělitelného jihoslovanského národa Srbů, Chorvatů a Slovinců, jakož i proti německé invasi k Jaderskému moři. Vyslovují své vzrušení nad tím, že se toho všeho dopouští vláda v nejstrašnějších, nejtěžších chvílích světové války a že na požadavky, týkající se sebeurčení a politické samostatnosti národů — a tyto požadavky jsou požadavky celého civilisovaného a demokratického světa — odpovídá absolutistickými oktroji, které neznamenají touženého míru a možnosti přátelského spolužití národů, nýbrž začátek bojů, jakých dosud nebylo a které mohou zajíti dále, než tuší původcové oktrojů.

Společně pozvedáme své hlasy proti pobuřujícímu postupu vlády, která v době, kdy zásady demokracie, občanské rovnosti a samostatnosti národů pronikají celým světem, vystupuje proti nám s pokusy,

Государственный архив Новосибирской области

které ve skutečnosti neznamenají nic jiného než nové upevnění absolutismu a nové zvětšení byrokratického imperialismu. Na druhé straně se přechází vědomě přes všechny požadavky našich národů, volajících po plné, občanské, demokratické samostatnosti, tyto požadavky se úmyslně ignorují.

Stejně rozhodně protestujeme proti tomu, že v době, kdy parlamenty všech skutečně demokratických států pracují bez přerušení a velmi vydatně na osudech svých národů, že v té době se odročuje rakouský parlament bez příčiny a bez potřeby na škodu veřejných a zásobovacích otázek a že poslanci našich národů jsou opět zbaveni parlamentní tribuny, kterou jsme postradali pod tlakem vojenské diktatury za tříletou dobu války. Zodpovědnost za následky padá v prvé řadě na vládu, která tímto neodpustitelným krokem opět ukázala před celým světem, že Rakousko se nemůže nazývati ústavním, právním státem a že číselně nepatrná a nikomu nezodpovědná oligarchie a její byrokracie pod tlakem a za souhlasu jedné části německo-nacionálních poslanců se nestydí umlčovati také členy říšské rady, vyšlé z všeobecného volebního práva, jakmile dostanou strach, že by parlament mohl míti odvahu říci otevřeně a také trvati na tom, co je skutečnou vůlí a skutečným přesvědčením v parlamentě zastoupených národů.

Poslanci jihoslovanského a československého národa prohlašují proto, že neuznají ani jakéhokoli oktroje ani nějakého administrativního jednostranného nařízení, kdyby jim bylo vnuceno, že odmítnou s nejvyšším rozhořčením takové pokusy, že neberou zodpovědnosti za další vývoj událostí, že v boji proti absolutismu a nadvládě, za demokracii, svobodu a sebeurčení a politickou svobodu se nedají zastrašiti nijakým násilím a že v tom boji vydrží solidárně..."

Rovněž Polský Klub konal 7. května významnou schůzi, na které se usnesl (za předsednictví hraběte Baworovského) na prohlášení, v němž protestuje proti odročení říšské rady a proti každé vládní akci, která má za účel třeba jen dočasné vyloučení parlamentu, proti atentátu na ústavní práva obyvatelstva.

Německo-nacionální strana měla za předsednictví dra Sylvestra schůzi, o které byla vydána úřední zpráva tohoto znění:

„Neutěšené poměry v parlamentě a v oblasti na poli zahraniční politiky vedly k odročení parlamentu. Ve vyživovací otázce, která stojí nyní na popředí všech ostatních, třeba spolupůsobnosti všech činitelů, abychom ovládli tuto důležitou otázku a abychom veliké úkoly řešili přiměřeným způsobem situaci odpovídajícím způsobem. Co se týče hospodaření v hospodářských ústřednách, byla konstatována stále rostoucí nespokojenost obyvatelstva s těmito institucemi. Je proto třeba likvidovati co nejdříve Ústředny." (Poznámka: Volání svobodného obchodu proti státní monopolisaci obchodu požívatinami.)

Dekl[illegible] ruské vlády.

(V[illegible] porady v Ufě.)

Na večer[illegible] zasedání 13. září Volský předneslo deklaraci komitétu členů ústavodárného sněmu:

Prohlašuje především, že ústavodárný sněm nehledě na všechny nedostatky voleb a zmenšený počet členů je svrchovaným zákonitým orgánem Ruska, kterému byla předána svrchovaná moc manifestem velkokníže Michajla Alexandroviče. Je jediným orgánem vládním, zvoleným na základě demokratického volebního řádu a jenom lid sám může svobodným vyslovením nedůvěry přivoditi jeho dobrovolné usnesení se o vypsání voleb do nového ústavodárného sněmu.

Pokud se tak nestane, může ústavodárný sněm nynějšího složení omeziti své pravomoci jen z vlastního usnesení, jakož i určiti podmínky voleb a termín svolání nového ústavodárného sněmu.

Obrození Ruska je možné pouze cestou lidovlády, jež dle názoru Komitétu členů ústavodárného sněmu jedině je schopna připoutati široké masy k vládě a jejím osvobozovacím snahám. Všeruská vláda musí dostati sankci od sjezdu členů ústavodárného sněmu a tato sankce teprve dodá vládě potřebnou autoritu k provádění, po případě nutných, různých opatření k záchraně vlasti.

Přiznávaje, že v dobách mimořádných nebezpečí dostávají vlády konstitučních států, zákonitým zodpovědným, mimořádné plné moci, poukazuje Volský, že sjezd členů ústavodárného sněmu nechce v žádném případě překážeti úspěšné práci ústřední demokratické vlády, zdůrazňuje však, že princip kolegiálního řízení je demokratičtější a úspěšnější, než silný osobní režim, byť i osobnost vynikala vysoce literárních a schopných. Bezprostředním úkolem obrození Ruska je těsný svazek a účast [illegible] ve světovém zápase za demokracii po boku [illegible] jakož, kteří jsou ochotni poskytnouti pomoc.

Nakonec shrnuje Volský stanovisko [illegible] členů ústavodárného sněmu: svrchovaná moc [illegible] ruského ústavodárného sněmu k utvoření [illegible] vlády je nepochybnou. Před tímto [illegible] ústavodárným sněmem mají býti zodpovědny [illegible] všechny vlády, jež mají uznati jeho svrchovanost jako před jeho svoláním. Zatímní vláda, jež bude [illegible] osnovu dohody utvořena na [illegible] jednání, má býti zodpovědna [illegible] ústavodárného sněmu v rámci, který [illegible] na těchto poradách rovněž vypracován.

Mzdový konflikt ve Vrchněisetském závodu.

(Z Národohospodářského odboru OČSNR.)

Nynější doba [illegible] je Ruska, kdy není přesných zákonů [illegible] ustanovení a příliš jsou citelny [illegible] bolševického režimu, jest plna [illegible] zejména mezi dělníky a zaměstnanci.

Z této [illegible] vznikl spor na Verchněisetském [illegible], kde pracuje 2000 dělníků. Administrace prostě bez důvodů snížila mzdu několika techniků, překročila k prospěchu zřízenců a neuznávala právo odborným organisací. Byli jsme požádáni svazem odborových organisací, které, budiž konstatováno, jdou rozumně na ústupky, abychom zakročili.

Za účelem vyjasnění této záležitosti byla provedena námi deputace techniků a zástupců ústřed. odbor. svazů i zástupců všeho dělnictva závodu k pomocníku ministra práce při uralském ministerstvu a konečně svolána společná konference 12. září v ministerstvu práce, na které byli zástupci odborových organisací, zástupci závodu, ministr práce s pomocníkem ministerstva hornictví. S naší strany přítomni byli bratři: člen OČSNR Král a spolupracovník Národohospodářského odb. Kratina. Br. Král uvedl, že my do ruských věcí se nechceme míchati, ale že nám velmi záleží na tom, aby byl v tylu klid a přestalo zbytečné dráždění mas a apeloval na to, aby obě strany se dohodly.

Konference trvala 4 hodiny a po náležitém objasnění všech příčin, z nichž spory vznikají, docíleno dohody v tomto smyslu:

1. Správa Verchněisetského závodu přiznává odborové organisace dělnické;

2. dřívější mzdy zůstávají v platnosti až do uzavření nové kolektivní smlouvy;

3. propouštění dělníků může [illegible] děti za souhlasu odborových orgánů [illegible] po náležitém odůvodnění.

Vedle toho budou ministerstvem práce vydána pravidla pro přechodnou dobu a instrukce rajonním plnomocníkům.

My v zájmu věci [illegible] ruské musíme sprostředkovati mezi oběma stranami, dbáti toho, aby byla [illegible] spravedlnost a pokoj v tylu. V tomto případě se nám to podařilo.

Tišínská jablíčka.

Haličský [illegible] Radek, který se stal jedním z bolševických předáků v Rusku, přednášel 3. září v Moskvě o vyhlídkách boje proti nám a spojencům. Všem přítomným prohlásil, že sovětské vládě nebezpečí z Finska nehrozí, což mu rád každý věří po uzavření německo-bolševické spojenecké smlouvy. Co se týče spojenců, tedy doporučuje Radek [illegible] vyčkávat protivníka, uklidnil však své posluchače, že možno bodře hleděti budoucnosti vstříc. Nastoupají z Archangelska na Vjatku a Kotlas jest hrozba dalekého bulonenství. Bílé moře brzy zamrzne a Anglie může pak posílat [illegible] jen po murmaňské dráze. Za takové situace musí Anglie myslet více na zásobení než zveličení svých vojsk na severu Ruska. Kromě toho po cestě k Bílému moři pracují německé ponorky. Těch 15.000 mužů, jež mají spojenci na Murmani, nám hlavu neutrhne. Co se týče východu, spočívají naše naděje v tom, že než se spojeneckým podaří překonati vnitřní třenice mezi Amerikou a Japonskem, my zatím rozbijeme Československý. Nás obviňují, že jsme spojení s pangermanisty z řad zajatců. V čele těchto „pangermanistů" je krejčí Muna z města Prahy, vůdce svazu pražské socialistické mládeže. Jako zajatec přišel do Ruska a nyní vede vojáky internacionalisty. Oni se k nám připojili a můžeme být jisti, že se nevzdají, vědouce, že v takovém boji se milost nedostane a také nedává."

Z našeho vojska.

Za padlými bratry!

Dne 4. srpna 1918 na 160. verstě od Jekatěrinburgu směrem na Kalino při odvážném útoku na pancéřový vlak a opevněnou posici nepřítele, jsme ztratili ze svých řad 3 dobré duše, neúnavné borce za svobodu, které padly za svaté cíle našeho boje, za osvobození drahé naší vlasti. Jsou to tito bratři 5. roty 3. pluku: důstojnický čekatel Dienstbier Miroslav, Doubravka—Plzeň, střelec Hraváč Jan, Obřany u Brna a svobodník Jandák Antonín, Břevnov okres Smíchov. Těla jejich přikrývá zem hřbitova jekatěrinburského. S bohem, bratři! Před námi ještě mnoho práce, avšak po cestě, po které Vy jste šli, s té nikdy my nesejdeme. Vás bude vzpomínati vděčně osvobozená vlast. Vaši bratři.

Za Václavem Doudou.

V boji u st. Posolské na 346. verstě východně od Irkutska padl bratr podpraporčík Václav Douda, borec České Obce Sokolské, zasažen kulí a probodnut bodákem.

Spí věčným snem ve společné bratrské mohyle na pokraji lesa u 349. versty. Šumění vln blízké řičky ukolébává odpočívající tam naše bratry i statečné Barnaulce.

Na závodech Č. O. S. v cizině získával jméno svému národu, který tak miloval a za jehož svobodu dovedl položiti bez váhání svůj život.

Úderný prapor nezapomene nikdy milého nám všem Václava Doudy, pod jehož velením se tužila a sílila mladá těla úderníků. Svým upřímným a otevřeným chováním získal si lásky všech.

Vděčná mu paměť!

F. Ž.

Государственный архив Новосибирской области

Dary.

(Z Vojenského odboru.)

Dobrovolci Trčkovského broněvíku čís. 8. složili na fond československého vojska 115 rublů, na fond pro raněné československé dobrovolce 110 rublů. Celkem 225 rublů, kteréž odevzdal hr. Antonín Jelínek z 1. dělostřelecké brigády.

Dobrovolci 3. československého pluku „Jana Žižky" 4. roty složili na „Fond pro raněné československé dobrovolce" obnos 2017 rub. 58 kop.

Úřední zpráva

štábu vrchního velitele všech ozbrojených sil ruských a spojeneckých armád o činnosti proti sovětským vojskům 15. září 1918.

Východní a jihovýchodní fronta.

Beze změn.

Severouralská fronta.

Tagilský směr. Čechoslováci obsadili zastávku č. 116 a Byngovský závod.

Krasnoufimský směr. Nepřátelské oddíly rozbité u vsi Klenové utíkají na západ. Po nočním boji Sibiřci obsadili ves Verchnij Čus.

Jegoršinský směr. Na trati jsme obsadili 87. verstu. Byla obsazena ves Rudnaja, v níž se vzdala do zajetí úplná 6. rota slapajevského krasnoarmějského pluku. Ukořistěny 3 kulomety a mnoho pušek. V boji o nepřátelské posice ukořistěny 2 kulomety.

S povolžské fronty zprávy nedošly.

Různé zprávy.

V Palestině.

Cařihrad 12. září. Turecká úřední zpráva. Palestinská fronta: Minulé noci útočilo několik anglických praporů na naše posice u železnice Tulkerm—Ramle. Naším protiútokem za silné podpory dělostřelby byl nepřítel z našich posic vybit. Těžké ztráty utrpěly výzvědné oddíly, které se přiblížily k našim liniím. Na ostatních frontách beze změn.

O Rumunsku v rakouské sněmovně.

(Zvl. tel. zpr. ČSD.)

Dle jiskrové depeše z Vídně pozl. Langenhaus se tázal ministra zahraničních záležitostí Buriana, je-li pravdou, že se místě přebývání rumunského krále ukazují v rumunských kruzích příznaky nového nepřátelské nálady k ústředním mocnostem. Ministr odpověděl, že ústřední mocnosti sledují s pozorností vývoj v neobsazených jimi oblastech a v případě potřeby budou rozhodnuty energicky zakročiti.

Mír!

V berlínském městském zastupitelstvu žádali zástupci Liebknechtovy frakce, aby městská rada navrhla magistrátu započíti jednání o mír a zavésti místě demokratickou samosprávu. Návrh byl předsedou připuštěn k jednání, ježto nespadá do rámců municipální politiky.

V Berlíně po německých porážkách.

Dle „Pravdy" 9. září v Berlíně vylepeny vyhlášky, v nichž velitel města zakazuje pod trestem žalářního vězení rozšiřovati pověsti o anglo-francouzských vítězstvích.

V Bulharsku.

Z Christianie 3. září oznamují: Dle „Daily Chronicle" bulharský král Ferdinand, v přítomné době nacházející se s rodinou ve Frankfurtě, je smrtelně nemocen. Odjezd královské rodiny ze Sofie vysvětluje se vážnými nepokoji, které vznikly v Bulharsku. Očekává prý se brzké prohlášení republiky.

Polští socialisté pro sebeurčení Polska.

4. září konal se ve Varšavě sjezd větších socialistických stran polských, jehož se účastnili též zástupci strany lidové neodvislosti a lidových demokratů. Na sjezdu po dlouhých debatách bylo usneseno neuznati ani rakouské ani německé vlády. Zároveň prohlášeno, že povinnosti, jež na sebe vzal kníže Radziwil vůči Německu, nemohou změniti stanoviska socialistů k politické situaci. Právo určiti osud Polska a jeho mezinárodní postavení patří pouze polskému ústavodárnému sněmu, zvolenému na základě demokratického hlasovacího práva.

(Mosk. „Izvěstija" ze Štokholmu.)

Na ukrajině.

(Jiskrové zprávy ČSD.)

— „Kyjevská Mysl" píše, že lid. shromáždění (?) donského kraje ustanovilo povýšiti atamana Krasnova na generála kavalerie.

— Dle „Kyjevské Mysli" obdržela rumunská vláda od svých zástupců sdělení z Berlína, že neodvislost Krymu je uznána.

— Nakládání uhlí v donském revíru je pro Němce neuspokojivé. Na šachtách leží velké zásoby uhlí. Všechny sklady jsou přeplněny, byly případy, že se zásoby samy vznítily.

— Ruská obchodní parolodní společnost v Oděse oznamuje, že tyto dny odchází první parník z Oděsy do Cařihradu.

Kolčak a ruské loďstvo.

Bolševické „Izvěstija" oznamují z Berlína 26. srpna, že francouzské vyslanectví ve Vladivostoku oznámilo býv. admirálu Kolčakovi, pobývajícímu se v Charbině, že je mu svěřeno velení ruským loďstvem shromážděným v zálivu vladivostockém. Kolčak odejel do Omska převzeti své funkce.

Severoruská vláda.

Noviny sdělují, že do Permu přišla jistá depeše o utvoření severoruské vlády v Archangelsku. Předsedou ministerstva je Čajkovský, jeho zástupci Maslov (eser) a Gukovský, sekretářem Zubov. Čajkovský je zároveň ministrem zahraničních záležitostí, Gukovský vnitra a spravedlnosti, Maslov, vojenství. Ve vládě jsou ještě: Denugenko, Martušin, Lichač gen. Zvegincev. Velitelem vojsk je štábní kapitán Pajlin, který připravoval vojenské síly k převratu.

V osvobozeném Jekatěrinodaru.

Po očistění Kubánské oblasti od bolševiků přijeli do Jekatěrinodaru předseda dumy Rodzanko, žena generála Kornilova a Šulgin, redaktor „Kijevlanina".

Svaz východního kozáctva.

Na kozáckých poradách v Čelabinsku dán základ ku svazu východního kozáctva, v nějž vcházejí kozáci orenburští, uralští, sibiřští, jenisejští, irkutští, semiréčinští. Svaz klade si za úkol pracovati k obnovení státního pořádku v Rusku, utvoření pevné, autoritativní vlády, zodpovědné pouze před správně organisovaným lidovým zastupitelstvem.

Kozáci proti Němcům.

(Dle bolševické jiskrové dep.)

Osoba, která přijela z uralského kraje vypravuje, že Němci odjíždějí z Donu říkají obyvatelstvu: „My odjíždíme, brzo přijdou k vám kozáci." Tito jsou rozezleni na Němce, úspokojeni s Krasnovem a kadety k vůli rekvisicím. Očekávají se politické události v pluku bolševických. Mezi Matvějevkou a Kurganem byly boje mezi Němci a kozáky.

Kulturní drobnosti.

— Sovětská vláda dříve již zrušila povinné vyučování náboženství ve školách, později vyloučen tento předmět ze škol vůbec. Nyní organisují se kursy atheistické a široká propaganda atheismu ve škole a mimo školu. V osvobozeném Rusku samarská vláda ustanovila znovu vyučování náboženství povinné pro žáky do 14 let pouze s přáním rodičů. Od 14 let má žák právo sám se rozhodnouti.

— Pedagogické kruhy silně jsou znepokojeny reformou obsazování míst učitelů. Tito vybírají se z kandidátů komisí sestavenou ze zástupců orgánu, který školu vydržuje (zemstvo, městská rada) a ze zástupců učitelského sboru, rodičů žactva, i ze zástupců žáků. Účast nedospělých žáků při ustanovení učitele má být snad pokusem o zdemokratisování školy, výchovná cena tohoto pokusu je velmi pochybná.

Kvitování.

Invalidnímu fondu:

Frant. Němeček (prostřednictvím bratra M. Jiránka) rb. 20·—. — Na invalidní fond složila v administraci „Č. D." 5. rota 12. pluku 116·45, 6. rota 12. pluku 16·14.

Raněným:

Pí. Marie Sibiraková, Kurgan (prostřednictvím sekretáře OČSNR) rb. 40·—. — Bradáček Jan, 3. pluk, 1. rota 40·—. — Dr. Sůva, st. Cerepanovo, Altajská gub. 400·—.

Hledají se:

Bratry: Beneše Františka, Munka Karla, Procházku Jana, Šupa Cyrila a Treybala Karla od východně sibiřské skupiny prosím o zprávy na adresu: Ing. Ant. Pavel, redakce „Československ. Deníku", Jekatěrinburg.

Hledám bratra Františka, Karel Vondráček z Hořic, 3. pluk, 6. rota.

Známé a přátele ze Střečovic a Jaroslava Ráže z Motola u Prahy, hledá Josef Kadeřábek, Celabinsk, nemocnice dr. Haeringa, pavil. č. 5.

Jaroslava Dubského ze Žirovnice hledá Jindra Valenta, Celabinsk, Pereseleskij punkt, palata č. 8. Jaro, navštiv mne.

Hledám Frant. Rebáka ze Zábědova u Nov. Bydžova, dřívější jeho adresa: Skobelov č. 6498. Celabinsk, J. Rehák, Pereselenský punkt, palata č. 42.

Hledám švagra Repše Josefa z Podlásek u Mladé Boleslavi. Poslední zpráva od něho z 23. března 1918 z Nižního Tagilu, Permská gub. Hanc Josef, 12. československý pluk, 2. rota.

Poručíka Skaláka Josefa, 2. záložního pluku, prosí strýc Antonín o sdělení, kde se nachází. Adr.: Celabinsk, Americká misie, Skaláku.

Bratrance a známé hledá Alois Sotola, Bílý Újezd, 6. pluk, 9. rota, 3. prapor, ešelon č. 32.

Bratry Vládu Hýska, Jarku Huleše hledá Míčka Martin, 6. Hanácký pluk, 9. rota, 3. prapor.

Bratra Jaroslava Sochánka (Kopečka), 1. pluk, štábní ešelon a všechny Hosovičáky, hledá Fr. Sochánek st., 6. pluk, 9. rota, 3. prapor.

Hledám bratrance Bohumila Piňouse, Prostějovičky u Prostějova, 6. pluk, 9. rota.

Josef Tomášek z Nechanic, nyní Orenburg, Nikolajevská ul., kavárna „Petrohrad", hledá své známé v československém vojsku.

Malec Sylvestr, Burian Sylvestr, Krča Bohumil, 3. baterie, 1. brigády, též Cížkovský Oldřich z Luska-Jilové u Prahy, hledají své známé.

Hledám svého bratra Oldřicha, který odjel v prosinci do Žitomiru k armádě. Adr.: Jaroslav Holzbach, technické oddělení československých vojsk, Jekatěrinburg.

Государственный архив Новосибирской области

182. číslo. V Jekatěrinburgu v pátek 20. září 1918. Cena 20 kop.

ČESKOSLOVENSKÝ DENNÍK.

ЧЕШСКОСЛОВАЦКІЙ ДНЕВНИКЪ

Orgán Odbočky Československé Národní Rady na Rusi

Z Ufy.

(Zvl. tel. zpr. ČSD.)

Jsou známky, že porady o všeruské vládě v Ufě dojdou příznivého výsledku. Proslýchá se, že bylo dosaženo úplné dohody o formě vlády. Projednává se redakce prohlášení všeruské vlády a osobní její sestavení.

V Ufě.

Dle dodatečných zpráv byla již deklarace ústřední všeruské vlády vypracována a přijata. V jejím programu je boj s Němci. Vládou má býti 5členné direktorium do ústavodárného sněmu, jenž se sejde 1. ledna při kvorum 250 nebo 1. února při kvorum 170.

Sylva:

Politický nihilismus v Rakousko-Uhersku.

III.

Ministerský předseda odročil říšskou radu — na neurčitou dobu. Za této pausy činil pokusy provésti konsolidaci poměrů v rakouském parlamentě. V této Sysifově práci mu měli pomoci Poláci. „Neue Freie Presse" psala přímo: „Při pokusech ministerského předsedy provésti za pausy v parlamentě konsolidaci poměrů připadá Polskému Klubu veliká úloha. Pokus stvořiti většinu pro státní nezbytnosti a proti útokům Čechů a Jihoslovanů nemá bez pomoci Polského Klubu vyhlídky na úspěch."

V Uhrách nebyla situace o mnoho lepší. S odchodem Czerninovým z úřadu ministra zahraničních záležitostí odešel také celý kabinet uherský, který věděl o všech machinacích hr. Czernina. Odstupující ministerský předseda Dr. Wekerle byl vyzván, aby sestavil nový kabinet. Jak se mu to podařilo, o tom svědčila jména nových ministrů. Ministerstvo vnitra ponechal si Dr. Wekerle. Ministrem kultu a vyučování jmenován hrabě Jan Zichy, ministrem spravedlnosti státní sekretář v ministerstvu justice Dr. Gustav Töry. Nejpalčivější otázkou vnitřní politiky uherské byla volební reforma. Nové ministerstvo Wekerlovo učinilo v té věci kompromis, počítajíc, že bude míti pro svou volební reformu v parlamentě zajištěnu většinu asi 300 hlasů. Proti stanovisku předešlé vlády byly provedeny ve volební reformě změny. Nejzajímavější z nich týká se bodu: „Volební právo má každý, kdo vychodil čtyři třídy obecné školy uherská madarsky nebo kdo absolvoval 6 tříd." Tedy znalost maďarštiny je podmínkou volebního práva — ve dvacátém století, roku 1918.

Tyto změny ve volební reformě, týkající se její podstaty, vyvolaly roztržku v ústavní straně, jejíž jedna část byla pro kompromisní návrh Wekerlův, druhá část — i sám president strany, hrabě Julius Andrassy — proti změnám ve volební reformě. Tato roztržka se objevila zřetelně na schůzi strany v prvé polovici května, kde hr. Andrassy prohlásil: „Je hanbou uherského parlamentu, že sociální demokraté nejsou v něm zastoupeni. To však neznamená, že by bylo potřeba počítati s takovým činitelem, jako jsou sociální demokraté. Nejsou-li dodržovány sliby (a slibem byla volební reforma předešlé vlády), vede to k politickému nihilismu!"

Toto slovo: „politický nihilismus" je velmi příléhavé ke všemu, co se děje v Rakousku-Uhersku. Měli tam jásati: bolševik uzavřeli mír se sovětskou vládou, mír s Ukrajinou a 7. května podepsali v zámku Petrocení mír s Rumunskem. Ale místo radosti a jásotu byl v Rakousku-Uhersku zmatek.

Všeruské porady v Ufě.

(Doplnění referátu o schůzi 12. září.)

Generál Boldyrev přednesl deklaraci za Svaz obrození Ruska. Ukázav na třímě síční těžký boj hrdinných Čechoslováků, části lidu, sibiřské armády i slavných kozáků, odrazili, že proti početnějšímu nepříteli, jenž sjednocenému pod jedním vojenským vedením a účinně podporovaným Německem třeba sjednotiti nesouměrně dosud činnost několika armád a front. Proto je nutna jednotná vláda i jednotná armáda, která může být postavena jen při rozvoji průmyslu, financí a transportu. Budoucí vláda musí míti autoritu a možnost, aby přiměla národ k životní činnosti a veřejně promluvila nejen o právech, ale i o povinnostech všech občanů. Při nastalé možnosti styku se spojenci může jen jednotná vláda důstojně s nimi vyjednávati a určiti úlohu Ruska v boji proti Německu. Svaz obrození Ruska představuje si ústřední vládu složenou ze 3 až 5 lidí se všemi svrchovanými právy. Vláda má být zodpovědná jedině ústavodárnému sněmu zákonitého složení, svolanému v určitý termín. Všechna vojska v Rusku musí říditi jeden člen vlády. Nesmíme zapomínati, že obyvatelstvo Ruska, zmučené hladem a terorem, může se v zoufalství obrátiti k naším nepřátelům, proto z Ufy musí se rozlehnouti hlas jednotné vlády.

V deklaraci uralské oblastní vlády přečtené ve schůzi 12. září Koščejevým se praví, že autonomie oblastí jevící se produktem postupného obrozování země je sice zdravou a nutnou decentralisací, aby však nevedla k oblastnímu separatismu, třeba vytvořiti ústřední všeruskou vládu, která by regulovala oblastnické snahy, spojila všechny síly země k boji proti Německu a k obrození Ruska jako státu demokratického. Ústřední vláda musí být organisována koaličně z lidí známých svojí pevností, politickou poctivostí a schopných vyplniti program daný všeruskými poradami.

Vládě má příslušeti svrchovaná moc výkonná i zákonodárná. Zárukou, že vláda se neodchýlí od daného jí programu, bude kontrolní orgán složený, stejně jako vláda koaliční ze všech různých skupin, účastných na všeruských poradách, jmenovitě ze zástupců ústavodárného sněmu, oblastních vlád a politických stran.

Vláda tato je zatímní a svolá v souhlase s kontrolním orgánem nový ústavodárný sněm v určitý termín, jakmile život země vejde do normálních kolejí.

Stejné podmínky pro utvoření všeruské vlády vyslovil uralský ministr práce Murašev (soc. dem.), který ve své řeči v komisi porad mezi jiným se vyslovil o významu vystoupení Čechoslováků, které utvořivši podmínky příznivé pro demokracii, zabránilo na jedné straně úplnému rozvrácení a zotročení Ruska bolševiky a Němci, na druhé straně odvrátilo návrat úplné reakce.

Dále vyslovil své názory na ústavodárný sněm, který je sice nejvíce autoritativní orgán, ale jsa jednostranný v nynějším svém složení, neodpovídá principu koaličnosti, ani plně smýšlení všeho národa a proto nestačí, aby byl kontrolním orgánem koaliční vlády, který musí být složen i ze zástupců společenských skupin, nezastoupených v nynějším ústavodárném sněmu.

Komise, která má vypracovati společnou resoluci celých porad, pracuje téměř bez přestávky. 14. září při řešení otázky o zodpovědnosti ústřední vlády utvořily se tři skupiny, zastávající různý názor: Skupina representovaná jmenovitě samarskou vládou je pro zodpovědnost před starým ústavodárným sněmem, skupina stojící v centru (uralská vláda a j.) vysloviuje se pro zřízení kontrolního orgánu ze všech skupin zastoupených na poradách, třetí skupina (sibiřská vláda a j.) je pro zodpovědnost před budoucím ústavodárným sněmem.

Na sopce.

(Zvl. tel. zpr. ČSD.)

Důstojník, který právě přijel z Rumunska, potvrzuje naše dřívější zprávy o silném protiněmeckém hnutí v Rumunsku a hlavně

Государственный архив Новосибирской области

v Bessarabii. Národ s netrpělivostí čeká na náš nový postup na Ukrajinu, aby mohl povstati a setřásti se sebe německé jho, které se stává stále těžším a nesnesitelnějším.

Z počátku se podařilo Němcům vyvésti z Rumunska mnoho potravin, nyní však sedláci nedají nic ani za trojnásobnou cenu. Prodati nechtějí jednak proto, že je nedostatečná úroda, jednak proto, že nedůvěřují penězům. Z počátku totiž Němci platili padělanými ruskými penězi, které banky a úřady od sedláků nepřijímaly. Toho použili ihned Němci nepřátelské živly k široké protiněmecké agitaci.

Nálada lidu v Bulharsku je ještě horší. Celý národ je proti válce a proti Německu. Fronta je prý 17 (?) verst od Sofie, nad kterou někdy letá 100 i více aeroplánů, shazujících bomby. Car Ferdinand se prý s ministry přestěhoval do Dobrudže. Poměr mezi důstojníky bulharskými i německými je velice napjatý.

St. Kovář:

Duše japonského vojáka.

I.

Vojenské úspěchy Japonska r. 1896 v Číně a potom hlavně ve válce s Ruskem a nesčetné projevy hrdinství japonských vojáků rázem přivlekly pozornost celého světa k této mladé armádě. Ležela tu před zraky udivené Evropy otázka: Kde tkví kořen, kde hledati klíč k tomuto podivuhodnému přerodu, vytvořivšímu skoro v několika letech z asiatských tlup se středověkým ozbrojením moderní, zdatnou armádu? A jest třeba seznámiti se s povahou a vlastnostmi tohoto neobyčejného národa, jest třeba viděti hluboký vliv japonského patriotismu na život všeho lidu, abychom pochopili, na jakých nadějných podmínkách se tento milový vývoj Japonska děje a abychom našli to tajemné sílmě bezpříkladné chrabrosti japonského vojáka.

Není národa umírněnějšího a skromnějšího nad Japonce a není nad ně také národa pracovitějšího. Venkované, úředníci, dělníci, všichni pracují průměrně deset až dvanáct hodin denně. Živí se skoro ničím: trochu sušené ryby, rýže, rybí polévky a čaje. A vzdor tomu Japonci nevypadají nijak nevyvinutými, jsou dokonale složení, svalnatí a silní. A zde kotví také jedna z materielních příčin jejich vojenských úspěchů: zásobovací a tylové oddíly, tato nezbytná přítěž každé armády, mohou býti zredukovány do nejmenšího. To také byla ohromná přednost v Koreji a Mandžurii, kde při úplném bezcestí musely býti často nošeny na zádech i dělostřelecké náboje a léky. Japonský voják se při pochodu spokojí s nevelkou dávkou vařené rýže a suženou rybou anebo kousíčkem masa. Teprve na místech odpočinku nakupuje intendanstvo drůbež a vepře a rozdává je částem. Japonský důstojník stravuje se s vojáky.

Spartanskému způsobu života odpovídá i spartanská duše. Tatáž zdrženlivost, umírenost a síla vůle. „Vítěz nad samým sebou je větší hrdina než dobyvatel, vyhravší sto a tisíce bitev. Vítězství nad samým sebou nemůže ani sám Bůh změniti v porážku." A potlačiti své osobní pocity jest největší japonskou ctností. Tento národ se nikdy nesměje, ale on se usmívá při všech příležitostech, před smrtí jako i před životem a tento úsměv jest výsledkem osobní i společenské kultury, staletími vypěstované. Ukazovati vždy obličej, pokud možno nejpříjemnější je životním pravidlem. Srdce je rozbito? Je třeba usmívati se: to je sociální úkol... Smyslích nejprostšího lidu panuje přesvědčení, že projevovati před zraky veřejnosti hněv nebo bolest jest zřídka kdy užitečno a vždy neuctivo.

Nejmocnější výstrojnou pakou japonské síly a japonských vítězů je vlastenectví, vyplývající z nejušlechtilejších citů duše: kultu předků. Pod neochabujícím vlivem tohoto druhého náboženství vyrůstá i každý japonský voják. Toto náboženství živí je již od mateřského prsu a každý rok jej formuje, vychovává pro heroismus. Učitelé, rodiče, stát soutěží v této výchově. Každoročně ve větších městech se odbývají velkolepé dětské slavnosti, kde před zraky učitelů a desítků tisíce hochů i divek zápasí a provádějí různé národní hry. Ve škole je dítě vedeno jemnýma rukama k oškliveni před egoismem, k poslušnosti, k sebeobětování, oddanosti k vlasti. Ptá-li se kdo v některé škole na nejdražší přání 14—16letých hochů, odpovídají bez přemýšlení: „Umříti pro císaře." Mládež je záhy vedena k vojenským slavnostem, udivujícím památka hrdin, je poučována, že vláda se stará o rodiny padlých ve válce a pod.

A již japonští školáci podávají příklady neobyčejných vlastností. Po zemětřesení v roce 1891 bylo viděti děti zničených měst chvějící se zimou a hladem, uprostřed trosek a mrtvých pracovati nad svými školními úkoly, užívaly při tom tašek střech zničených domů za tabulky a uhlíků na místo tužek. Japonští studenti jsou pracovití až do vyčerpání. Jsou časté oběti mozkového přepínání: mnoho duševních poruch, mnoho i smrti. A přátelé staví na jejich hrob prostý nápis: „Ty jsi umřel z lásky k vědám, pokusíme se tě následovati." Jeden student filosofie v zoufalství, že nemůže dojíti pravdy, vrhl se se skály v pohoří Nikko a byli, kteří následovali jeho příkladu. Jiný končí samovraždou po nezdařené zkoušce, po jeho mínění jej zneuctívají. Jiný student opět po nezaslouženém propadnutí přichází se rozloučiti se svými učiteli, oblečen v bílém šatě a připraven provésti na sobě harakiri (způsob japonské samovraždy spočívající v prořezání si ostrým mečem břišní dutiny). Konference profesorů se okamžitě schází a dává mu nový, uspokojující jej diplom.

A škole pomáhá vydatně celé japonské prostředí, společnost založená na čestnosti, divadla předvádějící příklady rytířskosti a velkodušného odříkání, historické

BESEDA.

Z mandžurské dráhy.

V Olovjané 3. září 1918.

V noci na 2. září přijel plukovník Gajda se štábem východní fronty a se štábem sibiřského korpusu na stanici Olovjanou.

Nevelká osada, malebně rozsetá po holých úbočích skalnatých hor na levém břehu řeky Ononu, jest prozatím poslední stanicí mandžurské dráhy, na kterou dojely dosud naše ešelony. Veliký železniční most přes širokou a bystrou řeku jest v jedné polovině úplně rozrušen ještě ze starších bojů mezi bolševiky a Semenovem, takže rekonstrukce jeho na dlouhou dobu zdrží další přepravu vojska. Nejnutnější dopravní spojení děje se přesunováním železničních vozů po nově upraveném provisorním dřevěném mostě.

Olovjaná stala se nyní důležitým místem československé vojenské diplomacie. Již v neděli 1. září, když jsme stáli za Čitou na stanici Karymskaja, byla předvedena k pl. Gajdovi první deputace vojsk z mandžurské fronty, československý praporčík 3. pluku br. Vrtětář a jeden důstojník z vojska Semenova. Byly podány první informace a započato s vyjednáváním. Z vladivostockých novinek nejradostnější pro nás všechny byla zpráva o úředním uznání československé republiky s Masarykem v čele od všech spojeneckých států. Z naší strany odjela včera zvláštní mise (podkap. Pich) do Vladivostoku.

Dnešní den 3. září přináší nám jedno radostné překvapení za druhým. Hned za úsvitem dne přišla kapela 7. pluku pozdraviti ranním budíčkem svého bývalého oblíbeného plukovního velitele Gajdu na počest jeho povýšení na hodnost generálmajora. K poledni po radostných zprávách o úplné likvidaci trockosavské fronty a o dalším pádu bolševické moci ve Sibiřsku na amurské dráze přišel k nám z druhé strany řeky Ononu první předvoj našich i spojeneckých vojsk od Vladivostoku: delegáti 8 pluku, četná deputace Semenovců a jedna rota Japonců.

Vzpomínám si, když jsme na podzim roku 1914 putovali jako zajatci obsazenou od Rusů východní Halič dále do Ruska, že už tehdy jsme strašili naše aktivní důstojníky různými klepy o jízdě Japonců na ruské frontě za účelem rychlejšího skončení války. A potom v roce 1915, kdy jsme se chvěli úzkosti o další osud bezbranné ruské armády, ustupující z Karpat a viděli jsme den ode dne rostoucí vítězný postup Německa, spojený s bolestným útiskem našich drahých doma, v soukromých rozhovorech mezi sebou vždy jsme si přáli uvěřiti tu a tam proskakujícím zprávám o brzkém vystoupení Japonců na rusko-německém bojišti.

Konečně jsme je tedy uviděli! A setkáváme se s nimi v době, kdy už můžeme jako jeden ze spojenců, jako rovný s rovnými, vstupovati ve vojenská a diplomatická jednání. Malí, ale statní žlutí hoši v nových čistých uniformách bodrého vojenského vzezření, jsou nám pevnou zárukou budoucích úspěchů na nové rusko německé frontě. Jede jich po mandžurské dráze ..... Kromě nich jedou oddíly: francouzský, anglický a americký, z nichž některé již aktivně se účastnily i účastní v bojích proti bolševikům na amurské dráze se strany Vladivostoku.

Netřeba připomínati, jaké zvědavé pozornosti se těší noví naši žlutí spojenci u všech bratří. Škoda jen, že dorozumění s nimi jest tak těžké a našim hochům tolik se chce s nimi pohovořiti, s nimi jako novými spolubratry v zákopech blíže se seznámiti!

Generál Gajda je dnes zaměstnán celý den vojensko-diplomatickým vyjednáváním. Zřízeno telegrafické spojení s generálem ..... v Charbině, jehož příchod k nám v Olovjanou se očekává zítra večer.

Dr. Šteidler.

Государственный архив Новосибирской области

knihy líčící oddání osobnosti ve prospěch rodiny a vlasti, země sama pak nasycena povzbuzujícími vzpomínkami a slávou. Ba i karty s poetickou výzdobou historických figur ustavičně připomínají Japonci stoletou národní tradici jako mu ji připomínají ti, které vidí umírat s nemizejícím úsměvem na rtech, a kteří zachovávají etiketu se smrtí na jazyku. Japonsko stává se velikým v heroické atmosféře.

Národnostní idea proleta riátu.

(Ze spisu Karla Kautského „Střední Evropa", přeložil Josef Merten.)

I.

Nynější národnostní idea není jen klam a hallucinace, jak tvrdí kritikové „přílišné jednostranně materialistického" marxismu, nýbrž kořeny její leží hluboko v potřebnostech národů. V jejím rozvoji, jak se mně zdá, působí mohutně zvláště tři činitelé: předně nutnost buržoasie, výrobců zboží vůbec, aby si zabezpečili vnitřní trh a rozšířili pokud možno v nejvyšším stupni vnější, což vede k vytvoření hranice proti vnějšku a k spojení proti všem cizím konkurentům. Této potřebě nejlépe může odpovídat národní stát*). Ale tam, kde uvnitř státu spolužijí různé národnosti, tam hranice jazyka do jistého stupně doplňují celní hranice: vždyť jazyk jeví se nejvážnějším prostředkem styků. Sjednocení a rozšíření oblasti jazyka a vyloučení z ní konkurentů, mluvících cizím jazykem, mohou míti právě tak vážný význam pro vnitřní trh, jako za jiných podmínek samostatnost a rozměry národního státu.

Druhou příčinou podporující nynější národnostní ideu, jeví se snaha k politické svobodě a demokracii, snaha, která ve všech současných kulturních státech během 19. století vznikla s velkou silou. To označuje snahu po úplné suverenitě (svrchovanosti) národa, přejícího si svobodně určovat své osudy a protivícího se každému vnějšímu nátlaku, ať už vychází od osoby nebo třídy společenské, nebo jakékoliv druhé národnosti.

Třetí příčinu nynějších národnostních snah vidím v rozšíření literárního národního vzdělání v národních massách. To je v podstatě specifický (příznačný) zjev, náležející 19. století. Do té doby potkáváme se kromě nemnohých výjimek jen s národní poesií a s začátky národopytu, zachovávajícími se ústní tradicí a nepřekročivšími ještě místní ohraničenosti vesnice nebo městského okruhu. A současně vidíme literaturu, která je privilegií aristokratické menšiny a tak cizí národnímu životu, že upotřebuje dlouhou dobu cizí jazyky, nosíc převážně mezinárodní charakter. Latinský jazyk, jehož místo jako jazyka literárního zaujímal potom i za hranicemi Francie jazyk francouzský, nakonec vytlačuje se národními jazyky v literatuře, přijímající vždy více a více národní charakter, ale jen v zemích velkých národností s rozvitou buržoasií. Malí a zvláště zaostalí národové nebyli s to povznésť svůj duchovní život na výši vlastní knižní literatury, pro niž neměli ani autorů ani čtenářů.

V 19. století školní vzdělání mass stalo se hospodářskou nutností: jak hospodářský tak i politický život nutí massy udržovat mezi sebou styk ve velmi rozsáhlých zemích a osvojovat poznatky ve větších rozměrech. Zároveň s ním vzniká i novinářská literatura a obě pronikají v širší kruhy národa. Díky tomu i malí národové nabývají půdy pro vlastní literaturu, přes všem novinářskou, nosící co do jakosti často nedobrý charakter, ale připravující půdu vyšším a samým původní národní literatury a první, sjednocující v massy poznání pospolitosti jazyka a potřeby jejího osamostatnění. Všecky tyto příčiny současných národnostních proudů vytékají z hospodářských tendencí (snah) nynější společnosti.

Každý ze tří výše uvedených činitelů současné národnostní ideo má nositelem některou třídu společenskou. První činitel — třídu kapitalistů, druhý — dělnictvo, třetí — inteligenci. Každá z těchto tříd zaujímá zvláštní stanovisko k národnostní otázce a přidává jí svůj osobitý ráz.

*) Národním státem je ten stát, kde jedna národnost má tak značnou převahu nad ostatními národnostmi, že jim ani nenapadne vejíti ve spor o tuto převahu, kde jeden státní jazyk počítá se všemi samozřejmost a pociťuje se členy ostatních národností v nejhorším případě jen jako nepohodlí, ale ne jako nespravedlivost (na př. Italie).

Úřední věstník.

Ze Slovenského odboru.

Slováci v smysle §§-ov „Volebního řádu do sněmu československé revoluce na Rusi" tvoria jeden volebný okres a vysielajú do snemu desať poslancov. Tá okolnosť, že Slováci sa nachodia v každej časti nášho vojska, technicky trochu obťažuje prevádzanie volieb. A preto Slovenský odbor OČSNR za povinnosť si pokladá upozorniť bratov na nasledujúce:

1. Slováci v každej časti nech sostavia soznam desiatich kandidátov (v nemocniciach, na závodoch atď., kde by Slováci boli prípadne len po jednom-dvoch, sostavia soznam kandidátov ďa svojho uznania sami);

2. kandidačné soznamy opatrit následujúcimi rubrikami: a) meno kandidáta, b) hodnosť, c) časť, d) politická činnosť doma, e) vyškolenosť, f) koľkí ho navrhujú;

3. všetky soznamy adressovať Slovenskému odboru OČSNR;

4. všetky prišlé soznamy kvitujú telegraficky.

Počas vypísania volieb Slovenský odbor navrhnutých kandidátov s udanými rubrikami opublikuje, tak že v deň volby každý volič vyberie si z nich desiatich, napíše na cedúľku a hodí do urny.

Ďalšie bude už starostou volebných komissií.

Za súhlasu plenárky OČSNR dňa 17. septembra 1918.

M. Orišek,
správca Slovenského odboru.

Vyhláška.

Mejice zprávy o tom, že v ešelonech jest dosti upotřebeného prádla, sebraného na posicích, žádám všechny velitele částí na uralské frontě, aby toto prádlo nechali poslati do Jekatěrinburgu Zdravotnímu odboru OČSNR.

Sekretář OČSNR. Zat. správce odboru:
Fr. Rich[illegible] Jaro Král.

Vyzvání.

Kdo z bratrů zná zajatého internacionalistu, bývalého vůdce krasnoarmějců pod Kazaněm, Karla Ligeti, zajatého v Kartošově nad Irtyšem a může vypovídati jako svědek před polním soudem o jeho agitační činnosti v zajateckých táborech v Omsku a mimo tábor v době bolševické vlády pro rudou armádu neb gardu, jakož i protičeském jeho vystoupení, ať se přihlásí u Polního soudu československých vojsk v Jekatěrinburgu.

Dr. Váhala,
vyšetřující soudce.

Prosba.

Prosím bratov, ak vedia o bratovi Pavlovi Horňákovi a Pavlovi Kubišovi (oba sadzači Slováci), nech udajú ich adressu čím skôr do Slovenského odboru.

M. Orišek,
správca Slov. odb.

Z našeho vojska.

Za Frantou Knaflíčem.

(Z 9. pluku Karla Havlíčka Borovského.)

Bylo to v Razskazově, když do naší prvé setniny tehdejšího 1. záložního pluku přišli tři Slovinci. Dva učitelé a jeden majitel koželužského závodu, prošlý živou školou americkou. To byl Franta Knaflíč. Na všech třech při prvním setkání jsme poznal ideové vojíny, kteří věděli, proč vstoupili do československého vojska.

Přátelské styky mezi námi i slovinským národem již doma a cíl boje za samostatnost povzbudil slovinské tři bratry ku vstupu do našeho vojska. Zůstali u nás i tehdy, když tvořily se jihoslovanské pluky. Vždyť tak u nás zvykli!

Br. Knaflič, těžce raněný v boji u Bugulmy 6. srpna, byl přivezen do čelabinské nemocnice, kde 23. srpna podlehl zranění. Byl to směl[illegible]gin, plnící přesně příkazy v nejtěžších bojích, poctivá duše, milý bratr.

Naši bratří vděčně budou vzpomínati Tebe a až bude svoboden národ náš i Tvůj, poletí zpráva o statečném vojínu do rodného kraje.

Spočíváš společně s našimi hochy v bohdané zemi na hřbitově čelabinském.

Ch—ř.

S bratrem Jakubem Rosůlkem.

Kdo znal br. Jakuba Rosůlka z Kojetína na Moravě, dobrovolce 5. roty 3. pluku, padlého dne 7. srpna 1918 u stanice Kynu, ten jistě vzpomene na hocha plného mladistvé veselosti, ohnivé vášně k boji za osvobození naší drahé vlasti a jeho rodné Hané, na kterou on tak vzpomínal a o které on nám tak nadšeně vypravoval ve vagonech, když jsme stáli nečinně v květnových měsících v Čelabinsku. Když z nás každý byl v špatném rozmaru, on jediný uměl nás svojím pobavením rozveseliti. A nyní tento veselý mladý hoch odpočívá sladkým snem pod hroudami jekatěrinburského hřbitova. Byl střelen bolševickou kulí do břicha a ihned skonal, zanechav stařičkou matičku, na kterou vždycky vzpomínal. — Spi klidně, bratře Rosůlku, v Tvých šlépějích jdeme dál a načaté dílo dokončíme! Tvoji bratří.

Dary.

Ve prospěch raněných složili v administraci ČSD: dr. Sůva, Čerepanovo, 400 r., Bradáček Jan, 3. pluk 1. rota, 40 r.

Na invalidní fond: 5. rota 12. pluku 116 r. 45 k.; 6. rota 12. pluku 16 r. 14 k., kulometná rota 12. pluku 90 rub., baterie prap. Dobrovodského 320 rub.

Ve Finančním odboru: Ant. Arminc, 2. pl. 8. rota, na invalidní fond 175 rub. a na raněné 175 rub. Prap. Jan Procházka, 9. pluk Karla Havlíčka Borovského, 10 rub.

„Československý Voják."

Vyšlo prvé číslo druhého ročníku „Československého Vojáka" s obsahem výhradně vojenským. Vybízíme všechny československé vojáky, aby nejen četli toto a následující čísla, ale i kritisovali a svými příspěvky pomáhali v zdokonalení jediného československého vojenského časopisu.

Redakce.

Úřední zpráva

štábu vrchního velitele všech ozbrojených sil ruských a spojeneckých armád o činnosti proti sovětským vojskům 16. září 1918.

Východní fronta.

Zprávy nedošly.

Jihovýchodní fronta.

Semiřečje. V okrsku Aksujské dělostřelecká a pěchotní přestřelka.

Государственный архив Новосибирской области

Severouralská fronta.

Tagilský směr. Na sev.-vých. od Něvjanska boj s krasnoarmějci. Bolševici, kteří nastupovali na Byngovský závod, byli odraženi.

Kungurský směr. Čechoslováci obsadili st. Šamary.

Krasnoufimský směr. Sibirci obsadili Artinský závod a ves Koněvou, Sred. Bugalyš a Usťiš. V okolí Artinského závodu se vzdalo do zajetí se zbraněmi 86 krasnoarmějců, ukořistěny patrony, výzbroj a kancelář 2. sibiřského sovětského pluku.

Povolžská fronta.

Syzraňský úsek. Občasná silná artilerijská přestřelka.

Různé zprávy.

Na západní frontě.

(Zvl. tel. zpr. ČSD.)

Berlín 14. září. Německá úřední zpráva: Armády korunního prince Rupprechta a Böhma: Severovýchodně Bickschvole jsme při odražení nepřátelského útoku vzali zajatce. Mezi Maevres a Havrincourt prudké boje. Částečné útoky nepřítele u Gouzeaucourtu, severně Vermandu a na obou stranách silnice Kam—St. Quentin jsme odrazili. Armády německého korunního prince: Silnou dělostřeleckou palbou podporované útoky nepřátelské mezi Aillette a Aisne se nezdařily. Východopruské pluky odrazily večer obnovené nepřátelské útoky. Mezi Aisne i Vesle činnost artilerie. Armády gen. Galwitze: U Ornes a na silnici Verdun-Etain byly odraženy útoky nepřítele (to znamená, že Francouzi postoupili od fortů verdunských až k Ornes a Etain! pozn. red.). Na frontě Côtes de la Reine uplynul den v mírné činnosti.

Berlín 15. září. (Úředně.) Večerní zpráva: Během dne větší boje. Útoky nepřítele na jednotlivých úsecích u Havrincourta a na linii mezi Aillette a Aisne byly odraženy. Boje předních stráží mezi Côtes de la Reine a Mosellou.

Brasilie - naším novým spojencem.

(Zvl. tel. zpr. ČSD.)

Berlín 15. září: Reuterova kancelář hlásí z Washingtonu, že Brasilie přerušila diplomatické styky s Rakousko-Uherskem a prohlásila, že je s Rakousko-Uherskem ve válečném stavu.

Německý tisk o [illegible].

(Zvl. tel. zpr. ze Saské.)

Frankfurterzeitung z 11. září píše: „Čechoslováci v posledním týdnu obsadili důležitá města Simbirsk, Jekatěrinburg, Kazaň a Penzu. Podle došlých zpráv na jich straně bojuje japonské dělostřelectvo. Sibiřská dráha v jich týlu jest organisována anglickými inženýry. Za frontou tak zvaných Čechoslováků stojí puč, který skoro již normální cenu tří rublů naproti tomu v Moskvě tři až čtyři sta rublů. Musíme přiznati, že Čechoslováci skutečně denně se blíží k Moskvě. Objevují se hlasy, že sídelní město brzy očekává osud nešťastného města Jaroslavi. Nevzdáváme se však naděje, že k těmto smutným koncům nedojde".

Kořist spojenců na západě.

V bojích za poslední 2 týdny měsíce srpna spojenci vzali na západě 57.000 zajatců a přes 600 děl.

Anglická hrozba komisařům.

Lidový komisař zahraničních záležitostí Čičerin dostal od anglického zahraničního ministra Balfoura tento telegram: „Došla nás zpráva, že na anglické vyslanectví v Petrohradě byl podniknut neslýchaný útok, že jeho inventář byl částečně zničen, částečně vykraden, kapitán Krom, pokusivší se o jeho ochranu, byl ubit a jeho tělo barbarsky znetvořeno. Žádáme okamžitou satisfakci a přísného potrestání každého vinníka nebo účastníka takového neslýchaného činu. Nedá-li sovětská vláda plného zadostiučinění, nebo bude-li použito vůči anglickým poddaným v budoucnosti násilí, bude anglická vláda považovat každého člena ruské sovětské vlády osobně zodpovědným a učiní vše potřebné, aby všecky vlády civilisovaných států na ně pohlížely jako na stojící mimo zákon a dále, aby jim bylo pro ně nikde útulku, kde by se mohli skrýt."

Na Kavkaze.

— Při štábu kozácké armády na Kubáni utvořila se zvláštní rada, v níž jsou: Šulgin, Lvov a Polovcev. Šulgin zastává v Novorossijsku monarchistický program spojenecké orientace. Mezi dobrovolci a kubánskými „kontrrevolucionáři" jsou spory, do nichž zasahují němečtí agenti.

— Rostovské noviny hlásají, že v tiflisském sovětě ozývají se výtky proti gruzinské vládě, proti její nacionalistické politice a zavedení trestu smrti. Ceretelli odpověděl citáty z Plechanova, že národ nesmí býti obětován internacionále.

— Na severním Kavkaze je zuřivý boj mezi bolševiky a dobrovoleckými oddíly.

Na západní frontu?

V Orle Němci nakládají děla a vojenský materiál. Je nové úmluvy Německa se sovětským Ruskem a odvážejí všechno na západní frontu.

Hrůzovláda.

V petrohradské „Severní komuně" otištěn seznam rukojmí, kteří budou postříleni při prvním novém pokusu kontrrevoluce. V seznamu je řada velkoknížat, bývalí ministři Kerenského Verchovský a Paléinský, vynikající veřejní pracovníci Ždanov, kn. Šachovský, bývalý náčelník petrohradské milice Šrejder a řada finančníků a průmyslníků. Lidový komisař vnitra Petrovský ve svém rozkaze opakuje staré nadávky na buržoasní a bělogvardějskou „svoloč" a nařizuje, poněvadž prý masový rudý terror zůstává ponze při slovech a ve skutečnosti represalie jsou dosud nepatrné, že musí býti učiněn konec všem ohledům. Proto nařizuje všem místním sovětům okamžitě zatknouti všechny známé esery, vybrati dostatečný počet rukojmí z buržoazie a důstojnictva a bez rozmýšlení je postřílet při nejmenším hnutí kontrrevolucionářů. — Za účast v kontrrevoluci zastřelena známá organisátorka ženských úderných praporů Bočkareva.

Půjčka důvěry.

Bolševické listy oznamují, že archangelská prozatímní vláda uzavřela v Anglii „půjčku důvěry" a vyzývá obyvatelstvo kraje ku hojnému upisování.

Kazaňské zlato.

Trocký ve svém rozkazu [illegible]vá dělníky, rolníky a všechny čestné občany, aby nedopustili vyvezení zlatého pokladu, který Čechoslováci chtějí prý odvézti přes Sibiř a Archangelsk do ciziny.

O mobilisaci Burjatů.

Usnesení sibiřské vlády o osvobození Burjatů od vojenské povinnosti vyvolalo nespokojenost ruských emigrantů, kteří na všech schůzích a sněmech žádají, aby i Burjati byli mobilisováni zároveň s Rusy.

(„Sibir" 49.)

Národní komitét burjatský v Irkutsku ve svém prohlášení k obyvatelstvu burjatskému vyzývá Burjaty, aby vzhledem k neobyčejné vážnosti doby aktivně se účastili boje za spasení země zatím jako dobrovolci. Třeba prý snažiti, aby sibiřská vláda zrušila své nařízení o nepovolání Burjatů na vojnu, které zdůvodňuje se přílišným rozšířením mocí mezi Burjaty.

(„G. Nar." 84.)

Příznak doby?

Volby do ufimského městského zastupitelstva účastnilo se z 49.388 oprávněných voličů pouze 6196. Z toho obdržely: církevní organisace 1424 hlasy, kadeti 1113, soc. demokrati 910, musulmani 805, soc. revolucionářů a lidoví socialisté po 544 a pracovní inteligence 376 hlasů.

Hledají se:

Bratry: Beneše Františka, Munka Karla, Procházku Jana, Šupa Cyrila a Treybala Karla od východně sibiřské skupiny prosím o zprávy na adresu: Ing. Ant. Pavel, redakce „Českoslov. Deníku", Jekatěrinburg.

Lustyk Jan, drogista z Bohňovic u Litomyšle bledá strýce Bernarda a známé. Adr.: 3. pluk, 4. setnina.

Bratři Lekša Josef, Pohutín u Příbramí; Píšer Josef, rozený z Jesničan u Pardubic; Sirotek Václav, Obděnice, Sedlčany; Tomek Václav, Poděbrady; Rut Josef, Dobrovítov u Čáslavi; Polívka Rudolf, Sedlec u Mělníka; Roček Fr., Kunvald u Zamberka; Najman Václav, Černilov; Smid Jar., Hostín u Kralup; Kohout Josef, Valdek- Kladno; Hladík Václ., Přibyslav, hledají známé. Adresa všech 3. pluk, 4. setnina, 2. četa.

Přecechtěl Vojtěch, 3. pluk, 12. rota, hledá bratra Františka, holiče z Přerova.

Hledají své bratry: Polena Karel z Volyně bratra Františka; Netušil Karel z Čes. Budějovic bratra Jaroslava a známé. Adr.: 9. pl., 12. rota.

Dulík Fr. hledá bratra a známé, Osek u. d. Bečvou; Kalina Ant., Korýdek Fr., Fric Bob. Horký, Pelhřimov, hledají známé. Adresa všech: Jekatěrinburg, 3. pluk Jana Žižky, nestroj. rota, 36. ešelon.

Hledám bratra Lazara Pejče (Banát Vrančvo), Sáva Veličko, komanda pěších rozvědčíků 3. pluku.

František Mrázek, 1. jízdní baterie, hledá své známé z Borkovan.

Upozornění.

Dnešním dnem převzala dopravu „Československého Deníku" polní pošta. Žádáme velitele jednotlivých částí, aby dbali na přesné rozdělování novin a oznamovali nám a polní poště každou změnu pobytu částí.

Úředního Věstníku vyšlo doposud pouze 1. číslo, takže jsou zbytečné stížnosti na jeho nepravidelné doručování. 2. číslo je v tisku.

Koncem tohoto týdne počneme vyřizovati objednávky na brožuru: J. P.: Ve vlasti. Upozorňujeme znovu, že reservujeme na každý pluk po 300 výtiscích do 1. října, je proto žádoucno zaslati nám objednávky neprodleně. Cena 50 kop.

Administrace ČSD.

Государственный архив Новосибирской области

183. číslo. V Jekatěrinburgu v sobotu 21. září 1918. Cena 20 kop.

ČESKOSLOVENSKÝ DENNÍK.

ЧЕШСКОСЛОВАЦКІЙ ДНЕВНИКЪ

Orgán Odbočky Československé Národní Rady na Rusi

Veliké vítězství Američanů.

Americký konsul v Omsku dostal tento telegram:

„První grandiosní nástup amerických vojsk na západní frontě v Saint-Mihielském klínu byl provázen mimořádným úspěchem. Vojska nastupujíce se západu se spojila s vojsky nastupujícími s jihu a tak osvobozeno 150 čtverečných anglických mil francouzského území. Metty (v Lotrinsku) jsou již pod ohněm dalekostřelných amerických děl. Ustup Němců byl tak rychlý, že na osvobozeném území zůstavili ohromné množství válečného materiálu a jiné kořisti. Osvobozené území nebylo spustošeno. Dosud je zaznamenáno 50.000 zajatců. Vzato přes 200 děl.

Blagověščensk vzat.

(Zvl. tel. zpr. ČSD.)

18. září 5 hod.

Amurský oddíl a Japonci obsadili Blagověščensk.

Československá republika.

(Zvl. tel. zpr. ČSD.)

Samarská „Zemla i Volа" cituje vídeňského dopisovatele listu „Veseť Zeitung" o slovanském hnutí v Rakousku, které nabývá rozměrů skutečné mobilisace. „Všeobecná nálada Poláků, Čechoslováků a Jihoslovanů je taková, že možno dobrý očekávat výbuch nepřátelství. Uznání československého státu vládou anglickou je výsledkem jeho dohody s Československými. Korespondent podotýká, že v Čechách jsou již v oběhu i české peníze a upozorňuje na význam všeobecného zákazu nositi zbraň, vyhlášeného rakouskou vládou. Vojenské hlídky projíždějí po železniční trati Praha-Plzeň. „Veliké události chystají se nyní v Čechách", praví dopisovatel, „a není vzdálen tak mnohý okamžik, kdy se od slov přejde k činům." Výsledky sjezdu rakouských Slovanů v Lublani oceňuje dopisovatel těmito slovy: Jeho usnesení potvrzují jednotu slovanských zájmů a třeba očekávat ve všech slovanských zemích Rakouska organisace, jež budou pracovati jako Československá Národní Rada. (Pta)

Úřední věstník.

Projev předsedy sibiřské oblastné dumy J. A. Jakuševa zástupci OČSNR dru Glosovi.

Ze zprávy Československé Národní Rady, Odbočky v Rusku jsem se dověděl, že naši stateční spojenci přiznali Československou Národní Radu v Paříži za zákonnou vládu a professora Masaryka za hlavu této vlády. Dovolte mně při této, pro všechny přátele Čechoslováků tak radostné příležitosti vyslovit své hluboké uspokojení a blahopřát Vám ke zprávě tak příznivé. Mladá československá republika, obdařená tak hrdinským úsilím, budiž všem slovanským národům příkladem, jak se má vybojovat svoboda. Jsem šťasten, že mohu se tak vysloviti k Vám, jako zástupce Československé Národní Rady při sibiřské oblastné dumě a prosím o předání mého pozdravu Vaší vládě.

Odpověď OČSNR předsedovi sibiřské oblastné dumy J. A. Jakuševu.

Račte přijmouti srdečný dík za Váš drahý, upřímnosti dýšící pozdrav. Jsouce sami svědky neobyčejného utrpení a oběti, přinášených ruským národem pro společnou věc a jakkoli bychom mu přáli zaslouženého oddechu, přece v nynější těžké historické hodině nemůžeme jiného východiska z kritické situace než pokračování v boji s Němcem, odvěkým nepřítelem všeho Slovanstva. Pevně věříme, že veliký ruský národ mocným rozmachem trvale zničí zbytky sítě zákeřných nepřátel, že vytvoří bývalou nepřemožitelnou armádu, jež při podpoře spojenců dovede vyhnat s ruské půdy podlého nepřítele a vrátit Rusku znovu význam velikého státu. Obě chápajíce ohromnou důležitost silného Ruska pro nás a veškeré Slovanstvo, přejeme nové slávy spojené federativní ruské republice a rozhodným úspěchů našim ušlechtilým spojencům. Na zdar! Prosím o předání našich díků a pozdravů sibiřské oblastní dumě. Za Československou Národní Radu, Odbočku pro Rusko tajemník Fr. Richter, místopředseda Dr. Jesenský.

St. Kovář:

Duše japonského vojáka.

II.

V takovém prostředí, za takových okolností vyrůstají japonští vojáci. Každá škola jim dává přípravný kurs vojenské disciplíny, učí zpívat staré loyální chory i nové válečné nápěvy a jsou-li tázáni, odpovídati: „Povinnosti každého Japonce k svému císaři jest snažiti se, aby naše země byla silná a bohatá a brániti do poslední kapky krve její nedotknutelnost." A když přijde „hodina vášní a smrti", mobilisace prochází tiše při soustředěném nadšení, často tak intensivním, že mnozí se zabíjí, nemohouce odejeti do pole. Poručík-vdovec nemaje komu svěřiti syna, ubíjí ji, připojuje se k svému synu, hledá a nachází smrt na válečném poli, aby mohl doprovázeti své dítě do Mejdo, japonského ráje, tak jako za starých časů Samurajové (stará vojenská šlechta) ubíjeli své ženy a děti, aby zapomněli tři věci: rodinného krbu, drahých bytostí a vlastních těl. Před odchodem budhičtí bohoslužebníci oslovují vojska po dlouhé náboženské ceremonii, při které přiložení ostří břitvy ku každé hlavě symbolisuje dobrovolné zřeknutí se marností života.

Na počest padlých odbývají slavnosti hodné antického Řecka. Nejvyšší kněz drží meč vložený v sametové pochvě a vykonává důstojně očišťovací obřad. Třikrát mává sosnovou větví ověšenou bílým papírem, symbolem čisté duše. Na oltář, pokrytý bílou látkou, klade zrcadlo, znak dokonalosti; kolem bílé prapory s červeným sluncem přivolávají bohyni slunce, matku prvního Mikada; konečně vlajky modré, černé, červené věští návrat ku krbu po vítězství. Kněz postaví se před oltář, pokloní se a polozpívaje odříkává: „Já, Hirokazu Simizu, obracím se úctyplně k duším důstojníků a vojáků, kteří zahynuli v poslední bitvě a prosím je přiblížiti se k tomuto oltáři . . . Vy jste odolávali statečně únavě a nedostatku na moři i na zemi, na horách i rovinách. Vy jste účastníci slavných vítězství, které ověnčují novým leskem stát i armádu. My bychom chtěli s vámi hovořit o krásné minulosti a ještě velikolepější budoucnosti, ale běda, temný závoj smrti nás odděluje. Běda! My nemůžeme obdivovati vaše hrdinské postavy, nemůžeme slyšeti vaše laskavé hlasy. Jeho veličenstvo ohlásilo vám svoji vděčnost. Vaši duchové zůstanou na vždycky u bohů ochraňujících stát. My jsme vašimi ponížennými sluhy. Prosíme vás přijmouti naše chvalozpěvy a naše oběti." Oběti pozůstávají z bílého papíru, rýže, vody, soli, vína, ryb, drůbeže, zeleniny, ovoce a cukrovinek. Zní trouby, oddíly defilují, každý zdraví oltář a klade na něho větévku sosny ozdobenou bílým papírem.

A ve vojenských análech všech věků těžko lze najíti věci krásnější svojí jednoduchostí a velikostí nad obřad loučení se s vojáky a námořníky, pověřených uzavříti v Port Arturu ruské loďstvo pomocí parníkového transportu, dobrovolně se potápějícího u východu ze zálivu. Kapitán Jaširo bere stříbrnou číši, naplňuje ji vodou a obrací se k dobrovolcům s řečí: „Svěřuje vám úkol zahraditi východ z Port Arturu, úkol, který vám nedává promilli naděje, že vyváznete životem, mám stejné pocity, ja-

Государственный архив Новосибирской области

ko bych se vzdával svých vlastních dětí. Ale kdybych měl sto dětí, všechny bych je poslal súčastniti se podniku tak slavného a odvážného a kdybych měl jediného syna, poslal bych jej také. Ztratíte-li při vykonávání své úlohy pravou ruku, použijte levé. Ztratíte-li obě ruce, užijte svých nohou. Ztratíte-li obě nohy, použijte hlavy a vykonávejte poslušně příkazu svého velitele. Posílám vás na smrt a nepochybuji ani na okamžik, že byste nebyli připraveni zemříti. Přece však vám tím nechci říci, abyste opovrhovali svým životem a že máte právo vystavovati se nebezpečí bez vážné příčiny nebo jen pro slávu svého jména. To co vás prosím, jest konati svou povinnost bez ohledu na svůj život. Číše čisté vody, kterou společně pijeme, nemá za účel dodati vám odvahy, toho vy nemáte zapotřebí, ona vás posvěcuje jako představitele statečnosti posádky Asamy. A nyní se chci těšit na dny štěstí, kdy snad po úspěších uvidím opět některé z vás. Odevzdejte svůj život vůli nebes a vykonejte s klidem svoji tragickou úlohu." 22. února pět japonských lodí připlulo plnou parou k východu z Port Arturu; byly potopeny nebo samy se spustily ke dnu. 3. května pokus byl opakován se stejnými výsledky.

V současné válce neměl japonský voják doposud příležitost prokázati svoji zdatnost, mimo obsazení německé kolonie na východním břehu Číny. A i zde se ukázala vedle statečnosti civilisovaná duše Japonců. Před obstřelem Kiao Tšeu (v říjnu 1914) souhlasili Japonci, aby ženy, děti i starci mohli se z města vzdáliti. Na podobnou žádost ve francouzsko-německé válce dobyvatel Štrasburga generál von Werder odpověděl rozhodným odkazem, protože u Němců jest civilisován pouze mozek.

A teprve nyní my připravili možnost Japoncům zasáhnouti do světového zápasu a společně s námi biti středoevropskou hydru. Těšme se, že brzy budeme míti příležitost přivítati a z blízka poznati a studovati tento zajímavý národ.

Národnostní idea proletariátu.

(Ze spisu Karla Kautského „Střední Evropa", přeložil Josef Merten.)

II.

Národní uvědomění dělnictva vzniká současně s probuzením jeho zájmu o politický život nebo přesněji řečeno, tvoří část jeho zájmů všude, kde národní samostatnost nebo sjednocení setkává se s překážkami. Masy touží nejen po demokratických právech, ale i po možnosti užívati jich. Jsou zbavovány práv tam, kde jest jim státní jazyk a politická činnost cizí. Pro uskutečnění myšlenky demokracie je nutno, aby se jazyk národa stal státním jazykem. To je možno jen v národním státu. Ten jeví se jedním z cílů demokratických snah všude, kde nebyl ještě uskutečněn do vystoupení demokracie.

Tak jako mnohé jiné ideály i tento ideál nevšude dochází svého plného uskutečnění. V některých státech národnostních žijí národy, jejichž zeměpisná poloha a historický vývin vyvinuvší se podmínky existence velice ztěžují jejich rozvoj v samostatný stát. Jako národnost zůstává jim jen dosažení národní autonomie v rámcích státu, ke kterému dosud přináležely. Ale to neznamená ani odkaz od všeobecné tendence k národní samostatnosti ani potvrzení takové jakoby tendence ta mohla být uskutečněna v plném rozsahu jen ve státě národnostní (Mittteleuropa*). (Musíme se vystříhat toho, abychom v potřebách zaostalého východu viděli důvody, kterými má se přizpůsobiti

*) Stát národnostní jest stát, v němž žije několik národů, z nichž žádný netvoří úplně převládající většinu nad ostatními — na př. Rakousko-Uhersko. Opakem jemu je národní stát (na př. Italie).

západ a hledět na jeho zvláštnosti jako na vyšší formy rozvoje, které mají ukazovat cestu západu. Pohádka o prohnilém západu, který se musí obrodit cestou dokonalejších method východu, přežila v posledním půlstoletí nejrůznější vydání a variace, ale nestala se tím pravdivější.)

Vyžadováním národní samostatnosti vyčerpává se národní potřeba dělnické demokracie. Co vyžaduje u kteréhokoliv národa pro sebe, je hotova nechat také demokracii každého druhého národa. Ba, v podstatě demokracie jedné země opírá se o demokracii druhé země. Jestliže by demokracie byla všude uskutečněna a všude uznána samostatnost národů, tu každý národ nezávisle od svojí početnosti byl by zabezpečen v stejném stupni. Ani jeden národ nepotřeboval by rásti na úkor druhých, ani jeden neohrožoval by druhý, a epocha věčného míru byla by tím blíže, čím šíře byla by rozprostraněna demokracie. Prostředky obrany jsou nutny demokratickému státu jen pro záštitu od napadení států, nestavších se ještě demokratickými. Pro ten účel stačila by milice. Takový byl obraz myšlenek demokracie během větší části minulého století.

Těsný svazek demokratických cílů se snahami po národní samostatnosti nutkal absolutistické vlády prvé poloviny minulého století vystoupit proti národnostním tendencím (snahám) s touž energií jako proti demokratickým. Vlády spojily se k tomu účelu v internacionál a prvními mezinárodními kongresy byly kongresy reakčních vlád, jako na př. Veronský r. 1822 a Teplický r. 1833. Zároveň s tím i osvobodivší boj jednotlivých národů byl dílem, týkajícím se nejen jich samých, ale dílem vší evropské demokracie, ať to byl boj Řeků či Italů, Španělů či Maďarů, Slovanů či Němců. Snažení každé národnosti o samostatnosti stalo se mezinárodní záležitostí.

Nositelem demokratického programu byly tehdáž třídy pracovní. Rozumíme tím souhrn každého, kdo žil svojí a ne cizí prací. Malá a nejrozhodnější část tvořili řemeslníci, drobná buržoasie a ne dělnictvo. Proto možno zajisté, že snažení po národní samostatnosti jevilo se dělnictvu, zůstavenému drobnou buržoasií, jako totéž tvrzení má svoje místo i vzhledem k demokracii, k boji za volební právo, za svobodu tisku i za mezinárodnost. Docházeje k samostatnému uvědomění třídnímu i k třídnímu boji, proletariát neodkazuje se od těch cílů, spíše se stává předním bojcem za ně, když drobná buržoasie zpronevěřila se jim a podřídila se vedení velkoburžoasie. Je jisto, že mezinárodnost proletariátu není totožna s mezinárodností „Mladé Evropy" v 30tých letech nebo mezinárodního svazu německých, italských, polských a francouzských demokratů; ta má mnohem hlubší charakter následkem toho, že k politické solidárnosti vyvinutých zemí proti zpátečnickým vládám připojila se hospodářskou solidárnost nájemných dělníků těchto zemí proti kapitálu. Proto i sociálně-demokratická strana, jakožto strana míru a demokracie, odlišuje se svým charakterem od malého počtu demokracie v její heroické periodě. Avšak doba dělnictva rozvinula dále a prohloubila její politické cíle, nijak jich nezavrhujíc. To platí i o idei samostatnosti národů. Ta je nerozlučně svázána s našimi mezinárodními a demokratickými cíli a může být zavržena jenom spolu s nimi.

Ledví rakousko-uherské monarchie.

(Zvl. tel. zpr. ČSD. ze Samary.)

Koncem července měl hrabě Czernin v panské sněmovně rakouské řeč, která po známých dissonancích mezi Rakousko-Uherskem a Německem měla připraviti „návrat zbloudilého syna" v objetí věrného Německa. „Naše politika", pravil ministr, „je v zásadě chybná, protože provádíme úplně jiný kurs politiky zahraniční a jiný v politice vnitřní.

My všichni vytrvale pracujeme na vytvoření německého spojenectví. Za to ve vnitřní politice stále nejistě se potácíme. Má-li naše vnitřní politika odpovídati politice zahraniční, musí se opírati na většinu a ta je německá. Naše kolébání ve vnitřní politice ubírá Rakousku sílu k obraně a posiluje naše nepřátele, kteří zcela otevřeně pracují k vyvolání revoluce v naší říši. V této válce Rakousko může jíti buď s Německem nebo proti němu, ale nikdy nemůže býti neutrální. Naše vnitřní politika jenom škodí našim přátelským stykům s Německem. Jak může Berlín věřiti ujištěním ministra zahraničních záležitostí o pevném přátelství, když vidí hnutí Čechů a Jihoslovanů, k němuž náš vláda mlčí. Jestli-li se nebude vnitřní politika opírati o zahraniční, uškodí našemu evropskému vlivu a snahám o dosažení míru.

Konec konců tato válka je soubojem mezi Anglií a Německem; jakmile tyto státy se dohodnou, bude konec války. My Angličanů nemáme vroubku. Proto jsme byli než způsobili sehrát úlohu sprostředkovatele ovšem pod podmínkou, že dříve dokážeme svou oddanost Berlínu. Rozhodně je nutno vésti takovou vnitřní politiku, která by zaručovala nejen za války, ale i na příště spojenectví s Německem.

Naše spojenectví je jen obranné a národy rakouské nikdy nebudou věřiti, že jsme prodlužovali tuto válku ze záchvatnických snah.

Jsou oprávněné domněnky, že jak kancléř, tak i Lloyd George i náš ministr zahraničních záležitostí jsou ochotni přepracovati podmínky míru, ale žádný z nich neodváží se počíti. Je možný jediný východ, že každý z válčících států podá své podmínky písemně některému neutrálnímu státu, který prozkoumav je, prohlásí možnost dohody. Bude-li jen malá naděje na dohodu, musíme učiniti příslušné kroky, abychom poznali, zda skutečně nastoupil okamžik příznivý pro překrácení války."

Dále Czernin přecházeje k otázce o politické situaci, tvrdí, že „rozřešení její je možné jedině v dohodě s Berlínem. Ve prospěch Rakouska může býti tato otázka rozhodnuta jen tenkrát, jest-li se Německo přesvědčí, že Rakousko chce opravdu zůstati spojencem. Ale naše vnitřní politika málo svědčí o takové družbě, protože slovanské plány úplně vylučují německý plán organisace střední Evropy."

Na rakousko-polskou dohodu hledí hr. Czernin pessimisticky; věří, že nebude provedena ani Poláky, ani Ukrajinci. „Řešení této otázky závisí od toho, jaké předpoklady se utvoří mezi Vídní a Berlínem, jež budou podmiňovati rozhodnutí. Podaří-li se společný postup Německa a Rakouska, bude donuceno Polsko mnoho slevit ze svých hranic, o nichž sní a které jsou nesplnitelné. Tak Rakousko bude nejlepším rozřešením rakousko-polské otázky: dá Polsku schopnost k životu. Ovšem námitky, že Polsko bez Cholmštiny není životaschopné, jsou hlouposti."

Přecházeje k otázce brestského míru, Czernin zdůrazňuje, že „připojení přibaltických provincií k Německu stalo se na

Государственный архив Новосибирской области

přímou žádost jich samých (Kuronska, Litvy atd.) a ne proti jejich vůli. Ruská anarchie to byla, která vehnala tyto provincie do náruče Německa a konečně sama ruská vláda prohlásila právo národů na sebeurčení. Proto tyto provincie daly přednost trochu tvrdé, ale za to chránící je ruce před ruskou anarchií. Je ovšem pravda, že Německo si přálo tohoto připojení. Velkolepé výsledky německých vojsk na západě nebyly by se uskutečnily, kdyby brestský mír nebyl dal možnost převésti vojska na západ. Význam tohoto míru chápají dobře spojenci a proto se snažili všemi prostředky mu zabrániti. Jsou na omylu ti páni, kteří mne pro tento mír nespravedlivě napadají. Vražda Mirbacha je jen novým důkazem, že spojenci se pokoušejí utvořiti novou frontu na východě."

Na námitky, že byly zklamány naděje Rakouska na Ukrajinu, odpovídá ministr, že „10 mil. pudů ukrajinského obilí vystačí do příštích žní a hrozný stav, který by byl bez této dodávky nastal v širokých rozměrech, omezí se na několik měsíců".

„Rumunského míru, který byl důsledkem brestského míru, bylo dosaženo vzájemnou dohodou, čehož nejlepším důkazem je, že Rumunsko se brání porušení tohoto míru. Rumunsko by totiž muselo vrátit Bessarabii."

Řeč svou hrabě Czernin zakončil těmito slovy: „Vím, že dnešní moje řeč bude podrobena kritice, ale mně svědomí nedovolí, abych z obavy před kritikou neřekl to, co pokládám za pravdu."

Hraběti Czerninu byly uspořádány ovace a blahopřáno, že touto řečí zachránil Rakousko.

Na západní frontě.

(Zvl. tel. zpr. ČSD.)

Hlavní stan 16. září 1918. Úřední zpráva německá: Západní bojiště: Skupina korunního prince Ruprechta: V dolině řeky Lys a jižně od kanálu La Bassée jsme provedli zdařilé operace. Mezi Havrincourt a Epéhy časně z rána silný dělostřelecký boj, za kterým od Havrincourtu a jižně od něho následovaly útoky jednotlivých částí. Nepřítel odražen. Během dne bojová činnost zůstávala v mírných mezích. Severovýchodně Vermand, v Holumském lese a u Essigny le Grand boj pěchoty. Skupina německého korunního prince: Tuhé boje jednotlivých částí mezi Aillette a Aisne. Po marných útocích časně z rána nepřítel včera útočil znovu. V průryvu — vynecháno — dosáhli jižního okraje Vailly. Mezi Aisne a Vesle nepřátelská pěchota nečinna. My očistili malá francouzská hnízda, která zůstala z bojů 14. září. Skupina gen. Gallwitze: Na večer od Côtes Lorraines do Moselly ozýval se časem dělostřelecký boj. Před našimi novými pozicemi došlo častějí k tuhým bojům pěchoty, ve kterých jsme vzali zajatce. Večer stál nepřítel přibližně na linii Fresnes, St. Halaine, Beaumont, Rambucourt a vesnice Kuppes. (20 km od německých hranic, pozn. red.) Skupina arcivévody Albrechta: Útok nepřítele na lotrinskou hranici byl odražen. V odvetu na ustavičné bombardování německých měst včera v noci bombometná eskadrilla svrhla na Paříž 22.000 kg bomb. Sestřelili jsme včera 24 nepřátelská létadla a 15 pozorovacích balonů.

Luddendorf.

Berlin 16. září 1918. Úřední večerní zpráva: Obnovené útoky nepřítele mezi Aillette a Aisne stroskotaly skoro na všech místech. S ostatních front nic nového.

Z našeho vojska.

Za našimi padlými.

(Z pěšího výzvědného oddílu 2. československého pluku Jiřího z Poděbrad.)

Těžce doléhá osud na náš pěší výzvědný oddíl; jeden za druhým odcházejí na věčnost staří družinníci, jedni z nejlepších našich dobrovolců.

Dne 11. července 1918 v boji u Dalmatova padl šikovatel naší rozvědky, bratr Josef Žitný. Týž (ač ruský Čech) vstoupil v řady naše již v r. 1915; prodělal mnoho rozvědek na jihozáp. frontě (na Stochodě), kdež byl za statečnost v. . . znamenán křížem sv. Jiří 4. stupně. Účastnil se hrdinně bojů u Tarnopole, s. . . s Němci při našem odchodu z Ukrajiny i nynějších všech našich bojů v Sibiři, za statečnost v těchto bojích v Sibiři raportem z 21. července 1918 navržen k vyznamenání francouzským válečným křížem. Pohřben byl v Dalmatově. Budiž mu věčná památ.

Dne 20. července 1918 v boji u Tamakulského v Sibiři padl dobrovolec naší rozvědky, br. Jan Červenka (viz ČSD. č. 142). Nyní opět nemilosrdná smrt vyrvala z řad našich četařů br. Pavla Filipka. Padl v boji u st. Očistničaja u Simbirska 13. srpna 1918. — Bratr Filipek vstoupil společně s br. Janem Červenkou již v roku 1916 v naše vojsko, byli spolu na jihozápadní frontě, kde prodělali mnoho úspěšných rozvědných bojů, zejména na Stochodě. Súčastnili se společně slavné bitvy u Zborova, následujících bojů u Tarnopole a při našem odchodu z Ukrajiny různých šarvátek s Němci, zejména v Kyjevě. V nynějším zápase našem byli v bojích u: Šumich, Kryganu, Marianovky, Tatarské, Mingalimu, Šadrinska, Krivského, Dalmatova a Tamakulského (kde padl br. Jan Červenka); bratr Filipek byl dále v bojích u Bogdanoviče a Ochotničí. Oba byli tak jako bratr Žitný za statečnost prokázanou v těchto bojích raportem z 21. července 1918 č. 1. navrženi k vyznamenání francouzským válečným křížem. Věrní druzi, sloužící od začátku ve 2. pluku u téže setniny, resp. rozvědky, nepřežili dlouho druh druha a plnice vždy a všude příkladně svou národní povinnost, přinesli v oběť národu svému to nejdražší, — své životy.

Čest věčná budiž jejich památce!

Br. Jan Červenka pohřben na hřbitově v Dalmatově v Sibiři, br. Pavel Filipek na hřbitově v Simbirsku. Poslední byl ženatý, otec 2 dětí.

Frant. Červenka, Josef Langr.

Úřední zpráva

štábu vrchního velitele všech ozbrojených sil ruských a spojeneckých armád o činnosti proti sovětským vojskům 17. září 1918.

Východní fronta.

Zprávy nedošly.

Jihovýchodní fronta.

Semiréčje. Pokračují boje v okolí Sarkanské.

Slavgorodský směr. Krasnoarmějci jsou úplně rozehnáni.

Severouralská fronta.

Jekatěrinburský úsek. Jegoršinský směr. Časné nepřátelské útoky na ves Sarmašovo byly odraženy, zajato 118 krasnoarmějců a 28 Číňanů. Nepřítel ustoupil na Dimskou (25 v. severně od Reževského záv.). Za účasti sibiřských agitátorů v Nižno Šajtanském (40 v. sev.-záp. Reževského záv.) byl odzbrojen oddíl krasnoarmějců, při čemž získáno 200 pušek a sklad patron.

Tavdinský směr. V boji u vsi Vrchní Tavdy vzali jsme 3 kulomety a mnoho patron. Nepřítel měl velké ztráty a ustoupil ke vsi Šumiše.

Ivdelský směr. Po urputném nočním boji Čechoslováci dobyli ves Ilimskou, při tom ukořistili jedno dělo, 6 kulometů a mnoho technického výzbroje. Na nepřátelské straně účastnili se boje Maďaři a německé oddíly. Kozáci obsadili na řece Silvě Kaptelský (sev.-vých. od Šamar).

Kungurský směr. Po velmi úporném boji Čechoslováci obsadili dobře vystrojené tři linie nepřátelských okopů za řekou Silvou mezi st. Šamary a Kordou. Nepřítel neuspěl vyhoditi podminovaný most přes ř. Silvu.

Krasnoufimský směr. Obchvatným pohybem Sibiřjaků obsazena ves Jalym, což způsobilo, že nepřítel utekl, opustiv opevněnou posici v úseku vsi Bisertského.

Jihozápadní fronta.

Beze změn.

Povolžská fronta.

Simbirský úsek. Na levém břehu Volhy na sever od trati oddíly lidové armády a Čechoslováků dobyly vsi Střední Úreň, Ivanovskoje a Kremenku. Nepřítel ustupuje zpět k železniční trati.

Chvalinský úsek. Naše vojska ustoupila na čáru vesnic Blagodarnaja-Fedorovka (sev. od Chvalinska).

Různé zprávy.

V Palestině.

(Zvl. tel. zpr. ČSD.)

Úřední turecká zpráva z 15. září. Palestinská fronta: Na pobřežním úseku slabá dělostřelecká činnost. Menší boje po obou stranách silnice jerusalemské. Naše posice podél silnice byly pod silným dělostřeleckým ohněm.

Na Balkáně.

(Zvl. tel. zpr. ČSD.)

Sofie 18. září. Zpráva bulharského generálního štábu z 10. září: Makedonská fronta: Západně od Ochridského jezera byly naším ohněm odraženy silné nepřátelské útočné části. Jižně od Gevgeli se naše útočné části vedraly do nepřátelských okopů a vzali anglické zajatce.

Německý tisk o brestském míru.

„Moskevské Pravdě" sdělují z Curycha, že poslední dobou v německém tisku se množí stati řešící různé metody k dosažení čestného míru a kritisuje se německá poli-

Государственный архив Новосибирской области

tika vůči Rusku, hlavně následky brestského míru. V „Berliner Tageblattu“ 28. srpna poslanec pokrokové strany Gottlein předvídá neúspěch brestského míru. Ukrajině je souzeno vrátiti se v lůno Ruska. Odsuzuje anexi pobaltických krajů. Rusko nebude moci býti bez východu v Baltické moře, kromě toho německé obyvatelstvo je tam v nepatrné menšině. Druhou chybou německé politiky dle Gottleina je řešení polské otázky, při níž Německo hledí pouze na své zájmy. Rozřešení, na něž si dělá nároky Německo, může za takových podmínek skončiti dlouholetou koalici evropských národů proti Německu a vyzvati nekonečné spory mezi Německem, Polskem a Rakouskem. Jsou snad lidé, kteří myslí, že Německo bude diktovati světový mír. Ale vážný rozum tak nemůže soudit. Na konec Gottlein mluví, že Německo musí přistoupiti na myšlenku juridické organisace národů.

Finská koruna.

Dle jiskrové depeše z Moskvy, finská vláda vyslala deputaci k princi Fridrichu Karlu Hessenskému, který přijal předloženou mu korunu finského království.

Němci ve Finsku.

Německý vyslanec v Helsingforsu prohlásil jménem své vlády, že německá vojska, „ochraňujíce Finsko a Švédsko před válečným nebezpečím“, nevstoupí do Karelie, jestliže Anglie a ostatní spojenci očistí Karelii a murmaňský břeh.

K ubití komisaře vnitra Urického.

Tento sovětský předák, bolševickými nekrology nyní slavený jako mučenník revoluce, byl dle zpráv samarských listů typickým úplatným činovníkem sovětského Petrobradu. V jeho dráze nebylo ani ideového fanatismu, ani romantiky, prostě dobrodruh, který jako předseda mimořádné vyšetřovací komise smutně proslul při rozebrání ústavodárného sněmu. Jeho vrah, technik Kannegisser, bývalý chovanec dělostřelecké kadetky, prý prohlásil, že jsa sám židem, chtěl ubitím žida Urického zdůrazniti, že lidé typu Trockého, Zinovjeva a Urického jsou považováni od židů nejen za nepřátele vlasti, ale i za lidi, kteří svou činností špiní v očích ruského obyvatelstva celý židovský národ a podporují tak antisemitskou propagandu; proto prý mají býti odstraněni násilně vlastními souvěrci.

Z deště pod okap.

Bolševické radio hlásí, že běloruská [illegible] žoasie nechtíc, aby Bělorus byla připojena k sovětskému Rusku, jak stanoveno [illegible] německo-ruskou smlouvou, všemožně zdržuje očistění Běloruse od Němců a počíná formovati bělogvardějské oddíly.

V Sibiři.

— Sibiřský ministr spravedlnosti Patušinský podal demisi, jejíž nemůže vzhledem se vzrůstajícím vlivem administrativní rady na politickou činnost vlády. Administrativní rada, složená ze sekčních chefů jednotlivých ministerstev byla zřízena sibiřskou vládou 6. srpna, aby v nepřítomnosti členů vlády mohly být vyřizovány běžné záležitosti správní. Předsedou této rady měl býti některý člen vlády. Nyní sibiřská vláda, vzhledem k možnosti odjezdu všech ministrů z Omska, dala administrativní radě právo připadně zvoliti ze sebe zástupce za nepřítomného předsedy. Vládním výnosem z téhož dne dáno administrativní radě právo odročiti zasedání oblastní dumy.

— Předseda sibiřské vlády obdržel z Vladivostoku od Ruského, čl. hosudar. dumy a bývalého komisaře zahraniční vlády zprávu, že ve skutečnosti v čele vladivostocké skupiny sibiřské zatímní vlády stojí Lavrov, bývalý irkutský komisař. Sibiřská vláda byla uznána zemstvy Přímořské a Kamčatské oblasti a při očišťování Přímoří je uznávána zemskými i městskými samosprávami i odborovými svazy Čelnictva. (STA)

— 14. srpna sibiřská vláda obnovila zákon o vojenské cenzuře, vydaný vládou Kerenského v srpnu 1917.

— Administrativní rada sibiřské vlády povolila prodej vína do 16° a piva do 3,7°.

Zrušení svazu „frontoviků“.

Náčelník tomské posádky vydal rozkaz: „V Tomsku dosud stává „svaz frontoviků“, jehož členy jsou jednak bývalí vojáci ruské armády, jednak lidé, nemající s vojenskou službou nic společného. Mám za to, že čestný název frontovika nyní přísluší pouze vojákům sibiřské armády, kteří se statečně bijí s maďarsko-bolševickými bandami za svobodu a čest naší země. Proto přikazuji rozpustiti svazy frontoviků a nepřipouštěti jich schůze, a všechny protivící se tomuto rozkazu nebo podporující svaz trestati vězením nebo pokutou.“

Osmihodinová pracovní doba.

Za účelem plánovitého provedení zá[illegible] na osmihodinovém pracovním dnu sa[illegible]ská vláda nařizuje gubernským a [illegible]ným komisařstvím práce, aby dle [illegible]třeby zřídily smíšené komise složené ze stejného počtu zástupců podnikatelů a zaměstnaných, které by připravily podmínky pracovní.

Všechny tři oblastní vlády sibiřská, uralská i samarská uzákonily 8hodinový pracovní den. Pouze v závodech pracujících pro vojsko může pracovní dobu prodloužiti, ovšem se svolením vlády.

Školní mládež v armádě.

Vzhledem k brzkému započetí školního roku, k veliteli sibiřské armády docházejí žádosti rodičů o osvobození jich dětí od vojenské služby. Velitel armády prohlásil, že propuštěni mohou býti ti, kteří jsou mladší než povolávaní na vojnu novobranci, a to jen v tom případě, jestli sami studenti budou přáti. Při tom třeba mít na zřeteli, aby jich odchodem nebyla snížena bojeschopnost části. (O. V. 190.)

Tomská nemocenská pokladna.

„Golos Naroda“ referuje o činnosti všeobecné nemocniční pokladny v Tomsku. Pokladna pracuje od března a má 17.500 členů. Do 1. září poskytla pomoc 9.580 členům, odkrývavši postupně 5 ambulancí. V laboratoři pokladny provedeno za dva měsíce 231 analys. Cílem pokladny je nejen poskytovati pomoc lékařskou a peněžní, ale i zlepšiti hygienické poměry na závodech. Zatím účelem byly prohlédnuty podniky: mlýny, koželužny, cihelny.

Zajímavé cifry vykazuje příjem a vydání: Za celou dobu existence pokladny od podnikatelů přijato 644 tis. r., za tresty uložené pokladnou 7769 r., dary 177 rublů. Suma poplatků členských uvedena není. Pouze je zmínka, že z 500 tis., jež měsíčně připadá na všechno členstvo, vybráno v červenci 176 tis., v srpnu pouze 75 tis. Vydáno bylo: na lékařskou pomoc 60 tis., na neschopné k práci 117 tis., šestinedělkám 8 tis., na pohřby 14 tis., na vydržování kanceláří a úředníků 70 tis. Tedy z celkového vydání 269 tis. 26 proc. jsou vydání administrativní.

Samospráva kirgizské oblasti.

Uralská oblastní zemská [illegible] přejmenována v „Ujilskou úpravu“. Sídlo její přeneseno z m. Uralska do vsi Džambeita, která leží v bývalé zauralské části uralské oblasti nyní vydělené v samostatnou administrativní jednotku, nazvanou „Ujilskou oblastí“. (Ujilský vilajet).

Přidělení irbitského újezdu k Sibiři.

Zástupci města a újezdu žádali připojení k Sibiři, ježto újezd je zemědělským, nemá hospodářských vztahů k Uralu, ale k Sibiři. K Sibiři [illegible] již přiděleny újezdy: Kamyšlovský a Šadrinský sousedící s irbitským. Ministři vnitra a financí zásadně se vyslovili pro připojení, zvláště když v irbitském újezdě [illegible] operují sib. vojska, takže tam vládnou výhradně vojenské sibiřské úřady. Ministerská rada se usnesla připojiti město i újezd Irbitský k Sibiři.

Hledají se:

Bratry: Beneše Františka, Munka Karla, Procházku Jana, Šupa Cyrila a Treybala Karla od východně sibiřské skupiny prosím o zprávy na adresu: Ing. Ant. Pavel, redakce „Českoslov. Deníku“, Jekatěrinburg.

Lnetyk Jan, drogista z Bohňovic u Litomyšle hledá strýce Bernarda a známé. Adr.: 3. pluk, 4. setnina.

Bratři Lekeš Josef, Rohutín u Příbrami; Fišer Josef, rozený z Jesenčan u Pardubic; Sirotek Václav, Obědnice, Sedlčany; Tomek Václav, Poděbrady; Rut Josef, Dobrovítov u Čáslavi; Polívka Rudolf, Sedlec u Mělníka; Roček Fr., Kunvald u Zamberka; Najman Václav, Černilov; Smíd Jar., Hostín u Kralup; Kohout Josef, Valdek-Kladno; Hladík Václ., Přibyslav, hledají známé. Adresa všech 3. pluk, 4. setnina, 2. četa.

Václavu Zubrovi v nestrojové rotě 5. pluku. Jsem u technického oddělení v Jekatěrinburgu. Piš mi brzy. Tvůj bratr Leopold.

Frant. Dubana z Myslíva hledá švagr Ant. Pesl, technické odd. v Jekatěrinburgu.

Taubr Otakar, 1. jízdní baterie, hledá bratra Jindřicha z Kladna.

Josef Zlatohlávek, Kryy, 2. pluk, 5. rota, hledá bratra Františka.

Josef Kryll, Dolní Krč u Prahy, hledá Jaroslava Koláře a známé. Adr: Produkční ešelon 3. pl.

Menc Antonín z Luže u Vys. Mýta, hledá bratra Josefa a švagra Frant. Čápa. Adr.: 3. baterie 1. dělostř. brigády.

Vlk Emil, Luck, Volinská gub., strážní rota Odbočky, hledá švagra Budaře Jos.

Jakeš Frant., 3. pluk, 8. rota, hledá Koptu Oldř. a bratra Václava ze Dřevce u Plzně, který ještě v 1917 roce pracoval v Rostově na Donu.

Janů Josef z Rovenska, okr. Zábřeh, hledá bratry a známé. Adr.: 3. pluk, 8. rota.

Josef Vinklář z Luštěnic hledá švagra Františka Jáchyma z Velkého Újezda, 9. Karla Havlíčka pluk, 2. prapor, 5. rota.

Jánský Frant., 11. pluk, 6. rota, žádá bratra Josefa Stýbra o sdělení, obdržel-li obnos 100 rublů, zaslaných jemu do Jalutorovska.

Antonín Málek, 2. pluk, 7. rota, hledá bratra Stanislava a Rudolfa.

Zdeněk Josef, 1. kurganský pochod. prapor. 1. rota, hledá bratra Václava, který byl na Ukrajině u 10. roty, 4. pluku.

Přátele a známé hledá Hutla Stanislav z Barchova u Pardubic. Adr.: Strážní setnina intendanstva 1. československé divise.

Bratře Josefe Šátku z Prahy, dej o sobě znáti na adresu František Šátek, Belebej, Ufimská gub., Soborsaja ulice, dům Jeskova.

Jaroslav Řípa, Praha II., t. č. štáb divise. — Jan Kondelka, Praha—Smíchov—Král. Dvůr, štáb divise. — Josef Kroupa, Poděbrady—Teplice, štáb divise, hledají své známé.

Hledám Stanislava Drápala, nacházejícího se ve 4. ešelonu novobranců. Piš! Josef Kouřil, kulometná komanda „Maxim“, 4. pluk.

Jindřich Bednář, 3. pluk, 8. rota, hledá Frant. P[illegible] rudila u 2. zál. pluku.

Государственный архив Новосибирской области

184. číslo. V Jekatěrinburgu v neděli 22. září 1918. Cena 20 kop.

ČESKOSLOVENSKÝ DENNÍK

ЧЕШСКОСЛОВАЦКИЙ ДНЕВНИК

Orgán Odbočky Československé Národní Rady na Rusi

Государственный архив Новосибирской области

Deklarace japonské vlády.

(Zvl. tel. zpr. ČSD.)

Náčelník japonské diplomatické misse ve Vladivostoku vručil dru Girsovi deklaraci japonské vlády tohoto znění:

„Japonská vláda s hlubokým zájmem, plným sympatií, patřila vždy na spravedlivou snahu československého národa o svobodný a neodvislý národní život. Tato snaha se projevila jmenovitě v rozhodných a dobře organisovaných pokusech zastaviti další postup německého vpádu.

Za takových okolností japonská vláda pokládá československé vojsko za spojeneckou armádu, která je ve stavu pravidelné války s Rakousko-Uherskem a Německem a uznává práva Československé Národní Rady na svrchovanou kontrolu nad tímto vojskem. Dále japonská vláda je ochotna ve všech nutných případech vejíti ve styk s příslušnými plnomocnými zástupci Československé Národní Rady k řešení všech otázek týkajících se společných zájmů japonských a československých sil v Sibiři.“

Na západní frontě.

(Zvl. tel. zpr. ČSD.)

Berlin 17. září. Západní bojiště. Skupina korunního prince Ruprechta: V rajoně Havrincourt se stupňoval dělostřelecký boj, přecházející časně z rána k velké intensitě. Nebylo žádné činnosti pěchotných částí. Skupina německého korunního prince: Mezi Aillette i Aisne vyvinuly tuhé útoky nepřítele. Vzali jsme severovýchodní svah hory ležící východně Vauxaillon. Na silnici vedoucí od Laffaux na východ nepřítel zatlačil nás zpět. Odpoledne po silném dělostřeleckém [illegible] obnovené útoky nepřítele stroskotaly na protiútocích bojujících zde hannoverských, brunšvických a oldenburských záloh — vypuštěno — také [illegible] přimykající k nim braniborská [illegible] pěší divise odrazila četné útoky [illegible], podporované pancéřovými vozy. Severně od Vailly trvaly menší boje. V Champagni byl odražen nepřátelský nočním útok jižně Rypon. Skupina gen. Falwitze: U Côtes Lorraines a západně od Ouville jsme provedli zdařilé operace. Útoky jednotlivých částí severovýchodně Thiaucourtu (12 km od německých hranic! pozn. red.) byly odraženy. Sestřelili jsme 44 nepřátelská letadla.

Berlín 17. září. Úřední zpráva večerní. Večer mezi Aillette i Aisne stroskotaly nové útoky nepřítele. S ostatních front nic nového.

Hlavní stan německý 18. září 1918. Skupina korunního prince Ruprechta: Útoky jednotlivých [illegible] protivníka po obou stranách kanálu Bassée byly odraženy. Skupina gen. Böhme: Pokus nepřítele přiblížiti se severně od lesa Holnon k našim liniím stroskotal, jakož i útoky jednotlivých částí na Holnon a Essigny le Grand. Skupina německého korunního prince: Mezi Aillette i [illegible] pokračovali Francouzi ve svých útocích. Dopoledne útočili mezi Vauxaillon i Allemand, odpoledne pak po [illegible] dělostřeleckém ohni na celé frontě [illegible], který se nejprve vedral do [illegible] jižně silnice Leffaux-Chaolgnor, [illegible] protiútokem odražen. Útoky vedené na ostatní frontě se rozbily o naše linie. Skupina arcivévody Albrechta: Malé srážky předních stráží na lotrinské hranici.

Berlín 18. září večer. Úřední zpráva. Anglo-francouzské útoky na severní frontě od lesa Havrincourt do Sommy trvají. Vedou zuřivé protiútoky proti nepřiteli, vniknuvšímu do střední bojové linie mezi Havrincourtem a potokem Omignon (10 verst severozápadně St. Quentinu). Na ostatní frontě útoky nepřítele jsou odraženy. Bojujeme všude západně naší staré linie Siegfriedovy.

Výkřik zrazených.

Ruská revoluce působila v prvním svém okolí strhujícím způsobem na všecky uhnětené národy a třídy, posilňujíc v nich víru v radikální reformy politické a sociální. Je docela přirozeno, že otřes působil nejmocněji v bezprostředním sousedství revolučního centra ve Finsku, jehož 3milionový národ milující svobodu a převyšující Rusy pracovitostí, vzděláním i střídmostí okamžitě žádal úplného osamostatnění od Ruska. Do revoluce mělo Finsko, připojené k Rusku Petrem Velikým, svůj sněm a senát, právo vlastní mince (finské marky) i značnou samostatnost celní. Vojenské povinnosti nepodléhalo. Spravováno bylo carským generálním gubernátorem v Helsingforsu, sídle university a vlády finské.

Jedna třetina povrchu Finska je pokryta jezery a močály. Ostatní půda je většinou kamenitá, chlebovin se proto dováží z Ruska ročně v ceně okolo 15 milionů. Lépe prospívá chov dobytka, rybolov, lesní průmysl (vývoz [illegible] tvoří polovici celého vývozu [illegible] granitu a mramoru, dolování n[illegible] železa, měď a olovo, stavba lodí a prů[illegible]myl, zpracovávající hlavně dřevo, ocel a b[illegible]. Průmysl je soustředěn na jihozá[illegible]d Finska a zaměstnává 10 procent obyvatelstva. Zemědělstvím se živí 60 pro[illegible] řemeslem, obchodem, lovem a ry[illegible]ářstvím 30 procent obyvatelstva. Finové jsou většinou luteránského vyznání; vedle Finů žijí v zemi i Švédové, kdysi páni země, tvořící nyní asi 13 procent obyvatelstva, hlavně z vyšších stavů. Finové jsou lid tvrdý, uzavřený, vytrvalý. Upozornilo na sebe zvláště finské obstinentní hnutí a finský sport (ku př. vítězem marathonského běhu na mezinárodní Olympiádě ve Štokholmu byl Fin Kolemainen).

Heslo o sebeurčení národů zachvátilo za ruské revoluce celé Finsko. Senát i sněm prohlásily, že pádem carismu přešla suverenní moc nad velkoknížectvím finským k nim a všecky pokusy gubernátorů, posílených do Finska kabinetem Kerenského, o vyrovnání byly marny. Proti Rusku pracovalo ovšem ve Finsku také Německo i Švédsko. Německo hromadně najímalo finské dělnictvo pro svůj průmysl, zbavený mužů a organisovalo v Německu vojenský výcvik finských emigrantů ještě za carismu. Švédsko pak, nezapomínající svého dřívějšího panství nad Finskem a pobřežím Baltu, stále bylo znepokojeno ozbrojením Alandských ostrovů, položených blízko proti Štokholmu. Zvláště silnou agitaci proti Rusku vedl ve Švédsku populární u nás cestovatel Sven Hedin, který během války napsal o Německu nadšenou knihu „Národ ve zbrani“ a pracoval ku společnému vystoupení obou států proti carskému Rusku.

Poměr Ruska k Finsku zůstal do bolševického převratu v říjnu 1917 stejně nevyjasněn jako poměr k Ukrajině. Tam i zde se přistupovalo k vypuzení všeho ruského a nechtělo se čekat na úpravu vnitřních poměrů níže do ústavodárného sněmu. Přechodem ruské vlády do rukou bolševiků a zahájením ruské sociální revoluce pomocí třídní diktatury byl stržen i proletariát finský k přesvědčení, že opravdu nadešel okamžik vystoupení mass ku zničení starého kapitalistického systému. Vítězství bolševismu v obrovské ruské říši, převážně agrární a negramotné, tak osmělilo finské dělnictvo, že tím spíše věřilo v úspěch sociální revoluce ve Finsku, kde úroveň mass je mnohem vyšší, hospodářské poměry pokročilejší a tedy i vyhlídky na úspěch slibnější. Nemálo působila agitace z Petrohradu, sliby všemožné podpory na lidech i materiálu.

A tak začala občanská válka i ve Finsku. Krvavé boje bolševické armády s bělo-

gvardějci, kteří se obrátili o pomoc k Německu trvaly několik měsíců. Vláda sovětská podporovala finské krasnoarmějce zbraněmi, střelivem, zásobami i lidmi. Ale mezitím byl uzavřen brestský mír a bolševici se museli zavázat na kategorické „přání" Německa, že nebudou podporovat boj finských krasnoarmějců. Ruská revoluce kapitulovala před absolutismem a reakcí a její pád byl i pádem sociální revoluce finské. Bělogvardějci, lépe vedeni, vycvičeni a zásobeni, zvítězili brzo v celém Finsku v krvavých bojích za vydatné pomoci Němců a nová vláda přistupuje již k zavedení monarchie, krutě mstíc proletariátu. Nyní obrací se finský proletariát k pracujícím všech stran s vylíčením svého osudu a prosí o pomoc. Volá do celého světa, že v koncentračních táborech Finska je okolo 80.000 zajatých krasnoarmějců a revolučních dělníků. Denní úmrtnost v táborech je okolo 100 osob. Za tři měsíce od porážky bolševiků bylo ubito a popraveno na 20.000 mužů, žen i mládeže. Stejné asi množství padlo na straně proletariátu během občanské války. Ve Finsku je v činnosti více než 100 vojenských polních soudů. Proklamace obrací se i k socialistům ústředních států a vyzývá je k povstání, ježto „právě německé vojsko potlačilo naši vládu dělnickou. Neodpovídejte: Nejsem hlídačem bratra svého! Lépe umříti, než být mezinárodním žandarmem a katem dělnictva. Finský proletariát přibitý na kříži, úpí o pomoc k soudruhům všech zemí celého světa."

Tato zoufalá proklamace může býti právem nazvána „výkřikem zrazených". Ruský bolševismus vyzýval plamennými slovy proletariát všech zemí k sociální revoluci. Zachvátiv sám vládu, podporoval a pobízel finské soudruhy k občanské válce a pak kapituloval sám před imperialismem německým, zradil je a isoloval, přihlížeje úplně passivně k bílému terroru ve Finsku.

Potlačením občanské války za pomoci Německa bylo Finsko s ním spoutáno, von der Goltz jmenován velitelem nově mobilisované finské armády a sovětské loďstvo donuceno uchýliti se do ústí Něvy; řady vasalů Německa rozmnoženy novým členem.

Občanská válka přivedla tedy Finsko k reakci. Extrémy se stýkají: Národ zmučený terorem levice hledá spásu v objetí pravice a myšlenka skutečné demokracie při tom trpí dále. A ti, kteří pod sugescí svých ruských učitelů vrhli pochodeň občanské války do mass finského proletariátu, volají nyní zoufale o pomoc před reakcí. Jakou jim dá odpověď sovět lidových komisařů? Již dal! Uzavřel 27. srpna dodatečnou smlouvu s Německem, již se mimo jiné zavázal bojovat proti vojskům spojenců v severním Rusku a za to mu Německo garantuje, že Rusko nebude napadeno Finskem. Jinými slovy: vůdcové bolševismu vyprovokují dělnictvo třímilionového národa ku občanské válce, zradí je podle uzavřevše mír s Německem, nechají si pak prostřednictvím Německa od nové monarchistické finské vlády, kterou utopila v krvi vládu jimi svedenou, zaručit neutralitu! A udrží-li se bolševici ještě několik neděl, pošlou snad do Finska i svého konsula.

Nepůsobí takové jednání jako ten grandiosního provokátora? Tak vypadá mezinárodní bratrství proletariátu v bolševické praxi. Bolševismus má tak málo společného se socialismem, jako svatá inkvisice jesuitů s Kristovým kázáním na hoře. Tuto zkušenost zaplatí Rusko potoky krve.

Pvl.

Všeruské porady v Ufě.

18. září znova zahájeno plenární zasedání porad. Referent komise pro vypracování spo-

lečného programu Kruglikov přednesl resultáty komise, která shodla se na tomto programu všeruské vlády: V oboru vnější politiky — osvobození Ruska od bolševiků, obnovení jednoty Ruska, uznání brestské a druhých smluv uzavřených sovětskou vládou, pokračování ve válce spolu se spojenci. V oboru vojenství — obnovení ruské armády, naprosté podřizování vojenských úřadů do občanských záležitostí, zavedení silné, vojenské disciplíny, vyloučení politiky z armády. V oboru občanské politiky — organisování osvobozeného Ruska dle zásad autonomie oblastí, kde je zdůvodněna zeměpisnými, hospodářskými, národnostními poměry; uznání národnostně-kulturní autonomie národnostních menšin, obnovení městských a zemských samospráv, ochrana občanských svobod, pořádku a bezpečnosti. V oboru hospodářském — boj s hospodářskou rozrukou, pomoc rozvití produktivnosti sil výrobních, státní regulace obchodu a průmyslu, opatření k povznesení produktivnosti práce, rozvoj dělnického zákonodárství, přiznání plné svobody spolčovací, zrušení chlebného monopolu a tvrdých cen a ponechání úpravy norem a rozdělení produktů i úpravy státních dodávek za účasti soukromých podnikatelů, boj proti znehodnocení papírových peněz, obnovení daňového aparátu, zvýšení přímých i nepřímých daní. V otázce pozemkové — ponechání půdy až do ústavodárného sněmu v rukou jejích skutečných držitelů, učiniti opatření k zvýšenému obdělávání půdy pomocí malých hospodářství pracovního typu se zřetelem k hospodářským podmínkám života jednotlivých oblastí. Co se týče poměru vlády k ústavodárnému sněmu, komisi byla uznána svrchovanost ústavodárného sněmu nynějšího složení. Jemu se vláda zodpoví ze své činnosti, jakmile bude možno jeho svolání, což je jedním z úkolů vlády.

Referát byl přijat bez debaty a předseda zakončil schůzi připomenuv, že v hlavních

BESEDA.

A. Blažek:

Burjati.

Za st. Mysovou, ležící na vých. břehu jezera Bajkalského, na cestě přes Verchněudinsk do Čity, upoutává naši pozornost nová přírodní scenerie, zcela odlišná od západosibiřské. Jedeme Zabajkalím — mezi horami a skalami, svírajícími na mnohých místech překrásná údolí řek Selengy, Udy a nesčetných jejich horských přítoků. Širošírá nedohledná step, tichá a tajemná tajga zmizely — objevily se hory. Jiný kraj — jiný lid! Hory změnily tu nejen dosavadní vzhled přírody, ale vtiskly také zvláštní ráz povaze a způsobu života zdejších domorodců — Burjatů. Horské tyto kraje svými životními podmínkami ani zdaleka se nevyrovnají zap. Sibiři, nicméně Burjati spokojují se s tím výtěžkem, který skldí ze svých políček a žírných luk a netouží po lepším a lepším; naopak houževnatě se drží zděděné půdy, kterou jim „lamové" dovedli zajistiti různými výsadami a ve své konservativnosti, vlastní všem horalům, bránili se vždy jakémukoliv „novému" a vnucenému uspořádání svých hospodářských poměrů. Tím si vysvětlujeme také jejich odpor k bolševickému násilí a radost, s jakou vítali příchod našich vojsk.

Burjati obývají část gub. irkutské a skoro celou oblast zabajkalskou s obchodními a průmyslovými středisky ve Verchněudinsku a Čitě. Osady jimi obývané „ulusy" mají vzhledu našich jeden celek tvořících vesnic, nýbrž jednotlivé usedlosti jsou tu roztroušeny často u značné vzdálenosti jedna od druhé. Obydlí jejich, jiná na zimu, jiná na léto, vystavěna jsou buď „po rusku", nebo mají ráz čistě burjatský: jsou to buď jurty nebo dlouhé dřevěné chaty bez oken s otvorem v krovu, který nahražuje okno i komín. Na blízku zimních usedlostí bývá ohrazené místo, do kterého shánějí v zimě na noc dobytek a stelou pod něj suchý hnůj, který vyvezli na jaře ze dvorů na jednu hromadu, rozměnili pak na prášek a během léta nechali ho řádně vyschnouti. Ve východních krajích oblasti zabajkalské, na stepi aginské, dosud většinou kočují se svými stády skotu a koní a s přenosnými plstěnými jurtami. V hospodářství Burjatů verchněudinských hlavní péče jest věnována senoseči v údolí ř. Udy a jejich přítoků, kde louky jsou zavlažovány vodou rozváděnou četnými struhami. Rolnictví jest u nich posud v začátcích, za to chov dobytka stal se v některých krajích dokonce základem bohatství. Skot nevyniká zvláštním vzrůstem, ale dává velký užitek množstvím mléka, z něhož připravují národní jídlo zv. „arsa" — tvaroh, jejž v značném množství, do zásoby, ukládají ve zvláštních k tomu zrobených kádích. K jídlu ji pak připravují vařením a mícháním s vodou neb čerstvým mlékem, přidávajíce k tomu něco režné mouky. Z kyselého mléka mimo to připravují vodku zv. „arak". Oblíbeným jídlem jest beraní maso, které připravují na různý způsob. Chléb je u nich vzácností, pamlskem, který kupují u Rusů; do nedávna ho ještě neznali.

Při vstupu do obydlí burjatského poznáme hned, že obyvatelé jeho jsou náboženství buddhistského. Naproti vchodu na nízké skříni stojí několik buddhistských sošek a před nimi různé kalíšky zv. „suksu", naplněné vodou, zrním nebo máslem, mimo to kolem kytice z pestrých lučních kvítí uvité, spatříš mnoho skleněných, porcelánových nebo kovových ozdůbek, majících též význam náboženský. U zámožnějších Burjatů vyzdobeno je lůžko hospodářovo bohatě vyšívanou poduškou, s četnými okrasami z kovu a korálů.

Jako ostatní domorodci Sibiře, tak i Burjati byli původně ctiteli duchů (šamanismus); dnes většina jich vyznává Buddhu (lamaismus), mnozí už také vlivem ruským přijali křesťanství. Hlavou duchovenstva buddhistského jest Dalaj-lama, žijící v tibetském městě Lhase, v čele ruských buddhistů pak stojí Chamba-lama, sídlící v gusinském chrámě nedaleko Bajkalu. Velké úcty požívají lamové-řeholníci, kteří žijí v klášteřích a chrání prý rod, z něhož pocházejí, od všeho neštěstí. Proto každá rodina pečuje o to, aby měla ze svého příbuzenstva aspoň jednoho lamu. Lid věří, že lamové umějí také zázračně léčiti; k tomu užívají odvarů z různých trav a

Государственный архив Новосибирской области

bodech byl dostižen souhlas. Principy, dle nichž bude se organisovati vláda i výběr osob, vypracuje komise během dvou dnů.

Nálada porad je živá, většina vyslovuje naději, že brzo bude dostiženo příznivého výsledku. (STA.)

Úřední věstník.

Jihoslovanům v československé armádě.

Žádáme všechny Jihoslovany, kteří jsou nyní v československé armádě, aby prozatím zůstali ve svých částech. Je nutno, aby každý zůstal na svém místě, dokud nesformujeme větší oddíl, který je zamění na frontě.

Doufáme, že se jim brzy naskytne příležitost přestoupiti do našich řad.

Žádáme ještě všechny Jihoslovany, aby nám polní poštou poslali své adresy, abychom jim mohli poslat časopis. Je-li někde pohromadě Jihoslovanů více, prosíme o udání počtu, abychom jim mohli poslat přiměřený počet listu.

Jihoslovanská komise při OČSNR.

Na Ukrajině.

Dle sdělení ukrajinského esera Slonina ve vládních kruzích německých jsou spory dvou názorů na poměr k Ukrajině. Finančně průmyslové kruhy v perspektivách budoucích hospodářských styků rády by viděly spojení Ukrajiny s Ruskem, vojenské kruhy v čele s Rohrbachem jsou pro rozdělení Ruska a samostatnost Ukrajiny. Milukov prý se snažil vejíti ve styk s finanční a průmyslovou skupinou a uplatniti myšlenku všeruské monarchie s Michajlem Alexandrovičem. Ale vojenská strana (k ní patřil Eichhorn) zvítězila; odpůrce její baron Mum podal demisi a Milukov prý byl vypovězen z Kyjeva.

Mínění prozíravých německých politiků vyjadřuje asi progresista Gotthein, když v „Brl. Tgblttu" píše, že Ukrajina je uměl m, vydupaným útvarem, který dříve nebo později vrátí se k Rusku.

Dnes poměr mezi Ukrajinou a sovětským Ruskem je stále napjatý, a mírové vyjednávání pokračuje pomalu. Znovu vznikly spory, když Ukrajina uznala samostatnost donské kozácké republiky. Sovětská vláda poslala do Berlína notu, v níž připomíná, že dle brestské smlouvy nemůže uznati donskou republiku a vyhrožuje přerušiti vyjednávání s Ukrajinou, bude-li tato trvati na uznání donské republiky. Sovětská mírová delegace vydala také prohlášení, kde poukazuje na body brestské smlouvy o hranicích Ukrajiny. Sovětská vláda uznává stanovené hranice mezi Ukrajinou a Rakouskem, Besarabií a Polskem. Hranice ostatní: severní a východní, na níž vzniká nyní donská republika, je výhradně hranicí mezi Ukrajinou a Ruskem a k jejímu ustanovení musí dát sovětská vláda svůj souhlas. Ruská delegace žádá ukrajinskou, aby určila, kam až na východ sahá Ukrajina. Další území patří pak již sovětskému Rusku.

Vedle německých obchodních agentů a rekvizičních oddílů pracují na Ukrajině a Donu bolševičtí agitátoři. Nálada protiněmecká roste, kromě dělnictva a venkova zachvátila již i střední buržoazii. Ovšem aktivnosti nijaké není kromě selských bun ů a podařených i nepodařených atentátů. Omezením svobody tisku a shromažďování vzniká plno tajných organisací stranických i nestranných, při tom však není schopnosti organisovati stávku železničních zřízenců tak, aby neztroskotala. Drobná povstání jsou stále, ba rostou, zř zenci stále připravují srážky německých vojenských vlaků. Ale deset tisíc jich je zavřeno v brestlitevském koncentračním táboru.

V poslední době zatčeni předáci socialistických organisací. 28. srpna arestování v Kyjevě Smirnov, předseda odborových svazů, bundista Ra , bývalý ministr židovských záležitostí Silberfarb jiní. Novinami prošla též zpráva o zatčení Kerenka.

Rakouská mírová nota.

Rakousko-uherská vláda vydala nové prohlášení o míru. Text této mírové noty k nám ještě neproniknul, ale z silovné propagandy, kterou vede německý tisk, se dá soudit, že je diktován z Berlína. Německé radio z Berlína 7. září hlásí:

Rakouská mírová nota vzbudila pozornost u neutrálů. Veškerý světový tisk zabývá se touto mírovou nabídkou. Turecké listy vítají vřele nabídku a odmítnutí její považují za nemožné. Švýcarské listy vidí notě příznivé znamení, že nastoupila chvíle, kdy neutrální státy mohou pozvednouti svůj hlas. Brzký mír, jsoucí též v zájmu neutrálních států, je závislý od Wilsona, který zaň bude zodpověden před národem a dějinami. Holandský tisk míní, i když nota stroskotá, že přece jen přispěje k přiblížení míru. Přes to však nesmí se příliš napínati očekávání.

Norvéžský tisk upozorňuje, že neutrální státy budou podporovati zcela nezištně a rozhodně tuto mírovou ofensivu a doufají v brzký mír. Švédský tisk míní, že vojenské strany spojenců budou si tuto nabídku vykládati jako slabost ústředních mocností, mohou se však přepočítati, neboť německý národ se nedá rozbiti. Dánský tisk vyjadřuje se celkem skepticky o vyhlídkách na úspěch mírový, přes to však Burianova metoda dělá by s to za nynějších poměrů raziti cestu k míru.

Italský tisk vidí v notě znamení doby. Odpověď na nabídky Rakouska musela by být neporušně jasnou a otevřenou. Italské noviny vyslovují se velmi opatrně, ale uznávají důležitost noty. Anglické listy míní, že není důvodu, jež by opravňovaly k odmítnutí (?) a že za mírovou nabídkou Rakouska stojí vlastně Německo. Francouzské listy vyslovují se málo o notě. Americké noviny zavrhují nabídku a hlásají válku do krajnosti. Wilson prý prohlásil prostřednictvím státního sekretáře, že Amerika oznámila své podmínky, za kterých je ochotna vyjednávati, jiných podmínek neuzná.

Německu a jeho věrnému spojenci na Dunaji je tedy opravdu zle.

Z tisku.

— Krasnojarská „Vola Sibiri" v č. 57. v článku „Sjednocení ruských a českých učitelů" referuje o řeči našich sjezdových delegátů br. Jáky a Brázdy na učitelském sjezdě. Br. Jáša ukázal ve své řeči, že československá armáda jsouc stělesněním idei hlásaných Husem, Komenským a Havlíčkem skládá se z mužů vychovaných českou školou v duchu těchto idei. V kulturně-osvětové práci, která je nutna pro vítězství národa a demokracie, mnoho jsme získali i od ruských velikých lidí, jichž díla zná každý uvědomělý český sedlák a dělník.

Tento pasus otiskuje „Golos Naroda" pod názvem „Český učitel o ruském kulturním vlivu".

— V témže č. „Voli Sibiri" v článku „Hospodářskou cestou k lepší budoucnosti" píšatel Čechoslovák ukazuje, že bez vzrůstu národního bohatství není myslitelno obrození země. Proto ruští lidé musí dle hesla svépomoci, jako nedávno ještě Čechové vedení národohospodářem Bráfem, snažiti se upevniti svůj ruský průmysl, aby dosáhli hospodářské samostatnosti. V témž čísle otištěn článek „CSD." „Na cestách k Indii", uveřejněný též v „Golosu Naroda".

— „Volžský Den" uveřejňuje článek Žukovského o životě v Čechách, který vyzdvihuje jeho prostotu a racionalnost, líče společenský život v Praze. Článek otištěn i v „Omském Věstníku" č. 189. V témž čísle „O. V." je z „CSD." interwiev dr. Richtra s Maslovem. V č. 186. otištěny články „ČSD." „Na Murmani", Masarykův článek z „Nové Evropy", „Poměry v evropském Rusku", v č. 187. „Češi a Jihoslované", ze „Zemle Truda" „Episody z československého hnutí". Kromě toho pravidelně ve zvláštní rubrice otiskuje „Omský Věstník" zprávy, telegramy a noty týkajícího se našeho hnutí.

— „Svobodná Mysl" v č. 78. v článku „Kdo jsou to Čechoslováci", líčí historii našeho vystoupení a v č. 79. otiskuje úvodník B. Pavlů „Brána na Východ otevřena".

— „Zemla i Trud" č. 81. otiskuje „Zápisky z východního bojiště", článeček „Symbol jednoty" (o Breško-Breškovské na československém sjezdě) a „Jak žijí sedláci v Čechách" (od V. Smirnova).

polního kvítí, opia, obkladků a někdy i hypnotismu. Bohoslužba, kterou řídí představený kláštera, zv. „šuretuj", koná se v chrámech, majících podobu čínských pagod; lamové při tom zpěv svůj stále sesilují a zvyšují, takže konečně vydávají ze sebe pouhé chraplavé výkřiky, připomínající štěkot psů. Modlitby jsou mimo to provázeny i hlučným pískáním, troubením a tlučením na bubny a kovové taliře. Lamům jest sice předepsána čistota panická a střízlivost, ve skutečnosti však je tomu zcela jinak, neboť si nepřipustí žádné újmy v tělesných požitcích.

Přes částečný vliv ruské kultury zachovali si svůj zvláštní kroj, původu mongolského. Doma nevěnují sice svému zevnějšku skoro žádné pozornosti, chodí ošlapaní a otrhaní, za to ale o svátcích, kterými bývá návštěva blízkého kláštera nebo svatba u souseda, odívají se přepychově. Společným oblekem mužů i žen, jest hedvábný župan zv. „c , zdobený často u krku vzácnou kožešinou, na hlavě pak čapka se sametovým lemem a tmavočervenými, hedvábnými třapcem. Ženy kromě toho navěšují na sebe množství cenných přívěsků a šperků, původu čínského. V posledních dobách ujalo se u nich nosení ruských bot a za špatného počasí navlékají na sebe i ruský plášť, který nazývají „soba" (snad zkomoleno ze slova šuba).

V létě sjíždějí se ve svých nádherných oblecích k slavnostem spojeným s koňskými závody a buráckými zápasy. V zimě oslavují po dva až tři dny nový rok, t. j. počátek jara; v tuto dobu konají vzájemné návštěvy, přejí si „nového roku" a používají této příležitosti, aby se mohli pochlubiti svými koňmi, jich postrojem a saněmi. Večer vesele pak hrám a zpěvům.

Burjati jsou původu mongolského a dělí se na 11 kmenů, kmeny pak na rody. Ještě do nedávna byli spravováni dědičnými knížaty zv. „tajšové" a staršími. Ruská vláda však zřídila jim tak zv. stepní dumy, do nichž zasedají starší rodů. V irkutské gubernii tajšů už téměř není a správa dána do rukou „tuzemských úprav", zřízených asi na způsob ruských volostí. Burjati mluví jazykem mongolským, smíšeným někde hojně se slovy ruskými. Nemajíce vlastního písma užívají ruského, na jihu také z části mongolského. V nadání a příčinlivosti vyrovnají se děti Burjatů dětem ruským a skoro všechny jeví velké schopnosti ke kreslení.

Po skončení vnitřních převratů bude povinnosti vlády ruské, aby v zájmu nejen toliko tuzemců, ale i v zájmu národa ruského a humanity se postarala lépe než dosud o hospodářské a duchovní potřeby všech vrstev obyvatelstva Sibiře, které pak při větším vzdělání bude moci také řádně využitkovati ohromného bohatství své vlasti ku prospěchu celku.

Государственный архив Новосибирской области

— Články „Poměry v Rusku“ z „Československ. Deníku“ otiskují: „Svobodná Sibiř“ č. 94., „Sib. Ráď“ č. 190.

— „Uralská Žizň“ v č. 161. otiskuje článek z „ČSD.“ „Životopis gen. Syrového“, z Masarykovy „Nové Evropy“, v č. 63. článek hr. Lelka „Československé hnutí v Čechách“, uveřejněný v č. 62. „Voli Sibiri“.

— „Dobré Slovo“ v č. 3. uveřejňuje článek o Čechoslovácích, kteří byli vytrvalými bojovníky za svobodu a Slovanstvo, k jehož sjednocení pracovali často úplně osamoceni.

— Memorandum OCSNR čelabinským všeruským poradám bylo otištěno téměř ve všech listech. „Naše Myšl“ v č. 15. činí k němu poznámky v úvodníku, kde mezi jiným píše: „Naše vlastenectví musí býti v tom, že budeme o něm nejen mluviti, ale hlavně dle něho jednati. S jakou bolestí museli vyslechnouti ruští vlastenci, v nichž nezemřel národnostní cit, memorandum OCSNR, které důrazně a rozhodně doporučuje pospíšit s organisací všeruské vlády.“

Z našeho vojska.

Za praporčíkem Fialou.

(Z 1. pluku Jana Husi.)

Těžká úloha byla určena v poslední době 1. pluku, těžké a nenahraditelné ztráty utrpěl. Řídnou řady starých bojovníků jak mezi mužstvem tak i důstojnictvem. Jednou z posledních obětí na oltář všeslovanské a československé svobody jest plukovní pobočník, bratr praporčík Josef Fiala. Chtěje zaměniti raněného bratra ve velení roty, byl zasáhnut kulí do hlavy v tom okamžiku, kdy dal rozkaz k protiútoku. Zhasl jeho mladý život pod Simbirskem, nedočkav se toho cíle, k dosažení kterého odevzdal vše. Spi, drahý bratře svůj věčný sen; ti, kteří budou šťastnější Tebe, donesou zprávu o Tvé hrdinné smrti do vlasti.

Kapitán Vavroch.

Za bratrem Karlem Kýrem!

Vzpomínám prvého našeho setkání se v útulné vesničce ukrajinské. Zamilovali jsme si Tě brzy pro Tvoji upřímnou povahu, pro Tvoje dobré české srdce. Ve chvilkách oddechu mezi „zaňatím“ vzpomínal si často svého drahého domova na sesterské Moravěnce — Konice. Nebylo Ti však drahý druhu dopřáno jako mnohým našim bratřím, těšiti se nyní ještě na návrat. Osud jinak zařídil; nepřátelská koule učinila konec Tvému nadějnému žití — — Tebou, bratry Volejníkem, Mňačinchou a [illegible]krylem ztrácí 3. kulometný oddíl 3. pluku nejlepší své vojáky-odborníky, kteří často v mnohých bojích k našemu vítězství byli nápomocni.

Odpočívejte klidně! Vždyť i tento, pro Vás poslední boj, — byl vítězný!

Váša Adamec.

Úřední zpráva

štábu vrchního velitele všech ozbrojených sil ruských a spojeneckých armád o činnosti proti sovětským vojskům 18. září 1918.

Východní fronta.

18. září v 5 hod. ráno město Blagověščensk obsazeno Japonci a amurským oddílem.

Jihovýchodní fronta.

Semiřečje. V oblouku Čerkaské a Antonovské srážky v dílčích částech.

Severoruská fronta.

Lysvenský směr. Kolonnou kapitána Němce dobyto st. Ún, ukořistěno jedno dělo, 20 bedniček náboju a 300 patron.

Jegoršinský směr. Sibiřci obsadili ves Déjevo (5 v. od Samocvětu). Vzato 36 zajatců. Boj o ovládnutí Pokrovského trvá.

Jihozápadní fronta.

Orský směr. Krasnoarmějci za účelem zásobení senem vyjeli v kozáckou vesnici, ale kulometným ohněm kozáků byli zahnáni do města.

Povolžská fronta.

Nikolajevský úsek. Srážky rozvědek.

Různé zprávy.

Vítězství spojenců na Balkáně.

Bulharská úřední zpráva 18. září. Makedonské bojiště. Na Crně bojují Bulhaři od 15. září s Francouzi. K zadržení nepřítele byly poslány též německé prapory.

Turecko a Německo.

Německá dobyvatelská politika stále se s tureckou, když německá vojska na pomoc Gruzii ne příliš přátelsky setkala se s tureckými okupačními oddíly.

Tiskem kolovaly zprávy o změně turecké orientace, dokonce vyskytly se pověsti, že Turecko vyhrožovalo, že otevře spojencům Dardanely, bude-li Německo omezovati na Kavkaze. Dle berlínských zpráv z konce srpna turecký vyslanec v Berlíně prohlásil za bezpředmětné všechny zprávy o změně orientace Turecka ve prospěch spojenců. Turecko podobných kroků nečinilo. Rovněž odjezd tureckého vyslance z Berna nemá žádného politického pozadí. V září přijel do Berlína turecký ministr Talaat paše. Při té příležitosti „Vorwärts“ [illegible], že podaří se snad konečně urovnati časové nedorozumění mezi Tureckem a Německem.

Belgie o míru.

(Zvl. tel. zpr. ČSD.)

Havasova agentura oznamuje 20. srpna z Havru: Na obědě pořádaném belgickou vládou pro belgické poslance, ministerský předseda Koreman prohlásil: „Belgie nechce jiného míru kromě míru čestného a spravedlivého a odmítá všechny [illegible] a drzé teorie, vyslovené v německé říšské radě, které chtějí učiniti z Belgie hříčku v rukou německých dobyvatelů. Pro mír může se Belgie vysloviti pouze v plném souhlasu se státy, s nimiž počala bojovati za právo a spravedlnost.

Názor německého profesora na Rusko.

(Zvl. tel. zpr. ČSD.)

Dle názorů německého šovinisty, berlínského profesora F. Loringhofena vývoj ruské revoluce může dnes spěti pouze k těmto dvěma extrémům: buď k samodržaví s dumou jako poradním orgánem, nebo k anarchii. Profesor přiznává, že pravá ruská demokracie je dnes naladěna proti Německu.

Carism nebo bolševism — s obojím se němečtí imperialisté smíří, ježto oboji svou vnitřní slabostí podlehne nejbližšímu sousedu — Německu.

Blok rakouských Němců proti Slovanům.

Samarské oddělení ČSTA oznamuje: Všechny německo-rakouské strany po mnohaměsíčních pokusech a přípravách se spojily v jeden svaz, který bude vystupovati jednotně. Programem jeho je boj se slovanským a románským živlem v Rakousku.

V tento blok německých nacionalistů vchází 135 poslanců.

Strach před sociální revolucí v Německu.

(Zvl. tel. zpr. ČSD.)

Německý říšský svaz vydal vyhlášku, v níž prosí o finanční podporu na boj proti sociální demokracii. Vyhláška končí slovy: Bude to jen žádoucí, jestli v čas budou učiněny kroky, aby se předešlo těžkým otřesům, kterým bude vystavena naše politika [illegible] vzhledem na možný socialistický převrat. Proti této vyhlášce ostře vystoupil „Vorwärts“.

Rumunsko-ukrajinský mír.

(Zvl. tel. zpr. ČSD.)

Bukurešť 6. září: Z Jass oznamují, že ukrajinský ministr vnitra poslal do Jass rumunského posla s notou, ve které nabízí obnoviti diplomatické styky mezi Rumunskem a Ukrajinou. Kromě toho Ukrajina naznačila svého konsula pro Kišiněv, což by svědčilo, že uznává připojení Bessarabie k Rumunsku.

Rovnoprávnost židů v Rumunsku.

Z Bukurešťě sdělují, že 20. srpna byl přijat v rumunském senátě 62 proti 2 hlasům zákon o rovnoprávnosti židů. Ministr vnitra prohlásil, že reforma nebyla navržena pod tlakem ústředních mocností, ale na vlastní přání rumunské vlády.

Mobilisace na Ukrajině.

(Zvl. tel. zpr. ČSD.)

Dle zpráv z Berlína, mobilisace 1. ukrajinské divise prošla úspěšně. Povolání byli většinou synové bohatších statkářů, majících nad 25 desetin země. Sídlo divise je v Kyjevě.

Mír bez anexí a kontribucí — na účet Ruska.

Dle zachycené radio 13. září vicekancléř německý Payer na veřejné schůzi prohlásil, že Německo je ochotno uzavříti mír bez anexí a kontribucí, jestliže spojenci uznají brestlitevský mír.

V tom je právě háček, že neuznají. A jest-li tu podmínku obsahuje rakouská nabídka, možno si její účel vysvětliti buď tím, že ústřední mocnosti nabídkou míru na účet Ruska chtějí zabránit nebo oddálit utvoření spojenci východní fronty, nebo je to obvyklý podzimní manevr Rakouska, které chce dokázat svým nespokojeným národům svou nevinu v páté zimní kampani.

Hledají se:

J. Večer hledá členy „Spolku slov. techniků v Brně“ a bratra profesora Miloše Večeru. — František Zatloukal hledá všecky bratry Sokola Brno I a známé; Jindra Holubičku, 7. pluk, nechť nechá o sobě vědět. Pozdrav od Jožky. Piš! Adresa obou: Technické oddělení Jekatěrinburg.

Josef Pudr z Peček n. dr., t. č. při dělostřeleckém skladě československ. armád. sboru v Celabinsku hledá svého bratra Františka i známé z Peček.

Josef Karhan obchodník z Kralup n. Vlt., nyní při dělostřeleckém skladě 1 československ. armád. sboru v Celabinsku hledá svých známých.

Josef Kožíl, 2. pluk 3. rota, hledá Boh. Rollera ze Říček u Ústí n. Orl. a známé.

František Češka z Poličky hledá dra Františka Blažka a rodáky z Poličky. Adresa: Artilerijskij sklad československ. korpusa.

Государственный архив Новосибирской области

186 číslo. V Jekatěrinburgu ve středu 25. září 1918. Cena 20 kop.

ČESKOSLOVENSKÝ DENNÍK

ЧЕШСКОСЛОВАЦКІЙ ДНЕВНИК

Orgán Odbočky Československé Národní Rady na Rusi

V Jekatěrinburgu 23. září.

V „Úředním věstníku ČSD" jsme přinesli radostnou zprávu ze Slovenského odboru OČSNR: Nábor Slováků má veliký úspěch. Celými stovkami vstupují Slováci do československého vojska, hromadně docházejí do sborných stanic a záložních pluků, aby se súčastnili boje za svobodu československého národa.

Pronásledováni až do nenávisti silným šovinismem Maďarů, kteří jim r. 1874 rozpustili Matici Slovenskou a zavřeli slovenská gymnasia, Slováci žili pod nejstrasnějším útiskem politickým i kulturním, který ovšem nemohl zůstati bez vlivu na vývoj národního vědomí v lidu. Proto hned s počátku československého revolučního hnutí musili jíti směr práce mezi Slováky jinými cestami. Zde v Rusku se teprve budil slovenský lid, zde v Rusku učil se slovensky číst a slovensky myslit, zde musilo býti vykonáno, co ostatní část československého národa měla již za sebou.

Víme všichni dobře, s jakými obtížemi se pracovalo v zajateckých táborech za carské vlády. Buditelská práce Slováků nemohla se rozvinouti proto v takovém rozsahu, jak by si bylo bývalo přáti a teprve po revoluci mohlo se začíti s intensivnější činnosti. Bohužel, ne na dlouho. Vír, který zachvátil Rusko, byl nepřekonatelnou překážkou našemu hnutí a zvláště práce Slováků jim silně trpěla.

U nás vytýkali Slovákům, že je jich málo v československém vojsku, že neplní svoji povinnost k československému národu a zůstávají v táborech Maďaronů. A zapomínalo se, že mnozí z Čechů, kteří po svém obrození jako národ, vyrostli silní hospodářsky i kulturně, kteří měli školy střední i vysoké, kteří neměli takřka mezi sebou analfabetů, zůstávají v táborech a neplní příkaz svého národního přesvědčení, ač hned od počátku války měli svoji revoluční armádu, měli svůj tisk a dobrou organisaci v koloniích, která neúnavně pracovala mezi nimi.

A mnozí zůstávají zajatci ruskými podnes, ač jméno československého národa zvučí již celým světem a hrdinné činy československého vojska přinášely národu uznání jeho práv na samostatný život od poloviny civilisovaného světa.

Slovensko může býti hrdé na své syny! Slyšíce hlas rodného [illegible], Slováci jdou hromadně plnit svou povinnost k československému národu, jsouce příkladem mnohým z Čechů, kteří dosud nemají odvahy, aby vzali zbraň do ruky za svobodu národa do svých rukou. Naše buditelská práce již dávno je vykonána. U Slováků teprve začala a jaké pěkné [illegible] plody!

Denis věštecky řekl, že Slovensko je hlavní střední armádního voje československého národa v boji s německo-maďarskou hegemonií. Dnes Slováci dokazují, že jednota československého národa je silnější maďarského proselytismu. Pokračujme úsilovně v buditelské práci mezi Slováky, podporujme je bratrsky a synové těch, kteří nám dali nejlepší spisovatele české renaissance, kteří nám dali veliké buditele a učitele, budou brzy všichni v našich řadách.

A ti z Čechů, kteří dosud nosí na [illegible] otrocké cáry rakouských vojáků, nechť se pospíší, aby nezůstali posledními. Vojín je k povinnosti prostý Slovák, vstupuje do československého vojska.

„Keď je už tak, teda poďme za toho cisára! Ale keď my Slováci ideme, tak nech idú Češi všetci!"

Nacionalismus a internacionalismus.

I.

Každý člověk je od narození příslušníkem určité rodiny, třídy, stavu, národa. Každý zdědil určité rysy tělesné i duševní, které má společné se soukmenovci nebo většinou příslušníků své národnosti. Od dětství vyrůstá uprostřed určitých životních podmínek, daných půdou, podnebím, potravou, mravy a zvyky činnostmi, jež buď úplně nebo částečně jsou příznačné pro jeho národ. Dalším znakem národnosti je jazyk, nejen jako prostředek dorozumívací, ale i jako pokladnice národního ducha, bohatství pojmů a představ jako obraz jeho charakteru. Výchovou rodinnou a školní, žitím a sebevýchovou vytvořuje se vědomí národní jednoty, jež spojuje všecky příslušníky národa v živoucí organismus. Jednota života a jazyka vede k společné kulturní práci, k solidaritě zájmů politických i sociálních, k houževnaté obraně národní existence i dosažených hodnot. Každý národ po svém přijímá a zpracovává myšlenkové bohatství lidstva, po svém a tedy osobitě, svérázně si odpovídá na věčné otázky života i smrti. Tak v toku staletí vznikají jeho dějiny a roste národní kultura jako samostatná větev kultury světové. Znalost historie a kultury národní spojuje žijící generaci národa s praci, utrpením i slávou předků, zavazuje ji současně tajemnou silou k práci a boji ve prospěch generací budoucích a tak přicházíme k hluboké definici národa, vyslovené naším básníkem Otakarem Březinou, že národ je souhrn žijících, mrtvých i nenarozených. Ve skutečné národní kultuře navazuje se vědomě či nevědomě na minulost a staví se pro přítomnost i budoucnost.

Vědomí národní jednoty se vyvíjelo v historii všech národů od uvědomění a solidarity rodové ku kmenové a pak národní. V naší historii je prvním velikým projevem národního uvědomění epocha husitská. Tehdy byly zde již základy národní kultury a kutnohorský dekret, který Hus vymohl u krále Václavu IV. ve prospěch české většiny na pražské universitě a později list Husův králi polskému, jsou velikými pamětníky národního uvědomění našich předků. Boj za odkaz Husův s křižáckými vojsky byl i bojem za národní existenci a samobytnost a husitské války silně očistily zemi od německých kolonistů. (Po dekretu kutnohorském r. 1409 odešlo z Prahy na 10.000 Němců i s profesory a založili universitu v Lipsku, po válkách husitských byl Žatec, Litoměřice, Prachatice a j. ryze českými.) Spojení prvku náboženského s národním u nás Slovanů není náhodným. Poslední biskup jednoty bratrské Komenský byl i vášnivým patriotem českým a monumentálně prorocký závěr „Kšaftu umírající matky jednoty bratrské" byl a je po staletí snem české národní duše. Jeho vášnivé útoky na Habsburky v latinských spisech jsou tak prudké, že r. 1892 stačilo českému arcibiskupovi poukázat na ně císaři a v celém Rakousku byly zakázány školní oslavy jeho 300letých narozenin, kdežto pruský ministr vyučování je ku poctě světového paedagoga nařídil. Podobně spojuje se u polských messianistů, zejména Adama Mickiewicze náboženská hloubka s vášnivým patriotismem. A nejsou Tolstoj i Masaryk, obě velké slovanské osobnosti, nejen nesmiřitelnými odpůrci církevní lži a náboženského indiferentismu dnešní společnosti, nýbrž i representanty národní kultury, přes to, že prvý dokonce nacionalismus odmítal ve jménu kosmopolitismu?

Vysvětlení třeba hledati v tom, že vnitřní náboženská zkušenost a úsilí mravní, charakterisující osobnosti nábožensky založené, upevňují sílu jich individuality tak mocně, že stávají se i typickými představiteli svého národa, jeho kultury a zápasu o ni. Národní a politický útisk uráží především lidskou důstojnost a morálku a ta je založena konec konců nábožensky. Proto Žižka, bojovník za „Zákon Boží" je současně strašným obhájcem národní existence. Český nacionalismus měl vždy hluboké kořeny ethické a proto neexistuje český šovinismus; neboť šovinismus již opouští ethickou půdu a sahá k násilí, rozšiřuje nenávist a vede své hlasatele k politické i sociální reakci.

Nacionalismus, národní uvědomění, jednota národních cílů, vyrůstají jen na půdě národní kultury, rozšířené do vrstev lidových co nejširších. Proto nebyla kultura

Государственный архив Новосибирской области

starověkých imperií vskutku národní, poněvadž na ní měla účast jen vládnoucí kasta. Massy lidu byly tehdy politicky i sociálně zotročeny, kultura byla privilegiem vládnoucích. Totéž bylo později i v italských městských republikách. Husitská epocha je proto prvním projevem českého nacionalismu, že působení pražské university a náboženskomravní i národně-výchovné úsilí Konrada Waldhausera, Milíče z Kroměříže, Matěje z Janova, Tomáše ze Štítného a zejména Jana Husa zachvátily i massy lidové, které si v dalším zápase za svobodu svědomí uvědomily svou odlišnost co „kacířů" od celé Evropy a tím i vyzvedly českou národní individualitu.

Za války třicetileté byla již situace jiná, lid český na historické scéně se téměř neobjevuje. Během předešlých 2 století bylo zavedeno a přituženo nevolnictví, města byla značně zněmčena, reformační úsilí náboženské nenašlo v kališnictví další vše-národní vývoj, omezujíc se na malou sektu českobratrskou, lid jako aktivní činitel se odmítel. Proto byla věc české protestantské šlechty tak rychle na Bílé Hoře prohrána, většinou nájemnými vojsky. Ukázala se tu nutnost pádu každého hnutí, zejména revolučního, které se neopírá o živou a uvědomělou, přímou účast lidu.

Vývoj národní kultury byl přetržen a teprve období našeho obrození rozřešilo znovu téměř pohaslou pochodeň českého národního uvědomění. Vedle osvícenské filosofie byla hlavní hybnou silou francouzská revoluce. Postupným pádem feudalismu, rozšiřováním občanských svobod, sociálního osvobození lidu a vědeckého rozvoje urychlena byla demokratisace, zlidovění kultury. Lid se stává aktivní silou, nejprve jen *měšťanstvo, později* se vznikem a rozmachem průmyslu i dělnictvo. Obrození české nejprve očišťuje orgán kultury, jazyk (Dobrovský, Jungman, Puchmajer) pak přistupuje ku poznání národní minulosti; hledá se souvislost s předky, opora v historii a rozšířením znalosti dějin národa v lidu se mocně utužuje a prohlubuje mladý nacionalismus (Palacký, Šafařík), který přechází k samostatné tvorbě literární (Mácha, Čelakovský, Kolár). Poznání minulosti pomáhá k vytyčení programu politického na půdě nově dobyté konstituce (Palackého federativní program Rakouska, Rieger, Brauner), občanské svobody najdou své výmluvné propagátory (Havlíček). Posléze přistupuje probuzený, z prvního romantismu se vybavivší národ i k orientaci v složitých otázkách sociálních (vedle stran všenárodních vznikají strany stavovské a třídní, hospodářská svépomoc atd.) Probuzení všech národů evropských probíhá více méně v tomtéž pořadí jednotlivých období, na našem probuzení jen zcela schematicky právě ukázaných.

Tak se stává 19. století věkem národního obrození a sjednocování. Osvobození Evropy od Napoleona bylo ještě dílem států, ne národů a proto také vedlo k reakci. Ale národní jsou již: boj Řeků za svobodu, odpadnutí Belgie od Holandska, povstání polské, boje Jihoslovanů za svá určení, revoluce uherská, sjednocení Německa i Italie, atd. Lid vystupuje v každém národě evropském na jeviště historie a vrhá se především, veden pudem sebezáchovy na obranu své národnosti jako nezbytného předpokladu své svobodné existence v rodině lidstva. Pvl.

Německý tisk o nové rusko-německé smlouvě.

Sovětská vláda uzavřela 27. srpna, jak jsme již referovali, novou smlouvu s Německem jako doplněk k brestskému míru. Rusko zaplatí Německu 6 miliard, vzdává se zasahování do osudu území ztracených brestským mírem, souhlasí se ztrátou Gruzie, zavazuje se bojovat se spojenci atd. Za to se mu garantuje, že Německo nebude podporovati všechny separatistické snahy jednotlivých oblastí Ruska, tranzito k bývalým ruským přístavům na Baltu, ochrana rybolovu na pobřeží sovětského Ruska, neutralita Finska.

O tomto novém potupném doplňku k míru brestskému psaly jednomyslně sovětské listy, že je výhodný pro Rusko, že mu rozvazuje ruce proti spojencům, a je úředním přiznáním neschopnosti německého imperialismu zničit ruskou revoluci.

Bude zajímavo vyslechnout hlasy německých listů, abychom viděli i rub této falešné mince, nazvané skromně „doplňující politická smlouva".

Sociálně demokratický „Vorwaerts" vidí v nové smlouvě záměnu brestského míru novým, pro imperialistické Německo příznivějším. Vládní kruhy Německa nevěří v dlouhé trvání vlády bolševické a ví se, že žádná příští vláda ruská smlouvy nepřizná. Ukazuje na to, že provedené úplné odtržení Estonska, Livonska a Gruzie od Ruska, posmívá se „Vorwaerts" nám, Německa nepodporovat další snahy oblastí k odtržení se od Ruska.

„Po odtržení Finska, baltických krajů, Litvy, Polska, Ukrajiny, Krymu a Gruzie nesní již ani největší panslavista o dalších krocích v tomto směru. Odtržení Livonska a Estonska značí, že německá říšská moc prostírá se až ku bráně Petrohradu a ruská říše, zápasící více než 100 let o přístup k moři, mění se v stát bez moře. Mír takového druhu nemůže existovat dlouho. Dovolení svobodného obchodu ruského přes Baltické moře a zřízení svobodných přístavů na něm činí z ní ústřižku na moře, jímž dosud vládla. Připojení Livonska a Estonska k Německu jako oblastí, spravovaných bez souhlasu říšského sněmu, vyvolalo situaci, která ve 20. století nemůže dlouho existovat bez velkých otřesů." Myli se však trpce ti, kdo myslí, že německý národ bude ještě dlouho ochoten přinášeti oběti ku udržení „pořádku". Pokud se týče úplaty šesti miliard, žádá „Vorwaerts", aby jich použití podléhalo kontrole říšského sněmu.

Naproti tomu „Lokal-Anzeiger" soudí, že nová smlouva „věnčí dílo míru, na němž mají zájem obě strany" a očekává, že „další poměr obou států bude přátelský". Oddělení Livonska a Estonska, obou starých oblastí německých rytířů, vyvolá tam vzdech ulehčení nad osvobozením od ruských mučitelů. List pouze lituje, že „smlouva nemluví o dalším osudu oblastí, tak že může růsti agitace některých kruhů pro jich samostatnost, místo jich těsného připojení k Německu". Tento strach německého anekčního tisku před samostatností „svobodných" území ukazuje německý cynismus dobyvatelů v pravém světle. „Lokal-Anzeiger" končí svou úvahu pokryteckým tvrzením, že „mír mezi Ruskem a Německem není založen na násilí, nýbrž na spravedlnosti a vzájemných ústupcích!" Německá spravedlnost je opravdu slepá na obě oči a ty „vzájemné ústupky" dovedly Němce až pod Petrohrad, Smolensk, Voroněž a Baku.

„Deutsche Tageszeitung", druhý orgán pangermanistů považuje pověsti o nemožnosti personální unie mezi Německem a baltickými oblastmi za zjev „krajně politování hodný". „Vážné ústupky" byly učiněny Rusku ponecháním petrolejové pánve v Baku; vyměření pouze šesti miliardové náhrady

BESEDA.

Ján Zotto:

Smrť Janošíkova.

V.

Since v zlatej koliske nad horou umiera,
hlucho, temno na vschode jak v prostred cmintore.
Obloha v tažkom smútku až k zemi sa skláňa
sta mať biedna nad rakvou jediného syna.
Hory doly v pokore od Tatier k Dunaju,
nad nimi v širom kole kolom vily ihrajú.

— — Strely hrajú ponad hlavami —
a on v sred černovojska, pod šibenicami;
tam na tom hroznom vŕšku, na prahu dvoch svetov —
nebo nad ním vysoko — svet nízky pod pŕtou —
stojí neohrožený s hrdým upretým,
stojí junák Janošík — jak dakedy pred tým
keď tú svoju družinu prevádzal pred bojom,
tú, čo žila mocou v ňom jak hrom v blesku svojom;
rúčky tak zaplietené v zelenej košielky,
i ten istý klobúčik i pierko tak celky,
i tá dúmka na tvári i tá žiara v oku,
všetko tak — len palošík chýbá mu pri boku.
Len keď hlas známy: „Velej" zavznie tam od lesa,
„velej! smrť alebo voľnosť! Bratia nedajme sa!"
on stojí jak by kameň, rúčky nepohnuté,
na pozdrav bratov vrelý posiela — vzdýchnutie.
Vzdýchnutie sta by bralo mŕtvo sa ozvalo;
no všetko to, ach! všetko, čo mu zostalo.
Bo účty jeho s týmto svetom uzavreté,
čuvstvo drieme, a myseľ kdesi v druhom svete.
Tam, tam, v tom svete peknom, kde nebo tak nízko,
kde srdce, vrúcno srdce, ku srdci tak blízko:
v svete zašlej mladosti. Tu ligotné chvile
oblietly ho dokola sta zlaté motýle.
A on, znovu zrodený v malého šuhaja,
tiahne snimi slávnostne do rodného kraja.
Páč! už ho z dialky víta jasnočelá hola,
tu z vŕšku naň kostolík tajným hlasom volá,
tam za ním rodná rieka túžobne narieka;
zo dvoch strán ho zelené kopce objímajú,
zo dvoch strán háje za ním ľúbostou vzdychajú,
lučina mu chodníček ku dedine kvetí:
vítaj, vítaj Janíček! bežia k nemu deti;
pred domom mať, rodina i celý svet známy
obhŕkly ho dokola: vítaj medzi nami!
Blízko, diaľno — to všetko ku nemu sa ženie,
ľúbaniu a vítaniu konca kraja nenie.
Jakoby práve teraz vracal sa zo školy,
nestihne ani vetiť: Bodaj zdravy boly!
Len v šír tá duša mladá ramená rozloží
i pritisne na srdce celučký svet boží.
No sotvy, jak tá včielka, primre na list sladký,
sotvy usne, jak dieta na prsiach svej matky:
už ruky hadovitej dotknutie studené
prebúdza ho, i z raja na veky vyženie.
Už je hore. — Ešte raz zrak na hory hodí —
hej, na hory, na hory, na ten svet svobody!
Kraju môj, bájny kraju i spevu i sily,
kde košelečky tkajú bohatierom Vily,
spevcov zlaté Rusalky z nadzemských vôd poja:
oj kde máš v svete páru, ty krásna zem moja!
Hory, tie čierne hory, ťažko zastenaly,
on ticho hľadí na ne, nesmúti, nežiali;
bo ich pamäť jak lampa čarovná poziáti,
i oblieka v sinkové starodávne šaty.
A on v tých svetoch bájnych sám seba pozerá,

Государственный архив Новосибирской области

je také „ústupkem". Budoucnost prý ukáže, bylo-li účelno od Německa je činiti.

Pangermanisté mají asi svou drastickou teorii o „ústupcích", která prohlašuje: ponechat nepříteli po mnoha aneksích kousek země, je „ústupek"; vyměřit mu pouze 6 miliard je také „ústupek". Nás to nepřekvapuje, poněvadž víme, že Němci dovedli postavit do služeb hrubého, rasového násilí již v míru svou vědu (statistika německá a její „vědecké" podvody, němečtí právníci o Anenských patentech a ochraně menšin, o právu mezinárodním atd.) a celou svou civilisaci. Za války pak německá věda, politika a tisk až na nepatrné výjimky provedly dobrovolnou kastraci, takže jsou opravdu „jenseits von Gut und Boese". Nejsou morální, nejsou nemorální, jsou prostě amorální.

A bolševická vláda opakuje svedenému nebo zterorisovanému ruskému lidu cynické fráze pangermanistů o výhodách nové smlouvy, vzájemných ústupcích, dobré snaze Německa nepodporovat více separatismus oblastí ruských atd. Orgány revoluce hlásnými troubami imperialistů! Historie nezná tragičtější frašky.

Výstavka.

Osvětový odbor OČSNR připravuje v Jekatěrinburgu vojenskou výstavku. Účelem jejím jest seznámiti ruské obecenstvo s naším revolučním hnutím, životem a kulturními snahami československého dobrovolce.

Výstavka bude umístěna na Voznesenském prospektě v I. poschodí Uměleckoprůmyslové školy.

Výstavka má býti všestranná.

Vystavují se hlavně fotografické snímky a zvětšeniny, malby, kresby, karikatury, črty, sochařské práce, ukázky československého tisku a litografie, ručně psaných časopisů a podobné. Aby představa o naší činnosti byla úplnější, nesmějí na výstavce chybět též ukázky různých rukodílných výrobků, zhotovených ať v zajetí nebo ve vojště, jako prsteny, dýky, řetízky, vyřezávané hudební nástroje, šachy, tabatěrky a různé jiné.

Poněvadž jmenovaných rukodílných ukázek jest doposavádě jen skrovně, apelujeme na všechny bratry, kteří mají pěkně zpracované předměty, aby je zapůjčili pro výstavku. Ke každému předmětu budiž připevněn lístek se jménem vystavovatele, po případě krátká charakteristická poznámka, kde a kdy byl zhotoven. Současně žádáme všechny redakce o zasílání rotných a plukovních časopisů. Výstavka bude otevřena začátkem října; přesné datum oznámí se později. Potrvá as 10 dní. Pro ruské obecenstvo bude vydán katalog.

Z našeho vojska.

Bratru generál-majoru Gajdovi.

V okopách na březích Volhy s radostí vítáme zprávu o povýšení svého milovaného bývalého velitele za slavných dnů tarnopolských.

Vojáci 1. praporu 2. pl.
„Jiřího z Poděbrad".

Čtvrté výročí.

Dne 28. září starého stylu (t. j. 10. října) bude tomu čtyři roky, co v Kyjevě na Sofijském náměstí byl posvěcen prapor České Družiny. Svěcení ono bylo důležitým dnem nejen pro Českou Družinu, ale i pro celé naše zahraniční hnutí, neboť tehdy první tisícovka československých vojáků přísahala věrnost praporu v boji proti Rakousku. To byl první signál k revoluci Čechoslováků. Bylo to toužebným přáním všech účastníků oné slavnosti, aby prapor ten vlál vítězně ne pouze nad tisícem vojáků, ale nad velikým územím, o němž by hovořil s obdivem celý svět. A kdo mohl tušiti, že z řad tisícovky vojáků vyjdou mužové, jichž jménem československý voják bude vyslovován s pýchou.

Nyní po čtyřech letech můžeme s hrdostí pohlédnouti do minulosti na tu těžkou cestu vývoje, jíž musilo projíti československé vojsko. Byla to cesta skutečně trnitá a bolestná: mnoho drahé československé krve skropilo půdu zuboženého Polska a mnoho dobrých československých hochů spí v divokém Rusku svůj věčný sen; ale ti, kteří zůstali, kteří nesli prapor svůj v před a nezalekli se ani těžkých přechodů, jež hnutí našemu připravoval carský režim, ani neklesali na duchu v dobách, kdy Rakousko vypsalo odměnu na jich hlavy; ba naopak, všechen ten vztek nepřátel dodával jim nové síly k nerovnému jich boji.

A když potom v roce 1916 bylo opětně umožněno zajatým Čechům a Slovákům vystoupiti veřejně proti Rakousku, vyplnily se brzy prořídlé řady České Družiny a zvětšovaly se tak úspěšně, že po roce stál již celý československý armádní sbor.

Letos u příležitosti čtvrtého výročí svěcení prvního praporu československého vojska bude pořádána v Čelabinsku oslava. Velitel armádního sboru vyslovil souhlas, aby oslavě oné se súčastnili pokud možno všichni českoslovenští vojáci z roku 1914. Proto pořadatelstvo slavnosti vyzývá všechny vojáky ze čtrnáctého roku, aby na slavnost onu (dne 10. října) přijeli a z pluků, z nichž nebudou moci všichni přijeti, nechť pošlou zástupce, kteří přivezou s sebou seznam „starodružinníků" v pluku se nalézajících.

V.

Omsk.

Osvětová komise pro československé části omské posádky pořádá „u Strýčka z Ameriky" týdně večerní „Besedy" v sobotu. Na programu přednáška, recitace, zpěvy, hudba (solo i sbory), kabaret i divadlo. Večery se těší pěkné návštěvě.

M. K.

Úřední zpráva

štábu vrchního velitele všech ozbrojených sil ruských a spojeneckých armád o činnosti proti sovětským vojskům 21. září 1918.

Východní fronta.

Beze změn.

Jihovýchodní fronta.

Slavgorodský úsek — likvidován. Zajaty štáby: černokurynský, dubovský a voznesenský a náčelníci vydání obyvatelstvem.

Severouralská fronta.

Jegoršinský úsek. U rozjezdu několik verst jižně od st. Samosvět Sibiřci vyhodili trať, takže krasnoarmějský vlak vyšinul se z kolejí. Krasnoarmějci ustoupili ke vsi Melkozerové. Sibiřci obsadili Irbitský závod a ves Pokrovskoje.

Tagilský směr. Celou noc bojovalo se u st. u závoda Nižní Tagil. Dle udání zajatců okolo Tagila je na 10 tisíc krasnoarmějců, z nich většina násilně mobilisovaných.

Lysvenský směr. Přední části kapitána Němce došly na 5 verst do stanice Kyn.

Kungurský směr. Čechoslováci obsadili stanici Tulumbasy, načež nepřítel rozrušil stanici dělostřelbou a pokoušel se učiniti výpad na stanici, byl však odražen oddíly podplukovníka Krejčího, které obsadily rozjezd mezi Tulumbasy a Šumkovo a úspěšně postupují ku předu. Na západ od st. Šumkovo za řekou Sylvou nepřítel má dobře opevněnou posici, dle vypravování obyvatel ze 3 řad okopů.

Krasnoufimský úsek. Oddíly lidové armády pronásledující nepřítele ustupujícího od Birska obsadily Askino a vešly ve styk s oddíly operujícími v okolí Krasnoufimska.

---

pozerá sa sta sinko nad morom z večera.
Na šabli vyštrbenej junák podopretý
diva sa tam z troch kopcov na tie rodné svety.
Z vojny ide syn ľudu, — za pánov bol v boji,
a tu ešte boj jeden v duši jeho stojí.
Dole — sedliačik ore, na nevlastnom poli,
a hore — ohník horí na Kráľovej Holi.
Čože? kamže? či plúžiť to nevlastné pole,
či po horách si chodiť s chlapci slobodnej vôle? —

No nehľadí on dlho po nevoľníckom poli:
ta letí oroi mladý medzi tie soľanky!
Pri vatre gájdy hučia, v skoku sú chlapiská,
v ruke pohár a v druhej valaška sa blýska:
„Hore hu! nič to preto, že sme my chudobní,
hodš'sme i chudobní, ale chlapci hodní!
Hore hu! nič to za to, že sa biedne máme:
naša dobrá vôľa ! ! ! bohatú zláme!" —

A s tou švarnou družinou chodí on po horách
pri sinci a mesiaci, hori hviezdach i zorách;
chodí si on sťa vietor bez dráhy, bez cesty,
strachy pred ním a za ním bájočné povesti.

Nad biedou zahnutou poslom božím vstáva,
kvetom zkvitá krvavým na rumišti práva.
To na Holi boj bije, samučičký samý,
boj bije junák smelý s tromi stoličami.

Tam na Krivání stojí, dušu v túžbach kojí,
pozerá orla v letu pri sinka východe —
a sníva si pieseňku o zlatej svobode.
A dumku šuhaj dumá v Prosiečnej doline,
dumá, či to zaklíšťa preca raz pominie.
A všetky tie obrazy tak s' milo naň smejú,
že znovu v ňom zbudily usnutú nádeju.
Hoj, a duša ešte raz do nich sa pristrojí,
jak bohatier na pokon do čarovných zbrojí
a po nej sa rozlieja sila nevystihlá;
cíti, žeby ramenom zem do neba zdvihla.
A v tom kňaz povie: „Amen!" — Jaj Bože nad nami! —
Mhla zašla — a Janošík víta sa s Vilami.
Trikráz od hôr zablysne, tri zhučia výstrely:
oj! časy naše, časy, kam ste sa podely?!
Ľud okolo šibene — sťa mŕtva skalina —
nevzdychne, nezaplače, päste nezatína.
Ide domov — pomaly — ale dák z nechuti,
čo krok zrobí, to stane, to hlavou pokrúti;
čím ďalej ide, tým mu viac čosi srdce sviera,
dač v duši sa ozýva: Janošík zomiera!
A to srdca svieranie viacej neprestane
a hlas ten bude volať na z mŕtvych povstanie,
prebije sa cez prsia, cez hory, cez lesy —
bude volať do všech strán: Janíčko! kdeže si?!

Государственный архив Новосибирской области

Jihozápadní fronta.

Saratovský směr. Nepřítel po silném dělostřeleckém obni obsadil stanici Demjas. Kozáci ustoupili a zaujali posici 2 versty na východ od chutora Rešitnikova a vsi Obrezovky.

Orský směr. Beze změn.

Povolžská fronta.

Simbirský úsek. Nepřítel počal se vylodovati na přístavu Majna.

Chvalinský směr. Naše flotila bojovala s nepřátelskou flotilou a večer odešla k Vasiljevskému.

Nikolajevský úsek. Přestřelba a výzvědná činnost.

Různé zprávy.

Všeruské porady v Ufě.

V otázce o vzájemném poměru ústřední vlády k oblastním vládám komise vyslovila se stručně: 1. všeruská vláda do svolání ústavodárného sněmu je jediným nositelem svrchované státní moci, 2. všechny funkce oblastních vlád musí být předány centrální vládě, jakmile ona to nařídí, 3. moudrosti vlády ponechává se určiti meze vzájemné kompetence ústřední vlády a vlád oblastních.

Komisi všeruských porad byli navrženi do ústřední vlády tito kandidáti: Vologodský, ministerský předseda sibiřské vlády, Astrov, známý starosta města Moskvy, generál Boldyrev ze svazu obrození Ruska, Aksentějev, býv. předseda sjezdu selských sovětů, Čajkovský, člen úst. sněmu, nyní stojí ve hlavě archangelské vlády. Za náhradníky navrženi: Sapožnikov, sibiřský ministr osvěty, Vostrotin, člen Chorvatovy vlády, generál Alekséjev, Argunov, člen úst. sněmu, Zenzinov, zástupce ústředního výboru eserské strany na všeruských poradách.

Vzetí Jegoršina.

Dle zprávy štábu sibiřské armády vzato Jegoršino, důležitý železniční uzel východně Jekatěrinburga, kolem něhož se soustřeďovala východní divise bolševická na jekatěrinburské frontě.

Nový spojenec.

Rotterdam 15. srpna. Vláda středně-americké republiky Honduras vyhlásila Německu válku.

Zvýšení produkce v Americe.

Washington, 9. srpna. V přítomné době z rudníků na vodních jezerech exportuje se větší počet rudy než dříve. Za červenec vyvezeno 10.699 tun, což převyšuje všechny dřívější výsledky.

Vzpoura německých námořníků.

(Zvl. zpr. ČSD.)

Kodaň sdělují ze Štokholmu o povstání vzniklém nedávno v německém vojsku. Námořníci zmocnili se 40 lodí, vyjížděli plnou parou k Norvéžsku. Byli však dohnáni několika německými válečnými loděmi. Došlo k dělostřeleckému boji, při němž dvě lodi povstalců byly potopeny s posádkou.

Utěšuje Němce.

V „Basler Zeitung" plukovník Egli na konci válečného obzoru bojů 22.—26. srpna oznamuje: s 18. srpna německá fronta se zkrátila o 60 km, čímž se uvolňuje asi 25 divisí a při tom třeba vzít v úvahu, že nynější posice Němců na Oise jsou silnější přehradou než dřívější. Velký omyl by byl, kdyby se myslelo, že Němci nemají záloh.

Cesta sibiřské vlády na východ.

17. září přibyl vládní vlak do Charbina. Ministerský předseda měl rozmluvu se zástupci anglické a japonské misse, s členy vladivostocké (Derberovské) vlády, členem Chorvatovy vlády Vostroginem. Ze všech rozmluv vyjasnila se plná ochota všech směrů pracovati k rozřešení otázky vlády. Sibiřská delegace jede dále do Vladivostoku, aby navázala styky se spojenci.

Bolševický teror.

V Jarensku byl rozpuštěn výkonný výbor, členové jeho — „soglašatěli" zavřeni, místo nich zvoleni věrní sovětské republice komunisti.

V Astrachani v noci na 4. září byla odkryta tajná schůze pravých eserů. Po vyšetření jejich kontrrevolučnosti byli zastřeleni 4 eseři a 6 bělogvardějců.

V Petrozavodsku zastřeleni Polkov, Bazarský a j.

V Moskvě byl zatčen Pěšechonov, byl však za dva dni osvobozen na záruku Běchného, Sosnovského a Bonč-Brujev

Koncem srpna učinili bolševici pro[illegible] v ústředním výboru soc. dem. strany a „Bunde". Zatčeni byli všichni přítomní. O zavření jich sovětské listy nepíší, [illegible] se, že zavření moskevských menševiků je odpovědí na zatčení bolševických agitátorů menševickými dělníky v Baku.

V moskevských „Izvěstijích" Radek v článku „Rudý teror" píše: „Teror je na řadě tento prostředek, který [illegible] s všeobecného socialistického hlediska nepokládali za nevyhnutelný, ale který dle našich názorů je nutným s hlediska třídní strategie. Je třeba vzíti uržoasii všechny prostředky, jež má [illegible] a které slouží jí zbraní proti dělnické zemědělské revoluci.

Na thema „Náš rudý teror" pořádají se mitingy, na nichž vystupují Kamenev, Bucharin, Sverdlov, Lunačarský, Krylenko, Preobražen[illegible] a j.

Podvést v rudé armádě.

Dle „Izvěstij" byl zatčen velitel krasnoarmějského oddílu Profimov, který utekl z fronty a odvezl na dvou parnících „Olga" a „Prosvět" vojenské zásoby. Vojenský oddíl jeho byl odzbrojen a zásoby konfiskovány.

Při revisi hospodářství v jednom sovětském pluku zjištěn byl úplný nepořádek. Pokladny vůbec nebylo. Peníze nosil velitel pluku Golubov v kapse, který nemohl vykázati výdaje, ani kolik má u sebe peněz. V žádankách uváděly se některé osoby vícekráte, ač již plat obdržely, vybíral se plat i za sběhy a vystoupilé ze služby, žádaly se platy pro hodnosti a osoby, které u pluku vůbec neexistovaly.

Poměry v Nižním Novgorodě.

Moskevská „Izvěstija" sdělují o poměrech v Nižním Novgorodě a gubernii: Mimořádná komise zjistila, že v době nastoupení Čechoslováků rozšířila se činnost temných elementů, které v proklamacích vyzývaly ke svržení sovětské vlády. Práci mimořádné komise pokusy o převrat byly úplně překaženy. Zavedena přísná kontrola na přístavech a nádraží, kde se bedlivě filtrují pasažiři.

Obavy o německé zajatce.

(Zvl. tel. zpráva ČSD.)

Německá misse na výměnu zajatců vydala nařízení rychle vyvézti zajatce z území, jež je ohroženo Čechoslováky.

Poněmčení Estonska.

Jak sdělují moskevská „Izvěstija" v Estonsku jsou zrušeny všechny ruské státní školy a zaměněny německými. Estonské školy s právem veřejnosti, lidové university jsou zrušeny. Povoleny pouze estonské soukromé školy.

Vrchní protektorát Německa.

Z Berlína 29. srpna. Wolfova kancelář sděluje, že finsko-ruská vyjednávání odložena na několik týdnů. Po obnovení porad budou vyjednávat obě strany prostřednictvím německé vlády, protože dosud se samy nemohly shodnouti. (PTA.)

Rakouské finance.

(Zvl. tel. zpr. ze Samary.)

Vídeň 15. září. Ministr financí předložil sněmovně státní rozpočet na r. 1918 a 1919. Výdaje se rozpočítávají na 24.521 milion. Z toho žádá povolení úvěru 21 miliard. Z exposé, které podal ministr financí, vyplývá, že čistě vojenské výdaje Rakouska za čtyři roky války obnášejí 88.630 milionů. Pro pátý rok se žádá 15 miliard. Ve svém dokladu ministr zdůrazňoval, že příjmy státní jsou uspokojující.

Úsilovné verbování do rudé armády.

Ruská mírová delegace, která v Kyjevě má vyjednávat rusko-ukrajinský mír vydala vyhlášku, že v ruském generálním konsulátě na Bibikovském bulvaru v hotelu Marseille přijímají se přihlášky důstojníků a vojáků, kteří chtějí vstoupit do rudé armády. Všechny výlohy spojené s dopravou bere na sebe konsulát.

Bolševicko-německá dohoda.

17. září ve Vilně započala pracovati rusko-německá komise na ustanovení nové demarkační čáry. Tato komise má určiti termíny očišťování okupovaného území a ustanoviti hranice Estonska a Livonska.

Neodvisle od práce této komise Němci očišťují již rajon Orši (dva severní újezdy vitebské gubernie).

12. září sešla se v Revelu německo-ruská komise, která vypracuje plán očistění od min baltických přístavů a plán jízdy obchodních lodí.

Listárna redakce.

Bratru Juliu Chalupovi, 3. pluk, 3. kulometný oddíl: Časopisy a příkazy bolševiků jsme dostali. Vřelé díky! Na zdar!

Hledají se:

Bratra Aloise, který je snad u 2. pluku, hledá bratr Jan Hylibaner. — Známé z okolí Lititin u Holic hledá Frant. Beránek. Adresa obou: Ešelon štábu 4. pluku.

Přátele a známé hledají: Frant. Hnízdo, Vrstce u Kop.; Vonka Josef, Mlejnice u Kop.; Václav Matura, Kolešovice u Rakov.; Frant. Heligr, Skála u Hořic; Jos. Sajdl, Křešice u Líbáně; Václav Hošek, Svejkovice u Rokycan; Jaroslav Dittrich, Pardubice; Rud. Nájemník, Liberec; Jos. Jaška, Zamberk; Frant. Valenta, Březnice u Benešova; Tomáš Taman, Kovalovice u Slavkova; Jos. Kunášek, Střebohostice-Český Brod; Frant. Fiala, Vokovice u Prahy; Lacina Franta, Zlukov u Veselí n. L.; Hrubý Jan, Praha VII-731; Karafiát Rud., Praha-Žižkov. Adresa všech: 3. pluk, oddíl zákop. děl.

Calábek hledá bratra Stanislava Procházku. Stašošku! Jsem v Celabinsku v korpusním lazaretě, lehce raněn do levé nohy. Čekám zprávu od Tebe. Jan. J. P., prap., 9. pluk, 8. setnina.

Páuka, Mareše, Sršně od 6. pluku i známé z Holic u Pardubic hledá Frant. Hypský, ešelon štábu 4. pluku, 1. divise.

Государственный архив Новосибирской области

187. číslo. V Jekatěrinburgu ve čtvrtek 26. září 1918. Cena 20 kop.

ČESKOSLOVENSKÝ DENNÍK

ЧЕШСКОСЛОВАЦКІЙ ДНЕВНИКЪ

Orgán Odbočky Československé Národní Rady na Rusi

Všeruská vláda.

(Zvl. telegr. zpráva ČSD z Ufy).

Všeruská ústřední vláda je utvořena. Členy jsou: Avksentějev, Astrov, Boldyrev, Vologodský a Čajkovský.

V Jekatěrinburgu 25. září.

Jsme v dobách mimořádné důležitosti. Převaha přechází definitivně na stranu spojenců, kteří na všech frontách jsou pány situace. Ústřední mocnosti s napjetím všech sil zdržují mohutný nápor spojeneckých armád na západě a vidíce nedostatečnost svých sil, nabízejí prostřednictvím Rakousko-Uherska vyjednávání o mír.

V tuto svrchovaně vážnou chvíli došlo konečně v Rusku k události, ke které ze všech svých sil pracovalo československé vojsko a mladé části ruské armády: Rusko se obrodilo. V Ufě se vytvořila všeruská vláda, která sjednocuje v sobě všechny osvobozené ruské oblasti, všechny národy a která v plné shodě se spojenci a za pomoci jich béře na sebe úlohu velikého „sbírání" země ruské.

Rusko vstupuje znovu v řady svobodných států a národů celého světa, bojujících za demokratický program osvobození národů, za humanitu a mír proti pruskému junkerství a proti militarismu a reakci střední německé Evropy: Nejlepší záruka, aby Němci nedosáhli na účet Ruska míru, který by byl zkázou Ruska a dunajským darem nové Evropě, osvobozené od hrůz světové války.

Koncem tohoto měsíce se ve Versaillich scházejí zástupci spojenců k důležitým poradám. Politická veřejnost očekává, že z těchto porad bude odpovězeno rozhodně a důstojně na mírovou nabídku Rakousko-Uherska. Projevy, které učinily Wilson, Balfour, řeč, kterou pronesl ve Francii nedávno Clemanceau, jasně naznačují tuto odpověď: Spojenci jsou věrni velikým cílům, které byly přineseny k spáse lidstva a od svého programu neustoupí!

Obrozené Rusko, podepřené spojenci, smyje brestlitevskou hanbu a zažene pád národa, který terrorisován bolševiky, vstupivšími s Německem v nemravný vojenský spolek, je hnán proti svým osvoboditelům, přinášejícím mu demokratickou lidovládu a důstojné místo mezi svobodnými národy nové Evropy. vhk.

Revoluční hnutí Jihoslovanů v Rusku.

Tato válka dala rakousko-uherským Jihoslovanům možnost, aby spolu s ostatními potlačenými národy dunajské monarchie, s puškami v ruce pomohli spojencům zničiti Rakousko-Uhersko, které nejhrubším způsobem porušovalo jich práva a aby na jeho rozvalinách utvořili spolu s pokrevními bratry svůj samostatný stát, samostatnou Jihoslavii. Formování jihoslovanských dobrovolců začalo záhy se začátku války — v Rusku v roce 1914 a 1915 organisovalo se několik oddílů. Oddíly byly posílány na frontu jako doplnění srbské armády.

S touto vojenskou akcí souvisí formování dobrovolců Jihoslovanů v Americe, kteří také již v roce 1915 odešly utvořené oddíly na balkánskou frontu.

Po zkáze Srbska přestalo posílání dobrovolců z Ruska do Srbska, ale v Rusku se utvořil v roce 1916 „1. srbský korpus", jehož první divise se prosluly v bojích v Dobrudži. Příčiny, pro které se prováděl nábor dobrovolců Jihoslovanů v Rusku do srbských oddílů, není třeba připomínat. Korpus odjel na solunskou frontu.

Aby se zabránilo agitaci Jihoslovanů v Rusku, organisoval se v Kyjevě „Svaz Jihoslovanů", který se snažil soustředit všechny Jihoslovany. To bylo velmi smutné, ježto v tuto dobu ruská revoluce teprve se rozhořela a bylo potřebí starat se o tisíce lidí, kteří zůstali mimo korpusu. Do Jihoslovanského svazu vstupovaly 3 organisace.

1. Organisace jihoslovanských důstojníků v ruské armádě z pluku Kornilovových bylo asi 60; súčastnili se bojů v červnu a červencového nástupu minulého roku proti Rakousku. Ti, kteří z nich zůstali z bojů ještě dnes, bojují v armádě gen. Alekšějeva. Asi 40 důstojníků bylo na kavkazské frontě. Když se ruská kavkazská armáda rozpadla, vstoupili do anglické armády. Mnozí důstojníci jsou rozptýleni po různých frontách protiněmeckých a asi 40 vstoupilo do prvního revolučního jihoslovanského pluku. Když vystoupili Čechoslováci, ihned se přihlásili jako vojáci do jejich řad a bojovali na různých frontách československého vojska všichni kromě některých, zadržených bolševiky.

2. Revoluční jihoslovanský pluk.

3. Dělnické družiny, ve kterých bylo zaznamenáno na 6000 lidí.

Práce Svazu byla zničena zradou Ukrajinské Rady. Svaz se evakuoval z Kyjeva do Saratova a později do Samary. To byl první revoluční jihoslovanský pluk.

Bolševická epidemie neuchránila ani Svazu. Přestala být činna důstojnická organisace, v dělnických družinách začalo klesat národní cítění a Svaz se větším dílem rozpadl. Rozvoj pluku byl znemožněn.

Bolševici svorně hrozili, že pluk nedostane výstroje ani proviantu, nepřestoupí-li do jich armády. Někteří odešli, ale pluk zůstal přece. V tu dobu přišlo československé vystoupení. Vystoupení zastalo Jihoslovany roztroušené po celé cestě z Penzy do Vladivostoku. Není divu, že se nacházeli tedy téměř u každého československého pluku a každého ešelonu, aby bojovali proti bolševikům. Sympatie k československému odboji, přesvědčení, že vystoupení československého vojska je spravedlivé a spolu nedůvěra ku germano-bolševikům, přinutila také Jihoslovany v Samaře, aby se probudili ze sna, do kterého je uvrhli bolševici.

Sotva byla vzata československými vojsky Samara, již se začalo vyjednávati o přestoupení jihoslovanského pluku do československých vojsk. Tak se také stalo. Kromě pluku vstoupilo do československých vojsk také dělnictvo v počtu asi 200 lidí.

Všichni se hlásili, aby se súčastnili bojů proti bolševikům a byli i vysláni na různé fronty. Jihoslované, kteří vstoupili do československých vojsk, bojovali a někteří bojují ještě v bugurusланském rajoně a na nikolajevské frontě. A dokázali, že jsou vojáky znalými svých úkolů. Nejdůležitějším důkazem toho je vyznamenání třech vojínů francouzským řádem.

Jízda srbsko-českého eskadrona ještě je na frontě. Tak byla utvořena první podmínka společného československého a jihoslovanského nástupu proti Němcům a bolševikům, za osvobození od společného hnětu.

Aby se naše revoluční hnutí v Rusku rozvinulo do větších rozměrů, utvořila se v souhlase se srbským konsulem, s československou Národní Radou a ostatními spojenci Jihoslovanská komise při OČSNR., která má úkol organisovati registraci a soustřeďování Jihoslovanů rakousko-uherských pro boj za stejný cíl, za svobodu a samostatnost jihoslovanského národa.

Jihoslovan.

S palmou míru, ale černo-žlutého!

(Zvl. tel. zpráva ČSD.)

Ministerský předseda Hussarek při představování nového kabinetu v parlamentě zdůraznil, že tato válka má obranný ráz a ústřední mocnosti jsou ochotny kdykoli uzavříti čestný mír, jakmile se nepřítel zřekne svých úmyslů, směřujících k zničení státu.

„Zodpovědní politikové naší skupiny nejednou vysvětlili, že usilují o mír na základě spravedlnosti podmínek, jež by byly přijatelny pro obě strany, ale dokud naši nepřátelé se budou držeti hlediska jednostranné diktatury, potud budeme nuceni pokračovati ve válce se vší rozhodnosti. Nehledě na naši ochotu uzavříti čestný mír, u nás

Государственный архив Новосибирской области

je ještě jeden prostředek ku zkrácení vojny a jmenovitě: rozvít všechnu energii k rozhodnému vedení války. (Bouřlivý potlesk.)

Monarchie může věřiti činnosti svých ozbrojených sil, vyzkoušených v bezčetných hrdinských bojích. Dosáhneme dobrého čestného míru, neboť jak v míru, tak ve válce nejsme sami. Spolek s Německem, který byl uzavřen z vůle panovníků a úsilím státníků, je upřímný a srdečný s obou stran. Náš spolek v světové válce je zárukou důstojného míru. Vojenská podstata našeho spolku přestane, jakmile nepřítel podá nám ruku k míru. Naše i spojenecké národy ve své podstatě jsou předurčeny, aby se přeměnily v organisaci všech kulturních národů žijících v míru."

Promluviv ještě o vnitřní politice, směrnicích a požadavcích doby, Hussarek skončil: „Rakousko-Uhersko dohraje svoji úlohu do konce jen tehdy, když bude pro všechny své národy skutečnou společnou vlastí a to podaří se jen tehdy, když Rakousko bude si neustále uvědomovati, že v německém národě je pramen jeho kultury."

Ministerský předseda bude asi rakouské národy „uvědomovati" takto ještě s větší energií než kdysi v hodnosti ministra vyučování a Rakousko dohraje svou úlohu brzy — do svého konce.

Z řeči Černova.

Černov na samarském rolnickém sjezdě vyličil velmi zajímavě duch, který je ve vesnicích obsazených bolševiky.

„Kdežto zde v samarské gubernii bolševism neuspěl sesliti nekonečnými sliby bolševiků (okamžitý mír, chléb atd.), vesnice tak se jimi zmámily, že jsou teď ve stavu těžkého ostřílivění. V plném zmatení táží se mužíci: tito bolševici, kteří zdáli se být takovými přáteli, zklamali, možno ještě věřit někomu? Jestli nikomu nelze věřit, pak je jedno, kdo bude vládnout, jen když bude pořádek. V tom je nebezpečí", praví Černov, „že tato nedůvěra může přivésti mužíka k tomu, že vloží hlavu v libovolný chomout. Třeba vrátit vesnickému obyvateli ztracenou víru, hlavně víru v sebe a pak teprve v ústavodárný sněm". Dále Černov vykládá příčiny, proč dnes venkov odvrací se od bolševiků. „Je to hlavně chlebová politika, kterou bolševici nemilosrdně provádějí a již popouzejí proti sobě rolnictvo. Ale jeho rentální dovedou umlčeti bolševici, kteří naučili se Stolypinově metodě: štváti jednu vrstvu obyvatelstva vesnice na druhou. Vynalezli vesnickou bědnotu, která by vlastně již neměla existovat, když byla půda rozdělena. Sjednotili lidi, kteří nezabývali se zemědělstvím, dali jim zbraň a poslali je do vesnice. Tak ve vsi T. 24 lidi bez hospodářství, většinou přistěhovalci, drží vládu ve svých rukou; třetina z nich jako komisaři stala se již bohatou buržoasií. Povstání selská byla krvavě potlačena při použití obrněných automobilů. Dnes jsou vsi sovětského Ruska silně zastrašeny a očekávají příchodu lidové armády". Černov zdůrazňuje, „že lid poučený teď trpkými zkušenostmi, musí si také uvědomit, že jen vlastní silou může dobýti plné svobody. Jestli bude však očekávat, že jeho druhové a spojenci ho sami osvobodí, tehdy klesne v očích spojenců na nedospělé dítě, což by mohlo vésti k jich protektorátu nad Ruskem". Proto vyzývá řečník národ k energické aktivitě a rozhodnutí, jíti raději na jistou smrt, než přijmouti jařmo. V posledních nezdarech na frontě vidí Černov zdravou zkoušku, v níž mají se ukázati právě síly lidu. Váží v černozemcích mužickou sílu, varuje pouze před tím, aby vítězství bolševiků nevyužili ti, kdož jsou sice jich nepřáteli, ale též nepřáteli lidu. Proto musí být armáda silná, musí být mužická, aby hájila zájmy lidu. Jen při takové armádě bude moci stát národ získati si respekt svých přátel, kteří zachovají k němu úctu jako k silnému, i když přestanou býti jeho přáteli.

Na západní frontě.

(Zvl. tel. zpr. Č.)

Hlavní stan německého [illegible] 1918. Úředně. Západní jeviště: Skupina korunního prince Ruprechta. Severovýchodně Bikschote jsme očistili [illegible] zákopů, které zůstaly nepřáteli v bojích z 9 září a vzali jsme 186 Belgičanů do zajetí. Houževnatá výzvědná činnost [illegible] Ypern a La Bassée. Severně Armentières a jižně kanálu La Bassée byly odraženy částečné útoky nepřítele. V úseku Loeuvres—Havrincourt silná střelba artilerie. Zde při útocích na různých místech jsme vzali zajatce. Angličané znovu podnikli útok na Siegfriedskou linii v úseku od lesa Havrincourt až k Sommě. Útoky namířené přímo na Gonzeaucourt i severně Gonzeaucourtu neměly úspěchu. Pluky německých střelců tvrdošíjně bojily Gonzeaucourt. Také mezi Gonzeaucourt a Havrincourt jsme odrazili Angličany, kteří několikráte útočili velkými silami pomocí obrněnců. Epehy i Roussy zůstaly po střídavém boji v jejich rukou. Večer opakoval nepřítel útoky na celé této frontě, byl však odražen na všech místech. Mezi Havrincourt a Pontruet vnikli Australci do našich posic. Při těžkém boji podařilo se nám zastaviti západně Bellicourtu nepřítele postupujícího za Havrincourt i Pontuet. Mezi potoky Tomignon i Sommou podnikli Angličané spolu s Francouzi útok. Po přibytí větších sil pokusili se u St. Quentin o útok, severně něhož prorazili naše linie. Útoky zadržované námi dnes večera skončily plným nezdarem pro nepřátele. Tento byl odražen do svých původních linií. Východopruské pluky i elsaskolotrinský pluk čís. 60 se zvláště vyznamenaly. Jižně Sommy částečný útok Francouzů se nezdařil. V jednom úseku 5 km jsme konstatovali 25 nepřátelských divisí.

Skupina německého korunního prince: Odpoledne mezi Aillette i Aisne opět značně sesílil boj artillerie. Mocné částečné útoky, namířené zvláště na naše linie po obou stranách silnice Laffaux—Chavignon, byly odraženy. Skupina Galvitze: U côtes Lorraines oživená bitevní činnost. Menší boje před liniemi. Při výpadu na (vypuštěno) jsme vzali zajatce.

Berlín. Úředně. 19 září 1918. Večerní zpráva: Na včerejší bitevní linii mezi lesem Havrincourt a Sommou se Angličané omezili na mocné částečné útoky, které byly všude odraženy.

Berlín. Úředně. 19 září 1918 v noci. Nepřetržitý nezdar na frontě Cambrai přiměl Angličany k nynějšímu jich útoku od Moenres do Epéhy. Po dvoudenní přestávce

BESEDA.

Zápisky z východosibiřské fronty.

XI.

Zajímavý obraz k osvětlení nálady i celkové situace u bolševických vojsk v poslední době bajkalských operací, podávají nám přímo noviny sovětské armády nalezené v Vladivostočských tepluškách. Z několika úvodních článků „Krasnoarmějce", vydávaného divisním politickým štábem, možno jasně vidět, jakou tu mravní hnilobu, jíž propadla bolševická armáda, zejména ve svých ruských částech. Proti ní marné jsou již varovné výkřiky, marné i drakonické protředky, jimiž pokoušejí se za pomoci rakouských zajatců nebo sovětských kozáků ozdravit svou armádu čestnější bolševici.

S bolestí přiznávají se k tomu, že vojsko jich hemží se přímo [illegible] marodéry, bandity pod praporem revoluce".

„Dnes oni s bičem [illegible] spoléhajíce na neuvědomělost svých soudruhů", biji děinky na železné dráze [illegible] vlastní bratry, zítra zachvacují různé [illegible] a se zlodějským ziskem prodávají, pozítří místo toho, aby vyplnili uložené jim vojenské rozkazy, jedou „se formovat" do nejbližší město a tam hýří, obklopeni [illegible] prostitutek. Nakonec, aby ještě [illegible] ukázali své schopnosti, přezíravě odvracejí se od sovětů a staví se ve výhrůžnou pozici proti samé „Centro-Sibiři", hrdě prohlašujíce sotva pletoucím se od pití jazykem: „já jsem vláda a spasitel revoluce [illegible]!"

Proti takovým rozkladným živlům v armádě vidí rozhořčený pisatel jediný prostředek: nelitostný polní soud. A skutečně také v těchže novinách dočítáme se v rubrice „polní vojenský soud" přímo kriminalistické historie ze života krasnoarmějců.

Na chvíli pouze oklamala je Štěstěna radostným předtuchem vítězství. To bylo v ten čas, když ruské části nuceny byvše odejíti od řičky Paňkovky až za Murino, odtud potom dále fingovaným ústupem k Utulíku, vlákaly bolševiky do pasti naličené plukovníkem Pepeljajevem. Tehdy „Krasnoarmějec" v článku nadepsaném „Vítězství" jásal:

„My dlouho a mnoho ustupovali. Po každém ústupu jsme odkrývali nové a nové rány na těle naší mladé armády. S nelitostnou ukrutostí jsme odkrývali své hnisavé boláky, my je řezali, odhazovali. Opilství, marodérství, karty, prostitutky, vše to přežila naše armáda, vše to přemohla i přetrpěla. Svýma rukama my musili střílet vlastní soudruhy ve jménu spasení armády před rozkladem a spasení revoluce před zkázou. Taková byla těžká naše cesta, jež přivedla nás k vítězství... Pod Murino československým i bělogvardějským plukům naneseny takové smrtelné rány, po kterých se ony mohou již stěží vzpamatovati!"

Vina enthusiasmu plnící několik dalších čísel „Krasnoarmějce" a ukazující bolševickým vojskům růžové vidiny úplného vítězství na Bajkale, ovšem zase brzy pokleslo. Sovětská vojska, tito „pohádkoví bohatýři, kteří vyrvali již definitivně víru ve vítězství z hrudi bělogvardějců a Čechoslováků", znovu byla nucena hledati spásu v kvapném útěku dále na východ.

8. srpna po našem vítězství u Solzana a Murina byl napsán v „Krasnoarmějci" první správný a pravdivý referát o vojenských událostech na bajkalské frontě, v němž bolševici aspoň z části přiznávají svůj klam a porážku: „Po řadě skvělých vítězství my utrpěli značnou porážku mezi stanicemi Murinom i Utulikom. Davše se strhnouti kvapným útěkem nepřítele, jenž v panice před námi ustupoval, zapomněli jsme na výzvědnou činnost v nejbližších okolních horách... O dalším osudu našeho odříznutého oddílu nevíme. Obrněnce naše pravděpodobně se staly kořistí nepřítele. Ztráty naše veliké, počet ještě úplně nevyjasněn."

A z toho dne novinářské zprávy „Krasnoarmějce" o bajkalské frontě scvrkly se opět na malinké, stydlivé poznámky a vyčíslením pouhých faktů o „koncentraci sil na zadních, výhodnějších posicích".

Государственный архив Новосибирской области

byl obnoven veliký útok 18. září od Havrincourtu do Helnonu. Tvrdošíjnost, s kterou zde Angličané útoči, vysvětluje se tím, že Němci se drží před zákopem Siegfrieda, takže Angličané jsou nuceni hledati východisko v obstřelu německé artillerie, která je výborně nastřelena. Útoky Francouzů mezi Aillette i Aisne trvají. Poněvadž všechny pokusy Francouzů, s těžkými ztrátami podnikané, již předa dvěma dny skončily nezdarem, hledali Francouzi zadostučinění 18. září dopoledne na německé frontě u Allemand. Zařadivše tanky, podnikli Francouzi velikými silami odpoledne útok na celé frontě. Měli zpočátku úspěch ve směru na P i n o n, byli však odraženi. Německé batterie zanjaly své posice nekryty, vyřadily mnoho tanků z boje a přinutily za součinnosti kulometů a pěchoty nepřátelské útočníky k zastavení. Mezi Maasou a Mosellou dospěli Američané přes své naduté tvrzení o stálém postupu a očekávaných velikých událostech pouze k prozkoumání (?) našich linií. Zde, jakož i na ostatních frontách panuje poměrný klid (?) Za poslední 3 dni jsme zasáhli mnoho nepřátelských letadel a přinutili je přistáti v Holandsku (?) V jednom místě byla sražena současně dvě letadla.

Hospodářská hlídka.

Vliv války na železářský průmysl ve Francii.

Porovnáme-li bilance ruského železářského průmyslu, nacházejícího se v naprostém rozkladu, s železářským průmyslem francouzským za doby války, žasneme přímo nad obrovskou výkonností, která byla Francouzi docílena. Z několika suchých čísel možno si učiniti obraz, jakým způsobem musely býti napjaty všechny síly našich spojenců, aby bylo docíleno žádoucích výsledků.

Ve chvíli vyhlášení války Francie zaujímala čtvrté místo ve výrobě litiny a oceli, vyrábějíc ročně 22 mil. tun. Z tohoto množství vyrábělo se 14 mil. tun v provinciích, zabraných Němci.

Němci zabrané území dávalo 90 proc. železné rudy, 80 proc. litiny a 68 proc. kamenného uhlí. Místo 127 železáren s vysokými pecemi zůstalo pouze 32. Při takových nepříznivých podmínkách musel francouzský průmysl mobilisovati a napnouti všechny síly, aby vyhověl všem požadavkům a mohl dostatečně zásobovat bojující armádu.

Na rychlo zakládány nové závody, stavěny vysoké pece, otevřeny nové a rozšířeny staré doly. Usilovné a nadlidské práci Francouzů podařilo se docíliti v brzku skvělých výsledků, jak ukazují následující cifry o výrobě v tunách za prvních 5 měsíců v r. 1914, 1915 a 1916:

	1914	1915	1916
Železa a ocele	2.085	13.774	34.9[illegible]
Plech	4.700	10.700	103.[illegible]
Kolejnice	318	4.453	3[illegible]
Železná ruda	53.560	82.827	[illegible]
Litiny	8.532	20.634	[illegible]

Byla tudíž výroba železa i ocele proti r[illegible] zvýšena 17krát, plechu 22krát, kolejnic [illegible]krát, železné rudy (vytěženo) 4krát a litiny 2[illegible]krát.

Uhlí následkem zabrání většiny kam[illegible]ných dolů Němci a mobilisace horníků vy[illegible] pouze polovina. Totéž je i s koksem, kter[illegible] válkou dodávalo Německo a kterého Franc[illegible] k válečným účelům potřebovala 2 mil. t[illegible] tomto nedostatku vypomáhala značně A[illegible] Amerika.

Z uvedeného vidno, že fra[illegible]ské železárny trpěly pouze nedostatkem k[illegible] uhlí, kdežto ostatní překážky a nedostat[illegible] před nimiž byly s počátku veliké obavy, nap[illegible] odstraněny a překonány.

Francouzové mohou [illegible] příkladem všem, neboť takových rekordů [illegible]nosti při tak nepříznivých a těžkých p[illegible]nkách dosud nikde docíleno nebylo.

Tom. Skácel.

Sám svobodný, kdo hoden
svobody jest a žít každou!
Kdo do hrobu jímá otroky
sám je otrok!

Jan Kollár.

Z našeho vojska.

Za bratry praporčíky J. Bucharem a V. Kvasničkou.

Když před několika málo dny tiskl jsem Vaše pravice s přáním úspěšné práce na severouralské frontě, to netušil jsem, že tak brzo sejdu se s Vámi — ne však již jako s usměvavými vítězi se štítem v ruce — ale jako s vítězi, vracejícími se v náš střed na štítě . . .

Vy — krajané moji — jste jedni z těch, kteří již začátkem 1916 roku se vysvlékli z těch šedých cárů rakouské nevolnosti a zaměnili je zelenou barvou naděje československého družiníka — puzeni jsouce starou nenávistí k německo-maďarským dusitelům našich národních práv. Bez všelikých garancií a záruk pro lepší příští svého národa odhodlali jste se pomstit za spáchané křivdy, tenkráte ještě ani netušíce, jaké ovoce práce Vaše přinese.

Vy jste jedni z těch, kteří byli obdivováni obyvateli Kyjeva, když jste chodívali z kyjevské university v hrdě sražených [illegible]cích za zvuků sokolských písní „na zaní[illegible] — Vaše prsa byla často zdobena květ[illegible] obdivu a lásky, jež Vám házely v [illegible] kyjevské studentky, Vy jste jedni [illegible]ch, kteří v Treskyni, v rozház[illegible]né uralské vísce snili jste o tom, kdy jako [illegible] pluku Jana Žižky z Trocnova vyrazíte proti odvěkému nepříteli.

Sedávali jste spolu při [illegible] blikavého kahánku za jednoduchým [illegible] nízké světničky, spřádajíce sny [illegible] Čechii — a ta „vaše chazajka" [illegible] Vás „harnými chlopci", divaly [illegible] Vás s pece či od kolovratu, pokyvujíc [illegible] hlavou a často sízíc nad tou Vaší láskou k rodné hroudě, kterou nedovedla [illegible] chápat . . . Později byli jste pod Zbo[illegible] mezi těmi borci za svobodu, o jichž [illegible] slyšel a psal celý vzdělaný svět [illegible] základě jichž skutků vyrostl potom [illegible] československý armádní sbor, tam za [illegible]ečnost byl jsi, bratře Buchare, oz[illegible]třížem sv. Jiří a oba povýšeni na [illegible]níky.

Potom [illegible] jste s námi všecky slasti i strasti [illegible]ského života na Ukrajině a cestou na Dálný východ — Ty, milý bratře K[illegible]ško, prožil jsi útrapy bolševického zajet[illegible] v Samaře, potom byl's raněn a ještě [illegible]plně zdráv spěchal's pomstit se nad [illegible]demokraty ve službách německého imperi[illegible]smu, a Ty, drahý bratře Buchare, pro[illegible]al's s 3. plukem řetěz nerovných bojů od Čelabinska, Trojicka až do nehostinných uralských lesů a bažin; oba vždy s jasným hledím patřili jste budoucnosti vstříc, jsouce odhodláni na vše, — Vaše rty šeptaly si v posledním boji proti valící se nepřátelské přesile v rozhodném okamžiku — „když jiného než umřít nezbývá, tož ať mřou též upíři spolu" a hrdinně jste padli . . .

Až donese se věst ta k Vašim rodným, to na jich očích zalesknou se slzy, ale to budou slzy hrdosti a radosti, že jich děti dovedli položit na oltář vlasti to nejdražší . . .

Loučíce se s Vámi, rodáci jičínského kraje, kteří jste spolu tak dlouho jako nerozluční přátelé žili, a téměř v jeden čas i umírali, a nyní zase v společné mohyle odpočíváte, nesmíme jako druhové Vaši truchlit nad Vámi; vždyť zemřeli jste tou smrtí v světě nejkrásnější a proto ve vínek na Váš prostý hrob vpletáme pouze ty naše přísahy, jež Vy jste tak čestně splnili a které i my do posledního mužně splníme a od nichž nikdy neustoupíme. — Slib ten dejž Vám klidný, věčný sen pod šumotem sos[illegible] nami Michajlovského hřbitova! [illegible]ším z nás, jichž prsa dýchat budou čis[illegible] vůních svobodných československých [illegible]hů a hájů, těm připadne za úkol, vyprávě[illegible] Vás a Vašich činech v rodném Vašem [illegible], pod Konechlumskou mohylou s[illegible]ujícím, tažnějšímu pokolení . . .

Váš Tonouš.

Naše dílny v Omsku.

Odbor sociální [illegible] zřídil v Omsku dílny pro výrobu dýmek, hřebenů a všeho druhu kartáčů; k této výrobě nedostává se lacinému materiálu. Správce dílen obrací se k Vám, bratři, s žádostí, abyste posílali rohy všech druhů, [illegible]mě a krabičky od konserv v každém množství na Správu dílen v Omsku.

Podobným způsobem docílíme lacinějších, vojsku [illegible] potřebných předmětů.

Dostál.

Úřední zpráva

štábu vrchního velitele všech ozbrojených ruských a spojeneckých armád o činnosti proti sovětským vojskům 22. září 1918.

Východní fronta.

Zprávy nedošly.

Jihovýchodní fronta.

Lepsinský směr. Ves Veseloje očištěna od krasnoarmějců. Obnoveno spojení mezi Lepsinským a Stefanovským.

Severouralská fronta.

Tagilský směr. Ves Krasnopolskoje osvobozena od nepřítele, kterého na ústupu pronásleduje kap. Kulikovský, velitel jízdní baterie spolu s obsluhou baterie, kozáky a partizány miasského oddílu. Pobito 50 krasnoarmějců.

V ostatních směrech se úspěšně postupuje.

Povolžská fronta.

Sarapulský úsek. Oddíly lidové armády obsazena ves Čutyr (70 v. severně od Iževského závodu), ukořistěno 7 kulometů, dělo i oboz. Nepřítel je ve vsi Jukoj (jižně Iževského závodu). Vjatskaja Poljana obsazena oddíly odstupujícími od Kazaně. V okolí Botkinského závodu jsou oddíly lidové armády na 70 verst směrem k Permu, při čem činský oddíl nazývající se rudo-žlutou armádou byl poražen na hlavu. Napočítáno 300 mrtvol Čiňanů.

Čistopolský směr. 21. září krasnoarmějci přebrodili se na levý břeh ř. Kamy u vsi Murziki v počtu 50 jezdců, 200—300 pěšáků a soustředili se ve vsi Abasejevském. Ráno 22. září nepřítel nastupoval na Čistopol.

Simbirský směr. 21. září naše oddíly útočily na nepřítele na frontě st. Urenbaši-Tatar-Kalmogor a dobyly chutor jihozápadně Ivanovského, Jangmajevo, Pokrovský i st. Čerdakli.

Stavropolský úsek. Na levém břehu Volhy naše jízdní hlídky dojížděly do vsi Chraševky, aniž by narazily na nepřítele.

Inzenský směr. Dělostřelecká přestřelka.

Chvalinský směr. Syzraňský úsek. 21. září okolo 15. hodiny nepřítel v síle 300 mužů a 4 děl nastupoval od vsi Karaguží na ves Mojsějevku, naše oddíly pod nátiskem nepřítele ustoupily na sever od Mojsějevky. Na levém břehu Volhy nepřítel obsadil ves Lebešino.

Nikolajevský úsek. Nepřítel nastupoval na naše části od vsi Ivantějevky.

V boji se pokračuje.

Государственный архив Новосибирской области

Různé zprávy.

Německá zpupnost.

(Zvl. telegr. zpráva ČSD.)

Berlín 22. září 1918. Úřední zpráva večerní: Italské bojiště. Naše útočné části provedly nástup na sektor, hájený československými legiony. Většina ochrany neušla zaslouženému trestu. Na četných místech italské fronty boje výzvědných částí.

Obstřel Mett.

(Zvl. telegr. zpráva ČSD.)

Metty. Místní časopisy přinášejí toto úřední německé oznámení: „Již několik dní obstřeluje nepřítel Metty z dalekostřelných děl. Obstřelovati Metty bylo možno již od počátku války a bylo to dávno očekáváno. Moderní děla mají daleko větší nosnost, než je vzdálenost od Pont à Mousson do Mett. Obstřel nesouvisí s tím, že jsme vyklidili klín u St. Mihiel a že by snad byl nepřítel blíže městu Mettám. Ale je to zjev, který je odůvodněn nynějšími boji západně a jihozápadně Mett.

Italské bojiště.

Vídeň 20. září. Na benátské pohorské frontě boje včera opět oživly. Severně hory Valbella a Colnet Rose podařilo se Italům obsaditi na čas naše okopy, ale naším protiútokem byli odtud vybiti.

Nesnáze s Tureckem.

Velký vezír Talaat paša přijel do Berlína k jednání o stavu Kavkazu a Gruzie, vzhledem k rusko-německé dohodě uzavřené bez vědomí Turecka. Německý tisk dává Turkům silně na jevo, že jejich vítězství na Kavkaze nejsou potřebná a že hlavním úkolem je vytlačení Angličanů z Palestiny i Mezopotamie.

Clemenceau o budoucím triumfu.

Ministerský předseda Francie Clemenceau prohlásil 28. srpna: „Skvělá vítězství posledních několika týdnů přivodila převrat v osudech války. Pruský militarismus nezadržitelně klesá v propast a vezme s sebou hanbu největšího pokusu o zničení pledů civilisace, o který se kdy pokusil některý národ. Před námi triumf. Součinnost spojenců, směřující ku obnovení světa, dostihne vlády ideálu, k němuž slavně směřovalo tolik pokolení a jehož provedení historie přikázala nám co šlechetný úkol."

(„Věstník Mandžurie".)

Německé intriky v Číně překaženy.

Pekinské úřady zakázaly vydávání anglického časopisu „Peking Ewening Journal", pomocí něhož němečtí agenti propagovali germanofilské tendence pod praporem „neodvislosti a neutrality Číny".

Císař Vilém kdysi upozorňoval na „žluté nebezpečí" a chtěl sjednotit Evropu proti Asii. Nenadál se, že to „žluté nebezpečí" povstane jednou proti jeho pangermánským plánům, na pomoc evropské dekadenci!

Rakouská mírová kampaň.

(Zvl. tel. zpr. ze Švýcar.)

Kyjev 15. září. Zástupce rakouského vyslance, prince Fürstenberga, navštívil ministerského předsedu Vasilenku a oficielně mu předal noty o tom, že Rakousko chce přistoupit k všeobecnému mírovému jednání.

Tisza bude válčit.

Z Bernu sdělují, že uherský ministerský předseda Tisza po skončení parlamentních prací převezme velení jedním plukem na italské frontě.

Ukrajina sprostředkuje mírová vyjednávání.

(Zvl. tel. zpr. ČSD.)

Dle německého radia Ukrajina má býti sprostředkovatelkou při vyjednávání o mír. Všechny válčící státy mají ji předávati noty.

Jižní Amerika pro Francii.

V Peru se vzbouřila vojenská posádka, žádajíc předání internovaných německých lodí severní Americe a okamžité vstoupení peruanské republiky do války po boku spojenců. Posádka žádá o převezení na francouzské bojiště.

Američtí socialisté v Italii.

Na italskou frontu přijela skupina amerických socialistů, kteří také budou míti porady s italskými socialisty. Hosté si odnesli nejlepší dojmy o činnosti armády italské i pomocných vojsk amerických.

Německo podplácí pacifisty.

Z Londýna se oznamuje 19. srpna, že Německo finančně podporuje pacifismus (hnutí pro světový mír) v Anglii; prostředníkem prý je holandský socialista Troelstra, který nyní odejel na mírovou socialistickou konferenci do Lucernu.

Process Liebknechtovců.

(Ze zachycené jiskrové zprávy.)

V Berlíně bude v nejbližších dnech zahájeno vyšetřování 35 zatčených sociálně demokratických poslanců.

Anglické aeroplány nad Finskem.

Z Helsingforsa z 30. srpna sdělují, že v poslední době opakují se nálety anglických aeroplánů na východní hranici Finska.

Historie estonské vlády.

Jak známo, na ufimských poradách připuštěn zástupce estonské vlády, docent moskevské univerzity Kaclas, který líčí vznik estonské vlády takto: V červenci 1917 byl zvolen sněm estonský, který za říjnové revoluce přešel v tajné porady pro boj s bolševismem. Když nastupovali Němci, sněm se rozhodl prohlásiti svrchovanou vládu estonské neodvislé republiky. Měla být zřízena zatímní vláda. Vyhlášení neodvislosti Estonska (spolu s pěti újezdy Livonska) bylo uznáno a podporováno Německem i druhými spojenci, při jichž vládách mají zástupci Estonska. Zatím za zády svému němečtí baroni vyjednávali v Stockholmě a Berlíně o okupaci země Němci. Pro připojení Estonska k Německu byli pouze Němci estonští, jichž jsou 3 procenta. 92 proc. všeho estonského obyvatelstva jsou proti Německu a snaží se státi autonomní částí ruské federativní republiky. — Zatím ovšem sovětská vláda „samocpředěluje" Estonsko do rukou Německa, s kterým ve Vilně vyměřuje estonské (lépe — německé!) hranice.

Novorossijsk dobyt.

Radio z Moskvy sděluje, že Novorossijsk vzat vojsky gen. Denikina.

Baku v tureckých rukou?

Bolševické zprávy z různých pramenů potvrzují, že Turci vzali Baku. Svědek pádu Baku popisuje hrozné scény, jež se odehrály při vtržení divokých hord tureckých do města. Ohromné požáry a výbuchy v celém městě a předměstí poskytovaly hrozné divadlo. Pustošení majetku, ubíjení obyvatelstva. 14. září dělníci měli srážku s Turky na ulicích. 16. září začalo znovu vraždění.

V samarské vládě.

— Ustavena komise, která vypracuje rozpočet financování pro přípravné práce k svolání ústavodárného sněmu.

— Usneseno navrhnouti mezinárodnímu červenému kříži, aby vzal na sebe organisaci výměny rukojmí. Výměna bude se díti na neutrální půdě území.

— Za účelem zachování pořádku a zabezpečení ochrany státního života zřízeno ministerstvo ochrany státního pořádku. Jemu podléhá milice městská a újezdní, které dočasně vyjímají se ze správy městských a újezdních samospráv. Zřizuje se detektivní kabinet, gubernské a újezdní štáby ochrany, pěší i jízdní ochranné oddíly. Štábu ochrany dává se právo na zatčení podezřelých osob, provádění prohlídek ve všech místnostech, i dočasnou konfiskaci majetku podezřelých osob. Zatčení musí býti ihned vyslechnuti a do tří dnů propuštěni, není-li proti nim usvědčujícího materiálu.

Odstoupení sibiřských ministrů.

Usnesením administrativní rady z 21. září na svoji žádost osvobozeni od členství ve vládě i svých ministerských úřadů ministři Patušinský, Satilov a Krutovský. Definitivní rozhodnutí o jich odstoupení učiní ministerská rada.

Přerušení zasedání oblastní dumy.

21. září administrativní rada nařizuje: přerušiti zasedání oblastní dumy a jejích komisí. Nové svolání dumy určí sama sibiřská vláda.

Hledají se:

Bratra Bedřicha Hřebíčka hledá Ježa Randák, 7. pluk, 7. rota.

Své známé hledají písaři štábu 1. československého pluku Jana Husi: Sušil Rudolf, Vsetín, Morava, Sklenář František, Holešov, Morava, Hudec Jan, Lulč u Vyškova, Mertens Václav, Rosice u Brna, Kenig Karel, Velký Újezd u Olomouce, Smékal Jaromír, Hradečná u Litovle, Dokoupil Frant., Dolní Štěpánov, Morava, Souček Eduard, Velké Meziříčí, Novák Václ., Rostoky u Jilemnice, Jech Josef, Nymburk—Hořatev, Matějíček Miloslav, sládek, Doležal Jan, Lysá n. L., Staněk František, Dubecko u Turnova, Feigl Štěpán, Semily, Novák Karel, Heřmanův Městec, Tichý Jan, Velvary.

Známé z „Da-da" hledá Jarda Coufal, hudba 3. pluku, Jekatěrinburg.

Skála Jaroslav hledá bratra Josefa, od března 1917 nemám od něho žádných zpráv. Br. Pavla, kulometná kom. 8. pluku, jakož i přátele a známé od Jilemnice. Adresa: Jekatěrinburg, Vozněsenský pr. 65.

Jaroslav Zloch, Podlinsky—Roudnice, hledá bratrance Vetešníka Ant. a známé. — František Křiva, učitel, Prachovice, hledá kol. učitele V. Kubatu a Boh. Novotného. — Jos. Zděnek, Roželov u Březnice, hledá svého br. Václava, který má býti u 4. pluku, 10. roty. — Dobnal Jan, Žeronice u Kamenice, hledá bratra Františka. — Rudolf Skácel, Olomouc, hledá své známé a br. ze Sokola. Adresa všech: 9. pluk, 9. rota.

Stanislav Machanec ze Slaviče u Mor. Hranic hledá své přátele a známé. Adresa: 2. pluk, 10. rota.

František Crha, český lazaret, pav. 1., Čelabinsk, hledá bratra Josefa, Hoření—Lomnice nad Popelkou a známé ze Skořova u Lomnice n. P.

Kubák Josef hledá svého švagra Karla Picka, který se má nalézat u 4. pluku. — Kestl Ant. hledá svého švagra Ferd. Lanhauze. Adresa obou: 12. pluk, 6. rota.

Čech Eman hledá bratry Bohouše a Tondu. — Karel Vondráček hledá bratra Josefa. Adresa obou: 3. pluk, 6. rota.

Metoděj Štěpánek z Prace, hledá svého bratra Václava. — Olišar Josef z Vranic, okr. Ledeč, hledá své známé. — Rosák Ant., Švábenice, hledá své známé. Adr. všech: 9. pluk, 3. pr., nestrojová část.

Государственный архив Новосибирской области

188. číslo. V Jekatěrinburgu v pátek 27. září 1918. Cena 20 kop.

ČESKOSLOVENSKÝ DENNÍK

ЧЕШСКОСЛОВАЦКІЙ ДНЕВНИК

Orgán Odbočky Československé Národní Rady na Rusi

Vítězství spojenců na všech frontách.

(Zvl. tel. zpr. ČSD.)

Ve Vladivostoku, 25. září.

Spojenci mají veliké úspěchy na všech frontách. Francie vzala za poslední dva měsíce 185.000 zajatých Němců; 600 tisíc Němci ztratili na zabitých a raněných.

V Palestině neočekávaným obsazením železnic východně Jordána odřezáno 25.000 Turků.

U Rufatu prorvána fronta na 20 mil (anglických).

Na makedonské frontě Srbové postoupili od Monastyru k Vardaru na 40 anglických mil. Vzato 20.000 zajatých Bulharů, 100 děl atd.

Dr. Girsa.

Nacionalismus a internacionalismus.

II.

Řekli jsme, že skutečný nacionalismus vyrůstá jen na půdě národní kultury, rozšířené do širokých lidových vrstev. Již z toho vyplývá, že ruský nacionalismus dosud neexistuje. Národ ze tří čtvrtin negramotný, neznající svou minulost, nemající živé vědomé národní a kulturní jednoty, lhostejný v massách k osudu své vlasti se teprve musí k nacionalismu probudit a vychovat. Obrovská rozlehlost říše, tatarské jho ve středověku, temnota lidu, útisk sociální i politický, zosobněný v carismu, nedostatek útisku jazykového, sklon ruského člověka ke kosmopolitismu, a j. jsou příčiny národnostní lhostejnosti ruských mass.

Slavjanofilové ruští (Aksakov, Danilevskij, Leontěv, Samarin a j.) jsou zajímavi z nacionálním směrem, jehož osnovou byla hegelovská představa o tom, že světové historie jest postupný rozvoj a projevování světového ducha. Jednotlivé národy představují jednotlivé stupně rozvoje toho světového ducha; každý následující národ, vystupující na scénu světových dějin representuje světově historickou ideu v plnějším a dokonalejším vyjádření. V této řadě národů, povolaných k vyjádření světové idee, náleží Rusku a Slovanstvu role posledního a nejdokonalejšího projevu světového ducha, u srovnání s níž role všech předcházejících národů jeví se jen přípravnou. Západní Evropa rozvíjelo pouze jednu stránku ducha, rozumovou, logickou. Naopak Rusku je přizváno k harmonickému rozvití všech stránek duchovního života, především citu oproti soudnosti. Převládání této stránky rozvoje duchovního vyjádřilo se v duchovním životě ruského národa co pravoslavná forma křesťanství a v životě materiálním jako princip občiny. V protiklad mystickému základu pravoslaví, zakládá se náboženství Západu na racionalismu (protestantismus). Oproti slovanské, bratrské, na lásce založené občině, stojí západní svět na zápase zájmovém, na právech osobnosti." (Miljukov.)

Tato ideologie vedla slavjanofily ku odvrácení veškeré západoevropské kultury a k prudkým bojům v ruské inteligenci, od let 40. se „západníky". Západníci hlásili, že Rusko při své úžasné zaostalosti hospodářské i kulturní, nesmí si dovolit odřezírat a nepřijímat ku zpracování veškeré hodnoty kultury evropské. Její opravdu Rusko a Slovanstvo nadáno velkým světovým posláním, tedy se to ukáže v tvůrčím rázu nové kultury, do té doby však třeba se Rusku mnoho učit a nesmí pýchou se o tom, že je vyvoleno k něčemu neobyčejnému. Oni ukazovali na určité zákony vývoje hospodářského a kulturního, které jsou tytéž u všech národů a jimž je podrobeno i Rusko. Na Petru Velikém, který svými reformami udělal ze státu poloasijského stát evropský, ukázali nutnost připojení se Ruska ke kultuře západu.

Slavjanofilové metafysicky spojili ruskou národnost s pravoslavím a obé se samodržavím, jsouce theoretickými obhájci se někteří stali. Oficielní ruský nacionalism byl reakční, „kazenný", snil a také pokoušel se prosadit panrusismus, mlčel k potlačování národů neruských v říši, byl dynastický a cařesotěnský, opíraje se jen o prodajnou bureaukracii, činovnictvo a šlechtu z pravice. Je mnoho pravdy ve tvrzení, že i t. zv. osvoboditelská vojna na Balkáně byla vyvolána hlavně ku odvrácení zájmu lidu od vnitřní reakce a krise. Rozmach ruského nezdravého imperialismu v 19. století byl vesměs na účet svobody a rozvoje národů říše. Poněvadž porážka ve válce krymské 1854. vedla ku zrušení roboty 1861. a porážka ve válce s Japonskem vedla k počátkům konstituce 1906, našel mezi ruskými revolucionáři tolik stoupenců směr t. zv. „poražencův", přejících si v nynější válce porážky carského Ruska, slibujících si od toho politický a sociální pokrok. Oficielní ruský nacionalismus kompromitoval myšlenku nacionalismu, takže ruská inteligence a dělnictvo odvrátily se od ní, jako od šovinismu a reakce. Na vývoji socialistů revolucionářů, kteří vyšli přece z „národníků", je dobře viděti rostoucí vliv mezinárodního socialismu, který od let 90. nabýval v Rusku silné půdy. Nezapomínejme také, že Rus jazykového útisku nezná, že jeho jazyk je jazykem státním, (úředním i armádním), že právě boj o jazyk a školu utužuje a rozplamenuje vědomí národnostní. Těchto věcí u Rusa nebylo; on cítil jen bezprávi politické (absolutismus) a útisk sociální (bezohledné vykořisťování pracujících bez ochranného zákonodárství dělnického, živoření mužíků v občině s nicotnými nadíly půdy nebo bez ní). Proto veškeren jeho zájem soustřeďoval se, pokud nějaký byl, na touhu po reformách politicko-sociálních a proto také ruská revoluce se nám jevila tak málo revolucí národní, ale výhradně politicko-sociální.

Široká duše ruská kromě toho tíhne ráda k neohraničenému, nekonečnému. Činí méně aktivity, tím více snění a fantasie. Národ je jednotka ohraničená a ruský duch zastavil se až na idei všelidské. Národ je veličina podmíněná, lidstvo je veličina absolutní. Rus miluje absolutní hodnoty, vztahy a řešení. Odtud ruský ideový kosmopolitismus, světoobčanství, jež bylo tím více zdůrazňováno, čím více rostl odpor proti samodržaví, nadnárodnímu představiteli „nacionalismu". Za takové situace nás nepřekvapí, když čteme ve slovníčku cizích slov, vydaném pro dělnictvo v r. 1916 v Moskvě pod heslem nacionalismus asi tento výklad: „láska ku všemu vlastnímu a nenávist k cizímu, být i lepšímu". Nacionalismus se ruskému dělníku líčil jako přímo zoologický šovinismus, slepé uzavírání se za čínskou zdi domácího reakčního samodržaví proti osvěžujícím kulturním prouděm ze západní Evropy, jako raçová nízká nenávist k ostatním národům a omezená samolibost národa, povyšujícího se na střed lidstva.

Neméně ostře vystupovala proti ruské reakčnímu nacionalismu i ruská inteligence. U spisovatele D. C. Merežkovského nalezáme v knize „Od vojny k revoluci" (Deník 1914—1917) tvrzení, že „nacionalismus vůbec je metafysicky svázán s imperialismem a svou povahou je násilnický, výbojný. Nacionalismus je prohlášení pravdy národní, relativní a podmíněné, za pravdu absolutní. On fakticky přiznává jen svůj národ a sice jako „vyvolený". Výrok Bělinského „budiž proklata každá národnost, vylučující ze sebe lidskost", který je namířen proti šovinismu, vykládá Merežkovskij jako příkaz k boji s nacionalismem a tento boj prohlašuje „za hlavní úkol ruské inteligence". Popraviv nacionalismus vůbec, přiznává Merežkovskij patriotismus jako vědomí vlasti, který v podstatě považuje za odlišný od nacionalismu. Vidíme tedy, jak reakčnost ruského oficielního, samodržavného nacionalismu kompromitovala ve všech pokrokových vrstvách Ruska již i pouhé slovo „nacionalismus".

Proto nás, kteří nacionalismus chápeme jako snahu o to, být prostě pánem svého

Государственный архив Новосибирской области

osudu a tvořit svou národní kulturu bez cizího znásilňování, tak bolestně překvapilo, že ruská revoluce téměř vyloučila ze svého slovníku i pouhá slova „vlast“ a „národní“, že až později bylo vynalezeno „socialističeskoje otečestvo“ a že teprve nyní pomalu se probouzí v Rusku vědomí národnostní v našem smyslu. Tento základní rozdíl v pojmech třeba míti na zřeteli, chceme-li býti spravedliví v posuzování ruské národní lhostejnosti. Pvl.

Mírová ofensiva Rakouska.

Tak nazývají ve spojeneckých zemích nástup rakouské diplomacie, lámající kopí za „čestný německý“ mír. Ouverturou této kampaně byla již Czerninova řeč v červenci, nyní k ní hrají doposud Hussarek a Burian, mluvící o podání ruky k organisaci všech kulturních národů.

Burian, rakousko-uherský ministr zahraničních záležitostí, podal spojeneckým státům prostřednictvím neutrálů mírovou notu, která je asi zahájením těch kroků, kterými ústřední mocnosti, pozbývající svou vojenskou převahu, chtějí působiti na veřejné mínění ve spojeneckých i neutrálních státech, aby v nynější pro ně těžké době zachránily, co se zachrániti dá.

Tisk ústředních mocností a podkoupený tisk neutrálních států vyvíjí horlivou činnost. Mírová nota rakousko-uherské vlády je provázena dlouhými výklady a články, které jsou telegraficky rozesílány po celém světě, sbírají se podpisy žen za zahájení mírových vyjednávání (ve Švýcarsku), pořádají se schůze, průvody atd.

Mezi projevy tisku Berlín v poslední době rozesílá i komentáře tureckých listů, které vítají notu Burianovu jako „šlechetnou, znamenitou a vynikající událost nynější války“ a tvrdí, že „těžko budou moci nepřátelé odmítnouti podobné nabídnutí podané v tak příhodný okamžik.“

Psali jsme již v „ČSD.“, že spojenci prohlédli záměry Němců a nálada, která je dokumentována řečmi spojeneckých státníků a spojeneckého tisku, jasně dokazuje, jaké asi odpovědi se dostane „šlechetné“ notě barona Buriana, pokoušejícího se zachrániti monarchii na Dunaji.

Německý tisk v očekávání odmítavé odpovědi horlí zvláště proti prohlášení Clemenceau. Zachycená jiskrová zpráva z Berlína zní: „Clemenceau ve své řeči v senátu mluvil o odmítnutí rakouské noty Wilsonem i Balfourem. Při tom se nikterak nesnažil podati nějaké oprávněné důvody k odmítnutí, ale použil dostatečně známých již frází o vítězství. Clemenceau triumfuje příliš záhy. Nemůže zabrániti, aby naše vojska nestála na francouské půdě. Když mluví o sbratřených národech, které žádají svá práva, nepomýšlí při tom nijak na odchod Francouzů ze Senegambie, Alžíru, Maroka a ostatních zemí barbarů. Proti takovému způsobu nazírání mají ústřední mocnosti pevnou vůli ukázati nepřátelům, že jejich naděje na vojenské a hospodářské vítězství, jsou v základě neoprávněné. Spojená vojska naše odpoví, jak třeba.“

To je odpověď ovšem trochu nervosní, která musí míti na spojence vliv pro ústřední mocnosti jen nepříznivý. Zvláště dnes, kdy se spojenci mohou opříti o silnou mravní podporu spojenecké socialistické konference v Londýně, která prohlédla německý manévr poslušné Vídně velmi bystře a rozhodně zamítla rakouskou nabídku.

„Resoluci dělnické konference“, píše „Times“, „zamítající mírovou nabídkou utrpěly ústřední mocnosti těžkou porážku ve své mírové offensivě. Tato odpověď neliší se ničím jiným od odpovědí spojeneckých státníků, než že je ještě nepříznivější.“

Sibiřský konflikt.

Administrativní sovět, ustavený sibiřským ministerstvem v Omsku co pomocný a náhradní orgán vlády s min. financí Michajlovem v čele, usnesl se 21. září telegraficky odročiti oblastnou sibiřskou dumu v Tomsku bez udání příčin a příštího terminu zasedání.

Toto významné rozhodnutí dalo podnět k mimořádnému zasedání sibiřské dumy, která za přítomnosti 82 členů přijala tento návrh:

1. Na základě zákona o prozatímních orgánech vlády v Sibiři prohlašuje se administrativní sovět za nezákonně ustavený a podléhající rozpuštění. 2. Ministr financí Michajlov i pomocník ministra vnitra Gracijanov považují se za zbavené svých úřadů a podléhají soudu za pokus státního převratu. 3. Za prozatímní sibiřskou vládu považuje oblastná duma vládu ve složení zvoleném dumou v lednu 1918 s vyloučením ministra financí Michajlova. Duma se usnesí: 1. Zatímně ponechat všecka práva dumě a práva zatímně odstraněných ministrů a hodnostářů předat komitétu oblastné dumy, do něhož každá její frakce deleguje po 2 členech, ku obnovení násilně přerušené činnosti dumy i ministerské rady. 2. Po vyplnění a dosižení mimořádných cílů složí jmenovaný komitét své plné moci a podá zprávu o své činnosti sibiřské oblastní dumě; usnesení administrativního sovětu z 21. září o odročení dumských zasedání považuje se neplatné. V případě nemožnosti dumy pokračovat v práci přecházejí všecky její plné moci ku komitétu oblastné dumy, vybranému jí samou.

Dne 23. září dopoledne zakročil plnomocník ČSNR při sibiřské oblastní dumě u velitele tomské posádky a zatímního komisaře, aby bylo vyčkáno zpráv a instrukcí z Ufy, kde se tvoří nová všeruská vláda, poukázav na nutnost zabrániti násilným opatřením. Přímé odpovědi neobdržel. Dopoledne v 11. hod. zasedal komitét dumy a v 7 hod. večer bylo zahájeno pokračování. Dům Svobody, kde duma zasedá, byl obklíčen milicí. Br. dr. Glos pokračoval v jednání s členy oblastné dumy i s gubernským komisařem a náčelníkem posádky, a upozornil oba poslední na to, že veškerá zodpovědnost za násilná opatření a za nevyčkání příkazů z Ufy padá na původce.

Ozdravění Ruska je proces plný komplikací a na naše vedení, vojenské i politické, klade dnešní situace na frontě i v tylu mimořádně obtížné úkoly. Tím více je potřeba v našich řadách jednoty, klidu a přesvědčení, že osvobozené Rusko vynese si ze všech svých krisí za naší účasti přece jen schopnost života a svobodného rozvoje.

Výzva i výstraha.

Čelabinská „Vlasť Naroda“ přináší v č. 83 (z 24. září t. r.) toto vyzvání:

Občané! Bratři Rusové!

Kazaň padla, Simbirsk opuštěn našimi vojsky, z Volska jsme ustoupili. Ač tato fakta jsou neutěšená, my neztrácíme ducha, my prožili již těžší doby a zachováváme úplný klid a chladnokrevnost, k níž vyzýváme i Vás všechny, bratří Rusové.

Události, jež jsme Vám čestně a otevřeně oznámili, jsou výsledkem převahy nepřátelských sil, jimž velí již němečtí důstojníci s rakouským generálem v čele.

Nezapomínejte, že vnitřní boj za ústavodárný sněm co nejdříve přejde v pravidelnou válku s německými dobyvateli, s nimiž uzavřela „socialistická“ ruská vláda — sovět lidových komisařů — spolek jí důstojný, vláda, jež došel bohužel těší se u mnohých z Vás sympatiím nám nepochopitelným. My víme, že i mnohým z druhého křídla ruské veřejnosti je sympatickým druhý člen onoho historického spolku německých socialistů ruských (jak se alespoň sami nazývají) a nejzpátečnější a buržoasní vládou svědčí, jejíž jednání je posměchem nad veškerým pokrokem a reformami 20. století, hájenými našimi spojenci.

Nezapomínejte, co Vám nesou na svých bodácích blížící se sovětsko-německá vojska. Běda ruskému dělnictvu a rolnictvu! Běda ruské neodvislosti! Nad tím nechť se zamyslí ti, kteří v poslední době přijali německou orientaci. Taková změna názorů znamená jistý úpadek ducha, nedůstojný velkého ruského národa.

Druhou příčinou těchto vojenských neúspěchů jest ta okolnost, že veškerá tíha boje spočívala na Čechoslovácích, kteří během 3½ měsíce se nadlidsky namáhali, aby dali ruskému národu možnost probudit se a sorganisovat se. Ale doba a ubíhal, dlouhá doba uběhla téměř bezvýsledně.

Nám nebyla dána ani z daleka ta podpora a to pochopení, jež jsme měli právo očekávati, když jsme se rozhodli podati ruskému národu nezištně svou bratrskou ruku.

Což snad máme pochybovat, přeje-li si ruský národ opravdu pořádku lidovlády, svobody a jednoty s ostatními demokratickými a kulturními národy, či dává snad přednost sovětské vládě, která jest pouze odbočkou berlínské vlády, s níž tato uzavřela nečestný a potupný spolek?

Rozhodne-li se ruský národ pro prvé, nechť napne všechny síly své, aby společně s námi a spojenci, kteří již přicházejí, obhájil všecky zmíněné principy.

Situace naše v Samaře je pevná, Samaře nehrozí dosud žádné nebezpečí. Nevěřte, občané, lživým pověstem, ať jich původ je jakýkoliv; ony pocházejí od našich i Vašich nepřátel. Naopak přicházejte a ukažte na takové osoby, které my potrestáme se vší bezohledností.

My před Vámi, občané, nebudeme ničeho skrývat. Jsme s Vámi, bratři. Svůj osud spojili jsme s Vaším, vystoupili jsme otevřeně a čestně na ochranu ústavodárného sněmu a pracovali jsme dosud a budeme i na dále pouze v souhlasu s Vašimi zvolenými zástupci.

Jdeme čestně ku předu a náš voják nebude nikdy nástrojem v rukou těch či druhých stranických skupin; my můžeme pracovati pouze v zájmu většiny ruského národa, vedeného jeho skutečnými národními vůdci.

Pomáhejte nám ve velikém úkolu obrození Vaší veliké vlasti, která přechodně těžce onemocněla. Toť svatá povinnost Vás všech, občané, kteří se považujete za čestné lidi, milující svou vlast. My jsme svoji vřelou lásku a oddanost k ruskému národu dokázali skutky, nuže, kéž náš voják uvidí tutéž lásku a oddanost u vlastních synů zmučeného ruského národa.

Jsme s Vámi, bratři, a my Vás neopustíme v tyto těžké minuty, kdy tak mnohé má se rozřešit. Všichni se spojíme v jediný šik a postavíme drzému nepříteli hráz odporu, důstojnou našich velikých předků.

Nechť nás spojenci, kteří nám již nesou pomoc, naleznou sjednocenými; Kazaň a Simbirsk — toť poslední úsilí nepřítele, blízkého již k pádu. Není již daleka doba, kdy na evropském obzoru objeví se jitřenka šťastného míru. Více mužnosti, občané, více klidu, bratři, více oddanosti a lásky k vlasti.

Prohlašujeme Vám, občané, že Kazaň a Simbirsk budou brzy dobyty zpět a budou opět v našich rukou, ale tentokráte již navždy, poněvadž tehdy bude Kazaň vzata na rozkaz československého velitelství.

Pak se nezastavíme před Kazaní a půjdeme dále a přineseme na svých bodácích zmučené matičce Moskvě pozdrav od Vás všech, občané, od celé již osvobozené Rusi.

Náš pozdrav všem skutečným a ušlechtilým synům ruského národa.

Vyzýváme Vás ke klidu a do zbraně!

V Samaře 15. září 1918.“

Kapitán Medek, člen Československé Národní Rady, Odbočky pro Rusko, správce Vojenského odboru; Dr. Vlasák, plnomocník Československé Národní Rady, Odbočky pro Rusko u Komitétu členů všeruského ústavodárného sněmu; Generál-major Čeček, vrchní velitel povolžské fronty.

Государственный архив Новосибирской области

„Po skutcích poznáte je!"

Velitel jekatěrinburské posádky oznamuje v rozkaze z 23. září, že se obrátil 11. září k občanům města Jekatěrinburga s vyzváním, aby darovali prádlo vojínům, kteří namnoze nemají druhé garnitury a trpí velice hmyzem. „A od obyvatelstva více než stotisícového města věnováno bylo dosud jen 776 košil, 603 spodky, 522 ručníky, 133 páry punčoch, 47 pár onuček, 71 hadřík, 22 aršínů plátna. Je zajímavo — praví rozkaz — že prádlo bylo věnováno téměř výhradně chudšími vrstvami; sám jsem viděl chudáky, kteří dávali možná svoje poslední."

Dělníci Verchisetského závodu v Jekatěrinburgu sebrali pro lidovou armádu mezi sebou několik set vojenských plášťů a několik tisíc rublů. Do naší nemocnice jekatěrinburské přišla tyto dny prostá babička z lidu a třesoucí se rukou vysázela lékaři br. dr. Suchánkovi 28 stříbrných rublů na československé raněné „golubčíky".

Na druhé straně, jak uvádí „Zauralský Kraj" v čísle z 25. září, dostává městský úřad celou řadu žádostí o prodloužení platební lhůty nebo snížení obecních přirážek, dosud pod různými záminkami nezaplacených. Je prý zajímavo, podotýká list, že téměř ani jedna taková žádost nepochází od majitelů domků na obvodě města (chudší kvartály), ale že mezi prositeli jsou jména bohatých majitelů domů.

Takové zjevy nelze ovšem sevšeobecňovat. Ale je jisto, že ruská buržoasie, která platila bolševickým komisařům pokorné milionové kontribuce, aby zachránila hrdlo, dnes většinou zapíná své kapsy a nestojí v čele národního obrození, ač převrat ji vrátil bezpečí, soukromé vlastnictví i podíl na vládě.

„Po skutcích poznáte je!"

Německo-bolševické spojenectví.

Petrohradská „Pravda" z 12. září v článku „Německá buržoasie a sovětská vláda" se zmiňuje o germanofilství části buržoasie a spěchá ji ujistit, že vládnoucí kruhy Německa nemají chuti následovati hlasu těch, kteří pomocí Německa chtěli by obnoviti v Rusku starý pořádek. List se odvolává na autoritativní mínění Lenina — [illegible] zemanna, německého nacionálního [illegible].

Lenin 15. srpna píše, že němečtí imperialisté si uvědomují úkoly sociálně-komunistické vlády a její nesmiřitelnost se státním a společenským řádem Německa, ale i nejpravější němečtí [illegible] uznávají nutnost zachování bolševické vlády v Rusku, neboť v případě jejího svržení znovu by se v Rusku sesilil vliv spojenců.

Strezemann v „Lokal-Anzeiger" prohlašuje, že „Německo nemá zájmu se chovati nepřátelsky vůči sovětské vládě, nebo dokonce s ní bojovati a přispívati k její porážce. Pro Německo nastalo by zlepšením, kdyby bolševická vláda byla zaměněna kadetsko-monarchistickou vládou. Německo se musí dívati na [illegible] střízlivě, bez sentimentality, čistě s hlediska zájmů německých. Záleží jemu na tom, aby v Rusku nevznikla znovu východní fronta. Bolševici jsou jedi nou stranou, která nikdy nepřejde na stranu dohody, protože ji spojenci nikdy neodpustí anulování 40miliardové půjčky, uzavřené v Anglii a Francii.

V případě, že by vláda přešla i ke kadetům, Německo nemá záruk, že stoupenci Milukova znovu neobnoví spolek s dohodou, jakmile ruská buržoasie, která do války byla nositelkou protiněmeckých idejí, vyjde ze stavu sociálního ponížení."

A nakonec se „Pravda" dovolává „Frankfurter Zeitungu", který píše: „Ale dobré poměry Ruska k Německu prošlaly by těžkou zkouškou, kdyby bolševická vláda byla směněna jinou. Nesmíme si zastírat, že ať by bylo jakékoli složení této vlády, která nahradí bolševiky, nová vláda bude nesmírně blíže ke spojencům, než rada lidových komisařů."

Tak „Pravda" uspokojuje cítění sovětské vlády, aby se nebáli nebezpečí ze strany Německa, které je docela mírumilovné a volá je do zbraně proti jedinému nepříteli — spojencům.

A jinde pochvaluje si levé esery, kteří se umoudřují a ve svém saratovském orgánu prohlašují, že mohou změniti svůj poměr k Německu a že zachovají přátelský poměr k němu, pokud se nepokusí aktivně zasáhnout v ruské vnitřní záležitosti.

K tomu bolševický list praví: „Přechod eserů na naše stanovisko poměru k Německu musíme jen vítati. Pro revolučního dělníka a sedláka je to [illegible] novým důkazem, že revolver není [illegible] revoluce, že třeba vědět, kdy a [illegible] ním střílet."

Rozumíme: revolver, kterým se střílelo do Mirbacha, to [illegible] revoluce, ale teď, když levé eserské vůdci se ze svých hříchů a slibují bojovati s bolševiky na stejné proletářské frontě, míříce do nás — to je [illegible]uce.

Docentura československé historie na tomské universitě.

Na universitě v Tomsku zřízena docentura historie československého národa. Událost velmi významná pro náš kulturní styk [illegible]. Popud k zřízení docentury československé historie vyšel od Vzdělávacího odboru OČSNR a setkal se s nejvlídnější ochotou a porozuměním akademického senátu tomské university.

Z našeho vojska.

Koncert v československé invalidovně.

Jekatěrinburg I. Bogojavlenskaja čís. 7.

V sobotu 28. září 1918 od 2. hod. odpoledne koncert úderníků. Večer umělecká akademie. Hoši, navštivte nás! Vstup volný.

Oznámení.

Kursy jazyka francouzského, vedené br. Veselým pro bratry v Jekatěrinburce, byly již zahájeny a konají se:

a) pro začátečníky: v úterý a pátek 7—8 hod. večer;

b) pro pokročilé: v pondělí a čtvrtek 7—8 hod. večer.

Oba kursy jsou v „Amerických nomerách". Případné změny oznamují se vyhláškou v jídelně. Bří, kteří chtějí kursy navštěvovat, se žádají, aby se přihlásili během tohoto týdne v nejbližší hodině svého kursu. Později nebude nikdo přijat.

Západní fronta.

(Zvl. tel. zpr. ČSD.)

Hlavní stan německý 20. září 1918. Západní jeviště. Skupina korunního prince Rupprechta: Boje pěchoty severovýchodně Bikschote a jižně Ypern měly pro nás příznivý průběh. Severozápadně Hulluchu jsme odrazili výpad Angličanů z Moeuvres a v lese Havrincourt jsme [illegible] zajatce. V Moeuvres jsme vyhodili do povětří četné nepřátelské podzemní [illegible]. Skupina Böhmova: Na bojišti časně z rána silná střelba. Odrazili jsme mocné útoky, opětovně vedené na Gonzeancourt a s obou stran Epehy. Bavorské pluky a jihoruští střelci [illegible] při tom zvláště vyznamenali. Mezi potokem Omignon a Sommou podnikl nepřítel časně z rána i v poledne prudké útoky na naše linie. Tyto útoky [illegible] ztroskotaly před našimi zákopy. Skupina německého korunního [illegible]nce: Severně Aisne u Vauxaillon a [illegible]ně Jony jsme vzali 30 zajatců. Střelba naší artilerie, která připravovala náš podnik, byla příčinou, že se nepřítel nemohl plně rozvinouti k útoku a byl odražen. Letecký oddíl, vedený nadporučíkem svob. pánem von Benigla mezi 12. a 18. hodinou zahnal 80 nepřátelských letadel. Ztratil při tom pouze 2 letadla. Poručík Bach dosáhl svého dvacátého vítězství ve vzduchu.

První hlavní ubytovatel Ludendorf.

Berlín 20. září. Úředně večerní zpráva. Večer na frontě nic nového.

Různé zprávy.

Vítězství spojenců na Balkáně.

(Zvl. tel. zpr. ČSD.)

Dle dnešního sdělení z Paříže úspěchy spojeneckých vojsk v Makedonii mají charakter velikého vítězství. Rychlý úder francouzsko-srbského středu, který je u Vardaru, měl za následek spěšný ústup nepřítele na 150 km frontě od Monastiru (Bitolje) k Dojranskému jezeru. Srbové jdou na Prilep (40 km severovýchodně Bitolje, pozn. red.). Zdemoralisované kolonny bulharské ustupují v nepořádku. Vzato mnoho zajatců, děl, různého válečného materiálu, mnoho parovozů a vlaků. Nástup trvá na celé frontě.

Zpráva o spojencích na východě.

(Oddělení ČSTK v Samaře.)

Amsterodam 24. září. Anglické ministerstvo války oznamuje, že ve Vladivostoku se vysadila anglická vojska. Čechoslováci přibyvším Angličanům uspořádali nadšené uvítání. Výpravy se účastní též . . . . . pluky.

Na Amurské dráze.

Zpráva japonského štábu z 21. září. Včera v 15 hodin japonský železniční oddíl spolu s jízdou dobyl Bočkarevo a namířil k Alekseievsku, kde byl dálněvýchodní „sovnarkom". K 20. hodině byl dobyt Alekseievsk. Na to postupoval oddíl dále na Blagověščensk, který obsadil v 23. hodině. Hlavní síly jízdy směřují k Úsuru, aby odřezaly bolševiky u řeky Bělé. Japonci zničili větší oddíl a ukořistili mnoho kulometů, velký obrněný vlak, několik vlaků. (STA)

Karel prosí papeže o pomoc.

Dle bolševického tisku z Bernu se sděluje: Přibyl sem rakouský kurýr, který je

Государственный архив Новосибирской области

posián k papeži s obsáhlým listem císaře Karla. Karel prosí papeže, aby všemi silami působil k uzavření míru ještě v tomto roce, protože Rakousko nemůže pokračovat ve válce pro hlad a pro stálé revoluční výbuchy v různých krajích i v armádě. (TAU.)

V Kazani.

V Kazani pozorována přítomnost německých důstojníků, kteří se snaží brániti ukrutnostem krasnoarmějců. Trocký není přítomen. (TAU.)

Grišin-Almazov.

Zbavení gen. Grišin-Almazova úřadu ministra vojenství vykládaly sibiřské listy nejrůznějším způsobem. Fantastickým pověstem, týkajícím se tohoto faktu, učinilo konec vysvětlení sibiřského ministerského předsedy Volegodského, uveřejněné v besedě „Voli Sibiri": „Odchod Grišin-Almazova z úřadu ministra vojenství byl způsoben těmito okolnostmi: Na slavnostním obědě po čelabinských poradách byla výměna názorů o politické situaci Ruska. Při posuzování významného thematu doby Grišin-Almazov si dovolil příkré posudky vůči spojencům a jmenovitě vůči Čechoslovákům. Tato příhoda známá pode jménem „příhody při obědě s vinem" byla nejbližším důvodem k odchodu správce ministerstva vojenství; mimo tuto okolnost byly příčiny mnohem hlubšího, mnohem realnějšího rázu, které učinily nemožným setrvání Grišin-Almazova v kabinetě. V tisku se dotýkati těchto skutečných příčin, pokládá ministerský předseda v dnešní době za nevhodné; nicméně uvedl charakteristickou okolnost, při které došlo k propuštění gen. Grišin Almazova: Sibiřská vláda uznávajíc zásluhy generála a ceníc si jeho spolupráci, vybídla ho, aby sám žádal za sproštění úřadu a sám si vybral jiné pole činnosti; generál na poslední nabídku neodpověděl a na vybídnutí, aby podal demisi, prohlásil, že neodstoupí, načež vláda sprostila ho úřadu bez jeho žádosti."

Prohlášení francouzského zástupce.

Vladivostok 21. září. Vrchní komisař francouzské vlády v Sibiři vydal prohlášení: „Zaručujeme co nejdůrazněji úctu k neodvislosti a svobodě i svrchovanosti ruského národa i k jeho teritorialní nedotknutelnosti. Z toho vycházejíce, při obnovení pořádku my rozhodně vzdali jsme se myšlenky vnucovati vládu určité strany nebo skupiny, ale budeme snažiti se o to, aby bylo dosaženo souhlasu mezi různými skupinami a aby ruskému lidu bylo možno svobodně a správně vyslovit svoji vůli. Tyto snahy jsou společné všem spojencům a zástupce Francie se své strany je šťasten, může-li znovu zdůrazniti věrnost francouzské republiky a absolutní nežistnost při zakročování."

Protest sovětské vlády proti Turecku.

Kavkaz se stává gordickým uzlem sporů mezi Tureckem, Německem a Ruskem. Telegram z Moskvy 21. září hlásí, že Čičerin poslal turecké vládě notu, v níž odvolávaje se na 4. bod brestské smlouvy o sebeurčení Karsu, Arbachanu a Batumu, protestuje proti okupaci těchto území Tureckem, proti násilné mobilisaci a ukazuje na nespravnosti, které se dály při všeobecném hlasování obyvatelstva o připojení k Turecku. Dále v notě si stěžuje sovětská vláda, že nehledě na bod smlouvy o skončení válečné činnosti, Turecko podniká výpady všeho druhu jako na Baku. „Otomanská vláda — končí nota — tím dokazuje, že mírová smlouva mezi Tureckem a Ruskem již neexistuje."

Na severu Ruska.

Italská telegrafní kancelář sděluje, že italská vojska přistála a vystoupila v jednom z přístavů severního Ruska.

O míru.

— Vůdcové stran parlamentní většiny v německém říšském sněmu podali návrh, aby byla sezvána hlavní komise na posouzení mírové nabídky spojenců Rakousko-Uherska a politické situace. Kancléř protestoval proti svolání komise.

— Reuterova kancelář sděluje, že americký státní sekretář Lansing učinil své prohlášení již za půl hodiny po obdržení rakouské mírové noty. Předpokládá, že Německo chce využít odmítnutí spojenců, aby připravilo národ na pátou zimní kampaň. Je konečně možno, že se rozpadne spolek ústředních mocností, z něhož jeden člen připravil pro to půdu v rakouských vrstvách.

Protest Finů proti monarchii.

„Vorwärts" otiskl spěšný protest Finů proti zavedení monarchie. Censura zakázala tuto zprávu otiskovat a posuzovat.

Hlad, cholera, tyfus.

Amsterodamské zprávy ze 24. srpna hlásí z Petrohradu úžasné rozšíření hladu, cholery a tyfu v severních guberniích Ruska. Některé vsi, jež dostávají na hlavu týdně jen 2 funty ovsa, vymírají. Železniční spojení s Moskvou vlastně není, stále je přerváno partisánskými oddíly. „Reinische Westfälische Zeitung" přiznává, že epidemie cholery se objevila také na Ukrajině, kde Němci zaregistrováno bylo již 258 případů.

Odhalené spiknutí v Novonikolajevsku.

V noci na 19. září likvidován pokus zločinných živlů o ozbrojené povstání v městě. Byl odhalen pečlivě a podrobně vypracovaný plán obsazení jednotlivých částí města. Zároveň za městem za tratí byla objevena a vzata zbraň, kulomety, granáty, tiskárna, v jejímž sklepě všechno bylo ukryto. Překvapeni tam byli dva čističi pušek. Týž večer v různých čtvrtích města byla zatčena skupina spiklenců, v jejichž čele stáli lidé s bohatou zločinnou minulostí. Život města je znovu normální, pořádek se neruší a ježto je dosti silný aparát místní moci, je vyloučena možnost jakéhokoli překvapení. (STA)

Revoluční hnutí Jihoslovanů v Rusku

Do článku otištěného ve včerejším čísle „Denníku" vloudily se některé tiskové chyby. Ve 4. odstavci 2. sloupce místo: „To bylo velmi smutné" — má býti — „To bylo velmi n u t n é". Ve 4. odstavci 3. sloupce místo: „Jízda srbsko-českého eskadronu" — má býti — „Jízda, srbsko-česká eskadrona, je" atd.

Na Ukrajině.

Oděsa je stále střediskem německého vývozu. V přístavu je plno obchodních lodí, na něž se nakládají produkty a odvážejí na Varnu, Burlas a Cařihrad. Větší podniky v Oděse buď stojí nebo pracují pro německé válečné účely. Závod Gena byl prodán ukrajinsko-německému syndikátu finančníků.

Na Donu.

V Taganrogu se nahromadilo mnoho dobrovolců do Denikinovy armády. Německé velitelství dalo rozkaz je zadržovati. Mezi kozáky je nespokojenost s germanofilským Krasnovem; šíří se vliv Denikina, v jehož rukou je stavropolská gubernie. Byla tam vyhlášena částečná mobilisace, které se daří. Denikin v dopise ku krajské vládě kubánské žádá, aby neručila starých zákonů, jichž změna patří ústavodárnému sněmu a rovněž nervala svazek s Ruskem, ku jehož obrození a sjednocení dobrovolecká armada bojuje s bolševiky a bude bojovat i s Němci.

Kvitování.

F i n a n č n í m o d b o r e m OČSNR p ř i j a t o o d 1.—17. m. m.:

V e p r o s p ě c h r a n ě n ý c h: od novobranců z Ust-Kamenogorska r. 146·50. — Od dobročinného spolku z Tomska 3078·50. — Od Filipa Kubíčka, 1. setn. 6. pluku 80·—. — Mužstvo obrněného vlaku č. 2/43, oddělení strojních pušek „Maxim", 2. pluku 54·—. — 3. pluk, komanda pěší rozvědky 162·—. — Od neznámých prostřednictvím sbor. hosp. 35·—. — Pí. Pel. Jarmilová z Kurganu 20·—. — Prict. Kurganského sobora 25·—. — Od obščetvenného sobrania v Ufě 7000·—. — Od pí Jellamové a Tomské z koncertu-meetingu 16.000·—. — Organisace Čechů a Slováků v Ufě, výtěžek z koncertu 492·86. — 6. pluk, 8. setnina 150·—. — Novobranci z Táry na sborném bodu v Omsku 65·85. — 4. četa 6. setniny 6. pluku 150·—. — Občané stanice Tatarské 180·—. — Od neznámého prostřednictvím br. podpor. Staffa 100·—. — Velitel 4. roty 1. kurg. poch. prap. od ruských dárců 533·—. — Velitel 3. pluku od p. Zilikovského, Jekatěrinburg 2000·—. — 4. setnina 6. pluku 123·70. — Kvart. komitét 5. omsk. rayonu 600·40—. — Tichon N. Chlupin z Omska 100·—. — Sdružení veřejné bezpečnosti v Kyštymu 25·—. — Michal Pinikov z Čelabinska 140·—. — Náčelník hosp. části II. ešel. korinta z tabáku 64·—. — Místní komitét žel. zříz. Syzraň.-Zlatoust. želez. dr. 451·75. — N a i n v a l i d n í f o n d: Od zajatých krajanů z 3. zajat. táboru v Omsku 150·45. — Red. Jos. Gregor-Tajovský 50·—. Personál kontory nákupního družstva Bodaibalské žel. dr. 120·—. — Upisovatelé rev. zápůjčky prostř. br. Pleského, 5. pluk 26·63. — Bunat Václav Ivanovič z Omska 7·—. — Mužstvo odd. stroj. pušek „Maxim" na obrněném vlaku 2/43 2. pluku 500·—. — Kroužek příznivců dramatického umění st. Vahaj 350·—. — Vlad. Dim. Sarapov z Omska 10·—. — Čeněk Praus, ešelon štábu 6. pluku 6·87. — Hudebně-dramatická společn. v Pětuchově z divadla 955·90. — 1. baterie 1. dělostř. brigády 700·—. — Správa sbor. hosp. z prodeje telegramů 563·86. — Frant. Bojčuk 50·—. — Al. Sudek, pokl. korinta 51·—. — Jindřich Varhan, přebytek z prodeje piva 60·—. — Pavel Rusek od korinta 50·—. — K. Fojtík od zajatců z 3. táboru v Omsku 82·—. — 1. setnina 6. pluku 200·—. — Mácha a Drda z prodeje piva 200·—. — Vrba 50·—. — Hospodář 1. pluku 35.939·93. Od zajatce Seky za Kopeckého prostř. sbor. hosp. 50·—. — Sbor. hosp. za telegramky 132·75. — Výtěžek balet. večírku v Kurganě 1559·96. — Mme. Gronberg 100·—. — Prap. Čech 36·—. — František Pelikán, 4. setn. 2. omsk. poch. prap. 10·—. — Výtěžek koncertu Mme. Rubini v Kurganě 2250·—. — Mobilisační odd. 2. div. z koncertu 9709·55. — Mácha a Drda z prodeje piva 250·—. — Mobilisační odd. 2. div. od zajatců 494·30. — Zajatecká organisace v Pavlodaru ze slavnosti 2000·—. — Ochrana stanice Araslanovo 300·—. — 8. setnina 3. pluku 150·—. — Prap. komitét 2. omsk. poch. prap. přebytek z pohlednic 107·45 a ze sbírky 83.45. — Mužstvo 11. pluku v Novonikolajevsku 131·12. — Vlad. Roček 27·—. — St. Vojtěch, novobranec 20·—. — 3. setnina 6. pluku 61.03. — Novobranci vlaku č. 30 6. pluku 201.70. — Oddělení strojních pušek „Kolta" 6. pluku 35·21. — 4. setnina 6. pluku 200·—. 2. omský poch. prap. od dobrov. z Tary z divadla 105·80. — Frant. Novotný od II. ešelonu sbor. hosp. 40·—. — Sibir-koje Tovariščestvo Pečatnago Děla v Tomsku 9·34·57. — Alexandr Borisovič Novkin 100·—. — Kroužek mladíků býv. čelab. realistů a kurg. gymnasistů 50 proc. výtěžku z divad. představení v Čelabinsku 300·—. — Velitelství zaj. táb. č. 1 v Omsku pozůstalost po Frant. Svobodovi 22·— a 220·— rakouských korun. — N a s i r o t č í f o n d: Frant. Červenka 2. pluk, pěší výzv. odd. k uctění památky svého bratra Jana, ubitého v boji 150·—. — N a t i s k o v ý f o n d: Pěší výzvědný oddíl 2. pluku 21·—. — Petrš, sborový hospodář za brožury „Zborov" 6·50.

Государственный архив Новосибирской области

189. číslo. V Jekatěrinburgu v sobotu 28. září 1918. Cena 20 kop.

ČESKOSLOVENSKÝ DENNÍK

ЧЕШСКОСЛОВАЦКІЙ ДНЕВНИК

Orgán Odbočky Československé Národní Rady na Rusi

O všeruské vládě.

(Beseda s místopředsedou Československé Národní Rady, Odbočky v Rusku, Bohdanem Pavlů.)

„My Čechoslováci vítáme utvoření všeruské vlády se zvláštní radostí. V utvoření všeruské vlády vidíme jeden z dosažených stupňů na cestě k obrození Ruska, k tomu cíli, který jsme si vytýčili, zůstavše v Rusku a bojujíce za jeho osvobození. Vítáme utvoření všeruské vlády tím vřeleji, že od ní očekáváme odstranění onoho vnitřního neladu a oněch vnitřních rozporů, jichž jsme byli bezděčnými svědky. Od samého počátku svého vystoupení jsme všemožně podporovali ustavení ruské vlády na osvobozeném území, bohužel však musili jsme přihlížet nikoliv k vzájemné součinnosti jednotlivých oblastí, ale k jakémusi skrytému, nevyslovenému nepřátelství mezi nimi. Došlo až i k celní válce mezi Sibiří a Samarou a k tomu, že jedna oblast nepropouštěla do druhé chléb, druhá pak odpírala jí v továrech. Vedla se i jednání o tom, kdo bude koho podporovat pro případ války jedné oblasti s druhou.

Ubozí baškyrští vojáci museli se „odzbrojovat", když vojenské operace je vedly s jedné strany Uralu na druhou a na „cizím" území znovu se „ozbrojovat". Oblastní sobectví a nepochopení všeruských státních úkolů dostihalo hranic dovoleného. Našel se pomocník ministra jedné z oblastí, který popíral trvání ruské říše. Tyto vzájemné rozpory musí překrátit všeruská vláda a takto zachránit Rusko.

Čekáme dobrých výsledků od všeruské vlády ještě v jednom směru a sice zastavení jakýchkoliv dobrodružství ve vnitřní politice jednotlivých oblastí, skutečné vlády, upevnění zákonnosti, práva i pořádku. Proč spílat bolševikům, jestliže v Omsku může několik důstojníků kdykoliv arestovat ministry a předsedu oblastní dumy, jako se stalo s Krutovským, Šatilovem, Novoselovem a Jakuševem. Šatilov a Krutovský vypravují, že byli donuceni pod hrozbou zastřelení podepsat žádost o sprostění úřadu. Místopředseda oblastní dumy Novoselov byl při tom barbarsky ubit. Takto možno zítra přijít do Jaláře všecky vlády oblastní i celostátní; třeba k tomu pouze míti hrstku spolehlivých vojáků. Čím se to liší od pouličního rozehnání ústavodárného sněmu pomocí opilých námořníků a jiné kriminelní společnosti. Řeknu otevřeně, že jsme byli rádi, když se v sibiřské oblastní dumě našlo dosti občanské mužnosti ku protestu proti svévoli. My stojíme mimo strany, pro nás všecky je důležito, aby tam, kde jsme my prolévali krev, vládl zákon a pořádek stejný pro všechny, buď to ministr, generál neb prostý dělník. Tak my rozumíme úkolům osvobozeného Ruska a proto jsme se rozhodli podporovat sibiřskou dumu v jejím usnesení, odevzdati ministra Michajlova soudu. Nechť soud, soud přísný a spravedlivý zjistí je-li on vinen nebo ne, ale nechť národ ví, že zákon je závazný pro všechny. Očekáváme, že zvláštní plnomocník všeruské vlády, A. A. Argunov, vyšetří celou tuto záležitost přísně a nestranně. Jsme přesvědčeni, že takto, lépe než jinými prostředky možno upevnit autoritu nové všeruské vrchní vlády, již budou Čechoslováci podporovati ve všech jejích dobrých snahách.

Nástup spojenců.

Na frontách světové války se počínají jeviti logické důsledky německé porážky na západě. Záclony turecких a rakouských sil, které při postupném rozvíjení válečných operací v naprostou odvislost od německého velení byly umělé využitkovávány ke krytí vedlejších rozpočtů německé strategie, musely se octnouti v přímé závislosti na síle německého meče: Stávají se průhlednější, jakmile je otřesena rovnováha bojujících stran.

Proto události na Balkáně a v Palestině zůstávající podružnými zjevy jsou dobrým barometrem té krise, která nastala pro armádu „v světě nepřemožitelnou", jak po Sedanu sedmdesátých let začali Němci nazývati svoji mohutnou a v světě skutečně nejdokonalejší vojenskou organisaci.

Střediskem situace zůstává západní fronta, na které grandiosní bitva hlavních sil přešla k druhé etapě. Němci pod údery spojených armád francouzských, anglických a amerických byli přinuceni zaujmouti obranné postavení, čehož důsledkem se jeví vyklizení klinu Château-Thiery, amienského, armentiérského a konečně nejdůležitějšího — saint-mihielského.

Úspěch své obrany hledí Němci založiti na důkladných opevněních krátké bitevní linie, která ušetřivši na rozsahu a délce rozpjetí dává zároveň možnost co nejhospodárnějšího užití živých sil, vyvažovaných technickými výhodami po dlouhé měsíce připravované posice.

Dalo se očekávati, že spojenecká vojska splnice první svůj úkol — likvidaci německých taktických úspěchů, získaných při jarní ofensivě Hinderburgově — a zatlačice Němce na obranné posice, zastaví pro nastávající nepříznivou podzimní dobu své operace a v zimě budou hromaditi své zálohy k rozhodné srážce příštího jara. Výhra zimní kampaně znamená taktickou porážku Německa, které nemůže své síly zvyšovati rovnoměrně s vzrůstem spojeneckých záloh.

Zdá se však, že spojenci si postavili pro nynější své operace cíle významnější. Jistě není pochyby, že ovládnutí takových strategicky důležitých míst jako jsou St. Quentin a Cambrai dalo by daleko příznivější a nadějnější podmínky pro připravovaný nástup spojenců, než je může poskytnouti dosavadní linie.

Že nástup spojenců je veden právě na německý střed, nemůže býti pro nikoho neočekávaným. Zkušenost nezdařeného protiútoku francouzské armády na počátku světové války na elsasko-lotrinskou hranici dokázala, že zákony strategie a taktiky mají svou nepřekonatelnou železnou logiku. Strženo psychologickým omylem francouzského veřejného mínění, francouzské vrchní velení dopustilo se hrubé chyby: obnažilo levý bok svých armád a dalo Němcům možnost údolím Maasy a Samby zajíti v tyl mohutnému pásu znamenitých francouzských pevností, vybudovaných s horečným spěchem po sedanské katastrofě na elsasko-lotrinské hranici, a tím otevřelo cesty k Paříži.

Skutečné německé slabiny jsou ne tam, kde mají Němci nejslabší síly, nýbrž tam, kde případná porážka vyvádí Němce za strategickou barrieru odporu a roztrhává jich taktický svazek: Mezi Oisou a Sommou, kde se armáda Ruprechta Bavorského stýká s armádami gen. Böhma a mezi řekami Aillette i Aisne, kde ke skupině Böhmově přimyká německý korunní princ.

Boje jsou krajně úporné, poněvadž vzetím Laóna (mezi Aisne i Aillette), St. Quentinu a Cambrai (mezi Oisou a Sommou) Němci ztratí strategicky nejdůležitější oporné body své obranné linie; a poněvadž jsou pro nepoměr sil nuceni vyhýbati se polním bitvám, byli by v případě dalších neúspěchů nuceni pod hrozbou úderů početně silnějšího nepřítele vykliditi sever Francie a snažiti se zaujmouti nové obranné posice na linii pohraničních francouzských pevností.

Dnešní německá úřední zpráva přináší zvěst o vážném úspěchu spojenců. Němci byli přinuceni „přeložiti svou obranu s volného svahu východně Epéhy do staré posice mezi Villers Guislam a Bellicourt". Další německé věty o marných útocích Angličanů (jakoby následkem lsti, záležející v nepozorovaném „přeložení" zmíněné linie!) jsou jen pokusem o zastření pravého významu věci samé. Bellicourt leží u samého St. Quentinského kanálu, Villers Quislain něco severněji na západ od kanálu, ale za starou německou linií.

Zatlačením Němců k Saint Quetinskému kanálu v těchto místech je vytvořena

Государственный архив Новосибирской области

bezprostřední strategická úhroza Saint guentinu] se severu, jinými slovy začíná obchvat Saint Quentinu na pravém německém křídle. Hindenburgova linie se třiští pod náporem spojenců, kteří již přešli hranice úspěchů loňského a předloňského roku.

Němci mohou dokázati maximální výkonnost své obrany jen tenkrát, dovedou-li udržeti všechny své živé síly na západě. To je pro ně kategorickou nutností. Nutností, která ovšem nezaručuje jim úspěch obrany, nýbrž právě jen to, že bude zabráněno náhlé a rozhodné katastrofě. vhk.

Úřední věstník.

Zo Slovenského odboru.

Telegram general-majorovi a velitel'ovi československého armádneho sboru S y r o v é m u.

Drahý brat!

Z príležitosti Tvojho povýšenia za generál-majora a velitel'a československého armádneho sboru nižepodpísaní v mene Slovákov posielame Ti iskrenné blahoželanie, tvrdo veriac, že vojsko, ktorého si velitel'om, vyvedie z tisícročného žalára i naše krásné, drahé Slovensko.

Dr. Ján Jesenský, podpredseda OČSNR.
Martin Orišek, správca Slovenského odboru.

Velitel 1. československého armádního sboru bratrům dru Janu J e s e n s k é m u, místopředsedovi OČSNR a Martinu O r i š k o v i, správci Slovenského odboru OČSNR.

Drazí bratři!

Prosím, abyste přijali uctivý dík za Vaši vroucnou blahopřejnou telegramu, poslanou mně jménem Slováků při příležitosti mého povýšení na generál-majora a nastoupení úřadu velitele 1. československého armádního sboru.

Věřím pevně s Vámi, že naše chrabré československé vojsko splní úplně velkolepou úlohu, jíž na sebe dobrovolně vzalo, a že neustoupí, dokud samo nedobude svému drahému národu československému rodné půdy z neoprávněného a nespravedlivého držení cizích pánů.

Doufám, že přes všechny překážky, stavící se v cestu, podaří se přec jen společnému úsilí nás, spojenců a té části ruského národa, která ještě nezapomněla na čest a stud, postaviti na staré slovanské V[illegible] přehradu přílivu německo-maďarských [illegible] a jsem pevně přesvědčen, že naše [illegible] armáda vykoná i na této frontě [illegible] divy statečnosti a vojenské zdatnosti.

Máme všichni nezlomnou vůli [illegible] obnouti toho, k čemu nás všechny ozbr[illegible] Čechy a Slováky vede touha již od [illegible] našeho ozbrojeného vystoupení [illegible] Rakousko-Uherska, že totiž z východu vstoupíme na Slovensko jako řádné vojsko samostatného československého státu a osvobodíme nejprve tuto čarokrásnou zemi z tisíciletého žaláře Maďarů. Ze slovenských hor spatříme po tak dlouhém vyhnanství zase poprvé svoji milovanou slovenskou zemi. K tomu chci já dáti všechny svoje síly.

Prosím ještě jednou, přijměte, drazí bratři, srdečný dík za přání a důvěru, projevenou mně Vámi jménem všech Slováků.

Na zdar!

Velitel 1. československého armádního sboru
generál-major S y r o v ý.

Pozdravy.

V Čitě sešlo se 24. září zemské shromáždění, jehož předseda Bogdanov poslal Odboče ČSNR tato telegramu:

„Obnovené po dlouhé přestávce druhé zemské shromáždění a přikročivší k práci ponuze záslubou hrdinských úsilí československých vojsk, jež bratrsky přišla na pomoc sibiřské zatímní vládě a její armádě v boji za znesctěné principy skutečné lidovlády, pokládá za svou povinnost požádat Vás, abyste tlumočili všem československým vojskům srdečné pozdravy a dík od obyvatelstva Zabajkalí."

Odbočka ČSNR poslala předsedovi Bogdanovu tato odpověď:

„Srdečně dojati Vaším pozdravem, adresovaným československým vojskům, prosíme, abyste tlumočil oblastnému zemskému shromáždění náš vroucí dík.

Českoslovenští vojáci v plném přesvědčení, že bez vítězství nad vnějším nepřítelem není záchrany ani pro ruskou ani pro světovou demokracii, s ochotou přinášejí ohromné oběti na válečném poli, plníce [illegible] nezištně slovanskou povinnost vůči [illegible] skému ruskému národu.

Kéž jen celý národ ruský záhy [illegible] hož přesvědčení a je ochoten obětovat [illegible] vše pro spásu zbědované vlasti, neboť [illegible] velikém významu demokratického Ruska [illegible] budoucí úpravě Evropy nemůže [illegible] pochybnosti!

Za OČSNR místopředseda [illegible]. Jesenský.
Sekretář Fr. Richter."

Vyhláška.

Všechny náčelníky [illegible] ských táborů a příslušníky československého vojska žádáme, aby zajaté rakouské důstojníky české národnosti a sice: A n t o n í n a Č e r n é h o, E m i l i a n a K a l e n s k é h o a L e o p o l d a T a u b e h o, kteří utekli z pracovní družiny z Omska zadrželi a ihned odeslali do soustřeďovacího zajateckého tábora v Omsku.

V Jekaterinburgu 25. září 1918.

Správce Národního odboru: Josef David.
Velitel [illegible] ského tábora v Omsku: podporučík Krejčí.

Oznámení.

Sibiřský ministr války poslal 21. září r. [illegible] všem vojenským náčelníkům tento závažný telegram:

„Všem Polákům, povinným odvodem, dovoluje se vstupovat do polské národní armády. Poláky, povinné mobilisací a nepřející si vstoupiti do polské armády, zařaďovat do ruských částí. Polákům, kteří nevstoupili do polské armády, se zakazuje nosení odznaků polských částí a polských národních odznaků vůbec. Mobilisované Poláky, ochotné vstoupiti do polské armády, budou zapisovati a odesílati na místo určení představitelé Polského Vojenského Komitétu."

Tento rozkaz je nejlepším důkazem toho, že je dnes zabezpečeno formování jediné polské národní armády. Všechny pokusy jednotlivých osob o rozbití této jednoty jsou předem odsouzeny k nezdaru a budou se stíhati.

Podporučík G. F. Petrus,
představitel Polského Vojenského Komitétu při Československé Národní Radě.

Lidé, jichž život má největší cenu, nejméně bojí se umírat.

L. N. Tolstoj.

Československá republika.

(Náš americký tisk o květnových slavnostech v Praze.)

Charbinský „Věstník Mandžurie" otiskuje z chicagského „Američana" článek o květnových demonstracích v Praze při svátku Národního divadla: „Zajímavé podrobnosti o slavnostech ukazují, že slavnosti byly [illegible] pouze záminkou, ve skutečnosti v Praze [illegible] se něco, co má ohromný politický význam. V Praze začíná nová éra československé národnostní revoluce, tentokrát ještě energičtější než dříve. Československý národ svou květnovou demonstrací otevřeně podepřel tu revoluční činnost, kterou již pátý rok za hranicemi provádějí jeho nejlepší reprezentanti.

Pražské slavnosti byly de facto opravdovým sjezdem utlačovaných národů Rakouska, bezprostředním pokračováním říjnového kongresu v Římě.

Všechny české listy zdůrazňují, že sjezd měl daleko větší význam než slovanský sjezd 1848. Poláci účastnili se 6člennou delegací v jejíž čele byli: býv. ministr dr. Gląbinský, hrabě Adam-Skarbek, známý Vladimír Tetmajer, soc. dem. poslanec Limanowski, zástupci města Lvova a Krakova i mnoho jiných „neoficielně".

Podařilo se dostati se do Prahy i p o l s k ý m d e l e g á t ů m z k o n g r e s o v k y, o b s a z e n é n y n í n ě m e c k ý m i v o j s k y. — Tito delegáti, jichž ú č a s t m ě l a v e l i k ý v ý z n a m, byli vítáni nadšenými pozdravy celého sjezdu.

Z Jihoslovanů bylo účastno na 200 delegátů, mezi nimi asi 20 říšských poslanců, starostové měst Lublaně a Záhřeba, vůdcové slovinské a chorvatské soc. demokracie Kristlan a Demetrović, srbský soc. dem. poslanec Smitran, mnoho spisovatelů, žurnalistů, zástupců kulturních a politických organisací. P ř í t o m n o s t z á s t u p c ů p o l s k ý c h, s l o v i n s k ý c h, c h o r v a t s k ý c h a d r u h ý c h d ě l n í k ů u k a z u j e, ž e n a n á r o d n o s t n í p ů d ě s j e d n o t i l i se všechny slovanské národy k vyplnění velké úlohy této války — k osvobození národů od německého jha.

Jako na římském sjezdě, tak i v Praze byli účastnění zástupci Italů a Rumunů.

Celkovým výsledkem pražského kongresu, nehledě na všechno pronásledování rakouských úřadů, bylo položení základu budoucího t r o j s p o l k u p o l s k o - č e s k o s l o v e n s k o - j i h o s l o v a n s k é h o, který v budoucnosti se spojenci bude hrát důležitou úlohu ve světové politice.

Na témže sjezdě byla dostižena p l n á d o h o d a m e z i I t a l y a R u m u n y.

Všechny národy, zastoupené svými delegáty na sjezdě slavnostně se zapřísáhly pracovati proti Rakousku tak dlouho, dokud nebude uskutečně jich ideál — osvobození utlačených národů.

Československý národ manifestoval svoji svobodu ducha před celým světem. Na pražských ulicích, pomnících atd. v y l e p e n y b y l y p l a k á t y s e s l o v y: A t ž i j e M a s a r y k! A t ž i j í s p o j e n c i!

Marné byly všechny pokusy Rakušáků uhasiti mohutný plamen povstání utlačených národů. A nejvýznamnější v tomto mohutném a sceleném hnutí je to, že všechny předpovědi o nutnosti revoluce

Государственный архив Новосибирской области

v Rakousku na principech ruského bolševismu byly vyvráceny skutečností: revoluce děje se na čistě národnostním základě."

Všeruské porady v Ufě.

(Poslední zasedání 24. září.)

V 11 hodin v noci zahájeno zasedání, jež obecenstvo netrpělivě očekávalo v kuloárech. Rychle se plní všechna svobodná místa v sále. Předsedá Avksentějev. Po přečtení protokolu minulé schůze a pozdravných telegramů od francouzských a anglických diplomatických zástupců i od ruských vyslanců v Římě a Pekinku, vystupuje na tribunu referent organisační komise Kruglikov. V sále okamžitě zavládla tišina. V jasné a určité formě referent zdůvodňuje usnesení, k nimž došla komise v otázce určení vzájemného poměru ústřední vlády a vlád oblastních a v otázce osobního složení vlády. Názory komise jsou shrnuty v aktě o utvoření vrchní všeruské vlády. Dle aktu, který referent navrhuje poradám ke schválení, vládní moc svěřuje se vládě složené z pěti osob: Avksentějeva, Boldyreva, Vologodského, Astrova a Čajkovského. Vláda ve své činnosti řídí se ustanoveními přijatými poradami a je do svolání ústavodárného sněmu nezodpovědna a nesměnitelna. Osobními náměstky jsou: Avksentějeva—Argunov, Boldyreva—Alekšejev, Vologodského—Sapožnikov, Astrova—Vinogradov, Čajkovského—Zenzinov. Ježto Čajkovský a Vologodský jsou nepřítomni, Zenzinov a Sapožnikov ihned vstupují ve vládu. Členové vlády přijímajíce povinnosti vladařské dají slavnostní slib zachovati věrnost národu i říši ruské, a v plnění povinnosti říditi se aktem všeruských porad.

Rogovský, zastupující Avksentějeva na předsednickém místě, obrací se k členům porad s dotazem, nemá-li kdo poznámek k referátu. Nikdo se nehlásí. Jednomyslně se přijímá text aktu. Na to předsedající žádá členy vlády a jich náměstky, aby zaujali čestná místa. Jeden za druhým, provázeni bouří potlesku, vstupují zvolení na estrádu, podpisují text slavnostního slibu.

Jménem všeruských porad Znamenskij vítá novou vládu: Poradám svěřena těžká úloha utvořiti vládu ne jedné třídy nebo strany, ale celé země. Vzájemnými ústupky utvořená vládá obrodí jednotné, silné demokratické Rusko. Těžké jsou její úkoly, ale nechť je klidna, neboť není osamocena. Všechny strany a skupiny zúčastněné na poradách budou ji podporovat. Řečník končí slovy: „Ať žije utvořená vláda a jednotné, demokratické Rusko!" (Bouřlivý potlesk.)

Na tribunu vstupuje místopředseda odbočky ČSNR Pavlů. (Celé shromáždění vstává a tleská): „Jménem Československé Národní Rady, československého národa, československých vojsk i s nimi spojených vojsk Polska, Rumunska, Jihoslavanů vítám novou všeruskou zatímní vládu) záruku jednotného, velikého, svobodného Ruska, toho Ruska, které bude oporou svobody naší i vaší. My jasně poznáváme, že náš osud spjal nás v boji za svobodu a my bojujeme proto za jednotné, svobodné Rusko, neboť bez něho nebude jednotného, svobodného československého státu, Rumunska, Polska a Jihoslavie.

Jménem vlády odpovídá Avksentějev: „Nikdy jsme nepochybovali, že nejme sami v boji proti Němcům a bolševikům zachvátivším ruské kraje. Dovolte mi, abych jménem vlády vám poděkoval a vyslovil naději, že Rusko brzo postaví se do řad států, jež zápasí s německým despotismem."

Dále Avksentějev se obrací k členům všeruských porad, děkuje za pozdrav vyslovený Znamenským i za slib, že vláda nebude osamocena. To je pro ni velkou podporou při těžkých povinnostech. Vláda zůstane pevně na svém místě bude chránit právo a žádat splnění povinností. Vláda nezapomíná, že se jedná o spásu Ruska, o blaho národa. (Dlouho neumlkající potlesk.) Předsedající prosí zástupce vlád, stran a skupin podepsati akt.

Sál pomalu se prázdní. Nehledě na pozdní noc obecenstvo se nerozchází, debatuje o událostí velkého dne. Na tvářích všech živá radost. (STA)

Západní fronta.

(Zvl. tel. zpr. „ČSD.")

Úřední zpráva hlavního stanu německé[ho] 25. září. Západní bojiště. Skupina korunního prince Ruprechta: Západně Flandres jižně Havrincourt jsme odrazili části útoky anglické, jakož i silná náběhy nepřátelské severně Scarpy. Vlastní naše akce u Moeuvres přinesla nám 40 zajatců. Skupina Boehnova: Po marných útocích na jednotlivých místech v posledních 2 dnech přešli včera Angličané k jednotnému útoku, jenž cílem byl prorvat se Cambrai. Pod záštitou husté mlhy i ohně střeliv, jsouc podporována obrněnými [vozy] útočili, anglická pěchota podnikla útok [mezi] Masnières a Gonzeaucourt. Očekávajíce [nepřátelský] útok, přeložili jsme [naše] v noci naši obranu s volného [pásma] východně Epény do staré [pozice] mezi Villers Guislain a Bellicourt. Když nepřítel, spouštěje se s výšin, [pokusil] se pronikati na naši pozici, přivítala jej připravená obrana: artillerie, pěchota a kulomety. Pozice zůstali letěti před našimi postcemi. Po silné dělostřelecké přípravě nepřítel obnovil útok, ale i tento se zastavil úplně na jihozápadní části Villers—Guislain a (opuštěno) (Villers—Guislain leží za [starou] německou linií z ledna letošního roku, rovněž tak nahoře zmíněný Bellicourt, pozn. red.). Angličané se vedrali [místy] do našich linií, byli však protiútoky odraženi. Večer a během noci následovaly za dělostřeleckým ohněm rychlé útoky, které byly odraženy. Včerejší den byl v těchto [místech] zápasech na západní frontě obzvláště zdařilý. Němečtí myslivci, jízdní střelci, východo- i [západopruské], poznaňské, slezské, vestfalské, [hessenské], bavorské pluky, jakož i garda připravili Angličanům těžkou porážku. Na celé frontě [jim] přišli ohromné ztráty. Největší podíl na výsledku má naše dělostřelectvo. Skupina německého korunního prince: Mezi Ailette i Aisne zůstávala dělostřelecká činnost ve skromných mezích. Oživila se však k večeru následkem prudkých útoků východně Vauxaillon u dvora Veuraine a severozápadně Vailly. Ludendorf.

Úřední zpráva

štábu vrchního velitele všech ozbrojených sil ruských a spojeneckých armad o činnosti proti sovětským vojskům 24. září 1918.

Východní a jihovýchodní fronta.

Beze změn.

Severouralská fronta.

Tagilský směr. Boj ve třech verstách od Tagilu trvá.

Kungurský směr. Části podpl. Krejčího dobyly stanice Šumkovo.

Jihozápadní fronta.

Beze změn.

Povolžská fronta.

Syzraňský úsek. Simbirský směr. Náš oddíl odešel od st. Gorjuški.

Inzenský směr. Náš oddíl zaujal posici na čáře vesnic Smoltinovo-st. Racevka-Alakajeva.

Kuzněcký směr. Nepřítel obsadil ves Tomyševo.

Birský směr. Na východ od Nikolo-Berezovky přestřelka a výzvědná činnost.

Z našeho vojska.

Za českým Sokolem.

Jasně vidím doby minulé. Vzpomínám neprostorného restauračního sálu v pražském předměstí, kde tak často ozýval se bodrý smích, veselý křik, úsečné povely, kde bujelo [radost] národního nadšení a radosti životní. Tam cvičívali naši Sokoli. Tam již z [chlapeckého] dětství spěchával vždy usměvavý [hoch], který později silnou vůlí, pílí a svým [nadáním] dostihl mety nejvyšší, celé České obci Sokolské známý Vašek Douda. Vzpomínám nesčetných cvičení, veřejných národních podniků a zábav účastných, jichž iniciatorem a duší byl on. Vzpomínám horečných prací sletových, jež v naší jednotě on i jeho bratr Vojta nesli na bedrách. A s jakou radostí vše neúnavně dělal! Jeho nenucená pilo nezůstala marnou — jeho jméno slyšíme za hranicemi, kde na mezinárodním foru zápasí naše závodní sokolská sedmička o prvenství a již nepřekonatelným borcem na bradlách a koni byl malý Vašek. A vždy klidný a bodrý. Odchází za bratrem Starým, který vedl onu kratkou, však všude vítěznou řadu, kterou uzavíral Vašek Douda. Rozloučil se s námi navždy pravý český borec, rozloučila se s námi pýcha československého vojska. Jeho činy mluví za tirády slov. Zeptejte se, kdo a čím byl v úderném praporu II. divise podporučík V. Douda. Smutno bude starým bratřím ve vlasti, dru Mudrychovi, Machalovi i druhým. My však budeme hrdi na Tebe, silný Sokole, i budeme předávati Tvoji zárunu paměť svým potomkům. Současně loučím se s jeho krajanem, údatným údernikem Jiřím Kubkem z Braníka a posílám za něho poslední pozdrav do dalné otčiny. Zakostelecký.

Za padlými hrdiny

2. roty 2. pluku „Jiřího z Poděbrad".

Krásnou úlohu, osvobození naší trpící vlasti, jsme vzali na sebe. A ač je to těžký úkol, naši dobrovolci vždycky jsou si pamětlivi té veliké cti, kterou nám popřál osud a již nám mohou záviděti celá pokolení československa a s radostí vrhají se do boje, s radostí prolévají krev a umírají. Důkazem toho jsou stále přibývající hroby našich hrdinů. I naši nejstarší, ale i nejmenší roté 2. pluku přibývají hroby. K mohylám u Sadrinska opět se přidružují druhé: u Simbirska a Kazaně. Během těžkých bojů proti desateronásobné přesile germánsko-bolševických tlup padli hrdinnou smrtí 22. srpna u vesnice Osinovo (kazaňská fronta) střelci: Vosecký Josef z Krymlova u Černého Kostelce a Brodský Václav z Oudernic u Jičína a 17. září nedaleko přístavu Staraja Majna padli bratři: četař Cep Josef z Předvorů u Litovle a svobodník Škrenka František ze Sobotky (kromě toho měla rota 19 raněných). Vojáků prý nemáme litovat, máme býti na ně hrdými. Ano, jsme na Vás hrdi, milí bratři, a nezapomeneme Vás nikdy. Spěte klidně v bratrské ruské zemi!

F—gl.

Государственный архив в Новосибирской области

Koncert v československé invalidovně.

Dnes 28. září pořádá Osvětový odbor OČSNR v místnostech invalidovny večer hudby, zpěvu a deklamace. Účinkují: Biganovský (housle), Blecha (klavír), Holý (bariton), Štěpánek a Kocian (deklamace). Začátek v půl 8. večer.

Koncert na nádraží.

Dnes 28. září pořádá Osvětový odbor OČSNR v místnostech čekárny III. třídy na nádraží Jekatěrinburg I. československý večer. Účinkují: Kustová (soprán), Šmit (housle), Kundera (klavír), Jeníček a Mengr (recitace) atd. Začátek v 8 hod. večer.

Z československé nemocnice v Jekatěrinburgu.

Osvětový odbor OČSNR uspořádal 25. t. m. v občestvenné nemocnici v Jekatěrinburgu našim raněným bratřím večírek s programem hudebním a kabaretním. Večírek zůstane jistě v živé paměti těm raněným bratrům, kteří jsou nuceni tráviti jednotvárné dny výhradně v místnostech nemocničních.

Různé zprávy.

Úspěchy spojenců.

Místní velikobritanské konsulstvo dostalo tento telegram od britanského konsulstva v Pekingu z 23. září t. r.:

„Na francouzské frontě vzato anglickými vojsky Moeuvres a Francouzi vzali Villers. Nástup trvá ve směru na sever. Všechny německé protiútoky odraženy.

Bulhaři evakuovali svoji frontu v délce 70 mil od Monastyru do Vardaru. Srbové postoupili do hloubky nepřátelské posice na 30 anglických mil. Celkem spojenci vzali na této frontě 30.000 zajatců a 100 děl.

V Palestině anglická vojska atakovala frontu v délce 16 mil od Efrita do moře a prorvala tureckou linii na 12 místech. Kavalerie zašla do tylu celé turecké armádě na východ ve směru na Nablus. Druhé části kavalerie na[illegible]povaly severovýchodně ve směru na Elafu a Bejsan, aby odřezaly Turky. Poslední zprávy oznamují, že anglická vojska odřezala 25.000 tureckých vojsk, která jsou nejlepšími vojsky turecké armády. Výsledkem těchto vítězství může býti, že se otevře cesta na Alippo. Všechny naděje Turků v Mesopotamii i v Palestině skončí."

(„Zauralský Kraj")

Požár rakouské továrny na náboje.

V 8. oddělení Wellensdorfské továrny na náboje vznikl z neznámých příčin požár, při němž zanítil se střelný prach. To způsobilo paniku mezi zaměstnanými dělníky, která si vyžádala mnoho obětí. Učiněny okamžitě příslušné kroky, takže práce nebude přerušena.

V Číně.

Občanská válka mezi severem a jihem Číny utichla. Jižní předložili podmínky míru: rozpustit pekinský a kantonský parlament, zvolit nové poslance, pekinská vláda musí platit válečné výdaje, vicepresidentem má býti Jižan. Za těchto podmínek jižní uznají presidenta Sujdun-chai. (STA)

V Moskvě.

V 80. č. „Zari" cestující z Moskvy do Omska líčí život v sovětské stolici. Ve dne panuje na ulicích hlučný a zmatený ruch: jízda sovětských pracovníků v automobilech, závratně drahých izvoščíků a silně nečukovaných vagonů tramvaje; křik hochů, roznášejíce noviny, jež jsou výhradně bolševické nebo stojící „na sovětské platformě". Některé z nich jako pacifistický „Mír" jsou přímo podporovány německou vládou.

Ta provádí svou positivní politiku, která prý konečně odvrátila inteligenci a buržoazní kruhy od německé orientace, jmenovitě když na popud německé mise bylo zatčeno 20 tisíc důstojníků, povolaných k hlášení se.

Nedostatkem živobytí a charakteru dohnána inteligence ke službě v sovětských úřadech, hlad, terer i celá absurdnost politického života udělala z obyvatele tvora bez energie, lidské hrdosti i jiných zájmů, kromě pachtění se po ukojení zájmů žaludečních.

Vnější zjev Moskvy se značně mění. Šňaty pomníky Skobeleva, Alexandra III. a budou uloženy do musea „špatného vkusu". Domy o 4. posch. výše uprazdňují se od obyvatel, aby byly využity k strategickým účelům. Ulice zdrátovány speciální sítí polních telefonů, jež si bolševici zřizují z nedůvěry k městskému. Sovětské úřady „horečně" pracují, ale práce nevede k žádným výsledkům. Spekulace v poslední době závratně vykvetla snad proto, že s ní bojuje zvláštní komise.

Vilno a Grodno.

(Zvl. tel. zpr. ČSD.)

Sovětský komisař zahraničních záležitostí sděluje, že dle nové smlouvy s německem Vilno a Grodno nevrátí se pod svrchovanou moc Ruska.

Bolševický teror.

Dle zpráv mimořádné komise pro boj s kontrrevolucí, byla postřelena řada důstojníků, kteří byli účastni[illegible] svazu spasení Ruska a revoluce neb[illegible] Alexejevovy armády. Zastřeleni byli car[illegible]ministři Chvostov, Protopopov, Ščeglovitov, Maklakov.

Socialisti internacionalisté v resoluci uveřejněné v moskevských „Izvěstích" odsuzují terorism a násilí prováděné nad pravými socialisty, odsuzují institucí rukojmí a bromadné odstřelování, které zahalují krvavou mlhou socialistického uvědomění proletariátu. Resoluce hlásí, že internacionalisti jako dosud i na dále zůstanou věrnými proletářské frontě v boji proti kontrrevoluci.

— Účelným provádí se mobilisace buržoasie do pracovních rot, které okamžitě posílají na okopy, hlavně na vologodskou frontu.

V Saratově byla vyhlášena mobilisace všech lékařů.

Bolševická jiskrová depeše hlásí: „Zástupci buržoasie neutrálních států v Petrohradě prostřednictvím švýcarského vyslance podali sovětské vládě notu, v níž protestují proti teroru vůči buržoasii a vyhražují svým vládám práva žádati plné zadostiučinění a povolání k osobní zodpovědnosti původce každodenního násilí."

Komisař zahran. zál. Čičerin na tuto notu odpověděl: „Odevzdaná nota zástupců neutrálních států obsahuje čin hrubého zasahování do vnitřních záležitostí republiky. Sovětská vláda nemela by vůbec odpovídati a užívá této příležitosti, aby prohlásila lidovým massám všech zemí, že je vůbec bezúčelno vyvraceti tyto případy násilí, které ostatně nejsou zdůvodněny, protože zástupci neutrálních zemí neprotestují proti těmto případům, ale proti celé vládě dělníků a rolníků."

Dále Čičerin napadá neutrály za to, že podporovali válku a mlčeli, když bylo dělnictvo terorisováno, a nakonec vychází docela z diplomatického tonu, který v notách k německé vládě je velmi zdvořilý a praví, „že podobné pokrytecké protesty nemají zabrániti, aby nebyli potrestáni ti, kdož zvedli zbraň proti chudému ruskému dělnictvu a zemědělcům."

Dohoda o zajatcích.

(Odd. Č. S. T. K. v Samaře.)

Haag 21. září. Anglickou a německou delegaci, které se sešly v Haagu, aby projednávaly otázky úpravy zajateckého života, byla 14. srpna podepsána dohoda regulující: 1. výměnu zajatců válečných, občanských, jakož i internovaných v neutrálních státech, 2. zacházení se zajatci válečnými i občanskými.

Aviatici u bolševické armády.

Příkaz [illegible] z 29. srpna § 1. hlásí: „Zprávy komisařů z některých armád dokazují hanebné a úmyslné dezertírstvo letčíků, kteří vypravují se na rozvědku v tábor nepřítele za účelem sdělání zpráv, zůstanou tam a tak se stane, že nepřátelství přivážejí zprávy nepříteli. Z toho vyplývá, že do řad letčíků dostala se část špatných lidí, kteří tam vstoupili s určitým úmyslem nanésti úder v zádu proletářské revoluce. Takoví zrádci nemohou být trpěni v řadách ruské socialistické rudé armády. K zamezení takových případů a k očištění aviatických oddílů [illegible] soudruzi nařizují: ve všech částech 3. armády zavésti vzájemné zaručení letčíků a za každého uletvšího zastřeliti jednoho ze zbylých."

Tak se udržuje „duch" v sovětské armádě.

„Českoslovenští přeběhlíci".

Bolševici snaží se dodat ducha svým oddílům v poslední době tvrzením, že naše armáda se rozkládá a že v ní začíná hromadná desercе. Tak rozkaz velitele třetí armády východní fronty z 1. září tvrdí: „velitelé divisí hlásí v posledních dnech, že na všech částech fronta třetí armády ukázali se českoslovenští přeběhlíci, při čemž někteří, bojíce se zastřelení od sovětské rudé armády, přivedli naše zajatce, osvobozené jimi z běložvardějského zajetí. Všichni přeběhlíci prohlašují, že se stali oběti podvodu svých velitelů, kteří svou zločinnou politikou vedou ku zkáze celý československý korpus." Dále pak ohlašuje tovaryš Berzin v rozkaze, že „velkodušnost krasnoarmějců zachránila přeběhlíky od zastřelení a přikazuje „na prosbu rudé armády a jejích velitelů: darovat život československým sběhům, jakožto mezinárodním proletářům, oklamaným vůdci, sluhy kapitalismu. Ruským běložvardějcům se milost dávat nebude, ti podléhají kruté pomstě dělníků a zemědělců." Naše vojska jsou na konec vyzývána, aby odzbrojila své náčelníky a potrestala je za to, že „zdvihli meč povstání proti nejvyšším prerogativům sovětské republiky. Tento rozkaz caruje život každému čestnému Čechoslovákovi", tak velkomyslně končí proklamace Berzinova. Poznámek netřeba.

V samarské vládě.

Komitét členů ústavodárného sněmu zvolil komisi, která má připraviti předání všech děl sjezdu členů ústavodárného sněmu, který má fungovat jako vládní orgán. Zároveň uloženo komisi vypracovati předání administrativních záležitostí samarské vlády nové ústřední vládě. (TAU.)

Resoluce rolnického sjezdu v Samaře.

Gubernský rolnický sjezd ve své resoluci uznává za jedinou vládu Ruska ústavodárný sněm, který má spravovati zemi a spolu se spojenci a Čechoslováky skončiti čestně bratrovražednou světovou válku, obroditi jednotné neodvislé Rusko a upevniti všechny vymoženosti únorové revoluce. Rolníci slibují v této práci ústavodárnému sněmu všemožnou podporu. Zatímním zástupcem ústavodárného sněmu do jeho svolání budiž komitét členů ústavodárného sněmu. Resoluce byla přijata 129 proti 83 při 67 zdrževších se hlasování.

Znění resoluce, jak je hlášeno samarskou agenturou, je dosti nejasné. 20. září rolnický sjezd věděl jistě, že na německých poradách se jedná o všeruskou vládu, o níž se resoluce nezmiňuje, vyzdvihujíc pouze zatímní vládu samarského komitétu. Slova o čestném skončení bratrovražedné vojny znějí jako ozvěna tolika leninských resolucí a nemají-li mít na blízký mír takový neblahý vliv jako ony, třeba k tomuto čestnému míru všemožně pracovati vítěznou válkou, silnou armádou; o tom se jaksi málo mluví.

Государственный архив Новосибирской области

193. číslo. V Jekatěrinburgu ve čtvrtek 3. října 1918. Cena 20 kop.

ČESKOSLOVENSKÝ DENNÍK

ЧЕШСКОСЛОВАЦКІЙ ДНЕВНИК

Orgán Odbočky Československé Národní Rady na Rusi

Československá republika.

Poslanec Klofáč na Král. Vinohradech.

Schůze politického klubu „Sladkovský", svolaná včera v neděli dne 23. června o půl desáté hodině dopolední ve velkém sále vinohradského Národního domu, na níž promluvil br. poslanec Klofáč, skvělým svým výsledkem a tisícovou účastí dokázala, že český socialism po čtyřleté persekuci nezhynul, ba vzrostl a vývojem světových dějin a bídy všelidské jen zmohutněl a vyhranil v mohutné národní přesvědčení. A současně ukázalo se zas, že právě toto hnutí je nejsilnější oporou dnešního velkého národního a politického zápasu.

Již před devátou hodinou sál byl obsazen. Přesně o půl desáté za ohromné účasti zahájil předseda klubu br. Šeplavý schůzi, oznámiv, že po dlouhé době konečně opět může býti konána politická schůze, ovšem za podmínek těchto: Že předsednictvo nebude voleno, nýbrž předsedati budou funkcionáři klubu, a nikomu nebude uděleno slovo kromě pozvaného řečníka a že pořadatelé ručí za klidný rozchod bez zpěvu a průvodu.

Posl. br. Klofáč, ač unaven sjezdy a řečněním po sesterské Moravě, jasným a zvučným hlasem ujímá se slova. Vzpomínaje dob předválečných, ukazuje, jak zhoubná byla vždy zahraniční politika rakouských vlád, nedbajících varování slovanských, stojíc však [illegible] vleku německé menšiny a hlavně Maďarů, kteří ovšem jak dříve, tak i dnes z války tuční. Štvaní maďarské zabraňovalo dobré politice roku 1912, kdy Rakousko správnou taktikou mohlo získati důvěru balkánských národů.

Neštěstím tohoto mnohojazyčného státu je, že stojí ve vleku německých a maďarských menšin. Diplomacie svěřována privilegovaným stavům, (konfiskováno), zatím co lid a hlavně český národ chce nic jiného než mír, zaměstnání a chleba. To je dobrá politika! (Potlesk.) My oproti válečným štváčům stojíme s klidným svědomím. Stanovisko naše se dnes mění. Velezrádci jsme jen nazýváni, že nechceme zraditi svůj národ. Pohleďte na Maďary. V r. 1856 [illegible] proti Italii musely býti maďarské pluky vraty zpět jako nespolehlivé, r[illegible] v Prusku se formovaly maďarské [illegible] a rok po té — dostaly Uhry v Rakousku samostatnost. Němci přímo prohlašují, že zájmy jejich nacionální jsou jim stokrát nad státem. Hr. Czerninovi a jemu podobným odpověděl národ 28. června t. r. Je-li někdo však prodlužovatelem války, je to on sám, (konfiskováno)... znemožniv další důvěrná jednání o podmínkách míru. (Bouřlivý souhlas.)

Na samostatnost a svobodu má Rakousko právo pouze exportní, svobodu přeje bůh ví jakým národům, (konfiskováno)... ale běda, kdyby chtěl svobodu importovati kdo do Rakouska. K irské otázce říšské listy tleskají; tedy nechť tleskají i Čechům. (Potlesk.) Ku problému střední Evropy je potřebí svobodných národů; nesmí být utlačovatelů a porobených, ale pak to nesmí být formulka prusko-centrální Evropy. Jsme v pravdě hrdi na sebe, když [illegible] mužové celého světa opakují staré české myšlenky, na př. práva sebeurčení a [illegible]povnost pro národy velké jako malé. [illegible] jsme prohlásili už r. 1870. Za cílem [illegible]ným deklarací 30. května r. 1917 jdeme všichni svorně a velmi, velmi věrně s [illegible]ry Jihoslovany. (Bouřlivý potlesk a provolávání slávy Jihoslovanům.)

Značnou část své řeči věnoval poslanec Klofáč vnitřním českým poměrům. Pro mne a pro každého opravdu českého člověka — pravil mimo jiné posl. Klofáč — je přímo nákazem svědomí a těžké doby, které prožíváme, proti všem odpůrcům udržet neporušenou jednotnou linii všeho českého národa a přesvědčit přítele i nepřítele, že marný je každý pokus náš jednotný politický tábor rozeštvat jako tomu bylo před válkou, rozdělit jej ve strany vzájemně se potírající. (Bouřlivý souhlas.) Proto na všech schůzích, které pořádáme, vyhýbáme se úzkostlivě všem stranickým tónům a staráme se jen o to, abychom české srdce a českou hlavu pozdvihli a u všech silnou, skálopevnou víru vyvolali v bezpečný triumf myšlenky, za kterou celý český národ se postavil. (Potlesk.) Ale v téže době, kdy my, majíce nejen českou věc na zřeteli, jezdíme od města k městu, konajíce vysilující apoštolskou práci, v téže době, kdy celý národ slyší, jak pro věc české samostatnosti s úspěchem agitujeme, jiní, sedíce pohodlně doma, dle všeho litují, že nejsme zas tak rozeštváni jako před válkou, a jako straničtí janičáři uplatňují se v kroužcích kavárenských klepařů a v krajinské žurnalistice, jen aby kde jaká strana byla očerněna a jen jedna vystavena jako vzor mužnosti a neochvějnosti.

Mohli bychom spláceti stejnou zbraní, zvlášť v nynější době (konfiskováno)... vyživovací bídy, ale protože nám o jednotu těžce zbudovanou jde opravdově, nečiníme toho, považujíce přemíru stranickosti dnes za zločin na národu. (Potlesk.) Strany jsou zde a musí zde být, ale ne jako účel sám pro sebe, nýbrž jen jako [illegible] vyšší národní a sociální vůle, mající na zřeteli především společnou českou [illegible].

A [illegible] věci, kde strany i jinak musí býti [illegible]ární, na př. když jde o persekuci, ale [illegible] si vyprosíme, aby se to odbylo mlčky jako věc samozřejmá, když potlačen [illegible] tisk a pak zastavena i „Česká [illegible]mokracie" a když za mlčení druhých [illegible] internováni byli nyní vesměs jen příslušníci naší strany a aby za společnou národní věc prohlašovala se jen persekuce strany jedné. Tady musí platit zásada: při každé persekuci všichni za jednoho a jeden za všecky! A nedělejme z podobných věcí agitační obchod, nýbrž budiž to jen popudem k sesílené činnosti a obětavosti pro společnou národní věc, pro cíle, které jsme si vytkli! (Potlesk.)

Cíl poctiví čeští lidé mají a musí míti dnes jediný. Tady nemůže a nesmí být mezi námi rozdílu. (Hlučný potlesk.) To také hlásáme všude, ukazujíce na význam prohlášení českých poslanců ze dne 30. května, z ledna a z dubna t. r. Ale může býti někdy debata o taktice, o methodě. A i v tom přejeme si pořádek a disciplinu. Proto ze všech stran snad nejvíce usilovali jsme v loni o společný výkonný výbor pro strany sobě politicky blízké a není to naší vinou, že k tomu nedošlo a proto letos tolik voláme po „Národním Výboru". (Dle vídeňské zprávy z 28. července Československý Národní Výbor byl zřízen pod předsednictvím dra Kramáře, pozn. redakce ČSD.), aby tu byla nejvyšší politická a národní instance, kterou bychom musili podrobit se všichni, ať si patříme kterékoli straně. Všecky strany jsou pro „Národní Výbor".

Nejvíc ze všech poznali jsme co jest persekuce, a ti z naší strany, kteří persekuci platili životem (red. Kotek a br. Kratochvíl), umírali neobyčejně mužně a ve cti! (Potlesk.) V našich rukou prapor národní cti a důstojnosti pokalen nebude, a máme-li nějakou ctižádostivost, je to jen býti v prvých řadách národního našeho zápasu. (Potlesk.) Ale při tom víme dobře, co smíme a co nesmíme. A my nesmíme lehkomyslně hazardovati se životy a zájmy lidu, který za námi stojí. (Výborně.) Válka je prodloužena do nedozírna a tu přirozeně — nezadávajíce nikdy cti české musíme starati se, aby v zápase, který vedeme, oběti lidu českého byly pokud možno nejmenší. V té příčině pro politiku lehkomyslného dobrodružství k disposici nejsme, a bylo by to velmi zvláštní, kdybychom proto snad měli být napadáni. (Hlučný potlesk.)

Государственный архив Новосибирской области

Ale všecky tyto debaty po mém mínění jsou zbytečny a škodí, když nepřátelský tisk z toho neprávem usuzuje, že česká politika je nejednotná. Jsme a musíme býti jednotni — proto po celý týden agitoval jsem i na Moravě a nikdo nemůže vstát a obvinit mne, že na schůzích bojim se lidu říci pravdu tak, jak ji české srdce cítí — jsme a musíme zůstati věrni svým prohlášením, ale když někomu ve věcech taktiky nebo v některé časové otázce neimponuje autorita „Českého Svazu", to at nepřekáží zřízení nejvyšší politické instance pro všecky závazné, „Národního Výboru".

Tam podobné věci rozhodněmež — ale pak všichni zas vystupujme jako jeden muž, jako jediný tábor! (Bouřlivý potlesk.) To potřebuje česká věc.

Promlouvaje o neudržitelných poměrech aprovisačních, volá posl. Klofáč po permanentní kontrolní komisi, sestavené z poslanecké sněmovny, která by sama rozdělovala dle skutečných potřeb potravy, (zabaveno) ..... Není možno přenechávati takové věci jen některému sekčnímu radovi! Protestuje znova proti oktrojům, proti persekuci politických stran českých a zastavení čelného českého deníku. V čele českého socialismu cítí se povolaným s potěšením konstatovati sbližování se socialistických stran českých a slavnostně prohlašuje, že čeští socialisté vysoko třímají národnostní prapor, jdouce za heslem: Svobodu národu a svobodu v národě. (Neutuchající potlesk.) Národ náš nutno zachovati celý, je nutna organisace hospodářská, aby každý, který na rozkaz státu dá, třebas nerad, také dal, co může, na rozkaz národa. (Bouřlivý souhlas.) Znovu a znovu jménem socialistické většiny národa volá po samostatném státu a pro nynější dobu politického života po Národním Výboru! Český socialista je zde, chápe velkou dobu; on národ nezradí nikdy a všechny oběti rád položí na oltář vlasti! (Bouřlivý souhlas a potlesk dlouho trvající.)

(Z pražského „Pondělníku" časopisu „Český socialista" ze dne 24. června 1918 otiskl „Věstník povolžské skupiny" č. 94.)

Vítězství na balkánské frontě.

Vzbouřená bulharská armáda nabídla spojencům mír.

(Zvl. tel. zpr. ČSD.)

Reuterova kancelář z Pekingu 29. září sděluje: Angličané obsadili Strumicu, Srbové Kochano. Dostihli jsme Karbinči (na sever od Ištipu). Italové jsou blízko Kruševa. 28. září. Srbové vzali Veles. Angličané překročili bulharské hranice v rajoně Kostarina. Všechny linie od Monastýru na Prilep do Velesu jsou v našich rukou. Bulharská armáda rozražena.

V Sofii byly všeobecné demonstrace pro mír.

Zahraniční kancelář obdržela nabídnutí k míru od bulharské vojsk.

Na západní frontě.

(Zvl. tel. zpr. ČSD.)

Reuterova kanc. 29. září. Američtí vzali Charpentry, Epignon (v Vogesách, pozn. red.). Ukořistili přes 100 děl, 100 kulometů, přes 8000 zajatců. Kanadští zajali 10.000 zajatců, 200 děl. Všechny zprávy mluví o úspěších.

Amerika proti sovětskému teroru.

Americký ministr zahraničních záležitostí Lansing poslal diplomatickým zástupcům svých vlád u spojeneckých vlád toto telegram: „Vláda Severoamerických států dovídá se ze spolehlivých pramenů o tom, že ruští občané Moskvy, Petrohradu a jiných měst strádají pod zjevným terorem, jsou hromadně zatýkáni a ubíjeni. Tisíce lidí bylo zastřeleno bez jakéhokoliv soudu, špatně spravované žaláře jsou úžasně přeplněny, každou noc provádí se popravy ruských občanů a nezodpovědné bandy ukojují své zvířecí instinkty týrání nesčetného množství nevinných lidí. Ponuž americký národ vážně si přeje upevnit přátelské vztahy k ruskému národu a poskytnouti mu všemožnou pomoc v boji za novou úpravu státu na zásadách demokracie a samosprávy, vláda americká jednajíc výhradně v zájmu ruského národa, nemůže potlačiti výrazu svého rozhořčení nad terorem, zavedeným v sovětském Rusku. Ona věří, že všecky civilisované státy připojí se k výrazu rozhořčení nad takovým běsnařstvím, aby se zabránilo dalšímu bezprávnému týrání ruských občanů. Račte se proto informovat, zda-li vláda, již jste přidělen, je ochotna neodvisle od panujících válečných vztahů nynější války učinit okamžité kroky, aby se dal pocítit vinníkům těchto zločinů ten odpor, s nímž civilisace se dívá na jich neslýchané jednání."

Hospodářská hlídka.

Po uralských závodech.

(Poznámky br. T. Skácela.)

V Kyštymském horním okruhu se nemůže pracovati na dolování mědi pro nedostatek dělnictva. Na lesních pracích v Kyštymě pracují roští dělníci i zajatci a sice byla zavedena práce úkolová. Rusové i zajatci mají od sáhu 23 ruble; zajatcům se srází 10 procent do státního fondu a 10 proc. na režii.

Na Tubajkulských kamenouhelných dolech byl urovnán mzdový konflikt a stávka za účasti zástupců technického odboru československých vojsk, kteří byli prostředníky.

BESEDA.

A. Blažek:

Historický vývoj Japonska.

I.

O Japonce se začal svět evropský vlastně zajímati teprve od posledních vítězných válek s Čínou a Ruskem, jimiž říše mikadova se stala nejen asijskou velmocí, nýbrž od té doby i v koncertu států evropských musel se s ní vážně počítati.

Evropa se ve svém úsudku o Japonsku dlouho klamala a mezinárodní význam jeho podceňovala, až vítězná válka s Ruskem v l. 1904—5 ukázala ovoce nejen houževnaté, ale energické činnosti, směřující z přeměně orientálního, despotického státu v moderní stát evropský se vším jeho pokroky kulturními, opírající však zároveň také o silnou, dobře vycvičenou armádu. — Někteří naši letci měli již příležitost poznati japonské vojáky a odnesli si, jak zprávy od nich tomu nasvědčují, dobrý dojem, neboť viděli, že s nimi bojoval zdatný, disciplinovaný a obětavý voják.

Japonskem (Nihon, Zipangu = země vycházejícího slunce) rozumíme ostrovní říši v Tichém oceáně, obsahující asi 3850 velkých i malých ostrovů v celkové rozloze 450000 km² (bez Koreí) a v nevelké vzdálenosti od Číny a Sibiře, kteroužto polohou značně připomíná ostrovní říši evropskou, Velkou Británii. Největší ostrovy jsou Jeso (Hokkaido), Hondo, Šikoku, Kiušiu a Formosa (Taiwan), drobné skupiny tvoří o. Kurily, Liukiu a j.

Japonci, národ původu mongolského, za nejasné doby i okolnosti, výpravou s pevniny asijské na východ přes Koreu našel si novou vlast a začal vyhlazovací boj s domorodci zv. Ainо. Tento, pokud známo, nejstarší obyvatel ostrovů japonských, náleží ke skupině původních asijských národů, zatlačených později na severovýchod a na ostrovy a zde odsouzených k ponenáhlému vymírání. Ainové v dlouhých bojích byli většinou vyhubeni a zbytek jich asi v počtu 15.000 duší žijící dnes na nejkrajnějším severu o. Jeso, na o. Kurilských, Sachalinu a Kamčatce. Politicky sjednotil Japonsko ještě před počátkem doby historické (t. j. před V. st. po Kr.) knížě Džimu-Tenno (nebeský vládce), jehož nástupci zv. mikado (syn nebes) otevřeli říši stykům s Koreou a činnosti budhistických kněží, kteří přinesli Japoncům, posud v barbarství žijícím, litteraturu a písmo čínské; od 6. st. pak i budhism našel tu pevnou půdu a nahrazoval nejstarší japonské náboženství „šintoism", založený na úctě předků. Od Číňanů převzali Japonci také despotický způsob vlády pro svého panovníka, jemuž kromě neomezené moci světské náležela i bohopocta, naprosto ho oddělující od styku s lidem a dávající tak možnost některým mocným správcům provincií zmocniti se ústřední vlády.

Tak ustoupil v 12. st. císařský absolutismus feudálnímu zřízení (obdoba majordomátu v říši francké), v němž nejvyšší moc uchvátil Joramoto a přijal název „šogun" = vrchní velitel vojenský. Nová vláda držela od té doby císaře, syna nebes, v komnatách císařského paláce v m. Kioto jako vězně a dopřávala mu pouze pocty náboženské. Kterýsi japonský historik charakterisuje postavení mikadovo takto: „Náš panovník po celá století žil v odloučení od ostatního světa a nikdy nedotknul se nohou země. Nic z toho, co se sběhlo mimo bránu paláce, nedošlo k jeho svatým uším." Moc šogunátu se sídlem napřed v Kamakuře, od r. 1603 v Jeddu, přecházela z jedněch rukou do druhých a omezována byla časem mocnými vasaly „daimyo". Klid zjednal opět na nějakou dobu rod Chodžo, který si získal zásluhy o Japonsko statečnou obranou říše v 2. pol. 13. st., za vpádu Mongolů poslaných mocným Kublaj-chanem, u jehož dvora v Pekingu zdržoval se též slavný italský cestovatel Marco Polo, autor prvních zpráv o Japonsku v Evropě. Za nových občanských válek podařilo se Portugalcům roku 1543 přistáti u břehů japonských a navázati obchodní styky s dajmyi, kterým přišla vhod střelná zbraň. O několik let později objevil se v Japonsku horlivý misionář, jesuita Frant. Xaverský, který položil tu základy křesťanství, úspěšně se rozvíjejícímu hlavně vlivem značné podobnosti katolického kultu bohopoctě budhistické svou vnější okázalostí, zřízením klášterním, celibátem, procesími, čtením ostatků a j. a mimo to i podporovanému z ohledů

Государственный архив в Новосибирской области

V Raodivském závodě zakázal tamější ruský velitel veškerou činnost odborových organisací kovodělníků, kteří měly také kinematograf, jehož čistý zisk byl věnová lidové armádě.

Samarské odborové organisace vypracovaly existenční minimum pro 3 člennou rodinu v měsíční výši 1320 rb. 82 kop. (Této otázce bude věnována samostatná úvaha. Pozn. red.) Moskevské organisace železničních zřízenců přijaly mzdové tarify, schválené bolševiky, dle nichž je minimální mzda pro Moskvu 320 rb. a maximální 650 rb. Pro Petrohrad je minimum 346 rublů, maximum 702 rb. měsíčně.

Lenský průmysl a zlato.

Zprávy Lenských závodů na dobývání zlata (na řece Lenu, severně Bajkalského jezera) a ředitele Irkutské horní správy liší stav tohoto největšího naležiště zlata v Sibiři a Rusku v málo utěšených barvách. Za bolševického režimu byla v celých rajonech práce zastavena a bude lze jí tam zahájit až jarem 1919. Ostatní, většinou ušetřené, mohou začít pracovat začátkem října t. r. Do podzimu příštího roku lze očekávat výnos 40.000 pudů promytého zlata. Společnost „Lenzoto" je dlužna svému dělnictvu na 5 milionů rublů, což vysvětluje tím, že zolotník zlata jí přišel na 43 až 45 rb., kdežto státní banka platila zaň jen 31 rublů. Závod žádá nyní sibiřskou vládu o doplatek v rozdílu ceny od 15. ledna t. r. v obnosu 45 mil. rublů a horní správa irkutská žádost podporuje. Závod se vyslovuje proti státnímu monopolu na zlato, je pro svobodný obchod v Lenské oblasti; tato otázka bude předmětem urychlených porad sibiřské vlády, která činí řadu opatření ku udržení a povznesení „zlatého" průmyslu.

Zásobování armády.

Ministerstvo zásobování v Sibiři prohlásilo zástupcům sibiřských družstevních svazů, že při úplném nedostatku výkonného vládního aparátu může býti zásobení armády provedeno úspěšně jen při nejužší součinnosti družstevnictví, po příkladu soukromého obchodu, bude-li náležitě organisován. Zástupci družstevních svazů budou míti své zástupce v poradním sboru při ministerstvu zásobování.

Vojensko-průmyslové komitéty, jež mají svěřeny armádní dodávky technického druhu, usnesly se na své konferenci v souhlase s ministerstvem vojenství vyhraditi zástupcům československých vojsk dvě místa s poradním hlasem v bureau oblastného vojen. prům. komitéta ku dosažení těsnější souvislosti s jejich intendanturou, ježto „československá vojska jsou posud hlavní aktivnou silou v boji s bolševismem a Němci a prokazují cenné služby ku obnovení ruské říše."

Monopol.

Na území samarské vlády podléhají státnímu monopolu: chleboviny v zrně i mleté, všechny produkty moučné (i makarony a nudle, krupy), cukr, čaj, med, sůl, kvasnice, vejce, tuky živočišné i rostlinné, kaučukové výrobky, guloše, veškerá vyrobená manufaktura, kaustická soda, suroviny potřebné ku výrobě mýdla, nití, obuv, perské sušené ovoce.

Projekt železnice Sibiř—Indiga.

Ztráta skoro všech přístavů nutí Rusko k úsilovné práci ku zřízení nových dopravních cest a přístavů. Předešle jsme se zmínili o severní vodní cestě v Sibiři. Murmaň je pro Sibiř trochu vzdálen a bude sloužit více evropskému Rusku; Archangelsk pak je prostý ledu jen několik měsíců v roce. Proto se vývozní kruhy Sibiře zajímají o zřízení nového přístavu na evropském pobřeží Ledového oceánu v českém zálivu při ústí řeky Indigy a o spojení tohoto zálivu železnicí se Sibiří. Zátoka ústí Indigy na východním břehu zálivu českého má dostatečnou hloubku a je chráněna se všech stran. Záliv sice zamrzá, ale pomocí ledoborců dá se v této oblasti navigace prodloužit. Práce přípravné již započaly. Železnice má vésti přes Petropavlovsk, Jalutorovsk, Turinsk, Naděždinský závod, svahy Uralu do Permské gubernie, kde bude třeba řešit přechod trasy přes Ural, dále Ust-Ilič, Troickoje a Indigu. Linie dosahuje [illegible] verst (s lokálkou ku přístavu Cemoševsk [illegible] řece Obu asi 2100 verst) a bude nejkratší [illegible] pro sibiřské náklady.

politických některými daimyi proti kněžím budhistickým.

Trvalý pokoj přinesl Japonsku šogunát z rodu Pokugava, který se udržel až do r. 1868; absolutní moc šogunů opírala se o vojenskou kastu „samurajů" a o nový zákoník stanovící na provinění se proti vassalské věrnosti jako čestný trest dobrovolnou sebevraždu „harakiri". Způsob vlády posledního šogunátu značně připomíná indické kastovnictví, neb vedle daimyů a samorajů byly ještě další společensky od sebe oddělené třídy kněží, rolníků, řemeslníků, rybářů, kupců. Nejníže stáli t. zv. „eta", na stupni nečistých pariů indických, zabývající se stahováním a vydělávánim kůží. Avšak nejenom kastovnictvím, nýbrž i úplným odloučením od ciziny mohli šogunové lid udržeti na uzdě. Pod trestem smrti bylo zakázáno opouštěti zemi za příčinou obchodu a rovněž cizincům bylo znemožněno se v Japonsku usazovati. V souvislosti s tím učiněna byla ovšem více z politických než z náboženských důvodů ostrá opatření proti křesťanství, které zapustilo v poslední době hluboké kořeny, takže v 17. století čítalo se v Japonsku křesťanů přes 600 tisíc. K pronásledování křesťanů přispěla [illegible] také vyzývavost cizích kněží a násilí páchaná křesťanskými dašmyi na domácích chrámech. Edikt vydaný r. 1614 dal podnět k bezohlednému pronásledování křesťanů, které skončilo r. 1638 úplným vyhubením zbytků křesťanských povstalců na jednom ostrůvku nedaleko města Nagasaki.

Postup spojenců na západě.

(Zvl. tel. zpr. ČSD.)

Zpráva hlavního stanu anglického 29. září: Západní bojiště: Angličané spojení s Belgičany rozšířili svůj nástup ve Flandrech a prodloužili jej na Cambrai. Francouzi a Američané útočili znovu v Champagni a v Argonnách. Udrželi jsme výšiny Wytschaete nehledě na četné útoky. Západně Cambrai jsme stáhli včera ráno následkem ztráty kamenné posice po obou stranách řeky Marcoing svoji linii s volným svahu do zadní posice na linii Anneux-Epinoy, západ. Cambrai za kanálem jihozápadně Cambrai—Marcoing, spojující se za Marcoingem se starou linií u Villers—Guislain. Nerušen nepřítelem byl tento pohyb za noci proveden. Nepřítel obstřeloval nepřítel ještě dlouho očištěné námi svah. K poledni době načal nás útok, byl však severozápadně Cambrai odražen. Rovněž stroskotaly večerní útoky, směřující proti linii jižně Marcoing. V Champagni a mezi Argonnami a Maasou jsme odrazili nepřátelské útoky Francouzů a Američanů až na místní průlomy po obou stranách Ardenie.

Úřední zpráva

štábu vrchního velitele všech ozbrojených sil ruských a spojeneckých armád o činnosti proti sovětským vojskům 28. září 1918.

Východní fronta.

Beze změn.

Jihovýchodní fronta.

Na sever od Lepsinska srážky rozvědek.

Severouralská fronta.

Alapajevský směr. Sibiřci obsadili město Alapajevsk, ves Mostovou, Kluči a závod Petrokatěnský. V boji jihozápadně od Verchně Alapajevska úplně zničeny 2 roty krasnoarmějců, ukořistěn kulomet a 80 pušek.

Tagilský směr. Nepřítel obchvatem našeho levého křídla přinutil nás opustiti ves Gorbunovo. Nepřátelský nástup 9 rot s kavalerií podél trati byl zastaven naším protiútokem, při čemž ukořistěny 4 kulomety a 26 jízdeckých koní.

Lysvenský směr. Pokus krasnoarmějců nastupovati stranou selhal plným nezdarem. Jejich ztráty: část 2. uralského pluku a rota sibiřského pluku.

Kunguský směr. Naše části odstoupily k st. Šalinu. Nepřítel provádí úsilovnou rozvědku.

Krasnoufimský směr. Sibiřci obsadili čer[illegible]isovskoje — Syrinskoje — Balašovo — Pervobraženka — N.-Irginský — Altypovskoje — Charina — Bogorodskoje.

Jihozápadní fronta.

Orský úsek. Nepřátelský nástup započatý 26. září se rozvinuje. Nepřátelské jednotlivé dospěly již chutora Guberlinského. Cílem nepřátelského postupu je Orenburg. Učiněny kroky k likvidaci nepřátelského průryvu.

Ufimský úsek. Oddíly lidové armády dobyly st. Kazančinu, ves Baltyčevu (35 v. jihozáp. Askina). Druhý oddíl obsadil ves Tujno-Ozerský a nastupuje na Almaz.

Povolžská fronta.

Menzelinský směr. Oddíly lidové armády opustily Jelabugu. Učiněno rozhodné opatření, aby se zamezilo obchvatu.

Simbirský úsek. Naše oddíly soustřeďují se v okolí vsi u Mekeles-Sabajeva a st. Melekes.

Syzraňský úsek. Simbirský směr. Naše zástava byla donucena nepřátelským nátiskem ustoupiti ke vsi Bogorodickoje.

Mezenský směr. Nepřátelský útok na ves Žimkova naši odrazili a ukořistili při tom 2 kulomety. Nepřátelský útok na ves Lubanovku a Alakajevku odražen naším protiútokem.

Kuzněcký směr. Nepřítel bez úspěchu nastupoval na ves Kuvajevo, Kluč, st. Repěvka a Vasilovka.

Chvalinský směr. 27. září náš oddíl útočil na nepřátelskou skupinu v rajoně vsi Ořechovka, Bělokluče. Byl rozbit moskevský pluk, vzaty 4 děla, 5 kulometů a oboz. Při nezdařeném útoku krasnoarmějců na vsi Paršino a Marjevku vzaty ještě 3 děla, 15 kulometů a velký oboz s velkými zásobami. Celkem v těchto bojích byly rozbity 3 sovětské pluky, vzato 7 děl, 18 kulometů, 200 zajatců a velitel brigády volské sovětské divise.

Nikolajevský úsek. Na frontě Ozerockoje — Svinucha — Marojevka srážky rozvědek. Nepřítel vylodil se ve vsi Spasskoje. Jeho jízdní rozvědka dojížděla do vsi Mosty.

29. září 1918.

Východní fronta.

Dle zpráv japonského štábu 22. září na půl cesty mezi Blagověščenskem a Čitou spojily se oddíly atamana Semenova a japonských vojsk, operujících od Blagověščenska. Nepřítel je poražen a utíká na sever po řece Zéje. Vzato do zajetí 1500 Maďarů, kteří se pokoušeli utéci v Mandžurii a větší množství výzbroje.

Государственный архив Новосибирской области

Jihovýchodní fronta.

Altajský úsek. Sibiřci obsadili vsi Koněvo, Podojnikovo a Lukovku. Obyvatelstvo vítá vojsko s nadšením.

Semirečje. Kozáci zatlačili krasnoarmějské dozory k Artynovce.

Severouralská fronta.

Alapajevský směr. Sibiřci obsadivše Alapajevsk, bojují s ustupujícím nepřítelem.

Tagilský směr. Nepřítel dále rozvíjí svůj nástup k jihu.

Lysvenský směr. Čechoslováci obsadili novou obrannou čáru mezi st. Šamary a 62. rozjezdem. Ves Polovinka obsazena kozáky.

Krasnoufimský směr. Nepřítel postupuje na vyselky Jasečny (5 v. na západ od N.-Irginského z.).

Severozápadní fronta.

Kamský úsek. Partizáni obsadili ves Karmanovo, ukořistili dělo a kouli.

Menzelinský úsek. Oddíly lidové armády zaujímají linii vsi Berežnyje-Čelny, Sidorovku a Novotrojckoje. Loďstvo je mezi Jelabugou a Berežnyje-Čelny.

Čistopolský úsek. Beze změn.

Povolžská fronta.

Simbirský směr. Naše oddíly odešly večer 28. září v rajon Melekes.

Stavropolský úsek. Po těžkém a úporném boji naše části byly donuceny opustit ves Novoděvičje a ustoupily ke vsi Mazi.

Syzraňský úsek. 28. září pod náporem silného nepřítele na vsi Trojckoje, Bogdarskoje a při obchvatu našeho křídla kavalerií, naše části odešly ke vsi Čekalino (3 v. jižně od Trojckého). Týž den večer za podpory silné dělostřelby nepřítel pokoušel se útočiti na naše oddíly v okolí vesnic Lakajevka, Lobanovka, ale byl odražen, utrpěv vážné ztráty.

Nikolajevský úsek. 28. září kozácká sotňa pod nátiskem převážných sil nepřítele ustoupila ke vsi Katalinu. Ráno 29. září nepřítel zahájil silnou dělostřelbu a pod její záštitou nastupoval na naše části rozložené ve vsi Marjevka. Naši po úporném boji ustoupili ke vsi Andrejevka.

Jihozápadní fronta.

Orenburský úsek. 28. září předvoje krasnoarmějců postoupili k chutoru Guberlinskému (záp. Orska).

Aktubinský směr. Zprávy nedošly.

Různé zprávy.

Část telegramu prof. Masaryka.

(Zvl. tel. zpr. ČSD.)

„Spojenci si přejí uvésti do pořádku sibiřskou železnici. Tato práce jim svěřena Stevensovi (vynikající americký odborník), jehož podporujte."

Delegace japonského parlamentu.

(Zvl. tel. zpr. z Vladivostoku.)

28. září navštívila československé představitele ve Vladivostoku delegace japonského parlamentu, která vyslovila v slavnostní formě sympatie k československé armádě a přinesla srdečné pozdravy a přání všeho nejlepšího od japonského národa. 29. září generál Uegova, náčelník japonského hlavního štábu, srdečně blahopřál k dnešnímu úspěšnému dovršení operací na východě, úplným vyhnáním nepřítele z Blagověščenského kraje. Generál-major Otami odvětil na tento pozdrav jménem všech spojenců a za Čechoslováky odpověděl Dr. Girsa.

Jmenování generála Gajdy?

Vladivostok 1. října. Sibiřský premiér Vologodský jmenoval generála Gajdu vrchním velitelem všech válečných pozemních i námořních sil na Dalekém východě s právy vrchního náčelníka v občanských záležitostí v Amurské a Přímořské oblasti a v přitrafovém pásmu. (STA.)

O všeruské vládě.

Člen všeruské vlády Zenzinov prohlásil v interviewu, že vstoupiv do vlády nepřestal býti eserem, že však bude plniti ne program strany, ale program, který byl vládě stanoven na všeruských poradách. Na ufimských poradách eseři prohlásili, že odtud neodejdou, dokud nebude utvořena všeruská vláda. To se podařilo za cenu oběti všech stran. Velké oběti přinesli eseři, když ustoupili od požadavku zodpovědnosti vlády před sjezdem členů ústavodárného sněmu i od osob, jež pokládali v daném okamžiku za nepostradatelné ve vládě. Za to zvítězili eseři v tom, že uznána práva ústavodárného sněmu v jeho složení, který bude svolán na 12. ledna, aby prorážel cestu budoucnosti ruské demokracie. Mimo toto vítězství demokracie nevidí Zenzinov v ničem jiném spasu Ruska. Věří v nynější složení vlády, která jistě bude upřímně plniti stanovený národní program. (TAU.)

Povolání do štábu nejvyššího ruského velitele.

Nejvyšší velitel ruských vojsk generál Boldyrev svěřil zatímně úřad náčelníka svého štábu generál-poručíku Rozanovu, úřad jeho pomocníka plukovníku gen. štábu Slížikovu. Plukovníci gen. štábu Syromjatnikov a Leonov jmenováni zatímními generálními ubytovateli štábu nejvyššího velitele. (TAU.)

Sir Eliiot v Omsku.

(Zvl. tel. zpr. ČSD.)

V pondělí 30. září konána v Omsku za příležitosti příjezdu sira Elliota slavnostní přehlídka vojska. Ve 3 hodiny odpoledne se shromáždilo na náměstí k přehlídce ustanovené množství pozvaného obecenstva se sirem Eliotem v čele. Přítomni byli zástupci sibiřské vlády, konsulové cizích států, politický představitel OČSNR dr. Richter, sborový intendant podplukovník Petrš, velitel československé posádky v Omsku kapitán Kroutil, důstojníci československé armády a mnoho jiných hostí. Mladá sibiřská armáda defilovala před svým velitelem gen. Ivanovým i jeho štábem. Za svižné hudby prošly před hosty řady pěchoty, kavalerie a artilerie se zvučnými pozdravy svému vrchnímu veliteli a zanechaly v duších všech přítomných jistě velmi milý příznivý dojem.

28. září v Buzuluku.

Svatováclavský svátek byl slaven též v Buzuluku. Město bylo vyzdobeno prapory, na ulicích sváteční život. Po bohoslužbách v soboru byla vojenská paráda. (TAU.)

Na Ukrajině.

Ministr obchodu a průmyslu schválil pro Kyjev projekt zákona o 12hodinovém pracovním dnu. Ukrajinská vláda posílá do Berlína zvláštní delegaci k rozhodnutí otázky o předání černomořského loďstva Ukrajině. (Zachycena radio.)

Německá disciplina visí na vlásku.

V Novelu při přehlídce vojska německý generál von Schäfler řekl důstojníkům: „Disciplina v německé armádě visí na vlásku, na vás je, abyste ji zachránili." (Radio.)

Musí dále sloužit.

Dle oficielních zpráv z Berlína bylo učiněno rozhodnutí nepropouštět z vojenské služby ročník narozený v r. 1870 a zastavit všecky přípravné práce k tomu účelu již zahájené.

Trest smrti.

Sibiřská vláda zavedla, jak jsme již referovali, 12. září trest smrti za nejtěžší zločiny, jak proti armádě, tak proti státu vůbec. Komitét členů ústavodárného sněmu v Samaře učinil totéž rozkazem č. 281. 21. září, zatím jen s platností pro město Samaru a jeho újezd. Ustaven „mimosoudný soud", v němž zasedá jeden zástupce československých vojsk, jmenovaný velitelem volžské fronty, jeden zástupce lidové armády, jmenovaný vojenským ministerstvem samarské vlády a po jednom zástupci vojenského soudu lidové armády i ministerstva spravedlnosti. Mezi zločiny, jichž vinníci po usvědčení podléhají trestu smrti ve 24 hodinách po vynesení rozsudku jest i „spekulace s předměty první potřeby", kteréžto zločin v sibiřském zákoně o trestu smrti obsažen není. Patrně jsou poměry samarské v tomto směru horší než v Sibiři, když samarská vláda uznala za nutné i spekulaci trestat smrtí. Spekulant okrádá konsumenty, což pobuřuje lid, stupňuje hospodářskou krisi, znehodnocuje peníze a ochromuje tedy i schopnost obrany. Spekulant je zrádce v tylu a nepřímý spojenec nepřítele. Proto i zaslouží trest zrádce.

Poslední zprávy.

Bulharsko uzavřelo mír?

(Zvl. tel. zpr. ČSD.)

Šanghai 30. září.

Dle posledních zpráv anglického konsulátu Bulharsko uzavřelo separátní mír se spojenci, předaváli v jich správu všechny své železnice.

Vítězný postup spojenců na západní frontě.

(Zvl. tel. zpr. ČSD.)

Polní maršálek Klaigh postoupil do St. Quentin a k frontě Notre Dame, dobyv mnoha míst. Kanadci vzali 10.000 zajatců a 200 děl. Francouzi též 10.000 zajatců. Celkem od 17. července na západní frontě bylo zajato 200.000 Němců a vzato 2000 děl a 20.000 kulometů.

V Palestině.

Dobyt Kairad Voire, vzato 40.000 zajatců a 375 děl.

Němci opouštějí Rumunsko.

(Zvl. tel. zpr. ČSD.)

Ze Švýcar sdělují, že Němci ustupují z Rumunska. Německé úřady v Bukurešti chvatně balí archivy. Předpokládá se, že všenárodní povstání přinutilo Němce k tomuto rozhodnutí.

Государственный архив Новосибирской области

198. číslo. V Jekatěrinburgu ve středu 9. října 1918. Cena 20 kop.

ČESKOSLOVENSKÝ DENNÍK

ЧЕШСКОСЛОВАЦКІЙ ДНЕВНИКЪ

Orgán Odbočky Československé Národní Rady na Rusi

Úspěchy spojenců.

(Zvl. tel. zpr. ČSD.)

Peking 5. října.

Francouzi dokončili obsazení St. Quentinu. Angličané postoupili mezi St. Quentin a Cambrai. Jižně Oisy, dostihše nepřítele na široké frontě, donutili Němce k ústupu od Oisy a St. Gobain. Němci načali ustupovat od Armantières a Lens k Lille a Douai následkem anglo-belgického nástupu v Belgii. Spojenci vzali na západní frontě od 15. července do 30. září 250.000 zajatců a 3600 děl. (Reuter.)

Nash.

Průlom německé fronty.

Tím okamžikem, kdy německé armády pod údery generalissima Foche na řece Marně počaly u Dormausa ustupovati, byly všechny naděje Němců na úspěch jejich ofensivy ztraceny. Hindenburg svoji porážku pochopil rázem a hned od počátku vyklizuje své nástupové kliny. Německé úřední zprávy snaží se vzbuditi dojem, že Němci přemisťují svá vojska zcela spořádaně podle určitého plánu, aby linie pro obranu nepříznivé zarovnali likvidací výstupů u Chateau Thierry a Montdidier: Lhou potud, pokud celý ohromný rozsah svého ústupu líčí jako systém pohybů úplně nezávislých na útočných operacích spojenců. Jisto je, že se Němci snažili zastaviti nápor spojenců na kanále Péronne—Saint Simon a na řece Vesle a vybudovati na této linii přehradu proti přímému útoku spojenců na strategickou základnu německé obrany ve Francii, Hindenburgovu linii.

Rozbodně vedené prudké útoky Fochovy severně Péronnu a jiné linie Ham—Saint Simon nedaly však Němcům provésti tento plán a pod hrozbou oboubočného obchvatu Němci ustoupili až na čáru Hindenburgovy obrany. Je ještě v dobré paměti, jak Němci prohlásili své „grosszügige Rückverlegung der Linien" za skončené a připravovali své veřejné mínění na neúspěch, který stihne spojence na proslulé Hindenburgově linii.

Foch vynutiv si ústup Němců na samou základnu jejich obrany, počal hned řešiti svůj druhý úkol. Musíme pozorovati celý vývoj Fochových operací, abychom si mohli učiniti představu o složitosti a hlubokém založení plánu, který provádí spojence k skvělým výsledkům.

Hindenburgova linie se strategicky opírá na severu o Cambrai, ve středu o St. Quentin a na jihu o Laon. Foch zahájil své operace proti obranné síle německé prudkými útoky na střed a severní část Hindenburgovy linie mezi Cambrai a St. Quentin. Současně s tím vedl silné útočné operace mezi Ailette a Aisne proti Láonu. V krvavých, těžkých bojích spojenci postupovali krok za krokem, ale jejich taktický úspěch byl čistě místní. Houževnatost spojenců vzbuzovala však dojem, že jsou sem staženy hlavní jejich síly a že právě v centru Hindenburgovy linie si chce Foch vynutiti za každou cenu úspěch.

Němci se hájili velmi úporně. Zřejmě zde soustředili své zálohy, jak o tom svědčí stále nová a nová jména pluků, uváděných jimi do boje. Ukázalo se, že právě to chtěl Foch. Zaměstnav Němce v centru vrhl síly pojednou na obě křídla německá v Belgii, Champagni a Argonnách vidině překvapující jeho nástup.

Na levém křídle byla německá fronta prorvána v prvních dnech. Překvapení zde sehrálo svoji úlohu s plným úspěchem. Německé protiútoky přišly pozdě. Základní linie obrany byla do hloubky 10 km v rukou spojenců, kteří ukázali, že nemíní se dobytého úspěchu vzdáti. Jistě jsme vyložili, jaký katastrofický význam by pro Němce rozvinutí spojeneckého úspěchu v tomto směru a minule jsme řekli, že německé protiútoky jsou jen logickým důsledkem jejich strategické situace.

Právě s tím počítal Foch. Ohroziv slabiny levého křídla německých armád, získal volnost na pravém křídle a v centru. A z dnešní německé úřední zprávy se dovídáme o překvapujících úspěších spojenců v Belgii a Cambrai a St. Quentin.

V Belgii je německá fronta prolomena a Belgičané stojí před Roulers (Rousselaere). „Nedobytná" Hindenburgova linie je prorvána na 2 místech. Severně St. Quentin spojenci přešli kanál, odřízli St. Quentin se severu a střed-opor. bod Hindenburgovy linie padl. Stejný osud čeká Cambrai, od něhož jsou Angličané vzdáleni 2—3 km.

Belgický proryv činí nejistým postavení Němců v severní Francii. Jsou již zprávy o ústupu Němců s linie Armentières—Lens na linii Lille—Douai. Pád St. Quentinu a Cambrai otřese základnami Hindenburgovy linie, nejnebezpečnější překážky na cestě spojenců do Belgie a Elsaska-Lotrinska.

Němci, nuceni vynaložiti všechny své síly na záchranu maaské a samberské cesty pro ústup svých armád, oslabují svůj střed, který se již zakolísal. Pád Hindenburgovy linie bude míti za následek všeobecný ústup Němců z Francie: Prorvavše německé linie již na pěti místech, spojenci jsou na nejlepší cestě k tomuto cíli!

vbk.

V nesmrtelnost nevěří pouze ten, kdo nikdy nemyslil vážně o smrti.

L. N. Tolstoj.

Generál M. Janin.

Osud generála M. Janina stane se bezesporu jednou z těch význačných postav z dnešní války, jež zasáhnou významně do dějin naší revoluce národní a do historie našeho národa vůbec. Stal se generálem a vrchním velitelem naší národní armády, právě sjednocené ve všech zemích spojeneckých; je tudíž vrchním velitelem armády naší v Rusku jako ve Francii a jako v Italii. Už tento fakt je pro nás důležitý a už to staví generála Janina vzhledem k našemu národnímu hnutí do situace velmi význačné.

Je třeba, aby naše československá veřejnost a aby zejména naši vojáci blíže poznali toho, jenž stojí dnes tak úzce spjat s naším hnutím a jenž stojí v čele naší první revoluční armády národní.

Generál Janin narodil se r. 1863 z rodiny elsasko-lotrinské. Otec jeho byl lékařem v Lotrinsku, matka jeho, již bylo na počátku války 78 let a která byla nejdříve uvězněna od Němců a pak vypuzena do Francie, je Elsasanka. Už tento původ činí nám generála Janina bližším: Víme všichni jak naše tradiční politika doma byla vždy pro Elsasko-Lotrinsko, a víme také, že obyvatelé těchto anektovaných provincií měli pro nás vždy více pochopení nežli kdokoli jiný.

Svá prvá studia konal mladý Janin na lyceu ve Versailles a pak ve vojenské škole v St. Cyr, odkudž vyšel se skvělým prospěchem mezi prvními. Po jisté době služby u 130. pluku pěchoty, stal se poručíkem instruktorem v St. Cyr. Na to vstoupil do vysoké školy vojenské (Ecole Supérieure de Guerre), již absolvoval s největším úspěchem.

Na to prošel svou první karierou vojenskou, stav se kapitánem, kommandantem a konečně podplukovníkem v generálním štábu. Svou karierou, svou prací, svými idey stál brzo mezi těmi důstojníky francouzskými, kteří po r. 1870 reorganisovali generální štáb francouzský. V době, kdy sloužil v generálním štábu, zaujímal důležitá místa (na př. byl ordonančním důstojníkem generála Boideffra, šéfa generálního štábu, stejně i generála Donopa, instruktora armády).

Když vypukla dnešní válka, velel Janin jako plukovník 66. pluku pěchoty. Hned na počátku války obdržel velení 35. brigády, s níž účastnil se bojů nejprve kolem Nancy a pak jí velel ve dvou slavných bitvách na Marně a v bitvě na Yseře.

V bitvě na Yseře, po dlouhém pobytu v zákopech těžce onemocněl, byl evakuován a po uzdravení byl jmenován nejdříve aide major-général při Hlavním Stanu, kde mu byla svěřena organisace artillerie, aviatiky a různého válečného materiálu. Na konec

Государственный архив Новосибирской области

byl zde jmenován generál-majorem. V této době je zejména neobyčejně oceňována jeho spolupráce s maršálem Joffrem, jenž Janina nadmíru si vážil a zvlášť si ho oblíbil.

V dubnu r. 1916 byl generál M. Janin jmenován šéfem vojenské misse francouzské v Rusku. Do Ruska byl poslán v situaci zvlášť těžké a pohnuté, v době, kdy Rusko bylo v plné krisi a připravovalo se k revoluci. K poslání tomuto určen byl Janin svou minulostí, svou přípravou a prací. Zabýval se totiž Janin od dávna věcmi slovanskými a zvlášť ruskými. Už ve svém mládí ve vojenské vyšší škole studoval ruštinu a zabýval se silně ruským jazykem a literaturou. Učitelem ruštiny byl mu známý náš přítel Louis Legér, který vštípil mu lásku k věcem slovanským a na kterého Janin vždy s láskou a vděčností vzpomíná.

Tímto způsobem Janin byl přiveden k tomu, aby se zabýval vůbec otázkami slovanskými. Jeho vzdělání ve věcech slovanských je opravdu veliké, jeho znalosti jazykové a přímo vědecky filologické jsou pozoruhodné, jeho erudice je význačná a mnozí specialisté mohli by mu záviděti jeho znalosti věcí ruských a slovanských. Není třeba ani připomínati, že vedle věcí ruských zná i polské a že zejména naše národní historie je mu blízká, známá a milá. I dnes nepřestává věcmi těmi se zabývati a stále a stále ke studiu jich se vrací. Na jeho psacím stole stále lze dnes nalézti spisy o všech slovanských otázkách a problémech.

Tomu všemu nelze se diviti, když si připomeneme, že svou vojenskou činností vícekráte byl připoután k věcem ruským: r. 1892 účastnil se misse ruské, přišedši do Francie, a od této doby byl několikráte na delším pobytu (asi čtyřikráte) v Rusku, vždy za účeli vojenskými. R. 1912 poslán byl do Ruska do vojenské Akademie petrohradské, kde zůstal celý jeden rok, působě na této škole a uváděje takto v prostředí ruské vojenské methody francouzské.

Po dobu svého pobytu v Rusku za války s bolestí pozoroval, jak Rusko spěje k rozkladu. Často na to upozorňoval a obával se nejhoršího. Poslední dobu před revolucí ztrávil v Mohylevě, sledoval celou válku ruskou a události před revolucí. Rusko opustil ke konci r. 1917, když už vše se chýlilo k vojenskému rozkladu a když vojensky bylo s Ruskem konec.

O naši československou věc zajímal se od r. 1916, kdy M. R. Štefánik přijel s posláním do Ruska, začal organisovat naši akci vojenskou pro poslání armády naší do Francie. V té době generál Janin hned věnoval naší akci plnou pozornost a velice ve všem nám přispíval a pomáhal. Od té doby pak nepřestal o věci naše se zajímati. Na frontě často s našimi vojáky se setkal, snadno je poznal vždy mezi ostatními Rusy. Také u Zborova byl a naše hochy zborovské viděl po jejich práci. Pro všecko to, co vojensky jsme vykonali, vždy našich vojáků si vážil a s radostí se chopil organisace naší armády, když Národní Radou o to byl požádán. Věnuje se jí dnes s plnou energií.

Jako člověk je generál Janin osobnost skutečně nadmíru příjemná a milá, vojensky přímá, rozhodná a energická, poctivě, přímo, rozhodně myslící a za svým přesvědčením jdoucí, vojensky neobyčejně vzdělaná. s erudicí theoretickou zvlášť vyspělou a s praksí vojenskou nadmíru cennou, jakž o tom svědčí nekonečná řada jeho ruských vyznamenání a jeho vojenská činnost během této války.

Je to zároveň generál, který ví dobře, že stojí v čele politické armády revoluční, který zná cenu našeho národa a který vidí, že naši lidé nejsou jen obyčejní vojáci, nýbrž že jsou to bojovníci za svobodu, za ideál, za práva a za spravedlnost. Generál z Elsaska-Lotrinska dovede to pochopit lépe nežli kdokoli jiný. Proto pouta, jež ho váží k nám a jež váží nás k němu, jsou dnes silnější nežli bylo by to v každém jiném případě. Proto můžeme býti šťastni, že máme takového generála a proto také mohou naši vojáci, naši lidé býti klidni a spokojeni, neboť generál Janin bude jejich otcem vojensky tak, jako je Masaryk jejich otcem politicky.

Generál Janin povede zajisté naše národní revoluční vojsko k úspěchům a vítězstvím, která zůstanou vyznamenána zlatým písmem v historii našeho československého národa.

„Česká Samostatnost", v Paříži 19./6. 1918.

Na druhé straně.

Bolševické noviny přinesené nám z obsazeného Tagilu podávají starý obrázek sovětského Ruska. Bída, nespokojenost a teror. Rekvisice chleba, při nichž dochází ku krvavým srážkám se sedláky. Častá povstání, která vybuchují tu v jednom, tu v druhém konci říše a krutě jsou potlačována. Teror doveden do nejvyššího stupně. Noviny píší krvelačné výzvy k vraždám. „Ať žije nenávist a ukrutnost!" Prostými poznámkami se registruje, kde kolik lidí bylo postříleno. Za ubití komisaře Urického, postříleno v Petrohradě do počátku září 512 kontrrevolucionářů. Ve zprávě se píše, že postříleno bylo „[illegible]". Jest úmysl zříditi koncentrační tábory „nespolehlivých". — Naděje na světovou revoluci bolševiky neopouští. V každé nepatrné události na západě i na východě vidí začátek všesvětového požáru. Nečekané úspěchy spojenců ve Francii přivádí je trochu do rozpaků. O svém poměru k Německu si chválí, že „mezi bývalými nepřáteli opět počíná mírný život." V Moskvě konána veliká schůze internacionalistů, na níž [illegible] zdůrazňoval, že čeští komunisté nemají s námi nic společného. Zdá se však, že byl přijat chladně. Největší ovace sklidil maďar Bela-Kun.

Neutuchající pozornosti těší se československá fronta. Pád Kazaně a Simbirska vzbudil všeobecné nadšení a naděje v sovětských listech: „Dnes jsme vzali Kazaň a Simbirsk, zítra vezmeme Samaru a Jekatěrinburg. Čechoslováci již jsou vysíleni, ještě jeden mocný náraz!" Na všech stranách úsilovná snaha přivésti do pořádku své šiky. Pořádány odborné vojenské kursy, hojně rozšiřována frontová literatura, pomocí polních soudů upevňována disciplina.

S výsledky své obrozovací práce jsou bolševici spokojeni. Avšak přes nepopiratelný pokrok v organisaci i početnosti sovětských oddílů její staré slabosti nevymýceny. V „Borbě" sami doznávají: „řady rudé armády rostou a rostou, ale zároveň se vzrůstem armády pozorujeme ostudné zjevy deserce, maroderstva a nevykonávání příkazů." O tom mluví i časté článečky o loupežích a zbabělství krásnoarmějců ve frontových novinách. Před Tagilem celá bolševická zástava, poplašena zatoulavši se kravou, opustila v noci svoje místo. Kráva se stala obětí jejich kulek. Předseda mírové konference v Kyjevě Rakovský stěžuje si, že se musí stydět, když mu přichází každého dne mnohočíselné žaloby na krasnoarmějské loupeže na ukrajinské hranici. Pod Michalevým odkázala inženýrná rota „s druhými ještě částmi pěchoty bojovat proti Čechoslovákům. „Rudý poplach" je nazývá: „také bratři-soudruzi". Trocký vydal „Příkaz Čechoslovákům bojujícím proti sovětským vojskům". Když nepomohly jeho hrozby na počátku našeho vystoupení, zkouší to nyní sliby: „Slavnostně před tváří dělnictva všech zemí oznamuji vám, že všichni českoslovenští vojáci, kteří přejdou na naši stranu, stanou se pracujícími občany sovětské republiky."

Avšak ani sliby mnoho nepůsobí a desertýři jsou tak řídcí, že o jednom přeběhlíku-Čechu píše

BESEDA.

A. Blažek:

Historický vývoj Japonska.

III.

Japonsko, pokořené hlavně žárlivostí Ruska po vítězné válce s Čínou, nemohlo následkem vnitřních politických bojů a nebezpečného povstání na ostrově Formose ihned pomýšleti na odvetu. Mimo to ztratilo také vliv na poloostrově Koreji, kde palácovou revolucí, připravenou hlavně japonskými vyslanci, zavražděna byla královna, podporující u krále vliv protijaponský. Podle úmluvy r. 1896 muselo se Japonsko rozděliti s Ruskem o protektorát nad Koreou, takže na ochranu svých poddaných směly tam vydržovati posádku 1000 mužů. R. 1898 pak uznaly oba státy plnou nezávislost Koreje a zavázaly se, že nebudou zasahovati do vnitřních jejich záležitostí. R. 1900 mělo Japonsko rozhodující účast na potlačení boxerského povstání dobytím Tientsinu a osvobozením uvězněných v Pekingu zástupců evropských států. Této války s Čínou využitkovalo Rusko k vojenskému obsazení celého Mandžurska a výbojným svým plánům mínilo dáti patřičný důraz značným sesílením válečného loďstva ve vodách asijských. Nebezpečí ruské expanse na území čínské říše pohnulo Japonsko k zakročení pomocí Anglie a Ameriky, po němž Rusko r. 1903 slíbilo vykliditi Mandžursko ve dvou letech. Poněvadž však evakuace se strany Ruska se prováděla liknavě, začala v Japonsku horlivě pracovati protiruská propaganda, podporovaná hlavně professory university tokijské. Podporou v těchto plánech Japonska bylo vítězství jeho zahraniční diplomacie, které se podařilo uzavříti spolek s Anglií r. 1902, obnovený pak r. 1905 a zaručující vzájemnou pomoc na obranu zvláštních zájmů obou států v oblasti východoasijské a indické.

Když pak r. 1903 Japonsko naléhalo na Rusko, aby přistoupilo k smírnému vyřízení sporu o Mandžursko a Koreu, odpovědělo Rusko, že o této záležitosti povede jednání toliko s Čínou. Napjetí to vedlo r. 1904 k přerušení diplomatických styků Japonska s Ruskem, načež ihned admiral Togo překvapil svět přepadením loďstva ruského v zátoce Port-Arturské a obsazením Söulu, hlavního města Koreje. Zároveň podařilo se Japoncům zavřením loďstva ruského v přístavu Port-Arturském potopenými loďmi učiniti je neškodným při vylodování vojsk na pevninu. Rychlá doprava vojska i válečných potřeb se strany Japonska a zničení velké části ruského loďstva zjednalo hned na začátku převahu Japonsku nad nepřítelem. Rusko, jehož ztráty mohly býti pro velkou vzdálenost od Evropy jen pomalu doplňovány a mimo to celý tylový aparát správní trpěl korupcí carského samoděržaví, doznalo porážku na suchu i na moři. Po dlouhé a statečné obraně kapitulovala 2. ledna 1905 Port-Arturská pevnost, vojsko pozemní poraženo u Mukdenu a loďstvo ruské, dopravené velkou oklikou kolem jižního cípu Afriky, bylo zničeno generálem Togo u ostrova Čušimo. Zakročením severoamerického presidenta Roosevelta zahájeno jednání, které skončilo mírem v Portmuthu r. 1905. Rusko postoupilo Japonsku jižní polovinu ostrova Sachalinu, Port-Artur, jižní část dráhy východočínské z Port-Arturu do Kvang-chen-tse, volný rybolov ve vodách moře Ochotského a Beringova a přiznalo suve-

Государственный архив Новосибирской области

„Uralský dělník" dlouhý článek. „Voják revoluce" píše o československých úderníčích a překládá do ruštiny poslední denníkový zápis ubitého našeho úderníka pod Tagilem: „Sedím v ústraní a prohlížím svůj deník. Vzpomínám na vás moji milí doma. Jestli pak jste všichni živi, sejdemli se ještě někdy... Tři léta už od vás... My nyní zde v Rusku bojujeme za osvobození ruského národa od Němců, krasnoarmějců a Maďarů. Až osvobodíme Rusko, pak společně s ním znova půjdem na Němce a osvobodíme Čechoslováky i všecky malé slovanské národy od germánského jha." — Zlatý náš chlapec! St. K.

Sir Elliot v Čelabinsku.

(Zvl. tel. zpr. ČSD).

V Čelabinsku, 7. října.

Včera v devět hodin ráno přijel do Čelabinska sir Elliot, přivítán jsa čestnou stráží složenou z čechoslovácких, ruských, jihoslovanských a rumunských vojsk. Jménem spojených vojsk ho vítal generál-major Syrový, jménem československé Národní Rady místopředseda OČSNR Pavlů, za ruská vojska generál Chanžin a za politickou správu P. Maslov. Na to sir Elliot měl s gen. Syrorým a místopředsedou Pavlů poradu o vojenské a politické situaci. Slíbil podporu československému vojsku a vyslovil obdiv nad jeho výkony. Ve dvě hodiny se konala přehlídka vojsk a ve 4 hodiny slavnostní oběd dávaný na počest sira Elliota místopředsedou OČSNR Pavlů a generál-majorem Syrovým. Na obědě byli přítomni zástupci generálního štábu československých vojsk, představitelé spojeneckých mocností, uralského armádního sboru, uralské vlády a místní samosprávy. Místopředseda Pavlů připil anglickému králi a spojeneckým národům, generál Syrový spojeneckým armádám. Po setkání se s všeruskou vládou, která dnes projede Čelabinskem do Omska, pojede sir Elliot do Samary.

Čechoslováci jako „samostatný národ".

K deklaraci anglické vlády, podle níž uznávají se Čechoslováci za samostatný národ, podle níž spojené tři československé armády, nalézající se v pravidelné válce s Rakousko-Uherskem a Německem, uznávají se za armádu spojeneckou a již se potvrzují práva Československé Národní Rady, jakožto nynějšího plnomocného zástupce příští československé vlády, publikuje vídeňská

renní jeho právo nad Koreou v ohledu politickém, vojenském i hospodářském.

Pokus korejských patriotů o převrat státní proti nenáviděné nadvládě se nezdařil, Korea stala se vasalem Japonska a císař její vzdal se vlády 1907. Přátelské styky mezi Japonskem a Amerikou počaly se kaliti hromadným stěhováním dělníků japonských do Ameriky, hlavně po zemětřesení, kterým zničeno m. San-Francisco. Konkurenci žlutého plemene nelíbě neslo americké dělnictvo, podporované domácími úřady a tak se zdálo, že dojde ke konfliktu. Pouze přátelská dohoda Japonska s Francií a konvence s Ruskem uzavřená r. 1907 válce zabránila a nové nebezpečí válečné odstraněno zastavením japonské emigrace na ost. Havaj a omezením proudu vystěhovaleckého do Ameriky. Od té doby hledělo Japonsko rozšířiti svůj politický a hospodářský vliv hlavně na poloostr. Korejí a v Mandžusku, diplomatická pak jeho jednání postupovala stále v úplné shodě s Anglií a jejími spojenci. Také při vypuknutí světové války nikoho nepřekvapilo rozhodnutí se Japonska proti Německu.

o. a k. telegrafní korespondenční kancelář nejvyšší rozkaz, který má býti plněn vzhledem k této tak zvané spojenecké armádě: „Formu i obsah tohoto nejnovějšího vládního anglického prohlášení musíme co nejrozhodněji odmítnouti. Československá Národní Rada je výbor soukromých osob, jež neobdržely jakýkoliv mandát ani od českého národa, tím méně pak od československého národa, existujícího jenom ve fantasii. Právě tak protismyslným jest prohlašování tohoto výboru za plnomocného zástupce nějaké budoucí, tedy dnes ještě neexistující vlády. Co pak se týče tak zv. československé armády, tu může ona býti součástkou vojsk spojeneckých, ale zajisté nemůže platit za spojence čtyřdohody ve smyslu mezinárodního práva. Jest nám známo, že jen nepatrný zlomek t. zv. československé armády pozůstává z rakouských anebo uherských státních příslušníků slovanského jazyka. Tito občané porušivší věrnost a přísahu budou námi považováni přes veškeré uznání jich čtyřdohodou za velezrádce a dle toho bude s nimi jednáno. Nemůže býti trpěno, aby celé národy, jež stále plní svou povinnost rakouských státních občanů a jichž synové se statečně bili ve svazku rakousko-uherské armády proti spojencům, byly podobnými prostředky, jako je anglické úřední prohlášení, uváděny v podezření.

Rakousko-Uherská vláda si vyhražuje v tomto směru další kroky."

„Landeshuter Stadtblatt" č. 193. z 20. srpna 1918. (List krkonošských Němců.)

Úřední zpráva

štábu vrchního velitele všech ozbrojených sil ruských a spojeneckých armád o činnosti proti sovětským vojskům 5. října 1918.

Východní, jihovýchodní a severouralská fronta.

Beze změn.

Severozápadní fronta.

Askinský směr. Nepřítel vybit z Vešilva (25 v. severně Askina). Lidová vojska obsadila st. Sčučje jezero a Atersky Kluč. Ves Bogorodskoje (50 v. jihozápadně Krasnoufimska) je rukou nepřítele.

Sarapulský směr. Pod nátiskem nepřítele opustili jsme st. Agugo.

Menzelinský směr. Naše části byly donuceny odstoupiti ke vsi Novotrojcké.

Povolžská fronta.

Simbirský úsek. Naše přední části opustily Sengilejevsk a odešly na východ. Velké nepřátelské síly soustředěny v okolí Mamykova (40 v. od st. Murlat).

Samarský úsek. Naše vojska obsadila linii vesnic Otvažnoje—Aleksandrovo.

Nikolajevský úsek. Syzraňský směr. Naše části ustoupily na st. Jerika.

Nikolajevský směr. Naše části odstoupily ves Kamenný Brod.

Jihozápadní fronta.

Orský směr. Krasnoarmějci nocovali na chutoru Krasnojarském a ustupují na poselok Andrejevský.

Uralský úsek. Saratovský směr. Pod nepřátelským nátiskem vyklidili jsme chutor Koripanov.

Různé zprávy.

Na západní frontě.

Francouzská úřední zpráva 3. října: V úseku St. Quentina prudké boje pěchoty. Na jihu Francouzi dostihli Ile. Na severozápad od Remeše Francouzi dobyli Cormicy a postoupili na linii kanála. V Champagni artillerijské a pěchotné boje trvají. Francouzské pluky postupují. Během dne zjištěno přes 9800 zajatců.

Převrat v Bulharsku.

Bolševický jiskrový zpravodaj hlásí: Občanská válka v Bulharsku rozhořela se. V pěti kilometrech od Sofie jdou boje mezi revolučními vojsky, postupujícími na Sofii a vojsky věrnými Ferdinandu, podporovanými rakouskými pluky.

Zpráva tato je ze 4. října, tedy o den starší než zpráva o zřeknutí se Ferdinanda trůnu.

Mírová kampaň.

Bolševický jiskrový věstník z 5. října hlásí zprávu z Berlína, že německá vláda vyslovuje souhlas uzavříti mír na základě Wilsonových podmínek. Zprávu tuto nutno brát s rezervou; v mírové ofensivě Němci používají všemožné agitace a bolševici jim v tom účinně pomáhají.

Nový kabinet v Německu.

K včerejší zprávě o jmenování kancléřem prince Badenského dodáváme ze zachycené jiskrové depeše, že Scheidemann jmenován sekretářem bez fortefeuilla.

Sympatie Anglie k Rusku.

13. července byl uspořádán v Londýně v Trafalgarském sadu miting, jehož se súčastnilo 50 tisíc občanů. Schůze zakončila demonstrací pro osvobozující se Rusko a vydáno prohlášení anglického národa k ruským vlastencům: „My, národ Velké Britanie, občané nejstarší na světě demokracie, posíláme toto prohlášení velikému spojenci Rusku v plném vědomí, že bylo zrazeno a prodáno nepřáteli skupinou zrádců, jdoucích jen za osobními zájmy. Víme též, že my, spojenci propásli jsme příležitost pomoci včas a rozhodně ruským vlastencům, jež mořili hladem a hanebně bili za věrnost k nám. Proto my zavazujeme se před všemi ruskými vlastenci bojujícími za obrození své vlasti, že ruku v ruce postavíme se s nimi do boje, že jejich boj je naším bojem, jakož i jejich svoboda bude naší svobodou. My Britanci víme, že slavná historie a mohutnost naší vlasti v minulosti a přítomnosti, všechno to, co shromáždilo se pod naším praporem, lidi všech vír a barev, co učinilo jméno Velké Britanie velikým a slavným záleží ve víře v Boha, věrnosti svému králi, úctě ke svým zákonům, hrdosti na zvyky své země. Nechť jde tato výzva ke všem vlastencům Ruska: „Staňte se silnými, teď vás neopustíme. My, národ Velké Britanie, víme, co jste pro nás vytrpěli a prosíme býti důstojnými vašich obětí. Bůh ochraňuj krále." Havelogk Wilson, předseda svazu námořníků a vůdce tradeunionistů. (STA.)

Poláci u Wilsona.

Paderewský a předseda Polské Národní Rady v Paříži Dmowský navštívili Wilsona, děkovali mu za uznání československé samostatnosti a vyložili mu polské plány o založení neodvislého Polska. (STA)

Nové Wilsonovo prohlášení.

Wilson vydal k americkému národu prohlášení, v němž ukazuje, že vojna vyzdvihla otázku, je-li přípustno, aby vojenská mohutnost jednoho národa určovala osud druhých národů na základě pouhého práva silnějšího, je-li přípustno, aby silné národy podrobovaly slabší národy svým zájmům a cílům. Jednou pro vždy musí být uznán zájem slabšího stejně svatým jako zájem silnějšího. Wilson znovu mluví o svém projektu světové ligy národů po uzavření míru. Válka je společným dílem národů, jim musí být i mir.

Государственный архив Новосибирской области

Americká vláda bude hájit vždy jen nestrannou spravedlnost, která nezná favoritů ani cokoli jiného, kromě rovnoprávnosti národů. Proto nemá být žádných soukromých zájmů, kořistných smluv a hospodářských kombinací, ani hospodářského bojkotu. Všechny mezinárodní smlouvy mají býti známy všemu lidstvu. Amerika bere na sebe plnou zodpovědnost za zachování úmluv, na nichž bude spočívati mír. (STA)

Wilson pro volební právo žen.

Wilson vyslovil se pro návrh senátu o rozšíření volebního práva žen, ve jménu velikých idei této války, rozvoje lidového uvědomění a zásluh žen v době války. (STA.)

Bouřlivé zasedání říšské rady.

(Zvl. tel. zpr. ČSD.)

Říšská poslanecká sněmovna zahájila zasedání 1. října. Úvodní řeč měl ministerský předseda Hussarek, který byl přivítán protesty Čechů. Když zmínil se o věrnosti k Německu, čeští poslanci přerušili ho křiky: Pryč s Německem! Na to odpovídali Němci. Hoch Deutschland! Málem by bylo došlo k šarvátce.

Německé starosti o Balkán.

(Zvl. tel. zpr. ČSD.)

Berlín. Do Rumunska byly posílány rakouské divise pod velením Pflanzera. Proslýchá se, že jižně Sofie zuří boje. Německý konservativní tisk hlásá zakročení Německa v záležitosti Bulharska. Německá vláda rozhodla se zabrániti silou jednání Bulharska o mír a uzavření míru.

Vídeňská úřední zpráva hlásí: Vzhledem k událostem v Bulharsku byli jsme nuceni stáhnouti naše divise z Albanie. Berot dostal se bez boje do rukou nepřítele.

Kerenský na socialistické konferenci.

Kerenský na londýnské konferenci socialistů států dohody ve své řeči ukázal, že poslání spojeneckých vojsk do Ruska je způsobeno rozvojem zdravého demokratického hnutí v Rusku. Konference usnesla se na resoluci uznávající důležitost spojenecké expedice. (STA.)

Irská autonomie.

Londýn, 1. října. Vládní komise vypracovala předlohu zákona o irském homerule.

Autonomie jihoslovanských zemí?

Dle zprávy z Vladivostoku sděluje STA: Z Bosny, Hercegoviny a Chorvatsko-Slavonska utvořena autonomní jednotka, v jejíž hlavě bude stát Tisza.

Bez útočiště!

Předsednictvo komitétu členů ústavodárného sněmu, vyslechnuvši telegram ruského vyslance v Štokholmě Gulkeviče o tom, že v Pe... za ubl... bylo oficielně odsouzeno k mrtí 1521 lidí, a dále o tom, že anglická vláda se namítala zbavit pracovníky sovětské vlády práva útulku na území Velké Britanie, usnesla se uznat tento akt za správný a doporučit všeruské vládě, aby se obrátila ku všem spojeneckým státům se žádostí o zbavení bolševických předáků práva na útulek.

O dobytí Baku.

Londýn 1. října. Bolševické lodstvo, jež provázelo Anglič..., odepřelo podporovati hájení Baku. Arméni bakinští vzbuzovali nedůvěru. 14. srpna bylo rozhodnuto ustoupit, pak se ale poměry zlepšily a Angličani zůstali v Baku. Mezi obyvatelstvem arménským, musuimanským a ruským vznikaly spory. Arméni počali vyjednávat s nepřítelem (Turky) a chtěli vzdát město. Za to byla namířena lodní děla na arménskou čtvrť. Bolševické lodstvo odmítlo připustit vyklizení města angličany. 14. září došlo k prudkému útoku Turků a Angličani opustili Baku a přes moře odjeli do Persie. Anglická vláda protestovala proti ukrutnostem Turků, kteří polévali raněné tekutým ohněm.

Činnost všeruské vlády.

Správcem státní kontroly jmenován Krasnov, zastávající týž úřad v samarské vládě. Ministrem spravedlnosti jmenován Starinkevič, pomocník sibiřského ministerstva vnitra, ministrem pošt-telegrafu Ceslinský, náčelník irkutského poštovního obvodu. Úřad pomocníka ministerstva financí svěřen Bajanovskému (z téhož úřadu v sib. vládě). Všeruská vláda předepsala všem ruským vyslancům uznaným v spojeneckých státech, aby oznámili vládám utvoření zatímní ústřední vlády a potvrdili neuznání brestského míru. Zároveň všeruská vláda nařizuje vyslancům vyjasniti otázku o uznání její příslušnými vládami a jmenování svých zástupců při všeruské vládě. Nařizuje se též vyslancům, aby poslali zprávu o své činnosti a diplomatických ustanovení od doby bolševického převratu. (TAU)

Vyšetřování sibiřského konfliktu.

3. října počala pracovati vyšetřovací komise pod vedením Argunova. Všechna vyšetření událostí 20. [illegible] učinila stará komise v čele s prof. Gumbovým předána této nové komisi, jež počíná vyšetřovati znovu, podrobujíc výslechu všechny osoby mající vztah k těmto událostem. Vyslechnutí již přibyvší do Omska býv. ministři Krulovský a Šatilov.

Resoluce o sibiřském konfliktu.

V prvním zasedání rada kooperativních sjezdů usnesla se na resoluci, dle níž má všeruská vláda rozřešiti sibiřský konflikt tím, že potvrdí rozpuštění dumy, aby tato mohla být převolena dle nového zákona vypracovaného se souhlasem všeruské vlády. Duma se pak sejde jen k vydání zákona o sibiřském ústavodárném sněmu. Všeruská vláda má uznati plnoprávnost sibiřské vlády a upraviti poměr k ní, dále má potvrditi demisi Patušinského, Krutovského a Šatilova, právo zbylých 3 ministrů Vologodského, Serebrennikova a Michajlova na reorganisaci administrativní rady ve vládní orgán, rovnocenný ministerské radě v mezích kompetence autonomní vlády. (STA)

Směs.

— ve Vologdě, v odpověď na odhlasovanou resoluci dělníků o nutnosti obnovení fronty proti Německu, Radek prohlásil: „Nešetřili jsme dělnické Jaroslavi, tím méně budeme šetřit měšťanské Vologdy."

— Ve Vladivostoku připraveno pro Sibiř 133.614 pudů cukru. Stejně tak i v Charbině. Cukr již je zabalen a očekává obnovení normální železniční dopravy.

— Podle rozsudku irkutského polního soudu zastřelení komandant stanice omské železnice junker Tyret, praporčík Bugaev a jeho pomocník. Odsouzení padělali pečet 7. československého pluku, prodávali mužíkům krasnoarmějské koně a osvobodili za úplatek jednoho z arestovaných bolševiků. Bugaev mimo to obviněn ze znásilnění děvčete a druzí dva v nepřestávajícím pijanství.

— Jekatěrinburský „Kulturně-hospodářský svaz" usnesl se za... bilančního přebytku 284.468·93 r. ... 100.000 r. na fond československých invalidů a jejich rodin a stejný obnos invalidům národní armády. Od 4. srpna ... „Kulturně-hospodářský svaz" na potřeby československo-ruských vojsk 46... rubl.

Hledají se:

František B...ek, hledá Jaroslava Marhaula ze Smichova, Antonín Kostka, Podmokle u Zbyroha hledá známé; Jan Spilina, Cernice u Plzně hledá ... Josefa i známé. Adr. všech: 4. pluk, 6. setn...

Bratři 2. čety, 10. setniny, 4. pluku Prokopa Velikého hledají své známé: Vacek Karel, Brandýs—Křivoklát; Bezděk Franta, Cernovír—Olomouc; Štěpán Antonín, Bukovany-Benešov; Vitko August, Višňová u Příbrami; Hubínek Václav, Bukovany—Benešov; Novák Frant., Slatina—Vys. Mýto; Dobeš Jan, Král. Pole—Brno; Rychtecký Jan, Polná—Hrádek u Lipence; Hluštík Rudolf, Březnice u Zlína; Rozkošný Stáňa, Čechov u Třebíče; Kučera Tonda, Praha—Troja; Kučera Josef, Vídeň, 20. okres; Rubeš Vojta, St. Dejvice u Prahy; Svejštil Vlastimil, Hory Ratibořské—Tábor; Blažek Václav, Parník u České Třebové; Skřivánek Václav, Zámrsk u Vys. Mýta; Mikuš Martin, Horňal u Vsetína, ... Trio—Vysoké n. Jizerou; Hrdina Václav, Praha VII.; Bém Jan, Lobze u Plzně; Nedbal Václav, Tehovec u Říčan.

Frant. Dědic, nyní Petropavlovsk, československá nemocnice, hledá své známé z Nového Hrozenkova a Lužic u Hodonína.

Juráček Jan, hledá své dva bratry a známé. Adr.: admin. „Československého Deníku", Jekatěrinburg.

Jan Chmela, zdrav. podd. sanit. vlaku č. 3., hledá svého bratra Josefa od omského praporu.

Hledám Otu Casenského z 9. pluku. Hlas se k nám! K. Hlavatý, 6. baterie 1. artil. brigády.

Wanner—foto—Praha—Kyjev hledá Ferdu Maječka, Karla Hegra a známé. — Václava Brucha a známé hledá Fyman. Adresa obou: Fotolaboratoř OČSNR, Jekatěrinburg.

Vojtěch Duda, Holič (Uhry), 6. pluk, 9. rota, hledá své známé.

Schulz Alfred, I. samost. zálož. půlpraporčík, hledá svého bratra Karla Schulze, Brno—Smíchov.

Hledám známé z Trávčic a okolí a Terezína. Fr. Vejlupek, 8. pluk, 2. rota.

Pr. Bohuš Matoušek hledá svého bratra podp. Josefa od 7. pluku. — Antonín Dřímal hledá známé z Ondřejova. Adr. obou: 4. pl., 10. setn.

Němec Frant., dělostř. park 1. div., hledá bratra Martina z Archlebova (pracoval dříve v Isil-Kulu).

Šindler Vašek z Křelova u Olomouce, 3. pluk, 12. rota, hledá známé Hanáky.

Cuc Josef, div. vozatajstvo 2. div., hledá švakra Josefa Jíru z Bobnic.

Hledám bratra Václava ze Zrnětína, Fr. Kovář, technické oddělení Jekatěrinburk.

Kap. Homola Bedřich z Běliče u Karlova Týna a Prahy III, a Jaroslav Konvalinka z Litně hledají známé, zvláště Bedřicha Nováčka ze Svinař, 6. pluk.

Václav Lišaku, — stará adresa: „praporčík, štáb I. divise nebo 8. rota I. pluk" oznam mně přesnou adresu! dále Alberte Richse býv. rak. por. zaj. v Kuzněcku a hoši z ... Tavr. gub. kde jste? Josef Hruška, 3. českoslov. stř. pluk Jana Žižky, 6. rota.

Br. František Svoboda z Račerovic se žádá, aby udal adresu bratru Vincenci ve štábu 1. divise.

Viktor Franek z Morkovic hledá bratra Rudolfa a známé. Adr. I. jízdecký pluk, Jekatěrinburg. Štáb pluku.

Své známé hledají: Hejátko Frant, Tasov u Vel. Meziříčí; Mynář Václav, Sardice u Kyjova; Silhán Metoděj, Meziboří; Daněk Ant., Krucenburk; Hrabaň Alois, Vodranty u Čáslavi; Holenda Josef, Miletín u Humpolce; Svoboda Rudolf, Humpolec; Strach Josef, Deblín, Mor.; Muzika Petr, Kusnca, Nešlusca; Smejsa Frant., Velká Blatnice, Morava; Uchla Jan, Hrázky u Břeclavi; Michal Václav, Bolešiny u Klatov; Procházka Jan, Čáclav; Fremer Martin, Chválenice u Plzně; Kučera František, Kovařov—Chrudim. Adresa všech: 1. zál. pluk, 2. rota, Petropavlosk.

Государственный архив Новосибирской области

205. číslo. V Jekatěrinburgu ve čtvrtek 17. října 1918. Cena 20 kop.

ČESKOSLOVENSKÝ DENNÍK

ЧЕШСКОСЛОВАЦКІЙ ДНЕВНИКЪ

Orgán Odbočky Československé Národní Rady na Rusi

Dopis z Francie.

...koslovenskému vojsku na Rusi a v Sibiři!

V Paříži 23. července 1918.

Po odjezdu prof. Masaryka z Londýna na ...událo se zde mnoho důležitého. Zmíním ...ěn o věcech nejdůležitějších a také pro ...s význačných. Naznačím Vám situaci ... zde na západě a pokusím se ukázati ...m na důsledky politické i vojenské, jež ...oho plynou i pro Vás.

Vrátiv se z Ruska, dr. Milan Štefánik ...dejel do Ameriky (červen 1917) jednak, aby se tam pokusil sorganisovat akci vojenskou, jednak, aby i politicky tam dal základ nové práci. Věc se mu podařila po dlouhé a těžké práci. Pobyl tam až do listopadu, kdy se navrátil a začal s námi zde společně organisační práci vojenskou ve Francii.

Po dobu jeho pobytu v Americe pokročila totiž akce vojenská ve Francii do té míry, že bylo možno pomyslit na samostatnou armádu zde. Na začátku července 1917 začal jsem vyjednávat s ministrem války a zahraničních věcí o ustavení československé armády ve Francii. Jednáno ve smyslu, že dostaneme vojáky od Vás z Ruska a z Italie. Zatím prováděli jsme organisaci zajatců zdejších a italských. V srpnu jsem odejel do Italie jednat o převedení zajatců italských do národní armády ve Francii. Dostal jsem od italské vlády listinu, uznávající Československou Národní Radu a povolující organisování našich zajatců ve vojenské oddíly pracovní. Po návratu do Francie byly ujednány hlavní modality organisace naší armády a když v listopadu 1917 se vrátil do Paříže Štefánik (bylo to právě v okamžiku příjezdu ešelonu Husákova do Francie), připraven byl dekret armády a její statuty. V té době začali jsme zde jednat také o situaci naší s francouzskou vládou a začali se pokoušet o uznání sjednocení veškeré naší armády všude (ve všech státech), uznání Vás jako součásti naší armády ve Francii; chtěli jsme tím zdůraznit národní suverenitu, zachránit části ruské od eventuelní zkázy bolševistické revoluci a zachovati naše vojsky pro boj na západě. Po jistém jednání zde v ministerstvu se to podařilo. V té době už jsme pomýšleli na to, že bude nutno, aby někdo jel do Ruska a pokusil se o styk a převod Váš na západ. Už tehdy pomýšleno na spojeneckou missi, v níž byl dr. Štefánik.

Zatím události u Vás velmi rychle se vyvíjely a my se pokoušeli posílit posici vojensky a politicky. Štefánik v březnu 1918 odejel do Říma, podařilo se mu definitivně získat italskou vládu pro vybudování kombattentních sborů národní armády v Italii. Docíleno svolení definitivního, právě v době římského sjezdu potlačených národů. Dr. Štefánik začal hned věc organisovat a dnes stojí v Italii naše vojsko a bojuje už. Práce tam bylo mnoho, ale úspěch dokonalý. Docílilo se zejména politických úspěchů; při předávání praporu 24. května 1918 v Římě byla pro nás veliká spojenecká manifestace, kde všichni spojenci projevovali nám sympatie a uznání. Italská vláda osobou Orlandovou prohlásila se bez výhrady pro nás. Dr. Štefánik docílil tam úspěchů politických, neočekávaných a překvapujících.

Zatím i ve Francii pokračovala organisace vojska. Sestává ze zajatců ze Srbska, částečně z Italie, z lidí přišlých od nás a z Amerikánů. Utvoření této národní armády mělo ovšem ohromné důsledky politické. Francie je přece jen středem veškeré spojenecké politiky, středem diplomatickým a vojenským. Francie má dosud největší vojenskou prestyž a slávu mezi spojenci. Také všecky naše politické a vojenské snahy ve Francii našly dosud nejvyššího ocenění a uznání. Dopis Pichonův, přísaha a slavnost předání praporu 24. pluku dne 30. června 1918 je výrazem této situace. Jsou to akta historického významu a dosahu. Odkazuji na to, co psáno jest o věci v našich listech: „Samostatnosti" a „Nation Tchèque" i v listech francouzských. Jsme uznáni za samostatné, Národní Rada za podklad příští vlády.

Úspěchy vojenské jsou největšími, jaké v této válce nesvobodné národy docílily. My politicky jsme zde na západě ze všech utlačovaných nejlépe a nejdále. Listem tím dostalo se nám officielně uznání, charakteru spojenců a dnes skutečně všude officielně (jinde, jako Srbsko na př. jsme zváni a zasíláni. Je to výsledek naší práce vojenské, našich vojenských činů, organisování naší četné armády a neohroženého boje našich doma. Je to ovšem také zejména výsledek naší dobré organisace, jednotnosti a svornosti. Centrální organisace Národní Rady, která fungovala jako vláda už dávno, centralisování a jednotné vedení v Paříži nám prokázalo služby ohromné: vidělo se všude, že jsme 1. disciplinovaní, 2. jednotní, 3. vědomi si svého jasného cíle, 4. rozhodnuti jíti až do konce, 5. schopní politikové, dobří organisátoři a dobří vojáci.

To je tajemství našich úspěchů zde.

Posici zde máme velice pevnou: Věří se nám, důvěřuje se nám, počítá se s námi zde, v Rusku i u nás doma. Osvědčili jsme se v každém směru. Zde se s naším osamostatněním počítá na jisto. Různé politické a diplomatické dokumenty a naše listy povědí Vám více.

Shrnuji jen myšlenky svého raportu v těchto několik vět a přání:

1. Všichni českoslovenští vůdcové u nás doma, celý náš národ je o naší práci dost dobře informován a jde úplně za Československou Národní Radou.

2. Naši krajané v Americe, Francii, Anglii jakož i naše vojska zde stejně plně tuto situaci vidí, uznávají to a za námi naprosto jednotně jdou.

3. V krátké době budeme patrně uznáni krátkou slavnostní formou od všech Allies za spojence, za národ svobodný, vedoucí spravedlivou a oprávněnou válku a mající svůj stát a vládu.

4. Všecko toto je provázeno v úzké dohodě s našimi politickými stranami v Čechách.

5. Je důležito, abyste viděli všecky tyto politické nutnosti: Děláte vojnu ne proto, abyste dělali vojnu, nýbrž abychom z toho vytěžili politické úspěchy. Politika se dělá zde na západě. Proto je třeba, abyste o všech těchto věcech nechali rozhodovat Československou Národní Radu, která bude vždy hledět, aby vyčerpala z vojenských Vašich úspěchů co možná nejvíce.

6. Zde jsou poměry jiné než v Rusku a v Sibiři. Spojenci se hrozně boji „ruských pořádků". Nesmíte se tudíž diviti, že zde vedeme politiku a organisaci jinak, že zde je disciplína a pořádek sice demokratický, ale není „Sovětů", a že Vás žádáme, abyste své patriotické city podřídili těmto nutnostem a poměrům.

7. Žádáme Vás zejména, abyste měli důvěru v nás: úspěchy politické, jichž jsme docílili, nás k tomu opravňují a ukazují Vám, že nic z toho, co naši vojáci dobyli, nebude námi ztraceno.

8. Konečně musíme Vám velmi rozhodně prohlásiti, že naši vojáci tím, co učinili v Rusku a v Sibiři, svou anabasi do Vladivostoku, svými boji v Sibiři a svým odhodlaným vystupováním učinili naše jméno světovým. Prokázali jste naší věci služby neocenitelné. Tím více musíme Vás žádati, aby tyto ohromné mravní zisky a poklady dobře byly chráněny zachováním disciplíny, pořádku, uvědomělým vystupováním a důstojným se representováním před politickým světem. Vaše poukazování na Národní Radu pařížskou, Vaše uznávání tohoto centra a Vaše oddanost k prof. Masarykovi prokázala nám služby ohromné. Je v tom vidět velikou politickou vyspělost našich lidových mas a vojáků, jakou žádný jiný nesvobodný národ nemůže se chlubiti. My jsme zde na západě naší politickou prací, politickým i vojenským organisováním a pak Vy svou vojenskou epochální akcí na východě zajistili našemu národu mezi spojenci jedno z nejčestnějších míst. Jsme Vám zavázáni vděčnosti neomezenou, pocity lásky a opravdového obdivu k našemu prostému vojáku jsou u nás nelíčené a nezměrné, a věříme tudíž, že naši hoši, naši důstojníci, i Vy všichni pochopíte naší situaci, pomůžete nám ještě dokončiti tuto těžkou, ale vítěznou

Государственный архив Новосибирской области

práci, pochopíte naši upřímnou snahu, oddanost k Vám i našim vojákům, ale i ono vědomí veliké zodpovědnosti, jež leží na nás před národem, v této veliké chvíli historické a jež nás nutí, bychom dle svého přesvědčení, nepodléhajíce přechodným tendencím doby a svůdným heslům myšlenkové anarchie, kráčeli poctivě vpřed s vůlí neoblomnou a pevnou k cílům nahoře vytčeným, cestou, již pokládáme za správnou.

Situace, již jsme si dobyli zde, výsledky skutečně naší práce, naprostá důvěra našich doma v nás, je nám zárukou, že Vaše i naše práce bude korunována zdarem a že Vy i my mravně budeme souzeni doma národem.

Jménem Československé Národní Rady zdraví Vás všecky srdečně Váš

Dr. Eduard Beneš.

Na originále je připsáno s datem 25. července 1918: Právě som sa navrátil z Italie. Naskoro budem medzi Vámi — v Rusku.

Váš brat Štefánik.

Anglické časopisy o uznání samostatnosti československých zemí anglickou vládou.

Uznání naší samostatnosti anglickou vládou uveřejněno ve všech anglických časopisech ze dne 13. a 14. srpna t. r. Uvádíme hlasy některých, jež nám byly dodány: „The Glasgow Herald" píše: Triumf profesora Masaryka. Uznání Čechoslováků za spojenecký národ ve válce s Německem a jich Národní Rady za svrchovaný orgán československých vojsk ve Francii, Italii a Rusku, má býti považováno za korunování velkého díla, dovršeného největším z Čechoslováků, prof. Masarykem z Prahy. Masaryk, známý v Londýně, byl v Rusku v prošlém roce, kdy jeho rodáci získali si zásluhu a hlavní podíl na poslední ruské offensivě. Když bolševism zavinil rozklad ruské armády, Čechoslováci se separovali a bojovali dále dle možnosti. Po pádu Kerenského stávalo se chování bolševiků k Čechoslovákům stále nepřátelštějším. Přirozený výsledek byl vývoj nepřátelství a nyní odkrytého boje, jehož následky pro bolševiky nejsou právě příjemné. Čechoslováci totiž se rozhodli opustiti Rusko a jeti přes Vladivostok do Francie, aby mohli bojovati na západní frontě atd.

„Daily Chronicle" 16. srpna 1918 píše mezi jiným: „Čechoslováci zaslouží býti přivítáni do rodiny volných národů pro svůj dlouhý a slavný boj proti útisku a pro chrabrost svých vojsk, bojujících na všech frontách."

„The Morning Post" rovněž pod názvem „Náš nový spojenec" opakuje text uznání.

„The Evening Neros" píše: „Čechoslováci našimi spojenci": Důležitá deklarace, právě úředně uveřejněná, jest definitivním uznáním národa československého za spojenecký národ. (Následuje text uznání.) Toto uznání dokazuje, že vybudování svobodného státu československého jest jedním z cílů války.

„The Evening Standard" ze dne 14. srpna: „Nový národ". Britská vláda uznala Čechoslováky za samostatný národ. Čechoslováci si to zasloužili. Nebylo nic podivuhodnějšího za celé trvání světové války, než tento divuplný duch, který ukázal tento malý, národně uvědomělý národ. Od začátku války jsa pod rakouským jhem, vždy dokazoval své sympatie spojencům.

„Daily Express" ze dne 14. srpna uvádí naše uznání anglickou vládou pod nadpisem „Nový spojenec" a dodává, že naše vojska bojují na všech spojeneckých frontách.

Na frontách.

Zpráva hlavního německého stanu z 13. října:

Skupina prince Ruprechta. Na kanálu a po obou stranách jsou boje předních částí. Donai velice utrpěl obstřelovacím ohněm a shozenými bombami. Severovýchodně Cambrai v noci na 12. října ustoupili jsme poněkud zpět, nepřítel postupoval za námi a večer stál na linii Avesnes a na západním břehu Šeldy u Saulzoir a Hausy. Časně z rána prudký dělostřelecký boj po obou stranách le Cateau. Mezi Solesmes a le Cateau počal nepřítel útočiti, podařilo se mu po obou stranách silami vniknouti do našich posic. Náš protiútok podporovaný dělostřelbou se zdařil, nepřítel byl odražen.

Skupina německého korunního prince. Severně Aisne nepřítel počal útočiti po obou stranách Wasigny východně od Bohain a u Aisonville i Origky a severně od něho pokoušel se nepřítel vniknouti přes Oise do naší posic, hlavní jeho útoky durinské pluky vyčistily, nepřítel byl odražen.

Na frontě mezi Oisou a Aisne nepřítel pomalu následoval za naším zpátečným pohybem, večer dostihl les u St. Gobain, výšin severně Aillette, Montaine i Le Thour. Nepřítel úmyslně malými silami překročil linii mezi Crécy-sur-Serre—Assevillers—Rethel—Vaux—Chaudun—Vouziers (na Aisne). Nepřátelské útoky u Primat na Aisne byly odraženy.

Skupina Galwitzova. Nepřátelské útoky na západním břehu Maasy mezi lesem Ormont a Wavrille i severovýchodně Beaumont trvaly celý den. Prudké opětované útoky Američanů byly odraženy pruskými, saskými, virtemberskými a rakousko-uherskými pluky.

Bojiště východní bojiště. Boj v okolí Nauen. Pod náporem velkých nepřátelských sil vzpili jsme na výšinu severně Nauen, jež musí vzat nepřítelem. Ludendorff.

Francouzská zpráva. Části 17. armády vešly do Laonu. 6500 občanů bylo Němci vyvezeno z města. Francouzi postupují na celé široké frontě mezi Oise a severně Aillette.

Americká zpráva. Po obou stranách Maasy naše části opětovaly dnes své útoky na nepřátelské posice a vyhnaly nepřítele znovu z jeho posic. Americké divise se sičastňují zdařilých operací pod anglickým velením na severu, pod francouzským v Champagne.

„Den práce" v Americe.

1. září slaven byl americkými dělníky jako den práce. President Wilson vydal k dělníkům zvláštní manifest, v němž praví, že svět nebude žít klidně a bezpečně, dokud Německu a Rakousku bude dovoleno zasahovat do života národů, organisovat všude spiknutí, kout pikle i tehdy, kdy všechny čestné národy a lidi mírně pracují. Ukazuje na význam průmyslu a dělnictva pro úspěch vojny, jejž pochopili američtí občané, projevující úplnou jednomyslnost: „My, Američané, nesloužíme zájmům některé třídy. V této vojně jsme všichni prodchnuti jediným ideálem. Teď, jako nikdy, chápeme, jak všichni navzájem závisíme druh od druha, jak národ je silným, když je jednotným a jak bezmocným v protivném případě. Proto podáváme si ruce

BESEDA.

Verchnyj Usloň.

(6./9. 1918.)

Boj na Verchnom Usloni byl jedním z nejtužších bojů, které naše slabá počtem vojska prodělávala pod Kazaní proti obrovské přesile bolševiků. S vrchu tohoto možno ovládati a střežiti celou řeku i město se západní strany, při čemž výstup naň od řeky je skoro nemožný pro nastupující vojsko. Proto se bolševici tak snažili, aby se ho zmocnili — odtud mohli obstřelovati celé město.

Bylo to 5. září večer, když jsme se převáželi přes Volhu na pravý břeh k přístavu Usloňskému. Přes noc jsme nocovali ve vesnici, rozložené na sklonu vrchu k řece. Ráno 6. září okolo 11. hod. vyšla 1. rota 2. pluku s 2 kulomety nahoru na vrch jako záloha. 2. rota 1. pluku a 2 ruské novobranecké roty měly vystaveny střelce na návrší nad vsí Pečišči. Návrší toto běží se rovnoběžně s vrchem Usloňským, jsouc odděleno od něho údolím, v němž leží jmenovaná ves. Obě návrší jsou holá, potoky stékající voda do údolí vyrvala si více méně hluboké strže mezi poli.

Okolo poledne uslyšeli jsme řídkou střelbu z ručnic. To naše hlídky střílely po předních hlídkách bolševiků, které se objevily na obzoru. Mezitím obstřelovala nás už bolševická lehká batterie a to dosti přesně, takže jsme byli nuceni sejíti níže po sklonu vrchu. Naše děla buďto neměla nábojů aneb nemohla střílet a tak z 8 děl střílela jen dvě. Střelba ručnicová nad Pečišči se blížila a brzy bylo možno i prostým okem viděti nastupující dlouhé řetězy bolševiků na návrší. Bylo jich veliké množství a za nimi šly zálohy. Dle mého odhadu bylo jich přes tisíc. Naše slabé stráže byly nuceny před touto přesilou ustoupiti. Ruská zástava, stojící na silnici, vedoucí na Svijažk, také ustoupila.

Řady bolševiků sestupovaly už do údolí ke vsi. Proti nim byl rozvinut řetěz na Usloňském hřbetu ze 2 ruských rot a jmenovaných 2 rot našich — všeho sotva 300 lidí. Levé křídlo na levo od silnice obsadily 2 čety 1. roty 2. pluku, v pravo od silnice byla rota novobranců, pak četa 1. roty, ruská rota a na pravém křídle k řece, zatáčející se zde ostře na západ, byla 2. rota 1. pluku. Našich (Čechoslováků) bylo as 100. Velení nad tímto oddílem měl míti ruský plukovník, který však předal velení bru prap. Binkovi a sám odešel.

Nepřítel přibližil se na vzdálenost as 2000 kroků. Na holých strniskách bylo viděti řady bolševiků jako na dlani. Tak krásný cíl pro děla málokdy se hodí, jakým zde byly husté řetězy nepřítele. Ale co se nestalo! Sotva načala silná přestřelka a kuličky přeletovaly až za nás — v okamžiku kritickém ruské dělostřelectvo nás opustilo. Vypustivše pouze několik granátů, zapřáhli spěšně koně a ujeli k přístavu, zanechavše všechny náboje na místě. Ruské roty, sestavené z 19-20letých novobranců, spatřivše bolševiky, začaly se nám také rozbíhati. Situace stala se vážnou.

Nevěděli jsme, co dříve: zda máme střílet po nepříteli či obracet bodáky proti prchajícím novobrancům a dělostřelcům. Když náš důstojník přikazoval veliteli batterie, aby střílel po massách bolševických, chytil se tento za hlavu a uteki jako splašený za ostatními. Celá tíž spočinula na našich bedrech. Bolševici se mezitím přibližili na 800-1000 kroků. Spustivší se náhle silný déšť zaléval nám oči, takže jsme stěží mohli cíliti. Vítr hnal nám déšť do tváře. Situace byla taková: 100 našich hochů proti více jak desateronásobné přesile nepřítele a na ústup ani pomýšlení — za námi dole široký vodní pás — Volha — a lodi žádné. Zůstal pouze jeden prostředek — protiútok.

50 hochů 1. roty 2. pluku s kříkem „Urá" vyskočilo a hnalo se na bolševiky, kterých

Государственный архив Новосибирской области

abychom svět přivedli k novým a lepším dnům." V tento den 15 tisíc san-luiských dělníků poslalo kabelogram generálu Pershingu, kde vyslovují naději, že americká vojska dobudou si nové slávy, a připomínají, že dělnictvo, vidouc jich hrdinství, bude v tomto tradičním dnu práce pracovat ještě intensivněji pro potřebu armády. Dělníci zbrojovek v Bridgeportu, Connecticutě a druhých míst v oslavu „dne práce" dobrovolně a zadarmo pracovali o 5 hodin déle na výrobě ohromných děl pro armádu.

(„Zaural. Kraj".)

Samarská vláda.

Samarská vláda obrátila se k všeruské vládě s prohlášením, v němž vysvětluje, že po svém utvoření silou okolností byla přinucena kromě dvou základních úkolů: svolání ústavodárného sněmu a zřízení zatímní vlády, vzíti na sebe správu osvobozených krajů. Nyní druhý úkol je dosažen: vláda zatímní zvolena, první úkol: svolání ústavodárného sněmu přísně utvořenému sjezdu členů ústavodárného sněmu. Nějaké zvláštní oblastní vlády nebylo třeba na osvobozeném území Ruska, proto by měla správa těchto krajů připadnouti všeruské vládě. Ježto však tato, byvši nedávno utvořena, je v těžké situaci, samarská vláda chce prodloužit svoje trvání, aby pracovala na území spravovaném jí dříve, ovšem nyní ne svrchovaně, ale jménem všeruské vlády. Poslední měsíc vojenských neúspěchů v Povolží mnoho změnil, stihli práci a samarská vláda uznává za nutné, aby se zde utvořila nová správa, více odpovídající dnešním výminečným poměrům. Proto bylo by žádoucno, aby správa dála se bezprostředně všeruskou vládou pomocí jejího plnomocníka, jakéhosi gubernátora. Jemu by byla přidělena rada občanské správy ze zástupců všech oborů, s právem poradním (ne rozhodujícím). Z těchto všech důvodů rada správců oborů (samarská vláda) pokládá za nevhodné, aby trvala dále jako oblastní vláda.

Z našeho vojska.

Po čtyřech letech.

(Z řeči člena OČSNR Jos. Davida, pronesené na hřbitově v Čeljabinsku dne 11. října.)

Podzimní den 28. září, den Sv. Václava, jest pro nás od roku 1914 dvojnásobným svátkem národním. Dne toho, kdy ve vlastech poprvé po tisíciletí musila zamlknouti velebná hymnická prosba „Vyžeň Němce cizozemce" a „Nedej zahynouti nám i budoucím", na staroslavné Sofijské ploščadi v Kyjevě odevzdán byl hloučku českých dobrovolců prapor, na nějž tito přísahali.

Bylo jich jen tisíc. Ale jich hrdinné duše se nelekaly hrůz a strádání války. Ti hoši tehdy nepočítali s výhodami ani nečekali na záruky spojenců, ale řídili se hlasem svého českého svědomí. Šli plnit odkaz českých dějin a příkaz svého porobeného národa.

Na 28. září roku 1914 a Českou Družinu bude vždy vděčně vzpomínáno v dějinách revolučního zápasu československého národa. Česká Družina byla prvním výkřikem mučeného československého národa a upozornila celý svět na nutnost řešení československé otázky. Česká Družina byla základním kamenem dnešní československé armády. Českou Družinou byl dán počátek československé revoluci, z malé jiskry vzplál grandiosní požár, který brzy zachvátil celý československý národ nejen za hranicemi, ale i ve vlasti.

Mnoho se za uplynulá čtyři léta změnilo. Byly chvíle, kdy českoslovenští rozvědčíci stáli na kopcích u Krakova a počítali, kolik verst jest ještě k hranicím kraje Bezručova. Byly chvíle, kdy s úbočí karpatských hor měli českoslovenští rozvědčíci jen několik hodin cesty na Slovensko. To byly chvíle radostné, chvíle slavné. Tak blízko bylo tehdy k uskutečnění staletých našich tužeb a snů!

Přišel však rok 1915, přišel ústup ruské armády. Německo a Rakousko-Uhersko slavilo triumfy. Zničena Belgie, porobeno hrdinské a nám tolik drahé Srbsko. Neklesali jsme však na mysli, neboť věřili jsme ve vítězství práva a práva.

V r. 1916 se opět osud na nás usmál. Přinesl vítězný nástup Brusilova, v němž opět českoslovenští dobrovolníci skvěle konali svou povinnost. Revoluční hnutí naše rostlo a když v únoru loňského roku revoluce odstranila carský germanofilský režim, stála již na Rusi československá brigáda.

Všichni bez rozdílu jsme uvítali revoluci doufajíce pevně, že svobodné Rusko s dvojnásobnou láskou a nadšením vrhne se do boje a pomůže Evropu osvobodit od německo-maďarského násilí. Slavné vítězství u Zborova jen tuto víru v nás sílilo.

Ale opět brzo přišlo zklamání. Veliká hesla revoluce nepochopena ruskou armádou, přišel strašný ústup u Tarnopole a rozval vítězné kdysi ruské armády.

Byly to chvíle nevýslovného bolu a smutku. Všechny naše naděje, kladené v Rusko, zničeny. Ale jako člověk utrpením a bolestmi stává se lepším, tak i naše revoluční hnutí vším tím jen zocelilo; přečkali jsme všechny bouře na Rusi a nezastavil nás na naší cestě ani brest-litevský mír.

A jest jen dokladem veliké mravní síly našeho revolučního boje, že právě v době všeobecného úpadku, v době naprostého rozvratu ruské armády vznikl československý sbor, odhodlaný bojovati na francouzské frontě proti Rakousko-Uhersku a Německu.

Chtěli jsme odejet do Francie. Vy víte, co se stalo. Měli jsme být na návrh Vídně a Berlína odzbrojeni a dáni do zajateckých táborů. A k tomu jsme nemohli nechat dojít, neboť síla a význam naší revoluce spočívá v naší armádě.

Ti, kdož nás napadli, byli poraženi, celá Sibiř naším přičiněním osvobozena. My jsme boje toho nechtěli, naše svědomí je čisté. Náš boj také nebyl a není bojem proti ruské demokracii a socialismu. My synové národa, který skutky dokázal svůj demokratism, se soudu dějin nelekáme.

Z malé České Družiny, která před čtyřmi lety stála na kyjevském náměstí, povstala československá armáda, uznaná dnes za samostatnou spojeneckou armádu. Naše vítězné boje v Sibiři vyvolaly obdiv v celém světě, politický význam náš stoupl, Československá Národní Rada uznána za prozatímní vládu příštího československého státu.

Dnes, kdy pohlížíme na uplynulá čtyři léta, dovolte, abych vzpomenul všech těch československých vojáků, kteří položili svoje životy za šťastnější budoucno svého národa. Osamocené hroby v Karpatech a Polsku, hroby roztroušené po celé cestě z Ukrajiny až po Vladivostok zůstanou navždy skvělým dokladem čistého vzmachu českého a slovenského člověka po svobodě. Věčná paměť všem, jimž nebude popřáno vkročiti na půdu osvobozené domoviny!

Nejsme ještě u cíle své cesty, ale jsme pevně přesvědčeni, že stará Evropa je věci minulosti a že nová Evropa může býti založena pouze na zničení Rakousko-Uherska a osvobození slovanských a romanských národů.

Věříme v osvobození svého národa. Věříme, že se vyplní slova Komenského o samostatnosti československého národa. Věříme, že po Bílé Hoře a dnešní veliké golgotě našeho národa přijdeme na náš svatý, bílý Říp a budeme moci říci: „Toto jest země krásná, toto jest svobodná naše vlast!" To jest naše víra, to jest naše naděje!

---

nebylo skoro viděti pro silný déšť, ač byli už místy jen 800 kroků od nás. Podařilo se nám přimětí Rusy, že aspoň vstali a křikem nám pomáhali a docílili jsme svého. Bolševici začali po hloučcích ustupovati, obstřelováni rychlým naším ohněm. S pomocí dělostřelectva mohli jsme je rozbíti a zahnati — toto bylo však dávno pozdě. Na pronásledování nepřítele nebylo ani pomýšlení — bylo by to šílenstvím. Rusové střílejí „pánu bohu do oken".

Bolševici ustoupili až na přilehlé návrší a odtud, spořádavše se, znovu nastupovali, pozorujíce, že je nás málo. Trojlinií liják rozmočil nás úplně, blátem byli jsme olepeni, ale neztratili jsme ducha ani při druhém útoku bolševiků, sesílených zálohami. Tito se přiblížili na 1200-1400 kroků a zde se zakopali. Mezitím se mraky roztrhly a slunce osvítilo nás, ležící bez okopčíků na holém vrchu. Nastala prudká střelba, trvající až do večera. Každý z nás věděl, že ustoupiti se nesmí, ale že se musíme udržeti až do tmy, stůj co stůj. Rusové se nám pomalu ztráceli — mnozí z nich se sami střílejí do ruky. Těžko jsme mohli střežiti při strašné palbě z kulometů a pušek. Z mé čety byli už 2 hoši zabiti, naši v levo měli 7 raněných a 1 zabitého. Leželi jsme na plochém hřbetu, takže nepřátelské kule měly široké pole kosení.

Bez dělostřelectva, bez podpory od Rusů drželi jsme posici do půlnoci. Noc byla velice chladná a my se třásli v promočených šatech pobíhajíce po návrší v neustálé přestřelce, která ani v noci neutichla. Až po půlnoci dostali jsme příkaz ustoupiti. Sešli jsme k přístavu, vzavše všechno s sebou. Pole jsme viděli děla, povozky, kuchyně a ostatní materiál, který dělostřelci nechali zde. Sami ujeli na parníku ještě za dne. Poslední parník převezl nás na druhý břeh. Ráno 7. září bolševici obsadili V.-Ustoň. 9. září odrazili jsme ještě vysadivší se desant bolševiků v přístavu kazaňském. A druhý den na to opustili jsme v plném pořádku Kazaň. Vysílené, slabé naše části po dlouhé hrdinské obraně ustoupily od Kazaně. Další obrana znamenala by pro nás jen zbytečné ztráty.

V boji na V.-Ustoni padli bratři 1. roty: Bezděk Karel, Zábřeh-Mor., Činátl Jan, Mnichov-Bav. a Břinda Josef, M. Bořice u Plzně. Odvezeni na parníku — místo pohřbení neznám. Těžce raněn u přístavu kazaňského četař kulometného oddělení 2. pluku Holan z Třebíče-Mor. V kazaňské nemocnici zemřel. Raněných měla 1. rota osm.

—n—.

Místní zprávy.

V pátek 11. října pořádal Osvětový odbor OČSNR v síle III. třídy akademii na památku 4letého výročí „České Družiny". Programu hudebnímu, zpěvnímu a recitačnímu předcházela přednáška br. podkap. V. Holečka „O České Družině".

V sobotu 12. října pořádal kroužek dam ku organisaci veřejných jídelen večírek v naší invalidovně. Po zákuscích promluvili členové OČSNR br. B. Pavlů o politické situaci a br. dr. J. Kudela

Государственный архив Новосибирской области

o svých dojmech z cesty na východ. Po několika číslech uměleckého programu následovala animovaná taneční zábava při bratrské hudbě.

V úterý 15. října pořádal Osvětový odbor OČSNR v sále III. tř. přednášku br. podpor. dr. A. Straky: „Dojmy z cesty do Francie" a v nemocnici přednášku br. Ing. A. Pavla: „Mezinárodní situace".

Z Osvětového odboru OČSNR. Ve čtvrtek 17. října pořádá se divadelní představení na nádraží Jekatěrinburg I. v sále III. třídy. Začátek v 8 hodin. Vstup volný.

V sobotu 19. října pořádá se hudební večer v sále III. třídy. Začátek v 8 hod. Vstup volný.

Výzva.

Sekretariát výstavky žádá všech bratří, nacházejících se v Jekatěrinburku, kteří mají prsteny, náramky, řetízky, tašky na cigarety, zapalovače, chránítka na sirky, dýky, vyřezávané hole, hudební nástroje, pletené pásky a podobné předměty, zhotovené dobrovolci, aby je laskavě zapůjčili na naši vojenskou výstavku v umělecko-průmyslové škole na Voznesenském prospektě.

Za všechny předměty se ručí a po ukončení výstavky budou dle přání majitele buď vráceny nebo deponovány v archivu Osvětového odboru OČSNR pro československé revoluční museum ve vlasti.

Sekretariát výstavky.

Úřední zpráva

štábu vrchního velitele všech ozbrojených sil ruských a spojeneckých armád o činnosti proti sovětským vojskům 12. října 1918.

Jihovýchodní fronta.

Beze změn.

Severouralská fronta.

Kušvinský směr. Nepřítel se zakopává a zřizuje drátěné překážky.

Kungurský směr. Pod náporem našich vojsk nepřítel utíká. Naše části s úspěchem postupují ku předu.

Na ostatních směrech beze změn.

Kamská skupina.

Askinský směr. Vojska generála Kovalevského s bojem postupují k stanici Černušce. Nepřítel ustupuje na sever.

Nikoloberezovský směr. Obsadili jsme závod Bikbardinsl

Samarská skupina.

Čistopolský a samarský směr. Beze změn.

Jihozápadní fronta.

Orský úsek. Naše vojska přešla v nástup na frontě Bajturasanský-Voznesenský-Karatagaanský. Poselok Karatagaanský námi obsazen.

Aktubinský směr. Naše části zaujaly novou posici v 8 verstách na východ od stanice Sagarčin. Nepřítel od st. Jajsan provádí úsilovnou rozvědku.

14. října 1918.

Jihovýchodní fronta.

Změjinogorský úsek. V okolí st. Šipunovo schytávají se rozutekli krasnoarmějci a Maďaři.

Semiréčje. Vzájemná činnost.

Jekatěrinburská skupina.

Verchoturský směr. Verchoturje vzato našimi vojsky.

Kungurský směr. Nepřítel v panice utíká na Kungur.

Krasnoufimský směr. Město Krasnoufimsk vzato námi.

Kamská skupina.

Aksinský směr. Naše vojska dobyla st. Černušku a ves Brod. Železnice Krasnoufimsk-Sarapul očištěna od nepřítele.

Menzelinský směr. Beze změn.

Samarská skupina.

Bojuje se přímo u města Bugulmy. Výsledek boje neznám.

Samarský úsek. Nepřítel svým předvojem zaujímá vsi Putilovku, Nikolskoje, Domaškino a je v tomto úseku nečinný.

Jihozápadní fronta.

Taškentský úsek. Pod nátiskem nepřátelské přesily naše části opustily poselky Veselyj a Charkovskij a ustoupily k poselku Vysokému.

Uralský úsek. Saratovský směr. V okolí vsi Tylové vypátrány značné nepřátelské síly. Tamtéž vzat našimi rozvědkami nepřátelský aeroplan.

Různé zprávy.

Slovanská mobilisace v Rakousku.

„Slovanské hnutí v Rakousku přijímá ráz a rozměry opravdové mobilisace." Tak píše „Weser Zeitung", který líčí náladu Poláků, Čechů a Jihoslovanů a poznamenává, že brzy možno očekávati počátek zjevného branného odporu. Přiznání československého státu stalo se prý po dohodě s Čechy. Korespondent oznamuje dále z Čech, že v zemi kolují vlastní československé peníze. Zakázáno nošení zbraní. Na trati Praha—Plzeň projíždí bez přestání vojenské vlaky. „V Čechách se připravují veliké události, není daleko okamžik, kdy se od slov přikročí k dílu." „Weser Zeitung" píše také o slovanském kongresu v Lublani, „jehož usnesení potvrzují jednotnost slovanských zájmů a jejichž důsledek bude utvoření společné organisace pro všechny Jihoslovany po vzoru České Národní Rady".

„Nová mírová kampaň Hunů."

Pod tímto názvem píše 13. srpna „Daily Mail": Náš specielní korespondent v Haagu varuje spojence před nově připravenou mírovou kampaní Němců. Carl Rosenheim, Němec ze Švýcar, který své rodáky dobře zná, pravil: „Chtějí vás okla-mati; dobyvše půl světa krvavou vraždou, počínají druhou polovici dobývati slzami v očích, křičíce o soustrast.

Když Němci potřebují mír, nechť jej uzavrou za mnohokráte opakovaných podmínek:

1. odejíti do Německa a evakuovat všechno území jimi ukradené;
2. zaplatiti škody jimi učiněné;
3. odstraniti lidi, kteří vyprovokovali válku.

Když toto učiní, podají důkaz dobré vůle a pak spojenci jsou ochotni vyjednávati." Mr. Lloyd George pravil poslední týden: „Náč vstupovati ve vyjednávání, když pruský meč zvoní nám na stole."

Americké názory na pomoc spojenců.

Vojenský kritik „New York Times" lituje, že americká vláda otálí pomoci Rusku a vypíniti rozhodnutí versaillské konference. Je rád, že postavení Lenina vůči spojencům nutí Ameriku učiniti třeba opozděně to, co zabránily jí učinit socialistické vlivy.

Šef amerického štábu generál Marche prohlásil, že myšlenka poslati na východní frontu hrstkou Američanů je směšna. Mimořádné obtíže vznikají v otázce zásobování, vyživování větší americké nebo japonské expedice i dosažení styku s murmanskou expedicí. Novinky poznamenávají, že generál Marche je jediná vojenská autorita, která se vyslovila proti poslání větší expedice na ruskou frontu. (STA)

Francouzské názory na pomoc spojenců.

Francouzi byli dříve rozhodnuti pro silnou výpravu spojenců do Sibiře než Američani. Zprávy o červencové dohodě Japonska s Amerikou o poslání expedičních vojsk komentovala většina pařížských listů slovy: konečně se dohodli! „Gaulois" z 28. července přikládaje zásluhu o toto rozhodnutí francouzské diplomacii přál by si, aby výprava neomezila se na pouhou pomoc Čechoslovákům. „Qui" píše: „Rozhodnutí k intervenci bude se zdát Francouzům trochu zdlouhavým. Rychlé vržení do boje japonských sil bylo by rychleji vedlo k výsledku. Úzkostlivé svědomí Wilsona snaží se dát této expedici ráz pomoci Čechoslovákům, kteří jednají, zatím co my disputujeme."

Ve všeruské vládě.

Všeruská zatímní vláda usnesla se 13. října: Dokud se neutvoří vládou orgán ústřední správy, zatímní vyřizování neodkladných záležitostí vojenských, zahraničních, finančních, právních, dopravních a státní kontroly se předává příslušným ministerstvům zatímní sibiřské vlády pod přímým řízením všeruské vlády. (STA)

Úplatnost pravých socialistů?

Vladivostok 14. října. Pamflet vydaný pangermany v Berně obviňuje „Vorwärts", že brál každoročně 500.000 marek podpory od vlády. (STA)

Proč je válka?

„Arbeiterzeitung" vyvrací prohlášení Czernina, že válka je bojem mezi Německem a Anglií. Stejně lživým je tvrzení novin, že Rakousko zapálilo světový požár k vůli požadavkům nesplněným Srbskem. Co je tedy příčinou a cílem války, „Arbeiterzeitung" zatím neříká.

Poslední zprávy.

Katastrofa Němců na západě.

Bitva na západní frontě trvá. Německá fronta zlomena. Le Cateau vzato. (Tím zlomena německá linie na řece Šeldě, 30 km za Hindenburgovou linií. Pozn. red.) Angličané v 30 km od belgické hranice.

Panika v Německu.

Berlín: Konservativní poslanci protestují proti přijetí odpovědi Wilsona. Na berlínské burse obrovské klesnutí kursů, mnoho kapitalistů ožebračeno.

Krise Rakouska.

Ministerská krise trvá. Císař měl poradu se zástupci národních skupin. Lamatschovi (prof. státovědy na víd. universitě, pozn. red.) bylo nabídnuto sestavení nového kabinetu, on však odřekl.

Nová orientace Maďarů.

Rovněž v Uhrách ministerská krise. Jsou sluchy, že v čele ministerstva stane místo Wekerle Karolyi (Maďaři tím vystavují politika, koketujícího se spojenci, pozn. red.).

Государственный архив Новосибирской области

209. číslo. V Jekatěrinburgu v úterý 22. října 1918. Cena 20 kop.

ČESKOSLOVENSKÝ DENNÍK

ЧЕШСКОСЛОВАЦКІЙ ДНЕВНИКЪ

Orgán Odbočky Československé Národní Rady na Rusi

Československá republika.

A zase stíny absolutismu.

Zemská školní rada v král. Českém neumdlévá nikdy, kde jde o pravou výchovu mládeže. Dokladem toho je nejnovější výnos ředitelstvím a okresním školním radám. Citujeme doslovně a závěr si učiní čtenář sám: „Stává se opětovně, že žactvo při výletech v průvodu učitelů a učitelek mimo jiné písně zpívá též „Hej Slované". Uvádím ředitelstvím důtklivě na paměť zdejší výnos ze dne 20. října 1880 (!) čís. 15718. Poněvadž píseň „Hej Slované" odporuje pravým zásadám výchovy školní a naprosto se příčí výchově rakouskovlastenecké, ukládáme důtklivě ředitelstvím a okres. škol. radám, aby pro uvarování se všech přísných následků trestních ihned důrazně opakování hořejších případů všemi prostředky zamezily a do budoucna znemožnily. Upozorňujeme zároveň, že zpěvníky, v nichž zmíněná píseň je obsažena, jsou zabaveny." — Protože v každém zpěvníku je tato píseň uvedena, nezbude naši bujaré mládeži na výlet si vzíti s sebou zpěvníky než — kostelní. Bude pak míti i hr. Huyn radost.

Čím si Němci lámou hlavy,

ukazuje odborný lékařský list, kde se referuje o zamilovaném thematu moderního Německa, totiž o rozmnožení německého národa. Je to práce F. Schlachta v „Archiv für Frauenkunde u. [illegible]nik 1917". Rozmnožení národa musí se ujmouti také vyšší třídy. Je nemyslitelno, že by se to dělo zvýšením plodnosti v manželství. Zbývá tudíž rozmnožení nemanželských dětí v nejlepších společenských třídách. Naše ženy, které nikdy neváhaly poddati se obětavě vlasteneckým službám, musí se z vlasteneckých důvodů podrobiti povinnosti rozplemeňování. Žena, která může sebe i své dítě uživiti, musí míti odvahu vzepříti se konvencím a církvi, aby splnila svou vlasteneckou povinnost. Stane-li jednou kletba konvence zlomena, [illegible] přinese toto „sebeosvobození" ženy [illegible]hnání a církev i zákon budou donuceny se tomu přizpůsobiti. — Myšlenka [illegible] — dodává referent — je velká a ušlechtilá. Ale jak nalézti pravou míru a kam to povede?

Česká opera [illegible]erstu.

K zákazu „Prodané nevěsty" v Terstu píše „Arbeiter Zeitung": Pohostinské hry záhřebské opery měly býti zahájeny slavnou operou Smetanovou. Provedení opery bylo však zakázáno a dávala se chorvatsky Verdiova „Traviata". Obrovsky navštívvné představení provozováno bylo v největším městském divadle „Politeama Rosetti" za vyprodaného [illegible]. Místodržitelství zamýšlelo zakázati také operu Mik. Subiče „Zrinski", ale později ji přece propustilo jen pod tou podmínkou, že představitel Zrinského nesmí podniknouti svůj výpad z pevnosti pod praporem chorvatským . . . Nepřekonatelný obraz Rakouska! Dílo českého umělce, jenž je takřka také umělcem Rakouska, nesmí se hráti v městě, jež je takřka městem v Rakousku. Nesmrtelné dílo hudební, jež přece podle domyslu je národnostnímu zá[illegible] pasu vzdáleno. Místo ní Chorvati musí zpívat italskou operu! Nefalšovaně rakouské. — Socha Verdiho v Terstu byla, jak známo, odstraněna a přece je Verdi méně nebezpečný než Smetana.

„Pondělník Českého Socialisty" ze dne 24. června 1918.

Druhá odpověď Wilsonova.

Po první odpovědi Wilsonově 12. října následovala druhá nabídka Německa. V ní, jak již známo, Německo i Rakousko přistupují na podmínky Wilsonovy vyslovené 8. ledna i později a prohlašují ochotu vykliditi obsazená území. Na tuto notu odpověděl americký sekretář Lansing 14. října notou, jejíž obsah jsme vám sdělovali. Text noty je takový:

Ministerstvo zahraničních záležitostí 14. října. Vážený pane! (Nota předána byla švýcarskému vyslanci, který zastupuje zájmy německých občanů v Americe.) Prosím, abyste [illegible] tuto odpověď na sdělení německé vlády z 12. října: „Bezpodmínečně přijetí, dnešní německou vládu a ohromnou většinu německého sněmu, podmínek vyložených presidentem Spojených Států 8. ledna a v pozdějších jeho řečích přimělo presidenta, aby otevřeně a určitě oznámil svoje rozhodnutí o sdělení německé vlády z 8. a 12. října. Třeba přesně určiti, že otázky evakuace a podmínky příměří jsou otázkami, jichž řešení musí být ponecháno vojenskému velení vlády Spojených Států a vlád spojeneckých a president pokládá za svoji povinnost prohlásiti, že vláda Spojených Států nemůže přijmouti žádné podmínky, které nedají dostatečných záruk a plnou měrou nezaručí, že bude zachována válečná převaha armád Spojených Států a spojenců na bojišti. President je přesvědčen a může zcela určitě prohlásit, že stejné bude i rozhodnutí spojeneckých vlád.

President předpokládá, že jeho povinnost záleží v tom, aby oznámil, že je zcela přesvědčen, že ani vláda Spojeneckých Států, ani vlády, s nimiž je ve svazu jako účastník války, dotud nebudou souhlasiti, aby o příměří bylo jednáno, dokud německé ozbrojené síly nadále používají tvrdošíjně a neustále své bezzákonné a barbarské způsoby vedení války. V téže době, kdy německá vláda obrací se k vládě Spojených Států s mírovými nabídkami, německé ponorky dále potápějí [illegible]ářské lodi, a nejen lodi, ale i pouhé [illegible]dky kocábky, v nichž pasažíři a obsluha lodí pokoušejí se zachrániti; při vynuceném ústupu dnešním z Flander a Fr[illegible] německá vojska užívají metod nesmyslného ničení všeho na své cestě, které metody vždycky byly považovány za [illegible] porušení pravidel a zvyků, přijatých civilisovanými státy ve vedení války. V městech a vsích, které nebyly zničeny, německá armáda nejen loupí všechen majetek tam jsoucí, ale často též béře s sebou v zajetí mírné obyvatele.

Nelze očekávat, že by národové jsoucí v těsném svazu proti Německu přistoupili na určení příměří v době, kdy Němci neustávají ve svých barbarských činech loupení a pustošení měst, nač spojenecké národy zcela správně hledí s úžasem a odporem. Je také nutným, mají-li být odstraněna jakákoli nedorozumění, aby president jmenovitě upozornil německou vládu na doslovný text a přesný smysl jednoho bodu mírového programu přijatého v přítomné době německou vládou.

Bod ten obsažen je v řeči presidenta, pronesené v Mounteverno[illegible] 4. července t. r. a praví se v něm: „Zničení za každou cenu každé despotické vlády, která by mohla separátně, tajně a dle své vlastní libovůle rušiti všeobecný mír a jestli tato vláda nemůže býti zničena, u musí být při nejmenším přivedena k faktické bezmocnosti." Vláda, která až dosud vládla německým národem, je právě takovým typem vlády. Německému národu je možno změniti tuto vládu.

Výše uvedená slova presidenta tvoří přirozeně nutnou podmínku, která musí předcházeti míru, jestliže mír má býti uzavřen po vůli německého národa. President pokládá za svou povinnost prohlásiti, že celá věc uzavření míru, dle jeho přesvědčení, bude záviset na určitosti a úplnosti záruk, které mohou být dány v této základní otázce. Bezpodmínečně je třeba, aby vlády spojené proti Německu, zcela určitě a beze všech pochyb znaly, s kým mluví.

President zvlášť odpoví císařské a královské vládě Rakousko-Uherska.

V zajištění vysoké úcty Robert Lansing."

Názory na možnost míru.

Japonský tisk více než jiný odmítá možnost jednání o mír v nynější době. „Kokukui" předpokládá, že Amerika vleze do německé pasti. Německo přistoupí na všechny ústupky, aby zachránilo svůj prestiž vojenské velmoci střední Evropy. Vlivný list „Osaka Mainiči" žádá, aby Německo bezpodmínečně uznalo podmínky Wilsonovy, jinak není možno vyjednávat. „Chočí" žádá, aby japonská vláda okamžitě postavila své vlastní mírové podmínky, jmenovitě přechod německých kolonií na východě v ruce spojenců, obnovení Ruska zrušením brest

Государственный архив Новосибирской области

ského míru. List pokládá dnešní okamžik za nebezpečný pro spojence, kteří mohou být svedeni úspěchem k předčasnému míru a opustit své vysoké cíle.

Dle zprávy Reutera ve vlivných anglických kruzích vidí v tom nebezpečí, kdyby Německu měly být vráceny jeho kolonie, které stanou se basí německých ponorek, aeroplánů a bezdrátového telegrafu. Walter Long, ministr kolonií, prohlásil 27. září, že budou-li vráceny Německu kolonie, všechny oběti hrdinů ve válce byly marné. Po vojně Německo musí dát důkaz mírumilovnosti a pokrokovosti, dříve než bude moci dostat zpět jakékoli své kolonie.

Anglický ministr práce John Burns pokládá řeč nového kancléře v Říšském sněmu za značný krok k míru. Ale německá nabídka ponechává Turecko a Bulharsko jich osudu, zrazuje Rakousko a pouze Německo vychází celé. V nabídce není řeči o náhradě za spustošení teritorií, v Německu zůstává vláda autokracie. „Nebudeme druhy Viléma", praví ministr. Vyklizení Belgie a Francie, zřízení demokratické vlády v Německu teprve pročistí cestu k míru.

Francouzský tisk je toho názoru, že Německo zahájilo dávno očekávanou mírovou ofensivu, a že nemožno věřit upřímnosti německé vlády.

„Daily Telegraph" nazývá mírové vystoupení Německa neohrabaným a mezi jiným vyvrací zprávu „Berliner Tagblattu", že Anglie prostřednictvím Holandska žádala na Rakousku podrobné vyložení jeho nabídky. (STA.)

Názor Francie na ruské poměry.

Okamžitě po utvoření všeruské vlády samarský ministr zahraničních záležitostí Veděňapin poslal o tom telegram do Paříže.

Došla odpověď francouzského ministra zahran. zál. Pichona tohoto znění: „Rád jsem se dozvěděl od p. Maklakova, že se utvořila vláda, postavivši si cílem sjednotiti Rusko a obnoviti normální podmínky života. Ve Francii neznali běhu událostí a v Rusku zase neznali úmyslů spojenců. Němci využívali této neinformovanosti. Obnovení bezprostředního styku se spojenci je nutno. Buďte ujištěn, že francouzská vláda vítá každý příznak národního probuzení v Rusku a poskytne každou pomoc, aby Vám pomohla ve vašem úkolu obnovení Ruska. Nicméně, uvažte tyto důvody: Spojenci nepokládají se za oprávněné, aby vybírali mezi různými politickými skupinami, které zápasí a aby podporovali jednu z nich proti druhé. Události ve Vladivostoku a v Archangelsku přinesly hluboké rozčarování a spojenci počali skepticky hledět na vytrvalost každé vlády; ale jakmile bude fakty dokázáno, že Vy máte reelní moc vládní, že se Vám podčiňují v Rusku — (vypuštěno). Sbírejte kolem sebe všechny živé síly, to bude mít ohromný význam. Takovým způsobem klíč k vašemu zahraničnímu postavení je více ve vaší reelní síle, než ve vašem právním titulu. Ostatně ani tituly nemožno pokládat za nesporné. Všichni zde předpokládají, že pouze ústavodárný sněm bude s to určiti reorganisaci státního řádu v Rusku, ale těžko ztotožňovat ústavodárný sněm s jeho komitétem. Odstranění dvou politických stran ruší samotný princip zákonnosti a kvorum 250 lidí je příliš úzký pro zákonnou basi. Proto vaše prohlášení ústavodárného sněmu v očích Evropy bude spíše morální silou než silou zákonnou. A proto nutno docílí uznání vašeho v zemi vaší vytrvalostí a reálnou silou. Takový důkaz až bude dán, přivede k všeobecnému uspokojení. Přeji Vám plného úspěchu a vyslovuji ochotu pomoci Vám všemi silami. Pichon."

Železniční stávka v Sibíři.

V minulých dnech vypukla stávka v železničních dílnách tomské dráhy a konečně v Omsku, kde dosud nebyla likvidována. Dle úředního prohlášení sibiřské vlády z 18. října, dělnictvo pracující v dílnách stavělo tyto podmínky: 1. zrušit úkolovou práci (byla zavedena 19. září a je hlavní příčinou stávky); 2. zvýšit mzdu; 3. předati právo přijímání a propouštění ze služby svazu zřízenců a dělníků; 4. přijmout zpět do služby propuštěné aktivní bolševiky a zaplatit jim za celou dobu, co byli propuštěni; 5. stávkujícím zaplatit za dni stávky. Sibiřská vláda ve svém prohlášení vysvětluje, že úkolová práce je nutna, má-li být zvýšena produktivnost i udržen v pořádku transport v době války, konečně sama ústřední všeruská vláda uznala nutnost tohoto zavedení. Nebylo však příčiny stávkovati pro zvýšení platů, když vláda tímto projektem se zabývala a nedávno ukončila svou práci o zvýšení platů všem kategoriím sloužících a potvrdila ho v zasedání administr. rady 16. října. Další požadavek, aby svazy rozhodovaly o přijímání a propouštění, příčí se principu služební disciplíny. Nemohou býti přijati do služby na drahách, které pracují dnes pro armádu a slouží přede vším válečným cílům, bývalí aktivní přívrženci bolševické vlády, kteří pracovali ve prospěch nepřítele a proti Rusku, rovněž nemůže býti řeči o tom, aby stávkující dostali mzdu za dni stávky. Sibiřská vláda připomíná, že stávky na železnicích jsou nepřípustny, jmenovitě dnes v době války při vojenských transportech, dovážení zásob pro armádu a evakuaci a žádá dělníky, aby nedopouštěli stávky a byli si vědomi, že vláda na ně nezapomíná, je vždy ochotna jim pomoci. Proti činům, škodícím Rusku a jeho osvobození bude vláda bojovati všemi rozhodnými prostředky.

Téhož dne vydán rozkaz sibiřské armádě, kde se nařizuje veliteli 2. stepního korpusu, aby jmenoval velitele, jemuž by podléhaly všechny vojenské oddíly na stanici Omsk—Kulomzino a na rozjezdě č. 2., 2. prapor železniční ochrany, železniční milice, správce vojenských transportů, komandant stanice, všechna železniční administrace. Dále ukládá se veliteli užít všech rozhodných prostředků k likvidaci stávky i zastřelení agitátorů a osob, úmyslně bránících obnovení práce, zatknouti stávkový výbor i rajonný výbor omské dráhy. Konečně velitel armády nařizuje krajní lhůtu návratu do práce 19. října, vzíti do práce železniční roty a učiniti vše, aby práce dráhy nezastavila se ani na minutu. (Dle STA.)

Úřední zprávy.

Všeobecná denní dávka. Na různé dotazy z částí o všeobecné denní dávce uveřejňují rozkaz Československého armádního sboru čís. 3.—In. z 26. září 1918.

Snídaně:

tři čtvrti zolotníku čaje, kterýž může býti zaměněn 1 zolotníkem kávy. Denní dávka chleba 1 a půl funtu neb 1 funt sucharů. Denní dávku cukru osmnáct zolotníků.

BESEDA.

Vladivostok.

I.

Nádražní peron vladivostocký dávno před příjezdem vlaku naplnil se četnými oddíly našich i spojeneckých vojsk, dlouhou řadou ruských i spojeneckých důstojníků, představiteli města, zemstva, kollegia OČSNR a j. Kolem dokola, na balkoně i na přilehlém nádražním mostě kupí se řady obecenstva čekajícího stejně zvědavě i u četných automobilů před nádražní budovou. Uvítání generál-majora Gajdy mělo officielně slavnostní ráz a bylo novým důkazem toho, jaký respekt a úctu vynutila si československá armáda svými posledními činy před forem světovým. Generál-major Gajda odejel za pozdravů obecenstva do budovy československého štábu. První jeho návštěva platila hlavnímu veliteli spojeneckých vojsk japonskému generálu Otani. Admirál Pauene, velitel anglického křižníku „Suffolk", stojícího spolu s válečnými loďmi a křižníky Japonska, Ameriky, Francie a Číny ve vladivostockém přístavu, nabídl generál-majoru Gajdovi stálé pohostinství na „Suffolku" po dobu pobytu ve Vladivostoku.

Vladivostok, položen na ohromném prostranství po úbočích několika vrchů lemujících mořský záliv s přístavem a tvořících krásné panorama, zejména se strany moře, nemá již přirozeně jako město přístavní výlučně ruského rázu. Výtvarnost a vnější ráz jest sice ruský, ale obchody jsou valnou většinou v rukou Japonců a Číňanů. Poslední uplatňují se hlavně na bazaru a přilehlé k němu čínské čtvrti města, zajímavé svou Evropanu nezvyklou špinavou úpravou a pouličním, kramářským životem. Kromě toho na přístavišti u malých plachetních loděk massa „chódů" s komickou dotěrností nabízí své služby k projížďce po moři. Od špinavých, copatých Číňanů v dlouhých halenách nebo od těžko se pohybujících Číňanek na zmrzačených nohách, ostře se odlišují elegantně evropsky odětí Japonci nebo něžné figurky Japonek v jich originelně půvabném kimono. Tu a tam mihnou se korejské ženy a dívky v nápadných, křiklavě barevných kostýmech. Národopisně zajímavý obraz Vladivostoku zpestřují ještě více rozmanité uniformy ruských, československých, japonských, čínských, amerických, anglických a francouzských oddílů, důstojníci všech spojeneckých armád i četní námořníci.

Hlavní třída Vladivostoku „Světlanská ulice", kde je umístěn též československý štáb a kollegium OČSNR, tranvajovým spojením, moderními, výstavnými domy a řadou velkých obchodů dodává Vladivostoku vedle znamenitého přístavu rázu velkoměsta.

Zvláštní politické poměry určované diplomatickým zasahováním místních zástupců spojeneckých vlád i výjimečné, ne zcela nepříznivé postavení vladivostockého sověta mezi obyvatelstvem města, vytvářily ne tak ostré nepřátelství k bolševikům, jako v jiných městech sibiřských. Oproti přísně vojenskému vystupování generál-majora Gajdy po celé oblasti námi zabojované, bylo spojenecké i československé velitelství ve Vladivostoku až příliš shovívavé vůči místním bolševikům, kteří rozehnáním sověta a vydáním města nijak nezbavili se přízně dělnických kruhů. O tom svědčí zejména jich nové vítězství při volbách do obnovené městské dumy, kdež ze 101 mandátů obdrželi bolševici 58, o tom svědčí i skvělý pohřeb padlých krasnoarmějců. Zajatý našimi bratry bývalý předseda sověta Suchanov byl dokonce na den pohřbu propuštěn z vězení a vystupoval jako hlavní řečník na mitingu dělníků, posvěceném památce padlých bolševiků.

Jenom zcela ojedinělými místními poměry se dá vysvětliti, že ještě v době našeho pobytu ve Vladivostoku mohli vycházeti čistě bolševický list „Rabočij i Krestjanin", jenž nehledě na naši censuru, hrdě nesl stále titulní heslo: „Ať žije světová sovětská republika!" — „My utrpěli porážku" píše týž list 18. září, „ale znamená to zároveň, že nad naší revolucí postaven již kříž a my vracíme se k přežitým formám života? My dělníci jsme daleko od takového pessimismu... My se musíme nejen udržeti, nýbrž znova nabrati síly, připraviti se k novému vzletu. Musíme zvítěziti! Ať jakkoliv bouří vlny reakce, my musíme pevně státi na svém místě, pokud nevyjde opět naše proletářské slunce a neosvobodí zemi od jedovatých výparů."

Государственный архив Новосибирской области

Oběd:

masa hovězího po třech čtvrtích funtu, vepřového neb uzeného po půl funtu denně, případně náhrada půl baňky konservy, 4 zolotníky mouky na zápražku, 9 zolotníků čerstvé neb 4 zolotníky sušené zeleniny, šestinu zolotníka pepře, 8 zolotníků soli (6 zolotníků na kuchyň a 2 zolotníky do pekárny), šestinu zolotníku octové essence 53 procentní.

Polévka: 12 zolotníků krup neb luštěnin (hrachu, čočky) neb 24 zolotníky bílé mouky neb 25 zolotníků brambor, případně 15 zolotníků zelí.

Příkrm: 36 zolotníků bílé mouky nebo 24 zolotníky krup nebo luštěnin nebo 1 funt brambor, — 12 zolotníků tuku.

Večeře:

čtvrt funtu klobásy neb uzeného masa nebo sýra nebo másla.

Tabák a mýdlo:

4 zolotníky machorky denně a jeden funt mýdla měsíčně na muže.

Záměna:

konserva rovná se půl funtu uzeného masa neb klobásy neb půl funtu másla neb sýra.

Zajatci:

zajatci pracující stále u nás by dostávali celou dávku mimo cukr, tabák a mýdlo. Cukru budiž jim vydáváno 6 zolotníků denně, tabáku 2 zolotníky denně a půl funtu mýdla na měsíc.

Přilepšená se neurčuje, nýbrž ponechává se na rozhodnutí náčelníka hospodářské části, který určí, kdo zasluhuje přilepšení.

Výše cestovného:

1. Pro obyčejná služební poslání ustanovuje se cestovné: na západ od Čelabinska po 8 rublech, na východ od Čelabinska do Omska 6 rublů, dále na východ od Omska do Vladivostoku 8 rublů denně; k tomu přináleží dávka cukru a čaje.

2. Každý dobrovolec ve služebním poslání, které trvá déle 3 dnů na témže místě jest povinen stravovati se v části neb ešelonu na tom místě se nacházejícího i tento opět jest povinen jej začísliti. Jen v tom případě, když stravování v části neb u ešelonu není možné, má nárok na stravné.

3. Skupiny větší 20 mužů, nacházející se déle než jeden týden ve služebním poslání na jednom a témže místě, v němž není žádné části, neb ešelonu, jsou povinny s sebou vziti neb zaopatřiti si na místě produkty ve výši 2·50 rublů kromě cukru, chleba a čaje a zříditi si společné stravování. Při tom nemají práva na stravné.

4. Jednotlivci neb části odloučené dočasně od svých částí za bojovým úkolem zásobují se kromě chleba, cukru a čaje konservami neb jinými tomu odpovídajícími produkty.

Upozornění: Další zlepšení dávky závisí od dodání objednaných již produktů do města.

Zatímní správce Odboru zdravotního
Jan Král.

Velitelům sanitních ústavů československých vojsk. Vzhledem k tomu, že v nemocnicích i sanitních ústavech našich vojsk pociťuje se naprostý nedostatek jakýchkoliv zavařenin pro nemocné bratry, doporučuji zakoupiti a zavařiti větší množství brusinky (клюквы), která počátkem zimy přichází ve velkém množství na trh; příprava jako u brusinek.

Zat. správce Zdravotního odboru:
Jan Král.

Z Náborového odboru OČSNR. Bratři přijíždějící na různá služební poslání do újezdních měst západní Sibiře a to: Tara, Tobolsk, Tjukalinsk, Tjumeň, Petropavlovsk, Kurgan, Čelabinsk, Išim, Kolačinsk, Trojick, Čadrinsk, Kamyšlov, Turinsk, Jalutorovsk, Irbit, Kustanaj, Kokčetav, Atbazar, Akmolinsk, obracejte se na koncentrační emissary Náborového odboru, kteří vám mohou býti nápomocni ve vyřizování vašich služebních poslání, intervencí a znalostí místních úřadů a poměrů.

Evidenční důstojník západní Sibiře:
podporučík J. Kuhn.

Správce Náborového odboru:
J. David.

Z našeho vojska.

Projev vojáků České Družiny.

Dostali jsme toto prohlášení:

Československému vojsku!

My českoslovenští vojáci 1914 roku, shromáždění v den čtvrtého výročí svěcení prvního našeho revolučního praporu, praporu České Družiny, posíláme svůj bratrský pozdrav všem Vám, drazí bratři, kteří poslušni jste byli hlasu svého svědomí a kteří jste přišli rozšířiti a zveličiti naše řady. Dnes po čtyřech létech zříme výsledky práce České Družiny a vidíme, že naše svaté cíle jsou blízko svému uskutečnění a jsme hrdi na Vás, kteří k našim skromným vavřínům vítězství přikládáte své skvělé, junácké činy. Naše duše plesají radostí, když zříme, že vy jste uskutečnili náš sen o československém vojsku, o vojsku hodném svých husitských předků, o vojsku oddaném ideálům pravdy a spravedlnosti, o vojsku vítězném.

Vám všem, kteří od Tichého Volhy až po kraje omývané Tichým oceánem šíříte slávu československého jména, Vám platí náš bratrský pozdrav! Na zdar!

V Čelabinsku 11. října 1918.

Za sjezd stat. družinníků:
prap. MUC. Prášek, podkap. A. Novotný,
zapisovatel. předseda.

Místní zprávy.

Otevření vojenské výstavky.

Vojenská výstavka, uspořádaná péčí Osvětového odboru OČSNR byla zahájena v neděli 20. října v budově průmyslové školy. Vkusně upravené síně byly hojně navštíveny bratry, obecenstvem i předními osobnostmi. Kromě členů OČSNR dostavili se generál-major Syrový, zástupci ruských, polských, jihoslovanských atd., vojenských i občanských úřadů a korporací. O 11. hodině zahájil výstavku místopředseda OČSNR dr. Patejdl krátkým proslovem. Pozdravil přítomné hosty a poukázal na potřebu kulturní činnosti i za války i na historickou cenu materiálu, na výstavce shromážděného. Člen uralské vlády Krol i moskevský menševik Minor pozdravili výstavku a projevili svůj obdiv nad kulturností početně slabého, ale duchem silného československého národa. Smyčcový orchestr 3. pluku Jana Žižky zahrál po českém i ruském projevu příslušnou hymnu, načež se vděčně přítomní prohlídce výstavky. V hodinách odpoledních přicházeli hromadně bratři z částí, stojících na odpočinku a mnozí se pozastavovali nad vysokou cenou katalogu (7·50 r.). Opravdu by se doporučovalo vydati také český katalog a prodávati jej za přiměřenou cenu. O výstavce přinese ČSD. samostatný referát.

Divadlo.

Osvětový odbor OČSNR pořádal dne 17. října na nádraží v sále III. tř. divadelní večer při velmi četné návštěvě. Sehrány byly s úspěchem aktovky: „Prodaná láska" Nerudy, „Starci" Averčenko, „Chirurgie" Čechova.

Přednáška.

Dne 18. října přednášel tamtéž správce Právního odboru OČSNR br. dr. Svoboda o „naší situaci a našich úkolech".

Úřední zpráva

štábu vrchního velitele všech ozbrojených sil ruských a spojeneckých armád o činnosti proti sovětským vojskům 18. října 1918.

Jihovýchodní fronta.

Semiréčje. Srážky menších oddílů. Na ostatních úsecích nic zvláštního.

Jekatěrinburská skupina.

Kušvinský směr. Ves Laja dobyta našimi vojsky, při tom vzaty 4 kulomety a několik desítek zajatců.

Krasnoufimský směr. Bojuje se na sever od vsi Ilbert. Na ostatních směrech beze změn.

Kamská skupina.

Běloretský úsek. Nepřítel vylodil nevelké oddíly na pravém břehu Bělé v okolí vsi St.-Kuzajevo a Maklaši. K likvidaci tohoto desantu poslána naše bitevní flotila.

Votkapulský úsek. V okolí vsi Kelčur (20 v. jihových. Votkinského závodu) naše vojska rozbila oddíl krasnoarmějců, při tom vzala 20 kulometů, 11 beden nábojů, polní kuchyně a mnoho válečného materiálu.

Menzelinský směr. Pro ústup našeho levého křídla, naše části opustily město Menzelinsk a ustoupily na východ. Ústup proveden v plném pořádku.

Samarská skupina.

Na všech směrech beze změn. Nepřítel nečinný.

Jihozápadní fronta.

Uralský úsek. Pod nátlakem nepřátelské přesily naše části ustupují směrem st. Derkul. V okolí vsi Talové za boje kozáci vzali 2 děla, 7 kulometů a mnoho pušek. Zajato 206 krasnoarmějců, pobito 337.

Na orském a taškentském úseku beze změn.

19. října.

Jihovýchodní fronta.

Zprávy nedošly.

Jekatěrinburská skupina.

Lysvinský směr. Námi obsazena ves Starý Biz.

Kungurský směr. Nepřítel se zakopal 500 kroků západně od stanice Kordon. Při vzetí Molebského závodu vzdali se do zajetí 1 důstojník a 33 krasnoarmějci.

Krasnoufimský směr. Poněvadž odešlo naše levé křídlo v okolí Sarakinského závodu, ustoupil náš partizánský oddíl za řeku Ufu.

Kamká skupina.

Askinský směr. Vzali jsme ves Kubu; nepřítel ustoupil ke vsi Jejmeja (25 v. sev.-vých. Bikibardjaského závodu).

Nikoloberezovský a Menzelinský směr. Beze změn.

Samarská skupina.

Bugulminský a simbirský směr. Výzvědná činnost.

Samarský směr. Náš ariergard ustoupil ke vsi Pochvisněvu.

Jihozápadní fronta.

Na všech směrech nic podstatného.

16. října na frontě jekatěrinburské skupiny zahynul hrdinný válečný letec československého aviatického oddílu praporčík Vladimirov.

Bratři, nezapomínejte na národní daň a upisování revoluční půjčky!

Novosibirskou oblastní archivu

Různé zprávy.

Na západní frontě.

Večerní úřední zpráva německého hlavního stanu dne 17. října. Mezi le Cateau a Oise útočil nepřítel znovu na 35tikilometrové frontě. Připravený pokus prolomiti náš střed se nezdařil, útoky částečně ztroskotaly před našemi předními posicemi, částečně zadrželi jsme je u našich dělostřeleckých posic. Ve Flandřích, na Aisne a Maase místní srážky.

Úřední zpráva z Vídně 17. října. V Albanii severně Tirany odehrávají se boje našich ariergardů. Srbové pronikli až k záp. Moravě. Útoky východně Kruševace (který dle dnešní francouzské zprávy, jakož i Aleksinac, byl dobyt Srby) byly námi odraženy.

Moskevská jiskrová zpráva: Francouzi obstřelují Lille a postoupili severně Aisne. Vzato přes 10 tisíc zajatců.

Německá krise.

Radio 13. října. Mezi Scheidemannovci a kancléřem jsou spory. Mluví se o možnosti odchodu kancléře. „Leipziger Volkszeitung", orgán neodvislých, žádá převolení Scheidemannovců. Tolik říká bolševická zpráva. Naproti tomu anglická depeše hlásí zprávy londýnských listů, že princ Badenský je znám svými liberálními řečmi v době vojny. Mluví prý se o jmenování socialisty Legina ministrem práce (dříve se předpokládal Bauer), dle úřední zprávy z Berlína jmenován byl jím dr. Wolf. Ministr kolonií zůstává starý. Člen centra Gräber jmenován ministrem bez portefeuille.

Pruská volební reforma.

Komise pro vypracování volební reformy do pruského sněmu přijala všeobecné hlasovací právo s dodatkem, že každý volič starší 40 let má dva hlasy. „Vorwärts" proti takovému dodatku protestuje.

Vilém se vzdává trůnu?

Došla zpráva z Innokentěvské 18. října: Po přímém spojení z Krasnojarska sdělují, že císař Vilém vzdal se trůnu ve prospěch svého 12letého vnuka (syna korunního prince), za něhož bude regentem císařův bratr.

Z Vladivostoku 16. října telegrafují pařížskou zprávu, že pověsti o vzdání se Viléma trůnu tvrdošíjně se udržují.

Výzva k vytrvalosti.

Zachycená německá jiskrová depeše přináší názory „Vorwärts" na program nového kancléře. Mír musí se opírati o nově vybudovaném svazu národů, aby všeobecné odzbrojení bylo možno. Třeba zajistit politickou svobodu, i svobodu průmyslu, nedovoliti průmyslovou vojnu po uzavření míru. Dokud nebudou zahájena mírová vyjednávání, musí se obranná síla německého národa rozvinouti do maxima. Ale běda národu, který [illegible] zbraně o pět minut dříve! (STA)

Japonský ministr o vnější politice Japonska.

Ministerský předseda Hara prohlásil, že za nové vlády vnější politika Japonska se nezmění. Souhlasí s prohlášením Wilsona z 27. září o jednotnosti válečných cílů a diplomacie spojenecké, rovněž lojálnost k anglo-japonskému svazu zůstane základním kamenem japonské zahraniční politiky. — „Rusku", pravil ministr, „nesmí se přikládati za vinu, co vyšlo ze svazu, pouze proto, že se staly pokusy zbaviti je jeho velkého jména. Zdravé a čestné živly Ruska vrátí mu jeho moc a je povinnosti nás (Japonska, spojenců?) pomoci mu jednomyslně bez dobývání výhod." (STA)

Ministr a politická strana.

Anglický ministr práce Burnes (uváděli jsme jeho názor na mírové jednání), který byl předákem a poslancem dělnické strany, byl zbaven stranou hodnosti stranického kandidáta a přešel prý k liberálům. Jeho náhradníkem ve straně bude Machind. (STA).

Požadavky Poláků.

(Jlskr. zpr.) Když Německo přistoupilo na podmínky vyslovené Wilsonem v 14 bodech, Poláci žádají neodvislost Polska a přístup k moři. Berlínský „Lokalanzeiger" vyhrožuje, že Německo dovede ještě odpovědět na náhle se objevivší chrabrost. (ČSTA)

Anglická odpověď.

V odpověď na chvástavé uveřejňování Němci přehnaného počtu ponorkami potopených lodí, sděluje anglická admiralita, že během tohoto roku (do srpna) bylo potopeno 150 německých ponorek.

(„The Evening News" 14. srpna 1918.)

Ukrajina.

(Moskevské zprávy.) Z Kyjeva sdělují, že německá vojska z Ukrajiny neodchází, ježto Němci neokupovali Ukrajinu, ale byli ukrajinskou vládou pozváni na pomoc.

Ukrajinskou vládu zaměstnává problém vytvoření silného vojska. Náčelník gener. ukrajinského štábu Slivinský mluvě o utvoření armády, ukázal prý v interviewu na bolševickou vládu, jako na příklad vlády schopné stvořit armádu.

V Kyjevě byl zatčen ruský konsul Buslačenko. Krasnov nabízí Ukrajině spolek s Donem.

Oděská buržoasie je prý nespokojena s ukrajinskou vládou.

Povstalci v černigovské gubernii prý postupují a dobyli Starodub. (ČSTA)

Příjezd anglického generála.

17. října projížděl anglický generál Nash Irkutskem, kde byl přivítán velitelem 4. sib. korpusu generálem Jeluc-Usovým, gubernským komisařem, anglickým vicekonsulem a zástupcem Čechoslováků br. Blahoznil. Generál Nash informoval se o vojenských i občanských poměrech, jmenovitě zajímalo ho opatření zajatců. Generál po dvouhodinové zastávce odjel dále na západ. (ČSTA).

Přesídlení sjezdu členů Ust. sněmu.

Do Jekatěrinburgu přesídlila již kancelář sjezdu z Ufy a záhy přesídlí celý sjezd. V Omsku, kde dosud členové všeruské vlády bydlí ve vagonech, není prý dostatek místností a proto zvolen Jekatěrinburg za sídlo sjezdu.

Kurs peněz.

Vladivostok 18. října. Kurs anglických šilingů je 510, franků 195·5, amerických dolarů 1085, mexických dolarů 1089, japonských jen 580. V Charbině ceny se značně zvyšují, což je spojeno se vzrůstem vojenských objednávek. Spekulanti uměle udržují vysoký kurs cizích peněz.

Návrh na zřízení ekonomické rady

P. Maslov podal všeruské vládě přípis s návrhem o utvoření při vládě vyššího orgánu, který by sjednocoval hospodářskou politiku státu. Má to býti vyšší hospodářská rada, v jejíž čele stojí předseda a místopředseda jmenovaní vládou, členy jsou ministři (nebo plnomocníci) obchodu a průmyslu, zemědělství, práce, zásobování a drah. K posouzení vyšší radě předkládají se všechny předlohy zákonů a nařízení spadající do oboru hospodářského a majíc[illegible] význam pro celý stát a jež po resoluci [illegible] předkládají se vládě. Předseda hospodářské rady je členem ministerské rady k posuzování všech hospodářských otázek. (STA)

V Ufě

Komitét hasičského sboru v Ufě vylepil vyhlášky, kde oznamuje obyvatelstvu, že skládá se sebe zodpovědnost za požáry, které mohou vzniknouti, když sbor neobdržel plat za září pro nedostatek peněz v městské úpravě. Nařízením ministra státní bezpečnosti byl komitét za tuto vyhlášku zatčen. Komendant města zakázal vycházení na ulice od 11 hod. večer do 5. hod. ráno. Zakázány schůze a mitingy.

Zásobování.

Omsk 17. října. Administrativní rada sib. vlády 16. října přijala návrh ministra zásobování na snížení cen sena při opatřování armády v západní Sibiři. Zvláštnímu plnomocnému min. zásobování dáno právo na rekvisici chleba na zabajkalských trzích amurských a přímořských.

Chlebová krise na Urale.

Uralské vládě oznámil pomocník správce zásobovacího odboru, že nedostatek chleba na Urale je katastrofální. Sibiř přes všechny sliby neposílá vagony mouky a pšenice, jež tam byli objednány, místo 800 vagonů posláno bylo pouze 80. Všechny dotazy a žádosti bezvýsledny. Osvobozené od bolševiků kraje mají silný nedostatek chleba, ba byly případy, že vojenské části žádaly chléb od plnomocníka uralské vlády, který je úplně bezmocný, aby chléb dodal. Uralská vláda usnesla se telegrafovati všeruské vládě, vyšší radě pro zásobování, zástupcům vojenských úřadů jak československým tak lidové armády a znovu upozornit sibiřskou vládu, že je nepřípustno zadržovati odesílání potravin a že tím vzniká hrozné nebezpečí; zároveň celá záležitost sdělena členům uralské vlády, kteří jsou právě v Omsku, a by v té věci učinili nějaké kroky.

Poslední zprávy.

Ohromné vítězství spojenců v Belgii.

Anglický konsul v Jekatěrinburgu dostal tyto telegramy:

Peking 18. října. Spojenci rozvíjejí úspěchy na celé frontě. Ve Flandrech Francouzi a Belgičané obsadili Tourhout a Lichterwelde a Ardooie. Britové vstoupili do **Lille** a Američané v Argonách obsadili Grandprè. Němci doposud prováděli úsilovnou obranu a to dosti obratně. Ale nedostatek vojska a materiálu začíná se vážně ukazovati, čehož důkazem je rapidní postup spojenců ve Flandrech.

Peking 19. října. Spojenci dobyli velikého vítězství ve Flandrech. 17. října postoupili 20 km na frontě 80 km, **obsadili Ostende, Ghistelles, Tielt a Meulebeke. Belgická kavalerie dostihla bran Brügge. Němci evakuovali Lille, Roubaix, Tourcoing a Doornik (Tournai).** Britové zakončili okupaci Le-Cateau. Nepřítel začal nový ústup mezi řekami Oise a Serre.

Prizren a Mitrovica vzaty.

Na balkánské frontě Francouzi obsadili Prizren a Mitrovicu.

Drač padl.

Italové obsadili v Albanii přístav Drač.

Государственный архив Новосибирской области

210. číslo V Jekatěrinburgu ve středu 23. října 1918. Cena 20 kop.

ČESKOSLOVENSKÝ DENNÍK

ЧЕШСКОСЛОВАЦКІЙ ДНЕВНИКЪ

Orgán Odbočky Československé Národní Rady na Rusi

Государственный архив Новосибирской области

Naši v Italii.

Slavnostní odevzdání praporu československé armádě v Italii.

V rámci velkých oslav tříletého výročí vstoupení Italie do války konalo se slavnostní odevzdání praporu oné části československé armády, která je postavena v Italii.

Ku slavnosti, konané 24. května v Římě, přibyla deputace 600 československých vojáků a důstojníků, sestavená z různých pluků čackého sboru v Italii. Naši druhové v uniformě, podobné kroji italských Alpinů, s červenobílými výložkami, působili svým statným zjevem všude pozornost a byli předmětem srdečných ovací, kdekoli se objevili.

Na nádraží při příjezdu pozdravil je jeden z našich nejosvědčenějších a nejupřímnějších přátel, ministr-demokrat, Leonido Bissolati. Státní podsekretář ministerstva vnitra, Gallenga, uspořádal hostinu, které súčastnily se četné osobnosti politické a úřední.

Hlavní část slavnosti konala se 24. května na stupních a estrádách velkolepého národního pomníku, „monumento nazionale" v sousedství Kapitolu.

Naši vojáci zaujali zde čestné místo mezi deputacemi všech zbraní italských. Přítomni byli vyslancové a četní jiní zástupci států spojeneckých, nesčetná řada osobností ze světa politického, žurnalistického, uměleckého atd. a desetitisícové zástupy lidu.

V oficielní části programu první ujal se slova starosta římský, kníže Colonna:

Vojáci! Na tomto místě, které jest symbolem ideálů, jež přivodily osvobození Italie, jste dnes povoláni, abyste složili přísahu věrnosti oněm zásadám a oněm středkům, které směřují k osvobození Vaší vlasti z poroby státu, jenž byl vždy ztělesněním neúprosného tyranství a negaci všeho pokroku, svobody, nezávislosti.

Vaše přísaha na tomto posvátném Oltáři Svobody, na tomto Kapitolu, již svojí historií ztělesňuje nejvznešenější slávu civilisovaného světa — jest hlasem národa mučenického, jenž žádá od humanity svých práv proti násilnému potlačovateli, proti sobectví hmotných zájmů.

Přijímám Váš projev jménem Říma a jménem Říma jej hlásám civilisovanému světu. Jeho chlas musí zníti v každé zemi, za hory a moře, a musí připomínati lidstvu, že ono jest dlužno vykonati vznešenou povinnost: dáti národu československému onu svobodu, za jejíž dosažením dnes lesknou se naše meče v slunci Říma, věčné a civilisované mateře každé víry, která tkví v právu a spravedlnosti.

Po té ujal se slova ministerský předseda V. E. Orlando:

Dnešní slavnost odevzdání praporu československého znamená křest mladého národa, který tak slavně se vzepřel proti své porobě, ano, jest to zrození národa, kterého jest hoden rámec tohoto místa, toto obětiště pod posvátným nebem římským, tento Oltář Vlasti, jenž je souhrnem dějin našeho obrození a jenž vyvolává vzpomínku našich padlých hrdinů.

Pravil jsem: Zrození Vašeho národa? Nikoli zrození, nýbrž vzkříšení, znovuzrození: vždyť Vy Jste byli po staletí národem svobodným, pak byli Jste poroben, roztrháni Němci a Maďary a potlačeni těmito i oněmi. Byli Jste oklamáni, podvedeni proradným domem habsburským a měli Jste proto právo i povinnost, proti němu revoltovati.

Dnešní slavnost, krásná a mnohoslibná, děje se ve chvíli, kdy v Praze, před samým policejním ředitelstvím, na nedočkavý osvobození, umísťuje nápisy: Sláva Svobodě Čech! Sláva Dohodě! A zatím co v Čechách je vzbouření a stanné právo, zde na svobodném slunci svobodně vlaje prapor země československé, která očekává své Vzkříšení.

V Praze volají dnes: Ať žije Italie! a my zde voláme: „Evviva Boemia!"

Římská „Epoca" praví, že „poslední slova mnohých řečníků byla nezapomenutelnou manifestací souhlasu, důvěry, nadšení; také ministři a vyslanci nadšeně tleskají a volají. Viva la Boemia!

V tomto okamžiku povznesla se nad shromážděním eskadra spojeneckých aeroplánů, vzbudivší nové projevy nekonečného nadšení, jež utichly teprve, když vstoupil na řečiště místopředseda Národní Rady Československé, plukovník M. R. Štefánik.

Řečník — referuje „Corriera della Sera" — jest hluboce pohnut. Mluví o nezvratné víře a nezlomné vůli národa československého, o vděčnosti, která pojí země české, sténající ještě pod jhem nepřátelským k Italii, která bojuje za práva národů. Hlasem rozechvělým prohlašuje jménem svých druhů: Ve stínu tohoto milovaného národního praporu, u pomníku velikého Krále Osvoboditele, srdce Čechoslováků bijí jednosvorně se srdcem slavných vojáků italských; a vojsko Čechoslováků, uniknuvších otroctví, bude bojovati po boku volných Italů pro triumf společných ideálů.

Generále — praví pak, obrácen k veliteli československého vojska — tito moji bratři, kteří stojí zde v Italii a jimž přináším pozdrav bratří z Francie — přísahají, že neopustí nikdy tento posvátný prapor; přísahají, že raději všichni do posledního pod ním padnou, nežli by krok ustoupili. Statečný generále — Vám jej svěřujeme, neste jej do zákopů na frontě italské. On bude povzbuzením pro Čechoslováky, aby šli za ním, jej bránili a s ním zvítězili!

Řeč vyslance Spoj. Států Amerických, Nelsona Page-a:

Jako představitel států, jenž hostí tak velký počet Čechoslováků, kteří stali se členy velké demokracie americké, pokládám si za velké vyznamenání, že jsem mohl býti přítomen této skvělé a pohnutlivé slavnosti. Slavnost tato značí uznání vojenské síly, kterou jeden z nejšlechetnějších národů Evropy, jenž tolik byl osudem pronásledován — postavil do boje po boku spojenců, ne pouze do boje pro vlastní nezávislost, ale pro uskutečnění svatosvatých ideálů svobody a spravedlnosti. Vám, pane plukovníku (obrácen k plukovníku Štefánikovi) pravím: Šťasten onen národ, jenž má takové předáky; takoví vůdcové nemohou representovati nežli věc spravedlivou. Nechť Bůh Práva a Svobody popřeje Vašemu národu vítězství!

Po českém vzletném proslovu dra L. Sychravy odevzdán prapor veliteli armády československé v Italii, generálu Graziánimu, jenž hluboce pohnut vyzýval vřelými slovy vojáky československé, aby stáli věrně při tomto posvátném praporu a s ním vítězně dospěli do osvobozené vlasti. Předávaje praporčíkovi nádhernou zástavu, pravil: „Praporčíku, pamatuj: buď živ s praporem, nebo mrtev na praporu!"

Dojem okamžiku, při kterém naši vojáci poklekli, byl úchvatný. Důstojníci políbili prapor, načež zazněla na místech, tisíciletou historií posvěcených, naše velebná hymna, při jejíž doznění desetitisíce nadšeně volaly: „Evviva la Boemia!"

„Českosl. Samostatnost" č. 14.

Německá obrana.

Vývoj vojenských operací na západě jasně dokázal, že Hindenburgův jarní nástup byl rozhodující bitvou této veliké války. Nepodaří-li se Německu využíti své časové přesily k rozdrcení Francie, je věc Německa prohrána. A Hindenburg věděl, že je poražen, jakmile začaly první údery spojenců u Chateau-Thierry, u Compiègne a u Alberta.

Foch hrál o zálohy, hrál s mathematickou přesností, chladně, s hodinkami v ruce. Vyhrát čas, bylo jediným úkolem obranné taktiky Fochovy. Hindenburg ve své hře nepočítal. Bylo jasno, že musí vsaditi všechno, protože ještě byl čas pokusiti se o štěstí. Chladný výpočet staví ho před nedo-

vratnou skutečnost jisté porážky v budoucnu. V březnu je ještě naděje na úspěch, každý měsíc prodlení znamená zmenšení vyhlídky. Proto Hindenburg hrál hazardní hru; hrál ji v plném vědomí. A prohrál jen proto, že Foch byl příliš dobrým a příliš chladným soupeřem. Chance hry nemohly uklouznouti Fochovi. Theorie hry byla na jeho straně a Foch dokázal, že ovládá válečné umění aspoň tak dokonale, jako jeho odpůrce.

Porážka na Marně nebyla bitvou místního významu. To byl počátek pádu Německa. Byla-li v týlu německých armád znamenitá linie Hindenburga, bylo to jen pole, kde v bitvě dvou soupeřů materielní výhody obránce dávají mu určité plus na ekonomii živých sil. Ale plus ohraničené. Jestliže u soupeře fysické síly se ukáží býti výše tohoto plus, za stejných psychických podmínek musí býti obhájce poražen.

Německá obrana byla vybudována na nejmodernějších základech, s nejpokrokovější technikou, v plné shodě s válečnou vyspělostí dneška. Ale na těchto základech, právě s takovou technikou a s touž zákonností byl veden nástup nepřítele. Tento zápas musil vybráti silnější.

A průběh bitvy ukázal, že jazýček váhy se již definitivně přesunul na stranu Fochovu. To nemá býti zmenšením jeho zásluh. Právě dobrý válečník jediný může dokázati, jak železné jsou zákony válečného umění.

Německé zálohy ubývají, síla německých armád klesá. Podaří-li se Němcům převésti šťastně rozbité armády Ruprechta Bavorského a korunního prince německého na druhou obrannou linii Antverpy—Brussel—Sedan a severovýchodně Verdunu, bude to znamenati jenom, že jejich živá síla není ještě zničena.

Němci se dnes zřejmě pokoušejí o uchování této živé síly. Jejich odpor americkému nástupu v Argonnách a na Maase svědčí o tom, jak dobře chápou význam Sambry, Maasy a Mosely pro svůj ústup.

Ale jedno jest jisto: Ať se Němci pokoušejí zastaviti na linii Antverp, Brusselu, Sedanu a Verdunu nebo dokonce ještě na poslední obranné čáře Maastricht, Lucemburg, hranice Elsaska, po příp. Rýn, jejich osud je již rozhodnut. Pokoušejí se aspoň, aby zabránili katastrofě. Poslední nástup spojenců v Belgii dokazuje, že osud německých armád ve Francii visí na vlásku.

vhk.

Říjen 1917 a 1918.

(Hlas Rusa.)

Politické diskuse v atmosféře úplné lhostejnosti mass k osudu svého národa, své vlasti, zdají se skutečně býti, jak mnozí správně myslí, neplodným tlachánim.

Takové bylo prostředí u nás v periodě, která předcházela říjnovému převratu v Rusku, kdy vystoupili jsme na frontě i v týlu proti metodě internacionalistů — „ukončení války“ cestou „zabodnutí štyku do země“, „bratrského podání ruky přes frontu německým soudruhům“.

Massy se nezamyslely nad tím, s jakými jizvami a ranami budou národ a vlast vyrvány ze společného evropského uzlu takovou primitivní bolševickou metodou likvidace války; myslely jen na to, jak se samy dostaly z „mezinárodního [illegible]“.

My jsme však věděli, že pokusíce se překaziti úspěchy německých [illegible], zbaviti válečný spolek Rakouska a Německa jeho vítězného aureolu, dáme jen popud nacionálním a sociálním silám evropských národů k zápasu za osvobození, že jen následkem takového zápasu naši národové vyjdou z této války, nezanechávajíce v drápech dravců části svého [illegible] národního těla.

Jenom vlivem takového zápasu mohou národové Evropy získati nutnou svobodu k nacionálnímu sebeurčení, bez něhož sociální pokrok jest nemyslitelný.

To uznávali opravdoví nepřátelé agresivní politiky německé v samém Německu: Mering i Ledebour i druzí, když se dověděli o pravém charakteru bolševické agitace. Oni protestovali ve svých dopisech vůdcům ruské revoluce proti likvidaci východní fronty. Kautský otevřeně prohlašoval, „že brestský mír mimořádně posílil v Německu posice imperialistických kruhů vojenských i finančních proti demokracii a stranníkům volební reformy v Prusku.“

Ale neuvědomělý živel, vedený živočišným instinktem sebezachování, poháněný uvědomělou nebo neuvědomělou bolševicko-německou demagogií, nevychovaný ještě ani ruskou školou, ani ruským soudnictvím, v duchu zodpovědnosti za [illegible] naměle se hnal s pole vojny k svým vesnicím a městům.

Vždyť ruský voják v hlavní své masse nezná své vlastní hranicemi rodného okresu nebo gubernie. Neví, kde nachází se okupované oblasti, neví, jaký význam mají pro hospodářský život země určité oblasti odtržené [illegible] mírem od srdce Ruska, jaký význam má naftový průmysl Kavkazu, uhelné doly a železná ruda Donu, Dombrovská [illegible], bavlna Turkestanu, chleborodné gubernie Ukrajiny, manufaktura Polska, přístavy Baltického moře.

Toto všechno bylo pro něho, pro to hloupé dítě nevypoutavší se ještě z carských plenek, strašně chytrou, skrytou za sedmi pečetěmi „tajnou diplomacií“.

Ale uplynul rok; spojenci na západě nakupili síly a vyrvali iniciativu z rukou sesláblé německé armády.

Ještě úder a ještě úder po hlavě německé armády a vojska Hindenburga utekou s polí Francie.

Vyplnilo se to, co jsme předpovídali před rokem. Ferdinand bulharský sletěl se svého trůnu. Sletěla koruna s hlavy jednoho ze zločinných monarchů.

Vůdcové střední Evropy, uzavřevše zrádnou smlouvu proti celé Evropě v úžase cítí, že i na jejich hlavách kolébají se koruny.

Národové Rakouska začali horečně párati švy, jež vázaly je s německými zeměmi Habsburků a polekané elementy Berlína, zapomenuvše na svůj zločinný souhlas s úmysly Hindenburga, rozčileně se ptají své ukvapivší se vojenské strany: „Kam jsi nás zavedla?! Na jaké bezcestí pro slávu svých junkerů, pro zisky finančníků jsi nás zavlekla?!“

Ještě úder a ještě úder německým vojskům a Evropa bude svobodna. Národy, vysvobo-

BESEDA.

Vladivostok.

II.

Nejpalčivější otázka organisace nové vlády ve Vladivostoku nebyla dlouho vůbec nijak rozřešena. Dálněvýchodní prozatímní vláda (Derberova) narazila ihned na všeobecný rozhodný odpor s prava i s leva. Veškeru vládu v Přímořské oblasti za souhlasu sibiřské prozatímní vlády převzaly v prvých dnech července městská úprava i zemstvo. Situace stávala se velmi složitějšími politickými rozpory Derberovými a Chorvatovců, politické kruhy ruské byly v pravém slova smyslu opojeny bojem o vládu. Derbera s prozatímní vládou podporovali mírní socialisté, za vládu generála Chorvata opět rozhodně se postavily kruhy průmyslové a obchodní. Dochází k vojenským sporům obou skupin a jenom společnému zakročení spojenců jest děkovati, že 25. srpna nedošlo ke srážce mezi nimi u štábu pevnosti. Nápravu rozháraných poměrů mohlo přinésti teprve spojení Vladivostoku s ostatní Sibiří po prorážení zabajkalské fronty.

O válečných operacích generál-majora Gajdy pronikaly do Vladivostoku jen kusé, [illegible] a neurčité zprávy. Náš „Věstník“ [illegible] 18. července přináší první přesný telegram, oficielní zprávu z anglického velvyslanectví v Pekingu o dobytí Irkutska 7. července československým vojskem. Koncem srpna množí se již novinářské zprávy o postupu našeho vojska v Zabajkalí, posledního srpna v telegramu Charbina oznamuje se obsazení Verchněudinska a Novoselenginska: „Dle nepotvrzeného dosud telegramu kap. Gajda přijede sem. Ačkoliv pravděpodobně běží o kurýra Gajdova, velitelství radostně uvítá prvního kurýra, kterému se podaří proniknout z bajkalské fronty, neboť řídké telegrafické spojení prostřednictvím konsulů nepodává přesného obrazu o situaci v Sibiři. Velitelství učinilo opatření, aby usnadnilo kurýru jeho úkol. Během tří týdnů budeme dostatečně vyzbrojeni a jsme přesvědčeni, že sebeobětavostí a disciplinovanosti našich bratrů podaří se do zimy probíti se do Čity a dosáhnouti úplného spojení.“

Události šly však daleko kvapnějším krokem, než bratři ve Vladivostoku mohli tušiti. V den, kdy uvedený charbinský telegram byl uveřejněn v novinách, jízdné patroly Semenova vojska sprostředkovaly první spojení obou československých částí. „Událost historického významu stala se dříve, než bylo možno očekávati“, píše „Věstník“ 4. září, „nutno zdůrazniti, že naše hrdinské vojsko pod velením plukovníka Gajdy probilo si cestu na východ dříve, než faktický do Manžurie mohla přispíšiti široko organisovaná pomoc spojenců.“

V neděli 22. září, v předposlední den našeho pobytu ve Vladivostoku, uspořádána byla československá projížďka po moři. Za slunného odpoledne vyjela československá loď „Smělčak“, ozdobená vlajkami všech spojeneckých států, s plukovní hudbou 5. pluku mořskou úžinou kol „Ruského Ostrova“ směrem k ostrovu Askoldu na krátký, asi 11 milový výlet. Projížďky účastnili se kromě generál-majora Gajdy se štábem a členů OČSNR četní představitelé důstojnictva spojeneckých vojsk a mnozí z našich bratří. Československá vlajka a československá loď na vlnách oceánu! Nedivím se pranic, že nadšený přítel už 31. července ve „Věstníku“ mluvě o „obsazení“ námi Tichého oceánu se bojí, „aby nám ta naše sláva nestoupla jednou příliš do hlavy. Je to všechno tak svůdné a nebezpečné . . .“

Bylo opravdu málo takových pocitů čisté radosti nad velikými úspěchy československých zbraní, jako zde na vlnách moře, při pohledu na pyšně vlající bíločervený prapor, respektovaný takými poctami od všech spo-

Государственный архив Новосибирской области

dívše se od čtyřleté vojny a z věkových pout nacionálního zajetí, sejdou se k společnému stolu řešiti otázku míru a svobodného soužití národů.

My však nesvěříme osud mezinárodního míru ani králům ani byrokratům. My pošleme na mezinárodní konferenci své milované vůdce, milované zástupce národa.

Tam sejdou se představitelé a vůdcové nově povolaných k samostatnému životu starých a opět omládlých národů.

Čím prudčí jest náš zápas nyní, čím těsněji se spojenci bijeme našeho společného nepřítele, tím zvučněji a nezávisleji bude zvučeti hlas zástupců našich národů na mezinárodní mírové konferenci.

Odhoďme daleko od sebe strhaná námi pouta, nebudeme kovati nová pouta pro poražené, nebudeme žádati pro sebe práva vládnouti cizím, otročiti lidi, ale dobudeme se toho, aby za oběti našich hrdinů byla koupena široká, svobodná a prostorná cesta pro kulturní růst a sociální pokrok našich národů.

A tak to, co před rokem pod zvukem řečí Trockých, bylo prázdným tlachánim, nyní pod pádnými údery spojenců stává se radostnou a vítěznou skutečností.

Budeme bodřejší! Pocítíme sílu v sobě a přinutíme druhé, aby ji pocítili vedle nás.

Plukovní lékař I. ruskočeského dobrovol. pluku Gr. Běleňskij.

Na západní frontě a na Balkáně.

Úřední zpráva německá ze dne 17. října 1918. Západní bojiště. Skupina armád korunního prince Ruprechta: Na bojišti jsme přeložili svoji frontu na linii východně Torhout, Coolscamp (vypuštěno) a za řeku Lys. Po prudké střelbě z děl po vyklizeném území nepřítel došel k našim novým postům. Po obou stranách Coolscamp útočil nepřítel velkými silami, u Torhoutu a Ingelmünster částečně. Útoky nepřítele na železnici Courtrai—Menen byly všude odraženy. Proti naší nové frontě mezi Lille a Douai nepřítel postoupil včera na linii Capinghem—Allenes les Marais—Carvin—Oignies. Na úseku Seldy vniki nepřítel do našich posic u Haussy. Prapor cyklistů protiútokem nepřítele odrazil a zmocnil se znovu staré linie. Trvá střelba anglické artillerie na Deunin; má za následek mnoho obětí mezi francouzským obyvatelstvem. Skupina armád německého korunního prince: Na frontě chvílemi dělostřelecký boj. Nové útoky Francouzů severně Origny byly odraženy. Na řece Aisne útoky Francouzů na naše nové posice. Skupina gen. Galwitze: Východně řeky Aisne byly odraženy útoky Američanů na Champigneulle a Landres. Nepřítel zastaven na výšinách severovýchodně Grandpré, který po střídavém boji zůstal v rukou nepřítele. Také na východním břehu Maasy stroskotaly nové útoky nepřátelské. U (vypuštěno) při zadržování nepřítele, postupujícího s obrněnými vozy, zvláště se vyznamenala 1. zeměbranecká divise.

Jihovýchodní bojiště: Před naší frontou mezi Jagodinou a (vypuštěno). Západně Aleksinace a Kruševace byly útoky nepřítele odraženy.

Ludendorf.

jeneckých lodí, jako by nám opravdu už kus toho moře patřilo!

Díváš se ku předu, kde kol mračných obrysů Askolda širokým pásem splývá zelenavě šedá hladina oceánu s modří oblohy v jednu nekonečnou dál a duší mane táhnou obrazy minulých věků, tak podobné soudobé československé epopeji, nepřehlednými plněmi Sibiře až k vlnám Tichého moře. Vzpomínáš oněch 10.000 řeckých vojínů, kteří roku 401 před Kr. od Kunaxy krásnou řadou bojů probíjeli si cestu neschůdnými horami a pustinami starověké Persie, až mohli s radostným výkřikem pozdraviti Černé moře u Trapezuntu, zdroj svobodného návratu do vlasti. A dnes obraz ještě známější, bližší, rodnější. Bylo roku 1433, když naši husitští předkové vedením Jana Čapka ze Sán pronikavše až k Baltickému moři, s dětskou radostí a se slzami v očích nabírali si mořskou vodu na památku domů, ukázat rodině dětem . . .

Československé vojsko svoji sibiřskou anabasi v duchu a tradicích svých husitských předků znovu dokázalo, že ani malý počet, ani válečná nebezpečí, ani vzdálenost nebo trampoty cesty nejsou nepřekonatelné jemu, jež s láskou k porozuměním, sebeobětavě a ukázněně jde za vytčeným cílem.

Dr. F. Šteidler.

Resoluce karpato-ruského sjezdu.

Sjezd delegátů karpato-ruských kolonií a dobrovolnického oddílu, konaný 5. a 6. října v Čelabinsku, potvrzuje nepopíratelnou pravdu, že přes 600leté odtržení od Ruska obyvatelstvo přikarpatské Rusi (Haličiny, Bukoviny, uherské Rusi) po celou dobu své historické existence od dob sv. Vladimíra až do dneška vždy se pokládalo za ruské, vždy zápasilo pro ruské ideály a svou oddanost ruské myšlence zpečetilo krví svých nejlepších synů.

V hluboké víře, že pouze spravedlivé rozřešení národnostní otázky může přinésti Evropě stálý mír, opírajíc se na principy sebeurčení národů, sjezd žádá sjednocení přikarpatské Rusi, obydlené ruským obyvatelstvem, s Ruskem.

Zkusiv na sobě všechny zhoubné následky sociálního zřízení, kterým kdysi slavné knížectví haličsko-ruské zbavilo se své politické neodvislosti a stalo se oběti kořistných násilníků, přesvědčiv se, jak snadno se podlehne cizímu jhu a jak těžko se vyrvat z klesti nepřítele, sjezd vyzývá celý ruský národ, aby zanechal všech vnitřních stranických sporů a sjednotil se k společnému zápasu proti rakousko-německé koalici pod heslem obnovení a ochrany ruského státu.

Jménem Karpatorusů, kteří jsou části maloruského plemene, sjezd prohlašuje, že utvoření separátního ukrajinského státu pokládá za zhoubné jak pro Malorusy, tak pro Velkorusy a věří, že pouze v rámci jednotného státu, při ponechání široké krajské autonomie, zabezpečí se správný rozvoj všeho ruského národa, jak Velkorusů, tak i Bělorusů i Malorusů.

Sjezd pokládá za svůj přední úkol utvořiti karpatoruský dobrovolnický oddíl a proto vyzývá všechny krajany schopné nositi zbraň, aby okamžitě vstupovali do řad karpatoruského dobrovolnického oddílu a se zbraní v ruce hájili jednotné a nedělitelné Rusko.

Nábor dobrovolců v oddíl děje se v Omsku na sborné stanici československých vojsk.

Úřední zprávy.

Z předsednictva I. sjezdu.

Na stálé docházející dotazy z jednotlivých částí našeho vojska o volbě do plukovních zastupitelstev odpovídáme poukazem na Rozkaz armádnímu sboru ze dne 26. srpna t. r.

Rozkaz zní:

1. Všem velitelům pluků a části postavených na roveň pluku přikázati, aby ve smyslu § 4. řádu o zastupitelstvech vypsali neprodleně volby do plukovních zastupitelstev, případně do důvěrnických sborů správy plukovních zastupitelstev (viz § 6. řádu).

2. Jsou-li tu důvody (viz § 5. řádu) bránící okamžitému provedení voleb, budiž o tom oznámeno ihned vojenskému odboru OČSNR.

3. Velitelé pluků jsou povinni bdíti nad pravidelným chodem voleb i nad přesným zachováním pravidel pro volbu plukovních zastupitelstev. O všech překážkách, vyskytnou-li se jaké, i o výsledcích voleb, budiž ihned oznámeno Vojenskému odboru OČSNR.

4. Divisní výbory ukončí svoje práce dnem 5. září a předají svoje archivy, jakož i všechny písemnosti Vojenskému odboru OČSNR nejpozději do 15. září t. r.

Nařízení podepsal: Správce Vojenského odboru OČSNR

Medek.

Všem příslušníkům československého vojska!

(Výzva.)

Loňského roku v měsíci listopadu za účelem řádné evidence i registrace osobních změn, týkajících se všech příslušníků československých vojsk, zavedeno bylo bývalým Vojenským odborem OČSNR číslování všech příslušníků československého vojska. Čísla evidenční čili osobní (ličnyj nomer) současně sloužiti měla jako legitimační číslo a zastupovati dokumenty totožnosti pro případ ubití, úmrtí atd. Způsob tento t. j. očíslování všech bratrů uznán byl pro naši vojenskou jednotku za nejlepší i praktický.

Příslušnými vojenskými orgány vydáno bylo nařízení o povinném používání osobních čísel ve všech úředních jednáních a rozkazech, jakož i zapsání si těchto čísel na předměty výzbroje a součásti oděvu bezpodmínečně pro všechny bratry.

V číslování pokračovalo se až do měsíce února t. r., kdy ústup z Ukrajiny znemožnil další pokračování v číslování a práce evidenčního oddělení zastavena. V číslování mělo se pokračovati ve Francii. Avšak vystoupením našim v Rusku objevila se potřeba práci evidenční opět zahájiti a pokračovati v číslování, což však naráží na některé překážky. Největší z nich jest ta, že části během cesty nepoužívaly čísel osobních a nežádaly jich od bratrů, výsledkem čeho se objevilo nyní buď úplné zapomenutí, zkomolení aneb vůbec nepoužívání osobních čísel. Namnoze se domnívali, že číslování platilo jen pro dřívější dobu (pro pobyt v Rusku).

Evidenční oddělení obrací se proto ku všem příslušníkům československého vojska s bratrskou výzvou, aby každý z bratrů číslo evidenční si opatřil od svého velitele a poznamenal na svoje předměty výzbroje a součásti oděvu.

Poznámka. Současně podotýkáme, že čísla osobní má právo vydávati jedině evidenční oddělení Vojenského odboru OČSNR, kam se obracejtež velitelé jednotlivých částí.

Za Evidenční oddělení československých vojsk

Jiří Tláskal.

Bratři, nezapomínejte na národní daň a upisování revoluční půjčky!

Государственный архив Новосибирской области

Z našeho vojska.

Za bratrem Václavem Kadlecem.

(Z 12. roty 4. českoslov. pluku.)

(Nar. r. 1893 v Pasece u Tábora. Zemřel 6. září t. r. na rány utrpěné při srážce vlaků v Lipjagách u Samary 5. září. Pohřben na hřbitově v Krotovce.)

Bolesti bratrských srdcí jsme truchlili nad Tvou ztrátou, bratře, a podzimní noc chladnou mlhou plakala nad Tebou, když jsme Tě ukládali v hrob.

Byl jsi vždy vlídný a dobrý. Tvá šlechetná duše byla plna bratrské lásky, Tvé srdce ukřivditi neumělo, zmužilá mysl neznala děsů a neviděla nebezpečí. Proto jsme Tě milovali, proto žalostí chví se srdce, že jsme Tě ztratili.

Tvůj osud byl nelitostný a zlý. Před jitrem zářivého dne vítězství Tvou mladost a naději pochoval ve tmách. Daleko od vlasti ustlali jsme Ti k spánku. Avšak zora už svítá, den návratu a vítězství blízko. Ti, již Tě doma milovali, neuzří Tebe v řadách vítězů. Zatruchlí pro Tebe v hrdém smutku a nenechají Tvé tělo cizí zemi.

Spi klidně, bratře! To jediné, co Ti můžem dáti až za hrob, dáme Ti vděčně a rádi: čistou a vroucí vzpomínku.

Dobrovolci 12. setniny.

Z 5. setniny 8. pluku.

Nižní Tagil — toto jméno nám vždy připomene ztrátu našeho milého přítele, bratra Josefa Houdka z Kerhartic n. Orl. — Dne 4. října t. r. odpoledne byl těžce raněn střepinou z granátu do pravé strany prsou a po čtvrt hodinovém utrpení zemřel. V něm jsme ztratili všichni znamenitého, vždy veselého bratra, ryzího charakteru, jakých málo. Tak se těšil udatný ten hoch na domov, ale nebylo mu popřáno vrátiti se do osvobozených Čech. Spi klidně, drahý hochu, a věř, že vřelá vzpomínka na Tebe nikdy nám nevymizí z paměti. — Kromě něho ještě bratři Karel Jelínek z Plzně a Ferdinand Svoboda z Kácova n. Sáz. opustili naše řady. Čest budiž jich památce! M.

Úřední zpráva

štábu vrchního velitele všech ozbrojených sil ruských a spojeneckých armád o činnosti proti sovětským vojskům 20. října 1918.

Jihovýchodní fronta.

Beze změn. Dle zprávy tisk. kanc. ... smíření krasnoarmějci trpí velkým nedostatkem patron, jež se vyrábějí domácím způsobem.

Jekatěrinburská skupina.

Verchoturský směr. Naše části nastupující od Verchoturje na jih vstoupili v boj s nepřítelem u ... Korešno,

Kušvinský směr. Všeobecná činnost.

Kungurský směr. Naše části dobyly vsi Kamenky a ... Kordon. Dělostřelecká přestřelka.

Krasnoufimský směr. U vsi Bizert Gajny prudký boj. Časté útoky krasnoarmějců odražejí s velkými ztrátami pro ně.

Kemská skupina.

Pskovský směr. Ves Kašivku, námi obsazenou, jsme opustili. V rajoně vsi Soklavy vylodil se nepřátelský dessant, jehož síly se zjišťují.

Samarská skupina.

Bugulminský a simbirský směr. Na západ od lk (nečitelné) vytrvalá práce našich i nepřátelských jízdních rozvědek.

Samarský směr. Beze změn.

Jihozápadní fronta.

Taškentský směr. Střelba pěchoty. V ostatních směrech klid.

Různé zprávy.

Na všech frontách.

(Zvl. tel. zpr. ČSD.)

Šanghaj 19. října. Anglické loďstvo přistálo v Ostende, v němž není nepřítele. Admirál Moores se vylodil ve čtvrtek. — Odpoledne Angličané vstoupili v Lille. — Generál Haing podnikl útok na frontě Solesmes—le Cateau a proniknul daleko kupředu. — Francouzi dobyli Notre Dame de Liesse severozápadně Sissonne. — Američané dobyli Grand-pré. — Italové dobyli Drače a Tirany v Albanii. — Angličané vzali Baalbek v Syrii.

Den 18. října byl dnem skvělého vítězství spojenců ve Flandřích. Na frontě 80 km postoupili spojenci do hloubky 20 km a dobyli Ostende, Ghistelles, Thielt a Meulebeke, belgická jízda stojí před branami města Brügge. Němci evakuovali Lille, Roubeix, Tourcoing, Douai. Angličané obsadili Le Cateau. Pod nátlakem Francouzů mezi řekou Aisne a Serre začíná nový ústup Němců.

Anglický socialista o zakročení v Rusku.

Socialista Hindman píše v listě „Justic": „Před devíti měsíci náš vojenský ministr a ministr zahraničních záležitostí, kteří se tak často rozcházejí ve válečných otázkách, sešli se ku podivu v tom, že účast na zakročení v Rusku byla by v rozporu se základními principy anglické diplomacie. Rozhodli se počkat a dočkali se toho, že v Rusku dostali se k vládě bolševici a zatím došlo k tomu, že naši diplomati, nechtěno naše ruské přátele na pospas osudu, vstoupili s bolševiky v tajné(!) jednání. Proto prohlašuji bez váhání, že naše vláda má tutéž zodpovědnost za anarchii, panující v Rusku, jako Německo. Též politika, která nyní se provádí v Rusku pomocí zbraně, mohla by v prosinci loňského roku nejen zachrániti situaci, ale i zachrániti anglické zástupce v Moskvě. Naše politika v 1917 roce přispívala k rozvoji anarchie v Rusku. Postarejme se, aby naše politika v r. 1918 tuto anarchii nezvěčnila."

Poláci — spojenci!

(Zvl. tel. zpr. ČSD.)

Šanghaj 18. října. Britská vláda uznala polskou národní armádu za autonomní spojenecké vojsko.

Spojenecké loďstvo do Černého moře?

Moskevské zprávy znovu tvrdí, že spojenecká eskadra bude Tureckem propuštěna do Černého moře.

Rakouská krise.

Dle anglického tisku krise v Rakousku stále trvá. Ve vídeňském parlamentě vystoupili Jihoslované s prohlášením, kde žádají provedení hesla sebeurčení všech národů Rakouska. Slovanské národy mají obdržeti přístavy na Adriatickém moři a samostatné zastoupení na mírové konferenci.

Max Adler píše, že kapitulace Rakousko-Uherska před spojenci znamená kapitulaci před vlastními národy.

Amnestie.

Dle bolševické ... zprávy císař Vilém vybídl kancléře, aby navrhl amnestii politických vězňů. Dle moskevské zprávy neodvislí socialisti vnesli v parlamentě předlohu o amnestii, zrušení stavu obležení, uzákonění osmihodinového pracovního dne.

Židovští dobrovolci v Palestině.

V Anglii se utvořil pluk židovských dobrovolců, v jehož čele je známý židovský žurnalista Žabotinský. Pluk odpravil se z Kalifornie do Palestiny, kde se připojil k anglickým plukům a účastnil se osvobození země.

Válečná Amerika.

Americký ministr financí Macadne prohlásil, že čtvrtá americká půjčka svobody nebude překrácena; je nezbytně nutno vynakládati další úsilí, aby válka byla vítězně skončena. (STA)

Aeroplanem přes Atlantický oceán.

Anglický časopis „Daily Mail" vypsal cenu 10.000 liber šterlinků, t. j. 1/4 mil. korun pro toho, kdo přeletí aeroplanem z Evropy do Ameriky.

(„The Evening News" 14. srpna 1918.)

Na druhé straně.

Na Ukrajině Němci se nerozpakují terorisovat vlastní své spojence — Ukrajince.

Nedávno byly německým vojskem rozehnány nacionální demonstrace před pomníkem Chmelnického.

V Helsingforsu prováději se hromadná odsuzování dělníků k smrti.

V Oděse utvořil se svaz spasení Ruska, který hodlá formovat vojenské oddíly proti bolševikům.

Oznámení.

Dnes ve středu 23. října o 7. hodině večer v městském divadle pořádá úderný prapor „akademii" pro vojsko. Na programu: hudba, zpěv a tělocvik. Vstupenky se prodávají v den akademie od 8 do 7 hodin v divadle.

Místní zprávy.

K otevření výstavky.

Vedle jiných hostů byli přítomni při zahájení československé vojenské výstavky i francouzský konsul p. Bayard a anglický konsul p. Thomas, deputace členů ústavodárného shromáždění, několik členů oblastní uralské vlády, zástupci kooperace atd.

Poslední zprávy.

Dle telegramu z Washingtonu 18. října. Wilson ve své odpovědi Rakousko-Uhersku opíraje se na skutečný válečný stav mezi Čechoslováky a Rakousko-Německem zdůrazňuje, že podmínky presidentovy z ledna o autonomii Čechoslováků jsou zastaralé. Dnes o osudu Rakouska musí rozhodovati pouze vůle samých národů.

Celý telegram otiskneme zítra.

Государственный архив Новосибирской области

215. číslo V Jekatěrinburgu v úterý 29. října 1918 Cena 20 kop.

ČESKOSLOVENSKÝ DENNÍK

ЧЕШСКОСЛОВАЦКІЙ ДНЕВНИКЪ

Orgán Odbočky Československé Národní Rady na Rusi

Vítězství československých zbraní ve Francii.

Z francouzské úřední zprávy 24. října: Východně od Vouzières Francouzi zahnali Němce, při čemž obzvláště se vyznamenali Čechoslováci, bojující zde společně s Francouzi.

Naši ve Francii.

Uvítání posil z Italie.

Dne 8. srpna již časně z rána zazněly na nádraží v C. slavnostní zvuky naší národní hymny a Marseillaisy, na uvítání našich nově přibylých bratrů z Italie. Zemdlení po několikadenní cestě, přece svěže vyskákali z vlaku a řadili se do šiků. Jaká to podívaná! Oděni v stejnokroje alpinů, učinili na nás dojem nezapomenutelný. A jak by ne! Vždyť většina těchto drahých hochů, ještě v červnu t. r. stála na druhé straně Piavy, v rakouských uniformách sice, ale v srdci s vědomím své svaté povinnosti, již vykonali do poslední písmeny.

Dnes náš lid doma sám vychovává nové bojovníky a posílá nám je v tisících. Naše zálohy jdou přímo z československých zemí a jsou jisté a spolehlivé tak dlouho, dokud je Rakousko posílá do zákopů proti nám. Československý národ doma nezná kompromisu s Habsburky, on nedává již brance Rakousku.

Dnes nepláčou doma matky, sestry a milenky. Dnes neklnou otcové, ale žehnají slovy: „Jdi, synu, kam Tě volá povinnost! Jdi, muži, je to pro děti! Jdi, bratře, je to Tvá nejsvětější povinnost!" A naši jdou a dojdou na místo určené, kam je posílá národ. Zastavují se jen mimochodem v rakouských liniích, ale jakmile je seznají, při první příležitosti přejdou do fronty vlastní, do čs. slovenského vojska, neboť tam je jejich čestné místo. Nezahazují zbraně, ale obracejí je proti svým tyranům. Nestávají se zrádci, nikdy jimi nebudou. Jak je to možné, ptáme se s úžasem, že s 5.000 Čechů, kteří přišli při červnové ofensivě t. r. do Italie, opět téměř všichni se ubírají na naši československou frontu a pouze malá hrstka zůstává nerozhodnutými. Co to znamená? Odpověď je snadná: My již nemáme Rakouska, Rakouska českými mluvícími ve vojsku německém. My tam máme československé vojáky, nadchnuté bojem pro osvobození druhé otčiny a pevně odhodlané súčtovati s nepřítelem svého národa.

Přibylé bratry za Italie uvítal jménem československé armády a Národní Rady br. kapitán Šnejdárek, pravív mezi jiným toto:

„Bratři! Hrdě se hrdí, že, ačkoliv máme malé vojsko počtem, přece veliké duchem, držíme nejvíce frontu, získáváme si nesmrtelnou slávu v celém světě, bojujíce ve Francii, v Italii, v Rusku i v Sibiři. Ukažte se býti hodnými Vašich bojujících bratrů, kteří s takovým nadšením se bijí za ideál svobody a proti despotismu."

Po něm br. kapitán Šeba, vůdce výpravy, ve vzletném proslovu tlumočil pozdrav bratří v Italii, poukázav na to, že dnes naše vojsko bojující na celé italské frontě, píše historii svojí krví a svými činy, dokázalo nesčetněkráte, že se důstojně řadí po bok hrdinným bratrům v Rusku. My nemáme žádné čechoslováky-zajatce, my máme jen vojáky, hrdiny slávy Husitů.

Po tomto uvítání bylo provoláno pozdravy vojíny třikrát hřímavé „Na zdar!" za zvuků hudby odebrali se do přikázaného obydlí, kde již je očekávala teplá snídaně. Na všech je zříti železné odhodlání a nadšení pro naši svatou věc jim sálá z očí. Jsou to po většině mladí a svižní hoši, mnohému zajateckou polévku neviděl.

Jsme přesvědčeni, že jistě přicházejí čerstvé prondy, jež se projeví všude, kam přijdou. Přicházejí s úsměvem na rtech, s úsměvem v líci a s radostí v oku! Od nich lze očekávat jen to nejlepší. Bratři, společně ku předu! Na zdar! K.

Pohřeb v poli.

Neúprosná smrt si vyžádala oběti jednoho z našich řad: br. Vaňáče z 10. roty 21. pluku.

Pohřbu jeho, konaného dne 1. srpna t. r., súčastnili se přítomní důstojníci pluku v čele s velitelem p. Gillainem.

V 8 hod. 30 minut vyzvednuta schránka pozůstalého ze strážnice místní v . . . . a naložena na vojenský vůz. Rakev zesnulého zahalena v červenobílý prapor.

Za vozem kráčeli celou cestou do kostela na hřbitov v prvé řadě důstojníci, za nimi mužstvo pluku s obnaženými hlavami.

Pluková kapela doprovází smuteční průvod.

Na hřbitově krátkými, ale vřelými slovy rozloučil se s br. Vaňáčem velitel pluku a po něm bratr kapitán Husák, který objasnil úkol dobrovolníka. Obrátil se pak k bratru Vaňáčovi a pravil:

Krásný obraz ideální, za nímž Jsi šel, drahý bratře náš (nemoha dosici jeho splnění), a jenž je blízek nám i Tvým drahým rodičům v drahé vlasti, přislibujeme, že poneseme až do konečného vítězství!

Zemřel's na půdě Francie, již obyvatelé mají tentýž sen — osvobození — a trvalý mír.

Život Tvůj položen na oltář vlasti, jež Ti toho nezapomene!

Děkujeme Ti, bratře! Děkujeme!

V poli 1. srpna 1918. J. B. N.

„Československá Samostatnost" č. 33.

Bratři, nezapomínejte na národní daň a upisování revoluční půjčky!

Německá odpověď Americe.

Berlín 21. října. Přijímajíc nabídku o vyklizení obsazených území, německá vláda předpokládá, že určení způsobu tohoto vyklizení, jakož i podmínky příměří mohou vypracovati jen vojenští odborníci řídíce se při dohodě principem, že poměr sil na frontách má zabezpečiti a garantovati i poměr dohody. Německá vláda nabízí presidentu, aby poskytl možnost vypracovati podrobnosti.

Německá vláda doufá, že president nedopustí, aby požadavky neodpovídaly cti německého národa a že chce mír vybudovaný na spravedlnosti.

Německá vláda odmítá naříknuti z nezákonného a nelidského jednání německého vojska. Ničení nutná ku krytí ústupu jsou dovolena mezinárodním právem. Německá vojska dostala rozkaz šetřiti osobní majetek obyvatelstva a pečovati dle možnosti o obyvatelstvo; stala-li se nějaká vybočení, vinníci budou potrestáni. Německá vláda odmítá obvinění, že německé lodstvo při torpedování úmyslně topí záchranné členy, obsazené cestujícími, a nabízí ve všech případech dobrozdání neutrální komise, aby se vyhnulo všemu, co by mohlo uzavření míru stížiti. Německou vládou byl dán rozkaz velitelům podmořských lodí netorpedovati dopravních lodí, nemůže však z technických důvodů zaručiti, že ponorky při svém návratu obdržely tento rozkaz. Na presidentovy požadavky pro mír — odstranění násilí založeného na samovůli, bezkontrolnosti vlády schopné narušit světový mír — německá vláda odpovídá, že v Německu konstituce dříve nepřipouštěla vlivu lidového zastupitelství na tvoření vlády a nepředvídala účastenství lidových zástupců v řešení otázky vojny a míru. Nyní však nastala podstatná změna v tomto ohledu, nová vláda je v plném souhlase se zástupci lidu, volenými na základě přímého, rovného a tajného hlasovacího práva. Vůdcové velikých stran říšského sněmu patří k jejím členům (vlády). V budoucnosti německá vláda bez důvěry většiny sněmovny je nemožna, zodpovědnost říšského kancléře zaručuje se lidovou vládou.

Prvým krokem nové vlády bylo navržení mírové otázky sněmovně. Takovým způsobem president a spojenci nedostanou dvousmyslné odpovědi. Mírová nabídka a nabídka příměří vycházejí od svobodné vlády, prosté nezodpovědného vlivu a od většiny německého národa.

Bratři! Ve veřejných místnostech, zejména v nádražních čekárnách buďte při rozhovoru opatrni — nepřítel rozumí i česky!

Государственный архив Новосибирской области

Švédský socialista Branting ve Francii.

Začátkem července (před spojeneckým nástupem! pozn. red.) přijel do Francie přes Anglii předák švédských socialních demokratů Branting, který byl již ministrem financí a je znám nejen z kongresů Internacionály, ale i jako hlavní prostředník ve vyjednávání o stockholmskou socialistickou mírovou konferenci. Uvážíme-li všeobecné, historicky založené nepřátelství Švédů k Rusku (Švédové byli dříve pány Finska a pobřeží Baltu), silnou germanofilskou agitaci, vedenou ve Švédsku Sven Hedinem a konečně Brantingův internacionalismus, přidáme názorům tohoto politika, spojenčtím přátelského, tím větší význam.

Uvedeme některé úryvky z jeho rozhovoru v Paříži s redaktorem „Echo de Paris" 5. července: „Chtěl jsem přijíti do vaší země, abych obnovil četné přátelské svazky, jež mne poutají; také jsem chtěl spatřit své přátele z Anglie. A pak, chtěl jsem posoudit situaci sám, protože ve Švédsku jsme málo informováni: německá propaganda tam vede silnou kampaň: brožury a časopisy jsou tam vydávány v massách. Germanofilové jsou velmi čilí, ale na štěstí nemají moc v rukou. A všimněte si, že přes jich reklamní činnost ve prospěch ústředních mocí vyjasňuje se pravda i ve Švédsku: tam již chápou, že určitá vítězství německá jsou jen úspěchem dne jména.

Z Anglie, odkud přijíždím, odnáším si silný dojem, že spojenci chtějí zvítězit a že také zvítězí. Ovšem, ani na vysokých místech se netajili, že obtíží je ještě mnoho, ale chcete znáti můj osobní úsudek? Jsem přesvědčen, že brzo přijde okamžik, za několik měsíců, kdy se obnoví vojenská rovnováha a že k tomu mocně přispěje Amerika.

Jaké to bude strašné probuzení pro německé masy, uspané, chloroformované od srpna 1914! Lid konečně otevře oči a jeho údiv bude veliký!

Mírová strana, dušená během války militarismem, vystoupí, bude žít, nabývat vlivu a ovládne nakonec. Toto probuzení bude strašné pro junkery a monarchii. Tehdy spojenci — nepochybuji o tom ani okamžik — sklidí ovoce svých úsilí a obětí a věc celé Evropy bude vyhrána, když bude triumfovat civilisace a právo."

Redaktor „Echo de Paris" zavedl hovor na Rusko. Branting mávnul unaveně rukou: „Může někdo předvídat, co se stane zítra v této zemi, v níž jest všecho tak nejasné? Kerenský jest loyální a upřímný, ale měl, jako tomu bývá u mnoha politiků, okamžik kompromitujícího přátelství. Mezi druhy mezi bolševíky a jeho tolerance a ohledy k nim byly slabostí. Nyní, myslím, již vidí jasně a veřejně odhaluje propast míru brestského. Po mém soudu, má-li ruský lid pomoci sám a osvoboditi se od německého otrocství, jež ho ohrožuje; jest ještě dosti silný ku provedení tohoto úkolu a ku novému budování své vlasti na základě neodvislosti a solidnosti."

Na otázku o japonské intervenci v Sibiři nehledal Branting možným odpověděti a skončil rozhovor ujištěním, že neodjede z Francie, aniž by navštívil frontu. „Chci vysloviti vašim vojákům svůj obdiv a přinésti svým rodákům a přátelům jasný obraz o tom, jak se Francie drží, očekávajíc jisté vítězství."

Stanovisko Brantingovo k Rusku nám ukazuje výmluvně na tu hloubku zklamání, kterou prožívají skuteční evropští socialisté při pohledu na ruskou anarchii, a to výjimečné soustředění zájmu celého světa na Francii a západní frontu. Pvl.

Nálada v Německu.

Z Berlína se vrátil do Moskvy člen bolševické delegace Larin, jenž uveřejnil své dojmy v bolševických listech.

Veškeren život v Německu jest nyní pod vlivem porážky na západní frontě. V létě tohoto roku Německo dosáhlo vrcholu své vojenské síly. Koncem dubna prohlásil generál Ludendorf, vůdce vojenské strany a skutečný velitel německé armády, že do tří měsíců způsobí Angličanům a Francouzům rozhodnou porážku. Veřejné mínění v Německu se domnívalo, že Angličané budou smeteni do moře a Francouzové zahnáni za Paříž a že frontu bude možno držeti poměrně slabými silami, z ostatního vojska bude možno vyslati oddíly k obsazení Egypta a ostatních východních zemí. Vojenské kruhy v Německu značně podceňovaly vojenské schopnosti Američanů. Výsledek však byl naprosto jiný. Především technická převaha projevila se na straně spojenců díky americkému průmyslu.

Ocelářský trust Morganův projevil větší zdatnost než závody Kruppovy. Úspěch spojenců rozhodl hlavně značný počet tanků (suchozemských křižníků) nového systému, zhotovených americkými závody. Dále se ukázalo, že americké vojsko bojuje lépe než anglické. Změna rázu války vyvolala značný obrat v náladě. Vojenská strana nyní považuje za nezbytné zachování míru na východě, čímž si Larin vysvětluje, proč Německo v dalším zabírání ruských území a proč souhlasí s vyklizením území již obsazených (?). Klesání nálady zvýšilo desercí, vojsko častěji odpírá jít na frontu a množí se případy vzpoury.

Člověk, který nepoznal dobrodiní utrpení, nezačal ještě žít rozumným, tj. pravdivým životem. L. N. Tolstoj.

Spojenečtí socialisté a Rusko.

Sovětský časopis „Kravyj Nabat" v č. 21. ze dne 5. října oznamuje z Christianie, že londýnská konference socialistů ze zemí spojeneckých, usnesla se na této resoluci o Rusku: „Konference vyjadřuje hlubokou sympathii těm socialistickým dělnickým organisacím v Rusku, které po zničení vlastního imperialismu, vedou stálý boj proti německému imperialismu. Konference prohlašuje, že zachování brestského míru spolupůsobí k udušení ruské revoluce a že vážné ohrožuje budoucnost světové demokracie. Konference vyzývá dělnictvo spojeneckých zemí, aby neuznávalo míru, jenž nezaručuje úplné svobody Rusku. Konference, souhlasíc se VI. z 14 bodů vytčených presidentem Wilsonem, má za to, že úsilí spojeneckých vlád, poskytnouti v této době ruskému národu, musí býti založeno na upřímném přání, udržeti a posíliti svobodu i demokracii organisovaným, trvalým a všeobecným mírem." A. N.

Kongres ujařmených národů.

(ČSTA z Ameriky.)

Filadelfia 23. října. Představitelé ujařmených národů, zastupující 65 milionů obyvatel, pořádají zítra ve Filadelfii kongres, aby se usnesli na společné deklaraci nezávislosti národů, úpících pod panstvím Tentonů. Profesor Masaryk, který bude předsedati tomuto sjezdu zástupců Čechů, Slovováků, Jihoslovanů, Poláků, Italů-irredentistů, Ukrajinců, Litevců i Rumunů, prohlásil, že připravovaná deklarace, jak doufá, stane se významným dokumentem v historii uhněteného evropských národů. Pokládáme si za čest, pravil prof. Masaryk, a za zvláštní privilej, že kongres, který je založen na principech sebeurčení všech národů proti německému jhu, koná se v historických stěnách, v nichž byla prohlášena nezávislost Severoamerických Států.

Rudá armáda.

Osoba, jež přibyla v těchto dnech do Ufy z Moskvy, vylíčuje nesnesitelné poměry v tomto městě, žijícím v nedostatku, drahotě a pod krutým bolševickým terrorem. O armádě praví: Bolševická armáda se nyní rozděluje ve skupinu najatých a skupinu mobilisovaných. Najati jsou: Lotyši, Číňané a Maďaři ze zajatců. Nepatrný počet mezi najatým vojskem tvoří ruští krasnoarmějci, kteří projevili zvláštní oddanost věci. Tito najatí vojáci mají v rukou veškerou vládu a pomocí jich se provádí mobilisace ruských občanů. Mobilisovaní Rusové jsou umístěni v kasárnách a jsou podrobeni velmi přísnému, téměř žalářnímu režimu. Přečiny proti disciplině a desertace trestají se smrtí. Mobilisovaní jsou v kasárnách naprosto isolováni a většinou ihned po mobilisování odesílání jsou na frontu. Dělníci a rolníci všemožně snaží se vyhnouti vojenské službě a ukrývají se v lesích, bývají také případy hromadného odporu. Tak v Saransku povolané tři ročníky odepřely jíti na frontu. Po té byli povoláni najatí krasnoarmějci, kteří vzpouru násilně potlačili a odvedli pak mobilisované pod stráží.

Úřední zprávy.

Rozkaz.

Dochází jak po štábních, tak i po železničním telegrafu spousta telegramů s úplně nepřesnými adresami, bez běžného čísla, ba i bez určitého podpisu. Adresovány jsou lidem, projíždějícím Čelabinskem nebo zatímně zdržujícím. Bedlivá pátrání po adresátech nevedou téměř nikdy k výsledkům, telegramy zůstávají nedoručenými. Projíždějící lidé nikdy se po nich netáží a uvědějí, aniž by zanechali svoji adresu. Mnohé ze zasílaných telegramů svým obsahem neodpovídá svému úkolu, jak textem, tak i smyslem. Často připouštějí se k odeslání telegramy nepřesného a nevážného významu, které mohly být poslány poštou jako dopis. To vše znesnadňuje práci telegrafu, který je přetížen, čímž trpí i telegramy vojensko-operačního rázu. To vše může míti zcela nežádoucí následky a proto nařizuji: 1. Formulář telegramu musí býti jednotná, též adresy psány určitě s uvedením v služebních telegramech úřadu, v soukromých hodnosti a příjmení. V záhlaví telegramu uvésti běžné číslo telegramu, na který se odpovídá. Text telegramu stylisuje se stručně a končí se podpisem, číslem; v podpisu uvésti úřad, hodnost a příjmení. 2. Telegraficky předávati jen zprávy, jež vzkutku odpovídají tomuto naznačení, vážné a spěšné. 3. Poznámek: „spěšně, mimo pořad, zcela mimořádně" nezneužívat. 4. Telegramy soukromého rázu nepřijímat v štábních telegrafních kancelářích.

Prosím, aby tento rozkaz byl oznámen všem osobám na službě vojenské a aby se přísně dbalo na jeho plnění.

Náčelník štábu západní fronty generál-poručík Diterichs.

Oznámení.

Dne 15. září t. r. byli vysláni k 3. pluku na doplnění a nedostavili se střelci: Kováč Ludvík a Strakoš Adam; podle udání dobrovolců zůstali pravděpodobně v Omsku.

Střelec Krejčí František; obdržel na 2 dni dovolenou do Kurganu a nepřišel.

Střelec Horyna Václav; je prý v mydlárně v Išimu.

Střelci Kopeček Jan, Chmelíček Antonín a Jašek Jakub; zdrží se prý ve vesnicích v okolí Išimu.

Žádám všechny příslušníky československého vojska, kterým jest něco známo o místě pobytu jmenovaných střelců, aby spolupůsobili k tomu, aby dotyční byli zadrženi.

Zatímní velitel pluku kapitán Čila.

Místopobočník velitele pluku por. Šolín.

Na frontách.

Anglická zpráva z 24. října. Nástup Angličanů načal a dosáhl uspokojujících rozměrů. Tournai obklíčeno. Nepřítel překáží přepravě Angličanů přes řeku Soldu, jež by vyzvala ustoupení Němců od Bruselu a Antverp. Očekávají se krvavé boje. Dnes odpoledne Angličané dostihli západního břehu řeky Soldy u Bleharies, což je jižně od Tournai na hranicích Belgie.

Německá večerní zpráva z 24. října. Zdařilé místní boje ve Flandrech. Východně Sotesmes a le Catoau rozbily se prudké útoky Angličanů, jimž se podařilo obsaditi jen málo našeho území. S ostatního bojiště nepřišlo nic nového.

Государственный архив Новосибирской области

Anglická zpráva (bez data): Čtvrtá a pátá britská armáda postoupily během dne o 5 km do hloubky a na frontě Le Cateau—Solesmes obsadily 10 vesnic, prorazily silnici Le Quesnoy—Landrecies. Vallenciennes úplně obklíčeno. Skoro celý břeh Scldy až k Tournai je v rukou britských vojsk. Mezi řekami Oise a Serre spojenci ukořistili 80 děl a 700 kulometů. Nehledě na prudký odpor nepřítele, Francouzi se opevnili na levém břehu řeky Souchez.

Německá úřední zpráva 24. října. Na obou březích řeky Maasy útoky Američanů nabyly velkých rozměrů. Útočícím Angličanům podařilo se zabrati jen málo území.

Palestina. Od Chama počal nepřátelský pohyb na Aleppo-Mesopotamie. Na tygrisské frontě vedeme boje s nastupujícími Angličany.

Francouzská zpráva z 22. října. Německý ústup ve Flandrech děje se denní rychlostí 15 kilometrů.

Anglická zpráva z 25. října. Anglická vojska postoupila mezi Tournai a Vallenciennes, obsadila Froyenne a Augyn a pronikla na 6 km do předměstí Vallenciennes. 10. armáda dostihla řeky Oisy—Serre a očistuje Mordier.

Ustup nepřítele nedosáhl ještě maxima, Němci snaží se udržeti u Pimara. Zmocní-li se spojenci tohoto města, stane se postavení německého vojska kritickým.

Srbské bojiště. Francouzská vojska dorazila k Dunaji u Lom Palanky. Srbská jízda dostihla Paračina (55 verst od Aleksinace).

Z našeho vojska.

Za našimi padlými.

(Z 9. roty 8. pluku.)

Znáš-li ten kraj, kde hory s oblaky se snoubí, kde vesničky k úpatím hor se tulí, kde pole s lesy se střídají? Ač, drahý, přec milý nám všem, kteří jsme se v něm zrodili. Je to Českomoravská vysočina, domov náš. Tam my jsme žili, odtud nás vyštval do světa rakouský císař. A nyní po několikaleté odluce nezapomněli jsme na rodná místa. Žijeme tam stále duší, neboť naši drazí tam bydlí, neboť k těm místům poutají se nejmilejší vzpomínky, tam je všechno naše nejdražší. Bohužel osud nenaměřil všem stejně. Všichni se nevrátíme. Mnozí již padli. Padl Jos. Mikulášek z Janovic u Počátek v boji u Kaslinského závodu, padl Václav Šafář ze Sloupnice u Litomyšle v boji u Utkinského závodu. Oba ještě mladí, plni touhy po daleké otčině.

Již nejsou mezi námi, již leží v chladné zemi nehostinného Uralu. A v dáli čeká na ně usoužená vlast, šedivý tatíček a ustaraná matička, aby se potěšili a přitiskli k srdci své milované děti. Více se jim nevrátí. Budiž řídice se heslem: Pro naši i cizí svobodu. Spěte, milí hoši, spěte sladce!

Padlým bratřím východní fronty.

Za prvních paprsků slunečních, jež první objevivší se zelení mladé Sibiře, s novým jejím životem začío naše vojenské vystoupení proti germánsko-maďarskému panovačnému a zákeřnému živlu, podmaňujícímu, rvoucímu a dusícímu. . .

Dnes po skončení bojů v Sibiři jedu zpět a uvědomuji si všechna místa bojišť, vidím je a chápu tu mocnou sílu vůle, jež zvítězila.

A u Vašich mohyl, bratří, čtu znovu Vaše ideály, cítím opět v srdcích Vašich všechno to, o čem jste léta snili, co jste svou vlastní krví podepsali: boj obranný a spravedlivý, až konce a vítězný, za svobodu a volný rozvoj našeho národa, Ruska a všech ujařmených. — Za Mír, Svobodu a Lásku. Na Vaše mohyly, bratří, květy napadaly, čisté, vonné, velké a nebledoucí. Napadaly a porostou znovu z Vás květy Lásky pro Lásku. Napadaly na Vás květy Svobody, z níž žíti a těšiti se budou dosud nenarození. Padly na Vás květy nejvonnější a nejvzácnější, květy Nezištnosti, Sebeobětování, jež dány Vámi s radostí do vínku nové, světlé budoucnosti — —

A Vaše mohyly bratrské dávají nám zůstávajícím nové a nové síly, Vaše krev svatá, jest zárukou, že dobojujeme boj vítězný, že dodržíme, že vydržíme! — — —

Marny jsou všechny snahy a pikle militaristicko-byrokratického nepřítele, jenž pokouší se všemi způsoby rozlomiti naše řady, naši jednotu. Předržíme jej a uskutečníme za Vás všechny Vaše ideály, všecko Vaše chtění a cítění — — —

Bude naše národní osamostatnění, vyplujeme na mezinárodní forum volných národů. Bude československý stát a musí býti sociálně spravedlivý, se zapomenutím všech egoistických forem vlastního života, v snaze po zcelení všech složek celonárodních, prodchnutých Láskou a s pevnou vůlí k nezištným obětem, pro humanní cíle a potřeby společné naším i všem ostatním. . .

Bratří, již spíte snem hrdinů dneška v klidných nivách mladé Sibiře, budte klidní, my zůstávající jdeme za Vaším vzorem a smeteme každou pliseň starých forem života a překlenem tůně svými mezery mezi člověčenstvem — — —

Vojenská výstava.

Výstavka bude ukončena 31. října a projektuje se její přenesení do Polska. Proto je žádoucno, aby každý, kdo ji dosud nenavštívil, nedal si tuto příležitosti seznámiti se podrobně s historickým vývojem naší armády a její činností. Návštěva vojenských osob byla ode dne zahájení (20. října do neděle 27. října následující: 1142, 430, 213, 316, 161, 182, 204, celkem 2648 osob. Návštěva ostatního obecenstva značně menší: 289, 78, 63, 68, 49, 41, celkem 679 osob za celý týden v městě stotisícovém. Tento týden budou organisovány hromadné návštěvy dělnictvy šactvem a studentstvem místních škol a dále novobranců ruské místní posádky za snížených cenách.

Úřední zpráva

vrchního velitele západní fronty.

25. října 1918.

Jihovýchodní armáda.

Barnaulský úsek. V katkovské stepi 15 v. na východ od st. Rybcovky poražen oddíl krasnoarmějců, který zahodiv pušky a výzbroj, rozutekl se.

Semiréčje. Na bakumovském úseku bojuje se s obchvatnou skupinou krasnoarmějců.

Jekatěrinburská skupina.

Verchoturský úsek. Naše vojska obsadila ves Karauiskoje.

Kušvinský směr. Stanice Laja i Verchně-Lajinský závod znovu dobyty našimi vojsky, nepřítel ustupuje k severu.

Kungurský směr. Naše části obsadily rozjezd 59. a ves V.-Lek. Postup ku předu trvá.

Kamská skupina.

Askinský směr. Obsadili jsme ves Apašinu a Košnu. Vzaty pušky a 5 krasnoarmějců. U vsi Razdéliday (sev.-vých. st. Černušky) úplně zničena rota 252. sovětského pluku. Ukořistěny pušky a výzbroj.

Samarská skupina.

Bugulminský a simbirský směr. Srážky rozvědčíků.

Buguruslanský směr. Klid.

Jihozápadní armáda.

Na všech směrech sesílená výzvědná činnost a srážky drobných oddílů.

Různé zprávy.

Deklarace československého vojska na západní frontě.

„The Bohemian Review" přináší toto prohlášení československých vojsk na západní frontě:

„Ve jménu naší národní cti, ve jménu všeho, co svaté nám Čechoslovákům slibujeme, že budeme bojovati po boku spojenců proti našim nepřátelům tak dlouho, dokud československé země a celá střední Evropa nebude svobodna, dokud náš národ společně s druhými osvobozenými národy nedobude si úplné samostatnosti a práva rozhodovati o svém osudu."

Příjezd generála Janina.

Vladivostok 26. října. V Tokio očekává se příjezd generála Janina.

České pluky vyvedeny z Uher.

„Echo de Paris" oznamuje 6. července přes Curych z „Lidových novin", že uherská vláda začala najednou provádět nátlak na vojenskou správu, aby byly vyvedeny z Uher české pluky, stojící v městech neúplně maďarských. Tak byl přeložen český pluk, stojící v Békes-Csaba do čistě německého města Hartbergu v Rakousku, a na hranici Uher byly jeho vojákům odňaty všecky potraviny, které jim byly podarovány slovanským obyvatelstvem jich uherské posádky.

Dobytí Caricynu.

Čelabinsk 23. října. Caricyn dobyt kozáky. Gubernátorem jmenován generál Hajnberg.

Příjezd raněných Čechoslováků do Tokia.

Ačkoliv všechny přípravy pro umístění 25 raněných Čechů byly hotovy, přec tito očekávaní v Tokiu z Vladivostoku dosud nepřijeli a máme zprávu, že dostihli Tsurugu v úterý v noci.

„The Japan Advertiser" 7. července.

Zásobení Čechoslováků tabákem.

V Japonsku založen „tabákový fond pro Čechoslováky" a za peníze takto získané zakoupený tabák bude odeslán do Sibiře.

„The Japan Advertiser" 3. července.

ČSTA v Tokiu.

Rozkazem Československé Národní Rady a generála Štefánika zřizuje se v Tokiu Československá vojenská kancelář v čele s kapitánem Pisteckým, k němuž přidělen k informační službě ještě jeden důstojník.

Československa propagace v Japonsku.

V pondělí 15. října pořádán v Tokiu hudební, pěvecký a taneční večer ruských umělců ve prospěch československého vojska. „The Japan Advertiser" z 17. října přináší překlad vzkazu československého národa armádě a zprávu o zřízení československé informační kanceláře, která má posíliti a rozvinouti přátelské styky Japonska a Československa.

Государственный архив Новосибирской области

Otázka příměří.

„Reuter" vylučuje možnost příměří v nynější době, jelikož Německo zřejmě pomýšlí nedati vojenských garancií, pročež v načatých vojenských operacích bude se pokračovati.

Ukrajinsko-rumunský mír.

Ukrajinsko-rumunská vyjednávání se skončila, v nejbližší době načne se s výměnou zboží. Ukrajina dá Rumunsku cukr, obilí, cukrovku, sušené plodiny a vápenec. Koncem října vyjíždí do Jass ukrajinské vyslanectví.

Politika Kubaně.

Bolševické radio hlásí, že hetman přijal kubaňskou delegaci, jež přijela uzavříti vojenský spolek s Ukrajinou. Dnes došla zpráva, že v Jekatěrinodaru na schůzi demokratických stran byla přijata resoluce, v níž se uznávají ufimské porady vzhledem k nynější době za právomocné utvořiti všeruskou vládu.

Postavení bolševiků v Turkestaně.

Předseda sověta a komisař Turkestanu obrátili se k moskevskému sovětu komisařů Trockému a zástupcům Turkestanu s následující depeší: „Naše neřídké prosby o pomoc Turkestanu, končily se pouze sliby. Dnešní náš stav připomíná nám osud Finska, což nás ponouká žádati od centrální vlády mimořádnou pomoc. Osud astrachanského oddílu není nám znám. Všech našich revolučních vojsk užito na třech frontách, nehledě na velké kontrrevolutní vnitřní vření, ohrožující dokonce Taškent. Aschabadská fronta jest úplně imperialisována. Orenburgská fronta jest bezměrně namahavá. Semiřečí ohrožuje sibiřská centrála. Fergana hoří. Orenburská fronta udržována námi, samočinně se autonomisuje. Vedoucí operace na frontě, žádáme o spěšný rozkaz vojenského komisaře Trockého o koordinaci všech sil turkestanské fronty. Žádáme o rozkaz centrální vlády, nařizující mobilisaci v Semiřečí, rovněž dle možnosti mobilisaci dělníků a spolehlivých frontoviků. Přijímajíce v úvahu důležitost Turkestanu, kategoricky žádáme reálné upevnění (zaphnutie) federalistického spojení, jestli chcete zachrániti revoluční avangard v centrální Asii. Na kartu vsazen jest osud naší republiky. Naší povinností před revolucí jest vyplniti vše do posledního dechu. Jménem Turkestanu předseda Rodnych, komisař Kolesov.

Likvidace omských stávek.

21. října zastavena rozhodnutím hlavního stávkového výboru stávka továrních dělníků, kteří podporovali železniční stávku. Tato stávka byla likvidována. 22. října se přikročilo všude k pracím. 24. října měl být předložen všeruské vládě projekt utvoření komise, která by upravila vztah železničním zřízencům a vyšetřila příčiny stávky. Komise bude složena ze zástupců úřadů a dělnictva.

Ministr práce o stávkách.

Sibiřský ministr práce Bunakovský poslal komisařům práce telegram: Vznikají stávky železničních dělníků s politickým požadavkem o zrušení úkolové práce. Sibiřská i všeruská vláda pokládají stávky za zhoubné v přítomné době a nezastaví se ani před nejrozhodnějšími kroky. Jedině akordní práce může zvýšit pracovní výkonnost, jinak drahy nebudou moci obsloužit frontu a dovážet zboží z východu. — Vlády se starají, aby zavedením akordní práce neutrpěl výdělek, proto tvoří komise, složená ze zástupců ministrů železnic a práce a zástupců dělnictva.

Dělníci mají možnost mírným způsobem hájit své hospodářské zájmy a odstraniti nedostatek akordních tarifů. Komisaři mají vysvětlit dělnictvu nesmyslnost jejich slepé tvrdošíjnosti a dosvědčit nezlomnou vůli vlády.

Ve východní Sibiři.

Na st. Olovjanné důstojníci japonského velení oznámili železničnímu lékaři, že rekvirují nemocnici pro přišlý ešelon. Doktor protestoval u komandanta; věc dosud nerozřešena.

Do Irkutska přivezli 600 raněných z povolžské fronty, kteří trpí nedostatkem obuvi i šatů.

Také antimilitaristi.

V Irkutsku se pozoruje přibývání ruských „běženců" z Ameriky, kam utekli, aby se vyhnuli vojně v Rusku. Teď vracejí se ubíhajíce znovu před mobilisací, která je stihá v Americe.

Touha po osvobození.

V jedné gubernii, obsazené nyní bolševiky, dělníci sebrali 150 tis. rublů, s nimi vyslali učitele Z. nakoupit do Sibiře chléb, který měl být dovezen, jakmile kraj bude osvobozen lidovou armádou od bolševiků. Se své strany, hladový lid se zapřísahá, že jakmile dostane zbraně, vší silou bude pomáhat svržení bolševismu. Učitel obrátil se k zatímní všeruské vládě s žádostí, v němž nabízí sebraný obnos za dospěch lidové armády s podmínkou, že do hladové gubernie bude poslán chléb, až bude osvobozena. Vláda vyhověla jeho žádosti, předala peníze k disposici vrchnímu veliteli a vydala mu obligaci na chléb.

Chtělo by se připomenout všem dnes osvobozeným, aby nezapomněli svých slibů, jež učinili, když byli ještě hladovými.

(STA)

V Ufě.

Ruská vládní agentura sděluje: V Ufě 21. října pořádán byl miting, na němž Černov vyzýval ke vstupování do českoruských pluků. Nehledě na liják, který začal již před mitingem, účast obecenstva dosahovala 5 tisíc lidí, většinou z demokratických vrstev.

Po nás ať přijde potopa . . .

21. října v souhlase s komandantem Ufy a představiteli státní ochrany provedena byla prohlídka restaurací, hostinců i hotelů, ježto v Ufě poslední dobu, co se město stalo přifrontovým, objevuje se nebývalé opilství a prostopášnost, jež zachvátily celé město. Při prohlídce objeveno bylo všude veřejné pití lihovin.

Rozformování důstojnického praporu.

Členové ústavodárného sněmu Burevoj, Bililkin, Gendelman a Ivanov uveřejňují 18. října v ufimském „Narodu" telegram všeruské vládě, v němž oznamují toto: šestého října poručil plukovník Machin, velitel vojsk samarského rajona, důstojnickému ruskému praporu jíti na posici. Ten odepřel a hrozil Machinovi arestem a zastřelením. To se odehrálo na ulici před štábem, zcela veřejně. Ježto nebylo vojenských sil blízko, nebylo možno zakročit a prapor samovolně ušel ze Samary do Kineľ. Machin nařídil rozformovat prapor, rozdělit mezi bojeschopné části národní armády, žádal nejvyššího velitele o degradaci všech na řadové vojáky. Velení, uvažívši heroism ruských důstojníků a jeho zásluhy v občanské válce, chce vyřídit celý případ tím, že důstojníci odprosí Machina, jehož rozkaz se zastavuje, prapor se předává generálu Potapovu, podčiněnému Švecovi.

Interpelanti, doprovázevší velitele na ústupu ze Samary tvrdí, že zrušení rozkazu o rozformování praporu ukáže demoralisující vliv na vojska národní armády, bude vykládáno jako zavádění dvojího měřítka v otázkách disciplinárních, podrývá autoritu důstojníků ruských vůbec a seslání jich bojových příkazů.

K událostem v Čitě.

Přibyli zástupci sibiřské vlády, kteří vyřídili konflikt mezi vládními kruhy a veřejností. Plukovník Semenov změnil stav obležení v stav válečný. Propuštění z vězení oblastní komisař i gen. Sitnikov. Pluk. Semenov odjíždí na východ za vojenským ministrem Ivanovem.

Poslední zprávy.

Vyvrácení.

Sděluje se nám úředně ze štábu vrchního velitele západní fronty: Slухy o tom, že rakousko-uherská vláda souhlasí se samostatností Čech, neodpovídají pravdě. Naopak Rakousko napíná poslední síly, aby se zachránilo od nevyhnutelné a zasloužené zkázy a rozvalu. Na italské i na balkánské frontě rakousko-uherský meč prolévá dále potokem krev našich bratří na rozkaz Habsburků a Hohenzollernů. Rakousko-uherská úřední zpráva z 15. října t. r. praví, že rakousko-uherská vojska pokračují v bojích s obvyklou chrabrostí a pochopením povinnosti. Jich útoky vynikají dřívější prudkostí atd. Známe dobře rakousko-uherskou vládu i Němce. Jich slibům nevěříme a vyjednávání s nimi vésti nebudeme, nýbrž silou si vezmeme, co nám po právu a spravedlnosti patří.

Odpověď Wilsona na poslední notu Německa.

Na poslední notu Německa, které nabízí zřídit neutrální komisi k vyšetření Wilsonových obvinění, aby nezdržováno bylo jednání o příměří, Wilson ve své odpovědi praví: „Přání míru vysloveno je ne těmi, kdož dosud řídili politiku Německa, jehož jménem vedli válku, ale ministerstvem, mluvícím jménem většiny parlamentu. Obdržev slib německé vlády, že zákony civilisace a kultury budou šetřeny německými vojenskými úřady, president předloží spojencům k posouzení otázku příměří. Jedině přijatelné pro spojence je příměří, jež by udrželo stav na frontě, aby učiněno bylo možné nemožným... (vynecháno). Budou-li spojenci souhlasiti počíti vyjednávání na uvedených zásadách, poručí svým vládám vypracovati nutné podmínky. Přijetí těchto podmínek Německem bude důkazem, že přijímá podmínky míru; avšak president prohlašuje, že je nutno žádati mimořádné záruky.

Není známo, bude-li přeměna německé konstituce pevnou, neboť není přímých záruk v otázce kontroly, jíž má mít Reichstag nad vedením války. Je zřejmo, že německý národ nemá prostředků naříditi německým vojenským úřadům podrobiti se vůli národa, neboť právo pruského krále vésti politiku říše je dosud nepopíratelné... (vynecháno). Třeba říci, že spojenci nemohou míti důvěru k těm, kdož dosud vedli politiku Německa. Spojenecké vlády mohou vésti vyjednávání se zástupci lidu; jestliže by se mělo vyjednávati s nynějšími diktatory vojenskými, monarchistickými samodržavci, tehdy Německo nemůže vésti žádné vyjednávání o mír a musí se vzdáti.

Na frontách.

V Italii začal nástup italských vojsk. — Srbové jsou u Kragujevace.

Государственный архив Новосибирской области

218 číslo V Jekatěrinburgu v pátek 1. listopadu 1918. Cena 20 kop.

ČESKOSLOVENSKÝ DENNÍK

ЧЕШСКОСЛОВАЦКІЙ ДНЕВНИКЪ

Orgán Odbočky Československé Národní Rady na Rusi

Umírající dravec.

Z krajů habsburské monarchie každý den přicházejí zprávy, které se zdají potvrzovat, že dvouhlavý orel prožívá poslední chvíle svého života. Dřívější zvěsti pronikající z Rakousko-Uherska mluvily namnoze jen všeobecně o hladu a nespokojenosti, o demonstracích a bouřích — nyní však národní hnutí, aspoň československé a jihoslovanské, kreslí se v posledních zprávách jako hotová státní organisace: národy berou samy vládu do svých rukou a vláda vídeňská a pešťská jsou proti tomu bezmocné.

Hyne dravec, který nás a jiné národy střední Evropy po staletí dávil a rval...

To je patrno ze zpráv, třeba bychom je brali sebe kritičtěji. To jsme všichni očekávali; byli jsme vždy přesvědčeni, že takový konec dříve nebo později nastane.

Ale dravé zvíře teprve umírá; ještě není mrtvo. A proto všichni, kteří stojí kolem něho a hledí je zničit, musí být velmi opatrní, aby sami posledním snad vzmachem jeho tlapy nebyli smrtelně zasaženi.

Musíme být opatrnějšími [illegible] my, protože [illegible]slovenské země — to je půda rakousko-uherské říše, na [illegible] budou namířeny poslední rány, na nás bude obrácena hlavní snaha intrig všech, kterým záleží na zachování habsburské monarchie jako celku.

A těch je mnoho. Je to především panovnická rodina a celý široko rozvětvený habsburský rod se svým bohatým příbuzenstvem. Císařovna Zita [illegible]talka francouzského původu a — jak je vidět z mnohého — zájem své rodiny, svých dětí klade nad zájem německého národa, nad zájmy dynastie. Její bratr je ve francouzské armádě a již jednou prostředkoval písemný styk císaře Karla s francouzskou vládou. (V č. 57 měli jsme o tom článek „Osud v rodině".)

Je to dále vysoká byrokracie [illegible], vojenská i církevní: maršálí a generálové, ministři i exministři, tajní, dvorní a stát. radové, kardinálové i biskupstvo a [illegible] všichni buď německého nebo maďarského původu anebo odštěpenci, kteří se [illegible] svému národu duchem a často i [illegible]em. Jim jde o teplé místo, o chléb.

Je to šlechta, která [illegible] skoro všecka je německá a maďarská nebo cizopasná, která pochopitelně [illegible] o své výsady, jsou to velkostatkáři, velkokapitalisté průmyslovi, kteří chápou, že svobodné národnostní státy budou lidovější a tím také sociálně spravedlivější.

Jsou to Němci, jsou to Maďaři, bez rozdílu, mají-li v žilách modrou krev, či se hlásí pod rudý prapor.

Tyto všecky skupiny usilují všemi prostředky habsburskou monarchii zachránit od rozvalu. Když nyní selhává meč, sahají k diplomatickým kejklům a úskokům: císař Karel vydává manifest ke „svým milým národům", jimž slibuje přebudování Rakousko-Uherska na federativní stát, a maďarští političtí žongleři vystrčili grafa Karolyiho, aby začal hrát spojeneckou písničku; docela prý si jasně velmože pan vzal do ministerstva — dva socialisty.

Pro nás je to všecko směšné. Smáli jsme se, když nám rakouští císařové nadávali velezrádců, a smějeme se, když nás [illegible]ují svými milášky. (Doma říkají [illegible] nešťastným císaři: „Karličku, mlč, nelži!" Je nám směšný hrabě Karolyi, protože víme vlastně, jak ho Tisza po celou dobu války prostě držel v troubě, a nyní mohl ve vhodnou chvíli předložit spojencům teplého.

Ano, směšné je to [illegible] druhým národům střední Evropy, [illegible] jsme tu kavalírskou společnost z Vídně a Budapešti prohlédli naskrz. Ale jejich pikle, jejich živé fráze mohou [illegible] nějaký ohlas ve světě. Nebot tam mají [illegible]

Jsou to kraloví[illegible] hierarchii, kterým záleží na [illegible] největšího a nejvěrnějšího [illegible] státu; je to mezinárodní velkokapitál, který nechce ztratit velkého dlužníka. A jsou to na druhé straně ruští bolševikové, kteří podceňují a sesměšňují národnostní ideály a nebízejí středoevropským národnostem přímo i vojenskou pomoc.

Ve středu těchto intrig — opakuji — je náš národ, naši doma i naše hnutí zahraniční. V této situaci musíme zachovat pevnou důvěru ve své vedení politické, kterým je vlastí Národní Výbor v čele s drem Masarykem a za hranicemi Československá Národní Rada v čele s prof. Masarykem, pevnou důvěru v to, že oni zkušenou rukou vedou loď našeho státu do kýženého přístavu nezávislosti.

Pro jejich práci je československé vojsko nezbytnou oporou, na jeho kázni a výkonnosti spočívá zatím jejich politický vliv. Proto obratná agitace a provokace pečlivě obepíná neviditelnými otravnými sítěmi naše vojsko, aby oslabila jeho vnitřní jednotu a zmenšila jeho sílu.

Mezi prostředky této agitace patří i mnohé zprávy o poměrech v habsburské monarchii, které se dnes pouštějí do světa a pronikají až k nám. Je to jedovatá slina, která padá ze tvoucí tlamy umírajícího dravce.

K.

Ve smrti není ničeho strašného; co je v smrti strašné, závisí od života.

L. N. Tolstoj.

Postup spojenců.

Angličané vzali Valenciennes a Quesnoy. Obsazeno 16 vesnic, vzato 7.000 zajatců a 100 děl.

Z Vladivostoku se nám oznamuje 28. [illegible]: Britská vojska postoupila severně od [illegible], obsadila Quesnoy, Valenciennes a [illegible]. Vojska generála Mangina přešla [illegible] Serre, obsadila Caumont, Pierpont a postoupila na frontě 7 km o 3 km až k Ilmais, Recourance, Comte, Herpy. Britská vojska postoupila na silnici Quesnoy-Landrecies o 5 km, dorazila do Quesnoy a přiblížila se na 2 km k Landrecies. Jižněji obsazeno 16 vesnic, zajato 7.000 nepřátel a ukořistěno 100 děl.

Guise obklíčeno.

Z téhož pramene se nám sděluje: Francouzská vojska přešla u Grandpre[illegible] Oise severně od Guise, jež je [illegible]. Východně od řeky Vethel [illegible]ují. Francouzská vojska obsadila [illegible] du Fleury a vzala několik [illegible] kulometů.

Americká úřední zpráva z 27. října: Na verdunské frontě mimo den za prudkého dělostřeleckého boje. Na obou březích Meuse německé protiútoky v lese Belle American odraženy. Němci zahnáni do lesa Volote. Vzato mnoho zajatců. Bojů se účastnili angličtí a američtí letci, kteří sbili mnoho nepřátelských strojů.

Velká bitva od Valenciennes k Verdunu. Vzaty Famars, Artres a Rhonelle. Němci ustupují na území od Oisy k Argonnám.

Z Vladivostoku oznamují 29. října: 28. října zahájena velká bitva na frontě od Valenciennes k Verdunu. Nehledě na protiútoky německých vojsk, spojenci se udrželi na všech nových posicích, postoupili dopředu a způsobili nepříteli velké ztráty. Francouzi postupují v Belgii a severně Valenciennes. Britové se zmocnili Famars, Artres, Rhonelle a přepravili se na druhý břeh řeky. Francouzská vojska postoupila na řece Oise a Serre a došla německých opevnění. U Acu přešla řeku Serre a odrazila německé protiútoky východně Sissonne. Mezi Sissonne a Château-Porcienne zuří prudký boj. Francouzi zajali zde 2.350 nepřátel. Úspěšný postup spojenců v údolí řeky Aisne nutí Němce k spěšnému ústupu na frontě mezi řekou Oise a Argonnami.

Postup Angličanů a Američanů.

Haigh oznamuje: Postoupili jsme na levý břeh řeky Bouille a vypudili jsme nepřítele z lesa u Fresnes. U Verdunu odraženy nepřátelské protiútoky na výšinách 297. Na

Государственный архив Новосибирской области

řece Maasen ve Woewres zuří dělostřelecký boj. Američané zajali 4.250 nepřátel.

Porážka Němců na řece Moravě. Srbové vzali Novi Pazar a Peč.

Srbská úřední zpráva: Nepřítel poražen na obou březích Moravy a ustupuje v nepořádku na sever. Srbové obsadili Novi Pazar a Peč (Ipek) a zajali 1.500 nepřátel. Ukořistěno značné množství materiálu.

Srbové na bosenských hranicích. Italové u Alessia jižně Skadaru.

Rakouská úřední zpráva z 28. října: Na řece Drině došlo k bojům našich za nich vojsk se silnými bandami povstalců. U Alessio na albánském pobřeží boje zadních vojů. V Srbsku náš zpáteční pohyb pokračuje bez překážky nepřítele. V bojovém styku byli jsme pouze severně Kragujevace.

Italové přešli řeku Piave.

Dle rakouské úřední zprávy z 29. října, kterou dále přinášíme celou, Italové přešli na mnohých místech řeku Piave.

Na frontách.

(Dle jiskrových zpráv Němců.)

Západní bojiště. Zpráva německého hlavního stanu z 29. října. Skupina Ruprechta: Ve Flandrech není válečné činnosti. Jihozápadně Deynze, východně Avelghem a u Artres jižně Seldy jsme odrazili útoky nepřítele. Při odstraňování jednotlivých anglických hnízd u Famars a Englo Fontaine jsme vzali zajatce. Skupina německého následníka: Pokusy nepřítele přejíti [illegible] u Tupigny ztroskotaly. Mezi [illegible] a Oise, které stáhli jsme předešlé noci [illegible] na vyčnívajícím oblouku [illegible] Farte na linie západně [illegible] Serre. Na [illegible] řeky [illegible] ztroskotaly opětovné časně z rána francouzské útoky. Mezi Proidmont i Pierrepoint a západně řeky Aisne jen místní boje. Nepřátelské útoky proti našim [illegible] na severním břehu řeky Aisne jihovýchodně Rethel [illegible] byly odraženy. Na řece Aisne [illegible] následkem bezúspěšných [illegible] sesílil se k večeru dělostřelecký boj. Skupina Gallwitzova: Na výšinách východně řeky Maasy odrazili jsme americké útoky u lesa [illegible] a u lesa Chaume.

Italské bojiště. Úřední rakouská zpráva z 29. října: Na území Sotto Commune (7 obcí) bojová činnost nepřítele se omezovala na místní výpady, jež byly odraženy. Východně řeky Brenty zuřila na celé frontě vůbec bitva. Mezi Brentou a Piave v horách ztroskotaly všechny útoky nepřítele, ať byly vedeny se sebe větší prudkostí. Jižně Fontana Secca ztracená vyvýšenina La Stere byla vzata protiútokem zpět, při čemž posádka padla většinou do rukou našich hrdinů. Mezi našimi udatnými částmi vyznamenaly se zvláště 7. celovecký pluk, 29. debrecínský, 27. marburský, 49. st. poeltenský, 83. myslivecký, 120. západohaličský, úderný prapor č. 17, 42. chorvatský zeměbranecký. Nové uznání zaslouží naše dělostřelectvo, jakož i pěchota a neochvějní letci. Na řece Piavě po silném dělostřeleckém ohni v noci na 28. října načal italský nástup u Valdobbiadene. Italské části obsadily levý břeh řeky Piave, byly však většinou odraženy. U St. Igolino a Vidoro byly pokusy nepřítele o přepravu zmařeny našim ohněm. Dále za Vidoro se podařilo nepříteli přepraviti se s velikými silami, byl však odražen našim ohněm. K večeru se bojovalo u Morijego a Sentamelio na severovýchod úpatí Montello. Pokusy nepřítele o přepravu byly bezvýsledny. Od Pavu da Poli vyrazili Angličané k Tizza a St. Dona a dostali se na 3 km k Piave. Na řece Piavě jsou lité boje.

Balkánské bojiště. Zpráva hlavního německého stanu: Po obou stranách řeky Moravy jsou menší srážky s nepřítelem. Náš zpáteční postup jde plánoměrně dále.

Prohlášení Rumunského Národního Výboru.

Dovolujeme si vám oznámiti, že rumunský dobrovolnický korpus v Rusku v odpověď na manifest rakouského císaře Karla části Rumunského Národního Výboru v Rusku prohlašuje odtržení rumunských krajů: Transylvanie, Banátu, Krišane, Marmaroš-Urbor, Bukoviny od Rakousko-Uherska a připojení [illegible] tyto odvěky jediný celek: [illegible] Rumunskem [illegible] vůli [illegible] a v přítomné době [illegible] těchto krajů, že oni svobodně [illegible] se za občany a poddané velikého Rumunska. Jsouce přesvědčeni o upřímné lásce československého národa k rumunskému národu, pevně věříme, že Československá Národní Rada, vrchní politický a výkonný orgán československé republiky, vezme na vědomí toto naše prohlášení.

Za Rumunský Národní Výbor:

Kapitán Nedelcu, správce vojenské komise. Dr. Nitescu, předseda.

Amerika Polákům.

Americký konsul v Jekatěrinburku dostal tuto depeši od amerického vyslance v Archangelsku Francise:

„Všem svobodymilovným Polákům! Jako americký vyslanec, zastupující svobodný národ, vyzývám vás, abyste přiložili všechny síly k dílu osvobození od německého jařma. — President Wilson ještě před zahájením války Ameriky prohlásil: Polsko musí být svobodné a neodvislé. Amerika nezištně vede válku za vítězství lidskosti proti síle, za právo všech národů na sebeurčení, a Polsko (mimo že je zapsáno v spise národů Ameriky, které mají být svobodnými), ale její jméno nazváno prvým. Též Čechoslováci a Jihoslované jsou uznáni americkou vládou za spojence, a americká vojska postupují na pomoc chrabrým vojákům, kteří nyní tak mužně bojují s německými a rakouskými zajatci, a bolševiky, komandovanými německými a rakouskými důstojníky.

Neztrácejte naději. Nezoufejte! Spojenecká vojska dosahují velikých vítězství na západní frontě. Amerika nikdy nesloží zbraně, dokud nebude zabezpečen stálý mír."

V týlu nepřítele.

(Původní dopis ze severo-uralské fronty.)

II.

V bolševických časopisech velmi často se objevují rubriky „Boj proti kontrrevoluci" a „Boj – o chléb". Rolníci [illegible] své zásoby obilí, a proto na [illegible] aby mohly [illegible] nekonečný poslední zákony o zásobení obyvatelstva jednotlivých gubernií obilím místní kraje (Kostroma, Povolží, [illegible]) [illegible] úřadů zásobovacích rovněž nejsou v sovětském Rusku něčím mimořádným. V Astrachani se vzbouřilo obyvatelstvo proti sovětské vládě, ale povstání krvavě potlačeno „vojensko-zásobovací výpravou" a vláda ve městě opět vrácena bolševikům. Původcové povstání ovšem postříleni. —

BESEDY.

V Jekatěrinburku 1. listopadu.

Často mně až přebíhne příjemné teplo po těle, když si pomyslím, že já také patřím k Čechoslovákům. Kdokoli dnes mluví a píše o nás, nemůže se vynadiviti, jaký jsme národ. Sneseme konkurenci v každém směru. Opakuji, v každém směru. Srdce našich hochů ve Vladivostoku se sice svírala jistou úzkostí, když měli přijet Francouzi, Angličani a Američani, sotva však přišli, už jsme poznali, že naši zvítězili i v tom rytířském zápolení u dam, na čem přece mladým lidem hodně záleží. A když pak jednotlivé oddíly procházely ulicemi a obecenstvo mohlo srovnávat, první cena byla jednomyslně přiřknuta nám. Jsme už takový šťastný národ, jsme takřka neodolatelní. Když chceme, dovedeme všecko. A kdyby dnes lidstvo věřilo v zázraky, říkalo by se o nás, že jsme čaroději. Najednou, kde nic tu nic a celý svět o nás ví, každé dítě si o nás vykládá a na celém světě i v nejzapadlejší díře ten poslední časopisek musí psát o Čechoslovácích záhodlouhé nadšené úvahy. A před několika měsíci sotva by ti byl mající inteligent mohl ukázati, kde že to vlastně se rodíme, žijeme, trpíme a toužíme se k svobodě.

A nejen to. Najednou, kde nic tu nic, jako když máchne čarovným proutkem, přichází jedna velmoc po druhé a říkají: Tento neobyčejný národ musí žít nadále svým vlastním životem, musí mít svůj vlastní stát, my tak prohlašujeme: Francie, Anglie, Italie, Amerika, Japonsko. A ještě více: Takové armádě, jakou jsou českoslovenští revolucionáři, musí být dáno zvláštní místo mezi ostatními našimi armádami, ona stojí na stejném stupni s našimi velkými armádami, jest naším spojencem v boji za velké ideály lidstva.

Všechno to jest tak divně opojivé. Trpěli jsme, přinášeli jsme těžké oběti velkému poslání, avšak nikoli nadarmo. Dnes my, vojáci československého státu, s hrdostí pohlížíme na prošlou cestu. Ta naše křížová cesta Ruskem přeměnila se v triumfální pochod a byla-li naše otázka právě v době této naší anabase rozhodnuta definitivně v naše plné vítězství, jest nesporno, že jemné vážky spojenecké diplomacie sklonily se v náš prospěch hlavně závažností činů našeho vojska v Sibiři.

Vydrželi jsme jediní jako silná jednotka v nesmírném moři ruské anarchie. To přece jest silný důkaz. A ukázali jsme silnou vůli, pevnou jednotnost, vzornou disciplinu. Kdybychom nebyli projevili tyto vlastnosti, byli bychom zde nutně zahynuli. Poněvadž však my všichni a každý z nás jsme si byli vědomi své povinnosti v dané chvíli, stvořili jsme tím hlavní předpoklad pro náš stát, poněvadž jsme tím dokázali, že jsme živel státotvorný, s nímž možno do budoucna počítat a jemuž možno v zájmu lidstva svěřit různé úkoly, které budou přesně splněny. Za to ručí světu jménem národa československá armáda!

Dosud jsme tedy obstáli v každé konkurenci, někdy proto, že jsme chtěli plnit dobře svou povinnost vůči národu, jindy proto, že jsme to považovali jako nezbytnost vůči sobě samým. Vždycky však šlo o naši čest, kterou jsme dosud uhájili tak, jak sluší na muže. Tuto čest my všichni a každý jednotlivec z nás přineseme si domů jako nejdražší vklad do našeho státního pokladu, neboť tato naše čest bude ctí našeho národa a našeho státu.

Tak, bratři! A nyní slovíčko do ouška, aby je nezaslechli Rusové. V četných ruských časopisech se projednává otázka obrození ruské armády a dochází se k závěru, že naše armáda je vzorem, podle něhož nejjistěji může být vytvořena silná ruská armáda. Této otázce věnuje na příklad ufim-

Государственный архив Новосибирской области

průmyslu a zvýšení patentních poplatků, o volném oběhu půjčky svobody, státních dluhopisů a kuponů 1918 roku, o maximálních cenách na chléb a krmiva, o zavedení státní regulace systému vydávání potraviny na poukázky a o pořádku zabezpečení bytů státním úřadům a jich personálu.

Ministerstvu zásobování spolu s intendantstvem nařízeno opatřiti pro vojsko 1/2 milionu pudů rybich produktů. Rozhodnuto neprovádět přípravu ryb na Irtiši a Obu, ale soustředit ji na trzích dalekého východu, kde bude se ryba skupovat za tržní ceny.

Finanční ministerstvo v brzké době chce uskutečnit nákup cukru za hranicemi a ministerstvo zásobování připraví projekt rozdělení cukru pro armádu a obyvatelstvo. Měsíční norma na člověka v městě bude 1 libra, na venkově 5/8 libry. Vlada ponechává si cukerní monopol.

Petropavlovská konservka má být z nařízení vrchní rady pro zásobování změněna v automobilové dílny. Ministerstvo zásobování žádá změnu tohoto nařízení, ježto nemohlo by dodávati vojsku dosti konserv, kdyby závod byl zrušen.

Ministerstvo pro vyzbrojení armády počalo organisovat zřizování obuvnických dílen po sibiřských městech. Vzhledem k nedostatku odborníků, ministerstvo prosí štáb omského vojenského kraje, aby vysíal v Tomsk a Novonikolajevsk obuvníky a krejčí ze zajatců. Bez zajatců ani krok. A při tom jsou v Sibiři tisíce nezaměstnaných domácích dělníků. Zde je patrně otázka o kvalifikovaných dělnících a ku skutečné práci. Ale což po válce, až budou zajatci vyměněni? Pak se bude patrně živořit dál a zahraniční konkurence, ať ta či ona opanuje trhy.

Pvl.

Z našeho vojska.

K Dušičkám.

Bratřím.

Bratři, kteří se svými částmi jsou v Jekatěrinburgu, nezapomenou v listopadové „Dušičky" uctíti na hřbitově památku našich padlých hrdinů, obětovavších své životy za svobodu československého národa, a navštíví jich hroby.

Za Zdravotní odbor OČSNR:
Jaro Král.

Za bratrem Staňkem Jandou.

Těšil jsem se jako dítě, až se zase sejdeme. Dnes vím, že už se nesejdeme. Je to možno? Nechce se věřit, mozek se tomu brání, leč střízlivá zpráva „Sibiřského deníku" drtivě potvrzuje, že já Tě již Staňku neuvidím. Nespatřím Tvých modrých očí, v nichž se Tvoje čistá duše jako v zrcadle odrážela, neuslyším Tvého měkkého hlasu — nikdy — nikdy již... Bolest rozrývá neskonalá tíseň, v hlavě zmatek, chaos, bolest svírá hrdlo a slzy nelze zadržet — a Ty už, drahý Staňku, nevíš nic...

Proč právě ti nejlepší musí býti obětováni?

Loučím se s Tebou, Staňku! Čím mám uctít Tvou památku? Nemohu než nezapomenouti nikdy Tvého přítele, který padl za vlast.

Josef Horák.

Bratři, nezapomínejte na naši daň a upisování revoluční půjčky.

Úřední zpráva

vrchního velitele západní fronty.
28. října 1918.

Sibiřská armáda. Beze změn.

Jekatěrinburská skupina.

Kungurský směr. Naše části dobyly ves Nov. Savjatu, st. Savjatu a Tat. Birmi. Nepřítel ustupuje na západ.

Krasnoufimský směr. Silný oheň z pušek a děl.

Na ostatních směrech beze změn.

Kamská skupina.

Askinský směr. Vsi Karamarka a Oparka opuštěny nepřítelem.

Na menzelinském směru klid.

Samarská skupina.

Bugulmský směr. Nepřítel přešel k nástupu a obsadil vsi Trukmeněvou a Mullony, v okolí těchto vesnic jde boj. Odhalen nástup nepřítele po silnici Bugulma-Abdulino. Nepřátelskou pěchotou vzat Pokrovský Urustamach.

Na ostatních směrech beze změn.

Jihozápadní fronta.

Buzulucký úsek. Nepřítel zatlačil naše části od čáry vsi Něprik-Zaplavno-Žabina, obsadil Jelšanku. Další jeho postup zastaven.

Taškentská skupina.

Nepřítel opustil st. Sagaženy zanechav dělo i obor.

Na ostatních úsecích beze změn.

Různé zprávy.

Generál Janin.

Vladivostok 29. října. Z Tokia se sděluje: Přijel generál Janin s několika francouzskými důstojníky. Mezi nimi jede bratr praporčík Fabian, přinášející vřelé pozdravy od našich bratří z Francie a Italie. Generál Janin jednal s prof. Masarykem ve Washingtonu. Na další cestě slavnostně byl vítán v San Francisku celým městem.

Rakouská „federace".

Bolševické radio hlásí: Zástupci Čechů a Jihoslovanů žádají propuštění svých vojínů ze svazu rakouské armády. Rakouská vláda, činíc poslední pokusy o zachránění rakouské federace, vysílá do Švýcar knížete Lobkovice se zvláštním posláním k pařížské Československé Národní Radě.

K této vládě odjíždí též poslanec Klofáč od české vlády v Praze (Československý Národní Výbor), v jejíž čele stojí Dr. Kramář.

Vídeňský starosta prý se obrátil k české vládě s úpěnlivou prosbou o zaslání potravin, nebylo mu však vyhověno.

Wilsonova odpověď v Čechách.

Z Vídně se sděluje, že odpověď Wilsonova způsobila velkou radost v Čechách. Čechové žádají zřízení vlastní vlády. Maďarské pluky budou prý vyvezeny z Prahy.

Odtržení Chorvatsko-Slavonska od Uher.

Vladivostok 28. října. Reuterova kancelář sděluje: Při posledním povstání v Rjece zraněno několik set lidí, strhány německo-uherské nápisy. V Karlovci vzbouřily se čtyři pluky.

Chorvatsko-Slavonsko otrhlo se od Uher. Revoluce v Záhřebě prošla bez krveprolití. Dle zprávy z Budapešti v Karlovci spáleno nádraží.

Vladivostok 29. října. „Frankfurter Zeitung" sděluje, že v Chorvatsku utvořila se Slavonská Národní Rada Chorvatů i Srbů, která se ujala vlády. Všichni zajatci jsou osvobozováni.

Wilsonova odpověď v Německu.

Berliner Tageblatt ze 27. října napomíná Wilsona, že prohlašované jím kdysi principy zakazují zasahování do vnitřních záležitostí druhých států a že nyní Wilson sám žádá provedení vnitřních změn v Německu.

Hindenburg nazývá odpověď Wilsonovu výzvou ke kapitulaci a prohlašuje, že německá armáda na to odpoví bojem do konce.

Ludendorf.

Vladivostok 29. října. Císař Vilém přijal demisi Ludendorfa.

Andrassy.

Zahraniční ministr baron Burian resignoval. Císař jmenoval Andrassyho.

V německém parlamentě.

Berlín 16. října. Elsasko lotrinský poslanec Riselin prohlásil v sněmovně, že elsasko-lotrinský národ žádá pro sebe právo rozhodovat o otázkách týkajících se politického bytí Elsaska-Lotrinska. Dánský poslanec žádá rozřešení otázky severního Šlesvika-Holštýnska.

Orientace Rumunska.

Orientace Rumunska se rychle mění ve prospěch spojenců. Přívrženci Bratianu konají porady pro utvoření kabinetu se spojeneckou orientací.

V Berlíně jsou znepokojeni náladou Rumunska. Aby je udrželi pod svým vlivem, němečtí agenti organisují stávky a způsobují obtíže v zásobování. Tak se hledí na železniční stávku, která vznikla v [illegible] a způsobila velký nedostatek chi[illegible]

Pověsti o přímí[illegible] Turecka.

Kyjev 28. října. Rozšiřují se pověsti, že Turecko uzavřelo příměří, a že spojenecká eskadra přijela do Černého moře. Mluví se o aktivním vystoupení středomořské anglo-francouzské eskadry.

Na Ukrajině.

Pokračuje se v organisaci národní armády. Finanční pomoc poskytnou obchodně-průmyslové kruhy.

Poslední dobou na Ukrajině bylo pět srážek vlaků. Vyjel s kolejí vlak, v němž jel Milnkor, Grigorevič a Barský, kteří však vyvázli bez pohromy.

Divadelní večer.

Osvětový odbor OČSNR pořádal 29. října divadelní večer pro dobrovolce v „Muzikálním učilišti". Byly sehrány za četné návštěvy s úspěchem tři aktovky: Averčenko—Olga Nikolajevna, Maurés—Doporučení, Čechov—Námluvy.

Oznámení.

Dnes v pátek 1. listopadu 1918 pořádá Osvětový odbor OČSNR v místnostech Hudební školy — Klubná ul. — Divadelní večer. Program: A. Sutro: „Trojúhelník", J. Neruda: „Prodaná láska", A. Averčenko: „Hoši, jak se patří". Začátek v 8 hod večer.

Přednáška.

Zítra v sobotu 2. listopadu koná se v síni III. třídy na nádraží v Jekatěrinburgu přednáška red. Dymy.

Dojmy z Vladivostoku.

Государственный архив Новосибирской области

Obyvatelstvo říše jest rozděleno na 4 kategorie: 1. kategorie má nárok na 1 funt chleba denně; 2. na ¾, funtu; 3. na ½, funtu a 4. na ¼, funtu. Nemusím snad ani podotýkati, že do 3. a 4. kategorie jest zahrnuta inteligence a „buržoasie", drobná i veliká. Povstání proti sovětské vládě vypuklo také v celé řadě vesnic na západ od Solikamska (na řece Kamě) a rovněž krvavě potlačeno.

Bolševici (komunisté), s nimiž se rozešli již všichni slušní lidé v Rusku, hrají nyní na nejnižších, přímo živočišných instinktech temných mas. Všude jsou zřizovány „komitéty bědnoty", jejichž úkolem jest boj proti každému, kdo ještě něco má. „Buržoasii" násilím stěhují z dosavadních bytů do sklepů a kasáren (Penza), kde zámožným lidem konfiskují nábytek, organisují z nich pracovní družiny, nutí je zametati ulice, čistiti kanály a pod.

V Rusku řádí dnes hlad a terror. Proti hladu mají bolševici jediný lék: zničit Čechoslováky a potom bude s dostatek chleba ze Sibiře. Proti „nespokojencům" mají — prach a olovo. Časopisy denně přinášejí seznamy nešťastníků („bělogvardějců", „kulaků"), rozstřílených v odvetu za „bílý terror". Jsou to zpravidla nevinní lidé, kteří platí svými životy za domnělé, vymyšlené „zvířeckosti československých a bělogvardějských band" (taková je bolševická terminologie). Uvedu případ z naší fronty. V době našeho zářijového postupu na st. Kungur byl na trati mezi Permí a Kungurem našimi přáteli vyhozen v týlu nepřítele most do povětří. V odvetu za tento čin dal velitel II. divise postříleti 29 lidí, kteří — jak sám uvádí ve své vyhlášce — sice neměli nic společného s vyhozením mostu, ale byli nám nakloněni. Mezi těmito nevinnými obětmi šílené nenávisti bolševiků ke všemu, co není komunistické, jest i redaktor „Kungurskoj Zizni", p. Gr. Strvžev, a bývalý vyšetřující soudce p. St. St. Gajl. Bolševici současně vyhrožují, že tímto způsobem budou pokračovati a že každý nepřátelský pokus místního obyvatelstva budou trestati hromadnými popravami vynikajících místních politických pracovníků.

V „rudé armádě" je stále ještě mnoho nepořádku. Kasárna zejí prázdnotou, protože většina vojáků bydlí v soukromých bytech a k rotě přicházejí jen na oběd, ale za to jsou plna špíny, semínkových slupek a různých odpadků. Poučování o čistotě, o nutnosti vojenského výcviku a o kázni nic nepomáhají. O tom bolševické časopisy píší s upřímností.

Často jsou pronášeny stesky na zřízence v sovětských úřadech, kteří prý při šestihodinové době pracovní příliš často pijí čaj, příliš mnoho se procházejí po úřadovnách a příliš dlouho se baví, kdežto příliš málo pracují. Ale jak zakročiti proti těm, u nichž napomínání a poučování se neosvědčilo?

To je problém, jímž se sovětské žurnály rovněž obírají veřejně. Časty jsou tresty smrti zastřelením těch úředníků a zřízenců, kteří byli usvědčeni z úplatnosti — a takových případů jest velmi mnoho. (Na př. voják, stojící na stráži na nádraží, za kousek chleba propustí „měšočnika", pašujícího mouku z gubernie do gubernie; úředník soudní za 3 ruble rozhodne při ve prospěch obviněného a pod.)

Bojeschopnost a mravní úroveň armády snaží se bolševici povznésti různými způsoby. Jedním z nich jest agitace mezi bývalými důstojníky carské armády, aby vstupovali do „rudé armády". Všeruský Ústřední Výkonný Výbor dne 19. září založil revoluční řád „Rudého praporu" pro hrdiny rudé armády. Tento řád byl po prvé udělen veliteli divise Blucherovi, o jehož oddíle jsou v řadách rudé armády rozšířeny celé legendy. Tento první rytíř řádu „Rudého praporu" po ústupu od Orenburku probíjel se se svými kozáky přes Bělorec, Pokrovskoje, Archangelský závod, Jiglino, Krásný Jar a Barsk ke Krasnoufimsku a urazil tímto způsobem přes 1000 verst. Cestou vydrancoval, co se kde dalo a jeho válečná „kořist" plní prý 5—10.000 povozek (dle zpráv bolševických časopisů).

Přeběhlictví se v „rudé armádě" přísně trestá. Nejnovější rozkaz Trockého činí za každého přeběhlíka osobně zodpovědnou jeho rodinu, jestliže je v sovětském zázemí. Kromě toho sovětská velitelství varují vojáky, aby se nevzdávali do zajetí, protože prý Čechoslováci zajatce zabíjejí.

Aby povzbudili ducha sovětských vojsk, bolševici vyplatili každému vojáku, jenž se aktivně súčastnil dobytí Kazaně, 250 rublů!

Nepřátelský týl je tedy neradostný. Ale bolševici nic méně nepozbyli smyslu pro humor. Uvedu některé „ukázky". Na př. Sibiř i v časopisech nazývají „Čechoslovakija". Za podmínku pro přijetí do důstojnických kursů kladou gramotnost (umění číst a psát) a znalost čtyř základních pravidel arithmetiky (násobení, dělení, sčítání a odčítání). Čechoslováky nazývají „zvěři 20 století", protože prý vraždí i — nemluvňata.

„Omský Věstník" v č. 174. oznamuje, že byl vzat do zajetí plukovník Gajda.

V Kazani v bytě plukovníka Mašistovova bylo prý nalezeno zlato, ukořistěné v Kazani Čechoslováky.

Jsme vděčni bolševickým žurnalistům za tyto humoristické perly a rádi se jim zasmějeme.

Ale v sovětských novinách možno se dočísti i zpráv z Německa a z naší „širší vlasti".

Tak na př. se v nich dočítám, že vídeňský magistrát přijal resoluci volající po brzkém „dostojném a čestném" míru. Pánové na radnici se patrně polekali porážky na Balkáně.

Dne 1. října byl zahájen rakouský parlament. Čeští poslanci vyrušovali zahajovací řeč ministerského předsedy barona Husárka bouřlivým výstupem, jenž vyvrcholil při jeho ujišťování, že spolek Rakousko-Uherska s Německem bude zachován. Čeští poslanci na to protestovali výkřiky: „Pryč s Německem!" a došlo také ke skutečné srážce.

Političtí representanti sovětů nevědí si teď rady ani s Německem, ani s Rakousko-Uherskem, ba ani s Bulharskem. Ve všech těchto zemích dívají se vzhůru k sociálním revolucím. Jen u Jihoslovanů činí výjimku, nazývajíce jejich revoluci revolucí nacionální. O české revoluci moudře mlčí. Německu by rádi pomohli i vojskem i chlebem, ale bojí se to udělati ještě za dosavadního režimu a proto slibují všemožnou pomoc německému „proletariátu" v boji proti anglo-francouzsko-americkému imperialismu.

Ant. Netolický.

---

ský denník „Národ" ze dne 21. října dlouhou úvahu, z níž cituji aspoň tato slova: „Příklad československého vojáka musí míti na zřeteli každý náš vojín. Velkým příkladem československého důstojnictva bez hole, jeho schopnosti vésti masu vojáků, vychovávati je, vysvětliti jim úkoly stojící před armádou, musí býti proniknuto i naše nové ruské důstojnictvo."

Nuže, co tomu říkáte, bratři? Máme být příkladem, velkým příkladem! My, kteří jsme vyrostli jako část ruské armády, máme dáti zářivý příklad pro stvoření nové armády velkého Ruska! Je to čest, které si musíme vážiti, naše historické poslání v této válce se tím rozšiřuje do nedozírna. Představte si, že mezi všemi armádami jediná jest vyvolená — a to je zrovna naše! Nehřeje vás toto poznání? Člověk a zvláště náš člověk jest tvor poněkud ješitný. Když se mu řekne, že je vzorem — on se vytáhne tak, aby celý svět viděl, že je to pravda.

Já se toho nebojím. Já věřím, že naši hoši zachovají svou úroveň a ukážou, jak bude pořádná ruská armáda podle našeho vzoru vypadat. Ty se všichni vytáhneme, však to umíme! A bude to správné!

Jos. Dýma.

Hospodářská hlídka.

Naturalisace mzdy.

Moskevská „Pravda" z 25. září uvažuje o rostoucích cenách v obchodě a o usnesení vládních orgánů sovětských zvýšiti mzdy dělnictva. Toto opatření považuje za přechodní, jím se „zakryjí jen největší díry", jím se „nerozřeší otázka ani na nejbližší dobu". Východisko může býti pouze — v naturalisaci mzdy, t. j. ve výplatě určitým množstvím produktů místo peněz.

„Pravda" si přiznává, že toto řešení vyžaduje předpoklady: organisaci národního hospodářství na nových socialistických základech, důslednou kontrolu výroby a spotřeby nacionalisací průmyslu a obchodu, zavedení poukázkového systému. Vůbec provedení systému poukázkového v Německu jest „posledním slovem a velkolepým technickým přizpůsobením se vojenského kapitalismu ku zkrácené basi zásobování", ale není pochyby, že to jest „pouze heroické opatření sebezáchrany buržoasního hospodářství od plného rozkladu." V praxi se jeví dle „Pravdy" systém poukázek na potraviny a produkty v Německu pouze „zavedením hladových norem spotřebních pro proletářské massy", kdežto „buržoasie si tím opatřuje zaručený doplněk k denní své spotřebě".

Proto hájí „Pravda" heslo: „zásobování — pouze pro pracující", neříkajíc, koho rozumí pod tím termínem. A žaluje si, že tato idea je „cizí sovětským zásobovacím orgánům, téměř úplně obsazeným sobectvíčníky a kompromisníky s buržoasií". Přiznává, že „ceny potravin v sovětském Rusku rostou rychleji než mzdy a že zvýšení mzdy je dnes jediný prostředek ku zmírnění hladu mass, byť ne na dlouho".

Vědecké ideály kolektivismu scvrkají se v ústech a v dekretech sovětských politiků v žalostné karikatury. Naturální mzda vytlačuje se dnes téměř úplně i ze zemědělství, kde se nejdéle udržela a kde má jisté výhody pro dělnictvo.

Peněžní hospodářství moderní doby proniklo dnes již i do ruské hluché vsi, takže návrat ku naturální mzdě je prostě nemožný a hospodářsky jevil by se reakcí. Celá finanční soustava ruské říše, bez toho rozvrácená nesmyslným tištěním nových papírových miliard, se prostě nedá reformovat přes noc nacionalisací výroby, obchodu a normováním konsumní renty vyplácené v produktech, bez zřetele na mezinárodní závazky a dále trvající existenci kapitalistického společenského řádu v celém civilisovaném světě. Dnešní sovětské Rusko jako „oasa" kolektivismu je fantom diletantů, znešlechťujících život ve jménu špatně pochopené doktriny.

První cukrovar v Sibiři.

„Žizň Altaja" sděluje, že v Altajské oblasti, 3 versty od stanice Alejské jsou v proudu práce ku stavbě prvního sibiřského cukrovaru. Cihelna na místě vyrábí cihly, pila zpracovává stromy na stavební materiál, pracují geometři, rozdělující bývalou kabinetní půdu na pole ku kultuře cukrovky. Stavba závodu začne jarem 1919, kdy také začne stavba lokálky od stanice Alejské k cukrovaru. Počítá se na roční výrobu 500.000 pudů cukru.

Výsledky západo-sibiřské sklizně chlebovin.

Sklizeň chlebovin v rajoně kurganském, čeljabinském, tomském, altajském, semipalatinském je tak vydatná, že dle údajů statistiky ministerstva zásobování je přebytek (mimo obilí na vlastní spotřebu a k setí) 117,135.259 pudů. „Vlast Naroda" vším právem k tomu poznamenává, že při takových přebytcích a řadě vládních i veřejných organisací ku regulaci zásobování je stálý vzrůst cen za chleba nepochopitelným.

Finanční stav Sibiře.

Sibiřské finance se stále zlepšují. Daně se scházejí stále pravidelněji. Byla uzavřena zahraniční půjčka na 200 mil. rublů, které se dostanou v ruských znacích. Kromě toho bude brzy vydáno za 50 mil. drobných papírových znaků všeruského typu. Ministerstvo financí dalo půjčku kamenouhelným dolům a hornímu průmyslu přes 15 milionů, zlatým nalezištím přes 1·5 milionu, městům a zemstvům 5 milionů, železnicím přes 38 milionů rublů.

Hospodářské opatření sibiřské vlády.

Administrativní rada schválila zákon o státní kontrole v Sibiři, o zvýšení stupnice

Государственный архив Новосибирской области

220. číslo V Jekatěrinburgu v neděli 3. listopadu 1918. Cena 20 kop.

ČESKOSLOVENSKÝ DENNÍK

ЧЕШСКОСЛОВАЦКІЙ ДНЕВНИК

Orgán Odbočky Československé Národní Rady na Rusi

Zač nyní bojujeme?

Náš boj za svobodu má velké úspěchy. Vytrvalá a ostrá opposice našeho lidu doma, neúnavná a čestná diplomatická práce našeho zahraničního vedení a hlavně chrabré činy naší armády způsobily, že všechny spojenecké velmoci uznaly československý stát za hotovou věc a vešly s Československou Narodní Radou ve styk jako se spojeneckou vládou. Zdálo by se, že cíle našeho boje je dosaženo.

Já osobně jsem přesvědčen, že československý stát už nyní můžeme pokládat za zajištěný. Protože spojenecké velmoci svého slibu zrušit nemohou a protože jejich vlastní [illegible] To, oč se chápou i v Rakousko-Uhersku a proto nyní všecka jejich práce nese se k tomu, aby nám na oko vyhověli, ale tak, aby velmi brzy zase mohli začít nás přitahovat omezovat a utlačovat, aby vytvořili stav, jaký snad byl r. 1526.

To nám nestačí a proto ve svém boji pokračujeme. Nesteží nám to proto, že by se tím prodlužovalo a utvrzovalo rozdělení našeho národa na dvě části a ponechání uherského Slovenska pod panstvím cizím, a odmítáme tento rakouský federalismus také proto, že Habsburkům a Němcům věřit nemůžeme.

Tedy v nynějším období našeho boje jde o to, abychom pro svůj stát dobyli všechny země, obývané naším národem, od Krušných Hor a Šumavy po Užhorod, od Krkonoš a Tater po Dunaj.

Za druhé se jedná o to, jak náš stát bude žít. Vinne dobře, že početně patříme mezi národy střední, že území naše je nevelké a že skoro se všech stran je obklopeno dvěma národy krajně nám nepřátelskými, Němci a Maďary, kterých [illegible] to mnoho bude i v hranicích naší říše. Proto musíme hledat dobré spojence. Dnes naše mezinárodní situace je velmi dobrá. Jsme respektovanými členem velkého zástupu národů a států bojujících proti silám evropským mocnostem. Toto postavení musíme si hledět všemožně zachovat. To znamená: zachovat věrnost spojencům až do konce války! Naše politika v tomto ohledu od počátku války vyznačovala se naprostou důsledností a přímočarostí, to ji získalo vážnost a důvěru; takovou poctivou a spolehlivou zůstaňme stále.

Za třetí jedná se o to, aby náš stát měl dobré sousedy. Nemůžeme mít jen na [illegible]: Polský národy Ruska, Rumuny. [illegible] byly pro nás dobrými [illegible], aby německá vláda na [illegible] odstraněna a aby v nich [illegible] směr byl poražen. [illegible] nás tak svrchovaně důležito, aby Německo bylo vojensky poraženo i na východě, aby národy obývající v širých krajích na východ od Odry a Tisy mohly žít opravdu svobodně. Neboť, jest-li se udrží v Polsku, v Pobaltí, na Litvě, na Ukrajině, v Rumunsku, v ústředním Rusku německé panství a německý vliv nebo bolševická hrůzovláda, tedy náš mladý stát bude obklíčen nepřáteli, mezi nimiž se mu bude žít [illegible].

Nestačí vytvořit stát, nutno také s[illegible] slušné poměry pro jeho život. O to se jedná v nynějším období našeho [illegible]. Píši to tak prostě a suše, protože [illegible] jsou skoro všichni vojáci zvykli na stručnou mluvu příkazů.

K.

Velká protirakouská manifestace v Londýně.

„Československé [illegible]" v 32. čísle z 3. srpna píše:

Je potěšitelné, [illegible] poslední době roste zájem v Anglii o naši otázku, a jak čím dále tím více oceňují rozhodující kruhy význam rozbití Rakouska pro vítězství spojeneckých ideálů. Tomuto zvýšenému zájmu o naši otázku a naše [illegible] přispělo zejména hrdinství naší [illegible] v Sibiři, jež spojenci dle zásluhy [illegible] a jehož zajisté neopomenou náležitě využít.

Dne 2[illegible] konala se významná schůze [illegible] starobylém Mansion House, sídle [illegible] londýnského starosty, u příležitosti zasedání výboru národní propagandy (Serbia's War aims Committee). Schůzi předsedal londýnský starosta, Lord Mayor Sir [illegible] Wakefield, a mezi přítomnými byli [illegible]ský, řecký, francouzský a italský vyslanec, anglický ministr zahraničních záležitostí Mr. Balfour, a celá řada jiných významných Angličanů a spojeneckých diplomatických zástupců. Schůze byla důležitou manifestací nejen pro jihoslovanské požadavky, ale též pro československý program, který byl dobře zdůrazněn jak výmluvnou řečí dra Beneše, tak také ohnivým odsouzením Rakouska z úst našeho vzácného přítele Wickhama Steeda.

Po zahájení schůze londýnským starostou, srbský [illegible] promluvil o přání Srbska sjednotit všechny jihoslovanské země, a Mr. Wickham Steed přečetl válečné cíle Srbska. Následoval Mr. Balfour, z jehož řeči vyjímáme toto:

„Vývoj Rakouska skončil tím, že většina obyvatelstva upadla v područí menšiny: menšiny Němců v jedné polovině říše a Maďarů v druhé. Nyní, kdy Rakousko se stalo pouhým vasalem Německa je těžko říci, jak tento stav napr[illegible] pomocí rakouských národů samých, [illegible] vládnoucí menšina německá jak mad[illegible] ví, že je závislá úplně na Ně[illegible] svou existenci. A právě proto, že vládnoucí třída rakouská ví, že musí vždy spoléhat na svého německého souseda, poslední naděje, že Rakousko by se mohlo vyvinout v svobodný, nezávislý stát, byla-li kdy vůbec tato možnost, nyní úplně zmizí. To je smutná vyhlídka pro poddané národy. O Polsku jsem často mluvil a nebudu dnes o něm ničeho. Avšak ten, kdo podívá se buď na Čechoslováky na severu Rakouska neb na Jihoslovany na jihu, pochopí, že tyto dva národy, které pojí tatáž přání a aspirace, budou navždy odsouzeny, jestliže ústřední velmoci zvítězí, zůstati poddanou většinou, nad kterou by německo-maďarská minorita za podpory celé vojenské síly Německa, bezohledně vládla a ji utiskovala. To je problém, který doufáme, že tato válka rozřeší.

Němci jsou odvěcí vrahové Slovanstva. Po staletí s nimi zápasili a snažili se je podmanit a zničit. Jejich snahy skončily pro Čechy, Jihoslovany a Poláky v Rakousku tyranií Německa a otročením Slovanstva. To jsou dějiny minulosti, které však nesmějí takovými zůstati.

Do té míry, do které spojenci zvítězí, uskuteční se spojenecké ideály národní svobody, pokroku a samostatnosti. V jiných válkách válčící skupiny bojovaly za zvětšení území, moci a bohatství, avšak nikdy před tím nebojovalo se o různé ideály jako dnes. Dnes neválčí dvě skupiny národů o území. Dnes válčí dva ideály — jeden z nebe a druhý z pekla — a na výsledku tohoto zápasu závisí budoucí osud světa. Až přijde den uzavření míru — ne německého, francouzského, neb anglického míru, — ale míru lidstva, doufám, že srbský ministr bude moci pohlížet nejen k své staré vlasti, ale k celému svému národu, jehož část Srbsko pouze částí, a říci, že mohou používat těch výhod, za které jsme obětovali tolik na statcích a životech."

Když Sir George Perley, zástupce kanadské vlády, projevil též své sympatie s demokratickým hnutím Jihoslovanů, ujal se slova generální sekretář Československé Národní Rady, dr. Beneš, jenž zdůraznil [illegible] Čechoslováky a Jihoslovany v Rakousku i za hranicemi, a poukázal na to, že všechny středoevropské problémy spolu souvisí a musí být společně řešeny, a vyžadují nezbytně rozbití Rakousko-Uherska. Ukončil svou řeč takto:

„Přejeme [illegible] rozbití Rakouska nejen proto, že [illegible] očekáváme osvobození, ale též [illegible] považujeme za nezbytné [illegible] spravedlivého a trvalého [illegible]. Bude-li zachráněno, [illegible] pět muset bojovat proti [illegible] především proti Anglii. Proto [illegible] veškerou rozhodností nejen za svou [illegible], ale za svobodu Evropy.

Государственный архив Новосибирской области

Государственный архив Новосибирской области

Neustaneme v boji proti Rakousku, dokud nezvítězíme. Je to naše povinnost k národu, k vám i k vysokým ideálům moderní demokracie. Bojujeme za věc spravedlivou, proto jsme jisti, že s vámi a vaší pomocí zvítězíme. Jsme přesvědčeni, že Rakousko po válce zmizí a že dosáhneme samostatnosti".

Po dru. Benešovi promluvil redaktor londýnského „Times", Mr. Wickham Steed, jenž ocenil ohromnou práci Československé Národní Rady, promluvil o činnosti Anglo-Srbské společnosti, jež zasazovala se zejména o dohodu mezi Italií a Jihoslovany, a zakončil řeč svou takto:

„Často slyšet je námitky proti rozdělení Rakouska, jako kdyby Rakousko bylo panenské tělo, které bezohlední spojenci si přejí na kusy rozirhat. A zatím Rakousko je zdechlinou, která dusí v sobě řadu malých národů, které touží po tom, aby byly osvobozeny. Tomuto jejich vzkříšení musíme napomáhati. Jen tím, když zbudujeme v střední Evropě nové neněmecké státy, bude Německo poraženo. Otázka poddaných národů Rakouska týká se přímo Anglie a Spojenců. Nebude-li zřízeno Polsko, říše československá a jihoslovanská, Německo nebude poraženo a Londýn, Paříž, Milán a Řím stanou se za několik let neobyvatelnými. V boji za vítězství spojenci najdou věrné pomocníky v poddaných národech Rakouska, které zápasí o svobodu z rakouského jha."

Dr. Mičič poděkoval řečníkům jménem Jihoslovanského výboru, načež byla schůze zakončena. V. N.

Dopis z Ameriky.

Cleveland, Ohio, 19. srpna 1918.

Generálu Diterichsovi!

Dovoluji si Vám zaslati památné obrázky ze slavnosti na uvítání našeho tatíčka v městě Chicago. Druhý obrázek je z uvítání v našem městě Cleveland ve Wade Park. V prvním automobilu sedí prof. Masaryk, v druhém major Hedges z americké armády, z Camp Perry, Ohio, který přijel na naši slavnost s našimi hochy a s jejich kapelou.

Dále Vám oznamuji, že budu zasílati naší armádě náš časopis Americké Dělnické Listy asi měsíčně. Přáli bychom si, kdyby naši hoši v československé armádě se hlásili nám, hledají-li své příbuzné v Americe. Na naše oznámení v Čechoslováku jsme dostali spoustu dopisů, ale protože byla špatná poštovní doprava, některé dopisy byly až 8 měsíců na cestě, ba i déle. Zasílali jsme časopis na různé adresy, ale po velkém převratu v Rusku byly poštovní styky s Ruskem přerušeny, a tak jsme nemohli vyhověti žádostem našich hochů.

Nyní bychom vypomohli rádi dle možnosti četbou a oznamováním „Hledají se" a proto žádám, abyste byl tak laskav a dle svého uznání oznámil toto naší armádě.

Děkuji Vám předem a znamenám se s pozdravem za

„Americké Dělnické Listy"
a Československou Dělnickou Radu
Julie E. Cimlerová.

P. S. Ráda bych se dověděla, není-li v československé armádě v Sibiři Václav [illegible] nebo jeho syn z Bělčic a Theodor Cimler ze Žirovnice.

Japonský národní svátek.

Japonský attaché při československém vojsku kapitán Kuvaki pořádal v den národního japonského svátku oběd, k němuž byl pozván štáb československého vojska, zástupci národních vojsk tvořících se při československé armádě, francouzská missie a velitel [illegible] sboru Chanžin i náč. jeho štábu [illegible]. Při obědě pronesl kapitán Kuvaki přípitek v čest československého národa, jakož i naději, že příští japonský svátek bude se oslavovati v hlavním městě československého státu v Praze u japonského vyslance. Generál Syrový připil japonskému národu a japonské missii.

Všelicos.

— Rakouský císař Karel Poslední [illegible] své vlády těšil se malé autoritě u svých poddaných. Poněvadž miloval Němce stejně horoucně jako jeho předchůdcové, poslal ihned na telegrafickou prosbu do Duchcova v posledních měsících svého panování 3 vagony mouky kukuřičné [illegible] vagony mouky pšeničné. Cestou z Vídně se [illegible] ztratilo z císařské zásilky 98 pytlů a Němci [illegible], že si je vypůjčili čeští železniční zřízenci.

— Z amerických [illegible]. Na počest presidenta Wilsona dostalo jedno děvčátko jméno: Wilsona Eeckesova.

— Bolševici v Rusku snaží se všemožně napraviti svou posici. A proto podle svého zvyku lhou, až se jim od huby práší. Lhou v novinách, lhou na schůzích, lhou v telegramech, lhou na tiskacím stroji i bezdrátové telegrafii. Podle jich telegramů bolševici jsou dnes pomalu pány celého světa. „Bolševici" prý v [illegible]ských ulicích svedli krvavý boj s vládními vojsky, při čemž prý zahynulo 3000 lidí. „Sověty" prý jsou organisovány v celém Srbsku. A dokonce i rakouští Němci prý utvořili — sovět. Dál už to nejde!

Sociální hlídka.

Z Odboru sociální péče.

Mimo omské dílny tabákové, kde pracuje přes 200 zajatců na výrobě doutníků a zpracování tabáku a jichž denní produkce dosahuje výše 30.000 kusů, zřídil Odbor sociální péče v Omsku výrobu doutníkových špiček a pípek, výrobu šachovnic, kopyt a floků, a zřizuje pražírny kávy pro armádu. V Jekatěrinburku zřízena knihárna, kde se vyrábějí bloky a papky pro vojenské potřeby, vážou knihy a dělají se jiné různé knihařské práce. Zařizuje se dílna na výrobu prothes a umělých okončetin pro naše invalidy v náhledu a rozměru dosti obsáhlém. Zařizuje se výroba zubního prášku, čímž se zamýšlí zaměstnati poněkud invalidy. Se vším a ve všem narážíme na nedostatek a ohromné obtíže v materiálech, jedině proto, že v ruském rozvratu dopravy a naprostém ponechání pole soukromé spekulaci není absolutně možno něco dostati. Čistý výnos těchto dílen připadá invalidnímu fondu československých vojsk. Pravosl.

BESEDA.

Světla.

Po dusném, horkém dni vlahý večer snáší se v tichý ussurijský kraj. Rozlehlá scenerie daleké pláně, uzavřené s obou stran pásmem nevysokých sopek, znenáhla ztrácí se zraku, mizí v mírném přílivu temných barev večera. Osamocujeme v klidném svém zátiší pod sopkou, u mostu řeky klikatě obepínající řetěz kopců, vroubené vysokými, hustými keři. Místa, jež nedávno byla scenou střelby, ztichla a klid ruší jen jemné nárazy vln na podpěry mostu. Malá naše stráž zasedla kolem ohně k večerní besedě. Příjemné chvíle, jež otvírá duši dojmům, reminiscencím, dává nahlédnouti [illegible] minulosti, [illegible], vábivé, ale i [illegible], neuspokojující. Na svém strážném stanovišti [illegible] co [illegible] zdola teplé slova vzpomínek, [illegible] pohádky o domovině, [illegible] do budoucna.

Přejdeš-li se [illegible] k tomu thematu, [illegible] jistě a pravidelné [illegible] se, nechceš býti [illegible] a opět vnoříš se celou [illegible] defilovati příjemn[illegible] života, minulé v [illegible] k srdci. Jak jsi s[illegible] dlouho chceš setrvat v [illegible] vymýšlíš, vybíráš, co krásného bylo v tvém životě, co jej [illegible] střílo. Navazuješ, prodlužuješ řetěz vzpomínek, až [illegible] se u konce. Tu se zastavuješ. Celá ta [illegible] vzpomínek chce vyznět v něco určitého do budoucna. Cítíš, že nutno navázat minulost na dnešek, spojit prošlé s přítomným i budoucím, slít v jeden celek a sjednotit jej společnou ideou, cílem.

Idea, cíl! Kolikrát v minulosti jsi se zadumal nad ním! Kolik bylo pochyb, nejistoty, malomyslnosti, zoufání! Kolikrát jsi zase mínil, žes definitivně pro sebe rozřešil smysl života! Cítíš, jak nicotné, malicherné jsou dnes tvoje tehdejší vývody, tvé definice sebeurčení. Neúprosná skutečnost dějinného běhu strhla tě i s tvými náhledy, s tvým hodnocením v jiný proud, na jiné cesty. Postavila před tebe otázku: Chceš jíti tam, kam já ukazuji? Přizpůsobit, opravit svůj životní názor, hledat smysl svého bytí, všeho minulého i nynějšího snažení ve velkých, všeobecnějších zájmech doby? Stát se platnou jednotkou v zápase pro lepší příští mnohých, dát celé své „já", své síly jedince úplně v prospěch celku, svého národa?

Šťasten ten, kdo si odpoví kladně a dospěje ve svém nitru k procítěnému: ano. Nebude zmítat se v pochybách, nebude marně hledat jiné východisko než jediné možné: oddat sebe cele, bez výhrady naléhavému příkazu doby.

Takové myšlenky probíhaly mi hlavou. K [illegible] závěrům jsem dospěl i tentokrát, [illegible] mnohokráte před tím. Ze vzpomínek na domov prýští pro mne víra v budoucno, nové odhodlání, uspokojení, že jsem částí celku, jenž si vytýčil velký cíl: vybojování lidské svobody; celku, jenž v dosažení cíle nezvratně věří, jde odhodlaně dlouhou svou poutí, na jejímž konci čeká zazáření světel vítězství, pravdy.

Z myšlenek mně vyrušil temný rachot v dáli. Do nočního ticha zahučel vlak. Zakmitla a opět mizí světla. Však znovu se objevují, blíží, letí přímou linií prudce, nezadržitelně. Vzpomínám, že ohlášený vlak veze spojence k společnému s námi boji. Dostavuje se pocit jistoty, blížení se cíle, jaký často míváme nyní v dnech příchodu nových oddílů na bojiště, pocit, že nejsme sami, — že naši svatou ideu uznají i jiní a chtějí nám k dosažení jejímu pomoci. Než se naději, řítí se vlak kolem mne, přikrčeného u zábradlí mostu, jako by [illegible] nad něčím náhle se objevivším, jako [illegible]ného mocným, prudkým zablesknutím [illegible].

Světla! Snad častěji se nám [illegible] na naší dráze, aby ještě na chvíli zazářila. Snad ještě častěji budeme se [illegible] nikati, blednouti, aby opět [illegible] svítila jasněji, slibněji. [illegible] pohasnou, zatemní, aby [illegible] zanořela v oči, oslepila nás [illegible]pené náhlým, intensivním [illegible] světla našeho Ideálu, konečně [illegible].

V Jergeněvce, 20. srpna [illegible]

Úřední zprávy.

Výzva.

Žádám o udání adresy Polnímu soudu československého vojska Jekatěrinburg, Klubnaja 11:

1. starodružinika Čižmáře, jenž šel s podpor. Vaňkem v roce 1914 na rozvědku do rakouského tylu;

2. všechny, kdož po návratu Vaňkově z Rakouska v roce 1916 s nim mluvili a vědí něco o jeho osudech v Rakousku, jakož i o osudu starodružinika Frühaufa z 2. roty, jenž rovněž v roce 1914 šel na tutéž rozvědku.

Vyšetřující soudce dr. Eisenberger.

Oznámení.

Nákladem Osvětového odboru OČSNR vyjde v nejbližších dnech mapa západního bojiště. Bude čtyřbarevná a cena stanovena na 1 rb. 50. kop.

Možno již nyní objednati v kanceláři Osvětového odboru (Jekatěrinburg, Amerikanskija nomera.)

Správce Osvětového odboru: F. Polák.

Pod vládou bolševiků.

Dne 21. října večer konala se v jekatěrinburském novém divadle schůze lidu, bohužel slabě navštívená, na níž očitými svědky byl podán hrozný obraz života ruského lidu pod vládou bolševiků.

E. F. Tjapkin, který v těchto dnech probral se do Jekatěrinburku z evropského Ruska, vylíčoval zvláště ubohé postavení dělnictva a rolnictva pod surovou rukou bolševických samovládců. Terror bolševické „dělnicko-rolnické" vlády, jich „sociální" opatření, přivádějící k úplnému zastavení průmyslové výroby, nutí dělnictvo k organisování odporu. Již od měsíce června na různých místech Ruska, zvláště v Petrohradě, Nižním Novgorodě, Tule dělnictvo organisuje samostatné kanceláře proti bolševickým sovětům a počet členů těchto organisací stoupá po tisících. V Nižním Novgorodě byla provedena dvoutýdenní politická stávka proti bolševikům. Dělníci čekají pouze na možnost vystoupení, poněvadž k odporu proti rudé gardě nemají zbraní. Bolševici potlačují pomocí svých vojsk krutě každý pokus osvobození. Každého dne v jednotlivých místech jest řada ubitých. Lidé jsou popravováni náhodně, často následkem nedopatření, zkomolení jména, většinou však na zastrašení ostatních. Svým bezohledným jednáním bolševici popudili proti sobě zvláště rolníky, kterým nemilosrdně berou všecko, hůře než kdykoli za carského samodržaví. Následkem toho mezi dělníky a rolníky rozevírá se stále širší propast a nová hrozná revoluce roste v ruské vesnici. Rudá armáda sestává ze spodin ruského proletariátu, z Číňanů a zajatých Maďarů a Němců. Jen malou část tvoří ještě uvědomělejší stoupenci bolševického směru. Nálada jest v lidu naprosto vyhraněna. Nenávidějí bolševiky, stejně však nenávidějí krajně pravé elementy a nepochodil by, kdo by chtěl agitovat v širokých vrstvách pro obnovení monarchie. Lid jest pro lidovládu, pro Ústavodárné shromáždění. Když vystoupili Čechoslováci proti bolševikům, bylo to uvítáno lidem s [illegible] pocity. Na to bolševici počali agitovat, že prý Čechoslováci chtějí opět dosadit cara i lid počal kolísat ve svých sympatiích. když však bylo vysvětleno, že Čechoslováci jsou demokraté a nikdy nepomýšlejí na to, aby v Rusku pomáhali k obnovení carismu, sympatie k nám ještě se zvýšily. Řečník plamennými slovy dovozoval nutnost semknutí se všech Rusů, majících na zřeteli blaho do[illegible] k jednomu cíli a za [illegible] shromáždění [illegible] politické choutky, projevující se v tvoření různých krajských vlád.

Poukázal na to, že pod [illegible] bolševiků jsou [illegible], spojilo je [illegible] pronásledování, [illegible] pronásledují stejně kaděty, jako [illegible] monarchisty. [illegible] tato pronásledování [illegible] dějí se na rozkaz z Německa. [illegible] Ruska mají Němci, [illegible] pány a zvláště dovedně [illegible] které lidoví komisaři „znárodnili" [illegible] dědin houfem přicházejí [illegible] výrobky německých to[illegible] lidu oči na skutečný [illegible] význam brestského míru. [illegible] armáda musí se tvořiti [illegible] slovy děkoval nám [illegible] Ruska.

Vůdce vzbouřivších se dělníků na Iževském závodu, člen Ústavodárného shromáždění V. J. Buzanov, prostými slovy vysvětlil, proč dělníci tohoto závodu se chopili zbraní proti bolševikům. Dohnalo je k tomu zvláště úžasné poklesnutí závodu za vlády bolševiků, tak že jim hrozila naprostá nezaměstnanost. Závod vyrábí pušky a dělníci, zahnavše rudou gardu přes 40 verst, počali vyráběti náboje pro pušky i pro děla a zřídili vojsko, čítající 3000 bodáků, pevně dosud držící frontu.

Z našeho vojska.

J. Merten.

Otázka sanitního personálu v tylu.

Jako veliká činná v bojích armáda máme teď mnoho raněných a nemocných, kteří jsou předmětem ošetřování ve vlacích a nemocnicích. Lékaři mají plné ruce práce, prohlížejí každodenně spoustu nemocných a čistí rány raněným. Ale jejich práce a snaživost může býti korunována zdarem jen tehdy, mají-li k ruce ideální sanitní personál, který horlivě a svědomitě plní příkazy svých nadřízených a má na uzdravení nemocného tak živý zájem, jako lékař. Hlavně k obsluze těžce nemocných a raněných je třeba takového ideálního personálu ošetřovatelského, poněvadž právě horečkou stižení pozbývají schopnosti sami řídit se lékařskou radou a tu musí ošetřovatel nemocného stále míti v živé paměti všecky pokyny lékaře. Máme dostatek podřízeného sanitního personálu, je ho skutečně v takové míře třeba, ale není možno říci, že by jeho činnost byla tak ideální, jak toho vyžadují lékaři a jak toho vyžaduje vůbec náš všeobecný národní zájem.

Toho, kdo vážně uvažuje o nedostatcích a vadách ošetřovatelského personálu, nynější stav nijak nepřekvapí, neboť připomene si, že při spěšnosti, s jakou se musil bývalý personál uvelíditi, nebylo možno se zdržovati opatrným výběrem, takže dostali se za ošetřovatele některé lidé nevhodní, a lékařům přímo zavaleným prací nezbývá dostatek času k tomu, aby pořádali poučné přednášky pro ošetřovatele, aby stopovali každý jejich krok ve službě a na základě vypozorovaných, nenapravitelných chyb odstraňovali neschopné jednotlivce. Nemocní často pozorují a kritisují práci nesvědomitých ošetřovatelů, ale nebývá u nich bohužel dostatek energie, aby oprávněnou a spravedlivou kritiku svoji sdělili lékaři, který by jistě zjednal nápravu. Ovšem, že i tuto kritiku třeba přijímati s jistou reservou, poněvadž mezi nemocnými, kteří ocitli se v nemocnici následkem nehody na bojišti, kde snášeli dlouho různá utrpení, bývají ustálené předsudky o „ulejvácích v tylu", mezi něž je i sanitní personál zařazen. Ale celkově bývá žíravá kritika našich nemocných oprávněná; bývá vyvolána skoro vždy jen opravdovou nesvědomitostí a nedbalostí ošetřovatele a více připomenuta předpojatost projevuje se hlavně řízností a peprností kritiky.

Jaký má býti ideální ošetřovatel?

Samozřejmě musí znáti nejdůležitější pravidla zdravotnická. Jemu je vždy a všude jasno, že čistota je půl zdraví. Proto neprovádí čistění místností jen tak „na oko". Jemu neujde sebe menší smetí v koutech pod postelí, za stolky a v zásuvkách stolků. Větrá náležitě místnosti. Věnuje pozornost tomu, že nemocní mívají od čaje, mléka a kávy nevymyté hrnky. Ví dobře, je nebezpečno pít nepřevařenou vodu (hlavně v Rusku) a proto nejen nedopustí, aby nemocní pili vodu z vodovodu, ale sám ji také nikdy nepodá horečkou stiženému, aby ukojil žízeň. Zamezuje pití nezdravé vody ustavičným nabízením všem přístupného čaje, anebo ochlazené převařené vody. Ví, že do ran nesmí přijíti nečistota a proto nikdy, upevňuje raněnému povolený obvaz, neohmatává rukou část, která se přikládá přímo na ránu. U nemocných horečkou stižených pozoruje stolici a moč a sděluje lékaři každou nepravidelnost v tom ohledu, poněvadž ví, že mu tím podává důležitý údaj k rozpoznání nemoci neb k obratu v nemoci. Jest si vědom významu jednotlivých diet a brání tomu, aby nemocným nedostalo se potravin, které jim škodí, a ptá se lékaře, může-li si nemocný přilepšiti tím neb oním. Umí obratně převazovat a dávat obklady podle rozkazu lékaře a ví, že to není stejné, dá-li se obklad dvakrát anebo dvacetkrát za den. Ovšem, že toto jsou jen nejobyčejnější požadavky zdravotnické, které se mnohému zdají samozřejmými, ale uvádím je, protože se tu a tam i proti nim hřešívá.

Ideální ošetřovatel je zdráv, prost mrzoutství, čilý a je nevyčerpatelným zdrojem trpělivosti a neúnavnosti.

Ale všechny výše uvedené dobré vlastnosti ošetřovatele ztrácejí na ceně, není-li ošetřovatel svědomitý. Co jsou platny všechny odborné znalosti a zdraví, schází-li ošetřovateli nadšení a zápal k povolání, chybí-li mu vědomí, že v jeho rukách leží budoucnost těch, kteří nezištně se obětovali a krváceli na bojištích pro šťastnou budoucnost národa a lidstva vůbec. Svědomitost jest základem všech ostatních dobrých vlastností ošetřovatele. Schází-li mu odborné znalosti, nutká ho svědomí k hledání poučení v knihách a u nadřízených felčarů a lékařů a tak brzy osvojí si nejpotřebnější vědomosti. Svědomí ho pohání stále nejen k přesnému plnění povinností, ale nutká ho starati se i tam, kde není přímo povinen. Svědomitý se nikdy nevymlouvá, ale vždy se aspoň pokusí vyplniti přání těžce nemocného. Přinesou na př. nemocnému večer mléko, jež není ani chladné ani teplé, ale ten má chuť na teplé. Špatný ošetřovatel má hned výmluvu pohromadě: „Jaké jsem v kuchyni dostal, takové ti nesu. Moje vina to není, že je mléko studené." Svědomitý bez výmluvy přinese z kuchyně vřelé vody, postaví do ní nádobu s mlékem a za chvíli je přání nemocného splněno. Jen musí-li mít v srdci opravdu paprsek bratrské lásky a může se těžce nemocnému skoro ve všem vyhověti a jemu ulehčit. Bohužel, svědomitost je poměrně vzácným zjevem a hlavně svědomitost, pomoci se k dobru bližního. Někteří lidé jsou sice dosti svědomití v starostech o sebe, ale těch, jichž svědomí pohání k odpírání si vlastního pohodlí ve prospěch a pro blaho druhého, jest velice málo. Ale to jsou lidé, kteří oprávněně mohou nositi odznak červeného kříže, který je nejen odznakem sanitní služby, ale i odznakem čistého křesťanství, symbolisovaného křížem, na němž přinesena veliká oběť ve prospěch lidstva.

Doufejme, že se našim svědomitým lékařům podaří časem rozřešiti otázku opatření spolehlivého sanitního personálu přísným posuzováním ošetřovatelské služby a případné mezery doplniti novými slibnými silami.

Bratři, nezapomínejte na národní daň a upisování revoluční půjčky!

Úřední zpráva

vrchního velitele západní fronty.

30. října 1918.

Sibířská armáda.

Semirěčje. Nepřítel těsní naše jízdní části směrem k Sarbanskému.

Jekatěrinburská skupina.

Nikolo-paodinský směr. Nepřítel obsadil ves Karaulskoje.

Kušvinský směr. Nepřítel pod nátiskem našich oddílů od Bogomolova ustupuje k Verchněturinskému závodu, maje při tom velké ztráty.

Lysvenský směr. Úsilovná výzvědná činnost.

Kungurský směr. Naše části dobyly ves Morokovu.

Krasnoufimský směr. Po [illegible] boji obsazeny vesnice Jurkan, P[illegible]akanovo, Sažino, Šestakovo a Šacharovo. Nepřítel chvatně se opevňuje v okolí Suksunského závodu. Na levém křídle naše části obsadily ves Voskresenskoje.

Kamská skupina.

Askinský směr. V úseku vsi Berdaš a Rjabkovskoje srážky rozvědčíků. — Vzato 12 zajatců.

Menzelinský směr. Nepřítel obsadil ves Azjap[illegible].

Samarská skupina.

Bugu[illegible] směr. Srážka s nepřátelský[illegible]

B[illegible]ský směr. Nepřátel[illegible] obsadil vsi Ušhan, Tašli a sta[illegible]

Jihozápadní armáda.

[illegible], taškentský a or[illegible] beze změn.

[illegible] úsek. Zprávy nedošly.

Государственный архив Новосибирской области

Různé zprávy.

Angličané severně Aleppa.

Úřední turecká zpráva z 28. října: Palestinská (!) fronta: Nepřítel vyslal proti našim novým posicím u Aleppa jen malé síly. Mesopotamie: Na řece Tigridu byly odraženy nepřátelské útoky.

Neodvislost Uher?

(Bolš. radio): Uherský parlament prý prohlásil neodvislost Uher spojených s Rakouskem jedině osobou císaře Karla.

O německý trůn.

Vladivostok 28. října. Vídeňské listy vyslovují domněnky, že Německo splní žádost Wilsona o zřeknutí se trůnu Viléma.

Německo, jak vyplývá z berlínské zprávy z 27. října, odpovědělo na poslední notu Wilsona: V odpovědi se praví, že německá vláda přijala na vědomí jeho odpověď. Velké změny německé konstituce jsou Wilsonovy známy a německá vláda tedy očekává návrh podmínek pro příměří, které má být počátkem spravedlivého míru.

V říšské radě byl dán návrh na změnu konstituce a zbavení císaře vrchního velení vojskem. V oficiosním „Lokalanzeiger" v úvaze o této změně píše se, že tím bude upevněno postavení císaře.

V posledním zasedání kabinetu Bernstein žádal, aby se Vilém okamžitě zřekl trůnu, za což byl předsedou volán k pořádku. Přítomné obecenstvo přijalo však slova Bernsteinova s potleskem, proti němuž protestovali konservativní poslanci křičíce na obecenstvo: „Ven, válvéci!"

„Vorwärts" neosmělujese žádat abdikace Viléma. — Wilson prý se mýlí, myslí-li, že bývalí vládci Německa hrají ještě nějakou rozhodnou úlohu.

O příměří.

Časopis „Kokumin" sděluje, že v okamžiku, kdy Německo nabídlo příměří, ve Versaillich zasedali zástupci spojenců, posuzujíce poměr k Německu. Dle oficiálních pramenů, všichni shodli se na tom, že nelze přijmout jakoukoli německou nabídku a je třeba, aby se Německo bezpodmínečně vzdalo.

Rozhodnutí Wilsona dát Německu přímou odpověď na německou nabídku opíralo se o pevné rozhodnutí ostatních spojenců.

Londýnský tisk připomíná, že německé noty nezmiňují se o Polsku, což sesiluje podezřelost německých kroků.

Německé noty nejsou projevem [illegible] a proto jásot londýnského obyvatelstva byl zbytečný. Německý ústup a osud se děl v plném pořádku, nikde příkem nebylo pozorovati chvatu a příliš nepřítel uklouzl hroznému obkroužení. Ovšem postavení Němců je [illegible] stále zuřící [illegible] a Francii [illegible] oli jim oddechnout.

Francouzský tisk se [illegible]uje, že ústupky demokracii německé [illegible]demokratisace vlády mají příznivý vliv [illegible]ojenské postavení Německa.

V Německu.

V Německu [illegible] organisovat národní [illegible] proti míru [illegible] neodvislých [illegible] Volkszeitung" pouští, že V[illegible] zřekne trůnu, aby překážel [illegible] míru. Zatím ale nové demokratické vláda překáží svobodě tisku levých socialistů a provádí represse vůči jejich listům.

Poznaňští Poláci v německém parlamentě žádali osvobození rukojmí zavřených v Ruském Polsku i vrácení Polaků odvezených na práci do Německa.

Osvobození Liebknechtovců.

Celá řada neodvislých socialistů byla propuštěna z vězení, mezi nimi i Liebknecht, jemuž dav v Berlíně uspořádal velké ovace. Jedná prý se o to, aby poslanec Stahl, jenž vyhrál mandát po Liebknechtovi, se vzdal a a nové volby rozhodnou, komu bude náležeti mandát.

Svévole.

Dle zpráv z Omska, člen ústavodárného sněmu Bělozerov byl zadržen místními úřady v Miasse a vybídnut, aby potvrdil podpisem slib, že nebude politicky vystupovat.

Porada o poměrech na drahách.

V Irkutsku pod předsednictvím gubernského komisaře konala se porada k vůli nepokojům na železnicích. Zástupce dělnictva prohlásil, že hlavní příčina nepokojů je zavedení akordní práce a pronásledování administrací. Komisař poukázal, že stávky byly vyzvány nejen hospodářskými, ale i politickými motivy; mezi dělnictvem se nepozoruje té podpory vládě, jaká byla vidna v začátku. To se vysvětluje částečně neurčitou dělnickou politikou. Zástupce Čechoslováků zdůraznil [illegible] nepřípustnost stávky. Čechoslováci [illegible] stávkám brániti ve jménu spásy [illegible]. Komisař práce prohlásil, že železniční [illegible] při sovětské vládě změnily se [illegible] (zdravotní ústavy (ozdravovny), přeplněny [illegible] zdravými kvalifikovanými lidmi; to nemůže [illegible] trvat. Porady rozhodly, že zavedení [illegible] práce je nutné, stávky nesmí být [illegible], ježto prohlubují transportní [illegible] a třídní antagonism, stěžují [illegible] poměry. Na konec komisař práce [illegible] se k dělníkům řekl: „Sdělte všem železničním dělníkům, že všeruské národní a politické „gulání" již skončilo, všechno [illegible] „prohulali", nyní třeba pracovat, [illegible] nám práci, aby komisaři práce [illegible] hájili!"

V Sibiři.

V Tomsku, který je okroužen tajgou, pociťuje se — nedostatek dříví! — V sibiřských městech je velký nedostatek zapalek. V některých městech obyvatelstvu se [illegible] 3 krabičky na měsíc. Spekulanti [illegible] dávají krabičku po 60—80 kop., někde [illegible] prodávají se sirky jednotlivě po 3 kop. — Dne 3. listopadu bude zahájen v Tomsku 3. všesibiřský sionistický sjezd. — Omský sklad lihovin prodal od 1. srpna do 26. září za 2,507.350 r. lihovin. — Letošní úroda obilí v Sibiři vykazuje v rajoně kurganském, čelabinském, tomském, altajském a semipalatinském přebytek 117,135.259 pudů, čili o tolik se více urodilo a o tolik jest více zásob z minulých let než se potřebuje na výživu v těchto krajích a osev. — Prozatímní sib. vláda dověděvši se, že Japonci vyjednávají o zakoupení černovských dolů, telegraficky zakázala uskutečnění tohoto prodeje. Následkem toho Japonci vstupují do závodu jako podílníci.

Poslední zprávy.

Turecko uzavřelo příměří.

Francouzský konsulát sděluje úředně z Paříže ze sněmovny poslanců: Turecko podepsalo okamžité příměří. Anglický admirál [illegible] podepsal smlouvu za spojence. [illegible]por v rukou spojenců. První pod-minkou příměří bylo okamžité propuštění anglo-francouzské eskadry do Černého moře.

V Rakousko-Uhersku.

Oznamuje se tato zpráva „Arbeiter-Zeitung": Ve Vídni četné [illegible] dělnické ve všech předměstích. [illegible] resolince, žádající okamžitý [illegible] situace velmi těžká. V Budapešti, kde [illegible] arcivévoda Josef gouvernerem [illegible] dělnictvo vyhlásilo [illegible] a vytáhlo na [illegible]. Rozzuřené zástupy se chtěly zmocniti arcivévody Josefa, ale všechna jich úsilí vniknouti do [illegible] byla bez úspěchu. Most, vedoucí do [illegible], je obsazen silnými oddíly vojska.

V Uhrách republikánské hnutí?

Berlín 30. října. Oznamuje se z Budapešti: Po [illegible]vých srážkách 28. října republikánské [illegible] se vzmáhá čím dále, tím více. Na [illegible] vyvěšeny proklamace arcivévody, ve [illegible] se slibuje Uhrám svoboda, arcivévoda však žádá podporu obyvatelstva.

Angličané a Francouzi v jižním Rusku?

Kyjev 29. října. Ministerstvo zahraničních záležitostí obdrželo zprávu o pohybu anglo-francouzských vojsk v jižním Rusku. V ministerské radě bylo usneseno zachovávati přísnou neutralitu v případě, že by se válka mocností přenesla na území Ukrajiny.

Povstání na Černé Hoře.

Bern 30. října. Z Cetyně se sděluje o povstání na Černé Hoře, kterou Rakousko rychle evakuuje. Skutari je v rukou povstalců. Posádky se v některých místech přidaly k povstalcům, kteří usmrtili staršiny, sympatisující s Rakouskem.

Oznámení.

Příští týden vyjde jako 3. svazek knihovny „Československého Deníku" brožura dra A. Straky: „Československá republika", obsahující v překladě deklarace spojeneckých vlád o uznání československé nezávislosti. Cena 50 kop.

Žádost.

Rukavice a plášť byly zaměněny některým bratrem v Muzikálním učilišti 1. listopadu. Buďtež odevzdány br. Jos. Heydukovi, četař Voj. odbor.

NAŠE PUBLIKACE.

Knihovna „Českoslov. Deníka":

Svazek 1.: Řády a resolucе 1. sjezdu čs. voj. Cena 50 kop.

Svazek 2.: J. P.: Ve Vlasti. Cena 50 kop.

Svazek 3.: Tiskne se brožura dr. A. Straky „Československá republika", která vyjde příští týden.

Knihovna „Českoslov. Vojáka":

Svazek 1.: Povely. Cena 20 kop.

Knižnica „Slovenských[illegible]":

Číslo 1.: Z veršov Janka Jesenského. Cena 30 kop.

Číslo 2.: Malý kultúrny zemepis Slovenska. Stolica Turčianska. [illegible] Cena 20 kop.

Ďalšie číslo: Kuzela: 360 por. (Osobní účastníci česko-slovanského revolučního [illegible]) Cena 50 kop.

Ф. Безсоновскій: Чехословацкая Россія. Cena 30 kop. (při větších objednávkách znatná sleva).

R. Medek: Z borov.

DOPISNICE

pro polní poštu možno objednati v adm. „Československého Deníku". Cena [illegible]

Государственный архив Новосибирской области

229 číslo V Jekatěrinburgu ve čtvrtek 7. listopadu 1918. Ročník 2.

ČESKOSLOVENSKÝ DENNÍK

ЧЕШСКОСЛОВАЦКІЙ ДНЕВНИКЪ

Orgán Odbočky Československé Národní Rady na Rusi

Československému vojsku na Rusi!

Válka se chýlí ke konci, náš úhlavní nepřítel — Rakousko-Uhersko — se rozpadává, železná a krvavá ruka německých generálů nedovedla zachovati trůn Ferdinandu Bulharskému, nemohla uchrániti od kapitulace Turecko a nastačí na pomoc Habsburgům. V naší vlasti se tvoří naše poměry, vláda našich věcí přechází, jak toužil Komenský, do našich rukou.

V této době pro naše vojsko nastává nejobtížnější a nejzodpovědnější část jeho úlohy. Má-li náš národ svého cíle dosáhnouti plně a beze zbytku, musí jeho svobodný život v budoucnosti být zcela zabezpečen, je nutno, aby náš nepřítel byl úplně poražen, aby byl rozbit, aby musil přijmouti všechny podmínky vítězů.

Naše vítězství závisí od míry vítězství té koalice, v jejíchž řadách stojíme od počátku války. Stejně tomu bylo v třicetileté válce. Tehdy protestantská koalice, která stála s námi, nebyla poražena, válka skončila nerozhodně a to bylo příčinou, že my jsme ten boj prohráli. A proto právě nyní, v nejrozhodnější chvíli války, my musíme napnouti všechny síly. „Zůstaneme věrni svým ideálům a budeme hrdi na svá strádání," píše generál Štefanik. Naše úspěchy na Volze, na Urale a v Sibiři měly chromný význam také tím, že posílily, povznesly lid ve spojeneckých státech, že byly cenným lékem proti válečné únavě a jedovaté germánské propagandě. A stejně nyní my musíme celému světu dáti příklad ničím nezlomné vůle vytrvati v boji za svobodu až do úplného vítězství.

Náš vrchní vůdce profesor Masaryk přikázal našemu vojsku zůstati v Rusku. Tento příkaz byl vydán na základě dohody rady spojenecké vojenské rady, která, uvážlivši světovou válečnou situaci, přišla k přesvědčení, že náš armádní sbor největší prospěch společnému cíli přinese právě zde.

Naše úloha ještě daleko není skončena. Naše vojsko na Rusi čekají ještě cestě do vlasti ještě těžké boje. Proto jest nutno stále posilovati bojovou sílu našeho vojska, soustavným výcvikem a houževnatou vojenskou výchovou zvyšovati jeho schopnost útoku i obrany, abychom v našich bojích měli co největší úspěchy a co nejmenší ztráty.

Dlouhým pobytem v ruských nepořádcích a mnohaměsíčním partisánskou válkou utrpěla poněkud vnitřní stavba našeho vojska. Oddychu, kterého se nyní jeho částem dostává, musí být využito k dokonalému zcelení a ukázněnění našich řad, aby do vlasti přišlo vojsko, kterého by národ mohl být hrdý, které by bylo spolehlivou oporou našeho mladého státu v těžkých počátcích jeho života.

My, Vaši zástupci a Vaši velitelé, vyzýváme Vás k práci, kázni a přesnému plnění vojenských povinností i služebních příkazů. Vyzýváme Vás, abyste pěstovali vzájemnou důvěru a bratrskou lásku, abyste zachovali naši starou víru v sebe.

My jsme vždycky spoléhali předevšímna sebe, na své síly, na svou práci, na svou vůli, na svůj národ!

V Jekatěrinburgu 4. listopadu 1918.

Členové Československé Národní Rady, Odbočky v Rusku:

Dr. Patejdl Josef, Mádel Rudolf,
Dr. Jesenský Ján, Oriš Martin,
Dr. Svoboda Viktor, Pospíšil Praha.
Král Jaro,
Dr. Kudela Josef.

Členové předsednictva III. Sjezdu československých vojsk na Rusi:

Frant. Maisner, Jan Kostrc, Dr. Leonid Víra, Vladimír Rotbal.

Gen. major Jan Syrový,
velitel československého armádního sboru.
Gen. major R. Gajda,
velitel střelecké divize.

Postup spojenců.

Úspěch spojenců na Aisne a Maase. Vzat Semny, Neville, Bois de Vandy, Longwé a Primat.

Francouzská úřední zpráva z 2. listopadu: Útok provedený včera a dnešní noci našimi vojsky na frontě řeky Aisne a spojené s ním úsilím amerických vojsk na Maase, donutily Němce k ústupu. Němci opustili argonský les. Francouzské části, rozbivše německé zadní voje, které tuhým odporem se pokoušely zadržeti jejich nástup, uskutečnily postup na celé frontě útočné. Na levém křídle Francouzi vzali Semny (východně Attigny, na pravém břehu řeky Aisny) a přenesli své linie až k jižnímu břehu kanálu des Ardennes, jehož se dotýkají na délce 2 km. Vzaty Semny, Neville, Eulay, dále k ním dostihli Francouzi přístupu Alleux na de Sunce, Flammé à la Croise a u Bois vnikli do Bois de Vandy a vesnice Ballay, nehledě na odpor Němců, který byl obzvláště prudký na Plateaux des Alleux až k průchodu u Croise a u Bois. Longwé a Primat padly do našich rukou. Severně od tohoto místa postupují Francouzi po úpatí horského řetězu. Nehledě na vážné překážky, které skýtá argonský les, trvá pronásledování Němců, kteří utíkají, zanechávajíce značnou kořist. Protiútoky Němců, podniknuté na území Semny daly Francouzům příležitost zajmouti větší počet rakouských vojáků, zde přítomných.

Postup v Flandrech. V Belgii vzato Oudenaarde Le Quesnoy a Valenciennes celé v rukou spojenců.

Vladivostok, 4. listopadu (ČSTK): Armáda generála Plumera zahájila offensivu u Vouziéres podél argonského lesa ve spojení s americkými vojsky, jež operují na východ. Setkavši na [illegible] odpor nepřítele, Francouzi postoupili [illegible]m., přešli Aisne, obsadili Semny a [illegible]ng na pravém břehu Aisny, jižněji pak postoupili až k Alleux.

Američané postoupili západně Grandpré na 8 km a obsadili několik vesnic.

Ve Flandrech belgická vojska postoupila severně Vande (?) a francouzsko-anglická vojska se zmocnila výšin mezi řekami Lys a Scheldou, [illegible] a [illegible]. Druhá britská armáda zatlačila nepřítele k Melden (?) a obsadila Marechee (?). Le Quesnoy a Valenciennes jsou úplně v rukou spojenců.

Bitvu v Argonnách vyhrála 4. armáda francouzská s Američany. Němci vyhnáni z Argonn.

Úřední francouzská zpráva z 3. listopadu: Tuhá bitva v Argonnách byla vyhrána 4. armádou francouzskou ve spojení s armádou americkou. Němci, kteří úporně bylí hájili přechody přes řeku Aisne a křečovitě se drželi zalesněných výšin, v nichž našli dobrou přirozenou hradbu, uviděli, že se jejich obrana provalila. S otrocným nadšením francouzské části v tuhém zápase obsadily všechny posice nepřátelské a vzaly Quatre Champs, Noirval, Tilleux a Chamfort. Francouzi přešli do lesa Le Chesne a dosáhli jeho severních mýtin, zahnavše německý zadní voj, ponechaný tam k zadržení francouzského nástupu. Osvobození Argonn jest nyní hotovou věcí. Vzato mnoho zajatců; zachvácená kořist nemohla být ještě spočítána.

Němci přiznávají ústup na řece Lys v Belgii a v Argonnách ve Francii.

Německá úřední zpráva z 2. listopadu: Ve Flandrech jsme stáhli zpět své části, stojící na řece Lys a přimykající k nim části u Gentu. Včera nebylo bojů s nepřítelem. Severně Valenciennes a u Tournai byly částečné útoky nepřítele odraženy. U Valenciennes a jižně něho [illegible] Angličané ve svých [illegible] velké ztráty na frontě řeky Aisne. Nepřítel nepokračoval včera ve svých útocích a omezil se jen na útoky východně Banogne, Neville a Terron, které jsme svými protiútoky odrazili. Průlomem Američanů západně Maasy byli jsme nuceni ustoupiti naší linie mezi Aisne a Champignelle na Quatre Champs — Buzancy.

Včera se odehrávaly boje předních částí u Tailly a za Villers Dapaut-Dun, při kterých nepřítel získal trochu území. Západně Maasy byly prudké boje předních částí.

Государственный архив в Новосибирской области

Srbové vzali na Dunaji Smederevo.

Vladivostok, 4. listopadu. Srbové obsadili Smederevo na Dunaji.

V Mesopotamii.

Veškerá turecká vojska v Mesopotamii se vzdala Angličanům.

Výročí bolševického převratu.

II.

Ruská revoluce r. 1905, „sověty" a selské bouře tehdy vzniklé, byly carismem krvavě potlačeny a proto štokholmský sjezd ruských socialistů na jaře 1906 jednal již pod dojmem tohoto neúspěchu a jeho resoluce jsou již programem ku příští revoluci. Následující sjezd r. 1907 v Londýně prohloubil zejména taktické rozdíly mezi bolševiky a menševiky a Lenin zde již vášnivě napadl menševiky jako „zrádce" internacionály. Vrátiv se do vlasti, pokračoval v nelegální činnosti do r. 1908, kdy znovu ujel za hranici, účastně se jako krajní levý všech sjezdů strany i internacionály, vnášeje v jich jednání, dle tvrzení svého druha Jaroslavského, svůj vášnivý tón. R. 1912 začíná vycházet v Petrohradě „Pravda" redigovaná Leninem z ciziny a od počátku světové války vydává za hranicemi listy „Sociální Demokrat" a „Komunista", v nichž propagoval boj s imperialismem, a „válku válce".

Od 5.—8. září 1915 účastní se vynikajícím způsobem konference socialistických stran několika zemí v Zimmervaldě (Švýcary) vydávané za sjezd internacionály, ač zde bylo zastoupeno jen 10 národů; scházeli vůbec zástupci socialistů mnoha národů, zejména Ameriky a Anglie, při čemž ještě delegáti němečtí (Ledebur a Hoffman) a francouzští (Bourderon a Mairheim) byli jen za malou skupinu neodvislých. Manifest této zlopamátné konference, podepsaný za ruské socialisty Leninem, Akselrodem a Bobrovem, prohlašuje nynější válku za plod imperialismu, zodpovědnost za ni klade na všecky státy dnešní kapitalistické společnosti, na církve a na ty socialistické strany, které své třídní stanovisko podčinili národní solidaritě a obraně vlasti. Prohlašuje žádoucnost míru „bez anexí a kontribucí a na základě sebeurčení národů" a vyzývá proletariát k „nesmiřitelnému" třídnímu boji (t. j. občanské válce).

Na jaře příštího roku, od 24.—30. března 1916 byla druhá konference v Kientalu (Švýcary), jejíž proklamace již přímo vyzývá heslo: „vojna—vojně. Boj za mír může býti pouze bojem za socialismus. Proletariát má bojovat „nejen proti anexím, ale i proti každému pokusu o utvoření států, zdánlivě nezávislých a ve skutečnosti života neschopných — pod lživou záminkou osvobození ubitých národů". „Nynější válka, ať ji vyhraje kdo chce, je porážkou socialismu a demokracie." „Tak zvaná obrana vlasti je v této válce hrubým prostředkem podvodu, majícím za účel donutit národy, aby sloužily imperialismu. Východisko: rozhodný boj proletariátu v každé straně proti vlastní buržoasii. Tyto třídní úkoly jsou výše všech jiných organisačních povinností. Prostředky: odkaz od dobrovolné účasti v organisacích, sloužících obraně vlasti, vědomé přerušení politiky „třídního příměří" až do otevřeného hospodářského i politického boje mass proti svým vládnoucím vrstvám." Tedy kratčeji: doporučuje se zrušit front vnější a vyvolat válku vnitřní, občanskou válku a obrana vlasti („tak zvaná") prohlašuje se za hrubý podvod. Národnostní osvobození malých národů a jich státní samostatnost jest pouze „lživá záminka" a proletariát se vyzývá k boji proti takovým „pokusům". Tyto konference t. zv. „poražencú", v jichž blízkosti se octnul na obou konferencích i pozdější první selský ministr revolučního Ruska a předseda rozehnaného ústavodárného sněmu Viktor Černov, jsou přípravou bolševické práce v Rusku, když 27. února 1917 byl svržen carismus a političtí emigranti se houfně vraceli do vlasti.

Mezi nimi byla i menšina, která se zvláštní a nápadnou blahosklonností Německa jela přes ně v zaplombovaných vozech. Lenin, hlava této expedice, vstoupil na půdu Petrohradu v noci 3. dubna 1917 a již následujícího dne přinesl jed svého dávno hotového a se vší důvěrností sektáře propracovaného programu do ruské společnosti, do mass „vzbouřivších se rabů", dle výroku Kerenského. „Dějiny o taktice", zpustošeném, obsahují jako jeden ze 4 dubnových tezí hlavní jsou: „Vláda kn. Lvova, imperialistickou válku, žádné nejmenší ústupky „revolučnímu" bez svržení kapitálu je domnělý mír nemožný; propagace fraternisace v armádě; „bratání" na frontě. Druhým stádiem revoluce předá vláda do rukou proletariátu; žádná podpora prozatímní vlády; jediná možná forma revoluční vlády sověty; ne parlamentní republika — návrat k ní by byl krokem zpět! — ale republika sovětů od shora dolů: odstranění armády, policie, činovníků; plat činovníků nesmí býti vyšší střední mzdy dobrého dělníka; konfiskace veškeré půdy pomě[illegible]ků; slití všech bank v jedinou všenárodní banku; přechod ku kontrole nad výrobou a konsumem."

Kerenskij řečnil a intrikoval, Lenin zatím se svým štábem pracoval v massách. První jeho pokus o povstání proti proz. vládě v červenci byl potlačen, ale v říjnu, měsíc poté, kdy byl Kornilov zrazen Kerenským, vítězné říjnové povstání a bolševici brzo byli pány situace. Lenin, který po nezdaru povstání červencového byl stíhán a musel se skrývat, vstoupil do Zimního dvorce a zahájil vládu sovětu národních komisařů. Začaly se sypat dekrety a dekrety, načalo jednání s Němci, byl rozbit odpor Kornilova i Kaledina, načal rudý terror, agrární záchvaty dostaly úřední povolení, byl podepsán brestský mír, jakožto typický mír s aneksemi, kontribucemi a proti sebeurčení národů. Začaly nacionalisace a ještě jiné „isace", šílené tisknutí peněz, vláda boha „ber"!

Ústavodárné shromáždění bylo rozehnáno, sovětská vláda utekla do Moskvy, spolek se spojenci a zahraniční dluhy prohlášeny za neplatné, ztracena po brestském míru Ukrajina, Don, Kavkaz i černomořské loďstvo, provedena demobilisace okopné armády, která, zanechavši za miliardy věcí na frontě, utíkala divisemi před několika německými patrolami, načalo tvoření rudé armády z různé čeládky domácí, maďarské, německé i čínské; na rozkaz Mirbachův napadení Čechoslováci, ztracena Sibiř, vzniká několik front, které blokují centrální Rusko, dostávající osmičku nebo čtvrtku libry chleba na hla-

BESEDA.

Bob. Přikryl:

Vojenská výstavka československé armády.

II.

Snad polovice prací uměleckého [illegible] nemá přímého vztahu k naší akci. Jsou [illegible] jenom ukazovatelem využitkování [illegible] chvíli našimi bratry v zajetí i [illegible], vzpomínkami na domov, jako V o t [illegible] e c, krajinář, milující ve svých [illegible] svůj rodný kraj, doliny, skály, [illegible] a chaty, nejraději zalité zlatým [illegible] tepých dnů letních. Za to M a l ý [illegible] pečlivě, s porozuměním kolem [illegible] jednoduchý, venkovský, [illegible] na bazaru, u čaje, při oběd[illegible], [illegible] žebráky, slepce, práce rybářů, ledo[illegible] přístavu, Tatarány a kozáky. Není [illegible] ani symbolika (Stařec Mráz), ani [illegible], tvořená samým životem: Voják, [illegible] se k bezpečné střelbě za v[illegible] křížem s rozpjatým Kristem, [illegible] nímž dokonal právě kamarád (Pod křížem). Zaměl hodný Kupkova štětce!

Otův sklonnost k dekoračnímu umění prozrazují i jeho krajinky s rozlehlými bo[illegible] i jeho portréty (v obojím se nebojí [illegible] vedle sebe širokým, plným štětcem [illegible] barvy v nápadné a přece harmonické [illegible]fekty) a hlavně ovšem práce čistě dekorační: taneční pořádky a pod., jež prozrazují jeho jemný vkus.

Proti M a t o u š k o v i a V l č k o v i, jichž věci jsou jenom nadechnuté a lehce naložené, s pěknou, vzdušnou perspektivou, ať už jsou to akvarely (Matoušek: Zemlanky 6. pluku, Vlček: Karymskaja), či skizzy interieurů táborů zajateckých a vojenských, malé figurální náčrtky anebo křídou zachycené broneviky, P a r o l e k vystavuje práce důkladně a skoro namahavě propracované. Patrně klade větší důraz na svoji symboliku (Golgota-Blaník), než na krajinky a obrázky z vojenského života, protože jim věnoval tolik péče. Ale právě tyto perokresby jsou z těch, které kotví nejvíce v historii, kladouce vedle kalichů ruční granáty a kombinujíce to všechno jako výplň dělostřeleckého náboje (pohlednice v upomínku na Zborov). Parolek nejméně ze všech ukazuje, že styl znamená vedle jednotnosti, zejména dnes, také jednoduchost.

Z i e g e l h e i m (vedle Parolka) snaží se svými allegoriemi (Hříchy Rakouska, Spravedlnost, Trpící Čechie, Vítězství Čechie a j.), které vystavuje vedle krajinářských akvarelů, ukázat smysl našeho boje, stejně jako P r ů š a svými návrhy na pohlednice, které komposičně se dotýkají až teatrálnosti.

Naše revoluce, která je ve svých jedincích, jich skupinách a programu, jejž chce uskutečniti, programu svobody a spravedlnosti nejen politické, nacionální, ale i sociální, programu svobodného člověka ve svobodné společnosti, kytici bohatých a pestrých květů, svázanou pevnou stuhou jednoty, jeví se nám v uměleckém oddělení výstavky sníženou a jednotvárnou. Teprve v budoucnu, v rozdílných hlediskách silných individualit, které z náležitého odstupu obsáhnou přítomný převod v celé jeho šíři a hloubi, se všemi jeho novými ideami a formami, společenskými i uměleckými, které se rodí a vyrůstají současně, v pevném a nerozlučném vztahu, ukáže se nám takovou, jakou je ve skutečnosti.

Nižní Tagil, 25. října 1918.

Государственный архив Новосибирской области

vu [illegible] vany a [illegible] Eichhorna [illegible] ranění [illegible] kavaná [illegible] rázem [illegible] recko odpadá [illegible] v posledním [illegible] Rusku [illegible]. Za takové situace nařizuje Lenin třídenní oslavy výročí svého listopadového převratu, povoluje na to 60 milionů, a jsa ještě připoután na lože, píše dopis sovětům o nutnosti stvořit armádu třímilionovou ku podpoře „německé revoluce".

Koho máme před sebou: maniakalního dobrodruha nebo dalekozrakého politika, zločince nebo genia, Smerďakova nebo Alešu z „Bratří Karamazových?" Pvl.

O díle velice nám drahém.

(Hlas Rusa.)

Ten řád armády, při němž všechen styk mezi vojáky a veliteli udržoval se na vnějším tlaku disciplinárního řádu, byl revolucí smeten v minulost.

Šablonovitý velitel a šablonovitý voják, vychovaný v ubíjejícím kasárenském ovzduší carské armády, automaticky plnil paragrafy řádů a rozkazů se shora. Nedovolovalo se myslit, usuzovat, vnášet v službu své osobní, své zvláštní cítění a názory: to bylo by znamením „nepokojného" člověka, nebezpečného v státním i vojenském ohledu.

Padaly autority monarchistického řádu a lid, jejž tak úzkostlivě po staletí chovali v plénkách, začal bouřlivě projevovat všechny instinkty, potlačené dotud těžkým lisem starého režimu.

V slepé nenávisti ke všemu dědictví bezectného režimu, lid začal z vany zároveň se špinavou vodou vyhazovat i dítě.

Ale armádu nutno bylo stavět: vždyť ona v nejkritičtějším okamžiku, jako bečka, sprostěná železného obruče, rozpadla se v klíny mezi sebou ničím nesvázané. Mezi podřízenými a veliteli rozevřela se zející propast a překlenout přes ni most nepodařilo se ani komisařům, ani vojenským komitétům.

Voják, jehož dlouho používali jako slepého nástroje k potlačování každého i třeba zákonného hnutí národa, proti režimu přežitému již v celé Evropě, pocítil zlostnou nedůvěru ke každému rozkazu velitele. Tohoto instinktu plnou měrou využili v tylu i na frontě všichni ti, kdož svůj živočišný pud sebezachování stavěli nad bytí vlasti, zájem národa, své třídy.

Demagogové dovedli využít nespoutané touhy mass po osobní kariéru. Rozprášený národ i vojsko staly se jevištěm zápasu ničím neomezených vášní stran, osobních i skupinových zájmů bez jakékoli vzájemné důvěry.

Ale historie žádá na národu zápas za existenci a zápas neodkladný; třeba utvořiti armádu a to teď hned, bez otálení.

A hle, národ, který se obrozuje, ale dosud nevyžil krisi, postavil svoji lidovou armádu: vnesl do ní tyto nevyžité nemoce a staré zvyky. Kromě slavných dobrovolnických oddílů části lidové armády ukázaly neschopnost vojáka podrobiti se disciplině a neschopnost mnohých velitelů vytvořiti v částech místo starého, mechanického spojení, spojení živé — výsledek vytrvalé výchovné práce.

Nemalou úlohu ve vnitřním rozkladu sehrála i okolnost, že politické snaby rolnictva a dělníků k „zemle a vole" skřížily se často s neopatrným projevem sympatií velitelů k těm, kdož bojují proti ústavodárnému sněmu. V roznícené atmosféře občanské války, vyplynuvší na povrch politické neshody mezi velením a massou vojáků, mohly sehrát osudnou roli v katastrofě armády.

Nyní činí se pokus utvořiti rusko-české části.

Nezbytnost, aby Rusko bylo obrozeno jedině pomocí všech svých národních sil, t. j. v podobě demokracie, a nezbytnost, aby demokratické Čechy ve svém zápase s Habsburgy se opřely o demokracii Ruska a ne na monarchistické jeho kruhy, spjaté vzájemným příbuzenstvím s německými dynastiemi, způsobila, že revoluční československá vojska a revoluční ruská demokracie jsou na své historické cestě spjaty stejnými cíly.

Toto spojení nemůže být rozerváno žádnými cizími, náhodně vtřelými se vlivy.

V tom je čest a důstojnost, v tom je zodpovědnost před historií obou národů. Organisačním [illegible] tohoto hlavního svazku jsou rusko-české pluky.

[illegible] co je činné v ruské demokracii, musí [illegible] stále houstnoucími řadami [illegible] pluky. Tam staví se do zbraně i [illegible] obyvatel znovuzrozený k životu, učitel gymnasia i škol i jich žáci, i inteligenti i uvědomělí, vlasti oddaní rolníci a dělníci.

Vše, co náš národ, sotva se vyzdravující ze smrtelné horečky, může dát pro záchranu své vlasti.

A Čechoslováci? Ti dají nám instruktory, takové, jací jediné mohou být v tento kritický okamžik veliteli synů naší strádající vlasti.

Většinou jsou to cvičitelé „Sokola", kteří již doma v vášnivém zápase stran naučili se tvořit pevné, bratrsky sjednocené tělocvičné jednoty z lidí a stran i tříd, bojujících mezi sebou.

Tuto svou pedagogickou schopnost, vytrvalost a organisátorskou houževnatost oni přinesili v náš pluk.

V představách bratří rusko-českého pluku oni mají skvělou aureolu vojáků vítězného československého vojska.

Před tváří vší ruské společnosti, ve velkém i malém, jejich vojsko representovalo se jako vojsko revoluční cti.

Jakožto cizozemci, dalecí stranických bojů naší země, českoslovenští instruktoři nemohou být podezříváni ze stranickosti.

To jsou okolnosti, jež dávají důvody, abychom pokládali rusko-české části za nejlepší (v daných těžkých podmínkách) pokus sbírání a formování činných elementů vlasti k její spáse.

Udělejme vše, co na nás závisí, k úspěchu tohoto velkého díla rusko-české demokracie.

Úřední zprávy.

Společná schůze.

V pondělí 4. t. m. konala se schůze Odbočky ČSNR, které se zúčastnili velitel československého armádního sboru a velitel 2. divise i přítomní v Jekatěrinburgu členové sjezdového předsednictva. Byla podrobena všestrannému posouzení naše situace politická i vojenská a bylo dosaženo shody v názorech o postupu v nejbližší době. Bylo usneseno vydat prohlášení k vojsku podepsané všemi účastníky schůze.

Z Osvětového odboru OČSNR.

Osvětový odbor OČSNR pořádá v Hudební škole (Klubní ul.);

dnes ve čtvrtek 7. listopadu: Divadelní představení „Naše miminko", veselohra o 3 jednáních;

v pátek 8. listopadu: Na paměť bitvy na Bílé Hoře — přednášku bratra Holečka a koncertní akademii.

V místnostech naší invalidovny (Bogojavlenskaja ulice) pořádá Osvětový odbor OČSNR v sobotu 9. listopadu přednášku bratra Dýmy: „Karel Havlíček Borovský". Začátek v 8 hod. večer.

V zemi nemožností.

Nejbujnější fantasie romantických spisovatelů darmo by se namáhala vymyšlením takových příběhů, jaké se odehrály a odehrávají tam, kde jsou u vesla bolševici. „Socialistické dělení" velice originelním způsobem uvedli do praxe dělníci černovských uhelných dolů v Zabajkalí. Před pádem sovětské vlády v kraji po dva měsíce nedostali plat a proto se rozhodli, že zbraněmi donutí čitinské komisaře k zaplacení. Oddíl, který byl k tomu účelu sestaven, byl na rozkaz komisaře Sorokina poslán do boje proti bělogvardějcům v Čitě. Při evakuaci Čity bolševiky tento oddíl „získal" ze státní banky v Čitě 27 bedniček zlata. Ještě v Čitě dvě bedničky byly „ustoupeny" jakýmsi činitelům sovětské vlády a jedna se v městě „ztratila". V 24 ostatních bedničkách mělo býti podle údajů banky asi 48 pudů zlata, avšak po dopravení do dolů bylo ho pouze 37 pudů a několik funtů. Bylo rozhodnuto rozděliti toto zlato mezi dělnictvo. Po celý den 25. srpna zlato bylo sekáno v kovárně na kovadlině a po té bylo vydáváno po 1 funtě 32 zol. každému muži a po 64 zol. každé ženě a nedospělým. Čínským dělníkům zlato bylo vydáváno tak, že místo platu se jim vydalo zlato, a za zolotník podle státní ceny [illegible] zvolená k účelu [illegible] dokumenty, aby [illegible]. Lví podíl zlata [illegible] sovětu [illegible] papírových peněz [illegible] dělení [illegible] k [illegible] přibližují kozáci. Vznikl zmatek, čehož použili někteří méně poplašeni a „podělili se" ještě o jistou část zlaté kořisti. Když podezřelí byli prohlíženi, jeden člen sovětu měl schovány jenom tři kousky. Když se roznesly zprávy o příchodu Čechoslováků, dělníci rozutekli se po okolních vesnicích a vůdcové poněkud dále. Při tom platili za povozky po 400 až 700 rublech. Po likvidaci sovětské vlády shledávala zlato zvláštní komise, které se podařilo sebrati 6 pudů 14 funtů zlata. Větší část zlata byla odvezena bolševickými pohlaváry a Číňany, opustivšími naleziště. Zůstavší Číňané vydávají zlato s podmínkou, že jim za zolotník bude vyplaceno po 30 rublech. Na dolech byla práce obnovena, místo dřívějšího 4-hod. pracovního dne byl zaveden 8-hodinový. Výnos práce je nyní značnější.

Všelicos.

— Z amerických časopisů: „Nikolaj Nikolajevič carem v Rusku. Kornilov a Kaledin obsadili Moskvu. Počet Čechoslováků vzestl na 300.000, k nim se přidalo milion kozáků. Lenin a Trocký uprchli do Německa." Na nějakém tom stotisíci nebo milionu Americe přece nezáleží! Slovácký časopis „New Yorkský Dennik" píše: „Bolševická červená garda po dobytí města Simbirska pověsila 300 československých zajatců."

— Na nádraží v Nikolsku ve vlaku byl zatčen býv. bolševický komissař Lobanov. Jako „proletář" jel v I. třídě, kde ho ukrýval zřízenec, jenž byl rovněž zatčen. Lobanov předstíral pomatenost. Tento „pomatenec" však nezapomněl si vzíti množství cenností, které mu ovšem nebyly ponechány.

— Samarské bolševické noviny „Soldat, Rabočij i Krestjanin" z 11. října na několika místech píší o „hanebném útěku" našich vojsk. Naše vojska prý tak utíkala, podle zprávy bolševického štábu, že bolševici prý nijak nemohli je dohoniti. Nás nenazývají jinak, než placeným žoldáctvem.

— V Brně koncem června finanční úřad počal vydávati „tabačenky". Stálí zákazníci musili předložit rodinný výkazní lístek obce brněnské, vojáci na dovolené „dovolenku" a ohlašovací lístek. Sběhové tabák nedostanou, poněvadž nemají „dovolenku", a byla-li již zavedena „sběženka" vzhledem na velké množství sběhů v Rakousku, se neoznamuje.

Úřední zpráva

vrchního velitele západní fronty.
3. listopadu 1918.

Sibiřská armáda.

Bez podstatných změn.

Jekatěrinburgská skupina.

Verchoturský směr. Beze změn.

Kušvinský směr. Výzvědná činnost.

Lysvenský směr. Naše části s úspěchem postupují na ves Kormovišče.

Kungurský směr. Bez podstatných změn.

Kamská skupina.

Askinský a N.-Berezovský směr. Nové zprávy nedošly.

Menzelinský směr. Nepřítel počal nastupovati od vsi Alikijevo na ves Burakajevo, ale uvítán naším ohněm a protiútokem ve zmatku dal se na útěk, zanechav 150 mrtvol, pušky a výzbroj.

Samarská skupina.

Bugulmský směr. Srážky s jízdními hlídkami, podporovanými nepřátelskou pěchotou, v okolí vsí Kondavy a Kuleva.

Simbirský směr. Pod nátiskem nepřítele naše části ustoupily ke vsi Januzavetno.

Buguruslanský směr. Beze změn.

Jihozápadní armáda.

Zprávy nedošly.

Государственный архив Новосибирской области

Různé zprávy.

Prezident Masaryk prezidentem Svazu národů střední Evropy.

Filadelfie 30. října: Na sjezdu demokracie nové střední Evropy byl prof. Masaryk zvolen prezidentem Svazu národů střední Evropy. Přečteny deklarace o nezávislosti Čechoslováků, Poláků, Jihoslovanů, Ukrajinců, Italů (irredenty), Rumunů, Lotyšů, Řeků a Albánců. Sjezdoví delegáti vyslovili požadavek, aby americká vojska obsadila území nových států a aby byla zřízena americká kontrolní komise, která by zamezila třenice mezi novými vládami.

Angličané obsadili Ismajl?

Moskevská jisková stanice přináší zprávu z Oděssy, že anglická vojska obsadila dunajskou pevnost Ismajl v Bessarabii.

Podmínky příměří s Tureckem.

Vladivostok 4. listopadu (ČSTK): V Podmínkách příměří, podepsaného Tureckem, jsou tyto body: Okupace Dardanel spojenci, přerušení styků Turecka s Německem, odevzdání všech válečných lodí spojencům, spojenecká kontrola na všech tureckých železnicích, propuštění všech zajatců spojeneckých vojsk atd.

Hrabě Tisza ubit.

Vladivostok 4. listopadu (ČSTK): Hrabě Tisza v Pešti zavražděn. Dle berlínské zprávy z 2. listopadu, předávané Moskvou, hrabě Tisza ubit vojáky.

V německé střední Evropě.

Vladivostok 4. listopadu: V Rakousku císař Karel a arcivévoda Bedřich odjeli na zámek Jedlovou. — Ve Vídni se čeká propuknutí revoluce. — Češi žádají, aby rakouská vojska byla vyvedena z českého území. — V říšském sněmu německém vzmáhá se hnutí, aby se císař Vilém vzdal trůnu. Žádají to ostře nedvislí socialisté. — Liebknecht propuštěn z vězení. — V Rakousku propuštěn z vězení Bedřich Adler.

Rumunsko.

Vladivostok 4. listopadu (ČSTK): Rumunský král měl poradu s Bratianu. Bude brzy svolána korunní rada.

Na spojeneckou konferenci.

Vladivostok 4. listopadu (ČSTK): Plukovník House, osobní přítel Wilsona a jeho rástupce přijeli s americkou misí do Paříže na spojeneckou konferenci.

K odtržení Jihoslovanů od Rakousko-Uherska.

Lion 31./10. Dle zprávy uherské ministerské kanceláře resoluce Jihoslovanů, přečtené v rakouském parlamentě a hájené jejich poslancem Privinenikem, prohlašuje roztržené všechny svazky Chorvatsko-Slavonska a Dalmacie s Rakouskem-Uherskem, neboť národ srbsko chorvatsko-slovinský nechce míti nic společného s Rakouskem-Uherskem, nýbrž je členem jihoslovanského svazu, v néjž vchází území od Izonca po Vardar a chce utvořiti samostatný, svobodný nedvislý stát, jehož konstituce bude vypracována.

V Polsku.

Nové rekvisice podniknuté Němci v Polsku, vzbudily na mnoha místech P[illegible] nepokoje. Varšavský gubernátor polský gen. Mannheim vyhlásil obyvatelstvu, že v případě nepokojů budou úplně zničeny vsi, v nichž bude se nepřátelsky vystupovati vůči okupačním vojskům. Německé úřady zavřely obyvatele vsi Bukovo, kde byl nalezen známými pachateli poškozen říční most.

Bukovinští Rumuni.

Paříž 31. října. V Černovicích svolán ústavodárné shromáždění bukovinských Rumunů, jež žádalo připojení Bukoviny a Transylvanie k Rumunsku.

Řádění Rakušanů v dobytém kraji.

Že rakouští kulturtrágři nezapírají si před německými, o tom svědčí zpráva tisk. kanc. Stefani: Na italské frontě při osvobozování italských krajů přichází se stále víc a více na stopy barbarského řádění rakouských vojsk, jak o tom svědčí nejen italští vojáci, ale i zástupci italského spojeneckého tisku, provázející armádu v bojích. Rakušáci nejen že loupili, drancovali, ničili budovy, ale ničili též historické památky. Italská vláda i spojenci rozhodli se provésti přímé sebrání dokumentů o všem řádění a násilí prováděném nepřátelskými vojsky.

Tibet.

Charbin 1. listopadu. Tibet podporovaný jednou mocností se odtrhl od Číny a hlásil svou nedvislost.

V Sibiři.

— Dle zpráv konsulátů z mongolských hranic okolo hranice objevila se nemoc s příznaky moru. Nemoc je mezi [illegible] obyvatelstvem.

— V Ufě na nařízení [illegible] samarské vlády Klimuškina provedena prohlídka v místnostech [illegible] prodovolstvenné úpravy. Vzato [illegible] rublů a 16 pudů cukru. Příčinou [illegible] bylo to, že úprava nespolila [illegible] bývalé samarské vlády o vydání do [illegible] pokladny všech hotových peněz.

— V minusinském újezdě našlo se veliké ložisko rud: [illegible] stříbra, železa, cínu, uhlí, oksy, [illegible], asbestu.

— Při evakuaci Ufy přesídlila do Petropavlovska [illegible] tatarská národní rada.

— V Čeljabinsku se tisknou knihy pro kirgizské [illegible]. Připravují se kursy pro kirgizské [illegible].

— [illegible] zemská úprava stěžuje si na vykořisťování Japonců, což znepokojuje obyvatelstvo, a žádá vládního komisaře, aby obyvatelstvu byla vysvětlena příčina [illegible] pobytu Japonců.

Hospodářská pomoc.

— Bulletin japonského generálního štábu konstatuje opravdový hlad podél amurské dráhy. Štáb začal vydávat obyvatelstvu mouku, cukr a j. a vzal na sebe úkol zásobiti obyvatelstvo potravinami.

— Spojenecké velení bude zásobovati dráhu sibiřskou mazadly a petrolejem.

— Do Vladivostoku přibyla japonská hospodářská komise pro hospodářskou pomoc Sibiři.

— Komise utvořena veřejnými organisacemi a [illegible] podporována japonskou vládou. Má v úmyslu zásobovati Sibiř potravinami, tkanivem a j. a zároveň prozkoumati využití sibiřských výrobních poměrů.

Válka a bursa.

Zprávy o mírových notách způsobily na tokijské burse klesnutí akcií na 25%. Nehledě na ostrý tón Wilsonových odpovědí Německu, japonští bursiáni předpokládají brzký mír. Jmenovité utrpěly akcie transportních společností, zvláště. Banky velmi opatrně vydávají půjčky na zálohu cenných papírů.

Hutě zmenšují výrobu, cena na jejich výrobky klesá — značně klesly ceny ba[illegible] všech [illegible], [illegible] a chemických [illegible].

Koncentrace [illegible] vojsk.

[illegible] vojska [illegible] vojsky dosáhla [illegible] koncentrování ve Vladivostoku [illegible] a Rakušané zůstanou pod [illegible] dozorem, bolševici budou [illegible] úřadům.

Pomoc Čechoslovákům v Irkutsku.

„Sibiřský Věstník" z 26. října oznamuje: Vzhledem k nedostatek peněžních znaků [illegible] oddíl československých vojsk v [illegible] obtížném postavení. Kooperativy spojednavše o tom, uznesly se přispět Čechoslovákům a prostřednictvím odd[illegible] Mosk. Lidové Banky složily hotovými 100.000 rublů s podmínkou, že tyto peníze budou vydány československému [illegible] na běžný účet. Obnos složily 4 kooperativy.

Vzpoura námořníků v Petrohradě.

Moskevská „Izvěstija" ze 17. října podávají zprávu o pokusu levých eserů vyvolati povstání mezi mobilisovanými námořníky. V počtu asi 1000 mužů pod vedením eserů Kamkova donutili povstalci orchestr Mariinského divadla, aby je provázel, arestovali několik komisařů, vydali několik příkazů a [illegible] se při odjezdu z [illegible] automobilu 30 sovětských vojáků s kulometem". Jsou postavení před soud jako bělogvardějci a sovětská vláda v Petrohradě má o jedno lacino vítězství více.

„Význam deklamace pro lidové massy."

V moskevském divadle „Olympia" zahájil své podniky bolševický podnik „Proletářská kultura". První večer zahájil Steklov přednáškou o významu proletářské kultury, a pak „vyložil tovaryš Serežnikov všecky existující teorie deklamace, snažil se dokázat význam tohoto umění pro národní massy, nepřirozeně otvírajíc ústa a dělaje efektní pausy. Ale dojem byl slabý, neboť v jeho řeči nebylo toho podstatného — prostoty, přístupnosti pro nepřipravené posluchače. Sál se zřejmě nudil a bavil se jako komedií těmito řečnickými pokusy, při nichž řečník vrhal do publika dlouhé a nepochopitelné fráze, téměř bez dechové pausy". Pak přečetl „již lépe" Gogolovu „Trojku", načež vystupovali jeho žáci v deklamaci.

(„Izvěstija" 17. října.)

Pro ruské zajatce.

Zástupce OČSNR v Omsku Dr. Richter odevzdal kanceláři všeruské vlády 31.943.23 ruble ve prospěch ruských zajatců v Rakousku a Německu. Obnos ten je čistým výtěžkem ze svatováclavské slavnosti v Samaře.

Nález.

S. Stanec, dobrovolník 6. pluku [illegible] sta (nyní nádraží Jekatěrinburg II), našel v neděli na nádraží Jekatěrinburg II peněženku s obnosem 30 rublů. Vyzvednouti možno přímo u něho.

Poslední zprávy.

Italové v Tridentě a Terstu?

[illegible] listopadu. Z Říma se sděluje: Rakouská armáda na všeobecném ústupu. Italové zajali 80.000 Rakušanů a 1.600 děl a dobyli Tridentu (v již. Tyrolsku). Italská vojska se vysadila v Terstě.

Государственный архив Новосибирской области

224 číslo V Jekatěrinburgu v pátek 8. listopadu 1918. Cena 20 kop.

ČESKOSLOVENSKÝ DENNÍK

ЧЕШСКОСЛОВАЦКІЙ ДНЕВНИКЪ

Orgán Odbočky Československé Národní Rady na Rusi

Государственный архив Новосибирской области

Bílá Hora.

Před válkou měli jsme dva národní památné dny: 6. červenec a 8. listopad, den Husův a den Bílé Hory, den vítězství a den porážky, den slávy a den ponížení. A tak se mi zdá, že bělohorský den skoro stál nad Husovým. V našem životě bylo tolik ponížení a utrpení, proto v našich dušich pobělohorská tragedie nacházela tolik ohlasu.

Bělohorské výročí v našich přípravách k této válce mělo význam právě tím, že nutilo k odčinění té potupy, že dráždilo sebevědomí a hrdost národa, že nedalo národu zapomínati na odvetu, na pomstu. Myšlenka pomsty je v našem vojsku velmi silná od samého počátku. Zejména v dobách, kdy se nám a spojeneckým armádám dařilo zle, kdy mnozí ztráceli naději na úspěch našeho boje, tehdy jsme chtěli aspoň co nejvíce poškodit ten potvorný stát rakousko-uherský a zločečený panovnický rod Habsburků; aspoň pomstu za staletí křivd a muk československého národa!

Dnes, kdy píšeme 8. listopadu 1918, zdá se, že prozřetelnost naložila s Habsburky a jejich státem podle záslub, že po válce cizinci projíždějíce kraji středoevropskými budou si říkati: „Tady byl kdysi velký stát, říkalo se mu Austria a vládli v něm Habsburkové."

Ve výroči Bílé Hory uvažovalo se vždy o příčinách té porážky a toho neštěstí, které po ní stihlo náš národ. Já zde vzpomenu dvou příčin, které se, myslím, dost nepodtrhují.

Zapomíná se, že československá c[illegible] ani tehdy nebyla něčím samostatným, [illegible]loučeným od státního světa. Také tehdy rozzuřil se v Evropě boj dvou směrů, dvou světových názorů, protestantského a katolického, svobodomyslného a neomylnického. Naše porážka nerozhodla se na Bílé Hoře, nýbrž až v posledních letech a snad měsících války, kdy Švédové a jejich spojenci nevedli rozhodně porazit vojska císařská [illegible] pežská.

Tedy jde o to, aby nyní porážka [illegible]ho nepřítele byla úplná! Na konci [illegible]leté války stala se událost, která [illegible]rnila celý národ a velmi jej poškodi[illegible] Obratná jesuitská výchova dovedla [illegible]elých 80 let tak spracovati Prahu, hla[illegible] srdce národa, že v r. 1648 pražští studenti a dělníci pod vedením kněze z [illegible] Ježíšova hájili Staré Město proti [illegible]m, bojujícím proti našemu úhlavnímu [illegible]příteli.

V této válce podobná [illegible] v našem národě spáchán nebyl. [illegible]neme-li mlčením hrstku dobrodruhů, [illegible] v Rusku postavili se proti nám pod [illegible]nem „komunistů") a nebude. V této [illegible]ové linie naší politiky je stále přímá a [illegible]ctivá.

Druhou příčinou [illegible]ho neštěstí byla naše tehdejší vojenská slabost. Tehdy národ vlastně vojska neměl. A zase naopak v této válce právě naše vojenská síla našemu národu zjednala tolik úspěchů a slávy a vede nás k cíli.

Je to snad smutné, ale při tom pravda, že osud národů rozhoduje se mečem. V husitských válkách jsme takový boj vyhráli, o dvě stě let později prohráli; v husitských válkách naše vojsko bylo první na světě, v době bělohorské jsme národního vojska vlastně neměli. A proto je a bude naším důležitým úkolem udržovati naši vojenskou sílu. Sice nutno míti dobré sousedy a přátele, ale [illegible]pečně spoléhat můžeme jen na sebe.

Holandský socialista Troelstra.

Vedle švédského socialisty Brantinga, o němž bylo referováno nedávno, hraje v této válce vynikající úlohu co organisátor mírových konferencí socialistických holandský socialista dr. Troelstra. Ten začátkem srpna přijel do Švýcar a dle [illegible]ländische Zeitung" ze dne 13. srpna měl rozhovor se zpravodajem „Algemein Handelsblad" o situaci.

Především vyslovil s uspokojením o stanovisku francouzské strany socialistické, která se vyslovila proti ozbrojené intervenci v Rusku a pohrdla odepřením válečných úvěrů, nedosadivši její zástupci pasy ku mezistátní konferenci socialistů, svolané Brantingem, Huysmansem a Troelstrou. Poměr hlasů ku míru u francouzských socialistů značně vzrostl. V Londýně a Paříži neslyšel Troelstra dosud nic bližšího o svolání konference. Podnět k ní nevychází ani od něho, ani od holandské vlády: naléhali se pouze Hendersonu (anglický socialista) otevřeným dopisem, že ku svolání konference dá k disposici nestranný výbor. Ale tento otevřený dopis se asi do anglického tisku nedostal, poněvadž Troelstra žádnou odpověď neobdržel. Velmi lituje, že mu bylo zabráněno jeti do Anglie na sjezd dělnické strany. Byla to asi práce vlády francouzské. Byl by mohl říci socialistům ze států čtyřdohody na sjezdě důležité věci. Ostatně byl by v Londýně jako stoupenec míru se ocitl ve zvláštní situaci, jelikož by se zde setkal s Kerenským. Pomyslí-li, že Kerenský vyzval kapitalistické vlády, aby zničili vládu socialistickou, tedy se situace nevyjasňuje. Troelstra se nehlásí k bolševikům a zavrhuje jejich terroristickou vládu a jich novou oligarchii, jež nastoupila místo carismu a užívá jeho method. Má-li však býti správným výrok o sebeurčení, pak se musí ruskému lidu ponechati, aby sám vybředl z chaosu. Druhá obtíž, v níž by se byl octnul, byla by spočívala v tom, že by byl nemohl přijmouti pozvání na francouzskou frontu jako Branting, poněvadž on, Troelstra, jako protivník pokračování ve válce nemá na frontě co hledat. Slova Brantingova o francouzských vojácích by ho neobrátila.

V dalším hovoru vyslovil se Troelstra proti [illegible]litovskému míru. Co se týče vyhlídek na novou socialistickou konferenci, jsou [illegible]nivé, zejména po přijetí návrhu Longuetova ve straně francouzských socialistů. Na to musí většina německé sociální [illegible]mokracie odpověděti tím, že pohrozí své vládě neschválením válečných výdajů, jestliže tato vláda není ochotna jednati na základě mírové resoluce říšského sněmu z července předešlého roku.

V hovoru s redaktorem ženevského listu vyslovil Troelstra naději, že státy spojenecké upustí od svého nesouhlasu s mezinárodní konferencí socialistickou, ježto by konečně také musily počítat s možností revolučního hnutí doma. Troelstra činí rozdíl, pokud se jedná o otázky míru, mezi Belgií a Elsaskem-Lotrinskem. Úplné obnovení Belgie považuje za nutné a zabezpečené a proto nechápe odpor belgické dělnické strany (Vandervelda) k mezinárodní konferenci. O Elsasku vyslovil Troelstra pouze domněnku, že se na konferenci asi nedocílí v tomto bodě úplného souhlasu. Nevydání pasu ku konferenci socialistů ze spojeneckých států v Londýně nepřipisuje Troelstra v tomto rozhovoru ani tolik anglické vládě, která z počátku ukázala dobrou vůli, jako vlivu Clemenceau, který má proti němu starou osobní záští. Do Švýcar prý přijel Troelstra hlavně k vůli svému zdraví.

Pokus Troelstrův o konferenci socialistů obou válčících stran i neutralních států se nezdařil. Anglická vláda skutečně nevydala k ní pasy Hendersonovi, Thomasovi a Bowermanovi s odůvodněním, že svolavatel Troelstra jel přes nepřátelské země. Francie učinila totéž. Dle jiných zpráv měl Troelstra a Huysmans před odjezdem do Švýcar poradu s vůdcem vládní většiny německých socialistů Scheidemannem, která měla nepříjemné dozvuky, ježto „Volksblatt für Handel" ujišťoval koncem července, že Scheidemanna v rozmluvě s nimi „ani ve snu nenapadlo ujistiti je, že by německá sociální demokracie vyšla vstříc přáním spojenců v otázce Elsaska-Lotrinska". Scheidemann pak sám prohlásil, že se drží v této věci svého štokholmského memoranda. Troelstrovi prý naopak řekl před několika týdny v Scheveningen, že „požadavku spojenců ohledně obou zmíněných provincií nerozumí v Německu ani jeden člověk". Přes tato objasnění obviňuje tisk spojenců Troelstra nejen z nedostatku nestrannosti, ale z přímého sloužení německé mírové akci, široce rozvětvené. Poukazuje se také na zvláštní stanovisko Troelstry k sovětskému Rusku, jež má odvahu nazvat vládou „socialistickou" a na jeho nevyslovenost v otázce navrácení Francii Elsaska a Lotrinska.

Po nezdařeném pokusu Troelstry o svolání mezinárodní konference, pozvala anglická strana socialistická (Henderson a Bowerman) předsedu americké federace práce Gomperse na sjezd socialistů ze států dohody, k němuž také pak v září skutečně došlo. Pvl.

Nástup spojenců.

Ústup Němců na východ od Valenciennes, západně řeky Aisne a mezi Aisne a Maasou. Boje mezi Maasou a Mosellou.

Zpráva hlavního stanu německého ze 4. listopadu: Skupina prince Ruprechta: Před Gentem jsou boje předních stráží. Na kanále, jakož i na západním kraji města stojíme v bojovém styku s nepřítelem. Východně Valenciennes jsme posunuli své posice trochu zpět. Nepřítel stál k večeru na linii Onnaing—Jeulain—Villers Pol. Po obou stranách Quesnoy a Landrecies se stupňoval dělostřelecký boj. Západně Landrecies jsme odrazili nepřátelské útoky. Skupina něm. následníka a gen. Galwitze: Mezi řekami Oise a Aisne sesilují se k večeru nepřátelské dělostřelecké boje, jež severně Guise a Baunogne za útoku nepřátelské pěchoty přecházejí v bubnový oheň. V souvislosti s včerejším přenesením našich linií východně řeky Aisne přeložili jsme své posice též západně Aisne poněkud zpět. Jižně Chesne a u Vouziéres boje předních částí. Silné útoky mezi Semuy a Belleville jsme zadrželi na severním okraji Belleville. Na východním břehu Maasy stroskotaly prudké útoky Američanů. Mezi Maasou a Mosellou jsme odrazili četné údery nepřátelské. Západně Moselly jsme vyklidili zákopy, zbylé v našich rukou z posledních bojů.

Večerní zpráva: Mezi Quesnoy a Landrecies naše zálohy zadržely nepřátelský úder. Na ostatních frontách nepřátelské útoky byly zastaveny našimi předními částmi. Západně Massy boje se rozvíjejí.

Bratři, nezapomínejte na národní daň a upisování revoluční půjčky!

Podmínky příměří Turecka se spojenci.

Vladivostok 5. listopadu. Britské konsulstvo sděluje:

Text příměří mezi Tureckem a spojenci obsahuje 25 paragrafů:

1. Otevření Dardanel a Bosporu spojeneckému lodstvu, obsazení dardanelských a bosporských pevností spojenci.

2. Odhalení a odstranění všech minových polí a překážek v tureckých vodách.

3. Totéž v Černém moři.

4. Všichni spojenečtí zajatci a Arméni mají býti předáni spojencům.

5. Okamžitá demobilisace veškeré turecké armády, kromě části nutných k udržování pořádku.

6. Předání všech válečných lodí v tureckých vodách spojencům. Všechno lodstvo musí býti internováno v tureckých neb nejbližších přístavech spojenců. Vyjímají se malé lodi, jichž je potřebí k ochranné a strážní službě.

7. Spojenci mají právo obsaditi kterékoli ze strategicky důležitých míst, kdyby toho bude třeba.

8. Spojenci mají právo používati všech vojenských přístavů a všeho tureckého lodstva obchodního.

(9. a 10. paragraf vypuštěny.)

11. Odvolání všech turec[illegible] vojsk z Persie a Zakavkazí za [illegible] hranice. Ostatní území bude evakuováno dle dalších disposic spojenců.

12. Jiskrové a kabelové stanice odevzdány pod kontrolu spojenců. Zprávy turecké vlády kontrole nepodléhají.

(13. paragraf vypuštěn.)

14. Spojenci dostávají výhradní právo dobývání uhlí, oleje, dříví.

15. Všechny [illegible]nice turecké odevzdány pod kontrolu [illegible]nců a k jejich dispo-sici. Spojenci [illegible]budí Baku a Batum.

16. Turec[illegible] posádky v Syrii a Mesopotamii [illegible]zeny a posádky v Kilikiji budou [illegible]ny.

17. T[illegible] vojska v Tripolisu a Kyranaice [illegible]ji Italům.

(18. paragraf vypuštěn.)

19. Všichni Němci a Rakušané musí býti během měsíce z Turecka odvezeni.

(20. paragraf vypuštěn.)

21. Spojenci [illegible] zástupce, jemuž turecké ministerstvo [illegible] bude [illegible] vším vycházeti vstříc.

(22. paragraf vypuštěn.)

23. Turecko se zavazuje přerušiti veškeré styky s dosavadními mocnostmi.

24. V případě [illegible]jů v Armenii spojenci mají právo [illegible] obsaditi.

25. Vojenské [illegible]race mezi spojenci a Tureckem přestávají 31. října a smlouva o příměří vchází v platnost 1. listopadu. (Reuter.)

Naši v Japonsku.

Československá tisková kancelář sděluje z Tokia 1. listopadu:

Odjezd generála Štefánika a generála Janina se zdržel následkem ochuravění gen. Štefánika. Generál Štefánik je nyní [illegible]zdráv a zamýšlí odjeti s gen. Janinem [illegible] příštího týdne.

Práce gen. Štefánika v Japonsku se setkala s plným zdarem. Úřední kruhy japonské se k nám chovají s neobyčejnými sympatiemi. Francouzský velvyslanec Marcel de Lanney navštívil dnes naše invalidy a rekonvalescenty v sanatoriu dra Červeného. Na uvítání kapitána Piseckého velvyslanec odpověděl, že Francie je a bude nejlepším přítelem československého národa. Francie je šťastna, že vítězstvím svých vojsk nad Němci přispěla k tomu, aby se splnily dávné národní požadavky a tužby československého národa.

Úřední zprávy.

Československé Národní Radě Odbočce v Rusku.

V Irkutsku 5. listopadu.

Zvláštní plnomocník francouzské vlády Regnault je již zdráv a chystá se zítra vyjeti na západ. Prosí, abych předal slova jeho upřímné vděčnosti za pozornost a soucit jak Československé Národní Rady, tak velitele československého armádního sboru, generál-majora Syrového. Dr. Blahož.

BESEDA.

V Jekatěrinburgu 7. listopadu 1918.

Výročí 8. listopadu, neblahého dne bělohorské bitvy, připomíná nám jednu z nejsmutnějších a nejbolestnějších kapitol našich národních dějin, dobu našeho úpadku, ponížení a zkázy. Bílá Hora stala se počátkem umírání českého života v jeho dějinných formách a tvoří proto vedle husitství a novodobého obrození nejvýznačnější mezník ve vlnité křivce vývoje, jímž se ubírá historie národa. Teprve úsilovná práce českých buditelů koncem 18. a zač. 19. století snaží se odčiniti historickou křivdu spáchanou katolickou církví a habsburskou dynastií, usiluje jazykově, literárně a kulturně zaceliti věkovou mezeru v rozvoji českého života, zaviněnou bělohorskou katastrofou a dohoniti novodobý vývoj evropských národů. Starý buditelský program doplňuje se průběhem 19. st. o politickém a konečně i hospodářským. Od r. 1848 horečně pracuje národ, setřásti se sebe těžké následky politické poroby, jež tím mučivěji na svém těle cítí, čím bohatěji rozvíjí se jeho síly na poli kulturním. Dvacáté století, [illegible] válka národů přináší k českému [illegible] poslední kámen: vojenskou sílu. [illegible] armáda zničena před 300 léty na [illegible] Hoře, a národ, nemohoucí proti meči postaviti opět meč a ozbrojenou sílu, rázem stal se mrtvou hmotou, poslušně vykonávající velitelská přání nemilosrdného vítěze. Stará kultura i hospodářský blahobyt přeťaty rázem takřka v kořenech, a odzbrojený národ stal se pokorným sluhou politické nadvlády vítězné dynastie.

Dnes konečně, po 300 létech, karta osudu se mění. Mstící meč potomků bělohorských obětí v rukách nové československé armády hrozí v odvetu rozmetati celou státní moc Habsburků, založenou právě v dobách pobělohorských a udržovanou násilím a politickými pletichami.

Věkový boj československého národa s Habsburky blíží se ku konci. Dlouho jsme bojovali pouze knihou, tiskem, školou, národní svépomocí, parlamentní tribunou, dnes konečně účtujeme se svým nepřítelem i vojensky. Ti, kteří za celou dlouhou dobu našeho obrození nedovedli včas poznati a určiti svůj poměr k národu, jehož osudy měli říditi a spravovati, dnes potkávají silou československého odboje a úspěchy československých zbraní začínají, jak poslední novinářské zprávy svědčí, vyjednávati s československou revoluční vládou. Dynastie kapituluje před poddaným národem, kapituluje před svými velezrádci! Jásot s naší strany byl by ovšem předčasný — mezinárodní politika konec konců může přinésti různá překvapení i tam, kde věc je takřka zaručeně vyhrána, — avšak to, co československý voják na třech frontách světové války vykonal a koná, bude, doufáme, nejpádnějším důvodem, položeným československou diplomacii na váhu mezinárodní politiky při mírovém jednání. Ne slzy a utrpení pronásledovaného národa, ale positivní vojenská pomoc, přinesená československým vojákem společnému dílu protiněmeckého boje!

Neblahé datum 8. listopadu právě v tomto roce volá proto k československému vojáku více než kdy jindy: vytrvat v boji za odčinění staletých křivd, vytrvat v pomstě za Bílou Horu! Jen tak oprávněny budou naše naděje, že příští mírový kongres přinese nám radostné odstranění i posledních zbytků bělohorské katastrofy. Št.

Государственный архив в Новосибирской области

Odbor sociální péče při OČSNR.

hledá do svých ortopedistických dílen specialistu bandažistu, obuvníka ortopedistu a jednoho specialistu truhláře. Jenom dokonalí odborníci zkušení a zapracovaní mohou býti převedeni do těchto dílen.

Upozornění správy polní pošty.

Velitelé oddílů nebo komitéty ať oznámí správě polní pošty telegraficky číslo polní pošty v obvodu, ve kterém se se svými částmi nalézají. (Viz rozkaz armádního sboru čís. 108/D ze dne 26. září 1918.) Jinak nastává polní poštou i administrací „Československého Denníku" nezaviněné opozděné dodávání jak časopisu, tak i korrespondence.

Správce polní pošty Novotný.

Z 2. československého dělostřel. muničního divisionu.

Balík Josef, Heber Petr a Küffner Petr, kteří na cestě do Vladivostoku odešli na dovolenou a do dnes se ještě nevrátili, nechť udají, jsou-li snad zařazeni v jiných částech československého vojska. Jinak budou prohlášeni za sběhy.

Velitel divisionu kapitán Jos. Mrázek.

Našim železničníkům.

Bratry železniční úředníky a zřízence, organisované do vojny ve Spolku českých úředníků železničních, v Zemské Jednotě zřízenců drah nebo jinde, prosím, aby se u mne obratem přihlásili s krátkým uvedením své služební železniční činnosti, posledního místa služby, odboru nebo odbočky, kde byli organisováni a s udáním nynější adresy.

Frant. Šesták,
do války člen ústř. výb. Spolku česk. úř. žel. a Slov. ligy železniční, revident řid. pro českou sev. dráhu v Praze, nyní zplnomocněný dopravního železn. odboru Čechovojsk v Čelabinsku.

Buďte opatrni!

Náš zástupce v Ufě sděluje:

„Podle vypravování agentů strany socialistů-revolucionářů, kteří se vracejí ze sovětského Ruska, připravují bolševici plán rozložení naší armády. K tomu používají českých internacionalistů. Mají v plánu poslati je s literaturou do našeho tylu; jejich agitace bude založena na současných poměrech v Rakousko-Uhersku. Budou působiti na naše bratry, aby se vraceli domů; budou jim slibovati svobodný projezd a hmotnou i mravní podporu sovětské vlády. Na tuto podvratnou činnost asignovány velké peníze. Třeba v Československém Denníku o tom pojednávati a závčas varovati před touto novou bolševickou provokací."

Zachycené a neprověřené zprávy o Rakousko-Uhersku.

Bolševické jiskrové zprávy. Vídeň 30./10. Ráno před budovou parlamentu uspořádána byla velkolepá demonstrace dělníků a studentů. Poslanec Renner zdůrazňil ve své řeči jednomyslnost vojáků s dělníky a rolníky. Předseda Německé Národní Rady prohlásil, že Národní Rada bere vládu do svých rukou. Dav křičel: „Pryč s Habsburky!" V parlamentě byly strhány císařské erby. Večer obrovský zástup důstojníků a vojáků došel k parlamentu a žádal zřízení rady vojenských poslanců a provedení demobilisace. Na ulicích důstojníci a vojáci strhávají kokardy s čepic a nutí k tomu i druhé.

V Čechách převzetí vlády Českým Národním Výborem prošlo klidně. Dnešním dnem počínaje zastavena jízda vlaků přes Čechy do Rakouska.

V slovinských krajích vypukla revoluce, vydrancována a spálena řada zámků. Sběhové v tlupách táhnou od fronty na sever a vše drancují. Jízda vlaků se zastavuje.

Budapešť, 30./10. Na chorvatsko-uherské hranici jsou nepokoje. Maďarské obyvatelstvo obává se vtržení Chorvatů do Uher a volá o vojenskou pomoc. Ze Záhřeba sdělují, že tisíce sběhů je v Krasu mezi Drávou a Sávou; jsou organisováni a záhřebští kupci se bojí, že sběhové se zmocní Záhřeba.

Z Moskvy oznamují jiskrové stanice zprávy „Nachrichten Dienst" ze 4. listopadu:

— Německo-rakouská státní rada se usnesla v dnešní schůzi na tomto: Německé Rakousko nemá vlastní armády; její části patří svazkům, jichž slovanská a maďarská většina nechce více bojovati. Proto německé Rakousko není s to vésti válku dále. Ačkoli tedy německé Rakousko nemůže bojovati samo na straně Německa, je teď, jako i dříve, v přátelském svazku s Německem a chce mírová jednání vésti v úplné shodě s Německem. Jižní část Tyrol je považována za neodlučnou část německého Rakouska. Úředníci druhých národností budou ponenáhlu dáni k disposici svým národním státům.

— Sekretář zahraničních záležitostí dr. Viktor Adler navštívil německého velvyslance ve Vídni a oznámil mu, že moc převzala nová vláda.

Z tisku.

V novonikolajevském časopisu „Narodnaja Sibir", orgánu socialistickém a kooperativním ze dne 22. října poukazuje V. Ovčinnikov na škody, které způsobila revoluce kultuře. „Revoluce jako strašný vichr smetla na své cestě všechno, co tvořilo naše umění, naši duševní kulturu. Mlčí-li za války, avšak přece žije umění, revoluce nepřipouští života dřívějšího umění, snaží se o jeho rozkotání, snaží se vytvořiti na jeho místě nové umění. Revoluce však nám dosud ponechala jako dědictví holé stěny bývalých museí, obrazáren, knihoven, vzorných hospodářství. Nevytvořila nic nového a nedává naděje, že vytvoří. Téměř dva roky nečteme žádnou ruskou literaturu a zajímají nás hovory o internacionalismu, sociální revoluci, třídním boji atd. Již dva roky v poesii neobjevilo se nové slovo, smyčec nevyloudil nový zvuk a na plátně neobjevily se nové barvy. Padl: padl hnusný carismus a osud provedl krutý žert, neboť spolu s carismem padlo i Rusko. Skutečně, v kom hledati mravní síly, které by mohly pozvednouti Rusko? Dav je unaven. Jemu nechce se přinášeti oběti, nemá chuti k mravnímu heroismu. Jeho nervy dráždí každá malichernost a při tom naprosto nijak nereaguje na historické, celostátní události. Co mu je do obrození Ruska, do obnovení samostatnosti státu, ochrany národa, vlasti? Veden lehkomyslnou rukou bolševismu dav odvykl si vážně pracovati a vážně mysliti. Jako bohem a ideálem jsou vaudevilly, fraška, operetka. Divadla, minia urky, kabarety, intimní koutky, v dni našich nesčetných strádání jsou navštěvovány jako ještě nikdy. Život znamená krvavou tragedii. V něm třeba zápasiti bez ustání den ze dne, nutno zápasiti do konce. Na to však nestačí naše demokracie, ona dává přednost možnosti seděti v prvé řadě přízemí frivolního kabaretu, dívati se na pomalované loutky a při tom se zakuckávati smíchem v dětském nadšení... Těžká, hnisavá nemoc zachvátila demokratické myšlení. Zda brzo se z toho vyléčí?"

Vzbouření sedláků v Čumaji.

Asi 60 verst od Marijinska jest velké selo Čumaj, čítající asi 10.000 obyvatel, z nichž jest značný počet dělníků, zaměstnaných na blízkých nalezištích zlata. Negramotní, nevzdělaní tito lidé byli zpracováváni bolševickými agitátory a přirozeně podlehli svůdným heslům: „Bij buržuje a zabírej lesy." Čumajští rolníci ihned po vypuknutí ruské revoluce rozdělili si velkolepé okolní státní lesy a počali je nemilosrdně rubit. Staré stromy byly káceny a rozřezávány na dříví, prkna a klády sedláci prodávali podloudně za velké peníze. Za vlády Kerenského správa učinila přísné kroky proti ničení lesů, jež se obnovilo za vlády bolševiků a úplně zmizelo pouze s nastoupením Prozatímní sibiřské vlády. Avšak spokojenost netrvalo dlouho a v září čumajští počali opět kácseti lesy, podlehnuvše agitaci. Místní lesník požádal o pomoc újezdního komisaře milice, který byl nucen následkem chování se dřevorubců poslati tam oddíl milice a pěchoty.

Co se pak stalo v Čumaji, dosud nelze úplně vysvětliti. Známo jest pouze, že vojenská expedice utrpěla porážku a byla sedláky zajata. Táž účast, jak se praví, stihla prý i rotu pěchoty, poslanou do Čumaje z Tomska.

Dne 22. října bylo v Marijinsku zatčeno několik socialistických politiků a předáků kooperativů a zavřeni v místní věznici, poněvadž jsou podezřelí z účastenství na těchto událostech. Večer dne 22. října byly vylepeny v Marijinsku vyhlášky o prohlášení stavu obležení.

Dne 23. října do čumajského „okruha" posláno vojsko z Tomska, pěchota, kozáci a dělostřelectvo. V noci byl zatčen předseda správy svazu kooperativů P. N. Markov, socialist revolucionář. Do Marijinska bylo z Čumaji přivezeno 5 mrtvol důstojníků, kterým sedláci za živa vyřezávali řemínky ze zad, což bylo zjištěno lékařsky. Došly zprávy, že všichni důstojníci, kteří byli zajati sedláky, byli ubiti, vojáci pak zavřeni do chladných stodol v Čumaji, který sedláci ještě drží. Ostatní části povstavších byly rozbity československým oddílem a prchají na Bogotol. Takové zprávy přinesly novonikolajevské časopisy dne 27. října.

Všelicos.

— Jméno Verchněudinsk ve všech česko-amerických časopisech je zkomoleno na Verchi a Udrusk, jméno Trocký na Trojcký.

— Ve stanici Mandžurie byla jednoho dne postavena anglická rota v plné pohotovosti. Vojáci tvářili se docela vážně, ačkoli věc byla celkem malicherná. Angličané žádali celou cestu z Vladivostoku, aby pro jich plukovníka připnuli osobní vůz 2. tř. Byli nadšeně vítáni v Charbině, Cicikáru a jinde, ale vagon nedostali. To i chladné Angličany dopálilo — a za půl hodiny měli žádaný vůz.

— Hindenburg prohlásil na počátku války: „V této válce zvítězí ten, kdo bude míti silnější nervy." Loyd George řekl to jinak: „Zvítězí ten, kdo bude mít přebytečnou miliardu."

— Když ministerský předseda Vologodskij přibyl do Vladivostoku, představilo se mu hned 6 generálů a plukovníků, jako kandidátů na místo velitele vojsk amurského vojenského okruhu.

— Kdo rozhodl osud bojů na „západní frontě"? Nikdo jiný, než bolševici svým brestským mírem. Neboť, jak dokazují docela vážně bolševické noviny v Samaře — „ten milion německých vojáků, který byl umístěn ve Finsku, na Litvě, v Bělorusku, na Ukrajině byl by mohl rozhodnouti ve prospěch Hindenburgův výsledek velkých bojů tohoto jara". Bolševici mohou žehnat svému daru všelijaké hlouposti. Jakoby na porobení Ruska po brestském míru Německo potřebovalo milion vojáků! Kolik bylo nás a co jsme provedli, co jsme zabrali a při tom se nám bolševici bránili!

Z našeho vojska.

Uctění památky padlých.

Ve Vladivostoku na Dušičky 2. listopadu generál-major Čeček a místopředseda OČSNR B. Pavlů položili na mohylu padlých bratří věnec se stuhou našich národních barev.

Slavnost odevzdání praporů

4., 5., 6., 7. a 8. pluku bude se konati v neděli dne 10. listopadu o 10. hod. dop. na Monastýrském náměstí v Jekatěrinburgu.

Z Osvětového odboru OČSNR.

Osvětový odbor OČSNR pořádá v Hudební škole (Klubná ul.) **dnes v pátek 8. listopadu** na paměť bitvy na Bílé Hoře přednášku bratra Holečka a koncertní akademii.

V místnostech naší invalidovny (Bogojavlenskaja ul.) pořádá Osvětový odbor OČSNR **zítra v sobotu 9. listopadu** přednášku bratra Dýmy: „Karel Havlíček Borovský." Zač. v 8 hod. več.

Государственный архив Новосибирской области

Úřední zpráva

vrchního velitele západní fronty.
4. listopadu 1918.

Sibiřská armáda.

Semiréčje. Severně Lepsinska naším ohněm rozprášeny 2 nepřátelské eskadrony, pokoušející se nastupovat. Poselok Abakumovský spálen krasnoarmejci.

Jekatěrinburgská skupina.

Lysvenský směr. Naše části dobyly stanici a ves Kormovišče; nepřítel ustoupil k stanici Bursak.

Kúngurský směr. Naše části dobyly ves N. Solanku.

Na ostatních směrech beze změn.

Kamská skupina.

Sarapulský úsek. Nepřítel vylodil desant v okolí vsi Jeršovky a nastupuje na západ.

Na ostatních směrech není podstatných změn.

Samarská skupina.

Bugulmský a Simbirský směr. Srážky jízdních částí.

Buguruslanský směr. Klid.

Jihozápadní armáda.

Nové zprávy nedošly.

Různé zprávy.

Za celistvost československého státu!

Dle vídeňské zprávy z 3. listopadu, předané moskevskou jiskrovou stanicí, Československá Národní Rada vydala rozkaz československým vojskům obsaditi řadu německých měst v německém území československého státu. České posádky uvedené do německých měst Čech, Moravy a Slezska vzaly vládu do svých rukou. Německé úřady jsou bezradny a bez odporu předávají své funkce Čechům.

Úřední americká zpráva.

Americký generální konsul v Irkutsku Harris dostal z 1. listopadu tento úřední cirkulář státního sekretáře Spojených Států Severoamerických Lansing. Situace v bolševickém Rusku je zoufalá. Brůzovláda pokračuje. Životní podmínky v Petrohradě nesnesitelné, Švédsko není a to, aby přijalo všechny uprchlíky. Němci opouštějí Finsko. Rozvrat a rozčlenění Rakouska je úplné. Čechoslováci zařídili nové úřady, které ujaly místní vlády. Rakouská armáda v Italii je na demoralisovaném útěku a prosí o příměří. Srbové obsadili znovu téměř celou svoji říši. Obsazení Angličany Allenby a jich postup v Mesopotamii, téměř u Mosulu odřízly tureckou armádu. Talaat-pašovezír (zahraniční ministr Turecka) činí přípravy ku kapitulaci, čítaje v to též otevření Dardanel pro spojence. Spojenecká vláda uvažuje právě o otázce příměří. Odpověď Německu obsahuje ještě passus o vyvedení německých vojsk z Ruska i Rumunska.

Na všech frontách.

Peking 4. listopadu. Turecké příměří znamená úplnou kapitulaci. Italové obsadili Trident a Udine. Rakouské příměří činí obnovení nepřátelství nemožným. Spojenecký postup ve Flandrech pokračuje. Spojenci postoupili o mílu předu šest mil podél Šeldy a Francouzi s Američany postupují podél Aissy, přibližujíce se k Buzancy. Švýcarský tisk líčí odchod císařův z hlavního stanu jako útěk. (Reuter).

Na troskách Rakousko-Uherska.

Vladivostok 5. listopadu oznamuje:

— Vídeňská vláda vydala příkaz, aby válečné lodstvo bylo předáno Jihoslovanské národní Radě v Záhřebě.

— V Uhrách pověřen sestavením kabinetu Karolyi.

— V Praze převrat proveden v úplném pořádku. Obyvatelstvo nadšeno. Všechny příkazy nové vlády se ochotně vyplňují.

— Polští poslanci v říšské radě prohlásili spojení polského území v Rakousku-Uhersku s ostatním Polskem.

— Chorvatský parlament prohlásil nezávislost Chorvatska-Slavonska a Dalmacie.

— Uherský gubernátor v Rjece předal na příkaz z Budapešti vládu Chorvatům.

— Němci v Čechách prohlásili nezávislost německých Čech se sídlem v Liberci. Presidentem je německý radikál Pacher.

— Vídeňáci se boji obsazení Vídně spojenci.

— Dle curyšské zprávy z 2. listopadu chorvatská vláda přerušila styky s Budapeští.

— V Terstu převzala vládu do svých rukou komise obecného blaha, sestavená ze zástupců italských a slovanských.

Ukrajinské vojsko.

Z Vladivostoku se oznamuje, že u tamnějšího československého štábu počali s organisací dvou ukrajinských armádních sborů. Finanční pomoc dá Amerika, materielní a technické potřeby Japonsko.

(STA)

V Německu.

Vladivostok 5. listopadu. Scheidemann se obrátil ke kancléři s prohlášením, v němž rozhodně žádá, aby císař Vilém se vrátil ihned do hlavního stanu, ježto jeho odjezd se podobal útěku.

Boris bulharský.

Vladivostok 5. listopadu: Bulharský král Boris se vzdal trůnu. V Trnové se utvořila nová vláda se Stambulinským v čele.

Na Ukrajině.

— Dle moskevských zpráv jsou na Ukrajině nařízeny 1. listopadu nařízeny odvody pro ukrajinskou armádu. Počet novobranců obnáší na 169.000.

— Moskvy oznamují, že Oděsa přechází z vlivu rakouského pod vliv německý. Rakouská posádka se vyměňuje německou.

Ze sovětského Ruska.

— 27. října v Petrohradě byl odhalen pomník ruského literárního kritika Dobroljubova. Při odkrytí mluvil Lunačarský.

— Sovět dělnických a rolnických poslanců vyslovil se proti dalšímu hromadnému zatýkání.

— Dle zprávy listu „Moja Gazeta" bolševici zavraždili známého ruského malíře M. K. Rericha.

— Tak zvaná organisace Červeného kříže ve Francii, jež se zabývala převážením ruských vojáků z Francie do Ruska a byla ve skutečnosti neoficielním bolševickým centrem za hranicemi, opouští Francii a pojede přes Švýcary a Německo do Ruska.

Bolševici nespokojeni s vesničany u Kunguru.

Krasnoarmějský „Časovoj revolucii" uveřejňuje dopis agitátora z 5. října, který si stěžuje na „temnotu" sedláků v újezdě kungurském. „Oni nechápou, zač a proč mají jíti do rudé armády, nikdo se nezapisuje. Není nadšení, není ničeho. Hovor o rudé armádě vyvolává jen nespojenost a i zastrašenost. To je částečně vysvětlováno špatnými sketky některých [illegible]armějců, z části pouhou neinformovaností. Komitéty bědnoty neodpovídají svému označení, cíl jich je na vsi neznám. Sedláci jsou „temní", špatně chápou, co se děje, nerozeznávají, kdo jsou bělogvardějci, Češi, ruční granáty, proč je válka."

Minimální mzda v Moskvě.

Sovětským dekretem byla stanovena minimální mzda pro dělníky a služící v Moskvě v obnosu 1[illegible]0 rublů, s platností od 1. září.

Výměna zajatců.

Z Ruska bylo vyvezeno do 12. září 51 649 zajatců ústředních států, do Ruska přivezeno 30.742 ruských zajatců, z nichž je: 2[illegible]55 vojáků, 284 důstojníků, 4 kněží, 48 lékařů, 72 milosrdných sester, 826 občanských zajatců.

Koncentrace vládní moci ve všeruské vládě.

Všeruská vláda vydanou deklarací zrušuje jednotlivé oblastní vlády. Zřízení autonomní správy jednotlivých krajů bude následovati po předběžných poradách o ohraničení kompetence oblastních vlád na záležitosti výhradně krajové. Sibiřská vláda vydá zvláštní deklaraci k obyvatelstvu Sibiře, v níž oznámí svoje zrušení a předání správního aparátu všeruské vládě. Oficiální Sibiřský věstník přestane vycházeti a bude využit pro „Vládní věstník" všeruské vlády.

Informovat Ameriku.

Kníže Lvov, který jede do Ameriky, byl v Tokiu přijat v audienci u mikada. V hovoru s novináři prohlásil, že chce v Americe správně informovat o stavu Ruska, a že je přesvědčen o nesprávném dosavádním názoru amerického veřejného mínění na ruské věci. Doufá, že jeho poslání podpoří práce Konovalova, který je v Americe, jako Tereščenko v Anglii.

Úkol anglických vojsk.

V žurnalistické besedě plukovník York, velitel anglického pluku v Omsku, prohlásil, že anglická vojska vyslaná do Ruska obdržela od vlády určité direktivy nezasahovati do vnitřního života Ruska. Jejich cílem je boj proti Německu. Spojenci rozhodně jsou pro jednotné Rusko i pro vládu, která bude v jeho čele. Vše, co bude překážet jednotě Ruska a upevnění ústřední vlády, nenajde žádné podpory a schválení u spojenců. Na konec plukovník York řekl, že ruské reakční kruhy, jež se snaží obnoviti starý režim, setkají se s rozhodným odporem spojenců, kteří jsou pro demokratické Rusko.

„Kupecká diktatura" v Nikolsku.

Dle „Národní Gazety" v Nikolsku byl proveden převrat na radnici. 7. října večer budova městské rady byla obsazena skupinou lidí, kteří byli zvoleni obchodně-průmyslovým svazem a majiteli domů. Městský starosta byl vybídnut opustiti radnici, okolo níž postavena stráž — milice přiznala novou vládu, která druhý den zvolila ze sebe nového starostu.

Generál Chorvat komisařem Dalekého Východu.

Generál poručík Chorvat byl jmenován vrchním plnomocníkem sibiřské vlády na Dalekém Východě. Dle sib. tisk. kanceláře v Charbině bylo přijato toto jmenování uspokojivě všemi kruhy vyjma krajně levých.

Государственный архив Новосибирской области

225. číslo V Jekatěrinburgu v sobotu 9. listopadu 1918. Cena 20 kop.

ČESKOSLOVENSKÝ DENNÍK

ЧЕШСКОСЛОВАЦКІЙ ДНЕВНИКЪ

Orgán Odbočky Československé Národní Rady na Ru

Sýčkové nad rozvalinami.

Pod mohutným náporem revoluce utlačených národů slovanských a románských řítí se v prach a trosky stavěká bašta násilí, lži a nespravedlnosti. Rakousko-Uhersko mizí, a v osvobozených zemích vztyčeny národní prapory. V Prase hrdě a vesele vlaje červenobílá, československá vlajka, zatím co ulicemi proudí tisícové davy občanů, odhodlaných svými těly obhájiti proti celému světu dobytou národní svobodu. Chorvatsko odtrhlo se od Uher a připojuje se spolu se Slavonií, Dalmacií a Bosnou k jihoslovanskému státu. Poláci rokují o odtržení polské části Haliče od Rakouska a o spojení s ostatními polskými zeměmi v jeden národní polský stát. Rumuni v Transylvanii pozvedli prapor vzpoury a žádají, aby jejich kraj byl připojen k Rumunsku. Utlačené národy v Rakousko-Uhersku se osvobozují od německo-maďarské hegemonie. Utlačení národové provádějí své národní sebeurčení, svrhují okovy cizí vlády, tak dlouho je tížící, aby konečně se ujali řízení svých osudů dle své vlastní vůle, pamatujíce, že ve chvíli, kdy přetvořují se státy a jest třeba jednotného usilování, není možno připustiti tříštění na různé proudy. Jen v jednotnotnosti jest síla.

A ač zvláště bolševické zprávy hodně zkreslují události, k nimž v Rakousku dochází, přece i z nich se dovídáme, že utlačené národy rakousko-uherské jsou si vědomy veliké vážnosti dnešní doby a shromažďují se pod prapory svých národních vlád, aby byly hotovy odraziti jednotně a svorně každý pokus o útok Němců a Maďarů na jich svobodu.

V Praze zasedá jako vláda československého státu Národní Výbor v čele s dr. Kramářem, Klofáčem, Soukupem a Stránskou. V něm zasedají zástupcové všech politických stran, od klerikálů po sociální demokraty. Jest tedy tento ústřední vládní orgán našeho státu doma utvořen na základech spravedlivé koalice, která umožňuje skutečný vliv všech složek národa a vedení jeho směrů při budování státu, jehož konečné zřízení bude vytvořeno ústavodárným shromážděním. Jako u nás vládí jednotný názor v tomto směru, tak zajisté tento názor, podporovaný dlouholetými zkušenostmi, panuje i nyní, kdy naši doma upevňují své vydobyté posice. Proto vzbouření v Praze a československých zemích, vyvolané vše na výzvu Národního Výboru, mělo tak neobyčejně hladký průběh. I bezdrátové depeše oznamují, že nepokoje v Praze trvaly pouze krátkou dobu a že všechny závody již zahájily práci. To jest vrchovatě příznačné. To dokazuje, že u nás všichni jsou si vědomi nutnosti zachování jedné společné všenárodní linie a nedávají se strhnouti k nijakým separátním činům, a nijakým projevům, které by mohly přivoditi oslabení mladého státu.

Tato veliká národní kázeň je vnitřní silou nových států vznikajících v bývalé německé střední Evropě, je nejlepší zárukou jich rozvoje a zmohutnění. To velmi dobře chápou Němci a proto vojensky téměř rozbiti, stojíce tváří v tvář nevyhnutelné porážce, pokoušejí se použíti poslední zbraně, s takovým úspěchem zvítězivši v Rusku: pokoušejí se rozložit a rozložit mladé armády těchto států, aby zničivše v zárodku jich vojenskou moc, učinili je opět lehkým cílem svých výbojů.

Jejich snahy jsou namířeny v první řadě na vůdce osvobozovacího hnutí středoevropských utlačených národů proti národu československému. Jejich věrní spojenci, bolševici, pracují již všemi prostředky, aby vnesli jed rozkladu do našich řad. Zkreslují fakta (zprávy o událostech v Rakousku-Uhersku z Moskvy jest přijímati s největší opatrností), vymýšlejí lži, vydávají prokiamace, nabízejí nám separátní mír, projezd domů, snaží se všemožně odtrhnouti nás od těch, jichž vítězství je naším vítězstvím, jichž věc je naší věcí, od spojenců.

Náš politický plnomocník v Ufě nás upozorňuje na zprávy, které přinesli pracovníci stran socialistů revolucionářů z bolševického Ruska. Bolševici vysílají k nám agitátory s rozkladnou literaturou, vysílají je jistě i domů, nám lhou o domě, našim doma lhou o nás. Musíme být připraveni na pravé orgie nejnemožnějších intrik, nejfantastičtějších pověstí a pomluv, které se začínají již rojit.

Buďme opatrni! Táž vzájemná láska, táž jednota, která přivedla nás k prahu vítězství, musí zůstati v našich srdcích. Věrni sobě, věrni svým spojencům musíme rozbíti nepřítele na hlavu, abychom zajistili svou svobodu, abychom uhájili celistvosti a nedělitelnosti československého státu. Československá otázka je otázkou evropskou, otázkou světovou, osud československého národa je spojen s reorganisací celé Evropy.

Věrnost za věrnost, tak mluví naši doma a tak musíme mluviti i my zde. Toto vědomí nechť pronikne každému z nás v této chvíli do krve. Nedejme se zviklati provokacemi bolševických agitátorů, nedejme se zaslepiti neohrabanými smýšlenkami. Až do konce půjdeme vítězně jen pod jedním praporem, pod praporem národní svobody. Tento prapor, ten cti proneseme třeba celým světem, ale půjdeme pod ním všichni, jak dosud jsme šli. Všichni za jednoho a jeden za všecky!

Výročí bolševického převratu.

III.

Leninova činnost spisovatelská, *) pokud mi byla dostupná v několika jeho knihách, je charakteristická svým výlučně sociálně politickým rázem a svou dialektikou. Vědecké, objektivní zkoumání je Leninovi nedostupno. Socialismus a revoluce staly se již dávno, v mladosti, z přesvědčení vírou, či lépe řečeno fetišem, pro nějž hledá vášnivý jeho duch vědecké zdůvodnění jen z důvodů agitačních; on sám v nitru je považuje za veličiny absolutní, které mu zastiňují všecko ostatní. Jeho celý zorný úhel, jeho vnitřní optika zření jsou zkřiveny touto slepou láskou a čtenář Lenina má týž pocit, jako když poslouchá fanatického a učeného jesuitu, dokazujícího rozumovými důvody existenci boha. Intelektuální bystrost a dialektická routina jsou jen plachtami lodi, do nichž duje vítr vnitřního žáru fanatika.

Každý fanatik přezírá „fakta" a Lenin nezachází s nimi také příliš poctivě. V jeho knize „Nový materiál o zákonech rozvoje kapitalismu v zemědělství" přišel jsem na několik případů smělého nakládání se statistickými daty o americkém zemědělství ve směru jeho hlavní tese, nemluvě o tendenčních závěrech tam i jinde. Ve vědě jsou dvě methody: skutečně vědecká, která si položí otázku a jde k jejímu rozřešení s dostupnou, bezohlednou nestranností, ať je výsledek bádateli osobně příjemný nebo ne; a methoda theologická, jež má již předem konečný cíl, svá dogmata nebo doktriny a vědomě či nevědomě postupuje při zkoumání tak, aby výsledek bádání jim neodporoval. Methoda Leninova uvažování a zkoumání, pokud se v jeho politické publicistice může vůbec mluvit o samostatném zkoumání, je čistě theologická.

Z marxismu, ač se jím stále ohání, vzal si Lenin hlavně elementy revoluční a přehlíží ekonomické zákony Marxovy o hospodářských předpokladech sociální revoluce. Jeho ruská povaha se základními sklony anarchistickými, tíhla více k revolučnímu činu, než k drobné přípravné práci, třeba neznámé, na níž by stavěla až příští pokolení. Jeho terminologie je marxistická, ale on sám je spíše blankista **)

*) Lenin vydal tyto větší práce: „Agrární program sociální demokracie v první ruské revoluci", „Z historie sociálně-demokratického agrárního programu". „Rozvoj kapitalismu v Rusku". „Nový materiál o zákonech rozvoje kapitalismu v zemědělství". „Materialismus a empirický kriticismus". „Imperialismus jako nové stadium kapitalismu", vedle množství brošur, statí a letáků.

**) Louis Blanc (1805–1885), účastník téměř všech francouzských revolucí v 19. století, snažil se v tradicích jakobínských klubů francouzské revoluce učinit jich taktiku taktikou proletariátu, zmocnit se politické vlády a zavést socialismus

Государственный архив Новосибирской области

a anarcho-syndikalista. Terorismus narodovolců a eserů byl namířen jen proti osobám, Lenin udělal z něho systém, namířený proti celé třídě, proti všem odpůrcům jeho doktriny. Vlastní národ a celé lidstvo rozděluje pouze na dva tábory: revolucionáře a protirevolucionáře. Násilí Ivana Hrozného a Petra Velikého blednou před jeho systémem. Chtěl by vésti svůj národ do carstva svého socialismu bičem teroru a čím více anarchie tím vyvolává, tím úpornější je ve své taktické slepotě. Síla vůle a houževnatost, s jakou jde Lenin za svým cílem, je skoro neruská a dá se vysvětlit jen vírou v sebe, exaltací sektáře.

Plechanov dokazoval duševní příbuznost Lenina s C. P. Nečajevým, ruským fanatikem buntarstva před 50 lety, který napsal: „Úplné rozrušení je neslučitelno s tvořením a proto musí být radikální, absolutní. Naše pokolení musí začít opravdovou revoluci, úplnou změnu všech podmínek veřejného života, to jest, naše pokolení má rozrušit všecko, co existuje, bezohledně a na ráz, s jedinou myšlenkou: „rychle a co nejvíc“. Zbojník v Rusku, toť skutečný a jedinečný revolucionář, bez frází, knižní retoriky, revolucionář nesmiřitelný, neúnavný, nezkrotitelný.“ Lenin opravdu má něco z tohoto čistě ruského pudu k ničení, on nepěstuje fráze, ale celou duši jde za tím, co podniká na cestě k revoluci, která na jeho obzoru stále hoří jako ohnivá vedoucí hvězda.

Romantikem revoluce je snad Lunačarský a Mstislavský, ale Lenina romantikem nelze nazvat. Jeho duše je ocelovější, neúspěch ji neláme, jen naplňuje větší slepotou a cynickou tvrdostí k životu, který znásilňuje ve jménu svého velikého fetiše, revoluce. Leninova praxe, jakoby byla nezdařilou krvavou illustrací výroku Jaurésa, že revoluce je k r u t o u formou pokroku. A v této k r u t o s t i, s níž Lenin provádí svůj obrovský experiment na vysílené vlasti, je skutečně jakýsi psychologický sadismus. Portrét Lenina, jeho přimhouřený bodavý zrak, celá ta lebka „samouvérenného“ sektáře nevyvolá ani zdaleka představu d o b r o t y, která je i pod ocelovými rysy velkého muže. Tušíš jen úpornost fixní myšlenky, citovou pustotu, temnou sílu negace. Pvl.

Náš tyl!

Jednou z hlavních otázek pořádného vedení vojny jest a zůstane vždy zásobování armády. Jak se řešila u nás tato otázka až do června tohoto roku vědí dobře ti, kteří v předešlých letech sami nesli na sobě všechny následky nedostatku jak ve stravování, tak v oděvu. Následky toho byly, že každý pluk, respektive část, staraly se o sebe samy, z čehož se vyvinul nezdravý egoismus, který byl tenkrát snad na místě, dnes však by již měl rozhodně zmizeti. Nebudu popisovati všechny obtíže, na které se naráželo při dobývání produktů po odchodu z Ukrajiny, ale řeknu upřímně, že tenkráte ohromných zásluh sobě dobyli dobrovolci, pracující jako „přijemčíci“, kteří přes všechny překážky dovedli získati to nejnutnější. Ještě před naším vystoupením a to v dubnu, zřízeno sborové hospodářství, které však za tehdejších okolností nebylo s to dodati potřebné, neboť buď dostávalo od bolševiků z milosti, nebo v noci od překupníků, podloudně vozivších produkty po několika pudech. Situace se rychle změnila po našem vystoupení a zvláště po vzetí Kurganu a Petropavlovska, nejbohatších to krajů západní Sibiře.

Pracovalo se horečně, aby armáda byla skutečně zásobena z centra vším potřebným v době nejbližší. Na všechny strany vysílány nákupní komise, které po příkazu centra zakupovaly nebo dělaly smlouvy na dodávky. Při tom nebylo zapomínáno na blížící se zimu. Dle všeho, co jsem viděl, mohu říci, že naše armáda jest zimním oděvem (kožichy, papachy, válenky a pod.) zabezpečena na 70 proc., t. j. toto množství jest již ve skladech a ostatní bude dodáno v době nejbližší. Naše intendantura k usnadnění a zajištění dodávek všeho druhu částečně převzala, částečně zřídila tyto dílny a továrny, v nichž se již pracuje plným proudem: v Omsku krejčovskou dílnu, která vyrábí týdně pláštů 750 kusů; v Omsku obuvnickou dílnu, která vyrábí týdně obuvi 700 párů; v Petropavlovsku obuvnickou dílnu, která vyrábí týdně 1250 párů bot, z nichž polovina je pro armádu ruskou; v Omsku zámečnickou dílnu na výrobu krabic a nástrojů pro pražírny (v Omsku pražíme kávy 20 pudů denně); v Petropavlovsku mydlárnu (nedostatek surovin — vyrábí se však přece denně 200 pudů mýdla); v Kurganě pivovar (nedostatek dobrého chmelu a kvasnic — piva týdně 3000 věder); v Novonikolajevsku chemickou laboratoř, která vyrábí vodu a prášek na zuby, žlutý a černý krém na boty, kolínskou vodu a pod.; v Kurganě zámečnickou dílnu, vyrábějící kotle, hrnce, čajníky, krabice na [illegible] i leštidlo, cínuje kotle. Uzenářské závody v různých místech dodávají měsíčně uzeniny 12000 pudů. Sýrárny v různých místech dodávají měsíčně sýra 3500 pudů. Mlýny (tři) dodávají měsíčně mouky 5000 pudů. V Omsku je továrna na makarony, která dodá jich měsíčně 4000 pudů a továrna Slavie na vaselinu a mazání na ru[illegible].

Ve vzdálenosti 30—40 verst od trati jsou najaté a námi opravené dvory, kde se nalézá na tisíce kusů step. dobytka a prasat, od rána do večera se pasoucích na stepi. Tato stáda jsou hlídána našimi cowboyi za pomoci výborně vycvičených psů; staří dobrovolci tam hospodaří při pomoci zajatců. Dobytek podle potřeby se přihání k trati a odesílá se na frontu. Aby s nastoupením mrazů neztratil dobytek na jakosti, bude poražen, za kterýmžto účelem zřízeny jatky. Mimo to do Mongolska vyslána celá expedice za nákupem dobytka. Vlastní transporty velbloudů obstarávají převoz zboží ze stepi.

Tyto výsledky mluví o produktivní práci za dobu tak krátkou, při čemž nebudiž zapomenuto, že nebylo žádných zákonníků a paragrafů, že vše bylo vytvořeno na základě nutnosti a prakse. Experti při skladech ručí za jakost dodaného zboží. Pracovní síly jsou vybírány jen ze starých vojáků a lidí k polní službě již neschopných, kteří sami poznali, co znamená nedostatek na frontě a kteří i celé noci obětují pro to, aby mohli si říci: „Naši bratři na frontě trpět nebudou.“ V době velikých sibiřských mrazů bude dodávka některých předmětů velice stížena, ježto podléhají zkáze jako: brambory, zelí, cibule a pod., proto bude zapotřebí při jich dopravě opatrnosti. Zásoby jsou ohromné, Sibiř je bohatá, ale přece jen ne nevyčerpatelná; není tudíž jakékoliv plýtvání na místě, tím více, že již nyní dějí se přípravy k zásobování armád spojeneckých a dovoz z krajů od železných tratí vzdálenějších v době zimních mrazů a vánic a jarních dešťů je nemožný.

Dnes po čtyřměsíční práci můžeme říci, že naše armáda jest opatřena vším nejnutnějším. Není tudíž egoism částí, jak jsem pravil již s počátku, na místě, a nebylo by zapotřebí, aby některé části měly jeden, dva i více hospodářských vlaků, což nejen stěžuje manipulaci na tratích, ale i s hospodářského stanoviska není správné, neboť se neuchrání ztrát zkažením a plýtváním zboží. Totéž jest při obsazení toho neb onoho místa, kde jednotlivé části rekvírují mnohdy bez jakékoliv kontroly a plánu, aniž by o tom centru sdělily. Nutno se přece postarati, aby i jiné části, v nichž se mnohých předmětů nedostává, obdržely, co potřebují. Rozhodně se však nesmí zapomínat, že zabírané mnohdy věci jsou majetkem ruského národa a nikoliv bolševiků, a že účty nám jednou předloženy budou a ostatně jsou předkládány. (Středosibiřská skupina.)

Zboží z východu bude obstaráváno centrální prodejnou v Omsku, za kterýmžto účelem naznačen nákupce ve Vladivostoku; o přibytí zboží

BESEDA.

V císařském hradu.

I.

Karel (protírá si oči a potahuje si [illegible]. Vstupuje Hussarek): No, milý Hussareku, co pak máte nového? Tváříte se nějak starostlivě. Chápu, chápu . . .

Hussarek: Vaše Veličenstvo, musím sděliti mnohé věci velmi důležité. Vy víte, že se starám všemožně o zdraví naší drahé matky Austrie. Mohu s pýchou říci, že nezamhouřím očí . . .

Karel: Vím, vím, Excellenci. Nadarmo jsem si nevybral zrovna Vás v této těžké době.

Hussarek: Já, Vaše Veličenstvo, spoléhám vždy na pomoc milého pána boha a tím víc v těchto dobách. Denně chodím ráno na mši do Favoritů, poněvadž si myslím, že, nepomůže-li nám sám pán bůh, my z nynější bryndy už nevyvázneme. Jsem při tom nesmírně potěšen, že Její Veličenstvo císařovna mne v tomto podnikání všemožně podporuje . . . Musím Vám opět oznámiti, Vaše Veličenstvo, že národové jsou naprosto nespokojeny. A zvláště ti — s prominutím! — Čechoslováci, jsou teď — odpusťte, Vaše Veličenstvo, že se tak musím vyjádřiti, jako lití čerti. (Hussarek se pokřižuje, Karel rychle po něm.) Učinil jsem už různá opatření proti nim, poněvadž si myslím, že jsou skutečně spojeni se samými pekelnými mocnostmi (Hussarek se opět křižuje). Vždyť nejen že svým odporem oslabují naši vojenskou moc, tak že nemůžeme poslati slíbenou pomoc Německu, ale tak se chovají i za hranicemi, že získali na svou stranu všechny naše nepřátele, zvláště také Ameriku, na niž jsme po 8. lednu nejvíce spoléhali. Dal jsem už tajně třikrát vykouřit parlament a česká místa umýt svěcenou vodou, avšak nic to nepomáhá. Jejich požadavky jsou čím dále urputnější a zvláště je podněcují úspěchy vojska v Rusku. Mezi námi řečeno, Vaše Veličenstvo, co udělalo pár Čechoslováků v Rusku, nedovedl ani náš spojenec svými velkými silami, které vrhl na Ukrajinu a do Ruska. Z Ukrajiny na př. jsme dostali jenom několik vagonů, Čechoslováci nám odpírají posílat potraviny a Maďaři každou chvíli chystají revoluci. Vídeň se nám takhle brzo vzbouří . . .

Karel: Víte, milý Hussarek, já politice naprosto nerozumím, ale řeknu vám, že jsem očekával více vděčnosti. Ti Čechoslováci jsou rozhodně národ nevděčný, už načisto zapomněli, že když jsem býval v Brandýse nad Labem, jezdíval jsem do Prahy a zašel jsem tam i do Variété a dokonce i do smíchovské arény. Ale to všechno už mně říkáte kolik týdnů. Dnes jste mi přece chtěl oznámiti něco důležitého. Tak ven s tím.

Hussarek: Vaše Veličenstvo, já věřím v zázraky.

Karel: Já také . . . Snad se nestal zázrak?

Hussarek: Myslím, že ano, Vaše Veličenstvo. Myslím, že se stal zázrak.

Karel: Tak ven s tím, nenapínejte mne.

Hussarek (opatrně se rozhlížeje): Jest to trochu choulostivé, Vaše Veličenstvo, ale řeknu Vám to přece. Kdykoli jsem u naší matky Austrie, vždycky ji upřeně pozoruji. V poslední době nějak pobledla, pochudla i povolal jsem na poradu našeho dvorního lékaře. Ten jí předepsal různé prášky, jednou — s odpuštěním — proti zácpě, podruhé — s odpuštěním — proti průjmu, ale nic to nepomáhalo. Konečně konstatoval . . . (Hussarek se zapýřil až po uši.)

Karel: Tak co?

Hussarek: Vaše Veličenstvo, promiňte, ale to Vám mohu přece jen sděliti pouze šeptem. Dovolte tedy . . .

Karel: Honem, shořím zvědavostí.

(Hussarek šeptá Karlovi do ucha.)

Государственный архив Новосибирской области

bude vždy částem sděleno a zboží bude proporcionelně rozděleno. Vydáváno bude jen celým částem.

Nyní uvedu měsíční spotřebu našeho vojska, aby se každý mohl přesvědčiti, jaké zásoby musí býti, aby všem požadavkům mohlo býti vyhověno: mouka žitná 100.500 pudů, čaj 312 pudů 20 funtů, káva 208 pudů, cikorka 69 pudů, cukr 11.260 pudů, maso hovězí 45.000 pudů, maso vepřové 30.000 pudů, rýže 2500 pudů, různé kroupy 6500 pudů, brambory 22.500 pudů, makarony 1000 pudů, máslo 11.500 pudů, sýr 3.500 pudů, salámu 3500 pudů, uzené 4000 pudů, zelenina 8.125 pudů, sůl 5000 pudů, ocet 104 pudů, mýdlo 2000 pudů, machorky 2500 pudů, cibule 3700 pudů, tomat 1250, různého zboží a koření 2670 pudů, všeho váhou 280.496 pudů = 280 vagonů = 7 vlaků po 40 vagonech a představují účtyhodnou cenu 10,773.000 rublů.

Major Vavroch.

Sociální hlídka.

Pravoslav Hodonský:

Podpory ženám našich dobrovolců.

Dobrovolci, kteří se v Rusku oženili anebo už jako ženění zajatci — zde v Rusku — do vojska vstoupili, mají nárok na podporu svých rodin, totiž manželek a z tohoto manželství vyšlých dětí. Je to asi něco podobného nároku dle rakouského zákona o podporách rodin mobilisovaných, jenom že ne v tak velkém rozsahu a na tak širokém podkladě. Otázka podpory rodinám mobilisovaných byla řešena všemi státy nežli přišlo k evropské válce a tvoří akt sociální péče státu vůči jeho příslušníkům.

Poměry, za jakých jsme se zde v Rusku sorganisovali v národnostní a vojenskou jednotku, nutí nás, abychom vzali dočasně na sebe povinnost zaopatřiti rodiny těch, kteří zde za různých poměrů našeho pestrého života založili vlastní svůj krb — domácnost. Z toho důvodu řešila OČSNR v jedné z posledních schůzí tuto otázku, která vedla k vydání tohoto příkazu Vojenského odboru OČSNR.

Ve smyslu rozhodnutí OČSNR obdrží manželky příslušníků československého vojska, kteří se zákonně oženili v Rusku, měsíční podporu 100 rublů a na každé dítko 50 rublů. Úhrnná podpora ženě dítkám nesmí převyšovati obnosu 200 rublů měsíčně. Tyto obnosy budou vypláceny ženám našich dobrovolců prostřednictvím velitelů stanic, politických plnomocníků OČSNR a v Omsku na sborné stanici kapitánem Machytkou.

Bratři v částech předloží svým bezprostředním velitelům oddací list a potvrzení o počtu dítek. Velitel části sestaví průkaz, z něhož musí býti vidno, že dle úředního potvrzení bratr N. N. je v Rusku zákonně ženat, otcem ? dítek a že se nachází té doby v jeho části. Oddací list i úřední potvrzení o narození dítka vrátí se zpět dobrovolníku. Takto vyhotovenou listinu — „průkaz" — zašle velitel části Odboru sociální péče OČSNR spolu s podrobnou adresou manželky dotčeného dobrovolce. Odbor sociální péče vydá poukaz k výplatě a poukáže manželku na velitele stanice, u něhož si má peněžní podporu vybrati. To vše až na výplatu peněz možno vyříditi poštou. Tot stručný obsah příkazu.

Bratři nemusí si sestavovat žádné „prohlášení", pokud se týče jejich odůvodněných nároků. Nutno připomenouti z praksí, že někteří bratři, oženivše se s vdovou s několika dítkami, obracejí se k Odboru sociální péče o podporu na tyto dítky. Připomínáme, ježto se nejedná o dítky vyšlé z manželství s naším dobrovolcem, že nemůže se takovýmto dítkám podpora poskytnouti naší organisací, státem — a že potud, pokud jsme na území Ruska, mají povinnost ruské úřady — to jest „Újezdná popečitělstva" dítky ruských poddaných podporovati. V tom směru bylo učiněno také sdělení sibiřské vládě. Rozumí se, že dítkám, vyšlým z nelegitimního manželství s naším dobrovolcem, pakli bylo úředně prokázáno narození dítěte a náš dobrovolec uznal otcovství dítěte přiznává, musí býti poskytnuta podpora ve výši 50 rublů měsíčně. V takovém případě velitel části sepíše krátký protokol, v němž uvede jméno matky, výtah z matriky o narození dítěti a doznání se k otcovství našeho dobrovolce, s podrobnou adresou matky dítka. Vyplacení peněz děje se také prostřednictvím velitelů stanic. Ve všech případech vypláci se podpora pouze ženám a nikdy dobrovolcům. Aby se předešlo případným sporům, bude nutno čas od čas přinésti úřední potvrzení, že dítky, kterým se podpora vypláci, skutečně také žijí, v opačném případě, prokáže-li se, že podpora byla vybrána na dítko zemřevší před časem, má to za následek trestní stíhání pro zločin podvodu. Nutno se také připraviti na obrovské obtíže poštovní a dopravní, které rychlému vyřízení věcí některak nejsou k prospěchu, a bratři, pakli jejich záležitost není vyřízena obratem, musí se obrnit známou ruskou trpělivostí „sičas!"

Karel: Ale, to je dobré, to je dobré. A kdy to může být? A je už to hodně znát?

Hussarek: Vaše Veličenstvo, bude to v nejbližších dnech. Dal jsem už příslušné rozkazy v porodnici. Všechno jest připraveno a tak myslím, že porod — prosím odpuštění — dopadne šťastně. Vaše Veličenstvo, to je dobré znamení, zázrak v takových dobách, byli jsme vyslyšeni. Porodové rakouští budou nesmírně překvapeni. Vždyť bude možno se také z čeho radovati: Rodí se nová Austrie!

Karel: Dobře, milý Hussarku, že to dostanete zlaté rouno. Přál bych vám, milý Hussarku, aby ten potomek byl šťastnější, než před pěti roky, kdy naše matka Austrie porodila Albanii. Kdo pak byl teď šťastným otcem? Tenkrát, to vím, byl to hřích Berchtoldův. A teď... přiznejte se, milý Hussarku!

Hussarek (zapálí se): Vaše Veličenstvo, jak možno...

Karel: Nu, nic se nestydte se. Pro rakouskou vlast nesmíte ztratit i panictví. Blahopřeji Vám, čtěte zlatého rouna a doufám, že Vaše dítě bude dlouho, dlouho žít na slávu našeho rodu a pro potřebu národů.

Hussarek: Vím, jak jsem nevýslovně šťasten!

Jos. Dýma.

Z německých listů.

Německé přiznání.

Po ubití německého vyslance v Moskvě Mirbacha byly zprávy, že Němci mimo jiné trvají na vpuštění jednoho praporu jich vojáků do Moskvy ku ochraně německého konsulátu. Lenin to odmítl, ale jak dnes čteme ve „Schlesischer Zeitung" ze 20. července „vyslovil konečně souhlas s příbytím několika set německých vojáků, ovšem v civilních šatech". Co bylo pověstí, je tedy nyní potvrzeno konservativním německým listem.

Kdo maže, ten jede.

Hrabě Burian poslal německému poslanci von Pantzovi písemnou odpověď na jeho dotaz o poměru vídeňského „Fremdenblattu" k rakouskému ministerstvu zahraničnímu. Tento dopis je ukázkou toho, jaké byly ty čisté prameny německého tisku: „Stanovisko, které zaujímal „Fremdenblatt" od určité doby k rakouské vládě, dalo zahran. ministerstvu nejednou podnět k zakročení ve jmenované redakci a bylo žádáno, aby list choval se alespoň neutrálně. Během těchto rozhovorů, vedených v souhlase s předsedou ministerstva, bylo nám ohlásiti „Fremdenblatt" dne 9. července, že se vidí nucena resignovati na dosavadní subvenci z ministerstva zahraničního, aby si zachoval volné ruce ku rakouské vládě. Tím se stal list neodvislým od toho ministerstva a proto nemohu míti na jeho politickou směrnici žádný vliv."

Německý tisk Rakouska je takovým dopisem ohromován nade všecko. Stal se „Fremdenblatt" najednou tak čestným, ideovým? Ne, jistě mu někdo nabídl víc. A vláda ztratila svůj oficiosní orgán. Krysy opouštějí tonoucí koráb.

Německá universita v Jurjevě.

Němci otevřeli tímto podzimem universitu v „Dorpatě" (Jurjevě) a ponechavše na ní 21 bývalých docentů, jmenovali z Německa nových učebných sil 32. Studijní i zkušební řády zatímně byly upraveny pruským ministerstvem vyučování a vojenskými okupačními úřady. Německá věda se roztahuje v Belgii, zabraném Rusku — jak dlouho?

Norvéžský tisk a Německo.

Oficiosní orgán německé vlády „Norddeutsche Allgemeine Zeitung" píše 20. července: „Ubití hraběte Mirbacha dalo norvéžskému tisku znovu příležitost vyjádřiti svou politiku, nám nepřátelskou a odporující neutralitě v nenávistné, ba přímo fanatické formě. Jednohlasně se líčí jmenovaný zločin jako přirozený následek německé násilnické politiky na Východě a brestského míru pokořujícího pro Rusko. Pachatelé atentátu slaví se jako vlastenci. Německý tisk z pravidla přecházel takové výbuchy lidového mínění svedeného štvaním, pouhým mlčením. V případech tak brutálního a urážlivého tupení naší země je však nezbytno, ukázati vůdcům norvéžského tisku znova a vážně na nebezpečí takového stanoviska, svědčícího o úplném nedostatku neutrality jejich země."

Němečtí piráti mají ještě smělost vyhrožovati sousedu, který vidí jejich kousky a nazve je pravým jménem. Němci se řídili zásadou Bismarkovou: „Kdo nás nemiluje, ať se nás aspoň bojí." O tu lásku nebyl nikdy strach, jen Němec miloval sám sebe a teď se přestávají sousedé i bát. Ani láska, ani strach, jen přezírání nízkých stránek německé duše.

Všelicos.

— Ve Vladivostoku Rusové hojně prodávají nemovitosti poddaným cizích států, zvláště Japoncům a Američanům. „Golos Primorja" v tom spatřuje nedostatek patriotismu.

— Ustupujíce Altajem, bolševici cestou řádili, opíjeli se a olupovali sedláky. Snažíce se pochlubiti se množstvím peněz, oni storublovkami zacpávali hrdla lahví s vodkou, již našli ve vesnicích. Ve vesnicích, kterými bolševici prošli, nechtějí ani slyšeti o bolševicích.

— Železniční dílny v Omsku zaměstnávaly 1. ledna 1916—1536 dělníků, kteří spravili průběhem roku 121 parovozů, r. 1917 pracovalo v dílnách 1812 lidí, opravivších 96 parovozů. Konečně roku 1918 pracuje 2472 dělníků, kteří za půl roku opravili pouze 25 parovozů. „Vlast ohrožena," proto ať žije lenost!

Государственный архив Новосибирской области

Z našeho vojska.

Generálmajoru Vojcechovskému!

(Zasláno.)

Třetí pluk Jana Žižky blahopřeje tímto svému bývalému milovanému plukovníku, generálmajoru Vojcechovskému ku jeho povýšení na generálmajora a prosí, aby lásku, kterou k nám choval, přenesl i na nově svěřená jemu vojska, jež zajisté i na dále ku slavným vítězstvím povede.

Ztrácíme v Tobě, bratře generálmajore, plukovníka, jehož jsme měli všichni od srdce rádi, a s nímž velice neradi se loučíme.

Však zasloužená Tvoje hodnost generálmajora jest nám důkazem, že jsi povolán v našem vojsku ku vyšším úkolům, a na to jsme hrdi.

Dejž Ti osud, bratře generálmajore, dožiti se našeho návratu v naší drahou svobodnou vlast a naší zlatou matičku Prahu, kde Tobě vděčný československý národ díky složí, a kde budeš se radovati s námi všemi.

Jen jednu prosbu máme, bratře generálmajore, k Tobě: měj nás rád, rád všechny.

Na zdar!

Vojta Štraub,
jednatel pluk. výboru.

Slavnost odevzdání praporů

4., 5., 6., 7 a 8. pluku bude se konati v neděli dne 10. listopadu o 10. hod. dopol. na Monastýrském náměstí v Jekatěrinburku.

Přednáška.

Dnes v sobotu 9. listopadu pořádá Osvětový odbor OČSNR v místnostech naší invalidovny (Bogojavlenskaja ul.) přednášku bratra J. Dýmy: „Karel Havlíček Borovský." Zač. v 8. hod. večer.

Úřední zpráva

vrchního velitele západní fronty.
5. listopadu 1918.

Sibiřská armáda.

Semiréčje: V rajoně Lepsinska srážky našich stráží s jízdou protivníka. Abakumovský je prost nepřítele. V stepi zuří silné burany.

Jekatěrinburgská skupina.

Verchoturský úsek: Výzvědná činnost.

Kuševinský úsek: Silný dělostřelecký boj.

Lysvenský úsek: Postup našich částí trvá. Oddíl bolševiků v počtu 3.000 mužů, který vedl nástup po blahodatské silnici od Kunguru na Kumyš, byl na hlavu poražen našimi částmi a rozuteki se, zůstavivše v našich rukou mnoho zajatců, kulometů, pušek a jiného válečného materiálu.

Kungurský úsek: Naše části obsadily vesnici Zolotarevou. Naše předvoje ustaly k rozjezdu č. 58, který je držen nepřítelem.

Krasnoufimský úsek: Na celé frontě dělostřelecký boj a výzvědná činnost.

Kamská skupina.

Osinský úsek: Naše části obsadily vesnici Berezovku. Z vesnici Kočinu pod nátiskem nepřítele naše opustili.

Saranský úsek: Nepřítel přešel do útoku a obsadil vesnici Vedrec.

Menzelinský úsek: Nepřítel vybit z vesnic Arak, Kuleva, Lekové, Umirové a Kilějeva. Na jižním křídle nepřítel obsadil vesnice Novobaltačevou a Kutujevo. Nájezd nepřítele obsadil vesnici Asanovou.

Samarská skupina.

Bungulminský úsek: Srážky nájezdů v rajoně vesnic Baškaruzové a stan. Kandry. Kandry jsme opustili.

Simbirský úsek: Naše části znovu obsadily Trojický závod.

Buguruslanský úsek: Beze změn.

Jihozápadní armáda.

Buzulucký úsek: Naše části opustily st. Plockoje.

Saratovský úsek: Nepřítel po boji obsadil chutor Benardak Petinovský a vesnice Malachovku, Ukrajinu a Pokrovku.

Taškentský úsek: Bez podstatných změn.

Různé zprávy.

V Československém státě.

Podle jiskrové zprávy v Praze již prošla doba nepokojů; ve všech závodech již dělníci zahájili práci. Organisace nového československého státu pokračuje dále. Národní výbor ustavil výbor národní obrany pod předsednictvím poslance Udržala a místopředsednictvím Modráčka. Pražský časopis „Právo Lidu" vyslovil přání, aby byly mobilisovány čtyři poslední roky za účelem udržení pořádku v zemi. Večer 1. listopadu uherští vojáci opustili Prahu. Uherští vojáci dali se odzbrojiti bez odporu. Dne 2. listopadu pěší němečtí vojáci nalézající se v Praze byli nuceni odsud odejíti. Bylo jich celkem necelý tisíc.

Jihoslované.

Vladivostok 5. listopadu: Národní Rada v Sarajevě prohlásila připojení Bosny a Hercegoviny k Srbsku. Lid osvobodil Srby, žalářované dosud pro účast při atentátu na arcivévodu Františka Ferdinanda.

(Reuter).

V Polsku.

Dle německé jiskrové zprávy vyhlásila regentská rada všeobecnou mobilisaci.

Dánsko žádá sebeurčení Šlesvik Holštýnu.

Dánsko poslalo Německu notu s požadavkem, aby byla veřejně provedena anketa mezi obyvatelstvem Šlesvika a Holštýnska, ke kterému státu si přeje býti přiděleno.

Německé starosti.

„Tägliche Rundschau" si stěžuje, že československá vláda se zmocnila všech německých parovozů a vagonů, které se nalézaly v Čechách. Tím prý bude způsobena krise v říšské železniční dopravě.

V Uhrách.

Vladivostok 5. listopadu. „Berliner Tageblatt" sděluje, že v Budapešti propukla revoluce. Vlády se ujala Národní Rada za souhlasu lidu ve městě. Dekretem rakouské vlády je prý záložním a zaměbraneckým důstojníkům, nalézajícím se na místech, kde se formují vojska Národní Rady (maďarské?), dovoleno vstoupiti do jejích služeb. Příkaz znamená úplný rozvrat rakousko-uherské armády.

Němečtí barbaři.

Němci při ústupu z Lille odvezli z uměleckých galerií všechny cenné umělecké památky, mezi nimi obrazy Vinciho, Rubense a Davida.

Japonský kabinet.

Japonské vláda sestavila nový ministerský kabinet pod vlivem parlamentní strany Sejukaj. Pelchara Brenover (býv. žurnalista) jmenován zatímním ministrem justice, ministr vnitra vůdce Sejukaj, vojenským ministrem bude Tanaka, mořským admirál Kato, zahraničním Uciga, financí Takobani, Jamamoto obchodu a průmyslu, Noda ministr dr[illegible].

V Turkestaně.

Protibolševické povstání v Turkestaně stále se rozšiřuje. Zachvátilo velkou část Zakaspijské oblasti až ke břehům Amu-darji a děje se pod vlivem Angličanů. V Tedženském okresu operuje indická jízda. Anglie přes Persii a Afganistan dodává výzbroj vzbouřeným turkmenským dělníkům na stř[illegible]asijské dráze.

Ve Ferganě, v jednom z největších světových bavlnových okresů, je všeobecné povstání; v jeho čele stojí člen ústavodárného sněmu, bývalý zástupce vlády Kerenského, Jurguli Tulajev. Syr-Darijští Kirgizi snaží se spojiti se sibiřskou kirgizskou Alaš-Ordou a s vládou Baškurdistana. V souvislosti s tím v Malé Baškirii organisuje historik Anograf Validov baškirské pluky. Byla vyhlášena mobilisace 12 ročníků.

Trojckosavští kozáci.

Zbytky jízdního oddílu Karandašvili, rozbitého pod Trojckosavskem, prošly Mongolskem a objevily se na vrchním toku řeky Oku, kde loupí. — Byl proti nim vyslán oddíl.

Mobilisace ve Vladivostoku.

Rozkazem velitele přímořské oblasti vyhlášena mobilisace důstojníků, povýšených během války, vyjma kavaleristů a kozáků, do 43 let.

Semenov o politice vojáků.

Semenov v besedě s novináři konstatoval, že mezi důstojníky jsou živly zpátečnické, vyslovil pevné přesvědčení, že důstojníci jeho oddílu stojí mimo politiku a ochotně se podřídí rozhodnutí ústavodárného sněmu. Sám Semenov prohlašuje se za přívržence federativní republiky. Nedorozumění s atamanem Kalmykovým bude brzy úplně vyjasněno.

Poslední zprávy.

Těžká porážka Němců.

Němci poraženi ve velké bitvě od kanálu Sambry do Maasy a ustupují v nepořádku. Francouzi stojí na linii Vervins-Rozoy sur Serre-Chaumont-Porcienne-Dyonne. Američané jsou 18 km od Sedanu. V prudké bitvě obsadila americká vojska maaské výšiny, které ovládají dráhu Montmédy Longuyon-Conflans na belgicko-lucemburském lotrinských hranicích. Němci žádají znovu za příměří.

Kapitulace Rakousko-Uherska.

Příměří, které uzavřelo Rakousko-Uhersko se spojenci, je úplnou kapitulací rakousko-uherských armád. Spojenci si vymínili právo kontroly nad rakousko-uherskými drahami a obsazení všech strategicky důležitých míst, přístavů a pevností rakousko-uherských.

Osvobození Srbska.

Dle úřední francouzské zprávy spojenci obsadili Bělehrad. Veškeré území Srbska je osvobozeno. Od počátku nástupu na makedonské frontě vzato spojenci 105.000 zajatců, 2.064 děl, 14.628 kulometů, 1173 minometů.

Государственный архив Новосибирской области

226. číslo v Jekatěrinburgu v neděli 10. listopadu 1918. Cena 20 kop.

ČESKOSLOVENSKÝ DENNÍK

ЧЕШСКОСЛОВАЦКІЙ ДНЕВНИКЪ

Orgán Odbočky Československé Národní Rady na Rusi

Vlajte hrdě, prapory!

V životě vojska den odevzdávání praporu je dnem historickým a proto vždy odevzdání praporu vojenskému oddílu bývá spojeno s významnou slavností, již každý snaží se dodati největšího lesku. Vždyť zasvěcuje se prapor — symbol pluku, symbol jeho síly, jednotnosti a vojenské vyspělosti. Tento prapor nikdy nesmí být vyrván nepřítelem, poněvadž na něm bude zaznamenáno všechno, co představuje čest pluku, a poněvadž vojáci mu přisahali věrnost. S praporem vojsko buď vítězí nebo hyne, nikdy však ho nevydává nepříteli dokud v části zachovala se i jen nepatrná schopnost obrany, to značí, dokud poslední voják třímá prapor, on musí jej třímati tak, aby neposkvrnil jako čest, aby uchránil čest svého pluku.

Vojenská organisace za tisíciletí svého trvání vypěstovala určitou tradici, která se stala zákony vojska. Mezi těmito zákony úcta a věrnost vojenským praporům jest požadavek hlavní, poněvadž jim se dociluje jednotnosti, disciplinovanosti a mohutnosti pluků. Proto válečná historie za všech dob uvádí tisíce případů dojemné věrnosti praporu.

Ve chvíli nejvýš vážné, v pravdě historické pro československý národ a zvláště pro československé vojsko v Rusku, pět našich chrabrých pluků přijímá své plukovní prapory. Vojáci, kteří stojí pod těmito novými prapory, jsou zocelení těžkými boji a prolevili před celým světem pevnou vůli obhájiti do konce dobré jméno svých pluků a čest a slávu československého národa, proto tyto nové prapory jsou pokryty již věčnou slávou.

Nechť si uvědomí, stojíce pod svými prapory, že v nynější době úžasných převratů jde o nesmírně vážné věci a že dnes či zítra mohla by být dána v sázku čest našeho národa a všechno to, čeho jsme dosáhli úporným bojem a za velké oběti, kdyby naše vojsko nebylo zvláště nyní věrno svým praporům. Věrnost praporu, tímto kouzelným heslem naše vojsko přenalo dosud všechny [illegible] a toto jednoduché heslo pomůže nám nyní odolati všem nástrahám našich nepřátel.

Vojáci československé republiky nesčetněkráte již dokázali, jak [illegible] ctiti svých praporů, neboť na všech praporů našeho vojska jsou vepsány hrdinské činy našich bratří, vykoupivších jimi svobodu svému národu. K těmto, slavným praporům našeho vojska přibývá pět nových. Nechť vlají vítězně a hrdě nad hlavami vítězů. Nechť nikdy je nepotřísní malomyslnost, zbabělost a zrada. Nechť vlají vždy dál a dál se slávou a úctou nechť je pozdraví československý národ ve vlasti!

Lette ku předu, prapory naše, symboly naší síly, výraze naší hrdosti! Nechť se opět splní, jako již tolikrát se splnila slova Nerudova:

Let vzhůru, prapore náš rudě svěží,
Jak Sparťané v svém rudém bitev kroji,
pod tebou Čechové ať s mečem v ruce stojí,
ty veď nás, k předu let a vrahy oslň, sežři.

J. D.

Výročí bolševického převratu

IV.

V Leninovi je více prvků typických [illegible] než se obyčejně myslí. Ruští [illegible] janofilové věřili a tvrdili, že evropský západ se již kulturně vyžil, je již shnilý, že ale Rusko „poví Evropě a světu nové slovo". Při tom neviděli nebo nechtěli viděti, že Rusko se nejprve musí od Evropy mnohému učit a že, přejímat-li hned již teď, kdy je Rusko nejvíce zaostalou zemí evropskou, je veliké historické nedorozumění. Lenin také zase je pronikn[illegible] tím zvláštním přesvědčením, že ruský proletariát je povolán býti předvojem světové sociální revoluce. Nevidí nebo nechtějí viděti, že ruský proletariát je počtem, organisovaností i uvědoměním jednotlivých složek nejslabším a že se musí ještě mnohému učit u demokracií západu, které nyní nazývá jako „sociální patrioty" a „zrádce internacionály" za to, že nezačaly občanskou válku s ostatními třídami svých států a neprovedly na Leninovu objednávku sociální revoluci.

V obou případech je tu víra ve zvláštní historické poslání ruského elementu v dějinách a v tomto ohledu je Lenin zase jednou bezděky rusky nacionálním. Rozdíl od slavjanofilů je však ten, že oni [illegible] šli při tom především na Rusko, neboť Lenin při tom upírá zraky na lidstvo, vlastně jen na jeho proletářskou část. Rusko a ruská revoluce nejsou Leninovi s e b e ú č e l e m, nýbrž pouze nástrojem k rozpoutání sociální revoluce světové, a tato kosmopolitická šířka si podmaňovala ruskou duši. Proto hledá a vidí Lenin v každé dnešní revoluci mimo Rusko [illegible] každou cenu revoluci sociální, ignoruje ten pro něho zdrcující fakt, že všecky mají za účel a hlavní hybnou sílu ideu národního osvobození a demokratisace.

Leninův internacionalismus je zločinem na lidstvu proto, že proti celé vývojové tendenci potlačuje kulturně plodnou a politicky pokrokovou ideu národnostního osvobození, obviňuje ji z reakčnosti a povyšuje na jednotku [illegible] místo národa, jednotky organické a [illegible] solutní, třídu, útvar neorganický a podmíněný. Představitel eserů v sibiřské dumě, E. Kolosov to upřímně vyjádřil slovy: „My jsme nepochopili, že cesta k internacionalismu nevede přes mrtvolu vlasti. My zachtěli dostati se k velikým ideálům budoucnosti přes ubitou vlast. To byl omyl a dějiny současné doby nás za něj krutě trestají." Leninovským internacionalismem je ideál snížen na p r o s t ř e d e k k c í l i, místo aby byl s e b e ú č e l e m. A to je, stručně vzato, hluboce nemorální a musí nejvíce pobuřovat proti Leninovi. V tom je jeho zločin jako člověka a ruského občana. Proto jeho dílo není kladné, proto je Lenin sice silou, ale silou temnou, negativní.

Lenin se však necítí ani tolik ruským občanem, jako spíše občanem světové proletářské sovětské republiky, svého fantomu. Byl by jistě ochoten zničit celou kulturu dneška, aby zvítězila jeho idea. Má všecky rysy náboženského fanatika a právem jej nazval elsaský socialista Grumpach „velikým inkvisitorem internacionály." Lenin přihlíží vskutku k smrtelné křeči Ruska stejně lhostejně, ba možná s radostí, jako katolický středověký inkvisitor hleděl na hořící hranice, v nichž umírali kacíři. Tento myslel, že tím slouží bohu lásky, Kristu, onen je přesvědčen a věří, že slouží socialismu a internacionále. Oba mají se svými bohy nebo fetiši společné jen jich jména, jimiž se přikrývají, neboť největší zločiny se vždy páchaly pod hesly, plnými vznešenosti a síly.

Ačkoliv teprve budoucnost dá jasný obraz o účasti německých peněz v bolševickém hnutí, přece stačí materiál, sebraný hlavně publicistou Burcevem, k tvrzení, že tato účast byla nemalá. Ještě do revoluce rozšiřovala německá vláda v souhlase s bolševickými emigranty mezi zajatými Rusy listy a proklamace „poraženecké", těmito vydávané. Němečtí neodvislí socialisté se prý sami vyslovili asi tak: „osobní čestnost Lenina je nám všem známa, ale je možno, že přijal z počátku německé peníze na agitaci proti vládě Lvova a pak Kerenského v přesvědčení, že tím slouží ruské i světové revoluci." Tedy zase: účel světí prostředky. Přijetí peněz od nepřátelského monarchistického státu [illegible] vlastní republice bude vždy strašnou hanbou ruského bolševismu a jestliže snad někteří vůdcové při tom ničeho neziskali, přece dostává jejich ideovost velkou trhlinu, poněvadž jsou určité meze, za něž nejde ani fanatický politik, v prostředcích nevybíravý. Ale tím, že se ruskou buržoasii Lenin vyhlašuje pouze za agenta Německa, není bolševismus ani vysvětlen, ani odstraněn se světa, poněvadž jeho kořeny jsou hlubší, než kam sáhají německé marky; on našel půdu právě v úžasných ruských poměrech, jak je vytvořil staletý systém despocie a temnoty. Lenin jako typ je pouze pro-

Государственный архив Новосибирской области

duktem tohoto hnijícího bahna, jehož první rozvření, bolševismus, napínilo hrůzou celý kulturní svět.

Opravdová, skutečná revoluce, praví krásně Masaryk, je revoluci v hlavách a srdcích. V tomto smyslu je ruská revoluce teprve před námi. A povinnosti nás všech, kteří jsme současníky ruského bolševismu, jenž se snad z historické perspektivy ukáže příštím pokolením jako tragická nezbytnost po pádu carismu, jest, pracovati k této skutečné revoluci v hlavách i srdcích, především u sebe samých a pak kolem nás. Pvl.

Nástup spojenců.

Postup na Sedan.

Vladivostok 6. listopadu: Francouzsko-anglická vojska docilila úspěchu na frontě mezi řekami Aisne a Maasou. Německé linie prorvány do hloubky 20 km. Francouzi pronikli v Authe, Autriche, Tailly, Montigny a Saulmory na Maase. Ve Flandrech očištěno území podél holandské hranice. Americká vojska postoupila u Sedanu až k Soumathe, 5 km severně Buzancy, 18 km jižně Sedanu. Severovýchodně Verdunu americká vojska obsadila důležité výšiny, ovládající dráhu Montmédy-Longuyon-Conflans. Zajato 3000 nepřátel a obsazena všechna města na západním břehu Maasy jižně Halles.

Zlomení německého centra.

Úřední zpráva francouzská z 5. listopadu: Na celé frontě kanálu Sambry až do Argon trval celý den ústup německých vojsk, který dosáhl v některých místech hloubky až 10 km. První francouzská armáda úplně rozbila několik německých divisí a prolomila frontu na kanálu de La Sambre. Francouzi byli přijati osvobozeným obyvatelstvem s neobyčejným enthusiasmem. Rovněž v rajoně řeky Aisne Francouzi postupují. Nová posice jde přes Housset, Marle, Bosmont, Pierremont. Na úseku severozápadně Chateau Porcienne tuhé boje posledních dní končily též všeobecným zatlačením Němců. Francouzi jsou nyní severně Waleppe-Hannogne a západně Chandion. St. Fergeux, Harpy a Chateau Porcienne jsou v rukou Francouzů, kteří stanuli pevně na sousedních výšinách a pokračují ve svém nástupu.

Ústup vojsk německého následníka.

Úřední zpráva francouzská z 6. listopadu: Francouzi pokračují v nástupu a obsadili Fontaine les Vervins, město Vervins a postupují na sever od tohoto města. Dále směrem k řece Serre obsadili Harcigny, na sever a východ od Montcornet posunuli své posice od Hocquet k Renneval a Dolignon. Italský sbor, operující v družném spojení s námi, prolomil bystrým úderem nepřátelskou linii u Rozoy sur Serre, nehledě na tuhý odpor Němců. Na sever od řeky Aisne francouzské pluky postoupily o 12 km severně Chateau Porcienne na hlavní linie la Hardoye, mýtina jižně Chaumont Porcienne-Doumelly-Hauteville. Město Rethel padlo celé do rukou Francouzů, postupujících s podivuhodnou živostí dále k severu a dosáhnuvších vesnice Dyonne severně Rethel. V tomto úseku francouzská jízda skvělým útokem vzala 3 nepřátelské batterie. Na pravo jsme postoupili na hlavní linii Bertancourt, Concy a severně Attigny.

Američané pokračují v nástupu.

Americká úřední zpráva z 6. listopadu: U Belval mužstvo 3. armády americké pokračuje ve svém postupu na sever (propuštěno). Dělostřelecký a kulometný boj trval celý den.

Němci znovu žádají za příměří.

Němci znovu žádají za příměří. Maršál Foch dle francouzských jiskrové depeše již odpověděl: Přejí-li si němečtí plnomocníci setkati se s maršálem Fochem, aby ho požádali o příměří, nechť se dostaví k předním francouzským strážím na silnici La Capelle-Guise. Buda nařízeno, aby byli přijati a odvedeni na určité místo vyjednávání.

Události ve střední Evropě.

— Podle zachycených jiskrových zpráv maďarská Národní Rada vydala manifest o zavedení všeobecného, rovného, tajného hlasovacího práva. V Budapešti obávají se napadení spojenců z jihu. Dunajské lodstvo přidalo se na stranu nové vlády.

— Vídeň, 3. listopadu. Všichni, kdož byli odsouzeni pro urážku Veličenstva, velezradu a špionáž, propuštěji se na svobodu. Německo-rakouská vláda vyzývá Němce k zřízení dobrovolnické armády. Konstatuje, že vojáci opouštějí svá místa. Tábory zajatců zůstávají bez ochrany, osvobození Italové, Srbové a Rusové rozbíhají se na všechny strany.

— Varšava, 4. listopadu. Došly zprávy o povstání ukrajinských vojsk ve východní Haliči. Povstalci obsadili Lvov. Armáda generála Kucharského napadla na Ukrajince. Útok na Přemyšl byl odražen polskými legionáři a skupinami studentů. Armáda rakouská (?) přibližuje se k Ravě Ruské, která je v rukou povstalců.

— Berlín, 4. listopadu. Ve Lvově státní a veřejné budovy obsazeny Ukrajinci. Náměstek byl uvězněn. Ukrajinská Národní Rada bere do svých rukou správu Haliče.

— „Vorwärts" píše: Složení zbraní Rakousko-Uherska znamená konec vojenské německé moci, proto třeba rychle uzavříti mír. Další prolévání krve jest bezúčelné. Pangermáni žádají, aby vrchní velení posoudilo situaci a rozhodlo otázku dalšího boje. Předsednictvo vládních socialistů vydalo proklamaci k dělníkům, v níž praví: „Důtklivě vám radíme nepoddávati se agitaci, neopouštěti továren a závodů, nedělati demonstrací. Sociální demokraté vešli do vlády za tím účelem, aby urychlili uzavření míru a ustanovili občanské svobody. Od vstoupení socialistů do vlády otázka míru posunuta do popředí a byly provedeny reformy v německé ústavě. Pokračujeme v boji proti vojenskému proudu a snažíme se provésti další demokratisaci Německa. Scheidemann v souhlase se stranou poradil říšskému sněmu, aby poradil císaři zříci se trůnu. Vyjednávání o této otázce není ještě skončeno. Prosíme, aby nebylo překáženo ve vyjednávání. Udržujte klid a disciplinu."

— „Vorwärts" u příležitosti demisse říšského kancléře praví, že to bude míti za následek demissi socialistických ministrů. V článku o demobilisaci vyzývá vojáky ke klidu a trpělivosti. Císař odmítá zřeknouti se trůnu, poukazuje, že zřeknutí vyzve agrární nepořádky, vlnu bolševismu a rozvrat v armádě.

Bratři, nezapomínejte na národní daň a upisování revoluční půjčky!

BESEDA.

V císařském hradu.

II.

Karel: Excellenci, generále von Hötzendorffe, vítám Vás. Co pak máte nového?

Hötzendorff (stojí v haptáku): Poslušně melduji, že držíme pevně linie na řece Piave. Vaše chrabrá vojska jsou hotova k dalším vítězstvím a každé chvíle touží sobě si přejí položiti oddaně své životy za svého milovaného panovníka.

Karel: Prosím Vás, Hötzendorffe, neboupejte mne, to si můžete napsat do Reichspostu. Teď tady byl Hussarek a říkal, že národové jsou nespokojeni.

Hötzendorff: Vaše Veličenstvo, musím to konečně otevřeně říci, že Hussarek je úžasný strašpytel. Já jsem se jich nikdy nebál a nebojím se. (Vyzývavě.) Já v čele chrabrých vojsk Vašeho Veličenstva projdu do týdne italskými městy a zasadím černožlutý prapor na Kapitolském hradu v Římě. Já . . .

Karel: Vy jste nepolepšitelný. Musím Vám to vyvrátit. Já mám zprávy, že zvláště Čechoslovanští jsou nespolehlivé vojsko.

Hötzendorff: Vaše Veličenstvo, ja už jsem dávno naléhal, že se proti Čechoslovákům musí vystoupit s veškerou přísností. Vaše Veličenstvo víte více, než jsem se domníval, když to Vám říkám, že na Čechoslováky skutečně nemohu spoléhat. Ti velezrádci přecházejí jak jen mohou do Italie a tam ihned vstupují do svého vojska. Je jich tam už pořádně, celá divise. Chtěl jsem je potrestat a proto jsem poslal proti nim naši nejlepší honvédskou divisi, ale oni jsou spojeni se samým ďáblem.

Karel: To Hussarek také říká . . .

Hötzendorff: Čechoslováci honvédy úžasně prohnali. Musíme v Čechách začít nový režim. Věšet a zavírat, zavírat a věšet. Střílet. Parlament rozehnat. Kramáře, Klofáče, Staňka odsoudit na smrt a popravit. Pověsit Stránského, Soukupa, Habermana. Universitu v Praze zavřít, profesory pověsit, spisovatele zavřít, obecní zastupitelstva rozehnat, starosty postřílet, sokoly po . . .

Karel: Vy jste nepolepšitelný, Hötzendorffe. Já vím, že čeští vojáci v Rusku činí mne osobně zodpovědným. Víte, co to znamená? Ne, ne, já ještě chci trochu žít . . . Hussarek má pravdu, že třeba se spoléhat na zázrak a musím Vám říci, že zázrak se stal.

Hötzendorff (překvapeně): Vaše Veličenstvo . . .

Karel: Naše matka Austrie bude míti potomka.

Hötzendorff: Je to možné? Je to možné? Já jsem tušil, že se něco stane!

Karel: Snad také vy? . . .

Hötzendorff (vypne se): A kdyby, Vaše Veličenstvo!

Karel: Dobře, dobře, milý Hötzendorffe. Však já Vás znám a vím, že se všemožně staráte. Teď musíte na tuto radostnou zprávu připravit mé věrné vojsko.

Hötzendorff: Už spěchám. To bude překvapení nad tím Austriňátkem. A bude to brzo?

Karel: Zdá se, že to bude brzo. Buďte klidný, všechno jest zařízeno, budete úplně spokojen . . . Já nezapomínám na věrné služby.

Hötzendorff: Hoch, hoch, hoch! Za to Austriňátko se budou naši vojáci bít jako lvi!

III.

(V rozsáhlé předsíni hlavního operačního sálu vídeňské porodnice plno vznešených osob. Generálové a ministři v parádních uniformách, dvorní dámy v nádherných šustících robách. Tichý, slavnostní šum, všichni chodí po špičkách, tváří se neoby-

Государственный архив Новосибирской области

Úřední zprávy.

Blahopřání.

K národnímu svátku japonskému poslal velitel československého armádního sboru, generál-major Syrový, veliteli japonského vojska generálu Otani, tento telegram:

„Vaše Excellence! Prosím, abyste ráčil přijmouti k zítřejšímu slavnému dni narození Jeho Veličenstva japonského císaře, ku dni velikého národního svátku celého japonského národa, projev nejsrdečnějšího blahopřání a nejhlubší úcty, již celé československé vojsko chová k slavné armádě japonské.

Velitel československé armády
generál major Syrový."

Veliteli československého armádního sboru generál-majoru Syrovému.

S pocity nejhlubší vděčnosti přijal jsem u příležitosti narození Jeho Veličenstva císaře japonského blahopřání Vaše, Vašich vojsk, důstojníků a vojáků. Děkuji Vám jménem celé armády. Při této příležitosti dovoluji si vám sděliti, že jsem obsah depeše, kterou jste mi poslali, nyní telegrafoval do Tokia, aby byla sdělena Jeho Veličenstvu císaři.

Generál Otani,
vrchní velitel japonských vojsk.

Z předsednictva I. Sjezdu československ. vojska.

Bratři!

V nejbližších dnech budou prováděny volby do Sněmu, plnovních zastupitelstev i jich pomocných orgánů. Za tím účelem budou též jmenováni Odbočkou ČSNR plnomocníci při všech samostatných částech.

Předsednictvo I. Sjezdu pokládá za svoji povinnost upozorniti bratry na vážnost okamžiku. Vykonejte všichni svou povinnost! Věnujte volbám náležitou pozornost a péči! Súčastněte se všichni voleb a volte jen bratry hodné Vaší důvěry, poctivé a skutečné pracovníky, kteří chtějí a dovedou pracovati ve prospěch naší společné věci!

Fr. Maisner, Josef Kustra, Al. Vaňura, Dr. L. Víra a Vladimír Roubal.

Bratři, nezapomínejte na národní daň a upisování revoluční půjčky!

Lidský dokument.

Komitétu členů Ustavodárného Shromáždění bylo dodáno prohlášení bývalého bolševického hlavního velitele uralsko-orenburgské fronty Jakovleva, jímž tento bolševický apostata odfikává se od své minulosti a odevzdává se do rukou nové vlády. Dopis někdejšího rozhodného stoupence komunistické frakce je novým svědectvím úplného mravního rozkladu v této straně, před nímž prchá vše, co ještě ve straně bylo čestného a v pravdě socialistického. V listě mezi jiným se praví: „Lid o překot svrhuje ssebe vládu sovětů a mocným hlasem si žádá okamžitého svolání Ustavodárného sněmu. Já jsem socialista a národník, a cítím tu sílu, která jako lavina rázem vyvalila se z řader lidu od východu k západu a která po Ruské zemi restauruje svá práva a zastavuje občanskou válku — zdaž já mám jíti proti tomuto hnutí a vnucovat lidu vládu sovětů, když se mu tak znechutila? Nikoli! Raději se vydám v ruce nových úřadů, raději zhynu jako zajatec, ale jíti proti tomu lidu nemohu. Nechci býti zločincem, nechci nadále zůstati v řadách bolševiků. Jsem zmučen ustavičnými hrozbami, zatýkáním, popravami ze strany sovětské vlády vůči všem, kdož nepřejí si dále zůstávati v jejích řadách. Nemohu se nadále dopouštět snižování lidské osobnosti, když bez tvého vědomí, bez tvé vůle neb přání disponují tebou jako figurkou v šachu a potom vrhají do žaláře nebo staví ke zdi k zastřelení. Nikoli, nemohu hleděti na to, jak se rozvíjí mezi soudruhy krvežíznivost. Bolí mne, že taková massa dobrých mladých sil jak na té tak na druhé straně, a to v čas, kdy ubohé ztýrané Rusko tak potřebuje těch mladých sil, aby nebylo do konce zotročeno vnějšími nepřáteli ... Již před několika měsíci, kdy byla Ufa vyklizena bolševiky, odhodil jsem zbraň a opustil tábor svých bývalých spolubojovníků. Tříznivé měsíce jsem strávil v prostředku našeho lidu, až jsem dospěl k tomuto prohlášení, které Vám píši. Přicházím k Vám s hrozných dlouhých, mučivých, bezesných nocích, po strašných prožitých mukách, po dlouhém vnitřním zápasu, který se rozpoutal ve mně od okamžiku, kdy byli donuceni vystoupiti proti nám sociálně čeští Československoví ... Vzdávám se a budu ve vaší moci.

Bývalý hlavní velitel uralsko-orenburgské fronty Jakovlev."

(„Národ", 31. října.)

Všecos.

— Účinek [illegible] bitvy. Pokavad se s Čechů kaši[illegible] nesmeklo, měli v Čechách nebe a po smrti [illegible]. Co nám, Ferdinande II., Pán Bůh podělil, máme v Čechách peklo a po smrti nebe. Herliček Borovský.

— „Falešní členy" nazývá rada odborových svazů čes[illegible]ho rayonu ty členy, kteří odepřeli zaplatiti [illegible] příspěvky odborovým svazům

čejně tajuplně, hovoří šeptem. Z ordinačního sálu zaznívá bolestné sténání.)

Marie Valerie: Ubohá, jak trpí.

Hrabě Berchtold: Vaše císařská Výsosti, nedivte se tomu, matka Austrie před pěti roky měla ten povážlivý případ s Albánií.

Marie Valerie: Hrabě, prosím Vás, raději to dnes nepřipomínejte.

Zita: Úplně souhlasím.

(Ve dveřích objeví se hlava primářova, k němu hned běží Hussarek.)

Primář: Dítě jest zdrávo.

Hussarek: Sláva, sláva! Pánové, dámy, oznamuji Vám, že právě teď [illegible] se nová Austrie. Radujte se.

(Všichni přistupují a blahopřejí Hussarkovi. Radostné pohnutí. Vchází lokaj.)

Lokaj: Jeho Veličenstvo žádá o telefonickou zprávu.

Hussarek: Už běžím.

Primář: Dovoluji si [illegible]niti, že dítě jest živo, ale matka [illegible]konala.

Všichni: Skonala?

Hussarek: A dítě jest zdrávo?

Primář: Dosud zdrávo.

Hussarek: Matka Austrie jest mrtva, ať žije nová Austrie!

Marie Valerie: Milý Hussarku, v nevhodné době opakujete staré věty, které se nejmíň hodí do císařského hradu a Vám

nyní nesluší. Jak je mi smutno! Škoda, velká škoda jí. Nikdy už se nám nebude žíti, jako se nám žilo u ní.

Všichni smutně: To je pravda. (Ozývá se výkot. Hussarek odchází k telefonu.)

Generál Krobatin: Myslím, že musíme důvěrně vystrojiti pohřeb, jakého dosud svět neviděl.

Marie Valerie: Ano, ano. K tomu cíli svolávám na dnešní odpoledne velkou poradu, abychom ... (pro pláč nemůže dále mluviti).

Hussarek (vraceje se od telefonu): Jeho Veličenstvo vyslechl s nesmírným pohnutím radostnou zprávu o narození nové Austrie. Smrt matky Austrie se ho hluboce dotkla. Míní, že jí třeba pohřbíti se všemi příslušnými poctami, avšak hlavně nutno se starati o dítě, které jest nyní naší jedinou a poslední nadějí. Ať žije nová Austrie.

Marie Valerie: Milý Hussarku, zanechte těchto projevů. Já Vám říkám, že tak jsem si to nepředstavovala. Myslila jsem, že matka Austrie přijde jen na chvíli do ústraní, věnuje se výchově svého potomka a potom opět zmocní se vlády pro blaho naší dynastie. Vy jste mně vůbec nějak podezřelý se svým novorozenětem.

Hussarek: Ale, Vaše císařská Výsosti ...

Jos. Dýma.

Pomáhá-li tato přezdívka, nevíme, ale snad pochy bujeme.

— Nový výnosný lov zavedli v poslední době ruští mužíci v Sibiři. Místo zajímavé divoké zvěře pronásledují v lesích uprchlé bolševické předáky vědouce, že každý z nich vzal na cestu pořádnou sumu peněz. Takový kousek vždy něco vynese.

— V Kustavajském [illegible] mužíci ubili sedláka, jehož podezřívali z krádeže [illegible] kousku provazu.

— L. Trocký-Bronštejn poslal nám vzkázání, že prý garantuje Čechoslovákům bezpečné a zbraně svobodnou cestou Ruskem, domů. Ruka Trockého před pěti dny nás vydávala na milost a nemilost Němcům jediným škrtem péra a žádala naše odzbrojení. Tato ruka teď nám píše o garancii! Tomu se říká: Vrchol drzosti!

Úřední zpráva

vrchního velitele západní fronty.

6. listopadu 1918.

Sibiřská armáda.

Nových zpráv není.

Jekatěrinburgská skupina.

Východní úsek: Kynovský závod byl obsazen nepřítelem. Postup našich částí podél trati pokračuje úspěšně.

Na ostatních úsecích bez podstatných změn.

Kamská skupina.

Na Osinském a Nikolo-Berezinském úseku výzvědná činnost.

Samarská skupina.

Menzelinský úsek: Naše části odešly za řeku Bazu.

Bugulminský a Simbirský úsek: Výzvědná činnost s obou stran.

Buguruslanský úsek: Klid.

Jihozápadní armáda.

Uralský úsek: Naše části pod nátiskem přesily nepřátelské opustily vesnici Telovou a odešly k chutoru Jurinu. Posejlok Graznyj očištěn od nepřítele.

Z ostatních front zprávy nepřišly.

Různé zprávy.

Československá republika.

Dle zachycené jiskrové zprávy v Ženevě se rozhodla konference Čechoslováků jmenovati prof. Masaryka prvním presidentem československé republiky. Dr. Kramář bude povolán do vicepresidentství vlády, mající se utvořiti v Praze.

Kapitulace Rakousko-Uherska.

Podle radiových zpráv podmínky spojenců pro uzavření příměří s Rakousko-Uherskem byly následující: Přerušení válečné činnosti, úplná demobilisace armády, evakuace zabraného území. Spojenci mají právo pohybu po všech železničních a vodních cestách. Mohou použíti materiálu nutného k transportu, vojensky vážné body mohou býti obsazeny spojenci. Jim patří též právo rekvisice, dále mají právo internovati německé vojsko, nalézající se na rakouském území. Osvobozené území zabírá se spojenci. Zajatci spojenečtí budou ihned vráceni domů, spojenci však rakouské zajatce zadržují. 15 podvodných lodí předává se spojencům, všechny německé podmořské lodě nalézající se v rakouských přístavech budou vydány spojencům. 3 pancéřové lodi, 3 křižáky, jakož i část minonosců, budou odevzdány spojencům. Spojenci obsadí všechny pevnosti uvnitř země i na pobřeží. Příměří bylo uzavřeno dne 4. listopadu.

Государственный архив Новосибирской области

Rozbití Rakouska.

Vladivostok 6. listopadu. Poslední zprávy ze Šanghaje hlásí: Rakouská armáda byla na italské frontě úplně rozbita. Italové zajali celkem 300.000 Rakušanů a ukořistili na 5000 děl.

Žádost Rakouska o příměří.

Podle radiotelegramu italské agentstvo Stefani oznamuje: Důstojník uherského hlavního stanu, opatřený plnou mocí, přiblížil se k našim postům žádaje o započetí vyjednávání za účelem uzavření příměří. Generál Diazz spojil se s ministerským předsedou Orlando, který dlí právě v Paříži. Orlando sdělil tuto zprávu společným spojeneckým poradám, které vypracovaly podmínky příměří a zmocnily generála Diazze, aby je odevzdal jménem spojeneckých vlád rakouským parlamentářům. Podmínky příměří zakládají se na principech presidenta Wilsona a zbavují nepřítele možnosti obnoviti válku a využití příměří k vyváznutí z těžkého postavení na frontě.

Humanní Německo.

Německo prostřednictvím Švýcar žádá, aby z humanních důvodů byly zamezeny aviatické nálety spojenců za bitev.

V Haliči.

Ze Šanghaje, 6. list. Ukrajinská Národní Rada ujala se vlády ve východní Haliči. Poláci organisují vládu v Krakově. Všude rak.-uh. vojsko jest odzbrojováno. — Podle jiskrové zprávy z Moskvy Ukrajinci zmocnili se Lvova.

Přerušení diplomatických styků s bolševickou vládou.

(Podle jiskrových zpráv.)

— Spojenecké vlády požádaly neutrální státy o přerušení diplomatických styků se sovětskou vládou, což Holandsko splnilo. Švédsko a Dánsko ještě neodpověděly.

— Následkem nepotrestání vrahů Mirbacha německá vláda vypovídá všechny ruské poddané do 24 hodin z Berlína a do týdne z ostatního Německa. Současně přikázáno cizeleinim představitelům Německa opustiti hned Rusko. (Německo patrně takto připravuje kapitulaci nenadějného spolku s bolševiky.)

Nová nabídka Trockého Československům.

Bolševici vidouce, že s pádem německého militarismu blíží se poslední hodina jejich oligarchie, sáhají k nejroufalejším prostředkům, aby oddálili blížící se konec. Jejich snahy jsou obráceny především na československá vojska. Na všechny strany bolševici posílají zprávy o úpadku disciplíny a národní kázně v našich řadách, chlubí se svými úspěchy na východní frontě, k nám do týlu vysílají agitátory s rozkladnou literaturou, na východní frontě již rozhazují proklamace k našemu vojsku, užívají všech prostředků, aby do našich řad vnesli nesvár a pochyby. Naše jiskrová stanice v Čelabinsku zachytila výzvu Trockého k našim vojákům, ve které Trocký nabízí československým vojákům „projezd Ruskem domů beze zbraně za zaručené plné osobní bezpečnosti".

Bolševici se prozradili příliš předčasně a falešně. Československý voják přijde domů jako osvoboditel, se zbraní v ruce, čestný a neporušený!

Ztráty bolševiků na Dal. Východu.

Zpráva SVH. Na základě výpočtu hlavního štábu spojeneckých sil ve Vladivostoku na frontě od Vladivostoku do Blagověščenska zahynulo 537 Němců, 311 Maďarů, 4111 bolševiků, beze stopy zmizelo asi 260 lidí, zajato 1376 Němců, 711 Maďarů, 3560 bolševiků, zmizelo 2140 Němců a Maďarů.

Sjednocení kozáků na Dalekém Východě.

Vojskový kruh amurských kozáků v Blagověščensku se zřetelem na to, že kozácká vojska vždy byla oporou státu a jmenovitě teď v době těžké vnitřní i zahraniční situace Ruska i Dalekého Východu, a protože je nutno sjednocení všech milujících svou vlast a bojujících za ni, přijal návrh na utvoření svazu tří skupin kozáků: Zabajkalských, amurských a ussurijských a vyzval ussurijské kozáky, aby se k této resoluci připojili.

Pomýšlí se na to v brzké době svolati společný sjezd do Omska.

Japonský tisk o nás.

„The Japan Advertiser" přináší 1. listopadu vypravování našeho dobrovolce o jeho osudech během války od rakouské mobilisace, o bojích na rakouské frontě, o zajetí, životě v zajetí, vstupu do československého vojska, bojích na Ukrajině, odchodu z Ukrajiny a o přepadení československého vojska bolševiky.

Týž list 30. října přinesl portréty generála Štefanika a generála Janina s nadpisem: Vicepresident dr. Štefánik, president Masarykův, a krátkou stať o Štefánikovi a Janinovi.

Japonský svátek v Čitě.

Čita, 2. listopadu. Včera byly oslavovány narozeniny japonského císaře. Po přehlídce japonského vojska, jež přivábilo mnoho diváků, velitel 3. japonské divise Ooba uspořádal hostinu zástupcům ruských vojenských i civilních úřadů, městské i zemské samosprávy, velitelům jednotlivých vojenských oddílů, velitelům ruského i japonského vojska. Ooba přivítal ruské představitele a prohlásil, že ačkoli následkem neznalosti jazyka a zvyků mezi ruským obyvatelstvem a Japonci vznikají konflikty, postupem doby mezi nimi vytvoří se úzké styky. Zástupce vojenského ministerstva Šalavin ve své odpovědi vítal moudré a ušlechtilé rozhodnutí japonské vlády o nezištné pomoci Rusku a vyslovil přání, že nehledě na obtížnou úlohu, třetí divise, která vždy vítězila, vyplní poslání dané jí svojí vládou. Ooba pronesl přípitek na budoucnost velikého Ruska.

Prozatímní všeruská vláda.

Omsk, 4. listop. (Offic.) Usnesením Prozatímní všeruské vlády ze dne 22. října 1918 o ministerské radě: 1. Ministerská rada Proz. všerus. vlády sestává z ministrů a hlavních správců jednotlivých oddělení, osobně zodpovědných Prozat. všeruské vládě. 2. Ministerský předseda i jeho zástupce volí se Prozat. všerus. vládou ze členů této vlády. 3. Ministerská rada jakož i kanceláře tvoří se a řídí ve své činnosti usneseními, vydanými r. 1905 v zák. sv. I., díl 2. 4. Ministerské radě ukládá se, aby ihned předložila Prozat. všerus. vládě nutné změny a doplňky k usnesením z r. 1906.

Kovový poklad osvobozeného Ruska.

Ve sklepeních všeruské státní banky v Omsku jest okolo 40.000 pudů zlata a 35.000 pudů stříbra, množství nemající sobě rovného nikde jinde.

Vydání drobných bankovek.

Během tří neděl budou všeruskou vládou vydány papírové peníze v hodnotě 1, 3, 5, 10, 25 a 50 rublů.

Tovární inspekce.

Zprávy, jež dochází ministru práce, svědčí o protizdravotním stavu továren a dílen. Úplně schází zde tovární inspekce. Soukromé závody vůbec nepraktikují ani zákon o ochraně práce vydaný za carské vlády. Proto vzniká mnoho drobných konfliktů mezi dělníky a zaměstnavateli. Proto ministerstvo práce připomíná, že zatímně platí ustanovení zatímní vlády z 2. července 1917, podle kterého se komisariátům práce dává právo na inspekci i zřízení úřadu pro ochranu práce. Ministerstvo nařizuje gubernským komisařům práce vydávati pokyny a pravidla v duchu těchto ustanovení a vzíti na sebe funkce, jež dříve patřily tovární inspekci.

Za zneužití úřadu.

Vyšetřovatel právnické sekce Kolmykova kozáckého oddílu kornet Kamdaurov a členové této sekce byli postaveni před polní soud za nezákonná zatýkání a popravy, které prováděli v Chabarovsku při prohlídkách. U nich byly nalezeny velké obnosy peněz.

Poslední zprávy.

Spojenci pod Sedanem.

Francouzi ve středu bojové fronty přešli silnici Vervins-Avesnes. Francouzské prapory stanuly jižně Fize na výšinách ovládajících Sedan. Dle americké úřední zprávy ze 7. listopadu americké části včera odpoledne přišly na dohled Sedanu. Američané zničivše všechny mosty na Maase přerušili spojení Němců východně Maasy, se severní Francií a Belgií. Postup Američanů do hloubky činí 40 km, osvobozeno 700 km² francouzského území, vzato 6000 zajatců a ohromné množství válečného materiálu.

Mapa západního bojiště.

Mapa západního bojiště péčí Osvětového odboru OČSNR již vyšla. Cena mapy 1 rub. 50 kop. Objednávky vyřizuje Osvětový odbor OČSNR, Amerikánskija nomera, Jekatěrinburg.

NAŠE PUBLIKACE

Knihovna „Českoslov. Denníka":

Svazek 1.: Řády a resolucе 1. sjezdu československ. vojska. Cena 50 kop.

Svazek 2.: J. P.: Ve Vlasti. Cena 50 kop.

Svazek 3.: Tiskne se brožura dr. A. Straky „Československá republika", která vyjde tento týden.

Knihovna „Českoslov. Vojáka":

Svazek 1.: Povely. Cena 20 kop.

Knižnica „Slovenských Hlasov":

Číslo 1.: Zveršov Janka Jesenského. Cena 30 kop.

Číslo 2.: Malý kultúrny zemepis Slovenska. Stolica Turčianska. (S mapkou.) Cena 20 kop.

Д-ор I. Кудеи: Зборник. (Очерк исторіи чешско-словацкаго революціоннаго движенія.) Cena 50 kop.

Ф. Безхозный: Чехословаки в Россіи. Cena 30 kop. (při větších objednávkách značná sleva).

R. Medek: Zborov.

DOPISNICE

pro polní poštu možno objednati v admin. „Československého Denníku". Cena 2 kop.

Государственный архив в Новосибирской области

227. číslo v Jekatěrinburgu v úterý 12 listopadu 1918. Cena 20 kop.

ČESKOSLOVENSKÝ DENNÍK

ЧЕШСКОСЛОВАЦКІЙ ДНЕВНИКЪ

Orgán Odbočky Československé Národní Rady na Rusi

Přísaha

(složená pluky 2. Československé střelecké divise při slavnosti předání praporů v Jekatěrinburgu dne 10. listopadu 1918).

My, vojáci Československé republiky, drahému svému národu československému, své vládě s professorem Masarykem v čele, přísaháme:

Ve jménu naší cti lidské i národní, ve jménu všeho toho, co je nám jako lidem i jako Čechům a Slovákům nejvýš svato, v plném souhlase s naším svědomím, budeme bojovati společně s našimi spojenci do poslední kapky krve proti všem našim nepřátelům tak dlouho, dokud nedobudeme úplné svobody svému národu československému, dokud naše země české i slovenské nebudou sloučeny v samostatný a nezávislý stát československý, dokud národ náš v našich zemích nebude plným hospodářem a pánem svého osudu.

Slavnostně se zavazujeme, že nikdy a nikde, nehledíce na nijaká nebezpečí, bez strachu i bez pochybností, s plným vědomím a svědomím od tohoto nejvyššího cíle našeho boje za nijakých podmínek neustoupíme:

ale jako věrní a čestní bojovníci, nesouce ve své krvi dědictví našich slavných dějin i vždy jsouce pamětlivi nezapomenutelných hrdinských činů našich mučeníkův i vůdců, Jana Husa i Jana Žižky z Trocnova, slibujeme býti jich důstojni, bojovati za pravdu a práva naše, nikdy z boje neutíkati, nijakému nebezpečí se nevyhýbati, rozkazů náčelníků svých poslouchati, naše prapory a odznaky cíti, nepřítele o milost nikdy a za nijakých okolností neprositi a se zbraní v ruce nikdy se nevzdáti, bratr bratra milovati a v nebezpečí do konce chrániti, smrti se nelekati a za svobodu národa i vlasti své vše, i život položiti.

Bez jakéhokoliv nátlaku, svobodně rozhodnuti, tak chceme i budeme konati.

Tak nám velí naše čest i věrnost našemu lidu i domovině!

Řeč

místopředsedy OČSNR dra J. Matejdla, pronesená na slavnosti předání praporů plukům 2. československé divise v Jekatěrinburku 10. listopadu 1918.

Bratři!

Vojáci, dobrovolci československé republiky!

8. listopadu 1620 zlesi na Bílé Hoře u Hvězdy, náš prapor svobody.

Skoro po tři sta let objímal smuteční závoj veškerý náš národní život.

Avšak víra v právo na svobodu v nedohlédlé době nevymizela ze srdcí našeho národa.

Ono sálo se z prsou mateřských a předávalo z pokolení na pokolení, živeno stálým bezprávím a ukrutenstvím, páchaným nenáviděnou dynastií a jejími německo-maďarskými pomahači na našem národu.

Proto národ náš od samého počátku této války obnovil ještě úsilovněji tristaletý boj za své právo a postavil se na stranu těch, kteří vytkli si společný s ním cíl: zdolání německo-rakouského násilnictví a osvobození ujařmených národů střední Evropy.

Boj, který náš národ zahájil a jehož [illegible] konavatelí jste vy, bratři, přináší [illegible] úspěch. Smuteční roušky, halící [illegible] svobody československého národa, spadly [illegible] nám dnes září v plném lesku svobodná a nezávislá naše vlast.

Však boj náš není ukončen.

Máme čestnou a svatou povinnost setrvati až do konce s těmi, kteří zdolání rakousko-maďarsko-německého imperialismu umožnili nám dosažení svobody [illegible] národa. Máme povinnost zabezpečiti naše [illegible] do budoucnosti tuto svobodu.

Máme zejména svatou povinnost, která nám ukládá, abychom vyrvali větev našeho národa, bratry [illegible], z jařma úskočných maďarských [illegible].

Naší povinností jest, abychom pomohli i ostatním [illegible] národům bývalého Rakouska-[illegible] k zabezpečení svobodného, státního [illegible].

Naší [illegible]ností jest, abychom přispěli naši [illegible] k obrození, neboť pouze svobodné a německého vlivu prosté Rusko bude [illegible] svobody našeho národa a ostatních národů střední Evropy.

Proto, bratři, vytrváme v boji až do konce [illegible] soku těch, s kterými jsme boj ten začali. [illegible] posílajíce bratrský pozdrav všem vítězným vojskům spojeneckých armád slibujeme, že neložíme zbraně do te doby, dokud nebudou plně dostiženy a zabezpečeny ty ideály, za něž bojujeme, dokud nebude zabezpečen československý nezávislý stát, dokud nebude zabezpečena svoboda národů střední Evropy, dokud plně nezvítězí právo nad násilnictvím.

V dnešní posvátný okamžik, kdy obdržíte vnější drahocenné symboly našeho boje za svobodu, kterých jste si čestným bojem, plným strádání, zasloužili, kdy na vás patří zraky vašich drahých doma, kteří dnes dýchají svobodně, díky vaší chrabrosti a vašemu strádání, kdy vás obklopují duše hrdinů, položivších své životy za vlast, zůstaneme dle slov našeho milovaného ministra vojenství generála Štefánika „věrni svým ideálům a budeme hrdi na svá strádání!"

Půjdeme za praporem, třímaným naším milovaným vůdcem, stojícím v čele našeho národa a nyní československého státu, prof. Masarykem, společně s našimi bratry v Italii a Francii ku předu, nesouce drahému národu našemu svobodu.

Речь

В сегодняшній торжественный момент, передачи знамен чешскословацкая добровольческая армія в Россіи, исполняющая приказы чешско-словацкаго правительства с профессором Массариком во главѣ, шлет братский привѣт всѣм союзным арміям, дает торжественную клятву, что будет бок о бок с ними бороться за осуществленіе общих идеалов и что не положит оружія до тѣх пор, пока не будут обезпечены тѣ идеалы, ради которых она сражается: свобода и независимость чешско-словацкаго народа, всѣх народов средней Европы, пока не будет обезпечено возрожденіе братской нам Россіи.

Речь

мѣстопредсѣдатель ОЧСНР дра Яна Есенскаго.

Драгі братія!

Каждая идея имѣ свой символ. Ако идея христіанска свой крїж, идея социализму свою рудú заставу, идея панства свою корону, так і войска, боюючі за істу мыслёнку, мают свое прáпоры.

Акé же мыслёнкы нося наше прáпоры? Идеи ослобожденія а сйдноценія.

Под тымто прáпорами стоя вшеткі ті, которí хцеú ослободиц а сйднотиц Чеськó а Словенськó.

Стоя вшеткі ті, которí хцеú ослободиц а сйднотиц Руськó.

Стоя вшеткі ті, которым леží на срдци, аби са накóнец вшéткы славянскé земé ослободилы а в єден силны свáзок спойилы.

Тúто идеы нас досиаль вúдлы в спольчнóм нашóм боюи с Немцóм а Мадáром на старых фронтáх, потóм на вúходе а на терайшíх фронтóх.

Тúто идеы вéдú нас до боя проти болшевúкóм, ако покорным слúхнóм Немцóв.

Тúто идеы женú нас на запáд домóв, аби сме дóма мóхлі боюваць за нашу влáсць.

Тúто идеы нútя нас, аби сме дóстáлі і добрú сúседу, котрá бы нам небóла неприятельскá, на котрú бы сме са мóхлі спольáгнúць, а то је ібa велúкé славянскé Руськó.

Лéбо лéн при вельком, сйднотенóм, славянскóм Руську будéме платúц нéчо і мы. Без Руська нúет словáнського обродéня, ослобожденія а сйднотенія.

Тóто вшéтко врáвія к нам нашé прáпоры. Такто мусúя говорúц вшéткы нашé мыслёнкы, такто мусúме цúтц, тóто мусú быц нашé пресвéдченіе.

Кто мá іné, тен са под нашé зáставы постáвиц несмúе.

С тымто пресвéдченім оддáвамé вам тúто прáпоры.

С тымто пресвéдченім, с бóюм за тóто пресвéдченіе пóйдéмé на запáд — домóв!

Государственный архив Новосибирской области

Slavnost odevzdání praporů plukům druhé divise.

V neděli dne 10. t. m. dopoledne byly v Jekatěrinburgu slavnostně odevzdány prapory plukům druhé divise: 5. Pražskému T. G. Masaryka, 6. Hanáckému, 7. Tatranskému a 8. Slezskému. Slavnost měla neobyčejně zdařilý průběh. Pohoda nám přála — byl krásný zimní sluneční den. Vesele skvěly se československé barvy a neobyčejně výrazně vystupovala strojnost našeho vojska.

Před 10. hodinou plnilo se Monastýrské náměstí obecenstvem a za řízných zvuků hudby 8. pluku dlouhými řadami z nádraží přicházely vojenským pořádkem naše pluky druhé divise, jež po svém příchodu na náměstí zaujaly rozsáhlý čtverec, uprostřed něhož byla slavnostní tribuna, ozdobená prapory barev československé republiky i všech spojeneckých států. Pluky prvé divise vyslaly na slavnost čestné čety, jež provázely prapory 1., 2. a 3. pluku. Vhodně doplňovaly rámec vojsk oddíly naší jízdy, poutající svým výstrojem, a oddíly dělostřelectva. Vedle vojsk našich stálo zde několik oddílů vojsk národní ruské armády, jakož i setnina anglického vojska s hudbou, jež byla na naši slavnost zvláště vyslána.

Po 10. hod. velitel II. divise gen. Gajda přijal hlášení velitelů jednotlivých oddílů a pozdravoval se s vojsky.

Zatím se estráda kolem slavnostní tribuny plnila hosty, delegáty jednotlivých vojenských a občanských úřadů. Mezi hosty byl ministr Prozatímní Všeruské Vlády adm. Kolčak, plnomocník této vlády Postnikov, předseda bývalé Uralské vlády Ivanov, zástupcové Všeruského Ústavodárného shromáždění, konsulové americký, anglický a francouzský se svými úředníky, zástupcové spojeneckých armád, zástupcové zemské a městské samosprávy, zástupcové ruských státních a vojenských úřadů, zástupcové vojenských národních výborů polského, jihoslovanského a rumunského.

Přesně o 11. hodině přibyl koňmo se svým štábem velitel armádního sboru generál Syrový, a přijal hlášení generála Gajdy, načež provedl přehlídku vojsk a pozdravil se s nimi. Jako krátké salvy rozléhalo se náměstím hřmavé, úsečné „zdar!“ Když pak přibyli členové OČSNR, správce Vojenského odboru major Rudolf Medek provedl spolu s ostatními členy OČSNR a s oběma velícími generály přehlídku vojsk a pozdravil se s nimi. Přítomní hosté byli při přehlídkách pozdraveni jak oběma generály, tak i majorem Medkem.

Za slavnostních zvuků naší hymny „Kde domov můj?“, hrané hudbou 6. pluku, byly sňaty s praporů obaly a objevily se nádherné, krásně umělecky vypravené prapory, symbolisující svými obrazy názvy pluků a cíl našeho boje. Obrazy praporů jsou vesměs vroubeny stylisovanými ornamenty československých motivů.

Slavnostní projevy byly zahájeny místopředsedou OČSNR dra Patejdla a dra Jesenského, které na jiném místě uveřejníme v plném znění, načež správce Vojenského odboru major Medek pronesl takto:

„Vojáci Československé republiky, bratři, vyzývám vás, abyste v tento slavnostní den, kdy dostává druhá československá divise své prapory, složili slib svému národu i své vládě, který na vás národ náš vložil, splnili věrně, čestně a chrabře do konce, že tyto prapory donesete do svobodné, nezávislé Československé republiky.“

Br. Medek čte přísahu. Po přečtení přísahy, již vojsko vyslechlo s obnaženými hlavami, všichni hromadně přísežní slovem „slibujeme.“

Po tomto aktu správce Vojenského odboru předal prapory veliteli armádního sboru těmito slovy:

„Bratře generál-major Syrový!

Odbočka Československé Národní Rady v Rusku jménem vlády československé republiky předává tyto prapory veliteli našich vojsk na Rusi prapory 5., 7., 8. pluků II. československé divise a očekává od tebe i od všech tobě svěřených vojsk, že donesete tyto prapory do vlasti, do Československé republiky. Jsme přesvědčeni, že slib, jejž jste dnes složili, bude pro vás zaklínadlem lidské i národní cti, že nedopustíte, aby prapory tyto byly poskvrněny slabostí, že naplníte všichni do jednoho splníte svoji povinnost.

Prapory tyto donesete domů, kde složíte účty před svým národem.“

Generál Syrový: „Československé Národní Radě Odbočce v Rusku, náměstku vlády československé, vzdávám jménem velitelství a jménem celého československého vojska vroucí díky za tyto prapory, jež budou drahocenným pokladem plukům. Slibuji a prosím, abyste tento slib tlumočili presidentu Československé republiky T. G. Masarykovi, že pluky mně svěřené budou chrániti prapory — pýchu pluků a symbol jich vojenské cti do poslední kapky krve. Slibuji jménem mně svěřeného vojska, že prapory přineseme do drahé vlasti bez nejmenší poskvrny, abychom tam ve vlasti mohli s hrdým čelem a u vědomí dobře vykonané povinnosti skloniti je před prvním představitelem nezávislého svobodného státu.“ (Obraceje se ku gen. Gajdovi.)

„Bratře generále, veliteli 2. československé divise, předávám ti tyto vzácné klenoty. Střež je jako svůj život. Jsem přesvědčen, že pluky tobě svěřené vykonají

BESEDA.

IV.

V císařském hradu.

Lékařský nález.

Ohledáním bylo zjištěno, že osoba pod narváním Matka Austrie skonala na úplnou vnitřní schátralost, následkem čehož nemohla v pokročilém věku odolati porodním bolestem. Konstatováno, že srdce bylo zachráněno starým knihobným procesem, který hledal též na všech jejích údech, tak nutno vysloviti podiv nad jejím dlouhým životem. Smrt nastoupila jako přirozená zbytnost. Pokud se týče dítěte, ono zatím projevuje známky života, ale zjištěny na něm již příznaky dědičné choroby, takže třeba vynaložiti všechno úsilí, aby se udrželo. Za kojnou byla mu dána [illegible]mania.

Doktor (podpis [illegible]).

V.

(Velký sál dvorního hradu jest naplněn generály, ministry, duchovními hodnostáři a dvorními dámami. Dámy jsou ve smutku, pánové mají na rukávech černé pásky.)

Marie Valerie: Nařídila, drahá matka zemřela. Jsme sirotky.

Všichni: Jsme sirotky. (Slyšeti vzlykot.)

Marie Valerie: Vzpomínáme a vždycky ji budeme vzpomínati s pocity hluboké vděčnosti. Vždyť nás krmila, šatila nás, dávala nám blahobyt. (Vzlykot se sesiluje.) Ona byla pro náš panující rod a pro všechny, kdož mu byli blízcí, skutečnou matkou. A spravedlivá byla. Jako pravá matka musí občas trestati své neposlušné děti, tak i ona často svou spravedlivou ruku kladla na neposlušné národy a [illegible]tě na ty .... ne, nemohu to jméno v[illegible]

Karel: Jest Czechoslovaken.

Všichni: Diese Czechoslovaken!

Marie Valerie: Myslím, že oni jsou právě hlavní příčinou úpadku jejího zdraví a smrti. Mám silné podezření, že mezi ošetřovatelkami v porodnici jsou nějaké příslušnice neposlušného národa, a bude nutno vyšetřiti, zda nepřimíchaly ubohé zvěčnělé do jídla nějaký jed.

Hlasy: To může být. Oni v tom směru jsou schopni všeho.

Karel: Excellenci Hussarek, přikazuji vám, abyste to zařídil.

Hussarek: Ihned, spěchám.

Marie Valerie: Jest však nutno naši slavnou nebožku pohřbiti tak, jak toho zasluhuje, se všemi poctami. Národům musí být řádně připomenuto, co ztratili. Já doufám, vážení přítomní, že národové v této vážné chvíli se vzpamatují. Já věřím, že to bude pohřeb slavný a proto žádám hraběte Berchtolda o vysvětlení, jak míní pohřeb uspořádati.

Hussarek: Dříve však ještě dovoluji si upozorniti, že musí být učiněna opatření na utišení lidu. Do veřejnosti jsme ještě nedali zprávu o smrti matky Austrie, nýbrž oznámili jsme pouze narození potomka. Avšak pouhé toto oznámení tak vzrušilo všechny mysli, že lid se bouří, až nemohu pochopiti, proč nejásá. Já myslím, že pohřeb nutno zatím odložiti, až...

Šmok z Reichsposta (děsně uřícen): Va... še... Ve... li... čen... stvo..., smím...?

Karel: Vy vždycky. Honem, co máte nového?

Šmok: Stalo se ohromné neštěstí. Lid se vzbouřil, vnikl do porodnice, vytáhl odsud mrtvolu...

Všichni: Nu ...

Šmok: ...mrtvolu naší drahé matky Austrie i novorozeně...

Hussarek: O, hrůza, co se to děje?

Šmok: Vlekl je za potupného řevu ulicemi a jako zdechlé mrchy hodil do smrdutě stoky...

(Ohromný zmatek. Všichni, jeden přes druhého křičí, máchají rozčileně rukama, slyšeti hysterický pláč dvorních dam.)

Lamatsch: Vaše Veličenstvo, jest nutno zařídit likvidaci...

Karel: Milý Hussarku, sprošťuji vás úřadu, milý Lamatschi, vás ustanovuji předsedou vlády.

Hussarek: Zaplať pánbů!

Lamatsch (k sobě): To jsem to chyt!

Karel: Franz!

Karel: Franz!!

Lokaj Franz: Zde jsem.

Karel: Je už všechno složeno?

Zita: Mé toalety, mé toalety!

Franz: Stačili jsme zatím naložit 18 vagonů. Lokomotiva stojí stále v plné páře.

Karel (volá): Vzhůru do ešelonu!

(Karel bere Zitu pod paždí a spěšně odchází. Všichni, jeden přes druhého tlačí se za nim.)

Jos. Dýma.

Государственный архив Новосибирской области

vždy a všude čestně a slavně povinnost svou k nim a k svému národu."

Gen. Gajda, přijímaje prapory, poukázal na to, že vojáci pluků 2. divise svými činy na válečném poli si je zasloužili a že donesou je jako vítězové do osvobozené vlasti. Na to přistupuje k jednotlivým praporům gen. Gajda, políbil jich okraje a dal rozkaz, aby předstoupili velitelé jednotlivých pluků s ustanovenými praporečníky a od každého pluku vždy 2 ochráncové. Slavnostním krokem přibližovali se vyzvaní a zaujali místa proti praporům svých pluků.

Generál Gajda odvezdal nejprve prapor 5. pl. velitelí 5. pluku, jenž na výzvu generálovu pronesl tento slib:

„Bratře generále! Přijímám od tebe tento prapor, symbol naší svobody a slibuji ti jménem svěřeného mi 5. Pražského T. G. Masaryka pluku, že jej budeme chrabře hájit, a že jej slavně doneseme do drahé svobodné naší vlasti ke cti majitele našeho pluku, tatíčka Masaryka."

Velitel 6. pluku:

„Bratře generále: Přijímám prapor a slibuji jménem svěřeného mně pluku, že nikdy neprohřešíme se slibu dnes slavnostně danému a že tento prapor doneseme do naší drahé vlasti."

Velitel 7. pluku: „Bratře generál-majore, přijímám prapor pro sedmý střelecký Tatranský pluk a slibuji ti jménem pluku, že dostojíme čestně dnešnímu svému slibu a že přineseme prapor neposkvrněný do naší milé, osvobozené vlasti."

Velitel 8. pluku: „Bratře generále! Přijímám prapor 8. českoslov. střel. Slezského pluku a slibuji jménem pluku mi svěřeného, že s tímto praporem se buďto jako vítězi vrátíme do osvobozeného Slezska nebo umřeme."

Obrácen k praporečníkovi: „Bratře praporečníku! Předávám Ti prapor 8. pluku! Vrať se s ním vítězně do osvobozeného Slezska, do osvobozené vlasti!"

Při pronášení slibu všichni velitelé pluků poklekli a políbili prapor, což učinili také praporečníci. Po tomto slavnostním aktu hudba zahrála hymnu „Kde domov můj?"

Na to následovaly blahopřejné projevy, jež pronesli: Zástupce 3 armádního Uralského sboru, zástupce Rumunů, zástupce Polského Komitétu Vojennego, zástupce Jihoslovanského Komitétu. Jménem komitétu Všeruského Ústavodárného Shromáždění promluvil posl. Brušvit, za všeruskou prozatímní vládu plnomocník Postnikov, dále předseda jekatěrinburské městské dumy.

Na vyzvání gen. Syrového slavnostní akt na náměstí byl zakončen provoláním „Zdar": Československé republice, prof. Masarykovi, Československé Národní Radě v Paříži a Národnímu výboru v Praze, Odbočce ČSNR, slavným spojeneckým armádám a jich velitelům, velitelům divisí, pluků pěších i jízdeckých i střeleckých divisionů našeho vojska.

Na to pluky procházejíce náměstím s rozvinutými prapory defilovaly u Pokrovského prospektu před velícími generály a čestnými hosty.

Večer na počest [illegible] byl v I. ženském gymnasiu uspořádán slavnostní banket.

Bratři, nezapomínejte na národní daň a upisování revoluční půjčky!

Nástup spojenců.

Francouzi přešli silnici Vervins-Avesnes. Pod Sedanem.

Západní bojiště. Francouzská úřední zpráva ze 7. listopadu. Během celého dne francouzské prapory pokračují bez přestání v pronásledování Němců.

Na levém křídle Francouzi přešli širokým proudem silnici Vervins-Avesnes severně la Capelle; jihovýchodně od tohoto místa postoupili na hlavní linii Effry-Origny až Thierache; dále na východ Francouzi přibližili se k řece Thon, přešli ji a došli až severněji Rozoy sur Serre. Na Aisneské frontě Francouzi drží linii od řeky Serre k mýtinám Signy-Wagnonla Horgne, uskutečnivše postup více než 16 km.

Na pravém křídle francouzské postupující prapory stanuly jižně Filze, na výšinách, ovládajících Sedan. Během dne Francouzi osvobodili více než 20 vesnic s velikým množstvím obyvatelstva.

Američané na dohled od Sedanu.

Americká úřední zpráva ze 7. listopadu. Včera odpoledne americké části přišly na dohled Sedanu. Ve svém postupu shodivše mosty jdou přes Maasu. Západně Maasy Američané uštědřili chromné ztráty Němcům, kteří se pokoušeli marně přeplíti Maasu. Zničivše železniční mosty Američané přerušili spojení tohoto kraje se severní Francií, jakož i Belgií. V úzkém spojení s francouzskou armádou americké síly postupovaly přesně po vytčené cestě na [illegible] od Maasy; dobytý výsledek chrabrosti a houževnatosti amerických praporů představuje: v 40 km. postupu ku předu, kde německá obrana byla zlomena, v 300 km² osvobozeného francouzského území, 6000 zajatcích, ohromném, dosud nedohadnutém množství střeliva materiálu zbraní, děl a druhých zásob.

Vzaty Landrecies, Le Quesnoy.

Moskevská zpráva ze 7. listopadu. Veliký francouzsko-anglický nástup pokračuje; Angličané vzali Landrecies, Le Quesnoy, jakož i [illegible] druhých měst, při čemž vzato 13 000 zajatců a 250 děl; velikého úspěchu dobyla též francousko-americká [illegible]

Generál Janin v San Franciscu.

Ze San Francisca píší:

Generál Maurice Janin, francouzský vojevůdce, veterán Marny, na cestě do Sibiře, podniknuté za tím účelem, aby se ujal velení nad Čechoslováky, vztyčil zde při slavnostním přijetí československý prapor. Ohromné massy shromážděného obecenstva pozdravovaly francouzského generála i členy jeho štábu.

Generál Janin při vztýčení praporu pravil: Československému národu byla slavnostně vrácena jeho práva i jeho národní jednota prohlášením spojeneckých vlád. Československý prapor vlající společně s prapory spojenců bude hlásati světu nezávislost a národní svrchovanost jednoho z nejutlačovanějších národů, který nejvíce zasluhuje svou odvahou a houževnatým odporem právo na život a svobodu. Nikdo nemůže pochopiti lépe než vy, občané američtí, dlouhotrvající utrpení Čechoslováků; nikdo nemůže oceniti lépe než vy jejich hrdinský boj a divuplné vzkříšení. Nikdo nemůže obdivovati více než vy velikého státníka, který následován jednomyslně svým národem, dovedl svoji zemi k dosažení jejích národních [illegible]. V jeho jménu, ve ctihodném jménu profesora Masaryka i ve jménu československého národa kladu do vašich rukou a vaším prostřednictvím odevzdávám vašemu městu jeho národní prapor.

Kritický okamžik.

Po prvním větším úspěchu spojenců letos ve Francii mezi řekami Somme a Aisne začal orgán Všeněmců „Deutsche Zeitung" uvažovat o „první vážné nehodě za celou válku" a konstatovav menší sílu odporu německých vojsk v tomto boji, připisuje ji vlivu [illegible] státního sekretáře Kuehlmanna, který prohlásil, že „by bylo klamem očekávati, že konec války může rozhodnout zbraněmi".

K tomu poznamenal „Vorwaerts" ve stati nadepsané „Německý okamžik" začátkem srpna, že naopak [illegible] byla oslabena agitací Všeněmců. „Vinou těchto dopisů", píše „Vorwaerts", „že náš vojín je rozhodnut k obraně vlasti, ale myšlenka, že bychom měli vésti válku až do uskutečnění všeněmeckých fantasií, naplňuje ho největší nevolí. Střízlivý voják soudí, že není správné žádati od mužů, který vykonal nemožné, ještě více nemožného.

„Naše rada jest: odložme všichni masku světového dobyvatele a ukažme světu čestnou tvář národa, hluboce a z dobrých důvodů starostlivého o svou budoucnost, a pak budeme míti dosti síly uvnitř a na venek, dovésti válku k dobrému konci. Opačná metoda by nás přivedla po menších nebo větších etapách k propasti."

Jest viděti, že již začátkem srpna berlínský tisk troubil na úsup a varoval před všeněmeckým válečným programem, obávaje se propasti. Tehdy byl okamžik pro Německo pouze kritický, dnes je pro staré Německo katastrofální.

Všelicos.

— „Pokud se týče chaosu a nepořádku nynější Čína do jisté míry podobá se současnému Rusku, avšak pouze do jisté míry. My nemáme dosud žádného parlamentu. V Číně jsou dva parlamenty, současně zasedající, jeden (ve čtyřech stranách) v Pekingu a druhý —Jižanů, zasedající v Kantonu. Za to, pokud se týče vlád jsme my bohatší Číny. Čína má dvě vlády — severní Duan-Ci-Čžuem a jižní Vu-Tiň-Fan, u nás však každé město má „svojí" vládu" — praví vladivostocká „Moja Gazeta" 11. října.

— Čínská vláda v Pekingu v několika schůzích jednala o zprávě časopisů, že Rakousko nabídlo spojencům mír. To bylo 24. září. Výsledkem podrobného zkoumání rakouského návrhu bylo usnesení, že Čína učiní tvrdé kroky a bude jednati stejně jako spojenci, že nepodnikne nijakých samostatných kroků. Rozhodnutí pekinské vlády vyvolalo všeobecné ulehčení ve spojeneckých kruzích, neboť možnost samostatného vystoupení Číny vzbuzovala vážné obavy.

— Na tomském bazaru prodávají padělané mléko, máslo, sýr, mýdlo, med i machorku. Padělanou machorku prodávají v pravém obalu, jenom že tam jsou vloženy pálené obyčejné dřevěné pilinky. Do tak zvaného „lehkého tabáku" přimíchávají seno. Ubozí kuřáci!

Z našeho vojska.

Výročí 8. listopadu v našich částech.

5. listopadu pořádána ve Vladivostoku pro bratry místní posádky vzpomínka na výročí bitvy bělohorské. Krátce promluvil místopředseda OČSNR B. Pavlů. 8. listopadu v Irbitě, kde ubytovány byly části 5. pluku, pořádána v Pasáži přednáška člena OČSNR Dr. Kudely o významu bělohorské bitvy i příčinách naší porážky r. 1648.

Vojenská výstavka.

Od otevření výstavky 20. října do 9. listopadu byla celkem následující návštěva: vojenských osob 9160, civilních 2042 a mládeže při hromadných návštěvách celkem 1272 osob. Výstavka bude definitivně uzavřena 15. listopadu a přenesena do jiného sibiřského města.

Государственный архив Новосибирской области

Různé zprávy.

Podmínky spojenců pro příměří s Německem.

Vladivostok 9. listopadu. Dle japonského sdělení podmínky příměří předložené vrchní vojenskou radou Německu obsahují tyto body:

Německá armáda zanechá všechen vojenský materiál a lokomotivy na místech, kde jsou. Německé části ustoupí 50 mil za Rýn. Ostrov Helgoland a ponorky budou odevzdány spojencům a ostatní německé lodstvo bude odevzdáno pod spojenecký dozor.

Německo odhalí spojencům všechna minová pole a vodní překážky. Spojenci obsadí všechny námořní přístavy německé.

Anglická zpráva.

Anglický konsul v Jekatěrinburku dostal tento telegram:

Peking 8. listopadu: Wilson poslal Německu odpověď, v níž poznamenává, že Foch je splnomocněn oznámiti podmínky příměří německým splnomocněným představitelům.

V úterý zaznamenává se všeobecné vítězství anglických, francouzských a amerických vojsk, která měla nepřetržitý úspěch podél 125 km. fronty mezi Šeldou a Maasou, postupujíce na mnoha místech 10 km do hloubky. (Reuter).

Hospodářské sjednocení spojenců.

Lyon 2. listopadu. Ve schůzi Svazu francouzských průmyslníků a obchodníků, konané dne 31. října v Paříži, vzpomněl jeho předseda Ondřej Lebon, že Svaz ihned po konferenci roku 1916 hlásal nutnost hospodářského sjednocení spojenců. Čestný předseda britské obchodní komory Jan Piller dokazoval po té nezbytnost celní jednoty mezi spojenci. Valler Berry, předseda americké obchodní komory poukázal na křivé prostředky, jichž používá německý obchod. Pak vyzvedl prospěch, jaký bude z takového spolčení pro spojence: „Není nutným toliko spolek průmyslových mocností a mocností obchodních, ale spolek všech spojeneckých národů, aby jejich prostředky mohly býti sloučeny a aby byla tu náležitá kontrola i rozvrhnutí surovin." Valler Berry skončil slovy: „Francie první", bylo heslem Derouledovým. My ve Spojených Státech víme dobře, co učinila Francie pro celý svět během těchto čtyř válečných roků a my všichni: naši vojáci na frontě, naši dělníci v našich továrnách, náš celý národ hlásáme hlasitě s vaším velikým vlastencem „Francie první."

Maršál Foch členem Akademie umění.

Ve zvláštním tajném sezení výboru, konaném v pondělí dne 4. listopadu 1918 usnesla se Akademie věd za předsednictví Peinlevé nabídnouti volné akademické křeslo maršálu Fochovi.

Francie a Austrálie.

Z Melbourne: V Melbourne se konala přehlídka na počtu generála Pau. Mezi vojsky, která se jí súčastnila, bylo 2500 vojínů, kteří se vrátili do Francie. J. T. Meadors Smith vyžádal si slovo na jedné schůzi v Melbourne a přečetl telegram generála Monasha, v němž je tlumočen bezmezný obdiv australských vojáků pro francouzská vojska.

Události v Rakousko-Uhersku.

— Podle zprávy z Moskvy hr. Tisza byl zastřelen vojáky, procházeje se po Budapešti s průvodem dámy, jež byla zraněna.

— V posledním zasedání vojenské rady byla projednávána otázka odstoupení císaře Karla, který zatím odjel z Vídně.

— V Černovicích konala se schůze rakouských Rumunů, žádajících, aby z Bukoviny a rumunské části Uher byl utvořen samostatný(?) stát.

Rozval rakouských vojsk.

Kyjev 4. listopadu: Rakouské vojsko massami odjíždí domů, zachvacujíc vlaky a drancujíc nádraží. V Žmerince došlo k boji mezi rakouskými vojsky a německou posádkou.

Čínská občanská válka.

Pekinský president prohlásil, že většina vojska, najatého pro válku s Jihem, bude rozpuštěna. Evropské kruhy v Číně pokládají tento slib za těžko splnitelný a připomínají, že nynější občanská vojna má svůj původ v první demobilisaci r. 1903.

Nutno, aby Čína uzavřela půjčku u spojenců na 200 mil. dolarů, kterou by jednak kryla drobné půjčky uzavřené v Japonsku během války, jednak kryla vydání spojené s rozpuštěním vojska, které musí se díti pod přímou mezinárodní kontrolou. Rovněž třeba zřídit mezinárodní komisi, která by kontrolovala čínské finance, v níž by byli zastoupeni Číňani.

K pověstem, že spojenci chtějí zasáhnouti v Číně, aby smířili Sever a Jih, namítají některé čínské listy, že dle loňské americko-japonské smlouvy Amerika nemůže v Číně podniknouti žádné kroky bez předběžné dohody s Japonskem, a proto Jih nevěří v úspěch zasažení.

Dle oficiálních prohlášení japonská politika v Číně bude se držeti přísné neutrality k politickým stranám čínským. „Kokumiu", jedna japonské vládní strany doufá, že nová vláda bude se řídit ve své vnější politice svými oficiálními prohlášeními. (Minulá vláda Terančiho totiž orientálsky něco jiného prohlašovala, a jinak jednala v Číně, podporujíc Sever.)

Povstání v Turkestaně.

V Turkestaně rozšířilo se povstání proti bolševikům na značné části území. Zakaspická oblast do břehů Amur Darji je fakticky pod vlivem Angličanů. V Tchařevském újezdě operuje indická jízda. Válečné potřeby pro povstavší dělníky dodává Anglie přes Persii a Afganistan. Fergana, jeden ze čtyř bavlnářských rajonů Ruska, který dodával před tří čtvrtinami veškeré této suroviny, je v plamenech vzbouře. Vzbouru vede člen ústavodárného sněmu v Ufu, bývalý člen prozatímní vlády turkestánské, Chucajatbek Jurguli Agajev. Kirgizi v oblasti Syr-Darja snaží se o těsné spojení povstání turkestánského s kirgizskou vládou Alaš-Orda a v Semirečinsku Dekurdistana. V souvislosti s tím byla v Mongolsku vyhlášena mobilisace dvanácti ročníků členům ústavodárného sněmu za Ufu, známým mohamedánské veřejnosti ruské historikem a cestovatelem Validovem.

Jiné zprávy a když si uvědomíme, že Turci se zavázali příměřím evakuovat Kavkaz, že spojenecká eskadra je dnes již asi v Černém moři a spojila spojení s armádou Denikina na Kubáni a Donu, že Němci jsou nuceni pomýšleti na opuštění Ukrajiny atd. — vidíme ten železný kruh, kterým sovětské Rusko neprodyšnou blokádou. V tomto kruhu je naše fronta, oddělená pouze Permí a Vjatkou od spojenců v oblasti Archangelské, podstatnou součástkou. Bolševismus je nyní jako raněná zvěř v houští, obklopená lovci. V smrtelné křeči může poranit důvěřivého lovce, ale její konec je otázkou času.

Bolševické Rusko.

Moskva 8. listopadu: V den výročí říjnové revoluce byl na náměstí Republiky v Moskvě odhalen třihranný obelisk, na jehož podstavci je vyryta emblema sovětské vlády. Byl též odhalen pomník Marxovi a Engelsovi.

Ze zapadlého světa.

Z Jakutska došly zprávy, že v Verchojansku řeka Jana v červenci se rozlila a zaplavila jurty, odnesla břehy, cesty, majetek i lidi. Postavení Verchojanska je těžké zvláště, když je odřezán od celého světa. Stejně v celé jakutské oblasti je citelný nedostatek tkanin a obuvi. Nyní při podzimní nepohodě doprava zboží z Irkutska je velmi drahá. Pošta je přetížena, soukromé zásilky nepřijímá, pouze korespondence. Cena za připřež poštovou neuvěřitelně vzrostla. Také spojení s Ochotským mořem je špatné a drahé, takže na př. čaj z Ajana nebyl dodán. Proto Jakuťané snaží se spojit se s Přímořím. V nejbližší době bude vysílána expedice, aby prozkoumala cestu z Jakutska na stanici Buchlovo amurské dráhy. Tato cesta, jejíž úprava nebude mnoho stát, je o 2000 verst kratší než do Irkutska a možno ji bude v zimě dopraviti zboží přímo z východu.

Ussurijští kozáci.

Ussurijský kozácký kruh vydal resoluci, v níž zdůrazňuje nutnost autoritativní tvrdé vlády, žádá svolání Sibiřské oblastní dumy, spravedlivě složené, která by vytvořila tvrdou vládu, již musí uznat všechno obyvatelstvo. Zatím kruh uznává na území ussurijského kraje vládu své vojskové vlády v čele s atamanem. Ataman byl vybídnut kruhem, aby uzavřel u spojenců 2 miliónovou půjčku. Od spojenců dostávají Kalmykov již dříve finanční podporu pro boj s bolševiky. Tato separatistická politika, kterou vůbec řídí se jednotlivé (a četné!) skupiny a kraje na dalekém východě, nemůže svědčiti jak vnitřnímu ozdravení Ruska, ani příznivému poměru k spojencům, kteří budou respektovat především representanta síly a jednoty Ruska.

Kirgizi a vojna.

Dle sdělení členů kirgizské autonomní vlády (Alaš-ordy) kirgizská válečná pomoc nemohla být veliká, ježto není dostatek výzbroje pro mobilisované. Přes to v přítomné době v Semiřečí účastní se bojů kirgizský oddíl 500 mužů, v Semipalatinské oblasti je 8 tisíc dobrovolců, v Semipalatinské 2 tisíce, v Uralské 2 tisíce, v Kustanajské 450 mužů. Nedávno Sir Eliot s velitelem 1. stepního korpusu navštívili Semipalatinsk a byli velmi spokojeni s jízdními částmi.

Za normálních podmínek Kirgizi, čítající 6 miliónů lidí, mohli by postavit 40 tisíc vojska. Zajímavo, že Kirgizi za carské vlády nepodléhali branné povinnosti a v r. 1915 se vzbouřili, když měli být odváženi na zákopové práce. Dnes tento nebojovný národ má patriotické uvědomění povinnosti sebeochrany i boje za svobodnou ruskou republiku: „my budeme", praví členové kirgizské vlády, „všemi způsoby hájit svou autonomii a co nejúsilovněji pomáhat všeruské vládě osvobodit Rusko od Němců a bolševiků".

Poslední zprávy.

Porážka Němců na západě.

Angličané vzali pevnost Maubeuge. Francouzi jsou v předměstí Mezières. Američané obsadili Sedan.

Karel.

Císař Karel, dle zprávy z Bernu, se vzdal trůnu.

Italský král v Terstu. Italové v Meránu. Dardanelly, Bospor.

Řím, 8. listopadu: Italská vláda vzala do svých rukou kontrolu nad rakouskými železnicemi. Italský král přijel do Terstu. Italská vojska vešla do Meránu v Tyrolsku. Obsazení Dardanelských a Bosporských pevností se zakončuje.

Bavoři obsazují severní Tyroly.

Bern, 9. listopadu: „Innsbrucker Nachrichten" přinášejí telegram, poslaný 5. listopadu od bavorského ministra války. V telegramu se oznamuje, že Bavory posílají do severních Tyrol vojska, aby zabezpečila obranu tyrolského národního svazu. Výslovně se upozorňuje, že bavorská vojska dostala rozkaz vynutiti si cestu zbraní, jestliže by se rakouské úřady pokoušely činiti postupu bavorských vojsk překážky.

Государственный архив Новосибирской области

228. číslo V Jekatěrinburgu ve středu 13. listopadu 1918. Cena 20 kop.

ČESKOSLOVENSKÝ DENNÍK

ЧЕШСКОСЛОВАЦКІЙ ДНЕВНИКЪ

Orgán Odbočky Československé Národní Rady na Rusi

Slavnost předání praporů plukům druhé divise.

Náš včerejší referát nemohl býti úplný pro okolnosti, nezávisící od redakce. Doplňujeme:

Gen. Gajda, převzav od velitele československého armádního sboru prapory pro pluky své divise, odpověděl gen. Syrovému těmito slovy:

„Bratře generále! Jménem druhé československé střelecké divise děkuji ti za nejdrahocennější dar, jaký divise mohla dostati. Jsem přesvědčen, že pluky svěřené mi divise svými činy již dokázaly, že jsou hodny bojovati pod vlastními prapory a že jim tyto prapory budou svatyní, za jejíž neposkvrněnost každý bude hotov položiti svůj život, zůstávaje věren svému slavnostnímu slibu a našemu konečnému cíli."

Odevzdávaje prapory velitelům pluků generál Gajda obrátil se k jednotlivým plukovníkům s těmito výzvami:

K veliteli 5. pluku: „Bratře plukovníku! Předávám ti prapor 5. střeleckého pluku prof. T. G. Masaryka. Jsem jist, že si pluk i v budoucnosti bude vésti tak statečně jako dosud, a že se vynasnaží učiniti vše, aby milovaný náš vůdce mohl [illegible] hrdým na pluk nosící jeho jméno."

K veliteli 6. pluku. „Bratře plukovníku! Předávám ti prapor 6. střeleckého Hanáckého pluku. Mohu ti říci jen tolik: Držte pohromadě tak svorně a bratrsky, jak dosud bylo v tvém pluku. Bojujte tak statečně, jak jste dosud bojovali. Jsem přesvědčen, že tak získáte československému jménu nebývalou slávu. Činím tě zodpovědna, přinésti tento neposkvrněný prapor do naší drahé vlasti."

K veliteli 7. pluku: „Bratře plukovníku! 7. střeleckého Tatranského pluku, předávám ti tento drahocenný dar. Tvou povinnosti jest zachovati jej tak čistým, jak jsi jej obdržel. Tvou povinností jest se starati, aby sedmý pluk pod tímto praporem dobyl sobě nemenších vavřínů, než dříve bez něho."

K veliteli 8. pluku: „Bratře plukovníku! Předávám ti prapor 8. střeleckého Slezského pluku. Přeji si, abys nadále tvůj pluk bojoval tak jako u Nižního Tagilu, Kordonu i Vrchního Le[illegible]. Jsem hluboce přesvědčen, že pod tímto praporem získá si tvůj pluk ještě [illegible] slávy a hrdě bude moci přinésti [illegible] do osvobozeného Slezska [illegible] části naší drahé vlasti."

Večer na počest hostů, súčastnivších se dne 10. t. m. slavnosti odevzdání praporů plukům II. divise byl uspořádán slavnostní oběd, jehož se súčastnilo na 200 osob. Kromě čestných hostů, zástupců všeruské prozat. vlády, anglických, ruských, francouzských, japonských, polských, jihoslovanských a rumunských vojsk, zástupců úřadů atd., byli přítomni zástupcové důstojnictva a mužstva obou našich divisí. Za obědu účinkovaly kapely 6. a 8. pluku.

Řadu přípitků zahájil místopř. OČSNR dr. Patejdl, pozvednuv pohár na zdraví spojenců, při čemž hudba zahrála spojenecké hymny. Generál Syrový pozdravil slavné vítězné spojenecké armády. Admirál Kolčak jménem všeruské vlády připil Československé republice, československé armádě a jejím vůdcům. Člen OČSNR dr. Kuneš pozvedl pohár za zdraví pluků II. divise a československého vojska.

Poslanec angl. parlamentu za dělnickou stranu, velitel anglického oddílu v Sibiři pluk. York podal dojmy, jaké v něm vyvolala slavnost odevzdání praporů našim plukům. Působila na něho [illegible] neobyčejným dojmem, viděl v ní zrození národa. Armáda československá dosáhla [illegible] chrabrosti a disciplinovanosti svého [illegible]: osvobození národa. Československé vojsko dosud postupovalo tak, jak vyžadovaly zájmy národa; on doufá, že i nadále bude tak postupovati. Boj československého národa ještě není skončen; nutno jej [illegible] tak disciplinovaně a vítězně, jak byl započat. Svou krví jste si vydobyli svobodu, tuto svobodu nutno ještě upevniti. [illegible] o poslání anglického vojska v Rusku, pravil, že Anglie si přeje pomoci [illegible] uvědomělým kruhům Ruska obnoviti [illegible] vlast, a zvedl pohár za obrození Ruska.

Člen OČSNR major Medek pozdravil jménem československého vojska rotu Angličanů, plukovníka Yorka jako zástupce anglické armády. Br. Kozlík připil presidentu Wilsonovi, francouzský konsul Boyard pronesl nadšenou zdravici, načež dr. Patejdl provolal „Vive la France", což bylo celým shromážděním nadšeně opětováno. Dr. Patejdl připil na zdraví Japonců; jemu odpověděl zástupce japonské armády kap. Kuvaki. Generál Gajda pozdravil I. divisi a připil na zdraví presidentu našeho státu prof. Masarykovi, a vrchnímu veliteli našeho vojska v Rusku generálu Syrovému. Plukovník York připil admirálu Kolčakovi, který odpověděl přípitkem anglickému národu, na nějž se mohou spolehnouti všechny utlačované národy i Rusko. Přípitek na obrození Slovanstva za pomoci spojenců pronesl předseda bývalé uralské vlády Ivanov. Kromě toho proneseny byly z řad našich důstojníků přípitky na národy srbský, polský, rumunský; příslušníci těchto národů odpovídali přípitky národu našemu, při čemž vyjadřovali vděčnost za umožnění pomoci naší svých dobrovolnických oddílů.

Všechny přípitky byly bouřlivě aklamovány, zvláště pak s nadšením přijaty přípitky na zdraví všech spojenců, na obrození Ruska, pak T. G. Masarykovi.

Místopředseda OČSNR dr. Patejdl na konec poděkoval hostům a oběd byl pak zakončen.

Blahopřání a projevy

učiněné při slavnosti předání praporů plukům druhé československé divise.

Bratři! Vzpomínajíce výročí bitvy na Bílé Hoře ve chvíli, kdy je konečně smazána potupa 300leté národní poroby, posíláme Vám od břehů Tichého oceánu bratrské blahopřání k svátku odevzdání praporů. Ve chvíli, kdy národ náš doma ujímá se samostatné vlády, vybojované v první řadě Vaší chrabrostí, slibme si všichni, že nedopustíme, aby tyto prapory, symbol naší svobody, dostaly se do rukou nepřítele, a že svorně budeme usilovati o to, abychom si svobodu nejen vybojovali, ale i zachovali.

B. Pavlů, F. Richter, Dr. Křížek.

Děkujíce za pozvání na slavnost a blahopřejíce Československé Národní Radě Odbočce pro Rusko v Jekatěrinburku ke dni slavného posvěcení praporů a předání jich československým plukům, vyjadřujeme přesvědčení, že přátelské národy ruský a československý v společném zápase s nepřítelem dosáhnou spolu daného cíle.

Členové ruské vlády:
J. Avksentějev, V. Boldyrev, P. Vologodský,
A. Vinogradov, V. Zenzinov.

Zbavena možnosti účastniti se slavnosti posvěcení praporů a předání jich plukům II. československé divise, dávám se zastoupiti plnomocníkem Postníkovým. Sám srdečně blahopřeji Československé Národní Radě Odbočce v Rusku v pevné víře, že slavná československá vojska, projeviv divy chrabrosti, pokryjí se nevadnoucí slávou i v dalším boji s odvěkým nepřítelem Slovanstva, Němci a jich pomocníky bolševiky.

Předseda ministerské rady: Vologodský.

Srdečně Vám děkuji, pane předsedo, za laskavé pozvání na slavnost posvěcení praporů a předání jich slavným plukům II. československé divise. Prosím, abyste jim vyřídil můj bratrský pozdrav i blahopřání. Jsem přesvědčen, že velikou chrabrostí dobyté prapory budou pokryty novou válečnou slávou v boji za společné a drahé nám dílo.

Generál Boldyrev.

Lituje, že se nemohu osobně súčastniti Vaší slavnosti, posílám blahopřání k svátku posvěcení praporů. Věřím, že společné zápasy Čechoslováků s Rusy proti germanismu přivede k plnému vítězství i triumfu slovanské ideje a dá v budoucnosti možnost Slovanům navzájem se pochopiti a vytvořiti silné krevní svazky, skované společně prolitou krví.

Člen všeruské vlády: Vinogradov.

Samostatnost Čech a svoboda československého národa už není sen, nýbrž skutečnost. Vycházející slunce svobody probleskuje z temnoty. Mrak tyranie a útisku, který visel nad Čechami po 400 let, císařská vláda habsburské dynastie, už neexistuje.

Blahopřeji československým vojákům k šlechetné úloze, kterou hráli v tomto velkém světovém dramatu. Vaše úspěchy budou žít v dějinách. Brzo se vrátíte do své vlasti, abyste se zase spojili se svými drahými, od nichž jste byli tak dlouho odděleni. Tam u svých vlastních krbů začnete plnit povinnosti a životní úkoly ve státě úplně vašem. Jsem přesvědčen, že v úkolech mírového budování svého národa ukážete tutéž rozhodnou sebedůvěru, kterou se vyznačovaly vaše činy ve válce.

Государственный архив Новосибирской области

Čest, které se nyní dostává plukům II. divise, nemohla by být prokázána chrabřejším nebo lepším vojákům. Spojenecké národy jsou vysoce hrdy na to, že jsou spojeny s vámi v boji za svobodu, který se nyní blíží ke konci.

Americký generální konsul v Irkutsku
Harris.

Děkuji Vám za pozvání k slavnosti na budoucí neděli. Lituji, že zadržen důležitou záležitostí, nemohu se jí súčastniti. Jménem Francie celým srdcem se připojuji k slavnosti posvěcení praporů pluků druhé divise československé a podílám Vám i Vaší hrdinné armádě výraz svého nejlepšího přání, jež chovám pro šlechetný československý národ, spojence Francie.

Nettement,
generální francouzský konsul, zástupce francouzského vyslanectví.

Váš telegram o slavnosti předání praporů československým hrdinským vojskům jsem dostal. Nemaje možnosti osobně se účastniti tohoto svátku, požádal jsem generála Gajdu, aby vyřídil chrabrým československým vojskům můj upřímný pozdrav.
Grey, americký vicekonsul.

Blahopřeji k novým praporům, které půjdou slavnou cestou k upevnění svobod Čech a demokracie celého světa. Bratrský pozdrav!
Petr Maslov.

V slavný den předání praporů nepřemožitelným II. československé divise, prosím Vás, bratři členové Československé Národní Rady Odbočky v Rusku, přijmouti můj ze srdce upřímný pozdrav a přání plného a brzkého úspěchu v nejsvětějším boji za právo.
Náčelník 7. uralské divise horských střelců:
Generál Golicyn.

Nemaje možnosti pro odjezd do Omska účastniti se slavnosti předání praporů slavné divisi generála Gajdy, pozdravuji jménem 3. uralského korpusu udatné bratry Čechoslováky, osvobodivší celou Sibiř od západu do východu a udatně bojující za svobodu Čech a Ruska. Slavnost koná se v době, kdy došly radostné zprávy, že v Čechách a na věžích zlaté Prahy vlají slovanské prapory. Ať žijí svobodné Čechy i jejich chrabrá armáda, ať žije jednota všech Slovanů. Jménem 3. uralského korpusu slávě a rozkvětu Čech hlučné ruské „ura".
Velitel 3. uralského korpusu:
Generál-poručík Chanžin.

Upřímně děkuji za pozvání. Neodkladné práce ministerstva zbavují mne možnosti býti s Vámi. Přijměte vroucí blahopřání k slavnosti. Nechť československé prapory, vlajíce spolu s ruskými a spojeneckými k dosažení pevného míru, budou svědky nových úspěchů nového státu, Ruska, všeho Slovanstva i Vaší státní samostatnosti.
Žukovský.

Listopadové dni byly pro náš národ vždy dny smutku. Letos jsou dny velikými. Na tom má druhá československá divise se svým velitelem Ivi podíl. Věříme, že pod novými prapory dojde šlechetné závodění druhé divise s první k novým úspěchům, k větší slávě našeho národa. Blahopřejeme jí k dnešnímu svátku.
Politické představitelstvo OČSNR v Omsku.

Pozvání k slavnosti odevzdání praporů plukům II. československé divise jsme obdrželi bohužel pozdě. Není již možno vyslati deputaci. Díme v duchu mezi chrabrými bojovníky chrabré druhé divise a přejeme jim, aby historické prapory, které oni pokryli nehynoucími vavříny ještě dříve, než je obdrželi, vedly syny československé vlasti k dalšímu vítězství a byly stále svědky jejich neutuchající lásky k rodnému jazyku i rodné zemi, která proudy krve vydobyla milovanému národu nejvzácnější poklad, který mu z dalekých končin moře přinésti, svobodu! Sláva chrabré druhé divisi, sláva československé armádě, sláva osvobozenému národu a jeho vůdci profesoru Masarykovi.
Velitel 1. záložního pluku: Major Kroutil.

BESEDA.

Beseda s ruským vojenským ministrem admirálem Kolčakem.

Při slavnostním odevzdání praporů plukům naší druhé divise byl přítomen také nový vojenský ministr všeruské vlády, admirál Kolčak, jehož válečné činy v Rižském zálivu a na Černém moři jsou v živé paměti.

Přijal br. dra Víru a mne téhož dne v [illegible] ve svém vagoně a s vybranou ochotou vyhověl naší žádosti, aby nám pro ČSI [illegible] vyvěděl na některé otázky, týkající [illegible] biografie, činnosti během války a [illegible] na nynější situaci.

Admirál Kolčak pochází z o[illegible] Petrohradu (narozen 1874) a ukon[illegible] 1894 námořní akademii. Následujících [illegible] let ztrávil jako námořní důstojník v [illegible] oceáně, načež v letech 1900—1902 [illegible] se dvou naučných polárních výprav [illegible] společně s akademií nauk. První prodělal [illegible] baronem Tollem, a když tento odděliv [illegible] zahynul, vedl Kolčak druhou expedici [illegible] jeho nalezení, bohužel bez výsledku. [illegible] se z této výpravy, a jel pak přímo [illegible] Východ, k admirálu Makarovu, jehož [illegible] vypukla rusko-japonská válka. Komandoval minonoscem v Port Arturu a posledních měsíce obležení velel mořským baterijím přeneseným na břeh. Pádem pevnosti dostal se do zajetí a vrátiv se z něho po válce, pracoval v novém námořním generálním štábu ku zbudování ruského loďstva v letech 1906—1908. Po té podnikl [illegible] expedici v ledový oceán jako velitel [illegible] Vajgač za účelem studií hydrog[illegible] poměrů.

Značnou účast měl Kolčak na pracích [illegible] s velkým lodním programem a [illegible] tehdy v kontaktu s vojenskou komisí [illegible] dumy. S místa velitele [illegible] v moři Baltickém byl rok před válkou povolán do štábu admirála Essena jako vlajkový kapitán po operativní části (odpovídá asi hodnosti generálního ubytovatele u armády pozemní). V této hodnosti ho zastihla válka. Účastnil se vypracování plánů, v zimě r. 1915 byl jmenován náčelníkem minné divise a všech námořních sil v Rižském zálivu, kde svedl mnoho bojů, pomáhaje armádě Radko Dimitrijeva. Tam dostal svůj georgievský kříž. V červenci r. 1916 jmenován byl velitelem loďstva černomořského.

Od samého začátku revoluce byl vnesen do loďstva stejně jako do armády rozklad, kterému admirál Kolčak všemožně s několika věrnými čelil. Na vyzvání vlády Kerenského přijel do Petrohradu a řekl otevřeně v ministerské radě, že vláda buď nedovede nebo nechce mít řádnou ozbrojenou moc, a upozornil na hroznou katastrofu, nebude-li zásadní změna vládní politiky. Vláda ji neprovedla a on se rozhodl na Černé moře se nevrátiti, dokud tam budou „nové pořádky". Přijav nabídku americké námořní mise, a zmocněn k tomu vládou, odjel do Ameriky k technickým poradám námořním. Přes Norvéžsko a Londýn přibyl do Washingtonu a zde bylo mu umožněno předložiti své válečné zkušenosti, zejména o minových překážkách. Viděl všecky přístavy, lodi, účastnil se velikých manevrů amerických v Atlantickém oceáně a byl zasvěcen do všeho s největší upřímností a laskavostí.

Vraceje se ze San Franciska do Jokohamy, dozvěděl se o převratu bolševickém a uznav nemožnost návratu, nabídl se okamžitě u angl. vyslance k pozemní armádě anglické, ježto soudil, že na moři ho Angličanům třeba není. Současně prohlásil vyslanci, jako ruský admirál, že spojenecké závazky Ruska pro něho zůstávají v platnosti. Dostal nazačení na mesopotamskou frontu, přijel přes Šanghaj do Singapuru, kde ho zastihl telegram anglického gener. štábu, volající ho do Pekingu k disposici ruskému vyslanci Kudašovu. Tam setkal se s gen. Chorvatem a členy ředitelství čínské východní železnice. Jednalo se o vybudování ruské ozbrojené moci na území této dráhy pod záminkou její ochrany. Tato armáda měla pak býti poslána ku osvobození Sibiře a Ruska. Operující na Dálném východě části Semenova i Kalmykova byly podporovány nejbližším spojencem; ale celý projekt setkával se s překážkami. Po 2měsíčním pobytu v Japonsku, rozhodl se již dostati se do armády gen. Alekséjeva, když se dozvěděl o vystoupení našich vojsk, jež rázem změnilo situaci.

Vyholená, unavená tvář admirálova se vyjasnila při těchto slovech a jeho černé oči zajiskřily. „Československé vojsko je skvělá

Československá republika.

Ženevská konference. Referát Dr. Beneše.

Paříž 4. list. (VTA.) Úřední zpráva: Ministr vnitra československé vlády Dr. Beneš, který jel do Ženevy na schůzi delegátů z domova se zahraničními členy zatímní vlády, po návratu do Paříže referoval deň „Petit Parisien" o této konferenci: Pražští zástupci informovali o událostech v Čechách i v Rakousku Uhersku o přípravách k vytvoření konstituce československého státu. Dr. Beneš podal celkový obraz vojenské a diplomaticko-politické situace a vyložil podmínky, za kterých podařilo se docíliti uznání neodvislosti československého státu od velkých spojeneckých mocností. Dále rokováno o problémech přítomna a budoucna, při tom promluveno i o jiných otázkách, jako o hospodářské situaci země a podmínkách příměří. Docíleno plného souhlasu v otázkách týkajících se organisace nového státu.

Dr. Beneš dodává, že půda k převratu byla v Čechách dlouho připravena, stejně i organisace budoucnosti země. Převrat proveden bez krveprolití. Prostřednictvím národního sjezdu byly určeny podmínky normální hospodářské situace země, utvořila se národní armáda. Německá a maďarská vojska byla odzbrojena. Všechny styky s Rakouskem byly přerušeny. Čechy zavřely hranice a nepropouštějí potraviny i druhé zboží.

Nástup spojenců.

Začátek vítězného pochodu.

Vladivostok 9./XI. (ČSTK). Německá armáda ustupuje na celé frontě. V hloubce 10 km Britové obsadili Bavai, Francouzi Vervins a Rethel a přiblížili se na 15 km k Mezières a Hirson. Britové jsou 10 km od Maubeuge. Bude-li se stále dařit spojenecký postup, záhy dosáhnou spojenci posledních německých linií ve Francii a Francie bude úplně očištěna od nepřítele. Němci ve spěšném ústupu opustili Monceau, zanechavše mnoho válečného materiálu.

Němci přiznávají svou porážku.

Zpráva německého hlav. stanu z 9./XI.: Posice, ležící na západním břehu Šeldy v rajonu Tournai, byly námi vyklizeny a obsazeny Angličany. Mezi Šeldou a Oisou a západně Maasy přeložili jsme naši linie plánovitě zpět, při čemž docházelo na některých místech k bojům západně těchto míst. Nepřítel dostihl linie Peruwelz — západně Ghislain — západně Maubeuge —

Государственный архив Новосибирской области

západně a jihovýchodně Avesnes a postoupil k řece Maase, západně Sedanu. Na východním břehu Maasy boje na jednotlivých úsecích.

Večerní úřední zpráva 9./XI. Na západním bojišti byl dnes klid.

Vzetí Sedanu.

Lyon 9./XI. Francouzská vojska jsou ve dvou mílích západně Maubeuge. Američané obsadili Sedan. Francouzi pronásledují Němce, ustupující podél trati.

Vzetí Maubeuge.

Vladivostok 9./XI. Anglická úřední zpráva: Britská vojska vstoupila v pevnost Maubeuge.

Dráha Brussel - Metty přerušena.

Vladivostok 9./XI. (ČSTK). Jiskrová zpráva z Lyonu na Šanghaj: Nehledě na špatné počasí, spojenci zatlačují nepřítele neustále na celé frontě. Hlavní událostí je vzetí Sedanu americkými vojsky. Železnice Brussel-Metty je definitivně přeříznuta. Denní pochod spojeneckých vojsk činí 5-10 km. Sta vesnic osvobozeno. Nepřítel se brání zoufale, avšak naše pěchota dostihuje i vzdálených obranných linií a láme je dříve, než je mohou Němci všemi silami obsaditi. Spojenci budou brzy na celém toku řeky Maasy a francouzské území bude osvobozeno.

Úřední zprávy.

Československé Národní Radě, Odbočce v Rusku.

Sjezd představitelů jihoslovanských vojenských i občanských organisací a skupin v Rusku, odbývaší se z Čeljabinsku 3.—5. listopadu, pozdravuje ve Vašich osobách samostatný československý národ a ujišťuje, že jako dosud i na příště Jihoslované budou Vašimi nejlepšími přáteli a spojenci.

Předseda Zatímní Jihoslovanské Národní Rady Jeremič.

Prosba.

Prosím bratrov, ktorí boli minulého roku — po čas nášho pobytu na Ukraine — v 12. rote 7. strelkového Tatranského pluku a vedia o Zápisnici „Krúžka dobrovoľníkov Slovákov", nech to ihneď alebo oznámia, alebo Zápisnicu zašlú Slovenskému odboru OČSNR cieľom uloženia do archiva.

M. Orišek,
správca Slov. odboru.

Oznámenie.

Brat Pavel Organik má v kancelárii Slovenského odboru 20 rubľov. Nech udá svoju adressu.

Všelicos.

— A přijel k nám z Rakús Němec: day, devečko, day ten věnec! Než bych já ho Němcům dala, radši bych ho posekala, vraným koňům šlapať dala. K. Havlíček Borovský.

— Navrhujeme Osvětovému Odboru, aby si pospíšil s vydáním mapy Německa, poněvadž Němci opouštějí Francii v „lanfšrittu".

— Komisař pro záležitosti pojišťovací Jelizarov (zeť Lenina!) má roční plat 9600 rub. Ovšem kromě toho: drahotní přídavek 12.000 r. a prostředky cestovní 86 000 r. A pak ještě: zařízený byt (palác proletářský!) a dva automobily.

— Naše vystoupení v Rusku přispělo nejen k nebývalé popularnosti našeho jména mezi Rusy, ale oživilo též uvadlou od několika desetiletí mezi Rusi ideu panslavismu. Jen že při tom každý občas vystrkuje z hrobu hlavu přežilé slavjanofilství rázu Chomjakových, Kirějevských, Aksakových. K takovým projevům dlužno snad i stať Bulgakova v „Už. Zizni" z 26. m. m. „Ustavující vítězství všeslovanské ideje", v níž bez oddílu vřelého a lichotivého ocenění naší práce pro Slovanstvo — figurují i staré fráze, které nadále vidíme vyvolávat ze záhrobí, jako: „Idea Slovanstva má býti nejvyšší ideou, výše svobody, výše vědy, výše osvěty, výše všelikého pozemského blaha."

Bratři, nezapomínejte na národní daň a upisování revoluční půjčky!

armáda, odpovídající všem bojovým požadavkům. Poznal jsem, že se skládá ze skutečně rozvitých, inteligentních lidí, řádně vyškolených, odušovnělých vřelým národním uvědoměním a citem povinnosti. V tom vidím její sílu."

Politických kombinací na Východě admirál Kolčak osobně se nesúčastnil a nyní přijal místo ministra války i námořnictví ve všeruské vládě. Jeho hlavním úkolem jest zařídit ministerstva a vytvořiti silnou, zdravou armádu, vzdálenou politiky a schopnou spasiti a obroditi vlast. Kabinet, stojící půdě nacionální, je za jedno v přesvědčení, že všecky otázky vnitřní politiky osvobozeného Ruska mají býti podřízeny tomuto hlavnímu cíli. Kořen zla je v tom, že Rusové se nemohou postavit na nacionální stanovisko a kladou zájmy stranické výše než zájmy celonárodní. V tomto ohledu jsou stejně vinna obě křídla, levé i pravé. Každý politický zápas, pokud nestojí na nacionální půdě a na programu obnovení Ruska, je škodlivý.

Otázky zásobovací, dělnická, bytová a j., značně osložňují vnitřní situaci. Rozrušený ruský průmysl nestačí, aby zásobil a ozbrojil armádu. Spojenci Rusku pomáhají, pokud to dovolí vlastní napětí sil, jež vyžaduje gigantický zápas na západě. Veliká vzdálenost i klima značně stěžují dopravu osob i materiálu. Operace archangelská a spojení dočilé mezi armádou Denikinovou a loďstvem spojenců, které jistě je již v Černém moři, jakož i energické boje Angličanů v Turkestáně, značně ulehčují náš společný boj proti sovětsko - německému Rusku.

Osud bolševismu je těsně spjat dle mínění admirálova se situací Německa. Bude-li Německo skutečně poraženo, padne současně i sovětské Rusko, s ním spontánně a jím podržované. Nedojde li k úplné porážce Německa, stane se ovšem pád bolševismu otázkou delší doby.

Na otázku, jak si představuje admirál Kolčak účast Ruska na mírové konferenci, míní, že to závisí od uznání všeruské vlády všemi spojenci, a od toho, jak se vyvinou vnitřní politické poměry ruské, mající veliký vliv na poměr spojenců k Rusku a na jich vojenskou i diplomatickou pomoc.

Co se týče východního loďstva ruského, bylo převedeno během války do evropských vod, a nyní je ve Vladivostoku ponze několik starých minonosců, dělových lodic a transportů. Osud loďstva baltického a černomořského je mu neznám.

Admirál Kolčak vyslovil pevnou víru v obrození Ruska a v upřímnou záštitu jeho zájmů spojenci. Ale netají si, že tento proces obrozovací bude zdlouhavý a že si vyžádá mimořádných úsilí. Výchově nového důstojnictva bude věnována náležitá péče. Část operativní je samozřejmě vyhražena vrchnímu veliteli. Ze všech spojenců může, dle mínění admirála Kolčaka, nejvíce přispěti Rusku k jeho obrození, jako až dosud, armáda československá, jakožto duchem nejbližší.

Pvl.

Úřední zpráva

vrchního velitele západní fronty.

10. listopadu 1918.

Sibiřská armáda.

Beze změn.

Západní fronta.

Jekatěrinburgská skupina.

Nikolaje-Pavlovský směr. Naše části obsadily poselek Gajevský; vzaty pušky a 1 kulomet.

Lysvenský směr. Nepřítel uvedl v boj svěží síly přivezené z Permu a 7krát útočil na naše části. Všechny útoky byly odraženy, vzati zajatci, zbraně.

Kungurský směr. Nepřítel obsadil rozjezd 56.

Krasnoufimský směr. Trvá tuhý boj.

Kamská skupina.

Glazovský směr. V rajoně vsi Rjabkorskoje přeběhlo k nám 22 krasnoarmějců s kulomety; v boji u vsi Ananina nepřítel byl vyhnán z posic, jež zaujímal a utekl, zanechav 50 mrtvých. Naše kořist: 2 kulomety, přes 100 pušek, 10 tis. patron, 50 vozů s intendantským nákladem a 70 zajatců. Naše části měly 3 raněné.

Nikoloberezovský směr. Beze změn.

Samarská skupina.

Menzelinský směr. Po nočním boji naši části ustoupily za ř. Baza.

Bugulmský směr. Nepřátelské jízdní oddíly obsadily vsi Kaudry a Kuděva.

Simbirský směr. V okolí silnice Belej-Bugulma srážky rozvědčíků.

Buguruslanský směr. Naše části dobyly ves i stanici Abdulino. Nepřítel ustupuje a je pronásledován.

Jihozápadní armáda.

Buzulucký úsek. Naše části opustily st. Soročinskou.

Uralská skupina. Sobolevský úsek. Znovu jsme obsadili poselok Ponomarov. Skvorkinský úsek: Nepřítel nastupoval na poselok Širokij, byl však odražen.

Na ostatních frontách beze změn.

Různé zprávy.

Československé pluky na Ukrajině.

Kyjev 8. XI. Bouře a loupení na trati a v pohraničním rakouském pásmu trvají. Příval ruských zajatců vracejících se z Rakouska se zvětšuje. Dle téže zprávy stanice Okolica obsazena rumunskými vojsky. Spojení mezi Oděsou a Žmerinkou je přerušeno, ježto všechny stanice na této trati byly obsazeny rakouskými vojsky, která otevřela sklady a jich obsah odevzdala okolním sedlákům. Jim rozdáno též mnoho zbraní a kulometů vzatých odzbrojeným ukrajinským a německým částem. Rychlíkové spojení mezi Kyjevem a Voločiskou je přerušeno.

Tak zní bolševické jiskrové zprávy. Dle zpráv výzvědného oddílu štábu československého armádního sboru v tomtéž rajoně se připravovalo povstání Čechoslováků a jich se bez pochyby týkají zprávy o rakouském vojsku. Povstání československých částí rakouských vojsk mělo vypuknouti po vystoupení Rumunska proti Německu. Českoslovenští vojáci z rakouských pluků dlících na Ukrajině tajně slibili

Государственный архив Новосибирской области

československé organisaci pomoc. Bolševická zpráva úmyslně mluví o Rakušácích a utajuje, že trať je v rukou Čechoslováků.

Versaillské konference.

Na poradě spojenců ve Versaillích, kde usneseny byly podmínky příměří, byli přítomni: Clemenceau, jako předseda, ministři zahraničních děl Pichon, Lloyd George, Orlando, za Ameriku plukovník House, maršálové Foche, Haigh, amer. generál Pershing, za Řecko Venizelos, za Srbsko Pašič, za Belgii Himens, a za Japonsko velvyslanec Datsni.

Spojenecká vojska v Rakousku.

Dle zprávy z Bernu 8. listopadu: Za souhlasu vyššího rakouskouherského velení spojenecká vojska přešla na několika místech frontovou linii italskou a snaží se odřezati cestu vojskům, jež se dosud nezachránila útěkem, aby se tak zabránilo nepořádkům, jež působí rozpouštěná rakouská vojska. Dovolují odjížděti jen po malých skupinách.

Dle francouzské úřední zprávy z Paříže 8. listopadu, spojenecká vojska pomáhají udržovati pořádek v Rakousku.

Z bývalé monarchie rakouské.

Vorarlberg se prohlásil samostatnou republikou.

Karel a princ Josef uznali úředně národní vlády.

Vídeňská prozatímní vláda prý oznámila celému habsburskému domu, aby během 3 týdnů opustil Rakousko-Uhersko.

V Uhrách se šíří stále lidové hnutí. Levé lidové strany žádají předání vlády v ruce lidového sjezdu. Vláda Karolyiho a parlament kladou odpor. Zabito 17 poslanců ze strany hrab. Tiszy.

(ČSTK Vladivostok.)

Z Německa.

Šanghaj 10. listopadu: Německá komisse pro vyjednávání o příměří je sestavena takto: generál C[illegible]del, gen. Winterfeld, admirál Meier a [illegible]mirál Hintze.

Štáb prince Ruprechta přesídlil do Liège, tam odjely také německé úřady z Bruselu.

V Hamburku a Kielu a zvláště v Mnichově došlo k prudkým bouřím. V Mnichově lid osvobodil z vězení politické vězně. Povstání v Kielu vypuklo v listopadu a zasáhlo válečný přístav. Arsenál a budovy v rukou vzbouřenců. Ve Wilhelmshafenu a Hamburgu se 20.000 lidí připojilo k povstalcům.

O příměří na západě.

Němečtí delegáti žádali gen. Focha o příměří. Text spojeneckých podmínek jim byl přečten a odevzdán. Němci žádali za zastavení válečných operací, což bylo odmítnuto. Žádali o svolení referovati své vládě, což jim bylo povoleno se lhůtou 72 hodin na odpověď, t. j. do pondělí 11. listop. do 11 hodin.

Odpověď Německy.

Vladivostok 10. list. (ČSTK). Sekretář Lansing poslal 5. t. m. prostřednictvím švýcarské vlády Německu odpověď na žádost o příměří. Sděluji, že president Wilson seznámil spojenecké mocnosti s dosavadní korrespondencí, kterou měl s německou vládou a projevuje po delší úvaze se spojenci souhlas uzavříti příměří s Německem na základě podmínek vyhlášených Wilsonem s podotknutím, že paragraf druhý, týkající se svobody moří, dopouští různé výklady, pročež spojenci si vyhražují v této otázce úplnou svobodu při zahájení mírových jednání. Dále se podotýká, že podmínce očistiti a restaurovati zabrané území musí se rozuměti tak, že Německo nahradí úplně všechny škody, způsobené civilnímu obyvatelstvu na majetku. President Wilson dále Německu oznamuje, že maršál Foch je splnomocněn vládami spojeneckých mocností přijmouti plnomocné představitele Německa při vyjednávání o příměří.

Socialisté proti bolševikům.

New York; Židovská socialistická liga, polská socialistická alliance, jihoslovanská socialistická federace, americká skupina ruských sociálních demokratů, skupina ruských socialistů revolucionářů v Americe a americká sociální demokracie zaslaly presidentu Wilsonovi projev, v němž žádají pomoci od Ameriky k zavedení v Rusku konstituční demokratické vlády a poskytnutí ochrany před bolševiky a německým vlivem, o který se bolševici opírají.

Clemenceau a Foch.

Francouzský senát vydal tento zákon: „Clemenceau i Foch si získali velké zásluhy o vlast." Tato slova budou navěky vyryta ve všech radnicích a školách republiky.

U nás.

Vladivostok 10. listopadu. Z Rakouska došly zprávy, že československá vojska obsadila celou řadu měst na území Čech, obydleném Němci. Jsou již na Moravě a ve Slezsku v městech s německým obyvatelstvem jsou na [illegible] rozložena československá vojska.

Karel.

Císař Karel, podrobuje podmínky příměří na italské frontě za ponižující, vzdal se trůnu.

Výstraha.

Státní sekretář Spojených Států Severoamerických Lansing zaslal Německu tuto notu: Německo oznámilo 29. října, že dalo vojskům rozkaz šetřiti při ústupu majetek civilního obyvatelstva, ale vláda Spojených Států zjistila, že německé velitelství nařídilo, aby veškeré dělnictvo a stroje byly z francouzských dolů vyvezeny do Německa a doly zasypány. Takové jednání musí vzbuditi odpor amerického národa a vyvolati v něm podezření z neupřímnosti a zlé vůle německé vlády.

Bolševický nářek.

Moskva 9. listop. Lenin ve své řeči pronesené na 6. sjezdu sovětů naříká, že spojenci vnucují Německu mír, jenž je horší brestského míru.

Pomoc spojenců.

Vladivostok 10. listop. (ČSTK.): Z Washingtonu se oznamuje sdělení plukovníka House, zástupce presidenta Wilsona v Paříži: Spojenecká vrchní válečná rada ve Versaillích přijala usnesení o plánu na poskytnutí pomoci potravinami a zbožím obyvatelstvu Rakousko-Uherska, Turecka, Bulharska, osvobozené Belgie a Francie a eventuelně i Německa, přijme-li podmínky příměří, které jsou v rukou maršála Focha.

Úkol generála Janina.

Zástupce francouzského zvláštního posla Regnaulta, hrabě du Marcair v žurnalistické besedě prohlásil, že hlavním cílem gen. Janina je organisovati ruskou armádu a sjednotiti rozdrobené její části. Sotva bude ruská armáda plně zorganisována do konce války, ale je nutno, aby byla vytvořena k odporu kolonisačnímu nátlaku Němců a hlavně, aby Rusko mělo právo účastnit se mírového kongresu a být na něm zastoupeno. K utvoření ruské armády gen. Janinu poskytnout spojenci úvěr a úloha ta je tím lehčí, že Francie nemá žádných zištných zájmů v Rusku. (VTA)

Francouzský vyslanec v Omsku.

10. listopadu přijel do Omska zvláštní vyslanec francouzské vlády M. Regnault. Byl na nádraží pozdraven zástupci OČSNR, jimž vyslovil své sympatie, jež chová vůči Čechoslovákům. V další besedě přešel na úkoly spojenců v Rusku. Zvláště mnoho významu přikládá vylodění francouzských praporů v Novorosijsku, a možnosti zasobování Denikinovy armády spojeneckým loďstvem. — Myslí, že bolševism v Rusku [illegible] záhy zničen. Doufá, že příjezdem gen. Janina usilí se formování jihoslovanských a polských částí. Zdraví M. Regnaulta se značně lepší, byl raněn pádem s automobilu v Irkutsku a nosí dosud na hlavě obvaz.

Odjezd Angličanů.

V 1 hod. noci ze dne 11. na 12. t. m. odjela z Jekatěrinburgu na frontu anglická rota. Vyprovázena byla naší čestnou rotou. Plukovník York promluvil před odjezdem k vojákům a rozloučil se s našimi představiteli. Dr. Patejdl provolal anglickým vojákům „hip, hip, hurra", což opětovali naši vojáci. Loučení mělo neobyčejně srdečný ráz.

„Láska" mužíků k dělnictvu.

Jak málo je ruský mužík proniknut solidaritou k bolševickému dělnictvu, o tom svědčí tato lokála z moskevských „Izvěstí": „Zamoskvorécká chudina je dotčena mužíky z okolních vsí, kteří dodávali tomuto rajonu své produkty: mléko, zeleninu, brambory. Mužíci si řekli, že je mnohem výhodnější a klidnější prodej potravin ve větších partiích a bez smlouvání, když si zajedou před větší domy, obývané buržoasními rodinami. Kalužské náměstí, Poljanský trh a bazar okolo Paveleckého nádraží — jsou teď pusty. Neuvidíš zde nikoho, kromě překupníků." Orgán moskevského sověta, který má krvelačné výpady proti kontrrevolucionářům, zakončuje svou zmínku o nesolidárních mužících bez vyhrůžek, pouhým povzdechem, že by „mužíci měli být pozornější k chudině moskevských předměstí". Nebo je nespokojenost selských mass taková, že bolševici radějí je nedráždí?

Železniční neštěstí.

Na Amurské dráze vyšinul se z koleji poštovní vlak. Při tom rozbit úplně americký sanitní vagon, zabito 9 amerických vojáků, 1 raněn.

Na Zabajkalské dráze 25. října rozbil se japonský ešelon. Ubit jeden japonský voják a raněno 18.

Poslední zprávy.

Porážka Němců na západě.

Washington 11. listopadu: Američané zahnali Němce na východ od Maasy do rovin kol Woewre. Srbská vojska vtrhla do Bosny-Hercegoviny a obsadila Sarajevo. (Vladivostok ČSTK).

Государственный архив Новосибирской области

230. číslo V Jekatěrinburgu v pátek 15. listopadu 1918. Cena 20 kop.

ČESKOSLOVENSKÝ DENNÍK

ЧЕШСКОСЛОВАЦКІЙ ДНЕВНИКЪ

Orgán Odbočky Československé Národní Rady na Rusi

Kapitulace.

Vrchní velitel spojeneckých vojsk na francouzské frontě uzavřel s německým vrchním velením příměří, které se rovná úplné kapitulaci Německa. Německá armáda zastavuje boj a dává sebe i svůj stát úplně do rukou spojeneckých vlád.

V polovici r. 1914 německý císař směle vrhl svůj těžký meč na misku váh, na nichž se rozděluje právo národů na svobodný život, a zpupně prohlásil: „Běda poraženým!" A nyní sám jako psanec se toulá světem.

Ale osud jednoho nebo druhého z odstavených monarchů je nám dost lhostejný. Než my pamatujeme, že na konci července roku čtrnáctého vrhl se do války ne germanský imperator, nýbrž celý německý národ, který také se svou příslovečnou energií, organisační schopností po dlouhou dobu čtyř let odolával svým nepřátelům a často vítězil.

Nyní kapituluje ne císař, nýbrž celý národ. Nutno přiznat, že německý lid ze tu dlouhou válku projevil obdivuhodnou energii. Ale jeho síly byly vyčerpány. Jako v běhu o závod, když zá[illegible] běží a běží, nedbaje na únavu a vzrůstající slabost, napne poslední síly, předběhne snad i ostatní — ale najednou svaly jsou vyčerpány, srdce vypoví službu, běžec klesne k zemi úplně bez vlády. To se stalo Německu.

Jeho kapitulace znamená konec války; není dále s kým bojovat. Zbývají ještě dva velké a těžké úkoly: 1. uvést do pořádku střední a východní Evropu; 2. uzavřít mírové smlouvy.

Dnes skoro celá Evropa od Rýna a Adrie na východ podobá se chromému kotlu, v němž v úžasném víru dohořívají všecky lidské (nebo spíše zvířecí) vášně, pudy, které v člověku obnovila a zplodila tato válka. Není řádné vlády, není žádného správního zřízení. Tisíce dobrovolníků, zločinců a pomatenců přišlo zcela mimo domů anebo uteklo z fronty, kde se rozbíhaly armády. Hlavní součást úkolu uspořádání Evropy, osvobozené od pangermanismu, je likvidovat sovětskou vládu v Rusku a postavit na její místo vládu národní, protiněmeckou.

Také druhý úkol bude vyžadovat jisté doby. Je známo, že [illegible] mírové jednání trvá dlouho. Tím spíše tomu bude nyní, kdy v boji je vlastně celý svět a kdy tedy bude nutno upravit poměry územní a hospodářské skoro na celé zeměkouli, a přirozeně nejen dle základních idejí, které byly prohlášeny za vedoucí hesla spojeneckých států, nýbrž i podle zájmů jednotlivých národů, podle jich obětí v této válce a zásluh o vítězství a konečně snad také trochu podle jejich síly.

Oba tyto úkoly nejbližší doby ukládají nám, abychom svou vojenskou moc zvětšovali i početně i válečnou výkonností. A sice především proto, abychom při vykonávání prvního úkolu nejen nepotřebovali pomoci, aby v naší vlasti nebylo nutné zakročení spojeneckých vojsk, nýbrž abychom my ještě sami pomáhali k tomu, aby ve střední a východní Evropě byl co nejdříve pořádek, aby co nejdříve zase mohl začít řádný pravidelný hospodářský život.

Naši zástupci na mírových porad[illegible] — to se týká druhého úkolu nynější doby — musí cítit, že mají za sebou silné a dobré vojsko. Protože jejich postavení tam nebude zrovna lehké. Budou musiet předně dosáhnout příznivého řešení dvou otázek územních: spojení s uherským Slovenskem a uhájení [illegible]ného a smíšeného území. Ale oni musí také hledět uzavřít nebo aspoň připravovat politické a hospodářské smlouvy s druhými státy. My jsme stát nový, [illegible] naši sílu a schopnost zná málo [illegible] nás prozatím posuzovat především [illegible]dle naší síly vojenské.

Úloha našeho vojska dosud není skončena. Nezapomínejte na to! K.

Podmínky příměří s Rakousko-Uherskem.

Dle vídeňské zprávy spojenci žádali vyplnění těchto podmínek: Úplnou demobilisaci rakouské armády, vyklizení okupovaných [illegible] kontrolu nad železnými a vodními drahami a svobodný průjezd po nich spojeneckým vojskům; všechna strategická místa obsazují spojenci, jim náleží i právo rekvisice. Německá vojska, jež neopustí do 14 dnů Rakousko-Uhersko, mají býti internována. Spojenečtí zajatci musí býti okamžitě propuštěni, rakouští zajatci se však nepro[illegible]puštějí.

Dle telegramu ČSTK z Vladivostoku z 11. listopadu hranice evakuace jde od Karnských Alp k městu Trbiži, k Julským Alpám, k m. Podbrdu, Idria. Odtud jihovýchodně ke Kraňsku Snežniku, dále ke Čatuu, Matuje a Velosca, dále po hranici dalmatsko-chorvatské za ústí řek Krku s přítoky. Očištění podléhají všechny ostrovy a přístavy při dalmatském pobřeží kromě ostrova Zirona, Solta a Brazza (Brač). Namořní podmínky jsou: kontrola spojenců nad všemi válečnými a obchodními loděmi rakouskými. Spojencům budou vydány ponorky vystavěné od roku 1910—1918, všechny německé ponorky v rakouských vodách. Ostatní rakouské ponorky budou staženy na určité místo pod dohled spojenců. Spojencům budou odevzdány ze všem příslušenstvím válečné lodi, tři lehké křižáky, [illegible]eborce, 12 torpedových člunů 6 dunajských monitorů. Všechny ostatní říční [illegible] musí být dány pod dozor spojenců. Spojenci mají svobodné plavání v rakouských [illegible] a říčních vodách a obsadí opevněná místa na Dunaji, všechna pobřežní a ostrovní opevnění, arsenál a doky v Pulji.

Wilson zaslal italskému králi blahopřání, sdělující, že americký národ hluboce se raduje, vida Italii osvobozenou od nepřítele.

Francie a Belgie.

Paříž 4. listopadu.

Belgický ministr spravedlnosti Carton de Viart přijav nedávno dopisovatele „Petit Journal" v Havru, sdělil mu, že dosud se nepomýšlí na to, přenésti do osvobozeného území Belgie ústřední sídlo belgické vlády, a mluvě o „bratrském přátelství", osvědčovaném Francií Belgii, dodal: „Toto bratrské přátelství, jež jsme plně ve všech směrech poznali, rozšířilo se od hlavy státu a vlády francouzské republiky na celou Francii a rostlo v tom poměru, jak vzrůstaly naše oběti; ono vedlo k oněm volkočušným, šetrným a neúnavným úsilnám, prokázaným našim vojínům, našim uprchlíkům i našim zajatcům, a učinilo možným úzké a plodné spolupůsobení našich armád.

Dějiny světa nikdy nespatřily takový paradoxní zjev, jaký se utvořil v St. Adresse od 13. října 1914. Byl tu stát vsunutý jaksi do půdy jiného státu, vlády, která pokračovala ze země, jež ji poskytla útulek, říditi dojímavý život národa v obraně, byla tu legální autorita, jež z ciziny zajišťovala jednotnost vůle a naděje při osmi milionů Belgičanů, z nichž se někteří nalézali v armádě, druzí byli zajatci nepřítele a jiní konečně roztroušeni po celém světě, autorita, jež bděla nad zájmy všech, jež kazila plány nepřátelské taktiky a připravovala vzkříšení země v soutěsnách. A to všechno se dálo v naprosté neodvislosti, a belgické svrchovanosti nepřálo doznati ani podezření nějakých překážek. Takového něco bylo možno jedině ve Francii. Belgie ostane za to vždy věčna a historie, která jistě pro vždy zachová vzpomínku tohoto v zpravním, právním i politickém ohledu tak neobyčejného činu, nalezne v něm významný důkaz o tradičním poslání Francie, osvoboditelky potlačených národů, rytířské obhájkyně cti, která jest vždy hotova k obětem a bojovati za věci, jež jsou i nad její síly."

Hospodářské sjednocení spojenců

Paříž 4. listopadu.

V sobotu dne 2. listopadu konala se v místnostech Italsko-francouzské společnosti hospodářského rozvoje důležitá schůze, jíž se účastnili: hrabě Bonin-Longere, italský vyslanec; Orosby, zástupce vlády Spojených

Государственный архив Новосибирской области

Států a předseda mezispojenecké rady pro válečné nákupy a finance; Jindřich Benenger, senátor a generální komisař pro palivo. Ve schůzi se jednalo o některých hospodářských otázkách po ukončení války a úpravě celních smluv mezi spojenci. Schůze vyslovila následující přání:

aby vhodnými opatřeními, jež navrhne komitét, ve kterém budou zastoupeny všechny národy dohody, byly hospodářské styky mezi spojenci a přidružívšími se k nim, po přechodné období mezi koncem války a nastoupením normální pokojné doby, postaveny na základ takový, že by i nadále suroviny, finance a lodstvo byly pokládány za společné pro potřeby všech s naprostým právem přednosti pro spojence i pro neutrální země;

aby národy dohody mezi sebou upravily mezinárodním zákonem míru, jakou bude dovoleno lidem i kapitálům spojeneckých zemí míti podíl na národních podnicích; aby na každý případ omezení, která budou ustanovena, se týkala výhradně podniků, jež mají pro tu neb onu zemi skutečný význam.

Naši v Japonsku.

(Zpráva úřadovny OČSNR v Tokiu.)

Styky, které zde byly navázány s vedoucími státníky japonskými, generály, politiky, učenci a možno říci s celou japonskou veřejností, jsou velmi srdečné a přátelské a zaručují úplné pochopení Japonska a součinnost jeho pro naše snahy nynější a budoucí. Gen. Štefánik a gen. Janin byli srdečně přijati japonským panovníkem. Oba generálové přijali zástupce tisku „The International Press Association", kteří uveřejnili řadu besed s nimi. Na schůzi, na níž předsedal člen horní sněmovny Suchen, tento pravil: „Ze všech velikých událostí žádná nepůsobila na Japonce tak velikým dojmem a nevyzvala tak živé sympatie japonského národa, jako boj Čechoslováků za samostatnost. Skládáme veliké naděje v nynější i příští součinnost obou národů. Chceme společně s Čechoslováky pomoci Rusku, jemuž přejeme právě tak, jako Čechoslováci, aby bylo silné a sloužilo mohutným vyrovnávacím činitelem ve světové situaci. Věříme, že pro budoucí dějiny svaz s Čechoslováky nabude světového významu."

Hospodářská hlídka.

Pokus o zavedení zlaté valuty v Číně.

Občanská válka, zuřící mezi severem a jihem Číny, zvýšila zájem spojenců o finanční politiku této veliké, neurovnané říše a proto nepřekvapuje zpráva „Sibiřského Věstníku", o zakročení spojenců proti pokusu Číny o zavedení zlaté valuty bez náležitého zabezpečení a parlamentní kontroly státních výdajů.

President republiky čínské ustavil rozkazem z 10. srpna valutní kancelář, jíž se podřizují mincovna, výroba bankovek a vládní kontrolní bank. Jednotkou peněžní soustavy měla býti zlatá jena s obsahem 0·752318 gramů čistého zlata a valutní kancelář (tříčlenná, z ní jeden poradce cizinec) měla se postarat o utvoření zlatého fondu ku zabezpečení bankovek. Po vypuštění dostatečného množství zlatých mincí měla býti řešena otázka stažení dosavadních peněz (10 šňůr po 100 stříbrných mincí s oušky tvořily jeden liang, který se měl rovnat 34·246 g čistého stříbra, jehož byl oceněn různě dle místního kursu. Jako skutečné mince obíhají americké a mexické dolary a j. Platí se také čistým stříbrem a zlatem, jehož jakost oceňuje klenotník v čínském nápisu hliněném jazyku. Styk s cizinou obstarávají banky, většinou založené Angličany.)

Konsulové spojeneckých států protestovali u čínské vlády, jelikož prý tento výnos je porušením vztahu k finančnímu syndikátu spojenců. Hned na to vyšel nový vládní výnos o zavedení celého projektu. Tisk spojenců v Číně zabývá se však otázkou dále. Poukazuje na nemožnost zavedení zlaté valuty pouhým výnosem bez zlatého fondu. Připouští se, že soukromé čínské firmy, tvořící kartel, obdržely Číně půjčku 20 milionů jen ku provedení finanční reformy, a zdůrazňuje se, že nová čínská zlatá jednotka, jejíž se hodnotou japonské jeně usnadnila by velmi japonsko-čínský obchod. Neoficielním přítelem Japonska v Číně jest japonský finanční poradce Tachara, jemuž ostatní spojenci připisují silný vliv na vnitřní i zahraniční politiku Číny. Proti jehož vlivu anglický a americký kapitál se byly rozhodl kategoricky vystoupit. Tyto kruhy usoudily, že nepovolí Číně půjčku, dokud tam nebude nastolena občanská válka severu a jihu, nebude zavedena konstituce a kontrola parlamentu nad finanční politikou vlády a dokud tímto způsobem nebude vliv Tachary odstraněn.

Podnět k vystoupení proti plánu o zavedení zlaté valuty dal vyslanec anglický, k němu připojili se ostatní a potom i japonský konsul po obdržení instrukcí z Tokia, oznámivši svým spojeneckým kolegům, že Japonsko shledává možno „postupovat v dané otázce společně".

Japonsko přirozeně směřuje k upevnění svého vlivu v Číně a k ovládnutí celého státního aparátu tohoto žlutého impéria ve svůj prospěch. Japoncům se říká „Anglie východu" a expanse tohoto malého národa ve východní Asii je opravdu systematická a houževnatá. V této válce dominující postavení Japonska na východních březích Tichého oceánu je přiznáváno i spojenci. Amerika, která byla zaplavena hromadnou emigrací Japonců do svých západních států, smíří se s rozšířenou sférou japonského vlivu v Mandžurii a v Amurské oblasti, kam se asi nyní obrátí proud kolonisace japonské. Ale podíl a zájem Ameriky a Anglie na zahraničním obchodě Číny jest tak značný, že vliv jejich je uplatňován v Číně společně a souběžně s japonským. Pvl.

Úřední zprávy.

Z Odboru sociální péče.

V záležitosti podpory rodinám našich dobrovolců sdělte tito bratří nynější svoje adresy a adresy svých manželek:

Václav Moravec dříve u karaulné komandy zajateckého tábora v Samaře, Jan Čížek, dříve I. záložní pluk 8. setnina, Vladimír Skoták I. záložní pluk, kulomety, Vála Jan, dříve ešelon sborné stanice, Samara, „Polaček" 2. pluk, 3. prapor, Rathouský Karel, sanitář 12. pluku, Šiška Antonín, anglický obrněný vlak.

Výzva.

Zkušený, praktický odborník, vyznající se ve výrobě benzinu z nafty, podej písemnou, podrobnou nabídku na adresu: Techod Čechovojsk, Jekatěrinburg Inž. Haizl.

Žádost.

V Krajanském odboru si někdo z bratří vypůjčil samovolně, beze všeho povolení zápisník starodružinníka z r. 1914, který se nacházel v archivu Kyjevského komitétu a měl býti předán po válce rodičům padlého.

Poněvadž od doby vypůjčení uplynulo více než měsíc a zápisník mohl býti proto dávno přečten, prosíme, aby byl neprodleně vrácen.

BESEDA.

Památce Jana Amosa Komenského.

„Věřím, že vláda věcí tvých
k tobě se zase navrátí, lide český!"

Dne 15. listopadu r. 1670 zemřel poslední biskup Jednoty Českobratrské, veliký učitel národů, Jan Amos Komenský. Zemřel jako exulant, ve vyhnanství na půdě holandské v době, kdy temné stíny bělohorské poroby doléhaly na český život nejtíživěji, kdy rozptýleným potomkům starých exulantů se zdálo, že triumf Habsburků a katolické církve zničil všechny historické tradice, se starou vírou přivátí jazyk i vědomí národní. Příslušejíc k Jednotě Českých Bratří, jejíž byl biskupem, představuje Komenský vrchol rozkvětu české kultury v době předbělohorské, neroziučně spjaté s historií Jednoty. Vymaniv se dávno před tím z pouté zamknutosti náboženských názorů vybudovaných celé na doslovném pojímání evangelických příkazů Kristových, oddala se Jednota s takovou intensitou práci literární, osvětové i politické, že záhy se stala vůdcem duchovního i politického života národa. Představujíc nejčistší náboženskou stranu v Čechách, spojující svérázné pojetí křesťanského učení a hluboký mravně náboženský cit s hlubokou láskou k rodnému jazyku a národní historii, byla Habsburkům a Jesuitům a řádu nepřítelem nejnebezpečnějším. Proto první dekrety vítěze bělohorského směřovány jsou hlavně proti Jednotě, jejím představitelům a starším.

A tak Komenský, jenž v době českého povstání prožil jako správce bratrského sboru ve Fulneku krátkou periodu šťastného, idylického života, po přepadení Fulneku císařským vojskem byl nucen prchnouti a hledati úkrytu. Spolu s druhými kněžími Jednoty skrýval se na statcích Karla st. ze Žerotína v Brandýse nad Orlicí a potom v horských zákoutích na horním Labi, až konečně přinucen opustiti Čechy a v tuhé lednové zimě r. 1628 nastoupiti trpkou cestu exulanta do polského Lešna. Od té doby po celý dlouhý věk svého života zůstává Komenský vyhnancem bez domova, bez vlasti, přecházeje z jedněch služeb do druhých, z místa na místo, nenalézaje nikde trvalého odpočinku a dosti bezpečného útulku. Literární činnost Komenského, jeho práce filologické, náboženskofilosofické a hlavně nové geniální theorie v oboru paedagogiky, proslavily jej záhy po celém Německu, Polsku, Švédsku, Anglii, Holandsku a Uhrách, kdež střídavě pobýval a úsilovně pracoval. Zejména ohromný byl úspěch velikého filosofického díla Komenského „Janua linguarum reserata" („Brána jazyků otevřená"), jež vydáno ve 12 jazycích evropských a 4 asijských. Pro Čechy nejcennějším odkazem jeho zůstala vznešená allegorie „Labyrint světa a Ráj srdce", jež spolu s „Hlubinou bezpečnosti" byla posledním spisem složeným ještě na půdě domácí. Vedle Bible Králické byl Komenského „Labyrint" našim exulantům největším pokladem unášeným s sebou do ciziny.

Vědecká práce, úspěchy a uznání ciziny nemohly však zahlušiti v Komenském bolest nad úpadkem a neštěstím národa. Válečné poměry doby nutí universálního učence, hlubokého náboženského mysitele a geniálního paedagoga i na dráhu politickou. Svých velikých známostí u dvorů protestantských mocností v Evropě, hlavně úzkých styků s předním vůdcem politiky protestantské Evropy, švédským kancléřem Oxenstiernem, používá Komenský k tomu, aby vysvobodil milovaný národ z potupné poroby pobělohorské. Není dojemnějších kapitol v českých dějinách nad ty, v nichž dočítáme se o úpěnlivých prosbách Komenského v dopisech k Oxenstiernovi při vyjednávání o westfálský mír:

„Jak dříve kralanům mým, pro evangelium skleněným, radost to bývalo slyšeti, co vznešenost tvá po mně a po jiných

Государственный архив Новосибирской области

Oznámení.

Střelec pochodového praporu 3. pluku Rybáček Čeněk o. č. 72.500 vzdálil se samovolně od své části a odejel směrem na Omsk. Žádám všechny příslušníky československého vojska, znající místo jeho nynějšího pobytu, spolupůsobiti všemi prostředky k tomu, aby dotyčný byl neprodleně zadržen a posián zpět k pluku.

Zatímní velitel pluku major Čila.
Místopobočník velitele pluku por. Šolín.

Všelicos.

— Mnohé věci věřím rád, nemusím jich omakat; jiné, než jim víru dám, dříve dobře ohmatám; mnohé držím přec za šal, třeba bych je omakal.
K. Havlíček Borovský.

— Shromažďovací svoboda a nedotknutelnost sovdepu, jakož i jeho členů stala se podle zpráv z Ruska pro Trockého, Lenina a Sverdlova „buržoasním předsudkem".

— Ruská litera „jať" (ě) podle mínění jistých kruhů jest kontrerevoluční. Za starých dobrých časů na otázku chlapců, proč této litery se používá, gramotní Rusové odpovídali: „Proto, aby se rozeznali gramotní od negramotných." Všude v úřadech prý se začíná opět písmeno jať užívati.

— Funt soli v sovětském Rusku stojí 5 rublů, v Jekatěrinburku 2 ruble. Brzo už to bude jako v té naší pohádce: „Šál nad zlato".

— Z Verchnědudinska sdělují časopisy, že tamnější stanici projel první ešelon Francouzů.

— Podle zachycené radiové zprávy, v Čechách máme své peníze, tak zv. „Sokoly". Jsou stříbrné, velikosti franku a vydány jsou i mince „pětisokolové". Původně k nám se dostaly ze Svýcar, nyní se však rozšířily i doma a vytlačují rakouské peníze, které nikdo nechce přijímat.

— Podle zachycené radiové zprávy slovo „bílit" se doma u našich vojáků ujalo. Tak jako zde říká se: „Holi, sundávejte obrázky, bude se bílit."

— Šňatky mezi Američany a Francouzkami staly se nyní denním zjevem. Francouzský tisk konstatuje tento fakt s radostí, ale zároveň nenáhlí se obavou, aby toto „míšení krve" nezvýšilo ještě vylidnění Francie, neboť již značné. „Petit Journal" ukazuje, jako na vzor občanských ctností, na mladou Francouzku, která zasnoubivší se s Američanem, vystavila svému ženichu za podmínku „sine qua non", že 1. zůstanou ve Francii a 2. budou-li mít děti, že musí z nich být francouzští občané. List doporučuje všem Francouzkám jíti za tímto příkladem a končí slovy: „Amerika tím nezchudne, kdežto Francie značně se obohatí. Je

---

to ještě jedna forma pomoci, kterou my, Francouzi, máme právo žádat od svých přátel Američanů a již poskytnout nám zajisté nedmítnou."

— Maksim Gorkij podal prohlášení sovětské vládě, v němž žádá, aby mu byli vydáni na záruku všichni dosud neosvobození účastníci bezpartijné konference.

Z našeho vojska.

Za našimi padlými.

(Ze 4. setniny 8. Slezského pluku.)

Čtvrtá setnina, byvši cestou do Vladivostoku rozdělena na dvě části, súčastnila se mnohých bojů na Dálném východě i ve střední Sibiři, a v poslední době opět spojená bojovala statečně na frontě severouralské.

Uvádím jména bratří padlých na jednotlivých frontách:

V bojích u Nikolska Usurijského (od 3. do 6. července) padl svobodník Šváb Josef z Heřmanic u Litomyšle a střelci: Vaněček Rudolf z Kolína, Smrž Vojtěch z Vlkova, okr. Hluboká, Havlík František ze Zahražan u Nového Bydžova, Pospíšil Frant okr. Třebíč, Belihar Antonín ze Žižkova Kmoníček František ze Srch u Pardubic

Těla posledních dvou bratrů byla ně madarskými netvory zohavena.

V boji u vesnice Posolské (na b jezera bajkalského) padl 18. srpna Martinec František ze Zlámek u Hr

Pod Nižním Tagilem padli dne 3. října br. poručík Zimmerma Karel ze Zahájí u Čes. Budějovic, a střelec Vaněček Emanuel z Pisku; po Tagilu u stanice Sálky padl dne 4. řad. šikovatel Simon Adolf z Lipníka u Hradce Boleslavi.

Pokoj a mír prachu Vašemu, drazí hrdinové! Vaše životy, jež obětovali jste pro blaho vlasti, následujíce příkladu svých slavných předků, nebudou obětovány nadarmo!

Od staletého jha osvobozená vlast přijme s vděkem a hrdostí zprávu o hrdinské smrti svých věrných synů-bohatýrů.

A vzpomínky těch, jimž osud popřeje vkročiti na půdu své drahé domoviny, budou

---

kárala oznámiti, že nebudeme opuštěni, tak smutná jest nyní slyšeti, že nás opouštíte, ba že jsme již opuštěni... Jménem mnohých toto píši a jich vzdychám pohnut jsa, opět leže u kolenou Tvých a skrze Tebe u kolenou nejjasnější královny a celého posvátné rady ředitelstva, prosím a zapřisáhám vás skrze rány Ježíše Krista, abyste nás pro Krista utrápené tak úplně neopouštěli. Slyšte nás ubohé, aby i nás vyslyšel milosrdný Bůh."

Diplomatické prosby a ponižování velkého tpitele podlehly však úplně chladnému výpočtu a egoistickým zájmům protestantských států, westfalský mír českou otázku úplně ignoroval, sny a naděje české emigrace vyzněly úplně naprázdno. Pod touto těžkou ranou osudu zdálo vše již ztraceno a situace zcela beznadějná, hluboký duch Komenského v této smutné chvíli neztrácí víry v život a sílu národa a v konečné vítězství české věci, jak krásně vyjádřil ve „Kšaftu umírajícího otce Jednoty Bratrské": „Nad tebou národe Český a Moravský! vlasti obojí! zapomenouti nemohu a při svém [illegible] dokonalém s tebou se loučení, nýbrž k tobě se nejprvněji obracejíc, tebe pokladů svých, kteréž mi byl svěřil Pán, nápadníkem činím... Věřím i Bohu, že po přejití vichřic hněvu, hříchy našimi na hlavy naše uvedeného, vláda [illegible] tvých k tobě se zase navrátí, ó lide český!"

Tato biblická slova Komenského dlouho zněla v rozptýlaných osadách českých exulantů v cizině. I doma, ve vlasti, v dobách největšího pobělohorského temna dávala jasnou naději tajným kacířům, již v odlehlých horských vesnicích úzkostlivě střehli zachované spisy Komenského, hledajíce v nich útěchu v utrpení.

Tak veliký duch Komenského spojoval a živil historickou tradici několika pokolení, a s prvním rozbřeskem národního probuzení, kdy kus po kuse odhalována celá veliká literární pozůstalost Komenského, nejen naši buditelé, ale celý vzdělaný svět s obdivem a úctou pohleděl na gigantické rysy duševního velikána, jenž tolik dal světu a lidské kultuře.

Vědecké, náboženško-filosofické a hlavně paedagogické zásluhy Komenského po zásluze oceněny v celém vzdělaném světě, a památka jeho zejména u nás vděčně vzpomínána celým národem. Komenský vedle Husa jest chloubou našich dějin. Politické zásluhy Komenského, velikého tpitele za samostatnost národa, tím vroucněji musí námi býti oceněny dnes, kdy prorocká jeho slova stávají se skutkem!

Dr. Šteidler.

---

v první řadě patřiti Vám a tichým Vašim rovům v daleké cizině. J. K.

Z 1. pluku „Jana Husa".

Během našeho vystoupení proti sovětské vládě musel náš pluk podstoupiti řadu těžkých bojů. Byl rozdělen na [illegible] části po celé frontě a stávalo se často, že na bojišti zůstávaly tyto úplně osamoceny a musely se probíjeti řadami [illegible] početnějšího nepřítele.

Vzdor unavujícím těmto bojům vojáci uhájili dobrou pověst pluku. Avšak únava, pocit úplné osamocenosti a naprostá netečnost ruského lidu k svému osudu, vyvolala i u nich stísněnou náladu a nedůvěru a toho bylo několika jednotlivci hanebným způsobem využito k osobním účelům. Živly rázu Motlova a které zbabělé zamíkly pod Penzou, nadály se tentokráte o nový útok na jednotky československého vojska. Pod tímto záminkou útokem vojáci 1. pluku zakolísali, ale zakolísali jen na chvilku! Útok byl odražen a vojáci našeho pluku nepřipustí na [illegible] svých řadách podryvné činnosti těchto živlů.

Dnes stojí opět tváří v tvář nepříteli, dobývajíce nad ním skvělých vítězství a způsobujíce mu těžké ztráty.

V boji u vesnice St. Sulli padli hrdinou smrtí bratří: 1. roty prap. Ondroušek Oldřich, 2. roty Pokorný Josef a Pučer Robert. Osud je nemilosrdný a vzal z našeho středu nejlepší z dobrých vojáků, ponechávaje nám jedinou útěchu, že těžké oběti, jež nám ukládá, nepřinášíme nadarmo.

Při světlé památce padlých bratří dobrovolci 1. pluku vytrvají v započatém díle osvobození až do úplného vítězství a svůj prapor donesou do svobodné vlasti neposkvrněný. Turek.

První československý revoluční voják doma.

Ku zprávě v č. 193. „Československého Deníka" pod záhlavím „Československá republika" o „prvním československém revolučním vojáku doma", sděluji, že uvězněný v pevnosti v Terezíně obchodník Jeřábek z Vršovic jest totožný s br. Jeřábkem, četařem 1. čety, 6. roty, 1. Československého střel. pluku Jana Husa. Jmenovaný byl posledně viděn v boji u Zborova jak útočí na nepřítele a povzbuzuje ruské vojáky. Byl považován za mrtvého. V seznamech roty a pluku čísli se nezvěstným. Do vojska vstoupil na jaře 1916.

Desátník Arnošt Cachmajstr,
2. prapor 1. Československ. pluku.

Úřední zpráva

vrchního velitele západní fronty.
11. listopadu 1918.

Sibiřská armáda.

Semiréčje: Výzvědná činnost.

Západní fronta.

Jekatěrinburgská skupina.

Nikolaje-Pavdinský směr. Naše části dobyly ves Pelechinu.

Lysvenský směr. Boj pokračuje u Kynovského závodu. Vzato 70 zajatců.

Na ostatních směrech nic významného.

Kamská skupina.

Nikoloberezovský směr. U vsi Soklova vylodil se nepatrný nepřátelský desant; učiněny kroky k jeho likvidaci.

Samarská skupina.

Menzelinský směr. Nepřítel často útočil na ves Jarkejevo, neměl však úspěchů.

Государственный архив Новосибирской области

Na pravém křídle nepřítel obsadil ves Andrejevku.

Bugulmský směr. Naše části přešedší k nástupu, obsadily vsi Jermuchometovo, Bikmetovo, Alexandrovku, Kandry, Kupščevo, Kulevaj a Nikolajevku. V tomto boji vzali jsme 200 zajatců, 10 kulometů, 2 patronní vozíky, oboz sapérné roty a mnoho zbraní.

Buguruslanský směr. Včera v boji u vsi a st. Abdulino naše části vzaly 1 kulomet, 36 ručnic a 15 zajatců.

Jihozápadní armáda.

Beze změn.

Různé zprávy.

Postup spojenských vojsk.

Vladivostok 12. listopadu (ČSTK): Britská vojska obsadila Hirson, přiblížila se k Mons v Belgii a ohrožují Montmédy.

Srbská vojska jsou vítána s jásotem v Bosně-Hercegovině. Srbové vtrhli na Černou Horu a obsadili Podgoricu. Generál Mackensen ustupuje s německými vojsky. Je možné, že bude spojenci odřezán.

Úřední zpráva o příměří.

Vladivostok 12. listopadu (ČSTK): Úřední zpráva jiskrová: V pondělí uzavřeno příměří mezi spojenci a Německem. V 11 hodin zastaveny boje na celé frontě. Princ Max Badenský regentem. Jmenoval kancléřem socialistu Eberta a vydal toto prohlášení: „Němečtí vojáci, bojovali jste statečně, leč opuštění v pátém roce svými spojenci, nemůžeme nyní dále bojovati proti stále vzrůstající převaze nepřítelově. Národ dobyl velikého vítězství, neboť vydobyl sama sebe a víru ve spravedlivost mocí." (?)

Pád Německa.

Vladivostok 12. listopadu (ČSTK): Jiskrové zprávy z Lyonu: Korunní princ německý a Hindenburg utekli do Holandska. Král wirtemberský se vzdal trůnu, král bavorský a následník Ruprecht utekli z Mnichova. Král saský svržen. Vzaty Metty.

V bývalém Rakousku-Uhersku.

Podle oficielních zpráv konsulů, německé strany v Rakousku konaly schůzi, na které převládala nálada pro vstoupení německých zemí Rakouska do německé federace.

Příměří. Revoluce. Kancléř.

Vladivostocké agentstvo Feta sděluje 12. listopadu tyto zprávy o příměří a situaci v Německu:

Válečné operace na všech frontách zastaveny. V Německu roste revoluční hnutí. Bývalý kancléř kníže Max Badenský prohlášen byl regentem. Nový kancléř socialista Ebert formuje novou vládu, vyzývá k pořádku a klidu. Ve svém prohlášení mluví o demokratickém řádu a sociálních reformách. V Berlíně, Drážďanech a Mnichově je revoluce. V Berlíně byl ubit bavorský generál. Princ Jindřich Pruský uprchl. Dále opakuje se zpráva o útěku císaře Karla, tentokrát do Švýcar.

Američtí Elsasané prezidentu republiky.

Paříž 5. listopadu. Spolek amerických Elsasanů a Lotharingů poslal prezidentu Poincaré tento telegram: Američtí Elsasané a Lotharingové shromáždění na valné hromadě ... výraz své hluboké úcty prezidentu republiky a tlumočí mu ohromnou radost, již pociťují při vítězném pochodu maršála Foche. Chovají horoucí naději, že Němci co nejdříve vyklidí území Elsaska-Lotrinska a že je bezpodmínečně vrátí Francii.

Před novými volbami amerického kongresu.

Wilson obrátil se k americkému národu s výzvou znovu zvolit demokratický kongres. On bude vidět v těch volbách votum důvěry, volby ve prospěch republikánské strany způsobily by špatný dojem v cizině. Vůdcové republikánské strany, odpovídajíce Wilsonu, žádali připuštění své strany k rozhodování o válce. Žádají bezpodmínečné vzdání se Německa jako jediný základ vyjednávání o mír.

Francie a Italie.

Paříž 5. listopadu: Francouzský vyslanec v Římě Barrère poslal starostovi města Říma tuto depeši: Chci býti mezi prvními, kteří Vám vyslovi radost, jakou vzbuzují zprávy líčící skvělá vítězství vašich rekovných vojáků, kteří velkolepým způsobem v tyto památné dny posvěcují vznešené snahy, za které Vaše vlast prolévá tak velkodušně svoji krev.

Vilém stěhuje svůj nábytek.

Zeneva 5. listopadu: Císař Vilém dal rozkaz odstěhovati nábytek ze zámku Hochkönigsberg v Elsasku.

Anglický král a město Lille.

Král Jiří telegrafoval majoru Halgovi: „Vyslovte starostovi města moje poděkování za jeho poselství, v němž vyjádřil svoji upřímnou vděčnost, ujistěte ho, že já i můj národ jsou plni radosti vědomím, že byli osvobozeni z nepřátelských rukou rekovní občané Lillští a že britská vojska měla tak vynikající úlohu při této historické události."

Opuštění bolševici?

Nová německá vláda je prý vůči bolševikům méně příjemná, než dřívější. Prý se obává vlivu bolševismu na německé massy. Také bolševický vyslanec do Holandska nebyl propuštěn Německem. Dle jiné zprávy sama německá vláda odmítla ruského vyslance ... nasluje, že neuznává bolševickou vládu. Dohoda Holandsko p... olává ... vyslance z Petrohradu.

... tisk. kanc. přináší zprávu z Moskvy, ... bolševických kruzích roste obava, že Německo nemůže již potřebovati bolševiků ... že zruší své povinnosti vůči nim. Čičerin protestuje, že německé úřady trpí, aby se v Pskově formovala lidová armáda. (VTA)

Dvě ruská jubilea.

Kulturní Rusko ... uje tyto dny dvě velká jubilea: 7. listopadu uplynulo 25 let od smrti hudebního skladatele P. I. Čajkovského, a 10. listopadu 100 let od narození spisovatele I. I. Turgeněva. Jekatěrinburg věnoval památce Čajkovského zdařilý hudební a pěvecký večer v městském divadle s přednáškou o životě a tvorbě tohoto ruského komponisty, jehož díla kromě Glinky poprvé přivedly ruskou hudební tvorbu do evropské veřejnosti.

V Sibiři.

— Před několika dny zmizel, neznámo kam, žijící dosud v Omsku člen Ústavodárného Shromáždění B. N. Moisejenko. Naposledy viděli ho 24. m. m. za obědem v „Kommerčeském sobranii". Toto záhadné zmizení uvádí se v souvislost s tím, že B. N. Moisejenko vezl z Jekatěrinburga do Omska pokladnu Ústavodárného Shromáždění s velikou summou peněz. Ti, kdo osobně znali Moisejenku, tvrdí, že to byl muž bezmezné poctivosti. (Zvl. tel. 30. X.)

— Obecním starostou města Omska zvolen na zasedání gor. dumy 29. m. m. někdejší oblastní komisař dočasné vlády inž. I. I. Lepko (kadet), jeho náměstkem V. V. Pšeničnikov (podle seznamu majit. domů).

Japonští diplomati.

Vladivostok 11. listopadu (ČSTK). Japonské listy již debatují otázku, kdo má být poslán jako japonský zástupce na mezinárodní konferenci míru, aby zájmy Japonska, zvlášť pokud se týče Ameriky a Anglie, byly spravedlivě respektovány. Za nejvhodnější kandidáty se uvádějí hrabě Okuma, býv. ministerský předseda, a vikomt Kato, admirál a nynější mořský ministr.

Japonský banket v Irkutsku.

Dne 6. listopadu byl v Irkutsku uspořádán slavnostní banket japonských důstojníků vojenské mise generála Muto za přítomnosti velitele japonské divise generála Ova, velitele sibiřského sboru Elerca Usova, gubernského komisaře Jakovleva a představitelů československých i sibiřských vojsk. Generál Ova slavnostně prohlásil, že Japonsko posílá svou armádu na pomoc Čechoslovákům za účelem obnovení pořádku ve spojenecké zemi, aniž by zamýšlelo provésti nějakou okkupaci třeba i jen malé části ruské země, pozdravil bratrskou československou armádu, prokázaný velkou pomoc společné věci spojenců. Za Rusy odpověděli generál Elerc a komisař Jakovlev, za Čechoslováky francouzsky promluvil dr. Blahož, jenž vyslovil naději, že spojenci energicky podpoří československé vojáky, přející si probíti si cestu do osvobozené vlasti.

Červený kříž.

Jedná se v přítomné době o znovuzřízení Červeného kříže, který byl v lednu likvidován a rozpuštěn bolševiky. Zatímní správa Červeného kříže, potvrzená samarskou vládou, předložila všeruské vládě svůj projekt organisace ústřední správy, v níž mají být široce zastoupeny veřejné organisace a skupiny.

Francouzský generální konsul v Sibiři.

(Zvl. tel. zpráva ČSD.)

12. listopadu odejel z Irkutska staršina konsulského sboru, francouzský generální konsul Henry Bourgeois s vlakem generála Knoxe a s čestnou stráží československou. Na nádraží přibyli k rozloučení s generálním konsulem mnohé z předních osobností města Irkutska a členové konsulského sboru. Louče se s plnomocníkem OČSNR v Irkutsku drem. Blahožem, gen. konsul Bourgeois prohlásil: „Jsem hrd na to, že jsem byl svědkem hrdinských činů Čechoslováků v Sibiři, kdo oni vepsali slavnou stránku v historii svého národa. Odnáším si s sebou upřímnou lásku k československému dobrovolci. Prosím Vás, abyste vyřídil všem Vašim bratřím moji hlubokou vděčnost."

Lotyši na Dalekém Východě.

Vladivostok 9. XI. Lotyšská ústřední organisace ve Vladivostoku vydala prohlášení, že neuznává brestské mírové smlouvy s Německem a vyzývá všechny Lotyše ke vstupu do dobrovolnické armády v boj proti Německu. (ČSTA)

Ztráta.

Zdravotní desátník Bělik Boris od 12. pluku ztratil na nádraží v Tagilu peněženku s obnosem as 350 rublů a recepty. Poctivý nálezce se prosí o laskavé odevzdání (12. pluk 1. prapor).

Государственный архив Новосибирской области

231. číslo V Jekatěrinburgu v sobotu 16. listopadu 1918. Cena 20 kop.

ČESKOSLOVENSKÝ DENNÍK

ЧЕШСКОСЛОВАЦКІЙ ДНЕВНИКЪ

Orgán Odbočky Československé Národní Rady na Rusi

Naše vláda.

Poměr mezi vládou a příslušníky státu je zcela jiný ve svobodných státech národních nežli v říších, kde část obyvatelstva je porobena. Příslušníci svobodného státu jsou v poměru ku své vládě sebevědomí, ale ukáznění, znají svá práva a dovedou si je vymáhat, ale znají také své povinnosti a plní je svědomitě, žádají od státu svobodu a ochranu, ale jsou hotovi položit zaň i život — zkrátka jsou dobrými občany.

My jsme byli v Rakousku i Uhrách občany špatnými a všemožně jsme o to usilovali. „Zrazovali jsme Rakousko, kde jsme mohli", řekl náš poslanec v rakouské sněmovně. Nenáviděli jsme stát, jehož poddanými jsme byli; byli jsme proti vídeňské a budapešťské vládě, byli jsme proti všemu, co mělo s nimi nějakou souvislost, nazvat někoho „vládním" byla skoro urážka. Byli jsme živel protistátní.

Nyní tedy budeme žít ve vlastním státě, budeme mít ústavu, kterou si sami dáme, budeme mít vládu, již sami vytvoříme. Je třeba už nyní si navykat na jiný poměr k státu a jeho vládě.

Československý stát už nyní ve skutečnosti je. Nemá sice ještě mnoho atributů, které vyznačují hotový státní útvar, nemá přesně stanovených hranic, nemá řádné ústavy, není politicky ani hospodářsky zapnut do mezinárodního života — ale má vládu, která má plnou důvěru v lidu i úřední uznání velmoci a má své vojsko.

Československé vojsko vzniklo jako organisace revoluční, jejímž úkolem bylo bojem po boku spojenců proti středoevropským mocnostem dosáhnout rozbití Rakouska-Uherska a vytvoření československého nezávislého státu. V rozbití habsburské monarchie neviděli jsme účel svého boje. My nejsme bolševici, kterým jde o rozrušení a zničení starého. Rozbitím Rakousko-Uherska chtěli jsme osvobodit svůj národ, aby mohl žít svobodně ve vlastním státě a volně rozvíjet své schopnosti ku prospěchu celého lidstva.

Tento svůj státotvorný úkol naše vojsko chápalo vždycky. Ono ve svých srdcích, ve své nezlomné touze vidělo náš stát uskutečněným už tehdy, kdy celá Evropa stěnala pod mrakem všeobecného násilí. Naše vojsko v Československé Národní Radě vidělo ne pouze jistou organisaci revolučního boje, nýbrž svoji v l á d u. Brigáda loni na jaře uznala profesora Masaryka presidentem Československé republiky, a když milovaný vůdce byl v našem středu, uctili jsme ho jako hlavu státu.

Nyní vojsko svými činy této své vládě, kterou už dávno uznávalo samo, vymohlo i uznání velmoci. Poměr vojska k ní se tím snad ještě utuží. Vždyť je to první naše vláda! Ne panovník „z boží milosti", ne sbor cizinců jím naznačený, v němž pro jméno sedí jeden dva příslušníci našeho národa, nýbrž vláda naše, lidí, které všichni známe, jež pro jejich ohromnou práci ctíme, jimž pro jejich poctivost plně důvěřujeme.

V brzké době přijde sem mezi nás československý vojenský ministr, generál Štefánik. Skoro po třech stech letech poprvé zase budeme vítat č l e n a s v é v l á d y, m i n i s t r a s v é h o s t á t u. Musíme ho přivítat, jak jsme už tři sta let nikoho nevítali, musíme mu ukázat, že naše vojsko své vládě plně důvěřuje a že ji bezpodmínečně poslouchá.

K.

Osvobození Polska.

Od počátku jednání o příměří proskakovaly zprávy, že Němci nemyšlejí očistit Polsko. Přes to však až do poslední chvíle, až do uzavření příměří dobrovolně neustoupili ani kroku území svých usurpatorských práv. Charakteristický je případ Pilsudského, polského generála, který organisoval polské legiony za ruské revoluce v 1917 roku byl Němci zavřen. Ještě začátkem listopadu docházely zprávy, že Němci odmítají, přes naléhavé žádosti všech polských politických organisací, propustiti Pilsudského, kladouce na jeho osvobození podmínku, aby podepsal slib, že polská vojska nepůjdou proti Německu, což Pilsudski odpírá učiniti. Na tuto odpověď německé vlády regentská rada prohlásila, že nemůže ručit za klid a pořádek v Polsku, nebude-li Pilsudski propuštěn.

V poslední chvíle Němci všemožně vyklízejí Polsko. Listopadový „Berliner Tagblatt" sděluje z Varšavy, že polský premiér žádal německou vládu, aby ustala se vším vyvážením z Polska vzhledem k hladu a panice, jež panuje mezi obyvatelstvem.

Konečně regentská vláda vydala dekret, jímž se nařizuje neodkladné zřízení vojska. Poslední zprávy nasvědčují, že Německo, uzavírajíc příměří, počíná stahovati vojska z Polska.

V Polsku připravuje se nové administrativní opatření k novým úkolům svobodné země, připravuje se nové polské školství i volby do polského sněmu. Úplné správní sjednocení Haliče a mateřskou zemí je otázkou krátkého času. Zbývá pouze osvobození Poznaně; bude o ní stejně jako o Šlesviku rozhodnuto při mírových jednáních.

Důležitým aktem v tomto směru je uznání americkou vládou Polské Národní Rady v čele s Dmovským, jako vlády polské, jejíž programem je sjednocení všech zemí polských.

jhk.

Všeruská vláda.

Omsk, 3. listopadu 1918.

Trvalo to déle měsíce, než se ustavila na ustavujících poradách zvolená všeruská vláda, vláda skutečnou, mající ku své disposici více méně zapracovaný úřednický aparát. Původní plán konstrukce ústřední vlády jako orgánu soustřeďujícího v sobě pouze ty větve státní správy, jež tvoří přirozené znaky státní svrchovanosti (zahraniční záležitosti, vojenství, finance, železnice, pošta a telegraf) s ponecháním ostatních vládám oblastním, byl záhy opuštěn bez odporu sibiřskou vládou, jež beze sporu z oblastních byla nejmohutnější. Tento návrh, uveřejněný neúředně v novinách, nevešel v život. Pohnutky k tomu byly různé. Jednak omezenost vlivu ústřední vlády na území shodné v podstatě s polem působnosti vlády sibiřské, zvláště po ústupu z Povolží, obtíže z vytvořením vedle sebe působících vládních orgánů třeba v různých oborech, všeobecný nedostatek schopných sil, trudnost rozdělení právomocí, neúplnost jednotlivých druhořadých oblastních vlád na př. uralské, jednak ohled na cizinu, jež přivykla k centralistickému spravování Ruska a v trvání třeba podřízených oblastních vlád viděla mnohovládí, jehož nebezpečí ostatně by nebylo bývalo bezdůvodné.

Formule přechodu k positivní práci byla celkem jednoduchá: Direktorium přejímá pracovní aparát sibiřský, jenž pak pracuje ve všeruském měřítku. Oblastní vlády se dočasně likviduji, před čímž však princip decentralisace pro budoucnost má býti ulvrzen ve slavné deklaraci direktoria.

Jednoduchá formule přechodu však nedávala ještě jednoduchého praktického řešení. Pracovní aparát sibiřský, jenž se stotožňuje s tak zvanou administrační radou, položil direktoriu jisté podmínky, jež namnoze kladeny byly ultimativně a touto svojí formou dohánějí situaci na ostří nože. Byla to zejména otázka oblastné dumy, jejíž práva direktorium prohlásilo svého času (po omských událostech) nenarušitelnými, kterou však administrační rada chtěla rozpustiti. Konec konců nalezen byl východ ten, že direktorium svolá dumu na jedno zasedání, v němž duma se omezí na přijetí deklarace ústřední vlády, přenesení na ni svrchovaných práv v Sibiři a sama se rozpustí. Zákon o volbách v novou dumu vypracuje komise, do níž vchází předsednictvo dumy nynější. Druhé obtíže byly rázu osobního a byla jich celá řada. Avšak i ty byly překonány dík obrvláště politickému sebeovládání direktoria.

Ta okolnost, že nová vláda všeruská ve své konečné formě vznikla z boje, chová pro budoucnost jistá nebezpečí třenic

Государственный архив Новосибирской области

Není vyřešena ještě otázka, budou-li pracovní ministři tvořiti kabinet s širšími právy na způsob sibiřské administrační rady, či budou pouhými vykonavateli vůle svrchovaného držitele státní moci, t. j. direktoria.

V hrubých rysech konstrukce všeruské vlády je taková: direktorium sestávající z pěti osob vede veškerou státní správu a politiku pomocí pracovního aparátu, t. j. pracovních ministrů zodpovědných direktoriu. Zodpovědno je direktorium ústavodárnému sněmu zvolenému v roku 1917, sejde-li se sněm 1. ledna 1918 v počtu 250 poslanců nebo 1. února v počtu 170. Zodpovědnost tato do jisté míry omezuje síly direktoria a je jednou z hlavních výtek, jež se mu činí jako činiteli určenému osvoboditi a sjednotiti Rusko. Nemělo by prý býti omezeno ničím a zejména ne ústavodárným sněmem zvoleným za podmínek dnešním naprosto neodpovídajících.

Otázka ta však bude časová až po dvou měsících. Události světové se rozvíjejí s takovou rychlostí, že doba dvou měsíců je značná. Práce, kterou všeruská vláda za tu dobu vykoná, bude jeho nejlepší oporou. Vytvoření všeruské vlády ve smyslu pracovním a ne pouze symbolickém je další značný krok v díle sjednocení a obrození Ruska a mravní odměna veliké práce československých vojsk.

Richter.

Hříšácké tažení Knoflíčkovo.

Zvláštní agitační číslo listu českých bolševiků v Rusku „Průkopníka svobody" z 11. října, určené výslovně „pro československou frontu", slibuje bolševickou revoluci nejen v Rakousku, ale i v naší vlasti a významně píše: „My, kteří prožíváme gigantickou revoluci ruskou, víme, že sociální převrat nelze dělat v rukavičkách. Sociální revoluce u nás, stejně jako zde, možno provésti jedině se zbraní v ruce. Stejně jako socialistické Rusko i my budeme potřebovati svou proletářskou, svou socialistickou rudou armádu. Základy k této armádě musíme položiti již zde v Rusku. Jest sice značný počet našich soudruhů, kteří bojují v řadách ruské rudé armády, ale jest mnohem větší počet těch, kteří stojí mimo tyto řady. Jest taktéž veliký počet těch, kteří odjíždějí domů s prohlášením, že doma budou teprve dělat revoluci."

Ale, rozumí se, s těmi není bolševik v „Průkopníku" spokojen. „My musíme revoluci připravovat," volá, „do Rakouska nebudeme se vracet jednotlivě s holýma rukama, nýbrž jako revoluční celek se zbraní v ruce."

„Nebude to Masarykova bílá garda, která přitáhne do Čech, nýbrž budou to naše pluky skutečných československých revolucionářů — komunistů, které na ostří svých bodáků ponesou svobodu utlačovanému proletariátu v naší vlasti, stejně jako smrt a záhubu nepřátelům a vyděračům dělného lidu."

Bolševici z „Průkopníka", slibují dále, že „nepotáhnou domů spíti nacionalním šovinistickým snem", že se „nebudou bratřit s českou buržoasií", že „ulice našich měst se nebudou otřásat zvuky nacionálně-šovinistických písní", nýbrž že oni — podají „bratrskou ruku německému dělníku" a budou s ním „společně bourat kapitalistický svět". Všichni soudruzi se mají hned hlásit v Moskvě, Krasnaja Přesňa 7, neboť „snad nejbližších dnech budeme voláni revolučním proletariátem v Čechách ku pomoci", neboť „snad během nejbližších týdnů budeme se blížiti k hranicím Čech, smetajíce před sebou všechny staré řády".

Národy střední Evropy, Ukrajino, Polsko, Československá republiko, vřesto se! K vašim hranicím „během nejbližších týdnů se přiblíží čeští krasnoarmějci, spolu s Lenina, Trockého-Bronsteina a Viléma Karla posledního, pod vedením světového [illegible] Knoflíčka, Muny a Růžičky a „pomůžeme ostří svých bodáků svobodu utlačovanému proletariátu v naší vlasti"; založí na Hradčanech sovět a stanou se komisary, důstojnými svých předchůdců, pražských policejních komisarů Krimy, Gelnera, Slavíčka a Chluma. „Bílá garda Masarykova" se svým vůdcem v čele, pokud nebude zničena ještě v Rusku, zavře na rozkaz komisarů na Pankrác a Boty, které, doufejme, budou ušetřeny [illegible] odsouzena na katorgu do dolů v Kladně a Dubeově. „Nacionálně šovinistické písně" (Kde domov můj, Hej, Slované) jakožto sovětu nebezpečné, budou [illegible] zapovězeny, takže v tomto směru [illegible] se ponechají v platnosti Karlovy [illegible] patenty a nálezy konfiskační o [illegible] čítankách a zpěvnících. „Česká buržoasie" se vyžene z Prahy a pozvou sem „německé dělníky" z uzavřeného území a budou se společně „bourat".

Teď jistě rozumíme, proč nám Trocký tak horlivě nabízí svobodnou cestu domů přes Rusko — beze zbraně. Svěřil by nás asi [illegible] bezpečnosti „plukům" Knoflíčkovým, ty by nás vezly „během nejbližších týdnů" k hranicím Čech, „smetajíce před sebou všechny staré řády". Jsou to čtveráci!

Byly nám dodány z fronty i jiné tiskopisy [illegible] pověřené společnosti s velmi srdečnými výzvami: „zahoďte zbraně", „vydejte nám své důstojníky", „každý Čech, který složí zbraň, dostane možnost odebrat se do své vlasti chránit revoluci" a pod. Je vidět, že Leninovci začínají úsilovnou agitaci, aby podryli aspoň slovem tu armádu, již nemohou porazit mečem. Ujišťujeme pochodovou tiskárnu štábu 3. armády, která to všecko tiskne, že zbytečně kazí papír a tiskařskou čerň. Je nám líto, ale jsme již tak paličatí, že na nás Knoflíčkové působí jen humoristicky.

Pvl.

Německá pustošení v severní Francii.

Paříž 4. listopadu: Nauenský redaktor ve své poslední jiskrové zprávě se vrací znovu k provedeným soustošením a loupežím na vynuceném ústupu a přisuzuje je jednak anglickému dělostřelectvu, jednak civilnímu obyvatelstvu, které prý raději samo spálilo vlastní nábytek, než by si

BESEDA.

Karol Kuzmány.
(1806—1866.)*

1803. roku v Prešporku na ev. škole založená bola „stolice řeči a literatury československé". S tejto stolice prof. Palkoviča počul prvá slovanskú prednášku [illegible] Kollár, František Palacký. A popri [illegible] výtečných vzdelancoch, spisovateľoch [illegible] obhájcoch veci národnej z tejto školy vyšiel a vynikol i Karol Kuzmány, [illegible] brezniansky (Zvolenská stolica), [illegible] ktorého v deň jeho narodenia — XI. — pripomenúť patrí sa vo všetkých československých vlastiach a srdciach. Plzeň jeho „Kto za pravdu horí . . ." spieva dnes národ náš ako v Turč. Sv. Martine, ako v Prahe, ako v Amerike, tak na [illegible] francúzskych, italských a sibírskych.

Kuzmány bol do r. 1848 ev. farárom v Banskej Bystrici, kde [illegible] v dobe „svobody" Maďarmi naštvaní [illegible] neraz ohrožovala život, vybíjala okná a strojila mačacinu, o čom Kuzmány napísal dojemné verše, a z B. B. prichýlený bol odiaľ. V rokoch 1836—1837 vydával „Hronku", literárno-vedecký sborník, v ktorom r. 1836 vyšla i Kollárova rozprava „O literárni vzájemnosti mezi kmeny a nářečími slavskými". R. 1844 založil Kuzmány b.-b. „Sporiteľňu", dnes jeden z najväčších peňažných ústavov na Slovensku, ale postupne Slovákom odnímaný a [illegible]ečne zmaďarizovaný. — Okrem literárnej činnosti vynikol K. menovite v obore [illegible] teologie, za čo bol vymenovaný za profesora na ev. teol. fakultu viedenskú. R. 1851 vydal ev. cirkevné právo a právo manželské pre všetky konfesie, za ktorú knihu odmenila ho pruská vláda zlatou medailou a roztocká univerzita čestným doktorátom. Z Kuzmányho knihy sú múdri ešte i dnešní profesori zmaďarizovaných ev. teologií, i učia z nej, len práve že nepriznajú, že tento vynikajúci učenec bol „pansláv", t. j. Slovák, aby sa študenti nad tým nezamysleli.

Ako znalec potrieb ev. cirkve, K. vypracoval r. 1851 cirkevnú organizáciu, ustrojenie cirkve demokratické a zabezpečujúce práva a vliv cirkevníkov a cirkvi oproti nadužívaniam zemanov, ktorí v cirkvi ev. svoju svevoľu, ako zemskí páni, patróni a inšpektori, vykonávali. Vláda viedenská ale dala patentu zaležať a vydala ho až r. 1859, keď už Maďarom, po porážke Rakúska v Itálii, zase rástol hrebeň a pod heslom „autonomie" — zaruč. ev. zák. z r. 1791 — búrili proti patentu na zachránenie maďarskej moci v cirkvi, hoci ev. Slovákov bolo $^5/_6$ všetkého uh. evanjelictva. Nemnohé, čo patenta sriadené slovenské cirkve vyvolily si za superintendenta K. Kuzmányho, ktorý z Viedne presídlil do Turč. Sv. Martina. Ale po odvolaní patentu (1867) sa i patentálne cirkve oblamovaly, a bolo sa chytať jednotnej barby na celom poli, lebo uherský protestantizmus zvrhol sa na slúžku maďarizácie.

Roku 1861 bol K. vo vyslanstve memorandumovom pred panovníkom, aby národné práva Slovákov vyslovené a zabezpečené boly. Na prvom zhromaždení Matice Slovenskej r. 1863 K. bol vyvolený za prvého podpredsedu a r. 1863 už zase bol vo vyslanstve u panovníka v záujme Matice. Ale ehodili marne. Ďalej od sľubov nedošlo.

Kuzmány, ako všetci súvekí spisovatelia, rodení na Slovensku, chcel zachovať jednu spisovnú reč československú a pre slovenčenie spisovného jazyka pustil sa ešte i do Kollára (Hronka 1836, 2, 38). Ale poneváč svojich škôl nebolo, naukosdelnou rečou stávala sa maďarčina, do spisov rodákov slovenských vnikala slovenská reč nevdojak, mimovoľne, a tak sa nechtiac pripravovala a so Štúrovými Slov. Národ. Novinami a Orlom Tatranským začala osobitná spisovná reč slovenská, podstúpivšia od Hollého, Hodžu, Matice mnoho zmien, tak že jestli by sa toľko práce a úsilia bolo venovalo spoločnej spisovnej reči otcov, československému, aby sa viac a viac obohacovala zo slovenčiny, vyučovala v školách, nebolo by k rozluke došlo. No viny v tom nemajú Slo-

*) Kráľmeň, Julius Botto: Slováci I.

Государственный архив Новосибирской области

jej dílo ukrásti nepřítelem, a tak ani sám nepozoruje, že obviňuje německé vojáky a že doznává jejich obyčej krásti. Koná se přesné šetření, jež sestaví podrobný soubor zločinů spáchaných Němci na osobách i majetku. Výsledky tohoto šetření, až budou sděleny veřejnosti, ukáží, že zachvatitel až do konce zůstal věren zásadám vandalství, jímž ho naučilo jeho vojenské vedení i intelligence. Přes popírání německé vlády pokračují vysoká i nižší velitelství německá přikazovati a prováděti pustošení, jež nejsou naprosto vojenská. Uvedeme dnes toliko jediný konkretní fakt a vyzýváme Nauenského redaktora, aby se pokusil aspoň o sebe slabší jeho ospravedlnění. V Seclinu, malém to průmyslovém městě s 8000 obyvateli na cestě z Lillu do Arrasu, vyhodila německá armáda před svým odchodem dynamitem kostel, který byl skutečnou historickou a uměleckou památkou, dále radnici a všechny měšťanské domy v městě; všechny ostatní domy byly vyloupeny a rozrušeny, čítaje v to i továrny, ve kterých veškero zbývající zařízení bylo roztlučeno kladivy. V některých z těchto továren, tak na příklad v přádelně Duriez, v Nemocniční ulici, byly vyhozeny lněné sklady. Když se obyvatelé, kteří byli před tím bez jakéhokoliv vojenského důvodu nehumanně násilně evakuováni, vrátili domů, nalezli město, které až dosud bylo téměř neporušeno, úplně vyloupené a zničené. Výbuchy, které bylo slyšeti 15. a 16. října, dávají možnost určiti datum tohoto ničení. Bude nám snadno podati jiné přesné údaje, uvésti jiné příklady, neboť případ tento není ojedinělý! V Honpliu, v Agondecourt, v celém Seclinském okresu i v okresích sousedních byly spáchány podobné zločiny. Přes to německá vláda podala dne 20. října notu Spojeným Státům, v níž znovu tvrdí, že německá vojska dostala zcela přesný rozkaz, aby šetřila soukromých majetků, a že tam, kde by došlo k výtržnostem, vinníci budou potrestáni. Byli vinníci těchto nesmyslných a ohavných spustošení, jež jsme právě uvedli, potrestáni?

---

vaci, ale politické pomery a spisovatelia a redaktori rodáci českí, ktorí pražské nárečie potiskali a málo skúmali husitské pamiatky literatúry a ešte menej živú reč celého československého národa.

Kuzmány ako básnik nenapísal veľkých sbierok. Len na jednu neveľkú knižku, ktorej I. časť upravil a vydal na storočnú pamiatku narodenia Jozef Škultéty. Ale takých veršov nepíše sa mnoho.

K. umrel v Turč. Sv. Martine r. 1866.

Vo výročný deň jeho narodenia popri týchto kusých životopisných úryvkoch uvádzame jeho všeľudskú hymnu, ktorej po hĺbke, obsahu rovnej nenajdete.

Kto za pravdu horí v svätej úzkosti,
Kto za ľudstva právo žitia posvetí,
Kto nad krivdou biednych slzu vyroní:
Tomu moja pieseň slávou zazvoní.

Keď zahrmia delá, orol zaveje,
Za svobodu milú krv vyleje,
Pred ohnivým drakom kto vlasť zacloní:
Tomu moja pieseň slávou zazvoní.

Kto si stojí slovu, čo priam shŕkne svet,
Komu nad statočnosť venca v nebi niet,
Koho dar nepresvedčí, hrozba neskloní:
Tomu moja pieseň slávou zazvoní!

Gregor Tajovský.

Blahopřání a projevy

došlé k slavnosti předání praporů plukům druhé československé divise.

Nemaje možnosti osobně se účastniti slavnosti odevzdání praporů plukům druhé divise, prosím Tě, bratře generále, abys přijal ode mne a všech částí svěřené mi skupiny srdečné pozdravy a přání udatným plukům druhé divise slavné budoucnosti a vítězného vstupu jich praporů do svobodných Čech a Slovenska. Nazdar!

Generál-major Vojcechovský.

S nadšením a radostí pozdravujeme bratrskou druhou divisi v den jejího velikého svátku. Nechť prapory, odevzdané dnes slavným Vašim plukům, vedou je k velkým činům až k úplnému vítězství. Přejeme od srdce, aby prapory Vaše bok po boku s prapory naší divise vesele zavlály nad svobodnými kraji drahé vlasti, za jejichž volnost nesly až dosud obě divise čestně a bohatýrsky nesčetné oběti.

Velitel I. Husitské divise: podpluk. Voženílek.

Velmi jsem vděčen za laskavé pozvání. Z duše lituji, že pro množství práce jsem zbaven možnosti přijeti na slavnost posvěcení praporů.

Předseda všeruské vlády: Avksentějev.

Hluboce dojat Vaším laskavým pozváním, duší i srdcem budu v den slavnosti mezi udatnými bratrskými vojsky. Prosím, abyste vyřídil plukům slavné divise, že jsem byl vždy nadšen jich válečnou slávou a že jsem hluboce přesvědčen, že jejich mladé prapory budou posvěceny novou slávou, přístojnou svobodné, hrdinné Čechie a Slovensku.

Vrchní velitel: Generál Boldyrev.

Zvláště lituji, že nehledě na své vroucí přání, nemohu přijmouti Vašeho laskavého pozvání a súčastniti se vojenského svátku. Příští sobotu přijede do Jekatěrinburku plukovník York s budbou a čestným oddílem svého pluku jako představitel britské armády. Posílám Vám a všem Čechoslovákům své srdečné blahopřání k svátku předání praporů a prosím, abyste jim poděkoval jménem Anglie za slavné služby, prokázané jimi Ruskému lidstvu.

Generál-major Knox.

Ke své hluboké lítosti nemohu se súčastniti svátku 10. listopadu. Prosím, abyste vyřídil svěřeným Vám udatným vojskům moje upřímné blahopřání k svátku.

Jordan, velkobritanský vicekonsul.

Upřímně děkuji za pozvání na svátek odevzdání praporů Vašim hrdinným vojskům. Velmi lituji, že se nemohu súčastniti. Pozdravuji Vás a Vaše hrdiny v tento slavný den a projevuji přesvědčení, že odevzdané jim prapory budou pokryty novou slávou v boji proti společnému nepříteli. Ať žije svobodný československý národ, ať žije udatný československý voják!

Gray, americký vicekonsul.

Blahopřejeme k slavnosti předání hrdinavým praporů. Vyřiďte udatným československým plukům bratrské nadšené „Nazdar!“

Diplomatický představitel Srbska: Milankovič.
Předseda Jihoslovanské Národní Rady: Jeremič.

Děkuji Vám uctivě za pozvání na slavnost 10. listopadu. Právě asi toho dne očekáváme v Omsku příjezd generála Mato. Proto k své velké lítosti nemohu míti čest býti přítomen na slavnosti. Místo mne se účastní kapitán Kuvaki, představitel naší misse.

Major Mike.

Velmi lituji, že nemohu Vám osobně vyjádřiti svůj pozdrav a přání brzkého ověnčení vítězstvím praporů udatných pluků, vešedších v nepřemožitelné řady Vašich vojsk. Jsa tisíce verst od Vás, srdcem Italie svou myslí se přenáším k Vám a připíjím spolu s Vámi jako spojenec na plné vítězství nad nepřítelem a slávu praporů československých vojsk.

Velitel italského praporu:
Kapitán Compatandicello.

Děkuji za pozvání. Jménem důstojníků a vojáků srdečně blahopřeji k svátku bratří Čechoslováků; lituji, že se nemohu osobně súčastniti slavnosti příbuzných nám bratrských vojsk.

Správce formační komise jihoslovanských vojsk:
podpluk. Vladimirovič.

Vaše Excellence, přijměte ode mne i svěřených mi částí sibiřských vládních vojsk a vyřiďte slavným československým vojskům moje a mých částí srdečné blahopřání k velikému a památnému svátku odevzdání praporů plukům, krví a udatností zasloužívším si tento svatý symbol národní cti, svobody i neodvislosti. Válečná situace nedovolila mně a velitelům částí osobně blahopřáti Vám a slavným československým plukům, ale duší a srdcem my své ime s Vámi, drazí bratři, přátelé a spojenci. Váš svátek a radujeme se Vaší radostí. Nechť odevzdané prapory vítězně vlají, osaťujíce slavná slovanské pluky, nechť celému světu mluví o slávě a neodvislosti Čech a Slovenska a oslaví jejich věrné syny, životy svými a krví dobyvší si vlast. Kéž budou československé prapory hrozným nepřátelům, nadějí a radostí přátelům a spojencům, slávou rodným nám Čechám a Slovensku. Sláva udatným vojskům a jich vůdcům! Nazdar, bratří Slované!

Generál Veržbickij.

Vojska středosibiřského korpusu blahopřejí udatnému veliteli a chrabrým Čechoslovákům. Nechť přátelství Sibiře a Čech přivede nás k vítězství nad mrzkým nepřítelem svobody národů.

Velitel středosibiřského armádního sboru:
Generál-major Pepeljajev.

V slavný den předání praporů posílám Vám udatný vůdče, a všem hrdinům, rytířům cti a povinnosti, bratrům vojákům Čechoslovákům, z celé duše upřímný pozdrav. Nechť tyto nové prapory hrdě vlají ve Vašem svatém boji za svobodu a právo a co nejdříve přivedou Vaše nepřemožitelné pluky k branám svobodných, velikých Čech a Slovenska. Nazdar!

Velitel 7. uralské divise horských střelců:
Generál-major Golicyn.

K dnešnímu svěcení praporů slavné divise, která dobyla pod Tvým velením, bratře generále, tolika vítězství, srdečně blahopřejeme. Jsme jisti, že není daleko doba, kdy nové prapory budou vláti nad slavnými pluky, jdoucích osvobozeným Ruskem do svobodného československého státu.

Major Košek, dr. Richter.

Dovoluji si vysloviti Tobě, bratře generále vřelý dík za prokázanou mi čest pozvání na slavnost předání praporů plukům druhé divise. Jsem obzvláště rád, že Tvoje vojska mění posud smutné listopadové výročí bělohorské bitvy v radostný svátek odevzdání vítězstvím zdobených československých praporů. Upřímně lituji, že vázán službou, nemohu Ti osobně, bratře generále, blahopřáti.

Za generála-ubytovatele: Podpluk. Klecanda.

Všelicos.

— Měkká kaše, tvrdý kámen: Mnoho vojáků, málo panen. Mnoho čápů, málo žáb: Nestav svíčku pod okap. K. Havlíček Borovský.

— U příležitosti posledního projevu markýza Okumy „o cílech vojny“ kurganská „Zemlja i Trud“ poznamenává: „Pro budoucí „konferenci spojenců“ Sibiř znamená kůži medvěda, anebo stůl s přesychovými pokrmy, za který si sedají všichni kromě hospodáře. Přijde-li tento hospodář a poví nostům své autoritativní slovo? On přijde jen tehdy, když my od slov o národním obrození přejdeme ke skutkům a vytvoříme konečně silnou národní armádu. K tomu musí teď být namířeno snažení všech živých sil země.“

— V Charbině Japonci zřizují již denní časopis, s titulem „Dálný Východ“. Pro technické překážky začne vycházeti teprv za měsíc.

— V lese bez dřeva, na uhelných dolech bez uhlí — tak možno charakterisovati otázku topiva v Sibiři — praví vladivostocká „Moja Gaseta“.

— Za podmínek našeho mnohostranného dneška všechno se jaksi podivně popletlo a nabylo podivného vzezření: Kdysi bohatý člověk jest nyní chudákem a naopak. Kdysi čestný člověk jest nyní spekulantem. Kam jen nahlédneš, do kavárny, restauranu, klubu — všude vidíš hromady peněz. Mluví se výlučně o sportu vydělávání a obohacování. Podtrhuji slovo „sport“, poněvadž obohacování teď se stalo skutečně sportem a jako epidemie zachvátilo svým bouřlivým proudem všechny třídy obyvatelstva — píše irkutské „Dělo“.

Úřední zpráva

vrchního velitele západní fronty.
12. listopadu 1918.

Jekatěrinburgská skupina.

Verchoturský úsek. Dělostřelecký boj.

Kušvinský a Lysvenský směr. Beze změn.

Kungurský směr. Útoky na Molebský zavod trvají. U rozjezdu 60. a severně trati beze změn.

Krasnoufimský směr. Výzvědná činnost.

Kamská skupina.

Osinský směr. Naši jízdní rozvědčíci podnikli nájezd na ves Iskildu (jižně vsi

Государственный архив Новосибирской области

Dubové Hory, na mapě není) a vybili odtud nepřítele, který uteki na Dubovou Horu.

Nikoloberezovský směr. Dolů po Kamě propluly 4 nepřátelské parníky, které obstřelovaly ves Nik. Berezovku.

Sarapulský úsek. Nové zprávy nejsou.

Samarská skupina.

Menzelinský, Bugulmský a Simbirský směr. Beze změn.

Buguruslandský směr. Nepřítel nastupoval dvěma proudy na frontu vsi Islambachting-Isakajeva, ale naším protiútokem nástup byl zastaven a nepřítel rychle ustoupil na frontu vsi Stepanovky-Fedorovky, zanechav nám mnoho vojenského materiálu.

Různé zprávy.

Československá vláda mezi spojenci.

Vladivostok 13./11. (ČSTK) Československá vláda byla zastoupena na poslední konferenci ve Versaillech ministrem zahraničních záležitostí Dr. Benešem.

Mobilisace v Čechách.

Amsterodam 8./XI. (Zachyc. jiskr. zpr.) V Čechách všichni mladí muži schopni vojenské služby jsou mobilisováni. Všechny pražské listy sdělují, že mobilisace děje se proti Německu.

Konečná zpráva VTA z Charbina 9./XI. hlásí: Češi konfiskovali na česko-německé hranici všechny lokomotivy a vagony, takže je rozrušena německá doprava a Německo je otevřeno operacím s jihu.

Poslední chvíle.

Vldvstk 13. listop. (Reut.) Ve chvíli uzavření příměří stav německé armády byl naprosto beznadějný. Vojska byla přinucena vyklidit veškeré území Francie, posl. města Ginet a Briey a v Belgii ustoupila za ř. Maasu.

Těžké podmínky.

Vldvstk 13. listop. (Reuter). „Vorwärts" mluvě o podmínkách příměří nazývá je úžasnými. Buržoazní tisk zvláště těžce nese požadavek vyklizení levého břehu Rýna a propuštění spojeneckých zajatců bez výměny. Požadavek spojenců vydat 1500 lokomotiv, 10.000 automobilů a 150.000 vagonů znemožní prý demobilisaci německé armády, poderve německý průmysl a znemožní zásobování obyvatelstva.

Teritoriální podmínky příměří.

Vldvstk (ČSTK) 13. listop. Dle německých zpráv v podmínkách příměří na západní frontě s Německem jsou podmínky: Německo vyklidí Baltické provincie, polské kraje, Belgii, předá Elsasko-Lotrinsko Francii, stáhne vojska za Rýn. Spojenci obsadí Koblenz, Mety (jsou již obsazeny pozn. r.) a Štrassburk.

Nová německá vláda?

Vldvstk 13. listop. (Reuter). Nová německá národní vláda skládá se ze socialistů — pravých: Eberta, Scheidemanna, Lanzberga a nezávislých: Haase, Dotmanna, Barta. Vláda sorganisována po vzoru rady lidových komisařů.(?) Vojsko zastoupeno výborem svých zástupců.(?) Vláda snaží se upevniti pořádek, bezpečnost a klid v obyvatelstvu; několik pokusů o loupeže bylo krutě potrestáno. Všechny továrny a obchodní domy pravidelně pracují.

Kdo jinému jámu . . .

Paříž 5. listopadu. (VTA) Politické oddělení švýcarské federální rady uveřejňuje nález federálního tribunálu, dle něhož Německo prostřednictvím svého generálního konsula ve Švýcarech posílalo revoluční brožury, zbraně a bomby k propagandě revolučního hnutí v Italii a k atentátům a výbuchům. Konsulární úředník byl odsouzen k 3½ roku a k vyhnanství. Konsul německý protestoval sice u německé vlády, která však na žádost švýcarské vlády byla nucena odvolat svého agenta.

Stejně jako v Italii pracovalo Německo v Americe, Francii, Rusku a úspěchy? — že dnes revoluce je v Německu, propagovaná přímo nepašovaně bodáky spojeneckých vojáků.

Spustošená Dobrudža.

Paříž, 4. listopadu. Z Jass sdělují z 5. října, že rumunská vojska, která pronikla do Dobrudže počátkem minulého týdne, nenarazila nikde na vážnější odpor. Ustrašené obyvatelstvo všude je nadšeně vítá. Všude však nalézají Rumuni stopy spustošení a ukrutností spáchaných Bulhary a Němci: spálené vesnice, spustošené hospodářství, hroby lidských obětí. Německá vojska odešla bez boje před hlídkami se Rumuny.

Zasedání sibiřské oblastní dumy.

Sib. oblastní duma, vyvolaná rozhodnutím direktoria ze 4. listopadu ve svém zasedání 66 hlasy proti 1 (při 22 nehlasujících) přijala ustanovení o svém rozpuštění. Tomuto rozhodnutí předcházela řeč předsedy direktoria Avksentějeva, který vysvětlil nutnost dočasného zrušení činnosti orgánů autonomních vlád připomenuv, že zárukou zachování principu autonomnosti je utvoření komise, jež vypracuje ustanovení o volbách sibiřských autonomních zastupitelstev a i provede tyto volby. Jednotlivé sněmovní skupiny prohlásily své názory na samorozpuštění dumy, kterým souhlasily, vzhledem k zachování autority všeruského ústavodárného sněmu, všechny skupiny kromě oblastníků, kteří však nakonec vystavili též svoji kandidátku do společné komise pro vypracování nového volebního řádu.

K závěru zasedání Avksentějev pronesl ještě kratší řeč. Obě jeho řeči provázeny byly potleskem a ovacemi stejně jako rozhodnutí dumy o svém rozpuštění.

Oslava příměří ve Vladivostoku.

Vladivostok 13./11. (ČSTK) Na oslavu příměří spojenecké lodi, československý štáb a jiné budovy ve Vladivostoku byly vyzdobeny prapory. Na spojeneckých lodích v poledne a večer vypáleny salvy.

Platinu za zlato.

Ze snah o zlepšení kursu ruského rublu na mezinárodním trhu vznikl ve všeruské vládě projekt vyměňovat ruskou platinu do ciziny za zlato. Většina světového výtěžku platiny připadě totiž na Ural a Sibiř. Platina cení se značně výše nežli zlato a užívá se jí specielně v chemickém a elektrotechnickém průmyslu za hranicí, kdežto v Rusku zůstává téměř nepoužitou. Platina dobytá za dobu vojny se skoro nevyvážela a její zásoby v Sibiři představují značnou hodnotu.

(„Zauralský kraj.")

Poslední zprávy.

Podmínky příměří s Německem.

Vladivostok 14. listopadu (ČSTK):

1. Okamžité vyklizení všemi obsazeného území Belgie, Francie (v chvíli podepsání příměří, byli Němci snad ve výběžku u Givet pozn. red.), Elsaska-Lotrinska a Luxemburska, jež budou postupně obsazeny spojenci.

2. Odevzdání zpět do vlasti všech obyvatelů vyvezených Němci z těchto území.

3. Předání spojencům 5000 děl těžkých a lehkých, 30.000 kulometů, 30.000 minometů a 2.000 aeroplánů.

4. Evakuace levého břehu řeky Rýna, kde bude zřízena místní vláda pod dozorem spojenců. Spojenci obsadí Mohuč, Koblenc, Kolín n. R. a všechny strategické body do 30 km na pravém břehu Rýna.

5. Při evakuaci zmíněných území nesmí nic poškozeno. Všechny vojenské budovy a zařízení musí býti předány netknuté, rovněž i sklady materiálu a produktů. Všechno úřednictvo a zřízenci na drahách a závodech musí býti ponechání na místech.

Spojencům bude předáno 5.000 lokomotiv, 50.000 vagonů a 10.000 motorových dresin s příslušenstvím.

V přítomnosti německého velitelství musí býti odkryty všechny minové podkopy a překážky, otrávené studně a prameny.

Spojenci mají právo rekvisice v okupovaném území. Náklad na vydržování okupačního vojska v rýnské provincii a Elsasku-Lotrinsku nese německá vláda.

Okamžité propuštění všech spojeneckých zajatců do vlasti bez záměny.

Podmínky, týkající se bývalé východní fronty:

1. Všechna německá vojska nalézající se na území Ruska, Rumunska a Turecka musí být odvolána za hranice 1. srpna 1914.

2. Všichni občanští zajatci a vojenští agenti němečtí nalézající se v Rusku i Rakousku budou odvoláni.

3. Německá vojska upustí od vší rekvisice na ruském a rakouském území.

4. Mírová smlouva brestlitovská i rumunská i s dodatky se zrušují.

5. Spojenci mají svobodný přístup k očištěnému území na východě buď Gdánským přístavem, nebo po Visle, aby mohli poskytnout pomoc tamnějšímu obyvatelstvu, nebo i za jinými cíli.

Pozdrav vlasti.

Vladivostok, 14. listopadu (ČSTK): Dnes zaslána přes Paříž do Prahy Československé Národní Radě tato jiskrová depeše:

Československá armáda v Sibiři a na Urále zasílá pozdrav svému osvobodivšímu se národu. Na shledanou!

Československá Národní Rada Odbočka v Rusku: Pavlů, místopředseda, Richter, tajemník, dr. Girsa, člen, generál Syrový, velitel.

Odpovězte: Čechoštáb, Vladivostok přes Paříž.

Osvobození Rumunska.

Rumunská vláda dala Mackensenovi ultimatum, aby do 24 hodin opustil rumunské území. Po této lhůtě rumunská vláda sáhne k rozhodným opatřením.

Neutralita Uher.

Maďarská vláda prohlásila Uhry za neutrální stát. Prohlašuje, že odzbrojí německé vojáky na uherském území a nedovolí průchod vojskům Mackensenovým, která ustupují z Rumunska.

Государственный архив Новосибирской области

232. číslo V Jekatěrinburgu v neděli 17. listopadu 1918. Cena 20 kop.

ČESKOSLOVENSKÝ DENNÍK

ЧЕШСКОСЛОВАЦКІЙ ДНЕВНИКЪ

Orgán Odbočky Československé Národní Rady na Rusi

Boj za Československo.

Jeden z najväčších úspechov, ktorých náš národ dostihol v tejto vojne, je jeho vnútorné i vonkajšie sjednotenie: že Česi a Slováci sa našli v bratskej jednote, že sa dohovorili na spoločnom politickom programe, že miesto dvoch národov pred svetom vystupuje jeden národ. Genius národa československého takto odčiňuje hriech, spáchaný na našom národe svetovými Jejinami na počiatku desiateho storočia, keď dravá vlna maďarských zbojníkov roztrhla živé telo nášho národa na dva kúsky.

Povedomie, že sme jeden národ, bolo pred vojnou medzi Čechmi i medzi Slovákmi slabé. Štatoprávny program český znal zeme koruny sv. Václava, slovenská praktická politika bola prinútená domáhať sa „práv" a „svobôd" v uhorskom štáte; pospolitý ľud prílišvidel a cítil politickú hranicu, iduc po vrchoch Bezkyd a Malých Karpat a z ľudí politicky mysliacich len nemnohí jasno si vyslovili program československý a pre jeho uskutočnenie pracovali.

Pred všetkými bol náš terajší vodca, prvý prezident československého štátu, profesor Masaryk. Z jeho žiakov mnohí v českých zemiach i na Slovensku prakticky a rozumne, bez veľkých rečí, tak zvanou drobnou prácou pripravovali pôdu pre kultúrne i hospodárske sjednotenie nášho národa.

Vojna tento vývoj k jednote urýchlila. Za tie štyry roky členovia oboch vetví nášho národa zprvu rozumovou úvahou prišli k presvedčeniu, že sa musíme domáhať sjednotenia v jeden štát. A keď sme sa viacej stýkali, keď sme pracovali a bojovali spoločne, československý program prechodil nám v krv z rozumovej úvahy stával za vecou srdca i vôle.

Tomuto svojmu programu vymohli sme uznanie i v celom svete. Keď na [illegible] r. 1917 v odpovedi spojencov na noty Wilsona prvý raz v medzinárodnom dokumente vyskytlo sa meno „Československo" v Anglii — a, hádam, aj jinde — pýtali sa, čože je to za národ, že vraj o ňom ešte nepočuli, ani nečítali. Ale dňa 3. októbra roku v ľete spojenecké vlády prijaly Československej Národnej Rady, prijatie jej za spojeneckú vládu, písaly o tom jasno o štáte československom. Francúzsky zahraničný minister píše o „zamestnanosti v historických hraniciach českých zemí, oslobodených od habsburského jarma Rakúska i Uhorska." Prezident francúzskej republiky v svojej reči na slávnosti odovzdávania práporu československému pluku vzpomenul „slávneho iva predkov i obrazu troch hôr Slovenska".

Toto je hmotný úspech. Ale všetci dobre vieme, že tento úspech nemá ešte, aby som tak povedal, hotový, že musíme ešte mnoho prekonať, aby náš štát bol opravdu štátom československého národa, aby ani kúsok našej domoviny nezostal pod vládou cudzincov.

Ide o pomemčené alebo zmiešané kraje v Čechách, na Morave a v Sliezsku. Ale najviacej ide o uhorské Slovensko. Maďari vynaložia všetky svoje sily, aby udržali svoj Magyarország celý; lebo dobre vedia, že keď zostanú sami, odlúčení od slovanských národov i Rumunov, z ktorých krve a práce dosiaľ žili, že jejich sláva pomine, že budú hrať v svete úlohu malú, obmedzenú. To všetko demokratizovanie ich národného štátu, vystrkávanie do vlády „ľavých" (vraj) politikov, to je len nová maska, pod akou Maďari chcú ďalej robiť svoju starú násilnícku politiku. Ten smysel má len jejich deklarácia Uhorska za „neutrálny štát: my nebojujem, nechajte nás v pokoji.

Proti týmto chúťkam a plánom grófov a zemánov stojí pevná vôľa nášho národa: niet svobody bez osvobodenia všetkých našich krajov. My si nevieme predstaviť osvobodenie takzvaných zemí českých bez súčasného osvobodenia uhorského Slovenska. Svoboda česko-slovenská je jedna tak, ako je jeden náš boj.

Dr. Jozef Kuďela.

Sedan.

2. září r. 1870 vrchní velitel francouzských vojsk Wimpffen po bitvě u Beaumontu (30. srpna) a u Sedanu (1. září) se všech stran na Mause obklíčen německými armádami a odražen při posledním pokusu o průlom proti bavorským vojskům u Bazeilles a La Moncelle, byl nucen podepsati na zámku Bellevue u Frénois kapitulaci. Celá francouzská armáda (39 generálů, 230 štábních důstojníků, 2600 subalternních a 83.000 vojáků) se vzdala a prohlášena za zajatou. Němci měli cestu na Paříž otevřenu, třetí císařství bylo zničeno.

Sedan r. 1870 dal Německu Elsasko-Lotrinsko a převahu na pevnině. R. 1914 se valily 3 německé armády od Kolína, Koblence a Strassburku do Francie, aby dobyly Německu svět, aby překonaly Sedan r. 1870. Celému světu se zdálo, že triumfy srpna r. 1914 k němu vedou: Jako bouře se převalily německé armády přes Belgii, rozbily hradby severní Francie a hnaly před sebou k Paříži francouzská vojska. Jestliže německý generál von Bernhardi prohlásil, že příští válka znamená pro Němce světovou říši nebo pád, nikdo z Němců právě tak, jako sám Bernhardi nemyslil na druhé.

Po 4 letech nikdy nevídaných, nejkrvavějších, mnohdy celé týdny i měsíce trvajících bitvách se zhroutil u Sedanu smělý německý útok na svět: Ohromný stroj vojenský, utvořený Bedřichem Velikým a jeho otcem, zdokonalený von Moltke a von Roone, nejsmělejší uvedený do pole Hindenburgem a Mackensenem a Větil, svět ohrožený tímto strašným strojem, otřesený jím v základech, konečně jej rozbil.

Smrtelná rána byla vedena proti Němcům se dvou stran. 1. francouzská armáda na kanále Sambry a první americká armáda v Argonnách dostaly těžkou úlohu zlomiti poslední překážky. Téměř po 3 týdny trvala ohromná bitva od Valenciennes do Maasy. Němci se bránili zoufale, ale to bylo právě jejich chybou. Bylo jasno, že neudrží své posice, a bylo třeba připravovati ústup pravého křídla německého na Maasu a všechno úsilí vynaložiti na to, aby se Američané neprodrali s Francouzi Argonnami a nezmocnili se linie Maasy u Sedanu dříve, než Němci provedou svůj ústup.

Němci, zdá se, příliš spoléhali na výjimečné vlastnosti svého vojáka. Ale jestliže se německý voják ukázal snad nejlepším vojákem světa, jeho síly byly napjaty přespříliš a příliš dlouho. Německé velení málo počítalo s únavou a vysílením svých vojsk a jestliže jim neukládalo stále stejné úkoly, tedy jen proto, aby jim uložilo ještě větší, ještě těžší. Nás nemůže mýliti tvrzení německých úředních zpráv o dobrovolném ústupu, prováděném dle plánu: Němci ustupovali naopak jen po porážce a místně, neradi, bránice se co nejúporněji, až se konečně octli v pytli, který jim hrozil úplnou katastrofou.

Linii na kanále Sambry Němci správně pokládali za velmi důležitou. Nalezen rozkaz generálního štábu německého z 19. října tohoto znění: „Obrana posice na kanálu je nesmírně strategicky vážná pro celou frontu této skupiny armád. Doufám pevně, že armáda udrží za každou cenu tuto posici. Zálohy určené pro útok budte použity k tomuto účelu. Všechny velitele nutno upozorniti, že jedině krajní odpor donutí nepřítele, aby zastavil své útoky. Doporučuji opevniti silně frontu na kanále a kulometná hnízda. Je důležito, aby ústup nepočal bez mého dovolení. Korunní princ Vilém." Rozkaz byl správný potud, pokud odpor na kanále měl vyhrát čas, aby německé armády mohly ustoupiti nerušeně od Šeldy k Maase. Zachraňovat linii Šeldy krajní obranou na kanále Sambry nemělo při převaze nepřátelských sil naději na úspěch. To byla první strategická chyba Němců.

Druhá byla logickým důsledkem první. Zdá se, že Němci přecenili linii Šeldy a kanálu Sambry. Aspoň potud, pokud se

Государственный архив Новосибирской области

touto obranou oslabovala úpornost německé obrany mezi řekami Aisne a Maasou. Nedostatek záloh pak způsobil, že Němci prohráli svoji obranu na obou místech.

Průlom 1. americké armády, spojené s francouzskými vojsky, rozhodl nejen boj o Argonny. Němci neuměli omezit průlom spojenců. Spojenecká vojska dosáhla Maasy a první americký voják, který vstoupil na historickou půdu Sedanu, odsuroval Německo na smrt. Přeříznutí dráhy Brussel-Metty znamenalo, že linie Maasy je pro Němce prohrána dříve, než se připravili na ni k obraně.

Sedan v rukou spojenců: To znamenalo, že cesty do hlubokého týlu německého jsou v rukou spojenců, že rýnské armády německé musí přihlížeti bezmocně, jak Ruprecht Bavorský a korunní princ německý se zmítají ve smyčce kolem nich zatočené.

To rozhodlo osud německých armád. To také odsoudilo Němce k bezmocnému přijetí těžkých podmínek příměří — ke kapitulaci. A je divnou hrou osudu, že tato katastrofa stihla Němce právě u historického Sedanu, že historického 8. listopadu Němci přišli do hlavního stanu spojenců vyslechnout podmínky své kapitulace.

vhk.

Clemenceau o pomoci Německu.

Úřední zpráva z Paříže 12. listop. 1918.

Francouzský zvláštní plnomocný vyslanec Regnault poslal z Omska dne 15. listop. francouzskému vicekonsulu Balardovi v Jekatěrinburgu tento telegram:

Ministerský předseda Clemenceau učinil toto sdělení zástupcům žurnalistiky, kteří mu přišli blahopřáti:

„Děkuji Vám za Vaši návštěvu. Mohu Vám sděliti, že příměří bylo podepsáno dnes v noci o 5. hodině ráno po dlouhém jednání, jež se však týkalo toliko podružných otázek. Několik málo důležitých změn bylo učiněno v původním znění. I Němci sami uznávají smířlivost, s jakou jsme si počínali při jednání o příměří, a hodlají vydati projev v čest Francie a spojenců. Němečtí plnomocníci naléhali nejvíce v otázce zásobování. My ovšem ponecháváme po dobu příměří v platnosti blokádu. Poněvadž však situace Německa a Rakouska jest zoufalá, učiníme všechno možné pro jejich zásobení ovšem v míře, pokud nám samým to nebude překážeti. Všechny tyto problémy závisí od otázky dopravní. Německo nám vydá všechny lokomotivy a 150.000 vagonů, které nám byly vzaty. To nikterak neulehčí řádné zásobování. Německo čekalo až do poslední minuty, kdy jsouc vyčerpáno bylo donuceno kapitulovati. Situace, v níž se dnes nalézá, je nenormální a nedopouští, aby se tam mohlo zásobiti. Proto jsme nuceni myšlenky ihned ku pomoci, neboť neválčíme proti lidskosti, ale pro lidskost."

Podmínky příměří s Německem.

V č. 229. jsme uveřejnili zprávu o zasedání francouzské sněmovny, v kterém byly oznámeny podmínky příměří s Německu. Ve zprávě scházel začátek, který jsme nyní dostali. Tedy doplňujeme:

Francouzská poslanecká sněmovna měla v pondělí odpoledne dne 11. listopadu 1918 slavnostní schůzi. Ministerský předseda Clemenceau přečetl podání znění příměří, uzavřeného ráno, mezi maršálem Fochem, anglickým admirálem Wemissem a plnomocníky německými. Krátký obsah textu příměří jest tento:

„Nepřátelství bude zastaveno 6 hodin po podepsání příměří. Francie, Belgie a Elsasko-Lotrinsko bude ihned vyklizeno a sice tak, aby vyklizení bylo provedeno v době 14 dnů. Německá vojska, která by do ustanovené doby území toto neopustila, budou pokládána za válečné zajatce. Německo vydá 5000 děl, z nichž 2500 budou těžkých, dále 25.000 strojních pušek, 3000 minometů, 1700 letadel. Budou vyklizeny kraje na levém pobřeží Rýnu, a budou obsazeny spojenci a Spojenými Státy, kteří zřídí tři hlavních přechodech přes Rýn, v Mohuči, Koblenci a Kolíně nad Rýnem předmostní opevnění na vzdálenost 30 km na pravém břehu. Na pravém rýnském břehu bude zřízeno neutrální pásmo v hloubce do 10 km. Vyklizení bude provedeno během 14 dnů. Na vyklizeném území nebudiž způsobena žádná škoda osobám, ani majetku. Všechny německé objekty budou odevzdány neporušené cesty a dopravní prostředky nesmí býti nikterak poškozeny. Němci vydají 5000 lokomotiv, 150.000 vagonů a 5000 nákladních automobilů. Mimo to potřebný materiál k provozování vozby v území na levém břehu rýnském zůstane na svém místě".

Ostatek zprávy otištěn v č. 229. „Československého Deníku" v „Posledních zprávách" pod nadpisem „Ve francouzském parlamentě".

Z uralských závodů.

Na Šajtanském závodě po převratu zhotovila jedna směna ve válcovně za 8 hod. 620—640 pudů železa. Dnes tatáž směna v téže pracovní době vyrábí denně 1018 pudů.

Na některých závodech Urala dělnictvo, vlastníci povozky, jeví větší náklonnost k dováženi a prodeji životních potřeb, s nimiž spekuluje, než-li k práci na závodech.

BESEDA.

Nad zachyceným rozhovorem.

(Výňatek z deníku.)

Byl jsem mezi dívky na slavnosti odevzdání praporů chrabrým plukům naší II. divise. Slavnost povznášející, radostná svým obsahem a drahá každému našemu srdci.

Rád naslouchám rozhovorům našich bratří vojáků. Ony mi říkají, jaká jest mezi nimi nálada, jaké naděje a sny rostou v jejich duších, jaká přání, jaké tužby mají jejich srdce, čím a jak duševně žije náš voják.

Vmísím se tedy mezi naše hochy při této slavnosti a — poslouchám.

Něco mne zarazilo. Ošklivé, urážlivé slovo. Mimoděk jsem se ohlédl.

„Bože můj, tohle že řekl československý vojak? Tohle že vůbec může říci týž československý vojak, na jehož jsme právem hrdi a na jehož inteligenci, prozíravost a životní moudrost spoléháme?"

Naslouchám dále, jakých očekával, že z hloučku bratří obdržím vysvětlení, že někdo rozumným důvodem ospravedlní horkokrevného bratra, jehož ústa výrok pronesla, o nesmyslnosti toho, co řekl — ale čekám nadarmo.

Nenalézá se slova.

Nádherný obraz slavnosti československého vojska, rozvíjející se před mýma očima, pozbývá pro mne přitažlivosti. Srdce i hlava jsou plny myšlének a úvah.

Kerenský varoval ruský národ před činy, jež by mu v historii mohly dáti název „hordy vzbouřivších se otroků".

Bude se též tragedie opakovati i mezi námi?

Dnes, na troskách bývalé rakousko-uherské říše vyrostl mladý československý stát, naše vlastní skutečnou vládu, jejímiž poddanými. Máme svou vládu, československou a nikoliv maďarsko-německou. Máme své ministry a budeme míti svého presidenta. To všechno bude naše, československé. Vláda československého národa vrátila se do jeho rukou, jak prorokoval Komenský.

Budeme míti i svou armádu. Armádu, vybudovanou na zkušenostech západoevropských demokratických států. Budeme míti i své generály, svůj generální štáb, svého ministra vojenství, svůj důstojnický sbor, protože armáda bez nich existovati nemůže. To všechno bude naše, československé, a našemu člověku již nebude třeba, aby se obával hrubostí maďarsko-německého „feldwébla".

Máme doma učence, spisovatele, umělce, průmyslníky a obchodníky, na něž právem můžeme býti hrdi.

Proč bychom si nemohli vychovati i dobré diplomaty a generály, proč bychom nemohli vyniknouti i v těchto oborech, kde jsme byli až dosud odstrkováni vídeňskou vládou?

Třistaletá poroba nesmí v nás zůstaviti nedůvěru v sama sebe a podceňování všeho, co jest naše a nikoliv cizí. To by bylo nejbolestnější dědictví po habsburské dynastii.

Organisace naší republiky bude vyžadovati ještě mnoho času a mnoho práce.

Ale, aby tento přechod z područí Rakousko-Uherska k modernímu demokratickému státu dál se pokud možno bezbolestně a rychle, jest především nutna důvěra nás všech v naše politické i vojenské vedení, nejen zde, nýbrž i doma, je třeba, aby československá vláda požívala náležité autority a vážnosti.

Musíme dokázati světu, že jsme nejen dovedli zničiti Rakousko-Uhersko, ale že dovedeme také vybudovati nový stát, že jsme živlem státotvorným.

A tímto vědomím musíme býti proniknuti již zde a zvláště zde.

Jestliže v rakousko-uherské armádě nebylo československých generálů, neznamená to ještě, že bychom mezi sebou neměli s dostatek lidí, způsobilých k této vysoké vojenské hodnosti.

Jestliže vídeňská vláda nedopustila, aby československý člověk vyniknul jako diplomat, protože mu nedůvěřovala, není to ještě důkazem, že dobrých diplomatů nikdy míti nebudeme.

Vždyť právě naše revoluční akce dokázala pravý opak!

Zamyslete se nad tím, bratří! A pak nebude mezi Vámi proneseno mnohé trpké slovo, jež dnes pronášíte s úžasnou rychlostí úsudku.

Více důvěry mezi námi!

Více lásky k tomu, co je naše, československé!

Více sebekritiky a smyslu pro skutečnost!

Ant. Netolický.

Государственный архив в Новосибирской области

V Miass, Uralu, žije 3/4 polovici veškerou hotovost všech místních bojů, takže tyto ústavy bez peněz a nemají z čeho vyplácet podpory.

V Čelabinských [illegible] dělnictvo se dělalo velmi [illegible] [illegible] práce nepřestává.

V Nikitě [illegible], na žádost výboru odborové organisace, zahrnuje závodu příspěvky do odborové [illegible], poněvadž dle sdělení funkcionářů by jinak mnoho neplatil.

V Miaském závodě na pilníky vydal ředitel závodu vyhlášku, jíž zrušuje závodní komitét. Dělnictvo protestovalo, poněvadž k podobným nezákonnostem ředitel nemá práva. Zakročením našich bratří ve prospěch dělnictva hrozící konflikt urovnán.

Na Běloreckém závodě pracují na 2 směny. První začíná ráno v 5 hod. a končí v 1 hod. odpoledne, druhá začíná v 1 hod. a končí v 9 hod. večer, takže každé směně zůstává půl dne, který věnuje svému polnímu hospodářství.

Při stavbě dráhy u Minjar zabit neznámými pachateli br. Korbel a jeden bratr těžce raněn, oba z Technického oddělení československých vojsk.

Na Sajranském závodě za účasti zástupce našeho vojska, likvidována stávka, když dělnictvu bylo přidáno 20 procent na mzdě po tak dlouhé, dokud závod nepatří lacině potraviny.

T. Skácel.

Úřední zprávy.

Zo Slovenského odboru.

Upozorňujem všetkých bratov na „Malý kultúrny zemepis Slovenska", ktorý práve vydáva redakcia „Slovenských Hlasov". Knižka opisuje každú stolicu zvlášť v nasledujúcom poriadku: priestor stolice v štvor. km, počet a zamestnanie jej obyvateľstva; hory, rieky, rastliny, zver a nerasty; nakoniec podáva stručnú biografiu temer každej dediny. Ku každej takto opisanej stolici bude priložená mapa patričnej stolice s označením riek a osadlísk.

„Malý kultúrny zemepis Slovenska" je písaný bedlivo a vrelou láskou k našej drahej vlasti. Biografický opis osadlísk podáva súčasne dejiny Slovenska a slovenskej literatúry.

Je to prvá knižka, akú sme si žiadali dať do rúk našej školskej detvy. No, nemohli, ba nesmeli sme, ponevač uhorský minister osvety každú taku knihu, v ktorej sme si pomenovali náš Zvolen — Zvolenom (a nie Zólyom), Trnavu — Trnavou (a nie Nagyszombat), rieku Hron — Hronom (a nie Garam), vykázal zo škôl úvadným „nem engedélyeztetik (nepovoľuje sa). Ba apponyovský školský zákon (z r. 1907. z. čl. XXVII) na tľko zdecimoval počet učebných kn h, že okrem Uramovho „Slabikára" žiadnej slovenskej knihy nedostalo našim dietkam do rúk.

Hľadte si opatriť Malý kultúrny zemepis Slovenska každý! Nech slúži [illegible] ako vždy nášmu revolucionárovi-vojakovi za modlitebník!

Knižočku chráňte, ako oko v hlave, bude to najvzácnejší dar, ktorý svojim ženám, dietkam, známym prinesiem z „zajatia" — osvobodené Slovensko!

M. Orišek,
správca Slovenského odboru

Z Finančního odboru.

Bratři!

V jednotlivých částech jsou značné nedoplatky na národní dani. Někde nebyla dokonce za několik měsíců přesně vybírána. Hleďte proto provésti kontrolu o placení národní daně za celou dobu trvání části ohledně všech svých příslušníků, zejména mnohých svých bratrů na různých komandérkách, kteří často na své povinnosti buď pro množství práce, neb z jiných důvodů zapomínají. Válka jde rychle ku konci, máme před sebou svůj stát a tu budou zajisté každému chloubou vkusné potvrzenky o zaplacené národní dani, které se budou ve finančním odboru připravovati, a částem zasílati ku rozdělení s vyplněným jménem.

Vzhledem k tomu, že se ve finančním odboru účtuje daň na účty částí hromadně, žádám bratry z plukovních zastupitelstev a pokladníky, aby si připravili přesné seznamy o zaplacení daně jednotlivců do konce t. r., počítaje v to dluhovanou daň, kterou ať ihned pošlou naši pokladně, aby se mohly po prozkoumání vypíniti potvrzenky.

Šíp.

Zdravotní hlídka.

Skvrnitý tyfus.

Nový hrozný, zákeřný nepřítel vyvstal na horizontu — epidemie všeho druhu infekčních chorob. Ještě neutichlo nebezpečí cholery, jejíž rozvoj podle zkušenosti ruských lékařů dá se očekávati na jaře, když v úžasném rozsahu objevil se skvrnitý tyf, jenž řádí na všech místech, jak v rejonu válečných operací, tak i v týlu. V Čelabinském denně hlášeno 30—60 nových případů [illegible] mocnicích, vedle toho nejméně tolik onemocnění zůstávajících na léčení v soukromí, jež netvoří [illegible] úřadů i obyvatelstva, následkem nepříznivé [illegible] izolace nemocného pro rozšíření [illegible] stávají se zdrojem další nákazy.

Běženci a zbytečni cestující, přeplňující vlaky i čekárny, přelidnění ve městech a [illegible], vše to jsou okolnosti, jež podporují rozšíření epidemie.

Skvrnitý tyf přenáší se hmyzem [illegible] druhu (vši, štěnice, blechy atd.), začíná [illegible] těžkými příznaky, dostavuje se [illegible] po nákaze hmyzem přenesené. Mezi 3. a [illegible] objevují se po těle červené skvrny a [illegible] končí náhle 13. až 17. dne po onem [illegible], nedojde-li ke komplikacím. Procento úmrtí je velmi [illegible].

Uvážíme-li, že [illegible], přenášející nemoc, jsou vázání na tělo člověka [illegible] jeho nejbližší okolí, povrch těla lidského pak že je jim jakési pastvinou, snadno pochopíme, že [illegible] styku s lidmi z místa, v němž řádí skvrnitý [illegible], je velmi nebezpečný zvláště tehdy, je-li [illegible] lidí pohromadě, jak tomu bývá ve veřejných místnostech. Nádražní čekárny, divadla, hostince, [illegible], kinematografy stávají se proto nejčastěji semeništěm nositelů nákazy.

Většina z [illegible] očitými svědky toho, jak v zajateckých [illegible] po Rusku nemilosrdně řádil právě skvrnitý [illegible] v našich řadách, k čemuž nemálo přispělo [illegible] neporozumění či lhostejnost zodpovědných [illegible] po stránce zdravotní. Za uvedených okolností [illegible] byli jsme zcela bezmocní, vydáni na milost i nemilost neúprosnému osudu epidemie, a náš [illegible] medicinský personál stejně s ostatními zajatci [illegible] infekci a platil životem za poskytnutí [illegible] pomoc. Dnes poměry jsou ponekud [illegible] kolivěk po hygienické stránce naše okolí je nám [illegible] ještě mnohem nepříznivější, nelží v době [illegible], přece spočívá možnost nákazy i ohranič[illegible] epidemie [illegible] v našich rukou. Nejjistějším prostředkem k dosažení toho je ovšem vyhýbati se styku s místním obecenstvem vůbec, zvláště pak ve veřejných místnostech.

Každý rozumný a o své lidi dbalý velitel částí zamýslí se nad pokyny lékařskými a vynasnaží se, zasaditi se o to, aby nemístnou shovívavostí nebo dokonce nedbalostí o zdraví svěřených mu dobrovolců nezavinil vznik a rozšíření chorob, jež by mohlo býti pro nás katastrofální.

Medicinský personál pak se své strany neopomene užíti všech profylaktických opatření: desinfekce, isolace nemocného, 10-denní pozorování odděleného okolí pod stráží atd.

Ztráty epidemií skvrnitého tyfu i všeho druhu jiných nakažlivých nemocí v době války jsou mnohem [illegible]nější, nežli ztráty nejúpornějšího zraňujícího [illegible]. Proto jsou epidemie v době války postrachem každé armády ohrožujíce bytí její ve větším rozměru než nejlitější nepřítel.

Dr. Konopásek.

Všelicos.

— Politický (jenom tak „špásem"). Pomodlil se, Čechu, k svatému Vojtěchu, by tě vzaly samostatné národy do ochu.

K. Havlíček Borovský.

— V Moskvě dodnes nevycházejí kromě sovětských žádné jiné noviny, přes všeobecnou nespokojenost jimi i mezi bolševiky. Sám Lenin nedávno nazval je „bílými gubernskými novinostmi". Asi tento projev pohnul moskevským vůdcem k tomu, že svolal všechny žurnalisty a povolil jim vydávat noviny, arci pod censurou světa. Representanti moskevského tisku nabídku tuto kategoricky odmítli.

— Cena zlata, následkem [illegible] dovozu zlata do Charbina, sklesla [illegible]38 na 17 rb. za zolotník, tedy na necelou [illegible].

— Z újezdů Celabinského, Sadrinského, Zlatoustovského, Verchneuralského, Troického, Kurganského a Kustanajského projektuje se utvořiti novou gubernii — Celabinsk. Bude v sobě tedy zahrnovati část dosavadních gubernií Orenburgské a Tobolské.

— V ministerstvu zásobování vznikl podle zprávy „Zaria" projekt na otevření celé sítě [illegible]rárních lávek pro prodej lihovin, cukru, čaje a tabaku, jenž by spojitosti s předpokládaným zavedením monopolu na uvedené předměty. Tedy nové vydání starých „kazjonek", jenom s rozšířeným oborem působnosti.

Z našeho vojska.

Bratru kapitánu Josefu Váňovi, zat. veliteli československého Tatranského střeleckého pluku.

5. rota 6. československého Hanáckého střeleckého pluku, již jsi byl velitelem, loučí se s Tebou při převedení Tvém jako zat. velit. 7. Tatranského pluku. Vzpomíná krásných dnů svého pobytu v Pirjatíně, kdy její, v pravdě domácký život, ničím nerušený, byl plný příprav k velikému dílu osvobozovacímu, práce osvětové i vzdělávací, vzpomíná dlouhé cesty k Vladivostoku, prvých vzrušujících episod Čelabinska, krvavých dnů Marjanovky, Vagaje, Jekatěrinburgu, Šalji, Šumkově.

Ty ve všech těch dobách stál jsi v čele nás, byl jsi nám učitelem, otcem i bratrem zároveň. Tebe poznali jsme jako muže rysího charakteru, upřímného Čecha, chrabrého vojína, výborného důstojníka.

Těžce neseme Tvé převedení. Tak vřele jsme si přáli, abys po těžkých dobách i zkouškách společně započatého díla dovedl nás do svobodné vlasti. Vždyť jsme byli všemi těmi radostnými i vážnými v životě roty okamžiky spjati páskou nerozlučnou.

Ani tehdy, když jsi byl jmenován velitelem 2. praporu našeho pluku, necítili jsme toho odloučení. Tehdy jsi byl s námi, sdílel's s rotou stejné osudy. Dnes od nás odcházíš. Přejeme Ti všeho nejlepšího na Tvé další dráze životní. Abys se cítil v nastávajícím úřadě šťasten i spokojen, pochopen od svých tak, jako jsi byl pochopen námi, abys se vrátil do vlasti jako vítěz.

K tomu přijmi od své 5. roty bratrské „na zdar."

V Jekatěrinburgu, 6. listopadu 1918.

5. rota československého Hanáckého pluku.

Úřední zpráva

vrchního velitele západní fronty.
13. listopadu 1918.

Sibiřská armáda.

Semiréčje. Nepřítel pokoušel se nastupovat po Kargalinské dráze na Lepsinsk, byl však odražen naším ohněm.

Západní fronta.

Jekatěrinburgská skupina.

Verchoturský úsek. Silný dělostřelecký boj. Na ostatních směrech beze změn.

Государственный архив Новосибирской области

Kamská skupina.

Ostinský směr. Nepřítel byl vybit ze vsi Iskildy a ustoupil ke vsi Dubové Hoře.
Na ostatních směrech klid.

Samarská skupina.

Buguruslanský směr. Když se byl nepřítel pokusil nastupovat na ves Islambachtam, byl náporem našich částí přinucen ustoupit na frontu vsi Stepanovky-Fedorovky, zanechav v našich rukou mnoho válečného materiálu.
Na ostatních směrech beze změn.

Jihozápadní armáda.

Buzulucký úsek. Nepřítel odtlačil naše levé křídlo a obsadil ves Spasskoje.
Taškentský úsek. Srážky rozvědek.
Na ostatních úsecích beze změn.

Různé zprávy.

Kořist spojenců.

Kořist vzatá spojeneckými armádami od 1. do 31. října činí 2472 důstojníky a 105.871 vojáků, 2064 děl, 13 639 kulometů, 1193 minomety, čímž celková kořist dobytá na západě spojenci od 15. července dostupuje 7.990 zajatých důstojníků, 354.365 vojáků, 6217 děl, 88.422 kulometů a 8907 minometů.

Polsko.

Vladivostok: Z Krakova se oznamuje neprověřená zpráva, že zřízena polská republika pod předsednictvím posl. Daszyńského.

Polská vláda.

Vladivostok 18./11. (ČSTK) Vláda Spojených Států uznala Polskou Národní Radu v čele s Romanem Dmovským za vládu samostatného spojeneckého národa.

Jihoslované.

Ze Ženevy. Dr. A. Korošec, předseda Národního výboru Slovinců, Chorvatů a Srbů, nalézaje se právě v čele jihoslovanské delegace v Ženevě, poslal ministerskému předsedovi Pašičovi tento telegram: „Při zprávě, že vítězná srbská armáda osvobodila naše hrdé hlavní město Bělehrad po tolikerém strádání, zachvěla se radostí srdce v celém Jihoslovanstvu. Dovolte, abych byl tlumočníkem tohoto všeobecného národního nadšení a vyslovil hrdinné srbské armádě naše blahopřání."

Francie a Syrie.

Předseda Ústředního syrského výboru Šekri Hanem poslal jménem tohoto výboru ministru námořnictví svoje nejživější poděkování za akci francouzské divize v Syrii a za pomoc prokázanou vojsky obyvatelstvu syrského pobřeží. Výbor požádal ministra Leyguese, aby vyjádřil hlubokou úctu Syřanů důstojníkům a námořníkům této divise.

Francouzská půjčka v Alžíru.

Z Alžíru: Protože úhrnná částka upsaných podílů půjčky roku 1918, již převýšila výsledky poslední půjčky, generální rada v Alžíru odhlasovala resoluci, vyslovující povděk i úctu před vlasteneckým smýšlením alžírského obyvatelstva.

Rumuni v Americe.

Z Washingtonu: Národní rumunská liga, představitelka sedmihradských Rumunů, konala velikou schůzi, v níž se protestovalo proti snaze rakousko-uherské vlády podržeti druhé národnosti pod rástrkou autonomie pod panstvím maďarským. Byl vysloven požadavek spojení Sedmihradu s Rumunskem.

V Bavorsku.

Bern 9. listop. (Zach. jiskr. zpr.) V Bavorsku prý vypukla revoluce. Žádají okamžitého vzdání se Viléma I. následníka trůnu a demokratisaci všech státních zřízení. Nezaměstnaným má být poskytnuta hmotná podpora. Má býti zaveden 8 hod. pracovní den. Manifestanti vzali prý Mnichov a 8. listopadu vyhlásili republiku rady dělnických a vojenských poslanců (?) v čele se socialistou Kurtelsnerem. Text deklarace prohlašuje svolání národního sněmu, zvoleného demokratickým hlasovacím právem; dále hlásí, že vojáci sami chtějí držet kasárny v svojich rukách, a žádá zachování všude pořádku a úcty k životu a majetku občanů.

Nota německých žen anglickým.

Zachycená zpráva z Berlína předává notu národní radě žen Velké Britanie a Irska: „Pamětlivy dřívější společné práce pro blaho žen a dětí, pamětlivy dřívějšího společného boje za svaté právo a důvěřujíce získané obapolné důvěře, ženy zastoupené v německé Národní Radě žen prosí Národní Radu žen Velké Britanie a Irska, aby užily veškerého svého vlivu k zmírnění podmínek příměří. Doufáme, že anglické ženy nepřejí si, aby předání takového válečného materiálu železničního, stejně jako výživa posádek v obsazeném území způsobila smrt hladem milionů nevinných lidí." Podpisy. Podobné depeše prý i ženám Skotska i Francie.

Na jiném místě uvádí projev Clemenceau, který svědčí o tom, že spojenci nedopustí, aby trpěli hladem.

Italové na jihoslovanském pobřeží.

Italská vojska obsadila prý Terst, kde je guvernérem italský generál, dalmatské ostrovy a pobřeží. Do Italie jezdí prý různé delegace z Terstu, Rijeky i druhých měst a oslavuje se sjednocení Italie. Italská národní rada v Římě, dle zprávy italské tisk. kanc., již koncem října prohlásila připojení města k Italii a požádala o její pomoc. Koncem listopadu vyloděna byla v Rjece italská vojska. Ministr Sonino prohlásil, že nemíní dobývati cizího území, ale nedopustí, aby někdo utlačoval, že však chce se dosáhnout neodvislosti a bezpečnosti.

V zprávách o bývalé rakousko-uherské armádě je stále ještě velký zmatek, proto je nelze přijímati je velmi opatrně.

Pocta presidentu Wilsonovi.

Městské zastupitelstvo v Kartageně usneslo se nabídnouti presidentu Wilsonovi titul čestného občana města Kartagen a změniti jméno města.

Z Madridu sdělují, že po Kartageně i město Kadix učinilo presidenta Wilsona, jehož jménem nazvalo náměstí Izabelly II. V Ferrolu byla uspořádána manifestace v čest presidenta Spojených Států.

Válečná Amerika.

Mobilisace Ameriky nebyla zastavena. V listopadu dle New-Yorkské zprávy z 8. XI. odvedeno nových 310.000 vojáků.

V bolševickém Rusku.

Za zavraždění Uritského a atentát na Lenina bylo ve Vjatce zastřeleno 21 lidí, mezi nimi člen první dumy Ognev. — V desíti volostech čerdinského újezdu vznikly nepokoje mezi sedláky na základě nespokojenosti s bolševickou vládou. Byla tam vyslána trestná expedice.

Poslední zprávy.

Rumunsko vystupuje proti Německu a Maďarsku.

Moskva 14. listopadu: Rumunsko vypovědělo Německu válku.

Rumunská vláda podala ultimativní požadavek maďarské vládě, aby maďarská vojska a úřady vyklidily Transylvánii.

Anglické ponorky v Černém moři.

Oděsa 11. listopadu 1918. Mezi Oděsou a Sevastopolem byly spatřeny anglické ponorky. Lodky mající německé vlajky samy se vzdávají a vysazují své posádky na břeh.

Nová vláda v Německu.

Opakuje se zpráva z Moskvy, že v Německu utvořila se nová vláda na základě dohody pravých socialistů a neodvislých, kteří zastoupeni jsou Haasem, Ditmannem a Bartem. Krajně levá skupina „Spartak" zastoupena není.

Slavnost ve Vladivostoku.

Vladivostok 15. listopadu: Dnes na oslavu kapitulace Německa uspořádala spojenecká velitelství slavnostní přehlídku spojeneckých vojsk. V 10 hodin se shromáždila spojenecká vojska na náměstí před hlavním nádražím a prošla po Světlanské ulici k Uspenskému soboru. Vojska prošla v tomto pořadí: americká pěchota, čínští námořníci a pěchota francouzská, námořníci a koloniální oddíl francouzský, angličtí námořníci a kanadská pěchota, japonská pěchota, oddíl italské lidy, oddíl rumunského vojska, srbský oddíl, ruští námořníci, ruská pěchota, kozáci. Průvod uzavírala rota československého vojska.

U československého štábu přehlížel defilující vojska vrchní velitel spojeneckých vojsk gen. Otani spolu s veliteli jednotlivých spojeneckých částí.

Ztráta.

Špur Josef, 7. pluk, štábní rota, ztratil na nádraží Jekatěrinburg I., obnos 330— rub. a prosí nálezce o laskavé vrácení.

NAŠE PUBLIKACE.

Knihovna „Českoslov. Denníka":

Svazek 1.: Řády a resoluce 1. sjezdu českosloven. vojska. Cena 50 kop. (Rozebráno).

Svazek 2.: J. P.: Ve Vlasti. Cena 50 kop.

Svazek 3.: Dr. A. Straka: „Československá republika." Cena 40 kop.

Knihovna „Českoslov. Vojáka":

Svazek 1.: Povely. Cena 20 kop.

Svazek 2.: E. Moravec: Samostříly. (S obrázkovou přílohou.) Cena 40 kop. (Vyjde tento týden.)

Knižnica „Slovenských Hlasov":

Číslo 1.: Zveršov Janka Jesenského. Cena 30 kop.

Číslo 2.: Malý kultúrny zemepis Slovenska. Stolica Turčianska. (S mapkou.) Cena 20 kop.

Číslo 3.: Počiatky slovenského pravopisu. Cena 20 kop.

J. Kudela: Obopon. (Очерк истории чешско-словацкого революционного движения.) Cena 50 kop. (Rozebráno).

Ф. Безхозный: Чехословаки в России. Cena 30 kop. (při větších objednávkách značně slevu).

R. Medek: Zbory.

DOPISNICE

pro polní poštu možno objednati v admin. „Československého Denníka". Cena 2 kop.

Государственный архив Новосибирской области

238 [illegible] V Jekatěrinburgu v úterý 19. listopadu 1918. Cena 20 kop.

ČESKOSLOVENSKÝ DENNÍK

ЧЕШСКОСЛОВАЦКІЙ ДНЕВНИКЪ

Orgán Odbočky Československé Národní Rady na Rusi.

Государственный архив Новосибирской области

Situace sovětské vlády.

Hrozná hra osudu způsobila, že v době, kdy uzavřeno příměří na všech frontách, že v Rusku, které první vyšlo z války, jehož vláda uzavřela první mír, boje trvají dále. Sovětská vláda, která [illegible] svobody na prvém místě [illegible] ruskému mír [illegible] pro sebe hlavně [illegible] masy vojenské, dnes pokračuje [illegible].

Na jednom, dosud nejdůležitějším protisovětském bojišti hlavním činitelem je československé vojsko. Je proto třeba stále mít jasně před sebou politickou i vojenskou situaci vlády lidových komisařů.

Politicky i vojensky je sovětské Rusko úplně osamoceno. Spojenecké státy nikdy neuznaly sovětské vlády a [illegible] přerušily s ní [illegible] styky [illegible] vojensky. Panovníci Německa, Rakouskouherska, Bulharska a Turecka uzavřeli [illegible] s bolševiky, ale [illegible] ani jednoho [illegible]. Na [illegible] státy s lidovými [illegible]. [illegible] bolševikům [illegible] jen u jedné [illegible]; řada lidových komisařů [illegible] před [illegible] poslala do Prahy radiotelegram, [illegible] by [illegible] československých zemí. Od [illegible] Prahy dosud nedošel; jinak by [illegible] pochválili. Také nová lidová vláda v Německu zatím [illegible] tel g [illegible] záležitosti, [illegible] v níž Moskva nabízí německým revolučním dělníkům a [illegible] státy, pokud byly ve stycích se sovětskou vládou, [illegible] styky přerušily.

Vojenská situace bolševiků je [illegible]. Jsou odkázáni výhradně na sebe. Poslední jejich naděje obracejí se do Německa, kde podle jejich zpráv vzniká sociální revoluce a rodí se [illegible] sovětů. [illegible] menší pochyby, že i tato naděje [illegible] zklame. Ti [illegible], kteří dnes [illegible] říšskoněmecké vlády, [illegible] nemysli; jim se jedná [illegible], aby co nejlépe likvidovali strašné [illegible] války, aby co nejdříve [illegible] aspoň trochu normální hospodářský život, aby vyčerpanému lidu mohli [illegible] práci a chléb, aby uzavřeli co nejméně [illegible] mír. A masy německého lidu, [illegible] na kázeň občanskou, vojenskou, stranickou a j., [illegible] na [illegible] družství, k [illegible] bolševičtí agenti. Při tom ovšem [illegible] že také v Německu [illegible] statisíce, snad statisíce živlů mravně nebo rozumově schátralých (zajatců, ze [illegible], z osvobozených zločinců atd.), kteří [illegible] dočasného bezvládí v některých městech a krajích využívají ke krvavým podnikům rázu veřejného i soukromého.

Tedy na pomoc německého a vůbec středoevropského revolučního proletariátu bolševici počítat nemohou. Naopak se skoro zdá, že [illegible] vytvořené kapitulací Rakousko-Uherska a Německa oslabí bolševické vojsko na frontě i v týlu. Máme zprávu — dosud ovšem [illegible] že krasnoarmějci [illegible] chtěli jít domů, bolševici je [illegible] pustit a vznikly z toho [illegible]. Je ovšem třeba býti opatrným [illegible] zprávami; [illegible] armádě [illegible] domů [illegible] asi odůvodněné [illegible] (hlavně [illegible] komunisté). Ale něco pravdy [illegible] zprávách být. Mezi krasnoarmějci [illegible] zajatců násilím [illegible] do [illegible]; u nich [illegible] domů, je zcela přirozené. [illegible] z těch dobrovolných [illegible], že domů [illegible] více než [illegible] oslabující sílu [illegible].

Proti [illegible] kromě našeho vojska [illegible] naší frontě [illegible] na severu [illegible] (Murmansk, Archangelsk) [illegible] dobrovolnická armáda [illegible] (Alexějev), [illegible] bolševici [illegible] své již [illegible] (B[illegible]). Tím jistě [illegible] armáda [illegible] — [illegible] Černého moře v Batumu nebo [illegible]. V [illegible] míří je také [illegible] přes gdansko [illegible] do krajů [illegible] Němci [illegible] ska k ochraně [illegible] účelu jiných. V [illegible] „jiných Čechů" [illegible] se skrývá [illegible] lům v boji proti bolševikům.

Kromě těch vnějších nepřátel bolševická vláda v [illegible] státě [illegible] dvakrát pevnou, to víme většinou.

Ovšem nyní bolševici dostali dobrého pomocníka, a to je zima, která rozhodně bude působit neblahě na rozvoj všeobecného nastu [illegible] na Moskvu. K.

Zdokonalení je nemožno, žijeme-li stále ve světském ruchu, a ještě méně, žijeme-li v poušti. Nejvýhodnější podmínka zdokonalení záleží v tom, vypracovat a upevnit v samotě svůj názor na svět a pak, ve světském životě ho uplatnit. L. N. Tolstoj.

Naši ve Francii.

Paříž vítá vojsko československé.
(Svátek „Bastilly" 14. července 1918.)

Paříž, věčná, stále živoucí Paříž, vzdala [illegible] hold našim hochům, u [illegible], [illegible] přes to, že [illegible] chvílemi [illegible] se drobný déšť a že my [illegible] [illegible] starého věčného [illegible] mužného, nezvratitelného odhodlání, jež [illegible] zřejmě ze tváří defilujících oddílů všech národností, že tyto [illegible] zaujaty obrovským dramatem, jež odehrávalo se na [illegible] od [illegible] a dosud nedošlo svého rozuzlení.

„Přišli byli smrtelně dojemné... [illegible] tribuna, [illegible] bulvárech Paříže, bulvárů [illegible] atd., [illegible] Tuilerie... [illegible], jimž nejvyšším [illegible] všem [illegible], který též chtěli [illegible] a tenkrát [illegible] — [illegible] na cestě [illegible] trubkami [illegible].

Před [illegible] byla to [illegible] celé [illegible], [illegible] ulice velké Paříže [illegible] svou krví...

A bylo tolik [illegible], tolik zpěvu a tolik květů...

A dnes [illegible] lebech [illegible] To [illegible] již [illegible], vanoucích [illegible] do [illegible] a [illegible] zpívaly [illegible] rovnání, [illegible] jsou týmiž ulicemi, tyž vážný [illegible] zpěv [illegible] nových [illegible] s [illegible] bajonety, též záplava květů, totéž nadšení davů, jež plní ulice...

Drobné scény, které odehrávaly se průběhem přehlídky, nejlépe ilustrují přátelské nadšení, které jejich objevení se vyvolalo. Pochodovali jak praví bojovníci, jež není nutno představovati. „Vivent les Tcheques, vivent les Sokols", mísí se s jediným „Na zdar!" a ještě jadrnějším „Zdar!" Název „Tchécoslovaques" zdá se příliš dlouhý pro výkřik silného, náhlého pohnutí a tak nejedenkrát slyšíme krátké a — kdo ví, zda ne nejlépe? — „vivent les Tchéco! vivent les Tchéco!"

A do provolání [illegible] zazní náhle: Merci pour la Siberie! Merci pour Samara! — Dík za Sibiř! Dík za Samaru! Volají to na několika místech Francouzové, na jiných místech ruští vojáci! Vděčnost na jedné,

naděje na druhé straně, mluví z těchto výkřiků! A prozrazují právě z úst francouzských velkost činů, světovou důležitost akce, kterou se vyznamenaly československé armády v Rusku a Sibiři. Činů, které jméno naše učinily teprve tak známým a tak populárním, že pařížský lid děkoval v tento svůj národní svátek vojsku našemu za činy jeho bratří voláním: „Dík za Sibiř!"

Na jiném místě se náhle prodere čestnou stráží dívka, prostá Pařížanka. A než se vojáci vzpamatují ze svého překvapení, políbí praporečníka ve tvář a rychle mizí zase v zástupech. Jásání lidu schvaluje tento pařížský projev nadšení pro náš prapor a pro naše vojáky.

Před rozchodem přátelský rozhovor se navázal mezi našimi hochy a publikem v Tuileries. Vše je klidnější i tvoří se skupiny, hoši vyprávějí jak umějí. A každý jim rozumí, ruce si tisknou, oči září. Najednou malý ruch. Nově vyznamenání křížem čestné legie upoutali zvláštní pozornost. Každý chce je fotografovati. Ve své skromnosti se zdráhají, ale konečně přece si dají říci... A nová skupina kolem praporu a jeho čestné stráže. Najednou zavzní krátké rozkazy... Čety se řadí, zpěv zní znovu... Krásná vidina mizí... A přece to je skutečnost, krásná, nádherná skutečnost! Na rue de Rivoli nové překvapení. Jenerál Janin se objevuje a v neofficielní přehlídce kráčí od čety k četě, usmívá se a čas od času tiskne ruku. Je spokojen, jak dobrý otec, který má radost ze svých dětí... A tyto velké děti budou ctí a slávou národa československého!

Československá Samostatnost roč. III. č. 27. ze 17. července 1918.

Rozum zvítězí!

Převrat v československých zemích prošel klidně, jak oznamují zprávy nás docházející. Dělnictvo nastoupilo opět práci na závodech, kterou opustilo v době demonstrací, a činí se přípravy k zavedení normálního života státního.

Tyto zprávy jsou pro nás potěšující tím spíše, poněvadž byly obavy, že dělnictvo po tolikerém strádání bude práhnouti po pomstě. Nestalo se tak, díky našim organisacím dělnickým a jejich disciplině. Válkou sice tyto mnoho utrpěly, neboť vláda rakouská, vidouc v nich nebezpečného nepřítele, je pronásledovala, přece však se udržela stará kázeň pracujícího lidu, která dovedla dělnictvo spolu s ostatními vrstvami národa po velikých obětech k vítězství.

Dělnictvo doma pochopilo velikou úlohu, která mu připadá při tvoření československé demokratické republiky. Pochopilo správně, že vandalské ničení závodů, které formálně náležejí cizákům, jsou však fakticky kusem národního majetku, by se nám neprospělo, neboť je budeme nevyhnutelně k řádnému životu státnímu potřebovati. Tento fakt jest nám zárukou, že dělnictvo, které přinášelo léta ohromné oběti našemu znovuzrození, bude úzkostlivě chrániti naši mladou republiku před každým zbytečným otřesem a nedopustí, aby k nám se přenesly poměry, kterých jsme svědky v Rusku.

Nastane nám povinnost zavésti normální život, odstraniti následky války, které budou dlouho patrny na hospodářském rozvoji všech národů. Nám pak ještě připadne velká úloha tvořiti všechny základní potřeby státu, počínaje opatřením bezpečnostním a konče smlouvami mezinárodními.

Zkrátka, my budeme stavěti celý náš státní stroj od nejmenších začátků. Proto nějaká podryvná činnost levých nebo pravých živlů jest u nás nemyslitelna a najde rozhodného nepřítele v řadách rozumného československého dělnictva, které nedopustí, aby hned v zárodcích bylo ničeno to, co bylo vykoupeno za velikých obětí. Samozřejmě po válce kolem nás se rozpoutá sociální boj, to však neznamená pro nás následovati těchto příkladů, zejména když u nás podminky pro sociální revoluci jsou velmi malé, neboť národ náš ve veliké většině jest chudý, nemající šlechty a veliké buržoasie.

Nám zbude vypořádati se s několika bývalými rakouskými byrokraty, kteří do poslední chvíle pomáhali dusiti naše národní tužby, s hrstkou německo-židovských fabrikantů a konečně velkostatkáři rázu Švarcembergova, Lobkovitze a p.

Ostatně naše všechny síly musí býti obráceny na rozvoj průmyslu a obchodu, jež nám budou zárukou klidné budoucnosti. Továrny musí pracovati více než-li dříve, neboť bude to pro nás, a potom konkurence, s kterou se potkáváme v závodění s ostatními národy, které mají za sebou bohatou praksi, bude toho vyžadovati. Při tom ovšem všechny vrstvy národa budou zúčastněny na tvoření zákonodárství a formy státní, která bude taková, jakou národ si utvoří. Pochopitelně tato forma bude lidová, odpovídající našim tradicím a potřebě nynější doby.

Věřím, že kázeň národa a zejména jeho nejširších vrstev, která se ukázala v boji za naši samostatnost, projeví se také v tom dáti mladému státu možnost k životu hospodářskému, kulturnímu a sociálně spravedlivému.

Disciplina, která umožnila rychlý a hladký převrat, bude i v budoucnosti dělnictvu zárukou, že ono udrží si vliv na řízení státní a tím také na zavedení spravedlivého, sociálního zákonodárství, které jest prostředkem k sociální spokojenosti.

Myslím, že nebude proto potřebí sahati k prostředkům, jež by byly zabijákem mladé republiky.

Zdravý smysl pro právo každého příslušníka národa bude zárukou šťastné naší budoucnosti.

Al. Kratina.

Nacionalismus ruských socialistů.

V pátek 15. listopadu promluvili na schůzi v městském divadle Jekatěrinburgském členové ústavodárného sněmu za Moskvu Pavlov a za Jekatěrinoslav Rosenblum o „vzniku a úkolech všeruské vlády" a o „světové válce a národním obrození". Krátký obsah jich řečí ukáže výmluvně velkou změnu v nazírání socialistů ruských na základní otázky politické.

Pavlov oceňuje velkou práci ufimských porad, kde všecky, tak rozdílné skupiny a zejména socialistické, ochotně si dělaly ústupky a došly k všeruské vládě přes neúspěchy na frontě povolžské a pokus o převrat v Sibiři (zabití Novoselova, arest ministrů), jež zneklidňovaly politickou atmosféru. Nutnost přistoupiti ihned k reálné práci přivedla nové direktorium k přenesení sídla do Omska, kde po delším jednání byl jím utvořen kabinet a převzat správní aparát sibiřské vlády, která současně, jako všecky oblastní vlády, se rozešla. Rozchod oblastních vlád je velikým pokrokem na cestě k sjednocení Ruska a zejména vzhledem ku spojencům. Nová demokratická vláda všeruská má své nepřátele v levo i v pravo. Bolševici s leva, vedoucí odborové organisace v Sibiři, vyvolali železniční stávku v Omsku, aby kompromitovali novou vládu. Záminkou stávky bylo snížení mzdy zavedením prací úkolových. Odborové organisace měly vládou sibiřskou vyhraženo zastoupení v komisích k úpravě tarifů mzdových, ony však tam svých delegátů neposlaly a vyvolavše stávku, předložily požadavky ne hospodářské, ale politické (na prvním místě propuštění zavřených bolševiků). Stávka byla vojensky potlačena a byla výhodna jen nepřátelům státu. Povstání v Tomsku bylo taky prací bolševiků s leva.

Bolševici s prava agitují pro restauraci monarchismu a pokoušejí se vnésti tento směr do armády. Ozvukem těchto snah, kromě minulé řečníka záhadné zmizení člena ústavodárného sněmu Mojsejenka, čestného borce proti bolševismu ještě na bývalé ruské frontě, jehož práci zná dobře i gen. Boldyrev. Jeho zmizení je úderem po celém ústavodárném sněmu, pojmu lidové vlády a není náhodou, že dva dny po tě dostavil se k všeruské vládě jakýsi ruský důstojník se žádostí o rozpuštění komitétu členů ústavodárného sněmu. Byl ovšem zatčen a přiznal se, že patří k monarchistické organisaci v armádě. Řečník, který vysoko cení zásluhy důstojnictva v boji za vlast a proti bolševismu, je přesvědčen, že jsou to zjevy pouze ojedinělé. Dnes, kdy se všude kácejí trůny, zasedají kongresy malých národů, není v Rusku obavy před monarchismem.

Ještě v létě spojenci Rusko potřebovali, teď již ne; naopak Rusko potřebuje spojence. V takové vážné době, kdy se mění mapa Evropy, musí Rusko mít silnou jednotnou vládu, aby se s ním vůbec počítalo. Každý pokus o podrytí její autority, ať od kohokoliv, je zločinem na vlasti a řečník vyzývá proto všechny ku podpoře vlády.

Poslanec Rosenblum připomíná přesvědčení socialistů ruských, že světová válka skončí ne vítězstvím jedné strany, ale revolucí národů. A vojna se končí vítězstvím spojenců, vítěz diktuje. Rusko má právo spolurozhodovat na mírové konferenci, ježto jeho armáda první tři roky několikrát zachraňovala spojence. Dnes převládají ekonomické zájmy a válka je v podstatě bojem několika kapitalisticky vyspělých států o suroviny průmyslové, odbytiště a moře. Tendence k záchvatům území ekonomicky slabšího souseda je nejlépe vyjádřena brestským mírem. Německo chtělo zbavit Rusko doneckého uhlí, bakinské nafty a turkestanské bavlny, bez nichž je ruský průmysl a tím i ruský dělník odsouzen k živoření. Textilní průmysl moskevského rajonu, živící 300.000 dělníků, nyní nepracuje a teprve nyní, kdy ruský občan nemá co obléci, kdy nemá čím topit, sladit atd. — chápe, že obrana vlasti je neodlučitelná od revoluce; chápe, že vlast je také reálný hospodářský organismus, vně kterého nelze prostě žít. Obrana vlasti, toť obrana přirozených podmínek života. Rusové dosud neznali národnostního uvědomění, ruskou říši tvořil a rozšiřoval carismus. Rusko nemuselo dosud bojovat o svou národnost, o svoji jednotu, jako Německo a Italie v předešlém století, které právě tím si ve všech vrstvách národních hluboce uvědoměly národní jednotu. Rusko teprve nyní přichází k pochopení patriotismu, teprve nyní se rodí ruský nacionalismus. Dosud v ruské literatuře a umění problém národnosti nevystupoval, jen problémy svědomí a kosmopolitismu. Sám Tolstoj je anarchista. Voroněžský mužik myslel, když seděl v okopech, že „do něho nedojde Němec". Nyní chápe, že to, co se děje na Ukrajině, v Polsku, na Kavkaze i v Turkestaně dotýká se bezprostředně jeho zájmů. Únorová revoluce neznala hesla sjednoceného neodvislého Ruska, zejména socialisté mysleli na všecko ostatní, jen ne na to. A nyní v Ufě se podepsali vedle sebe všecky strany, utvořivše jedinou nacionální frontu. Největší ústupky učinily levé strany a zcela správně. Jednotná vláda byla nutna, aby nebyla ohrožena celistvost Sibiře. Každý ví, tvrdí řečník, že Japonci zůstávali na Východě i po poražení bolševiků, držíce železnici, a že ruští monarchisté snad už pracovali u nich pro své plány. Dnes je každá vnitřní otázka Ruska řešena vládou se zřetelem na situaci mezinárodní. Nejsme subjekty, nýbrž dosud jen objekty v mezinárodním zápase. „Poměr náš, socialistů k armádě, se také úplně změnil. Dříve jsme v ní viděli pouze nástroj třídního boje silných proti slabým. My starou armádu nemilovali, ba nenáviděli, ona nás socialisty střílela, ale dnes tvrdíme, že armády je nám třeba. Poznali jsme, že nacionální problém je i problémem sociálním a zvedáme prapor nacionalismu. Kdybychom to neučinili my, zvednou ho jiní a národ za nimi instinktivně půjde." Řečník je přesvědčen, že nyní je doba tak kritická, že každý útok na vládu všeruskou je nepřípustný, kdyby byla i nucena ku kompromisům, kdyby se zdála tu a tam i trochu reakční". Je to přece vláda demokratická a každý ji musí podporovat.

Nemůžeme sice souhlasit s materialistickým názorem na příčiny světové války, vysloveným druhým řečníkem, ale vítáme možné přiznání se k omylům, pozvednutí národního praporu a smysl pro koaliční vládu, pro zodpovědnost. Pvl.

Государственный архив Новосибирской области

Prof. Masaryk o nás.

(Slovenská Tisková Kancelář v Americe.)

Washington D. C. K zprávě, otištěné americkými listy die Hamburger Nachrichten, jež sděluje, že bolševici popravili 300 Čechoslováků, zajatých v Simbirsku na Volze, za domnělé ukrutnosti našimi vojáky spáchané, prof. Masaryk vydal tento komentář:

Zprávě o oběšení tří set československých zajatců v Simbirsku lze těžko uvěřiti. Jsme jisti, že našich vojínů nemohlo být tři sta zajato rudou gardou. Českoslovenští vojíni se nikdy nevzdávají. I když zranění, raději skončí sami život, než aby upadli do rukou nepřítele živi. To bylo pravidlem v naší armádě a nevěříme, že by od něho bylo upuštěno. Možno, že rudé gardy oběsily tři sta zajatců, kteří ještě byli v táboře zajateckém anebo byli na cestě za československou armádou, když byli rudými gardami bez zbraní zajati. Mstiti se na nich bylo by jen charakteristikou německo-maďarských metod, jichž užívají na Rusi.

Nemůže být pochyby o účelu této zprávy: je vypočítána v prvé řadě na zastrašení našeho lidu doma, jenž velmi sesilil a upevnil svůj odpor proti Rakousko-Uhersku úspěchy svých krajanů na Rusi a pomocí poskytnutou jim spojenci. Pokud se týče „ukrutností" Čechoslováků můžeme prohlásiti přímo, že nikdy naše armáda se nedopustila ukrutnosti na Rusi. Naše armáda je dobře ukázněná a dobře vedena, každý její člen je si dobře vědom, že je na přátelském území a že bojuje proti Němcům a Maďarům a jejich stvůrám, ne však proti ruskému lidu. Ve všech případech Rusové, zajatí naší armádou, byli pouze odzbrojeni a propuštěni na čestné slovo, že se již nepřidají k rudé gardě proti nám. Pouze němečtí a maďarští agenti, kteří se vydávají za „internacionalisty" a podněcují Rusy proti nám a našim spojencům, jsou trestáni dle zásluhy. Zprávy o „ukrutnostech" jsou jen novým dokladem německé propagandy, jež se snaží zhanobiti dobré jméno Čechoslováků a spojenců, kteří uznali naši armádu za spojenecké vojsko.

V každém případě, jestliže popravy oběšením vykonány ruskou rudou gardou, byly vykonány na rozkaz rakouských Němců a Maďarů, kteří tvoří vlastní jádro bolševických vojsk.

„Ať je zpráva pravdivá nebo nepravdivá, za tím Němci a Maďaři a proto také Němci a Maďaři budou se nám z toho zodpovídat."

Branting o situaci.

Proslulý vůdce švédských socialistů Branting upozorňuje na značný příznivý obrat v sympatiích všech tříd Švédska k spojencům. Tento proud vznikl před několika měsíci, když se ukázala v pravém světle skutečná politika Německa vůči Rusku a Finsku. Německá vláda v Rusku znamená ohrožení Švédska jak v politických měrech. Rusko je nejlepší trh pro švédské zboží. Nynější politika Německa vede k monopolisaci jeho průmyslu v Rusku. Hlavní příčinou obratu v názorech švédských kruhů byla okupace Němců ve Finsku a na Alandských ostrovech. Ponaučení bylo příliš jasné a výstraha vážná, aby jich nebylo dbáno. Názory se změnily i u švédských konservativců-aktivistů a v kruzích dělnických. Poslední úchylky spojenců dány v plné konečnou ránu a zmizela v moci německých zbraní. — S hlubokou obavou hledí Branting na situaci v Rusku. Podle jeho mínění, jež i mnění socialistických a demokratických stran bolševici jsou nepřáteli skutečného socialistického hnutí v Rusku. Oni zrestaurovali carismus, podrobili skutečné socialisty pronásledování a donutili jich vůdce, aby se skrývali. — Jsa vřelým stoupencem myšlénky nastávajícího „svazu národů", který podle jeho názoru bude uskutečňovat nejen úkoly válečné, ale i mírumilovné a průmyslové, Branting praví: „Já věřím pevně ve svaz národů a vítám tuto ideu, neboť jsem přesvědčen, že svaz bude základem všeobecného míru. On bude uvádět v život tuto úlohu praktičtěji, hledaje způsoby všeobecného odzbrojení; pokud nebude „svazu svobodných národů", jenž by byl s to přetíti v kořenu úkladné pokusy a přivésti ke všeobecnému odzbrojení, potud nebude věčného míru."

Takové jest, podle referátu „Golosa Naroda", stanovisko Brantingovo, jenž již dříve byl znám sympatiemi ke spojencům. Nyní vidíme, že porážky Německa a praktické úvahy přivedly k protiněmecké orientaci i švédské obyvatelstvo, dříve dosti germanofilské.

Všelicos.

— Jinde koketují jenom dámy vystavujíce na odiv svá prsa: v Rusku i mužské a mnohem více. Avšak s mnohými rozdíly: ženské nakrývají prsa co možno nejméně, mužské co možná nejvíce. K. Havlíček Borovský.

Jakmile Japonci přišli do Čity, ihned počali horlivě obchodovat. Najali velký passáž Vtorova a zásobují poměrně lacino obyvatelstvo města i okolí. Mouku krupčatku prodávají po 3 rub. za pud, cukr rub. 1·50—2·— funt, čaj rub. 3·— funt. „Řekněte mi, prosím vás — a to my jsme s nimi bojovali r. 1904?" udiveně praví se mnohý mužík. Vždyť u vesla byli „buržui" a mouky nebylo. Přišli „tovaryšči" a mouky byl ještě méně. A Japonci jsou v Čitě jenom tři dny a mouky už přivezli. U passáže Vtorova hned byla celá řada japonských fotografů, kteří fotografovali „ohromení" čekajících se všech stran. Obrázky těchto „hadů" budou vhodnou stravou pro japonské ilustrované časopisy a . . . kinematografy.

— Burcev založil v Paříži politický kroužek „Obrození Ruska", kolem jehož kupí se několik vynikajících členů Plechanovského „Jedinstva". Kroužek vydává list „Společné Dílo".

— Ve Spojených státech ceny plodin ve srovnání s rokem 1913 stouply se prý o 60—80 proc. Dle ruského měřítka to ovšem ohromná láce.

— Getman Ukrajinský Skoropadskij navštívil před několika týdny Berlín, kde u císaře Viléma. Na počest germanovu dal císař oběd, při němž jeden druhého všem hlídoti vynachváliti.

— „Berliner Tageblatt" oznámil, že v Berlíně byla zřízena oficielní bolševická tisková kancelář B. T. A. (Bolševická kancelář jest reorganisované carské P. T. A. — Petrohradské Telegrafní Agentstvo). Rozdíl jest v tom, že P. T. A. bylo v Petrohradě a B. T. A. — v Berlíně!

— Když se bulharský král Ferdinand zřekl trůnu, bolševický tisk v Rusku se obořil na bulharské revolucionáře za jich usurpátorství.

— Za vlády bolševiků v Čitě mnozí úředníci donuceni živiti se různým způsobem. Člen okružního soudu Pašinskij, syn předsedy vyšetřovací komise, otevřel si ševcovskou dílnu, stejně ševcovstvím se zabývá pomocník prokurora Malachovskij. Mírový soudce Capas zásobuje obyvatelstvo vodou, mnozí stali se dřevotěpy a utvořili artěl dřevotěpů.

Úřední zpráva

vrchního velitele západní fronty.
14. listopadu 1918.

Sibiřská armáda.

Válečné činnosti není.

Západní fronta.

Jekatěrinburgská skupina.

Na verchoturském úseku trvá postup našich částí podél řeky Altaje.

Kuševinský úsek: Dělostřelecký boj.

Lysvenský úsek: Nepřítel obsadil znovu Kynovský závod.

Kungurský úsek: Nepřítel u vesnice Krjuky poražen na hlavu a utíká. Vzali jsme 2 kulomety, celou rotu zajatců a 100 pušek. V boji u Molebského závodu nepřítel také utrpěl porážku a ustupuje. Vzali jsme kulomety, pušky a zajatce, jichž počet se zjišťuje.

Krasnoufimský úsek: Vesnici Voskresenskoje jsme obsadili znovu.

Kamská skupina.

Na všech úsecích beze změn.

Samarská skupina.

Menzelinský úsek: Na frontě vesnice Jarkějevé a Ivanina se bojuje.

Bugulminský úsek: Naše části obsadily bojem Nikolajevku a Adnagulovo. Nepřítel ustupuje na severozápad. Pro ústup levého křídla jsme opustili vesnici Jakojevou.

Simbirský úsek: Obsadili jsme vesnici Konstantinovku a Verchní i Nižní Bašmaky, při čemž vzato 1 dělo, několik kulometů a oboz nepřítele. Vesnici Abdulino jsme opustili.

Jihozápadní armáda.

Uralský úsek: V saratovském rajoně nepřítel přešel do nástupu a zatlačil naše části, obsadiv Šoučkino, Pilajev, Podagu, Savičevou, Sergin a Tanornikov.

Sobolevský úsek: Náš jízdní pluk v rajoně Ozorné atakoval nepřítele, dostihl jeho baterii a pobil všechnu přísluhu, ale přišedšími zálohami byl od Ozorné zatlačen.

Na ostatní frontě beze změn.

15. listopadu 1918.

Sibiřská armáda.

Výzvědná činnost.

Západní fronta.

Jekatěrinburgská skupina.

Verchoturský úsek: Naše části dobyly Lalinský závod a konečnou stanici úzkokolejky Lěsopilnou; vzat ešelon.

Kuševinský a Lysvenský směr: Dělostřelecký boj.

Kungurský směr: Nepřítel pokusil se obejíti naše křídlo ve vsi Krukách, byl však zjištěn a odražen, při čemž utrpěl velké ztráty.

Krasnoufimský směr: Výzvědná činnost.

Kamská skupina.

Osinský směr: Naše části dobyly vsi Berďaž, Makina, Verchkuda, ukořistěny ručnice a patrony.

Nikoloberezovský směr: Beze změn.

Menzelinský směr: Ježto naše pravé křídlo bylo obcházeno, naše části ustoupily v úsek vsi Lejašt. Nepřítel vybit ze vsi Gurevka naším nájezdem.

Bugulmský směr: Po delším boji nepřítel úplně poražen a utekl za řeku Ik. Námi obsazeny vsi Tumeňakovo, Agyr, Tomakovo Zagitakovo, Supehankudovo, Koramaty, Tujmazina.

Simbirský směr: Během dvoudenních bojů úplně rozrušeno 5 sovětských pluků. V boji u Konety a Ščipovky vzali jsme 23 kulomety a několik desítek zajatců; v úseku vsi Kondyk, Tomak i Kormady nepřítel utrpěl velké ztráty.

Bugurslanský směr: Naším prudkým bodákovým útokem nepřítel na hlavu poražen a utekl na jihozápad, zahazuje zbraně i výzbroj. Vzali jsme 7 kulometů a pušky. Naše části došly do linie vsí Tarkaza—Islambaktiza—zastávka Ik—Simjskajeva—Jemelkin.

Jihozápadní armáda.

Buzulucký úsek: Náš nájezd útočil na nepřátelský jízdní oddíl u vsi Kalejkino,

Государственный архив Новосибирской области

který byl částečně zničen, části se rozutekl, zanechav zbraně. Ukořistěno 18 pušek a přes 10 tis. patron. Ves Spasskaja znovu námi vzata. Na levém křídle naše části ustoupily v úsek posélku Blagodatného.

Uralská skupina.

Nepřítel dále nastupuje od Ozerného na poselek Krasnyj. Na ostatních směrech beze změn.

Různé zprávy.

Cesta prof. Masaryka do vlasti?

Vladivostok 15/11. Z New-Yorku se oznamuje, že president československé republiky prof. Masaryk hodlá odjeti během dvou týdnů do Prahy. (ČSTK)

Cařihrad obsazen spojenci.

Lion 16. listopadu: Námořní ministerstvo oznamuje, že francouzské loďstvo v sestavu 4 obrněnců, 3 křižáků a 6 kontrminonosců obsadilo pod velením admirála Anette 13. listopadu t. r. Cařihrad. — Dle sdělení velkobritánského konsula obsazení děje se spojeným anglofrancouzským loďstvem.

Italské vítězství.

Italská úř. zpráva 14. listopadu: Naše vojska dosáhla Brennerského průsmyku. Součet zajatců a válečného materiálu, vzatých z 24. října se dosud provádí. Dosud zjištěno 10.888 důstojníků, 416.106 ostatních zajatců, 6818 děl. Uzavřením příměří 11. listopadu vojenské operace přestaly.

Francouzské ztráty za války.

Vladivostok 15/11. Francie ztratila za celou válku 2·5 mil. lidí. Škody způsobené německými vojsky na francouzském území odhadují se na 25 miliard franků, a škody učiněné německými ponorkami dosahují 5 miliard.

V osvobozeném Elsasku.

Z Belfortu sdělují, že v Elsasu všude vládne veliké nadšení. Technické vojenské oddíly počínají [illegible] úpravu cest a drah, jmenovitě [illegible] drah, vedoucích na Danemarii, čímž bude obnoveno železniční spojení mezi Mulhousem a Belfortem.

Dle zpráv ze Štrassburgu utvořila se Elsasko-Lotrinská Národní Rada a byl zvolen národní politický výbor. (ČSTK)

Poměr Elsasanů k Němcům.

Vladivostok 15/11. Německé velitelství obrátilo se ke spojencům, aby vyzvali obyvatelstvo Elsasko-Lotrinska nechovati se nepřátelsky vůči procházejícím německým vojskům. (ČSTK).

Kdy Němci vyklidí Rusko?

Sibiřská tisková kancelář sděluje z japonských pramenů, že konference spojenců o příměří nabývala se [illegible] nerozřešila otázku východní fronty, neboť evakuace Němců z evropského Ruska jen by posílila moc sovětské vlády, což není výhodno spojencům. Po všeobecném příměří na západě možno bude spojencům poslati do Ruska větší síly, které zároveň udeří se severu, východu a jihu na bolševiky.

Upozorňujeme, že tato zpráva je starší než dřívější sdělení podmínek příměří.

V Polsku.

Varšava, 14. listopadu. Polské obyvatelstvo chová se velice nepřátelsky k Němcům. Na ulicích Varšavy dochází často k srážkám, v nichž němečtí vojáci bývají odzbrojováni.

Odebírání zbraní na zakročení Pilsudského (který je tedy již na svobodě!) přerušeno a odebrané zbraně vráceny. Dle zprávy z Bernu Pilsudský souhlasí s tím, utvořit koaliční vládu, v níž by silně byly zastoupeny levé živly.

Zatím vládne regentská vláda, která vydala příkaz o zrušení okupace (?)

Protest německé vlády proti zadržení poslů sovětskou vládou.

Berlin, 14. listopadu. Německá vláda obrátila se k ruské sovětské vládě s protestem, podepsaným Ebertem a Haasem proti zadržení generálních konsulů německých a rakouských v Petrohradě a Moskvě. Žádá nedotknutelnost německých a rakouských zástupců a žádá, aby jim byla dána možnost opustiti Petrohrad.

Zita.

Bývalá císařovna Zita obrátila se k československé vládě se žádostí, aby jí s dětmi bylo dovoleno usaditi se v Brandýse n/L. Vláda odpověděla, že nemá překážek, hodlá-li Zita žíti tam jako soukromá osoba.

Maďaři a německá vojska v Uhrách.

Bern 9/11 (Zach. jiskr. zpráv.) „Pester Lloyd" oznamuje, že německá vláda [illegible] Ukrajině [illegible] maďarská vláda hodlá bez [illegible] německá vojska [illegible] a Srbska. Maďarská vláda [illegible] s spojenci [illegible] německých vojsk [illegible] 4 [illegible] a to [illegible] žádost a [illegible] vojska, jež [illegible] Uhrami, [illegible] jeti. Maďarská vláda [illegible] Němcům a [illegible] podmínkami [illegible].

Jak bylo [illegible] o příměří [illegible] uskem.

Řím, 4 [illegible] delegace [illegible] s 8 [illegible] Giusti. [illegible] Villagio [illegible] Jeho [illegible] [illegible] Cesara [illegible] [illegible] Vyjedna[illegible] [illegible] v průvodu [illegible]

[illegible]coropadsky za federativní Rusko?

Kyjev, 15. listopadu. (Zachyc. jiskr. zpr. ČSTK) Skoropadský obrací se k veřejnosti s tímto prohlášením: S ukončením války bude čekati národy nový [illegible]. Po [illegible] otřesech Rusko musí býti znovu[illegible] a to na federativním podkladě. V této federaci Ukrajina musí zaujímat jedno z čelných míst, [illegible] nejdříve [illegible] pořádek a zákon. Ukrajina [illegible] nové [illegible] v boji se sovětským Ruskem.

Skoropadský vyzývá všechny Ukrajince podporovati tuto politiku. Dle této zprávy Skoropadský navrhl ministerstvu podati demisi, což se vysvětluje změnou politického kursu ve prospěch spojenců.

Dle zprávy z Charkova Viničenko prohlásil, že svaz národníků zaujímá rozhodnou posici proti vládě a že bude žádati demokratisaci Ukrajiny.

Mezinárodní závazky bolševiků.

Radio z Lyonu 4/11. Z Curychu se oznamuje: Bolševická vláda využívá nynější situace k nevyplnění závazků brest-litevského míru. „Berliner Boersen-Zeitung" zmiňuje se, že první splátka, která měla býti vyplacena [illegible] ve zlatě 31. října, nebyla splacena.

Dělnická otázka na Východě.

Poslední dny projelo po Zabajkalské dráze několik vagonů s [illegible] dělníky, čímž vysvětlují, že musí opustiti Dalekého Východ, ježto jsou [illegible] japonskými a čínskými dělníky, pracujícími za podnormální mzdy.

Poslední zprávy.

V Belgii.

Brussel 17. listopadu: Dnes se očekává příjezd belgického krále s královnou, presidenta francouzské republiky a vrchního [illegible] velitele do Brusselu. Belgický král dostává se všech stran mnoho blahopřání k osvobození Belgie.

Elsasko-Lotrinsko a Lucenburk.

Vladivostok 17. listopadu: Lion: Francouzské území očištěno od německých vojsk. Bel[illegible] obsazeno americkými vojsky. Nový [illegible] prefekt nastoupil úřad. Evakuace Lucemburku a Elsasko-Lotrinska německými vojsky pokračuje. Francouzská vojska [illegible] do evakuovaného Lotrinska.

Polsko.

Poláci se zmocnili německého hlavního stanu v ruském Polsku a odzbrojují německá vojska.

Generálové Štefánik a Janin ve Vladivostoku.

Vladivostok 17. listopadu (ČSTK). Dnes [illegible] generál Štefánik a generál Janin. Ráno o půl 10. [illegible] československém [illegible] „Svoboda" [illegible] byli jim představeni [illegible] Byli přivítáni [illegible] zástupci [illegible] města, ruských [illegible] a československého [illegible] „Pražský". [illegible] generálové [illegible] čestným oddílem československých, francouzských, [illegible] a italských vojsk, [illegible] hudba [illegible] hymnu a marseillaisu. Na to generálové [illegible] čestných oddílů, defilujících kolem nich.

Oslava osvobození Urbsita.

Čeljabinsk 17. listopadu: Sibiřská vojska v Čeljabinsku oslavovala dnes osvobození své vlasti od nepřítele a dobytí Bugulmy [illegible] vojenskou slavností, které se účastnila čeljabinská posádka všech spojeneckých vojsk. Na slavnosti byl generál Boldyrev, [illegible] Čeljabinskem, generál Syrový, generál Chanžin, a všechny cizí misse, [illegible] u československého vojska.

Prosba.

Prosím bratry, kteří vědí, kde se nachází věci od 2. dělostřelecké brigády, zůstavené svého času ve skladišti ve Vladivostoku, aby mi to sdělili do administrace „Československého Deníku". [illegible] věcmi musí býti [illegible] prap. Kolib[illegible] českoslovanského [illegible] které se [illegible] Náčelníka esaloru [illegible] nejsa [illegible] prosím, aby mi [illegible] spolu s balíkem [illegible] který byl [illegible] Kolín, 3. park 2. dělostřelecké [illegible] divisionu.

Государственный архив Новосибирской области

Číslo 1 v Jekatěrinburgu ve středu 20. listopadu 1918. Cena 20 kop.

ČESKOSLOVENSKÝ DENNÍK

ЧЕШСКОСЛОВАЦКІЙ ДНЕВНИКЪ

Orgán Odbočky Československé Národní Rady na Rusi

Polskému Vojenskému Výboru

v Jekatěrinburgu.

Odbočka Československé Národní Rady v Rusku jménem československého vojska blahopřeje Vám k úspěchům, kterých docílil chrabrý pluk Tadeusza Košciuszky na bugulminské frontě.

Jsme upřímně vděčni bratrskému národu za pomoc v těžké době. Jsme přesvědčeni, že tato zpráva velmi potěší Vaše i naše krajany v dalekých krajích polských i československých.

Sláva pluku Tadeusza Košciuszky!

Ať žije nová národní polská armáda!

Za tajemníka: dr. Kudela. Místopředseda OČSNR: dr. Jesenský.

Po starých cestách.

Dnes ráno úřední telegram hlásí z Omska změnu ve všeruské vládě. Všeruská zatímní vláda, kterou bylo pětičlenné direktorium, zvolené v září na ufimských státních poradách, byla vlastně odstraněna a vrchní vládu vzala do svých rukou ministerská rada touto vládou nedávno vytvořená. V telegramu se hovoří o „mimořádných událostech přervavších činnost všeruské zatímní vlády", následkem kterých ministerská rada ze souhlasu přítomných členů všeruské zatímní vlády se usnesla vzít na sebe veškerou vrchní vládu ve státě.

Těmito mimořádnými událostmi bylo ozbrojené vystoupení nevelkého oddílu v Omsku, který uvěznil některé členy direktoria. Nemáme dosud dost jasný obraz o tom, co se stalo v Omsku v noci z neděle na pondělí a v pondělí. Ale je patrno, že se tu jedná zase o jeden z pokusů, jakými dějiny každé revoluce jsou bohaté, najít samospasitelný prostředek k východu z nemožné zapletené situace, a sice násilnou mechanicky, ozbrojenou silou.

Náš poměr k takovým metodám je odmítavý. My, stojíce na programu vlády, jsme pro cestu zákonnou, konstituční, parlamentní. A rozhodně vynaložíme všecky síly, aby v našem státě změny ve vládě děly se pouze touto cestou.

Omské události zase narušují dočasný klid, který se začal tvořiti v osvobozené části Ruska. Všeruská vláda byla vytvořena dohodou různých politických stran, oblastních vlád a zájmových skupin; nevíme, jak ty všecky se zachovají k jejímu odstranění a k nastolení vlády nové. Nejsou vyloučeny nové otřesy a spory.

Naše vojenské vedení, o tom nepochybujeme, postará se, aby tyto spory neprojevily se nějakým násilným vystoupením na úkor válečných operací, které sáhá od čáry frontové do řeky Irtyše. Vyzýváme vojáky ke klidu a důvěře, že naše vedení politické i vojenské vykoná svou povinnost.

Tím více, že v brzké době přijede mezi nás náš vojenský ministr generál Štefánik, který 18. t. m. vyjel z Vladivostoku. Tím více, že naše vojsko právě nyní má cenný úspěch na západní frontě, kde spolu s částmi polskými a ruskými úplně rozbilo sovětská vojska.

Ve vítězné Francii.

Proslov generála Pétaina k francouzským vojskům.

Dlouhé měsíce jste bojovali. Historie zaznamená tu nevyčerpatelnou energii, kterou jste projevili v boji za čas během čtyř let války, v níž Francie musela zvítěziti, aby nezhynula. Abychom mohli diktovat nejlepší mír, dáme se zítra v pochod na Rýn. Provincie osvobozenou, nám drahou zemi Elsasko-Lotrinsko. Půjdete i dále, v zemi německou, aby lépe zajištěna byla spravedlivá náhrada za ztráty. Francie utrpěla v této válce veliké spustošení. Ve zcela rozvalených městech má mnoho dětí a sirotků. Osvobozené kraje vytrpěly nesnesitelný útisk a hanobení. Ale Vy jste spáchané zločiny neodplácejte ukrutností, která v návalu hněvu mohla by se vám zdát zákonitou. Zůstaňte a zůstaňte disciplinovanými. Zvítězivše zbraní nad nepřítelem, Vy budete se chovati s úctou k jeho osobě a majetku vzbuzujíce v něm úctu k důstojnosti Vašeho chování a svět nebude vědět, co více obdivovat, zda Vaše chování v době vítězství či Vaše hrdinství v době boje.

Spolu s Vámi kořím se památce padlých, jichž sebeobětování dovedlo nás k vítězství. Posílám projev hluboké soustrasti otcům a matkám, vdovám a sestrám francouzským, kteří v tyto dny národní radosti přestanou na okamžik plakati, aby přivítali vítězství našich zbraní.

Klaním se Vašim praporům! Ať žije Francie!

Vítězství francouzského národa.

Městská rada pařížská vydala toto prohlášení:

Obyvatelé Paříže! Zvítězili jsme slavně na všech bojištích. Poražený nepřítel složil zbraně. Přestala téci krev. Nechť Paříž odloží své mučení, jemuž se obdivoval celý svět. Dejme průchod své radosti, svému nadšení. Odměňme se za prolité slzy, abychom dokázali naším vojákům a jich nevyrovnatelným velitelům své nesmírné uznání. Okrášleme naše domy národními barvami Francie i našich drahých spojenců. Naši padlí bratři mohou klidně spát; jich nezapomenutelné oběti, které přinesli svými životy, nezůstanou bezplodnými pro spásu vlasti a pro budoucnost národa. Nastal jeden den slávy pro ně i pro nás.

Ať žije republika! Ať žije nesmrtelná Francie!

Na památ bitvy na Marně.

V zasedacím sále městské rady pařížské bude přibita deska na památku veliké bitvy na Marně. Na ni bude vyryto: Mučenické Belgii, vznešené Anglii a ruským vojákům, bojujícím v strašné chvíle německého vpádu; slavným hrdinům prvních dnů války; rodinám padlým za svobodu; generálu Joffre, vítězi na Marně a jeho pomocníkům: Gallieni, Monouri, Foche i Castelneaut; všem tvůrcům vítězství, které spasilo Ile-de France a osvobodilo svět — na znamení hluboké vděčnosti věnuje velké město Paříž. 11. listopadu 1918 v den vítězství.

Z vlasti.

Přede mnou leží dva listy „Národní Politiky", jeden z 28. září, druhý z 1. října t. r. Doma jsme všelijak přezdívali žertem tomuto konservativnímu listu a dnes, kdy každá maličkost z vlasti je drahá, prohlížíš ty nápinčné a smačkané dva listy s pietou. Hledíš vytušit ze statí i klidného tonu lokálek, co je za nimi, jak doma smýšlejí, třeba v jednotlivostech.

První list obsahuje provolání kněží Jindřicha Baara, Xavera Dvořáka a Fraut. J. Kroilhera k českému kněžstvu. Podepsaní praví, že nemají až dosud jiného fora, ze kterého by mohli k němu bratrsky promluviti. „Národu nadchází veliká, samou Prozřetelností usouzená chvíle vykoupení ze staleté poroby." „I české kněžstvo, nemá-li se odtrhnouti v rozporu se svým vlastním národem, nemá-li býti vyděděno ze svého národa, musí v této historické chvíli zapomenouti na všecky ať skutečné, anebo domnělé křivdy a jako jeden muž jíti ruku v ruce se všemi ostatními stavy československého národa." Proto uvádějí podepsaní tyto směrnice pro české kněžstvo: 1. Setrvati na prohlášení solidarity se společnou věcí národní, učiněném 3. září 1918 v Praze. 2. „Ježto v Čechách časopisy „Mír" a „Naše Listy", na Moravě pak „Hlas" a „Našinec" nepřestávají do našich kněžských řad vnášeti zmatek, sváděti nás na cesty jiné a bludné, odváděti nás od společného a jediného politického programu československého, jest vaší povinností buď donutiti tyto listy, aby se srovnaly s vůlí celého národa, anebo je prostě odmítnouti." 3. „V přítomné době jakékoliv řešení československých otázek pokoutně, bez vědomí a mimo svaz českých poslanců a Národní výbor, jest nám vyloženou zradou národní." 4. Nezavíráme oči před tím, že v životě církevním je třeba reforem, ale věříme, že církev katolická sama jako živý organismus je schopna provésti potřebné reformy, které by zlepšily poměr mezi církví a lidem k dobru obou činitelů a bez ohrožení jádra učení církve svaté. Považujeme za povinnost kněžstva bráti podíl na tě odpovědné práci. 5. „Stojíme pevně na půdě církevní kázně, ale ve věcech politických a národních prohlašujeme se za svobodny a nepřiznáváme nikomu práva, aby bez našeho vědomí a naší vůle činil naším jménem politická prohlášení, pokud naší volbou by k tomu nebyl splnomocněn." To jsou zásady, kterými se „musí říditi český kněz, ne-

Государственный архив Новосибирской области

chce-li se z národa vyloučiti". Národ dnes volá: „Kdo není se mnou, proti mně jest." Dlouho očekávaná doba třídění duchů v našich řadách nadchází, už nelze dál kulhati na obě strany, velebiti ducha Němectva i Slovanstva jedním dechem." Autoři vybízejí kněžstvo, aby tyto zásady hlásalo „na schůzích, s kazatelen, ve škole, všude".

A příčina této změny v pátém roce války? Je snad obsažena v následující větě?: „V duši národa československého dnes leží černé mraky nesmírné bolesti, zášti, utrpení a hoře. Jsou to mračna letu nastřádaná, která hledají hromosvod, aby se mohla vybíti. Kdyby nastala průtrž těchto mračen, kdybychom my měli se státi těmi hromosvody, kdybychom měli trpěti za viny nespáchané, ba třeba i životy a hlavy své klásti na oltář vlasti, my nezradíme svého národa, ale klidně přineseme každou i největší i nejtěžší oběť."

Provolání končí přáním, aby veliký příklad kněží buditelů zářil kněžstvu před očima, aby jeho památka v národě „zůstala bez poskvrny do všech budoucích věků."

Provolání, o upřímnosti jehož autorů nepochybujeme, zcela zbytečně dělá z kněžstva mučedníky, kteří, aby šli s národem, mají napřed „zapomenouti na všecky ať skutečné, ať domnělé křivdy"; tím se jenom vyvolává myšlenka, kdo se na kom prohřešoval, národ na kněžstvu, nebo naopak. Zajímavé je doznání, že ještě 28. září 1918 našly se ve vlasti 4 listy a to klerikální, které „sváděly na bludné cesty" a „odváděly od společného programu československého". Narážka na pokoutní řešení československé otázky bez vědomí Svazu českých poslanců a průhledný útok na vyšší českou církevní hierarchii v bodě pátém, která si dovoluje mluvit jménem kněžstva bez jeho „vědomí a vůle" dokazují, že rakušáctví mělo nejzatvrzelejší oporu v Čechách v orgánech církve katolické. Je to také zcela přirozené, poněvadž Rakousko bylo jednou z posledních bašt katolicismu a církevní reakce. Bod čtvrtý o „reformách v životě církevním bez ohrožení jádra učení církve svaté" svědčí o tom, že katolický modernismus, který u nás tak vesele skončil faráším Dostálem-Lutinovem, zase ožívá. Je přirozeno, že náš samostatný stát upraví samostatně svůj poměr k církvím vůbec, tedy i k papežství a proto autoři naznačují kněžstvu, že reformy církevní jsou nutny, aby se propast mezi národem a církví katolickou ještě více neprohlubovala. Vždyť ještě do války byl „Našinec" pro revisi procesu Husova, aby smířil české dějiny s Římem. Podobných pokusů bude nyní dosti.

Obava před tím, aby se kněžstvo nestalo „hromosvodem, jímž by se vybíjela mračna bolesti, lítý nastřádaná v duši československého národa", svědčí o špatném svědomí našeho kněžstva a zdá se nám, že výzva, aby kněžstvo mluvilo v duchu uvedených bodů „na schůzích, s kazatelen, ve škole, všude" by učinila na československou veřejnost dojem, kdyby byla pronesena dříve než — 28. září 1918, kdy se štěstí válečné již definitivně přiklonilo ku spojencům. Komu Pán Bůh, jeho všichni svatí.

Kněží Baar a Dvořák, známí veřejnosti jako čeští spisovatelé a Kroiher, jako český agrární pracovník v zemědělském úvěrnictví, mají jistě ty nejlepší vůli; ale znění jejich proklamace vyvolává v československém srdci více hořkosti a pochybnosti, než důvěry. Pvl.

Úřední zprávy.

Pozdrav babušky Breškovské československému vojsku.

Dežurný generál štábu západní fronty podplukovník Vašátko zaslal nám tento dopis:

Veleváženy pane plukovníku!

Ve svém dopise na rozloučenou z 6. listopadu, potom v dopise z cesty, babuška K. Breškovská, odjevši z Omska do Ameriky, uložila mi vyřídit všem Čechoslovákům pozdrav. Nemohouc vyplniti její prosbu osobně, prosím Vás tímto, pane plukovníku, jménem drahé babušky vyříditi „všem Čechoslovákům vřelý pozdrav".

V Čelabinsku 14 listopadu 1918.

Místopředsedkyně Komitétu pomoci jmenným: Anna Pajdo.

Výňatek z rozkazu československému armádnímu sboru.

„Stává se velmi často, že v naší společnosti jsou slyšeti zprávy o našem počtu našich vojsk, o jich umístění na frontě i mimo frontu, o schopnosti jednotlivých velitelů, o vnitřních poměrech v jednotkách atd. Přirozeně zprávy tyto jsou většinou nepravdivé nebo aspoň přehnané, ale je jisto, že vycházejí z řad našich vojínů, nejen vojáků, nýbrž i důstojníků. Zprávy takové mají značný vliv na náladu obyvatelstva a hlavně usnadňují práci vyzvědačům a agitátorům v týlu. Připomínám všem dobrovolcům, že prozrazováním vojenských záležitostí a dokonce rozšiřováním přehnaných a nepravdivých zpráv dopouštějí se vojenských těžkých zločinů a hlavně podkopávají naši akci a podporují nepřítele. Považuji toto nevojenské jednání a

BESEDA.

Naše publikace.

Leží přede mnou několik brožurek, vydaných od doby našeho vystoupení Propagačním odborem OČSNR. Tři vyšly v knihovně „Českoslov. Denníka", jedna v knihovně „Československého Vojáka", tři v knihovně „Slovenských Hlasov". Kromě toho vyšly dvě brožurky pro informování ruské veřejnosti (I. Kuzela: „Зборов" a Ф. Benexovskij: „Чехословаки в Россіи"). Dále byla vydána Medkova báseň „Zborov", která byla ještě do zahájení výše zmíněných knih tisku. Kromě básně Medkovy a brožury dr. Kudely, jež byly vydány v Čelabinsku, kde tehdy meškala OČSNR, všechny ostatní publikace vyšly v Jekatěrinburgu.

Naše vydavatelská činnost v Rusku jest neobyčejně stížena technickými obtížemi, zvláště pak nedostatkem papíru. Za čtyři roky války podařilo se sice v Rusku nashromážditi jisté množství českých a slovenských tiskařských typů, avšak toto množství jest omezeno a nemůže být doplňováno, poněvadž Amerika, odkud by bylo možno dostati nové typy, jest příliš vzdálena, aby za krátkou dobu, dělící nás od našeho spojení s východem, bylo již možno sem z Ameriky dopraviti nové písmo. Toho nebylo možno dosáhnouti za čtyři měsíce ani ve Vladivostoku, kde 100 čísel „Československého deníku" bylo vydáno v prapodivné, jednotné typografické úpravě, bez čárek a háčků. Potíže působí také nedostatek papíru, tiskařské černě, válcové massy a jiných potřeb. Za tohoto stavu naší tiskárnu značně zatěžuje tisk „Českosl. Denníka", jakož ostatních periodických publikací, a proto vydávání publikací neperiodických omezuje se na věci, bez nichž se vývoj našeho hnutí nemůže obejíti. Všechny tyto okolnosti dávají jednotný ráz brožurám. Jejich obsah jest zhuštěn, není v nich zbytečných slov. Není mezi nimi pamfletů, jimiž tak oplývaly revoluce jiných národů a zvláště poslední revoluce ruská, nýbrž všechny jsou úzkostlivě psány a vybírány. Bude-li cizinec posuzovati naše hnutí posledních měsíců v Rusku podle našeho tisku, musí nezbytně usouditi, že my zejména zde prokázali jsme svůj praktický smysl pro reální potřeby a srovná-li současně výsledky, jichž docílila naše poměrná málomluvnost, s tím, čeho se dosáhlo v Rusku po revoluci záplavou různých brožur a novin, může vyvoditi zajímavé názory na otázku provádění politického hnutí velkých rysů.

Čemu jsme museli v posledních měsících věnovati zvláštní pozornost? Byli jsme nuceni vésti boje s bolševiky + německo-maďarskými zajatci na ruském území, při čemž jsme dali podnět k obrození Ruska. Stali jsme se přes noc hrdiny dne, ale také se proti nám současně agitovalo pod heslem kontrrevoluce. Ruský národ o nás však nic nevěděl i bylo mu třeba říci, co jsme, oč usilujeme vůbec a nyní v Rusku zvláště. Tento úkol byl řešen jednak širokou informací ruských časopisů, zvláště pak zřízením Československé Tiskové Kanceláře a dále rusky psanými publikacemi.

Brožura J. Kudely: „Зборов (Очерк исторіи чешско-словацкаго революціоннаго движенія)" snaží se ruskou veřejnost nejen upozorniti na památné výročí slavné zborovské bitvy, ale současně stručně říci, kdo my vlastně jsme, jak za hranicemi i doma provádíme revoluci proti Rakousko-Uhersku a proč jsme vystoupili proti bolševikům. Krátká, zhuštěná obsahově, ale bohatá živými ještě fakty historie našeho revolučního boje nemůže být lépe zakončena, než výzvou k Rusům, aby také oni projevili skutky a obětmi lásku k své strádající vlasti.

Rozsáhlejší jest publikace Ф. Benexovskij: „Чехословаки в Россіи". Nevaže se k určité události a snaží se ji vylíčiti nás z různých hledisk. V prvé části mluví o našem geografickém položení, jazyku, dějinách, obrození a v druhé zajímavě pojednává o všech fasích historie naší revoluce v Rusku až do našeho vystoupení proti bolševikům. Spisek rovněž končí výzvou k ruským bratřím, aby svrhli rabské jho. Pisatel snažil se naše hnutí zachytiti v celé jeho šířce, vylíčiti je živě po-

Od sborového lékaře.

Dohřešují se medikové: Medik Makovický Štěpán, narozen 1894 v Kužomberku v Uhrách, narukovaný do československ. vojska 21. května 1918 v Omsku. Zdrav. poručík MUC. Kohl Leopold, batailloní lékař 9. střel. pluku; byl posledně viděn 23./X 1918 při přechodu našich částí přes Buguruslanský trakt. Kdokoli by mohl podati zprávu o pobytu jmenovaných, nechť tak učiní „sborovému lékaři v Čelabinsku".

Sborový lékař dr. Konopásek.

Úřední výzva.

Nařízením Vojenského, Náborového a Slovenského Odboru OČSNR ze dne 2. září 1918 ustanovené do Výchovného tábora pro zajatce Slováky v Irkutsku: poručíka Miloše Gavoru, podporučíka Slezáka, dobrovolce Houdka, Slimáka, Ferienčíka, Danko, Sládka, Pivodu, Cimráka, Greisingera a jejich přímé velitele žádám o udání, proč jimi výše uvedené nařízení nebylo dosud vyplněno, s připojením adressy (voj. části a místa pobytu) výše jmenovaných Slováků. Udání budtež neprodleně zaslána Polnímu soudu československého vojska, Jekatěrinburg, Klubnaja 11.

Předseda Polního soudu: Dr. Eisenberger.

Pozdrav dobrovolcům.

Dobrovolci přibyvší bez vyzvání, nebo neodpovídající uvedené podmínce, nebudou přijímáni. Zdravotní důstojníci opatřte si seznamy dobrovolců nejnutněji potřebujících pomoci zubního lékaře, aby mohli býti na první výzvu posláni. Zubní technikové, hlaste se sborovému lékaři!

Dr. Konopásek.

Государственный архив Новосибирской области

Francouzští socialisté a syndikalismus a válka.

Pokračování.

Poklesky francouzské duty kreslí před námi (v následující) Louis Odvětila Francie před čtyřmi roky na strašné napadení německých hord. Dělnická třída Francie, stejně jako rolnictvo a pokroková buržoasie, vystavuje obranu vlasti za první a nejposvátnější úkol. Zvláště charakteristické je chování syndikalistů, jež kdysi tak viníli z antimilitarismu a nedostatku vlastenectví. Jejich ústřední orgán, všeobecná konference práce, na svém posledním kongressu prohlásila znova a zcela určitě, že přes uznávání třídního boje ona nedopustí před tváří nepřítele žádných vystoupení, jež by byla s to poškodit obranu vlasti. „My jsme nepřáteli vojny, praví resoluce, ale my nechceme míru, jako je Brestský. My chceme otevřenou diplomacii, my chceme spolek národů, my chceme mír na základě podmínek Wilsonových." Ale francouzští socialisté a jich vůdcové neomezují se odhlasováním resolucí. Oni účastní se osobně tohoto krvavého boje, který dá Evropě buď svobodu, anebo otroctví. Tytéž listy přinášejí zprávu o tom, že za dobrovolce do vojska vstoupil známý vůdce levých syndikalistů Charles Malateau. Padesátiletý předák objasňuje své rozhodnutí v socialistickém listě „Bataille" takto: „Nějaký nešťastník, po celý život stísněný žebrotou a duševní temnotou, může ovšem ještě zůstávat lhostejným k velikolepému souboji mezi zbytky feudalismu a demokracií, jež mu s bojem odnímá svět. Co je mu do události, o nichž se bude mluvit až v budoucnosti! Svízele každodenních strádání ho vidět ve všem a všudy jen své nepřátele. Ale my, kdož jsme dosáhli jisté kulturní úrovně, kdož jsme studovali historii, její příklady a její zákony, jak pak můžeme zůstávati stranou tohoto boje? Smíme zakrývati oči před těmi úžasnými následky, jež by mělo pro národy panství slepé, reakční síly?" — Citovaný dopis obsahuje zajímavou, zvláště pro Rusy, odpověď Malateau těm z internacionalistů-zimmerwaldistů, kteří byli „okouzleni hypnosou abstraktního dogmatu. M se jich táže: Vidíte-li k jaké žalostné katastrofě došlo Rusko díky bolševikům, kteří si představovali, že konec vojny jest možný dříve než porážka těch, kdož ji vyvolali a kdož ji vedou, a kteří ve své naivnosti snili o tom, smířiti snahy o nejvyšší z ideálů, s rakousko-německým spolkem císařů, snažících se pouze, aby vrhli touž demokracii o jeden neb dva věky zpět? Ti, kteří by vyvolili tuto cestu, byli by vším možným: spiknuvšími se otroky, novokřestany, tolstovci, mužíky, neznajícími nic kromě knuty, — jenom ne revolucionáři!"

Všelicos.

— Odkud vzalo — zkoušim žáky — jméno Rakous počátek? „Od raků, neb oni taky lezou pořád nazpátek." K. Havlíček Borovský.

— Ruské listy všech směrů za poslední doby hemží se zprávami očitých svědků o poměrech v sovět k m R sku, specielně v Moskvě. Hlad jímž hynou zvířata i lidé, úplný nedostatek [illegible] i střižního zboží, neosvětlenost ulic, zaplavení papírovými penězi, nesnesitelné poměry v továrnách atd. atd — toť themata opakující se každý den v nových a nových variacích. A vlasy nám vstávají, když čteme, jak to vypadá s osobními svobodami v tomto „pozemském ráji". V novinách a na rozích domů stále se mihají jen [illegible] k občanům zabývat se špionáží a udavačstvím. V tramwajích, kavárnách i na ulicích odehrávají se hnusné scény zatýkání. „Rudý terror" pracuje touhou parou: každou noc bývá zastřelena několik desítek obětí „mimořádné komisse". Vždy [illegible] sovnarkom pořádá na závodech mitingy, jichž účastniti se jsou dělnici nuceni. Jsou to tam vždy týdenní referáty dělnicko-selské vlády o [illegible] politice". Na těchto schůzích předkládají se [illegible] resoluce předem vypracované, jež se přijímají otevřeným hlasováním. Předseda mitingu se [illegible] táže: „Kdo je proti?" Když se tyto „mitingy" začaly pořádati, bývaly hlasy „proti", [illegible] když „protestanté" začali mlčet s tváře [illegible] neznámo kam, jali se všichni hlasovati [illegible]".

Dr. Straka vrátil se bratřím na frontě o své cestě Severním [illegible] mořem. Zmiňuje se hrdě, že všichni trpěli [illegible] mořskou nemocí, jenom Čechoslováci ne. Z řad posluchačů ozve se: „Není divu. My jsme na [illegible] zvykli."

— V příkazu vrchního velitele Kolčaka z 8. t. m. se praví: „Povšimli jsem si, že při ubytování vojenských částí nejdříve ze všeho jsou zabírány budovy [illegible] ústavů, kdežto zábavní podniky jsou rekvisice ušetřeny." Proto přikazuje v „budoucnosti při rekvirování místností respektovati podle možnosti zájmy vyučování". — Nařízení přišlo [illegible]na v čas: každému z nás musilo bít do očí [illegible] osvobozené části Ruska, že školy se zavírají, kdežto kinematografy a jiné „důležité ústavy" [illegible] na každém kroku, hrají veselé [illegible]

Úřední zpráva

vrchního velitele západní fronty.

K 11. listopadu 1918.

Sibiřská armáda.

Není [illegible].

Jekatěrinburgská skupina.

Beze změn.

Kamská skupina.

Beze změn.

Samarská skupina.

Bugulmský směr. Naše části obsadily vesnice Bajraki, Japrykovo, Moskovo, Apsalamovo. Nepřítel utíká na západ.

Simbirský směr. Klid.

Buguruslanský směr. Naše části obsadily linii vesnic Artěmjevo, Novotkino, Radovku.

Jihozápadní armáda.

Buzulucký úsek. Náš jízdní oddíl vybnal nepřítele ze vsi Novosamarky.

Uralská skupina.

Sobolevský úsek. Nepřítel pokračuje v ústupu a obsadil posolok Kamennyj. Na ostatních frontách beze změn.

Různé zprávy.

Amerika o „Československém Deníku".

Československá Tlačová Uradovna v Americe přináší tuto zprávu:

Washington, D. C. — V Rusku naši hrdinskí vojáci založili si n bojovnej fronty riadny časopis pod názvom „Československý Dennik". Je to časopis „pohyblivý", ako sa totiž „hýbe" fronta, tak sa stahuje za nou i denník. Redakcia a administrácia umiestnená je v jednom železničnom vozni tretej triedy. Druhý vagón upravený je pre sadzárnu. Šest sadzačov stále je v práci, či už vlak jede a či stojí. Tlačiarske stroje sú v nákladnom vozni, kde je tiež sklad papiera. Časopis roznášajú po transportoch zvláštni poslovia.

Jak vidno, zpráva se odnáší v době, kdy „Československý Denník" ještě „cestoval" po Sibiři.

Sjednocení Jihoslovanů.

Zachyc. zpráva z Paříže 9. listopadu. Konference mezi delegáty srbské vlády, Jihoslovanské Národní Rady v Záhřebě, delegáty srbské opposice a jihoslov. komitétu v Londýně dnes byla skončena přijetím této resoluce:

„Pašič jménem srbské vlády bere na vědomí notu, v níž dr. Korošec (předs. londýnského komitetu) a všichni tři delegáti Národní Rady záhřebské žádají uznání záhřebské Národní Rady jako autoritativní vlády rakousko-uherských Srbů, Chorvatů a Slovinců, uznání pozemní i námořní síly jihoslovanské za aktivní vojsko spojenecké, uznání dra Korošce úředním zástupcem

---

mocí dokladů a tam, kde jest nutno, postaviti tečku nad i. Škoda, že prvá část jest příliš omezena. Tu snad až příliš bylo šetřeno místem na úkor obsahu. Řekneme-li že v současné době československý národ má bohatou literaturu a hudbu, a jmenujeme při tom pouze Čecha, Vrchlického, Machara, Smetanu a Dvořáka, vyvodávám v ruském čtenáři, znajícím bohatou literaturu a hudbu ruskou, neurčitý dojem, ba dojem jistého chaosu doby. Ve výpočtu jmen (který ovšem strádá kusostí!) bylo by dobře uvésti spoň ještě Nerudu, Březinu a Jiráska, vedle Slováků Svetozara Hurbana-Vajanského a Hviezdoslava. Podobně v hudbě bylo [illegible] uvésti Fitticha, Suka a Nováka, když se mluví o národní kultuře, protože výtvarnictví a věda není ani zmínka? Článek podává i našemu čtenáři mnoho zajímavého materiálu, ponejprve vlastně [illegible] zpracovaného.

Knížka „Povely pro pěchotu v semknutých útvarech" jest výsledek dlouhé a svědomité práce. Sestavení [illegible] povelů pro československé [illegible] nebyl úkol snadný. Měli jsme sice [illegible] jednak v našich původních povelech [illegible] a pak v povelech ruských, ale pr [illegible] bylo nutno dbáti různých [illegible] i nepatrných okolností. Povely [illegible] jsou většinou pro uzavřenou [illegible], kdežto vojsko, působící venku a [illegible] musí se mu velet za hluku boje. Musí se proto vojenské povely vyznačovati [illegible], čili volením krátkých slov hlavně [illegible] otevřenými vokály. Také velkou roli hraje přirozený požadavek podobnosti [illegible] a slovenských povelů při jednotné [illegible] řeči. Na rozdíl od ruského stroje musí být vzat zřetel na různost povah našeho [illegible] ského vojáka, jakož i na vyšší vy[illegible] úst našt. Tento projekt má přirozeně ráz prozatímní, avšak jisto jest, že převážná většina povelů bude zařazena do definitivní instrukce pro všechno československé vojsko ve vlasti.

1. svazek knihovny „Československého Deníku" obsahuje „Řády a resoluce I. sjezdu československého vojska". Každý náš voják měl by tuto knížku míti v rukou, poněvadž jest to na jistou dobu „svod zákonů" našeho hnutí v Rusku.

J. P.: Ve vlasti. Druhý svazek knihovny „ČSD." jest vypravování o zkušenostech, jichž nabyl náš dobrovolník, probraví se do vlasti na jaře tohoto roku, v době pro náš národ tak významné. Líčení jest neobyčejně živé a tak poutavé, že kdo z nás začne čísti svazeček, neodloží jej, dokud do konce nedočetí, a neodloží jej bez hlubokého pohnutí. Bratr J. P. nakresil dramatický obraz událostí v naší vlasti slovy prostými, avšak proniknutými hlubokým přesvědčením a láskou k rodné půdě i dobrou znalostí poměrů.

(Pokrač.)

Jos. Dýma.

Государственный архив Новосибирской области

nové vlády záhřebské u spojenců až do okamžiku, kdy bude utvořen společný orgán, který bude společným představitelem nového jihoslovanského státu."

Paříž uvolil se prosbu obsaženou v resoluci okamžitě doručit spojeneckým vládám a se své strany ji podporovat.

Jednohlasně a s velkým nadšením celé konference bylo proklamováno zřízení ministerstva společného Srbům, Chorvatům a Slovincům. Dále konference prohlásila, že neexistuje již celní a politické hranice mezi Srby, Chorvaty a Slovinci. Správní organisace a administrativa zůstane v jednotlivých krajích prozatím jaká byla.

Polsko-rusínská koalice v Haliči?

Dle zach. zpr. z Lyonu výsledkem jednání polské vlády s Rusíny je prý rozhodnutí utvořiti novou koaliční vládu s Pilsudským v čele, jenž má pak vládu předati senátu, až se tento utvoří.

Německo a právo národů.

Ze Štokholmu: Poněvadž švédský socialistický předák Branting vyslovil náhled, že by otázka šlesvická měla býti řešena dle práva sebeurčení národů, „Sonderburger Zeitung", úřední to orgán v provincii Šlesvig-Holstein, prudce ho napadl. „Na tohoto nestydatého Švéda musíme křiknouti: Tlapy pryč! Pro Německo šlesvické otázky více není, tato věc jest věcí jedině Německa se týkající a ne germanofobů rázu Brantingova." Branting píše v „Social Demokraten", že jest opravdu prazvláštní, jak mohou úřední německé listy několik týdnů po tom, co Německo přiznalo zásady presidenta Wilsona, odmítati svobodu šlesvickým Dánům. Prušácký duch tedy nevymřel.

Němci na ústupu z Belgie.

Vladivostok 17. listopadu: Maršálek Foch oznámil německým velitelům, že německá vojska dopouštěla se při odchodu z Belgie násilnictví na obyvatelstvu, a upozorňuje, budou-li se takové případy opakovat, že bude se strany spojenců proti německým vojskům náležitě zakročeno.

Vláda pořádku v Německu.

Nauen 16. listopadu: (Zachyc. zpr.) V berlínské schůzi zástupců vojenských rad zdařile vystupoval Ebert, jenž prohlásil, že tvoření rudé gardy bude zastaveno, protože je nepotřebné. Praví, že nemá obavy o novou vládu, která požívá důvěry širokých mass a že musí být dbáno pouze pořádku.

Demobilisace musí být provedena pomocí vojenských organisací a všechny vojenské řády musí se dáti bezpodmínečně k disposici těchto organisací, aby demobilisace byla hladce a rychle provedena.

Německo nesmí býti zdiskreditováno činy, jež by kultura a dějiny odsoudily. Ebert končil slovy: Podaří-li se nám v 6—8 nedělích demobilisace, nové Německo bude zachráněno.

Zachyc. zpr. ze Štokholmu hlásí, že berlínská vláda se skládá většinou z pravých socialistů. Skupina „Spartaka" byla všude odstraněna od účasti, nehledě na to, že Liebknecht požívá veliké popularity. Reuter rovněž sděluje, když byl tisku dosti poplašné zprávy o revoluci v Německu, že ráz této revoluce v Berlíně, Mnichově a Drážďanech je politický a ne sociální.

Nová vláda uzákonila všeobecné hlasovací právo.

Kdy němečtí dělníci podávají ruku.

Dělníci a vojáci v Německu obrátili se k dělníkům a vojákům Anglie, Francie, Ameriky a Italie s výzvou, v níž dovolávají se „citu spravedlnosti a solidarnosti našich bývalých nepřátel" a podávají jim „svou bratrskou ruku". Uznávají, že „je nutno, aby všichni dělníci působili vší silou u své vlády a žádali od ní, aby budoucí mír byl mírem bratrského pochopení". „Působte", volají, „aby byly zmírněny podmínky příměří, odsuzující Německo k smrti hladem; působte, aby byl uzavřen mír, jenž by učinil v budoucnosti ubíjení národů nemožným."

Neodvislí socialisti obrátili se zase k proletariátu všech utlačených národů, aby revoltoval a podporoval Německo, protože mu chtějí navázati nesnesitelný mír.

Kdo viděl a prožil celou hrůzu následků brestského míru, musí se obrátit k německým dělníkům a jejich vůdcům s tvrdou výčitkou: kde byli, když k nim protažany byly ruce nalvních, bolševiky slepotovaných dělníků a „zemláků" ruských v létě 1917?

Sebevražda pangermanisty.

Vladivostok 17. listopadu. Hlava německého zámořského obchodu Ballin se zastřelil, když se dozvěděl o podmínkách příměří, přijatých Německem.

Anglický tisk o podmínkách příměří.

Dle moskevské zprávy z Londýna, anglický buržoasní tisk projevuje se za zmírnění blokády Německa z obavy, aby zhoršením hospodářského postavení Německa nezískaly vlivu levé živly a nezmocnily se vlády.

Vliv příměří na Holandsku.

Demokratická strana holandská dohodla se na tomto programu: všeobecné hlasovací právo, odstranění senátu, osmihodinový pracovní den a odzbrojení vojsk.

Obrovský výbuch v rakouské továrně.

V rakouské továrně ve Wöllersdorfu u Vídně, pracující na obranu, došlo v měsíci září r. k obrovské katastrofě následkem výbuchu. Strašnou smrtí uhořením zhynulo 400 mužských dělnic a dělníků.

Definitivní přerušení styků Ukrajiny s Ruskem.

Moskva, 15. listopadu. (Zachyc. zpráva) Všechny konsuláty ukrajinského státu v čele s ukrajinskými konsuly Veselovským a Krajcevým vyjely 14. listopadu z Moskvy. Konsulský vlak přejde ruskou hranici u Mogileva, kde bude vyměněn za vlak se sovětskou mírovou delegací.

V Cařihradě po příměří.

Osmania (v Turecku) 17. listopadu. Z vypravování přibylého z Cařihradu vysvítá, že po příměří zavládl všude zcela nový život. Není vidět nepřátelských pohledů, nespokojených pohledů, není slyšet zlořečení. Možno se pohybovat bezpečně. Turci jsou lhostejní, při tom však uctiví a mají ke spojencům plnou důvěru. Německých vojáků a důstojníků, kteří chodí po ulicích často s vyzývavým pohledem, je v nynější době v Cařihradě asi 20.000 a nebylo možno jich dosud vysíat. Dle mírových podmínek mají opustiti Turecko do 30. listopadu.

Generál Denikin.

Zach. zpr. z Moskvy. Generál Denikin byl jmenován vrchním velitelem všech vojsk, která jsou na Ukrajině (nebo snad v jižním Rusku?).

Zpráva o nabídce [illegible] bolševiků.

Dle zprávy z Čelabinska zachycený v Japonsku radiogram z Petrohradu sděluje, že sovětská vláda prostřednictvím neutrálního státu nabídla spojencům příměří a prosí sdělit podmínky jeho, jakož i místo vyjednávání.

Tato zpráva přeložena všeruskou tiskovou kanceláří nepotvrzena.

O sibiřské dráhy.

Dle japonského listu „Choči" americký vyslanec v Japonsku Morais vyjednává v přítomnosti s japonskou vládou o osudu sibiřských drah. List doporučuje, aby otázka správy drah rozdělena byla na dvě: 1) k Baikalu sibiřské magistrály a 2) východočínské dráhy, a zdůrazňuje větší zájem Japonska o druhou dráhu. Doufá, že Amerika vyhne se všemu, co by ohrožovalo vzájemné styky obou mocností.

(UTK)

Vrádcům Ruska s prava i s leva.

Na banketě pořádaném 13. listopadu v čest francouzského oddílu, přibyvšího do Omska, skupina ruských důstojníků žádala a násilím si vynutila na orchestru, aby hrál „Bože cara chrani". Vojenské úřady nařídily, aby tito důstojníci byli zatčeni a přísně vyšetřeni všichni účastníci tohoto skandálu, rovněž i vyšetřeno jednání úředníka Vladykina, který byl pořadatelem banketu. Po vyšetření všichni vinníci budou předáni soudu a přísně potrestáni.

V rozkaze 4. sibiřského korpusu se sděluje: V 2. zabajkalském kozáckém pluku došlo k zločinné agitaci, kterou prováděl strážmistr 2. setni Čečulin a kozáci Grigorjev, Uglovských, Todorchojev a 3. setni Zajcev, povzbuzující k svržení sibiřské vlády, k nesplnění rozkazů velitelů a k ozbrojenému boji pro sovětskou vládu. Jmenovaní zrádci vlasti dle rozsudku polního soudu byli zastřeleni a Uglovských odsouzen na 3 roky v trestní prapor. Sdělují toto po armádním sboru a zdůrazňují, že každá zločinná agitace, jakožto zrada vlasti bude se nemilosrdně trestati se vší přísností zákona.

Pozdrav Krasnojarského Sokola.

Krasnojarská jednota sokolská poslala Československé Národní Radě prostřednictvím OČSNR dopis, v němž teplými slovy vyslovuje svůj obdiv a bratrskou lásku k československým vojákům vychovaným ideály Palackého, Tyrše a Masaryka. Dopis končí: „Bratři, až vrátíte se do osvobozené zlaté Prahy, až budou Vás, své vyvolené vítat, sdělte, že z daleké Sibiře, kde po Zborovu také prolita československá krev, osvobozenému národu krasnojarští sokolové posílají bratrské pozdravy a blahopřání. Doufáme, že za nedlouho pak krasnojarský Sokol sám prostřednictvím svých zástupců pošle pozdravy do zlaté Prahy československému národu na prvním svobodném všeslovanském všesokolském sletě."

Odbočka ČSNR odpověděla na tento pozdravný dopis: „Bratři! S radostí přijali jsme Váš dopis pro ČSNR a vynasnažíme se dodati jej do Paříže nebo do Prahy. Přijměte bratrský dík za pozdravy. Jsme potěšeni, když vidíme, že v osvobozeném Rusku jsou skupiny uvědomělých pracovníků neumdlévajících v kritické chvíli pro vlast. Ku předu, bratři! Nazdar!"

Prosba.

Prosím bratry zvěrolékařské pomocníky, kteří odjížděli v sobotu 16. t. m. z Jekatěrinburgu a vzali omylem moje věci na nádraží, aby mně je zaslali na adresu: Frant. Hazuka, kovář, divisní zvěrolékařská nemocnice II. střelecké divize.

Государственный архив Новосибирской области

235. číslo V Jekatěrinburgu ve čtvrtek 21. listopadu 1918. Cena 20 kop.

ČESKOSLOVENSKÝ DENNÍK

ЧЕШСКОСЛОВАЦКІЙ ДНЕВНИКЪ

Orgán Odbočky Československé Národní Rady na Rusi

K událostem v Omsku.

Včerejší zprávu o omských událostech doplňujeme novými údaji: Ministerská rada všecku občanskou i vojenskou správu předala do rukou svého člena admirála Kolčaka, který vydal projev, v němž slibuje, že „nepůjde ni cestou reakce ni cestou zhoubného stranictví", že „hlavním cílem staví utvoření bojovné armády, vítězství nad bolševismem a zavedení zákonnosti a pořádku, aby národ mohl bez překážek zvoliti si způsob vlády, kterého si bude přát, a aby mohl uskutečnit velikou myšlenku svobody, nyní vyhlášenou v celém světě."

Z členů direktoria Vologodskij s převratem patrně úplně souhlasí, protože podepsal včerejší oznámení jako předseda ministerské rady, gen. Boldyrev, který se zrovna nacházel v Ufě, vyslovil se ostře proti, Vinogradov se nevyjádřil, ostatní dva (Avksentjev a Zenzinov) jsou drženi v domácí vazbě.

Sjezd členů ústavodárného sněmu se vyslovil velmi ostře proti, stejně rada správců (sovět upravljajuščich) v Ufě.

Z Ufy prohlašují, že „rada správců se nezastaví před žádnými kroky, aby vyrvala vládu z rukou vlastizrádců a vytvořila pevnou demokratickou vládu, která jedině může zachránit Rusko"; zároveň však „rada správců vykoná všecky kroky, aby zachovala pořádek a klid jak v týlu, tak i na frontě".

Spojenečtí zástupci dosud svého stanoviska nevyslovili. Při prvních zprávách o omských událostech delegace OČSNR vyjela do Čelabinska, aby spolu s vrchním velením udělala nutné kroky v zájmu našeho vojska. Delegaci se podařilo informovat gen. Štefánika i Janina, kteří jsou na cestě sem. Obě žádají, aby naše vojsko především hledělo na přítele v pevné důvěře, že naše vláda i velení udělá všecko potřebné. V těchto době dostaneme asi direktivy podrobnější.

Na některých místech rozšiřují se zprávy, že OČSNR podporuje diktaturu. Tyto zprávy mají za účel buď získat veřejnou pro nový stav vládní anebo sledují jiné provokační. Prohlašujeme — a toto prohlášení bylo dáno na všech kompetentních místech — že tyto zprávy jsou vymyšleny.

Naše vojenské vedení dohodě a OČSNR dalo příkazy, aby omskými událostmi fronta a frontové území nebylo dotčeno, aby byl všude zachován klid a osobní bezpečnost ničím nebyla ohrožena. Naše vedení politické v dohodě se spojenci usiluje o takové rozřešení, které by odpovídalo našim společným zájmům i cti československého vojska.

Bratři, nezapomínejte na národní daň. Upisování revoluční půjčky!

Z vlasti.

II.

(Drobnosti z „Národní Politiky", 28. září a 1. října t. r.)

— „Výkonný výbor České státoprávní demokracie z Čech, Moravy a Slezska konal 28. září schůzi za předsednictví dra K. Kramáře a dra J. Budínského. V úvodním slově poukázal dr. Kramář k tomu, že bylo v červnu vládou znemožněno konat ustavující valný sjezd strany a že proto ustavení strany provádí společná schůze obou zemských výkonných výborů, českého a moravsko-slezského. Vláda zahájila od vzniku České státoprávní demokracie hlavnou persekuci proti ní, zejména zastavila její orgán „Národní Listy", které současně byly hlavním politickým orgánem českým, zakazuje a rozhání veškeré schůze strany, pronásleduje její přísežníky, pokud jsou jakkoli závisí na vládní moci. Avšak tato persekuce rozvoje strany nezastavila, nýbrž naopak stranu zcelila. První referát podal posl. dr. Stránský o dnešním stavu politickém, načež pro[illegible] program strany, o politickém referoval [illegible] dr. Antonín Hajn, o osvětovém [illegible] dr. Drtina, o hospodářsko-sociálním [illegible] Koloušek a prof. dr. Engliš. Programové návrhy po obsáhlé debatě schváleny. O taktice strany referoval dr. Al. Rašín.

— Annexovými patenty odstraněn byl zemský sněm Království Českého a nahrazen císařskou správní komisí s klerikálem hr. Schönbornem v čele. Němcům bylo i to málo. Vymohli si u vlády výnos o krajském zřízení a baron Hussarek, jak píše „N. P." 1. října, „zřídil nejen krajský sněm v Trutnově, nýbrž i krajská hejtmanství a rozdělil nyní i zemskou správní komisi, čímž vyhověl i v tomto ohledu, bez nás a proti nám jednostranným trhacím choutkám Němců. Nikdy nebylo německé veto tak všeobecně a bezhledně v platnosti jako dnes," praví list a my dnes dodáváme: Pýcha předchází pád.

— Státoprávní klub českých poslanců na radě říšské konal 26. září schůzi pod předsednictvím posl. Klofáče a mimo otázky politické a aprovisační věnována byla delší debata pověstem ze záhadné strany šířeným o různých překvapeních na den sv. Václava. S politováním konstatováno, že zpráva o připravovaných nepokojích v Praze, jak bezpečně zjištěno, pochází z [illegible] (censurováno) kruhů, ačkoliv ty tolik informací opatřiti by si mohly, by věděly, že československý lid dnes žádné provokaci na lep nesedne a že v zájmu československé věci samy politické strany — a to bez výjimky — se starají, aby klid ničím nebyl rušen. Protože někomu snad jde o to, aby v Čechách nalezena byla příčina k zakročování a k novým persekucím, vyzývají poslanci „Státoprávního klubu" pražský lid, aby v tyto dny případnou provokaci nedal se rušiti ze svého mužného klidu a aby zůstal stejně klidným, i když by mu snad oznámeny byly zdánlivé příjemné zprávy, neboť dnes třeba se připraviti na různé možnosti. Za žádných okolností není dosud důvodu k jásotu, za žádných okolností není důvodu, abychom dávali na jevo nepokoj — to nechť si pamatuje každý český člověk." Politické strany ve vlasti zdůrazňují, jak patrno, především klid a pořádek, aby chystaný převrat stál národ co nejmenší oběti, byl proveden dle plánu a důstojně. Československá revoluce musí odpovídati vyspělosti našeho lidu, toť smysl projevu „Státoprávního klubu".

— „Ústřední výbor Národní rady české konal ve čtvrtek 26. září schůzi za předsednictva úřad. místopředsedy presidenta Ad. Prokůpka, jenž srdečně uvítal přítomné pány [illegible]my a zejména též poslance dra [illegible]ra, poprvé přítomného ve schůzi [illegible]ho delegování spolu s p. [illegible]. za výkonný výbor sociálně demokratické strany dělnické. Přihlásila se totiž v červenci do Národní rady české také československá strana sociálně demokratická, takže po 18 letech jsou v NRČ konečně zastoupeny vedle ostatních oborů české veřejné práce také všecky strany politické." Po zprávě tajemníka Aug. Seiferta podali své referáty dr. Scheichl, vrchní rada dr. Pilař, posl. dr. Baxa, prof. dr. Drachovský, posl. dr. Vyškovský a president Prokůpek.

— „Dr. Jindřich Matiegka jmenován řádným profesorem anthropologie a demografie na české universitě v Praze."

— „Ústřední Matice Školská dostala od mužstva a důstojníků pěšího pluku č. 102 z pole svatováclavský dar 10.000 korun, s vřelým přípisem od těch, kteří „vzdáleni drahé vlasti, nezapomínají svých národních povinností". K listu připojena byla sběrací listina, ze které jest zřejmo, jak velikými obnosy přispívaly jednotlivé formace pěšího pluku č. 102 k této šlechetné sbírce."

— Okres Královéhradecký věnoval českým menšinám na všenárodní dar 300.000 K.

— Ústřední spolek českých žen organisuje sbírky pro literáty a žurnalisty české, „oběti známých trpkých poměrů. Celá řada listů jest podnes zastavena a pracovníci jejich, oběti pevné páteře svojí, těžce strádají drahotou potřeb, nedostatkem příjmů."

— Úsilí všech politických stran v Plzni a okresu se podařilo vymoci zřízení nové střední hospodářské školy v Plzni. Vyučování zahájeno bude 14. října 1918.

— V Plzni řádí španělská chřipka na českých a německých školách, až padesát případů na jednom ústavě. Nemoc zasahuje stejně do řad dělnických i úřednických. Jsou případy končící smrtí. Pvl.

Государственный архив Новосибирской области

Úřední zprávy.

Blahopřání k vítězství Francie.

Velitel československého vojska generál Syrový poslal k velikému vítězství Francie francouzskému vyslanci Regnaultovi do Omska tento telegram: „Pane vyslanče! Jménem československého vojska v Rusku dovoluji si Vám vysloviti nejradostnější blahopřání k velikým úspěchům slavné francouzské armády na západě a hlavně k tomu, že staré francouzské země Elsasko-Lotrinsko dostávají se do státního svazku francouzské republiky, od níž byly nespravedlivě odtrženy. My všichni jsme neskonale šťastni úspěchy francouzského národa, který se k nám choval vždy bratrsky a jemuž československý národ zůstane vždy úplně oddán."

Velitel československé armády
generál-major Syrový.

Francouzský vyslanec odpověděl telegramem, v němž děkuje za pozdravy, jimiž je velmi potěšen, a vyslovuje naději, že bude míti příležitost brzy poděkovati osobně veliteli slavného československého vojska, v jehož přátelství s francouzskou armádou pro vždy pevně věří.

Poslání k československému vojsku.

Dr. Girsa, člen OČSNR ve Vladivostoku, posílá československému vojsku toto poslání:

Bratři! Jsem již přes půl roku ve Vladivostoku, který jest oknem do světa. Bedlivě pozoruji, co se děje doma i v celém světě, a na základě toho vám chci říci toto: Bratři! Celý národ doma hledí na Vás s láskou a hrdostí a zcela správně připisuje Vaší práci značný podíl na získání dnes svobodného národa. Touha po Vás jest nekonečná a budete doma přijati s nezměrnou láskou. Ale je nutno, aby naše armáda jako celek a každý z Vás jednotlivě vrátil se s neposkvrněným štítem. Celý svět hledí na Vás s dychtivou zářivostí a mnozí by rádi našli na Vás aspoň malou skvrnu. Bratři, nedejte se másti ničím a Vy, kteří jste vytrpěli už tolik a dobyli našemu národu slávu nekonečnou, jistě najdete v sobě mravní sílu k dovršení velikého díla. Nezapomínejte, že jste československá armáda dobrovolců, jaké nebylo a nebude v historii celého světa. Zdůrazněte slávu svoji i slavným koncem. Bratři, doma je naprostá jednota a úplný souhlas. Je naprostá jednota mezi naší zahraniční vládou a mezi Vaším vojenským vedením. Nemůže býti ani stínu pochybnosti o nejlepší vůli, svědomitosti a opatrnosti Vašich vojenských vůdců. Nedejte se nikým másti a pamatujte, že Vaši vůdcové jsou Vaši bratři, vyšedší z Vašich řad. Já znám všechna Vaše strádání, ale vím také dobře, že bude jim konec dříve a doufám i slavněji, než Vy sami očekáváte. V nejbližších dnech přijede k Vám člen naší vlády, uznaně celým světem, a jsem jist, že právě tak jako Vy s radostí uvítáte jeho, i on nalezne Vás tatovými, že bude s oprávněním moci býti na Vás hrdým."

Ve Vladivostoku, dne 15. listopadu 1918.

Člen OČSNR dr. Václav Girsa.

Liga národů.

Irkutské „Dělo" z 31. m. m. oceňuje [illegible] Wilsonovu ideu „Ligy národů", [illegible] si i některé nedůsledné projektu velikého státníka. „Není možno nepoklonit se — píše [illegible] — před šířkou zření Wilsonova, před [illegible] gigantským rozmachem, charakterisujícím [illegible] jako snad nejmahnutějšího státníka naší [illegible]. Ne nadarmo jemu právě připadla vůdčí [illegible] formulování podmínek míru, v přípravě [illegible] mírovým poradám obou koalic. Před dvaceti [illegible] diplomaté, politikové byli by asi jen s [illegible] pokrčili rameny, kdyby byli přečetli [illegible] program. Teď jsou časy jiné: čtyřletá [illegible] unavila lidstvo, lidé tolik prožili, že návrat [illegible] k politice úzce egoistické je sotva [illegible]. — Ovšem, bude to třeba překonati, [illegible] nejde nesnází. Dejme tomu, že není těžké [illegible] nejvýznamnější státy Evropy k jakémusi [illegible], ke vstoupení do ligy národů. Ale co [illegible] s těmi, kteří nezachtí v ni vstoupit? [illegible] např. asijské státy Japonsko a Čína [illegible] nentrpěly. Zachce se jim vstupu do ligy, [illegible] se jejím rozhodnutím, když [illegible] disponovat silou? A pak: jakou [illegible] míti v rukou liga pro zkrocení svých [illegible] členů? Zde asi nebude dosti [illegible] pouhého hospodářského bojkotu, [illegible] uvnitř této ligy skutečně panovat rovnost [illegible] členů? .... Pramenem mezinárodních [illegible] hospodářské soupeření, snaha silnějších [illegible] drobit si opozdilé. Ale zákaz všelikých [illegible] dohod sotva odstraní toto zlo; [illegible] rovnost zevnějších podmínek, při [illegible] stát bez nesnází vyšikne slabší [illegible] jak na př. opozdilé Rusko mělo dosti [illegible] na tržištích Persie a Mongolska. Bude-li [illegible] úplná svoboda mezinárodního obchodu, [illegible] Anglie a Amerika vytlačí definitivně [illegible] zboží z těchto krajů. Podobných námitek [illegible] vystavit nemálo. Sluší vítati počin Wilsonův, ale nemožno zapírati, že při nynějším [illegible] stavu bude sotva možno odstraniti [illegible] mezinárodní konflikty. Ovšem, je možno [illegible] jejich formy. Zdaří-li se to Wilsonovi, [illegible] mu dlocho vděčno zmučené lidstvo."

Zdravotní hlídka.

Naše zdravotní opatření.

[illegible] zatímního správce Zdravotního odboru OČSNR bratra Krále bylo nám [illegible] sděliti si některá zařízení, která pro naše vojsko jsou upravena nebo se zřizují péčí zdravotního odboru OČSNR.

Nejprve pochodové lázně. Na jekatěrinburském nákladním nádraží vítá nás praporčík Bělinský, sympatický Polák, podnikavý, smělý pracovník, a jehož péči se setkáváme všude, kudy nyní procházíme a p. Mich. Ivan. Trutněv, nezištný stavitel těchto lázní, ochotný průvodce a „ciceron". Na kolejích jeden za druhým stojí 10 Pulmanových amerických vozů, po straně hromady cihel, prkna, plech. Tyto vozy se zařizují v pochodové lázně. Tři jsou již hotovy, jdeme si je tedy prohlédnout. Ohromný žár nás vyhání velmi brzy. Není divu! Temperatura se dovádí do 60 stupňů, to jistě stačí na vypaření dokonale! Přecházíme rychle do nezatopené lázně. Při vstupu do ní je malá předsínka s dvojitými dveřmi. Za ní dřevěným pažením ohražená šatna, ze které se přímo vchází do lázně. Z cihel postavená dlouhá pec je obitá plechem a opatřena dřevěným pažením. V peci je kotel na horkou vodu (může obsáhnouti 60 věder), vedle pece je postaven ohromný sud a vodou studenou (na 48 věder). Voda do kotle i do sudu se přivádí rourami buď přímo z elevatoru nebo na stanici, kde není elevatorem, 3 lidé musí stále nositi vodu, aby lázně mohly pracovati ve dne v noci. Na peci je stupňovitá plotna na páru. Pec se vytápí ze šatny, na denní práci lázní se spotřebuje při výtopu dříví na týden i sažeň. Podlaha je zvláště upravena, aby nezahnívala a aby voda měla stálý odpad. Invetář lázní sestavuje 35 bak

BESEDA.

Naše publikace.

(Pokrač.) Rudolf Medek: „Z b o r o v".

Medkův bohatýrský zpěv má epickou šířku starořeckých rhapsodií i ruských bylin a při tom jest to báseň ryze moderní, plná vzruchu, rythmické zpěvnosti a plastické síly. Vždyť opěvuje slavnou kapitolu naší velké válečné epopeje, jejímiž reky nejsou prostoduší bohatýři prošlých věků, ale synové dnešních dnů s moderní duší, novými ideály a se svobodou nervosnosti. Básník zachycuje velkolepý projev národní síly a vznáší tři tisíc k mohutnému historickému rozmachu volným veršem, jehož rythmické zákony nejsou a nemohou být předem stanoveny. Tyto verše podobají se proudu, měnícímu bystrost svého toku podle spádu řečiště, vždycky však neodolatelné, strhující síly: verš a jeho volný rythmus podřizují se dějí, čímž neobyčejně se zvyšuje plastika líčně. Forma básně přímo ukazuje na vznik tohoto zpěvu. Básník dlouho nosil ve své obrazivosti představu děje, ohlas jednotlivých scén zachvacoval jeho nitro vždy silněji a vždy určitěji se vytvořovala rythmické roucho a tak báseň najednou vyšlynula jako skutečná píseň lehce a volně, vytryskla jako čistý pramen a přeměňovala se v širokou řeku veršů.

Svou vlastní básník rozdělil na šest částí. V prvé obrací se k posluchačům a ohlašuje po způsobu starých bardů svůj hrdinský zpěv. V druhé části jsou vylíčeny osudy země, jež „oplývá mlékem i strdím".

Tam žije v okovech zmučený lid,
schvácený tesknotou,
spitý snem dávným a těžkým
o svobodě.

Vojáci s láskou vzpomínají domoviny, jejíž jméno „nikdy nebylo sladší, tak silné, tak živé, jak v tento den".

... tři tisíce smělých, sokolích srdcí —
ti všichni cítili v tento den:
Smrt není strašná!
krásný a svatý je boj!

V třetí části jest vylíčen pochod pluků do boje a zdá se ti pod dojmem přesného, úsečného taktu rythmu, jako by před tebou kráčelo naše vojsko ceremoniálním pochodem.

V dalším oddílu básník podléhá intimním vzpomínkám na slavnou bohatýrskou společnost. Jeho vzpomínky vyvolávají mu postavy usměvavých reků:

V podvečer útoku seděli v podzemní díře
nad kotlíkem čaje,
šediví, drsní, s vojáckým veselým vtipem
a věčným úsměvem
zčernalých urputných tváří.
A zatím:
Venku je ticho. Noc teplá a vlahá.
Vlní se slibné zrající žatva,
pták tiche v křoví. A hvězdy planou
nad zemí nevlídnou, ztopenou v krvi...
Venku je ticho. Je ticho před bouří...

Pátá část jest vyvrcholením děje. Vitálním, opojným, nervosním rythmem básník opěvá slavný boj; chvat útoku, výbuchy dělových náboje, hrozivý ruch boje jsou tu zachyceny mistrovsky. Slavnostně rozjařený ton uchvacuje hned v prvých verších:

Toho dne tak svítilo slunce,
že bys chtěl vyskočit,
výsknout a vyhodit vysoko čapku,
s někým se bláznivě zatočit, zatančit...

A čím více se rozvíjeje boj, tím spádnější zněji verše, bouří, jásají, kvapí a doznívají vítězoslavnou reminiscencí na „dávného hrdinu, slepého vůdce, slavného bojovníka".

Šestý oddíl jest dozpěvem, věnovaným opěvování padlých rekú:

Za temných noci
na jejich mohyle tryznu slaví
staří pohanští bozi.
Planoucím létem
zde kvetou horké rudé máky.

A báseň končí pietní pobídkou, aby nikdy nebylo zapomenuto

vroucných a hrdinských srdcí,
jež bila i chladla
pro vás i pro vaše děti
v nezměrné lásce i oběti
u Zborova!

Государственный архив Новосибирской области

a 6 večer. Při nepřetržité práci lázní může se v 1 voze dle výpočtu odborníků vykoupati až 500 lidí denně. Pomýšlí se také na připojení pochodové prádelny k těmto lázním. Počítá se, že by prádelna stačila vyprati 1.500 komplektů prádla denně.

Minulý týden bylo již odesláno k 1. divisi 5 vozů těchto pochodových lázní.

Z nákladního nádraží nás zavádí br. Král na nádraží osobní. Hned při vchodu je sběrna prádla, ve které se přijímá nečisté prádlo, odesílané od částí frontových do prádelny a vydává se čisté. Aby výdej a příjem prádla byl regulován soustavně, získáno 2.000 komplektů nového prádla. Prádelna zařízená Zdravotním odborem vypere denně 3.000 komplektů (6.000 kusů). Však ji ještě prohlédneme!

Na nádraží je zařízena péčí dobročinného dámského spolku jekatěrinburského jídelna pro projíždějící vojáky. Obědů se vydává denně 1.200, večeří 600, kávy možno dostati jakékoli množství. Pokrmy se vydávají na legitimaci o služební cestě. Péčí „sojuzu gorodov" je na nádraží zařízena stanice pro raněné o 27 postelích. Zde je nepřetržitá služba lékaře a sester. Ranění se převazují, ošetřují a ihned se odesílají do nemocnic městských dle prázdných míst v nich. Na tabulce u vchodu je stále revidovaný přehled míst pro raněné a nemocné v jednotlivých nemocnicích. Stanice pro raněné má svou lékárničku, stálou zásobu prádla a honí na přikrytí nohou raněných převážených do nemocnic. Pokrmy je zásobována z vedlejší jídelny. Chystá se zařízení zubního ambulatoria a zvláštního oddělení pro nakažlivé nemoci. Stanice pracuje horlivě. Noc před naší návštěvou prošli ji 202 ranění.

Z nádraží navštěvujeme konečně naši prádelnu. Péčí prap. Běloinského prádelna zařízená dříve městem je úplně zmodernisována. Stroje prací jsou hnány elektrickými motory, je zepřet žitý přítok a odtok vody. Voda se musila z počátku dovážeti, avšak nyní je vyvrtána studně, z které se povede voda přímo do prádelny. Prádelna vlastní má dvě místnosti. V nádržích postavených podél stěn prádlo se máčí 1 den, odtud přechází do druhé místnosti, do pracích strojů, z nich do „polaskatělnic" (kde se prádlo mačká), do žímaček a vyprané se rozvěšuje v parní sušírně, ve které tlusté prádlo vyschne během 40 minut, tenké během půl hodiny. Ve 3 hodinách (po vymočení) je prádlo vypráno a vysušeno. V prádelně pracují denně 3 směny po 14 lidech.

Zařizuje se desinfekční oddělení, kde znečištěné prádlo, přicházející z postic, bude se nejprve desinfikovati a pak teprve se bude předávati k vyprání.

Prádlo přichází z částí mnohdy značně potrhané. V dílně zřízené při mandlírně zajatí krasnoarmějci spravují potrhané prádlo. Naši invalidé doblížejí a vedou výkonnost prádelny. Dosud bylo vypráno na 30.000 kusů prádla.

Medkův zpěv nutno chutnati jako opojivé rudé víno. Čteš-li toto báseň připadá ti, že rythmicky jest blízka Kollárovu Předzpěvu k „Slavy Dceři", osanému časomírou, i k Bezručovu přízvučnému daktylu. Jest pathetická jako ody Březinovy. Nesmazatelnou pečet vtiskuje ji však, že vytryskla ze žhavého srdce, okusivšího rozkoš boje za svobodu uhnětených národa.

Dr. Aug. Straka: Československá republika. Jako 3. číslo knihovny „Č. S. D." vyšla neobyčejně cenná a velmi informativní knížka — souhrn diplomatických dokumentů o samostatnosti národa československého. Jest to vzácný příspěvek do naší politické historie a asi na pro první dobu bude vodítkem, dokud nebude vydána podrobná historie naší revoluce, pro niž bude nutno v mnohých případech a zejména zde v Rusku nemožno. Strakova publikace obsahuje dle dokumentů úvod autorův a neobyčejně zajímavý závěr, z něhož se dovídáme, jak soud události v posledních dnech působil na obsah spisku: místo článků zahraničního tisku o naší otázce bylo třeba otisknouti odpověď presidenta Wilsona rakousko-uherské vládě ze dne 18. října 1918.

Jos. Dýma.

Všelicos.

— Rada hloupému Janku. „Po obědě, Janku, nesmíš." prála máti, „oblizovat pysky, nýbrž utírati. Ale po hubičce, můj Janečku milej, třeba se oblízni, jen se neutírej." K. Havlíček Borovský.

— Z amerického tisku: „Denní Hlasatel" 1. srpna 1918 popisuje „přesně" smrt bývalého cara: „Když cara vyzvali, aby vyšel z pokoje na místo popravy, Mikuláš se nemohl udržeti na nohou. Se schodou sešel s největší potíží a jednou dokonce upadl. Na místě popravy přivázali ho ke kůlu; on vztáhl pojednou ruce, jakoby chtěl něco říci, když v tom za něho promluvily střelné rány, tak že klesl mrtev k zemi." Takovou zprávu nepřinesl ani jeden ruský list. Americký čtenář však nesmíse, aby mu něco zamlčovali a americkému novináři se to tak lehce napíše!...

— Osobní lístek na dráhu ze západní Sibiře do Charbina stojí 500 rublů. Na Čínské Východní dráze poplatek za jízdu přijímá se podle zlaté valuty. Ty výlety do Vladivostoku budou drahé, milí braši!

— K náladě v širokých ruských massách. Podle „Zauralského Kraje" na linii Samara-Zlatoústovské žel. dráhy mužíci prodávají chléb vojákům za ceny nevýchované, místy až po 5—6 rubl. funt. Když někteří vojáci z lidové armády nebo Čechoslováci začínají jim vytýkati, že je bezbožně obírají a že bolševici všecko jim seberou zdarma, mužíci odpovídají: „A nám všecko jedno, my se díváme i s bolševika. Pro nás je to stejné, bolševik nebo Čechoslovák, jen aby dávali peníze..."

— „Celý svět nyní důkladně zná minulost i současnost Čechie, avšak v Rusku na ruském jazyku všechny historické zprávy o Čechii [illegible] jsou pouze na dvojí vydání „Očerki istorii Čechii", přeložených z češtiny" — stěžuje si „Kamenskaja Mysl".

— Stále se píše, že mezi krásnou [illegible] jsou Číňané a Korejci. Odkud se tam vzali? Odpověď dává bolševický „Vooruženyj Narod". Po obsazení Jekatěrinburgu Čechoslováky [illegible] Korejců podařilo se uprchnouti do Permi, kde v Permi utvořila se organisace korejských bolševiků, jež stojí na sovětské platformě. [illegible] Korejských dvou rot stojí šikovatel Korejců Číňanů a Korejců v Permi jest několik tisíc [illegible] dělnící, násilně nucení Čechoslováky k těžké práci, utíkají z uralských závodů". — Vot, kam! Tedy my vlastně svým „násilím" pomáháme bolševikům. Jsou to ale lháři!

Z našeho vojska.

Naši padlí.

(5. baterie 1. dělostřelecké brigády Jana Žižky.)

Baterie naše ztratila v bojích na Nikolajevském frontě i při ústupu od Samary několik dobrých hochů.

V srpnu t. r. při opouštění Nikolajevska padl br. Tauchman Václav, zvěrolékařský četař, rodem z Chlumu u Nové Paky, jeho pomocník br. Andreas Josef z Bilova. Oba pohřbeni u vsi Tavolženky u Nikolajevska. 1. října t. r. zabit granátem v boji u vsi Andresovka br. Horák Josef z telefonního oddílu, nar. v Praze-Žižkově. Pohřben byl na hřbitově v Titovce u Ivaščenkova. Při přepadení stanice Bugurusian dne 23. října t. r. byl zabit ve vagonu-okolodku zvěrolékařský pomocník br. Nejedlý Josef ze Smichova u Prahy; pohřben u st. Zagladino v Samarské gubernii.

Byli to dobří vojáci — věčná jim paměť!

M—r.

Z 9. pluku Karla Havlíčka.

Ve čtvrtek dne 7. listopadu v předvečer výročí bitvy na „Bílé Hoře" po denním cvičení přednášel br. Svoboda o následku zmíněné historické skutečnosti pro československý národ. Vzpomněl při té příležitosti již r. 1526, kdy lstivý Ferdinand Habsburg domáhá se trůnu českého, dovolávaje se dědické posloupnosti a popírajíc práva stavů obsadit stolec královský volbou. Zmínil se dále o agitaci Lichtenšteinově ve prospěch Ferdinanda, jenž tímto způsobem také je zvolen, ale vydal stavům rever[illegible] že nabyl trůnu volbou, a ne dědictvím. Přišel dále k vylíčení události 8. listopadu [illegible] srážce unie s ligou a poukázal [illegible] následky Bílé Hory: Popravu českých [illegible], emigraci, konfiskaci majetku, [illegible] vyznavačů konfesí zákonem neuznaných, obnovené zemské zřízení, dekret, [illegible] jazyk německý klade se na roveň jazyku českému v životě veřejném a j. Přednášku, zakončenou upozorněním, že složení záruky našeho vítězství jest naše [illegible] zcelenost a vysoká mravní úroveň, vyzvali bratří s plným pochopením a s živou účastí stejně jako referát sjezdového delegáta br. Šustka o jeho intervenci u [illegible] za účelem vysvětlení nynější situace.

Nejedlý.

Úřední zpráva

[illegible]ního velitele západní fronty.
17. listopadu 1918.

Sibiřská armáda.

Semiréčje. Nepřítel v síle dvou eskadron nastupoval na kozácké přední stráže sev.-záp. Lepsinska, ale byl odražen útokem našich kozáků, kteří při pronásledování nepřítele obsadili Vys Kardalinský. V kopalském úseku srážky našich rozvědčíků s nepřátelskými polními strážemi.

Jekatěrinburgská skupina.

Verchoturský úsek. Po celé frontě načal boj.

Lysvenský směr. Nepřítel značnými silami začal nastupovat od Kynovského závodu na Lomovku, ale byl odražen, utrpěv velké ztráty.

Kungurský a Krasnoufimský směr. Dělostřelecký boj.

Kamská skupina.

Osinský a Nikoloberezovský směr. Srážky drobných výzvědných oddílů.

Serapulský úsek. Po tuhých bojích u Votkinského závodu, závod námi evakuován a opuštěn. Iževské a votkinské oddíly ustoupily na levý břeh ř. Kamy.

Samarská skupina.

Menzelinský směr. Bojuje se na trati Jutňakova, Osjanovo a N. Ataševo.

Buguimský směr. Včera při dobytí Bajrak zničeny byly zbytky 3. petrohradského sovětského pluku i druhých sovětských oddílů. V boji u Bajrak Poláci vzali 12 kulometů, 4 polní kuchyně, obvaziště, pušky a válečný materiál. Dnes naším dělostřeleckým ohněm nepřítel byl vypuzen ze vsi Urus a utíká zanechávaje zbraně i raněné. Pokračuje se v pronásledování utíkajícího nepřítele.

V bojích pod Buguimou vyznamenaly se československé ruské i polské části, jež stíhají úplně demoralisovaného nepřítele.

Simbirský a Buguruslanský směr. Beze změn.

Jihozápadní armáda.

Buzulucký úsek. Beze změn.

Uralská skupina.

Saratovský směr. Spozorované nahromaděné vlaky na st. Derkul rozehnány naší dělostřelbou.

Sobolevský úsek. Celý den trval zuřivý boj v okolí chutorů Lebeděv, Krasnyj Cholm, Astafjeva. K večeru naše jízdní části vrhly se v útok, pobily nepřátelskou pěchotu a obsadily chut. Lebeděv, posel. Kamenný a chutory Malý i Velký Astafjev. Nepřítel utrpěl veliké ztráty. Vzali jsme kulomety,

Государственный архив Новосибирской области

pušky a jiný válečný materiál. Nehledě na silnou únavu naši kozáci, kteří prokázali v těchto bojích výjimečnou houževnatost a vytrvalost, pronásledují ustupujícího nepřítele.

Na ostatních frontách beze změn.

Různé zprávy.

Prof. Masaryk do Prahy?

Znovu jsme dostali tuto zprávu: Profesor Masaryk odjíždí do Prahy jako president nové československé republiky. K. Pergler ustanoven československým zástupcem v Americe.

Příjezd gen. Štefánika.

18. listopadu vyjel z Vladivostoku vojenský ministr gen. Štefánik spolu s místopředsedou OČSNR B. Pavlů. 19. nebo 20. listopadu vyjíždí vrchní velitel spojeneckých vojsk gen. Janin s gen. Čečkem.

Československo-ruská kooperácia.

Československý kooperátor F. P. Šip (člen OČSNR) podal správe „Закупсбыта" referát, v ktorom rozvíja myšlienku o potrebe pripravenia pôdy pre ekonomické styky medzi rusko-sibírskou a československou kooperáciou. Sväz rusko-českej kooperácie má za účel borbu s nemeckým kapitálom.

Po příměří.

Podmínky příměří jsou německými vojsky normálně a postupně vyplňovány. Spojenecká vojska všude jsou pozdravována jako osvoboditelé. Jimi jsou již obsazena vnější opevnění Met. Všude spojencům dostává se mnoho vojenského materiálu a rovněž značný počet německých zajatců, kteří dávají přednost zajetí před návratem domů. (ČSTK)

Kdy bude konference míru?

Dle mínění spojeneckého tisku 30. listopadu začnou mírové předporady. Mírová konference bude svolána asi až k Novému roku. (ČSTK)

Oběti Francie za války.

Zmínili jsme se již o nejtěžších obětech Francie — ztrátě 2½ mil. lidí. Americká tisková kancelář sděluje z úst francouzského zástupce v Americe, že francouzský průmysl je tak zničen Němci, že jeho obnovení vyžádá si 25 bilionů franků. Zničeny a zpustošeny ovocné sady, uhelné doly, jichž obnovení potřebuje 2leté práce. Zničeno 750 tisíc domů; na vybudování jich potřeba 600 milionů pracovních dnů a bilion franků na stavební materiál. Zbylo 1½ mil. koní, dobytka. Vyvezeno 454 tisíce strojů zemědělského nářadí a znovuzřízení stojí 6 bilionů franků. Ztráty parníků, nákladů a koloniálního zboží obnášejí 5 bilionů franků.

V Rumunsku.

Omsk, 16. novembra. (ČSTA. Rumunská Národná Rada ustanovila kabinet z 12 členov. Rada vyzýva rumunských vojakov, vracajúcich sa s frontu, aby vstupovali do národnej transylvánskej armády.

Uhorskí Rumuni.

Rumunské obyvateľstvo Transilvanie povzbudené ústupom Maďarov, vyhania maďarské úradníctvo a osvobodzuje svojich zo žalárov.

V německém loďstvu.

Německá bitevní loď „Wiesbaden" pokusila se o útěk do neutrálního přístavu, byla však torpédována jinou lodí, která je v rukou povstavších námořníků. (ČSTK)

Nemecki imperialisti.

Bern (Eki) 11. novembra.— Pred niekoľkými týždňami socialist Bernštein oznámil v nemeckom Reichstage, že generál Heim, majúci veľký vliv na nemecký tlač, dostával určitý plat od Kruppových závodov, aby propagoval pre vojnu.

Nový Kronštadt?

Vladivostok 15./11. Dle bolševických zpráv všechno německé loďstvo v Severním moři a na Helgolandě je v rukou námořních sovětů (?) (ČSTK)

Německo-bolševické nedorozumění

Německá vláda protestujíc proti zadržení německých diplomatů v Rusku prohlásila, že styky mezi Německem a Ruskem nebudou obnoveny dříve, dokud nebudou propuštěni konsulové moskevští a petrohradští. Ruská vláda spěchá vyhověti Německu, čemuž nasvědčuje telegram Čičerinův Hindenburgovi, v němž slibuje všechny zadržené diplomatické zástupce vypraviti přes Oršu do Německa.

Osud německé dynastie.

Vladivostok, 18. listopadu. (Ruský.) Bývalá německá císařovna odjela do Holandska. Choť korunního prince přijela s dětmi do Holandska na zámek Sheveningen, kde je internován korunní princ.

Nemci odchádzajú s Krimu.

Čeljabinsk (Eki) 15. novembra. Veliteľ nemeckých čierno... síl, admirál Hoffman, obrátil sa... Spojencom s prosbou, aby mu dovolili previesť evakuáciu nemeckých vojsk nachádzajúcich sa na Krimu, vodným cestou.

Bolševici v Švajčiarsku.

Bolševická missia po rozkazu švajč. vlády musela odcestovať zo Švajčiarska. Bolševikom sa viac nechcelo. Vláda bola nútená ozbrojenou silou missiu vyhnať. Okrutu júcemu davu Švajčiarov sprevádzala bolševická hvizdaním a smiechom.

O japonskej pomoci.

Omsk 15. novembra. — V besede so spolupracovníkom VTA generál Muto sa takto vyjadril ohľadom príchodu missie: Vyslanie japonských vojsk do Ruska má za účel vyhnať Nemcov z východu a pomôcť vzviesť poriadok v Rusku. Na východe sa teraz nachádza 2 i pol japonské divízie. Ja, ako zástupca japonskej armády, prišiel som sem, aby som uznal a vyšetril, akým spôsobom budeme môcť pomôcť Rusku; potom, oznámiť sa s vojenským stavom Ruska i uznať želanie ruského národa a menovite ruskej armády, pomáhať jej, a žiadosti jej sdeliť japonskej vláde. Niektoré osoby ruskej armády žiadaly, aby japonské vojská boly poslané na uralský front. Avšak, aby uznať koľko vojska možno a treba poslať z Východu, nutné je bližšie oznámiť sa s podmienkami ruského života a dopravou. Práve sa zaoberám pre nás veľmi ťažkou otázkou o zásobovaní armády a chladu, na ktorý Japonec nie je navyknutý. Rusko a Japonsko sú dobrými susedmi; ja myslím, že pre obe strany oboch národov a zvlášte pre obe armády potrebné je čo najtesnejšie zblíženie; v tomto smere je pravým pre Rusko všetko, čo môžem.

„Dobre sa maj!"

V Dulmodurge (Pruská) tlupa hádzala kamene na bronzový pomník kajzera, na hlavu mu dala klobúk, do rúk kufor s nadpisom: „Dobre sa maj!"

Nepokoje v Čumaji.

Nepokoje v Čumaji, o nichž jsme podali zprávu podle hlášení novonikolajevských časopisů, byly likvidovány. Dne 28. října vrátila se do Marijinska větší část vojenského oddílu, který byl poslán do Čumaje na potlačení nepokojů. Nepokojů súčastnilo se asi 7 tisíc ozbrojených mužíků. Vrátivší se do Marijinska oddíly pěchoty a kozáků přivezly sebou několik vozů vojenských i loveckých pušek, 3 kulomety, mnoho polokožichů a ovcí. V jednotlivých místech kraje ponechány jsou části vojska za účelem obnovení úplného pořádku. V újezdě zasedá polní válečný soud.

Srbové v Lublani.

Vídeň 17. list. (Zachyc. zpr.) Okupační vojska spojenců obsazují čím dále tím více rakouského území. Do Lublaně přijela spojenecká vojska sestávající většinou ze Srbů.

Osvobozování polských zemí.

Dle moskevské zprávy do Krakova přijeli francouzští důstojníci, kteří prohlásili, že Halič a Polsko budou obsazeny francouzskými vojsky.

Z Berlína zachycena zpráva, že do Poznaně přijeli polští důstojníci, žádající od městské samosprávy vydání města. Má se za to, že polští leginonáři obsadí v nejbližší době Poznaňsko.

NAŠE PUBLIKACE.

Knihovna „Československ. Denníka":

Svazek 1.: Řády a resoluce 1. sjezdu čsl. voj. Cena 50 kop. (Rozebráno).

Svazek 2.: J. P.: Ve Vlasti. Cena 50 kop.

Svazek 3.: Dr. A. Straka: „Československá republika." Cena 40 kop.

Knihovna „Československ. Vojáka":

Svazek 1.: Povely. Cena 20 kop.

Svazek 2.: E. Moravec: Samostříly. (S obrázkovou přílohou.) Cena 40 kop. (Vyjde tento týden.)

Knižnica „Slovenských hlasov":

Číslo 1.: Z tvorov Janka Jesenského. Cena 30 kop.

Číslo 2.: Malý kultúrny zemepis Slovenska. Stolica Turčianska. (S mapkou.) Cena 20 kop.

Číslo 3.: Počiatky slovenského pravopisu. Cena 20 kop.

Д-ор I. Кудела: Зборов. (Очерк исторіи чешско-словацкаго революціоннаго движенія.) Cena 50 kop. (Rozebráno).

Ф. Бецхоцкій: Чехословаки в Россіи. Cena 30 kop. (při větších objednávkách značná sleva).

K. Medek: Zborov.

DOPISNICE

pro polní poštu možno objednati v admin. „Československého Denníku". Cena 2 kop.

Oznámení.

V Osvětovém odboru OČSNR možno koupiti notový papír — 1 list za 25 kop.

Государственный архив Новосибирской области

Platí se za řádek 20 kop. (ve prospěch inv. fondu.)

HLEDAJI SE:

Platí se za řádek 20 kop. (ve prospěch inv. fondu.)

František Linhart, 7. Divisione, 6. Comp., Mitr. Fiat, Czechoslovaccho, Zona di Guera, Italia, hledá Alberta Linharta, dobrovolníka kanadské armády.

Václav Trávníček, 33. československý pluk, 1. prapor, 1. rota. Zona di Guera, Italia, hledá Františka Doubka a Josefa Holmana, oba v Chicagu; Josefa Hekla a Karla Vilita, oba z New Yorku.

Frant. Šimáček, 2. Brigata Speciale Czechoslovaccha, 1. Com., Mitragelieri, Zona di Guera, Italia, hledá paní Kristýnu Pátkovcu v Chicagu.

Karel Borovec z Proskovic u Mor. Ostravy, hledán je dvěma bratry, oba z československé armády. Adresa: Josef Borovec, 34. Reg. Czechoslovaccho, 2. Batt., Zappatori, Zona di Guera, Italia.

Josef Chrástek, 33. československý pluk, 3. Batt., 9. rota, Zona di Guera, Italia, hledá bratra Ignáce Chrástka, kováře, New York.

František Kubát, cukrář z Chotěboře, nyní v Chicagu, je hledán svým synovcem Janem Richtrem, 32. československý pluk, 4. rota, Czechoslovak Army, Italy.

Jan Hofírek, 87. Sezione Sanita, VI. Divisione Czechoslovaccha, Zona di Guera, Italia, hledá Františka Kostinu z Boršic u Kyjova a Františka Trnku z Moravan.

Julius Loučka, 187-I. Rep., Som. 87, 6. Divisione Czechoslovaccha, Sanita, Italia, hledá Valcháře Štěpána, nájemce Army.

Alois Holman, Comando VI. Divisione Czechoslovaccha, Quartier Generale, Italia, hledá Františka Holmana, kotláře, Antonína Holmana, pozlacovače a Jos. Holmana, všichni z Blatné.

Jan Pala, 33. československý pluk, 1. Batt., 4. rota, Czechoslovak Army, Italia, hledá Jana Juriše, farmáře v Texasu.

Karel Bárta, 34. čes. slov. pluk, 2. Batt., Lancia Bombe, Zona di Guera, Italia, hledá Antonína [illegible], New York.

Josef Málek, Comando VI. Divisione Czechoslovaccha, Italia, hledá farmáře Ančince z Nar[illegible]el, Morava.

Emil Svoboda z Bohutic narozený, čelista, Comando VI. Divisione Speciale Czechoslovaccha, Zona di Guera, Italia, hledá [illegible]jany z Moravsko-Krumlovska.

František Růžička, 7. Comp., Mitr., VI. Divisione Czechoslovaccha, Zona di guera Italia, hledá Emila Chlupáčka a Františka Janíčkav Omaze.

Václav Hausek, 7. Comp., Mitr., VI. Divisione Czechoslovaccha, Zona di Guera, Italia, hledá Jos. Vavříka, uzdaře v Cozi City, Ant. Vavříka, Marii S[illegible]ovcu.

Konstantin Himmer, 32. Reg., 3. Batt., 8. Comp. Czechoslovaccho, Italia, hledá Antonína Dvořáka ze [illegible]ína.

Své známé z okolí Nového [illegible]ta, Morava, hledají: Ludvík Kakáč, [illegible]., 11. r. — Husák Fr., 5. pl., 9. r. — [illegible] J., 5. pl., 12. r. — Chalupník St., 5. pl., 11. r. — Plocek J., 5. pl., 10. r. — Dostál E[illegible], 8. pl., del. kom.

Josef Krupička, 8. pl., 3. prapor, 3. kulom. rota, hledá svého bratra Františka (dříve u 3. pl.).

Svého bratra Jos. [illegible]dá Antonín Nováček, Cimměř VI., M[illegible] nyní: 4. pl. Prok. Vel., kulometná 2.

Známé hledají: Rudolf Selner z Oujezda u Domažlic, P[illegible] Žižkov. Chodováci hlaste se! — Václav, [illegible] ze Žižkova. — Karel Smitka, Kard. R[illegible]e. Adr. všech: zák. oddíl 4. pluku.

Tom. Ko[illegible] Vodňan, nyní 7. pl., 11. rota, hledá bra[illegible]tiška, který byl ve vozovce v Kyjevě.

Své zn[illegible] hledají: Řehák Karel z Hostivaře. — Ch[illegible] Karel, Kobylín. Adresa obou: 4. pluk. [illegible] zákop. díl.

[illegible] Stuchl, Hradešice u Horažďovic, Čechy, hledá bratra Václava i známé. — Jan Kočičuý, Hroznova Lhota u Strážnice, Morava. Adr.: 4. pl., zák. oddíl.

Rokycký Jos. ze Sušice hledá známé. Adr.: ambulant polní pošty v Jekatěrinburgu.

Cyril Kvasnička z Němčivic u Radnic hledá známé z okolí. Adr.: 6. pluk, 12. rota.

Ostravský Vlad. z Hranic hledá Jeníka Žídka od 1. pluku, 9. roty. — Laboň Bedřich z Lipníka hledá Bohuše Sladkého z Michalkovic a známé. Adr. obou: 7. pluk, 8. rota.

Sládek Josef z Hustopeče n. Bečvou hledá známé. Adr.: 7. pluk, 12. rota.

Lud. Kakáč z Nov. Města na Mor. hledá bratra Františka a známé. Adr.: 5. pl., 11. rota.

Hledám známé z Bochova u Vatic. Ant. Skramlich.

Stibůrek Vincenc, Kopřivnice, Morava (Taganrog), hledá známé. Technické oddělení Čechovojsk, Jekatěrinburg.

Pergla Václava z Miršova hledá J. Schovánek od 8. pluku, telef. rota.

Hledají své známé: Alois Krupička, kovář, Červ. Janovice u Kut. Hory. — Václav Fiala, Ovesná Lhota Ledeč nad Sázavou. — Josef Rameš, Citov u Mělníka. — Josef Hladký, Telecí Libtál. — Alois Novák, vařič cukru, Chlumec nad C. — Martin Novotný, Náměšť u Olomouce. — Josef Korcil, Letovice-Turnov. — Křemen Ant., Hodkovičky u Prahy. — Ant. Kuboš, Drholec-Nový Jičín. — Chalupský Václav, Holešovice u Strakonic. — Jos. Sejpka, Plzeň. — Václav Kubec, Pácov. — Nečas Josef, Vídeň XIV. — Zák Frant., Písek. — Nový Karel, Hořovice. — Martin Leffelmann, Nová Kdyně u Domažlic. — Ružička Josef, Vysoká Studnice u Jihlavy (Křižanov). — Jos. Horák, Oleánice 161. u Červeného Kostelce. — Jiří Havelka, Potěhy-Cernilov. Adr. všech: 5. pluk, 1. rota, 3. četa.

Государственный архив Новосибирской области

Hledají známé: Jůliš Fraut., Chotěboř-Přijemky. — Macák Emil, Slaný u Prahy. — Cechal Václ., sklárna Hudcov u Teplic. — Drahovzal Ant., Habrůvka u Křtin. — Černý Karel, Most. — Kůža Ludvík, Lysá nad L., Truhnov — Neplech Ladislav, Mor. Ločnice—Olomouc. Adr. všech, 3. pluk, 6. rota.

Hledají známé a bratry: Josef Dománský, Kelčany (Kyjov), Boh. Filka, Kuřim-Brno. Adr. obou: 3. pluk, 7. rota.

Známé hledají: L. Kaňa, Fryšava, 5. pluk, 11. rota, hledám bratra Frantika. — Husák, Kadov, 5. pluk, 3. rota. — Plocek, Rokytno, 5. pluk, 10. rota. — Kaštánek, Rokytno, 5. pluk, pěš. rozvědka. — Chalupník, Hluboké, 5. pluk, 11. rota. — Svanda, N. Město, 8. pluk, 12. rota. — Dostál F., N. Město, 8. pluk, děl. komand. — Staněk T., N. Město, 7. pluk, 2. rota. — Gregor B., 7. pluk, 3. rota. — Peňáz Josef, Fryšava, 7. pluk, 3. rota.

Své přátele a známé hledají: Rybín Fraut., Cholenice u Jičína. — Vodička Josef, Měnín u Brna. — Dolanský Josef, Chroustovice u Vysokého Mýta. — Brabec Josef, Sanov u Rakovníka. — Janda Norbert, Křižovice u Plánice. — Malina Josef, Svinaře u Berouna. — Cepela Jaroslav, Uhonice u Prahy. — Chmelík Matěj, Přímotice u Brna. — Kraml František, Sachy-Šumava. — Grulich Jan, Konice u Prostějova. Hloupý Jaroslav, Sezenice u Pardubic. — Krykarka Čeněk, Velké Hamry. — Kouba Jaroslav, Praha II. — Houdek Petr, Hojkov u Pelhřimova. — Dymák Fraut., Třibřičky u Chrudimě. Adresa: 1. pluk, 10. setnina.

Své známé hledají: Stoural Havel, Protivín. — Prusík Václav, Praha-Horní Břiza. — Urban Čeněk, Hladové Střímelice. — Horáček Václav, Křinec. — Blažek Karel, Hranice, Morava. — Pavelka Martin, Kostice u Břeclavy. — Pelc Václav, Hudlice u Berouna. — Bryanych Josef, Velké Kostomlaty u Nymburka. — Zdárský Bob., Židenice i Velká Meziříčí. — Skuta Alois, Milonice u Černé Hory, Morava. — Jaroslav, Jihlava. — Mára Fraut., Mor. Ostrovice u Mirovic. — Turek Václav, Roztoky u Prahy. — Ouřada Matěj, Domažlice. — Zeman Val., Lažánky u Tišnova. — Kavan Jos. a Vilém hledají Jelínka Jana, Nový Rychnov u Pelhřimova, i bratrance Fraut. Kavana z Hnojma. Adr. všech: 3. pluk, saperná komanda.

Bratry, přátele a známé hledají: Trojan Adolf, Rokytno u Pardubic. — Alois Popovím, Chrudim II. — Slimák Juraj, Rajec, stol. Trenčanská. — Gálik Ján, Mijava, stol. Nitranská. — Václav Tichý, Rohozná okr. Chrudim. — Filip Gacík, Papradno, st. Trenčanská. Adresa všech: 7. pluk, 11. rota.

Eduard Háza, Nový Rychnov, hledá svého bratra Jana, který byl v zajetí na Sibiři. Adresa: 2. pluk, 7. rota.

Hledám svoje švagry Augusta Ševce z Kvárin, Zdeňko Kabeláče z Žideň, br. Josefa Barboru z Verdeka a známé z Náchoda, z Král. Dvora nad L. Josef K., 5. pluk, 1. rota.

Hledají známé: Vít Josef Husovice, hledá Fraut. Kotačku. — Kuchánek Jan, Ponoř u Opočna. — Klusáček [illegible], Chotěboř, hledá bratra. — Rychetský Václav, Pist-Zabrádka (Videň L) — Viktorin [illegible], Stěpanovice u Ces. Budějovic. — Kaňa Josef, Zvol u Jaroměře. — Tyšer Alois, Vrťany u Plzně. — Postolka Jan, Pol. Ostrovec. — Novotný Ant., Ivzbiny u Jaroměře. — Kovařík Rudolf, Medlánky u Brna. — Halm [illegible], Vel. Pavlovice, Morava. — Drbola Jan, Malé Stavričky, Mor. — Pešák Josef, Luka u Litavy. — Janků Fr., ovocnář, Lhota Stědrákova. — Kulíšek Alexadr, Bystré u Poličky, hledá bratra Jana. Adresa všech: 5. pluk, 1. rota, 3. četa.

Otakar Orth, 9. pluk, 3. prapor, hledá bratra Jana od 1. kurganského pochod. praporu.

Jaroslav Ježek, Kojetín—Prostějov, nar. 3. pluk, vozat. rota, hledá bratra Jaroslava Mináříka z Kroměříže a Fraut. Látala z Prostějova a známé.

A. Hradilík z Horních Hoštěnic u Přerova, hledá bratry a známé. Adr.: 3. pluk, telef. oddíl.

Svého bratra Františka, učitele z Korutic, a známé hledá Ant. Zoufalý, 4. bat. 2. děl. div.

Matěj Adamkovič, Nitranský stol. Bojna u Vel. Topoľčan. Mikulčané, Vičkané, kde jste? Trnko, Bartošku, píšte! Svého br. Františka hledám, Pacejka Rud., Slav. — Vavrys Fraut. z 1. čísla. Adr. všech: poddůstojnická škola 1. pluku v Omsku.

Malík Štěpán hledá známé z Mikulčic a okolí. Adr.: zákopnické oddíl. 1. zál pluku v Omsku.

Hledám své bratry Františka, Františka a Josefa na adresu: Ignác Kozovský, strážná rota, Jekatěrinburg.

Hledám bratra Františka a známé: Štěpán Drápela z Pavlovic u Vel. Meziříčí. Adr.: 6. pluk, kulometná četa.

Adolfe Plíva, 1. pluku, 7. roty, jsi zdráv? Piš na adr.: Jekatěrinburg „ČSD.“, tiskárna, Jaroslav Holovský.

Hledám bratry Josefa a Františka a známé z Kr. Bělé, Nestomic a Dobrovice. Adr.: Karel Kubík, 8. československ. pluk, telef. rota.

Pavlata Josef ze Zleb, 1. rota 8. pluku, hledá známé.

Jan Hořínek hledá bratra Františka a známé z Ostravska. Adr.: Korpusní štáb.

Daněk Aleksej ze Zlobic hledá svého bratra Antonína. Adr.: 2. pluk, 12. rota.

Karel Hlaváček z Husovic u Brna hledá svého švagra Olešovského Jos. z Občan—Vídně. Adr.: Telef. rota 8. pluku.

Ferdinand Kohout z Michova u Strakonic hledá Fraut. Kalbáče. Bratranče, piš na adr.: 11. rota 8. pluku.

C. Valenta, prof. z Olomouce, hledá švagra. 2. dělostřelecká brigáda, škola praporečníků.

Karel Němeček z Mor. Olešnice hledá známé. 10. rota 9. pluku (dříve kurganský).

Hledají známé: Bubník Josef z Mělníka nad Lab. — Toman Jaroslav, Bejkov u Mělníka nad Lab. — Kedroň Pavel, Kutisko u Rožnova. — Měkyna Michael, Kutisko u Rožnova. — Slovák Matěj, Tylovice u Rožnova. — Kříva Karel, Tylovice u Rožnova. — Kvinta Čeněk, Rožnov (Morava). — Krubica Rychard, Rožnov (Morava). Hejda František, Čelčice na Moravě. — Hedl Josef, Horní Lhota u Blanska (Morava). — Leopold Lakota, Ráječko u Blanska. — Kindl Vojtěch, Beroun-Závadí. — Mužík Bedřich, Louny. — Marek Jaroslav, Louny. — Geblt Josef, Křtěno u Loun. — Kadeřábek Jos., Senec u Rakovníka. — Netík Bohumil, Ještětice u Rychnova. — Svajdler Karel, Sezemice u Pardubic. Rajchl Mikuláš, Černovír u Olomouce. — Přindiš Bohumil, Bělkovice u Olomouce. — Eichler Ant., Čestín u Kutné Hory. — Dušek Fraut., Jezero, Benešov u Prahy. — Matlak Jan, Branšov-Pelhřimov. — Adam Adolf, Slaný. — Malý Josef, Nemošice u Pardubic. — Tichý Josef, Syrovatka, Hradec Král. — Štos Josef, Piňovice u Litovle (Morava). — Vorlíček Václ., Matiňoves u Libochovic, hledá švagra Antonína Černého z Netěší pod Řípem. — Adresa všech: Rota pěších rozvědčíků 5. pluku.

Государственный архив Новосибирской области

Václav Veler ze Smržova u Českého Dubu hledá Ladislava Lhotu. Adr.: 10. rota 9. pluku (dříve kurganský).

Vampola Jos. z Velké Olešné a Něm. Brodu hledá známé. Adr.: 6. pluk, 3. rota.

Josef Kaulin, Výskeř u Turnova, hledá známé. Adr.: 9. pluk, 12. rota (dříve kurganský).

Hledají své známé a přátele: A. J. Škuhravý, Kr. Vinohrady. – Josef Valder Svinov (Slezsko), hledá bratra Leopolda. — Václav Zika, Nezabudice-Křivoklát. — Josef Letrich, Dubovo, Turčanská stolice. Adresa všech: Telegrafní oddělení při štábu I. československ. Husitské divise.

Jan Dvořák z Němčic na Hané hledá bratra Alojse a známé. Podkovářská škola I. československého armádního sboru, Jekatěrinburg.

Karel Srp, kurýr u vojenského odboru OČSNR, hledá bratra Františka a bratrance, známé ze Svaté Dobrotivé a praporčíka Karla Bálka.

Jaroslava Václavíka, nářeze z Roztok u Prahy, hledá Václav Tuček, 3. pluk, sap. kom.

Jana Zavřela hledá bratr Valentin Zavřel, 3. pluk, sap. kom.

Hledám Jos. Jabůrka, který byl dříve u 6. roty 11. pluku. Janoušek Jan, 6. pluk, 12. rota.

Altman Václav z Brodu u Ml. Boleslavi hledá známé. Adr.: 6. pluk, 8. rota.

Kašpar Frant., Lhota Kostelecká u Kostelce nad Orl., hledá známé. Adr.: 6. pluk, 8. rota.

Hledám Josefa Kulika ze Zbečníka, Jan Kříž, pochodový prapor 3. pluku, Celabinsk.

Bohuslav Konrád, 2. bat. 2. československ. brigády, hledá bratry Antonína a Vladimíra Novákovi z „Agro" v Brně.

Hledám přátele a známé, Bohumil Joska, Praha-Libeň, 7. pluk, 11. rota.

Prosím o zprávy o bratra Františku Zamazalovi, který byl v r. 1916 v Křivém Rohu, Cherson. gub., na adr.: Jan Zamazal, pěší rozv. 5. pl[uku].

Hledám bratra Bohumila Nováka od 8. pluku, 2. setnina, 3. domácí roty, švagra Josefa Češpivu, bratrance Karla Chládka, Václava Nováka a známé od Koufimi. Karel Novák. — Boh. Beránek z Bučovic hledá známé. Adresa obou: 2. [pluk], 3. eskadr., Tjumeň.

Štych Josef z Přední Lhoty u Poděbrad hledá bratra Karla. — Vlachý Jan z Mokré Lazce hledá bratrance a známé. Adresa obou: 1. těžká bat. (škola).

Karel Prchlík hledá bratrance a známé z Ml. Vožice. Adr.: 9. pluk, 9. rota.

Václav Středa, Olešnice u Červeného Kostelce, hledá známé. Adr.: 9. [čes]kosl[ov]. pluk, 9. rota.

Hledám švagra Jos. Gr[ygara] ze St. Města. Jan Němeček, 2. brigáda, [těžká] baterie.

Hledám Jar. Hasenkopfa z Strahov-Příbram a Karla Baštu, Poděbrady. Laskavě sdělte na adresu. Miloš Horna, 3. [baterie], 2. československ. samost. těž. dělostř. divise.

Hledám Františka Kaše (3. pluk, 9. rota). Františku, piš mi, prosím, poštou. J. Spáčil, 3. baterie 2. československého samostat. těžkého děl. divisionu.

Josef Myslivec[e] ze Solopysk u Kolína hledá Jana Zdeňka, který je snad u 7. nebo 5. pluku. Adr.: 3. baterie [těžkých] děl, 2. brig.

Farský B[ohumil] z Boskova u Semil hledá svého bratra [Bohumíra]. Adr.: 3. bat. 2. děl. brigády.

Gazda Antonín, Borkovany u Sokolnic, hledá bratrance [Vojtíška] Františka, který byl posledně v Irkutsku. Adr.: 3. těžká baterie, 2. brigáda.

Přátele a známé ze Sadské, Nymburka, Křince a okolí hledá: Bohdan Červený, 5. pluk, 3. prapor (praporní zbrojní skladiště).

Hledám bratry: JUC. Boh. Zidlického z Be[chyně] u Prahy; Václava Zemana z Týna n[ad] [Vlt.] a Fr. Maška z Tábora. Adr.: Ant. [Zidlický], desátník, Čelabinsk, 1. československ. n[emocnice], 3. pavilon.

Známé ze Žebráka a Jílčina hledají: Jos. [Hamáčka], Josef Kyncl, VII. Prajzler a Ben. [Bellarant]. Všichni z 1. roty 2. pluku. Co Václave Kuníku? Ohlaš se!

Hledají: Tomáš Jabůrek ze Sev[ětína] u Č. Budějovic hledá bratra Vojtěcha a 2. pluk, 8. rota a známé. — Kugler Ant[onín], Litoměřice-Terezín, bratry Jana a [Františka] a známé. — Krejčí Václav, krejčí, [hledá] bratry a známé. — Toman Frant. z Kon[ětopy]. Bojkovic, Morava, všechny Komňany a z[nám]é. — Janečka Frant., Veselí nad Moravou, [hledá] známé. — Smital Václav, Džbel u Kol[ína], všechny známé. Adresa všech: Sanitární [oddělení] č. 3. Dr. Mandame, Jekatěrinburg (nádraží).

Hledám švakra Vá[clava] Maláta ze Svídnice u Dymokur a známé z Kněžic. V. Kloudek, technické oddělení, Jekatěrinburg.

František Kr[ejčí] z Radobčic u Plzně, hledá Jos. Nádv[orník], 3. bat., sanitární oddíl.

Václav Suc[hý] z Cejle u Jihlavy hledá bratra Františka. Adr.: 3. pluk, 2. prapor, oddělení strojní „Kolta".

Přátele a známé hledají: Procházka Josef, Kolín n. L. — Hlůžak Frant., Domalice, 3. pluk, 6. [rota].

Josef Vrchlík hledá bratra Oldřicha. — Kopřiva [Jos.] hledá bratrance Antonína Kopřivu. — Vrchlík František. Všichni z Loveš[ice] u Přerova. Adresa všech: 7. pluk, 1. kul. rota.

Hájek Vojtěch, 4. pluk, 4. setnina, Horákov u Brna, hledá bratrance Blažka Jana z 2. divise.

Kafunčk Jan, 4. pluk, 4. setnina, Skuteč, hledá Jos. Kašpesa z L[itomyšle]. Adresa: 1. československ. nemocnice v Čelabinsku, pavilon č. 34.

Frant. Švorc, pekař, Jasená u Josefova, hledá svého bratra Antonína, který byl na Ukrajině u I. záp. pluku, 2. bat. Adr.: 1. záp. pluk, 9. rota, Omsk.

Šíma Oldřich a Ant. Buk, Týnec Panen. u Loun, hledají známé. Adr.: 8. pluk, 10. rota.

Bratři z Mladé Boleslavi, studující gymnasia a reálky a druzí známí, hlaste se. Pharm. Kracík Arnošt, sbor. zvěr. lékárna, Čelabinsk.

Václav Bazl hledá svého bratra Josefa z Předenic u Plzně. Adr.: 4. bat., 1. brigáda.

Hledám známé z Uhl. Lhoty u Labské Týnice. Adr.: J. Svoboda, 3. pluk, jízdní oddíl.

Hledám Karla Filipka z Prahy II., Štěpánská 2. Dříve pracoval na Šajtanovském závodě, Jekatěrinburský újezd. Adr.: Baron, II. Inž. rota.

Bohuslav Kamenický z D. Ředic hledá své známé. Adr.: 7. pluk, 8. rota.

Kracík Fr. z Vojic, četař 10. pluku, 1. rota, hledá Jos. Kofránka a Fr. Bílka, sochaře z Uj. Podh.

Čeněk Broki z Jehnědí u Ústí n. Orl. — Vrbata Fr. a Ráb Fr., oba z Vel. Řelové. — Karčmář Ant. z Poruby ve Slezsku. — Havelka Norb. z Řečan u Kladrub — Kail Fr. z Košíř. — Sedmivlas Rud. ze Zvikovce u Zbirova. — Hřebík Fr. Košíře-Karlín. — Vondráček Jos. ze Zářící u Soběslavi. — Velf Fr. ze Slančo. — Bulín Václ., Bílov-Královice. — Švejda Fr. z Král. Vinohrad. — Puš Jos. z Trutnova. — Kovářík Jan z Kláštera (hledá bratra Josefa). Všichni od 1. roty, 10. pluku, hledají své známé.

Známé z Milčína a okolí hledají: K. Dvořák, 9. rota. — Jos. Hlavnička 10. rota. — K. Hrubant, pek. štábu 8. pluku.

Государственный архив Новосибирской области

V. Hrachovec, telef. odd. 7. pluku, hledá známé.

Robenský Bohumil, Chař u Kolína, hledá bratra Vladimíra a známé. Adr.: Technické oddělení v Jekatěrinburgu.

Zavadil Karel a Bohumír, Uh. Hradiště. — Haška Matouš, obchodní akademie, Tučapy u Vyškova. Nohejl František, Kostelec n. L. — Sulc Antonín, obchod. akademie Praha-Kostelec n. L. Adresa všech: 6. bat., 1. Jana Žižky, československ. dělostř. brigády.

Přátelé a známé hledají: František Nečeradský, Sokolov u Kutné Hory, hledá bratra Josefa. — František Blažek, Podolí u Uher. Hradiště. — Pejsar Matěj, Radenice u Domažlic. Adresa všech: 8. pluk, 9. rota.

Vrátil Voj., Ústín-Skalov u Olomouce, hledá praporčíka Jos. Nováka, který byl u I. zápasného pluku a známé. Adr.: 3. pluk, 2. odděl. strojní pušek.

Hledám svého bratra Jana z Lišic, okres Přeštice, u I. divise. Adr.: Jos. Hajšman, 7. pluk, 3. kulometná rota.

Hledají své přátele a známé: Martinák Benedikt, Uh. Hradiště-Bystrovany u Ol. — Kazda Karel, Vítkovice. — Šetinský Jos., Vracov u Kyjova. — Beneš Bob., Týn u Lipníka. — Kotoun Fr., Mohelno. — Kříž Jos., Lažánky u Vev. Bystřičky-Vídeň XVII. — Fridrich Jul., Milotice u Hranic. — Beneček Fr., Nová Zhoř u Měřína. — Sedlák Fr., Březkov u Měřína. — Biza Alois, Nová Ves u Dol. Kralovic. — Abraham Václ., Motyčín u Slaného. — Macal Fr., Záluží u Mostu. — Dvořák Jan, Zápuní u Kostelce nad Orl. — Plšek Fr., Hořinovec-Králové Hradec. Skopeček Jaroslav, Kozárovice u Mirovic. — Tejček Jos., Hořovice. — Lapka Václ., Plzeň I. Výrava Jos., Němec. Milkojedy-Litoměřice. — Hrabě Václ., Hradečno u Smečna. — Slánský Frant., Hronov u M. — Havelka Alois, Srch u Pardubic. — Pytlík Arnošt, Střebovice-Slezské. Adresa všech: II. technická rota. II. československá střel. div. (3. četa).

Hledají své známé: Šlerka Fr., Polička, Čechy. — Vaněk Ant., Pohřebačka-Vídeň XVI. — Kopež Fr., Pacov, Čechy. — Dufek Jos., Pejšlov-Drahanovice. — Hýbl Jos., Kostelec u Hané. — Břeštál Rud., Duchcov, Čechy. — Jan, Vídeň XVI. — Lata Jos., Křižanovice u Sl.-Vídeň XVI. — Knot Petr, Knínice u Uh. Hradiště. — Kolařík Alois, Březolupy u Uh. Hradiště. — Novotný Jos., Liberec (Kozákol). — Josef Jaros., Nový Hradec Králové. — Polák Ludv., Telč, Morava. — Volráb [illegible] Liblín u Královic. — Šrámek Jos., [illegible]-Ml. Vožice. — Šmejkal Otakar, Hořany [illegible] Brod. — Janeček Frant., C. Budějovice. — Horák Ant., Přerov. Tupý Fr., Březnice u [illegible]yně. — Radvan Jos. hledá br. Leopolda. — Hora Ant., Horní Počernice. — Macoun [illegible]., Sobotka. — Terber Jos., Kovalovice u [illegible]. — Rambousek Vinc., Vídeň-XV. — Sirový Václ., Doudlevce u Plzně. Podsedník Karel, [illegible]era u Brna. — Poche Kar., Ložná u Rakovníka. — Liskovec Ant., Vydří u Jindř. Hradce. — Fiala Ant., Čáslav (Čechy). — Pirek Vinc., Prostějov. — Fišťenský Alois, Hroby u T[illegible]. — Šeps Miroslav, Lázně Bělekrad (Čechy). Adresa všech: Telefonní oddíl 4. československého pluku.

Přátelé a známé hledají: Tomáš Tůma, N. Říše u Telče. — Frant. Pravlovský, Dačice, Morava. — [illegible]s Alois, Třebíč, Mor. — Jos. Vojtěch, N[illegible]ěmčí-Jiřov u Brna. — Jos. Petru, Lesonice u Mor. Budějovic. — Jan Ivičič, Místřín u Kyjova, hledá bratra. — Václ. Veselý, Dolní Hořice u Náchoda. — Osvald Vrána, Pucov u Náměště n. Oslavou. — Cyril Vrba, Vícenice u Náměště n. Oslavou. — Theodor Treh, Nikošovice u Volině, Čechy. — Ant. Valdman, Rudoltice u Klatov. Čechy. — Ant. Marek, Kounov u Žlutic. Města n. Met., Čechy. — Jan Vokrouhlík, Kniota Břekova u Sedlčan, Čechy. — Rud. Šilvar, Vrančice u Březnice, Čechy. — Karel Hereju, Radnice u Rokycan, Čechy. — [illegible] Slehra, Dvůr Králové n. Lab. Adresa všech: 4. Prok. Vel. pluk, 4. rota, 2. četa.

Hledám bratrance Linhartovy: Jaroslava, Josefa a Karla a známé. Adolf Severa, Praha-Žižkov. Adr.: „Československoslov. Denník" Jekatěrinburg.

Známé hledají: Šulc Cyril z Lhoty u Police nad Metují. — Poďaný Richard z Mor. Málkovic, hledá svého bratra, jež[illegible] dříve u 1. zápasn. pluku, 9. roty. — Palán Alois, Malé Kostěhrádky, hledá švagra Aloise Kunderku. — Hrubý Jakub z Uh. [illegible] u Bučovic, hledá Jana Doupovce stav. z B[illegible]ovic. - Basák Vincenc, Stefka Jidř. Hradec, hledá bratra Vojtěcha. — Krkoška Jos., Děhylov [illegible] Slezsku. — Josef Massřík z Bučovic. — [illegible] Zabloudil, Vlásenice-Praha. — Frant. [illegible] Velká Síťitež u Nasavrk. — Frant. V[illegible]k, Juliánov u Brna. Adresa: 6. pluk, [illegible]a.

Petr Klimeš, Stříbrné Hory u Horaždovic, hledá známé. [illegible] strážní rota, Jekatěrinburg.

Frant. M[illegible] Tynisko u Vys. Mýta. Adr.: inval. dům, Jekatěrinburg.

Svého bratra Františka z Mostu od Jindř. Hradce hledá Václ[illegible]ek Steinhauser. Adr.: štáb 2. československé dělostřel. brigády.

Bratrance Metoděje Beránka z Žabovřesk u Brna hledá poručík Bartoněk, pokladník 2. českosl. dělostř. brigády. Polní pošta č. 1.

Kata Antonín z Rychnova nad Kněžnou, hledá švagra Richra Adolfa, který byl dříve v Ičíně. Adr.: 2. dělostř. brigáda.

Strnad Antonín, učitel z Telče, hledá švagra Ant. Banera a známé. Rychetníku, piš! Adr.: pap. Strnad Ant., 4. pluk, 3. prapor.

Přátele a známé hledají: Daněk Ant., Louny. — Picha Josef, Louny. — Sedláček Jos., Meel-Nymburk. — Zoubek Karel, Podhájí-Benešov. — Kos Karel, Kunčice-Kyšperk. — Krejza Karel, Kunčice-Kyšperk. — Novotný Em., Sennik-Přelouč. — Vejvoda Č., Ostrov-Pardubice. — Klimt Václav, Hatě-Liteň. — Tomola Ant., Ivančice. — Kylar Josef, Náchod-Běloves. — Sláma Tom., Boškůvky u Vyškova, hledá Jos. Vojtka a známé. — Novák Frant., Petrůvky-Třebíč. — Macalík Em., Vyškov. — Lajčík Al., Stichovice Prostějov. — Havelka Jos., Bukovany-Benešov. — Barták Bohumil, Tetava-Chlumec. Adr. všech: 3. pluk, 11. rota, 1. četa.

Známé hledají: Kynych František z Nové Paky, hledá Jos. Dostála. — Záhořík Jaroslav ze Stáhlavic, hledá bratrance Fremra z Milínova. — Sláma Jos. z Hrznatina u Vel. Meziříčí. — Kolář Jakub, Letkov u Plzně. — Kovanda Ant., Liščany u Loun. — Cučka Josef, Znojmo. — Dujka Ferdinand, Slušovice. — Matějka Cyril z Třebíče, hledá bratra Ladislava. — Tichý Vilém nehledá nikoho z Prahy. — Kabát Fr., Bolevec u Plzně, hledá Jana Jandíka z Bolevce a Ježka z Roudné. — Suchman Vojt., Cernovice u Tábora, hledá bratrance Karla. — Kubíček Emil, Maloměřice, hledá nevěstu. — Pšeniča Josef, Jetětice u Milevska. — Červenka Tonta, sirotek z Prahy. — Sabart Jan, Pohledec u N. Města, hledá bratrance Kaštánky a kluky z Pohledce. — Cenus Venca, Kostomlátky u Nymb. — Holický Karel, Lovětín u Jindř. Hradce, hledá Kučeru, Matějů a Hejtmana. Henzó piš! Adr. všech: 3. pluk, 7. setn.

Государственный архив Новосибирской области

239. číslo V Jekatěrinburgu v úterý 26. listopadu 1918. Cena 20 kop.

ČESKOSLOVENSKÝ DENNÍK

ЧЕШСКОСЛОВАЦКІЙ ДНЕВНИКЪ

Orgán Oddělky Československé Národní Rady na Rusi

Rozkaz československému armádnímu sboru.

U příležitosti věnování vysokých anglických řádů a válečných vyznamenání československému vojsku Jeho Veličenstvo anglický král Jiří V. obrátil se ke mně s tímto poselstvím:

„Sledoval jsem z obdivem hrdinný boj, který vedla Vaše vojska. Přeji si, abyste jim vyslovil moje vřelá uznání za služby, jež prokázala společné věci spojenců. Dílo, jež třeba ještě dovršiti, aby Rusko bylo zachováno Rusům a v zemi zavládl opět mír a blaho, jest dílo vysoké důležitosti pro civilisaci. Tento úkol, jehož se ujala a jejž dosud plní chrabrá československá vojska, aby dosáhla zmíněného cíle, staví Velikou Britanii v závazek k Československu, jenž nikdy nebude zapomenut. Blahopřeji Vám všem jménem nás všech co nejsrdečněji, přeji plného zdaru, síly k další práci."

Velitel československého armádního sboru
generál-major Syrový.

Projevy prof. Masaryka japonské vládě a britskému premieru.

(Československ. tisk. kancelář v Americe.)

Japonské vládě.

Washington D. C. — President Československé republiky, prof. Masaryk, na projev uznání Národní Rady a její armády za spojence japonskou vládou, odpověděl tímto projevem, zaslaným japonskému velvyslanci ve Washingtoně

Hrabětí K. Ishiiovi, japonskému velvyslanci, Washington D. C.

Excellence: S pocitem obzvláštní vděčnosti, žádám Vaši Excellenci, aby tlumočila japonské vládě jménem České Národní Rady projev hluboké vděčnosti za uznání ze dne 9. září. Tato světová válka je sama v sobě stěhovením národů a jím náš národ, svou armádou v Rusku, dostal se v tak úzký styk s dalekým vzdáleným národem japonským a naši vojíni těší se z toho, že mají tu čest bojovat po boku statečných vojínů japonských. Žádný dějepisec, žádný dějepisný badatel nebyl by mohl na začátku války předvídat, že národ ze srdce Evropy se tak blízkým národu Dalekého Východu. Přílivové tažení Němců na východ mělo za první stanici Čechy, Japonsko bylo poslední. Zeměpisná posice to byla, která ohrožovala naše země. Přijímáme uznání Japonském jako efektivní příklad [illegible] celého lidstva, jež bude provedena vítězstvím spojenců.

Národní Rada v čas představí japonské vládě svého delegáta, aby vstoupil v jednání o společných věcech sibiřských vojsk.

Zcela oddaný Váš
T. G. Masaryk,
president Československé Národní Rady.

Britskému premieru.

Washington D. C. — Britskému premiérovi Lloyd Georgeovi, Londýn.

Excellence: Naše nejsrdečnější díky za výraz vděčnosti za Vaše a válečné síly velkomyslné uznání naší armády v Rusku. Vaše poselství posílí naše vojíny a my všichni jsme jím povzbuzeni. Čechy jako nejzápadnější zásek do Německa jsou prvním cílem všeněmeckého náporu na východ; Berlín—Bagdad znamená v praxi faktickou kontrolu Rakousko-Uherska, na které rozvíjená říše je Berlínu mostem na Balkán a do Turecka; a to pro Německo znamená volnou cestu do Asie a Afriky. Celý náš národ vždy byl si vědom tohoto nebezpečí německého světového panství a proto od samého začátku války připojil se ke spojencům — naše armády bojovaly proti Rakušanům a Němcům ve Francii, Italii a Rusku. Pouze zničení Rakousko-Uherska zastaví německý pochod do Asie a Afriky. Čechy se Slovenskem musí být svobodným státem, Polsko, jako Jugoslavie musí být spojeny [illegible] svobodné, Rusíni, Rumuni a Vlaši Rakouska-Uherska musí být spojeni se svými bratry. Taková slovanská a románská hráz od Baltiku k Adrii a Černému moři přes Italii k Švýcarům a Francii, dokud Němce, aby spoléhali pouze na své vlastní síly. Tato hráz bude současně nejlepší pomocí Rusku, umožňuje mu rozvoj bez cizího vměšování se Němců. Uznání našeho národa Vaší vládou a spojeneckými vládami bylo přijato jako záruka rozhodnutí spojenců, že nebude vítězství, jestliže Rakousko v jaké koliv formě bylo by uchováno.

T. G. Masaryk.
president Československé Národní Rady.

Pozn. red. Projevy prof. Masaryka teprve nyní nás došlé, uveřejňujeme jako cenné historicko-politické dokumenty.

Naše armáda v Italii.

Pochvaly československým oddílům v Italii

dostává se nejenom v rozkazech, vydávaných pro ně, nýbrž i v rozkazech velkých jednotek vojenských, čímž o jejich statečných výkonech dovídají se italští vojáci. Citujeme toto pochvalné uznání, jehož text se nám dostal, konstatujíce, že podobných pochval jiným oddílům našim bylo již celá řada:

Velitelství sektoru . . . Brigáda „Volturno".

Čís. 644 prot. S. S. 21. května 1918.

Oddělení ženijní setniny, dělostřeleckým a ženijním a pionýrským a zvláštním oddílům československého sboru dává na vědomí velitelství XIté divise.

Těší mne, že mohu tlumočiti obdiv všech vojínů úseku k velkolepému vystoupení československých dobrovolníků, vysílaných na tento úsek. Ukáznění a bezvadní při vykonávání služby i mimo službu, oživovaní vznešeným nadšením pro svoji věc, pro svoji vzdálenou, drahou vlast, úpící v porobě, dali již ve službách hlídkových, jim svěřených, obdivuhodný příklad odvahy a pevnosti. Pohrdajíce nebezpečím, vrhají se za zpěvu svých národních písní až do nepřátelských drátových překážek. Těmto odvažným mladým mužům, kteří přišli, aby nabídli svoji krev k osvobození svého národa, vyslovuji nadšený obdiv jménem všech italských vojínů. Tento vznešený příklad československých dobrovolníků nechť jest jim povzbuzením k vykonání posledních náporů, které nás dělí od konečného vítězství.

Plukovník, velitel podání oka:
Scarpino v. r.

Utíkejte, Češi jdou!

Boje na italské frontě, jichž se v tomto měsíci zúčastnila naše armáda v Italii jenom částečně, přinesly nám ztráty, jež v poměru k počtu vojsk, v útocích zaměstnaných, možno označiti za nepatrné. Němci a Maďaři mají z našich hochů příšerný strach. Historie se vrací, jak ukazují některé epizodky z posledních bojů, jež připomínají tatíka Žižku, Domažlice a Tachov.

Na úseku Ité armády vypravil se pod noc oddíl 5 našich hochů přivést „jazyky" z nedaleké polní stráže. Náhodou, proti zvyku, tentokráte vedeta nespala, a jeden z našich hochů trochu příliš hlasitě upozornil druha na překážku. Němec, jenž patrně rozuměl česky, jen zoufale zařval: „Rettet euch, die Tschechen sind da" a nákotíka skoky vzal; a za ním celá asi 10členná „Feldwache". Naši ovšem nezaháleli a dva „jazyky" přece jen přivedli.

„Československá Samostatnost"
č. 26. z 13. července 1918.

Kavkazsko-kaspická vl[illegible]

[illegible] listopadu oznamuje, že všeruská vláda dostala v říjnu zprávu o tom, že v přístavním městě Kaspického moře Petrovsku byla utvořena vláda kavkazského svazu, kaspických oblastí, Terské kozáci a selské vlády, oblastí Zakaspické, Lenkorani s Muganem, části Dagestanu a celé kaspické fronty. Vláda tato má v programu přiznání ústavodárného sbromáždění, osvobození ruského území od vnějších nepřátel, jednotu [illegible] obnovení zákonnosti i pořádku. V čele vlády

Государственный архив Новосибирской области

stojí plukovník Bičerachov, který velí také jedinou vnější frontu proti Turkům, kteří po vzetí Baku postupují na Derbent, kde jsou silné boje. Loďstvo válečné na Kaspickém moři přiznalo Bičerachova za svého vrchního velitele.

Tato oblastní vláda dozvěděla se 20. října první zprávy o utečení ze všeruské vlády v Ufě a obrátila se ihned k ní s projevem o svém podčinění se této všeruské vládě se žádostí o direktivy, zejména ve vnější politice. Všeruská vláda přijala tento projev s pozdravem na vědomí a poslala kavkazsko-kaspické vládě podrobnější informace.

Touha po jednotě projevila se mocně i na jihu, kde vedle Donu a Kubáně vzniká nový oblastní zatímní útvar. Po periodě rozvratu nastává pomalu sjednocování velké říše ruské. Teď po odchodu Turků z Kavkazu ve smyslu příměří spojenců uvolnily se síly Bičerachova pro jižní frontu bolševickou. Zatím ovšem vyhlášena byla v Omsku diktatura a poměr oblastních vlád jihoruských k ní je neznám.

Juhoslávia kráľovstvo či republika?

V čas, keď sa vypracovávajú rámky, v ktorých bude pretekať budúci štátno-politický život národov, není možné nezamyslieť sa nad zmenami, ktoré sa majú stať. Revolučný ruch na Západe prijma vždy väčšie rozmery. Juhoslovanský snem, hľadiuc ideu sjednotenia Slovincov, Srbov a Horvatov, utvrdil hranice juhoslovanského štátu: rieky Soču a Vardar.

V jadre otázky samej niet naoko žiadnej ťažkosti.

Jestli ale pozrieť bližšie, není možné nezbadať, že medzi Juhoslovanmi sú dva prúdy vzhľadom na budúcu formu vlády Juhoslovanska. Kráľovstvo Srbské dosiaľ prirodzene snaží sa rozšíriť svoj vliv, pri čom popularnosť najdemokratickejšieho z vladárov svojím spôsobom života, kráľa Petra, činí veľkú pomocnú úlohu. Demokracia ostatných juhoslovanských zemí prirodzene že sa toho bojí. Keď sa potriasly všetky európske trony, ba čo viac dochodia správy, že sa Nemecko vyhlásilo za republiku, bolo by príznakom zaostalosti a úplným nechápaním ducha času, jestli by revolúciu previesť len na polovičku: v takom prípade by dríev alebo pozdejšie diały sa nové vnútorné otrasy následkom tej neodpustiteľnej chyby.

Prečo sa báť kráľovstva? Veď v Anglii je tiež kráľ. Ovšem, v Anglii je kráľ, ale jeho vliv je veľmi obmedzený a on je takrečeno iba parádnym predstaviteľom veľkého štátu.

Inak sa vec má v Juhoslávii.

Bod 13. tak nazývanej Krfskej deklarácie, vypracovanej 20 júna 1917 na konferencii členov kabineta kráľovstva Srbského a Juhoslovanského komitétu londýnskeho na ostrove Krfu, ktorá ešte teraz dáva smer prácam kráľovskej vlády, potážne riešenia juhoslovanskej otázky medzinárodným takto hovorí:

„I konštitučné i iné zákony, vynesené Ústavodárnym Shromaždením, majú platnosť po ich schválení [illegible].“

Tento bod Krfskej deklarácie stanuje vzájomnú prácu juhoslovanskej revolučnej demokracie s kráľovskou vládou. Treba uznávať a pokloniť sa pred heroizmom a opravdovou láskou k vlasti, s ktorou srbský národ vstúpil do války s nemeckou silou; nemožno dovoliť znevažovania. Krfská deklarácia bola prijatá, keď Nemecko stálo na vysokom stupni vojenskej moci i keď ostrhnúť juhoslovanské zeme od jeho vlivu bolo treba za každú cenu. Ale v dnešný deň politická situácia sa úplne zmenila. Aby vyhnúť sporom na budúce, netreba dovoliť nijakú falšifikáciu zásady slobodného sebaurčenia.

Ako máme jednať? Vedúcou hviezdou v tejto otázke je deklarácia Juhoslovanov-revolucionárov v Rusku, ktorá je v porovnaní s Krfskou deklaráciou veľký krok do predu. Ona, stojac na úrovni súčasnej kultúry, neurčuje budúci útvar vlády, ale necháva úplnú voľnosť všenárodnej tvoriteľnosti súhlasne zásadám Wilsonovým, ktoré jedine môžu dať vysídlenému ľudstvu možnosť normálneho života.

Hľa, záverečné slovo z rozobranej otázky: ani republiku, ani kráľovstvo, ale voľné samourčené, t. j. suverénne juhoslovanské ústavodarné Shromaždenie.

(„Raboči [illegible]“)

Úřední zprávy.

Oznámení.

Hlavní lékař československé posádky ve Vladivostoku, podplukovník zdravotní služby MUDr. Rudolf R a š e k, je naznačen pomocníkem správce Zdravotního odboru OČSNR.

Korpusní lékař, plukovník zdravotní služby MUDr. Bohumil K o u b á š e k, je naznačen zdravotním inspektorem Dálného Východu.

Velitel československé nemocnice v Čelabinsku, podplukovník zdravotní služby MUDr. Vladimír H a [illegible] g, je naznačen korpusním lékařem pro zdravotním náčelníkem fronty.

Divisijní lékař I. československé Husitské divise, podplukovník zdravotní služby MUDr. Josef P á n e k, je naznačen zdravotním náčelníkem týlu.

Dočasný velitel II. československé nemocnice v Jekatěrinburgu M[illegible] Jaroslav J i n d r a je naznačen divisijním lékařem I. československé Husitské divise.

Major zdravotní služby MUDr. Bohumil B o u č e k je dočasně naznačen st. ordinátorem československé nemocnice v Čelabinsku.

Major zdravotní služby MUDr. Stanislav R ů ž i č k a je dočasně naznačen velitelem II. československé nemocnice v Jekatěrinburgu.

Major zdravotní služby MUDr. Bohumil R i c h t r je naznačen velitelem československé nemocnice v Čelabinsku.

Z oboru sborového hospodářství.

V nejbližších dnech bude vydávána látka pro důstojníky. Žádám, aby každá část i plk. sestavily spisek svých důstojníků ve 2 exemplářích. Do spisku toho nebudtež zařazeni bratří důstojníci, kteří jsou odkomandováni jako komandanti stanic, táborů atd. Ti jsou v pravomoci štábu československého armádního sboru a jest jich povinností telegraficky požádat kancelář dežurného generála pluk. Vašátky, aby byli zařazeni do seznamu důstojníků štábu. Hotové seznamy budtež od pluků předány štábu divisí, odkudž po prověření budou předány štábu armádního sboru, který je odevzdá sborovému hospodářství. Látka s podkladkou a s kůží na vysoké boty se všemi přípravami budou intendantstvem vydány ihned divisím. Jednotlivcům se nebude vydávati ničeho. Sborový hospodář Petrš.

Z polního soudu.

Bauera Bohumila, obchodního příručího, dříve 1. rota 1. pluku, Křepelu Otakara, pešt. assistenta z Kral. Vinohrad, dříve 2. rota 1. pluku, Brožka Františka, dříve od štábu 1. divise, a jejich velitele žádám o udání adresy polního soudu Povolžské skupiny Čechovojsk v Ufě.

Vyšetřující soudce Maryška.
Předseda polního soudu: dr. Eisenberger.

Z 3. (bývalé druhé) samostatné technické setniny.

Bratří převedení k 3. (býv. druhé) samost. techn. setnině a to: od 10. čsl. K. H. B.

BESEDA.

Dr. Aug. Straka:

Vzpomínky z cest.

Není jistě nikoho mezi námi, kdo [illegible] „necestoval“. Známe všichni již půl Evropy a Asie, mnozí z nás i více. Slyšíme-li někoho, jak říká „já jedu zítra do Vladivostoku, do Tokia, do Ameriky atd.“, přijímáme to chladněji, než když někdo ze známých v pražské kavárně „se vydravoval“ do Bráníku na grundle. Kolik [illegible] a veselých historek jsme zažili na svých cestách! Bude to vypravování dlouhá při dobrém pivě; jsem přesvědčen, že překonáme i známou „myslivecken[illegible]“ svou novou vymožeností, která by se mohla nazvat „střelecká ruština“. Proč by ne? Kdo nebude chtíti věřiti, jde na svědky do Sibiře! Ovšem musím upozornit čtenáře, že to, co budu vypravovat já, je pravdoucí pravda. Kdo nevěří, ať . . .

I.

Naše radiostanice v Omsku.

Naprosto nedostatečná technická výzbroj byla jednou z nejchoulostivějších stránek při vybudování našich vojsk v Rusku. Ne byla odstraněna ani tehdy, když již armáda za [illegible] cenu vlastní krve jakž takž se vybavila zbraněmi ze zachvácených arsenálů. Moderních technických zařízení, jako letadlo, radiostanic (o nejmodernějších jako tanky a pod. ani nemluvě) nebylo vůbec, nebo byly nalezeny jen zcela zastaralých systémů a v zanedbaném stavu.

Nejbolestnější a ničím nenahraditelný byl nedostatek prostředků komunikačních. Armáda sama byla roztržena na jednotlivé skupiny, jež neměly nijakého spojení mezi sebou, a nad to skoro celá — až na vladivostockou skupinu — byla odřezána od zevnějšího světa. Nebylo o ní známo nic než to, co uveřejňovalo bolševické radio. Kolik lidských životů mohlo býti zachráněno a oč dříve mohl býti celý armádní sbor spojen, kdyby nebylo těchto nedostatků, námi ovšem nezaviněných!

Jakmile byla ČSNR v Paříži zpravena o těchto potížích, požádala prostřednictvím generálního štábu československých vojsk v Paříži francouzské ministerstvo války, aby k našemu armádnímu sboru v Rusku byla přidělena stanice bezdrátové telegrafie. Ministerstvo vyřídilo věc velmi rychle. Během několika dnů bylo dáno žádané svolení, a byla určena stanice dostatečně silná, která by mohla nejen telegramy z a c h y c o v a t i (přijímati), nýbrž i p o s í l a t i. Všechny naše dosavádní stanice neměly zařízení pro zasílání telegramů a vedle toho byly dosti slabé. Mohly sice zachycovati jiskrové depeše z Německa a Moskvy (a Moskva sama šířila hlavně n ě m e c k é zprávy), ale nestačily na zachycování zpráv západních radiostanic, zejména francouzských, ač lyonská patří mezi nejsilnější stanice na světě. Proto byly naše zprávy velmi jednostranné (a mnohdy nesprávné. Šly z pramenů nám nepřátelských, které nás často snad vědomě falešně informovaly, využívajíce našich nedostatků ve svůj prospěch.

Odříznutí od zevnějšího světa nejtíže se pociťovalo u naší omsko-samarské skupiny. Bylo tím nepříjemnější, že se nemohlo ani přibližně odhadovat, kdy se asi spojí s vladivostockým oddílem. Tvrdilo se, že všechny bajkalské tunely jsou rozrušeny bolševiky, a že spojení s Vladivostokem je na dlouho znemožněno. Tyto okolnosti vedly k rozhodnutí, že francouzská stanice má býti dopravena stůj co stůj do Omska. Za daných poměrů zbývala jedině cesta Severním Ledovým Oceánem k Obské gubě a odtud po Obi a Irtyši na místo určení. Nevědělo se ovšem, je-li cesta po Obi možná nebo bezpečná. Bylo [illegible] na snadě, že to bylo jediné možné útočiště pro bolševické tlupy, odehnané od sibiřské magistrály, jak o tom

Государственный архив Новосибирской области

pluku: Horáček Ludvík a Pešout Antonín (rozk. techn. vojskám čís. 26., § 2.);

ze Sborného punktu čsl. vojsk ve Vladivostoku: Bukvaj Jan a Lička Jan (rozk. techn. vojskám č. 31., § 3) a Soukup Jan (dočas. přidělený čsl. odd. pevnostní nemocnice ve Vladivostoku; rozk. techn. vojsk č. 19., § 4);

z 5. čsl. Pražského T. G. Masaryka pluku: Procházka Antonín, Stegner František a Svačina Fr. (rozkaz 2. čsl. střel. divisi z 18. října 1918 § 5), nechť udají veliteli 3. samost. techn. setniny u které části se nacházejí, jinak budou prohlášeni za sběhy.

Velitel 3. samost. techn. setniny kapitán ing. Wiesner.

Před mírovým kongressem.

Majevskij ve „Vlasti Naroda" z 19. t. m. uvažuje pod dojmem očekávání mírových porad: „Rozhodnutí mírového kongressu budou se diti nejen pod vlivem výsledků války, ale ve značné míře i pod vlivem veřejného mínění demokracie, jak se utváří k té době ... Nyní, kdy všeobecné nebezpečí — nebezpečí germanského imperialismu — je odstraněno, stává se vskutku aktuelní a životazpůsobilou otázka, kterou při naprostém nepochopení stavu věcí stavěli a dosud staví před Ruskem někteří naši „internacionalisté", t. j. otázka vytvoření světové všedemokratické fronty. Taková fronta nyní, v předvečer svolání mírového kongressu, je naprosto nutná. Demokracie všech zemí musí připravit své veřejné mínění a své síly, aby v potřebné chvíli měla možnost nejen dávat směr svým delegátům, kteří nepochybně budou na kongressu přítomni od jednotlivých zemí, nýbrž aby byla hotova a měla možnost vykonávat vliv na chod a výsledek vyjednávání o mír. Takovým organem, formujícím veřejné mínění demokracie a budujícím jednotnou demokratickou frontu, má se státi nyní na rychlo svolávaná mezinárodní socialistická konference, třebaže bude svolána neúplně a chvatně ... Přeje-li si světová demokracie, aby její hlas se stal hybnou a rozhodující silou, musí přistoupit k horečné práci na sjednocení svých řad ... Mezinárodní socialistická konference bude mít ohromný význam i speciálně pro ruskou demokracii: musí se stát tou soulnou stolicí, před niž stane zbrocený krví demokracie ruský bolševismus, a její přísný, neodvolatelný ortel jednou pro vždy vytrhne toto jedovaté bejlí z řad dělnického hnutí."

Všelicos.

Zle, matičko zle! Poctivému hrozí jenom hlad, zloději zas jenom šibenice; český literát má trampot více, jemu hrozí hlad i šibenice.

K. Havlíček Borovský.

— Ve Vladivostoku zavedena vojenská censura. Cenzuru veškeré korrespondence v anglickém jazyku provádějí Američané, v ruském Čechoslováci a ve východních jazycích Japonci.

„Mezi životem a smrtí" nadepsán je v tobolském časop. „Rabočaja Mysl" feuilleton, vylíčující historii koupě galoš. Poněvadž feuilleton podává rozmarně opravdové poměry a naštěstí současného ruského obyvatele, uvádíme aspoň nějaké úryvky: „Ani nepamatuji, jak dlouho už celá moje bytost jest ovládána jedním přáním: kde bych mohl dostati galoše? Ať myslím a hovořím o čemkoli, tvrdošíjná myšlenka provrtává můj mozek a v rytmu dne i noci slyším: galoše, galoše, galoše... A kolik mravních muk a jak velké utrpení musím snášeti, když jdu po ulici: rozervané boty (továryši obuvníci neberou je do správy), voda v nich čvachtá a krásné jehnaví se pohrdavě směje ... Vejdeš do spořádané domácnosti a neviš, kam bys dal nohy. Schovávám je pod stolem. Vyšňořená služka vyčítavě kývá hlavou, pohlížejíc na stopy, které zanechávám na pásech koberců." Konečně přišla zpráva, že do Tobolska bylo přivezeno 6000 párů galoší. Zatím však, než autor přišel k obchodu, už tam stála „očered" na dva měsíce. Pokusil se marně sehnat lékařské vysvědčení. Konec přivezli galoše do kanceláře. V boji vyvalil si také pár a když svou kořist přinesl domů, zjistil, že jedna galoše má č. 15, druhá 16, on sám nosí č. 9.

— Válečné a mírové kachny hrají na burse obrovnou úlohu. Vypravují, že londýnský Rotschild zbohatl po bitvě u Waterloo. V době bitvy na pevnině po Napoleonově porážce první spěchal do Londýna, kde rozšířil zprávu o porážce spojenců. Okamžitě klesly kursy státních papírů, jež Rotschild lacino skoupil. Druhý den stal se boháčem, jelikož pravdivá zpráva o vítězství Angličanů papíry anglické opět mnohé zvedla. V Charbině si pomáhali podobným trikem japonští spekulanti. Zpráva o příměří působila tíseň na tamní burse takový poplach, že japonský kurs klesl na 3,80 a ze strachu před velkými krachy bursa se raději zavřela. Japonští spekulanti, aby zachránili svůj kurs, rozšířili mezi Číňany pověsti, že zpráva o příměří je „kuchna" a pravda je, že válka ještě bude trvat, což účinkovalo. Druhý den kurs ieny stoupl na 4,50. Teprve čínské úřady obávajíce se, že spekulace zničí jejich „kuchnělačné" čínské papíry, úředně prohlásily, že příměří je do opravdu uzavřeno a Německo zavzalo válčit nemůže, vyvěsily prapory na znamení vítězství spojenců a včer. cena znovu klesla na 3,90...

---

ostatně v Archangelsku kolovaly pověsti mluvící as o 20 bolševických lodích na dolní Obi. Pro ten případ byla výprava opatřena dělem a kulomety a měla si cestu probíti.

Po různých příhodách a nehodách a po obtížné plavbě hustými mlhami opuštěných severních moří i ledovými kramy Jugurského Šaru a Karského moře, jichž chladný klid není rušen než výkřiky všudy přítomných čajek, vysokými vodotrysky dýchajících velryb, zvědavostí nemotorných mrožů a hrou dovádivých tuleňů, vyplula dostala se šťastně k ústí Obi. Odtud na řičce Narolodi „Groznyj" (která však daleko svým právem mohla se jmenovati „Grigorij") stoupala po vlnách nepřehledného toku Obi a překonavši poplach snad mylného, snad založeného požáru, který vznikl zrovna u nádob s benzinem, šťastně dostala se do Omska. Tak vykonala za během měsíce (počítajíc od Archangelska) cestu, která nepatří právě mezi části, jejíž možnosti a zdaru bylo v Archangelsku pronášeno mnoho pochybností.

Již z hořejšího vyvítání plyne, že omaká radiostanice jest ta naše, že totiž je přikomandována k štábu našich vojsk. Stanice sama jest vlastně veliká továrna, která jest umístěna v prostorných továrních místnostech v Omsku. Všechny její součástky, počínajíc silnými motory a končíc nejmenšími drobnůstkami, byly přivezeny z Francie a tvoří náklad několika vagonů. Netřeba podotýkati, že každá stanice jest „posledním slovem techniky".

Ubytovací či přijímací oddělení stanice začalo již pracovati, a jak čtenáři vidí, náš list dostává již jejím prostřednictvím pravidelné zprávy přímo z francouzských pramenů a tím tedy i z českých. Naše odloučenost od světa a závislost na bolševicko-německých radiích je velmi zmírněna, a jakmile bude zahájena též činnost odesílací, budeme se moci spojiti nejen s Paříží, nýbrž, jak doufáme, přímo s naší vlastí.

Velitelem stanice jest francouzský podporučík Alfred Le Bunetel, jemuž je podřízeno 12 vojáků, vesměs radiospecialistů s odborným technickým vzděláním. Tvoří tedy pro nás apoštolskou třináctku, jen že zaměnili starozákonné ohnivé jazyky za moderní elektrické. Velitel Le Bunetel, a jak se mi zdá, i ostatní radiotelegrafisti byli až do svého odkomandování na Sibiř ve službě při radiostanici na Eiffelově věži v Paříži, kde za války získali velmi bohaté zkušenosti.

Těšili se celou cestou, až uvidí ty pověstné „Čekoslovak"; přejeme jim tedy ze srdce, aby se jim zde vedlo hodně dobře, aby doba, ztrávená s námi na daleké Sibiři, zanechala v nich nejkrásnější vzpomínky.

Úřední zprávy.

vrchního velitele západní fronty.
22. listopadu 1918.

Západní fronta:

Jekatěrinburgská skupina.

Verchoturský směr. Naše části obsadily st. Malomyskou u s. Novo-Turinskoje.

Kušvinský směr. Na Bogomolovském úseku po tuhém boji námi byl obsazen statek Kuzina, který jsme museli pod nápadem přispěvších nepřátelských záloh znova opustiti a odejíti v původní posici.

Lysvenský směr. Dobyli jsme ves Kapitanovo.

Krasnoufimský směr. Beze změn.

Kamská skupina.

Ochanský směr. Naše části obsadily vsi Ašaj a Markidonovku.

Sarapulský směr. Naše části odtlačily nepřítele přešedšího sarapulskou železnici. Nepřítel udržuje v. Jeršovku.

Nikoloberezovský a Menzelinský směr. Beze změn.

Samarská skupina.

Bugulmský a Simbirský směr. Nepřátelští rozvědčici ustoupili ke vsi Tatarské, Tumbarla. V okolí Tatarské a Kaudyz srážky jízdních částí.

Buguruslanský směr. Beze změn.

Sibiřská armáda.

Na frontě válečných operací nebylo.

Jihozápadní armáda.

Buzulucká skupina. Naše části obsadily v. Tolkajevku; vsi Bogdanovka i M. Remezjanka pod nepřátelským tlakem byly opuštěny.

Uralská skupina

Saratovský směr. Naše části k severovzáp. od m. Uralska obsadily ch. Čaprun, Pogadajev, Pylajev.

Taškentská skupina.

Beze změn.

Z našeho vojska.

Československá vojenská výstavka.

Naše výstavka v Jekatěrinburgu byla otevřena od 20. října do 15. listopadu, tedy celkem 26 dní. Za tu dobu ji navštívilo celkem 14.369 osob; z nich bylo 10.339 vojáků našich i spojeneckých, nečítaje v to raněné, nemocné a ony bratry, kteří u pokladny nebyli registrováni; osob civilních bylo 2601 a kromě toho 1429 žáků a žákyň místních škol. Návštěvy žactva byly organisovány hromadně a spolupracovníci propagačního odboru bří Ing. A. Pavel, Josef Dýma, Zdeněk Kenik a Vladimír Katětov podávali žactvu podrobný výklad historický a objasnění k jednotlivým skupinám fotografií i předmětů.

Nejvyšší návštěva byla 31. října (1583 osob), nejnižší 15. listopadu (60 osob), průměrně denní 552 osoby.

Přijato bylo: na vstupném 18.702 rb., z prodeje katalogů, snímků, pohlednic a brožur 9767 rb., různých příjmů (darů, pokladních přebytků) 4781·47 rb., celkem 33.250·47 rb.

Vydáno bylo: na přípravné práce 525·40 rb., za materiál 3250·75 rb., výlohy administrativní 1676·75 rb., celkem 5452 rb. 90 k. Nejsou započteny dosud výlohy za

Государственный архив Новосибирской области

fotografie, sklo i za dodatečné objednávky, ve výši celkem asi 6000 rb.

Značný čistý výtěžek materiální, který ovšem nebyl a nemůže být cílem, byl převýšen úspěchem morálním. Z našich bratří, dlících v Jekatěrinburgu, neopomenul snad ani jeden navštíviti výstavku a jakmile některá část přijela do města, hned celé skupiny bratří se zájmem ji navštěvovaly. Zájem ruské veřejnosti byl poměrně malý, ač byly zvány všecky korporace i odborové organisace. Potěšitelné byly hojné návštěvy mládeže, nového ruského pokolení, které chová k nám důvěru a porozumění. V seznamu návštěvníků čteme mimo jiné jména vedoucích osobností našich i ruských a některé zajímavé, velmi lichotivé úsudky ruských návštěvníků o výstavce a československém národu.

Osvětový odbor OČSNR, jako pořadatel výstavky, zamýšlel přenésti ji do Čelabinska, ale tam vypukla epidemie tyfu a našich části není tam tolik, jako v Ufě, kam tedy asi bude výstavka nyní přenesena. V úvahu přichází dále město Tomsk.

Revoluční půjčka.

1. pochodový prapor (býv. 11. československý střelecký pluk) během měsíce října a listopadu upsal na revoluční půjčku československého vojska R 70.870·—. Z toho v měsíci listopadu upsáno: dobrovolci 5. setniny R 19.200·—, dobrovolci 6. setniny R 9.810·—, dobrov. 7. setniny R 16.050·—, dobrov. 9. setniny R 16.165·—, dobrovolci štáb. a zásob. vlaku R 8.685·—. U druhých setnin pozoruje se také silný zájem o revoluční půjčku a pouze nedostatek upisovacích listů zabránil, že nebyly také tam sebrány značné sumy. Na invalidní fond bylo dosud odevzdáno R 5699·14, na raněné R 1883·85, na národ. daň za říjen R 1761·55.

Různé zprávy.

Bolševici vyhnáni z Prahy.

Paříž 21.-XI. (Zach. zpr.) Z Vídně se oznamuje, že zástupci sovětské vlády (ruské) byli vyhnáni z parlamentu v Praze a vyprovozeni policií za hranice československého státu. (ČSTK.)

Okupace Elsaska Lotrinska.

Paříž 21.-XI. Úřední zpr. z hlavního stanu: Francouzská vojska pokračují v obsazení míst: v Lotrinsku obsazeny St. Avolt, [illegible]chen, Forbach; v Elsasku dosaženy [illegible] Ehnheim, na levém bř. Rýnu: Br[illegible] (ČSTK.)

Po příměří.

Vídeň 22.-XI. Spojenecká vojska jsou připravena k pochodu na [illegible]. Belgická vojska přitáhla k Antverpám. Německé lodi, naznačené ze odevzdání spojencům, dostavily se na [illegible]né místo. Německá vojska ve vých[illegible] se vzdala. (ČSTK.)

Předběžná [illegible] spojenců.

Vídeň 22.-XI. Lloyd George, Balfour, Orlando, Sonnino, [illegible] se sešli se v Paříži, aby se dohodli [illegible] uspořádání a práce mírové konference, jež má býti koncem tohoto roku v Versailles. Mezi četnými otázkami, jež vyžadují předběžných svých porad, je [illegible]ště otázka nových hranic Elsaska-Lotrinska. (ČSTK.)

Změkčení podmínek příměří.

Dle zach. zpráv z Berlína, předané Moskou, podmínky příměří zmírňují se v některých bodech: na vyklizení levého břehu Rýna dává se 11tidenní lhůta, neutrální pásmo na pravém břehu Rýna zmenšuje se z 30 km na 10 km, blokáda se zrušuje v tom smyslu, že dovoluje se zásobovat národ potravinami a potřebami, naproti tomu všechny ponorky vydávají se bez průtahu, Rakousko, Rumunsko a Turecko vyklizejí se Němci ihned. (ČSTK)

Osud Mackensenovy armády.

Moskva, 22. listop. Jelto Mackensen nevyplnil podmínku opustiti do 24 hod. rumunské území, rumunská i anglická vojska udeřila na Mackensenovu armádu, snažíce se ji odříznouti ústup a zajmouti ji. (ČSTK)

V Uhrách.

Dle úř. anglické zprávy Budapešť obsazen spojeneckými vojsky, též postup rumunských vojsk do Uher pokračuje. (ČSTK)

Potíže Maďarů.

Zachyc. úřední zpráva z Budapešti, v níž hrabě Karolyi sděluje vrchnímu velení spojeneckých vojsk na východě, že vláda uherské republiky nemůže zdolati veliké obtíže při udržování pořádku a při vyplnění závazků příměří, hlavně co se týče zásobování a transportu francouzských vojsk. Vláda republiky sebrala svědectví dokazující uvedené obtíže a úkolem je předati slavnému velitelí spojeneckých vojsk na východě k dalšímu dor[illegible].

Mezitím nařídil Maďarsko chování se srbských vojsk v jižních Uhrách, která jsou prý přímou protivou [illegible]odnutím vytčeným příměřím. Tato vojska znemožňují prý uherské vládě hlavně dodávání uhlí okupovaným územím a zásobování obyvatelstva těchto krajů. (ČSTK.)

V Vídni.

Paříž 21.-XI. (Zachyc. zpr.) Vídeňský obchodník přijel z Vídně do Tartu prohlásil, že ve Vídni řádí hlad a nepořádek a že obyvatelstvo žádá, aby spojenci ofisi zavést pořádek. (ČSTK.)

V Německu.

P[illegible]ých plnomocníků, jak se nazývá nová německá vláda při rozvaze dekret o amnestii. Dle moskevské zprávy [illegible] oznámili této vládě, že udržování pořádku je vážnou podmínkou příměří. (ČSTK)

Německá „evakuace."

Při útěku Němců z Bruselu na druhém konci města vyletěla do vzduchu řada vagonů naložených granáty jakož i velké sklady [illegible]. Výbuchem zničeno nádraží a mnoho domů. (ČSTK)

Zločiny německých vojsk.

Vyšetřující komise v Lille a okolních okresech byly zjištěny fakty dokazující přestupky a zločiny německých důstojníků, učiněné jimi nebo na jich rozkaz vůči obyvatelstvu a majet[illegible] francouzská vláda rozhodla se vzíti k [illegible]odpovědnosti [illegible] pustili se zločinů. (VTA)

Vilémovy zásobárny.

Z Bernu do Kodaně se sděluje, že v královském paláci v Berlíně objeveny byly ohromné zásoby potravin, které by i v dobách normální měly cenu několika milionů. (ČSTK.)

Německo-bolševický konflikt.

Moskva 21. XI. L[illegible]ý [illegible] zahraničí. Čičerin sděluje do Berlína, že němečtí generální konsulové z Moskvy a Petrohradu vyjeli do Německa a že ruské vyslanectví může se vrátiti do Berlína. K tomu poznamenává moskevská vláda, že příjezd ruského vyslanectví do Berlína je nežádoucí. (ČSTK.)

V Estonsku.

Z Moskvy se sdělují, že v Revelu v Estonsku boje [illegible] s Němci pokračují. Protibolševická [illegible] koncentrují se v okolí Narvy. (ČSTK)

Převrat v Japonsku.

Podle „Japan Advertiser" tokijským novinám [illegible] bylo zakázané uveřejnit podmínky [illegible]primeria, ačkoliv[illegible]ek inostranné posolstv[illegible] už obdržely. Později dovolili [illegible] týkající se kontinentálských [illegible]. Potom boly konfiškované bez udání [illegible] příčin večerné zprávy tokijských novin.

Bez názvu.

Prostřednictvím anglického konsula v Omsku naši zástupci obdrželi zprávu od sira [illegible] o druhém již protestu Čičerina proti činům československých vojsk. Obsah protestu jsou 4 obvinění: zavření 12.000 dělníků v Samaře, 20.000 v Omsku, potlačování práv a svobod lidu na Urale, v Samaře a Kazani, střílení kulomety mírného obyvatelstva hlavně dělníků, rolníků, žen a dětí.

Zaznamenáváme bez poznámky.

Poslední zprávy.

Nota dra. Kramáře maďarské vládě.

Z Bernu: Dle úředního telegramu z Prahy president Československé Národní Rady dr. Kramář podal hraběti Karolyimu tuto notu:

„Všechny spojenecké státy uznaly úředně, že území obývané Slováky tvoří nerozlučnou část celkového státu československého a ne více státu uherského. Proto stát uherský nebyl oprávněn uzavříti příměří, které by mělo platnost pro země slovenské. Mírová konference určí hranice státu československého a uherského a proto Uhersko nemá práva činiti represalie v zemích československých."

Vláda Československé republiky.

Francouzskou jiskrovou stanicí v Omsku dodána nám jiskrová zpráva z Bernu, která doplňuje naši zprávu o ustavení vlády československé republiky, uveřejněnou v čís. 287. „ČS. Deníku".

Vláda Československé republiky jest definitivně ustavena. Skládá se ze členů všech stran: Předsedou jest v ní, kromě prof. Masaryka jako presidenta České republiky, dva členové prozatímní vlády dr. Beneš jako ministr zahraničních záležitostí a generál Štefánik jako ministr války. Dále jsou v novém ministerstvu 3 sociální demokraté: Habrman, dr. Soukup a dr. Winter; 2 soc. reformisté (nár.-dem.) Klofáč a Stříbrný; mimo dr. Kramáře ještě dva liberálové: dr. Rašín a dr. Stránský; agrárníci Staněk, Prášek a dr. Zahradník; za klerikály posl. Hruban a na konec dva Slováci dr. Šrobár a Dula.

Ustavení velikého národního ministerstva ukazuje nejlepším způsobem jednak pořádek a disciplinu v československých zemích, jednak výraz velikého vlastenectví všech stran. Všichni vůdcové národa jsou v ministerstvu. Je zvláště zajímavé zároveň konstatovati, že toto ministerstvo skvělým způsobem schválilo [illegible] politiku zahraniční československé vlády v Paříži, jejíž členové vstupují do nového kabinetu.

Государственный архив в Новосибирской области

243 číslo V Jekatěrinburgu v sobotu 30. listopadu 1918. Cena 20 kop.

ČESKOSLOVENSKÝ DENNÍK

ЧЕШСКОСЛОВАЦКІЙ ДНЕВНИКЪ

Orgán Odbočky Československé Národní Rady na Rusi

Vítězné Francii.

Paříž 26. listopadu 1918: U příležitosti vítězství spojenců, dosaženého kapitulací Německa, zaslal československý ministr zahraničních záležitostí dr. Beneš tento blahopřejný projev ministerskému předsedovi Clemenceau:

„Francie dnes slaví konečné vítězství práva nad násilím. Slaví před světem úplný triumf pokryvši se nehynoucí slávou a přivtěluje opět úrem Elsasko Lotrinské, násilně jí před 48 lety odervané.

V tento okamžik spěchá druhé Elsasko-Lotrinsko, Československo, blahopřáti Vaší zemi i Vám osobně k Vašemu vítězství, jedinečnému v dějinách. Vy jste mocně přispěli ku zřízení v našich zemích sesterské republiky, která nikdy nezapomene, že symbolické sbližení mezi Elsaskem-Lotrinskem a Československem bylo vždy výrazem politiky a vysokého ideálu. V budoucnu nepřestane nikdy Československá republika pracovati společně se slavnou svojí sestrou na provedení tohoto velikého ideálu."

Ministerský předseda Clemenceau odpověděl tímto telegramem:

„Vláda republiky jest velice potěšena blahopřáním, které jste jí poslal jménem Československa, které vždy k Francii chovalo živé přátelství. Zvláštním pak potěšením ji naplnila ujištění, která jste jí právě dali. Pohlíží ze zvláštní svojí slávu okolnost, že přispěla ku zřízení Československé republiky a v budoucnosti nikdy neustane s ní spolupracovati v duchu bratrského přátelství".

Náš dvaadvacátý odchází z Paříže.

Není druhého města, z něhož se tak nerado odchází, jako Paříže. Ale dnes jsou ještě lákavější a důležitější cíle naší cest, chvíle nečeká a naše mysl nemůže najíti jinde uspokojení než u onoho tam doma. A tak se jede dál z Paříže do války. Ovšem, jak jiní jedou tam, tak naši hoši od dvaadvacátého, než přijedou, co prožili, pocty, jichž se jim dostalo, účast v oné přehlídce světových vojsk, osobní i celkový úspěch jejich vystoupení, nová ujištění nejzodpovědnějších činitelů, jak se s námi počítá, a že jejich odhodlání, jejich nezměrná láska k vlasti, nebude marným vylýtváním životní síly, to vše muselo nezbytně působit, vzrušovat je, nadchnout je a učinit z nich pro všechny naše vojáky hlasatele stále hlubší a hlubší víry v jistotu vítězství naší československé věci.

V rozlehlém dvoře kasáren, zalitém plným jasem letního slunce, nastupují naše roty. Jací to vojáci! Jediný neschází v ustanovenou dobu a každý jest vypraven s bezvadnou parádností. Hudba hraje „Marseillaisu" a „Kde domov můj?", prapor, ozdobený předsedou pařížské kolonie kyticí červenobílých růží, září v slunci svými národními barvami. Je to chvíle, jakých v životě našich pluků jest nekonečně, ale je to kus naší historie, jež se zachycuje v těchto formalnostech a dává jim rozpjetí velkých dějů.

České povely zní nádvořím pařížských kasáren a už „jdou sokolské šiky, ...ují" Naše vojsko! Oči se mimovolně obracejí po francouzských vojácích, které služební povinnost a zvědavost přivedla. V nich úcta i překvapení, jakoby se chtěli domyslit, jaká to tajemná vůle mohla nahradit všechen vnucovaný vojenský militarismus a způsobit, že zde toto vojsko přijadá nějakým vojskem vyšší inteligence, jakýmsi elitním vojskem.

Z kasáren rouškými vycházejí naše roty do ulice. Hudba hraje ...že pochody, sentimentální „Andulka šafářova" se rozléhá vzduchem. V předu praží poručící na koních opentlených červenobílými stužkami a za nimi čtyřstupy vyrovnané a přesné, jakoby šlo o h... jakou přehlídku. Cestou jdou ulicemi a boulevardy 20., 10. a 18. čtvrtí, dělnickými čtvrtěmi, kde není okázalosti v lidech ani v budovách. Ale naši hoši dali slavnostní ráz těmto málo vlídným končinám a učinili ze svého dvouhodinového pochodu slavnostní „defilírku". Slunce svítí plným jasem a naše písně se nesou ulicí, tyto drahé naše písně, kterým se dostalo nejkrásnějšího poslání, jaké mohly kdy míti, býti pochodovými písněmi československých vojáků. Chodníky jsou naplněny lidmi, se všech stran se sypou květy, ženy, dívky a děti přibíhají a rozdávají růže a karafiáty. Kdo jsou tihle vojáci?, ptají se udiveně oči, a když letmo slouch zachytne slovo „tchécoslovaque", hlavy kývají a každý s dvojnásobnou úctou hledí na naše hochy. Řady mijejí otevřený trh. Kramy jsou opuštěny a na kraji chodníku se seskupily prodavačky a kupující. A ze zástupu se rozbíhá k našim řadám stařenka a s rozpočítou diskrétností snaží se vtrutit našim hochům nějaký frank, nevědouc, jak by jinak projevila v okamžiku dojetí svého mateřského srdce, jistě tolikrát a takovými ranami za války zkroušeného. Dva otrhánkové se namanou do cesty. Mají v rukou kytky růží, s nimiž je poslali na prodej. A hoši neuvažují dlouho. Rozmotají nit a rozdávají růže našim vojákům. Zastavujeme se na chvíli na boulevardu; je úpal sluneční, že až písně vysýchají na rtech našich hochů. Obyvatelstvo přichází a každý hledá příležitost, aby se mohl sblížit s těmi vojáky, a obratem naši hoši jsou hostmi vínem a zákusky zde od lidí, na jejichž tvářích dnes nejednou tyto věci jistě scházejí. Naše cesta jde dál, červenobílý prapor vlaje, každá hlaveň pušky je ozdobena růžemi, že jakoby se vzduchem nesly květné záhony, naši hoši mají květy za pasy a v rukou, stráž praporu nese plnou náruč červenobílých růží, všude pokřik, volání a údiv.

Takový byl odchod našich hochů z Paříže. Bylo by stačilo jít prostě jakýmkoliv pochodem, ale jejich ctižádost československého vojáka jim nedala, aby neudělali z tohoto pochodu okázalost a aby tím neprojevili svá přátelství pařížskému lidu a dík za jeho přátelské přijetí.

Na vilettěském nádraží byl náš prapor očekáván generálem Janinem, členy Národní Rady, Národního sdružení z Chicaga a naší kolonie pařížské. Zde generál Janin promluvil rusky k našim vojákům, sděluje s nimi, s jakým obdivem se o nich vyjádřil o Národní slavnosti president Republiky, ministerský předseda Clemenceau a francouzští a cizí generálové, a jak si je za jejich pobytu oblíbili Pařížanky. „Ale až uvidí ti všichni, co dokážete na frontě, teprve budou mít k Vám úctu," dodal generál Janin. „Dnes celý svět se podivuje tomu, co vykonali Vaši bratří v Sibiři. Na Vás jest, vésti statečně Váš národní zápas za svobodu k šťastnému konci." Trojnásobné „zdar!" zatřáslo vzduchem, několik povelů a prostorami nákladního nádraží se rozeběhli naši hoši, aby připravili se k odjezdu. Ještě neočekávané pohostění známým českým mecenášem, ještě poslední hovory a vlak unášel k hranicím Francie naše drahé hochy. Jeli šťastni vším, co prožili za tři dni pobytu a jisté v jejich vzpomínkách jedna se bude vracet častěji: že našli zde upřímná česká srdce a v nich kousek domova.

(„Československá Samostatnost" č. 28, z 20. července 1918).

*) Pozn. red. 1. československý pluk byl na slavnosti Bastilly 14. července 1918 v Paříži (viz „CSD" č. 25).

Výklad k volebnímu řádu do sněmu československé revoluce na Rusi.

K usnadnění a k zajištění správnosti techniky volební podává Právní odbor OČSNR praktický výklad volebního řádu.

Volby do sněmu provedou se ve všech volebních okresech v jeden den — 5. prosince, užší volby 10. prosince. Nemůže-li v některé části možno z vážných důvodů (na př. je-li v boji) provésti volby v označené dny, provedou se o den nebo o dva dny později.

Aktivní i pasivní právo volební (t. j. voliti i voleno býti) má každý voják — zapsaný v den vypsání voleb do některé části československého vojska — pokud z práva

Государственный архив Новосибирской области

toho není rozsudkem československých vojenských soudů vyloučen. Nemůže tedy voliti, ani nemůže býti volen ten:

a) kdo byl odsouzen československým vojenským soudem k trestu žaláře nejméně na 1 měsíc pro kterýkoli trestní čin, anebo ten, u koho rozsudkem přímo vyslovena byla ztráta politických práv, dokud nevypršela doba, na kterou ztráta politických práv byla vyslovena;

b) kdo byl odsouzen pro delikt ze ziskuchtivosti (krádež, loupež, zpronevěra), pokud neuplynulo 6 měsíců od odpykání trestu.

Ten pak, kdo v den voleb je v soudním vyšetřování pro zločin, je vyloučen pouze z aktivního práva volebního, t. j. nemůže voliti.

U pluků se nalézají rozsudky vojenských soudů, týkající se jednotlivých jich příslušníků, a jsou tudíž osoby, určené k sestavování volebních seznamů, povinny vyžádati si zde potřebné informace ohledně osob vyloučených z práva volebního.

Každý k volbě oprávněný (u koho tedy nenastoupil žádný z důvodů vylučujících, jak shora uvedeno) je povinen volby se súčastniti. Svévolné nevykonání práva volebního je trestné a trestá se plukovním soudem. Osvobozeni jsou ti, kteří jsou služebně zaměstnáni v době, kdy se volba koná. Jim však je vyhrazeno podati volební lístky i po skončení volebního aktu buď důvěrníku, nebo přímo plukovnímu zastupitelstvu (volební komisi). Naproti tomu každému oprávněnému musí býti dána možnost faktického výkonu práva volebního. Svévolné zabraňování v účastenství ve volbě trestá se plukovním soudem.

Nachází li se někdo v době volby u části, v jejímž volebním seznamu zapsán není — volí u této části, jestliže prokáže, že volební právo dosud nevykonal části, v jejímž volebním seznamu je zapsán. Stalo li by se, že by některá menší část nebyla zařazena do některého volebního okresu vůbec — volí v tom okresu volebním, v kterém se v době volby nachází.

Každému voliči přísluší jeden hlas a volí tolik poslanců, kolik jich připadá na příslušný volební okres. (Na př. 3. pluk tvoří volební okres o 4 poslancích. Volič odevzdá jeden lístek, obsahující jména 4 osob, které volí za poslance.) Voliti možno pouze hlasovacími lístky a každý odevzdává hlas za sebe, neboť volby jsou tajné a přímé.

Technický postup voleb jest tento:

Pod dozorem plukovního zastupitelstva (volební komise) rotný písař (důvěrník) vyhotoví volební seznamy. Rotným rozkazem se oznámí, že seznamy jsou hotovy a předloženy každému k nahlédnutí v rotní kancelář. Oznámení musí býti učiněno nejméně dni před volbami, neboť reklamace, stížnosti na nepojetí nebo nesprávné pojetí v seznamy, podávají se ve 3-denní lhůtě ode dne, kdy oznámeno příkazem vyložení seznamů v kanceláři. O stížnostech rozhoduje s konečnou platností plukovní zastupitelstvo (volební komise). Volby v celém volebním okresu se konají v jeden den. O volbě musí býti oznámen plukovním rozkazem nejméně 3 dny předem. Velitelé jsou povinni služební poslání v den a době volby omeziti na nejnutnější případy.

Volebním místem jsou roty a komandy jim na roveň postavené. Volby řídí zde důvěrník nebo zvolající rotný výbor — není li ani tohoto, určí velitel roty nebo komandy volebního důvěrníka, který jmenuje sobě pomocníky. Doba a místo volby oznámí se rotě rotným příkazem 24 hodiny předem. K výkonu volby shromáždí se celá rota na určené místo — rotný výbor (důvěrník s pomocníky) vybéře lístky a provede skrutinium. O volebním aktě se sepíše protokol, kde budiž uvedeno:

a) počet oprávněných voličů (připojí volební seznam),

b) počet odevzdaných hlasů (připojí lístky),

c) rozvrstvení jich na kandidáty i

d) připojí seznam těch, kdo neodevzdal volebního lístku, i s udáním důvodu, je-li mu znám.

Tento protokol o volebním aktu i s přílohami zašle se neprodleně plukovnímu zastupitelstvu (volební komisi), které provede skrutinium celého pluku. Zde rovněž volební komise sepíše protokol o volebním aktě a se všemi přílohami odešle OČSNR, která jej předá verifikační komisi sněmu. Za zvoleného považuje se ten, kdo obdrží nejméně nadpoloviční většinu odevzdaných platných hlasů.

Nejsou-li při prvé volbě všechna místa obsazena, provede se volba užší. Do užší volby pojme se dvojnásobný počet kandidátů, kde je potřeba voliti. Voleni mohou býti při užší volbě pouze ti, kteří po zvolených již kandidátech při volbě první obdrželi za sebou největší počet hlasů. Lístky, znějící na jména jiných osob, jsou neplatné.

Při rovnosti hlasů rozhodne los.

Na př. 3. pluk tvoří volební okres o 4 poslancích. Při volbě odevzdáno bylo 3000 platných lístků. Dva kandidáti soustředili na sebe nadpoloviční většinu hlasů 1590 a 1560. Ostatní kandidáti obdrželi po 1200, 1100, 1000, 900, 800, 700, 500, 400, 300, 200 hlasech. Za zvolené považují se pouze první dva, ježto obdrželi nadpoloviční většinu hlasů. Musí se provésti volba užší, aby byla obsazena ještě zbývající 2 místa. Do této užší volby pojmou se následující čtyři kandidáti, kteří obdrželi poměrně největší počet hlasů, t. j. ti, kteří obdrželi: 1200, 1100, 1000, 900 hlasů. Ostatní nepřicházejí v úvahu. Při této volbě odevzdáno opět 3000 hlasů: jeden obdrží 2000 hlasů, jeden 1200, jeden 1000, konečně 800. Za zvolené považují se ti, kteří obdrželi 2000 a 1200 hlasů.

Plukovní zastupitelstvo (volební komise) oznamuje jména zvolených velitelu k uveřejnění rozkaze po pluku — zvoleným pak vydání legitimace, opravňující je k účasti v jednání sněmovním až do rozhodnutí o platnosti volby. S konečnou platností rozhoduje o volbách sněm, jemuž se předkládají všechny protesty proti platnosti volby. Oprávněn k protestu je každý oprávněný k volbě.

Protest musí býti podán plukovnímu zastupitelstvu (volební komisi) nejdéle do týdne ode dne prohlášení výsledku voleb v plukovním rozkaze.

Plukovní zastupitelstvo (volební komise) oznámí podání protestu OČSNR a protest sám se předává k vyšetření plukovnímu soudu — není-li takový zřízen, určí velitel pluku jednoho z příslušníků pluku k vyšetření protestu, jemuž musí plukovní zastupitelstvo (volební komise) protest odevzdati. K tomuto úkonu nemůže býti jmenován člen komise, která řídila volby. Výsledky vyšetřování oznamuje soud (velitel pluku) OČSNR, která je předává verifikační komisi sněmu, jež protest prozkoumá, nařídí po případě nutná doplnění vyšetřování i předává s návrhem sněmu k rozhodnutí. Při rozhodování sněmu o platnosti voleb protestovaných jsou vyloučeni ti členové jeho, proti jichž volbě byl podán protest a protest ten dosud sněmem nebyl právoplatně zamítnut.

Mandát poslanecký zaniká:

1. smrtí poslance,
2. vzdáním se poslance (tzv. resignací (vzdání se) musí poslanec písemně oznámiti předsednictvu sněmu),
3. vystoupením či vyloučením z armády,
4. nastoupením důvodu vyloučení z práva volebního (§ 2a, 3 vol. řádu),
5. zbavením mandátu pro nedbalé plnění mandátu.

Na uprázdněný mandát vypisuje OČSNR nové volby; do provedení voleb vykonává mandát poslanecký ten kandidát, který při první volbě (užší) odpadnuvšího poslance obdržel ze zbývajících největší počet hlasů. Pro čas příliš blízké po vypsání všeobecných voleb, nebude OČSNR vypsati volby dodatečné. Z účastenství při těchto volbách jsou vyloučeni ti, kteří při všeobecných volbách volební právo již vykonali.

Dr. Kynych.

Úřední zprávy.

Cesta generála Štefánika.

Úřední zpráva: Ministr vojenství československé republiky generál Štefánik vyjel z Irkutska 28. listopadu t. r. v 15 hodin 35 min. na Omsk.

Zdravotní hlídka.

Dr. Ika:

Syfilis.

Vracím se zas k této bolestné kapitole. Světová válka vedle úžasných materiálních škod na majetku jest snad ještě úžasnější co ztrát na živém lidském materiálu. Smrt od ran a nemocí přišla do konce listopadu už skoro 10 milionů [illegible] 20 i více milionů naštěstí mrzáků [illegible] život. — Ale to ještě není všecko. Desítky milionů mužů i žen celá léta i desítiletí budou strádati následky prodělaných nemocí, duševních otřesů, nedostatečné výživy a nedostatku nejnutnějších životních potřeb (od v. o.).

A k těmto úžasným útrapám, které stihnou desítky a snad i sta milionů lidí celého světa, druží se i další hrozný následek nynější války, — že postižena budou jejich i pokolení příští.

Bude to tuberkulosa, která bude dána do vínku novorozeným jich rodičů, nervosy a i disposice k duševním nemocem, kterou strádati budou děti zplozené v dobách úžasů války, a konečně, syfilis, který jako za starých dob mor, vlečte se ve stopách krvavé lítice nynější války.

Rozšíření příčiny (syfilis) mezi vojáky všech armád a přenášení i tak strašné nemoci té hluboko do týla — a dnes je týlem celý svět — to je horší než mor starých válek, protože ohrožuje zdraví celých budoucích generací.

Dr. Paul Iza napsal kdysi pamflet, za který jej posadil německý soud na pár let do vězení pro urážku, o původu syfilisu. Podle té bible, syfilis přinesla na svět krásná dívka zplozená Luciferem s Herodiadou. Chtěl ďábel na rozkaz boha potrestati rozmařilé lidstvo za doby Jana papeže strašlivým trestem, ale tak, aby lidé nespozorovali nebezpečí a aby trest ten si sami v opojení lásky získávali. A v pamfletu tom je správně vystiženo celé nebezpečí nemoci té: Vniká v člověka nenápadně, objevuje se zas nenápadně bez bolestí, a nepatrnými příznaky a tak skrytě hlodá v organismu při kvetoucím vzezření nemocného. A při tom zas nenápadně předává se i ženě i dětem jeho.

A strašná nemoc ta svými následky jest nevinná, svými příznaky mění se jako chameleon a vede pomalu, ale jistě, není-li řádně léčena, nemocného v průběhu několika let od nepatrného vředu až k strašným formám vyšachání mochy a šílenství.

Ochranžík kompaté rozkoše a potom léta léčení, strachu, výčitek svědomí, zkažený život i radost ze života — a konečně těžké šílenství nebo strašný pohled na chřadnoucí a v raném věku umírající děti. —

Život vojenský, život veselý — a zpěv, víno, žena — to jest a bylo předmětem už mnoha písní a obrázků.

Ale ten rub toho veselého života.

Protože naši vojáci, víc než kdo jiný, jsou povinni zachovati své zdraví pro vznešený úkol

Государственный архив Новосибирской области

k vůli kterému do vojska vstoupili, i protože ti, kteří přijdou do osvobozených Čech, mají býti otci budoucích svobodných občanů svobodného československého státu — proto mají se chrániti aspoň před všemi těmi nemocemi, které se získávají vlastní vinou. A to jsou zde nemoci pohlavní a mezi nimi nejhorší — syfilis.

V některých částech, zvláště rozložených v městech, se případy onemocnění u našich vojáků úžasně množí.

Proto píši toto krátké poučení o nemoci té.

Předně, ať si každý pamatuje, že při každé nemanželské souloži, zvláště s dívkami, které svou lásku věnují škédře i jiným, člověk vždycky riskuje nakaziti se syfilisem. To je fakt, na který vždy upozorňoval prof. Janovský. Kdo nahodou se ještě nenakazil, není nijak pojištěn, že se mu to nestane při souloži příští.

Jsou pluky, kde není skoro jednoho případu a v jiných jsou desítky. Proč? Protože mají mnoho příležitosti k stykům a mají málo rozumu, aby věděli, čemu se vydávaj. Že v této nerozumnosti někdy sehraje i „rumka“ svou úlohu, je jisto.

Chraňte se před nákazou — nekažte si pro problematický požitek celý svůj mladý život!

Syfilis (příjice) získává se skoro vždy souloží. Nákaza jiným způsobem (polibkem, napitím ze sklenice po nemocném) je řídká.

Nemoc objevuje se 3—4 neděle po nákaze jako malý vřídek, obyčejně na žaludu nebo předkožce: nebolestivý, s tvrdou spodinou (proto se nazývá tvrdý šankr) se špekovitým povlakem.

Někdy předkožka velice zduří (španělský límec). Po léčení a někdy i bez něho vřed za několik neděl se vyhojí a zůstane po něm jen nepatrná jizva a nemocný myslí, že je zdráv. Mýlí se ovšem šeredně. Asi za 4—6 neděl po objevení tvrdého vředu, tedy asi 2 měsíce po nákaze, objeví se po těle jemná, nesvědící vyrážka, růžová, někdy cihlová červené skvrny. V krku objeví se zčervenání sliznice, bolest a bílé skvrny (plaky), jako odřeniny. Někdy i na dásních a pod jazykem, jindy i na šourku a u řiti.

Žlázy, zvláště v slabinách, na krku i jinde jsou zduřeny, tvrdé, nebolestivé.

To je t. zv. druhé stadium období nemoci. (Objevení tvrdého vředu jest stadium první.)

Vyrážky i plaky v ústech za čas zmizí, a nemocný si zas myslí, že je zdráv. Ale za čas se příznaky opakují znova. Často při tom trpí nemocný bolestmi hlavy, horečkou, bolestmi v kloubech. Tak je někdy pár let, někdy i dost dlouho, klid.

A tu se objevují příznaky t. zv. třetího stadia (Terciérní příznaky). Vředy na kůži zvl. holeni, na čele, propadání sedla nosního, proděravění tvrdého patra. Vředy ty (gummata) mohou se objeviti i ve vnitřních orgánech, nejen na kůži a kostech. Tedy v mozku, s příznaky duševní nemoci, v játrech, v cévách (mrtvice mladých lidí), v srdci a jinde.

Jako další následek syfilisu jest těžká, nezhojitelná nemoc — vysýchání míchy (tabes), která je způsobena rozrušením nervových provazců v míše a jeví se ochrnutím nohou, někdy i rukou, bolestmi v životě a slepotou.

Konečně t. zv. progressivní paralysa (šílenství) jest také následkem této nemoci, jako strašné zakončení té dlouhé nemoci, která tak nevinně začala.

Syfilis však, jak jsem uvedl, nestihá jen toho, kdo si nemoc uhnal, ale i ženu jeho i děti. Plod syfilistika zmírá buď už v děloze — přichází k potratům, nebo k předčasným porodům, nebo se dítě narodí a za pár hodin, nebo dní umírá.

Anebo vydrží nějaký čas, chřadne a zmírá. Konečně někdy dožije do 14—15 let a zmírá nevinné za vinu otcovu.

Kdo se zamyslí nad touto perspektivou, zajisté přizná, že ta klamná rozkoš chvilky za to nestojí, aby člověk potom celý život žil ve strachu a ve výčitkách svědomí.

*

Syfilis se dá léčit a vyléčit.

Ale léčení se musí provádět řádně. Léčení trvá nejméně 2 leta i déle. Při tvrdém vředu se léčí jen vřed práškem nebo mastí.

Při objevení se příznaků sekundárních (druhého stadia) léčí se pravidelným vtíráním šedé (rtuťové) masti 5 dní za sebou, 6. den koupel. Takových túr se dělá 6, tedy 30 vtírání. V době té je zakázáno kouřit a jest nutná zcela řádná péče o čistotu úst.

Po přestávce 2—3 měsíců se kurs vtíráním opakuje. Mezi kursy přijímá se jodkali.

Vedle léčby vtíráním šedé masti léčí se syfilis injekcemi rtuťových preparátů (sublimát).

Potom injekcemi salvarsanu (606) a neosalvarsanu.

Velice důležitý jest vynález, na základě kterého možno zkouškou krve (reakce Wassermannova) se přesvědčiti, je-li nemocný už zdráv nebo musí-li se léčiti dále. Léčení syfilisu je zdlouhavé, těžké, ale nebezpečí a následky nemoci jsou příliš vážné, než aby ten, kdo už měl neštěstí se nakaziti, neměl trpělivosti, prováděti léčení řádně a důkladně.

Nakaziti se, je hloupost, lehkomyslnost, chceteli hřích. — Ale nakazit se a neléčit se je zločin proti sobě, ženě i dětem, zločin snad horší vraždy.

To ať si každý pamatuje.

A ochrana před syfilis?

Upřímně řečeno velice pochybná. Dobrý kondom, nepraskne-li. Omývání a mazání čehu po souloži 33⅓%, kalomelovou mastí někdy pomáhá, ale jen v málo procentech.

Jediná ochrana je: chránit se před nemanželskou souloží.

Všelicos.

— Svatý Jene z Nepomuku, drž nad námi svoji ruku, ať nám Bůh dá, co dal Tobě — by náš jazyk neshnil v hrobě.

K. Havlíček Borovský.

— Proslulý Syzraňský most, jak známo, při našem ústupu z povolžské fronty byl poškozen. Ze sovětských novin se dovídáme, že ze 13 oblouků byly strženy dva oblouky na pravém břehu a jeden na levém.

— V Moskvě byl otevřen druhý komunistický klub, nesoucí jméno Lenina. „Obstanovka“ tohoto proletářského klubu není zrovna žebrácká; je umístěn v budově nejnádhernějšího moskevského restaurantu, v „Jaru“.

— Sovětská vláda vymyslila zas něco nového: Celé vlaky, určené speciálně k rozvážení literatury po frontě. Jaká to bude „literatura“, můžeme si představiti. První takový vlak byl pojmenován — ke cti otce bolševismu leninským.

— Divné jest, že ruský národ za revoluce ještě si nevytvořil národní hymnu, a ještě divnější je nápad, zachovati melodii staré carské hymny a zpívati pouze jiná slova: „Bože, národ chraň!“ Tuto hymnu čteme v čas. „Istyšský“ ze dne 12. listop.

— „Aby kdo vládl národem ve dni revoluce, tomu je třeba, aby byl obdařen darem moci, schopností obklopiti ji, tím mocným mystickým aureolem, jaká provází hlubokou myšlenku, vřelý cit a velkou rozhodnost. Ten musí vlastnosti osim kouzlem, které si podmaňují nejprv nejbližší okolí a potom, skrze ně a s jejich pomocí, i široké kruhy národa. Nejen lidé přichází musí vládnout ten, kdo vzal na sebe „plnou moc“, nýbrž i osou čistotou duše, aby se nedá se srovnati obklopení nízkosti a šílenou schopné zahubit každého hrdinu.“ Tak píše „Otěčestvennyja Vědomosti“ 21. t. m. — Má Rusko v přítomný okamžik muže, jenž by vyhovoval těmto podmínkám?

— Brestským smlouvou Rusko ztratilo 14% plochy vší území 26% obyvatelstva 27% osevů, 37% sklizní, 26% železnic, si 8. 33% továren, 39% uhlo-trejů, 73% litiny a 75% uhlí!

Úřední zpráva

vrchního velitele západní fronty.

27. listopadu 1918.

Západní fronta:

Jekaterinburgská skupina.

Beze změn.

Kamská skupina.

Osinský směr. Naše části dobyly vsi Osinovku, Kalinovskoje, Gari, Taromki a Giblov. Postup ku předu pokračuje.

Sarapulský směr. V okolí vsi Armez srážky rozvědek.

Na ostatních směrech klid.

Samarská skupina.

Bugulmský směr. Naše části útočí na ves Akbaš.

Simbirský směr. Beze změn.

Buguruslanský směr. Srážky rozvědek u Menenz, Tamakové (30 v. jižně st. Aksenova). Naše části drží čáru Belebej, Aksakovo a jižně Vozdviženského.

Jihozápadní armáda.

Buzulucka skupina. V resultátě bojů posledních dnů naše části pod náporem přesily nepřátelské ustoupily a drží se na linii Balejka—(nečitelné).

Uralská skupina.

Po dělostřelecké přípravě vzali jsme poselok Sobolev. Při vzetí poselka Ponomareva a Grozného ukořistili jsme na 1000 3ďujmových a 200 houfnicových nábojů, mnoho povozů, kuchyně a patrony.

Taškentská skupina.

Mezi st. Kara Tugaj a Aktubinskem vyhodili jsme dva mosty v délce 7 a 15 sáhů.

Z našeho vojska.

Za padlými bratry.

(Z 10. pluku 4. roty.)

Při postupu na st. Kordon, obklopené hustými lesy, protkanými zpřeráženými kmeny a množstvím bažin, dne 16. října t. r. padli za svobodu a samostatnost drahého národa tito Vámi námi milovaní bratři: desátník Sadník Václav, Chýňava — Beroun; desátník Blechinger Martin, Žírovna — Prachatice; svobodník Raďa František, Košíře; střelec Dvořák Josef, Packfort nad Litavou; střelec Novák František, Borkovice — Třeboň; střelec Mazel Vladimír, Kovalovice — Vyškov; střelec Javořík Josef, Velikova — Holešov; střelec Pokoj Jan, Častrov-Kamenice n./L.; střelec Cmiral Josef, Bohanovice — Smíchov; desátník Šartl František, Dlouhomilov u Zábřehu; střelec Unger František, Čes. Budějovice; střelec Lipa Jan, Strážnice — Hodonín; střelec Kselík Jan, Jaroměřice (Morava); střelec Štosek František, Pěšice — Vys. Mýto; střelec Studený František, Hrušovany (Morava); střelec Lintner Josef, Netluky (Čechy); střelec Šteiner Jan, Praha VIII.

Spěte sladce, drazí hrdinové, v bratrské půdě ruské! Národ, osvobozený od staletého jařma, nikdy nezapomene Vašich obětí. Vy jste položili největší oběť na oltář vlasti, na kterou již dopadají paprsky svobody. S Vámi jsme společně prodělali cestu na Dálný Východ a společně jsme se obrátili zpět proti nepříteli, který zrádně napadl naše části, po celé délce naší cesty od Volhy do Tichého oceánu. Vzpomínka na Vás zůstane na vždy v srdcích československých revolucionářů.

Bratři 4. roty.

Všem plukovním zastupitelstvům!

Ježto Osvětový Odbor OČSNR právě sestavuje přenosné putovní knihovny, žádáme všechna plukovní zastupitelstva, aby oznámila Osvětovému Odboru OČSNR,

1. mají-li jaké knihovny a počet knih,
2. kde jest knihoven zapotřebí.

Poděkování.

Děkuji všem bratřím, kteří stáli u smrtelného lůžka br. Dvořáka, poručíka třetí úderné setniny, který raněn 12. srpna t. r. u vesnice Boltýně, zemřel 13. srpna v Jekatěrinburgu, kdež byl pochován. Dále děkuji všem, kteří se súčastnili pohřbu br. podporučíka Josefa Dvořáka, 3. setniny 10. pluku, který raněn, zemřel 16. října t. r. a byl pochován na usadbě Nikolaje Vasila Burceva, vesnička Šalomok, 10 verst od st. Kordon. Zvláště děkuji veliteli 4. pluku Prokopa Velikého, bratru Žákovi a bratru podporučíku Ducháčkovi 10. pluku. Děkuji Vám jménem rodičů, ženy a dětí, děkuji Vám jménem všeho příbuzenstva.

Bratranec Jan Dvořák,
1. pluk Jana Husi, 7. setnina.

Buď pravdivý vždy a zejména s dítětem. Vyplňuj cos mu slíbil, jinak je naučíš lhát.

Talmud.

Государственный архив Новосибирской области

Různé zprávy.

Československá komise ve Švédsku.

Omsk 28.-XI. (Zach. zpr.) Na štokholmské konferenci československá komise, mající za účel pečovati o zájmy Čechoslováků, byla přetvořena v diplomatického zástupce na místě dřívějších diplomatických a regulárních orgánů bývalého Rakousko-Uherska, které pro rozpad říše přestaly pracovati. Baron Rieger nebude presidentem této komise.

Ve Lvově.

Dle „Lokalanzeigeru" německý garnison ve Lvově byl okrouzen vzbouřeným lidem, podařilo se mu však prebiti se a dostati se z Polska do Německa. — Dle druhé zprávy polská vojska obsadila Lvov a okolí.

Rusku vracejí se území odtrhnutá Brestským mírem

Francouzská vláda uvědomila úředně své zástupce v Omsku o tom, že Německo podepsalo příměří, podle jehož podmínek Rusko dostává zpět vše to, co od něho bylo odtrženo za dobu vojny, vyjímaje Polsko, z něhož bude utvořen samostatný stat. Hodnota majetku rozrušeného na ruském území a vyvezeného Německem z Ruska bude Rusku hrazena. Rusko dostane příslušný podíl z kontribuce naložené na Německo.

Vyklizení Finska.

Z Helsingforsu se sděluje z 23. listopadu: Velitel německých vojsk ve Finsku von der Goltz oznámil finské vládě, že odvede všechna německá vojska z Finska.

Na Bílé Rusi.

Orša 24.-XI. (Zach. zpr.). Běloruská rada poslala delegaci do Švýcar a k Wilsonovi, aby dobyla samostatnosti pro Bílou Rus. Dle téže zprávy v Bělorusi polští legionáři odbrojili procházející tam německé pluky, jimž odebírají potraviny i koně.

Boje o Halič.

Buga 26. listopadu. (Zachyc. zpr.) Boj Poláků a Rusínů o východní Halič trvá. Přemyšl je v rukou Rusínů. Železniční spojení je přerušeno. (ČSTK)

Rumuni v Bukovině.

Lyon 26. listopadu. Celá Bukovina je obsazena rumunskými vojsky, sestávajícími z uherských Rumunů. Obyvatelstvo je velmi znepokojeno (?). (ČSTK)

Nová všeruská vláda.

Velkobritanský konsul v Jekaterinburku obdržel toto sdělení pekingské kanceláře: V Jekatěrinoderu utvořila se všeruská vláda, složená z členů generálního štábu a staré dobrovolnické armády, za účelem sjednocení Ruska na federativních základech.

Americké děti u bolševiků.

Boston 23. listop. (Ec.) Americké děti provádějí sbírky ve prospěch hladovících ruských dětí. V Archangelsku z pomoci spojenecké zabezpečuje se denně obědy pro 2.200 dětí.

Nálada u bolševiků.

Dle zpráv z bolševického Ruska mezi bolševiky roste znepokojení. Dobytí Samary trochu uklidnilo, kladí se naděje, že bude otevřeno spojení s Turkestanem, kde dosud sídlí Angličané. V jaranské gubernii vznikla selská povstání.

(Eclair.)

Němci o své porážce.

Plukovník Heucke ve „Vorwärtsu" uznává, že porážka Němců není náhodnou, ale logicky vyplývá z vojenské přesily spojenců. Plán válečné obrany 1918. roku, na nějž německý štáb kladl všechny naděje, utrpěl nezdar. Německé velitelství nedovedlo dostatečně ocenit význam strategické situace způsobené obranou fronty mezi Sommou a Maasou. Od chvíle, kdy vzali spojenci iniciativu do svých rukou, nevypustili ji, ač Hindenburg i Ludendorff dále mysleli, že jsou pány situace. Druhý útok Fochův 8. srpna, končil pro Němce úplnou porážkou když se ukázalo zřejmým, že velitelství ztratilo víru ve svoje síly, zůstal jediný prostředek: ustoupit a zkoncentrovat tajně značnější vojenské síly a vrhnout je na bojiště v potřebný okamžik na slaběji obsazené linie nepřítele. K této taktice velkých vojevůdců neuspělo a nedovedlo německé velení přijíti, dík slabosti německých vojsk, a tak ztroskotání Německa nebylo vyhnutí. (VTA)

Výzva německého vojenského výboru.

Zachyc. zpr. z Mosky 27.-XI. Vojenský výbor při vrchním velení německém vydal prohlášení proti odzbrojování vojsk vracejících se z fronty. Celá armáda, stejně jako dělnící touží po demobilisaci a socialisaci státu. Výbor poukazuje na velké nebezpečí, jímž hrozí polský imperialismus, a protestuje proti násilnému připojení k Polsku území s německým obyvatelstvem. (ČSTK.)

Stav odevzdaného loďstva Německem.

(Zach. angl. zpr. 27.-XI. Předané Anglii německé loďstvo je v zanedbaném stavu. Některé válečné lodi budí dojem jakoby byly určany do starého železa. Námořníci jsou obleceni v hadrů a mají hladové a mdlé vzezření. K svým důstojníkům chovají se s opovržením. (ČSTK.)

Arménské požadavky.

Z Kairu: Veliké shromáždění Arménů žijících v Egyptu a Sudanu, usneslo se jednomyslně na následující resoluci, která byla odeslána spojencům a presidentu Wilsonovi:

„Po věky jsouce oběti barbarství, vědomi svoji mravní převahy nad svými utlačovateli, cítíce schopnost říditi sami své osudy, nedávše sluchu věrolomnému lákání se strany Turků, abychom se oddělili od spojenců, na které vždy jsme spoléhali a s kterými jako bratří jsme se bili společně na všech frontách, dovolávajíce se své svobodné minulosti a svého nezadaného práva na národní neodvislost a svrchovanost; žádáme ve smyslu zásad pro které se prohlásili spojenci i Spojené Státy, že se bijí, i jménem celého arménského národa, členů jeho živých i milionů jeho padlých a povražděných za přiznání nezávislosti a svrchovanosti celé Arménie za uznání zatímní arménské vlády a okamžité vyklizení arménského území od tureckých vojsk a jeho obsazení vojsky spojeneckými a arménskými."

Návrat francouzských zajatců.

Paříž 19. listop. (Eclair.) Od neděle vychodní nádraží zažívá je přeplněno vracejícími se zajatci. Stačí pohledět na tyto neštastníky, aby se poznalo, jaké zločiny na nich páchalo Německo, jež bude se musit spojencům zodpovídat. Poschlý, polonahý dav prosí o chléb. Většina je tak hladova, že chléb prostě nestačí a porce musí se zvětšovat. (ČSTK)

Italové v Inšpruku.

Lyon 27.-XI. (ČSTK.) Vyplňujíce podmínky uzavřeného příměří italové obsazují Inšpruk. Italští běženci bydlící v městě, vyšly vstříc italským vojskům. Konala se dojemná slavnost. Místské autority nabídly svoji spolupráci při umístění vojsk v městě. Starosta poslal telegram s poděkováním za poskytnutí pomoci chudému obyvatelstvu, jemuž byly rozdávány životní potřeby. V celém obsazeném území sbírá a odevzdává obyvatelstvo zbraně a válečný materiál zanechaný tam nepřítelem. Byla otevřena nová italská dráha vedoucí z Verony do Tridentu.

O zmírnění podmínek příměří.

„Times" píše proti zmírnění podmínek příměří pro Německo, vysloužuje se pro to, aby Německu nebylo dodáváno žádných potravin, protože všechny německé žaloby jsou bezpodstatné.

V kampani za zmírnění podmínek za německými ženami následují němečtí — svobodní zednáři. Dle zachycené zprávy velmistr zednářské lože v Darmstadtě obrátil se k zednářům celého světa, aby ve jménu lidství, jež svobodní zednáři před celým světem zastupují, využili svého vlivu, aby podmínky příměří, jakož i míru byly na tolik zmírněny, aby od milionů nevinných žen a dětí byla odvrácena smrt hladem. (ČSTK)

O posledních událostech a postavení našeho vojska na Rusi

promluví v neděli, dne 1. prosince t. r. o 3. hod. odpol. v místnostech „Murikálního ústavu" členové OČSNR br. David a br. Rudelo. Vyrýváme československé vojáky, aby se přednášky hojně súčastnili.

Osvětový Odbor OČSNR.

Z Osvětového odboru OČSNR.

Právě vyšlo v „Poučné knihovně Osvětového odb. OČSNR"

Nemoci pohlavní.

Načrtl MUDr. J. Jindra. — Cena 30 kop.

* * *

V Osvětovém odboru OČSNR možno dostati

Mapu západního bojiště

v ceně 1·50 rub.

* * *

Příští týden bude dána do prodeje:

Jana Nerudy: „Prodaná láska"

komedie o 1 dějství. — Cena 80 kopějek.

* * *

Notový 14tilinkový papír list 25 kopějek.

Připravuje se tisk:

Partiturový papír 30tiřádkový.

V tisku:

Bezruč: „Slezské písně",

jež vyjdou krátce příštího týdne.

Album československých písní

pro klavír se zpěvem, jež vyjde asi v polovici prosince t. r.

Oznámení.

Bratřím Čerkaského praporu, nyní u 6. pluku. Prosím bratry, kteří mají v uschování moje věci, aby mi je dle možnosti zaslali na adresu: Soukup Jos., 6. pluk, 4. prapor, 1. rota. Zašlete případné zprávy!

Государственный архив Новосибирской области

24. číslo V Jekatěrinburgu v neděli 1. prosince 1918. Cena 20 kop.

ČESKOSLOVENSKÝ DENNÍK

ЧЕШСКОСЛОВАЦКІЙ ДНЕВНИКЪ

Orgán Odbočky Československé Národní Rady na Rusi

Государственный архив Новосибирской области

Sněm.

Na základě usnesení OČSNR velitel našeho vojska nařídil provedení voleb do sněmu československého vojska na Rusi.

Jaké budou úkoly tohoto nového shromáždění zástupců našich částí? Minulý sjezd hlavní svůj význam má v tom, že naše vystoupení proti bolševické zradě udělal organisovaným. Tímto vystoupením byli jsme nuceni k delšímu pobytu v Rusku, ale zároveň jsme byli odřezáni od své ústředny, od své vlády. Proto udělal sjezd některá opatření pro náš další pobyt zde a zřídil politické vedení našeho hnutí v Rusku.

Byl-li sjezd, zahájený v druhé polovici května a zakončený na počátku srpna, vynuceným iniciatorem naší nové ozbrojené činnosti v Rusku, bude mít prosincové zasedání sněmu velký význam pro správné využití dosavádních výsledků a úspěchů našich bojů a obětí v Sibiři, na Urale a na Povolží.

V našem vojsku je někde rozšířen ne dost správný názor na nynější stav našeho státu. Československý stát dnes existuje nejenom fakticky — tím, že se na jeho území vytvořila a prohlásila vláda, která došla všeobecného uznání ve svém státě, sorganisovala správu zemi, má své vojsko atd. — nýbrž i právně, protože naše právo na statní samostatnost bylo uznáno mezinárodními akty všech spojeneckých velmocí.

Ano, to je pravda. Ale ta naše pohledávka na naší vlast musí být, abych tak řekl, zanesena do gruntovní knihy mezinárodního práva. To se stane na mírové konferenci, kde budou také sepsány závazky, ležící na naší půdě a vzase naopak naše práva v mezinárodních stycích, hlavně hospodářských. Pro jednání na mírové konferenci máme dosud situaci zcela výhodnou. Zatím co mnohé jiné národy, mezi nimi na př. i Poláci a Rusové, jsou nyní pouze předmětem mezinárodních jednání, my do nich zasahujeme aktivně vojenskou silou svého mladého státu.

Po likvidaci Bulharska a Turecka, po rozbití habsburské monarchie, po kapitulaci Vilémovy armády a vůdce poslední úlohou spojenců, která musí být provedena před mírovou konferencí, je odstranění sovětské hrůzovlády a zavedení státního pořádku na Rusi. Podle moskevské tiskové kanceláře (bolševické) spojenci na jihu Ruska vydali prohlášení, že vstupují na území Ruska k obnovení státní jednoty a svržení loupežné vlády bolševické. Při plnění tohoto úkolu, bez něhož státní a právní organisace Evropy není myslitelná, vojsko československé republiky už hodně pomohlo a ještě může pomoci. A tím silně podepřítí postavení našich zástupců na mírové poradě.

Za několik dní bude mezi námi generál M. Štefánik, ministr československého státu a mimořádný plnomocník československé vlády. K správnému rozhodování bude potřebovat dobrých a přesných informací. Dostalo a dostane se mu jich od našeho zdejšího vedení politického i vojenského. A bude také velmi důležitou úlohou delegátů na sněmu, aby ministru Štefánikovi podali jasný obraz o současném fysickém i duševním stavu našich vojáků.

K tomu je třeba lidí zkušených, klidných a rozvážných, kteří se nedají strhnout — ať nadchnout či polekat — dočasnou náladou; k tomu je třeba lidí poctivých, hluboce vlasteneckých, kterým štěstí a budoucnost svobodného československého národa je prvním cílem a hlavním zákonem.

Vyzýváme bratry vojáky, aby při volbě delegátů na toto památné [illegible] K.

Československá republika.

Maďari ako v Amerike tak v kraji.

(Československá tisková úradovna v Amerike.)

Neúprimnosť a potuchlosť, s ktorou Maďari „menia orientáciu" vo prospech spojencov, keď už dni Rakouska boly sečteny, výmluvne přibily na pranýř americké slovenské listy, z nichž otiskujeme tuto [illegible]

Washington, D. C. — Maďarom v starej vlasti začíná tiect do bot. A už aj chytro prevliekajú kabát. Nemecko utrpelo veľké prehry na západnej fronte, a žnie nezdar za nezdarom s bolševikmi v Rusku. Rakúsku pretatá bola žila na talianskej fronte a ve vnútri ríše začíná se rozpalovat ohen československý ... To všetko je pre Maďarov špatné znamenie. A od doby, ako Amerika začala prevážat svoje voje do Europy, s množstvom zbraní, strojov, del a iných válečných potrebností, ešte viac zmáhá sa u Centrálnych mocností úzkosť a strach, že čo asi z toho všetkého bude. A prirodzene, už sa americkej armáde neposmievajú, už začínajú so strachom a vážne posudzovat i dosah úspechov československých vojsk jak v Rusku, tak na fronte talianskej (Vláda totiž úradne prohlásila, že svoju talianskú porážku může ďakovat monarchia jedine a výlučne len čatám československým, ktoré vedely všetky spôsoby boja a válečných trikov, užívaných v armáde rakúskej) a rozmýšlajú, ako by sa mohli zachránit pred neodvratným a pre nich krušným osudom. Nuž ovšem, pre nich najlahšie je, aj najmenej to stojí, — obrátit kabát. Pomaly už budú sa hlásit za priatelov Spojencov, ako tomu nasvedčuje [illegible] švajčiarský kábel od grafa Károlyiho.

Teraz [illegible] došla zpráva o článku, v ktorom vo Velkom Varadíne vychodiaci maďarský časopis „Szabadsag" napadá Nemcov a nemeckú politiku monarchie. Medzi iným hovorí, že je holou nemožnosťou, aby vojnu vyhrálo Nemecko, nemožnosťou preto, lebo prispenie Ameriky vo vojne treba sa už bagatelizovat. Lebože „Amerika poslela do Francúzska každý týždeň 54.000 pušiek a 5000 strojových pušiek. Americké vojsko má viac než desat miliónov pušiek a denne dostává viac než patnást miliónov nábojov. Americké továrne produkujú denne 760.000 nábojov. A teraz Amerika shotovuje pres 25.000 lietacích strojov. V Amerike samej nachodí sa pritomne 100.000 aeroplánov. Naproti Amerika poslala 500 válečných, bitevných lietadiel, a 500 rezervných na výpomocné, významné služby. Čo sa týka stavby lodí, Amerika do dňa 4. júla spustila na vodu vyše sto lodí. Každý mesiac produkuje pres pol miliona tón". — „Pruský militarizmus chce tieto faktá a pravdu odtajit pred ľudom" — píše časopis ďalej — „avšak Nemecko je už porazené, a každý muž, ktorý ešte padne, zbytočne obetoval svoj život!" A časopis volá, vyzýva maďarský ľud, že by sa dobre rozhliadol, odkiaľ mu hrozí nebezpečenstvo a aby pred nemeckou politikou bol na pozore.

Časopis „Szabadsag" vydává vo V. Varadíne [illegible] a velký těchuba Nagy Imre, ktorý svojho času, za koalíciu hrál v sneme úlohu šovinistického kriklúna a duelanta. Prv vydával tento časopis pod názvom „Koeztársaság", a keď vypukla vojna názov zmenil na „Szabadság" ... Že tým jeho výlevom netreba pripisovat velkej dôležitosti a že poctive myslené nie sú, dá sa rozumet z toho, že tento Nagy Imre je kortešom strany grofa Andrássi-Károlyiho. (Títo sice „úradne" každý majú svoje strany, zdánlivo opozičné jedna proti druhej, ale že Károlyi je zatom Andrássiho, táto okolnosť vec už sama objasnuje, že dujú do jedného vreca. A sám gróf Andrássi v jednej zo svojich snemových rečí sa vyslovil, že ač so svojím zatom v politike „celá" nesúhlasí, predsa považuje svojho zata za velmi „užitočnú" politickú jednotku krajiny ...) Videt vlastne, že v starej vlasti maďarskí magnáti začínajú práve tak „krútit chvostíkem", ako ich páni bratia a náhončari v Spoj. Štátoch. Tu na príklad, ešte než vypukla vojna, Maďari pluli jedovatou slinou na Spojencov, na prezidenta Wilsona, na Ameriku a Nemecko bolo im všetkým, bohom. V nadávkach, ktoré neznaly medzi slušnosti, menovite vynikali tu páni Kunt z Clevelandu, Kont, Berko atd. V ich časopisoch, v clevelandskom

„Szabadságu", detroitskom „Magyar Hirlapu" a new-yorkskej „Americai Magyar Népszave" každý den prinášali a písali hnusné nadávky na Anglicko, na Francúzsko, na Ameriku.

A su to tí sami pánkovia, ktorí, keď Spoj. Státy vstúpily do vojny a prísný špehúnsky zákon zavrel im hubu, od strachu založili „Ligu vernosti" (Magyar Hűségi Liga), aby klamali americkú verejnosť a vládu, že oni s ich maďarským davom sú najlepšími patriotmi Spojených Štátov a že pracujú za víťazstvo Spojencov. Tak drzo a bezočivo začali títo hanebníci vystupovať, že tu a tam americkými občanmi bola ich „loyalita" s nadšením prijímaná. Však takéto podvody nedajú sa dlho prevádzať. Dnes už rozhodujúci činitelia v svetovej politike dobre poznajú, spôsoby maďarskej taktiky. Maďarom už nespomôže ani obracanie kabátu.

Krvavé události v Plzni a v Pardubicích.

(Československá Tisková Kancelář v Americe.)

O posledním zasedání rakouské sněmovny měli jsme málo zpráv. Z Ameriky teprve nyní došly některé informace. Z nich se mezi jiným dovídáme o krvavých událostech v Plzni a Pardubicích v červenci t. r., o kterých poslanci Pik a Haberman podali v parlamentě interpellaci:

Washington D. C. Krátké zasedání rakouské poslanecké sněmovny bylo bohato na vzrušující příhody. Jak při projednávání obžaloby, jejíž podání žádali čeští poslanci, tak později při jednání o interpelaci poslance Pika a Habermana o zavraždění několika dětí v Plzni a krveprolití v Pardubicích, došlo k bouřím ve sněmovně.

Zasedání dne 19. července bylo jedno z nejbouřlivějších. Tehdy ministr zemědělství generál Czapp odpovídal na interpelaci posl. Pika o událostech plzeňských. České listy líčí výjevy ve sněmovně takto:

Czapp prohlásil, že vyšetřování vojenské není ještě skončeno a že výsledek oznámí sněmovně. Podle dosavádního vyšetřování může říci, že vojenské zakročení přikázaly úřady politické. Tato slova vyvolala velkou bouři na českých lavicích. Posl. Pik a Haberman rozčileně volají: Co to pravíte? Plzeňské politické úřady tvrdí pravý opak! Slyšeti rozčilené výkřiky poslance Lukavského, Šubrta a Lisého. Ministr líčí, jak oddíl 69. pluku zakročil, když naň házeno z davu kamením. Nová bouře zaburácela sněmovnou. Poslanec Haberman (sociální demokrat) volá: To bylo nejsmutnější vítězství rakouské armády! Poslanec Pik (rovněž sociální demokrat, pozn. t. k.) volá: Vaše zprávy pocházejí od okresního hejtmana Dvořáka a jsou lživé! Někteří poslanci němečtí jako Malik a Marckhel berou ministra Czappa v ochranu. Posl. Pik volá na Němce: Nestydíte se brát v ochranu vraha dětí? Za tohoto výjevu hodil posl. Pik na ministerskou lavici úmrtní listy plzeňských dětí a volá: To jste zavinili sami! Dochází k novým bouřím. Také němečtí sociální demokraté berou účast na české demonstraci proti Czappovi. Ministr musil přerušiti svou řeč a marně prosil o klid. Konečně mohl pokračovat a prohlásil, že lituje plzeňského případu a že viníci budou potrestáni.

Ministru zemědělství odpověděl poslanec Pik a uvedl na pravou míru zejména jeho líčení událostí plzeňských. Pak polemisuje s řečmi hraběte Czernina a barona Plenera v panské sněmovně, a praví, že tito pánové přejí si ve vnitřní politice rakouské směr německo-nacionální, v politice zahraniční směr německo-imperialistický. Vytýká-li nám hrabě Czernin revoluční náladu, pak se k ní hrdě hlásíme! V Brestu Litevském nebyl uzavřen mír, nýbrž vojsko jen takto uvolněno k novým hrozným bitvám! Tím podán nejlepší důkaz, že Rakousko nevede válku obrannou, nýbrž bojuje pouze za cíle pruského militarismu. V tom všeobecném rozvratu je jediným východiskem ukončiti válku, jinak davy lidu ukončí ji samy. Řeč Pikova přehlušována bouřlivým souhlasem českých a slovanských poslanců. Bouře v Plzni vzni-

kly, když dav žen a dětí [illegible] zoufalství na některé obchody. V Pardubicích došlo ku krveprolití, když četní dělníci nechtěli dovolit dopravu slanin na nádraží a na vojsko házeli kamením. V Plzni zabito pět dětí a mnoho žen a dětí zraněno. V Pardubicích zraněno mnoho dělníků.

Zprávy z Německu.

Zprávy o Německu, jež docházejí z různých míst ciziny i Německa často si odporují a jsou namnoze tak kusé, že těžko učiniti si obraz o tom, co se děje v rozbouřené a revoluční říši. Z počátku německé revoluční horečka za sensací způsobila, že téměř všechny zpravodajské kanceláře staly se oběti přehnaných zpráv o krvavých srážkách, atentátech, událostech a dnes, kdy rabyl převahy zájmu o vnitřní úpravě německého státu, informace ovlivňované různými stanicemi s různými politickými tendencemi a desiderii, jsou různě zbarveny. Vybírajíce z nich ty pravděpodobnější a řadíce je dle sebe s uvedením pramene omezujeme se zprávu na poznámky, dokud nedovolí nám bližší a pravděpodobnější zprávy vyslovit se určitěji.

Zprávy o vládu. Vladivostok 26./XI. (ČSTK). Zprávy o Německu si odporují; dle jedněch došlo již k boji mezi krajně levou socialistickou frakcí Liebknechta „Spartaku" a ostatními socialisty, dle druhých — vládní socialisti shodli se s levými a skupina „Spartaka" se podřídila.

Reuterova kancelář (předává ČSTK): Sdělují, že utvoření nynější německé vlády předcházely porady mezi socialistickou většinou a menšinou. Z těchto porad vyšla nová vláda a mimo jiné dosaženo bylo sjednocení obou frakcí v jednotnou socialistickou stranu obrození Německa. V této zprávě nemluví se o Liebknechtovcích ničeho.

Sověty a parlament. Jako za ruské revoluce utvořily se i v Německu sověty dělnické a vojenských poslanců, jež rovněž musely se střetnout se starým parlamentem, jehož nesocialističtí členové nebyli pojati do vlády.

Dle zachycené zprávy, předávané sibiřským zpravodajstvím kancléř Ebert rozpustil bývalý parlament a nedovoluje mu sejíti se do svolání ústavodárného sněmu.

Dle úředního německého sdělení z 25./XI. berlínský výkonný výbor (dělnických rad?) bude se doplňovati členy parlamentu při řešení otázky týkající se celé republiky.

Zachycená berlínská zpráva z 9. (10?) listopadu hlásí: Němečtí pokrokáři, centrum, národní liberálové na poradách v parlamentě, vyslechnuvše vůdce dělnických svazů, usnesli se zřídit demobilisační kancelář a učiniti ihned kroky v boji s bytovou nouzí, která nastane po mobilisaci.

BESEDA.

Dr. Aug. Straka.

Vzpomínky z cest.

IV.

Kdo ve Francii nejlépe cestuje.

Když nás po velmi bouřlivé noci zavezla houpavá „La France" do přístavu v Havru, všichni jsme si ulehčeně oddechli. Byli jsme skoro „doma", do Paříže zbývaly asi ještě 4 hodiny jízdy vlakem. Co pak je to dlouhá doba, kteří seděli ve vlaku [illegible] dní!

Na molu čekaly nás již automobily, které nás po skupinách Francouze, Srby, Poláky a Čechoslováky odvážely. Nejprve jsme jeli do nějakého bureau — do celního. Tam byl první kámen úrazu. Vlastně ten Francouzský úředník nemohl pochopit, proč máme srbské papíry, když říkáme, že jsme Čechoslováci (pochopitelně [illegible] „telegramu" Trockého) a ještě hůře rozuměl, proč bratr Komárek nemá žádné „papíry". Ten ji sotva k vůli pohodlí ztratil.

Než jsem sebral všechny své francouzské vědomosti, abych mu vyložil politickou situaci v Rusku vůbec a Čechoslováků zvláště, poslali nás do „bureau de la place". Tam byli všichni rychle vyřízeni, ale my jsme měli s buma[illegible] „ránu". Konečný resultát zněl: tak hajdy automobilem do hotelu a přijďte sem odpoledne.

Přišli jsme tam s br. Markovičem odpoledne a odtud poslali nás do „bureau speciale", jehož chefem je p. Héselet (?), na něhož mám nejpříjemnější vzpomínky. Vyptal se nás všechno od Adama, jeho péče, laskavost a hlavně zvědavost neznala mezí. Konečně jsme se dohodli, že zítra, t. j. 13. července, pojedeme ranním rychlíkem do Paříže, abychom tam byli na svátek Svobody 14. července.

„Všechno vám obstarám. Přijedu pro vás před 7. hodinou automobilem (náš hotel, který nám byl rovněž „hrdě" vybrán, byl asi 50 kroků od nádraží!). A propos, máte jistě zavazadla? Vezmu tedy člověka, který vám je odnese a podá do vlaku. Rozumí se, že hostům z tak daleka musíme se též postarati o lístky a místo. A teď nepotřebujete nic? Jen se neostýchejte, Francie není pro vás cizinou. Arcit že ne. Právě mi napadá, nechtěli byste si pohovořit s nějakým krajanem? Já znám jednoho Čecha, zítra vám ho přivedu..."

Byli jsme prostě omráčeni tímto přívalem ochoty a úsluh.

Druhý den ráno přijel skutečně p. Héselet i se slibou, který nám odvezl všechna zavazadla. S ním přišel i náš tamnější krajan p. Pelikán. Nyní nastalo mezi nimi pravé závodění v laskavostech. Bylo ptaní a vykládání. Noviny, ovoce, cigarety a jiné cestovní drobnůstky jsme ani nestačili brát a odmítat. Ostatní naši rušti spolucestující, jedoucí do Paříže, chodili od okýnka k okýnku, nevědouce, kam a jak se v cizině obrátit, o nás se však staralo „bureau speciale" lépe, než anděl strážný. Zatím, co naši bývalí druzi, hledíce závistivě na nás, běhali kol vlaku a hledali, kam by uložili svou hlavu s příslušenstvím, pro nás bylo připraveno nádherné kupé I. třídy, a p. Héselet dával důtklivé nařízení konduktéru, aby se o nás staral, občas se nás pozeptal, jak jedeme, nebo zda něco potřebujeme, protože jsme z daleka a cestou již unaveni. Ještě několik starostlivých dotazů, co potřebujeme, podání rukou a vlak se hnul.

V kupé bylo tak krásně a čistě, že jsme se v něm po bolševické „organisaci transportu" cítili až nesví. Báli jsme se skoro kouřit a drželi jsme neustále dlaň pod papirosou, aby popel neupadl na koberec. Srovnávali jsme, jak s námi jednali „továrišši bolševici" a jak nás přivítali zde. Konduktér byl skoro každou půl hodiny u nás. Ptal se, jak jedeme, nepřekáží-li nám něco, přejeme li si víno či pivo, nebo něco pojist atd. Nebylo možno odolat, „abychom ty hodné lidi neobtěžovali", jak to odůvodnil br. Markovič.

Když jsme dopíjeli asi pátou láhev vína, přiznal se br. Komárek, že má Francii raději než Čechy, a tvrdil, že se jízda na drahách u nás musí upravit dle francouzského vzoru. „My jsme udělali vůbec úžasnou pi-

Государственный архив Новосибирской области

Jakou úlohu hraje nový německý parlament a jak se snaží zachovati si svůj vliv, zprávy nesdělují.

Proti diktatuře proletariátu. Nauenská stanice 25./XI. sděluje, že Ebert, odvolávaje se na četná prohlášení různých organisací, vyjadřujících se proti diktatuře, prohlásil zástupcům tisku, že vláda je pevně rozhodnuta svolati ústavodárný sněm, který dá právní základ k vybudování sociálu(?) republiky.

Dle Reutera Hindenburg upozorňuje německou vládu, že spojenci uzavřou mír jen s takovou německou vládou, která bude uznána většinou národa.

Proti diktatuře mluví se i v radio z Curicha (25./XI.), v němž je zároveň obsažena hrozba odtržení jižního Německa: Bavorská vláda oznámila berlínské vládě, jestli nebude okamžitě utvořena národní vláda, že Bavorsko i jihoněmecké státy utvoří neodvislý stát, aby uzavřely separátní mír se spojenci. Mnichovské listy píší, že Bavorsko chce se zbavit pruského vlivu.

Německá vláda a bolševici. „Eclair“: Bolševičtí vyslanci Joffe a Rakovský, pozbyvše naděje, že dostanou se přes Rakousko zpět do Německa, vrátili se přes Borisov do Moskvy. Radek v moskevských „Izvěstiích“ není spokojen s německými socialisty, kteří nechtějí následovat příkladu bolševiků. Eberta a celou druhou internacionálu nazývá kontrrevolučními.

V tom shoduje se s míněním švédských listů, které píší, že bolševici marně čekají v Německu bolševicko-kommunistickou revoluci a upozorňují, že berlínská vláda usnesla se všechny sociální reformy provádět na základě soukromovlastnického práva.

Charakteristickou je Čičerinova odpověď na notu německých rad, které žádaly uznání německé vlády a zastavení bolševické agitace proti ní. Čičerin telegrafuje 26. listopadu, že sovětská vláda vyhovuje všem německým podmínkám. — O uznání nynější německé vlády Ruskem nemůže být ani pochyby, jelikož nynější vláda je volena na principu sovětů. — Co se týče druhého bodu — agitace mezi německým národem — to prohlašuje ji sovětská vláda za dědictví brestské smlouvy a žádá, aby německá vláda od tohoto bodu upustila. Se své strany nabízí německé vládě vzájemnou agitaci ve smyslu demokratických německých stran v Rusku a zavazuje se dokonce uveřejňovati dvakrát týdně podobnou výměnu názorů — kdyby však německá vláda na té podmínce trvala, bolševici se jí podrobí. Delegáti moskevského a petrohradského sovdepu budou do Německa propuštěni bez překážky.

Na konec doufá, že nedorozumění je uladěno a žádá určiti den, kdy zástupcové sovětské vlády mohou se vrátit do Berlína.

Naladění poměru mezi Německem a bolševiky bude záležet na vlivu levých živlů v Německu i na přesvědčení německé vlády, na kolik jsou bolševici schopni škodit Německu jako nepřítel, nebo jako přítel.

Osud Viléma. Většina zpráv svědčí o tom, že Vilém je v přítomné době v Holandsku. Byla zpráva, že uprchl tam vydávaje se za knížete Hohenzollerna. Dle Reutera spojenci principiálně řešili zbavit Viléma svobody. Zachycené radio hlásí, že Vilém vyslovil přání usaditi se na ostrovu Korfu, proti čemuž Řekové energicky protestují.

Pochyby o upřímnosti německé revoluce. Reuter ve svých zprávách při posudku charakteru německé revoluce několikráte se vyslovil o neupřímnosti Němců, kteří hrají komedii, aby vzbudili soustrast veřejného mínění. 26. listopadu píše: Nový německý kancléř Ebert nevzbuzuje ve Francii mnoho důvěry. Dle mínění Francouzů Ebert neprotestoval nikdy proti způsobu vojny, jaký vedlo Německo dokud vyhrávalo. (Ebert, jako vládní socialista, byl dokonce proti vrácení Elsaska-Lotrinska ať z důvodů jakýchkoli. Pozn. red.) Dnes po porážce Německa byl vyzvednut Ebert, aby aspoň něco zachránil. Tyto žebrácky-demokratické manévry Německa nikterak nepomohou, jestli vláda nemá síly, aby přiměla zemi vyplnit podmínky míru, který podepíše.

Zprávy o chování se německých vojsk při evakuaci Belgie, o chování se Němců v Elsasku, o vydání loďstva v schátralém stavu podporují tato podezření stejně jako znalost charakteru německého občana málo revolučního a příliš důkladně vychovaného ve všeněmectví. Ovšem v poslední zprávě Reuter sděluje, že v německé revoluci objevuje se nová fase: začínají se ujímat některá hesla bolševická.

Sociální hlídka.

Uralské průmyslové dělnictvo a zemědělství.

V rozsáhlém horním a železářském průmyslu Urala pozůstává hlavní kontingent dělnictva z domácího obyvatelstva, majícího ve většině své vlastní pozemky a svá hospodářství. Ti, kteří nemají vlastních pozemků, najímají si účastky polí za velmi výhodných podmínek od závodů. Část z nich dostává od svého hospodářství všechny potřebné produkty a část, mající větší úrodu nežli potřebu, dává své přebytky na trh.

Uralský dělník hledí proto na práci v závodech jako na vedlejší pravidelný příjem, umožňující jemu spokojnější a klidnější život, s pomocí kterého může zdokonalovat své vlastní hospodářství. Správnost uvedeného potvrzuje známý na Urále zjev, že v druhé polovici července až do polovičky srpna dělnictvo za příčinou polních prací a sklizně obilí opouští závody, které následkem toho pracují omezeně a některé dokonce na krátko zastavují výrobu. Dle statistiky pracuje uralský dělník průměrně 18 dní v měsíci.

Závody samy ve vlastním zájmu nebránily těmto zjevům, nýbrž pomáhaly ještě tím, že ponechávaly za nákupní ceny všechny, ve větším nakupované potřeby, pronajímaly za laciný peníz pole i louky, bezplatně vydávaly dříví na palivo i stavbu, které si musel dělník sám vysekat, a na mnoha závodech poskytovány závodní byty a osvětlení za režijní ceny. Závody si tímto systémem udržovaly svůj kádr domácího dělnictva, které bylo na závodě více méně odvislé, a nepřímo bránily stoupání mzdy v hotových penězích, čímž byly regulovány a udržovány výrobní ceny na nejnižším stupni. Poslední okolnosti byly však událostmi posledního roku úplně změněny. Neznajícím poměrů na Urále, aneb nabyvším své dojmy pouze pohledem z vagonu při jízdě po uralských drahách je těžko pochopiti tyto zjevy, s nimiž se zde shledáváme.

A s těmito zvláštními okolnostmi a se stávajícím poměrem mezi závodem a dělníkem nutno počítati při všech eventuelních změnách a reorganisaci závodů. Uralský dělník, to není dělník průmyslového města, proletář, nýbrž drobný zemědělec, a rovněž průmyslník je na polo továrníkem a na polo statkářem.

Proto je těžce srovnávati uralského dělníka s dělnictvem jiných průmyslových rajonů Ruska a používati k řešení všech těchto vážných a obtížných problémů s místním charakterem našich západoevropských šablon. Hluboko vžité, zastaralé výrobní i životní podmínky zdejšího dělnictva budou moci býti měněny zvolna, krok za krokem bez různých experimentů, jimiž by se věci více uškodilo nežli prospělo.

T. Skácel.

Úřední zprávy.

Výzva.

Prosím důstojníky zdravotní služby, kteří za službou přijíždějí do Jekatěrinburgu, aby mne za účelem informací navštívili.

Pomocník správce Zdravotního odboru, podplukovník zdravotní služby MUDr. R. Raše.

Mládež.

Ruská revoluce, která se zalila v ruské krvi a šíleném terroru je plna nejostřejších kontrastů. Vedle heroického sebeobětování viděli jsme nejhnusnější podlosti. Nejlépe se to odráží na mládeži. Kolik jsme viděli studentíků, umírajících nadšeně v boji s chátrou, mládeže, která nám připomínala typ mladého Peti Rostova z „Vojny a míru“. I Jekatěrinburgské středoškolské studentstvo přineslo v boji s bolševiky mnoho obětí, tvoříc jádro dobrovolnických oddílů při i po vzetí města. Na vojenské výstavce naší, již místní mládež hromadně navštěvovala, hlásili mi hrdě žáci vyšších tříd středních škol, že podali žádost o zavedení vojenského výcviku pro ně. Ale jsou i zjevy odstrašující. „Uralskaja žizn“ přináší 23. listopadu zprávu o anarchii v reálce šadrinské, kde druhá a čtvrtá třída vedou si tak, že professoři zdráhají se v nich vyučovati. Žáci těchto tříd vydávají pravidelně pornografický časopis. Rodičovský komitét jednal s pedagogickým personálem o situaci a zatím se usnesli posílat na vyučování do jmenovaných tříd své delegáty a častěji se scházet s učiteli k jednání o boji se zkažeností mládeže. Představme si, že by u nás museli delegáti rodičů „mít službu“ dozorců v učírnách, aby učitel vůbec mohl vyučovat! Vydávání pornografického časopisu připomíná éru v části ruské mládeže po nezdařené revoluci z r. 1905, kdy na celé řadě středních škol byly spolky „volné lásky“ a kdy byl v rozkvětu arcybaševský „saninismus“. Zdá se, že smutná vlna mravního rozvratu, která se bolševismem rozlila dravě po Rusku, budíc a podporujíc ty nejnižší instikty jednotlivce i davu, zasáhla částečně i ruskou mládež.

Všelicos.

„Stojím na tom, že není více hlavních rozdílů ve všelikém politickém smýšlení než dva, totiž jedna strana poctivých a rozumných, druhá nepoctivých a nerozumných. Aby byli poctiví lidé rozumní, žádáme proto, poněvadž nerozumní lidé často z nerozumu proti svému nejlepšímu mínění a přesvědčení jednají a dobré věci škodí.“

Karel Havlíček Borovský.

— Podle zprávy Feta, Vilém prý řekl, že nedovede přežiti hoře z rozloučení se svým národem. „Když bude toho třeba, pravil, budu presidentem Německé republiky.“ — Otázka ovšem je, bude-li se takový president hoditi většině národa.

— M. Gorkij se vrátil do Petrohradu z agitační cesty, podniknuté za účelem utvrzení sovětské moci. Nyní čeká se jeho příjezd v Moskvě, kde bude přítomen představení své poslední hry „Starik“ na scéně Malého divadla.

— Ve „Smolném institutě“ v Petrohradě zřízena „rolnická universita“. Mezi lektory je Lunačarský.

— Koncem října byly zavedeny v Sovdepii nové poštovní známky 35. a 70-kopejkové. Kresba na nich představuje „ruku s mečem přetínající řetěz“.

— Moskevský sovdep ustanovil nahradit starý erb gorodské dumy novým, „odpovídajícím duchu času“. Za tím účelem byl vyhlášen konkurs mezi

---

tomost,“ rozvíjel svou lásku k Francii dále, „že jsme se nehlásili dobrovolně na francouzskou frontu a ‚prjamo v plen‘. Jak jsme se mohli mít...!“

Než jsme se nadáli, byli jsme v Paříži, kde nás konduktér opět odevzdal nějakému automobilu, který nás dopravil na udanou adresu „Rue Bonaparte 18“. Nebudu líčit, jak nás tam přivítali. Ale neměli jsme ještě ani svléknuté pláště, když se telefonicky ptali z ministerstva zahraničních záležitostí, kdo vlastně jsme a proč jsme přijeli z Ruska. [illegible] identita byla ovšem skvěle potvrzena. Ale tam nám též řekli, že „bureau speciale“ je — kontrrazvědka, že naše osoby byly „trochu“ podezřelé a že všechna ta péče nebylo vlastně nic, než s pravou francouzskou elegancí zamaskovaný dozor. Byli jsme zavřeni, ale prozatím jen „v bavlnce“.

Zasmáli jsme se srdečně celé příhodě, ale br. Komárek prohlásil, že do Francii jináče než jako špion necestuje.

Na zpáteční cestě setkal jsem se v Havru opět jak s p. Héseletem, tak i s p. Pelikánem. P. Héselet mi se smíchem prohlásil, že má nynější uniforma mu nedovoluje, aby mně věnoval takovou „péči“, jako dříve. Ale pan Pelikán byl ještě laskavější než při prvém shledání, a chvilky, ztrávené v kruhu jeho milé rodiny, patří mezi nejpříjemnější okamžiky, jež jsem za celou válku zažil.

Государственный архив Новосибирской области

moskevskými výtvarníky. Mezi umělci však tento projekt nevyvolal sensaci i z mnohočlenné výtvarnické obce moskevské súčastnilo se konkursu dohromady 13 umělců.

— Sovět nar. kom. vydal dekret o normách mzdy a služného: Minimum pro dělníky i úředníky: 500 rub., maximum pro dělníky: 870 rub., pro úředníky (soukromé) 1200 rub.

Úřední zpráva

vrchního velitele západní fronty.
28. listopadu 1918.

Západní fronta:

Jekaterinburgská skupina.

Na všech směrech beze změn.

Kamská skupina

Osinský směr. Naše části dobyly vsi Salykajku a Tugašku.

Na ostatních směrech beze změn.

Samarská skupina.

Bugulmský směr. Výzvědná činnost.

Simbirský směr. Beze změn.

Buguruslanský směr. Naše části dobyly v. Vasilijevku. Nepřítel obsadil st. Aksakovo.

Sibiřská armáda.

Zprávy nedošly.

Jihozápadní armáda.

Buzulucká skupina. Nepřítel obsadil ves Gulirovu.

Uralská skupina. Beze změn.

Různé zprávy.

Elsasko-Lotrinsko.

Lyon, 25. listopadu. Němci jsou nuceni sami doznávati, že Elsasko Lotrinsko jasně dalo na jevo svůj odpor k Německu, které po tak dlouhou dobu potlačovalo jeho cit lásky k Francii. V článku „Kölnische Zeitung" se praví, že jest lépe neoddávati se žádným illusím. „Nenávist k Německu projevuje se silou vichřice v celém Elsass-Lotrinsku. Francouzi jsou přijímáni s šíleným nadšením jako opravdoví osvoboditelé. Ztrátou Štrasburgu jest ztraceno i celé dílo Bismarckovo, který dnes leží v hrobě."

Francouzi ve Štrassburce.

Maršálek Foch provázen gen. Castelneau přibyl 28. listopadu do Štrassburku, kde učinil přehlídku francouzských okupačních vojsk a v jich čele projel městem, jsa vítán ohromným jásotem a ovacemi obyvatelstva. (ČSTK)

V Polsku.

Nauen, 25. listopadu. Okupace Polska německými vojsky je úplně přerušena. Polští studenti a legionáři odzbrojují německé důstojníky a vojáky. Dle druhé zprávy Poláci vyhánějí Němce násilím, odebírajíce jim ještě lokomotivy, vagony, peněžní obnosy. (ČSTK)

V Poznani.

Z Basileje sdělují, že v Poznani utvořila se Polská Národní Rada jako zástupce poznaňských Poláků, která vypsala volby do sněmu na 1. prosince. (VTA)

Znovuobsazení Baku.

Z Londýna 27. listopadu sdělují, že anglo-ruská vojska dobyla Baku. Turecká vojska před odchodem zpustošila město. (VTA)

Odzbrojovací konference.

Z Paříže sdělují: Tvrdí se, že všechny spojenecké vlády budou zastoupeny na míro vé konferenci, třebas předběžné porady předních spojeneckých mocností určí základy a požadavky, od nichž se nestoupí. Všeobecná konference bude se zabývat některými mezinárodními otázkami a společnými zájmy. Vzhledem k přání Německa urychliti svolání konference, tato sejde se dříve, než setva již do konce tohoto roku. (VTA)

Lloyd George o úkolech anglické politiky.

Lloyd George zahájil volební kampaň do parlamentu řečí, v níž mezi jiným pravil: Vojna ukázala nesprávnou organisaci anglického národního života i plýtvání lidských i materiálních pramenů. Situace Evropy chová v sobě nebezpečné možnosti. Jestli nový parlament nebude zdařile zvolen, tehdy anglické zřízení bude sdílet osud ostatní Evropy. Statistika novobranců ukázala veliké procento neschopných, což je následkem špatné správy, nedojídání, špatných bytů, pití. Otázka bytů je národním problémem. Po vojně výdělek nesmí příliš klesnout a snížit pracovní schopnost dělnictva. Vojna ukázala, že i průmysl je neorganisován, zemědělství spustlé. Nesmíme se vrátit k minulosti! (VTA)

Návrat italských zajatců.

Lyon 26. XI. (ČSTK) Návrat italských zajatců děje se dosti rychle. Mnoho z nich bylo převezeno přes Srbsko do Soluně. Doufá se, že ještě před koncem příměří vrátí se poslední zajatci.

Hindenburg.

Wolfova agentura uveřejňuje depeši Hindenburgovu, v níž tento přiznává, že by bylo Německu nemožno, započíti nový boj proti francouzské armádě.

Poměry v německém vojsku.

Paříž 25. listopadu. (Radio.) Americká vojska obsadila Lucembursko. Fronta se prostírá od Trevír do Mozely, nástup pokračuje v dobrém pořádku a rychle. Přes to, že byla porážena, německá vojska jsou v dobré náladě; ustupují se zpěvem, takže vzbuzuje dojem, že Němci nejsou ještě poraženi a nejsou vojensky rozbiti. Chovají se k Američanům docela přátelsky. Mnohé zpráv vojsk přes revoluční debaty stále poslouchají své důstojníky, ve vojsku není nepořádek a zdá se, že okupace Porýní bude provedena zcela mírně. (VTA)

Německé Rakousko a bolševici.

Vídeň, 27. listopadu. (Zachyc. zpr.) Rakouská vláda posílá protest sovětské vládě proti internování členů zajatecké missie v Moskvě a proti zasahování německých a rakouských sovětů utvořených v Moskvě a Petrohradě v záležitosti dánského vyslanectví, jež jedině je oprávněno hájiti zájmy rakouského státu. Sověty mohou být pouze poradním orgánem v otázkách zajateckých. (ČSTK)

Sjezd německých sovětů?

Nauen, 27. listopadu. Výkonný výbor dělnických a vojenských rad v Berlíně uveřejnil výzvu o svolání sjezdu rad s programem, dle něhož mají být provedeny volby zatímního ústředního výkonného výboru, vypracování volebního řádu do rad a rozhodnutí otázky ústavodárného sněmu. (ČSTK)

Petlura proti bolševismu.

Moskva, 28. listopadu. Petlura v prohlášení k obyvatelstvu Ukrajiny vyzývá, aby se všichni sjednotili a nedovolili, aby bolševický anarchismus vzrostl. (ČSTK)

Sjednocení ruských vlastenců za hranicemi.

Zachyc. zpr. z Paříže 26. listopadu tvrdí, že zahraniční ruské organisace se spojily k obrození vlasti. Blok jich pod názvem „Národní a demokratický blok politických ruských organisací zahraničních" spojuje Republikánskou ruskou ligu, Ligu Rusů věrných vlasti a spojencům, Ligu obrození Ruska spolu se spojenci v Paříži, Římě a Švýcarsku. (VTA)

Vrchní rada pro zásobování vojsk.

Sibiřská ministerská rada se usnesla rozpustit vrchní radu pro zásobování spojeneckých armád, agendu její předat ministru války, pro zásobování a výživu a zřídit místo vrchní rady spojenecký poradní výbor při vojenském ministerstvu. (VTA)

Na zabajkalské dráze.

Irkutsk 23. listop. (STA) Neplacení mzdy zaměstnanců na zabajkalské dráze vyvolává hromadné opouštění železniční služby. Dělníci odcházejí na soukromé podniky. Jeví se potřeba užití výminečných kroků, aby bylo odstraněno přervané spojení. Také výroba uhlí v Zabajkalí nestačí, zásoby topiva se ztenčují.

Propuštění zavřených menševiků.

Moskva, 26. listopadu. Čičerin žádá rakouského ministra zahraničních záležitostí Otto Bauera, aby sdělil B. Adlerovi, že všichni menševici-oborouci, kteří byli ve vazbě, jsou propuštěni. (ČSTK)

Moskva mrzne.

Moskva, 27. listopadu. Moskevský sovět obrací se s prosbou ke všem sovětům, železničním organisacím a hlavně k válečně-revolučním výborům, aby usilovně pomáhaly zásobovati Moskvu topivem, neboť „Moskva zmrzne". (ČSTK)

Oznámení.

Prap. Routner ztratil 28. listopadu po cestě z nádraží Jekatěrinburg I. do štábu jekatěrinburgské skupiny belgický browning č. 375.751 a prosí nálezce o jeho doručení za nábradu R. 200— buď do štábu, aneb na nádraží do štábního ešelonu na druhé koleji vůz č. 71, kupé č. 1.

Bratřím v Jekatěrinburgu.

Ohlášená na neděli 1. prosince přednáška členů OČSNR odkládá se, ježto nebylo možno získati a upraviti svobodnou místnost. Osvětový odbor OČSNR.

Právě vyšly brožury:

E. Moravec: **SAMOSTŘÍLY.** S dvoubarevnou obrázkovou přílohou, jež přikládá se zvláště ke každé brožuře. Cena 40 kop. (Knih. „Č. V." č. 2.)

Jozef Gregor Tajovský: **MALÝ KULTÚRNY ZEMEPIS SLOVENSKA.** II. Stolica Turčianska. S mapkou. Cena 50 kop. (Knižnica „Sl. H." č. 4.)

Poslední zprávy.

Boje Čechoslováků s vojsky Mackensena?

Vladivostok 29.-XI. Křižákem „Mikes" zachyceno radio: Československá vojska dala ultimatum odstupujícím vojskům Mackensena, aby složila zbraně. Ježto ultimatu nebylo vyhověno — došlo k srážce. Československými vojsky byly zničeny železnice, čímž zabráněno dalšímu postupu německých vojsk.

Государственный архив Новосибирской области

V Jekatěrinburgu v úterý 3. prosince 1918. Cena 20 kop.

ČESKOSLOVENSKÝ DENNÍK

ЧЕШСКОСЛОВАЦКІЙ ДНЕВНИКЪ

Orgán Odbočky Československé Národní Rady na Rusi

Государственный архив Новосибирской области

My a Rusové.

Nevím, zdali u kterého národa na světě je takový poměr k Rusku a ruskému národu, jako u nás. V českých zemích i na Slovensku od počátku obrození Rusko bylo jakousi tajemnou silou, polomystickou, od níž jsme očekávali spásu, pro niž jsme měli neomezenou úctu. V 19. století skoro každý národ si vytvořil svou filosofii dějin, svou národní ideu, která odůvodňovala jeho existenci a jeho životu i práci dávala všelidský smysl a účel. U nás takovou ideou — ideou opravdu národní, protože pronikla do širokých lidových vrstev, nezůstávajíc, jako jinde, omezena na „hořejších deset tisíc" — stala se myšlenka slovanské vzájemnosti. V ní jsme vyrůstali ze své malosti (místo 7 a 3 milionů bylo nás 200 milionů), v ní jsme nacházeli rozšíření své národní bytosti v přítomnosti, v ní jsme předvídali anebo jen tušili skvělou budoucnost: po Románech a Germánech přijde ve světových dějinách doba slovanská, doba naše.

V tomto slovanském myšlení a snění hrálo Rusko první dějství: Ohromný slovanský stát, sahající od Baltu k Tichému oceánu, od Ledového moře skoro až k zálivu Perskému, byl nám pevným základem budoucí politické moci slovanské. Skvělá ruská kultura literární, výtvarná, hudební atd. mohla se stát nadějným střediskem kultury všeslovanské. Měli jsme báječné představy o přírodním bohatství Ruska a o přirozeném nadání ruského lidu. Chovali jsme se k Rusku zcela nekriticky: zbožňoval se „bílý car" i revolucionář, který naň podnikl atentát, pravoslavný batuška i pronásledovaný razkolník nebo sektář, velkoelený, po evropsky mačkaný dvorjanin i nešťastný, nečistý mužík.

Pořadných informací bylo celkem málo a působily ještě méně. Doba, kterou jsme prožili v Rusku za této války, byla proto pro nás ohromnou školou, školou života, školou tvrdé a trpké zkušenosti. Ale ani ona nevyrvala z našich duší hluboky kořeny staré polomystické oddanosti největšímu národu slovanskému. A k tomu převratu, k němuž dalo podnět naše obranné vystoupení proti sovětské vládě, dali jsme se unášet vidinou silného, silného, jednotného, svobodného Ruska, dali jsme se strhovat výbledy o spasení a spasitelích, které jsme slyšeli se všech stran, s prava a s leva. Bylo to tak svůdné: my obnovíme ruský stát a tak vytvoříme pevný základ pro budoucí mohutnou slovanskou federaci.

Zklamání, kterého se dožíváme nyní, je snad ještě větší, nežli bylo při našem příchodu do Ruska. Počáteční nadšení, se kterým jsme byli všude vítáni, velmi brzo bylo zaměněno starou lhostejností, neochotou k práci a neschopností k organisaci. Po půl roku není vlastně ruské armády a tyl je stále slabší. Není ani trochu důvěry ve vlastní síly; všude citíš ty věty, jimiž začíná ruská historie: Naše země je široká a bohatá, ale není v ní pořádku; přijďte a vládněte!

V souvislosti s posledními událostmi mění se i poměr k našemu vojsku. V Rusku jsou jen krajnosti: v politickém životě jsou levi a jsou pravi, není tu toho demokratického středu, který bývá základem politiky u západních národů. Od samého počátku ti i ti počítají, že nás získají pro své stranické cíle, prohlašované za program všenárodní. Nás chtěli získat Kerenskij, Alekšejev, bolševici, Ukrajinci atd. Po vystoupení byly zřejmé pokusy pravých i levých získat pro sebe naše vojsko nebo aspoň některou jeho část. Nepodařilo se to; celá část naší armády zůstala neporušena.

Dnes slyšíme a vidíme i přímé útoky na nás, na naši politickou linii, důslednou od počátku ruské revoluce. To nás nemůže překvapit a mnohé rozčilovat. Konečně, když vezmeme věci zcela upřímně, své vystoupení jsme nezačali k vůli Rusku, nýbrž k vůli sobě, pro zachránění svého života, svého vyvíjejícího se národa. A také dnes to, co děláme v Rusku, neděláme k vůli krásným očím nějaké ruské partaje nebo skupiny, neděláme pro nějakou dočasnou vládu, která náhodou existuje v osvobozené části Ruska, nýbrž proto, že chápeme v tom význam pro budoucnost našeho národa a že tak velí plnomocný zástupce zájmů národních — vláda Československé republiky.

Při tom v našich duších zůstává a snad ještě se sesiluje hluboký soucit k ruskému lidu. Za dlouhou dobu svého pobytu v Rusku měli jsme až příliš mnoho příležitostí poznat jeho hmotnou bídu a duševní tmu. Víme, že za to, co se jménem ruského národa dnes politicky děje, ať s prava či s leva, ruský lid nemůže být dělán zodpovědným, poněvadž o tom neví. Tento soucit k ruskému mužíku a dělníku si odneseme domů, a pokud budou stačit naše síly a pokud dovolí poměry, budeme pomáhati těm poctivým ruským lidem, kteří budou pracovat o povznesení hmotné i duševní úrovně svého lidu.

K.

„Moji jsou tito synové, mně patří tato bohatství" — hle myšlenky šílence. Jak mu mohou patřit synové a bohatství, když on nepatří sám sobě?

Buddhistická moudrost.

Ve vítězné Francii.

Generál Goureaud vydal IV. armádě tento rozkaz: *Před čtyřmi měsíci nepřítel počal s 15 vybranými divisemi svoje útoky své velké ofensivy, kterou nazval ofensivou míru, a která vrcholem Remeše, Chalonsu a Verdunu jej měla dovésti do Paříže. Patnáctého července jste zlomili jeho sílu, jeho naděje a od toho dne vítězství přešlo v náš tábor. 26. září jste vzali silou strašlivou champaňskou frontu s jejími násypy, troskami betonových opevnění a v dva kilometry širokými drátěnými překážkami. Až do 10. října jste bojovali a získávali území každý den přes nepřátelské kulomety a donutili vyčerpaného nepřítele k ústupu. 12. téhož měsíce jste dosáhli břehů Aisny a za 17 dní jste osvobodili půdu Francie v hloubce 30 kilometrů, očistili 80 obcí a vzali 21 000 zajatců, 600 děl, 2000 bombometů, 3000 strojních pušek.*

Aisna vyšlá z břehů do šíře 30 kilometrů, lesnatá stěna Argonská tvořily před Vámi hroznou překážku. Vám neodolala. Nepodlehnuvše únavě vstoupili jste první do předměstí Sedanu a Mezières. A tak tímto posledním válečným skutkem v dlouhé a strašlivé válce připadla IV. armádě čest smazati skvrnu, která po 48 let byla spojena se Sedanem a změniti tuto smutnou památku ve jméno slávy. Přátelé! Po dobu, pokud Vás ještě služba Francie bude potřebovati, Vy budete plni odvahy, budete důvěřovati svým vůdcům, a zůstanete věrni kázni, té francouzské kázni, která podala pro budoucnost důkaz o svojí přednosti nad kázní německou.

Až se vrátíte ke svým krbům, až se opět shledáte se svými rodiči, svými ženami, svými dětmi, budete šťastni a hrdi až do konce svého života vzpomínati na velikou válku, kdy čtvřietým hrdinstvím a utrpením jste spasili Francii. Budete vzpomínati dobrých přátel, kteří padli nebo byli zmrzačeni a setkáte-li se s těmito posledními nebo na svojich cestách potkáte vdovy a děti bez podpory v životě. Vy jim podáte pomocnou ruku. Vy nezapomenete na hrůzy, jimiž se zneuctil náš nepřítel, na úmyslné pálení, pustošení, střílení starců, žen a dětí a co horšího ještě na odvážení v otroctví našich žen a dívek. To si zapamatujeme. Vy budete vzpomínati jmenovitě na bratrskou sjednocenost všech dítek Francie kol jejího praporu, vůdců, vojáků, bohatých, chudých, dělníků, řemeslníků, která nás spasila z hrozného nebezpečí. Vy ji dochováte i v šťastné dny míru."

Žij tak, jakobys ihned měl se rozloučiti s životem, jakoby čas, ti ponechaný, byl nečekaným dárkem. **Markus Aurelius.**

Hosté od 25. československého pluku ve Francii.

(Tel. zpráva z Vladivostoku).

30. listopadu přibyli do Vladivostoku francouzští důstojníci, několik vojáků a pět našich bratří od 25. pluku z Francie. Jsou přiděleni k jiskrové stanici k štábu gen. Janina. Z Francie vyjeli 8 října na parníku „Leviathan", bývalé německé rychlodrahi „Vaterland", která dováželo do Francie 2000 vojska. 20. října byli u prof. Masaryka ve Washingtoně, v jeho domě na konci města, kde Masaryk bydlel v poslední době. V Americe se těšili neobyčejným sympatiím, zvláště středních i dělnických vrstev.

Ze San-Francisca vyjeli 3. listopadu přímo do Vladivostoku. Lod vezla výhradně materiály a potřeby pro naše vojsko v Sibiři. Při odjezdu bratří z Francie naše vojsko se nalezalo na bitevní linii u Remeše, kde se cvičilo v útoku s tanky, později počátkem listopadu podniky pak pluky útok s tanky u Voutlères. 21. a 22. pluky byly na frontě, 23. v týlu. V Italii v té době bylo 5 pluků 31. až 35., 36. se formoval a zároveň jednalo o formování československé dělostřelecké divise ve Francii. Jména bratří, kteří přijeli k nám jsou: Racek Jan, Kobzec Karel, Svoboda Rudolf, Koblenc Jakub, Tuček Heřman.

„Otečestvennyja Vědomosti".

Bývalé známé moskevské „Ruskija Vědomosti" přestěhovaly se do Ufy a nyní do Jekaterinburgu, změniv své název na „Otečestvennyja Vědomosti" a ještě více svůj politický směr, což oboje je jich právem v svobodném státě. Ruská inteligence nesocialistická stala se za vlády bolševismu silně pravou a jako bolševici prohlašovali všecko, co nebylo v jejich programu za „buržoasní přežitek", tak značná část této pravé inteligence je ochotna prohlašovat tak mnohé za socialistický experiment". Extrémy levice vyvolaly přirozeně extrémy pravice a mezi tím stojíme my, celou svou politickou psychologií cizí oběma směrům. Rusky i k měl od našeho vystoupení pro nás jen neobmezenou chválu, o jejímž založení a upřímnosti jsme nepochybovali, a již jsme brali na vědomí se zřetelnou ostrostí těch, kteří slyšeli v Rusku za revoluce potoky slov a málo činů. Je-tliže se nyní setkáváme, na př. na stránkách „Otečestvennych Vědomostí" se zahalenou i odkrytou „kritikou", ba i nepřátelstvím k sobě, vidíme v tom pouze příznak změny v nazírání jisté části ruské veřejnosti, která si oddychla od hrůz bolševismu, chce se „zorientovat" po svém a poznává, že my ji jaksi překážíme pouhou svou přítomností, až stojíme jako spojenci a hosté mimo všecky ruské politické strany.

Omský převrat byl v „O. V." nadšeně uvítán a proto stanovisko OCSNR tento list pobouřilo. V delší úvaze dokazovaly „O. V.", že to je „mísení se do vnitřních poměrů Ruska" a že „otroctví u spojenců je sice lepší než otroctví u bolševiků, ale zůstalo by přece otroctvím", a na konec našly v prohlášení OCSNR „hluchou hrozbu", utěšujíce se jen naději, nevíme odkud čerpanou, že prý „ne všecky československé elementy na půdě Ruska mají tento názor". Tato spekulace na domnělou nejednotnost našich sil a našeho vedení zla druhý den doplněna novou nepravdou v tendenčním vylíčení násilné prohlídky skupinou ruských důstojníků v „Palais Royal", jež končilo slovy: „Pozdě večer přišel československý oddíl na změnu ruské části, jež obklopovala hotel." Tím zase měl být vyvolán dojem, že násilná prohlídka, při níž byl ubit ruský občan, odňaty peníze, dokumenty a totaletní potřeby, se dála za součinnosti Čechoslováků. Když naše telegrafní agentstvo redakci zaslalo listům ruským stručné objektivní vylíčení tohoto skandálu, jak jej správně nazvalo, vynechaly „O. V." z této zprávy poslední větu, jež zněla: „V některých časopisech byly údaje z 19. listopadu vylíčeny úplně nesprávně." Činily tím, že se počítají k oněm časopisům a nutí-li se tedy samy obviňovat z nepravdy!

Dne 22. listopadu bylo naše telegrafní agentstvo nuceno ovšem ejnit toto demenci: „V včerejším čísle zdejšího listu „O. V." objevila se zpráva o telegramu gen. Gajdy, posla em admirálu Kolčakovi. Generál major Gajda prohlásil spolupracovníku tel. agentury toto: Admirálu Kolčaku jsem neposlal žádný telegram. O tom, že vojska mé skupiny budou ještě bojovat proti bolševikům, tehdy na převrat, jsem učinil sdělení pouze vrchnímu veliteli západní fronty generál-majoru Syrovému."

Dne 25. listopadu uveřejnil redaktor „O. V." Bělrusov v úvodu ku projevům ekonomisty Gotmana v městském divadle, že „o převratu tě na bovořit nyní tím příhodněji, ježto v Jekaterinburgu nebyl určitě nikdo: jedni čekají objasnění, druzí bezpečnější třetí považují krisi za nezakončenou a třetí dokonce za „falešný poplach". Ti třetí, to jsou zajisté Čechoslováci, poněvadž výraz o nezakončené krisi je obsažen v prohlášení OCSNR.

Dne 29. listopadu vítají „O. V." franc. gen. Janina, co nového velitele spojeneckých armád v Rusku a pomocníka při tvoření se ruské armády. Praví k tomu velmi významně: „Tím vstupujeme faktický v nové poměry s ojnců a jsme postaveni na nejisté půdě s nimi a takto vmanuvšem ze sfér

BESEDA.

Dr. Milan Štefánik.

O hvězdářích se obyčejně tvrdí, že vzhledem ustavičně zrak obrácený k obrovským nebeským tělesům, málo si všímají naší malinké planety. Určili sice kdysi její rozměry a místo ve vesmíru, vypočítali její hmotu i váhu, jakož i doby zatmění, řekli jí dalekým despektem, že jest pouze oběžnicí, která závisí celé na slunci — a dosti, je nezajímá. Vždyť oni jsou zvyklí vážiti si světů nesčetněkráte větších a časově nesmírně majestátnějších se stanoviska vědeckého, než naše zeměkoule, která je ve vesmíru pouze nepatrným zrníčkem!

Jsou-li ještě takoví hvězdáři, nepatří k nim dr. Milan Štefánik, první ministr vojenství Československé republiky. Jeho nohy pevně stojí na křehké zemské kůře a jeho zrak, který si zvykl pronikati záhady nesmírně vzdálených světů, proniká stejně ostře i záhady naší planety a snaží se objeviti ty zákony, jimiž by se měla říditi, a objeviv je, hlásá je s odhodlaností celého muže a o sobě pravděpodobně přesvědčeného vědce. On miluje tuto planetu, chce, aby její zmiraj jasněji byl poučen novými zdroji lepšího života lidstva a aby tím zazářila jako jasnější hvězda všem ostatním světům vesmíru. On jest člověkem v pravém a hlubším smyslu slova snad právě tím, že do hloubky uvažovati hlouběji než druzí lidé o nesmírnostech.

Ze svých výletů vesmírem mladý slovenský hvězdář často zalétal vzpomínkami do malého kousku zeměkoule, k němuž ho poutají věčné zákony rodové příslušnosti. Slovensko! Má je rád! A při tom jeho duše, zvyklá širému rozletu a sklánějící se před zákony věčné harmonie, vládnoucí v jejích prostorech, cítí tím ostřeji nezákonné jho, tlačící na rodném kraji. Přišel rozhodný okamžik — válka — on je ihned rozhodnut, odkládá togu vážného muže vědy a oblékl kabát dobrovolníka francouzské armády, aby se bil za svobodu své rodné země a za nastolení spravedlnosti na zemi. Takový jest tento Slovák, jehož vědecká práce před válkou s úctou přijímali učenci celého civilisovaného světa a před jehož brilantností za války se klonili slavní vůdcové spojeneckých armád.

Vědecká práce zjednala dru Štefánikovi před válkou přístup do nejvyšších kruhů a známost v nejrůznějších částech světa, kam byl nucen zajíždět za účely vědeckými. Tyto známosti přirozeně měly pak značný význam pro tu práci diplomatickou, kterou s takovým zdarem konal za války jako člen Československé Národní Rady v Paříži. Pracoval řadu roků se slavným hvězdářem J. Janssenem ve hvězdárně v Meudonu u Paříže. R. 1905 byl vyslán za účely vědeckými na Mont Blanc, súčastnil se vědecké výpravy do Alcos rbre ve Španělsku, kde pozoroval zatmění slunce, súčastnil se astronomických kongresů v Oxfordu a Meudonu, r. 1906 po dvakráte vystoupil na horu Mont Blanc, kde strávil ve výši 4810 m. přes 50 dní, konaje tam vědecká pozorování. Téhož roku byl vůdcem astronomické výpravy do Urr Tjube ve střední Asii, r. 1909 podnikl výpravu do Alžíru a na Saharu, načež ho francouzská akademie vyslala na ostrov Tahiti v Tichém oceánu za účelem pozorování Halleyovy komety (1910). Po smrti Janssena na základě vědeckých prací, otištěných v „Comptes Rendus" a v „The astrophysical journal", byl jmenován ředitelem hvězdárny na Mont Blancu.

V plném rozmachu vědecké činnosti zastihla ho válka. Vstoupil jako prostý dobrovolník do francouzské armády, odmítnuv nabízenou mu hodnost důstojnickou, chtěje si jí svými činy zasloužiti, kona neobyčejné služby spojeneckým armádám, začež jest zahrnován vyznamenáními, současně z pro

Dobrovolec I. Trefjakov:

Poznámky ke zprávě o vydání německých lodí.

Pro informaci uvádím hlavní data německých lodí, které podle nynějších podmínek přímělí musí býti spojencům vydány.

Jmenovaných 10 obrněnců jsou „dreadnoughty":

„Bayern" i „Kronprinz Wilhelm" jsou nejnovější z německých obrněnců; spuštěny na vodu v letech 1915—1917, náklad 30 000 ton, rychlost 23 mořských mil (1 míle = 1852 metrů) za hodinu, obrnění 356 mm. (hlavní), hlavní zbraň: 8 děl ráže 38 cm. Takové lodi mělo Německo pouze 4. Co jest

Государственный архив в Новосибирской области

V posledních bojích stalo se několikráte že ztraceny byly větší obnosy peněz soukromých i rotných a není vyloučeno, že se jimi obchatil nepřítel. Vyvarujte se toho bratří a všechny přebytečné peníze jak soukromé tak rotné ukládejte ve spořitelně, kde jsou Vám na požádání zpět k disposici. Ukládati i vyzvedávati vklady můžete prostřednictvím rotných důvěrníků a každý vkladatel obdrží vkladní knížku, kterou při ukládání i vyzvedávání vkladu musí předkládati. Každá knížka opatřena je číslem, takže jméno vkladatelovo slouží za heslo a je tak zabráněno i vyzvednutí uloženého obnosu nepovolanou osobou.

Spořitelna má vedle toho i velký význam svépomocný a dvě třetiny uloženého jmění mohou býti zapůjčeny hospodářským podnikům v pluku, na př. plukovní prodejně, která pro nedostatek finančních prostředků nemůže uzavříti větší nákupy, aby při nenadálé vzrostlé nákupní schopnosti vojska mohla plně vyhověti všem potřebám a uchránila vojáky před lichvářským obchodem, jemuž jsou dosud vydáni na pospas. Ačkoliv výtěžek z prodejny určen je invalidnímu fondu československého vojska, uvažuje se o tom, aby prodejna spořitelnou zapůjčený jí kapitál zúrokovala a peněz takto získaných použilo k úhradě výloh a zúrokování vkladů. Dosud výlohy hrazeny jsou ze základního kapitálu, darovaného spořitelně plukovním výborem. Jak veliké pochopení je mezi našimi dobrovolci pro tento důležitý hospodářský podnik ukazuje nejlépe to, že dosud uloženo bylo u spořitelny 28.247·16 rub.

Ani na revoluční zápůjčku nebylo zapomínáno. Před rokem začali jsme s upisováním revoluční zápůjčky na sběrací listiny po 1·80 rub. Postavili jsme si heslem upsati 50.000 rublů a do konce dubna zaplatili jsme z toho celkem 54 022·89 rub. Dnes je v pluku upsáno na revoluční zápůjčku dvěstě dvacet tisíc devadesát rublů. Že se upisuje jen po drobných obnosech, dokazuje ta okolnost, že po 1000 rublech upsalo pouze 14 bratří, po 500 rublech 36 bratří. Úpisovatelů je celkem 4083, kteří zakoupili 4689 úpisů. V pluku se čítá 3200 lidí. Upisovel tedy každý, kdo plukem procházel a svědčí to o velikém pochopení našich dobrovolců pro povinnosti k celému hnutí.

Národní daň platí se pravidelně každý měsíc při vyplácení platu a bylo od začátku roku do konce měsíce října na tuto zaplaceno 23.406·97 rublů.

V Belebeji učiněny na rychlo přípravy ku provedení voleb plukovního zastupitelstva. Pluk však musel vystoupiti z pozice a provedení voleb bylo opět oddáleno. Volební komise vykonala však všechny přípravy. Uveřejnila ve „Věstníku povolžského zemstva" výtah z řádu o plukovních zastupitelstvech a výňatek z pravidel o volbách, aby vojáci byli předem řádně informováni. Volby provedeny budou ihned jakmile pluk bude směněn a je si jen přáti, aby vojáci volili se zájmem a svědomitě. Turek.

Různé zprávy.

Cesta generála Štefanika.

Vlak ministra vojenství československé republiky generála Štefan ka projel 30. listopadu t. r. v 8 hod. 30 min. městem Krasnojarskem.

Čechoslováci a Srbsko.

Lyon 28. XI. Ministr zahraničních záležitostí Dr. Beneš odeslal korunnímu princi Aleksandrovi Srbskému tuto pozdravnou depeši: „Dovoluji si projeviti blahopřání u příležitosti národního sjednocení a neodvislosti Srbů, Chorvatů a Slovinců, které se v těchto dnech uskutečnilo, a na které je každý hrdý. Mame proti sobě vždy stejného nepřítele, který nás nutí zůstati navždy spojenci v budoucnosti. Ujišťuji Vaši Královskou Výsost, že národ československý pokládá za čest a je šťasten, že může počítati na vzájemnou spolupráci našich dvou národů v zájmu slovanské politiky, která vždy byla solidární a bratrská." (ČSTK.)

Čestní doktoři práv pražské university.

Štokholm 25. XI. Z Prahy se sděluje, že právnická fakulta české university jmenovala prof. Masaryka, Wilsona, Poincaré, Lloyd Georga a Clemenceau čestnými doktory prav. (ČSTK.)

Protest vídeňské vlády proti Čechoslovákům.

Nauen 27. XI. Rakouský ministr zahran. zál. Bauer obrátil se k zástupci Československé republiky Tuzarovi s protestem proti výpadu Čechoslováků na území Čechy obývaných Němci, jakož i proti násilnému překážení dovozu potravin do Vídně. (ČSTK.)

Demise lorda Cecila.

Štokholm 26. XI. Dle londýnské zprávy námořní ministr lord Cecil odkládá své místo, ježto se rozchází v názorech s vládou. (ČSTK.)

Otázka stálé armády anglické.

Cornerbon 26. XI. Přejíc si zachovati stálou armádu, anglická vláda nabízí vojákům od 19—35 let, aby se znovu zapsali do armády; jednotlivci dnes zastávaná bude jim ponechána. (ČSTK.)

Mezi anglickým dělnictvem.

Londýn, 28. listopadu. Konference dělnické strany anglické se usnesla na rozhodnutí o odvolání dělnických zástupců z vlády. Předpokládá se však, že dělníčtí ministři se rozhodnou zůstat v koalični vládě. Na konferenci byly demonstrace, kde přítomna dělnické federace, odpovídaje na výkřiky posluchačů, mírnil jich rozhorčení. — Henderson mluvil o nutnosti utvoření nové internacionály. „Angličtí dělníci," prohlásil, „nepřejí si ani bolše ismu ani míru, který by byl příčinou nového krveprolití." (VTA)

Francouzská komise v Uhrách.

Paříž 28. XI. Sděluje se, že komise čítající 12 francouzských důstojníků s plukovníkem v čele přibyla v úterý do Budapešti, aby se zabývala otázkami příměří. Na nádraží byli Francouzi přijati ministrem války Linderem a větším počtem maďarských hodnostářů. Komise byla provázena oddílem 40 francouzských vojáků. (ČSTK.)

Anexe obsazených Tyrol.

Nauen 28.-XI. V obsazeném území tyrolském Italové uveřejňují proklamace, v nichž se praví, že toto území je navždy nerozlučně přivtěleno k Italii. (ČSTK.)

Bolševická péče o zajatce

Moskva, 26. listopadu. Zajatecká rada v Moskvě žádá Bauera, aby vyhledal vlády v Praze a Budapešti, Krakově, Lvově a Zahřebu, aby se postaraly o své zajatce v Rusku a poslaly nutné peněžní obnosy na jich odvezení domů. Jestli se tak nestane, oznámí zajatcům, že jejich vlády nechtějí je pustit domů a přejí si, aby v zajetí hladně zahynuli! (ČSTK)

Mezi Turky.

„Berliner Tageblatt" sděluje, že turecká kolonie v Berlíně žádá, aby okamžitě byli z Německa vypovězeni Talaat paša a Enver paša i dr.; žádost odůvodňují tím, že proti Enver pašovi zahájeno je v Turecku vyšetřování.

Rakouské lodi.

Lyon 28. XI. Italové zachvátili v přístavě Šibeníku 60 obchodních lodí rakouských. (ČSTK.)

Nová republika v Německu.

Štokholm 28.-XI. Na schůzi spojených radů severo-západního Německa Oldenbursko, Brémy, Hamburg, Šlesvik-Holštýnsko byly prohlášeny zvláštní republikou, jejímž hlavním městem bude Hamburg. (ČSTK.)

Osud Viléma a spol.

Cornerbou 27. XI. Dle zprávy z Londýna v Berlíně se přetřásá otázka o vydání holandskou vládou Viléma. Berlínské socialistické listy vzhledem k uveřejnění bavorskou missií tajných dokumentů, žádají, aby byl zatčen bývalý kancléř Bethmann Holweg, státní sekretář Jagov a Zimmermann. (ČSTK.)

Návrat německých vojsk do Berlína.

Paříž 25.-XI. (Radio) První oddíly, vracející se z fronty, vstoupily v Berlín 22. listopadu. Ulice byly ozdobeny téměř výhradně jen národními prapory, málo bylo rudých. Obyvatelstvo vítalo vojska s velkým nadšením. (VTA.)

Stávka uhlokopů v pruském Slezsku.

Berlín 27.-XI. V hornoslezské pánvi uhelné vypukla stávka. V Německu pociťuje se následkem toho nedostatek uhlí. (ČSTK.)

Ukrutnosti Turků.

V Cařibradských listech uveřejňují se články o armenských pogromech v Turecku. Listy žádají, aby byla utvořena vyšetřovací komise k vypátrání vinníků ukrutností spáchaných na Armencích Turky. Arménští a řečtí poslanci postáli 20. října před sedlem sněmovny vylíčení běd, postihujících křesťanské obyvatelstvo Turecka. Na milion (?) Arménů, mužů, žen i dětí bylo zavražděno, obydlí vyloupena, 250 tisíc Řeků vyhnáno za hranice státu a majetek jim skonfiskován. 500 t.s. jiných Řeků bylo povražděno, jich majetek vyloupen neb konfiskován. (VTA).

Oznámení.

Prap. Routner ztratil 28. listopadu po cestě z nádraží Jekatěrinburg I. do štábu jekatěrinburské skupiny belgický browning č. 375751 a prosí nálezce o jeho doručení za nálezné 200 rublů buď do štábu, aneb na nádraží do štábního vagónu na druhé koleji, vůz č. 71, kupé č. 1.

Oprava.

V prvé polovici nákladu 8. čísla „Československých Besed" která jest věnována památce plukovníka Švece na str. 62 pod článkem „Vzpomínky na plukovníka Švece". má býti podpis: dr. Lenfeld a nikoliv dr. Zenfeld, jak omylem vytištěno.

Государственный архив Новосибирской области

s dvěma drahými, dobře vzorně, počíže na konci roku 1917 a také během roku 1918 máme o německých válečných námořních mocích zprávy.

„Kronprinz", „König" (1914), „Grosser Kurfürst" a „Markgraf" (1913) 25 800 tun 20½ mile rychlost, obrněn 365 mm., 10 — 30½cm. děl, posádka 1100 mužů, uhlí 4400 tun, nafty 700 tun.

„Kaiser", „Fridrich der Grosse" (1911), „König Albert", „Prinz Regent Luitpold" (1912). 24 700 tun, rychlost 22½ mile, obrnění 30½ cm., 10 — 30½cm. děl, posádka 1080 mužů, uhlí 3600 tun, nafty 200 tun. Patý křižník tohoto typu „Kaiserin" byl zničen ve velkém námořním boji 18. (31.) května 1916 r. V tomto boji ztratilo Německo jednu šestinu svého válečného loďstva.

Německu zůstávají po vydání těchto lodí pouze nejšpatnější dreadnoughty: 2 typu „Helgoland" (dva téhož typu zahynuly 18. května 1916), 22 800 ton, rychlost 22 8 mil, obrnění 30 cm. 12 — 30cm děl, 1100 mužů, 3000 tun uhlí, 200 tun nafty. Spuštěny na vodu v roce 1909 a 1910, a 2 typu „Posen" 1908 i 1909 roku. 18.900 tun, rychlost 20 6 mil, obrnění 30 cm, 12 — 28cm děl, posádka 960 mužů, uhlí 2700 tun, nafty 200 tun. Ostatní dvě lodi tohoto typu (dle některých zpráv 3) zahynuly v době války.

Povím ještě několik slov o obrněných křižácích a jiných válečných lodích, které Německu také musí býti odebrány dle podmínek příměří.

Obrněné křižáky: „Hindenburg" (Mackensen?), „Derflinger" a „Nordland" jsou stavěny v letech 1913 až 1917 náklad 28.000 tun, rychlost 30 mil, obrnění 30 cm. 8 — 30cm děl, posádka 1000 mužů, uhlí 4700 tun; dva křižáky tohoto typu zahynuly 18 května 1916.

„Seidlitz" 1912 roku, náklad 24.380 tun, rychlost 28 mil, obrnění 30 cm, 10 — 28cm děl, uhlí 3600 tun, nafty 200 tun, posádka 900 mužů.

„Moltke" (bratr Goebena) 1910 roku, náklad 23.500 tun, rychlost 28 mil, obrnění 30 cm, 10 — 28cm děl, uhlí 3100 tun, nafty 200 tun, posádka 1010 mužů.

„Von der Tann" 1909 roku, náklad 19 400 tun, rychlost 28 mil, obrnění 28 cm, 8 — 28cm děl, uhlí 2800 tun, nafta 200 tun, posádka 880 mužů.

Všechny tyto křižáky jsou dredn ughty. Německu zůstávají pouze tři staré křižáky.

Němci vydávají dále 50 nejnovějších torpedoborců, každý nákladnosti okolo 1000 tun, rychlosti 36 mil, posádka 100 mužů, 1—2 děla malého kalibru a kulomety, 4—8 torpedových aparátů kalibru 53 cm.

Kolik bude vydáno ponorek, není známo, pravděpodobně je jich několik set. Víme jen přibližně kolik jich zahynulo: r. 1914 —21 ponorka, 1915—84 ponorky, 1916—85 ponorek (zničili jen Angličané), 1917 více než 200 ponorek (potopeno Angličany) a do 1. srpna 1918 — 150 ponorek (potopeno Angličany), celkem 540 ponorek. Zničených ponorek je ovšem více, neboť nevíme, kolik ponorek zničili Francouzi, Italové, Američané a ostatní spojenci.

Z uvedených dat je jasno, že německá námořní moc je úplně zničena.

Úřední zprávy.

Od sborového hospodáře.

Upozorňuji, aby části nevysílaly nikoho pro šatstvo do Petropavlovska, veškeré zásoby budou odpraveny divisnímu intendanstvu.

Protože korpusní prodejna bude převedena z Omska do Kurganu, žádám části, aby neposílaly nikoho za šatstvím, dokud nebude učiněno nové oznámení.

Sborový hospodář Petrš.

Velitelům všech strážných setnin!

16. listopadu zemřel v 1. československé nemocnici v Jekatěrinburgu br. střelec Sýkora Václav, rodáč z Číželic u Čáslavi. Svoji část jsme neudali, byl v bezvědomí. Prosím, aby mně bylo sděleno, ve které ze strážných setnin se nalézal zemřelý bratr.

Velitel 1. československé nemocnice v Jekatěrinburgu major zdrav. služby

Dr. Suchánek.

Upozornění.

Střelec František Pinkas, bývalý příslušník vozatajské roty pluku sboru, nyní přiznaný vojenskou lékařskou komisí neschopným k řadové službě, jako starší 40 let, byl poslán k vojenskému odboru OČSNR do Jekatěrinburgu na službu a jelikož do dnešního dne se u Vojenského odboru OČSNR nehlásil, jest veden jako zběh.

Žádáme všechny příslušníky československého vojska, ať-li někomu něco známo o výše uvedeném, aby laskavě sdělili adresu pobytu Pinkasa Vojenskému odboru OČSNR v Jekatěrinburgu.

Zat. správce kanceláří Vojenského odboru kapitán Obrovec.

Všelicos.

— Jest něco na tom, když se říká, že lid ještě není k svobodě dospělý a zralý: neznamená to ovšem, jako říkají reakcionáři, že by některý třeba ještě méně vzdělaný nár d svobodu a právo jemu příslušné nesnesl, ale znamená to tolik, že lid nevzdělaný, neb málo vzdělaný, nebo mravně kažený nedovede sobě svobodu a právo vydobýti neb náhodou vydobyté zachovati.

K. Havlíček Borovský.

— Podle new-yorské zprávy pověsný ruský agent-provokatér Azef byl prý zabit 19 října.

— V Pekingu o překot skupují ruské papírové peníze. Zjev tento uvádí se do spojení s tím, že Amerika již definitivně rozhodla poskytnout Rusku hospodářskou pomoc.

— Podle statistiky charbinského automobilního družstva jeden tamnější automobil vydělává denně průměrem maličkost — 10 0 rublů.

— Výbor italské soc. strany usnesl se svolati do Říma mezinárodní zimmerwaldsko-socialistickou konferenci.

— Podle zprávy „Pravdy" v Kyjevě ve všech chrámech bylo znovu zavedeno pění modlitby „Spasi Gospodi", v níž se pěje: „Blagověrnomu hetmanu našemu Pavlu".

— Vyvrhelící japonský průmyslník baron Šibusav má za to, že Japonsko si musí na mírové konferenci dobýt přiznání dominujícího postavení v Číně.

— V jedné ze vzatých bolševických kanceláří byl nalezen dokument tohoto znění (otiskujeme ze „Svobodné Rěči"): Ž danka. Prosím vydat pro mne na jednu noc ženskou. Následuje podpis (předseda soudu) a datum. Razítko štábu 4. rajona zabajkalské fronty R. S. F. R.

— Rockfell-rovským institutem v Nov. Yorku byl učiněn nový velkolepý objev: radikální prostředek proti syfilisu. Lék označuje se šifrou „A. 18".

stého dobrovolníka stává se brzy důstojníkem a velmi rychle postupuje. Nedlouho úřady, jako dříve horečně vědecky pracoval, tak steině horečně nyní létá, fotografuje nepřátelské posice, nedbaje nebezpečí. Za tragického ústupu srbské armády v prosinci r. 1915 Štefánik přihlásil se dobrovolně za letčíka na Balkán, aby pomáhal slovanským bratřím. Neobyčejně odvážným letem přes albánské horstvo podařilo se mu zjistiti posice rakousko-bulharských vojsk, ohrožujících ústup srbské armády, a tak dal správné direktivy srbskému velení.

Při tomto obdivuhodném výkonu aparát vypověděl službu a dr. Štefánik se pádem těžce zranil.

Jaké vážnosti požíval dr. Štefánik, tehdy pouhý poručík, možno souditi z té péče, jaká mu byla věnována na přímý rozkaz francouzského prezidenta. Nejlepší francouzský chirurg ho operoval a president každodenně se ptal na zdraví našeho hrdinného letce.

Zdraví dra Štefánika je podlomeno, on obětoval je dobrovolně své vlasti. Svou velkou diplomatickou práci vykonal po svém zranění, a dokonce ji i koná proti zákazu lékařů. Letos (1916) byl v Rusku, kde uvrnával rusko-italské záležitosti, byl několikrát dělí nohu upoután na lůžko a také nyní na cestách byl zdržen churavostí v Japonsku. Skutečná hrdinnost a bezmezná oddanost myšlence vzbuzují úctu i k docela neznámému člověku, vždyť jeho jméno jest ozářeno zvláštním kouzlem velkých činů. O generálu Štefánikovi možno říci, že jeho osobnost působí neodolatelně. On nemá nepřátel a svým nejvýš taktním a rozvážným vystupováním dovede si získati každého. Jest z těch vzácných lidí, kteří si podmaňují kouzlem své silné osobnosti, což jsme nejlépe poznali v létě 1916 v Kyjevě. Jest konečně člověkem mathematické přesnosti, přísné logiky a pevné vůle, kteréžto vzácné vlastnosti si osvojil dlouholetou exaktní vědeckou činností. Pronikaje zákony věčné harmonie a věčné pravdy, které každodenně učil se znáti na hvězdnaté obloze, prorážel nepronikatelné stěny diplomatických kanceláří silou holé pravdy a neodolatelnou přesvědčivostí svého přikladu. V těžké chvíli opět přichází k nám do Ruska, provázen pevnou důvěrou naší vlády a národa doma, že podaří se mu se zdarem vyřešiti velký úkol: dovésti naše vojsko z Ruska jako pevný, nerozborný, ucelený voj do naší vlasti.

Josef Dýma.

Z našeho vojska.

Z I. pluku „Jana Husa".

Vzdor tomu, že během našeho vystoupení veškera pozornost vojaků pluku byla obrácena k bojům, nebylo zapomenuto ani na druhé povinnosti a zaznamenány i ve vnitřní práci značné pokroky.

Pravidelné úřadování sekretariátu pluk. výboru bylo opět zahájeno na ústupu ze Samary. Ještě v Penze ustanoven byl plukovní fotograf, který však pracoval se značnými překážkami. Nyní zřízena plukovní fotografická laboratoř a v každém praporu ustanoven jeden fotograf. Úkolem jejich je zachycovati snímky ze života i bojů pluku a uschovati tak velice cenný historický materiál. Podaří-li se opatřiti i zbytek výrobních prostředků, bude laboratoř rozšířena, aby si bratři mohli u ní obstarávati i soukromé fotografie za přiměřenou cenu.

Dne 13. října zal žena byla plukovní spořitelna, již dána dobrovolcům možnost ukládati si bezpečně své úspory pro případ nad nutnější potřeby (pobyt v nemocnici, dovolená a j.) a uvarovati se možné ztráté.

Государственный архив Новосибирской области

V Jekatěrinburgu ve čtvrtek 5. prosince 1917. Cena 20 kop

ČESKOSLOVENSKÝ DENNÍK

ЧЕШСКОСЛОВАЦКІЙ ДНЕВНИКЪ

Orgán Odbočky Československé Národní Rady na Rusi

Tesknice.

Když člověk je delší dobu v cizině, daleko od rodného koutu, daleko od svých milých, často ho chytá mocný cit, vlastně duševní stav, kterému na Moravě říkají velmi pěkně tesknice. Je to stav více záporný než kladný. Člověk jím zachvácený neví vlastně, co určitě chce, proč chce ze svého bydliště utéci, co mysli doma najíti, ale cítí, že mu zde všecko z rukou padá, a má jedinou myšlenku: domů, domů.

Drotár zatoulavší se do širého světa touží:

„Prajská zem, prajská zem,
skoro ti ta prejdzem —
galanečko moja,
zdravú-li ta najdzem."

Ale také ruský student revolucionář — je o tom pěkně vypravováno u Machara — najednou se ztratí z Vídně a jede domů, ačkoliv ví, co ho tam čeká. Tesknice zachvacují lidi bez rozdílu národnosti, věku a vzdělání.

Je to cit silný, mající základ v lásce k rodné zemi a v oddanosti k drahým lidem. Ale moravský název ukazuje, že je to cit a nálada v podstatě ženská: teskní děvče po milém, který odešel na vojnu a vzal ssebou kliček od srdéčka.

Z tohoto citu roste duševní stav velmi nakažlivý a nebezpečný. Nebezpečný proto, že podlamuje vůli člověka, ochromuje jeho síly, odvrací ho od denního života, od povinnosti a obrací všecko myšlení a snažení do dálky za něčím vysněným.

Po rusky tesknice se jmenuje „tjaga na rodinu". „Tjaga" od kořena tahnout — je výborné slovo: člověka táhne domů, neodvratně táhne. Tato „tjaga" v loňském roku odvedla s fronty ruské milionové armády a tak zničila ruskou veleříši a uvrhla v propasti ponížení slavný ruský národ. Tato „tjaga" byla hlavní strunou, na niž nezvědaví demagogové hráli v srdcích duševních zemlaků, ona byla jednou z hlavních příčin divokého vzrůstu bolševické síly. Rozvrat ruské armády je hrozným příkladem a důkazem destruktivní moci, rozkladné síly toho duševního stavu, kterému na Moravě říkají tesknice a na Rusi „tjaga" na rodinu.

U lidí a národů kulturních proti němu stojí síla vůle, síla povahy, síla nervů. V této válce se ukázalo, že národy kulturní mají nervy silnější než národy opozdivší se ve vývoji kulturním.

Proti babské náladě tesknicové u lidí a národů kulturních stojí vědomí zodpovědnosti a cit povinnosti. Proto v této válce spojenecká vojska po léta bojovala tisíce a desetitisíce mil od své vlasti, proto i dnes, kdy myslí a naděje na brzký mír tomu k domovu velmi pomáhají, konají dále svou povinnost. K.

Z pobytu prof. Masaryka v Americe.

„The Japan Advertiser" přináší 7. listopadu t. r. o sjezdu utlačovaných národů středoevropských v New Yorku tento referát:

Na sjezdu v Carnegie-Hallu v New Yorku sešlo se více než 4000 představitelů utlačovaných národů středoevropských. Řečníky byli: prof. T. G. Masaryk, president československé republiky, Ignacy J. Paderewski, představitel Polského Národního Komitétu ve Spojených Státech, poručík Vasile Stoica, předseda Rumunské Národní Ligy ve Spojených Státech, Pierre de Lanux od francouzské komise a Dr. Hinko Hinković, představitel jihoslovanské Národní Rady.

Sjezd byl historickou událostí, významnou pro utlačované národy Rakousko-Uherska, byl první příležitostí, kdy sedm rakouských národů společně obnovilo prohlášení války na život a na smrt usurpátoru. Okamžik, kdy Paderewski potřásl ruku prof. Masarykovi, má zvláštní význam pro Čechoslováky i Poláky, znamená pro ně uskutečnění snu jednoty dvou velikých západních slovanských států, kdysi volných, dlouhá léta stejně utlačovaných.

Schůze zahájena řečí prof. Masaryka. „Hlavní cíl nynější války jest rozdělení Rakouska-Uherska," pravil prof. Masaryk, „jinak nemohou býti řešeny otázky utlačených národů. Sbratření Rakousko-Uherska s Německem jest věci dokázanou. Duch Rakouska jest také duchem Německa, které bylo básníky prohlášeno vrcholem duševním. Zničení tohoto ducha může býti docíleno pouze utvořením přehrady proti Německu ze středoevropských národů. Slyšeli jste o mírovém hnutí v Rakousko-Uhersku. Nejdříve Burian lákal a volal po lidskosti. Kde ale byl Burian v době, kdy decimováno bylo 60.000 rakouských Slovanů. A tentýž Burian byl pro sesílení úžasné podmořské války. Nyní on i jeho druzi volají po humanitě a svobodě. Chtějí vám říci, že přijímají Wilsonův program. Budou slibovati a předstírati ochotu k udělení nezávislosti Esasku-Lotrinsku. Jakmile však jim povolíte udržení nynějšího Rakouska a exploataci Ruska, naloží se západem stejně jako s východem. Tato válka není zjevem omezeným, jest to tlak Německa na východ. Německo musí býti zničeno. Spojenci nesmějí býti zlákáni mírovými nabídkami Rakouska a Německa. Zůstává nám krátký boj ku zničení Německa. Mnohé musí býti uděláno pro reorganisaci střední Evropy, ale tato musí býti provedena. Každá tvorba jest obtížná a také obnovení lidskosti je těžkým a velikým dílem. Vůdcové spojenců nechť se nerozhlížejí před obtížemi. Vilém dobře pravil, že tato válka je bojem principů prussianismu proti principům americanismu. Tato válka jest bojem pro právo a svobodu lidstva. Přijímáme ji jako Váš princip a budeme bojovati pro uskutečnění tohoto principu do konce."

Řeč Paderewského pohnula posluchače. On vyslovil obdiv prof. Masarykovi a československému národu, který byl první z utlačovaných národů uznán Spojenými Státy a spojenci. Jménem Poláků pravil, že raduje se vstupu Čechoslováků do rodiny svobodných národů. „Považujeme váš úspěch a vítězství," připojil, „za triumf naší vlastní idee a za akt historické spravedlivosti." Hovořil o tom, čím Čechoslováci přispěli světu v hudbě, umění, průmyslu a literatuře. Pak se obrátil k prof. Masarykovi a prohlásil: „A my skláníme se před velikým, vzorným vůdcem, Tomášem G. Masarykem." „Hradba 70.000.000 musí býti zbudována od Gdanska do Memelu, od Konstance do Rjeky, která zadrží německé násilí. Rusko zubožené a zeslabené musí býti podporováno a Německu musí býti zabráněno přetvoření Baltického moře na Německé." Řečník provolal slávu presidentu Wilsonovi.

Senator Hitchcock prohlásil, že spojenci musí dobýti vojenského vítězství nad Německem. Všichni ostatní řečníci prohlásili zničení Rakouska za nezbytné.

Schůze nazvána p. de Lanux „epizodou rakousko-uherské revoluce". Ujistil, že svoboda středoevropských národů je vyvrcholením cílů spojenců.

Cesta ministra vojenství gen. Štefanika.

(Tel. zpráva z Novonikolajevska.)

Ministr vojenství československé republiky generál Štefanik přijel dnes 2. prosince v 10 hod. ráno do Novonikolajevska. Na nádraží byla vystrojena rota našeho a rota polského vojska, jež jménem ministra vojenství generála Štefanika, kterému nemoc nedovoluje vycházet z vozu, pozdravil francouzský plukovník Paré. Generála Štefanika přivítali major dr. Čehovský, velitel polských vojsk, major Cauma, velitel posádky plukovník Štěpanov a plnomocníci OČSNŘ dr. Glos a dr. Richter. Generál Štefanik pozval k sobě do vozu 10 našich vojáků a desátníka, a s nimi promluvil o našich úkolech a povinnostech v této době. Po dokladu dra Glose generál Štefanik pobesedoval s majorem Cauma a plukovníkem Štěpanovem. Ve 2 hod. odpoledne generál Štefanik vyjel dále na západ.

Государственный архив в Новосибирской области

Z tisku.

— Novonikolajevská „Narodnaja Sibir" u příležitosti likvidace světové vojny píše: „Teprv teď nastal okamžik, abychom zahájili ideju, agitační práci pro demokratický mír, jdoucí po stopách evropské demokracie, ovšem bez nároků zaujmout diktující postavení v mezinárodní mírové konferenci („učit opozdilou Evropu"), bez hysterických výkřiků a klidně... Vždyť heslo „demokratický mír" nyní, a rovněž i dříve, v době libůstků ruské revoluce, sdílelo se nejen ruskou socialisticky naladěnou mládeží, ale i liberální demokracií i „oboronci" od socialismu až do Burceva a Plechanova včetně. Rozpory tkvěly jen v prostředcích docílení mezinárodního demokratického míru: vítězstvím nad offensivní germánskou koalicí (oboronci) či bezvýsledným ukončením vojny (poraženci, kienthalci, zimmerwaldci a t. d.). Z přívrženců poraženské orientace různého kalibru jedni **vědomitě** to **nedovedli** pochopit, druzí **zrádně a nesvědomitě** to **nechtěli** pochopit, ale jedni i druzí se stejnou horlivostí se vlamovali do otevřených dveří, útočíce na oboronce všech odstínů jako na nepřátele demokratického míru.... Nyní však, jak vidíti, oboronská orientace triumfuje. Pod prapory demokratického míru jdou nejen řady socialistické demokracie, ale i liberální demokracie a beztvárné masy lidu, nastoupavší se pod tíhou vojny." Zároveň list dělá velmi podstatnou poznámku: „Lidé pretendující na politickou zralost musí znát a zvážit tu okolnost, že národové světa ještě nevyžili historické stadium nacionálních válek a že stávají téměř mechanické síly, jež fatálně postrkují národy v krvavé srážky, a proto všecky mezinárodní svazy v boji za trvalý demokratický mír na zemi nesmějí ani na minutu zapomínat o ustavičných nebezpečích ztroskotání v této věci." Autor článku naráží na nové nebezpečí světového míru, sdružující se na Dálném Východě".

— Ruští komunisté hořce se zklamali ve svých německých soudruzích, že tito po svržení germánského samoděržaví nešli cestou ukázanou jimi, bolševiky. „Sovětská vláda — praví menševický „Altajskij Luč" — viní německé socialisty ze zrady, jako dříve vinila francouzské a anglické, a to jen za to, že ani jedni, ani druzí teď nemní o komunistické revoluci. V tyto hrozné dny všechna ruská demokracie je zainteressována na tom, aby svázala osudy Ruska s osudy obrozující se Evropy a aby se likvidace sovětské vlády provedla pod praporem těsné spolupráce všech sil všeevropské demokracie. Neboť jen nerozrušitelný svaz demokratického východu s demokratickým západem a vzájemné jich proniknutí jedněmi cíli ve společném boji proklestí novou svobodnou cestu k dalšímu rozvoji všech národů po skončení šílené světové vojny."

— Německo, ač poražené v této světové válce, bude hrát v Evropě nadále významnou roli. Jaká tato role bude, o tom rozepisuje se nyní po kapitulaci Německa, celá řada ruských listů. Odpovídati na tuto otázku dnes, dokud není u konce boj s bolševiky, je ovšem trochu předčasné. Nicméně zajímavá je v tomto směru úvaha irkutského „Děla", kde se praví: „Německá kultura, německý průmysl nezemrou, stejně jako nezemřela Francie po Waterloo, ale nárokům Německa na světové panství budou stanoveny meze. Vůdčí kruhy Německa, dobře si uvědomující utvářivší se situaci, rázem změnily své vztahy k dobytému Rusku. Německo pečlivě drží ochrannou ruku nad sovětskou vládou v evropské Rusi. Německo zakládá peněžní Miljukova, jenž podle zpráv amerických listů dlí v Berlíně. Neboť Německu je důležito pro budoucnost vtáhnout Východ do své orbity, třebas jen až po Ural; v takovém případě bude umět vrátit k své orientaci i Rakousy a Turecko. Pak by se vyhlídky na utvoření „centrální Evropy" opět pozdvihly, ne-li teď, tož za nějakých deset let."

— Ufimská „Armija i Narod" a irkutská „Novaja Sibir" tvrdí, že úpadek nálady mezi Čechoslováky je nepopiratelným faktem. Příčinu toho první z uvedených listů spatřuje, vedle dlouhého čekání spojenecké po oci v tom, že ani ruské lidové vrstvy, zaos alé a světa vzdálené, ani ruská byrokracie, jež „pomýšlí jen na revanche a přikrývá své třídní spády", ani některé jiné kruhy mezi nimiž lze znamenati nepřetržitelný ... reakce — slovem, že ani jedna z těchto společenských skupin nedovedla víšti Čechoslovákům ... účtu. — „Nezastavujíce se na čistě ... stránce věci," poznamenává pisatel druhého ... vedených časopisů: — „na další ... ských a spojeneckých vojsk ve válce s bolševiky, poznamenáme pouze, že i takový ... odrazový zjev, jako jest úpadek nálady v demokratické československé armádě, již ... vaší vnitřní nestrojenosti, o ... vládního kursu, který oslabuje ... autoritu. Třeba si osvojit jednou ... pravdu: bolševism od západu stejně ... bolševism" od východu nelze překonati ... obra em ... k demokratismu, ... k poctivému hájení výboje ..."

— „Narodnaja Sibir" ... čísle ze dne 14. listopadu t. r. přináší ... profesora J. Ch. **Ozerova** „Iz vpečatlěnij o Čechii", věnované zájezdu autora do Čech r. 1907 (Praha, Tábor, Písek a j.), kde ... a nadšeně mluví o kráse české země, chválí upřímnost, pohostinství a slovanské uvědomění všech vrstev našeho lidu.

— „Zemlja i Trud" v č. 7. 22. listopadu zahajuje serii známé práce prof. **Masaryka** „Nová Evropa".

Hospodářská hlídka.

K otázce našeho exportu.

Dnes již můžeme říci, že dovedli jsme se organisovati pro válku tak rychle a v našem měřítku tak úspěšně, jako kterýkoliv z velkých národů. Leč válka se chýlí ku konci, i musíme se organisovat stejně rychle a úspěšně pro mír.

Víme, jak pracují v Německu, jak staví nové lodě a kolik výrobků, postrádatelných pro přítomný okamžik, je nakupeno aby mohl jimi německý průmyslník a obchodník zaplaviti trhy hned po válce.

My se vrátíme do Čech, jež byly dříve zásobárnou Rakouska. Zde, ač rádi, ztratíme část konsumu, ale právě proto jest naší povinností zajistiti si nový, veliký trh, Rusko, a sice ihned za války, aby již první dny míru nás nalezly připraveny k využití ... nedostatku zboží, aspoň v druzích jež ihned budeme moci vyvážeti, krátce, abychom nepřišli poslední.

Americkou praxí je, již při stavbě továrny zříditi zastupitelstva ve všech místech, kde se čeká odbyt.

Náš malý národ měl by vystupovati obchodně na venek jako jediná firma, měl by zříditi všude po Rusku, Polsku a Balkáně podobná zastupitelstva, ať již jako agentury neb konsulstva.

Odborníků máme dosti, máme i staré obchodníky zde usedlé. Pro začátek zřídily by se prostě sprostředkovací kanceláře, jež by měly z domu nabídky, ceníky a vzorky. Potřebný kapitál byl by nepatrný a dal by se upsat jako akcie, nebo ze státní půjčky, neb subskripcí továren. Zastupitelstva pak by se rozšířila z vlastního výtěžku v obrovské ústřední obchody, jimž by teď proslavené jméno československé bylo nejlepší reklamou.

Vývoz pak z vlasti dal by se též snadno regulovati, ač pro začátek prodalo by se vše, co jen jest k vyvezení.

BESEDA.

Dr. Aug. Straka:

Vzpomínky z cest.

VII.

Bez tlumočníka.

My — já jsem prosím patřil k nevyrovnatelnému rakouskému landšturmu — jsme se hnali hned v srpnu 1914 do Ruska jako skutečná „zemská bouřka". A nezadrželi nás ani Rusové. Náš batalionský — zdá se mi, že se jmenoval Schutzbier — nám napsal: „Posice držet do poslední kapky krve! Ať žije vojenská čest!" a — utekl. A my jsme se pořád „hnali", jenže potom již nám ukazovali cestu ruští konvojiři.

Nevzali nás tehdy mnoho, jen celý 29. pluk (zlé huby tenkrát tvrdily, že nás přišlo do zajetí o 12 více než nás vyšlo z garnisonu, ač „oberst" a dva batalionští přece se „zachránili") a od ostatních pluků z celé „gruppy Kummer" asi po batalionu. Napěchovali nás do vagonů, a my jsme se oddali cele svému „Drang nach Osten". Žasli jsme přímo nad nekonečnou rozlehlostí Ruska, jež nemělo konce, ač jsme jeli dny a noci, ale zvykali jsme. Začaly se u nás objevovat čajníky, v Syzrani jsme si koupili prvá semička, v Samaře jsme viděli prvé velbloudy, ba kterýsi „buržuj" jednoho dne přišel i s prvou nastrádí.

„Vyšší komandanti" se ve dne v noci hádali, kdo je vinen zajetím, a svalovali vinu jeden na druhého. Protokolům o vylíčení situace, která zavinila „neštěstí", nebylo konce. My jsme z toho měli legraci a ve volných chvílích jsme se zabývali učením ruštině. Byl jsem v kupé s dvěma říšskoněmeckými důstojníky a s jedním hejtmanem a poručíkem našeho pluku, se samými Němci, jichž jména jsem dávno zapomněl. Hejtman byl vysoký, silný, ale čelo mu již sahalo až za krk; jen za každým uchem měl jakoby na památku několik dlouhých vlasů, které míval vždy na lysině uspořádány v „Doppelreihách" nebo „Kolonnách". Ale jak smekl čepici zvláště při větru, nezůstala mu tam ani „Schwarmlinie". Poručík byl naproti tomu malý, slabý, ale vlasy měl tak pečlivě pěstěné, bohaté a husté, že by stačily na dvě skromné hlavy.

Pramenem našeho poznávání ruského jazyka byla jakási erární příručka, kterou hejtman vyfasoval a šťastně přinesl až do plenu. Učení nám neobyčejně zpříjemňovala ta okolnost, že jeden z německých důstojníků — pensionovaný major od artilerie — byl hluchý jak poleno (to také uváděl za důvod zajetí, prý všichni utekli a on nic neslyšel), a nikdo neměl dost síly, aby mu nařval do ucha rozdíl výslovnosti mezi podobnými slovy jako na př. „nož", „lož", „voš", jež stále pletl. Když jsme přišli na písmenu „šč", byli jsme s ním bezradní a bezmocni a když jsme se pokoušeli mu objasnit, že tvrdý a měkký znak se sice píší, ale zvláště nevyslovují, prohlásil ruštinu za humbug a nechal toho. Z celé příručky vím dnes již pouze, že v ní u slov „по чем" bylo napsáno „wieviel" (kolik). A tato c. a k. rakousko-uherská povrchnost se stala příčinou celého neštěstí.

Když jsme přijeli, zdá se mi do Tajgy, všimli jsme si nápisu „парикмахерская" na jedněch dveřích v nádražní budově a podařilo se nám s určitostí zjistit, že je to holírna. Naše zanedbané vlasy a vousy přímo po ní volaly, takže bylo by ukrutností nedbati jich hlasu. Kráčeli jsme tam tedy svorně, ale sotva jsme otevřeli záhadné dveře, spatřili jsme hejtmana, jemuž právě holič stíral s hlavy i tváře poslední stopy své činnosti. Byl vyholený, knír pečlivě přistřižený, ba zmizely i neklidné štětičky za ušima, celá hlava mu svítila jak zralý meloun.

Vstal se židle, a s jeho úst se sneslo se strašnou německou výslovností hrdé „póšem".

Holič na něho „vypučil glaza" a rozpačitě krčil rameny.

Hned však ozvaly se asi čtyři hlasy, které se svorně sjednotily ve strašném „póšem". Ale holič nerozuměl ani za mák víc.

Hejtman však neztratil hlavu. Vytáhl svou c. a k. ruštinu a ukázal prstem vítězoslavně holiči „по чем = wieviel". Ale bohužel hloupý holič kouk' tam, kouk' nahoru a dolů na různé „cesta, řeka, hora, les, pravé křídlo, levé křídlo atd." a nerozuměl naší bystré erární ruštině dál.

Государственный архив Новосибирской области

Uralská skupina.

Nové zprávy nejsou.

Taškentská skupina.

Nepřítel zakončiv zasobování 27. listopadu opustil poselok Petropavlovský a ustoupil v Akťubinsk.

Sibiřská armáda.

Nové zprávy nejsou.

2. prosince 1918.

Západní fronta.

Jekatěrinburgská skupina.

Verchoturský úsek. Náš úsilovný nástup pokračuje. Nepřítel marně pokouší se nás zadržet.

Na ostatních směrech výzvědná činnost a přestřelka.

Kamská skupina.

Osinský směr. Beze změn.

Sarapujský směr. Bojuje se s nastupujícím nepřítelem.

Nikoloberezovský směr. Nepřítel opustil Nikolsko-Berezovku.

Menzelinský směr. Úplný klid.

Samarská skupina.

Bugulmský směr. Beze změn.

Belebejský směr. Naši rozvědčíci za podpory dělostřelectva vypudili nepřítele ze vsi Slakbaševy a st. Gluchovské. Nepřítel obsadil Vozdviženskoje.

Jihozápadní armáda.

Buzulucká skupina. Nepřítel obsadil ves Božij Promysel, na levém křídle nepřítel pokoušel se nastupovat, ale byl odražen naším dělostřelectvem a palbou z ručnic.

Na ostatních frontech beze změn.

Sibiřská armáda.

Zprávy nedošly.

Různé zprávy.

Anglický král ve Francii.

Anglický král s rodinou a princem Walleským přijel do Francie, odkud pojede na frontu přehlížeti anglická vojska. V pátek 29. listopadu navštívil král pařížskou radnici. Po cestě byl na všem pozdravován obyvatelstvem. Pařížský starosta přednesl jménem městského zastupitelstva uvítací řeč. (ČSTK).

Anglické lodi v Kielu.

Štokholm 29. listop. (Zach. zpr.) Několik anglických lodí vepluto do kielského přístavu. Lodě mají očistiti Sundský průliv (do Baltického moře). (ČSTK)

Angličtí státníci o lize národů.

Tokio 25. XI. (RTA.) Poloúřední agentura z Londýna hlásí, že Lloyd George a Bonard Law společně uveřejnili prohlášení pro budoucí svaz národů. Prohlašují, že liga je nejlepším prostředkem zabránění úžasného krveprolití v budoucnosti a třeba vynaložiti všechno úsilí, aby se uskutečnila.

Anglie a cizinci

Londýn 21. XI. (RTA.) Sir Georg Cave v sněmovně lordů prohlásil, že všichni internovaní v Anglii Němci budou propuštěni domů. Vláda hodlá navrhnouti zákon, který by opravňoval anglické úřady vypovědět cizozemce i v míru, jakož i dělat rozdíl mezi cizozemci různého původu. Tak Němci dle Sira Cave nebudou moci vůbec zakázáno vylodit se v Anglii. „Jak známo, Anglie do války byla nejliberálnější a nejpohostinnější zemí vůči všemožným exulantům, čítaje v to i ruské anarchisty a bolševiky.

Válečné náhrady.

Karnarvon 30. listop. (Zach. zpr.) Lloyd George ve své poslední řeči v New Castlu pravil, že bývalý princip, dle něhož vždy poražení platili válečnou náhradu platí i dnes. Německo musí zaplatit všechny útraty spojencům, ježto nese zodpovědnost za válku. (ČSTK)

Deklarace ruských socialistů ve Francii.

Paříž 26.-XI. (Eclair.) Velkým dojmem působila deklarace ruských socialistů na konferenci franc. socialistů Seinského departementu (okolí Paříže). Deklarace, již pročetl Rosanov, obviňuje bolševiky v zničení veškerého kulturního života Ruska.

Pomník vítězství svobody.

Lyon 30. XI. V Paříži se utvořil mezispojenecký výbor za čestného předsednictví Leona Bourgeoisa, který si vytkl za svůj úkol postaviti pomník na památku vítězství svobody.

Demobilisace námořníků ve Francii.

Lyon 30. XI. Ministr námořnictví nařídil propustiti domů k rodinám všechny námořníky starší 40 let neb mající 4 děti dnem 10. prosince, není-li jich nezbytně potřebí k udržování služby. Tímto způsobem bude 7000 námořníků vráceno civilnímu zaměstnání při obchodním loďstvu a rybolovu.

Přípravy ve Francii pro přechod z války v mír.

Ministerstvo pro výživu armády bude přeměněno v ministerstvo obnovení Francie. Správce tohoto ministerstva Loucher hodlá zachovati v činnosti obrovský arsenál, zbudovaný v Roanne a přeměniti jej v dílny na opravu starého a pro zhotovování nového materiálu. Veliký závod na vyrábění výbušných látek v Bourges bude přeměněn v továrnu na umělá hnojiva. Továrny, v nichž se sprovozová dříví pro létadla, budou napříště dodávati okna, dveře, trámy a vše jiné potřebné pro stavbu domů ve spustošených krajích. Jiné závody budou se zabývati výrobou potřebných k těmto stavbám železných součástek. Pomýšlí se též na výrobu součástek pro telefonické a telegrafní vedení.

Zákaz kolování německých peněz ve Francii.

Předseda republiky na základě zákona ze dne 6. května 1916 po vyslechnutí mínění ministerské rady podepsal dekret, jímž se zakazuje kolování pod jakýmikoli záminkami německých mincí a bankovek.

Francouzi v Uhrách.

Nauen 30. listop. Francouzská vojska obsadivše Budapešť odzbrojují příslušníky tam rakousko-uherské vojska jakož i ty, kdo se za revoluce zmocnili zbraně. (ČSTK)

Francouzi v Rumunsku

Na rumunskou půdu vstoupila francouzská vojska počtem 6 divisí pod velením generála Bertreaux, který míní postupovati do Ruska na pomoc kozákům Krasnova. (RTA.)

Německé lupičství ve Flandřích.

Z Bruselu oznamují: Zástupci Belgické rolnické Národní Rady potvrzují, že Němci vydrancovali v různých krajích 90 dvorů a odvezli veliké zásoby píce a slámy. Všechny dochazející zprávy z Flanderska sdělují, že země byla nepřítelem úplně spustošena a vyloupena, že všechny zemědělské prostředky jsou pokaženy, průplavy jsou zataraseny lodmi, které Němci potopili, dobytek byl odveden.

Manifestace ve Varšavě.

Ve Varšavě byla uspořádána velkolepá manifestace. Hlavním vedením jejím byl obrovský tábor lidu, na němž byly zastoupeny všechny polské politické strany i všechny společenské vrstvy. Tábor lidu se jednomyslně usnesl poslati tři pozdravné telegramy: Maršálu Fochovi, aby mu vyjádřen byl obdiv polského národa nad vítězstvím jeho armád, které přinášejí osvobození světu, prezidentu Wilsonovi na vyjádření hluboké úcty a vděčnosti. Polskému Národnímu výboru v Paříži, aby tak byla prokázána zaprostá solidarita s jeho politickou a jeho vlasteneckou prací.

Pravda o německém loďstvu.

Známý válečný a námořní dopisovatel „Berliner Tagblattu", námořní důstojník Persius, který během války neustále vynášel předností německého válečného loďstva nad loďstvy spojeneckými, uveřejnil nyní v tomto listu článek, ve kterém přiznává, že všichni ti, kteří v Německu věřili v moc a vítězství německého loďstva, byli oklamáni lživými a nestoudným klamáním námořního i vojenského vedení Německa. Kapitán Persius mluví jmenovitě o námořní bitvě u Skagerracku a praví, že toto tak zvané vítězství bylo ve skutečnosti úplnou porážkou německého loďstva. Kdyby bylo bývalo jasné počasí, nebyla by unikla ani jediná německá loď. Mluvě o ponorkách Persius prozrazuje, že z 83 ponorek, které byly v roku 1917 vypuštěny, 66 jich bylo zničeno. Končí doznáním, že odepřeli-li v listopadu němečtí námořníci vyjeti na širé moře a pokusiti se zachrániti čest německého loďstva, stalo se tak proto, že byli přesvědčeni, že budou od Angličanů poraženi.

Z činnosti německých komisí k podpoře německých zajatců.

Německé komise, jež poslány byly za vlády bolševiků do různých měst, mezi jinými i do Jekatěrinburgu, kromě vlastní péče o zajatce obstarávaly i výzvědnou službu národohospodářskou. Do našich rukou se dostaly různé dotazníky, jež byly v uralské oblasti posílány říšsko-německým zastupitelským orgánům. Z nich patrno, že Němci projevovali živý zájem o stavu zásob na dobývání zlata, platiny i mědi. Mezi otázkami, na něž mělo býti odpovědělo, byly mnohé rázu dosti choulostivého. Tak na př.: Možno, aby nám bylo dříve, kupovati od dělníků platinovou rudu? Jakým způsobem by bylo za nynějších poměrů možno dopravovati do Německa menší i větší množství platinové rudy? Které těžařské závody platiny, zlata i mědi bylo by možno pronajmouti od vlády, koupiti anebo účastniti se v nich? V kterých závodech bylo by možno zatlačiti francouzský a anglický kapitál. Jmenujte nám konkrétní podniky, které bych mi mohli pro sebe získati? Otázky zajisté dosti neomalené a nám jasně na to, jak si Němci vedli v říši bolševiků.

Zkušenost z Ruska.

Nikolajev 2. prosince (Zach. zpr.) Výkonný výbor vojenských rad německých částí bývších na Kavkaze, poslal berlínskému výkonnému výboru v Berlíně protest proti sku iné „Spartakus" a varuje před radikálními experimenty. (ČSTK)

Postavení bolševiků v Turkestáně.

Čelabinsk 21. XI. (Eclair.) Postavení bolševiků v Turkestáně je den ode dne těžší pro nedostatek zásob. Pomoc z Moskvy, v niž klade se všecka naděje, nejde. Angličani zatlačují bolševiky a vybídli je, aby složili zbraně, dokud není pozdě.

Государственный архив Новосибирской области

Zastupitelstva by ovšem musela býti pod naší státní kontrolou, služebce zároveň jakési našimi konsulstvy, byla by místy, kam by se Čechoslovák přišedší do ciziny uchyloval o radu a pomoc, místy, kde by naše mládež nacházela praxi, rozhled ve světě i zaměstnání. Výhodou by byla lacinější doprava, ušetřilo by se zbytečné cestování pro jednotlivé firmy, mimo to zástupci na místě daleko lépe a lacinější by uzavírali všemožné obchody, mohla by se vésti velká reklama, krátce získaly by se všechny výhody, jež má velký obchod před malým.

Pro začátek, kdy zastupitelstva byla by malými, stačilo by v každém několik lidí, vždyť i těch exportních výrobků nebude tolik, a pak se vzrůstem tvořila by se oddělení dle druhů zboží a ve větších centrech i firmy mohly by svá oddělení vésti skoro samostatně v rámci velkého domu československého exportu.

Pro začátek již teď potřeba v osvobozeném území vésti seznam usedlých obchodníků-Čechoslováků neb ustanoviti z invalidů a nestrojových bratří odborníky po větších městech, kteří by studovali místní poměry, seznamovali se s exportem odjinud, domácí spotřebou, hlavně ovšem navázovali styky, třeba jen přátelské a informační, s místními firmami a obchodníky.

Akce rozšířila by se i do jiných zemí, ať již ve smyslu prodeje neb nákupu, do Ameriky, severní i jižní, na Balkán, Italie a Francie, vůbec všude, kde Čechoslovák ať voják či vystěhovalec žije, všude odkud budeme kupovat a kam prodávat.

Jak dalece jsou řešitelné, v Chile, v Argentině, naši organisovaní, nevím. Ale jsou tam a organisace jich se provésti dá asi ovšem ve smyslu obchodu. A bude to velmi důležité, budeme-li míti seznam oněmých nákupních pramenů ne z Hamburgu, nýbrž od svých zástupců, kteří mohou ihned prodávati „zboží na cestě“.

Velcí národové již se zajišťují. My budeme vždy malým národem, ale tím více musíme se organisovati, abychom snesli konkurenci velkých.

A když jsme dovedli zříditi si stotisícové vojsko, dříve než jsme byli samostatným státem, dovedeme organisovati již teď úspěšný odbyt a nákup průmyslu a hospodářství našeho bohatého, svobodného Československa. Inž. J. Holín

---

Nezbylo než přejíti od slov k řeči posuňkové a dohodli jsme se hned. Tato událost však naprosto podrvila naši víru v příručku. Poručík se proto otázal hejtmana, co mu všechno holič dělal, a uslyšev „holil, stříhal a myl hlavu“, sedl si do lenošky, ukázal holiči prstem na hlavu a vousy odcházejícího hejtmana a na svou hlavu i vousy. Holič spokojeně přikývl, začal ho hned balit do ručníků a prostěradel a nám na prstíncích ukázal, kdy máme přicházet jeden po druhém. To bylo ještě v pohádkovou dobu, kdy oběredi byly neznámy.

Čekali jsme v restauraci, když najednou slyšíme v holírně rachot padajících věcí a rusko-německý křik. Vběhli jsme tam. Uprostřed pokoje stál holič a šermuje břitvou vykládal něco poručíkovi, kolem stál ve středu celé hromady bílého prádla, sem tam se pestřilo shazenými talířky, mýdlíčky, štětečky atd. a hledělo vyjadřených nadávek zoufale do zrcadel. Celá jeho hlava byla jedna velká houpající se mydlinová pěna. Teprve při bližším pozorování jsme uviděli, že od čela až po týl táhne se široký vyholený pás, vzatý jedním tahem břitvy. Nedá tatínek, jak se nám přiznal, si dát hlavu oholit, což na něm zaříti nebylo vidět. A ubohý poručík, který nechtěl nic než být krátce ostříhán a ve všem připraven k rozhodujícímu řezu neviděl než „myté hlavy“, stal se obětí svého posuňku.

Má tedy posuňková řeč své nevýhody.

Všelicos.

Jej, ta řeč slovenská —
horský prvomínek,
vínem žíznivému,
pro chorého lék;
útulná jak věrné dítě,
k matce když se troudí —
a jak krásná, když v zpěvánkách
z plné duše proudí!

Adolf Heyduk.

— Naše korrespondence K. K. K. nám sděluje: Pět dní před odjezdem do Holandska císař Vilém přikázal zničiti všechny Kolumbovy sochy v Německu za to, že Kolumbus objevil Ameriku.

— Telegram ústředního našeho úřadu nás upozorňuje o neznámém dosud účelu šatů, raněcí a přikrývek, neboť se v něm praví: „Každý bratr musí prohlédnouti svoje šaty, raněcí a přikrývky na vši a na hnidy.“ Dosud jsme mysleli, že jsou na obléknutí, raněcí na nošení a přikrývky na přikrytí.

— Politické strany Anglie mají veliký zájem o výsledek nastávajících voleb. Úkol liberálů-unionistů jest pozorovati snahu labouristů i po válce. Tisk v tom vidí totiž snahu Lloyd Georgea utvořit vlastní stranu a vyloučit Asquitha z politického života.

— Z Londýna sdělují, že Trockij prožívá kurs zvláštní. Na Kremlu jsou pohotově dvě letadla. Pan Trockij je stále „na vzájemné návštěvě“. Jiná ovšem otázka je, jak dlouho ještě, až mu bude v Moskvě do pravdy úzko.

— V Kamě svém újezdu byl přijat do služby k újezdné milici 6 v. Budou konat obyčejnou milión službu.

— Před nedávnem přinesl německý list přinesl zprávu o smrti bývalé Breškovské. Literáti světového tisku uvedli tuto zprávu za bernou minci, a spisovatel Němcem babičku za opat, neopomíjejí e při příležitostném pronést přiměřené pohřební řeči. Tak například „Uralskago Rabočago“ ve svém „nekrologu“ nazývá ji lichotivě „babuškou běločecho-eserské kontrrevoluce“. „Mezi lidem — praví — vyvolala slzy krokodýlí, a při tom lid spolu s „Americánům prodávala . . . Z některých representantů národní inteligence vyznívá, když posta y scházejí s historické scény jeden za druhou. Umírají, jestli vlastně už nemocí před tím. A toť jim šťastná cesta!“ — Zatím, jak víme, „babuška“ je dále živa, zdráva a pracuje proti bolševikům.

— Podle novinových zpráv byl bolševiky zabit V. J. Šaljapin, jeden z nejslavnějších ruských operních pěvců. Potvrdí-li se tato zpráva, pak je to, po nedávném zabití malíře Rericha, druhý krvavý zločin, který bolševici v předvečer svého pádu vpisují do análů ničení uměleckých talentů Ruska.

Z našeho vojska

Korpusnímu lékaři, podplukovníku zdravotní služby dru Haeringovi.

Blahopřejeme Ti z plných srdcí, drahý bratře, ku Tvému povýšení na korpusního lékaře. Přejeme Ti upřímně všeho nejlepšího v novém Tvém úřadě, aby práce Tvá byla dále tak úspěšna ku blahu všech, jako až dosud — My, kteří víme, za jakých těžkých, až nemožných okolností v začátcích jsi byl nucen pracovati, kdy nalidnění vysilující, ale přece tak vytrvalou prací jsi musel nahrazovati to, co nám scházelo na nejnutnějších pomůckách — my, kteří jsme se obdivovali Tvé energii na Ukrajině i v sanitárním vlaku č. 1, — my cítíme tu těžkou, bezprostřední ztrátu, kterou svým odchodem nám působíš. — I. Československá nemocnice v Čelabinsku nikdy nezapomene toho, kdo ji takořka z ničeho založil.

Odcházíš na vedoucí místo a my, ač neradi, že Tě ztrácíme, přece musíme říci, že se těšíme z Tvého povýšení; vždyť jsi jeden z našich nejlepších, poctivých českých lidí.

V Čelabinsku, 29. listopadu 1918.

Zastupitelstvo 1. československé nemocnice.
Ondra Vincenc, jednatel. Franta Hájek, důvěrník.

Bratrům 8. Slezského pluku, 4. praporu.

Prozatímní potvrzenky na upsanou Vámi ve Vladivostoku revol. zápůjčku na fortě „Ulis“ obdržel jsem štábu 8 Slezského pluku, kde si je můžete vyzvednouti.

Prap. Václav Ivičič.

Poznámka upisovny: Prozatímní potvrzenky touto upisovnou vydávány, jakmile došel odpočet z Vladivostoku.

Bratřím 5. roty II. pluku.

Bratry 5. roty II. československého pluku prosím, aby mi sdělili, kde je pochován v bojích pod Ufou padlý bratr Fabuš Špinka z Odolí u Kolína, a abych mu odevzdání zašlou jeho doklady a fotografie. Moje adresa: Technický odbor československého vojska, Jekatěrinburg. Boh. Rabovský.

Úřední zpráva

vrchního velitele západní fronty.
1. prosince 1918.

Západní fronta:

Jekaterinburgská skupina.

Verchoturský úsek. Naše části dobyly Novotuřský závod; ukořistěny 3 kulomety. Dle dodatečných zpráv včera za boje u st. Vyja naši partizáni vyhodili trať jižně od st. Vyja, což přivodilo rozbití 2 vojenských a 1 obrněného vlaku nepřítele. Vzali jsme 2 děla a mnoho patron. Zbytky krasnoarmějců rozběhly se po lesích a s kulomety pokoušejí se zabrániti našemu postupu.

Kušvinský směr. Nahlédě na hluboký sníh a tuhý odpor nepřítele naše části s úspěchem postupují ku přesmyku Balančinskému závodu.

Lysvenský směr. Naše části na celé frontě přešly v nástup.

Kungurský směr. Výzvědná činnost, místy přestřelka.

Krasnoufimský směr. Obsadili jsme ves Bor (3 v. sev.-vých. Antonovky). Na ostatním úseku střelba pěchoty a dělostřelectva.

Kamská skupina.

Osinský směr. Beze změn.

Sarapulský směr. Jde boj.

Nikoloberezovský směr. Naše části pod náporem nepřátelských přesil opustily ves Nikolskoe Berezovka.

Menzelinský směr. Ve směru na Birsk beze změn.

Samarská skupina.

Bugulmský směr. Nepřítel přešel v nástup a zatlačil naše části, obsadil vsi Bujrak, Trukmenějevou, Maillinu, Kyzilarovku a Andrejevku.

Belebejský směr. Nepřítel obsadil v. Sakbašovo, v okolí vsi Vasilevky srážky rozvědčíků.

Jihozápadní armáda.

Buzulucká skupina. Na krajně pravém křídle nepřítel obsadil Dmitrijevo. V centru opustili jsme ves Balejku a obsadili poselok Novokijevskij. Na levém křídle srážky jízdních rozvědčíků.

Государственный архив Новосибирской области

258 Číslo V Jekatěrinburgu ve středu 18. prosince 1918. Cena 20 kop.

ČESKOSLOVENSKÝ DENNÍK

ЧЕШСКОСЛОВАЦКІЙ ДНЕВНИКЪ

Poselství domů.

Celé naše zahraniční hnutí stále mělo opravdovou snahu navázat a udržovat spojení s domovem. My zde v Rusku potkávali jsme se v tom směru s velkými překážkami, protože nás od vlasti dělila fronta a široký týl rakouskoněmeckých armád. Přes to celá řada pokusů skončila úspěšně. Vzpomínám, že hned v prvním roce války skupina Družinníků byla poslána do vlasti. To se později přirozeně opakovalo. Všichni máme v dobré paměti hrdinský čin dobrovolce 1. pluku Josefa Pšeničky, který letos v únoru s posláním prof. Masaryka odjel domů, všecko vyřídil a v květnu už byl zase mezi námi. (Svou cestu popsal v brožuře „Ve vlasti".)

Po otevření cesty na východ už dvě delegace byly poslány, aby informovaly naše krajany v Americe a západoevropských státech. Protože obě byly dulgovány k profesoru Masarykovi, je skoro jisté, že s ním, anebo za ním jedou do Československé republiky. Když nyní přijel k nám úřední zástupce našeho státu, vyžaduje, abych tak řekl, prostě společenská slušnost, abychom mu tuto návštěvu jim opláceli vysláním poselstva, které by naším jménem pozdravilo první vládu Československé republiky a vyřídilo našemu národu upřímný pozdrav od jeho vojska.

Poselstvo bude mít vedle tohoto úkolu citového řadu povinností praktických. Především obšírně a podrobně našim doma povědět hromadu věcí o našem vojsku: o jeho složení, o jeho bojích, o jeho nynějším stavu, o jeho smýšlení. Je velmi důležité, aby tato informace byla bezprostřední a aby byla spolehlivá. Podle toho byli vybíráni členové delegace, aby zastoupeny byly, co možná, všechny skupiny a směry našeho hnutí.

Delegace vyjede tento týden, pojede přes Charbin, Koreu, Japonsko, Ameriku, Kanadu a ještě si žerí sdělíme v jednom z příštích čísel. Zatím jen bratřím, kteří byli vyzváni za posly upřímně přejeme rychlé a šťastné cesty. A sobě — člověk je vždy egoista — přejeme brzkého shledání s nimi tam doma mezi svými.

K.

Československá republika.

A jeho řeč.

(Část řeči, prominuvší před Stříbrným v letním zasedání vídeňského parlamentu; řeč ta nebyla cenzurou propuštěna ani v německých novinách.)

Zdůrazňuji předem a výslovně, že řeč má není obrazu českého národa a českých vojáků. Není v tomto parlamentě soudců, kteří by mohli právo nás soudit. Není v celém tomto soustátí mužů, kteří by směli jen se dotknouti svým úsudkem hrdinné úrovně národa českého. Odmítám proto předem každé zdání obhajoby našich činů a našich cílů za této války. Nemáme nad sebou jiného soudce než svůj národ! Jeho rozsudek jest pro nás jediné právoplatný. Jeho nespokojenost by nám byla ortelem! Jeho nespokojenost jest útěchou těm, kdož trpěli. Jeho láska jest odměnou nejdražší odměnou těm, kdož bojovali a bojují za národ v této válce.

Prohlašujete nás za velezrádce... Berme to na vědomí jako názor svého nepřítele. Nic více — nic méně!...

Ale, pánové z německých lavic! Vy jste se opovážili dotknouti se cti našich vojáků — Vy jste je nazvali zbabělci!

Zde nebudeme mčeti! Proti této nespravedlivosti budeme vždy protestovati! Nedovolíme nikdy, by po těle hrdinech byla metena urážka „zbabělců"!

Je li mezi vámi snad jeden jediný „muž", muž ten nechť na okamžik se mnou vmyslí do duše českého vojáka! Vojáka, jenž byl hnán násilím do války, kterou jiný národ německy nazval otevřené „bojem germanstva a slovanstva"!

Jaká jest bytost člověka pod trestem okamžitého povělení sáhnouti do pole proti zájmům Slovanstva, proti zájmům svých bratří, proti zájmům své vlasti! Nuže, byl tento voják zbabělým, když za nebezpečí rakouských a německých děl a kulometů, pálících mu do zad, přešel tam na druhou stranu? Je zbabělcem voják, jenž mohl klidně, zachráněn z nebezpečí bitev, vyčkati konce války v zajetí, dobrovolně se však znovu do boje ochoten znovu riskovati smrt nebo zranění? Jest zbabělcem tento český voják, jenž šel znovu do zákopů, kde mu v případu zajetí nehrozí klidný rakouský tábor, nýbrž jistá smrt na šibenici? Jest zbabělcem český voják, jenž obětoval svou rodinu, zde zůstavší, svou půdu, po otcích zděděnou? Jest zbabělcem ten, kdo věnoval sebe, otce i matku, ženu a děti na oltář své vlasti?

Není hrdinou český voják jenž dobrovolně bojuje dnes od Uralu až po Vladivostok, na Piavě a ve Francii?

Je-li mezi vámi tam jediný muž, skutečný muž, jenž prodělal tuto válku sám v zákopech, ať vstane a ať odpoví. Ne nám — my nepotřebujeme vašeho soudu — ale ať odpoví vám samotným, až budete mezi sebou nikým neposlouchání mluviti o všem poctivě!

Nuže, a není li mezi vámi muže, pak si vzpomeňte slov našeho nejzarytějšího nepřítele, býv. ministra zemědělství barona Georgi ho, jenž oznámiv této sněmovně v tajné zprávě vše, co naše pluky provedly, nemohl jako voják potlačiti povzdech: „Litujeme všech oněch zrad českých vojáků tím více, že z činů jejich po boku nepřítele vidíme, o jak drahocenný vojenský materiál jsme tím přišli. A nestačí vám to ještě, nuž vám připomínám osudek těch, kdož jsou pro vás autoritou nejvyšší, pruských důstojníků. V důstojnickém kasinu rakouském, kde se po celý večer nadávalo českým vojákům zbabělců, týráni konečně i přítomní Prusáci po svém úsudku odpověděli: „Jsou-li ti zbabělci, to budeme moci posouditi teprve tehdy, až budou bojovati proti nám!"

Buďte na tolik aspoň muži, abyste netupili svého nepřítele, jenž se prokázal býti hrdinou větším, než kdokoliv z vojáků ostatních, poněvadž byl hrdinou dobrovolným, kde ostatní byli hrdiny z donucení!

Československá Samostatnost č. 5. ze dne 11. září 1918.

Z německého tisku.

„Berliner Volks-Zeitung" v čísle z 1. prosince 1918 píše o nadšeném uvítání francouzských vojsk v Štrasburgu a přiznává, že pruský režim se dožil v Elsasích-Lotrinských úplného fiaska a zaslouženého pádu. „Pruská politika v Elsasích-Lotrinských byla nejnešťastnější. Viděla v těchto zemích stále dobytou zemi a jakousi západní marku a hradbu, jež měla býti chráněna líše před Francií. V Elsasanu a Lotrinčanu byl spatřován stále jen jakýsi domorodec, jako někde v kolonií, pouhý „Wacke", na kterého pruský úředník a důstojník hleděl s opovržením, jakýsi člověk druhé třídy, kterému nelze dáti samostatnost." List přivádí k paměti úžasnou aféru Saverneskou, provokativní jmenování místodržitelem Dallwitze, bývalého to ředitele berlínské policie, a rozepisuje se dále o týrání a urážení obyvatelstva během války. Článek končí takto: „Pruský systém přinesl rozpor důstojnictva s mužstvem. Persius uvádí dlouhou řadu příkladů a důkazů, jak důstojníci zacházeli s mužstvem jako s dobytkem, ku kterému nijakých ohledů netřeba zachovávati a který možno beze všeho obětovati, ba který možno i o jeho potraviny okrásti. Persius uvádí doklady, jak němečtí důstojníci posílali svým rodinám potraviny ze zásob mužstva."

„Frankfurter Zeitung" zmiňuje se o projevu prince Jindřicha Pruského a píše: „Hohenzollernové odstoupili a zřekli se svých práv. Jejich chování nynější jest tak nedůstojné, že jejich dnešní zřeknutí se i ti, kteří jsou monarchisty až do samého morku, pokládají za akt, který už nikdy nebude možno odvolati a napraviti. Císař upřel do Nizozemska. Jeho syn učinil totéž a jako by tento útěk, který u všech obdivovatelů království vzbudil rozhořčení, ještě nepostačoval, byl uveřejněn přímo katastrofální projev císařův, ve kterém se císař sám vylíčuje jako pouhá Bethmannova loutka bez vlastní vůle. On prý nic nevěděl. Nikdo prý mu nic neřekl. Odejel prý proti své vůli na

Государственный архив Новосибирской области

cestu a vrátil se prý v poslední chvíli z vlastního rozhodnutí. Tak jedná člověk, který po 80 let svými tirádami božího vyvolence kompromitoval Německo před celým světem, který v německém národě viděl toliko otroky, řízené vůlí samovládce, práhnoucího po moci. Dnes, kdy se chvěje o život, vzpomíná na ty nejzákladnější zásady cti a důstojnosti. — No, tato dynastie se odsoudila sama před celým národem. Nikdy už se nebude moci vrátiti a bylo by z historického zájmu zajímavo se dověděti od prince Maxa Badenského, za jakých okolností se stalo odřeknutí se Viléma II. On zanechal německému národu strašlivé dědictví a hříchů, ale Ludvík III. Bavorský a jeho dům nesou velikou část zodpovědnosti za celý průběh a konec války. Ludvík III. Dobyvatel chtěl též annektovati."

Úřední zprávy.

Nařízení

o zřízení československého domu rekonvalescentů v Jekatěrinburgu.

(Z Vojenského odboru.)

§ 1.

Při zdravotním odboru v Jekatěrinburgu zřizuje se Československý dům rekonvalescentů, podřízený přímo Zdravotnímu odboru. Jest umístěn ve Starém Eparchiálním učilišti.

§ 2.

Do československého domu rekonvalescentů se přijímají:

a) dobrovolníci propuštění z nemocnic s dovolenou na zotavenou,

b) propuštění z nemocnic a čekající na lékařskou komisi;

c) léčící se v zubním ambulatoriu v Jekatěrinburgu;

d) invalidi, čekající na převezení do Vladivostoku, kteří nemohou býti zatímně umístěni v Invalidovně;

e) ošetřovna československých vojenských částí, umístěných poblíže Domu rekonvalescentů;

f) výjimečné ženy dobrovolců, pokud si nenajdou byty a zaměstnání.

Z finančního odboru.

Spořitelna, upisovna, cenné papíry.

Vykázaná pro Rusko hranice upisování na revoluční zápůjčku jest dovršena. Proto jsme nuceni přijímání upisovacích listin zastaviti. — Podrobný číselní materiál budeš svého času po náležitém zpracování publikován, ale již dnes můžeme říci, že pětimilionový obnos z velké části upsalo československé vojsko. Revoluční práce korunována úspěchem, dosaženo naší samostatnosti, ale dosáhli jsme také ohledně revoluční zápůjčky svého cíle.

Tím není, bratři, řečeno, že se nemá pokračovati ve spoření.

Ukládání do spořitelny má tentýž pro nás význam, jako upisování na revoluční zápůjčku. Ať není mezi vámi ni jediného, který by odjížděl z Ruska bez vkladní knížky (stvrzenky). Nezapomínejte, že při příjezdu domů budou naši svědové vyslýcháni na vše, co jsme zde dělali. Je možné, že také u nás střádalská myšlénka během války utrpěla — a proto povinnost vás všech jest hojným ukládáním, jímž se dnes pochlubíme, pomáhati k restauraci této pro náš národ důležité složenky.

Cenné papíry, jež byly v jistého času ruskými úřady vydávány místo papírových peněz, se stahují z oběhu. Lhůta stanovena do 31. prosince 1918. Bratři, odevzdejte tudíž všechny tyto papíry u našich pokladen co nejdříve, abychom mohli zažádati o výměnu. Buďte však při rozměňování u místního obyvatelstva obezřelí a nerozměňujte za každou cenu na neplatné papíry, jimiž se pak zbytečně trápíte a zatěžujete pokladní manipulaci. Finanční oddělení rádo každému vyhoví, ale práce zaměstnaných poříz s peněžními znaky nesmí býti sžěrována.

Na směnečných blanketech, vložené poště tzv. úřadské dostávají uralsko-sibiřském rayoně vyměňovány nejsou a prosím, aby do Jekatěrinburgu posílány nebyly. Ukládejte je raději společně do státní banky v Ufě a vyžádejte si převody na Sibiřské filiálky státní banky, nebo kaznačejstva. Učinili jsem sice kroky, aby nám byly také tyto papíry, za něž viny nenesem, vyměňovány, dosud však kladného vyřízení nemáme. Šip.

Z 1. pluku Jana Husa.

V plukovní kanceláři střelecký ol. „Jana Husi" je 1[illegible] sv. Jiří a 12 medailí sv. Jiří, vydaných pro pluk do zborovského nástupu, které dosposud nebyly vyzvednuty. Jelikož při přesazení štábního vlaku dne 27. května 1918 v Z[illegible]stoušté všechny listiny [illegible]ly ztraceny, nechť se přihlásí, kdo má na ně nároky a podá důkazy.

Z ustanovizního vel. pluku kapitán Čtvrtník.
Pluková pobočník, kapitán Endt.

Z upisovny revoluční zápůjčky.

Bratři, kteří upisovali na revoluční zápůjčku ve Vladivostoku, mohou si vyzvednouti prozatímní potvrzenky proti vrácení potvrzení vystaveného ve Vladivostoku. Žádáme, aby vždy jednotlivci sebrali potvrzenky po rotě a sami přišli do upisovny.

Hospodářská hlídka.

Náš hutní a strojní průmysl po válce.

Světová válka jest snad brzy skončena a již se rýsují kontury nových státních útvarů, jež zaujmou místo bývalé rakousko-uherské monarchie. Veškeré svazy ať politické neb hospodářské budou uvolněny a jednotlivé státy vytvářeti budou podmínky samostatného života a vývoje. Naše příchozené zajímá situace, jež nastane v zemích československých. Rychlé a plánovité uspořádání poměrů posílí náš úvěr a přispěje k zacelení ran, způsobených světovou válkou.

Hybným činitelem v tomto směru bude rozvoj a exportní činnost hutního

BESEDA.

Dr. Aug. Straka:

Vzpomínky z cest.

VIII.*)

Mezera ve francouzském regimentu.

Havarské „bureau spéciale" „dodalo" nás do Paříže 13 července po poledni. Nedivte se, abych vám líčil dojem, jaký na nás učinila Paříž, toto srdce světa, město slavných alejí, sadů, náměstí a paláců, město umění, města radosti a veselí, jehož [illegible] a sebevědomý dáměr nedovedlo podlomiti ani dvouleté dění bitevní fronty, ani krvácející rány Francie. Byla v něm předzvěst blízkého vítězství. Měl jsem později příležitost viděti též největší město světa, London, a obdivovati se jeho velkolepým mostům a stavbám jako katedrále sv. Pavla, nevýslovně krásnému a přímo velkolepému parlamentu opatství Westminsterskému atd. Ale když jsem se podívati na ranní promenádě v Hyde-Parku, ale u mne vyhrála Paříž. Paříž je nemávavá krasavice jako naše Praha, jenže jiného rázu, moderní a veselejší, která vám učaruje kouzlem svého [illegible] zvláště vážné překotný Londýn nepřeje se metropoli národa s největším obchodem a průmyslem světa . . .

Paříž dost, jest, nejsem dosud básníkem. Přišlo našem příchodu, 14 července, slavnost v Paříži památka vzetí Bastilly, které slavnost jest národním svátkem Francie. Slavnost měla jako prý po celou dobu války, rázu vojenský ráz. Spojenecké armády defilovaly před presidentem a vládou Republiky, jakož i před diplomatickými a vojenskými zástupci všech spojených mocností. Naši mladou republiku zastupoval dr Beneš a prapory našich barev vlály všude po boku ostatních spojeneckých vlajek. Tak se na nařízení francouzské vlády již od 30 června, kdy nás Francie uznala za spojenecký stát.

Naši pařížští bratři zavedli nás na bulevard, po němž vojska defilovala. Tam již se tísnily statisíce obecenstva. Nastal odtud spravedlivost francouzské galantnosti: všude pouštěli do prvních řad dámy, i když přišly později (jak to u dam bývá zvykem), a v zadních řadách tísnilo se silné pohlaví. Ale ani však snad nevzbudil někde přílišné klamné domnění, tedy musím říci, že, jak se mi zdá i francouzská galantnost má své meze. Když se totiž přihnal deštík a všechny dámy jako na povel rozevřely deštníky, povstala jako kouzlem mezi námi a defilujícími vojáky španělská stěna, ba lépe, nepronikutelná čínská zeď. Ať dobře nerozumím francouzsky, přece jen myslím, že hlasy, které bylo slyšet ze středu zadních divaků, nebyly projevem souhlasu. Čekal jsem se strašlivou dychtivostí, jak se skončí tato zápletka obou pohlaví, ale bohužel déšť brzy přestal.

Dle zpráv, každá spojenecká říše byla zastoupena rotou, vyjímaje Francii (která tam měla i jízdu a námořní vojska) Anglii, Ameriku, Italii a — Československý, kteří byli zastoupeni každý batalionem. Rozumí se, že ani jednotlivému oddílu nechyběla hudba. Veškerá vojska byla nadšeně vítána. Byla patrna snaha (stál jsem v cizineckém oddílu) pozdravovati vojska vždy i ve rodném jazyku. Svým vojákům volají Francouzi „vivent les poilus" (poilu = chlupáč), jež tak nazývají, asi jako my říkáme „kluci". Z krásných ručiček krásných dam sypaly se na ně květy a kytice, ba stávalo se též, že dále po odbytí „oficielní" části přibíhala k řadám vojsk dívčinka jako květ a nabídla růži nebo kytici některému z vojáků. Bál bych se okamžiky, že se mi až v očích zatřpytí, když karafiát, nebo růže byly doprovázeny hubičkou jako mnohdy. A já byl v „civilu". Rozumí se, že „ceremoniální marš" tím poněkud utrpěl, protože je nemožno být růži a nenatáhnout ruku, nebo vrátit políbení a nenavléknout hlavu.

Když přešel batalion našich „chasseurů" (myslivců, střelců), probíhá obecenstvem vlna zvědavosti nejsvětší. Kdo je to? Obnošené modrá uniforma francouzské pěchoty, tmavěmodré

*) Viz „Československý Deník" č. 239, 240, 241, 242, 244, 245, 247.

Государственный архив Новосибирской области

pouze z bojů v Lysvenském úseku přesahuje 200.

Permský směr. V okolí vesnice Selanky boj trvá, nepřítel úporně se brání. I zde většinou čeští a tatarské části, které v četných protiútocích trpí velké ztráty.

Kurgurský směr. Na sever od trati naše části těsnice nepřítele přešly ř. Usovou a bojují u vsi Kumina. Československé části vedou tuhý boj s nepřátelskými částmi, jež lájí zastávku 59. a ves Tat. Byrmu. Dochází k ručnímu zápasu a používání bomb. U zastávky 59 československými částmi byly vzaty vagony a mnoho technického materiálu.

Krasnoufimský směr. Naše části na celé frontě přešly k postupu. Nepřítel všude klade tuhý odpor. Na levém křídle naší partizani jdouce po kolena v sněhu do bytí vsi Kaučiki.

Kazanská skupina.

Následkem trvajícího postupu velkých sil nepřátelských naše části, aby zkrátily frontu, ustoupily na nové posice.

Samarská skupina.

Bugulmský směr. Na pravém křídle úsilovná výzvědná činnost nepřítele. Jinde beze změn.

Buguruslanský směr. Po tuhém boji naše části pod nepřátelským náporem vyklidily Belebej a ustoupily na čáru v. Giumilino—st. Belebej—Aksakovo.

Jihozápadní armáda.

Na bojištích všech skupin nic podstatného.

Sibiřská armáda.

Jižní fronta. Naše části obsadily Kolpakovskoje, Gerasimovku, Gilněvskoje; v okolí Stefanovského nepřátelský oddíl vyloupil chutor a ustoupil do Výsoka. Námi poslaný oddíl krasnoarmějců vtrhl.

Na ostatních frontách klid.

Různé zprávy.

Vjezd rumunského krále do Bukurešti.

Z Jass přes Soluň sdělují o obrovském nadšení, jaké projevoval lid za slavnostního vjezdu krále a královny, provázených francouzským generálem Berthelot a generálním štábem do hlavního rumunského města Bukurešti. Generál Berthelot, který se těšil obyčejné oblibě jmenovitě v rumunské armádě, byl po celé cestě hlučně pozdravován volánim „sláry".

Venizelos do Paříže.

Z Athén sdělují, že předseda řeckého ministerstva Venizelos odjel spolu s ministrem zahraničních záležitostí do Paříže.

Dánové oslavují Francii.

V Štokholmu uspořádala francouzsko-dánská společnost manifestaci na čest Francie, při které předseda jejího výboru Adelswärd pronesl velikou řeč, v níž oslavil Francii a děkoval jí za vítězství, kterým světu dána naděje na šťastnější budoucnost.

Porážka germanofilství ve Švýcarech.

Bern 10. 12. Na kongresu federální rady švýcarské zvolen presidentem švýcarské federace Gustav Ador, státník ženevský. Místním presidentem byl Müller, germanofil. (ČSTK)

Znovuzřízení francouzské university v Esasku.

Lyon 12. 12. Při francouzském ministerstvu vyučování zřízena komise z děkanů fakult, učenců a vynikajících professorů, která byla pověřena prozkoumat stav vyššího školství v osvobozených krajích (Esas-Lotr), navrhnouti vědecké ústavy fakulty, laboratoře, aby mohly býti reorganisovány. Komisí bude sestaven reorganisační plán university strasburské, což má býti vykonáno do 12 dnů. Členové komise jsou redaktor alsaské ze Strasburku, Mylhúz a Solothurgerhausu. (ČSTK)

Vražděni francouzských zajatců.

Lyon. Surovost a nelidskost, již se od začátku války vyznačovaly německé občanské i vojenské úřady v poměru vůči válečným zajatcům, ukázaly se nově opět ve zvlášť ostrém světle v zajateckém táboře v Langensalci. Dle prvních zpráv, které obdržel španělský vyslanec v Berlíně, bylo devět francouzských zajatců zabito z bezprostřední blízkosti, 15 jiných těžce raněno. Dvě šetřící komise španělského vyslanectví byly ihned vypraveny do Langensalcu, které potvrdily pravdivost tohoto hrozného činu.

Jak Němci ničili dráhy ve Francii

Severovýchodní trati železničních ve Francii byly Němci rozrušeny v délce 1844 kilometrů dvojité koleje a v délce 1222 kilometrů jednoduché koleje. Trati byly úplně k nepotřebě. Mosty, 9 viaduktů, 4 tunely i umělecky cenné stavby byly zničeny. Podpěrné zdi, pilíře byly tak zbořeny, aby obnovení trati bylo obtížnější a vyžádalo delší doby. Trať východní železniční sítě byla rozrušena v délce 2800 kilometrů. I zde zničeny umělé stavby, 410 mostů, 10 tunelů a 400 budov. Trati nelze nyní ještě používati.

Černomořské loďstvo.

Washington 9. 12. Britské admirálství oznamuje, že spojencům předány byly lodi černomořského loďstva, na nichž byla německá posádka: dreadghnout „Volja" a 6 minonos. (RTA)

Německé ponorky ve Francii.

Paříž 12. XII. Německé podmořské člony přicházejí se do Francie do přístavu Cherbourg. Přivezena pátá ponorka s francouzskou vlajkou umístěnou na stěžni nad vlajkou německou. Člun je 120 m dlouhý, nosnosti 700 tun a opatřen 155 mm děly. (ČSTK.)

Hospodaření Němců ve francouzských bankách

Lyon 14./12. „Journal des Débats" sděluje, že při ustupu ze severní Francie němečtí vojska „evakuovala" též obsah bank francouzských. Kufry s cennými papíry i různá depositá, která reprezentovala všechny úspory severní Francie, umístili Němci zatímně v Bruselu a Lüje a při krachu německé fronty neuskuteční je odvezt. Tak všechna drahocenná zavazadla zachráněna a budou vrácena vlastníkům.

K situaci v Německu

Lyon 10./12. Z Bernu se hlásí, že informace, týkající se událostí v Německu, svědčí o plném nepořádku. Dle zpráv japonského tisku Scheidemann ve „Vorwaertsu" volá na poplach před rozpadnutím Německa a sděluje, že před několika dny konala se porada francouzských vojenských zástupců s Bavory o organisování samostatné jihoněmecké republiky. Předseda bavorské socialistické vlády Eisner je jednak napaden „Vorwaertsem", který jeho vini, že již 28. července 19.4 věděl o vypuknutí války, jednak rozhořčeným obyvatelstvem Mnichova, které protestovalo proti němu demonstrace.

Ebert a jeho vláda jsou obviňováni s jedné strany buržoazním tiskem, že během 3 týdnů utratili 20 miliónů marek, s druhé strany Liebknecht v „Rudém praporu" viní Eberta ze zrady, ježto na jeho popud Wilson stanovil podmínku, že spojenci budou Německo zásobovati potravinami, bude-li zachován klid a pořádek.

Německý návrh na vyšetření viníků války.

Ze Švýcarska oznamují, že berlínská vláda obrátila se ke spojencům s nabídkou, aby v zájmu zachování míru v budoucnosti a obnovení vzájemné důvěry mezi národy, utvořen byl ústřední výbor pro vyšetření viníků války. Německá vláda vyzývá všechny válčící státy, aby daly tomuto komitétu k disposici dokumenty, které by sloužily materiálem vyšetřovacím a aby výboru právo na výslech politiků všech států, kteří by mohli dát svědectví o dobrozdání. (RTA)

Usvědčující dokumenty.

Naven 10. 12. Z uveřejněné korespondence bavorského vyslance v Berlíně se svojí vládou z r. 1914 vysvítá, že tehdejší německá vláda donutila Rakousko Uhersko k ultimatu Srbsku a vyprovokovala válku. (ČSTK.)

Švédsko a bolševici.

Vladivostok 13. 12. Švédští diplomatičtí zástupci v sovětském Rusku, až na část delegace v Petrohradě, odjeli do Švédska. (ČSTK)

Přípravy bolševiků na obranu Petrohradu.

„Ruskaja Armija" sděluje, že od konce listopadu bolševici začali se horečně připravovat na příchod Angličanů do Kronštatu. Počali umísťovat děla u vchodu do přístavu, finský záliv se minuje. Množství podmořských činů jsou výhradně Němci, převážná většina důstojníků jsou něm. důstojníci, takže v Petrohradě se udržuje pověst, že ve finském zálivu jsou německé ponorky. (RIA)

Vzpoura Semenova.

Dle zpr. korespondenta „Otěč Věd." semenovský incident na Dalekém Východě chýlí se ovšem k likvidaci. Jak známo Semenov byl sesazen a 4. irkutskému i 5. semenovskému korpusu velí gen. Volkov. Irkutské úřady gubernské přerušily všechny styky se Semenovem, který nijak výbojně již nevystupuje. V jeho štábu panuje nejistota a neklid, jednotlivci snaží se odjeti do Mongolie. Lze očekávat rozklad. Srbský division z oddílu Semenova odepřel mu poslušnost. — Jak nám je uvedeno tato zpráva je ze soukromého pramene.

Emigrace členů direktoria

Šanghai. Přibyli sem členové ruského direktoria Avksentějev, Argunov, Zenzinov, kteří přijeli z Dajmu a odjedou do Evropy. (ČSTK)

Návrat ruských zajatců.

Mlass 13. 12. Každý denně přicházejí transporty zajatců z Německa a Rakouska. Jsou zubožení, jmenovitě ti, kteří vracejí se z Německa. Vypravují, že bolševici násilně zadržují mladší a zdatnější. Omská vláda nařizuje úpravu a péči o tyto sporé zajatců až domů, zřízení výživovacích stanic i přísnou kontrolu všech dokumentů.

Vydává Československý. Tiskový kancelář v Rusku.

Государственный архив Новосибирской области

našeho průmyslu. Podtrhuji slova bídnou, jelikož před válkou přes veškerou naši vyspělost i houževnatost náš průmysl byl brzděn působením mocného německého kapitálu, vykořisťujícího nerostného bohatství naší země a snažícího se znemožnit, ba ubít veškeré snahy našeho počínání.

Nejsmutnější bilanci v tomto ohledu vykazují závody, jimž potřebné vidíme v rozmanitých variacích zde na Urale: Živnostenský ocelárny, doly na uhlí a rudy, nerostná bohatství, jež dosud byla skoro všechna vlastnictvím německé šlechty a cizáckých společností.

Ročně vyzískané stamiliony plynuly do jejich sídla do Vídně, znemožňujíce našim městům, okresům i zemi je zdaňovati, takže veškeré příjmy z přirážek i dávek mizely v bezedných kapsách stolice Austrie. Nebude zajisté nespravedlivým, jestliže náš stát bude žádati náhradu ztrát i škod, jemu tím způsobených. Nezbytným bude vzíti „obrany" převzetí státem do svojí správy neb spolupůsobení a kontroly zvýšit důležité závody. Totéž možno říci o zbrojovkách a strojních závodech, jichž akciový kapitál je většinou v rukách německých.

Elektrotechnický průmysl jest více v našich rukou a má snadnější podíl, dík neobyčejnému rozmachu a rozvoji elektrisace našich zemí. Bude pouze stěží posice těch nemnohých německých velkoelektráren, ustavených v československých krajích. Naše družstevní elektrárny připravily půdu těmto transakcím, jež bezpochybně budou provedeny. Demobilisace průmyslu pracujícího dříve na „obranu" bude vyžadovati jistou dobu, jíž musí býti využito k získání nových odbytišť, uvádějících naše průmyslové výrobky na světový trh. S námi sousedící německé kraje budou pro nás uzavřeny a my obrátíme svůj zřetel na Polsko, Jihoslavii a Rusko. Tyto země, jež válkou tolik utrpěly, budou potřebovat naší výdatné pomoci. Naše průmyslové výrobky, stroje a zařízení všech druhů, stroje hospodářské razí si budou cestu tam, kam se před válkou nedostaly. Zavedení cukrovarnického průmyslu na Ukrajině i Balkáně, zamýšlená náš strojírenský velkopodnik, potřeba hospodářských strojů svědčí naše závody na hospodářské stroje, jež před válkou prožívaly smrtelnou krisi. Nutnost intensivní kooperace s hospodářsky vyspělými státy a soustavné získávání nových oblastí průmyslové produkce přinutí nás k zřízení filiálních závodů v zemích s námi spřátelených národů, trpících válkou následkem nedostatku a polapených, jež rády přijmou naši pomocnou ruku. Naše zkušenosti nabyté v Rusku přispějí výtečně k realisaci těch cílů, jež jsme si vytkli.

Každý samostatný národ musí se snažiti, aby svoji pozici upevnil a rozšířil svůj životní prostor. V rámci Rakouska nebylo nám dána možnost ukázati v plné míře naši hospodářskou zdatnost. Nimi podněcovali svoji politické převahy k našemu oslabení. Nyní již nebude možno falšovat skutečná fakta a dává-li ministr Beyens přednášce mnohé velké státy přiznávati jejich národohospodářskou vyspělost a sílu. Náš národ musí svými bratrskými státu dobýti též úvěrů. Podmínky příznivé k tomu jsou, vůle a touha být musí.

Ing. Jan Hořec.

Z našeho vojska.

Naši padlí.

(Z 3. roty 6. Hanáckého pluku.)

Od té doby, co jsme byli donuceni zbraní v Sibiři hájiti si svoji existenci v boji za svobodu i za lepší budoucnost Slovanstva, uplynulo více než půl roku.

Bylo to v posledních dnech května, kdy rozhořčení zrádci, jimž vystoupili. Nyní po půl roce, vysílá vrstvu sněhu pokrývá ruské-sibiřské pláně i prašivý, pod kterou sice i tisíce verst od sebe rozstrašena odpočívají těla našich bratří, kteří položili své mladé životy, aby vydobyli svoji vlast ze spárů dvouhlavé obludy.

Druhý den našem vystoupení 26 května, co první oběť padl zasažen kulí z „hedvábky" br. Aug. Sláma z Kutné Hory. Obveselovali

Ošetřovatelé sedělí zcela důvěrně, a proto prosím vás, abyste to nepřikládali dále, protože by to mohl dovědět třeba „někdo" u nás doma.

Český svět tímto chladem našich kluků pohřebního spokojen nebyl. Ale když jim to vysvětlili znalci „voennago dela", co to „regement" a „potor", sami doznávali, že to jsou vlastně nejlepší vojáci, dovedoucí i jejich svobodu odolat. Bratrství, ohřívá a byla předčasná — kuci nedýchali. Když za tři dny se vrátili ašli přátelskými ulicemi na nádraží, věděli již velmi dobře, že nikde v regementu nestojí, že by se nesmály být kytice, nebo hubičky, a — bratři Zlín se mi dokonce, že některé čtyřstupy byly pěti- až šestiřadenné. Tento „verchkomplet" však nenesl vintovky, nýbrž věci, sloužící k ovážení ducha i — těla.

Nelze konečně zaníčeti, že celá slavnost byla chycena pro kinematograf a ještě týž den představována. Tam však na ekranu znovu paradovali opět jen Angličani, Francouzi, Američani, Italové, Belgičí a — jak jsme již sami uhodli — Čechoslováci. Aby dojem představení byl věrnější, obecenstvo opakovalo ovace.

Doufám, že tuto lentu uvidíme doma. Musím toho z opatrnosti podotknout, že kdyby tam čtenáři neviděli všechno tak, jak to zde líčím, nebude to moji vinou, nýbrž vinou fotografa. Mohl se houpat aparat.

nás vždy svým bodrým humorem zvážněl jen tehdy, když vzpomínal na svou rodinu ve vlasti. Pak a byl potřeba utěšitele. Postupujíce k Omsku u stanice Kalačinsk v boji proti nepřátelská přesila padl bo. stř. Havlíček Josef z Brozan a Br. Kalista prap. Švec ze Žižnic u Brandýsa, který byl zrádnou kulkou zastřelen přímo u vlaku. Vrátivše se z dálného východu, padl u Ob roj. byli 6. října těžce zraněni br. stř. Pisák Rudolf z Tiverska u Jaroměře a stř. Stosek Lud. z Parlubic. Oba za nedlouho svému zranění podlehli v nemocnici v Jekatěrinburgu a byli zde i pochováni. Rovněž v dalších bojích 9. října u stan. „Lisa" byli těžce zraněni: stř. Kraus Rud. z Maškova u Nov. Bydžova, který zemřel cestou do nemocnice v Irbitě, Prokůdek F. ze Žižkova, který zemřel 4 dni po svém zranění skončil svůj mladý život nedlouho před návratem do Prahy svojí „vintovky". Na těchto bratrů, kteří zlým osudem byli vyrváni z naší velké rodiny, nezapomeneme. A snad, až rozcházejí se na jejích hrobech ti, kteří se vrátí do osvobozené vlasti, budou vypravovati o těch, kteří položili své mladé životy na oltář vlasti.

Buďtež Vám věčná paměť.

A. K. P.

Za padlými bratry 2. roty 10. československého pluku.

U stráže budky 60. rozjezdu před Kordonem leží br. Antonín Cyrika. U Šalomovky ve společné mohyle dříman vášeň ven bratří: dec. Otto Hrubec, Antonín Krejčí, Frant. Raizek. Na hřbitově v Jekatěrinburgu nemocnice odpočívají naši br. Zienerta Frant a Stibora Jarosl., zraněné v bojích o Kortan. Kdo zacelí jizvu, jež vryla se tak hluboko v naše duše, kdo setře smutek z tváře, když na Kordonu vzpomínáš - -?

Malou náhradu za Vaše životy, však vysokou, důstojnou památku pro Vaše rodiče, rodné vísky, pro celou naši osvobozenou vlast přineseme domů — Vaše vyznamenání za chrabrost v těžkých bojích za osvobození drahé domoviny. S úsměvem na rtech jste bojovali, s úsměvem na rtech jste umírali. Ztratili jsme ty nejlepší. J. Ch.

Přednášky v 6 pluku.

V pondělí 16. prosince kulturní sekce plk. zastupitelstva 6. pl. pořádány v sále hudební školy přednášky dra Kudely o nynější situaci, dra Straky o cestě do Francie. Kultur. sekce hodlá pořádati přednášky na různá themata pravidelně každé pondělí.

Úřední zprávy

vrchního velitele spojenecké armády francouzského generála Franchet d'Espereye.

15. prosince 1918.

Západní fronta.

Jekatěrinburgská skupina.

Solikamský směr. Nových zpráv nedošlo.

Čusovský směr. Naše čísti při tuhém boji obsadily st. Čusovaja. Ustupujícího mnoho vagonů lokomotiv a vlaků se zavoláním; kolik se zjistuje. Na severním křídle bývalého směru v boji u vsi V. Iset úplně zničen kroušťatský nemocný sovětský pluk a prapor 10. kurganského pluku byl zajat. Ztráty nepřítele jsou veliké: ubito přes 800 a zajato přes 100 krasnoarmějců. Kořist: 15 kulometů, celou studnu děl, 6 pl. kuchyní, všechen obor, mnoho různého materiálu. Počet zajatců za poslední neděli

Государственный архив Новосибирской области

261. číslo v Jekatěrinburgu v sobotu 21 prosince 1918. Cena 20 kop

ČESKOSLOVENSKÝ DENNÍK

ЧЕШСКОСЛОВАЦКІЙ ДНЕВНИКЪ

Svobodnému československému národu!
Národní vládě československé republiky!

Vojáci československé republiky, kteří podřizujíce se svrchované vůli svého národa, zosobněné jeho vládou, konají dále svou občanskou povinnost v chladných krajích Uralu a Sibiře, tisíce verst od své drahé vlasti, přicházejí k Vám domů poselstvo, aby Vám, na něž stále myslíme, Vám, které máme rádi snad více, než pokud jsme žili mezi Vámi, živým slovem pověděli o naší oddanosti k národu, aby za nás políbili drahou rodnou zemi, zbrocenou krví předků, osvěcenou nekonečným strádáním ubitého lidu a svatými oběťmi chrabrých dobrovolnických vojsk na všech bojištích světa, aby naším jménem se sklonili před první vládou československé republiky.

V těžkých poměrech se vyvíjelo naše hnutí a rostlo naše vojsko na Rusi. Co nás stále sililo v hnalo k další a nové práci, to byly zprávy o Vašem bezmezném utrpení a Vaší neochvějné vytrvalosti v boji, to byla víra ve vítězství zásad práva, které byly vždy so oti napsány na praporech československých.

Tyto zásady zvítězily v nevídané válce všech proti všem. Z nich zrodil se náš svobodný stát; ony budou vedoucí hvězdou v svobodné práci našeho národa pro blaho a pokrok člověčenstva.

My zde v cizině vidíme zvláště dobře, jak tato válka náš národ zdvihla z poroby a ponížení na bídně vysoké místo v sjednocené rodině civilisovaných národů. Toto čestné a zodpovědné místo hleďme si zachovat abychom přinášeli lidstvu prospěch, abychom dokázali, že slavnými činy našich předků úloha našeho národa není dohrána že život, svobodný život našeho národa má svůj účel a svůj smysl ve vývoji světových dějin.

Pro toto, drazí bratři a sestry, budeme pracovat, neúnavně, svorně, obětavě pracovat, každý na svém místě, každý svým směrem věnujeme všecky své schopnosti a všecky své síly svému drahému národu.

Těšíme se, že v této činnosti — diferencované, ale sharmonisované — velmi brzo budeme pracovat společně s Vámi, doma, v našich drahých krajích, od Šumavy až pod Tatry, všude, kde zní náš drahý jazyk československý, všude, kde biji poctivá a vlastenecká srdce československá. Toužíme se na to a toužíme po Vás.

Ať žije československý národ!
Ať žije československá republika!
Ať žije naše národní vláda!
Ať žije svobodné a samostatné lidstvo!

V Jekatěrinburgu 19. prosince 1918.

Členové Odboru [illegible] na Rusi:

Dr. Josef Patejdl, Dr. Viktor Svoboda
Dr. Jan Jesenský, Josef Kysela
František Rubeš, Dr. Josef Kudela
František Šp[illegible], František Polák
Rudolf M[illegible], Jára Kral
Josef Dejdi[illegible], Martin Oršek
Dr. Václav Šeby, František Janík.

Bratři!

Odjíždíme do svobodné vlasti, abychom splnili poslání, uložené nám naším ministrem národní obrany, bratrem generálem Štefánikem.

Loučíce se s Vámi, slibujeme, že jako vojáci i bratři splníme věrně úkol na nás vložený, že vyličíme věrně a oddaně všechny Vaše zásluhy i všechno Vaše strádání a doufáme, že brzkým návratem do svobodné a samostatné československé republiky dojdou Vaše strádání kýžené a zaslouž[illegible] odměny.

Na brzkou shledanou!

Na zdar!

V Jekatěrinburgu 19. prosince 1918.

Dr. Josef Patejdl, Josef David,
František Janík, František Polák,
František Majsner.

Josef Dýma.

Liga národů.

II.*) Spolky států.

Snaha o zabezpečení svého státu vedla panovníky v různých dobách k uzavírání spolenectvých smluv s druhými panovníky. Spolek států jest spolek, uzavřený několika, nebo mnohými státy na vždy, nebo na neurčitou lhůtu, za společné účely, zvláště pak pro účely obrany a zastupování v mezinárodních věcech. Ve spolku států každý stát zachovává svou suverenitu (svrchovanost). Aliance smlouva obyčejně předpisuje všem členům spolku splnění usnesení, vyplývajících z rozhodnutí většiny (prostého nebo kvalifikované) států, splnění závazků vyplývajících ze smlouvy, není ničím zaručeno: ústřední orgán spolku nemá nijaké faktické moci, která by mohla přinutiti neposlušné k poslušnosti, v takovém případě může rozhodovati pouze váha zbraní, jíž na příklad Německo do poslední chvíle nutilo Rakousko-Uhersko k setrvání ve spolku. Takové spolky států nemohou přirozené dáti podnětu k utvoření všeobecné ligy národů, která musí být budována na principech zcela jiných, zejména tak na poctivém dodržování přijatých závazků.

První rozsáhlejší pokus o spolek států učinil český král Jiří z Poděbrad, jenž snažil se hlavně na obranu proti přímo nebezpečně vzrůstající moci papežově prosaditi svůj projekt spolku panovníků, jenž by měl společný „politický parlament křesťanských králů a knížat". Král Jiří dosáhl nejprve, ač ne bez jistých potíží, souhlasu uherského krále Matyáše Korvína a polského krále Kazimíra, načež vydal r. 1464 zvláštní poselstvo k francouzskému králi Ludvíku XI., avšak marně. Král Jiří se však tohoto projektu až do konce své vlády nevzdal. Z odpovědi krále Matyáše vysvítá, oč vlastně Jiřímu šlo: „Na to nejjasněji král náš odpovídá, že by nic nemohlo vzdáti se žádoucnějšího, nic lepšího a prospěšnějšího, nežby národové křesťanští, tolikerým nepřátelstvím od sebe vzdálení, jazyky různými to a kroji, mravy a ústavami, obtížemi a snažením tak velice rozdílní, ba i nesmiřitelnými nenávistmi až i válkami vzdoudonanými téměř mezi sebou válek [illegible], mohli jakoby v jedno tělo spojeni k trvalé svornosti a jednotě přivedeni [illegible]." (Fr. Palacký, Dějiny národu českého.) Palacký o záměru Jiřího soudí takto: „Nebylať ona (myšlénka spolku panovníků) za věku jeho tak ideologická i nepraktická, jakoby se zdáti mohlo. Poslední valní sborové, zejména Konštantinský a Basilejský, posloužili byli mocnářům a národům křesťanským nejen za církevní, ale i za politické středisko; sporů mezinárodních množství velké podáno bylo jim k rozsouzení. Zrušením koncilií neodstraněna u národů potřeba střediště takového pro záležitosti jejich světské; a pokusem sjezdu Mantuanského dal Pius II. vědět, že uznával sám také přirozenost a vhodnost jeho, živý pocit potřebnosti a solidárnosti národův křesťanských zatemněn a udušen teprve událostmi pozdějších století. Kdyby ona idea byla uskutečněna a se byla by dějinám Evropy zcela dala směr nový a blahodárný. A ke provedení jejímu bylo potřebí na trůně francouzském asi Jindřicha IV., a nikoli Ludvíka XI., hynoucí idey, kdekoli panuje hluboké, hrubé sobectví."

Berta Suttnerová ve své knize „Odzbrojte!" poukazuje na toto snažení krále Jiřího jako na poctivé usilování o věčný mír.

Stoupencem věčného míru byl také francouzský král Jindřich IV. (1593 1610), který podle projektu svého ministra Sullyho navrhoval organisovat z různých států Evropy zvláštní konfederaci, neboli spolek, který by spojoval jednotlivé státy, aniž by pozbyly suverenity. Podle tohoto návrhu nejvyšší instancí pro rozřešení všech mezinárodních sporů měla být zvláštní schůze delegátů států — členů konfederace. („Politický parlament" krále Jiřího!)

Na počátku XVIII. stol. myšlénku krále Jindřicha rozvedl Saint Pierre ve svém projektu smlouvy, uzavřené mezi křesťanskými panovníky. Rovněž Kant zakládá svou teorii věčného míru na spolku států. Roku 1815 po poražení Napoleona, Prusko, Rakousko a Rusko na vídeňském kongresu založili „Svatou alianci" — „skutečně a nerozlučitelné bratrství", „jediný národ křesťanský, sourodý ze tří rodin", za účelem „ochrany víry, míru a pravdy". Toto „Svaté Alliance" však v historii smutně proslula jako zabezpečení nejhorší reakce a proto nemohla míti dlouhého trvání.

Koncem XIX. a poč. XX. stol. v Evropě byly uzavřeny hlavně dva spolky států stojících nepřátelsky proti sobě a vyrovná

*) Viz číslo 260

Государственный архив Новосибирской области

vajících t. zv. evropskou rovnováhu tím, že snažily se zahrnovati pokud možno rovné síly. Byly to trojspolek a trojdohoda. Trojspolek vznikl z dvojspolku Německa a Rakousko Uherska uzavřeného r. 1879 k němuž se připojila r. 1883 Italie. R. 1914 se trojspolek rozpadl, poněvadž Italie odepřela pomáhati Rakousku a Německu. Za války vytvořily pak tyto státy připojením Bulharska a Turecka čtyřspolek, který dnes jest rovněž rozbit.

Proti trojspolku byl uzavřen nejprve dvojspolek mezi Francií a Ruskem (veřejně r. 1897), jenž byl posílen dohodou, uzavřenou r. 1904 mezi Francií a Anglií. Cílem politiky anglického krále Eduarda VII. (1901-1910) bylo sevřiti Německo do železného kruhu a válka dokázala, že tato politika měla úspěch. Za války upevněna trojdohoda těchto států, jež po vstoupení Italie do války změnila se ve čtyřdohodu a nyní tyto velmoci spolu s Amerikou, Japonskem a ostatními spojeneckými státy a národy tvoří jeden blok, který rozhoduje právě svou pevnou vůlí o přetvoření světa. Tento blok států a národů, vedený vysokými principy lidskosti a spravedlnosti, přirozeně vyžaduje od spojenců zachovávání solidarity k rozřešení velkých společných úkolů, což možno nejlépe pozorovati na ustavičném zdůrazňování solidárnosti postupu spojenců v Rusku, zvláště pak na Dalekém východu.

Z dosavádních spolků států, uzavíraných pro ochranu svých zájmů hrubou silou (k nim třeba počítati i Balkánský spolek r. 1912) přistoupí svět mírovou konferencí k pokusu o uskutečnění ligy národů. K této radikální přeměně světa může dojíti na politické federativním, když ne v celku, tedy v některých skupinách národů, proto třeba promluviti o federalismu dříve, než vyložíme vlastní projekt ligy národů.

Úřední zprávy.

Cesta ministra Štefánika.

Omsk 19. prosince.

Vlak ministra národní obrany československé republiky generála Štefánika přijel v úterý 17. prosince t. r. dopoledne do Čeljabinska. Čestnou stráž 10 československého pluku, deputaci důstojníků pluku i náčelníka ruské posádky přijal místo nemocného ministra Bohdan Pavlů.

Z Čeljabinska odjel vlak v 11 hod. 20 min. a přijel do Omska ve středu 10 hod. dop. Na hlavním nádraží ministr přijal hlášení politických plnomocníků maj. Košťa a dra Richtra, náčelníka československé posádky majora Krouťla, sborového hospodáře podpluk. Petrše, jeho pomocníka mjr. Hajného a velitele stanice.

O 6. hod. odjel vlak na městskou stanici, kde ministra uvítali vrchní velitel československých vojsk generál Janin a generál Paris. Dostavili se také zástupci ruských úřadů.

Československo-italské spojenectví.

Ministr národní obrany československé republiky generál Štefánik poslal u příležitosti posledního vítězství na italské frontě předsedovi italského ministerstva Orlandovi blahopřání, ve kterém zdůraznil, že italské vítězství vítáme s obdivem a důvěrou, že národové, žijící na území Italy osvobozeném řízení budou místo dosavádní libovůle s novou silou v duchu pravdy a spravedlnosti.

Předseda italského ministerstva Orlando odpověděl na blahopřání těmito slovy:

„Váš telegram mne upřímně dojal. Kéž by Vaše srdečná úcta a naše vzájemné přátelství bylo symbolem důvěrného svazku, který má na věky vázati národ italský a národ československý."

Dne 19. listopadu byl ministr národní obrany generálu Štefánikovi doručen z Říma tento telegram italského ministerstva vojenství:

„Československý sbor, který se od března bojuje po našem boku na Vallagarina (údolí Adiže) byl mezi prvními vojsky, jež vnikla do Roveréta, a bojuje s obvyklou chrabrostí, má vydatné zásluhy o obsazení Tridentu."

Hlava vojenské mise Italské v Sibiři plukovník hrabě Cibrario blahopřeje ministru gen. Štefánikovi k této příležitosti k úspěchům našich vojsk, doprovází telegram těmito slovy:

„Československý voj v Italii takto skvěle završuje svůj seznam svých úspěchů, které mu zabezpečují nesmrtelnost a v budoucnosti zabezpečí vděčnost národa italského."

Italský velevyslanec v Tokiu Cusani doručil ministru generálu Štefánikovi tento telegram, podepsaný generály Diazem a Badoglio:*)

„Jménem československého sboru v Italii, kterému mám čest veleti, děkuji Vám za bratrský pozdrav. Přání Vámi vyslovená teď už jsou uskutečněna. Vaši vojáci, hrdi, že spolupůsobili s obdivuhodnou italskou při porážce odvěkého nepřítele, chystají se s duší naplněnou radostí jasnými nadějemi k návratu do vlasti osvobozené. Pozdrav a štěstí Vám, našemu vojenskému vůdci, i bratřím, kteří ještě zůstali v Sibiři."

Ministr generál Štefánik obdržel při svém příjezdu do Vladivostoku tento telegram, podepsaný italským ministrem zahraničních záležitostí Sonninem:

„Italská vláda, která úředně uznala československou vládu, provází s blahopřáním akci, kterou podnikáte ve prospěch ušlechtilého národa československého a ve prospěch spojenců Sonnino."

*) Poznámka: Naše divise v Italii byly italskou vládou uznány po stránce národní, organisační a právní jako součástka jednotné československé armády, jejíž jedna část je též v Rusku a třetí ve Francii. Generálové Piccioni a Badoglio velí našim divisím v Italii.

Generál Štefánik poslal těmto vojskům, když záda a postupující italská ofensiva pozdravný telegram, na který došla vřelá uvedená odpověď.

Francouzští zajatci v Německu.

Lyon, 11./12. V prochodných stanicích francouzských, kde se registrují zajatci, vracející se z Německa, množí se údaje o útrapách zajatců. „Liberté" uveřejňuje sdělení francouzského důstojníka, který byl internován v táboře w.tembergském. V r. 1917. vypukl v táboře tyf, což mělo za následek naprostou isolaci zajatců od světa. Velitel dal tábor obehnati vysokým plotem, všechen německý personál musel odtud odejíti. K zdravotní službě ponechán jediný francouzský lékař s nedostatečnými prostředky. Z venčí taboru rozestaveni na každých 20 kroků stráže, v plotech vyřezány díry, jimiž do taboru podávána zajatcům potrava. Jak mnoho bylo stravy, lze si představiti z toho, že když některý zajatec zemřel, skrývali jeho druzi mrtvolu pod prkny, aby měli zajištěnu jeho dávku, o niž se dělili. Mrtvoly konečně nebyly pochovávány nikde jinde, než přímo v táboře, ze strachu, aby nákaza

BESEDA.

Ika:

Dr. František Soukup.

„Napiš to — my si to přečteme," říkali jsme Soukupovi do řeči. To prý je ze Soukup měl znamenitý styl ve svých článcích, kterých psal mnoho a rád do „Časopisu Českého Studentstva", do „Rozhledů", do socialistických listů — ale jak řečníci se vyjadřoval s námahou a dost roztržitě.

„Poeta nascitur, orator fit" — řečníkem se člověk rodí, řečníkem se dělá — pravdivosti tohoto přísloví je Soukup nejlepším důkazem. Dnes je Soukup dobrým řečníkem, s pórou i patosem. Jeho Kristova hlava s dlouhým plnovousem a kudrnatými vlasy je známa desetitisícům i statisícům posluchačů nejen u nás, ale i na Slovensku, v Uhrách a Americe.

František Soukup prodělal celou fási myšlenkového vývoje (jako koneckonců skoro všichni myslící mladí lidé devadesátých let), od neurčitého pokrokářství (sem i mladočesk. liberalismus, realismu, socialismu, s příměsí ruského nihilismu a Tolstojovství) k individualismu (byl nějaký čas jarým stoupencem Friedricha Nietzsche) přišel k socialismu a stal se jedním z nejvýznačnějších vůdců československé soc. demokratické strany.

Ve straně soc. demokratické vždy stál na straně národní individuálnosti socialního hnutí v jednotlivých národech a konečné osvobození české soc. dem. strany z područí Vídně (autonomisti) jest jeho velikou zásluhou. Soukup byl podepsán též na provolání „České Moderny" v „Rozhledech", které svého času vzbouřilo silně hladinu literárního života v Čechách. Stýkal jsem se s ním mnoho jako student a též později. Třebas staré pokrokáře život rozhazel po celých Čechách i Moravě, po různých politických stranách a osud náš všelijak se točil v těch 25 létech — přece my všichni, účastníci toho krásného, někdy naivního, ale jistě upřímného, pokrokového hnutí, zůstáváme si blízci jako členové jedné rodiny, které vážou staré vzpomínky na zlaté mládí — i když později život položil mezi ně hory politických, sociálních i společenských přehrad.

S policií, se soudy a se slavným prof. sborem university měl stále co dělat jako i všichni studenti tehdejší doby. Byl trestán, šikanován, nesmělo před procesím v Bydžově (to tam redigoval nějaký náš list), potom relegován, poněvadž řekl, že „Kristus byl první socialista" a potom ještě a ještě.

Soukup i přes svůj krátkodobý individualismus patřil vždy k socialistické části našeho hnutí, studoval pilně knihy o sociální otázce, byl jedním z nejpilnějších návštěvníků a řečníků dělnických schůzí.

Když přešel k soc. demokratické straně (zároveň s Tomáškem, Modráčkem a j.) byl dobře připraven pro úlohu, která mu byla tam dána.

Jako právník těší se dobrému jménu. Protože místo ministra justice v Československé republice je obsazeno pokrokovým člověkem, kdežto v starém Rakousku bylo vždy vyhrazeno pro nejhorší reakcionáře, jest to nejlepší záruka, že Spravedlnost v naší svobodné vlasti nebude se říditi kabátem a politickým přesvědčením obžalovaného — ale bude ochranou slabým, zástitou všem uraženým a ponížených, postrachem násilníkům a škůdcům veřejného prospěchu a národního blaha.

Государственный архив Новосибирской области

Samarská skupina.

Bugulmský směr. Boj pokračuje. Belebejský směr. Nepřítel po krátkou dobu se nacházel od Belebeje, ale naší jízdou podporovanou obrněným vlakem byl zapuzen v městě.

Jihozápadní armáda.

Buzulucká skupina. Nových zpráv není.

Uralská skupina: Saratovský směr. Nepřítel pokoušel se postupovat od chut. V. Gremječi a N. Gremječi, ale naší palbou byl zahnán. Jinde beze změn.

Sibiřská armáda.

Jižní fronta. Nepřítel nastupoval od Konstantinovky a Lepsinsk, byl však zapuzen naším ohněm.

Pozn.: Dle úřední zprávy ze 14. prosince anglická baterie vyznamenala se nejen na bugurusleneském směru, ale v bojích u vsi Bogd

Různé zprávy.

Cesta presidenta Masaryka.

Paříž 17. 12 Úřední zpráva z hlavního stanu. Projížděje Italií president československé republiky byl oficielně uvítán na nádraží panovníkem italským králem V 7 hodin večer odjel president do Prahy vdp průvodu francouzského vyslance, jmenovaného pro Prahu.

Z Lvovu 18 prosince, 12 hodin telegrafují: President československé republiky Masaryk přijel do Turína a pokračoval v cestě do Padui, kde se setkal s italským králem a vykonal s ním přehlídku československých vojsk, která bojovala na italské frontě. (ČSTK).

Návrat z Francie v Praze.

Paříž 19. listopadu První část československé armády, bojovavší ve Francii přijela do Prahy v čele s plukov. Husákem, který velel 1. československému praporu v bitvě na řece Aisne. Oddíl byl přijat na nádraží vicepresidentem drem Kramářem a ministerstvem československé republiky. Obrovské zástupy lidu očekávaly hrdinné vojny na nádraží a vítaly je za nepopsatelného nadšení. Druhého dne byla Praha odměna praporu na počest vítěů, kteří byli potom přijati radnicí za velké slávy. Plukovník Husák prohlásil jménem armády československé, že bude obhajovat svou vlast stejně proti Habsburkům, jako proti vnějšímu nepříteli.

Muna doma zatčen.

Moskva 19/12 předává jako zprávu z Berlína z 18/12. o příjezdu Muny z Moskvy do Čech, kde byl jeho příjezdu uvězněn srbskými úřady (vězněn do bolševiků ze srbských zajetí). (ČSTK)

Československá hudba v Japonsku.

Jak jsme již oděbrali v Tokiu budou uspořádány koncerty československé hudební a zpěvní umělci. O tom píše „Japan Advertiser" z 11 prosince. Československá armáda vyznamenala se nejen vojenskou zdatností, ale i organisací, jež miluje ideály. V každém pluku zřízena je kapela, orchestr, pěvecký sbor, vzdělávací výbor. Na zdejších koncertech bude účinkovat i smyčcové trio F. Šmid (žák Ševčíkův), Kalenda Kříž (kteří nejsou hudebníky z povolání) a pěvecké kvarteto čtyř učitelů. Koncerty pořádají se pod protektorátem manželky Nabesine ve prospěch japonského Červeného kříže. První koncert je 19 t. m. (ČSTK).

President Wilson ve Francii

Paříž 16./12 Sděluje se, že ve středu během dne president Wilson odebére se v autom bílu na bývalou frontu, aby prohlédl její nejdůležitější místa, jmenovitě na Marně. President byl v Paříži navštíven italským králem. K Wilsonu obrátilo se přístavní město Cherbourg s podanou adresou, v níž vděčné vzpomíná zásluh prezidenta a americké armády o vítězství. Rovněž pařížští studenti věnovali presidentu adresu. (ČSTK)

Spojenecká vojska na Kavkaz

Vladivostok 19 12. General Poole přijel ze Sevastopolu do Novorossijska. Spojenecká vojska dopravují se tam drahou přes Krym. (ČSTK).

Obsazení Mohuče.

Lyon 16 prosince. (Čt. zpr.) Generál Fayolle, velící skupině armády francouzské slavnostně vstoupil do Mohuče, doprovázen velitelem 10. armády gen. Mangin. Po přehlídce vojsk dostavily se ke generálovi deputace místních občanských i církevních hodnostářů a prohlásily, že vyplní pokud možno nejpřesněji všechny závazky příměří. Generál odpovídaje děkuje za sympatie projevené stradání a hrůzy války, jež přinesly vyčerpání za války, již vyvolala a za niž nesou odpovědnost Němci, a zdůraznil, že mírné obyvatelstvo se nemusí obávat msty francouzských vojáků, kteří vždy zůstanou spravedlivé a velkomyslné Francie.

Obavy před okupací Berlína a Vídně

Vladivostok 19/12 (Zpr. japon. tisku). „Norwärts" velí hlasové ultimativní žádosti o vydání některých lokomotiv vidí znamení trvající okupace Berlína spojenci. Vídeňské listy očekávají, že italské obsadí vídeň. (ČSTK).

Konec Mackensenových vojsk.

Dle zprávy z Neuenu Mackensen byl vyzván Karolyim, který ho vyzval složit zbraně. Němečtí generálové vzdou se zpočátku potom slíbil dát rozkaz o dobrovolném odzbrojení svých vojsk, když s tím bude souhlasit německá vláda a konečně generál vojskům složili zbraně prohlásil, že neopustí Uhry, dokud poslední německý voják se nedostane do vlasti.

Nová trojdohoda

Vladivostok 19. 12. (Dle zprávy japonského tisku). „Il Piccolo Romano" oznamuje, že Italie přistoupí k britsko francouzskému svazku.

Zavraždění portugalského presidenta.

Vladivostok 18/12 (Radio.) President portugalské republiky Paves byl zabit na lisabonské stanici. Útočník byl lidem linchován. Francouzský zahraniční ministr u příležitosti zářijové vraždy presidenta dal rozkaz k spuštění francouzského praporu na půl žerdi vzhledem k smutku spojenecké republiky portugalské. (ČSTK)

V Banátě

Vladivostok 19. 12 V Banátě území okolo Pančeva a Vršce při sídle vladu Jihoslovanské Národní Rady. V Temešvaru (při městě Banát.) vlá zároveň srbské i maďarská vlajka(?) (ČSTK).

Ve Vídni.

Neuen 16./12 Vídeňští gardisté rozehnali schůzi křesťanských socialistů. (ČSTK)

Nový bulharský kabinet

Vladivostok 18/12. Úřední zprávy ze Sofie otvírají se nový bulharský kabinet v čele s Todorovým, který je ministerským předsedou a ministrem zahraničních záležitostí. Ministrem války je bulharský statník. (ČSTK)

Cařihrad bez uhlí.

Vladivostok 19. 12. V Cařihradě se počet je velký nedostatek uhlí, jelikož zásoby, dopravené železnicí z Westfálska, jsou spotřebovány a nové dnes přinesené od Černého moře. (ČSTK).

Žádosti Němců o rozšíření okupačního pásma.

Vladivostok 18/12. (Radio) „Le Matin" oznamuje: Němečtí delegáti v Trevíru při vyjednávání o prodloužení příměří žádali též rozšíření okupačního pásma, aby v nich německé úřady měly oporu spojeneckých vojsk. Tato žádosti spojenci nevyhověli. (ČSTK)

Sjezd německých sovětů

Moskva 17. prosince. Na schůzi německých rad 16 pros. vystupoval min. zahranič. Solf, který prohlásil, že rada lidových plnomocníků (titul německé vlády) byla zvolena vůlí lidu a těší se takové důvěře, jako žádná německá vláda na světě. Dohoda s výkonným výborem dělnických a vojenských rad nebyla možná, proto nyní berlínská rada (vláda?) ustupuje. Solf však zůstane ve svém úřadě, dokud nebude nahrazen druhým. Přecházeje ke všeobecnému stavu říše pravil: „Aby bylo udrženo hospodářství, nutno zachovati průmysl v celosti. Též při socialisaci nemůže být vyloučeno přání všech, a teprve až hospodářství říše bude uvedeno do správných kolejí, bude možno postupně přikročiti k socialisaci."

Projednával se návrh aby Liebknecht a Rosa Luxemburgová byli připuštěni na sjezd, byl však zamítnut 440 hlasy proti 60.

Londýnské listy hlásí, že v Drážďanech při volbách na sjezd dostali Scheidemanovci 78 tis. hlasů a nezávislí pouze 5500. (ČSTK)

Příměří a Kruppovy závody.

Z Cařihradu 16./12. úředně sdělují, že Kruppovy závody oznámily, že nemohou zaměstnávati více než 10—20 tisíc dělníků, čímž bude 200 tisíc dělníků bez chleba (ČSTK)

Osud ruské inteligence.

Omsk 17/12. Zahraniční ministerstvo obdrželo z rady od hr. Kokovcova, státníka z předčasné doby, který utekl z Petrohradu do Londýna. Vyjímá obraz událostí v Petrohradě a Moskvě Kokovcev ujišťuje, že inteligence obou stolic těch měst je odsouzena k úplné zahubě hladem, nebo zastřelením, jestli osvobození Moskvy a Petrohradu opozdí se o několik měsíců. Kokovcev je zastancem rychlé spojenecké pomoci se západu, jelikož postup sám i při nejlepších podmínkách trvati bude dále. (RIA)

Poděkování bratřím telefon. oddílu 4. pluku.

Děkuji Vám, bratři, za podporu, kterou jsem obdržel při svém pochodu do nemocnice. Na dar! Alois Borovec, II. československé pomocné o. j. a. v Jekaterinburgu

Vydává Československá Tisková Kancelář v Rusku

Государственный архив Новосибирской области

se nešířila. Za takových okolností epidemie strašlivě řádila; francouzský lékař marně žádal o nové leky, na konec i jemu zaka ali jakýkoli styk s vnějším světem. V několika dnech zemřely dvě třetiny zajatců.

Jiný telegram z Lyonu líčí, jak se zacházelo do poslední chvíle se zajatci na pracích: Ještě před odjezdem velitel německé stanice dal vrátiti všechna soukromá zavazadla zajatců. Ve westfalských uhelných dolech vykonávali při naprosto nedostačující stravě nejtěžší práce a doba pracovní byla 12 až 14 hodin. Za nevykonání stanovené práce zajatci byli podrobeni různým surovým trestům. Trestance na př. uzavřen do pece na 2 hodiny, odkud polomrtvý vytažen. Jinde delikventi až na 18 hodin postaveni v pozor ku zdi a stráž bila je při sebe menším pohnutí. Při takovém režimu mnoho zajatců obřadlo a umíralo, mnoho též utíkalo. Z dílen Kruppovských v Rheidhausen ze 400 zaměstnaných Francouzů 370 uteklo v posledních 8 měsících. Cifry mrtvých zajatců z táborů, hlavně pruských, jsou ožasné. Zlovolné ování potravy, bití dutkami, nucené práce byly dle vypravování zajatců obvyklý zjev. V nejednom táboře došlo do střílení.

Lyonská stanice 18/12. sděluje, že francouzská vláda podnikla rozhodné kroky ku potrestání všech, kdož zavinili střílení francouzských zajatců v langensalzském táboru.

Jak byl Rakušany popraven C. Battisti.

Italský poslanec v říšské radě Cesare Battisti, kterému se podařilo dostati do Italie, vstoupiti do italské armády a účastniti se bojů proti nenáviděnému Rakousku měl, jak známo, neštěstí, že padl do rakouského zajetí a rakouskými úřady byl jako velezrádce odsouzen k smrti. Když se nyní Italové zmocnili Tridentu, bylo možno zjistiti, za jakých okolností byla provedena poprava tohoto velikého italského vlastence. Podrobnosti sdělil vězeňský duchovní správce v Tridentu, P. Julius Poschi, který s odsouzencem zůstával po poslední jeho chvíle. Poschi vypravuje: Do cely Battistovy jsem vstoupil dvě hodiny před popravou. Byly 4 hodiny ráno. Battisti mi poděkoval a vyjádřil se, že jest rád, že ještě s někým může pohovořiti před smrtí. Útěchu náboženskou, již jsem mu nabídl, odmítl, neboť jeho přesvědčení prý mu nedovoluje mojí nabídku přijmouti. Přijmouti pokrm též odmítl. Po celé dvě hodiny hovořili jsme o jeho rodině, jeho dětech i o jeho bratru vojáku. Jeho chování bylo stále klidné, jasné a hrdé. Když jsme opouštěli celu, vyslovil přání, aby jeho tělo bylo pochováno v rodinném hrobu. Vedli nás přímo do hradebního příkopu. Na hradební vysoké zdi bylo dosti zvědavců. V příkopu byly jen vojenské osoby, mezi než se nějak dostaly dvě dámy. Na moje zakročení byly vyvedeny. Battisti celou cestu, přes schůdky i příkopem až k šibenici šel sám, nepotřebuje pomoci se vzpřímenou hlavou a s hrdým pohledem. Oblečen byl do civilní šedivý šat. Jakmile se Battisti octl u šibenice, byl čten rozsudek. Battisti jej vyslechl bez pohnutí brvou a hlasitě zvolal: „Sláva Italii! Sláva vlastenci Tridentskému!“ Na odpovídě pravdě, že by byl kdo na toto zvolání se urážlivě ozval. Naopak, vládla naprosté ticho a všichni přítomní byli mocně pohnuti. Vojsko stálo v pozoru. Na to počala rychle provádětí poprava.

Zdravotní hlídka.

Vagonové lázně a desinfekční vagony.

Na frontu bylo posláno 10 vagonů lázní a jeden desinfekční vagon (s desinfekční komorou). Ostatní desinfekční vagony, ke každému vagonu lázní vždy jeden, budou vysílány postupně, zatím bez komor (ty byly objednány už v továrně) a desinfekce v nich bude se prozatím provádětí žehličkami. Až komory budou hotovy, budou postaveny v desinfekčních vozech místo žehlicích stolů.

Užívání lázní a desinfekčních vozů

Vagon lázeň obsahuje v sobě a) oblékárnu, b) báňu. Vagon desinfekční obsahuje c) svlékárnu, d) desinfekční oddíl. Oba vagony mají čelní dveře a můstky, pro přechod ze svlékárny desinfekčního vagonu do lázně. Přechod jest opatřen kolem dokola plachtovinou proti mrazu.

Postup při koupání a desinfekci.

Každý, kdo se chce koupati, vejde bočními dveřmi do svlékárny. Prádlo i šaty sváže provázkem, označí číslem a podá je do desinfekčního oddílu okénkem. Prohlédne své tělo, nezůstal-li na něm mýval, a nahý rychle proběhne do vagonu lázně, proběhne oblékárnou, nezastaví se v ní, do báně. Tam se koupe. Mezitím v desinfekčním oddělení v komoře, kde těch řadu není žehličkami vydatněji se jeho prádlo i šaty. Pološuby se vyprášejí na mrazu. Desinfikované šaty a prádlo podají se vnější cestou (z druhého vagonu) do oblékárny a zmi vydělávkoupavší se a oblečený přímo vedle. Mají-li bratří čistého prádla s sebou, dají mu při příchodu strážci oblékárny, naopak je s sebou do svlékárny.

Smysl tohoto postupu je, aby čistý a vydesinfikovaný nepřišel už na místo, kde se svlékají špinavě načisti a nedesinfikovaní.

Nebohodit s prohlížením z vagonu přes odkrytý skoro celý můstek a s procházením oblékárnou, vysvětluje tím, že vagony lázně byly dříve hotovy a jinak se už věc zařídit dá.

Strachu před „nastuzením“ mít nikdo nemusí, protože i tak mnoho bratří ví, že mýt se na mrazivém vzduchu svlečení po pase, ještě nikdy se „neprestudili“, ač spíš své zdraví utužil.

Nač. zdrav. oddílu
podpluk. z. s. dr. Raše

Z našeho vojska

Za bratrem Josefem Stehlíkem.

Ve vesnici Jamelkine byl ubit bolševiky dne 14. listopadu — chlouba 1. pochodového praporu (11. československý pl.) — dobrovolec 5. set. br. Stehlík Jos., rodák z Radětinské Svratky. Výslechem lidí zjištěno, že náš hrdina byl před smrtí přiveden k pomocníku náčelníka brigády bolševiků k výpovědi. Přes opětovné hrozby rozhodně odepřel prozraditi, kde a v jaké síle umístěny naše části. „Jsem československý dobrovolec,“ pravil v odpověď na kladené otázky, „bojuji z přesvědčení, jsem připraven na smrt a vypovídati nebudu.“

Mužík, který odvážel přeživšího pomocníka bolševické brigády, dokazuje pravdivost výroku našeho hrdiny; sami bolševici obdivovali tuto chrabrost jako „удивительную нем“.

Ani hrozby, ani vědomí jisté smrti a snad i mučení nedovedly zviklati pevné odhodlání bratra Stehlíka. Hrdě věrným — do poslední kapky krve — hledí ům československého národa a jeho armády, zvolili lépe smrt, než zneuctění slavné jméno československého vojína.

Byl ubit 3 střelami, 2 bodnými ranami; mrtvola byla z jamelkine vykopána a převezena k pohřbení do Ufy.

Bratře Stehlíku! Tvému hrobu řídil jsi se Havlíčkovým heslem: „Přisluhujte si mně, vyhrožujte mně — přece zradcem nebudu!“

Tvojí statečností honosí se celý 11. pluk! Vzpomínky na Tvoji odhodlanost nikdy nevymizí z našich srdcí!

Buď Ti lehkou ruská země!

Střelec Stanislav Voda.
11. československého pluku.

Mimo dosud uvedených 1. pochod. oprapor (11. československ. stř. plukem) 70.870 R na revoluční půjčku československého vojska, nově upsáno bylo 75 580 R. Z toho upsaly: 1. setnina 12.425 R, 2. setnina 8.625, 3. setnina 7 305, odd. str. puš. při I. prap. 3 250, 9 setnina 11.250, 10 setnina 18 420 11 setnina 6 650, odd. str. puš. při III. prap. 4 380 R.

Na invalidní fond kromě dosud věnovaných 5 699 14 R nově věnováno 32.851½ R; z toho od por. Černého 50 od 9. setniny 382 49 od 10 setniny 395 68 od 11. setniny 395 83, od odd. str. puš. při III. prap. 767 39, od stř. 9 setn. Valeše 50 od Pokorného a Macela 8 stř. 9 setn. Píšana 4, od III. prap. 1191 12½ R.

Úřední zpráva

vrchního velitele západní fronty.

17. prosince 1918.

Západní fronta

Jekatěrinburgská skupina.

Solikamský směr. Postup našich částí pokračuje. Na levém křídle obsadili jsme st. Baskou.

Čusovský směr. Po silnici Čusovské-Perm naše části obsadily vsi Kalinskou a Kozolno. Dle dodatečných zpráv jeden polský oluk při obsazení st. Pašije Kusje-Alexandrovského závodu a st. Útes ukořistil v boji s nepřítelem 2 kulomety, 415 pušek, 100 tisíc patron, 22 polních kuchyní a 149 vagonů. Při soupisu kořisti, vzaté na st. Čusovské, ukázalo se, že Sibiřci vzali milion patron a 6000 pušek.

Permský směr. Naše části dobyly st. Solanku, kterou nepřítel vypálil, vytrhav zároveň železniční trať. Vzali jsme velkou kořist.

Kungurský směr. Po bojích na ř. Asovce a na západ od ní naše části obsadily ves Asovskoje. Nepřítel ustupuje. Československými částmi obsazena zastávka 59, nepřítel je pronásledován k st. Tulumbasy.

Krasnoufimský směr. Výzvědná činnost.

Kamská skupina.

Kungurský a Osinský směr. Činnost a přestřelka rozvědčíků.

Sarapulský směr. Lze pozorovati ruch v nepřátelských postavách.

Birský úsek. Nepřítel nastupoval podél ř. Bílé od vsi Lačina a Tan a obsadil vsi Voznésenku a Andrejevku. Nepřítel hlášen u vsi Dasitinské.

Государственный архив Новосибирской области

262 čísle V Jekatěrinburgu v neděli 22 prosince 1918. Cena 20 kop

ČESKOSLOVENSKÝ DENNÍK

ЧЕШСКОСЛОВАЦКІЙ ДНЕВНИКЪ

Государственный архив в Новосибирской области

Jednotnosť

Náš štát má byť demokratickou republikou. Demokratickosť v republike znamená, že všetci predstavitelia štátnej moci majú byť volení národom, majú vykonávať jeho vôľu a sú zodpovední národu.

Čo je to tá národná vôľa? Každá trieda v ľudskej spoločnosti má svoje záujmy a podľa tých napravuje svoju vôľu. Rozličné vrstvy môžu mať rozličnú vôľu. Vôľu túto treba organizovať, aby mohla byť vyjadrená v zákonodarnom sbore. Tu sa ona vyjadrí so strany všetkých skupín, sjednotí a vo vynesenom zákone ustanoví. Zákon je tedy vyjadrená, jednotná národná vôľa.

Zákony uvádza do života vláda, a aby to robila, musí byť zodpovedná národu, t. j. zákonodarnému sboru, ktorý jedný má právo vyslovovať ministrom dôveru alebo nedôveru.

Aby sa národná vôľa mohla organizovať, vypovedať, sjednotiť, v štáte musí byť jeden spoločný snem. Ak by bolo snemov viac, národné vrstvy nedohodly by sa, a miesto jednej vôle v rozličných snemoch ukázaly by sa rôzne vôle, následkom toho v jednom a tom istom štáte rôzne zákony pre jedných a tých istých občanov.

Aby sa vyjadrená národná vôľa (t. j. vynesené zákony) mohla exekvovať, potrebný je zase iba jeden exekučný orgán, t. j. jedna spoločná vláda. Viac vlád v jednom štáte značí neustálu borbu o prevahu a pokorenie ostatných. Mamo odstrašujúci príklad v Rusku, kde sa menia vlády, ako obrázky v kaleidoskope, a následkom toho stálej a pevnej, národnou vôľou uznanej vlády posiaľ niet.

Tedy krátko rečeno: v jednom štáte musí byť len jeden spoločný snem, len jeden zákon a len jedna vláda.

Tak to má byť i v našom štáte. Sjednotíme, doma zadržal sa už malý ústavodarný snem, kam boli vyslaní delegáti všetkých možných strán. Slovensko samo vyslalo na tento snem 46 poslancov. Tento snem vyhlásil Česko-Slovensko za demokratickú republiku, naznačil predsedu a zostavil vládu. Predstaviteľ tejto vlády, minister národnej obrany M. Štefánik šiel sem, aby vládol nad nami t. j. riadil nás podľa domácich zákonov i dotiaľ čias, kým sa vrátime domov.

Jestliže sa tedy stotisíc občanmi československého štátu, ako malá časť 10 miliónového národa, nechceme prichvátať nijaké zvláštne autonomické chúťky, nechceme mať osobitný snem, osobitné zákony a iné, tým menej, keď celý národ [illegible]

demokratizmu. Preto i šiel dr. Štefánik do vojska, aby uznal našu vôľu, a jestli je ona druhá, ako vôľa národa doma, vysloví naše požiadavky na patričnom mieste.

J. Jesenský.

Jos. Dýma:

Liga národů.

III.*) Federace.

Ještě před vstoupením Ameriky do války president Wilson často pronášel náhled, že po válce bude nutno z Evropy vytvořiti podobnou federaci, jakou jsou Spojené Státy Severoamerické. Z dosavadních dějin nepřátelských spolků států musí být vyvozen jeden, v němž bude dána možnost sebeurčení všem národům. Od té doby vzory Wilsonovy o budoucím přetvoření světa ustálily se na lize národů, která obsahuje federativní prvky, přes to, že z nynějších dosavadních národů možno poblížiti jako na projekt spolku národních států, vázaných spolkovou smlouvou.

Federalismus bude ještě hráti význačnou úlohu zvláště při úpravě poměrů v některých státech. Tak na př. Rusko může být vzkříšeno k životu nejvýše jako svobodná federace, o níž už snil děkabrista Pestěl (1824), jenž navrhoval, aby z Ruska byla vytvořena republika po vzoru Severoamerických Spojených Států. Také min. předseda Stolypin prohlásil roku 1905 žurn. Dorgejšovi, že si představuje budoucí Rusko jako Spojené Státy.

Federací (foedus = smlouva) v přeneseném smyslu nazývá se každý spolek, sestávající z jednotlivých spolků a organisací v různých místech. Tak na př. federaci tvořila v Rakousku strana sociálně-demokratická, dokud zahrnovala i československou skupinu. Pokud federací upravují se vztahy jednotlivých států, ona projevuje se snahou buď spojiti několik různých států v jednu federaci, nebo přetvořit stát jeden (spojený) ve stát federativní. Taková snaha projevovala se průběhem XIX. stol. v Rakousku, z něhož proziravější politikové závčas snažili se vytvořiti stát federativní, v němž by jednotliví členové (státy) měly pokud možno nejvyšší samosprávu, avšak tato snaha narážela na bouřlivý odpor císaře, dvorních kruhů a různých německých proudů, usilujících v zájmu germanisace o nejtužší centralismus.

Vyskytovala-li se již federace ve starořímské republice, státní federace v moderním smyslu byla vytvořena teprve Jiřím Washingtonem r. 1787 v severní Americe. Za velké revoluce francouzské girondisté vytvořili z Francie federaci 83 federálních republik. Proti [illegible] uspořádání státu vyslovili se Kon-

vent, jenž byl pro centralistickou Francii a povstání federalistů r. 1793 krvavě potlačil. Od té doby Francie tvoří jednotný centralisovaný stát, rozdělený v departementy jen pro správní správy, kterážto konstrukce vyhovuje národnostně jednotnému složení francouzské republiky.

Federace byla považována hlavně v prvé polovici XIX. stol. za spasitelný prostředek k odstranění tření mezi národy. Mezi demokraticky a radikálně myslícími lidmi bylo rozšířeno mínění, že nastane doba, kdy „národové, zaromenované sporů, spojí se v jednu rodinu“ (Mickiewicz, Mazzini). Česká politika v té době byla vedena rovněž směrem federalistickým, a hlavním representantem tohoto směru byl Fr. Palacký, jenž účastenství na jednáních ve Frankfurtě (r. 1848) odepřel z důvodu, „že pro spolupůsobení poslanců koruny České na budování velké říše německé není historického základu právního, ale důrazněji odmítl účast jako stoupenec zásady přirozeného, rozumové o, rovného práva všech rakouských národů“. („Česká Politika“.) Projekt federace slovanských národů vypracoval r. 1846 Spolek Cyrilometodějský, v němž se kolem historika N. I. Kostomarova v Kyjevě seskupilo několik vynikajících Rusů s ukrajinskou orientací, mezi nimi básník T. Ševčenko. Oni snili o vseslovanské vzájemnosti a svým toužbám snažili se prakticky dát formu slovanskou federací, o níž Kostomarov později napsal: „Vzájemnost slovanských národů v naší fantasii neomezovala se již na sféru vědy a poesie, nýbrž počala se vyjadřovati obrazy, v nichž slovanská vzájemnost, jak se nám zdálo, musí se uskutečniti v budoucnu. Mimo naši vůli počalo se nám objevovati federativní zřízení jako nejúčastnější směr společenského života slovanských národů. Předpokládali jsme, že ve všech částech federace budou stejné základní zákony a práva, stejné váhy, míry a peníze, že nebudou tam celnice, ale bude tam svoboda obchodu, že poddanství a robota, ať se jeví jakkoli, budou zrušeny, že bude jedna ústřední vláda, řídící styky vně tohoto spolku, vojsko a loďstvo, že však každá část bude úplně autonomní ve vnitřních svých zřízeních, vnitřní správě, stavbě lodí a lidové vzdělanosti.“

Ve Spojených Státech slova federace užívá se poněkud odlišně. Tam federalisté museli zápasiti nikoli s centralistickými snahami státu (jako v Rakousku) nýbrž s odstředivými snahami jednotlivých států. Tam tedy federalisty koncem XVIII. a poč. XIX. století byli nazýváni lidé, snažící se o posílení federativního svazku mezi státy. Tato strana později přetvořila se ve stranu republikanskou (Roosevelt, Taft). Strana demokratů, k níž patří pres. Wilson, vznikla koncem stol. XVIII. za prvého presidenta Jiřího Washingtona a zasazovala se, aby vliv ústřední vlády na federativní státy byl co možno nejmenší. Zásady, jež ano pres. Wilsonem o uspořádání světa, tkví svými kořeny

v historii jeho strany a jest pochopitelno, proč svoji slavnou řeč, v níž podrobně vyložil zásady nové organisace svého po válce, pronesl dne 4 července 1918 u hrobu Washingtonova. Stojíce asi jako republikánci Spojených Států pobližší na federaci i v Jižní Americe. Australie r. 1901 utvořila rovněž federaci po 20letém boji různých federalistických stran.

Konstituce Spojených Států od 17. září 1787, kdy vznikla, prodělala řadu změn, avšak základní principy se nezměnily. Spojené Státy tvoří spolek (unii) 46 států (republik), 3 territorií a 2 distriktů. Tyto státy jsou suverenní s výjimkou určitých práv, jež odstoupily spolkové vládě. Zákonodárnou moc má kongres Spojených Států, který sestává ze senátu a sněmovny representantů a musí se nejméně jednou ročně sejíti ve Washingtoně. Každý stát posílá do senátu 2 členy (celkem 92), kteří jsou voleni na 6 roků a z nichž každé 2 roky třetina odstupuje a jich místo zaujímají nově zvolení. President senátu jest vicepresidentem Unie. Státní akty vyžadují potvrzení senátem. Sněmovna representantů čítá 386 poslanců, volených na 2 roky všeobecným a přímým hlasováním ve všech státech. V některých státech mají volební právo i ženy. President a vicepresident jsou voleni na 4 roky tolika přímými voliči, kolik zástupců každý stát vysílá do senátu a sněmovny. President jest vrchním velitelem pozemních a námořních branných sil a zastupuje Unii na venek. Kongres (senát a sněmovna) ukládá dávky, důchody, daně a cla, uhrazuje dluhy a pečuje o obranu země, uzavírá půjčky, řídí obchod, vydává zákony o naturalisaci a úpadcích, razí peníze, stanoví míru a váhu, řídí pošty, chrání patenty a vynálezy, řídí soudy na trestání námořních loupeží a porušení mezinárodního práva, vyhlašuje válku, vydržuje pozemní a námořní moc, svolává milici na provedení zákonů, na potlačení povstání i na obranu proti nepřátelským výpadům atd. President má v některých případech právo veta (protestu proti jistému usnesení), avšak toto veto jest omezeno opětovným usnesením obou sněmoven (dvoutřetinovou většinou), čímž původní usnesení stává se zákonem. Usnesení obou sněmoven, proti němuž president do 10 dnů se nevhradí, jest zákonem.

Ústavu Unie Severoamerických Států, podle jejíhož vzoru se vytvořila i federace středoamerická a jež poslouží i za příklad pro tvoření federace jihoamerické a jak bylo zjevno, měla značný vliv na politické uspořádání Evropy, možno považovati za ideový základ, na němž buduje president Wilson velkolepý systém ligy národů, přes to, že liga národů zatím nemůže vytvořiti takový pevný státní organismus při veškeré svorodě federativních částí, jakým jsou Severoamerické Spojené Státy.

Vydržet!

Toto slovo více než kdy jindy má pro nás ohromný význam. V něm jest obsaženo všechno, co nás může vyvésti ze zmatané situace a dovésti do šťastného konce. Mnoho událostí proběhlo za posledních 8 měsíců kolem nás. Nazpírejme si, že ony otřásly naší pevnou důvěrou a zavedly jakýsi rozlad tam, kde byla dříve důvěra a odhodlanost. Slovem, vidíme zhruba to, na co jsme byli právem hrdi a bylo příčinou našich úspěchů. Fysické útrapy, způsobené vysilujícími boji, duševní rozladěnost, zaviněná rozhořčenými politickými poměry ruské veřejnosti, které se na nás se odráželi, pocit osamocenosti v tom víru, značné nerozvaha, to jsou známé příčiny úpadku. Jest do jisté míry pochopitelný, ale přes to nám nelze za každou cenu vyrvati z nebes pokoj, do kterého by nás jistě přivedl.

Mnohý řekne: stát máme, jest naše vláda, náš president, na co tedy dále válčiti. Na mnohé se při tom zapomíná a vidí se vše mnohem růžovější, než ve skutečnosti je. Pravda, republiku máme, ale ve velmi [illegible] rysech bez náležitého hospodářského i teritoriálního zajištění. Nechceme nám býti také lhostejno, jak velikým bude náš stát a kudy půjdou jeho hranice. A to jest právě ta naše bolest, že musíme trvati na tom, aby stát náš byl co největší, přitom však musíme ubáječi jeho hist[illegible] hranice. Vždyť na severu, západu, [illegible] Čech jest uloženo naše přírodní bohatství a pak čekají tam na svoje vystoupení statisíce českých dělnických rodin, jež pronásledovali a děti národně [illegible] němečtí továrníci. A jdeme dále, [illegible] průmysl, na jehož rozvoji především [illegible] dělnickým vrstvám, protože může jim [illegible] lepší budoucnost, potřebuje trhy [illegible] ruchu, který brzy po válce nastane. Musíme proto býti náš stát spoután nevhodnými mezinárodními smlouvami a jiné nepřátelskou politikou celní. Nezapomínejme, že stále budeme obklopeni [illegible] maďarským nepřítelem, s kterým [illegible] kdy upřímně se budeme moci smířiti. Jediným naším cílem v této hradbě bude východ. Záleží nám na něm velice, proto musíme důstojně skončiti [illegible] započatou práci. To jsou věci, o kterých [illegible] z nás musí přemýšlet a říci si, že potřeba přinésti všechno, aby dosavadní oběti staly se vítězstvím.

O tom, jak který stát bude vypadat, bude rozhodovati mírová konference — tedy i o nás. Budeme na ní jako nejmladší uznaný spojenec, zastoupeni svojí vládou, klásti svůj hlas pro osudy národa, budeme však také přísně vyslýcháni. Diplomaté neznají sentimentalnosti, jsou neúprosní. To jest všeobecně známo a nedá se prozatím na tomto faktu [illegible] měniti. Byli li jsme uznáni, stalo se to proto, že jsme pracovali a přinášeli těžké oběti, a ne proto, že jsme krásně zpívali, nebo mluvili.

V předvečer mírové konference, na níž se bude řešiti náš osud, pokud týká se velikosti i hospodářského života naší republiky, jest nám dána nová, snad poslední zkouška. Vydržíme-li ji, pak vítězství jest naše, neboť dáme zástupcům našim fakta, přes která chladní diplomaté a vypočítaví státníci nemohou přejíti. Proto vydržet více než kdy jindy, musí býti heslem československých vojáků; jedná se o zaplacení obětí a prolití krve za svobodu svého národa.

BESEDA.

F. Sf.:

Bude se historie opakovati?

Zvykli jsme si již srovnávati dnešní [illegible] zápas proti Rakousko-Uhersku a Německu s velikou dobou husitskou. A skutečně jsou obě doby mnoho společného. Tehdy jako nyní revolučně nadšení zachvátilo všechny vrstvy národa a vedlo jej k vítězstvím a velikým slavným válečné. Než revoluce husitská měla již své slabé stránky, jež nedaly Husitům úplně vyniknouti válečných úspěchů po stránce politicko-náboženské. Příčinou byla nejednotnost a nesvornost českých stran, [illegible] a více se prohlubující ke konci válek husitských, ale i vnitřní úpadek a počínající desorganisace řádů vítězných bratrstev husitských.

Čechové dovedli sice [illegible] hrozilo vážné vnější nebezpečí, vždy [illegible] spojiti proti nepříteli, když [illegible] zdálo, že nebezpečí to úplně pominulo, zapomínali hned, že nepřítel není ještě [illegible] poražen a že se jim může státi jindy nebezpečným.

Zevně válečná moc Husitů byla ovšem stále ještě hrozivá vítězící, takže stolice papežská i [illegible] gmund po [illegible] neboem útěku křižáků [illegible] z Domažlic (1431) nabídli Husitům sami ruku k míru a na přelomu [illegible] Chebu (1452) přistupovali na všechny [illegible] Čechů; zdálo se, že Čechové do [illegible] nad nepřáteli svými i mravního a diplomatického vítězství, ale již tehdy nepřátelé Čechů pochopili dobře slabé stránky jejich posice, hledělí ji pro sebe co nejvíce využitkovati a rozpor mezi jednotlivými stranami českými ještě více prohloubiti. A tak posice českých delegátů na koncilu Basilejském (1433) zákulisními hříčkami císaře Sigmunda a stolice papežské se stranou mírných Husitů a menšiny katolické byla tak sesílena, že papež, vida nejednotnost Čechů i jejich diplomatickou slabost využití důsledně práva vítězů, otáhl s uznáním mírných celkem čtyř artikulů pražských. Výsledku proto Basilejský koncil nepřinesl žádného, naopak skončil se vlastně diplomatickou porážkou Čechů.

Francouzský historik Denis ve svých znamenitých dějinách upozorňuje nás často na slabé stránky našich předků, jež jsou vůbec charakteristickou známkou české povahy s touto výstrahou, abychom se napříště my těchto chyb vyvarovali. Jednou z hlavních chyb české povahy je dílo něho ztráta rozvahy a chladnokrevnosti po sebe mená ch neúspěších [illegible] naše nestálost a neroztodnost, nes[illegible] bou po náhlém vzplanutí velik[illegible] přílišná důvěřivost vůči nepříteli a naopak nedůvěra k našim vlastním lidem a konečně naše politická roztříštěnost a háštevivost, připomínající ze stránky [illegible] a ješitnosti všechny možné i nemožné pomluvy protivné strany, neb nepohodlného člověka. Charakteristickým rysem české povahy však též bývá, že po velikých úspěších stává se domýšlivým a pánovitým nejen vůči nepříteli, ale i vůči vlastním lidem. Anglický rys velikodušnosti a duševní rovnováhy zřídka, kdy nabývá vrchu, takže se změnou situace mění se rychle i naše nálada a duševní citlivost. Tyto rysy povahy pozorovati lze ostatně i u jiných národů nesvobodných, zejména v dlouhé porobě.

Některé z těchto slabých stránek české povahy projevily se i v době husitské. Nepřátele poznali, že zbraněmi český národ přemoci nemohou a proto obrátili se k druhé osvědčené methodě, oslabiti národ vnitřními rozpory a štváti jednu stranu proti druhé.

Husité dopustili se té chyby, že nevykořenili stranu katolickou úplně. Ta držela se [illegible] v Plzni a mezi mocnými pány hlavně na jihu Čech. A o tuto stranu opřeli se nejdříve protivníci. Rozkol však sesílen [illegible] straně protikatolické, na [illegible] straně [illegible] mírných Hu[illegible] a

Государственный архив Новосибирской области

Bylo by neštěstím i hříchem, kdybychom nerozvážnosti všelijak omlouvanou zabili všechno, co bylo draze vykoupeno. Dík ů kteří porouší naši obětavací zkoušku, jest mnoho a velmi mnoho je těch, kteří si přejí, abychom ji nevydrželi. My však přemožme únavu, nevoznost, roztrpčení a posílení důvěrou ve vítězství a láskou k drahé vlasti vydržme...

Alois Kratina.

Úřední zprávy.

Oprava.

Ve včerejším projevu bratří, odjíždějících s poselstvím do vlasti, byl nedopatřením vynechán podle bývalého místopředsedy OČSNR dra J. Jasenského.

Výzva.

Žádáme příslušníky čes. slov. vojska, obvodělil Evidenčního oddělení Vojen. odboru co je jim známo o osudech učitelů, nalézajících se v právomoci Vojenského odboru a odeslaných v 1917. roce na nově zřizované české školy na Volyni. Od našeho ústupu z Ukrajiny jsou nezvěstní bratří: Slepička Karel 40821 (odeslán do Volkova, Dubenský újezd), Slepička Josef 20460, Jane Ant. 9778 (v Kryvuchách, Dubenský újezd), Ječmínek Fr. t. 9776 (Ivanovice, Volyň), Prokopec Frant. 9775 (Novinv, Dubenský újezd), Jalínek Lambert 9777 (Zdolbunovo, Volyň) Prágr Frant. 9779, Bobek Frant 39115 Němeček Karel 38713 (Slavkovič Žitomirský újezd) Fanderka Josef 38718 (Miadava, Dubenský újezd), K tršel Frant. 43080 (Dorokostol, Dubenský újezd), Holý Frant. 43081, Hofmann Jos. 43087 (Čes Malinovka), Ostrouhlický Josef 43080, Mucha Frant. 36983 Peleček Frant 38322 (Vladimirovka Černigovské gub.), Matějka Rudolf 5134 (Mužanicy, Ostrohský újezd).

Od armádního intendanta.

Sborovým hospodářem je major Vavrock, jehož sídlo je v Čelabinsku. V Omsku je intendantura tylová, která obstarává zásobování skladů bazinných s částmi armádního sboru vůbec nepřichází do styku

Intendantstvo 1. divise.

Intendantstvo 1. československé divise v Petrohradě.

Všem velitelům nemocnic a zdravotních vlaků!

Usnesením OČSNR ze dne 3. prosince t. r. byla stanovena vánoční nadílka pro nemocné bratry v obnosu 5 rublů na muže. Zdravotní odbor.

Úřední zpráva

vrchního velitele západní fronty.

18. prosince 1918.

Západní fronta.

Jekatěrinburgská skupina.

Na pravém křídle beze změn.

Kungurský směr. Uralské části obsadily vsi Tokmanovo, Brod a Burundukovo. Obchvatným proudem se severně obsadili jsme st. Tulumbasy. Nepřítele pronásledujeme k ř. Barda. Československé části v noci ze 17. na 18. prosince přikročily ze severu Barilevo, Gari a Lučka, obkličily a atakovaly je. Nacházející se tam krasnoarmějci, z části byli pobiti, a čásť se ve zmatku rozběhli. Pronásledujeme nepřítele ke vsi Osinceve.

Krasnoufimský směr. Beze změn.

Kamská skupina.

Osinský směr. Vyzvědačská činnost.

Sarapulský směr. Nových zpráv nedošlo.

Samarská skupina.

Birský úsek. Nepřítel pokračuje v ústupu na celé frontě.

Na ostatních směrech beze změn.

Jihozápadní armáda.

Severní část. Naše části obsadily bez boje ves Kuzminovku.

Buzuluck skupina. Srážky rozvědčků na celé frontě.

Na ostatních úsecích beze změn.

Sibiřská armáda.

Nových zpráv nedošlo.

19. prosince 1918.

Západní fronta.

Jekatěrinburgská skupina.

Severní část. Beze změn.

Kungurský směr. Po zuřivém boji naše části obsadily vsi Strugovo a Markova. Postupuje se dále ku předu.

Krasnoufimský směr. Dělostřelecká přestřelka.

Kamská skupina.

Osinský směr. Nepřítel neprojevoval činnosti.

Sarapulský směr. Nepřítel počal nastupovat od vsi Sejfakova a Usmanova a zatlačil naše části ke vsím Biltačové a Ivanové.

Samarská skupina.

Birský úsek. Nepřítel zatlačil naši zástavu a obsadil ves Aibašševou. Části bájící Birsk, ustoupily na čára Suchojazova — st. Ugurova.

Bugulmský směr. Nových zpráv není.

Belebejský směr. Bitevní činnosti nebylo.

Jihozápadní armáda.

Severní část. Po dvouhodinovém boji [illegible] obsadil ves i st. Bogdanovku a ves

[illegible] skupina. Úsilovné vý-

Uralská skupina. Naše dělostřelectvo vypálilo na chutě Gremjačij 40 nábojů.

Ilecký úsek. Naše části obsadily st. Sagardin a poselky Alexandrovský, Uspěnský, Astrachanský a Nov. Alexejevský.

V orském směru klid.

Sibiřská armáda.

Nepřítel pokoušel se nastupovat podél ř. Činžaly od s. Kondautinovského, byl však naším ohněm odražen.

Různé zprávy.

Československá republika.

Pátek 20. prosince: Čechoslováci obsadili Karlovy Vary. Z Amsterodamu sdělují, že město bylo obsazeno ve středu 800 československými vojáky.

Neděle 29. prosince: Známé německé(?) město Opava v rakouském Slezsku bylo 18. prosince obsazeno Čechoslováky.

Polsko přerušuje styky s Německem

Paříž 17. XII. ředitel politických záležitostí v polském ministerstvě zahraničním, Karel Bad, odevzdal německému zástupci v Polsku hr Kalslerovi notu. Polská vláda, vzhledem k situaci země (Poznaňska), v níž německé úřady dopouštějí se činů odporujících zájmům polského státu a na druhé straně jdou v kontaktu s bolševiky, vyslovuje v této notě přesvědčení, že je zbytečným udržovati na dále styky s Německem, ba domnívá se, že jsou tyto styky škodlivé jak vnitřnímu životu, tak budoucím vztahům státu. Vláda polská je nucena přerušiti styky s německou republikou a prosí jejího zástupce, aby ihned opustil území polské republiky s celým personálem vyslaneckým. Hr. Kalsler prohlásil, že tuto žádost vyplní.

(ČSTK.)

Poznaňský sněm

V Poznani zasedal od 3. do 5. pros. sněm německého Polska, zvolený pravidelnými volbami i čítající na 600 delegátů. Mluvilo se o zachování pořádku, vyslovovány obavy před rozšířením bolševismu a vznikem anarchie, která je možným dědictvím války. Podána různá prohlášení, Pilsudskému (o koaliční vládě), francouzské vládě (o poslání polských vojsk z Francie) i protest proti štvaní německého tisku, tvrdícího, že v Polsku vzniká antisemitské hnutí. (ČSTK)

Výzva polských socialistů k národnímu sjednocení.

Paříž 16/12 Z Bernu sdělují polské tisk. kance: S dělnické strany Polska, Haličé a pruského Slezska uveřejnily právě výzvu k rolníkům a dělníkům, v níž doporučují všem, aby neprovádělí velké obrozovací násilím, ale účastnili se čin. é volby do prvního svobodného polského sněmu. „Jedná se o to, abychom byli pány svých slov," praví výzva, „třeba zvlášť myslet na budoucnost, neb t je nesnadno reprezentovati se bez sjednocení všech duševních a morálních sil celého národa."

(ČSTK)

Hlavní podmínky Wilsona.

Dle novinářských zpráv hlavními body jednání Wilsona se spojenci budou tyto otázky: předeším zřízení ligy národů, což má se projednávat na mírovém kongresu, nebo i později; přesné vymezení polmu svobody moří. Bude li ještě vyzvednuta, otázka o válečných náhradách za

Государственный архив Новосибирской области

škody, tedy, dle názoru presidenta, všechny tyto tři problémy musí se rozhodovat pohromadě. Nutnou podmínkou pro uzavření míru je určení pojmu svobody moří, kterýžto pojem musí být náležitě definován, aby žádný národ nemohl omezovat tuto svobodu. Omezení její může se díti jedině se souhlasem celé skupiny mocností a uskutečnění jakékoli mezinárodní smlouvy musí se zakládat na vůli celého národa a ne pouze vlád. V tom jistě se budou nás zory na poradách rozcházet a jestli tyto body, zastávané presidentem, nebudou přijaty, pak bude on podporovat vybudování námořní síly Ameriky na moři, aby mohla zoupeřit s každým druhým národem.

(RTA).

Finanční podmínky prodlouženého příměří.

Paříž 16. prosince. (Úř. zpr.) Finanční protokol, který byl podepsán při prodloužení příměří v Trevíru obsahuje tyto body:

1. Závazek Německa, že nebude disponovati, bez předcházející dohody se spojenci, svou pokladní hotovostí, svými cennými papíry, a jměním, zvláště v cizině, stejně i cizozemskými movitostmi náležejícími státu i veřejným neb soukromým podnikům.

2. Závazek Německa, že dohodne se se spojeneckými vládami o nutných krocích k uspořádání podmínek, za kterých by mohly být vráceny interesentům ztracené neb ukradené cenné papíry v zabraných krajích a vrácena jim dráha jejich sekvestrovaných statků.

3. Závazek, že Německo sčítuje dluhy Elsas Lotringům při jich splatnosti a nebude činit průtahu opatřením Elsas-Lotrinčanů, jež se týkají majetku, cenných papírů a vkladů, jim náležejících a nacházejících se v Německu. (ČSTK)

Wilson o Němcích.

Dle francouzských listů president Wilson na pozvání přijeti do Německa odpověděl takto: „Německý národ musí dlouhými lety pokání vykoupit svou vinu za spáchané jím zločiny, aby se mohlo konečně uvěřit v jeho upřímnost. Ani jeden opravdový Američan nepřipustil si myšlenku, že by mohl navštívit Německo v přítomné době, není li k tomu nucen povinností." (RTA).

Otázka německého parlamentu.

Bern 17./12. V některých německých kruzích vyslovovaly se obavy, že svolání sněmu na 16 února je příliš pozdě, neb do té doby může se mnoho změnit. Předseda říš. sněmu prohlásil poslancům, že prodloužením příměří a oddálením mírových porad obavy o svolání sněmu jsou bezpodstatny. (ČSTK.)

Německá evakuace z Estonska.

Dle pařížské zprávy z protestu estonské vlády proti zapálení německými vojáky vysvítá, že německá vojska porušila všechny smlouvy, jež byly uzavřeny mezi Německem a Estonskem, když byla donucena opustiti zemi, odvážela všechno, co mohla uvézt. Naložila na své vlaky munici, chránice svůj lup kulomety, nic za sebou tratit a veškeré spojení. Estonská vláda žádá náhradu. (ČSTK)

Německé dokumenty.

Ženeva 17./12. Z Berlína se sděluje, že záhy vyjde 3. sv. svazková kniha německých dokumentů, týkajících se původu války. Připravuje ji Kautsky: První svazek má obsahovati listiny, vztahující se k událostem před podáním ultimata Srbsku. Nejzajímavější části této serie jsou sestaveny dle referátu býv. německého vyslance ve Vídni von Tschirsky. Několik dokumentů z července 1914 s vlastnoručními poznámkami Vilémа dokazuje a značně přitěžuje jeho zodpovědnost za válku. Dokumenty, chystané k uveřejnění, chovají se v zahraničním úřadě na Wilhelmstrasse. Jsou obavy, aby některé z nich nebyly zničeny. (ČSTK).

Separatismus porýnských katolíků.

Moskva 16. 12. Německá strana centra (katolici) vydala výzvu k občanům Porýní ku zřízení samostatného porýnsko-westfalského státu. Tento požadavek odůvodňuje tím, že v Berlíně nemůže se utvořiti spořádaná vláda, a současně prohlašuje, že nemíní rušiti spolkový státní poměr, který musí být zachován.

K tomu poznamenává „Vorwärts", že nebylo by třeba pohlížeti s nedůvěrou na tento zjev, když je zdůrazněna vůle zachovati svazek německé říše, je však obtížkou, nebude li tento směr podporou plán spojenců o odtržení Porýní od Německa. Jisto je, že centrum snaží se utvořiti soukromá panství klerikálních kněžských činitelů.

„Deutsche Rundschau" napadá bavorskou (říšskou) vládu i výkonný výbor rad, jimž přičítá veškeru vinu za rozmach separatismu a vyzývá říšskou vládu, aby rozpustila výkonný výbor. Klerikální „Deutsche Zeitung" rovněž útočí na vládu, která svou církevní politikou, odlučující stát od církve, vyzvedla odpor všech katolíků. (ČSTK)

Ztráty Anglie a Francie.

Celkové ztráty Anglie za 1 den obnášejí 142.639 důstojníků a 2.925.421 vojáků. Z toho zabitých 37.[illegible] důstojníků (čtvrtina všech) a 620.828 mužů (téměř pětina všech ztrát). Celkové ztráty Francie jsou 126.700 důstojníků a 2.503.000 mužů; z toho usmrcených 32.800 důstojníků a 527.000 mužů.

Francouzské národní půjčky.

Lyon [illegible]. Francouzský úvěr, nepřestávající zaznamenávati velkou jistotu během války, přes [illegible] polská, jímž podlehly úvěry všech [illegible] ů vedoucích válku, stal se po posledních vítězstvích ještě pevnější, než když [illegible] před tím. Kurs francouzských směnek, finanční oběh a obrat francouzských bank, situace velkých odvětví francouzského úvěru jasně ukázaly, jakou důvěru získaly francouzské finance doma i v cizině. Nejcharakterističtější je však úspěch půjček národní obrany. První půjčka v listopadu 1915 dala 14,500 milionů (čteme-li to 3—4 mil. konverse ze 3 proc. na 5 proc.) Druhá půjčka (říjen 1916) dala 11,360 milionů, třetí půjčka (listopad 1917), po níž si ministr financí vyžádal 10 miliard, vynesla 17,276 milionů (do tohoto cifry nezapočítány subskripce učiněné v cizině). Konečně 4. půjčka právě dosažila čísílce, před níž tři předcházející ustupují daleko do pozadí: dosažena suma obnáší 27 miliard 853 milionů franků při 7 milionech upisovatelů. Z toho lze souditi, jak celá Francie pracovala pro vítězství vojenské i finanční a právě tato vlastenecká jednomyslnost zaručí a postavení francouzského úvěru. (ČSTK).

Spojenecká správa v Porýní.

Paříž 17./12. (Úř. zpr.) V okupovaných porýnských městech francouzští [illegible] věsily proklamace takového obsahu: Vojenský úřad francouzský přejímá vládu v kraje a vyžaduje ode všech naprostou poslušnost. Zákony a nařízení platí nebudou za doby okupace nijak změněny, pokud nepoškozují naše právo a naši bezpečnost. Veřejní úředníci budou ponecháni ke službě a jsou povinni plniti ji věrně. Občanské soudy budou zachovány. Obyvatelstvo musí se uvarovati jakýchkoli nepřátelských projevů slovem či činem, přímo či nepřímo proti spojeneckým úřadům.

(ČSTK).

Projev elsaského starosty.

Paříž 17. [illegible] (Úř. zpr.) M. Blumental, starosta elsaského města Kolmaru, vracejíce se z Francie udělil žurnalistům toto prohlášení: „Jsem šťasten, že presidentu Wilsonu [illegible] do Francie je umožněno žíti blízko naší země a posouditi rozsah našich obětí činu dosaženého cíle. Jsem jist, že Elsasko, tak dlouho utlačované, najde pod správou francouzskou blahobyt i štěstí."

(ČSTK.)

Obsazení spojeneckých vojsk v Porýní.

Dle zpráv francouzského korespondenta při anglické armádě, obyvatele Porýní všemožně si hledí nakloniti vítěze úslužnostmi a pozorností, jo často dokonce až do podlézavosti. Při pochodu okupačních částí městy, obyvatelstvo vítá je s hudbou, která hraje francouzské nápěvy. Zpravodaj předpokládá, že děje se tak na pokyn z vyšších míst. (RTA).

Agent firmy Kruppovy.

Němečtí sociální demokraté krátce před kapitulací Německa vystoupili s odhalením, že předseda německé vojenské ligy generál Keim, známý pangermánec, dostával pravidelnou roční podporu od firmy Kruppovy začínajíc r. 1901. Dne 2. listopadu „Berliner Tageblatt" na základě přesných dokumentů opětoval toto obvinění. Generál Keim utvořil tiskovou kancelář a udržoval široké styky s novinami. Byl považován za člověka, schopného získati si sympasie lidu. Tak byla připravována světová válka firmou Kruppovou, jejíž společníkem byl také císař Vilém.

Ochrana amerického průmyslu.

Hultskall Palmer, správce majetku konfiskovaného nepřátelským poddaným, prohlásil, že bude se pokračovati dále v převádění tohoto majetku do amerických rukou až do uzavření míru a možná i později. Tato amerikanisace, dle mínění ministra Danielse, umožní americkému průmyslu konkurovat na vlastních i zahraničních trzích. (RTA).

Zachování černomořského loďstva pro Rusko.

Paříž 17. XII. Úřední zpráva promlouvajíc o převzetí ruského černomořského loďstva od Němců, připomíná, že lodě nepřecházejí ve vlastnictví spojenců. Tito je pouze podrží, aby nebyly zneužity nepřítelem a mohly býti vráceny ruské vládě, která bude uznána spojenci. (ČSTK.)

Prosba.

Paní Klotilda Melontha-Tupcová, 1610 E. 8., Ave Cedar Rapids Ja U. S. A (Spojené Státy Severoamerické) prosí československé úřady o sdělení zpráv o jejím bratru [illegible] Augustovi z Pardubic, naposledy vojínu rakouské

Государственный архив Новосибирской области

266 Číslo V Jekatěrinburgu v neděli 29 prosince 1918. Cena 20 kop.

ČESKOSLOVENSKÝ DENNÍK

ЧЕШСКОСЛОВАЦКІЙ ДНЕВНИКЪ

Generál Janin.

Včera přijel do města, které se dočasně stalo středem naší práce na Rusi, generál Janin, který v létě letošního roku předsedou Československé Národní Rady byl vybrán za vrchního velitele československého vojska.

Naše vojsko tvořilo se za poměrů velmi těžkých. Nemělo vlastního území, nemohlo se opříti o vlastní vládu, nemělo dostatek připravených důstojníků, zejména vyšších. Budeme stále vděčně pamatovat, že to byla republika francouzská která veřejným aktem dala nám právo tvořit autonomní československou armadu.

Protože jádrem a základnou našeho zahraničního vojska stala se takto Francie (naše vojsko v Rusku i v Italii bylo prohlášeno za součást autonomní československé armády ve Francii), bylo přirozeno, že byl požádán francouzský generál, aby převzal vrchní velitelství. Byly ovšem i příčiny druhé. Staré přátelské vztahy mezi francouzským národem a naším, tolikráte znovu prokázané a posílené za této války, zaručovaly už předem, že vrchní velitel Francouz bude přijat jako svůj, který přišel mezi své. A za druhé: Francie jako stát ze spojenců vojensky nejpřipravenější, s největší odborou zkušeností a vzdělaností válečnou, mohla nám nejvíce přispět při tvoření našeho vojska.

Generála Janina osobně činí nám blízkým jeho rodný kraj. Generál je Elsasan. Syn té nešťastné země, která před skoro půlstoletím brabivým nikem pruských dobyvatelů byla odtržena od svého mateřského státu. V r. 1871, kdy tento zlodějský čin byl uskutečněn, byli to snad v celém světě jedině naši otcové, kteří směle a hlasitě protestovali proti páchanému bezpravi. Oni sami z dějin našeho národa obšpatili a proklínali bolest národa, jehož tělo trhají na části. Věděli to byl také pruský dobyvatel, který od České koruny urval Kladsko a skoro Slezsko); oni zemi z nedávného vítězství (v r. 1866) měli ještě v dobré paměti z doby pruské invase.

A tak zase Elsasan dovede lépe než kdo jiný obšpat postavení našeho národa i nebezpečí nás ohrožující, cítit s námi tužbami a sdílet naše ideály. Ti, kteří přišli s generálem Janinem, pozorovali velmi mnoho pěkného o jeho postoji k našim vojskům a o jeho obětavé práci pro naše vojsko i pro propagaci jeho hnutí.

Generál Janin přijel k našim vojskům na Sibiř v době velmi [illegible] od [illegible] Od druhého [illegible] vojenských úkolů, [illegible] přesazení našeho vojska, [illegible] se celého [illegible] věci v Rusku. O [illegible] dome moci [illegible] jeho postoji k těmto [illegible] Dnes [illegible] se na to, co generál [illegible] do středu našeho vojska srdečná [illegible] z hlubi duše přejeme [illegible] který

Boleslaw Czeski:

Spolek států: polského, československého a jihoslovanského.*)

Světová válka je skončena. Vojenská síla Němců na dlouhé časy klesla bez mocná. Na troskách císařství německého a rakouskouherského vznikají státy s zřízením demokratickým. Němci přestavují budovu své říše, a mohou se znovu stát nebezpečnými pro slabší sousedy. Těmi slabšími sousedy jsou právě nyní vznikající státy západních Slovanů, svým územím se táhnoucí od Baltického moře až k Jadranu a moře Egejského. Z několika pokolení národů slovanských vyrůstají tu na západních hranicích tři státní celky: republika Polská republika Československá a republika Jihoslovanská.

Republika Polská s územím [illegible] kládajícím se podél Visly, od Karpat [illegible] jihu do Baltického moře na severu, bude v sobě spojovat větší část [illegible] bývalé Rzeczypospolité Polské, [illegible] s Gdaňskem, Velkopolsko s Poznaní na západě a po Buh i Vilno na východě, Malopolsko s Krakovem, Mazovsko s Varšavou, část Slezska pruského i rakouského a na východě územími se Lvovem. Polsko bude stát s obyvatelstvem [illegible] mil., s velkým přírodním bohatstvím (uhlí, sůl, olovo, vápno, zinek, rašelina, horskými řekami o velké hybné síle, se všemi podmínkami pro rozvoj průmyslu a obchodu. Pokrytí polských krajů [illegible] sítí železnic a splavnění řek neobyčejně usnadní pravidelnou komunikaci také nerbytnou Polsku, ležícímu na [illegible] dráze, jež spojuje západní Evropu [illegible] hodní a s Asií.

Republika Československá s územím, [illegible] jejím bývalé země České koruny [illegible] ství a zakarpatské Slovensko, bude stát asi o 15 mil. obyvatelstva, s velkým průmyslem kovodělným a zemědělskou kulturou. Nerostné poklady československé republiky (uhlí, železo, zlato, stříbro) udělají ji nejbohatším státem slovanským.

Na jihu Chorvati a Slovinci se spojují se Srby k utvoření jihoslovanské republiky. K tomuto státnímu celku budou náležet země slovinské: jižní Korutany a jižní Štýrsko i Krajina se střediskem kulturním slovinské Lublaní, část Přímoří. K nim dále na jihu se připojuje územím obývané Chorvaty: Chorvatsko a Slavonsko, část Přímoří, Dalmácie s ostrovy, Bosna a Hercegovina (s obyvatelstvem částečně srbským) a [illegible] srbské: vlastní Srbsko s částí Makedonie, Černá Hora a část [illegible] Území. Tento stát bude mít na 12 [illegible] obyvatel (Srbů přes 5 mil., Chorvatů [illegible] kolo 5 mil., Slovinci asi 1 a půl mil.);

*) Uveřejňujeme proslov polského novináře [illegible] velmi zajímá a bližšího se v některých [illegible] podrobných detailech nemohli bychom jej podepsat. Red.

[illegible] chudší části, bude se široko zabývat racionelním obdělávaním půdy i zemědělským chovem, a to po moři Adrijském, které leží na západě, a tak si zabezpečí blahobyt.

Tyto tři státy slovanské budou se rozvíjet v podmínkách uvedených; avšak pouze tom případě, jestli sousedé na západě na východě nepostaví se tomu na překážku. Každý z těchto států, chtěje si zachovat úplnou nezávislost, bude vystaven nebezpečí napadení se strany silných sousedů bez možnosti vítězné obrany; spojené však budou představovat šedesátimilionovou sílu schopnou klást rozhodný odpor.

Tyto národy v dobrovolné unii politické sesílí svou hospodářskou moc vzájemným doplňováním průmyslu a obchodu průmyslových států severních se zemědělskými kraji jižními umožněním všem přístupu k mořím: Baltickému, Adrijskému i Egejskému (to je zvláště důležité pro stát československý) a celním spolkem.

Politické sjednocení Poláků, Čechoslováků a Jihoslovanů v nynějších poměrech vyplývá z tak přirozených příčin, z tak hluboké jednoty jejich zájmů politických i hospodářských, že se prostě stává nezbytnou nutností.

Unie slovanských národů od Baltu do Adrie s možným připojením také Rumunů a Bulharů stane se mocí, jež na vždy zkrotí choutky německé a jiné.

Společná latinská kultura u Poláků, Čechoslováků, Chorvatů a Slovinců bude ve svazu tím pojistkem, jež umožní další jeho rozvoj; slovanské hrady: Varšava, Krakov, Lvov — ohniska kultury polské, Praha, středisko kultury československé, Lublaň, slovinské, Záhřeb a Dubrovník chorvatské a Bělehrad srbské, za všeobecného blahobytu zazáří v celé kráse svou vědou a národním uměním.

Historické svazky mezi Polskem a Čechami, jež povstaly již v 10. století za časů polského knížete Měčislava a české kněžny Dobravky a byly posilany za panování Boleslava Velkého, krále polského i českého, a Václava, krále českého i polského, utvrdí se na vždy a myšlenky velkých mužů českých, kteří už v 15 století usilovně se starali, aby spojili Čechy s Polskem k ochraně proti německé přemoci, se uskuteční, přinášejíce bratrským národům celku, blahobyt a štěstí. Přel. K.

Josef Dyma:

Liga národů.

V.*) Myšlenky Ed. Greye.

Bývalý anglický ministr zahraničních záležitostí vikomt Edward Grey vydal v létě tohoto roku brožuru o zásadách o organisaci „Ligy národů". Ed. Grey byl ministrem

*) Viz ČSD č. 230, 231, 232, 233.

Государственный архив Новосибирской области

ještě na počátku války a zastával svůj úřad řadu roků. Podle slov býv. německého velevyslance v Londýně kn. Lichnowského „vliv sira Ed. Greye ve všech otázkách zahraniční politiky byl téměř neomezený". („Meine Londoner Mission 1912—1914.") Podle výpovědi téhož válného svědka, který současně jest jedním z hlavních žalobců proti císaři Vilémovi, sir Ed. Grey snažil se všemožně a upřímně odvrátiti válku. Hlas velkého anglického státníka při řešení otázky ligy národů má zajisté značný význam, poněvadž se opírá o hluboké znalosti zákulisních intrik světové diplomacie. Brožurku mohu citovati pouze z výtahu, který byl uveřejněn ve „Věstníku Mandžurie" 30. července. Sir Grey praví:

„V nynější válce jest dáno v sázku nejen bytí jednotlivých osob, států, či pevnin. V sázce jest všechna novodobá civilisace a zahyne-li nebo se pohrouží v temnotu, jak se stalo s dřívějšími civilisacemi, či bude-li trvati dále a dále se rozvíjeti, závisí na tom, pochopí-li ve válce účastnění národové a národy válku pozorující to poučení, které jim dala válka. Nedojde-li válce lidstvu nových příkladů a poučení pak jest největší katastrofou a nejtěžší zkouškou a utrpením, jež kdy lidstvo potkalo.

Proto z toho, že dosud utvoření ligy národů nebylo možné, nelze dovozovati, že tato liga pro zabezpečení míru v celém světě zůstane nesplnitelnou.

První podmínkou existence ligy národů musí být upřímné a opravdové uznání myšlenky ligy výkonnými hlavami států. One musí se státi nejdůležitější částí jich praktické politiky a jedním z hlavních důvodů jich zodpovědnosti za politiku jich států. Oni musí přijati tuto myšlenku, ne aby pouze vyhověli těm, jimž nelze odporovati. Oni musí vésti a nikoli následovati pokynům druhých, oni musí, bude-li potřeba, přinutit k splnění a nikoli býti přinuceni druhými. Této podmínky nebylo do války — v jaké míře existuje nyní? Na tuto otázku nemožno podrobně odpověděti, avšak chladně presidenta Wilsona možno odpovědět kladně a to stačí, aby myšlence ligy národů byl dán nový život a nový smysl."

Grey poukazuje dále, že spojenci bojovali za stejný ideál národní a lidské svobody jako Spojené Státy, a praví, že také ve Velké Británii projekt ligy národů setkal se s všeobecným porozuměním.

„Vážnou podmínkou pro možnost praktického uskutečnění ligy národů jest věrnost, prokazovaná této myšlence hlavou výkonné vlády Spojených Států, poměrně nejmohutnějšího a nejméně vyčerpaného ze všech velicích států. Všechny nevelké státy, ať bojující či neutrální, musí přirozeně v zájmu své ochrany proti zábrani nebo válce, stejně jako velké mocnosti, přáti si uskutečnění ligy národů.

Liga národů podle projektu pres. Wilsona musí zahrnovati i Německo, nemá však přijímati takový národ, který není naprosto proniknut přesvědčením o výhodách a nezbytnosti takové ligy a který proto nebyl by odhodlán vynasnažiti se o podepření a udržení ligy a případně přinésti k tomu cíli i oběti.

Druhou důležitou podmínkou utvoření a zachování ligy národů musí být, aby vědomí účastníků ligy, že liga národů do jisté míry ohraničí národní činnost každého člena ligy a může mu za následek některé nevýhodné závazky. Mocnější a silnější národy budou požívati práv, jež musí být cíleně a chráněna ligou. Všichni národové musí se rozloučiti s vědomím, že jejich zájmy za pomoci síly mají přednost před zájmy slabých národů. Všechny státy v jakémkoli směru musí pozbýti právo odvolati se k síle, pokud nebude použito k rozřešení sporu všech ostatních prostředků, jimiž jsou konference a dohody a v případě nezbytnosti i smíčí soud. Povinnosti každého národa jest: nastávající nějaký národ zmíněného chráněni svobody své činnosti, přestoupil ii ustanovení o mírumilovném rozřešení svých sporů a použije síly, všechny ostatní národy jednomyslně použijí proti němu síly hospodářský nátlak, kterého může užíti celá liga, bude sám sebou neobyčejně mohutný. Jest možno, že nebude třeba použíti ostřejších prostředků, než jest hospodářský nátlak, avšak ty státy, které mají síly, musí být připraveny, aby mohly uvésti do pohybu všechny síly hospodářské, vojenské a námořní, jimiž vládnou. Musí být jasně pochopeno a uznáno, že ochrana nebo nedodržení smlouvy některým státem nezbavuje všechny, nebo některé státy povinnosti nuceně splniti smlouvu.

Všechno to neodpovídá těmto podmínkám, nepřináší nijakého užitku. Do jaké míry neutralitou může býti taková nedokonalá záruka, možno poznati z debat ve sněmovně lordů r. 1867 ohledně záruky neutrality Luxemburka. Tehdy bylo řečeno, že Velká Británie vstupuje do řady velmocí společně přijavších na sebe ochranu neutrality. Tím zřejmě se myslilo, že případě porušení neutrality Luxemburka některou z ochranných velmocí, nebo dříve než některá z nich aktivně zakročiti na ochranu neutrality Luxemburka. Velké Británii i ostatním ochranným velmocím tím už dovoluje se učiniti kroky, jež shledají nutnými. Tento názor také zastávala Velká Británie v otázce smlouvy o ochraně neutrality Belgie.

Dosud všechny mocnosti odkázaly obrace se k smírčím soudům nebo k dohodám, projevujíce tím, že nebyly připraveny k přijetí ohrančení národnostní činnosti, což jest válečnou podmínkou k zabezpečení skutečné ligy národů. Výjimkou jest dohoda, uzavřená do války mezi Velkou Británií a Spojenými Státy, avšak celkem uvedené stanovisko národů k smírčímu soudu a dohodám pro rozřešení sporů mezi národy jest správné.

Národy také úrkostlivě vyhýbaly se přijetí jakýchkoli závazků nepoužívání síly, čímž by nabyla váhy bezohledná opatření, nebo smlouvy všeobecného rázu, přijaté haagskými konferencemi. Podobné závazky vztahovaly se na místní otázky, jakou byla na př. neutralita Belgie nebo spory mezi

BESEDA.

Poznámky k českému symfonickému koncertu v Jekatěrinburgu 18. prosince.

Hudební orgány našeho vojska potřebují řádné reformy. Jen se reorganisace vojsku dosud vůbec nedotkla. Požívají jakési výjimečného postavení, zcela odlišného od ostatních vojenských částí. Jsou-li kapelník vojenský v prostředně podřízen, nemá většinou hudebního vzdělání; kontrolní plukovního zastupitelství, již kapelník podle nařízení z roku 1913 sjednocených, je také spíše rázu hospodářského než odborně-uměleckého. Zůstává tedy kapelník ve svém rejonu neomezeným vládcem po stránce odborné. Kdo tedy vybírá hudbu, kterou nastuduje kapelníkem, kdo určuje jeho zdatnost? Neodborníci. Ačkoli již kapelníci sami velmi různě založily, činnost jich hudby je tím více ohrožena, neboť vidí se nejen schopnost kapelníkovou, nýbrž i přízeň již hudbu věnujícího velitele dotčené části. Kapelník takovéhož kvalifikace může býti někdy ostrovidný spor, vybírá si sám své hudební, vybírá si podle svého vkusu repertoir, hrá, jak, co a kdy chce on, nebo nedbalý mu velitel neodborník; je-li čilý, hledí si vytvořiti vedle dechové hudby i orkestr smyčcový, snad i pěvecký sbor pod

ve vojsku klade se důraz na odbornou organisaci. Lékaři, zvěrolékaři technické části a pod., mají být celou organisací, nebo aspoň některé odborné střediska, nějakou odbornou kontrolou; pouze hudebníci ne. Námitka, že hudba, totiž hudební umění, příliš málo souvisí s vojskem, není místná. Buď je hudba potřebná pro vojsko a pak ať je řízena jednotně — vždyť ten aparát v ústředí může být minimální — nebo není nevyhnutelná a pak ať se vůbec odstraní. Neboť hlavní starostí naší musí být zvýšiti co nejvíce bojový stav vojska a proto máme instituce, které nejsou nevyhnutelny, odstraniti.

Jedno je jisto: že plukovní hudby našeho vojska jsou určeny pro naše vojsko, a proto mají v prvé řadě a hlavně hráti vojsku a pouze v případech výjimečných vyhovějí mu obecenstvu. Vyjímečným případům plukovní hudby nesmějí

Je ovšem třeba, aby [illegible] hudeb byl nějaký [illegible] což by jednak plně vyhovoval [illegible] hudebním požadavkům našich hochů, jednak reprezentoval důstojně naše hudební umění na venek, jenž by nebyl podnikem výdělečným, nýbrž čistě výchovným organem. Takový orkestr [illegible] pouze jeden. Neboť při [illegible] předních hudebních sil na dva, nebo více orkestrů klesla by samořejmě úroveň orkestrů, bylo by třeba více lidí a zmenšil by se proto bojový stav; na svůj úkol však stačí úplně jeden orkestr, obsažející jednotlivé naše části a ruská města.

Právě tak dobře bylo by snad vytvořiti i řádný pěvecký sbor, který by byl schopen reprodukovati naši moderní tvorbu sborovou.

Prozatím realisuje se však pouze první myšlenka. Symfonický orkestr, kdysi založený u 1. záložního pluku v Žitomiru, přešlý pak ve změněném trochu složení k dělostřelecké brigádě, byl nyní přidělen k Orenburskému odboru, aby zde byl postaven na pevnější základ a zreorganisován tak, aby vyhovoval pokud možno svému účelu. Skutečným representačním sborem [illegible] se tento orkestr stát i nemůže, [illegible] k zabezpečení potřebných [illegible] přidělené a ustavené [illegible] jeho výkon na koncertě v Jekatěrinburgu 18. t. m. Musíme [illegible] že zde, v osvobozené části [illegible] lze dosáhnouti.

Государственный архив Новосибирской области

určitými mocnostmi, uzavřené za účelem ochrany jich vlastních zájmů.

Mír nikdy nemůže být zabezpečen panstvím jedné země za pomoci síly a bohatství pokořením druhých zemí i újmou jim zla. Utvoření a zachování ligy národů, hlásané prez. Wilsonem, má větší význam pro zaručení míru, než všelijaké jiné podmínky, jimiž možno ukončit válku. Liga národů je předčí všechny. Nejlepší podmínky míru budou znamenati velice málo, nebudou-li se budoucí vztahy mezi státy zakládati na takových principech, které by zabránily opětování militarismu v kterémkoli státě."

Všelicos.

Před žádnou, žádnou záhadou
své šíje neskloníme,
o nebes klenby nejzazší
svým duchem zazvoníme!
My umřem, avšak dívce si
hrob vytelemě slávou.
Svět celý musí nad hrobem
stát s obnaženou hlavou.

Jan Neruda.

— „Ruskaja Ráč" přinesla několik zajímavých dat o povětrném oddílu atamana Semenova podle referátu jakéhosi Liskova na veřejné schůzi v Irkutsku. Oddíl vzikl jakožto za Kornilovského zamítnuté vlády a na protivládky assignované vládou, za účelem boje s Němci. Z prvu se zapsalo okolo 200 lidí, ale když bolševici se zmocnili vlády a čekalo se uzavření míru s Německem, většina zapsaných se rozešla („když je mír podepsán, proč bojovat?"), zůstali všeho všudy 3 kozáci. Brzy potě semenovský „oddíl", z kterého „díl" 13/15 umí, učinil pochod z Dálného Východu přes Mandžusko, obsazený 500 krasnoarmějci, a v čele se Semenovci, rozhojněný zvláště příbývajícími Srby, v počtu 320 odhodlal se k pochodu na Čitu, ale musil jeho nechat. Tehdy začali Semenovci odpor rozsa spojenci (první z nich Japonsko), finančně i mravně: někteří z nich poslali i své ataše ke dvoru. V dubnu, když bylo vyhnáno mnoho z důstojnictva, asi do tetra, kadetů a gymnazistů, počet dosáhl již 2000 mužů. Ve vojsku zavedena tělesná cvičení. V červnu měl oddíl mimo jiné již 2 střel. divize pěchoty, vzvod bombometů a houfnic, francouzskou a japonskou horskou baterii, kulomety, obrněný auťák atd. Takový byl stav v době našeho vystoupení. Nyní již počet Semenovců dělá 12 tisíc bojovníků, ztráty od počátku bylo okolo tisíce lidí.

— Pod titulem „Dar" zařadila zdejší „U. Ž." také zprávu, že známí služky ukradli paní Sarijevojové různé domácí věci v ceně 800 rublů.

— Moskevský žurnalista — národohospodář A. J. Gutman dokazoval na své přednášce v Jekatěrinburgu, že bolševici vlastně v Rusku provádějí pouze theorie Marxovy v praxi.

Úřední zpráva

vrchního velitele západní fronty.

25. prosince 1918.

Západní fronta.

Jekatěrinburgská skupina.

Permský směr. Naše statečné sibiřské části po dobytí st. Sylvy, kde nakořistěno 15 kulometů, nemocniční vlak, zásobené lokomotivy, 2000 zajatců, 1000 pušek, mnoho patron, náboje, 50 koní se sedly a mnoho egratního a technického materiálu, úplně zničily 4 sovětské pluky a počaly rychle postupovati ku předu směrem na Perm, téměř nenarážejíce se odporem. Včera v 12 hodin útočily na město Perm a Motovilichinský závod. Po krátkém boji Motovilichinský závod byl vzat; po celé délce byly v městě zuřivé pouliční boje, ale k večeru s malými výjimkami celé město bylo očištěno. Jsou boje v okolí města. Kořist je velká, sebráno 10 zachovalých děl, 8700 zajatců, přes 700 komunistů; počet zajatců stále roste. Naše jezdecké skupiny kráčejí za rozutekajícími se sovětskými plucích. Takto je celá třetí sovětská armáda úplně rozbita. Proud skupiny gen. Pepeljajeva postoupil bez boje obsadil ves Kolcovo, nacházející se u st. Balanbina, odřezav tak cestu k ústupu uherské nepřátelské skupině.

Krasnoufimský směr. Naše části, načavše postup, vypudily nepřítele z města Ordinského, Sékina a Baluzina; jeho ústupové oddíly obsadily zálohy nepřátelské, naše části obsadily na původní podce, vzavše dva nepřátelské kulomety. Na levém břehu části obsadily vesnice Pokrovskoje, Berezovou Gorku, Měděnskoje, Kurbatovo a Ust-Těles. Nepřítel projevuje tuhý odpor.

Kamská skupina.

Osinský a Sarapulský směr. Naše části pod nátlakem nepřátelské přesily ustupují na čáru vesnic Borovské, Ušakovské, Kozuškova, Ustinova, Gemaše a Trifonova.

Buzulucký směr. Naše části přešly k ústupu a bojují v oblasti vesnic: Taplarové, Ufimcevové, Mustafinové. Ústup na Buzuluk pokračuje.

Samarská skupina.

Birský směr. Na pravém břehu naše části obsadily ves Cabukovou.

Bugulmský směr. Nepřítel dále nastupuje. Na křídlech je boj.

Belebejský směr. K[illegible]

Jihozápadní armáda.

Uralská skupina.

Bez změn.
S ostatních front[illegible] nového nehlášeno.

Sibiřská armáda.

Jižní fronta. Výzvědná činnost.

Různé zprávy.

Masaryk v národním sněmu v Praze.

Praha 24. prosince. Z Prahy do Basileje se oznamuje: V neděli v slavnostním zasedání národního sněmu Masaryk předčítal o svém prvním poslání. President připomněl, že svoboda a samostatnost československého národa jsou plodem světové války, v níž zvítězil dávný právo nad násilím, duch nad hmotou a pravda nad lží. Centrální mocnosti podvedením Ruska toužily po nadvládě a krvavé dílo mělo být korunováno porobením ústřední Evropy. Dále president zdůraznil budoucí úkoly k zachování a rozvoji státu. Dějiny, dokazující společnost zájmů, jakož i nejbližší sousedství vedou k udržování přátelských styků s Polskem. Zdůraznil je nutnost podobných styků i s Rumuny a Jihoslovany, s jichž vůdci konferoval na své cestě do Prahy.

Otázka Němců v československé republice

Lyon 23. prosince. (Úř. zpr.) V cepresident d. Kamář mluve o německé otázce prohlásil, že odsuzuje všechny útisky národnostní i vzhledem k Němcům. Němcům v Čechách bylo dáno na vědomí, že jich národně kulturní svobodě bude zaručena. Československý vyslanec ve Vídni Šarpotvrdil, že v rozmluvách s Němci v Čech

Skladatel má — jak jsem slyšel — dále zásluhy o zřízení a existenci tohoto orchestru. Vděčně mu je kvitujeme. I jako skladatel má jistě nejlepší vůli, pracuje pilně a poctivě. Snad se mu dá vytknouti, že nemá dosti smyslu pro architektoniku skladby; jeho dynamika a zejména rhytmika je nejistá, tapavá, nevyvěrá z ducha skladby a zní orchestrálně neorganicky, naučeně; tak 1. věta symfonie neměla dosti epického klidu, poslední neměla potřebného rozmachu. Za to úvodní věta svým místě je br. Skladatel v náladách lehkých, veselých jako na př. ve fantasii z Nedbalova „Hlupého Honzy".

Řekli jsem, že pořad večera byl šťastně volen, měl jsem na zřeteli naše mimořádné poměry. V „Čechoslovákovi" jsem se již jednou zmínil u příležitosti provedení Dvořákovy symfonie „Z nového světa" gosudarstvenným orchestrem v Petrohradě, že tato symfonie není vhodnou skladbou pro reprezentaci naší hudby. A zatím ačkoli naše hudba zde na Rusi je téměř neznámá, „Z nového světa" dává se průměrně jednou ročně buď v Petrohradě, Moskvě nebo Kyjevě. Přičemž toho nutno patrně hledati nejen ve zvláštním rázu motivů této skladby, které napodobující šťastně americké lidové zpěvy, jsou napsány v starém tónině, která je našemu západoevropskému uchu nezvyklá, ruskému uchu však velmi známa, ponévadž se objevuje často v starých ruských lidových písních a stala se odtud karakteristickým znakem pro t. zv. „ruský" ton.

V tomto úkonu od obyčejného evropského dur a moll vidí se jakási příbuznost. Na druhé straně nemůže tato symfonie počítati na všeobecnější přijetí ze strany Rusů, nebot právě touto formální nedbalostí vyniká tím více různost umělecké kvality mezi lehkými, suchými americkými motivy a hlubokými, jímavými melodiemi ruskými. Tím však, že se tato skladba hraje jako vzor české hudby, zabývají Rusové nesprávného názoru jak o rázu české hudby, tak i o její hodnotě. Je marno hledati v této symfonii českost, nebot Dvořák vyhýbá se zde až na nepatrné výjimky (trio v scherzu) úmyslně všemu českému, chtěje podati obraz amerického života. I pokud se týká hodnoty, nevyrovná se tato symfonie svým sestrám, jakož G dur a dramatické d-moll — symfonie „Z nového světa" nelze tedy na večer ukázek z české hudby. Jen nedostatek nových skladeb takových v symfonických skladeb těchto může býti omluvou že byla zde sehrána.

Že dílo nenašlo ohlasu u ruského obecenstva a svědčí je pouze k mylnému pojetí českosti v hudbě, o tom svědčí kritika zdejšího listu „Gornyj Kraj", která prohlašuje, že tato symfonie byla sehrána

Государственный архив Новосибирской области

bylo jimi vždy zdůrazňováno, že si nepřejí být protektovani Německem.

Zásobování československých zemí

Paříž 22. prosince (Radio) Ministr zahraničních záležitostí dr. Beneš sdělil viceprezidentu dru Kramářovi do Prahy: „Vyjednával jsem dnes s americkým ministrem zásobování. Z Ameriky posláno lod a 6000 tunami mléka, zvláště vepřového sádla. Dodávka dojde do Terstu asi okolo 12. ledna. Třeba učiniti opatření, bychom sami zboží vyložili a naložili. Americka vláda přála by si, abychom poslali nějaké zboží z Čech, by lodě nevracele se prázdnou. Možno snad poslati sklo. Sdělte, jakým pořadkem mohou býti další zásilky dodány co nejdříve a v jakém množství. Odějte přesné číslo i dobu, na kterou zásoby stačí."

Reorganisace západní fronty.

V přítomné době se provádí reorganisace ruské západní fronty. V souvislosti s tím vyskytly se v ruské veřejnosti a v ruském tisku zprávy o změnách ve velitelstvích jednotlivých armádních skupin. Tyto zprávy podle informací, které nám dal velitel západní fronty gen Syrový, jsou předčasné.

K sjednocení Rumunů.

Dle lyonské zprávy v Černovicích byl kongres bukovinských národností, jehož se zúčastnili zástupci Poláků, Němců a Rumunů. Jednohlasně byla přijata resoluce vyslovující se pro připojení Bukoviny k Rumunsku. Rusíni na kongresu zastoupeni nebyli.

Paříž 20. prosince. Delegace transylvanských Rumunů odebrala se 14. prosince ze Sibině do Bukurešť, aby jménem Národní Rady transylvanských Rumunů oznámila rumunskemu králi vůli všech uherských Rumunů býti připojeny ke království rumunskému. (ČSTK)

Rumunské vystoupení v Uhrách.

Z Bukurešť sděluji 19. prosince, že rumunská vojska přešla řeku Maroš, která tvořila demarkační čáru a dala se do boje s maďarskými vojsky. Uherská vláda prý nařídila svým vojskům ustoupit a protestuje proti porušení příměří. (ČSTK)

Program vlády Bratianu.

Bratianu ujímaje se řízení státu v nové rumunské vládě prohlásil, že v politice zahraniční vláda bude pracovati k plnému uskutečnění národních práv všech Rumunů. Ve vnitřní politice soustředí všechno úsilí k provedení dvou reforem: zavedení všeobecného hlasovacího práva a vyvlastnění šlechtických latifundií, jež budou státem skoupeny a rozděleny zemědělcům. Důležitou prací bude též zajištění a regulace zásobování i náhrada škod způsobených válkou. (ČSTK)

Uznání Petlurovské vlády spojenci

Moskva 24 prosince přináší zprávu z Charkova, dle níž Francie a Anglie uznaly vládu Petlury. Zástupcem spojenců na Ukrajině jmenován francouzský generál Léger, sídlící v Oděse. (ČSTK)

Přerušení styků Španělska s Německem.

Lyonská stanice hlásí z Madridu 21. prosince, že německý vyslanec a personál německého vyslanectví během 48 hodin obdrží cestovní pasy k odjezdu ze Španělska. O přerušení styků mluvilo se již dříve, ještě za Vilémovy vlády, na nyzější rozhodnutí měla patrně vliv změna postavení německa po porážce a revoluci. (ČSTK)

Francouzští socialisté a Wilson.

Paříž 23 prosince. Generální konfederace práce a socialistická strana francouzská vydaly projev, v němž uvítají presidenta Wilsonovi za jeho příjezd do Paříže a vyslovují naději, že president bude spolupůsobiti k uplatnění spravedlivých principů v mezinárodních stycích zřízování národů a ujišťují prezidenta, že francouzský lid stojí úplně na jeho straně. (ČSTK)

Budoucí stav belgické armády.

Nauen 20. prosince. Belgická sněmovna přijala návrh vojenského zákona, jímž kontingent vojska v mírné době bude obnášet 100 000, v době války 300 000 mužů. (ČSTK)

Anglická zvířátka za mříží.

Londýn 11. XII. Dle zpráv občanského oddělení transportního komitetu v blízké budoucnosti bude zavedeno pravidelné spojení z anglického přístavu Southamptona do Kapského města v Jižní Africe. Spojení budou obstarávati silné letící aparáty rychlosti 100 mil za hodinu, takže celý let nebude trvat více než 3 dny. Aparáty jsou tak silné, že možno jimi přeletět Atlantský oceán tam i zpět bez zastávky. (ADP.)

Veřejnost mírových jednání.

Londýn 20. 12. „Manch. Guardian" energicky staví se za účinou veřejnosti mírové konference, aby případné odchylné názory mohly být veřejně objasněny. Jakékoli neupodstatnělé, nebo nespravedlivé postavky budou tak vystaveny veřejné kritice. Z toho vyplývá nutnost odstranění cenzury.

Dále anglické zprávy přes Wilson rozhodl, aby se účelem správného a rychlého informování každodenně americtí zpravodajové vedli besedy s americkými delegáty konference.

V Číně.

Peking 25. prosince. Vídeň (úřední) prohlásil, že je ochotna jednati se Severem, nikoliv v Šanghaji, nýbrž v Nankingu. (ČSTK)

Spojenci budou zásobovat osvobozené kraje.

Paříž 25.-12. Do Bělehradu přijela americká vojenská mise, která bude říditi zásobování Srbska americkými potravinami. Lodě již jsou v srbském přístavu. Zároveň přibyli i zástupci spojenců. Jiné mise americká přijede v Terstu. Anglické a francouzské zásobovací mise byly též vyslány do Polska a Rumunska. (ČSTK)

Ve Vídni.

RTA hlásí z Chabarovska, že ve Vídni na schůzi monarchistů byl prohlášen rakouským císařem arcivévoda Max, bratr Karlův.

Zürich 20.-12 hlásí německá zpráva, že na prozatímním národním shromáždění německých Němců dán byl návrh, aby volební právo do ústavodárného sněmu bylo dáno též říšským Němcům, kteří žijí na území německého Rakouska. Sněm se má sejít 16 dní po volbách. (ČSTK.)

O Viléma.

Dle vladivostocké zprávy RTA v spojeneckých diplomatických kruzích kolují pověsti, že býv. císař Vilém bude Holandsku vydán a převeden do Versailles k soudu. Dle Curyšské zprávy (německé), ve Švýcarech je mínění, že Vilema Holandsko nevydá, ježto je vojenským uprchlíkem a že Anglie, ani Francie nebudou trvati na jeho vydání. Amerika prý vůbec za tímto požadavkem spojenců nestojí. Konečně z Haagu zvěstují, že Vilém se vážně rozmrchl srdeční chorobou a chce vyzvati lékaře z Berlína.

Útěk ruských zajatců z Německa.

Neuen 20/12 Pro „anarchistické" hnutí v táboře zajatců Rusů ve Znojmě byl tento do 17. prosince zavřen. Zajatci tudíž houfně utíkali před zavřením táboru a nyní, po otevření utíkají ještě více a ve velkých skupinách ubírají se k německo československé hranici, aby se po dráze přes Československo dostali domů. Toto samovolné transportování odporuje stanovenému v příměří plánu dopravy zajatců. Ze 4 tisíc Rusů uteklo ze Znojemska přes 2 tisíce.

Osud německých vojsk v Holandsku.

Moskva 25. prosince. Německá vojska jež za potížky v severní Belgii ustoupila do Holandska, byla odzbrojena. Dle londýnské zprávy, francouzská vláda požaduje Holandsko o vydání všeho vojenského a válečného materiálu, který Němci vyvezli z Belgie do Holandska. (ČSTK)

---

pouze pro českou část obecenstva, které „se satanským dechem poslouchala rodné, milované své melodie".

Ovšem kritik tento ve své „ruské šíři" zaměňuje pouze českou a americkou hudbu, nýbrž je i pevného přesvědčení, že Československo a Jihoslavie je jedno a totéž.

Před večerem byl zpestřen dvěma sólovými čísly z 1. jednání „Prodané nevěsty", předvedeným na scéně, a slovným zákrokem bratří Maryšky. O provedení těchto čísel může se říci to, co shora uvedený kritik vytkl o Dvořákově symfonii. Dojem zpěv tento byl české části obecenstva skutečně čímsi zcela jiným a intimním posluchačům. Zde většina z nich cítila se každým doma, milerada přehlédla „českost" Mařenčina kroje, nepřekvapil ji orchestrální doprovod, zapomněla na všechno vůbec a celá se pohřížila do krásných zvuků Smetanovy Musy v podání sl. Levinské a bra Demkova. Bratr Muzyka je mladý, vysoce nadaný basista, žák Švejdův, který již dnes disponuje výbornou technikou, kterou však ještě bude třeba dosti pečlivě sladiti (následkem změněna v zvukových prostředcích pro malého obecenstva je to patrno). Mají-li přednosti jeho hlasový plán vyniknouti, musí hrát výhradně na klavíru provázeti hráč zcela středně silný.

—nd—

Государственный архив Новосибирской области